

۱۳۴۱ - ۱۳۴۲

د افغانستان کلتوري

دکتر نیوچر و نولوی مدیریت

دکتر نیوچر و نولوی مدیریت

د افغانستان کالنی

۱۳۴۲-۴۱

۳ کتب

مسئول مدیر: عبد الله «محب حیرت»

د سنبلې لومړې ۱۳۴۲

شماره ۳۰ د افغانستان کالنی

در سرا پرده سالیکه گذشت کشور ما بسوی پیشرفت و تحول گامهای برداشت که این حرکت و جنبش موزونتر از سال بار بود.

میبینیم کشور ما خوشبختانه همدوش با ایجا بات عصر و همگام با مقتضیات زمان سیر ارتقایی خود را میپیماید و تطبیق بلانهای پنجساله دولت یکی بی دیگر نقابج مفید و ثمر بخش خود را در رشتههای مختلف مملکت و زندگی مردم ما پدید میآورد و خوشبختانه هر بار نشر سالنامه در موقعی تصادف میکند که گذشت یکسال در پایان روزهای خود تحولات مطلوبی را بمیان میآورد.

میبینیم با تقدیم شماره ۳۰ د افغانستان کالنی زمزمه دیوگراسی و تحول سریع در پهنسرای کشور عزیز طنین انداز است و مقررات بلان پنجساله دوم کشور در عصر فرخنده شهربار خجسته سیر باقوت بیشتر در حال تطبیق میباشد. قانون اساسی افغانستان با قانون مطبوعات و بسی مقررات نوین و تعلیمات نامهما و لوا بچ مورد نظر مطابق ایجا بات عصر و زمان در حال تدقیق، تعدیل و تدوین میباشد. نظام عدالت اجتماعی و آوردن اساسات دیموگراسی بتدریج مراحل تطبیقی خود را میپیماید تا آنکه به نقطه ارتقایی خود برسد بنا بران شماره ۳۰ د افغانستان کالنی که از یکطرف معرف فعالیتها یکساله دولت (از سنبله ۴۱ تا سنبله ۱۳۴۲) میباشد از جانب دیگر با نشر مطالب مفید آفاقی و حیاتی که به زندگی مادی و معنوی و سیاسی اجتماع و فرد مفاد ارزنده دارد بصورت مشروح و مفصل برای مشتاقان معرفت سهم میگیرد در لحاظ اینکه این شماره د افغانستان کالنی بمناسبت استقبال و تجلیل چهل و پنجمین سال استرداد آزادی وطن تقدیم میشود، بختیاریم از اینکه مراتب بهترین تبریکات خود را به این مناسبت بحضور اعلی حضرت معظم هما یونی رهبر ملی و کشور را در محبوب خود و کافه طبقات هموطنان عزیز عرض نماییم و برای اعتلا و عظمت روز افزون کشور از صدق دل دعا نماییم تا مهر و خورشید در آسمانها تابنده است مشعل آزادی افغانستان عزیز در مرتفعترین قله کوههای شامخ آن درخشنده و فروزنده

باشد.

«اداره»

مینار یاد گار استرداد آزادی وطن

همایونی معام اعلی حضرت د خپلواکی د ۴۴ جشن په مراسمو کښې دعسکری
رسم گذشت نه یخرا د شاهانه اردو کتنه کړی .

په کابل کښې د خپلواکی په ۴۴ جشن کښې د شاهانه ذات د اردو درسم گذشت یوه منظره

د افغانستان معظم ټولواک د ۱۲۹۳ کال د میزان د میاشتی په دوه ویشتمه نیټه په کابل کښی زېږیدلی دی. څنگه چه دده گران عمر دزده کړې او تعلیم داقتضا وه وگر محمد نو په لومړنیو او منځنیو ښوونځیو کښی دزده کړې لپاره شامل شو او په پای کښی یی خپل عالی تعلیمات په کابل کښی سرته ورسول هرکله چه دده محترم پلار اعلیحضرت شهید سعید محمد نادرشاه غازی دافغانستان دسفیر په حیث پارسی ته لاه همایونی ذات هم له فقید شهر یار سره دمهمو تحصیلاتو دزده کړی لپاره دده ملگری شو، نو فرانسوی ژبه او عالی علوم یی په مختلفو شقوقو کښی په عالی ښوونځیو او پوهو کورنیو کښی زده کړل او د وطن د داخلې مسائلو او ملی اخلاق په نسبت خصوصی تربیه او د هیواد په باره کښی دلزامو مطالبو ادراک او نور خاصا یس یی له خپل پلار څخه زده کړی دی. دافغانستان له لویو اغتشافاتو نه وروسته (چه نجات یی د اعلیحضرت همایونی محترم پلار په واسطه سره سرته ورسید) ممد وح ټولواک چه خپل تعلیمات یی سرته رسولی وو او د وطن د خدمت لپاره جتو شوی ؤ د ۱۳۰۹ شمسی کال د میزان په ۲۰ نیټه یی کابل ته تشریف راوړله دی کپاه چه ده له یوی خوا عسکری عالم سره مینه در لوده او له بلی خوا یی وغوښتل چه د پلار د منځنۍ بیرونی وکړی په عسکری شعبه کښی کابل په عالی نظامی تعلیمگاه کښی شامل شو او په لږه موده کښی یی په دی شریف فن کښی بری وموند او په ۱۳۱۰ لمریز کال کښی یی دوالاحضرت سردار احمد شاه د دربار د پخوانی وزیر چه د اعلیحضرت محمد نادر شاه شهید د تره زوی ؤ مشر له لور په نکاح کړه او د دغه کال په آخر کښی څه موده د حریبی دوزارت په وکالت او څه موده د معارف دوزارت په وکالت مؤظف شوی و و دمایونی اعلیحضرت خپل ذاتی لیاقت او فطری استعداد په ښه اداره اود صحیحو خدمتو په کولو پادی دوزارتو کښی په ښه توگه ښکاره کړی، په ۱۳۱۲ کال کښی یعنی هغه وخت چه اعلیحضرت محمد نادر شاه نازی شهید شوملت دوکیلانو، مزارانو او ټولو عسکری او کثورت افرادو په غوښتنه او اتفاق د سلطنت په تخت کښی ناست، سړ کال دده د مبارک جلوس (۳۰) کال گڼل گڼی.

د معظم همایونی اعلیحضرت زامن اولونی

- ۱- دوالاحضرت شهزادگی بلمقیس د زېږیدو نیټه ۱۳۱۱ لمریز کال دحمل ۲۸
- ۲- دوالاحضرت مرحوم شهزاده د محمد اکبر » » ۱۳۱۲ د » » داسد ۱۹
- ۳- دوالاحضرت شهزاده احمد شاه » » ۱۳۱۳ د » » د سنبلی ۲۱
- ۴- دوالاحضرت شهزادگی مریم » » ۱۳۱۵ د » » د عقرب ۱۰
- ۵- دوالاحضرت شهزاده محمد نادر » » ۱۳۲۰ د » » د جوزا ۴
- ۶- دوالاحضرت شهزاده شاه محمود » » ۱۳۲۵ د » » د میزان ۱۰
- ۷- دوالاحضرت شهزاده محمد داؤد (پښتون یار) » » ۱۳۲۸ د » » د حمل ۲۵
- ۸- دوالاحضرت شهزاده میرویس » » ۱۳۳۵ د » » د دلو ۵

د معظم قولاک و ارشاد الوختیښنی برخې

دهیواد دخپلواکۍ ۴۴۵ تلین په مناسبت :

له نېکه مرغه په دغه وخت کې داستعمار او غلبي عمر پای ته رسیدلی دی، د آ زادو ملتونو نوی مجادله به تیره بیا هغو ملتونو چه قهرأ له دوی څخه دانکشاف فرصت سلب شوی و تر هر څه زیات فن ددوی بیرته پاتې کیدو، لری کولو ته متوجه ده څرنګه چه پخوا مونږ ته دغه فرصت میسر نه و د هغو جبران ز مونږ زیات کو بشپړ نه غواړی په دغه لیاړ کې زه مونږ مجادله هغه وخت مطلوبه نتیجه ورکوی چه د هغو نیمګړتیاو دلری کولو دپاره چه زه مونږ د مادی او معنوی ژوند بنیاد ته د یو دوسی د سعی او عمل په طاقت سره خپلې وظیفې سر ته رسولی وی، د وطن د ټولو بشپړو او نارینه و څخه د دغه مسؤلیت سهم غواړم دمنوروز لسمیا نو څخه چه اجتماعی وظیفی ورسپارلې شوی دی او د وطن له هغو زامنو څخه چه د تعلیم له لیاری به آینه کښی دوظیفو دمنلو دپاره تیاری کوی زه مونږ توقع زیاته ده چه په پوره پوهی سره خپلې وظیفی په بشپړول سرته ورسوی دسبز کال په پسرلی کښی بیا فرصت لاس ته راغی چه دهیواد بخینوسیمو ته سفر وکړم په هر ګوت کې می مطلوب هدف ته درسیدو دپاره دخلکو روحیه په بیداری او هم آهنگی سره وکتله . د هغو په سرته رسولو کښی د حکومت د پلانو د تطبیق مشاهده زما د زیاتې امیدواری موجب شو نن د افغانستان خلك د نړۍ د ټولو ملتو په شان دخپلوملی چارو او بین المللی علاقو دپاره مسؤلیتونه لری د هغو د سرته رسولو دپاره ملی عنعناتو او عصری شرطونو په نظر کښی نیولو سره چاژوند پکښی کوو باید په راسخ عزم خپلو ګټو کو بشپړو ته دوام ورکړو په ملی ساحه کښی د افغانستان خلك او حکومت داقتصاد او اجتماع او معارف په لیاری کښی دښه ژوند په تهیه کولو مشغول دی، په دغه ساحه کښی مو وویل د حکومت کو بشپړ او دخلکو همکاری د محدودو په امکان کښی له هغو هیلو سره برابر دی چه د ملت هر فرد بی دهیواد دښې آینه دپاره په زړه کښی روزی لکه چه دهیواد په آبادی کښی پیشرفتونه او انکشاف دطبیعی منابعو څخه داستفادی تلاش، دمواسلاتو د لیاریو تمدید او په تیره بیا د معارف تقویه چه دهیواد دنوی ژوند د بنیاد اساس دی د مملکت په هر ګوت کښی محسوس دی .

په بین المللی علاقو کښی د افغانستان تکلیف دسولې او امنیت د ټینګولو او دښه تفاهم او دوستۍ په لاره کښی خدمت په لیاره دملګرو ملتو د منشور په پیروی د بین المللی همکاری پیدا کول دی، د افغانستان د بیطرفی سیاست په دغو مهمو اساساتو شروع شوی دی

او په خپل نه قبلوونکي شکل يې دوام کړی او په يې کړی په هغه نړۍ کې چې په سياسي اختلافونه او ايدولوژي لانجې په کې روانې دي د افغانستان طرز عمل د بيطرفۍ د سياست په تعقيب چه دهغه اساس دسر نوشت دقا کاو دحق او بهر و غه د خبر د لاری د اختلافی مسئلو دحل د لاری د لولو او د آزادی داصل په احترام به بين المللی قضیایاوو کېنی آزاد قضاوت دی، دسولی غوښتنی او ټولو خلکو او ملتو سره د بهر و را بطو د آرزو وڅخه سرچینه اخلی .

بهناسبت احتفال نهصدمین سال وفات پیر هرات :

خواجۀ بزرگوار از آن شخصیت های معنوی و ممتاز است که آثار و افکار خویش را بجهان بشریت ارمغان نموده و ازین جااست که اندیشه های عرفانی و ارشادات اخلاقی وی نه تنها در تاریخ فرهنگ کشور ما که موطن و موقف تجلی افکار اوست مقام خاص دارد ، بلکه با تحولی که او وامثال او در سیر فکری بشری ایجاد نموده اند نزد آن دانشمندان جهان که قرن ها از آثار وی برخوردار گردیده اند سزاوار تکریم میباشد .

د ښوونکو دورغی د پنځم احتفال په مناسبت :

زمونږ هیواد د تاریخ په دورو کېنی د داسی ثقافت او تمدن مرکز و چه د اخلاقی او معنوی عالی اصولو په اساس ولاه و او داسی کلمک بنسټ دی چه زمونږ آ ښده ترقی ورباندی کلمکه پاتې کېدی او زمونږ د استادانو او پوهانو تکریم چه تل یی قیمتی ثقافتی ذخیرې پری ایښی دی زمونږ دملی عنعناتو او د اسلامی شعایر و جزء گڼل کېدی ، داوسنی عصر د مدنیت په جریان کېنی د معلم وظیفه کال په کال اهمیت پیدا کوی او د تخنیکي او اجتماعی علومو ورځ په ورځ زیاتیدونکی ترقی نوی طرز تلقی ایجابوی ، مونږ په داسی وخت کېنی ژوند کوو چه د خلکو د ژوند دسوی په ښیگڼه کېنی د پوهنی او معارف اغیزه ورځ په ورځ زیاتېدی ، په ژوند کېنی د علم تطبیق دیوی ټولنی دمد نیت د سنجش مقیاس تشکیلی ، په اوسنی نړۍ کېنی اجتماعی او اقتصادی تحولات د نړۍ هغو مملکتو ته د استفادی فرصتونه ورکوی چه د مادی او معنوی ددغی استفادی اندازه د ملتو د تربیی او ثقافت په سویی پوری مربوط ده .

زمونږ په هیواد کېنی اوس تخنیکي او اقتصادی پلانونه تر اجرا لاندی دی چه زیاتو تعلیم یافته افراد و ته احتیاج لری او باید حتی الامکان و روزل شی په دغو ټولو جریاناتو کېنی د معلم وظیفه مهمه ده او د مملکت دمد نیت په تاسیس کېنی مهم عامل گڼل کېدی .

د کمکی اختر په مناسبت :

خوشحال یوچه گورو زمونږ خلك همدا شانی چه دملی شعور په دنا کېنی د وطن داعتلا په لاره کېنی دخپلو و وظیفو په سرته رسولو او دښه را تلو نکی سبا د باره

ملی لار شوونکی اودو طن ترقی غوښتو نکي هما یونی معظم ټولواک
چه په دې وروستنیو کلو نو کښی ددوی دگټو رو لار ښوو نو په رڼا کښی
افغانستان ددیموکراسی، عرفانی، اقتصادی او اجتماعی تکامل په خوا
وړاندې روان دی

په تلاش کېښي صميمانه کوشش کوي او زيار باسي چه دغه کوښښونه له معنوي عالمي ملکاتو او اخلاقي سجايا و سره هم يوځای اوسي په دې وخت کېښي چه کال بای ته ته رسېږي او دادی دنوی کال لمر را ختو نښکی دی دهیواد په بیلو بیلو عمرانی موسسو کېښي زمونږ دکار گرانو نه ستو مانیدونکی فعالیت ، دپښی د تولیداتو په زیاتولو کېښي دشمال سیمي د بزگرانو کوښښونه او دهیواد د بیلو بیلو شتوناتو په وهاندی بیولو کېښي د ټول ملت کوښښونه چه سن کال زما په داخلی مسافر تونو کېښي ولیدل شول مونږ دراتلونکو آرزو گانو د تر سره کولو دپاره دیر هیله من او مطمئن کوی .

د ۱۳۴۳ د نوي کال په مناسبت :

د دې آغاز پای هغه مهمه وظيفه ده چه دهغی تر سره کول او په ځای کول د دې خاوری د فرد فرد په غاښه ایښوول شویده اوس هم زمونږ په ښار ونو او بانډو او درودونو او ناؤ نو په غاښو او دغو ونو او غونډیو په لمنو کېښي ډیری داسی شاهي محکمې شته چه طبیعت هغه دنیا لگیو د ایښودلو او د مخنگلو نود جوړولو دپاره مساعدی کړییدی او په لږه توجه ور څخه گټه اخیستل کیدلای شی لکه چه وینو د محکمې په تشکلاتو او دمحیط داوبو او هوا په شرایطو کېښي ددی کار دپاره کوم یومانع نشته ، نو هغه کار چه ددی ضروری کار دتر سره کولو دپاره یومهم عامل گڼل کېږي هغه دخلکو همت او ذوق او کوښښ دی .

زمونږ توصیه ټولو هغو خلکو ته چه په دې گټور او اجتماعی اقدام کېښي برخه اخلی تل داده چه هغوی نیالگی په داسی شرایطو کېښی نو او په داسی شرایطو یی روزنه او بالنه وکړی چه له هغه څخه سمه او پوره گټه و اخیستلای شی او که د دی شرایطو مراعات ونکړای شی نو په دی صورت کېښي به نیالگی ضایع ، محکمکه شاهه او دخلکو خواری عبت شی .

دلوی اختر په مناسبت :

په دغه نیکمرخ او مبارک فرصت کېښي چه دنړی مسلمانان د وړولې او برابری په روحیه سره دکعبی مبارکي په زیارت مشرف دی زما دعا داده چه دغه عالی روحیه تل د اسلام دنړی لاریونکی وی .

د عصر احتیاجاتو او مقتضیاتو په او سنی مرحله کېښي زمونږ دموقف په مخ کېښي زمونږ فرايض او وجایب لوی او زیات کړی دی .

پدی وخت کېښي چه زمونږ هیواد دملی مصالحو سره سم دیوه اجتماعی تحول په مرحله کېښي دی زمونږ دوظیفو صحیح تشخیص دهیواد د اوس اوراتلونکی وخت له پاره زمونږ دمسئولیت ضمانت کوی .

د ملی شوری رئیس د کتور عبدالظاهر

د ۱۶۸۸ دغبرگولې دمياشتې په ۱۴ نيټه په لغمان کښې زيږيدلې اولو مړ نې زده کړې ئې تر څلورم ټولگې پورې د کابل رحمت په ښوونځي کښې بشپړې کړې او وروسته له هغه ئې دوه کاله د ملي آباد په ملي طبي ښوونځي کښې درس لوستلي دي

د ملی شوری رئیس ښاغلی د کتور عهدا لظاهر

او وروسته بيا د حبيبيې د ښوونځي په (اوم ټولگې) په دوهمه رشده په کښې دا څلر او په ۱۳۱۰ لمریز کال کښې د حبيبيې له ښوونځي څخه فارغ التحصيل او په هماغه کال کښې د طب زده کړې د پاره امریکې ته واستول شو او په ۱۳۱۴ کښې ئې د کولمبيا له ښوونځي څخه د اجتماعياتو د ليسانسي د پيلوم واخيست او په

۱۳۱۹ کښې ئې هم د کولمبيا له ښوونځي څخه د طب د د وکتورۍ د پيلوم او په همدغه کال کښې ئې د نيويارک د رياست د روغتیاله وزارت څخه د عامې روغتيا د چارو د پيلوم او په ۱۳۲۲ کښې ئې په نيويارک کښې د فلشنگک اوروغتون او د ښلمو نيا د بيول لروغتون څخه د داخله او جراحی تخصص واخيست او په آخر کښې يعنې له ۳۱ څخه تر ۳۲ پورې ئې د ښلمو اينا د رياست د بيول لروغتون کښې د شغيز دانت (سرطبات) چارې په غاړه درلودې.

دی د ۱۳۲۲ د لړم په ۱۷ نيټه وطن ته راغی او د ۱۳۲۲ د مرغومي دمياشتې له

۸ نیټې څخه ۱۳۲۹ د لړم تر اول پوری یی د ښاروالی د سرطیب په حیث وظيفه اجرا کړی ده.

له ۱۳۲۷ نه راهیسی یی سر بیره پر خپلو ورسپارل شویو وظیفو د شاهانه مبارک حضور د معالج طبیب په حیث هم وظیفه اجرا کړی ده او د ۱۳۲۹ د لړم له اول څخه یی دروغتیا د وزارت دمعین په وظیفه سر بیره د دارملو د دیو دریاست کفالت هم اجرا کړیدی دغه راز یی په ۱۳۲۹ کښې دستوری دریمه درجه نشان اخیستی دی. د خپل ماموریت په وخت کښې یی په لاندی بین المللی جرگو کښې گډون کړیدی ۱: د تهران په پزشکی کنگره کښې دغری په حیث.

۲: په ۱۹۴۹ کښې یی په روم کښې دنسری دروغتیا د موسسی په اسامبله کښې دغری په حیث. د جینواد ۱۹۵۱-۱۹۵۲ او ۱۹۵۴ په اسامبله کښې د افغانی هیأت د مشر په حیث او د ۱۹۴۹ ر ۱۱ ر ۳۴ احکام په اثر دروغتیا د وزارت د کفیل په حیث مقرر شوی و.

په ۱۳۳۵ کښې د شوری دا شتر اکیه جمهوریت په اتحا د کښې د افغانی صحی هیأت د مشر په حیث د ۱۳۳۷ دغبر گولی په لومړی نیټه په کراچی کښې د همایونی معظم اعلی حضرت د لوی سفیر په حیث وټاکل شو او په همدغه کال کښې یی د سردار عالی نبنان واخیست. د ۱۳۴۰ دوری په میاشت کښې د کراچی د لوی سفارت له عهدی څخه استعفا وکړه او د شوری په یو لسمه دوره کښې د لغمان د خلکو په وکالت کاندید شو چه په هغه اثر د لغمان د خلکو په نما بندگی د شوری په وکیلانو کښې شامل او وروسته له هغه د شوری د یوولسمی دوری د وکیلانو له خوا درایو په اتفاق د پارلمان در رئیس ټه حیث وټاکل شو.

دہلی شوری تشکیل

(دلفغان و کیل)	د کتو ر عبد ا لظا هر	ملی شوری رئیس
(د کابل د مرکز و کیل)	د کتو ر محمد اسمعیل علم	لمبری معین
(د آقچی و کیل)	بشاغلی ولی محمد رحیمی	دوهم معین
(دمیمنی د مرکز و کیل)	» محمد رحیم شیدا	لمبری منشی
(د خاص کنر و کیل)	» میرزا گل محمد	دوهم منشی

د ملی شوری د کمیسیونو رئیسان ، معاونان او منشیان

(د سرپل و کیل)	بشاغلی کمال الدین اسحق زی	دخارجہ چارو د کمیسیون رئیس
(د حضرت امام و کیل)	بشاغلی غلام سخی پوپل	مرستیال
(د کوہستان و کیل)	» عبدالرزاق	منشی

د قوا نینو د تدوین د چارو کمیسیون

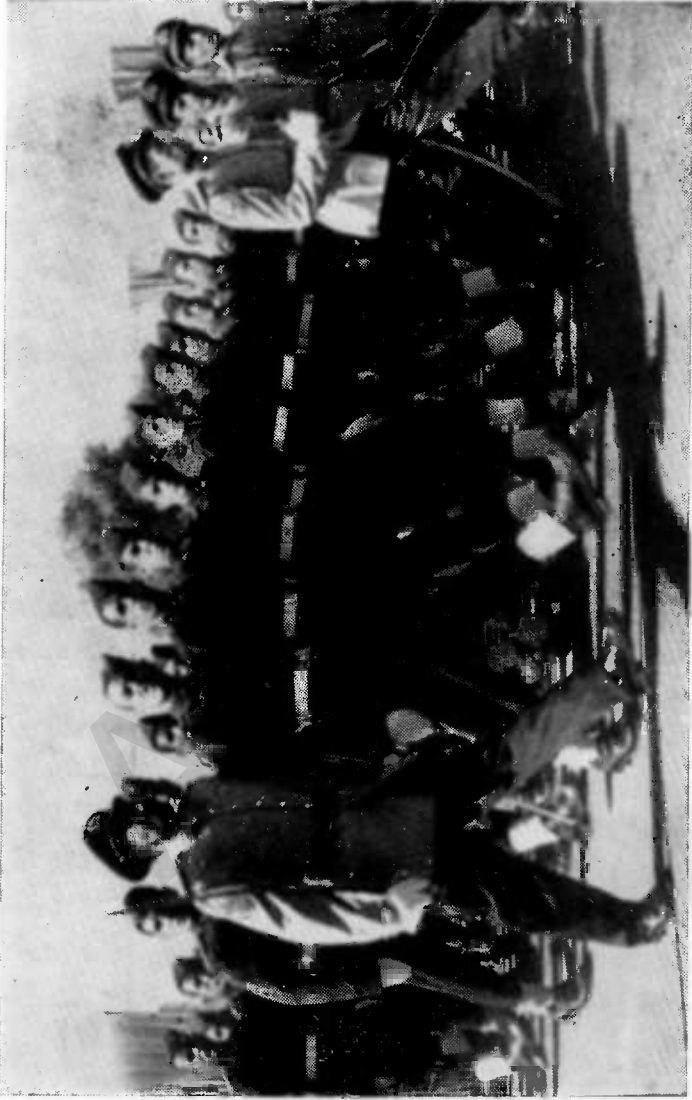
(د چخانسور و کیل)	بشاغلی عبد الله رحمانی	رئیس
(د روداتو و کیل)	بشاغلی میرزا محمد	مرستیال
(د غوراتو د مرکز و کیل)	» محمد نسیم پروانہ	لمبری منشی
(د بلخ و کیل)	» عبدالرشید	دوهم منشی

د بودجی او مالی د چارو کمیسیون

(دغان آباد و کیل)	بشاغلی محمد امان انورزادہ	رئیس
(د گذری و کیل)	» امان الله سیوشانی	مرستیال
(د کوز کنر و کیل)	» میرزا هدایت الله	لمبری منشی
(د بکوا و کیل)	» عبدالرشید	دوهم منشی

د کرهڼی او مخابراتو د چارو کمیسیون

(د نالقا نو د مرکز و کیل)	بشاغلی حبیب رحمن ناصری	رئیس
(د جبل السراج و کیل)	» محمد یوسف	مرستیال
(د جلال آباد د مرکز و کیل)	» عبدالرؤف	منشی

به اہل کیتھی دوطان دخیلو اکی دہہ جیشن بہ لومری وریخ دشاہانہ اردو رسم گذشت

دخپلواکي د ۴۴ جشن درسم گذشت بوه منظره

په کابل کښې دخپلواکي د ۴۴ جشن دعسکري رسم گذشت يوه منظره

د پوهنې، مطبوعات او دروغي تياچارو کمیسیون

رئيس	بشاغلي عبدالباقي شاغاسی	(د چاردهی و کیل)
مرستیال	» غلام سخی فولاد	(د پغمان و کیل)
منشی	» ابو بکر مجزون	(د بادغیسا تو و کیل)

د عدلی چارو کمیسیون

رئيس	بشاغلي مولوی عبدالخالق	(د کنړو و کیل)
مرستیال	» مولوی میا لطف الله	(د کاپیسا و کیل)
منشی	» عبدالشکور	(د اندرو و کیل)

د ملي دفاع چارو کمیسیون

رئيس	بشاغلي عبدالرزاق	(د دوشی و کیل)
مرستیال	» میرزا محمد	(د ارگون و کیل)
منشی	» علی شاه	(د تخمکنی و کیل)

د ملي شوری مامورین

د لیکنو او د مجلس لوی مدیر	بشاغلي محمد داؤد
د محاسبی او اداری	» محمد نعیم
د خپرونو او د شوری د مجلې مدیر	» فضل احمد زیار من
د پښتو محرر	» غلام محی الدین عارفی
د آرشیف مدیر	» فیض محمد

د ولایاتو او اعلی حکومتونو و کیلان

د کابل ولایت: د کابل د مرکز و کیل	د کتور سید حشمت الله
د ده سبز و کیل	بشاغلي جهاندار شاه
د بگرامیو و کیل	» محمد یونس
د کوه دامن د لوی حکومت و کیل	» میر گدای
د سرو بی و کیل	» مولوی حفیظ الله
د لوگر د لوی حکومت و کیل	» عبدالقادر مدقق
د کلنگار و کیل	» عبدالعزیز
د میدان د لوی حکومت و کیل	» عبدالحکیم
د وردگو و کیل	» امین الله حیدری
د بهسودو و کیل	» غلام محی الدین

د قندهار ولایت

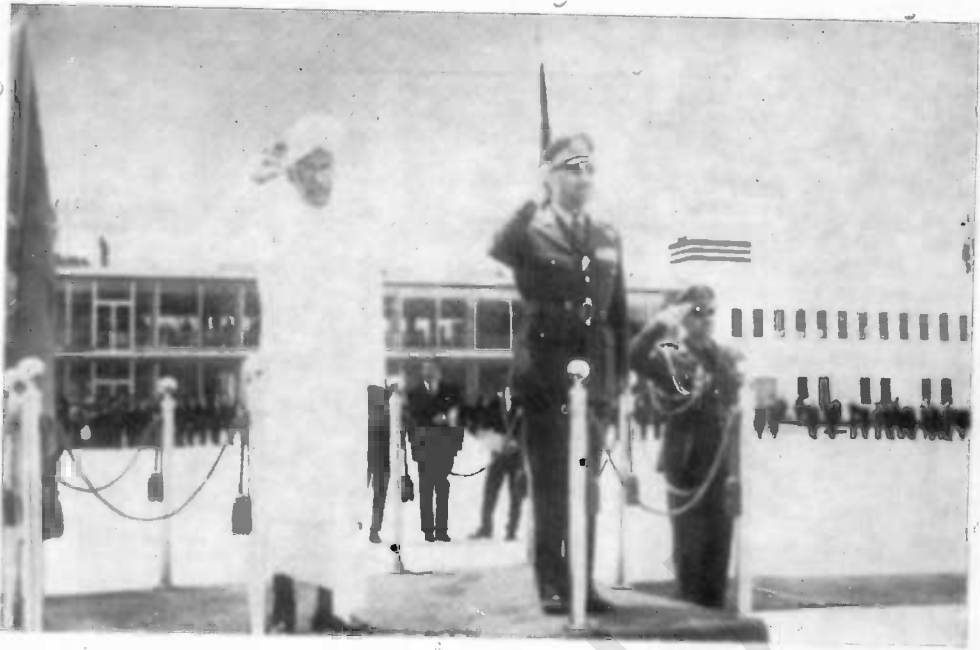
د قندهار د مرکز و کیل	بشاغلي سردار عبداللہ (طرنزی)
» د سپین بولدک	» عبدالغفور
» د ارغستان	» دوست محمد

بشاغلی غلام فاروق	و کیل	د ترین
» حاجی عبد القیوم	»	د خاکریز
» صالح محمد (الکوزایی)	»	د ا ر غنداب
» حاجی عطاء محمد	»	د پنجوایی
» محمد نادر (میوندی)	»	د کشک نخود
» میرزا محمد	»	د دهلی
» عطاء محمد	»	د شورابک
» میرزا محمد نبی	»	د قلات د لوی حکومت
» حبیب الله	»	د شنکی
» حاجی محمد حسن	»	د جلدک
» حاجی محمد جان خان	»	د قلات د کوچیانو
		د هرات ولایت
» محمد طاهر (الکوزایی)	»	د هرات د مرکز
» عبد الملوک	»	د مرغاب
» محمد ظریف	»	د گلران
» عبد الرحمن	»	د کشک
» محمد علی	»	د قاس
» حاجی عبد الشکور	»	د غوریانو
» محمد محسن	»	د شینې نې
» حاجی محمد رحیم	»	د چوند
» غلام محمد	»	د زنده جان
» محمد هلم	»	د کهسان
» سید عظیم	»	د ادر سکن
» محمد عثمان	»	د انجیل
» سید عبد العظیم (حسینی)	»	د پشینون زرغون
» عبد المیز (الکوزایی)	»	د کرخ
» حاجی محمد صدیق	»	د اوبی
		د هزار شریف ولایت:
» عبد الکریم	»	د هزار شریف د مرکز
» مولوی محمد رجب	»	د نهر شاهی
» حاجی احمد	»	د دولت آباد
» محمد موسی	»	د کشنده او شولگری

پشاغلی قاری مولاناقل	و کیل	د شور تپی
» عصمت الله (شرقی)	»	د سمنگانو
» محمد نعیم	»	د خلم
» حاجی بیګ محمد	»	د دره صوف
		د قطغن ولایت
» محمد غلام	»	د بغلان
» سردار عبدالرشید	»	د بل خمری
» ملا غلام نبی	»	د نهرین
» غلام نبی	»	د اندراب
» غلام نبی (ناشر)	»	د قنده ز د لوی حکومت
» عبد الستار	»	د کلای زال
		د ننگرهار ولایت
» عبد الاحد	»	د خوګیایو
» دوست محمد	»	د سرخ رود
» سید کریم	»	د کامی
» محمد کریم	»	د برکنډ
» کمبود	»	د خوکی
» میرزا نورزمان	»	د پیچ ددری
» محمد کبیر	»	د لندهې سین
» محمد عمر	»	د سرکاهو
» حاجی سمادت	»	د حصارک غلجیو
» کمبود	»	د نورستان
» سید عاشق الله	»	د قرغه یو
» کمبود	»	د شوارو
» خایسته	»	د اچین
» غلام نبی	»	د مهمندری
» عبد الباقی	»	د ننگرهار د کوچیانو
		د پکتیا ولایت
» نیک محمد	»	د گردیز د مرکز
» سایل	»	د سپری
» تاج محمد	»	د گو ملی
» حاجی رحمت	»	د عا عیو
» عقل الدین	»	د محدراهو

م

بشاغلی پیر محمد	وکیل	د زرمٹ
» آدم	»	د ارزی
» عبد الغنی	»	د سید کرم
» صالح گل	»	د خوست د مرکز
» جنګ شاه	»	د خوست د قنیو
» فقیر محمد	»	د منګلو د موسی خیلو
» رحیم گل	»	د عاظمی میدان
» محمد خان	»	د جانی خیلو
		د فراه اعلی حکومت
» میرزا گل احمد	»	د فراه د مرکز
» حاجی محمد حسن	»	د انار دری
		د میمنی اعلی حکومت
» حاجی حبیب الله	»	د اندخوی
» محمد امین	»	د پشتون کوټ
» عبد الرؤف	»	د بلچراغ
» عبد الاحد	»	د شیرین تګاب
» فیض الله	»	د قیصار
		د بدخشان اعلی حکومت
بشاغلی محمد قسیم (نعمت)	وکیل	د بدخشان د مرکز
» عبد الحلیم	»	د درواز
» میرزا امان الدین	»	د جرم
» سید شیر	»	د کشم
» کمبود	»	د واخان
» میرزا محمد	»	د اشکاشم
		د پروان اعلی حکومت
بشاغلی محمد ولی	وکیل	د پروان د مرکز
» سید جمیل (یعقوبی)	»	د بگرام
» میر سکندر بیک	»	د پنجشیر
» حاجی میر فراموز	»	د سرخ و بادسا
» عبد الوهاب	»	د سور بند
» محمد اکبر	»	د نچراب

همایونی معظم اعلی حضرت او دهند جمهور رئیس شیاعلی دکتور رادا کرشنان دکابل په هوایی ډگر
 د احترام د کار د ستاښ اخلی .

همایونی معظم ټولواک دهند له جمهور رئیس شیاعلی دکتور رادا کرشنان سره دا خبرو اترو په حال کښي

هما یونی معظم اعلیٰ حضرت د بکتیا ولایت د کتنی په ترڅ کښې د هغه ځای پر قومی مشرانو لطف کوی او د خپلو شاهانه رعایاؤ حال و احوال پوښتی .

هما یونی معظم اعلیٰ حضرت د بکتیا ولایت د کتنی په ترڅ کښې د هغه ولایت د لومړنیو ټولگیو د ځینې زده کړو نسکو د حال و احوال پوښتنه کوی .

دغزنی اعلیٰ حکومت :

دغزنی دمرکز	وکیل	بشاغلی غلام غوث (سلیم عالمی)
د ناوړ	»	» رستم علی
دمقر	»	» نور محمد
دقره باغ	»	» غلام نقشبند « ناشر»
د جغتو	»	» حاجی سلطان محمد
دجاغوریو	»	» قمبر علی
دکتواز دلوی حکومت	»	» امیر محمد
دبیرنی	»	» دریا
دوازی خواه	»	» محمد
دغزنی دکوچیانو	»	» موسی
دکتواز	»	» کشمیر

دگرشک اعلیٰ حکومت :

دگرشک دمرکز	وکیل	حاجی محمد موسی
دنهر سراج	»	» احمد
دنوزاد	»	» عبدالعزیز
دموسی کلا	»	» حاجی عبدا لرشید
دگر مسیر وکیل	»	» محمد همر
دپشت رودد کوچیانو وکیل	»	» ولی محمد
دریگستان	»	» خان محمد

دشبرغان اعلیٰ حکومت :

دشبرغان دمرکز	وکیل	بشاغلی عبدالرحیم
دسنک چارک	»	» محمد اکرام
دقرقین	»	» کمبود

دغورا تو اعلیٰ حکومت :

دشهرک	»	» حیات الله
دچقچران	»	» ابوبکر
دتولک	»	» محمد اسلم
دپرچمن	»	» عبدالوهاب
دلعل و سرخنگل	»	» میر محمد سروو بیگ
دپسابند	»	» محمد امین

دارزگان اعلیٰ حکومت :

دارزگان دمرکز	»	» عبد الخالق
---------------	---	--------------

شاغلی محمد نائب	وکیل	دگیزاب
» عبدالقادر	»	داجرستان
» غلام نبی	»	ددهراود
» محمد اکبر (شاه عالمی)	»	د دایکنویو
» سهراب علی	»	دشهرستان
» حاجی منگل	»	دابه چوپان
		د بامیانو اعلمی حکومت :
» محمد نسیم	»	د بامیانو دمرکز
» احمد جان	»	د کهمردو
» میر زا محمد ناصر	»	د یکاو لنک
» محمد انور	»	د دایز نگیو
		د تالقانو اعلمی حکومت :
» شیر علی	وکیل	ددرستاق
» سید ایشان (جعفری)	»	دچاه آب
» میر جهانگیر	»	دینگی کلا
» میر علم	»	دخوست وفرنک
» میر مقیم	»	د اشکمش
» میر محمد طاهر	»	دفرخار

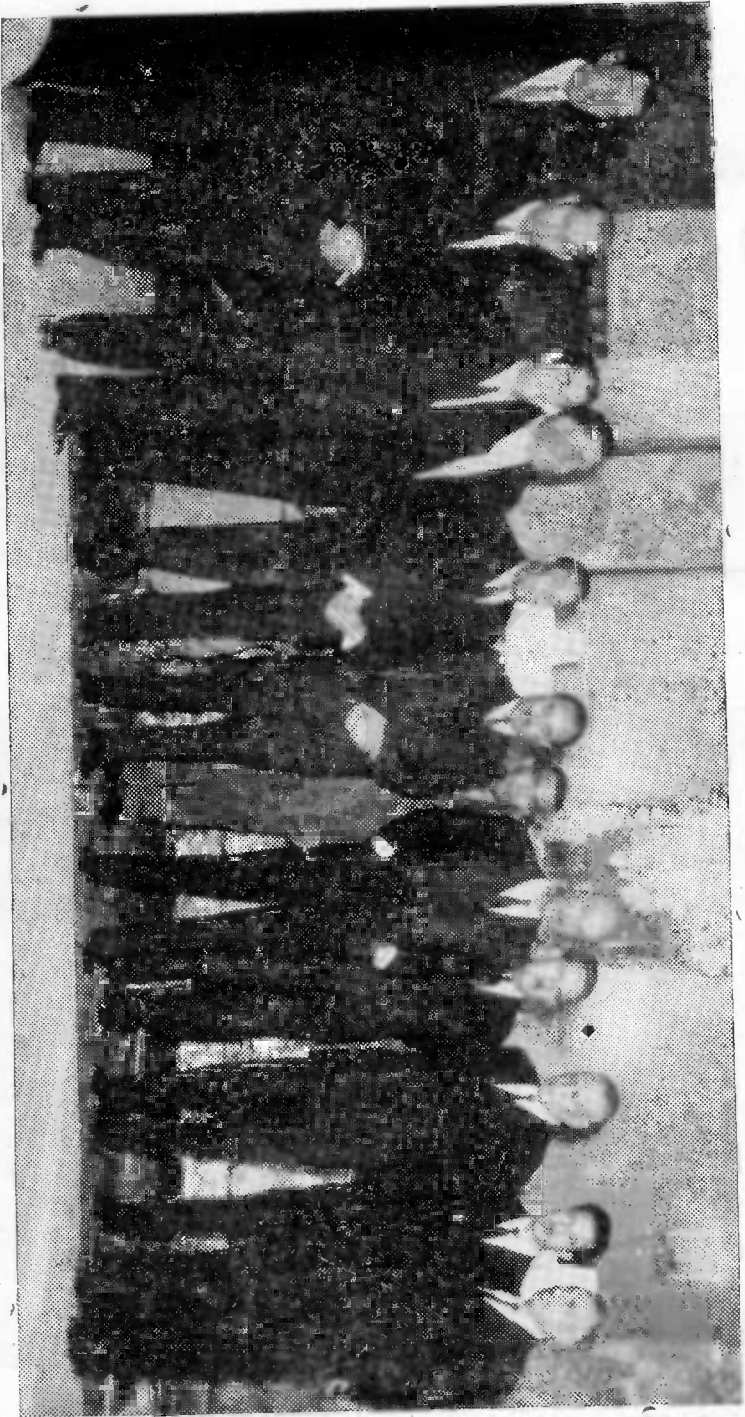

دېکتیا په ولايت کښې دهمايونی معظم اعلیحضرت دسفر له منظر وڅخه

دهندجمهور رئیس دپناغلی دکتور رادا کرشنان دپناغلی صدراعظم دکتور محمد يوسف دخبرواترو په حال کښې

بیاضلی د کتور محمد یوسف سردار امام هزه وخت چه دخیل کا بهی سره دهه یو بی مقام اعلی حضرت به حضور منلی شوی ده

د ملی شوری فعا لیتونه

د ملی شورا د عمومي غونډو د مصوباتو راپور

۱- لومړی لمېر تصویب د نور دمیا شتی په ۲۷ نیټه د عمومي مجلس د کار دورجو ټاکل او د ملی شورا د ۷ کمیسیونو د تقسیم او د کمیسیونو د کار دورجو ټاکل پدې ډول چه : د عمومي مجلس د کارورځی دی یکشنبه، دوشنبه اوسه شنبه او د کمیسیونو د کارورځی دی شنبه او چهارشنبه وی . علاوه پدې به کومو ورځو کی چه عمومي غونډه کارونلری او په کمیسیونو کی کاروی نو کمیسیونو نه هم د ایرکیدای شی .

۲- دوهم لمېر تصویب د نور دمیا شتی په ۲۹ نیټه د څلورو کمیسیونو (مالی بودجی او تجارت د چارو کمیسیون ، د قوانینو د وضع او تدقیق ، د شکایاتو د اوریدلو ، داخله او قبا یلو د چارو کمیسیون ، د خارج چه چارو کمیسیون ، د مخابراتو ، کرهڼی ، فواید عامی او د معادن او صناعاتو د چارو کمیسیون) په باره کی .

۳- دریم لمېر تصویب د نور دمیا شتی په ۲۹ نیټه د خارج چه چارو د کمیسیون د رئیس مرستیال او منشی د ټاکلو ، د قوا نینو د شکایاتو د اوریدلو ، داخله او قبا یلو د چارو د کمیسیون د رئیس ، مرستیال او منشی د ټاکلو ، د مخابراتو ، کرهڼی ، فواید عامی معادن او صناعاتو د چارو د کمیسیون د رئیس ، مرستیال او منشی د ټاکلو د مالی بودجی او تجارت د چارو د کمیسیون د رئیس مرستیال لومړی او دوهم منشی د ټاکلو په باره کی .

۴ - څلورم لمېر تصویب د نور په ۲۹ نیټه ، د افغانستان بانک د ذخیره بانکونو ټولو د څارنی د هیأت په جمله کی د ملی شورا د دوه تنو نمایندگانو ټاکل چه د شورا د دیولسمی دوری په ۳ کال کی بشاغلی سید عاشق الله د قرغیو وکیل او بشاغلی پیرمحمد د زرمت وکیل وټاکل شول .

۵ - پنجم لمېر تصویب د جوزا په ۴ تاریخ د کارد بین المللی سازمان د اساسنامی د ۷ مادې د (۱-۲-۳) فقرو تعدیل د هغی موسسی د غړو د ژباتو لو په منظور د څلو یشتو نه اته څلو یشتو غړو ته چه د کارد بین المللی کنفرانس په ۴۸ غونډه کی د ۱۹۶۲ د جون په ۲۲ تا ریخ شویدی .

۶- شپږم لمېر تصویب د جوزا په ۴ نیټه د قوا نینو د وضع او تدقیق ، د شکایاتو د اوریدلو او د داخله او قبا یلو د چارو د کمیسیون د لومړی او دوهم منشی د ټاکلو په باره کی .

- ۷- اووم لمبر تصویب د (عدلی، معارف، روغتیا او مطبوعاتو او دملی دفاع د چارو ددری گو نو کمیسیونو د غړو وټاکل شو.
- ۸- اتم لمبر تصویب د جواز په ۴ نیټه دملی شورا د داخلی وظایفو د اصول د لومړی او دوهمی مادی تفسیر د معینانو او منشی دانتخاب اوټاکلو د موضوع په باره کی.
- ۹- نهم لمبر تصویب د جواز په ۱۳ نیټه د (عدلی چارو د کمیسیون دملی دفاع د چارو کمیسیون معارف روغتیا او مطبوعاتو د چارو د کمیسیون ددری گو نو د رئیسانو معاونانو او منشیانو دټاکلو په باره کی.
- ۱۰- لسم لمبر تصویب د جوزا په ۱۳ نیټه د شاعلی دکتور محمد یوسف صدراعظم د حکومت د خط مشی او اعتماد په باره کی.
- ۱۱- یولسم لمبر تصویب د جوزا په ۱۹ تاریخ د ذروی قوی د بین المللی اداری د اساسنامی د دریم جز د ۶ مادی دالف د مادی د فقیری د تعدیل په باره کی چه د ۲۳ غړو وټخه ۲۵ غړو ته جک شوی او دهغه کنفرانس په پنجمه غونډه کی تصویب شوبده.
- ۱۲- دولسم لمبر تصویب د جوزا په ۲۶ نیټه دملسکیه تقسیماتو د اصولنامی ۱۹ مادی تعدیل دوردگو دچک دنوی تشکیل شوی دریمه درجه حکومت دمیدان دلوی حکومت پوری.

د لیک دملی ریت اجراءات

- ۱- ۱۹ لمبر تصویب د ۱۴ کال د سنبلی په ۲۶ نیټه، د عسکری مکلفیت د اصولنامی د ۲ مادی د تبصری د موضوع دپاڼو اعاده او د ۱۴ مادی د تبصری تعدیل دشورا د قوانینو د کمیسیون د زیات غور لپاره .
- ۲- ۲۰ لمبر تصویب د ۱۴ کال دمیزان په ۲۹ نیټه، د کجکی او ارغنداب د محکو لپاره داووبو پیرو دلو او قیمت ټاکلو د اصولنامی د پروژی باره کی .
- ۳- ۲۱ لمبر تصویب د ۱۴ کال دمیزان په ۱۶ نیټه، د عسکری مکلفیت د ۲ مادی د تبصری د پروژی او د ۱۴ مادی د تبصری د تعدیل په باره کی .
- ۴- ۲۲ لمبر تصویب د ۱۴ کال دمیزان په ۱۶ نیټه، د قانقانو داعلی حکومت دنوی تشکیل د ۱۴ کال د بودجی د جزو په باره کی .
- ۵- ۲۳ لمبر تصویب دمیزان په ۲۴ نیټه، د پست د محصولاتو د اصولنامی ۶ مادی تعدیل او د تلگراف د اصولنامی ۲۶ مادی تعدیل چه د زیات غور لپاره د شورا د قوانینو کمیسیون ته وړاندی شی .
- ۶- ۲۴ لمبر تصویب د ۱۴ کال دمیزان په ۲۴ نیټه، د تالقا نو دلوی حکومت په باره کی چه اعلی حکومت ته ئی ترقی کړیده د ضمیمی په نوم چه ۴ برخه لری .
- ۷- ۲۵ لمبر تصویب د ۱۴ کال دمیزان په ۲۴ نیټه، د خپلواکی د جشن د رخصتی «بقیه در صفحه ۹۷»

کران قولواک اوچلا ایتمآب ینریش لوبکه دآلمان د فدرالی جمهوریت جمهور رئیس کوم وخت چهما یونقی ذات اوعلیبا حضرت ته معظمه مملکه دککن اوبین هوابی ختکر ته ورسیدل د احترام گارد معاینه فرمایبی

مسابونی معظم اہل حضرت دین اور کلن بہ موایی و گره کتبی استقامتینو سره روشین گوی

داعیانو دعالی مجلس تشکیل

رئیس
معین
د مجلس غړی»

بشاغلی حافظ عبدالغفار

عبدالحکیم مشر قیوال

» » » محمد امین خو گیان تی

» » » خواجه جانگل

» » » ایشان امان الدین

» » » نظر محمد زر متی

» » » آخند زاده محمد رسول

قندهاری

» » » عبدالستار

» منشی » میرزا محمود

داعیانو دعالی مجلس معین
بشاغلی حافظ عبدالغفار

داعیانو دعالی مجلس فعالیتونه

د قانونی لویانو او تشکیلاتو پروژو په وزارت خانو او مرېو طوادا رول له خوا ترتیب او دملی شورا او دوزیرانو دعالی مجلس له تصویب نه وروسته د اصولی مرا تېو دطې کولو لپاره د ۱۳۴۱ کال د سنبلې د میاشتې څخه تر ۱۳۴۲ د جو زامیاشتی پوری داعیانو مجلس ته را رسیدلی او د غور او سنجش نه وروسته تصویب شوی دی په لاندې ډول دی :

- ۱- د نیشانو او مدالونو د اصولنامې د (۷۴) مادې تعدیل چه په نوموړې تعدیل کې د همایونی اعلیحضرت دامضا په عوض پادشاهی مهتر قبول شوی دی .
- ۲- دمجاکو د تشکیل او دملکې مامورینو دمجا کماتې د اصول د اصولنامې د لومړۍ مادې تعدیل .
- ۳- د ترافیکو د اصولنامې د ۲۰ مادې تعدیل .
- ۴- د ملکې مسامو رینواو عسکری منصبدارانو او منسوبینو د شتو او داملاکو د ثبت اصولنامې پروژې په باره کې .

- ۵- د افغانستان د شاهي دولت او د ايران د شهنشاهي دولت تر منځ ترانزيتي موافقت نامه چه ۱۵ مادي لري د ۱-۳-۳ - پروتوکول او د دواړو مملکتو دورکړي د موافقت نامي سره .
- ۶- د مملکي تقسیماتو د ضمیمي په باره کې
- ۷- د افغانستان بانک د اساسنامي د ۹ مادي تعديل
- ۸- د بښد پسانو د مسکافاتو او مسجاتو اصولنامي د ۱۹ مادي تعديل .
- ۹- د منځدوره دواگانو د يو واحد تپون په باره کې او د تپون د ترجمې سوا د چه يو پنځوس مادي لري .
- ۱۰- د افغانستان د پادشاهي حکومت او د پو ليند د جمهوري حکومت تر منځ هوايي حمل و نقل موافقت نامه .
- ۱۱- د محاسبانو د ديوان د پلټني د اصولنامي پروژې چه ۳۰ مادي او پنځه فصلونه لري د هغې دوو جملو سره چه د ۳ فصل په ۱۱ ماده او د ۴ فصل په ۲۷ ماده کښي دملي شورا له خوا په کې زياتوالي راغلي دي .
- ۱۲- د کچکي او ارغنداب د بند د لاندې د محکو د پاره داو بوخرخولو د پروژي په باره کښي چه ۶ مادي لري .
- ۳- د عسکري مکلفيت د اصولنامي د دويمې مادي د تبصري او د ۱۴ مادي د تبصري د تعديل په باره کې .
- ۱۴- د مامورينو د حاضري او رخصتي د اصولنامي په ۳۸ ماده تبصره .
- ۱۵- د اجباري کار د لغو کولو د ۱۰۵ لمبر مقاولي په حقله چه ۱۰ مادي لري او ۱۰۳ توشيه ليک چه ۷ مادي لري او د يوې هفتي دا ستراحت مربوط ۱۰۶ مقاوله نامه چه ۲۱ مادي لري .
- ۱۶- د ۷ مادي په موجب د افغانستان د شاهي حکومت او د عربي متحد جمهوريت د حکومت تر منځ د تادياتو او تجارتي موافقت نامه .
- ۱۷- د عامه امنيت او منفعت په خلاف د مامورينو او مچر مينو د جزا د اصولنامي د پروژي په باره کې چه ۱۹ مادي لري .
- ۱۸- د قطن د ولايت پوري تړلې د تالقانو د لوي حکومت تشکيل چه د نوموړي ولايت څخه بيل او اعلي حکومت ته يې ترقي کې يده .
- ۱۹- د کار د بين المللي سازمان د اساسنامي د ۷ مادي د لومړي، دوهمي، څلورمې فقرې د موضوع تعديل .
- ۲۰- د ذروي قوي د بين المللي اداري د اساسنامي د ۳ جزوي د ۶ مادي دالف د فقرې د تعديل موضوع چه له ۴۳ غړو څخه يې ۳۵ غړو ته ترقي کې يده . «ختم»

مایونی معظم اعلیحضرت اولیاحضرتہ معظمہ ملکہ بہتہ میلستیا کیتی چندیناغلی ما نریش لوبک
دآلمان دقیدرالی جمهوریت رئیس او محترمی میرونی بی له خوا ہنوی بہ یابلرتیب شوی و

عسائیونی معظم اعلیٰ حضرت اور علیٰ حضرت تہ مظاہر ممالک، ہمیشہ میلہ کئی چہ دفعہ رالی آسمان بہ جمہوریت کئی
دہائیوں کے دینار والہ خواہموی بہ و پالہ تر نیب شوچہ

صدر اعظمی د لوړ مقام تشکيل

بيناغلي دكتور محمد يوسف	»	عبداللہ ملکيار	»	صدر اعظم
دكتور علي احمد يوبل	»	سيد قاسم رښتيا	»	لومړی مرستيال
.....	»	محمد عالم نوابی	»	دوهم مرستيال
غلام جيلاني	»	غلام جيلاني	»	دوزيرانو د عالی مجلس منشي
عبداللہ	»	غلام جيلاني	»	د دارالانشاخلو رهمه رتبه مدير
تاج محمد	»	عبداللہ	»	د مخصوص قلم مدير
عبدالرزاق	»	تاج محمد	»	د ليک مدير
عبدالوکیل حميد	»	عبدالرزاق	»	د دارالانشاخلو پنجمه »
علي حيدر وردکي	»	عبدالوکیل حميد	»	اداري لوی مدير
مير محمد حسن	»	علي حيدر وردکي	»	مرستيال
عبداللطيف	»	مير محمد حسن	»	د ما مورينو مدير
.....	»	عبداللطيف	»	د آرشيف مدير
.....	»	»	اداري مدير
عبدالحميد	»	»	د خدمتو مدير
.....	»	عبدالحميد	»	د محاسبی مدير
عبد النبي	»	»	د عمومي محاسبانو د پلټنې رئيس
.....	»	عبد النبي	»	مرستيال
اکرام الدين	»	»	مشاور
گل محمد کوهستاني	»	اکرام الدين	»	د ليک مدير
محمد زمان	»	گل محمد کوهستاني	»	د مدعي العموم پست مدير
۹ تنه	»	محمد زمان	»	د خپرونو او تدقيق مدير
۱۱ تنه	»	۹ تنه	»	د احصايي مدير
.....	»	۱۱ تنه	»	د کرهننده پلټنې آمر
محمد جان ژو بين	»	»	د خلورمه رتبه غړی
۲ تنه	»	»	پنجمه »
محمد آصف	»	»	د پروگرامونو د تربيولو مدير
محمد يونس	»	»	د راپورونو د مراقبت مدير
۲ تنه	»	»	د برآوردی مدير
عبدالعلي	»	»	چکروال
۵ تنه	»	»	چکرمن
۵ تنه	»	»	چکون
.....	»	»	د تصفيي آمر
محمد فاروق سراج	»	»	د خلورمه رتبه غړی
نور محمد	»	»	د پنجمه »
محمد کبير	»	»	د مخزن مدير
يار محمد	»	»	د المپيک رئيس
			فني مدير
			اداري مدير
			د ارتباطو مدير

د پښاغلي صدر اعظم دكتور محمد يوسف د حكومت كړنلاره

گرانو وطنوالو؟

په داسې حال كېښي چه د صدارت عظمي درنه وظيفه په غلامه اخلم غواړم چه د نوي حكومت د خط مشي په شاوخوا كېښي تا سوسره شوخېري و كړم اود هغې په ستر وټكو چه همدان دوزيرانو د هيت په لومړۍ غونډه كېښي تصويب شوي دي تا سوخېر كړم .
څرنگه چه وطنوال خپردي والا حضرت سردار محمد داؤد چه څه د پاسه ۹ كاله د صدارت عظمي مهمه وظيفه په غاړه درلوده اودا وظيفه يې په بي ساري وطن پالنه جدت او كفايت ترسره كو له په دي ورځو كېښي بي له خپلي وظيفي څخه استفي وكړه د افغانستان د حيثيت او ملي گټو د ساتلو په لاره كېښي د افغانستان د اجتماعي او اقتصادي شتون د لو وډالي او د داخلې او خارجي سياست د متينو اساساتو د پاره د سردار محمد داؤد ستر خدمتونه د و مره واضح او علانده دي چه شرح او بيان ته اړه نه لري او د افغانستان په تاريخ كېښي د دوي د تصدي د دورې د افتخار نه ډكو ياد گارونو په حيث ثبت شوي دي .
زه يوازي غواړم په دي وخت كېښي چه دغه والا حضرت دادرنده وظيفه پرېږدي ديوه افغان او داسې همكار په حيث چه هميشه مي دهغوي له لارېنو دنو څخه استفاده كړي ده دو الا حضرت حضور ته دخپلي ډېرې خو شالي مراتبو ښاندي كړم اود لوي خدای له در باره دهغوي روغتيا او نيكمرغي وغواړم .
زه باور لرم چه ټول افغان ملت زما سره ددي خوښي په عرض كولو او خالصانه دعا كېښي شريك دي .

د معظم ټولواك همايونی اعلي حضرت حضور چه لومړی آر زوگانسی يې هميشه د يوي متيني او ترقي غو بښونكي نقشي په اساس دهيو اود وړاندي تگك او د چارو تحول ته متوجه دي ماته افتخار و بانه چه دافغانستان نوي كابينه جوړه كېږم دا افتخار په حقيقت كېښي دهيو اد ټول لخوا نانو ته عايددي او زه خپله وظيفه كېږم چه ددي لوړه اعتماد په نسبت خپله ډيره خالصانه شكريه د شهر ياري ذات حضور ته عرض كړم !

گرانو وطنوالو !

زموږ گران وطن افغانستان دخپلي تاريخ په يادلي دوره خصوصاً په مفاصرو دو رو كېښي چه د بشر نوي تمدن په هغو كېښي وده كوي له يولي ييشو سره مخامخ

بناغلی دکتور محمد یوسف صدراعظم

بناغلی دکتور محمد یوسف صدر اعظم

بناغلی دکتور محمد یوسف دیناغلی محمد حسن زوی په ۱۲۹۳ کال کښی په کابل کې زیږیدلی او خپل علمي تحصیلات یی د نجات په لیسه کښی سرته رسولی دی. د بسکلو ریا د شهادتنامی داخیستلو نه وروسته دعالی تحصیلاتو د زده کړی د پاره المان ته ولېږل شو او د کرټینګن په پوهنتون کښی یی چه خپل تحصیلات د فزیک په شق کښی د دکتوری درجې ته ورسول بیا وطن ته راغی او د علومو په پوهنځی کښی د فزیک په درس ورکولو موظف شو، وروسته بیا په ۱۳۲۲ لمریز کال کښی د علومو د پوهنځی دریا ست کفیل مقرر او په عین حال کښی یی د فزیک او دریا ضیاتو د مضمونو درس هم ورکاؤ، په ۱۳۲۶ کال کښی د پوهنی دوزارت د مسلكی-تدریساتو په ریاست او په ۱۳۲۸ کال کښی د هغه وزارت د تدریسی معین په حیث مقرر او د ۱۳۳۱ تر نیما یی پوری په نوموړی عهده مصروف ؤ، وروسته له هغه په اروپا کښی د افغانستان د کلتوری او عرفانی څانګې د ارتباط د رئیس په حیث موظف او هغې خواته ولېږل شو.

په ۱۳۳۲ کال کښی د سردار محمد داؤد د افغانستان د صدر اعظم په کابینه کښی د کابو دوزارت د کفیل په حیث وټاکل شو او له هغه وروسته په ۱۳۳۴ کال کښی د کابو اوصنا یو وزیر مقرر شو. وروسته بیا د ۱۳۴۱ د کب په میاشت کښی د هماغی یونی معظم اعلی حضرت له حضور نه د صدر اعظم په حیث مقرر شو.

نېما ښه: د پوهنی دریمه درجه او د سردار عالی د نښانو نو په اخیستلو هم بریالی شوی دی.

بناغلی دکتور محمد یوسف په آلمان او انگلیسی ژبو کښی ویل او لیکل کولای شی او له هر یی او فرانسوی ژبو څخه هم په شان استفاده کوی.

مساقر تونه: د هیواد مهمو محایو ته او په خارج کښی یی آلمان او نورو ډیرو هیوادو ته مسافر تونه کړی دی.

شو چه زمونږ پلرونه دیوی دینی اوملسی فریضی به حکم له هغو سره دمقا بلسی دپاره چمتو شول په هغه وخت کښی چه په دنیا لوی انقلاب خپور شو او دد نیسا د هیواد وحالات یی یو په بل پسسی د علم او نوی تخنیک له لاری بدلول زمونږ په هیواد کښی د وطن د دفاع مقدسی وظیفی ددی موقع ور نکړه چه ددی هیواد خلک لکه څرنګه چه بسایسی دخپلو مسدسی ، عرفانی او اقتصادی شتو نود لوړولو کسا تر سره کړی او د نوی تمدن په لویه لاره کښی له نورو هیوادوسره یو مخای گام او قدم واخلی .

نورن چه دهغوی دمجاهد اتو له برکته افغانستان د دنیا د آزاد هیوادو په جرگه کښی خپل لایق مقام ساتلی او تر سره کسې پدی په مونږ لازمه ده چه د تیر و زیانو د تلافی دپاره اقدام وکړو او په ډیر زیار او کوشش هغه فاصله لښوه کسړو چه دعصری تمدن له نظره زمونږ د هیواد او د دنیا دنورو وداندى تمللو ملیکو ترمنځ تولید شوی ده ترڅو چه دخدای په مرسته یوه ورځ ددی وطن زامن دغه تفاوت بیخې له منځه یووډای شی .

دا هغه درنده او یادلی وظیفه ده چه د تیری کا پښی په دوره کښی شروع شوی ده او باید په زیاتو هغو ابتکارا تو او تحولاوسره زمونږ له خوا تمقیب شی چه دعصر مقتضیات او حالاتو انکشاف یی ایجابوی .

داو طبقه ما اوزما همکارانوسره له دی چه دلاری په سختوالی او دتو پښی په لړوالی پوره خبریو منلی ده او هیله لرو هغه چه دخلکودقولو طبقا تو په اتفاق په تیره بیا د هیواد د څرانی او منوری طبقی په ملګر توپ چه افغانستان تاریخ دتحول او انتقال په دی دوره کښی تر څو لوستر ملی مسئولیت دهغی په غاړه ږدی تر سره کړو .

پښکاره ده چه دداسی مهمی او ستیری وظیفی دسرتو رسولو دپاره دیوی اساسی او پښکاره خط مشی غوره کولو ته اړه لرو چه زمونږ فعالیتونه په صحیح استقامت سم کړی او مطلوب هدف ته یی نژدی کاندی .

ددی خط مشی ستر مطالب چه دمعظم څو لواک همایونی اعلیحضرت ، دافغانستان دخلکو آرزو گانی او دزمانی ایجابات یی منبع گڼل کیری په دی ډول خلاصه کیری :

۱- داسلام دخلافتد زین ابدی او نه فنا کیدونکی لارښودنی تل زمونږ د اعمالو سرمشق او لار ښوونکی دی .

۲- تر څو لوستره او لوده وظیفه چه مونږ ور ته محان مکلف گڼو د افغانستان دخپلواکی دځاوری دتمامیت او حقه حقوقو او گټوساتل دی .

نوی حکومت دپخوانی حکومت په شان دغه مقدسه وظیفه دخپلو څولوو ظایفو په سرکښی ټاکلی او خپل تر څولوو ښه زیار به هغی ته وقف کړی :

۳- د اقتصاد په ساحه کې د پلان جوړولو او رهبري شوی اقتصاد سیستم د اقتصادي بنیې د تقویه کولو او د هیواد د خلکو د ژوندانه د سوبی د لوړولو د پاره دوام کوی ، ډیر زیار به و باسو چه روانی پروژی او دوهم پنجه کلن پلان نوی پروژی د خپل مالی توان او امکاناتو په حدودو کې تطبیق او عملی کړو. انفرادی تشیبات به دغه اقتصادي سیاست په چوکات کې چه غوره کړی مودی نور هم حمایه او تشویق شی .

۴- د هیواد د ادارې په طرز کې به د دیمو کراسی د تطبیق د پاره دغه پیشنهادو له مخی اساسی او مناسب بدلون راوړو چه د پخوانی صدر اعظم والا حضرت سردار محمد داؤد له خوا ملوکانه حضور ته وړاندی شوی او اساساً د شاهانه ذات له خوا منل شوی دی .

حکومت د اتحول چه اصلی مقصد یی د ټولنی سلامتی او هدف یی په لاجتماعی او حیاتی شتون او دقوا نینو د تدوین په چارو کې خپلکوته د زیاتنی برخی ور کول دی چه اجتماعی عدالت او د فردی حقوقو مصونیت تر سره کوی یومهم ضرورت او دغه عصر له ایجاباتو سره مطابق بولی چه پکښی ژوند کوی .

حکومت تصمیم لری چه دی مبادیو ته چه د هیواد د خلکو په راتلونکی سر نوشت کې خپل اصی از نښت لری د خپلو نورو وظایفو په سلسله کې اهمیت ور کړی او سمدستی د متخصصینو او پوهانو په همکاري خپل مطالعات په دی بانه کې شریوع کړی او تر هغی ژمړی کې او غور وروسته چه د موضوع اهمیت یی ایجابوی د قانونی مراجلو له ترسره کولو وروسته دغه د تطبیق پروگرام تر اجرا لاندی ونیسی .

حکومت به د بیطرفی عنعنوی سیاست او په ټولو کې د نه گډون او د آزاد قضاوت لاره چه مقصد یی د هیواد د خپلواکی ، ملی چا کیت او د خاوری د تمامیت سیاتل او د متقابل احترام او اعتماد په اساس له ټولو خلکو او ولسونو سره د دوستانه علاقو ټینګول دی او له دی لاری سولی ته خدمت کول او د هغی په وړیا کې په سوله کې ژوند او زمونږ د هیواد د انکشاف او د خلکو د ژوندانه د سوبی په والی دی تعقیب کړی .

د ملګرو ملتو منشور ته پابندی ، د بشر د حقوقو د اعلامیې احترام او د سر نوشت د ټاکنو د حق او د استعمال او دغه د بقایا و د لغو کولو طرفداری په مختلف شکل سره د دنیا په هر گوټ کې چه وی او بین المللی همکاري د افغانستان د سیاست له اساساتو څخه دی .

د افغانستان حکومت د بانډو نګ د کنفرانس اساسات او په بلګر اد کې د بیطرفی هیوادو د ټولنی اعلامیه چه مقصد یی د ولسونو تر منځ د دوستی او ښه تفاهم د پیدا کولو او په روغه د دولتونو تر منځ گډ ژوند او جنجالی مسئلو د حل کولو

شاهلی سردار محمد داؤد صدر اعظم هغلوخت چهنوي صدر اعظم شاهلی دکتور
محمد يوسف ته دغلمی صدارت دعهدی مبارکی ورکوی (د ۱۳۴۱ د کب میاشت)

د افغانستان د مطبوعاتو نمایندگان هیڅه وخت چه د ۱۳۴۲ کال د وری په میاشت کې د صدارت عالی په مانی کتبی
د افغانستان د نوی صدراعظم شافعی د کتور محمد یوسف سره ملاقات وکړه

د پاره له قوی څخه د صرف نظر کولو له لاری په دنیا کښی دسو لی تر سره کول دی
پوځل بیا تایید وی .

د افغانستان حکومت دخپلو خلکو د آرزوگانو په بنا د پښتو نستان د خلکو
دروا مظالماتو همیشه طرفداری کړی او نن هم په کلکه د هغو طرفداری کوی . زمره
آرزو گانې د پښتونسانو وروڼو د هیلو په مطا بق دهنوی د ملی آمالو تر سره
کول دی او د پښتو نستانو وروڼو ددی مشروع حق د تر سره کولو د پاره په
د افغانستان کوشینو نه په سوله غوښتو نکو لار و دوام و کړی .

هیله لرو چه د پاکستان حکومت په واقع بیښی او دنننی نړی دمقتضیاتو سره سم
د پښتو نستان دخلکو دملی آمالو او آرزو گانو احترام و کړی .

له دوستو دولتو سره به د افغانستان مناسبات دملگرو ملتو د منشور د اصول
په اساس په متقابل احترام او اعتماد اوصا د قا نه همکاری د دوستی په تقوی یی او
پراختیا ولاند وی .

د خوشحالی محای دی چه د افغانستان روابط له دوستو دولتو سره د ملی گټو
سره سم او دین المللی اساساتو سره موافق په زده پوری انکشاف کوی او توسعه
هو می .

افغانستان د اسلامی مملکتو سره چه دینی او تهذیبی مزو سره نژدی کړی یو
خپلو مناسباتو ته خاص ارزښت ور کوی او د ورور گلوی ددغو علا یقو د زیاتوی
تقوی یی په لپاره کښی یی کوشښ کړی دی او دغه کوشښو نه به دوام ولری ،
افغانستان تل له گاونډیو هیوادو سره دخپلو مناسباتو د ساتلو او ټینگوالی
په لپاره کښی کوشښ کړی دی او په آینه کښی به هم ددغی هیلی د پاره چه په پښه
گاونډی یقو ولانده ده کوشښ و کړی .

د افغانستان مناسبات زمونږ د دوست او گاونډی هیواد اتحاد جماهیر شوروی
سوسیالیستی سره له اوله څخه د پښه گاونډی یقو او متقابل احترام له مخی روان دی
او دغه علا یق په وروستیو کلو کښی په نژدی تلماسو نو او د دواړو هیوادو نو
دمشرانو په تنگ راتگ او گټو رو او په نړه پوری فنی ، اقتصادی او فیر هنگی
مرستو سره دهیواد دملی گټو سره سم پراخ او ټینگ شوی دی . د افغانستان حکومت
به د پخوا په شان خپلو کوشښو نو ته ددغوښو روا بطو د ساتنی ، تقوی یی او پراختیا
د پاره دوام ور کړی .

د ایران له گاونډی هیواد سره د افغانستان دوستانه او دورور گلوی مناسبات
په زده پوری په پښه نیت او د پښه گاونډی یقو د روابطو په اساس دوام ولری .
افغانستان ته داعلی حضرت د ایران د شاه راتگ او ددوی جمیله کوشښو نه
اودافغانستان په ترانزیت کښی آسانتیا وی ددغو دو مسلمانو وروڼو هیوادو
تر منځ د دوستی علا یق نور هم تقوی به کړی دی .

له بل گاونډی هیواد ولسی چین د جمهوریت سره د افغانستان روانه بطنه نیت او نیک گاونډی یتوب او متقابل احترام له مخی دوام لری او په وروستیو کلو نو کښی دغه مناسبات د دواړو مملکتو د مشرانو په مسافرت او د دوستی او متقابل نه تیری د تړون په لاسلیک سره زیات تقویه شوی دی او په دی وختو کښی د دواړو هیوادو ترمنځ د اوسنی سرحد د کرښی د رسمی تجدید او د سرحد تړون د لاسلیک د پاره موافقت چه په نظر کښی په نزدی آینه کښی عملی شی په دغه لیاړه کښی یو بل مثبت گام گڼل کیږی .

د امریکا له متحدو ایالاتو سره د افغانستان دوستانه مناسباتو د ښه نیت او متقابل احترام په اساس انکشاف موندلی په فنی ، اقتصاد دی او فرهنگي مرستو او همکارو یو سره دغه روابط پراختیا مومی .

د امریکا متحدو ایالاتو ته د متحد ایالاتو د جمهوریت رئیس جلالتمآب په بلنه د اعلیحضرت مسافرت چه په راتلونکی دو بی کی به وشی د دواړو مملکتو ترمنځ د روابطو په تحکیم او ټینګتیا کی بل مثبت قدم گڼل کیږی ، د افغانستان حکومت به د امریکا د متحدو ایالاتو سره د خپلو دوستانه مناسباتو د ساتنی تقوی او پراختیا د پاره خپلو کوشښو ته دوام ورکړی .

افغانستان خپلو روابطو ته له هغو هیوادو سره چه په یوه منطقه کښی ورسره اوسی تل خاص اهمیت ورکړی دی لکه چه د افغانستان او د دغو مملکتو ترمنځ دوستانه او رضائیت بشونکی روابط موجودی .

د هند له جمهوریت سره د افغانستان مناسبات د غمنوی دوستانه روابطو په اساس تل د نیک او دوستانه تفاهم سره ملگری دی .
د اعلیحضرت همایونی په بلنه د هند د جمهوریت رئیس جلالتمآب نو دی راتلونکی مسافرت د دغو ښو روابطو په زیاته تقویه کی موثردی .

په خواشینۍ سره باید ویسل شی چه له پاکستان سره د افغانستان روانه بطنه د افغانستان د آرزو گانو په خلاف او په دغه لیاړه کی د کوشښو نوسره سره تراوسه پوری ندی ښه شوی هغه کشاله چه د پاکستان د حکومت دیوالد خیز حرکت په اساس چه د دغو دو هیوادو ترمنځ بی سیاسی روابط وشلول اوس هم روانه ده ، د توقع په خلاف هغه مفاهمه چه په نیویارک کی دعادی وضع داعادی د پاره د دواړو هیوادو د خارجه وزیرانو ترمنځ د ایران د دولت په کوشښی شوی وه تراوسه لا د پاکستان د حکومت له خوا په ښه نیت سره نده تلقی شوی او بی نتیجی پاتی شوخ ده .

مورنۍ پدغه زمینه کی د ایران د اعلیحضرت شاهنشاه د کوشښو نومو فقیت د هغه ښه نیت په اندازی پوری زیات مربوط گڼو چه د پاکستان د حکومت له خوا پدغه لیاړه کی ښکاره شی .

د افغانستان حکومت د هیواد د انکشافی پلانو په ولاندی بیولو کی د دوستو دولتو له بی غرضانه مرستو او همکارو یو څخه صمیمانه ممنونیت او قدر دانی کوی .
د شوروی اتحاد د سوسیالستی جما هیر او د امریکا د متحد و ایالاتو د ویلو وده مرستو نه علاوه چه تل په زده پوری اود تقدیر وده دی دالمان د فد را لی دولت دوستانه مرستی چه مخ په زیاتیدودی دخوښی موجب اود یادولو وهدی .

د نورو دوستو مملکتو له همکارو او مرستو څخه هم صمیمانه امتنان کوو .
د افغانستان حکومت هیله لری چه دغه مرستی او همکارو په آینه کی هم دوام او پراختیا ومومی اود نیک تفاهم او ښو مناسباتو د تقوی په لیاړه کی چه ددغو دوستو دولتو سره وجود لری له پخوا نه زیاتی گټوری او موثری واقع شی .

د افغانستان حکومت د ملگرو ملتو داخصاصی موسسو مساعدت او همکارو چه تراوسه پوری شویدی تقدیروی اودوام او پراختیا یی گټوره او په زده پوری گڼی .
په بین المللی ساحه کی د افغانستان د حکومت د سیاست هدف په ملگرو ملتو او په نورو بین المللی ټولنو کی د پخوا په شان د هیواد د ملی گټو ساتنه اود عمومی سولی په لیاړه کی خدمت اود بین المللی همکارو د باره د زیات تفاهم ایجا دول دی ،
ددغه مطلب په نظر کی نیولوسره سره به د افغانستان موقف دهنومستلو په مقابل کی چه دننی نړی ورسره مخامخ ده د تل په شان به آزاد قضاوت ولادوی اود افغانستان حکومت په هر قدم چه له هری ناحیې څخه د با دوامه سولی د ترسره کولو په لیاړه کی واخیستل شی وستای .

داو د حکومت د خط مشی اساسی ټکی .

زمونږ د کامیابی او پرمختگ درجه چه ددغه خط مشی په تعقیب او تطبیق کښی به تیره بیا پدی لحظه کی چه دیو تحول په درشل ولادوی د ملت د ټولو وگي و په استقبال او مرسته پوری اده لری . مونږ ټولو افغانی نارینه و او ښځو د معارف منسو بینو ، دولت ما مورینو اود هیواد ټولو وطن دوستو پوهو زلمیانو ته پلنه ورکو چه ددغه لوی اقدام کښی زموږ سره گډون وکړی اود دغی عالی و ظیفی په سرته رسولو او گڼ مسئولیت کښی چه نښه به یی دکلونه کلونه د وطن په آینه ژوند کی باقی پاتی شی ، له حکومت سره مرسته اوملگرتیا وکړی .

دخدای په یاری اود خلکو د مرستی په اعتماد د دخپل رعیت پالونکی او ترقی غوښتونکی بادشاه په ارشاد اولار ښوونه په کار پیل کوو .
(ومن الله التوفیق)

دخارجہ چارو وزارت تشکیل

بشاغلی دکتور محمد يوسف (صدر اعظم)
 » نوراحمد اعتمادی

وزیر
 مرستیال

مشاورتی کابینہ

دسفر کبیر بہ رتبہ کشی
 دمختار وزیر » »

درمز او مخصوص قلم لوی مدیر
 بشاغلی محمد نعیم یوسفی

سیاسی معین

سیاسی لوی مدیر
 د سیاسی روابط لوی مدیر

بشاغلی عطاواللہ ناصر ضیاء

دملکرو ملتو اود بین المللی
 روابط لوی مدیر

بشاغلی محلی محمود غازی
 د اقتصادی روابط لوی مدیر

بشاغلی محمد یونس رفیق
 د فزہنگی روابط لوی مدیر

بشاغلی سید مسعود بو ہنیار
 د معاہداتو او ونا یقو مدیر

اداری معین

د تشریفاتو رئیس

اداری لوی مدیر

د تابعیت او قونسلگری

لوی مدیر

دویزی لوی مدیر

د مامورینو لوی مدیر

دخارجہ چارو وزارت مرستیال
 بشاغلی نوراحمد اعتمادی

بشاغلی عبدالرزاق ضیاء

» غلام محمد نیکزاد

»

» عبدالغنی

- پہ باند نیو ہیوادو کبھی د افغانستان د سیاسی هیأ تو نو رئیسان
 پہ نوی ڈیلی ، کتھندو ، کولمبو اورنگون کبھی افغانی لوی سفیر او پہ تا یلند
 (بناکاک) کبھی مختار وزیر جنرال محمد عمر .
- پہ واشنگتن او مکزیك کبھی افغانی لوی سفیر او پہ برازیلیا او بو ینس آیرس
 کبھی مختار وزیر دکتور عبدالمجید .
- پہ ملگرو ملتو کبھی د افغانستان سفیر کبیر او دایمی نما بندہ ، بناغلی عبدالرحمن بڑواک .
 پہ ملگرو ملتو کبھی د افغانی نما بندگی مستشار او مختار وزیر د کتور
 عبدالحکیم طیبی .
- پہ انقره کبھی افغانی لوی سفیر ڈگر جنرال سید حسن .
- پہ تهران کبھی افغانی لوی سفیر بناغلی محمد عثمان امیر .
- پہ ماسکو او ستوکھلم کبھی افغانی لوی سفیر او پہ بخارست او هلنسکی کبھی
 مختار وزیر بناغلی عبدالحکیم شاه عالمی .
- پہ لندن کبھی افغانی لوی سفیر او پہ هاگ کبھی مختار وزیر بناغلی
 محمد کبیر لودین .
- پہ بن کبھی افغانی لوی سفیر او پہ برن کبھی مختار وزیر بناغلی دکتور
 غلام فاروق .
- پہ قاہرہ ، آتن او اکرا کبھی افغانی لوی سفیر او پہ بیروت او خرطوم
 کبھی مختار وزیر بناغلی غلام محمد سلیمان .
- پہ جدہ کبھی افغانی لوی سفیر بناغلی محمد قاسم شریف .
- پہ بغداد کبھی افغانی مستشار او مختار وزیر بناغلی غلام حسن صافی .
- پہ جگارتا کبھی افغانی لوی سفیر بناغلی عبدالحمید عزیز .
- پہ پیکنگ او اولن باتور کبھی افغانی لوی سفیر بناغلی محمد شعیب مسکینیار .
 پہ توکیو کبھی افغانی لوی سفیر
- پہ کراچی کبھی افغانی منتخب لوی سفیر بناغلی محمد ہاشم میوندوال .
- پہ روم کبھی افغانی لوی سفیر او پہ مادرید کبھی مختار وزیر بناغلی انجنیر محمد کبیر .
- پہ پاریس کبھی افغانی لوی سفیر او پہ بروسل کبھی مختار وزیر بناغلی اسد اللہ سراج .
- پہ بلگراد او صوفیہ کبھی افغانی لوی سفیر جنرال محمد عارف .
- پہ وارسا کبھی افغانی لوی سفیر بناغلی میر محمد یوسف .
- پہ پراگ او بوداپست کبھی د افغانی لوی سفارت موقتی شارژ دافیر بناغلی
 محمد عظیم امینی .
- پہ مشہد کبھی افغانی جنرال قونسل بناغلی عبدالقیوم .
- پہ نیویارک کبھی افغانی افتخاری قونسل بناغلی صلاح الدین طرزی .
- پہ پینینور کبھی افغانی قونسل بناغلی سید تاج الدین .
- پہ کویتہ کبھی افغانی قونسل بناغلی محمد ایوب عزیز . (پاٹی پہ ۴۷۰ مخ کبھی)

توسعه روابط خارجی افغانستان

حکومت افغانستان توسط وزارت امور خارجه در ظرف نيمه اخير سال ۱۳۴۱ و نيمه اول سال ۱۳۴۲ بر علاوه ايکه يك سلسله مجاهدات در شقوق مختلف از قبيل تهيه و ترتيب معاهدات و تصويب آن از طرف شعبات ذيلعلاقه افغانستان با کشورهای دوست نموده در راه توسعه روابط خارجی نيز اجرا آتی بعمل آورده است .

اعزام نمايندگان سياسی افغانستان به کشورهای مختلفه :

۱- تعيين و تقرر شاغلی محمد شعیب مسکینیا ر بحيث سفير کبير اعليحضرت همايونی در اولانباتور (بايتخت منلستان) بتاريخ ۱۲ سنبله ۱۳۴۱ .

۲- تقرر شياغلی ادل پيش سفير کبير منلستان در دهلی جد يد بحيث سفير کبير آنکشور بدر بار کابل بتاريخ ۲۸ میزان ۱۳۴۱ .

۳- صدور اگریمان شياغلی يادونات خانال سفير کبير نيپال در د هلی بحيث سفير کبير آنکشور بدر بار کابل بتاريخ ۱۹ حوت ۱۳۴۱ .

۴- تقديم اعتماد نامه شاغلی سیت کوا بلافتونی های کمشنر گانا در د هلی بحيث سفير کبير گانا در کابل به حضور اعليحضرت معظم همايونی بتاريخ ۲۲ جوزا ۱۳۴۲ .

۵- تعيين و تقرر شاغلی محمد عمر سفير کبير اعليحضرت معظم همايونی در د هلی بحيث سفير کبير اعليحضرت در کتمندو (بايتخت نيپال) بتاريخ ۲۳ جوزای ۱۳۴۲

مسافرت رؤساو شخصیت های بزرگ افغانی در کشورهای خارجی

شياغلی سردار محمد نعيم وزير امور خارجه افغانستان و معاون د و م صدارت عظمی به حيت رئيس هیأت افغانستان در هفتد همین دوره مجمع عمومی در نيويارک (ماه سنبله ۱۳۴۱)

مسافرت رؤساو شخصیت های بزرگ کشورهای دوست به افغانستان

۱- نظر بدعوت اعليحضرت معظم همايونی، اعليحضرت محمدرضا شاهنشاه ايران بتاريخ ۴ اسد ۱۳۴۱ وارد کابل شدند و به حيت مهمان شاهانه الی ۷ اسد ۱۳۴۱ در افغانستان اقامت داشتند .

۲- نظر بدعوت اعليحضرت همايونی، شاغلی داکتر سروپيالی را دا کر شنا ن رئيس جمهور هند بتاريخ ۲۰ ثور ۱۳۴۲ وارد کابل شدند والی ۲۶ ثور بحيث مهمان شاهانه در افغانستان اقامت داشتند .

افغانستان و هفتدهمین دوره مجمع عمومی ملل متحد

(سپتامبر سال ۱۹۶۲ - ستمبر ۱۹۶۱)

ریاست هیأت افغانستان را در هفتدهمین اجلاس مجمع عمومی بناغلی سردار محمد نعیم و وزیر امور خارجه و معاون دوم صدارت عظمی آنوقت به عهده داشت. معاون رئیس هیأت بناغلی پژواک، کمیته سیاسی اعضا، دکتور طیبی کمیته مخصوص سیاسی و کمیته حقوقی دکتور فرهادی کمیته اقتصادی و مالی بناغلی فیض احمدزکریا، کمیته قیومت بناغلی حسرت کمیته بودجه و اداره بناغلی عبدالصمد غوث کمیته فرهنگی بشری و ثقافتی. هیأت افغانستان درین دوره با اساس سیاست هفتعنوی کشور در موضوعات بین المللی حصه گرفت و نظر به قضاوت آزاد و بیطرفانه از همه پیشنهاد های که برای صلح و امنیت دنیا انکشاف در زندگی مردم دنیا و بالاخره تقویة رول موسسه ملل متحد مقید بود پشتیبانی کرد. رئیس هیأت افغانستان طی بیانیة که در جلسه کامله مجمع عمومی ایراد فرمودند و مقف کشور را در موضوعات مختلف بین المللی کا مطرح بخت مجمع عمومی هفدهم بود شرح دادند و تمنیات حکومت افغانستان را بحیث یک کشور صلح دوست برای پایداری صلح در جهان و حسن روابط بین المللی ابراز داشتند که ماهر نکته آنرا درباره موضوعاتی که در ذیل به ملاحظه میرسد به حیث موقف حکومت افغانستان به مطالعه خواهم رسانید.

فضای بین المللی در آغاز جلسه:

هفدهمین دوره مجمع عمومی موسسه ملل متحد بتاریخ ۱۸ سپتامبر ۱۹۶۲ در نیویارک آغاز گردید و تا تاریخ ۲۰ دسامبر ۱۹۶۲ خاتمه یافت.

این جلسه برخلاف شانزدهمین اجلاس مجمع عمومی در یک فضای نسبتاً آرام افتتاح گردید زیرا از یکطرف اتفاق نظر به یک شخص که کرسی منشی عمومی ملل متحد را اشغال کند وجود داشت و آن او تانانت بود که بعد از یکسال تجربه به اتفاق آرا برای پنج سال بحیث منشی عمومی انتخاب گردید و از طرف دیگر در بحرانیکه ملل متحد از نقطه مالی بآن مواجه شده بود با اثر تصویب توزیع اسناد قرضه ملل متحد تخفیف بعمل آمده و وضع ملل متحد در کانگو که انظار جهان را بخود جلب کرده بود و هر آن لطمه بر موجودیت این موسسه جهانی وارد میساخت و یکی از پرماجرترین مسایل در مقابل ملل متحد قرار داشت نظر به بلانهای او تانانت راه حلی بخود اختیار میکرد و معلوم میشد که کشور های ذی علاقه در کانگو آرزو مند مصالحه موضوع میباشند. گرچه در روز های بعد از آغاز جلسه هفدهمین وضع بین المللی نظر به بحران کیوبا تیره گردید و شورای امنیت ملل متحد موضوع را برای رفع خطر جنگ و استقرار صلح بین المللی مورد مذاقه قرار داد اما با وجود تیرگی اوضاع این فیصله نظر به مجاهدات موسسه ملل متحد راه حلی بخود گرفت و رول این موسسه جهانی یکبار دیگر بحیث وسیله مهم ایجاد حسن تفاهم بین کشورها و پشتیبانی صلح در دنیا عرض وجود کرد که این بذات خود پرستیز موسسه ملل متحد افزود.

نا گفته نباید گذاشت که رول کشور های بیطرف در حصه حل مسأله کیو بای تانیر نبود و مجاهدت های ایشان که درین باره بصورت دست جمعی برای حل قضیه توسط مذاکرات مستقیم بین قوای بزرگ بعمل آمد خلیلی هاموثر و برای از بین بردن بحران مفید ثابت گردید که البته نماینده کشور افغانستان نیز باتفاق گروپ کشور های بیطرف درین مجاهدت سهم داشت چنانچه در اثر پیشنهاد نماینده افغانی و تصویب گروپ کشور های بیطرف بود که منشی عمومی در مسأله کیو با مداخله کرد . در اثنای شانزدهمین دوره مجمع عمومی تصمیمنامه ای که در باره اعطای آزادی به کشور ها و ملل تحت استعمار به تصویب رسیده بود در آن ذکر شده بود تا کمیته خاصی در باره این موضوع از طرف آن اطرف کشورهای ذمعه به همد همین دوره مجمع عمومی را پوری تهیه کند .

باساس آنرا پور منشی عمومی در هفدهمین جلسه مجمع عمومی تحت مطالعه قرار گرفت و در نتیجه تصمیمنامه از طرف گروپ آسیا و افریقا به جلسه کامله پیش شد که در آن مجمع عمومی تأثیر عمیق خود را از اینک محتویات اعلامیه رفع استعمار در حصه تمام قلمرو های غیر آزاد بصورت کامل تطبیق نشده اظهار میداشت . ضمناً مجمع عمومی فیصله میگرد تادرتعداد کمیته خاص هفت عضو دیگر نیز افزایش یابد که جمماً تعداد آن به ۲۴ عضو برسد و این کمیته به کار خود در باره تطبیق محتویات اعلامیه در سر زمینهای مختلف تحت استعمار دوام داده و راهپور خود را به مجمع عمومی هجدهم بسپارد .

تصمیمنامه از تمام اعضای ملل متحد مخصوصاً کشورهای دارای مستعمرات تقاضا میگرد تا برای پیشبرد کار کمیته خاص مجاهدت ورزند . نا گفته نباید گذشت که کمیته ۲۴ نفری به نسبتیکه بسیاری از قلمرو های تحت قیمومت ملل متحد به آزادی رسیده اند و نظر باینکه شورای قیمومت از نظر فعالیت در حال سقوط میباشد فلارول شورای قیمومت را بازی خواهد کرد .

نماینده افغانستان در حصه پرو بلم رفع استعمار موقف سابق حکومت را در باره قلع و قمع استعمار بهر شکلیکه تظاهر کند و همچنین از بین رفتن حاکمیت خارجی بعد از استعمار تعقیب کرده و در باره تسوید تصمیمنامه با گروپ آسیا و افریقا همکاری نموده است . بر علاوه کشورهای بیطرف به رئیس مجمع عمومی هفدهم توصیه نمودند تا در حصه شمول افغانستان به عضویت کمیته ۲۴ نفری که عنقریب از طرف رئیس مجمع عمومی تعیین خواهد شد توجه کند .

دوم، شمول اعضای جدید به موسسه ملل متحد در اثنای هفدهمین دوره مجمع عمومی :

شش کشور جدید به عضویت ملل متحد پذیرفته شد . این کشور ها عبارتند از : جمهوری تروند ، دولت پادشاهی پروندی کشور ترینیداد و توبوگو - جمهوری دیموکرات مردم الجزایر - و کشور اوگندا .

نماینده افغانستان در حصة شمول الجزائر به عضویت ملل متحد مجادلات مردانه مردم الجزائر را برای حصول آزا دی ستوده و مراتب تبریک و مسرت هیأت نمایندگی افغانستان را در چنین موقع ابراز داشت. همچنان افغانستان باسی و پنج کشور دیگر تصمیمنامه‌ی راجع به شمول الجزائر به مجمع عمومی پیش کرد که تصویب شد. در پایان جلسه هفدهمین دوره مجمع عمومی تعداد اعضای ملل متحد به ۱۱۰ کشور رسید.

سوم - خلع سلاح :

در دوران مجمع عمومی هفدهم راپور کمیسیون هژده عضو ملل متحد (فرانسه به آن اشتراک نکرد) مطرح بحث شد . نمایندگان کشور های بیطرف که در جلسات کمیسیون برای اولین بار شرکت کرده بودند در مجمع عمومی بیانات ایراد کردند و اهمیت این موضوع را برای نسل بشر وانمود ساختند علاوه بر آن توجه دول بزرگ مخصوصاً اتا زونی و روسیه را درباره توافقی نظر وحل این مسئله درخواست نمودند .

در جمله تصمیمنامه ای که بدین مناسبت از طرف مجمع عمومی به تصویب رسید مهم ترین آن تصمیمنامه ای بود که از طرف افغانستان و یکمده کشورهای آسیا، افریقا، اروپا و امریکای لاتین تسوید و از طرف مجمع عمومی تصویب گردید . درین تصمیمنامه از اینکه مسأله خلع سلاح عمومی به نتیجه مثبت نرسیده اظهار تأسف بعمل آمد و ضمناً از اینکه روسای روسیه شوروی - اتا زونی وانگلیستان در بر آورده شدن راه حل این موضوع ، مجاهدت میورزند اظهار خوش بینی و برای پیدا شدن موافقه ای بین اتحاد شوروی و اتا زونی خواهش گردید تا ایشان در پیشنهادهای خویش درباره خلع سلاح تعدیلاتی را قبول کنند تا سبب از بین رفتن خطر تباهی بشر فراهم گردد . بر علاوه درین تصمیمنامه از کنفرانس هژده عضوی تضاضاً گردید تا راپور کار خویش را قبل از ماه اپریل ۱۹۶۳ به مجمع عمومی بسپارند .

موقف حکومت افغانستان در این مسأله عبارت از یک خلع سلاح عمومی کامل و مؤثر میباشد نماینده افغانی در بحث موضوع اظهار کرد که افغانستان طرفدار است تا از آزمایشهای ذروی، ظهور جنگ در اثر تصادف ، قطع ارتباط دوائر اشتباه بین دو بلاک به نفع صلح بادوام جلوگیری شود . نماینده افغانی از تأسیس مناطق فاقد سلاح ذروی و استعمال فضای خارجی به مقصد صلح طرفداری نمود .

چهارم - میثاق مربوط به اسلحه ذروی :

در طی شانزدهمین دوره مجمع عمومی یک سلسله مذاکرات درباره تسوید میثاقی که اقلاً دول صاحب نیروی ذروی را از استعمال و یا آزمایش سلاح ذروی بازدارد بعمل آمد و در نتیجه مجمع عمومی ، نظریات دول عضو ملل متحد را در باره تشکیل

کنفرانسی بدین مناسبت درخواست نمود . نظریه حکومت افغانستان به طرفداری چپته انعقاد چنین کنفرانس بود .

در اثنای هفدهمین اجلاسیه مجمع عمومی عده از کسدر های به طرف به شمول افغانستان پروژة تصمیمنامه ی را به کمیته سیاسی پیش کرد که - با اساس آن منشی عمومی مامور میشد تا نظریات حکومت های را که تا حال درین مورد نظریه نداده اند جمع نموده و به مجمع عمومی هژدهم تقدیم کنند . این تصمیمنامه از طرف مجمع عمومی به تصویب رسید .

پنجم - نمایندگی جمهوریت مردم چین در مؤسسه ملل متحد :

در هفدهمین دوره مجمع عمومی موضوع نمایندگی جمهوریت مردم چین بر طبق سالهای گذشته از طرف نمایندگی اتحاد شوروی در ملل متحد شامل آجندای مجمع عمومی گردید .

موضوع اولاً در کمیته اعتبارنامه ها مطرح شد ، نماینده شوروی اعتراض کرد که نمایندگان حقیقی چین در ملل متحد نمایندگی نمی کنند و باید نمایندگان چین ملیون جای خود را به نمایندگان جمهوریت مردم چین واگذار شوند . همچنان حین بحث موضوع در مجمع عمومی نماینده اتحاد شوروی عین دعوی را اقامه کرد و تصمیمنامه ی بدین مناسبت به مجمع عمومی پیش شد اما این تصمیمنامه به نسبتی که دو ثلث آراء را حاصل نتوانست کرد به تصویب نرسید .

هؤقف افغانستان بر اساس سابق عبارت از طرفداری از تصمیمنامه اتحاد شوروی بود ، نماینده افغانستان حکومت جمهوریت مردم چین را حکومت قانونی و نماینده آنرا نماینده حقیقی خواند و حل این موضوع را برای صلح آسیا و جهان مفید قلمداد کرد .

ششم - تجدید نظر بر منشور ملل متحد :

در اثنای شانزدهمین دوره مجمع عمومی تصویب بعمل آمده بود تا کمیته تجدید نظر بر منشور ملل متحد را پوری درباره این موضوع تهیه و بد اسامبله هفدهم پیش کند نماینده افغانستان رئیس این کمیته میباشد . کمیته بحث خود را در این باره بتاريخ ۵ سپتامبر ۱۹۶۲ آغاز کرد ، نمایندگان اتحاد شوروی اظهار کردند که تجدید نظر بر منشور ملل متحد تا وقتی ناممکن خواهد بود که نمایندگان جمهوریت مردم چین بجای چین فارموسا به مؤسسه ملل متحد اخذ موقع کنند . دسته از کشورهای غربی مدعی بودند که مسأله نمایندگی مردم چین نباید بر تجدید نظر منشور ملل متحد اثر کند . قابل ملاحظه است که تحت شرایط فعلی تجدید نظر بر منشور ملل متحد از نظر حق و بنوی به مفاد اتحاد شوروی تمام نمی شود دسته کشورهای غربی چون اکثریت را در مجمع عمومی دارا میباشد طرفدار تجدید نظر بر منشور ملل متحد میباشد . اما رو به مرافقه

نوی قهرری

د شيا هانه ذات مطبو عباتي
مشاور ښاغلي استاد خليل الله خليلي
چه دمعلم قو لوك له حضور عتبه
دوزير بهرتبه او القا بومفتخر شوي دي

به قاهره
ښاغلي قلامحمد سليمان
به قاهره
ښاغلي قلامحمد سليمان

به كراچي
لوي سفير ښاغلي محمد هاشم
مير ندوال

به واشنگتن
سفير ښاغلي دكتور
عبدالمجيد

نوي مقرري

په انقره كښې
افغانی لوی سفیر
چوگر جنرال
سید حسن

په بیښور كښې افغانی قونسل
پښاغلي سيد تاج الدين

په بغداد كښې افغانی مستشار او مختار
وزیر پښاغلي غلام حسن ساپی

په كویټه كښې افغانی قونسل
پښاغلي محمد ايوب عزيز

مرور ایام بعد از جنگ عمومی دوم و تغییراتی که در مجمع عمومی طی این هفده سال بوقوع پیوسته تجدید نظر بر منشور ملل متحد را لازمی میسازد. چنانچه یکی از عوامل در این مورد که تغییری را در تشکیلات ملل متحد بوجود می آورد از بین رفتن شورای قیمومت به نسبت، بسر رسیدن سیستم قیمومت در سرزمینهای تحت نظارت ملل متحد است.

افغانستان در سالهای قبل، مطالعه عمیق را در این باره از طرف کمیته مر بوط توصیه کرده اما در دوران جلسه هفدهم بنا بر اینکه موضوع طرف مناقشه بلاک شرق و غرب واقع بود در مباحثه آن سهم نگرفت.

هفتم- موضوع اعتبار نامه های کشورهای عضو :

کمیته اعتبار نامهها جهت غور بر اعتبار نامه های نمایندگان کشورهای عضو هر ساله جلسه میدهد اما موضوعی که کار این کمیته را قابل توجه میسازد این است که از چندین سال باینطرف این کمیته نظر به اصرار کشورهای اتانزونی و اتحاد شوروی بر موضوع اعتبار نامه های چین و هنگری بحث میکنند، اتانزونی بعد از اینکه حکومت امرنا از بین رفت رژیم روی اقتدار هنگری را رژیم میداند که خلاف آرزوی مردم رویکار آمده و مدعی است که نماینده حکومت فعلی هنگری از مردم آن کشور نمایندگی نمی تواند کرد، همچنان اتحاد شوروی نمایندگان چین میلیون را نماینده حقیقی چین مرکزی نمیداند. چون اکنون نمایندگان چین ملیون و رژیم فعلی هنگری در مجمع عمومی موجود اند این مناقشات بصورت دو مدار هر سال مورد بحث میشود و به نتیجه نمی رسد.

افغانستان حکومت جمهوری مردم چین و همچنان حکومت فعلی هنگری را برسمیت می شناسد و از پیشنهادهایی که به مخالفت آنها به مجمع پیش شده طرفداری ننموده است.

موضوع دیگری که در باره اعتبار نامه های نمایندگان در اثنای هفدهمین دوره مجمع عمومی مطرح بحث گردید اعتبار نامه نماینده یمن بود زیرا جای حکومت شاهی را در آن کشور حکومت جدید التاسیس جمهوری اشغال کرد و می بایست که نمایندگان حکومت جمهوری کرسی یمن را در ملل متحد اخذ می کردند. این موضوع در آخرین روز جلسه هفدهم مجمع عمومی مطرح شد و چون حکومت جمهوری را اتانزونی نیز برسمیت شناخت مجمع عمومی فیصله کرد که نمایندگان حکومت جمهوری در کرسی یمن اخذ موقع کنند.

افغانستان چون حکومت جمهوری یمن را برسمیت شناخته بود از سفارش کمیته اعتبار نامه ها طر فدا ری کرد.

هشتم- قطع آزمایشهای ذروی :

درسالهای اخیر موضوع قطع آزمایشهای ذروی بیش از پیش انظار جهان را بخود جلب کرده است. مخصوصاً زمانیکه اتحاد شوروی درین آزمايشا در فضا سبقت نمود و اتانزونی برای دوام سلسله آزمایشهای زیرزمینی موافقت را بدست گرفت مجمع عمومی برای از بین بردن این رقابت که سبب تشویش بشر را فراهم ساخته است مجاهدت نمود. سال گذشته هنگام دایر بودن مجمع عمومی شانزدهم يك سلسله مجاهدتها از طرف کشورهای عضو ملل متحد بعمل آمد و توصیه های صورت گرفت تا برین رقابت تباهن خاتمه داده شود. به ادا مة این همه کوششها مجمع عمومی در اثنای هفدهمین دوره خورش تصمیمنامه های را به تصویب رسانید که در جمله آن تصمیمنامه از طرف افغانستان و یکمده کشورهای عضو تسوید گردیده بود. در این تصمیمنامه از کشورهای صاحب نیروی ذروی تقاضا بعمل آمد تا از شروع ماه جنوری سال ۱۹۶۳ به تمام آزمايشهای خویش خاتمه دهند. گرچه تصمیمنامه اتانزونی وانگلستان قطع این آزمايشها را درخواست می نمود اما يك استثناء در آن موجود بود که این تصمیمنامه حق دو کشور را در حصة آزمايشهای زیر زمینی محفوظ میساخت.

تصمیمنامه ۳۷ کشور با ۸۱ رای موافق و ۲۵ رای ممتنع به تصویب رسید و تصمیمنامه اتانزونی وانگلستان با ۵۰ رای موافق و ۱۲ رای مخالف (گروپ شوروی) و ۴۲ رای ممتنع تصویب شد.

نمایندگان قوای بزرگ بر تصمیمنامه ۳۷ کشور رأی ممتنع دادند.
نماینده افغانستان در بحث این موضوع مؤقف حکومت را به شرح ذیل تفسیر کرد :

- ملل متحد اندیشه عمومی خود را از ادامه آزمايشهای ذروی اظهار دارد.

- باید ملل متحد سیاستهای طرفدار ادامه آزمايشهای ذروی را بشدت محکوم نماید.

- باید ملل متحد اعلام کنند که هیچ کشوری حق اجرای آزمايشهای ذروی را ندارد.

- باید ملل متحد از همه کشورهای دارای نیروی ذروی تقاضا نماید تا همه آزمايشهای خود را قطع نموده و عده بدهند در آینده در هیچ شرایطی آزمايشهای خود را تجدید نمیکنند.

- باید ملل متحد اعلام دارد که قطع تدریجی و قسمتی آزمايشهای ذروی مقبول نیست و باید همه آزمايشها فوراً قطع گردد.

- باید ملل متحد کشورهای دارای نیروی ذروی را وادار سازد سیاستی که موجب انتشار اسلحه ذروی به کشورهای فاقد آن میگردد منصرف شوند.

باید ملل متحد کشورهای دارای نیروی ذروی را مجبور سازد تا در جریان همین جلسات داخل مذاکره شده و جنبه های تکنیکی مخصوصاً ترتیبات تفتیش و کنترل عملی بین المللی را به اساس میموراندوم مشترک ۱۶ اپریل ۱۹۶۲ مطالعه نموده حل کنند.

- باید ملل متحد کشورهای دارای نیروی ذروی را مجبور سازد تا اعلام دارند که استعمال اسلحه ذروی بحیث جرم علیه بشریت تلقی گردیده و چنین سلاح در هیچ شرایطی استعمال نگردد.

باید ملل متحد کشورهای دارای اسلحه ذروی را مجبور سازد تا فوراً داخل مذاکره گردیده و اقدامات مزیدی را برای تعهد خلع سلاح عام و تام و از بین بردن اسلحه ذروی بعمل آورند.

نهم - موضوع کوریا:

در هفدهمین دوره مجمع عمومی تصمیمنامه ای از طرف ۱۵ کشور روی موضوع به تصویب رسید درین تصمیمنامه ذکر شده بود که کمیسیون ملل متحد برای وحدت کوریا بکار خود ادامه بدهد. همچنین قوای باقیمانده خارجی هر زمانیکه در کوریا حالت نورمال رویکار شود از آن کشور خارج شوند چون موضوع کوریا هر ساله در جلسات مجمع عمومی ملل متحد بحث میشود حکومت افغانستان در حصه وحدت کوریا از پرنسپل حق تعیین سرنوشت طرفداری کرده و مامول مردم کوریا را محترم شمرده است. نماینده افغانی در پایان بحث موضوع در مجمع عمومی هفدهم اظهار داشت که جای تأسف است که مسأله کوریا تا امروز حل نگردیده با وجودیکه بد فعات مکرر در مجمع عمومی مطرح بحث بوده است نماینده افغانستان در حصه تصمیمنامه مسأله کوریا که واضحاً راه حلی را جستجو نمیکرد و طرف مناقشه بود رأی ممتنع داده است.

دهم - سیاست تبیض نژادی در افریقای جنوبی:

این موضوع سالهاست که در مجمع عمومی مطرح بحث قرار میگیرد. در دوران اسامپله هفدهم ازینکه جمهوریت افریقای جنوبی از تمام تصامیم مجامع عمومی گذشته چشم پوشی کرده و سیاست تبیض را علیه باشندگان سیاه پوست آنکشور شدیداً از پیش میبرد. و اخیراً قانون جدیدی را که بیشتر سبب برانگیختن احساسات کشورهای افریقای سیاه می شد به تصویب رسانده و اعضای ملل متحد را واداشت که درین مورد تصمیم جدی تری اتخاذ نمایند. با تری بحث این موضوع در کمیته خاص سیاسی تصمیمنامه ای از طرف افغانستان و یکمده کشورهای عضو به کمیته پیش شد که در این تصمیمنامه یک نوع قطع روابط سیاسی و اقتصادی (سنگشکن) اعضای ملل متحد را با کشور افریقای جنوبی درخواست میکرد. این تصمیمنامه به ۶۰ رأی موافق به تصویب رسید.

۱۳ کشور که ازامریکای لاتین و دوستان غرب بودند رأی ممتنع دادند. ۱۶ کشور اروپای غربی و امریکا و اعضای سفید پوست کامن ویلت رأی مخالف دادند .
 نماینده افغانستان بر اساس سالهای گذشته طی بیانیه‌ای جوانب حقوقی و بشری موضوع را توضیح کرده و سیاست تبعیض نژادی افریقای جنوبی را ناشایسته خواند .
یازدهم-مسأله عمان :

در هفدهمین دوره مجمع عمومی موضوع عمان از طرف عراق، اردن، لبنان، لیبیا مراکش، عرب سعودی، سوډان، سوریه، تونس، جمهوریت متحد عرب و یمن به مجمع پیش شد. افغانستان با همکاری ممالک عربی، گینی، اندونیزیا و یوگوسلاویا تصمیمنامه‌ی را به کمیته خاص سیاسی پیش کرد که مفاد ذیل را حاوی بود :

- ۱- آزادی فوری عمان برای حفظ صلح منطقه لازمی است .
 - ۲- تصدیق حق تعیین سرنوشت و آزادی برای مردم عمان .
 - ۳- تقاضای خروج قوای خارجی از عمان .
 - ۴- حل موضوع از راه مفاهمه به اساس منشور .
- پیشنهاد فوق در کمیته به اکثریت آراء به تصویب رسید اما در جلسه کامله مجمع عمومی نسبت به اعمال نفوذ انگلستان بر بعضی دول عضو پیشنهاد مذکور رد شد و موضوع بدون تصمیم برای آینده مؤکول گردید .
 افغانستان در این مسأله به نسبت شباهتی که در بعضی جهات به قضیه پشتونستان داشت علاقه زیاد گرفت و نماینده افغانی در حصه آزادی اظهار نظریه مردم عمان از آمال مردم عمان که به اساس سیاست استعماری تحت سلطه سلطان مسقط در آورده شده اند طرفداری کرد . نماینده افغانی اظهار داشت که باید به مردم عمان موقع داده شود تا بر اساس حق تعیین سرنوشت آینده خود را تعیین کنند .

دوازدهم، موضوع سرحدات و نیز ویلا و گیانای برتانوی :

حکومت و نیز ویلا دعوی دارد که هنگام تعیین سرحدات بین و نیز ویلا و گیانای برتانوی یک حصه از خاک و نیز ویلا بصورت غیر قانونی بکشور گیانای برتانوی تعلق گرفته و برای اینکه موضوع را با انگلستان فیصله نماید و نیز ویلا مسأله را به مجمع عمومی محول ساخت .

در اثنای هفدهمین دوره مجمع عمومی کمیته خاص سیاسی روی بحت موضوع دلایل وزیر خارجه و نیز ویلا و نماینده انگلستان را مورد مطالعه قرار داد . وزیر خارجه و نیز ویلا اظهار کرد که فیصله حکمیت ۱۸۹۹ که با اساس معاهده ۱۷۹۷ صورت گرفته حق و نیز ویلا راحتی به آن حصص خاکشان که از طرف بریتانیه برای ۵۰ سال نیز اشغال نشده بود نشناخته و سرحدات را بصورت غلط تثبیت کرده است و نیز بر اساس یک میموراندوم که بتاريخ ۱۹۴۹ از طرف مشاور حقوقی و نیز ویلا

در قضیه سرحدی باقیمانده ۶ ماه بعد از مرگ نامبرده نشر شده توضیح گردیده که فیصله حکمیت با اساس یک موافقه سیاسی قضات محکمه که تبعه روسی (تزاری) انگلیسی و اتا زونی بودند صورت گرفته بدو اینک مقررات و قواعد حکمیت و با حق و نیز ویلارد نظر گرفته باشند. امریکادر آن وقت راضی بود که بریتانیه عهد و یکتوریا آنچه گیانا و نیز ویلا گرفته قانع باشد و تجاوز خود را در امر یکای لاتین با اساس دکتورین مانرو توسعه ندهد. قضات اتا زونی و روسیه تزاری برای منفعت سایر مناطق در سرحدات و نیز ویلا با هم موافقه سیاسی نمودند و وزیر خا رچی و نیز ویلا این را هم توضیح کرد که از ۱۹۵۴ با اینطرف و نیز ویلا با حکومت بریتانیه روی این موضوع در تماس است و آرزو دارد که قبل از آزادی گیانای بریتانوی بکدام مفاهمه برسند. نماینده بریتانیه فیصله حکمیت را حقوقی خوانده و از فیصله های سیاسی در موضوع انکار کرد.

نماینده افغانستان نیز به نسبت آن که موضوع یک قضیه سرحدی و نیز اساس آن بروی تجا و ز بریتانیه عهد و یکتوریا بخاک و نیز ویلا و عملی ساختن یک حکمیت غیر حقوقی بود لچسپی گرفته و مطالب آتی را مورد بحث قرار داد:

اول - آزادی فوری گیانای بریتانوی و اشتراک شان در مذاکره موضوع.

دوم - فیصله مطالب با اساس حق تعیین سرنوشته و آن هم برضای مردم گیانای بریتانوی.

نماینده افغانی در بیانیه خود این اساس را نیز توضیح کرد که دول استعماری در قرن ۱۹ نه تنها از راه اجبار عسکری بلکه از راه اجبار معاهدات و فیصله های که به آن شکل و نام حقوقی داده و در حالیکه تماماً مفایر حقوق بوده است مطالب خود را بالای کشورهای کوچک قبولانیده است.

در پایان بحث این موضوع رئیس کمیته خاص سیاسی اظهار داشت که وی از جانب نمایندگان وینزویلا و بریتانیه ما مورد شده است که بکمیته ابلاغ کند تا در موضوع سرحدات وینزویلا و مناطقی گیانای بریتانوی حکومت های انگلستان و وینزویلا و گیانا از راه سیاسی داخل مذاکرات مستقیم بوده چه اسناد موضوع را از مطالعه گرفته اند تا بکدام موافقه برسند از آن رود و ام مذاکرات را در حال حاضر طرفین آرزو ندارند. بدین ترتیب این موضوع بدو ن کدام تصمیمی از طرف مجمع عمومی خاتمه یافت.

سیزدهم - موضوع پناهگزینان فلسطین :

درائنای هفدهمین دوره مجمع عمومی سه پیشنهاد بکمیته خاص در باره موضوع پناهگزینان پیش شد. پیشنهاد اول از طرف کشورهای دسته بر ازاویل که مقصد آن حل مشکلات فلسطین از راه مفاهمه بین کشورهای عربی و یهود بود. این پیشنهاد

که اساس آن يك نوع شناختن اسرا بيل را معنی می داد از طرف عرب ها رد شد .

پیشنهاد دوم که از طرف افغانستان - اندونیزیا - موریتانیا و پاکستان بود مقصد آن تعیین قیمت ملل متحد از طرف منشی عمومی برای ملکیت ودا رایی اعراب فلسطین در داخل اسرا بیل بود . سال گذشته همچو يك تعد یلی از طرف افغانستان پیش شد که اسرا بیل و طرفدا را نش آن را مدا خله به امور يك کشور تلقی نمودند چون این پیشنهاد نیز مورد قبول طرفداران اسرا بیل واقع نمیشد بالاخره عربها بشرط اینکه پیشنهاد گروپ برا زا ویل پس گرفته شود قبول کردند که این پیشنهاد نیز پس گرفته شود . و در آخر پیشنهاد سومی که از اتازونی بود مقصد آن تطبیق تصمیمات ماهی سابق و تجدید دوره کار آن را برای سه سال دیگر بود که از طرف کمیته به تصویب رسید . افغانستان نظر به قبول اعراب از پیشنهاد اتازونی و بر تصمیمات ماهی سابق رأی موافق داد .

چهاردهم - تصویب اعلامیه کنفرانس قاهره

افغانستان به همراهی سی کشور دیگر مسوده تصمیمات ماهی را بکمیته اقتصادی مجمع عمومی پیش کرد که از طرف مجمع عمومی به تصویب رسید . نکته مهمی که در اعلامیه قاهره طرف دلچسپی افغانستان است عبارت از مسأله ترانزیت میباید که میبایست کشورهای سهام کنفرانس قاهره تسهیلات لازمه را دربارۀ ترانزیت کشورهای محاط به خشکه فراهم نموده و از هیچگونه همکاری دریغ نکنند این پرنسیب زمانی که از طرف مجمع عمومی به تصویب رسید مجدداً بحیث يك پرنسیب بین المللی شناخته شد . مجمع عمومی ضمن تصویب متن اعلامیه قاهره از دول عضو شورای اقتصاد و اجتماعی و دیگر مؤسسات مربوطه به ملل متحد تقاضا کرد تا در فعالیت های خود را جمع به انکشاف اقتصادی و اجتماعی پرنسیپهای اعلامیه قاهره را در نظر داشته باشند .

پانزدهم - حاکمیت دائمی برمنابع طبیعی :

از چندین سال باینطرف مجمع عمومی کمیته ای را که افغانستان در آن عضویت داشت برای مطالعه حاکمیت کشورها بر منابع طبیعی شان گماشته است تا این موضوع را بصورت تکنیکی مورد مطالعه قرار دهد . در اثنای مجمع عمومی هفدهم کمیته را پورخود را با مسوده تصمیمات ماهی به مجمع عمومی پیش کرد . افغانستان و ۱۲ کشور دیگر تعد یلی در آن وارد آوردند که مهمترین نکته آن این بود که از منشی عمومی تقاضا شود تا مطالعات خود را بر جنبه های مختلف حاکمیت دائمی برمنابع طبیعی کشورها ادا نموده و با در نظر گرفتن علاقه کشورها درین باره نیز تشویق همکاری بین المللی در ساحه انکشاف اقتصادی و اجتماعی را پورخود را به جلسه هفدهم پیش کند ، تصمیمات مذکور با تعدیل آن در مجمع عمومی به تصویب رسید .

شانزدهم - انکشاف اقتصادی کشورهای روبه انکشاف :

در باره تأسیس صندوق مخصوص انکشاف اقتصادی ملل متحد (سندفد) افغانستان به هم‌رایی سی و چهار کشور دیگر آسیا و افریقا و یوگوسلا و یا تصمیم‌نامه‌ی به کمیته اقتصادی مجمع عمومی پیش کرد. در این تصمیم‌نامه از یکطرف منشی عمومی ما مورگردید تا مسوده اساسنامه سندفد را به همه کشورهای عضو و مؤسسات اختصاصی فرستاده نظریه آن‌ها را حاصل کنند و از طرف دیگر کمیته مربوط بعد از مطالعات راپوری به شورای اقتصادی و اجتماعی و نیز جلسه هجدهم مجمع عمومی تقدیم نماید.

هفدهم - انعقاد کنفرانس جهانی تجارت :

در هفدهمین دوره مجمع عمومی تصمیم‌نامه مهمی به تصویب رسید که بموجب آن کنفرانس جهانی تجارت در اواخر سال ۱۹۶۳ و یا در اولین ماه‌های ۱۹۶۴ منعقد خواهد شد. افغانستان از انعقاد همچو یک کنفرانس طرفداري نموده است. در این کنفرانس جهات مختلفی تجارت بین المللی مورد مطالعه قرار خواهد گرفت.

هژدهم - کمک ملل متحد برای ترقی زنان در کشورهای روبه انکشاف:
افغانستان به همراهی نه کشور دیگر مسوده تصمیم‌نامه‌ای را به کمیته اجتماعی و فرهنگی و بشری پیش کرد که در آن تذکر داده شده بود که تصمیم‌نامه‌های شورای اقتصادی در ساحه ترقی زنان و پروگرامهای مختلفی که درین ساحه روی دست است مورد توجه قرار داده شود بصورت خاص در این تسوید تذکر گردیده که برای مرتبط ساختن این پروگرامها و ایجاد یک پروگرام واحد و طویل‌المدت از طرف ملل متحد برای ترقی زنان که اهمیت خاص دارد مطالعات عمیق بعمل آید و مساعدت مؤسسات مربوط اختصاصی ملل متحد تقاضا شود. و برای پیشبرد این منظور از اعطای فیلو شپها و دایر نمودن سمینارها کار گرفته شود.

نوزدهم - تطبیق میثاق ۱۹۵۶ مربوط برده فروشی و غلامی :

افغانستان به همراهی ۵۲ کشور دیگر مسوده تصمیم‌نامه‌ای را در این باره به مجمع عمومی پیش کرد در آن خواهش بعمل آمده بود تا مطابق به ماده چهارم اعلامیه جهانی حقوق بشر که در آن غلامی و برده فروشی و غیره اعمال شبیه به آن ممنوع قرار داده شده همه کشورهای عضو ملل متحد و مؤسسات اختصاصی باین میثاق هاشامل شوند و آنها بیکه شامل شده اند در راه تطبیق میثاقها کمک و همکاری صمیمی کنند.

بیستم - مسأله رودیشیای جنوبی :

در باره این مسأله تصمیم‌نامه‌ای بیکه افغانستان در آن سهم داشت از طرف مجمع عمومی به تصویب رسید تصمیم‌نامه اولی تذکر میداد که در رودیشیای جنوبی باینر انحلال اتحادیه زیمبابو و حیس لیدران ملی وضع بسیار خطرناک بوجود آمده و حقوق سیاسی مردمان پایمال گردیده و خطر بزرگی برای افریقا و جهان تولید

گردیده است. لېذا مجمع عمومی از حکومت بریتانیه تقاضا میکند تا فوراً رئیس اتحادیه را با همه لیدران هلی آن از حبس رها کند. تصمیمنامه دیگر تقاضا میکرد که همه تصامیم - گذشته مجمع عمومی در این باره در نظر گرفته شده و محتویات تصمیمنامه مجمع عمومی شانزدهم که در آن اظهار گردیده که قانون اساسی جدیدی بجای قانون اساسی سابقه تدوین گردد مورد توجه قرار گیرد. بر علاوه در این تصمیمنامه از حکومت بریتانیه تقاضا شده بود تا جهت رای گیری آزاد در رودیشای جنوبی ترتیبات لازم اتخاذ نماید ضمناً از منشی عمومی در خواست گردیده بود تا با حکومت بریتانیه - داخل مذاکره شده و از نتیجه اقدامات خویش به جلسه آینده مجمع عمومی و یا به کمیته خاص رودیشای جنوبی را پور دهد.

بیست و یکم - مسأله افریقای جنوب غرب :

در دوران مجمع عمومی هفدهم تصمیمنامه‌ای به تصویب رسید که در آن مجمع عمومی مصوبات سابقه و اعلامیه اعطای آزادی به کشورها و ملل تحت استعمار حق مردم افریقای جنوب غربی را برای استقلال و حاکمیت ملی شان تایید کرده و سیاست افریقای جنوب غربی را محکوم می نماید. و از کمیته مخصوص این مسأله تقاضا مینماید تا کارهای خود را برای تطبیق اعلامیه دوام بدهد. از منشی عمومی تقاضا میکند تا هرچه زودتر یک نماینده گوی امداد تخنیککی ملل متحد را در این سرزمین تأسیس نموده و نمایندگان ملل متحد را اجازه دخول به آن سرزمین بدهد و از حکومت افریقای جنوبی تقاضا میکند تا از هرگونه عمل جارحانه بر مردم آن سرزمین و یا توريد اسلحه و فشار و غیره اجتناب ورزد و ازین - ناحیه بر تشویش کشور های عضو بکاهد. افغانستان با سی و هفت کشور تصمیمنامه مذکور را به کمیته قیومت پیش کرده بود.

بیست و دوم - سر زمینهای تحت اداره پرتگال :

افغانستان به همراهی ۴۲ کشور مسوده فیصله نامه‌ای را به کمیته قیومت پیش کرد که از طرف کمیته و مجمع عمومی قبول گردید. در این تصمیمنامه مجمع عمومی با تذکر تصمیمنامه های - سابق و اعلامیه رفع استعمار ربا یاد داشت را پور کمیته مخصوص سر زمینهای تحت اداره - پرتگال با تایید حق آزادی حاکمیت ملی تعیین سر نوشت مردمان این سر زمینها توسط خود شان و اینکه پرتگال باین احساسات و حقوق توسط قوه اسلحه و فشار مقابله میکند را پور کمیته مخصوص را پذیرفته از پرتگال تقاضا میکند تا فوراً حق تعیین سر نوشت - آزادی اظهار رأی و احساسات ملی مردمان سر زمینهای تحت اداره خود را شناخته و ترتیبات عملی کردن آنها را بپذیرد. همه محبوسان سیاسی را رها کرده و احزاب سیاسی را آزاد سازد. از سایر دول عضو تقاضا میکند تا بر پرتگال برای تحمیل این تصمیم ها فشار

آورده از کمک بوی خوداری ورزند و از شورای امنیت مطالبه میکنند تا اگر بر تکمال از تطبیق این تصمیمنامه خود داری ورزد برای تطبیق آن تدابیر لازمه اتخاذ گردد بر علاوه تصمیمنامه دیگری از طرف افغانستان و هفت کشور پیش شد که مطابق به آن مجمع عمومی تصمیم گرفت تا کمیته مخصوص را که برای مطالعه اوضاع سر زمینهای تحت اداره بر تکمال تشکیل داده بود و چون کمیته وظیفه خود را بسر رسانیده است منحل نماید.

بیست و سوم - دادن معلومات را جمع به سر زمینهای غیر خود مختار:
افغانستان به همراهی سی و شش کشور مسوده تصمیمنامه ایرا به کمیته پیش کردند که از طرف کمیته و مجمع عمومی تصویب گردید. این تصمیمنامه با تذکر تصمیمنامه های سابق و وظیفه کمیته معلومات از سر زمینهای غیر مختار را پور این کمیته را یادداشت نموده به دول صاحب اداره این سر زمینها توصیه میکنند که چون معلومات داده شده در زمینه سیاسی و قانون اساسی و اجتماعی و فرهنگی کافی نمیباشد بدادن معلومات بیشتر و مفصلتر ادامه بدهد.

بیست و چهارم - انتشار معلومات در سر زمینهای غیر مختار

راجع به اعلامیه اعطای آزادی بکشورها و ملل تحت استعمار:

راجع به این موضوع تصمیمنامه از طرف افغانستان و سی و نه کشور به کمیته قیمومت پیش شد که در آن نظریه را پور منشی عمومی راجع به یکسلسله نشرات بز بانهای محلی سر زمینهای مذکور - مطابق به اعلامیه رفع استعمار رضایت بعمل آمده و ضمناً از اینکه حکومت بر تکمال در سر زمینهای تحت اداره خود هیچگونه همکاری با ملل متحد برای انتشار این اعلامیه ننموده است اظهار تأسف نموده و از همه کشورهای ادارا کننده تقاضا نموده تا درین ساحه همکاری و فعالیت بیشتری - نمایند و اعلامیه رفع استعمار را در سیستم معارف و تربیتی آن سر زمینها شامل سازند تصمیمنامه مذکور از طرف کمیته و مجمع عمومی به تصویب رسید.

بیست و پنجم - اعطای امداد تربیتی و تدریسی به مردمان سر زمینهای غیر خود مختار

در باره این موضوع نیز تصمیمنامه ی در مجمع عمومی هفدهم به تصویب رسید که بر اساس آن مجمع عمومی از اینکه موقع استفاد از سکا لری شیپها برای گانید های این سر زمینها داده نشده اظهار تأسف نموده و از کشورهای امداد دهنده تقاضا کرده است تا به مساعدت خود ادا نموده و تقاضای امداد کرده کنند باید موقع تحصیل را برای افراد این سر زمینها بخارج بدهند و ضمناً منشی عمومی را پور مختصری درین قسمت به جلسه آینده مجمع عمومی بدهد.

این تصمیمات را از طرف افغانستان و چهل و یک کشور دیگر مجمع عمومی پیش شده بود .

بیست و ششم - تعهدات کشورهای عضو بر اساس منشور ملل متحد در مقابل مصارف قوای ملل متحد در شرق میانه و کانگو

این موضوع در دوران اسامبله شانزدهم یعنی از ماه نیکه مؤسسه ملل متحد از رهگذر مصارف قوای خویش در غزه و کانگو به بحران مالی مواجه شده بود و مطرح بحث قرار گرفت. در اثر همچو یک بحران کمیته بودجه و اداره فیصله کرد تا درباره سهم کشورهای عضو به مصارف این قوا نظریه مشاوری محکمه بین المللی خواسته شود. نظریه محکمه بین المللی در دوران مجمع عمومی هفدهم مطرح شد و نظریه مذکور این بود که تمام کشورهای عضو مکلف به تأدیه سهم خویش به مصارف قوای ملل متحد میباشند .

در دوران مجمع عمومی شانزدهم افغانستان درباره موضوع قوای ملل متحد اظهار کرده بود که جهات سیاسی این مسأله نسبت به سایر جنبه های آن اهمیت بیشتر دارد و باید مجمع عمومی موضوع را اولاً از نظر سیاسی مطالعه کند و از این سبب بود که افغانستان از ارجاع این موضوع به محکمه بین المللی که یک مقام حقوقی ملل متحد است طرفداری ننکرده بود .

زمانیکه نظریه محکمه درین باره به مجمع عمومی هفدهم تقدیم شد افغانستان بر اساس مؤقف خویش مجدداً اظهار داشت که محکمه بین المللی نظریه خود را بر اساس قضاوت حقوقی در حصه این موضوع داده است اما از این که محکمه بین المللی یک مقام ارجمندی بین المللی است افغانستان به نظریه آن با تشریح فوق مخالفت ندارد . در اخیر کمیته فیصله کرد که مجمع عمومی نظریه محکمه را قبول کند لیکن در باره سهم کشورهای عضو کمیته بیست و یک نفر تعیین گردید تا موضوع را مطالعه نموده و راپور خود را به جلسه خاص مجمع عمومی تقدیم کند تا در باره دیون کشورهای عضو که قسماً از ابتدای تأسیس این قوا پرداخته نشده تصمیم نهایی گرفته شود .

بسیست و هفتم ، تقسیمات عامه لانه جغرافیایی و توزیع مناصب ووظایف دارانشاء ملل متحد وشعبات مربوط آن

در اثنای هفدهمین دوره مجمع عمومی کمیته بودجه و اداره بر اساس راپور منشی عمومی تصویب کرد تا برای هر یک از کشورهای عضو با اساس عنصر مهم عضویت در مؤسسه ملل متحد پنج کرسی تخصیص داده شود. این فیصله از طرف مجمع عمومی نیز به تصویب رسید. تصمیم اخیر مجمع عمومی در قسمت توزیع کرسیهای شعبات مختلف ملل متحد برای کشورهای عضو تا اندازه مربوط به مجاهدت کشورهای

کو چک بوده که در این حصه با وجود مخالفت دول بزرگ به نتیجه مثبت رسید .
 افغانستان در این حصه اولاً از توزیع پنج کرسی برای هر یک از کشورهای عضو
 طرفداری کرده و ثانیاً از اینکه کرسی های ماموریت ملل متحد برای اتباع کشور
 های عضو با اساس یک مدت معین تفویض گردد و در تعداد این کرسی ها افزایش بعمل
 آید، پشتیبانی نموده است .

بیست و هشتم - روابط و همکاری دوستانه بین دول (زیست باهمی)

در دوران هفدهمین دوره مجمع عمومی تصمیمانه ی درین باره به تصویب رسید که

مفاد آن قرار ذیل است :

کشورها در روابط بین المللی خود از استعمال قوه علیه تمامیت ارضی یا استقلال
 سیاسی هیچ کشور گار نگیرند و یا به هیچ عمل دیگری مخالف مرامها و وجایب منشور
 ملل متحد دست نزنند ، کشورها مسایل مورد نزاع خود را از طریق مذاکره و یا
 وسایل صلح آمیز و به ترتیبی که به صلح و امنیت جهان صدمه وارد نکند حل
 و فصل نمایند .

به امور داخلی یکدیگر مداخله ورزند .

ملل و مردمان جهان حق مساوی تعیین سرنوشت خود را دارند .

دول و جایبی را که مطابق منشور ملل متحد بمهدده دارند بچما آورشد .

در این تصمیمنامه افغانستان وسی و شش کشور سهیم بودند .

بیست و نهم - پیشرفت حقوق بین الدول - اعلام دوره ده ساله حقوق :

در باره این موضوع یک تعداد تصمیمنامه ها به کمیته حقوقی مجمع عمومی پیش
 شد که مهمترین آن مسوده تصمیمنامه ی بود که از طرف گانا و آ برلند درباره
 تقویه رول حقوق بین الدول ترتیب شد بود . افغانستان بر مسوده تصمیمنامه گانا
 و آ برلند تعد یا نامه پیش کرد که مهمترین نکته آن اعلام یک دوره ده ساله حقوق
 بین الدول بود . در هنگام بحث موضوع نماینده افغانی توضیح کرد که بایست برای
 تقویه صلح ، رول حقوق بین الدول از راه دادن امداد تخنیککی ، تاحیس کتابخانه های
 حقوقی - تشکیل سیمناها و اعطای سکالر شیب ها - تبادل پرو فیسوران و شاگردان
 در شق حقوق و بالاخره تقویه موسسات حقوقی غیر حکومتی تقویه محکمه بین المللی و کمیسیون
 حقوق بین الدول تقویه و تحکیم گردد . و برای بر آورده شدن این منظور لازم
 است یک دوره ده ساله مجامعه در راه حقوق بین الدول از طرف ملل متحد اعلام گردد .
 تعد یلنامه افغانستان باین معنی که منشی عمومی پیرامون چگو نگی امداد تخنیککی
 ملل متحد در ساحه حقوق بین الدول و هم اعلام دوره ده ساله حقوق را پور خود را به
 جلسه آینده مجمع عمومی ترتیب و پیش کند از طرف کمیته به تصویب رسید که بامزج
 با تصمیمنامه دو کشور فوق الذکر مجمع عمومی آنرا نیز تصویب کرد .

(ختم)

فعاليتها و امداد تخنيكي ملل متحد

در افغانستان

اداره عمليات معاونت فني ملل متحد

در ظرف سال گذشته پروگرامهای امدادی ملل متحد در افغانستان بطور عمومي توسعه یافته و تمرکز توسعه آن بیشتر در شق معارف بوده است .

همکاری با حکومت افغانی از طرف ملل متحد در چوکات پلان اقتصادی دوم که از مارچ ۱۹۶۲ آغاز شد، است جریان داشته و متخصص اقتصادی که در طرح پلان مخصوصاً از نظر عواید و مصارف عامه فعالیت داشت اکنون در تطبیق پلان دوم با وزارت پلان همکاری دارد .

از پروژه های صندوق مخصوص که بزودی عملی خواهد شد پروژه بوهنجی معلمان میباشد که پلان شش ساله آن به همکاری یونسکو مورد اجرا قرار خواهد یافت . هدف آن تربیه معلمهای مردانه و زنانه برای تمام مملکت خواهد بود .

پروژه عرفانی دیگر از طرف یونسف و یونسکو بنام اکادمی تربیه معلمان ابتدایی است . تحت این پروژه يك دارالمعلمین مختلط تأسیس خواهد شد و در نظر است که (۲۷۵) معلم در پنجسال اول تربیه شوند و تا سال ۱۹۸۰ به (۶۴) دارالمعلمین که در مملکت تأسیس خواهد یافت معلم و از باب اداری تهیه نماید .

مسئله پروژه آب و خاک با اساس قراردادی بین حکومت افغانستان و صندوق مخصوص بتاريخ ۲۱ فبروری (۱۹۶۰) به امضا رسیده است این موسسه منابع مربوطه را مطالعه کرده و راه بود مطالعات خود را با توضیحاتی لازم برای اسفاده بهتر از این منابع بفرش انکشاف اقتصادی و زراعتی بدسترس حکومت گذارده است .

با توسعه روز افزون پروگرامهای انکشاف دهات مطابق پلان پنجساله دوم ملل متحد نیز معاونت خود را با دادن متخصصان و معاونت مادی مخصوصاً از طریق یونسف دو چند ساخته است .

پیشنهادی از طرف متخصص ملل متحد برای تأسیس موسسه منزل ترتیب شد که از طرف حکومت استقبال گردید و موسسه مذکور در شرف تأسیس است . ملل متحد توقع دارد که در توسعه پروژه ها از طریق « پروگرام جهانی غذا » کمک کند چنانچه پیشنهاد های مختلف درین زمینه تقدیم شده است .

صندوق وجهی بین المللی در اصلاح تبادل اسعار با افغانستان کمک کرده است . برای زیادت در پرسنل فنی تأسیس مرکز تربیه نیلی کمو نیکشن با کمک صندوق مخصوص در نظر گرفته شده است . که درین زمینه متخصص موسسه مواصلات بین المللی با تایید خود آن موسسه کار کرده و پروژه آن از طرف حکومت افغانستان

پذيرفته شده و پيشنهاد آن بصندوق مخصوص ملل متحد جهت تصويب نهايي فرستاده شده است .

برای سربراه ساخن کو پراتيف ها با کمک يك متخصص ملل متحد، مطالعات جريان دارد .

طرح او بکس که توسط ملل متحد معرفی شده است چنان مامورين اجرايي و عملياتي را تهيه مي دارد که در داخل دواير حکومتي بحيت مامور خود حکومت کار کنند .

فعلا چهارتن از اين متخصصان بافغانستان داخل کارند که يکي در وزارت پلان بحيت مدير عمومي اداره صنعت کار مي کند و احصا ييه صنعتي زير نظر اين متخصص برای بار اول در افغانستان ترتيب گرديد يکي بحيت منتظم ميدان هوايي کابل و ديگري بصفت منتظم ميدان هوايي قندهار به موسسه هوا نوردی ملکی شامل کارند و شخص چهارم به وزارت مخبرات بحيت مدير عمومي پست اجراي وظيفه مي کند .

صنایع کوچک

حکومت افغانستان تصميم گرفته که اصول کوپرا تيف را در مملکت ايجاد بنمايد و درين راه بعضی اقدامات عملي هم صورت گرفته تا مردم به مفکوره های کمک جته فعاليت انکشافی آشنايي حاصل کنند . برای اصول گاميا بي درين زمينه رياست انکشاف دهات دو قدم مهم برداشته است .

(١) تسويد يك قانون کوپراتيفی لازم ديده ميشد ، برای اين مقصد مؤسسه بين المللی کار يك متخصص قانون کوپراتيف را اعزام نمود که وی تسويد قانون مذکور را ايجاد رسانيده است که البته بعد از طی مراتب قانونی شکل قانون را بخود خواهد گرفت و باساس آن کوپراتيف ها برای کار های خود در سراسر مملکت زمينه مساعدتري خواهد يافت .

(٢) برای داشتن مامورين تربيه يافته درين شق احتياج حساس شد . چنانچه رياست انکشاف دهات (٨) نفر کارگر دهات را از جمله ماموران خود انتخاب و در کورس مخصوصيکه برای اين مقصد تاسيس يافته شامل گردانيد . نصاب تعليمی آن شامل مضامين کوپرا تيف ، حقوق کوپراتيف ، محاسبه و ذراعت ترتيب شد . و کورس مذکور اين مضامين را بصورت عملي و نظري درس مي دهد . يك متخصص محاسبه و دفتر داری عنقریب وارد شده و پروگرام مؤسسان کوپراتيف را پيش خواهد برد . در نظر است که شاملان کورس يا مؤسسان کورس برای سه ماه جهت کار عملي به هند اعزام شوند . توقع ميشود که تا بازگشت ايشان از هند . حکومت ، قانونی را درين زمينه تصويب خواهد کرد و آنان به پروژه های مختلفه مقرر شده و اشکال مختلف جمعيت های کوپراتيف در دهات برای رفع احتياجات شان تاسيس خواهد شد .

صنایع دهات

چرمگری در چاریک

پروژه فوق در تر بیه چرم مکران تا امروز بصورت قناعت بخش کار کرده و طرق بهتر چرمگری را به آنان آموخته است که در نتیجه آن چرم بهتر ساخته شده و به قیمت زیادتر بفروش رسیده است. عده چرمگران زیاد گردیده و توقع میشود که تمام چرم مکران چاریک بزودی اصول چرم سازی را بیاموزند: این کار سبب خواهد شد که آنها چرم را به قیمت بلندتر بفروشند و وضع اقتصادی شان بهتر شود.

هرگز تاپه کاری

سال گذشته ریاست انکشاف دهات یک کورس تاپه کاری را افتتاح کرد که در ماه می ۱۹۶۳ خاتمه یافته و اکنون مشمولان آن درس عملی خود را شروع کردند. تکه های را که آنها تاپه کاری میکنند حالا به قیمت خوبتر بفروش میرسد. ریاست انکشاف دهات تاپه ها و مواد کیمیاوی را بدسترس آنها میگذارد. امید است که ایشان بعد از کار عملی این کار را خودشان انجام داده و آنرا بحیثیت پیشه خود قبول کنند.

هرگز نجاری گلزار

فعلاً یک نجاری محلی این مرکز را مراقبت میکنند. کسانیکه برای درس کارگران قریه و تعلیمات اساسی به گلزار می آیند درس های عملی نجاری را می آموزند تا سا مان خرد و ریزه خانه و آلات زراعتی را ترمیم بتوانند و بدینوسیله در کار زراعت با دهقانان کمک بنمایند. توقع میرود که مؤسسه بین المللی کاریک معلم اعزام کند. وقتیکه او برسد اصول عصری و بهتر نجاری به آنها درس داده خواهد شد و کسانیکه از این کورس فارغ میگردند خدمت مفیدی را انجام خواهند داد. چه فعلاً نجار لایق در مملکت شدیداً مورد احتیاج است.

مشاوره اقتصادی ملل متحد در وزارت پلان

از اگست (۱۹۶۳) تا اپریل (۱۹۶۳)

مشاور مذکور در وزارت پلان کار کرده و در طرح و تدوین پلان دوم به فخرض انکشاف اقتصادی و ثقافتی افغانستان بوجود آمده با حکومت کمک نموده است. از اگست (۱۹۶۲) تا اپریل (۱۹۶۳) مشاور مذکور درباره تطبیق پلان انکشاف سرمایه که توسط وزارت خانه ها و دوایر حکومتی به محل اجرا گذاشته میشود سه سرویس مکمل را تهیه و قیمت مذکور را تحلیل نموده است. همچنان پروژه های مهم شش ماهه اول نه ماه و سال تمام سال اول پلان دوم را سروی و قیمت گذاری نموده است.

باساس تحلیل تطبیق پلان انکشاف سرمایه برای (۱۳۴۱) (۶۳-۱۹۶۲) پیشنهادات لازم به مقامات مسئول وزارت پلان داده شده و اکمال پلان (۱۳۴۱) و مدارک بولی ومالی پلان (۱۹۶۳) نیز تخمین گردیده است . مشاور مذکور برای اینکه تطبیق پلان را تدقیق و تحقیق کرده باشد چندین پروژه را مشاهده نموده است .

مشاور با اساس هدایت وزارت پلان در قیمت گذاری و تحلیل پلان پنج ساله اول سهم فعال گرفته و همچنان در ترتیب و تهیه سروی و راپور پیشرفت برای طبع کمک نموده است برای تدوین و تحقیق احصاییه با اساس پلان پنج ساله اول و تشخیص پیشرفت ها بیکه در انکشاف حقوق مختلفه اقتصادی بعمل آمده نیز سهم فعال گرفته شده است . مشاور مذکور چندین فصل سروی پیشرفت را نوشته و فصل های دیگر آنرا تصحیح نموده است .

به همکاری ماموران وزارت پلان و متخصصان نیکه با اساس قرار دادهای دو جانبه در وزارت پلان کار میکنند مشاور مذکور در ترتیب فورمه های احصاییه که شعبات اقتصاد ملی برای استفاده وزارت خانه ها و دواير میفرستند معاونت نموده و بهمین صورت فورمه های پلان (۱۹۶۳) نیز تهیه شده و دواير و وزارت خانه ها این فورمه را برای ترتیب مسوده پلان (۱۹۶۳) طرف استقاده قرار داده اند .

مشاور مذکور در تدوین مسوده پلان انکشاف اقتصادی و ثقافی (۱۳۴۲) (۱۹۶۳ و ۱۹۶۴) افغانستان و غور و آن از طرف وزارت خانه ها و دواير حکومتی سهم فعال گرفته است . موصوف برای انجام این مقصد در يك سلسله مذاکرات شامل شده و يك عده پروژه ها را در وزارت خانه هادیده است .

علاوئ مامور گردیده تا در کار تعیین ضرورت عده متخصصان برای پوهنتون و تعلیمات ثانوی و تثبیت ضرورت کارگران ماهر برای پلان دوم سهم بگیرد .

مشاور مذکور در يك عده مذاکرات بیکه برای غور روی مسایل بسیار مهم اقتصادی صورت میگرفت اشترک نموده و راپور های علیحده را جهت غور بر مسایل اقتصادی تهیه نموده و به وزارت پلان سپرده است .

مختصص پلان شهر سازی

فعالیت های بیکه از طرف یناغلی روزه اوژام از اگست ۱۹۶۲ تا ۲۱ می ۱۹۶۳ صورت گرفته است .

الف: پلان بزرگ کابل:

یناغلی اوژام به حیث مشاور حکومت افغانستان در کار تدقیق و طرح پلان بزرگ کابل با تیم اتحاد شوروی که تحت قراردادی با کابل یناوالی کار میکنند اشترک نموده و طرح

و تفصیل بلان يك ناحیه نشیمن در کار ته پروان صورت گرفته است.
در قسمت باغ بالا مینه يك قسمت دگر برای ساختن خانه ها بطرز ابارت مان تعیین
و نقشه آن هم تهیه گردیده است.

پروژه يك مرکز سپورت و مرکز نمایش گاه و يك سند یوم برای (۷۵۰۰۰) نفر در منطقه
چشن ترتیب داده شده و برای تدوین يك کود بلاننگك پیشنهاد های لازمه را را مه
گردیده است .

ب: سایر کارها :

متخصص بلان شهر سازی درامو ذیل نیز بذل مساعی کرده است .
برای طرح يك مرکز خانه سازی ، عمرا نات و بلاننگك با هیأت متخصصان ملل
متحد در تهیه راپور جدید خانه سازی کابل طی سمستر اول و دوم سال (۱۹۶۲)
در موسسه انجینیری راجع به بلاننگك شهر سازی لکچرهای داده شده است .
برای شهر چاریکاز بلان بزرگ و مفصل ناحیه های نشیمن مردم و مرکز اجتماعی
ترتیب داده شده است همچنان بلان بزرگ لشکر گاه تهیه گردیده و بلان بزرگ هرات نیز
ترتیب و راجع به تهیه آب و برق آن نظریات داده شده است .

صندوق مخصوص ملل متحد

سروی آب و خاک

خلاصه اجراءات سروی و خاک تا اوایل سال (۱۹۶۳) می (۱۹۶۳)

پروژه سروی منابع آب و خاک به اساس قرار دادیکه بین دولت افغانستان
و صندوق مخصوص ملل متحد به تاریخ (۲۱) فبروری (۱۹۶۰) به امضاء رسیده بود در اواخر
برج اکتوبر (۱۹۶۰) به عملیات شروع نموده است . اجراءات امودر یعه مؤسسه
غذا و زراعت ملل متحد با وزارت زراعت و اخیراً با ریاست سروی آب و خاک افغانستان
صورت گرفته و مقصد این پروژه عبارت از مطالعه و تحقیقات منابع آب و خاک بعضی
از مناطق مملکت جهت انکشاف اقتصادی است که نتایج امودر متذکره اساسات تخنیککی
انکشاف منابع آب و خاک مملکت را در مناطق معینه تشکیل میدهد . موعده پروژه
مذکور سه و نیم سال معین گردیده است .

عملیات سروی آب و خاک تا اخیر برج می سال ۱۹۶۳ اجراءات امودر ذیل را در شقوق
هاید رولوژی ، توپوگرافی ، آبیاری ، خاکشناسی ، جیالوجی دروا دی های فراه
رود ، هریرود . کابل ، غزنی و کتواز احتوا نموده که طور خلاصه گزارش داده میشود :

امورها یدرو لوجی

۱ - ساختمان ستیشن اتومات هایدرو لوجی بالای رود هلمند معاون فراه رود
بانصب ماشین اتومات و ستاف کیچ .

- ۲ - ساختمان ستیشن های درو لوجی در حوضه بخش آباد بالای فراه رود.
- ۳ - ساختمان ستیشن های درو لوجی بالای هر رود واقع چقچران بانصب ماشین اتومات وستاف گیج .
- ۴ - ساختمان گذر با پل معلق (کیبلی) بالای هر رود و چقچران به طول (۹۰) متر جهت اندازه گیری آب .
- ۵ - ساختمان ستیشن های درو لوجی بالای هر رود واقع پشت شریف بانصب ماشین اتومات وستاف گیج .
- ۶ - ساختمان گذار با پل معلق (کیبلی) بالای هر رود در پشت شریف بطول (۶۰) متر جهت اندازه گیری آب .
- ۷ - ساختمان ستیشن های درو لوجی بالای کوگان واقع تنگی ازوشهرک بانصب ماشین اتومات وستاف گیج .
- ۸ - ساختمان ستیشن اتومات های درو لوجی در لنگر بالای رود کوگان بانصب ماشین اتومات وستاف گیج .
- ۹ - ساختمان گذر با پل معلق (کیبلی) بالای رود کوگان در لنگر.
- ۱۰ - اندازه گیری منظم های درو لوجی بالای ستیشن های فوق الذکر.
- ۱۱ - « » « کانال عمده ساحه فراه و هرات .
- ۱۲ - نصب دستگاه اندازه گیری مجموع با ران در نواحی شهر .
- ۱۳ - « » « » « » « پنجابو
- ۱۴ - « » « » « » « چقچران
- ۱۵ - « » « » « » « پشت شریف
- ۱۶ - « » « » « » « هرات
- ۱۷ - « » « » « » « کمتواز
- ۱۸ - « » « » « » « مقر
- ۱۹ - « » « » « » « ادرسکن
- ۲۰ - تعیین خواس های درو لوجی آبریزه هر رود و فراه رود .
- ۲۱ - « » های درو لوجی موضع بندها بالای هر رود و فراه رود .

امور توپوگرافی

- ۱ - نقشه توپوگرافی با تعیین موقع بلندی و ظرفیت کاسه بند علی کینای بالای فراه رود.
- ۲ - نقشه توپوگرافی با تعیین موضع بلندی و ظرفیت بند لشکر گاه بالای فراه رود.
- ۳ - نقشه توپوگرافی با تعیین موقعیت بلندی و ظرفیت بند بخش آباد بالای فراه رود .

و ترتيب نقشه ابتدایي هاي د روجياالوجي ساحه شمالي كوتواز .
يكي از ساحه های مهم و عمده مورد نظر پروژه وادی پهناور هریرود بوده که منجبت
موجودیت خاک و آب خیلی مساعد ثابت شده و این ساحه از سالیان درازی باینطرف جلب
توجه نموده و سروی های بعدی منظور اساسی انکشاف این پروژه را از رهگذر وجود
امکانات مقنع تقویه میدارد .
تجزیه و تحلیل امور مربوط در دفتر تحت اجراء بوده و تهیه و ترتیب را پور
و تجویزات در ختم پروژه صورت خواهد گرفت .

پوهنځي دارالمعلمين

اخيراً مجلس هیأت مدیره صندوق مخصوص ملل متحد تا سیس يك پوهنځي تربیه
معلمان را بسوی عالیتر منظور نمود . قبلاً درخواست تاسیس چنین يك پوهنځي از طرف
حکومت افغانستان ارائه یافته بود .
عدم قوای بشری تعلیم یافته انکشاف اقتصادی و اجتماعی افغانستان را با اشکال مواجه
می گرداند . علت آنهم اینست که هنوز معارف در افغانستان توسعه کامل نیافته و با همه
مجاهداتی که درین راه از طرف حکومت صورت گرفته و میگیرد بازم عده محدودی از
نفوس افغانستان از نعمت تعلیم و تربیه متمتع میشود . مخصوصاً عده شاگردان مکاتب
ثانوی خیلی کم است . (تقریباً کمتر از يك فیصد کسانیکه از روی سن باید بمکتب ثانوی درس
بخوانند فعلاً موقع تحصیل رایافته اند) حکومت افغانستان بفرض زیاد ساختن شاگردان
در مکاتب ثانوی به کمک منابع بین المللی و قرارداد های دو جانبه پلان های راروی دست
گرفته است ، این پلانها که برای انکشاف قوای بشری افغانستان یکی از وسایل عمده
شمرده میشود بازم از حیث قلت معلمان لایق بمشکلات مواجه است تخمین شده که
افغانستان برای بلند بردن سوبه شاگردان و زیاد ساختن تعداد داخله مکاتب ثانوی خود
از حالا تا سال (۱۹۷۰) تقریباً به (۱۶۰۰) نفر معلم احتیاج دارد که (۱۰۰۰) نفر آن برای
تدریس مکاتب متوسطه از (صنف ۷ تا ۹) و (۶۰۰) نفر باقیمانده برای لیسه از (صنف ۱۰
تا ۱۲) تهیه میشود .

بمنظور توسعه امکانات تعلیم و تربیه حکومت ، افغانستان به منابع بین المللی
و معاونت های دو جانبه منجمله حصول يك قرضه از انجمن بین المللی انکشاف اقدام نموده
است . و از صندوق مخصوص تقاضا بعمل آمده که در تربیه و تهیه معلمان مکاتب متوسطه
کمک کند . زیرا بدون این معلمین توسعه امکانات تحصیل صورت نمی پذیرد .
پوهنځي تربیه معلمان در کابل تاسیس خواهد شد و معلمان و معلمات لایق را برای تمام
مملکت تربیه خواهد کرد . محصلان و محصلات این پوهنځي بعد از اكمال دوره مکتب ثانوی
یعنی لیسه دو سال کامل درین پوهنځي تحصیل خواهند نمود و برای تدریس در مکاتب
متوسطه حاضر خواهند شد . این کورس دو ساله شامل تربیه عمومی و پروفیشنل خواهد بود

که تا آن وقت عده فارغان مکاتب ثانوی تا اندازه کافی تو سمه خواهد یافت
برای کسانیکه از پوهنځی مذکور فارغ می‌شوند یک سند بنام دیپلوم معلمی مکاتب متوسطه
داده خواهد شد.

در نظر است که این پوهنځی در سال ۱۹۶۴ با داشتن یکصد شاگرد شروع
بیکار کند.

در سال ۱۹۶۶ عده کسانیکه باین پوهنځی گرفته می‌شوند به (۱۵۰) نفر بالا رفته
وبعد از آن هر سال عده شاملان زیاد تر خواهد شد. یک حصه این شاگردان در پوهنځی
دوالمعلمین برای معلمان مکاتب ابتدایی جای داده خواهد شد و سایر تعلیم
در مکتب متوسطه تجربوی این سینا که متصل دوالمعلمین است نصب و بکار خواهد
افتید. این پوهنځی به همکار پوهنتون کابل دایر و از طرف اداره تربیه معلمان
و زارت معارف نظارت خواهد شد.

معرفتی که از طرف صندوق مخصوص به آن داده می‌شود شامل متخصصین، فیلوشپ
ولوازم تحصیل خواهد بود که تا شش سال متواتر داده می‌شود.

متخصصان تقریباً سالانه تا (۴۶) نفر خواهد رسید که سر معلم و مدیر پروژ
شامل آن می‌باشد. برای ترتیب نصاب تعلیم دایر کردن کورس‌های اول و تریه
کونترپارت‌های ملی تاحین عزیمت متخصصان جای شانرا گرفته بتوانند یا زده نفر
پروفیسر نیز وارد خواهند شد. بیست و سه فیلوشپ دوازده ماهه در دو زده شق
اختصاصی داده خواهد شد تا کونترپارت‌های مذکور در شقی که کار می‌کنند مطالعات
و تحصیلات مزید در خارج مملکت حاصل بتوانند. بقیه ۶۰۰۰۰ دالر سالان
ولوازم تحصیل داده خواهد شد.

حکومت افغانستان بنوبه خود عمادان لیلیه کونترپارت محلی ما مورین و غیره
مصارف را تأمین مینماید.

حکومت حاضر است تا بعد از ختم دوره معارف و انت صندوق مخصوص پوهنځی
مذکور را بعین سویه ادامه دهد. لذا بعد از سال چهارم ما موران و معلمان داخلی
زیادتر امور و مسئولیت را بدوش خود خواهند گرفت و در سال ششم که معارف و انت صندوق
مخصوص خاتمه می‌یابد تمام امور اداری و تدریسی بدوش افغان‌ها سپرده
خواهد شد.

یونسکو اظهار آمادگی نموده که بحیث نماینده گنجی اجراییه پروژ مذکور را
بکارانند.

مجموع کمک در شش سال (۱۳۹۱۰۰۰) دالر تخمین شده است مصرف حکومت
درین زمینه تقریباً (۹۸۸۰۰۰) دالر خواهد شد و قتی که پلان عملی بامضاء برسد مبالغ
مذکور بصورت صحیح تثبیت خواهد شد.

مجلس هیأت مدیرهٔ صندوق مخصوص تخصیصیه (۱۳۹۱۰۰۰) دالر را قبول کرد که از جمله (۱۲۵۷۵۰۰) دالر مصارف پروژه و (۱۳۳۵۰۰) دالر مصارف اضافی خواهد شد که حین اجرای پروژه از طرف نمایندگی اجرا کننده صورت خواهد گرفت .

مؤسسهٔ غذا و زراعت

مؤسسهٔ غذا و زراعت طی سال گذشته در شقوق آبپاری، حفاظت نباتات، عرضه اصلاح قره قل، اصلاح پشم گوسفند، تولید واکسین از لابراتوار و سیرولوژیکیال پلاننگ زراعتی، توسعهٔ زراعت و سروی آب و خاک فعالیت خود را ادامه داده است .

مؤسسهٔ غذا و زراعت معانت خود را در افغانستان از سال ۱۹۵۰ شروع و تا حال (۵۶) نفر متخصص در شقوق مختلفه مثل آبپاری، اگر نومی، حفاظت نباتات، نسلیگیری بیطاری، قره قل، پنبه، لبلبو، توسعهٔ زراعت و غیره اعزام نموده است .

علاوه از مصارفی که برای شرکت ما موران افغانی در سمینارهای قصیرالمدت از طرف مؤسسهٔ غذا و زراعت داده شده (۲۲) فیاضیت نیز اعطا گردیده است . طی سال گذشته (۱۱) نفر متخصص بکار مشغول بوده و در زمین آبپاری فعالیتهای خود را در نهر اچی اجمیر ادامه داده و علاوه بر چند پروژه کوچک را در حوالی کابل و اطراف جلال آباد شروع نموده اند .

موفقیت بزرگ تیم مذکور طی سال گذشته تکمیل بنای جدید و مشکل پر و ذه التي بالق در اند خوی میباشد .

پروگرام های جدید و کوچک آبپاری مذکور برای حصول معانت از صندوق آزادی از گرسنگی نیز معرفی شده است .

در قسمت حفاظت نباتات متخصص مربوط يك طریق جدید رزق گندم را با سرخی برای گلخانه و کلیچرتیوب تجربه معرفی کرد .

علاوه از فعالیت های عادی و معمول کنترول امراض و آفات که زیاد مورد حصهٔ پیله وری صورت گرفته است متخصص مذکور چندین تجربهٔ دیگر را در گندم های مختلف بمقابل مقامت آن با مرض سرخی انجام داده است .

کوشش شده که انواع بهتر گندم نوع و لوفن از چلی و نوع ۹۱۴۲ و ۹۱۳۸ - مؤسسهٔ غذا و زراعت و غیره در ساعات زیاد تر تجربه و زرع شود .

تجربه که در معرفی انواع جدید نیشکر هندی نموده نیز باعث امیدواری میباشد و با کمک حکومت هند دو نوع نیشکر دیگر نیز تولید و در جلال آباد بفرست تجربه زرع شد .

با اثر مریضی متخصص که مجبور شد از افغانستان بروی کادرا براتوار و سیرولوژیچیکال
چندی معطل گردید. متخصص جدید کار اوراد نیال و برای بهتر شدن لا براتوار اقداماتی
نموده است. در عین حال تولید و اکسین بخو بی ادامه دارد.

در حصه مار کتننگ یعنی عرضه متخصص مذکور چندین رساله درباره ستند رد
ساختن مواد زراعتی، وزن و اندازه و غیره نوشته است.

کار توسعه زراعت جریان دارد. استفاده از کود کیمیاوی که تحت نظروزارت
از طرف مشاور توسعه زراعت و عالم اقتصاد زراعتی مؤسسه غذا و زراعت تعیین
یافته نتیجه بسیار دلخواه داده است. حتی نتیجه از توقع هم بلند است. چنانچه برای
اولین بار درین جا اضافه از (۵۹۰۰۰) تن پنبه حاصل گرفته شد. با امید واری
که ازین تجربه بدست آمد (۱۵۰۰۰) کود کیمیاوی پامیدا اینکه (۸۰۰۰۰) تن پنبه حاصل
گرفته شود بمناطق شمال کشور توزیع یافت.

کار توسعه در پروژہ های ریاست انکشاف دهات و همچنان مکاتب، منظمأ جریان
دارد. برای اینکه جوانان در زراعت ممارست حاصل نمایند در مکاتب فارم های تاسیس
شده که اداره و زراعت آن توسط خود آنها صورت میگیرد.

پروژه آب و خاکسروی هر پروژہ. فراهم و در حوزة دریای کابل تکمیل
یافته است.

و حالا را پور آخرین خود را در باره امکانات هر در حوزة دریای کابل ترتیب
میدهد.

در نظر است که قبیل از شروع بساختن بندها و نهرها، کارهای تحقیقاتی و مقدماتی
ادامه یابد.

طی این سال مؤسسه غذا و زراعت و اداره اطلاعات ملل متحد در کابل پروگرام
یک هفتهگی را در باره آزادی از گرسنگی دایر کرد و طی یک هفته توسط ایراد خطابه
ها، پروگرام های رادیو، دراما و نشرات ضرورت تولید زیاد تر مواد خوراکی را به مردم
تفهیم نمود.

یونسکو

در طی سال گذشته یونسکو برای پیشرفت معارف در افغانستان ضمن چندین ساحه
کمک کرده است.

سروی که از طرف هیأت یونسکو تحت ریاست داکتر سلیمان بعلل آمد تکمیل
وبه وزارت معارف سپرده شد.

این سری احتیاجات معارف را بصورت مکمل و واضح بحکومت ارائه میکنند و اساس تطبیق بلان پنج ساله معارف را تشکیل میدهند. تشکیل اداره پلاننگ معارف از طرف یونسکو تأیید و دونفر مشاور یکی در مشق آریبیه معلمان و دیگری برای تعلیم و تربیه ذراعت وارد مرکز شده و کار خود را در دفتر پلاننگ شروع نمودند. این دونفر به اساس تصویب کنفرانس توکیو و کراچی پلانهای طویل المدت را ترتیب میدهند.

در قسمت تربیه معلمان دو پروژه به معاونت بین المللی منظور شده یکی پوهنچی تربیه معلمان که از طرف صندوق مخصوص تأیید شده و دیگری اکادمی تربیه معلمان که یک پروژه مشترک یونسکو و ونسیف میباشد. فاکولته معلمان عالی برای تهیه معلمان دایمی جهت تدریس در مکاتب متوسط و اکادمی تربیه معلمان برای معلمینی که معلم تربیه میکنند و همچنان برای تربیه معلمان مکاتب ابتدایی کورس های خواهد داد. هر دو مؤسسه در ۱۹۶۴ تأسیس خواهد شد و ذکور و انات در آن درس خواهند خواند. تعلیم و تربیه تخنيکی توسط متخصصان یونسکو دوام دارد.

یکنفر متخصص یونسکو امور مکتب جدید صنایع را که در کابل افتتاح شده نظارت میکنند همچنان یونسکو در فندها یک متخصص میخانیکی اعزام نمود که در تشکیل و پلاننگ مکتب میخانیکی فندها سهم فعال گرفت. در پوهنتون کابل یونسکو معاونت خویش را با شکل تعیین یک متخصص در فنریک ادامه داده است.

آمر هیات یونسکو دکتر گرانتم در ماه فروری به حیث نماینده مقیم ملل متحد در نیپال مقرر گردید. دکتر مذکور قبل از آنکه مملکت را ترک کند در تدریس سیانس خدمت خوبی انجام داده بود و تدریس او ادامه یافته است. یونسکو به اساس سهم گیری ممالک عضو توانست که پرو فیسر لیزان متخصص حفظ آثار تاریخی را بار دیگر با فغانستان اعزام کند. این کار در موزیم کابل صورت گرفته و برای انکشاف ثقافت مملکت خیلی مفید واقع شده. و از طرف یونسکو در شقوق ذیل فیلوشپ هانیز داده شده است.

تربیه معلم. تفاهم کتلوی. تقدیر ارزش ثقافی متقا بله شرق و غرب. پلاننگ تعلیم و تربیه و حفظ آثار تاریخی.

از نمایندگان حکومت دعوت شد تا در کنفرانس یونسکو که در اجاع به تربیه معلمان دار لعلمین هادر مانیلا دایر گردد و همچنان جهت اشترک در بیست و ششمین کنفرانس بین المللی معارف عمومی منعقدۀ ژنیو سهم بگیرند.

(بقیه در صفحه ۱۰۳)

ملل متحد و موسسات بین المللی

مقدمه منشور ملل متحد

مقدمه منشور ملل متحد از آمال و مقاصد مشترک مردمانی بخت میکند که حکومتان شان متفقاً موسسه ملل متحد را تاسیس کردند. مقدمه میگوید:

ما مردم ملل متحد تصمیم گرفتیم که نسلهای آینده را از آفت جنگ که دو بار در مدت عمر ما افراد بشر را دچار مصایب غیر قابل بیان نموده محفوظ داریم، بحقوق اساسی بشر و بشرافت و ارزش شخصیت انسانی و بتساوی حقوق مرد و زن و همچنین بین ملت ها اعم از کوچک و بزرگ عقیده خویش را مجدداً محکم گردانیم برای حفظ عدالت و احترام و چابک ناشی از عهد و سایر منابع حقوقی بین المللی موجبات لازم فراهم آوریم. ترقی اجتماعی و برقرار ساختن اوضاع زندگی بهتر را به آزادی بیشتر پیش بریم.

و برای رسیدن به این مقصد:

مدارا پیشه کنیم و در صلح بسربریم و همسایه نیک بسکندگر باشیم. و قوای خود را برای نگهداری صلح و امن بین المللی متحد گردانیم. قبول اصول و برقرار ساختن طرقی را تضمین نماییم که نیروی سلاح جز در راه منافع عمومی بکار نیفتد.

برای پیشرفت ترقی اقتصادی و اجتماعی تمام ملل به موسسات بین المللی توسل جویم.

برای بحقیقت پیوستن این مقاصد عزم نمودیم که تشریک مساعی

نماییم و در نتیجه دول متبوع ما توسط نمایندگان صاحب اختیارات تام که صلاحیت ایشان تشخیص داده شد در شهر سانفرانسیسکو گرد آمدند و این منشور ملل متحد را اختیار کرده و بموجب این مقررات یک موسسه بین المللی را که موسوم به ملل متحد خواهد بود برقرار می سازند.

منشاء

اسم هر کب «ملل متحد» نامی بود که از جانب فرانکلین دیلانو روزولت رئیس جمهور امریکا وضع گردیده بود و ابتدا در «اعلامیه ملل متحد» که بتاریخ اول جنوری ۱۹۴۲ نشریافت ذکر شده بود. در این اعلامیه نمایندگان ۲۶ کشور از طرف حکومت خود تعهد نمودند که متفقاً بمقابل مجور جنگ را دوام بدهند.

منشور ملل متحد توسط نمایندگان پنجاه کشور که در کنفرانس ملل متحد برای تاسیس یک موسسه بین المللی در شهر سانفرانسیسکو از ۲۵ اپریل تا ۲۶ جون ۱۹۴۵ اجتماع نموده بودند، تدوین شد.

نمایندگان مذکور پیشنهاد هائی را اساس کار خود قرار دادند که نمایندگان چین، اتحاد شوروی، بریتانیا، و امریکا در اکتوبر ۱۹۵۵ درجا می موسوم به (دمپارتن اوکس) ترتیب و ارائه کرده بودند. منشور به تاریخ ۲۶ جون ۱۹۴۵ با امضاء رسید. پولیند که در کنفرانس حاضر نبود بعداً آن را امضاء نمود. لیکن با اینهمه بحیث یکی از پنجاه و یک عضو بانی و موسس شمرده شد.

ملل متحد رسماً بتاريخ ۲۴ جون ۱۹۴۵ بوجود آمد. زیرا درین وقت چین فرانس، اتحاد شوروی، بریتانیا، امریکا و یک عدد زیاد امضاء کنندگان دیگر منشور مذکور را تصدیق کردند. چالیاروز ۲۴ اکتوبر بحیث «روز ملل متحد» تجلیل میشود.

مقاصد و اصول:

مقاصد ملل متحد عبارتست از:

حفظ صلح و امنیت بین المللی؛

انکشاف روابط دوستانه بین الملل

همکاری بین المللی در حل مسایل بین المللی اقتصادی، اجتماعی، ثقافتی و بشری و توسعه اختراعات و رعایت حقوق بشری و آزادی های اساسی.

برای هم آهنگی اقدامات ملل جهت حصول این مقاصد مشترك مركز بودن.

ملل متحد طبق این اصول اجراءات میکند:

ملل متحد بر اساس حریت و سلطه مساویانه تمام دول عضو خود بنا یافته. تمام اعضا مکلفند تعهداتی را که به اساس امضاء در منشور متقبل شده اند صمیمانه انجام دهند.

ملل عضو مکلفند که مناقشات بین المللی خود را با ذرایع صلح آمیز و بدون به خطر انداختن صلح، امنیت و عدالت حل نمایند. مکلفند در روابط بین المللی خود از تهدید یا استعمال قوه به مقابل دول دیگر خودداری نمایند.

آنها مکلفند به هر اقدامیکه ملل متحد طبق منشور خود دست میزند به ملل متحد کمک و معاونت بدهند و بادولی که اقدامات مذکور به مقابل شان اتخا ذ شده یاری و همراهی نمایند.

ملل متحد مکلف است تا خود را امتیقن گرداند که دول غیر عضو تا جائیکه مربوط به حفظ صلح و امنیت بین المللی باشد این اصول را مراعات نماید.

هیچیک از مندرجات منشو و به ملل متحد حق نمی دهد که در امور داخلی کشورها دست بزند و مداخله کند .

زبان های رسمی ملل متحد چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیولی و زبان کار آن انگلیسی و فرانسویست. در اسامبله عمومی و مجلس اقتصادی و اجتماعی زبان اسپانیولی نیز زبان کار میباشد .

عضویت ملل متحد بروی همه ملل صلح خواه که تعهدات مندرجه منشور را قبول کنند و بقضای ملل متحد از عهدۀ این تعهدات برآمده بتوانند و بخواهند آنرا احترام نمایند بازست .

اعضای مؤسس و اصلی ملل متحد همان ممالکی اند که اعلامیه ملل متحد مورخ اول جنوری ۱۹۴۲ را امضاء کردند و یا در کنفرانس سان فرانسسکو شرکت نمودند و منشور را امضاء و تصدیق کردند .

ممالک دیگر باینر سفارش مجلس امنیت از طرف اسامبله عمومی پذیرفته میشوند و تعداد اعضای موجوده (۱۱۱) است .

به اینر سفارش مجلس امنیت اعضا اخراج و یا عضویت ممالک معوق شده می تواند اگر مجلس امنیت به مقابل آنها اقدام اجباری کند عضویت شان معوق میشود و اگر مکرراً اصول منشور را نقض نمایند از عضویت اخراج میگرددند . مجلس امنیت حق عضویت مجددیك عضو معوق را نمیتواند اعاده کند .

شش رکن اساسی و عمده که ملل متحد را به وجود آورده قرار ذیل است:

اسامبله عمومی .

مجلس امنیت .

مجلس اقتصادی و اجتماعی .

مجلس قیمومت .

دیوان عدالت بین المللی .

دارالانشاء .

در وقت ضرورت ارگان های فرعی نیز میتوانند تشکیل شود .

ارگان اساسی

اسامبله عمومی

اسامبله عمومی مرکب است از تمام دول عضو و هر عضو در اسامبله عمومی اضافه از پنج نماینده ندارد . هر مملکت اختیار دارد نماینده خود را هر طوریکه بخواهد انتخاب کند .

وظایف

رسیدگی و توصیه بر اصول همکاری بین المللی در راه حفظ صلح و امنیت بشمول اصول راجع به خلع سلاح و تنظیم سلاح .

بحث بر هر مسأله بی که بصلح و امنیت تأثیر کند و صدور توصیه بر آن بغیر از مواردیکه قضیه در مجلس امنیت تحت مذاکره و دوران باشد .

بحث و صدور توصیه بر هر مسأله داخل مندرجات منشور یا هر مسأله که بر صلاحیت و وظایف کدام ارکان ملل متحد موثر باشد ، بغیر از مواردیکه فیصله هنوز در مجلس امنیت دایر باشد .

ابتکار توصیه و مطالعه برای پیشبرد همکاری سیاسی بین‌المللی ، انگشاف حقوق بین‌المللی و تدوین آن ، تحقق بخشیدن حقوق بشری و آزادی های اساسی برای همه ، توحید مساعی و همدستی در شقوق اقتصادی ، اجتماعی تقافی عرفانی و صحی .

حصول غور راهور های مجلس امنیت و سایر ارگانهای ملل متحد . توصیه برای حل صلح آمیز هر نوع واقعه که سبب خرابی اوضاع دوستانه بین ملل شود بدون در نظر داشتن منشأ آن .

مراقبت توسط مجلس قیمومت از اجرای موافقه نامه های قیمومت برای همه مناطقی که از حیث سوق الجیشی ، مهم شمرده نشده است .

انتخاب شش عضو غیر دائمی مجلس ، هجده عضو مجلس اقتصادی و اجتماعی اعضای انتخابی مجلس قیمومت ، اشتراك بامجلس امنیت برای انتخاب قضات دیوان عدالت بین‌المللی و مقرری سر منشی به اثر توصیه مجلس امنیت .

رسیدگی و منظوری بودجه ملل متحد ، تعیین سهمیه اعضا . و غور و تدقیق بودجه موسسات اختصاصی .

طبق مصوبه اتحاد برای صلح « که در نومبر ۱۹۵۰ از طرف اسامبله عمومی اتخاذ گردیده اگر مجلس امنیت بنا بر عدم اتفاق نظر پنج عضو دائمی خود نتواند راجع به يك مسأله که واضحا صلح جهان را تهدید و یا نقض کرده و یا تجاوز شمرده شود ، اقدامی کند ، اسامبله عمومی خودش در ظرف ۲۴ ساعت جلسه اضطراری و فوق العاده منعقد نموده و اقدامات دسته جمعی بشمول اقدامات مسلیتانه در مورد نقض صلح یا عمل متجاوزانه ، استعمال قوای مسلح در وقت لزوم برای حفظ یا اعاده صلح و امنیت بین‌المللی می نماید .

رای گیری به مسایل عمده مثل توصیه ها برای صلح و امنیت ، انتخاب اعضای ارکان ها ، قبول ، تعویق و اخراج اعضا ، مسایل قیمومت و مسایل بودجه بی توسط اکثریت دوثلت با سایر مسایل محض به اکثریت ساده صورت میگیرد .

هر عضو اسامبله عمومی يك رای دارد .

اجلاس :

اسامبله عمومی سالانه یکبار جلسات منظم خود را دایر میکند . این دوره جلسات به سومین روز سه شنبه ماه سپتمبر آغاز میشود . اسامبله عمومی به اثر درخواست

مجلس امنیت، اکثریت دول عضو ملل متحد، یا یک عضو که اکثریت اعضا هم آنرا تأیید نمایند میتوانند جلسات خاص را دایر کنند همچنان به اثر درخواست مجلس امنیت که ۷ عضو برای رأی دهی در آن شرکت کرده باشند و یا به اثر درخواست اکثریت اعضای ملل متحد و یا به درخواست یک عضو که اکثریت آنرا تأیید نماید در ظرف ۲۴ ساعت جلسه اضطراری منعقد میسازد.

اسامبله عمومی توسط هفت کمیته اساسی و عمده که همه اعضای ملل متحد حق تعیین نماینده خود را در آن دارند کارها را رسیدگی میکنند، کمیته های مذکور عبارت اند از :

کمیته اول (سیاسی و امنیتی بشمول تنظیم سلاح)
کمیته خاص سیاسی (که در کارهای کمیته اول سهم گرفته و کمک می کند)

- کمیته دوم (اقتصادی و پولی)
- کمیته سوم (اجتماعی، بشری و ثقافتی)
- کمیته چهارم (قیمومت بشمول مناطق غیر مختار)
- کمیته پنجم (اداری و بودجه)
- کمیته ششم (حقوقی)

علاوتمن کمیته عمومی در طول دوره اجلاس اسامبله بغرض مراقبت از اجرای سریع و رفع مشکلات کار اسامبله مکرراً جلسه میکنند.

این کمیته مرکب است از رئیس و سیزده معاون رئیس اسامبله عمومی و روسای هفت کمیته اساسی، کمیته اعتبار نامه های که در هر دوره از طرف رئیس اسامبله عمومی تعیین میگردد اعتبار نامه های نمایندگان را تدقیق و غور میکنند.

اسامبله عمومی به حیت یک قاعده همه موضوعات مندرجه آجندة را به کمیته های اساسی یا کمیته مشترک و یا فرعی و موقتی میسپارد. کمیته های فرعی و موقتی برای غور به ضی مسائل معین بوجود آمده و بعد از انجام کار خود منحل میگرددند. این کمیته ها بعد از مطالعه موضوع پیشنهاد های خود را به یک جلسه عمومی اسامبله میسپارند. رأی دهی در کمیته ها و کمیته های فرعی به اکثریت ساده صورت میگیرد. مسائلی که به کمیته های اساسی و عمده ارجاع نگردد در جلسات عمومی خود اسامبله تحت بحث و غور قرار می یابد.

دو کمیته ذایمی که به اسامبله عمومی کمک مینمایند عبارت است از کمیته مشورتی مسایل اداری و بودجه (داری ۱۲ عضو) و کمیته سهمیه (داری ده عضو). اعضای این کمیته ها برای سه سال از طرف اسامبله عمومی با ساس لیاقت شخصی و توزیع جغرافیایی انتخاب میشوند.

اسامبله چهار هیأت دائمی دیگر نیز بوجود آورده که به کار او کمک می نمایند : اینها عبارتند از : هیأت فظار ، کمیته سرمایه گذاری ها ، کمیته تقاعد مامورین کمیسیون حقوق بین المللی .

وظایف کمیسیون حقوق بین المللی عبارت است از توسعه تدریجی حقوقی بین المللی از راه تهیه مسوده معاهده راجع به مسایلی که هنوز در حقوق بین المللی شامل نشده و یا اینکه در بعضی کشورها هنوز طوریکه باید و شاید موقع تکمیل نیافته و نیز توتیب و تدوین حقوق بین المللی که به یک اساس سیستماتیک باید صورت بگیرد . این کمیسیون مرکب است از ۲۵ عضو . اعضای آن از اشخاص متبحر در حقوق بین المللی که از اشکال عمده و مختلف تمدنهای متنوع و سیستم های عمده حقوقی جهان نمایندگی کنند انتخاب میشوند . ایشان به لیاقت و ظرفیت شخصی خود شان انتخاب می شوند نه به حیث نمایندگی کشور خود . دوره این اعضا که از اسامبله عمومی افتتاح میگردد پنج سال است . بودجه منظم و عادی ملل متحد که برای سال ۱۹۶۲ منظور گردید حاوی مبلغ ۷۴۰ ، ۱۴۴ ، ۸۲ دالر بود .

هیأت های مخصوص و فرعی :

اسامبله عمومی در دو مین و سومین دوره اجلاس خود یک کمیته مؤقتی تاسیس کرد که در آن نماینده همه اعضا شامل بوده و کارهای اسامبله را تا زمان انعقاد اسامبله آینده اجرا میکرد . این کمیته موضوعاتی را که به صلح و امنیت خطر شمرده میشد و مجلس امنیت آن را رسیدگی نمی نمود و ارسن میکرد و سپس را پور کار خود را به اسامبله عمومی میداد . در چهارمین دوره اجلاس یعنی در نوامبر ۱۹۴۹ باز هم اسامبله عمومی کمیته مذکور را برای یکمدت غیر معین تشکیل نمود . در جلسات پنجم یعنی ۱۹۵۰ کمیسیون مراقبت صلح و کمیته اقدامات دسته جمعی را بوجود آورد .

اسامبله عمومی وقتاً فوقتاً کمیته ها و کمیسیون های فرعی و موقت دایر می نماید بطور مثال بتاريخ ۲۱ اکتوبر ۱۹۴۷ اسامبله عمومی یک کمیته خاص را بوجود آورد که مراقبت نماید تا البانیا ، بلغاریا و یوگوسلاویا از یک طرف و یونان از جانب دیگر مسایل ذات النبیی خود را به ذرایع صلح آمیز حل کرده و روابط همسایگی نیک را بین خود برقرار سازند . این کمیته تا سال ۱۹۵۲ دوام داشت . همان سال یک کمیسیون فرعی از طرف کمیسیون مراقبت صلح تاسیس شد .

یک کمیسیون موقت برای کوریا و در سال ۱۹۴۸ کمیسیون ملل متحد بر کوریا جهت معاونت در راه تأمین وحدت کوریا و مراقبت از خروج عساکر اشغال کننده بوجود آمد . در سال ۱۹۵۰ بحیث یکی از نتایج عملیات قوای مسلح ملل متحد برای استقرار صلح و امنیت کوریا اسامبله عمومی بجای کمیسیون قبل الذکر کمیسیون ملل متحد را برای تأمین وحدت و بحال نخست بر گردانیدن کوریا را تشکیل کرد .

سایر چنین کمیته‌ها و کمیسیون‌های مؤقت و فرعی و مخصوص - که از طرف اسامبله عمومی تاسیس شده عبارتند از کمیته مشاورتی علمی ملل متحد، کمیته علمی بر تأثیر تشعشع ذروی، کمیته استفاده صلح آمیز از فضای خارجی، کمیته اطلاعات از مناطق غیر مختار .

معاونت برای پناه گزینان فلسطین در اول نومبر ۱۹۴۸ شروع شد . در دسامبر ۱۹۴۹ - اسامبله عمومی نمایندگی معاونت و کارملل متحد برای پناگزینان فلسطین در شرق نزدیک را که مختصراً (ا و نروا) نامیده میشود تاسیس کرد تا با همکاری و اشتراك مساعی حکومت محلی پروگرام‌های کار و معاونت برای پناه گزینان فلسطین را اجرا کند . یک کمیسیون مشاورتی بشمول نمایندگان ۸ کشور نیز تعیین شده تا با آمر نمایندگی مشوره و معاونت نمایند . مدیر این نمایندگی (جان اچ . دیویس) از امریکاست .

عملیات وسیع او نروا در یک ساحه اضافه از (۱۰۰۰۰۰) میل مربع در حاشیه غازه ، اردنیه ، شامیه ، لبنان و سوریه پراکنده است . مرکز آن در بیروت و پنج اداره محلی آن در قاهره ، غازه ، عمان ، دمشق ، و خود بیروت تاسیس شده . یک ملیون نفر پناه گزین نزد او نروا ثبت است پروگرام معاونت به این‌ها دو جنبه دارد یکی معاونت به پناه گزینان و دیگر پروگرام‌های طویل‌مدت را بکار انداختن .

دفتر کمشنر عالی ملل متحد برای پناه گزینان بتاریخ اول جنوری ۱۹۵۱ از طرف اسامبله عمومی تاسیس گردید . وظیفه آن معاونت و حمایه از پناه گزینانی است که در ماندیت آن داخل شده‌اند و هم برای حل دایمی مسایل پناه گزینان از طریق فراهم آوری تسهیلات برای رفتن به اوطان شان یا پیدا کردن خانه و مسکن درد بکر ممالک کار می‌کند . اقدامات این اداره معاونت کارانه و بشرخواهانه است نه سیاسی ، (فلکس شنايدر) از سویترز لیند فعالاً کمشنر عالی است تقریباً یک ملیون و ربع پناه گزین در داخل حیطة وظیفه اداره کمشنر عالی ملل متحد برای پناه گزینان شاملند . به اساس احتیاج و پول موجوده یک عده پناه گزین برای سربراه ساختن اسکان مجدد دایمی خویش معاونت مادی حاصل می‌نمایند . حاضرأ اداره مذکور معاونت مادی و جنسی خود را به پناه گزینانی که در اردن ، و با ، شرق وسطی و شرق دور بسر میبرند ، میرساند . در شمال افریقا پروگرام مشترک توسط اداره پناه گزینان و لیگک جوامع صلیب و هلال احمرها برای معاونت به (۲۰۰ ، ۰۰۰) مهاجر و پناه گزین الجزایری که به تونس و المغرب آمده‌اند ؛ بکار افتیده . (باحصول استقلال الجزایر مهاجرین مذکور به کشور خود عودت نمودند و شکل معاونت به آنها نیز تبدیل شد .)

علاوتاً اسامبله عمومی به کمشنر عالی خود صلاحیت داده که در وقت ضرورت برای جلب معاونت به پناه گزینانی که داخل حوزه فعالیت او نباشند نیز صرف مساعی جمعیله نماید .

مجلس امنیه

مجلس امنیه مرکب است از پنج عضو دائمی که عبارتند از چین، فرانس، اتحاد جماهیر اشتراکیه شو روی، اصلاح متحد امریکا و برتانیه و شش عضو غیر دائمی که از طرف اسامبله عمومی برای دو سال انتخاب میشوند.

اعضای که بیک دوره انتخاب شده باشند علی الفور به دور آینده مکرراً انتخاب نمی‌توانند شد. اعضا غیر دائمی مجلس امنیه عبارتند از:

برازیل (تا ۱۹۶۵)	نازوی (تا ۱۹۶۵)
کانا (تا ۱۹۶۴)	فلیپین (تا ۱۹۶۴)
المغرب (تا ۱۹۵۶)	ونزوئلا (تا ۱۹۶۴)

وظایف:

حفظ صلح و امنیت بین المللی مطابق مقاصد و اصول ملل متحد. تحقیق و تفتیش هر منازعه و مناقشه که ممکن است باعث تصادم و اصطکاک بین المللی شود.

توصیه برای طرق اصلاح چنین منازعات یا شرایط فیصله.

طرح پلان تأسیس یک نظام برای تنظیم سلاح.

تشخیص و ثبت موجودیت خطر بمقابل صلح یا تجاوز و نیز توصیه اتخاذ اقدامات لازمه در آن باره، تقاضا از اعضا برای اتخاذ فشارهای اقتصادی و غیره اقدامات لازمه غیر از جنگ برای جلوگیری یا متوقف ساختن تجاوز. اتخاذ اقدامات نظامی بمقابل متجاوز.

توصیه برای پذیرفتن اعضای جدید و تعیین شرایطی که طبق آن دولت‌ها عضو اسامبله دیوان عدلی بین المللی می‌توانند بشوند.

اجرای وظایف قیمومت ملل متحد در «مناطق سوق الجیشی».

توصیه برای تقرر سرمنشی عمومی و توأم با اسامبله عمومی، انتخاب قضات دیوان عدلی بین المللی.

تقدیر راپورهای سالانه و مخصوص به اسامبله عمومی.

مجلس امنیه از طرف همه اعضای ملل متحد کار می‌کند. همه اعضای ملل متحد موافقه مینمایند که تصمیمات مجلس امنیه را اجرا و حین تقاضای آن قوای مسلح معاونت و وسایل لازمه خود را برای حفظ صلح و امنیت بین المللی بدسترس مجلس مذکور بگذارند.

دوره دو ساله ۱۹۶۲ و ۱۹۶۳ بین لایبریا و آیرلند تقسیم شد لایبریا در سال ۱۹۶۱ کار کرده و آیرلند از سال ۱۹۶۲ دوره دو ساله ۱۹۶۲ و ۱۹۶۳ بین رومانی و فلیپین تقسیم شد رومانی در سال ۱۹۵۲ کار کرد و فلیپین در سال ۱۹۶۳ کار خواهد نمود.

طرز رأی دهمی در مجلس امنیتیه بر همه موضوعات ، غیر از مسایل طرز العمل ذریعه رأی موافق هفت عضو و بشمول رأی هر پنج عضو دایمی میباشد . معینا در مسایلی که خود دوا یمی یا موقتی مجلس امنیتیه راساً ذیدخل باشند ، حق رأی دهمی ندارند . در مسایل طرز العمل (پروسیجر) فیصله ها محض به هفت رأی موافق صورت میگيرد ، خواه از اعضای دایمی باشد و خواه از غیر دایمی . مجلس امنیتیه طوری تشکیل یافته که همیشه بتواند اجرای وظیفه کند و يك يك نماینده کشور های عضو آن باید بلا وقفه در مقرر ملل متحد حاضر باشد . مجلس در صورتیکه لازم بداند می تواند غیر از مقرر دایمی خویش در کدام جای مناسب دیگر نیز جلسه خود را دایر کند .

اگر مجلس در باره کشوری بحث کند که عضو ملل متحد هست اما در مجلس امنیتیه عضویت ندارد و مجلس هم احساس کند که مباحثه در آن باره به منافع آن کشور تعلق میگیرد ، درین وقت آن کشور نیز در مذاکرات مجلس میتواند شرکت بکند . و اما اگر موضوع مذاکره در باره کشوری باشد که اصلا عضو ملل متحد نیست در آن صورت شرایط اشتراک آن را در مذاکره خود مجلس امنیتیه تعیین میکنند .

کمیته ارکان حرب که مرکب است از روسایا نمایندگان روسای ارکان حرب هر پنج کشور عضو دایمی مجلس ، بر مسایل نظامی اقداماتی که مجلس جهت حفظ صلح اتخاذ میکند به مجلس معاونت و مشوره میدهد . توصیه در باره امور سوق الجیشی قوای مسلحی که به دسترس مجلس امنیتیه گذاشته میشود و تنظیم تسلیحات و در صورت ممکن تنظیم خلع سلاح نیز از طرف همین کمیته ارکان حرب صورت میگيرد .

کمیسیون خلع سلاح

این کمیسیون بتاريخ ۱۱ جنوری ۱۹۵۲ توسط اسامبله عمومی تشکیل گردیده تا تحت اثر مجلس امنیتیه کار کند این کمیسیون بعوض کمیسیون نیروی ذروی و کمیسیون سلاح مر وجهه که سابقاً تشکیل یافته بود بوجود آمد . در اول همه اعضای مجلس امنیتیه بشمول کانادا ، عضویت کمیسیون خلع سلاح را نیز داشتند . اما بتاريخ ۱۹ نومبر ۱۹۵۷ اسامبله عمومی ۱۴ عضو دیگر را نیز در آن زیاد کرد که مجموعاً ۲۵ عضو شود در سال ۱۹۵۹ بار دیگر این کمیسیون توسعه پذیرفته و همه اعضای ملل متحد در آن عضویت یافتند . یکسال بعد اسامبله تصمیم گرفت که همه اعضای ملل متحد عضو آن باقی بمانند .

به کمیسیون خلع سلاح هدایت داده شد تا پیشنهاد هائی را به شکل مسوده معاهدات در باره تنظیم ، تحدید و تقلیل متوازن تمام قوای مسلح و همه انواع سلاح ، از بین بردن همه سلاح بزرگ و مدش که بغرض امحای کتله های عظیم مردم ساخته شده ، و هم در باره کنترل مؤثر بین المللی نیروی ذروی تا اینکه نیروی مذکور جز در راه صلح آمیز و استفاده بشر بکار نیفتد و استعمال سلاح ذروی بکلی ملغی و منسوخ قرار یابد ، به مجلس امنیتیه پیش کند همچنان از کمیسیون خلع سلاح تقاضا شده که حین ترتیب و ادامه پیشنهاد های

متذکره پلان تاسیس یک ارگان یا ارگان های متعدد بین المللی کنترول را جهت حصول اطمینان از تطبیق معاهده یا معاهدات مذکور در داخل چوکات مجلس امنیت ترتیب دهد و اطلاعات مستند مبنی بر قوای مسلح دول جمع آوری و نشر کنند. تعیین شده هر بار یک کمیسیون یک حصه کار پروگرام خود را تکمیل کرد و پیشنهادهای خود را ارائه نمود یک کنفرانس که همه اعضای ملل متحد در آن شرکت داشته باشد دایر شده و بر آن غور و تعمق نماید. اسامبله عمومی در چاردهمین دوره جلسات خود بتاريخ ٢٠ نومبر ١٩٥٩ بطور متفق علیه مصوبه رادرباره خلع سلاح عام و تمام تصویب نمود که در آن ذکر شده که مهم ترین مسئله که امروز جهانیان به آن مواجه میباشند همین خلع سلاح عام و تمام است اسامبله عمومی تمام اسناد مربوط به این موضوع را به کمیسیون خلع سلاح سپرده و اظهار امیدواری کرد که «هرچه زودتر برای حصول هدف خلع سلاح عام و تمام تحت نظارت موثر بین المللی اقدامات لازمه صورت گیرد و بر آن موافقه حاصل گردد».

مجلس اقتصادی و اجتماعی

مجلس اقتصادی و اجتماعی مرکب است از ١٨ عضو که اسامبله عمومی هر سال شش عضو آن را برای یک دوره سه ساله انتخاب میکند. اعضای متقاعد، در انتخابات آینده بار دیگر نیز میتوانند انتخاب شوند.

وظایف:

تحت اثر اسامبله عمومی، مجلس اقتصادی و اجتماعی مسؤول فعالیت های اقتصادی و اجتماعی ملل متحد میباشد. اهم وظایف آن قرارذیل است.

مطالعه، تهیه راپور و توصیه برمسایل بین المللی اقتصادی، اجتماعی، ثقافی، عرفانی صحی و امثال آن:

توسعه احترام و رعایت حقوق بشر و آزادی های اساسی برای همه.

تشکیل کنفرانس های بین المللی و تدوین مسوده معاهده یا معاهدات درباره مسایل داخل ساحه کار آن و ارائه آنها به اسامبله عمومی.

مذاکره با نماینده های اختصاصی و تعیین شرایط موافقه نامه های که طبق آن نمایندگان مذکور با ملل متحد رابطه قایم کند.

تأمین انسجام و هم آهنگی در امور نمایندگی های اختصاصی از راه مشوره و توصیه به اسامبله عمومی، حکومتات عضو ملل متحد و خورد نمایندگی های اختصاصی.

حین تقاضا انجام خدمت برای اعضای ملل متحد و نمایندگی های اختصاصی آن بعد از حصول منظوری اسامبله عمومی، مشوره با موسسات غیر حکومتی که با امور منجوعه مجلس اقتصادی و اجتماعی ارتباط میداشته باشند.

اعضا:

کلومبیا (تا ۱۹۶۵)	ارجنتاین (تا ۱۹۶۶)
اروڼیه هاشمیه (تا ۱۹۶۴)	آسټریلیا (تا ۱۹۶۵)
چکوسلواکیا (تا ۱۹۶۴)	آسټریا (تا ۱۹۶۶)
سینګال (تا ۱۹۶۵)	هندوستان (تا ۱۹۶۵)
اتحاد شوروی (تا ۱۹۶۲)	آلسلوا دور (تا ۱۹۶۴)
برتانیه (تا ۱۹۶۶)	جسټه (تا ۱۹۶۴)
امریکا (تا ۱۹۶۵)	فرانس (تا ۱۹۶۴)
یوروګوای (تا ۱۹۶۴)	ایټالیا (تا ۱۹۶۴)
یوګوسلاویا (تا ۱۹۶۵)	جاپان (تا ۱۹۶۳)

دا ډله یو مجلس اقتصادي و اجتماعي بلګ کثرت ساته است و هر عضو يك رای دارد .

دستگاه‌های معاونه

مجلس، کار خود را توسط کمیسیون و کمیته‌ها انجام میدهد .
کمیسیون‌های ذیل برای انجام کارهای معین تاسیس شده است :

- کمیسیون احصایه (۱۵ عضو)
- » نفوس (۱۵ »)
- » اجتماعی (۱۸ »)
- » حقوق بشر (۲۸ »)
- » مقارن (۱۸ »)
- » ادویه مخدره (۱۵ »)
- » تجارت بین‌المللی اجناس (۱۸ »)

انتخاب ممالک به‌عضویت این کمیسیون‌ها از جانب مجلس اقتصادي و اجتماعي صورت میگیرد .

فعلیند گانی که در کمیسیون‌های ادویه مخدره و کمیسیون تجارت بین‌المللی جناس کار میکنند اساساً توسط حکومت مربوط خود شان تعیین میگردند . در کمیسیون‌های دیگر نمایندگان ممالک از طرف حکومت‌شان نامشورده سر منشی صورت میگیرد تا در نمایندگی‌های حقوق مختلفه هر کمیسیون موازنه مراعات شود . مجلس اقتصادي و اجتماعي به نوبه خود د نامزدهای مذکور تصدیق میکند .
يك کمیته فزهي نیز وجود دارد که وظیفه آن عبارت است چلو گیری از تبعیض نژادي و حمایت اقلیت‌ها که ۱۴ عضو در آن شامل میباشند .

چار کمیسیون منطقه بی نیز تاسیس گردیده :

(۴۰ عضو)	کمیسیون اقتصادی برای اروپا
(۴۴ عضو و ۴ عضو فرعی)	» » آسیا و شرق دور
(۴۵ عضو و ۳ عضو فرعی)	» » امریکای لاتین
(۴۳ عضو و ۷ عضو فرعی)	» » افریقا

سند و ق اطفال ملل متحد :

(یونیسف) یکی از تاسیسات مخصوص مجلس اقتصادی و اجتماعی بتاریخ ۱۱ دسامبر ۱۹۴۶ از طرف اسامبله عمومی تاسیس شد تا برای اطفال صدمه دیده جنگ دوم بین المللی و در بهمرفته صحت عمومی اطفال خدمت و کمک کند . اسامبله در سال ۱۹۵۰ ساحه کار آنرا وسیعتر گردانید تا برفع ضرورتهای دیگر اطفال مخصوصاً در میان لك عقب مانده پسران زد . در سال ۱۹۵۳ اسامبله عمومی تصمیم گرفت که یونیسف بدون محدودیت کدام وقت معین بکار ادا دهد .

یونیسف در اضافه از یکصد مملکت و منطقه آسیا، افریقا، اروپا، امریکای لاتین و حوزه شرق مدیترانه به پروگرام های مراقبت طفل و مادر کمک نموده است . خصه زیاد تر این امداد برای کشورهای امراض مثل ملاریا، سل، تراخم و چرمی و همچنان برای تاسیس مراکز حمايه اطفال و مادران ، تربیه قابله ها و معاینه پرستار ها مخصوصاً دردهات ، پروگرام های غذا دادن به اطفال ، محافظه شیر محلی تا بصورت صحیح و صحیح مورد استفاده اطفال قرار گیرد میباید . علاوه یونیسف در اوقات اضطرار یعنی حدوت سیلاب ، زلزله و امراض ساری و بیماری های اطفال و مادران نیز معاینه و نت میکند .

یونیسف تحت اداره یک نفر مدبر اجراییه کار میکند که از طرف هیأت اجراییه مرکب از سی مملکت صلاحیت تثبیت و اجرای پروگرام های مذکور ادا زد ، اعضای حکومتات و موسساتی را که عضویت این هیئت اجراییه را می یابند ، مجلس اقتصادی و اجتماعی تعیین می نمایند . منابع یونیسف مرکب است از اعانه های خوش برضا که از جانب حکومتات و اشخاص یا مراجع خصوصی پرداخته میشود . در يك هده ممالک کمیته های ملی وجود دارد که در باره یونیسف معلومات لازم را بدسترس مردم میگذارد و در بعضی ممالک در کمیته های ملی برای یونیسف اعانه جمع آوری می نمایند .

معاونت فنی :

در شوق انکشاف اقتصادی ، خدمات اجتماعی ، حقوق بشر ، کنترول ادا و بهر معنی واداره عامه توسط پروگرام های معاینه و نت فنی ملل متحد ذریعه اداره امور اقتصادی و اجتماعی به حکومتات جهان کمک داده میشود . ملل متحد علاوه

از پروگرامهای عادی و منظم معاونت فنی خود که از بودجه عادی خویش به حکومتان میدهد در يك پروگرام تمدید یافته معاونت فنی که از طرف نمایندگان هیأت بین الحکوماتی صورت میگیرد نیز اشتراك مینماید. در پروگرام تمدید یافته معاونت فنی حکومتان جهان نیز طور خوش برضا معاونت نقدی میدهند. هیأت امداد فنی فعالیت های این پروگرامها را انسجام و توسعه میبخشد. این هیأت مرکب است از يك رئیس اجرایی و آمران اجراییه نمایندگی های اختصاصی که در پروگرامهای امداد فنی شرکت دارند.

رئیس اجراییه (که فعلا داوید اوون از برتانیه است) توسط سرمنشی ملل متحد بعد از مشوره با نمایندگی های اختصاصی تعیین میشود. هیأت مذکور را پورکار خود را به يك کمیته دائمی مجلس اقتصاد و اجتماعی که موسوم است به کمیته معاونت فنی میدهد. این کمیته با لیبیها و پیشرفت کار را مورد غور و مذاقه قرار داده و راجع به کارهای آینده راهنمایی می نماید.

منظور قبلی این هیأت در مورد تطبیق هر نوع تعهد موسسات شرکت کنندۀ پروگرام امداد فنی در زمینه دادن پول مطلوبه شرط است.

اسامبله عمومی در ۱۴ - اکتوبر ۱۹۵۸ صندوق مخصوص ملل متحد را بطور علیحده تاسیس کرد که در قضا و معاونت ها و فعالیت های امداد فنی ملل متحد و نمایندگی های بین الحکوماتی اختصاصی آن يك قدم و سیمتر شمرده میشود.

صندوق مخصوص از اول جنوری ۱۹۵۹ بکار آغاز نمود. صندوق مخصوص میکوشد تا اوضاع و شرایطی را فراهم آورد که برای سرمایه گذاری و بکار انداختن پول زمینه را فراهم سازد. لذا بسروى منابغ پولی، آب، خاک امکانات صنعتی ساختن و امکانات بازارهای جدید فروش می پردازد و برای رسیدن با این هدف ما موران و کارگران ممالک را در شقوق ذراعت و صنعت تر بیه نمود و در توسعه چنین تر بیه گاهها میکوشد تا نیروی فعال ممالک رو به ترقی برای احراز پیشرفت اقتصادی بصورت بهتر و قوی تر بکار افتد. حکومتان عضو ملل متحد هر سال بطور خوش برضا يك مقدار پول در بودجه صندوق مخصوص میبرد از نده. اعانه های خصوصی افراد و موسسات غیر حکومتی نیز قبول میشود. صندوق مخصوص يك مدبر تنظیماتی دارد (فعال بال هافمن امریکایی) مدیر آنست. این مدبر نزد هیأت مدیره مسئول است که ۱۸ کشور عضو آن میباشد.

هیأت مشورتی آن مرکب است از سرمنشی، رئیس بانک جهانی و رئیس اجراییه هیأت امداد فنی.

نمایندگان هیأت بین الحکوماتی

نمایندگان هیأت بین الحکوماتی عبارت از مؤسساتی است که علیحده و مستقل بوده و به اساس موافقت نامه های مخصوص با ملل متحد ارتباط دارند. از خود

اعضا، مراجع مقننه و اجرائیه، دارالانشاء، بودجه و کارهای علیحده دارند که دستگاه مجلس اقتصادی و اجتماعی ملل متحد کارهای آنها را انجام بخشیده و هم آهنگت میگرداند. نمایندگی بین المللی نیروی ذروی تحت اثر و نظارت ملل متحد کار میسکند و سالانه راپور کار خود را به اسامبله عمومی میدهد. در صورت لزوم فعالیت های سالانه خود را به اطلاع مجلس امنیه و مجلس اقتصادی و اجتماعی نیز میرساند، سیزده موسسه دگر بنام نمایندگی های اختصاصی یاد میشود. این اصطلاح در منشور ملل متحد آمده است.

این نمایندگی ها راپور سالانه خود را به مجلس اقتصادی و اجتماعی پیش مینماید. (تفصیلات نمایندگی های بین الخکو مساتی را در صفحات بعدی ملاحظه خواهید کرد.)

مؤسسات غیر حکومتی:

مجلس اقتصادی و اجتماعی در مسایل مربوط به مؤسسات غیر حکومتی با آنها مشوره میکند. مجلس احساس مینماید که باین مؤسسات باید فرصت و مجال ابراز نظر به داده شود. زیرا آنها کثیراً دارای چنان تجربه و معلومات میباشند که در کارهای مجلس مفید واقع میگردد.

مؤسسات غیر حکومتی را چنین تقسیم کرده اند: آن مؤسساتی که بکارهای زیاد مجلس اقتصادی و اجتماعی علاقه مندی بیشترند. (و بداخل دسته الف می آید.)

دوم: آن مؤسساتی که اهمیت زیاد دارد اما محض به چندی از کارهای مجلس ارتباط بهم میرسانند (و اینها در سلسله ب می آید و دسته سوم آن مؤسساتی می باشد که مجلس بطور موقت و روی کدام مسأله معین و خاص به آن مشوره مینماید. اینها در سلسله مؤسسات خاص ثبت شده اند.

تامام می ۱۹۶۱ در دسته الف ۱۰ مؤسسه و در دسته ب ۱۱۹ مؤسسه شامل گردیده و ۲۰۵ مؤسسه در دفتر ثبت جاداده شده است.

تمام این مؤسسات غیر حکومتی در مجالس علمی مجلس، اقتصادی و اجتماعی و کمیسیون های آن مشاهده فرستاده میتوانند مؤسساتی که شامل دسته الف و ب میباشند بیانیتهای تحریری ارسال میتوانند کرد که بصورت اسناد رسمی ملل متحد تعمیم و تکثیر شود. مؤسسات شامل دسته الف مطالب خود را از بانی نیز اظهار میتوانند نمود و امکان دارد پیشنهاد های که ارائه مینمایند در آئینه موقتی مجلس اقتصادی و اجتماعی پذیرفته شود.

ولی باید این پیشنهادها ابتداء به کمیته مؤسسات غیر حکومتی مجلس ارائه گردد این يك کمیته دائمی است که راجع به اینکه کدام مؤسسه باید شامل مقام مشورتی گردد

به مجلس نظریه می‌دهد. و دو سلسله شامل دسته الف پیشنهاد های خود را برای درج در آئینده کمیسیون ها یا کتفرائس های بین المللی را سام می‌توانند فرستاد.

علاوتاً همه موسسات غیر حکومتی شامل هر دو دسته فوق در امور مربوط با دواالات شاه ملل متحد می‌توانند مشوره نماید.

مناطق فاقد حکومت مختار:

یک اعلامیه راجع به مناطق غیر مختار جزء منشور قرار یافته که طبق آن اعضای ملل متحد تعهد مینمایند که دفاع و بهبود مناطق را که از طرف ملل متحد زیر اداره آنها داده میشود پیش برده و به آنها کمک نمایند.

تا هر چه زودرمام اختیار و حکومت خود را خود شان بکف گرفته بتوانند و علاوتاً به آنها سلوک بدنکرده از تبعیض بپرهیزند و شکنجه ننمایند.

صلح و امنیت بین المللی را تقویت بخشند. نهضت و بیداری و در آن مناطق تشویق نموده حس تتبع و تحقیق را در مردم بپرورند.

علاوتاً دول داده کننده تعهد نموده اند که صلاحته در باره اقتصادیات اجتماعیات و معارف مناطق تحت اداره خود بسر منشی مملوحت و احصائیه بدهند.

این معلومات توسط یک کمیته خاص مطابقت شده و بعداً برای غور اساسیله عمومی آماده می‌شود.

نظام قیومت

علاوتاً برای اداره مناطق که توسط موافقه نامه های جدا گانه قیومت تحت اداره ملل متحد قرار مییابند از طرف دول عضو ملل متحد یک نظام بین المللی وصایت و قیومت طرح گردیده.

(ازین جهت است که اینها را بنام مناطق تحت وصایت قیومت یاد میکنند.)
هدف های نظام قیومت عبارت است از:

توسعه صلح و امنیت بین المللی توسعه دادن به ترقیات و پیشرفت های مردمان مناطق فاقد خود اختیاری دو راه حصول مرحله خود اختیاری مسا استقلالیه تشویق زیاد تر مرعات حقوق بشری و ملاحظه روابط ناکسستنی حصول اطمینان به تضمین رویه مساویانه در مسایل اجتماعی، اقتصادی و تجلاتی مناطق تحت قیومت به مقابله همه اعضای ملل متحد و تبعه شان در رویه مساویانه بر ای تبعه همه اعضا و مرحله کهنه ملی نظام قیومت به آن مناطق تطبیق شده میتواند که تحت مراقبت جمله ملل سابقه قرار داشتند، یعنی مناطقی که از دول دشمن به حیت نتیجه و غرامات جنگ دوم بین المللی گرفته شده بود. و نیز بر آن مناطقی تطبیق می‌گردد که دلا و طلبانه و خوش برضات تحت نظام قیومت قرار داده شود.

کشور ها بیکه عضویت ملل متحد را داشته باشند هیچگاه تحت نظام قیمومت اداره نمیشود . در موافقت نامه های قیمومت باید صریحاً ذکر باشد که منطقه تحت قیمومت به کدام شرایط و مواضع باید اداره شود و باید توضیح دهد که کدام مرجع آنها را اداره میکند . مرجع اداره کننده میتواند يك دولت واحد ، چند دولت و یا خود ملل متحد باشد .

وظایف ملل متحد در تمام قیمومت ها غیر از آنکه بنام «ساحات سوق الجیشی» یاد میشود از طرف اسامبله عمومی و تحت نگرانی و مراقبت آن توسط مجلس قیمومت اجرا میگردد . و اما امور «ساحات سوق الجیشی» را به معاونت مجلس قیمومت ، مجلس امنیه اداره و اجرا مینماید .

مجلس قیمومت :

طبق منشور ، مجلس قیمومت مرکب از نمایندگان کشورهای اداره کننده مناطق تحت قیمومت ، آن اعضای دائمی مجلس امنیه که کدام منطقه مطابق نظام قیمومت تحت اداره آن گذاشته شده و اعضای دیگرسکه برای يك دوره سه ساله از طرف اسامبله عمومی بحیث عضو مجلس قیمومت انتخاب میشود .

تعداد اعضای که مناطق تحت قیمومت زیر اداره شان است و اعضای که مناطق تحت قیمومت ندارند باید مساوی باشد .

اعضای انتخابی این مجلس متصل ختم يك دوره ، بازانتخاب شده میتواند . از جنوری ۱۹۶۲ به این طرف اعضای مجلس قیمومت قرار فیصل است :

ممالک اداره کننده :

آسترلیا ، بلجیم ، زیلاند جدید ، برتانیه و امریکا .

دیگرممالک :

چین (بحیث يك عضو دائمی مجلس امنیه)

فرانس (بحیث يك عضو دائمی مجلس امنیه)

اتحاد شوروی (بحیث يك عضو دائمی مجلس امنیه)

لایبیریا (تا ۱۹۶۶) یا آزاد شدن جمهوریت توگو و سومالیا در سال ۱۹۶۰ فرانسه
ایتالیا دیگرحیث ممالک اداره کننده را ندارند . اما فرانسه با اینسکه منطقه تحت قیمومت ندارد ، بحیث عضو دائمی مجلس امنیه ، بحیثیت مجلس قیمومت ادامه میدهد .

درمادج ۱۹۶۱ هنگکامیکه پانزدهمین دوره اجلاس اسامبله عمومی منعقد بود . موضوع عضویت و تشکیل این مجلس موردغور مجدد قرار یافت .

وطبق نظریه رئیس مجلس ، اسامبله قبول کرد که بدون اذیتالیا باقی هماعضای

مجلس درجریان ۱۹۶۱ بسکار خود ادامه بدهد .

وظایف این مجلس عبارتست از :

ترتیب و تدوین استعلامیه کسب معلومات از پیشرفت سیاسی ، اقتصادی ، اجتماعی و عرفانی مردمان مناطق تحت قیمومت که به اساس آن مرجع اداره کننده باید راهپوش سالانه خود را تدوین کند .

مطالعه و بحث بهر بابور هاییکه دول اداره کننده ارسال مینماید ، غرض از این برعریض وارده بعد از مشوره بامرجع اداره کنند .

تفتیش های عمومی که بمقام اداره کننده راجع به آن موافقه شده .

رای دهمی در مجلس قیمومت به اکثریت ساده است و هر عضو یک رای دارد .
مناطق تحت قیمومت :

تا اخیر سال ۱۹۴۹ یازده موافقه نامه قیمومت از طرف امپراطور عمومی منظور گردیده است . ده موافقه راجع به مناطق ذیل است :

۱- نازو و کوه که به وکالت آسترلیا ، زیلاند جدید و برتانیه ، تنها آسترلیا آن را اداره میکند .

۲- کینی جدید : تحت قیمومت آسترلیا .

۳- رواندا اوروندی : تحت قیمومت بلجیم .

۴- کامرون ، توگولند : تحت قیمومت فرانسه .

۵- سومالی لند : تحت قیمومت ایتالیا .

۶- ساموای غربی : تحت قیمومت زیلاند جدید .

۷- کامرون ، تنگانیگا و توگولند : تحت قیمومت برتانیه .

منطقه یازدهم که عبارت است از جزایر پاسیفیک موسوم است به جزایر مارشال ، ماری یانا (غیر از گوام) و کسار ولین که قبل از جنگ دوم بین المللی تحت مائندیت جاپان قرار داشت و اکنون تحت قیمومت اضلاع متحده امریکا قرار گرفته . این یک منطقه سوق الجیشی شناخته میشود . موافقت نامه قیمومت بین المللی متحده امریکا

درین باره در اپریل ۱۹۴۷ به امضا رسید .

توگولند تحت اداره برتانیه اولین منطقه تحت نظام قیمومت بین المللی است که به هدف منشور یعنی خود اختیاری یا استقلال رسیده . هنگامیکه ساحل طلا بتاریخ

۶ مارچ ۱۹۵۷ به نصیحت کشور آزاد گامنا مستقل شد توگولند برتانوی نیز در آن شامل گردید . گمانا دوز بعد تر به عضویت ملل متحد پذیرفته شد .

بتاریخ اول جنوری ۱۹۶۰ استقلال منطقه کامرون زیر اداره فرانسه رسماً

اعلام گردید و منطقه مذکور بنام جمهوریت کامرون موسوم شد .

ملل متحد در موافقت نامه قیمومت منطقه مذکور با فرانسه وعده کرده بود که به تاریخ مذکور قرارداد قیمومت خاتمه می یابد . جمهوریت کامرون بتاریخ ۲۰ سپتمبر

۱۹۶۰ به عضویت ملل متحد پذیرفته شد .

در دسامبر ۱۹۵۹ اسامبله عمومی با مسرت اطلاع یافت که حکومت فرانس و توگولند موافقه نموده اند که بتاريخ ۲۷ اپریل ۱۹۶۰ توگولند تحت اداره فرانسه به آزادی نایل و حکومت مذکور بنام جمهوریت توگولند اعلان میشود.

اسامبله عمومی موافقه کرد که به همان تاریخ قرارداد قیمومت نیز خاتمه یا بد اسامبله عمومی این را هم تصویب کرد که توگو بعد از حصول آزادی به عضویت ملل متحد پذیرفته شود. چنانچه بتاريخ ۲۱ سپتامبر ۱۹۶۰ عضو ملل متحد قبول گردید. يك مجلس مشورتی سه نفری در اداره سوماتی لند با ایتالیا معاومت نمود. قرارداد قیمومت این منطقه حاوی يك توصیه قبلی اسامبله عمومی نیز بود که تاکید میکرد که سوماتی لند در دسامبر ۱۹۶۰ به آزادی نایل گردد.

مهمند اسامبله عمومی ملاحظه نمود که ترتیبات آزادی منطقه مذکور تا اول جولای ۱۹۶۰ تکمیل میگردد. لهذا ملل متحد با موافقت ایتالیا اعلام کرد که باید آزادی کشور مذکور به همان اول جولای ۱۹۶۰ شروع گردد و قرارداد قیمومت خاتمه یابد. در قضاوت جمهوریت های توگو و کامرون سوماتیا نیز بتاريخ ۲۰ سپتامبر ۱۹۶۰ به عضویت ملل متحد شامل گردید.

در فروری ۱۹۶۱ در هر دو کامرون یعنی کامرون شمالی و جنوبی تحت نظارت و مراقبت ملل متحد رأی گیری عام صورت گرفت. از رأی دهندگان سوال شده بود که آیا به اتحاد یا به نایجیریا که به تاریخ ۲۰ اکتوبر ۱۹۶۰ آزادی خود را اعلام نموده بود، می پیوندند یا به جمهوریت کامرون؟ نتایج آخرین که به روز ۱۶ فروری ۱۹۶۱ اعلام گردید قرار ذیل بود در کامرون شمالی ۱۴۷۲۹۶ نفر به طرفداری الحاق به نایجیریا و ۹۷۶۵۹ نفر به طرفداری شرکت در کامرون رأی داده بودند. در کامرون جنوبی ۲۳۳۳۵۷۱ به طرفداری کامرون ۹۷۲۴۱ به طرفداری نایجیریا رأی دادند. در اپریل ۱۹۶۱ اسامبله عمومی این نتایج را صحه گذاشت و فیصله کرد که قرارداد قیمومت کامرون شمالی به تاریخ اول جون ۱۹۶۱ یعنی هنگامی که به اتحادیه نایجیریا ملحق میگردد خاتمه یابد. و در مورد کامرون جنوبی بتاريخ اول اکتوبر ۱۹۶۱ یعنی روزیکه به جمهوریت کامرون ملحق میگردد بانجام برسد.

تنگانیکا که تحت اداره بریتانیا بود بتاريخ ۹ دسامبر ۱۹۶۱ مستقل شد. و ساموای غربی که تحت اداره زیلاند جدید بود بتاريخ اول جنوری ۱۹۶۲ آزادی خود را حاصل نمود در سایر مناطق قیمومت نیز در راه حصول مقاصد مندرجه منشور پیشرفت های قابل توجه صورت گرفته است. از سال ۱۰۴۱ تا حال هیأت های اعز امی مجلس قیمومت بيك یا چندى از مناطق تحت قیمومت رفته و به تحقیق و ملاحظه امور آنها پرداخته اند.

اسامبله عمومى بتاريخ ۱۴ دسمبر ۱۹۶۰ طى بانو دهمين دوره اجلاسيه خود در باره اعطای آزادی مناطق وممالك غير آزاد اعلاميه نشر کرد که ضرورت خاتمه دادن سريع وبدون شرط به همه اشکال ومظاهراستعمار را جديانه تقاصامیکند.

اسامبله اعلان می کرد که غلامی، رقیت، محکومیت واستثمار يك ملت توسط ملت ديگر منافی حقوق اساسی بشر، ناقض منشور ملل متحد ومضرا نکشاف همکاری جهانی وصلاح کیتی میباشد.

اسامبله علاوه اعلان نمود که درمناطق تحت قیمومت وفاقدخود اختیاری و در همه مناطقی که تا حال استقلال خود را بدست نیاورده اند باید اقدامات سریع صورت بگیرد تا بدون شرط وقید ومطابق آرزوی ملی شان که آزادانه اظهار شده باشد وبدون در نظر داشتن کدام تبعیض نژادی طبقاتی و رنگی، تمام اختیارات بدست مردمان این سرزمین ها سپرده شود. تا از آزادی واستقلال تام تمتع نمایند.

دیوان بین المللی عدالت:

مقر دیوان بین المللی عدالت درهیکه، هالیفند است. دیوان مذکور دستگیره بزرگه واساسی قضایی ملل متحد است. تمام ممالك که در اساسنامه مذکور ا لسان خود را اعلان کرده اند میتوانند بر موضوع را که لازم بدانند به آن ارجاع نمایند. سایر دول مطابق شرایطی که مجلس امنیه تعیین میکند، میتوانند به محکمه رجوع نمایند علاوه مجلس امنیه موضوعات حقوقی را به آن رجوع داده میتواند. اسامبله عمومی ومجلس امنیه میتوانند بر موضوعات حقوقی نیز رأی مشورتی محکمه را بگیرند. سایر ارکان ملل متحد ونمایندگی های اختصاصی بعد از کسب اجازه اسامبله عمومی میتوانند به دیوان بین المللی عدالت مراجعه نمایند و در امور مربوط به خود، از آن مشوره بخواهند اسامبله عمومی این صلاحیت را به مجلس اقتصادی واجتماعی مجلس قیمومت، کمیته موقتی اسامبله عمومی وبعضی نمایندگان های بین الحکوماتی داده است. عا قدین وامضا کنندگان اساسنامه دیوان عبارتند از دولت ها. به این حساب همه دول عضو ملل متحد خود بخود عضو دیوان بین المللی عدالت میباشدند. دولی کی عضو ملل متحد نمی باشند به اساس شرایطی که اسامبله عمومی طرح میکنند آنهم بعد از سفارش مجلس امنیه میتوانند قضایای خود را به این دیوان بکشانند. دیوان بر همه قضایای که دول عضو به آن ارجاع می نمایند صلاحیت بحث دارد و آنرا تحت غور قرار میدهد. وهمچنان همه موضوعات مندرجه منشور و تمام معاهدات وميثاق های که نافذ میباشدند از طرف محکمه تحت غور گرفته میشود. دولت ها میتوانند قبل از ارجاع موضوع خاصی به دیوان، تعهد نمایند که فتوای دیوان و صلاحیت آنرا در مورد رسیدگی به موضوع مذکور قبول دارند. این اعلامیه از طرف آنها سبب میشود که اگر کدام ماده موجود باشد که رجوع به محکمه دادوران موضوع رد کند یا قبول نداشته باشد. از بین ببرد و طرفین دعوای آنرا برای

قبولی چبری فتوای دیوان آماده گرداند. دیوان چنین صدور فتوا و نظریه خود منابع حقوقی ذیل را مورد استفاده و ماخذ خود قرار میدهد.

میشاق های بین المللی که قواعدی بوجود آورده میباشد که هر دو طرف دعوی آنها بر مبنای شناخته باشند. رسوم بین المللی که مقبول عامه واقع شده و آن را به حیث يك قانون رعایت می نمایند ؟

اساسات عمومی حقوق که از طرف ملل متحد قبول رعایت شده، فیصله های قضایی و تعلیمات عالی حقوق دانان متبعر ممالک مختلفه به حیث وسیله معاونه و فرعی برای تثبیت فیصله های حقوقی.

اگر طرفین دعوا قبول نمایند دیوان به اساس ex aequo et bono یعنی عدالت و انصاف نیز میتواند فیصله بنماید.

اگر یکی از طرفین دعوا فیصله دیوان را بعد از صدور آن به محل اجرا ننهد از طرف دیگر میتواند به مجلس امنیت رجوع کرده و از آن خواهان اقداماتی شود که طرف مذکور را مجبور گرداند تا تعهدات مندرجه فیصله محکمه را به محل اجرا گذارد.

محکمه ۱۵ عضو دارد که بنام «اعضای» محکمه یاد میشود. قضات مذکور از طرف مجلس امنیت و اسامیه عمومی که هر کدام مستقلا رای میدهند انتخاب میشوند.

قضات بر اساس لیاقت و دانش خود انتخاب میگردند نه به اساس ملیت شان. مقدمات مراقبت به عمل می آید که سیستم های عمده حقوقی جهان در دیوان نمایندگان شود دو قاضی از يك کشور مجاز نیست. قضات برای مدت ۹ سال انتخاب میگردند. يك قاضی بعد از انقضای دوره ۹ سالش بار دیگر انتخاب می تواند شد. ایشان در طول ۹ سال دوره خدمت خود به کار دیگری پرداخته نمی توانند.

قضات فعلیه عبارتند از :

ریکارد و جی الفارو، از پانامه (تا ۱۹۶۴) معاون رئیس دیوان

عبد الحمید بدوی، از جمهوری متحد عربی (تا ۱۹۶۷)

ژولیس بسدیوان، از فرانسه (تا ۱۹۶۴)

چوزلویس بستامانتی ریورو، از پیرو (تا ۱۹۷۰)

رابرتو کاردووا، از مکزیکو (تا ۱۹۶۴)

سر جیرالدفتز مودیس، از برتانیه (تا ۱۹۶۴)

فلیپ سی جیسپ، از آمریکا (تا ۱۹۷۰)

و.ک. ولنگتن کو، از چین (تا ۱۹۶۷)

ولادمیر.م. کورتسکی، از اتحاد شوروی (تا ۱۹۷۰)

گایتا نوموریلی، از ایتالیا (تا ۱۹۷۰)

لوشیو.م. مودینو کویانا، از آرژانتین (تا ۱۹۶۴)

سر پرزسی سچندره، از آسترلیا (تا ۱۹۶۷)

چين سپيا پرو بولس، از يونان (تا ۱۹۶۷) کونارو ناکا، از جاپان (تا ۱۹۷۰) بوعن و تيبلا رسكي، از بولند (تا ۱۹۶۷) رويس شتخام سنابل به اکثریت آرای قضات حاضر جلسه فيصله ميگردد. و نصاب رای ۹ میباشد. اگر در کدام موضوع آرای مساوی داده شده بود رای رئیس قاطع و فيصله کننده است.

دارالانشاء :

هر کس است از يك سرمنشي که به توميۃ مجلس امنيه از طرف اساميله عومي مقرر ميشود و هر قدر مامورين که لازم ديده شو د

وظايف سرمنشي عبارت است :

آمریت بزرگ اداری ملل متحد

ابلاغ هر مسئله که بزعم اوصالح و امنیت بين المللی را تهديد کند به مجلس امنيه تهديد ياور کار يك ساله ملل متحد و نظرياتی که لازم بد اند به اساميله عومي بتاریخ اول فروری ۱۹۴۶، تریکولی از ناروی برای پنج سال به حیث سرمنشي مقرر شد بتاریخ اول نومبر ۱۹۵۱ سه سال دگر بدوره خدمت او افزود گردید. روز ۱۰ نومبر ۱۹۵۲ از عهده خود استعفا داد. بتار بخ (۱۰) اپریل ۱۹۵۳ داگ همرشیولد از سویدن بموض او مقرر شد. بتار یخ ۲۶ سپتمبر ۱۹۵۷ بشاغلی همرشیولد برای يك دوره دیگر (۵) ساله مجدداً مقرر گردید که از (۱۰) اپریل (۱۹۵۸) حساب شد. اما در اثر تصادم طیاره حین انجام يك مسافرت مصالحتی به افر یقا روز (۱۸) سپتمبر (۱۹۶۱) فوت د. روز (۳) نومبر ۱۹۶۱ بشاغلی تانت از برمانا (۱۰) اپریل ۱۹۶۳ بعیت کفیل سرمنشي مقرر شد. نامبرده در دوره مقدم اساميله عومي به اتفاق آرا بعیت سرمنشي مقرر گردید. دوره خدمت او به ماه نومبر ۱۹۶۶ انقضای باید.

يك عده مامورين بين المللی با او كمك ميكند. سعی ميشود که مامورين دارالانشاء دارای بلندترین سويه، لياقت، استعداد، اهلیت و حیثیت بوده و حتی الا مکان از همه ساحات جغرافیائی نمایندگی کنند. سرمنشي و مامورين ملل متحد حین اجرای وظیفه نباید از هیچ حکومتی و هیچ مقام خارجی غیر از خود روحیه منشور ملل متحد، هدایت بگیرند. اعضای ملل متحد موافقه کرده اند تا کرکتر کاملاً بین المللی وظايف دارالانشاء را مراعات نمایند. و در اجرای این وظايف اعمال نفوذ نکنند.

تشکیل دارالانشاء قرار ذیل است :

دفتر سرمنشي که مرکب است از دفتر اجراييه سرمنشي، دفتر امور حقوقی، دفتر کنترول و دفتر مامورين. دو معاون سرمنشي برای امور خاص سیاسی، ادارات سیاسی و امور مجلس امنيه، مجلس اقتصادی و اجتماعی. مجلس قیومت. و اطلاعات سرزمین ها، شهر خرد و مختار

دفاتر اطلاعات عامه. امور کنفرانسها و خدمات عامه. مامورین عالیترتبه دارالاینها عبارتند از :

- ✽ گادفریك، ج اماگری (نایجریا) معاون سرمنشی.
- رالف بنج (امریکا) معاون سرمنشی برای امور خاص سیاسی.
- فلیپ دوسین (فرانس) معاون سرمنشی برای امور اقتصادی واجتماعی.
- الکز ندرمك فرگار (انگلستان) مدیر مامورین
- ویکتور هو (چین) کمشتر برای معاون فنی
- بال گه هافمن (امریکا) مدیر تنظیمات صندوق مخصوص ملل متحد
- روبرتو هوزریمات (پاناما) معاون مدیر تنظیمات صندوق مخصوص ملل متحد
- یوچینی دکیس لف (اتحاد شوروی) معاون سرمنشی برای امور سیاسی و امنیتی
- غیر لطفی (جمهوریت متحد عرب) معاون سرمنشی برای امور خاص سیاسی
- بری فوسك (چکوسلواکیه) معاون سرمنشی برای کنفرانسها
- ✽ س، وناداسیمهان (هند) معاون سرمنشی برای امور اسامیلی عمومی و سف
- دکابینه
- داو داوون (انگلستان) رئیس اجرائی هیئت تعاون فنی ملل متحد
- موریس پت (امریکا) مدیر اجرائی یونسف
- درا کوسلاو پروتچ (یوگوسلاویه) معاون سرمنشی برای امور قیمت و
- مناطق غیر مختار
- گو نستانتین ستاوو پولس (یونان) مشاور حقوق
- هرنان تواریش دوسه (برازیل) معاون سرمنشی برای اطلاعات عامه
- بروس ترنر (نیوزیلند) کنترولر
- داووا گن (امریکا) مدیر خدمات عمومی
- اداره اروپایی ملل متحد :
- پ.پ. سپانیلی (ایتالیا) مدیر
- کمیسیون های اقتصادی منطقوی :
- یابرت کارنر (کانادا) منشی اجرائیه کمیسیون اقتصادی منطقوی برای امریکا
- ادیس ابا با. حبشه
- پال پریش (ارجنتاین) منشی اجرائیه کمیسیون اقتصادی منطقوی برای امریکای
- لاتین سانتیا گو - چلی
- اونیون (برما) منشی اجرائیه کمیسیون اقتصادی منطقوی برای آسیا و شرق
- دور پنیکاک تایلند

✽ این مشتتفر علاوه از عهده هاییکه دارند مشاوران عمده سرمنشی نیومیداشند.

ولا ديمير ويلی بت (يو گو سلاويا) منشي اجراييه کيمسيون اقتصادي منطقي
برای ازوبا ، ژنيو ، سويس .

نمايندگي کارو امداد ملل متحد برای پناه گزینان فلسطين در شرق وسطی :

جان ، هردويس (امریکا) مدير ، بيروت ، لبنان .

کمشتر عالی ملل متحد برای پناه گزینان :

فلکس شنايدر (سویتزرلند) کمشتر عالی ، جینوا ، سویتزرلند

نمايندگي های بين الحكوماتي

مر بوط ملل متحد :

موافقه های که با نمايندگي بين المللی نیروی ذروی وسيزده نمايندگي اختصاصی
ملل متحد عقد گردید است فعلا مرعي الاجرا میباشد ، تصديق وتاييد مسوده منشور
موسسه بين المللی تجارت چنانکه توقع ميرفت هنوز صورت نسگرفته . در عين حال
موافقه نامه عمومی بر تعرفه و تجارت مرعي الاجرا میباشد .

نمايندگي بين المللی نیروی ذروی وهفت نمايندگي اختصاصی ، موسسه بين المللی
کار ، موسسه غذا وزراعت ، موسسه فرهنگي ، علمی و ثقافي ، موسسه صحتی جهان
موسسه بين المللی هوا نوردی ملکی ، اتحاديته بين المللی تيلي کميو نيکيشن و
موسسه هوا شناسی جهان در يك پروگرام متوسع امداد فنی اشتراك ورزيده اند و
از بودجه همین پروگرام مبالغی بدست می آرند . همه این نمايندگي ها توام باملل
متحد در هیأت امداد فنی نماينده دارند . بانک بين المللی تعمير مجدد و ترميم و
صندوق اسعار بين المللی در پيشبرد این پروگرام همکاری می نمايند . اما از بين
مراجع کدام مبالغی نمی گیرند . و اعضای با عنوان هیأت امداد فنی نمی باشند .
در ذیل راجع به نمايندگي ها مختصراً معلومات میدهيم :

نمايندگي بين المللی نیروی ذروی

این نمايندگي بتاريخ ۲۹ جولای ۱۹۵۷ بوجود آمد . اساسنامه آن بتاريخ
۲۹ اکتوبر ۱۹۵۶ در يك کنفرانس بين المللی که در مرکز ملل متحد در نیویارک
منعقد شده بود ، تصويت یافت و بعد ازاى بنکه اسناد الحاق لافل هجده مملکت بشمول
سه کشور و از جمله کانا دا ، فرانس ، اتحاد شوروی ، برتانیه و امریکا بدست آمد
تأیید گردید . موافقت نامه مبنی بر ارتباط کار نمايندگي مذکور باملل متحد روز
۲۷ اکتوبر ۱۹۵۷ از طرف کنفرانس عمومی نمايندگي و روز ۱۴ نومبر ۱۹۵۷
توسط اسامبله عمومی ملل متحد منظور شد .

مقاصد :

تسريع و توسعه سهم نیروی ذروی در صلح ، صحت و سعادت سراسر جهان ؛
حصول اطمينان از اینکه معاونت پروژه های بيگانه تحت کنترول و مرا قبت نمايندگي

قرار میگیرد به هیچ صورتی از صورتها بمقاصد حربی استعمال نشود.
بودجه صافی نمایندگان در سال ۱۹۶۲ مبلغ ۳۶۱,۰۰۰ دلار است و مبلغ
۲,۵۵۰,۰۰۰ دلار دیگر بنام بودجه عملیاتی به آن پرداخته میشود.

تشکیل:

نمایندگان مذکور مطابق اساسنامه يك کنفرانس عمومی سالانه، يك هیأت مدیره
يك عده مامور ینیکه در رأس شان مدیر عمومی قرار گرفته، دارد. کنفرانس عمومی
مرکب است از همه اعضای نمایندگان و سالانه يك بار جلسه میکند. هند الا قمتضا
جلسه فوق العاده نیز دایر مینماید. تمام مسایل شامل صلاحیت اساسنامه در کنفرانس
عمومی مطرح میشود.

هیأت مدیره مرکب است از ۲۳ عضو که وظایف نمایندگان را اجرا میکنند. در رأس
مامورین نمایندگان مدیر عمومی قرار دارد. فعلا سکوآدا کلوند امریکایی مدیر
عمومی نمایندگان است. مدیر عمومی از طرف هیأت مدیره و به منظوری کنفرانس
عمومی برای دوره چهار سال انتخاب شده و آمر بزرگ اداری موسسه میباشد.
مرکز موسسه: وین، اتریش

موسسه بین المللی کار

هنکامیکه اساسنامه آن بحیث قسمت سیزدهم معاهده و رسای منظور کرد دید
بتاریخ ۱۱ اپریل ۱۹۱۹ تأسیس یافت.

مقاصد:

اشترک در راه استقرار صلح دائمی توسط پیشبرد عدالت اجتماعی، اصلاح
وضع کارگر و سوبیه زندگی و ارتقای ثبات اقتصادی و اجتماعی ذریعه اقدامات
بین المللی.

موسسه بین المللی کار برای حصول این مقاصد نمایندگان حکومت، کارگر
و کارفرمادا باهم جمع آوری میکنند تا معیارهای حداقل بین المللی را توسعه
و میثاقهای کار بین المللی را در باوة اجرتها، ساعات کار، حداقل اجرت برای
مستضعفین، شرایط کار برای طبقات مختلفه، جیره کارگران، بیمه اجتماعی، رخصتی
باماماش، تحفظ صنعتی، خدمات استخدام، تقویت کار آزادی اجتماع و غیره تسویه نماید
علاوتاً موسسه مذکور به حکومتها معاوضت های وسیع فنی میدهد. کتب و مجله نشر
میکند و بر مسایل اجتماعی و صنعتی و کار را بودهایی بطبیع میرساند.
بودجه سال ۱۹۶۲ آن ۱۱,۶۱۸,۸۳۸ دلار بود.

تشکیل کنفرانس:

کنفرانس عمومی: عالیترین مرجع صلاحیتدار آنست. سالانه یکبار جلسه میکند
از تمام ممالک عضو و نفر نماینده حکومت یا کنفرانس نماینده کار و یک نفر نماینده

تشکیل:

این موسسه يك كنفراانس دارد كه نماينده تمام ممالك عضو در آن شركت ميكنند. كنفراانس در هر دو سال يك جلسه ميكنند و باليسى و بودجه را تثبيت و تصويب مينمايد. مجلس مركب است از نمايندگان بيست و پنج كشور عضو كه از طرف كنفراانس تعيين ميشوند. مجلس از طرف اعضاي اجرائى وظيفه كرده و نزد كنفراانس مسئول است. مجلس علاوه از اينكه از انقاد يك كنفراانس تا كنفراانس آينده امور موسسه را نظارت ميكنند، امور مقامات بين المللى اجناس را از نقطه نظر توليد، استهلاك و توزيع مواد خوراكي و محصولات تجارتي را نيز انسجام بخشيده و نگراني مينمايند.

موسسه يك مدير عمومي و يك عده مامورين بين المللى دارد. مدير عمومي موجوده (بيناي را نجن سن) نام دارد كه از هند است.

مرکز موسسه: روم، ايتالياست.

موسسه عرفاني علمي و ثقافي ملل متحد - يونسكو

يونسكو بعد از آنكه ۲۵ حكومت امضا كننده اساسنامه آن، اسناد قبولي خود را به حكومت برتانيه سپردند: بتاريخ ۴ نومبر ۱۹۴۶ تاسيس يافت.

مقاصد:

سهيم شدن در صلح و امنيت ذريعه توسعه همكاري و هم آهنگي بين المللى جهان از راه تعليم و تربيه، علم و ثقافت تا اينكه عدالت مورد احترام همگان قرار گيرد، قانون حاكم شود و آزاديهاي اساسي و حقوق بشر كه در منشور ملل متحد ذكر گرديده بدون تبعيض نژادي، جنسي، لساني و مذهبي براي همگان ميسر با شد.

براي حصول اين مقاصد، يونسكو هدف خود قرارداد داده تا در كار پيشبرد دانش و مفاهمه متقابله بين مردم از راه همه انواع و سايل مضامير كلتوي، هنروي، كند تعليم و تربيه عمومي، نيروي تازه دهد. ثقافت را تعميم بخشد، تحصيل و تفهيم علم را تشويق كند.

مقصد اين پروگرام آنست تا براي توسعه تفاهم بين المللى توسط دسترسى يافتن مردمان به معارف و ثقافت زمينه مساعد فراهم گردد. مساعي دانشمندان، هنرمندان، مرابيها و معلمها توسعه يابد و مشكلاتي كه در راه اشاعه آزادانه افكار موجود است از بين برود، فعاليتهاي پروگرام بزرگ شامل است بر تعليمات اساسي، تدريس در باره ملل متحد و حقوق بشر، تعليم و تربيه اجباري، بلند بردن سطح معارف، تبادل اشخاص، تهيه متخصصان علمي و تربيو به اساس خواهش حكومتهاي عضو.

بودجه سال ۱۹۶۲ يونسكو ۸۴۶،۴۹۷،۱۶۰ دالر بود.

تشکیل :

کنفرانس عمومی مرکب است از نمایندگان تمام ممالک عضو. این کنفرانس هر دو سال یکبار جلسه کرده خط مشی و پروگرام موسسه را فیصله و تعیین میکند. هیأت اجرائیه مرکب است از ۲۴ نماینده که از طرف کنفرانس عمومی انتخاب میگرددند. این هیأت لااقل دو بار در یک سال تشکیل جلسه میدهد و مسئول اجرای پروگرام های است که از طرف کنفرانس عمومی تثبیت یافته. دارالانشأ مرکب است از یک نفر مدیر عمومی و یک عده مامورین بین المللی، مدیر عمومی رونه ماهیو نام دارد که از فرانسه است.

فعالیت های پروگرام را در ممالک عضو کمیسیون های ملی انجام میدهند. مرکز: پاریس، فرانسه.

موسسه صحی جهان :

اساسنامه آن بتاريخ ۲۲ جولائی ۱۹۴۶ از طرف کنفرانس بین المللی صحت که توسط مجلس اقتصادی و اجتماعی در نیویارک انعقاد یافته بود تصویب گردید. و بعد از آنکه بیست و شش عضو ملل متحد اسناد الحاق را امضا کردند، موسسه بتاريخ ۷ - اپریل ۱۹۴۸ بوجود آمد.

مقاصد :

حصول عالیترین سطح ممکنه صحت برای مردمان. خدمات موسسه صحی جهان دو نوع است یکی مشورتی و دیگری فنی. قسمت اول شامل تعمیم دانش و کمک در تربیه اشخاص فنی برای مسایلی مثل ملاریا، سل، امراض زهروی، صحت مادر و طفل، تغذیه و حفظ الصحه محیطی. پروژه «مناطق نمایش صحی» پیشرفت هائی را به مردم نشان خواهد داد که با استفاده از وسایل و طرق عصری در ظرف چند سال زحمت و کار برای همه مردم چه در ساحه انکشاف صحت و چه در قسمت مجادله با امراض نباتی و اصلاح محصولات زراعتی رویهمرفته در انکشاف اقتصاد دیات عمومی، قابل حصول میباشد، معاونت فنی موسسه صحی جهان شامل فعالیت های از قبیل ستندرد ساختن بیولوژیکیال و توحید ادویه سازی، جمع آوری و توزیع اطلاعات در باره امراض ساری، پروژه های خاص تحقیقات بین المللی برامراض بارز اتیک و وپروسی و طبع و نشر پانزده نوع نشرات صحی میباشد.

بودجه سال ۱۹۶۲ موسسه صحی جهان ۱۸۰،۶۰۷،۲۳ دالر بود.

تشکیل :

اسامبله صحی جهان که همه ممالک عضو در آن نماینده دارد، سال یکبار جلسه میکنند و مرجع صلاحیت دار و طرح کنند خط مشی موسسه است.

هیأت اجراییه مرکب است از هجده عضویکه از طرف اسامبلهٔ صحیح جهان انتخاب شده و لا اقل سال دو بار به جلسه میپردازد. هیأت اجراییه به حیث رکن اجراییهٔ اسامبله کار میکند.

دارلانشاء آن یک مدیر عمومی و بقدر لازم مامورین فنی و اداری دارد.

مدیر عمومی موجوده داکتر مارکولینو گومز کند او از برازیل است.

مرکز: جینوا، سویس.

بانک بین المللی تعمیر مجدد و انکشاف:

هنگامیکه نمایندهٔ ۲۸ کشور ماده های موافقه نامه را که در جولای ۱۹۴۴ در کنفرانس (بریتن و دن) طرح شده بود امضا کردند، بانک مذکور بتاريخ ۲۷ دسامبر ۱۹۴۵ تاسیس یافت.

مقاصد:

معاونت در تعمیر مجدد و انکشاف مناطق اعضا ذریعهٔ تسهیلات سرمایه گذاری برای مقاصد تولیدی.

پیشبرد سرمایه گذاری های خصوصی. هنگامیکه سرمایه های خصوصی به شرایط معقول دست گیری نکنند، تقویهٔ سرمایه گذاری خصوصی توسط تهیهٔ قرضه برای مقاصد تولیدی از سرمایه خود و یا جوهری که جمع آوری کرده و یا از سایر منابع پیشبرد نموی متوازن تجارت بین المللی و حفظ قوام بیلانس تادیات از راه تشجیع سرمایه گذاری بین المللی برای انکشاف منابع تولیدی اعضای بانک.

باین صورت به اساس یک مخاطرهٔ خوب بانک جهانی برای اعمار صنایع و انکشاف وسایل اقتصادی قرضه میدهد. و باقرضه های را که دگر مراجع میدهد تضمین میکند و با این کار خود وسایل تداول سرمایه گذاری را برای مقاصد تولیدی بصورت بین المللی توسعه میدهد، قرضه به ممالک عضو، سرزمین های مربوط به آنها و به تصدیهای خصوصی که در آن مناطق کارمینما یند داده میشود.

فعالیت بانک منحصر بر اعطای قرضه و تضمین قرضه نیست بلکه به اثر تقاضای ممالک هیأت های مختلفه را جهت انجام کارهای متنوع به آن جاها میفرستد.

تا فبروری ۱۹۶۲ مبالغی که با بانک قرضه داده و قرضیکه آنرا تضمین نموده بالغ به ۶،۴۳۴ میلیون دالر شده.

بودجهٔ بانک برای سال مالی ۱۹۶۱ و ۱۹۶۲ مبلغ ۱۲،۹۲،۰۰۰ دالر بود.

تشکیل:

هیأت حاکمه عبارت است از یک نفر حاکم با یک نفر عضو علی البدل او که از طرف هر یک از ممالک عضو انتخاب و تعیین میگردد. تمام صلاحیت ها بدوش همین هیأت است که عادتاً سال یکبار جلسه مینماید.

مدیران اجرائیه که پنج نفر شان دامالکی انتخاب مینماید که دارای زیادترین اسهام در بانک اند. سیزده نفر دگر این مدیران از طرف هیأت حاکمه انتخاب می شوند. هیأت حاکمه به مدیران اجرائیه صلاحیت زیاد داده. معینا طبق ماده های موافقه مسایل مهم تر به هیأت حاکمه تعلق دارد.

یک نفر رئیس که از طرف مدیران اجرائیه انتخاب می شود و یک عده مامورین بین المللی در بانک کار میکنند رئیس مذکور رئیس هیأت مدیران اجرائیه بوده و آمر اجرائیه بانک شمرده می شود. حاضر آجورج و دز امریکائی رئیس بانک است. غیر از مسایل خط مشی که توسط مدیران اجرائیه طرح می گردد، رئیس بانک مسئول است که امور بانک را از طرف بانک و توسط بانک اجرا کند. رئیس مذکور ماموران بانک را مقرر و معزول میکند بعد از رئیس سه نفر معاون رئیس و مدیران شعبات میباشد.

مرکز آن

موسسه بین المللی انکشاف :

بانک بین المللی مسئول اداره انجمن بین المللی انکشاف میباشد. این موسسه یک نمایندگی جدید قرضه دهنده است که بتاریخ ۲۴ سپتمبر ۱۹۶۰ بوجود آمده. عضویت این موسسه برای همه اعضای بانک مفتوح است. تا جنوری ۱۹۶۳ عده ممالک عضو موسسه به ۷۱ رسیده بود.

مقاصد :

موسسه مذکور به این مقصد تأسیس یافت که احتیاجات مهم انکشافی ممالک عقب مانده را از راه دادن قرضه هائی که نسبت به قرضه های متعارف و معمول دارای شرایط سهل تر باشد رفع کند. به این صورت موسسه فعالیت های انکشافی بانک را توسعه داده و به آن ممد واقع میشود.

تشکیل :

تشکیل موسسه طوریست که بانک بین المللی آنرا اداره میکنند. هیأت حاکمه مدیران اجرائیه موسسه بین المللی انکشاف هما نهائی اند که در بانک بین المللی این عهده را دارند. ایشان کار موسسه را بطور افتخاری اجرا مینمایند. رئیس بانک رئیس موسسه و رئیس مدیران اجرائیه آن میباشد. به این ترتیب موسسه کدام مامور علیحده ندارد. بلکه مامورین بانک بین المللی کار آنرا نیز انجام میدهند. بدون اینکه کدام معاش ازین مدرک حاصل نمایند. تا اخیر فبر و ری ۱۹۶۲ این موسسه پرداخت مبلغ (۳ و ۱۹۹) میلیون دلار را به ده کشور بدمه گرفته بود.

مرکز - ۱۸۱۸ - اج ، ستریت واشنگتن ۲۵ دی سی.

کارپوریشن بین المللی مالی :

در جولائی ۱۹۵۶ تأسیس شد و بتاریخ ۲۰ فبروری ۱۹۵۷ به حیث یکی از نمایندگی های اختصاصی با ملل متحد رابطه برقرار کرد. کارپوریشن مذکور در حالیکه

با بانك جهانى رابطه بسیار نزديك دارد، خودش يك واحد حقوقى جدا گانه بوده و سرمایه او از سرمایه بانك ممتاز است .

مقا صد :

انكشاف اقتصادى از راه تشجيع نموى تصدى هاى خصوصى نو ليندى در ممالك عضو آن، مخصوصاً در ممالك عقب مانده .

كار پوريشن مذكور كار خود را نچنين اجرا ميكند .

سرمایه گذارى در تصدى هاى توليدى خصوصيه با همكارى سرمايه گذارى هاى خصوصى و بدون تضمين تاديه از طرف حكومت در وقتى كه سرمايه كفايى بهر ابط معقول دستگيرى نكند .

بعيت يك تصفيه خانه سرمايه گذارى هاى خصوصى داخلى و خارجى و كار فرمايى با تجربه را جمع نموده موضوع را فيصله مى كند .

در تسهيلات سرمايه گذارى توليد به سرمايه هاى خصوصى داخلى و خارجى كمك مينمايد . كار پوريشن مذكور مجاز است كه توسط فروش اسناد قرضه خود با متوسط تمهيدات خود قرض بسگيرد .

اما در آهاز امر به اين كار مجاز نميباشد . با اين صورت سرمايه آن كه براى سرمايه گذارى ميسر مييابد محدود است ب سرمايه تاديه شده . تا فبرورى ۱۹۶۲ موسسه در ۱۸ کشور به ۴۵ پروژه دست زد و ۵، ۵۷ ميليون دلار را بكار انداخت .

تشكيل :

تمام صلاحيت كار پوريشن بدست هيأت حاكمه است و كسانيكه از طرف حكومت خود در بانك جهانى حاكم يا معاون حاكم مييابند در كار پوريشن نيز عين صلاحيت را دارند .

همچنان مديران اجرائيه بانك بين المللى، مديران اجرائيه كار پوريشن است . رئيس بانك جهانى به عيت رئيس هيأت مديران اجرائيه كار پوريشن كار ميكند . يك نفر رئيس كه به اثر توصيه رئيس هيأت از طرف هيأت اجرائيه تعيين ميگردد و يك عده هامورين نيز وجود دارد . رئيس فعلى كار پوريشن يك نفر امريكايى است كه جورج و دز نام دارد .

مرکز ۱۸۱۸ اج ستریت . واشنگتن ۲۵ دی سی .

صندوق بين المللى اسعار :

در ۱۷ دسمبر ۱۹۵۴ يعنى هنگاميكه نمايندگان ممالكي كه سهامشان تا ۸۰ فيصد منابع مالي صندوق بين المللى اسعار را پوره كرد، اسناد الحاق خود را بر موافقت نامه (بريتن و دز) به صندوق سپردند . اين موسسه بوجود آمد .

مقاصد:

توسعه همکارۍ بین المللی اسعار و موسسه تجارت بین المللی، استحصاکام مزید تبادل، حفظ ترتیبات منظم تبادل و جلوگیری از اثرات سوء رقابت، معاونت در تاسیس یک نظام چندین جانبه تادیبات از درک معاملات جاریه بین اعضا و از بین بردن مشکلات که فعلا در تبادل اسعار موجود است و تجارت جهانی را صدمه میزند.

په عرض تعمیل این مقاصد، صندوق بین المللی اسعار به اعضای خود طلا و اسعار میفروشد و در مسایل مالی به حکومت عضو مشوره میدهد. درباره اقدامات ضد تورم پول به مقابل سرمایه گذاری و قرضه بانسکی، مصارف حکومتی و مالیه بندی توصیهها نموده. برای تقلیل احتیاج قیود بر اسعار خارجه اقدامات مالی و پولی را بشدت توصیه کرد و در مورد پیشرفت قابل ملاحظه ذخیره پول نظریه داده که کنترل صادرات حقیقت یا بند.

مجموع معاملاتش تا اواخر سال ۱۹۶۱ به ۱۶۲،۶ ملیون دلار رسیده.

بودجه اداری سال ۱۹۶۱ و ۱۹۶۲ صندوق بالغ بر ۸،۴۶۰،۰۰۰ دلار بود.

تشکیل:

هیأت حکام مرکب است از یک حاکم و یک عضو علی البدیل از هر کشور عضو تمام صلاحیت بانک به همین هیأت سپرده شده. هیأت حصه از صلاحیت خود را به مدیران اجراییه میسپارد غیر از قبول، تعویق و اخراج و عضویت، منظوری تجدید نظر بر سهمیه اعضا یا تغییر متحدالشکل در ارزش اسعار اعضا و فیصله درباره توزیع مقدار خاص صندوق و فیصله درباره الغای صندوق.

مدیران اجراییه که پنج نفر آن از جانب مالکی که سهم زیاد بردارند و سیزده نفر باقیمانده از سایر حکومتات عضو انتخاب میشوند. این هامستول اجرا و تعمیل کارهای صندوق میباشد.

مدیران تنظیمات از طرف مدیران اجراییه انتخاب میشود. او در عین حال رئیس مدیران اجرا میه و آمر مامورین صندوق نیز میباشد. کسیکه همین اکنون این عهده بنا اومقوض است (بیرجا کوبسن) از سویدن است. یک معاون مدیر تنظیمات در امور اداری با او کمک میکنند و در غیابش کفیل رئیس هیأت مدیران اجراییه میباشد.

مرکز: ۱۸۱۸ اج ستریت، و اشنگتن ۲۵، دی سی.

موسسه بین المللی هوانوردی ملکی:

بعد از شبکه ۲۸ کشور به کنوانسیون هوانوردی ملکی الحاق گردیدند. موسسه مذکور بتاريخ ۱۴ اپریل ۱۹۴۷ بوجود آمد. کنوانسیون مذکور در کنترا انس هوانوردی ملکی بین المللی منعقد شد سال ۱۹۴۴ طرح شده بود.

مقاصد :

مطالعه مسایل هوانوردی ملکی بین المللی و تعیین معیارهای بین المللی برای هوانوردی ملکی. موسسه استفاده از اقدامات تحفظی قواعد متحدالشکل عملیات و اجراات ساده تر را در سرحدات بین المللی و استفاده از طرق جدید فنی و آلات جدید تشویق میکند. به این صورت موسسه با همکاری دول عضو توانسته در خدمات هواشناسی کنترل و ترافیک مواصلات، تسهیلات مجازة رادیو، موسسات تفحصی و نجات و سایر چیزها بیکه برای حفاظت پروازهای بین المللی لازم است انکشاف زیاده وادری کنند تا جاییکه به ترانسپورت هوایی بین المللی مربوط است موسسه توانسته میراتب امور گمرکی، بنا هگز ینان، مهاجران و صحت عامه را در هما لک ساده تر گرداند.

و موسسه مسئول تفتیش معاهدات حقوقی بین المللی و هوانوردی بوده و بسا جنبه های اقتصادی حمل و نقل بین المللی هوایی مربوط به اوست بودجه سال ۱۹۶۲ ایکوا ۸۱۳، ۹۲۴، ۴ دالر بود.

تشکیل :

یک اسامبله مرکب از نمایندگان تمام اعضای ایکوا، سلاته یک باره جلبه میکند و مسایل مالی را مورد غور قرار میدهد. هر نوع موضوعییکه از هر طرف به آن ارجاع شده باشد مطالعه میکند.

یک مجلس مرکب از نمایندگان ۲۱ کشور بیکه اسامبله آنها را انتخاب مینمایند در انتخاب این مجلس بکنی تقسیمات جغرافیایی و یکی هم ملکی در نظر گرفته میشوند که قدرت بزرگ تسهیلات هوانوردی را دارند و بدسترس حمل و نقل هوایی بین المللی ملکی گذاشته می توانند. مجلس رکن اجزایی ایکوا است. کمیته های فرعی تاسیس و اجراات شان را نظارت و به حکومت های عضو توصیه هایی صادر میکنند. کمیسیون تحقیقات هوایی کمیته حمل و نقل هوایی، کمیته حقوقی رکن بزرگ فرعی میباشد. مجلس رئیس خود را انتخاب میکند که فعلاً والترز بناگی از نازارتین میباشد.

مجلس عمومی مامورین خود را خودش انتخاب و مقرر میکند لذا ضرر آن این عهده به زوال ندارد. مامورین کانادا بکنی تعلق دارند. ایکوا پنچ دفتر محلی دارند که مرکز آن در لیما، پاریس و قاهره و بنسکله است.

مرکز : مونتریال ، کانادا

اتحادیه جهانی پستی :

اتحادیه به تاریخ اول جولائی ۱۸۷۵ توسط معاهده پستی بوجود آمد که به تاریخ ۹ اکتوبر ۱۸۷۴ در (برن) قبول شده بود .

مقاصد :

از حیث تبادل مکاتبات بوجود آوردن یک منطقه واحد پستی از تمام ممالک عضو اصلاح سرویس های پستی و انکشاف همکاری بین المللی درین زمینه .
به این صورت همه ممالک عضو موافقه میکنند تمام کاتب ، پادسل ها و غیره اشیای مربوط به پسته کشورهای دیگر را ذریعہ همان وسایلی حمل و نقل بدهد که از خود را میدهد .
بود چہ سال ۱۹۶۲ اتحادیه جهانی پستی تقریباً ۵۰۰ ، ۰۰۰ دالر بود .

تشکیل :

کانگریس جهانی پستی که ہمد پنج سال یک بار جلسہ میکنند . معاهده جهانی پستی و نیز موافقہ نامہ های فرعی را کہ به اساس پیشنهاد های دول عضو ارائه میشود مورد غور و مذاقہ قرار میدهد .
اگر دو و ثلث اعضاء اتحادیہ بخواهند کانگریس جلسہ های فوق العادہ نیز دایر می نمایند .

کمیته اجرائیہ و ارتباط مرکب از ۲۰ عضو کہ از طرف کانگریس به اساس تقسیم جغرافیایی انتخاب میشود و بر امور دفتر پستی کنترول می نماید ، با ملل متحد و سایر موسسات بین المللی رابطه قایم می سازد ، به ممالک مشورہ میدهد ، به مطالعه می پردازد و توصیه های بنام کانگریس صادر می نماید .

کمیسیون مشورتی بر مطالعات پستی کہ دروازه آن بر رخ همه دول عضو مفتوح است و امکانات انکشاف را مطالعه بر امور فنی ، عملیاتی و اقتصادی شق پست توصیه های صادر می نماید

درین کمیته بیست نفر عضویت داشته و سالانہ یک بار اجتماع میکنند - ایشان کہ از طرف کانگریس انتخاب میشوند بلان های عملیاتی کمیسیون را ترتیب می نمایند .

یک دفتر بین المللی ، حیثیت دار الانشای دایمی اتحادیہ را دارد . این دفتر به جمع آوری اطلاعات پستی ممالک پرداختہ و نیز به حیث یک تصفیہ خانہ در فیصلہ حسابات مربوط به سرویس بین المللی پستی کار میکند . مدیر اتحادیه بین المللی پستی (اکثر) ایدورد و بیبر از سوئیس است .

مرکز : برن ، سوئیس .

اتحادیه بین المللی تیلی کمیونیکیشن

این اتحادیه در سال ۱۸۶۵ به حیث یک اتحادیه بین المللی تلگراف و تیلیگراف تشکیل شد.

این عنوان وقتی به اتحادیه بین المللی تیلی کمیونیکیشن (۱۹۳۴) تبدیل یافت که به عوض معاهدات موجوده آن وقت یعنی معاهده تلگراف و رادیو تلگراف منمقده ۱۹۳۲ در مادرید، معاهده بین المللی تیلی کمیونیکیشن بوجود آمد.

اتحادیه بین المللی تیلی کمیونیکیشن در سال ۱۹۴۷ در اتلانتيک سیتی بوجود آمد از اول جنور ۱۹۵۴ به این طرف معاهده که از طرف کنفرانس خود مختار بوینس آیرس ۲۲ دسمبر ۱۹۵۲ نافذ گردیده بود درین اتحادیه مورد عمل کبرفته است.

مقاصد :

تثبیت قواعد بین المللی برای سرویس های تیلیگراف، تیلیفون و رادیو بغرض توسعه مزید و تعمیم استفاده از آنها بین عامه مردم و بقیمت حتی المقدور از آنتر. به این صورت اتحادیه مذکور همکارى بین المللی را برای انکشاف و استفاده معقول و وسیع از همه انواع تیلی کمیونیکیشن پیش میبرد و انکشاف وسائل فنی و عملیات بهتر آن را تشویق کرده و اقدامات ملل جهان را در مورد حصول هدف های مشترک هم آهنگ می گرداند.

علاوتاً این اتحادیه امواج رادیو را برای مصالح تثبیت و همکارى بین المللی را درین زمینه تشویق مینماید و هم کوشش می ورزد که همکارى بین المللی در زمینه تحفظ حیات اذراء تیلی کمیونیکیشن توسعه یابد اتحادیه مذکور توصیه های صادر و مطالبات لازمه را اجرا میکند و اطلاعات مربوط به جهان تیلی کمیونیکیشن را جمع و طبع و توزیع مینماید. بودجه آن در سال ۱۹۶۲ تقریباً ۲۶،۰۲۶،۲۴۶ دلار بود.

تشکیل :

کنفرانس تمام الاختیارکن عالمی اتحادیه بوده و بصورت عادی بعد از پنج سال یک بار جلسیات خود را دایر می سازد. کنفرانس های اداری عادتاً که در عین وقت و عین جای ملاقات کنفرانس مختار اجتماع میکنند.

و یک مجلس اداری مرکب از ۲۵ عضو منتخبه کنفرانس مختار به اساس رهايت تقسیمات جغرافیایی مجلس عا دتاً سال یک بار جلسه مینماید، اما در صورت لزوم و هم در صورت تقاضای شش عضو خود میتواند اجتماع فوق العاده دایر کند، این مجلس در مدت پنج سال فاصله کنفرانس ها بر امور مربوط نظارت میکند.

منشی عمومی در رأس دارالا نشاه قرار دارد . فعلا جیرالد کراس (از امریکا) مېشی عمومی مېیا شد .

اتحادیه مذکور یک هیات بین المللی ثبت امواج راديو، يك کمیته مشورتی بین المللی تېلفون و تلگراف کمیته مشورتی بین المللی راديو دارد .
مرکز : چینوا ، سویس .

موسسه هواشناسی جهانی .

کنوا نیون موسسه هواشناسی جهان در دوازدهمین کنفرانس مدیران موسسه بین المللی هواشناسی در سپتامبر و اکتوبر ۱۹۴۷ در واشنگتن تصویب شد . بتاريخ ۲۲ مارچ ۱۹۵۰ یعنی بعد از آنکه عدده ممالک الحاق کننده به سی رسید بوجود آمد .

مقاصد :

فراهم آوری تسهیلات جهانی ، همکاری در تاسیس شبکه مراکز مشاهده هواشناسی با سایر مشاهدات حیوونی یکال مربوط به هواشناسی و تاسیس و محافظت مراکز خدمات هواشناسی .

پیشبرد تاسیس و حفظ سیستم های خبررسانی فوری از تغییر آب و هوا ، پیشبرد دستنورد ایزیشن مشاهدات میترولوجی و مراقبت از نشر مشاهدات و احصاییه های هواشناسی بصورت متعدد الشکل .

تطبیق هواشناسی در هوانوردی ، کشتیرانی ، زراعت و سایر فعالیت های انسانی .
تشجیع تحقیق و تربیه در شق هواشناسی و معاونت در راه انجام جنبه های بین المللی تعلیم و تربیه و تحقیق .

بودجه سال ۱۹۶۲ آن مبلغ ۲۶۸ ، ۷۹۰ دالر بود .

تشکیل :

کانگرس هواشناسی جهانی که آمران هواشناسی تمام ممالک عضو در آن شرکت میکنند لاقلا در هر چهار سال یکبار منعقد میگردد . کانگرس قواعد فنی مربوط به اقامات و عملیات هواشناسی و طرز کار را تصویب و خط مشی عمومی را تعیین میکند .

کمیته اجرائیه اجرای تصمیمات کانگرس را نظارت و برای امور دیگر اقدام بین المللی ایجاد میکنند توصیه ها صادر می نماید . این کمیته اطلاعات فنی ، مشوره و معاونت به اعضای موسسه میدهد لاقلا سال یکبار تشکیل جلسه میکند اعضا آن شامل رئیس : معاونان موسسه جهانی هواشناسی ، روسای انجمن های ششگانه منطقه ای و ۹ عضو انتخابی مېیا شد .

شش انجمن منطقه ای هواشناسی (افریقا، آسیا ، امریکای جنوبی ، امریکای شمالی و مرکزی ، اروپا و جنوب غرب پاسیفیک) ، کمیسیون های فنی و دارالانشای دانشگاهی اجرائی این موسسه را تشکیل میکنند یک نفر منشی عمومی در رأس دارالانشاه قرار دارد (دیوید آرتو دیویس ازی بریتانیا) منشی عمومی آنست . مرکز : چینوا ، سویس .

موسسه بین الحکوماتی میورتی بحری:

کنفرانس های ملل متحد که به اشتراك سی و پنج کشور منعقد گردیده بود برای موسسه بین الحکوماتی مشورتی بحری میثاقی را تدوین کرد که بتاريخ ۶ مارچ ۱۹۴۸ در جینیوا برای امضا باز گردید.

هنگامیکه ۲۱ کشور به آن الحاق نمودند و از جمله آنها اقل ۷ کشور تقریباً يك ملیون گروس تن کشتی داشتند بتاريخ ۱۷ مارچ ۱۹۵۸ نافذ گردید.

يك کمیته ترتیبات مقدماتی مرکب از ۱۲ عضو از جانب کنفرانس مذکور برای اجرای امور آن تعیین شد تا اینکه اسامبله موسسه مذکور در جنوری ۱۹۵۹ در لندن انعقاد یافت.

مناسبات این موسسه (امکور) و ملل متحد بحیث يك موسسه تخصصی آن بتاريخ ۸ نومبر ۱۹۴۸ از طرف اسامبله عمومی و بتاريخ ۱۳ جنوری ۱۹۵۹ از طرف اسامبله خود موسسه تصویب گردید.

مقاصد:

تهیه يك محل وزمینة برای همکای بین حکومت بقرض تدوین قواعد و اقدامات حکومتی مربوط به امور فنی بشمول تحفظ در بحر. تشویق منسوخ قرار دادن اقدام تبیض و قیود بی موجب که از طرف حکومت وضع شده باشد.

غور بر وضع محدودیت ها و قیود غیر هاد لانه که از طرف شرکت های کشتی رانی وضع گردیده باشد، غور بر هر نوع مسایل مربوط به کشتی رانی که از طرف ملل متحد یا کدام نمایندگی اختصاصی آن ارجاع شود. تهیه و تبادل معلومات به حکومت راجع به مسایلی که تحت غور موسسه قرار میگیرد.

علاوآ موسسه تهوید مقاولات و معاهدات و توصیه های را ترکیب کرده به حکومت ها و موسسات بین المللی ابلاغ میکند و کنفرانس های لازمه را دایر می سازد.

موسسه بحیث يك مرجع مشورتی کار می نماید.

بودجه سال ۱۹۵۲ آن مبلغ ۴۷۱۱۰۰ دالر بود.

تشکیل:

موسسه که مخففاً یاد میشود دارای يك اسامبله مرکب از تمام اعضاست و هر دو سال یکبار به جلسه میپر دازد. این مرجعی است که خط مشی را تعیین میکند. در فاصله بین جلسات يك مجلس است که کار موسسه را اجرا می نماید. اما صلاحیت

توصیه قواعد تحفظی بحری را به حکومت ها ندارد. مجلس مرکب است از ۱۶ عضو که ۸ آن مالیسکی میباشند که میل دارند به سوبه بین المللی خدمات کشتی رانی را انجام دهند. ۸ کشور دیگر آنست که به تجارت بحری بین المللی علاقه مندی داشته باشند. يك کمیته تحفظی بحری وجود دارد که اتهاذ تحفظ بحری را به مالک عضو خبر میدهند.

خبر می‌دهد. درین کمیته ۱۴ عضو کار می‌کنند که اسامیله آنها را از بین خود انتخاب مینماید. این اعضا باید نماینده ممالکي باشند که مفاد بحری داشته و از جمله، ۸ عضو آن باید ممالکي باشند که دارای بزرگترین سویره بحری هستند. دارالانشاء مرکب است از یک منشی عمومی، یک کمیته تحفظی بحری و یک عده مامورین. ولیم گراهام بازا انکلاستان کفیل منشی عمومی آنست. مرکز لندن، انکلاستان.

موسسه بین المللی تجارت

مواقتنامه عمومی بر تعرفه های تجارت

هنگامیکه پلانیهای تاسیس نمایندگی های اختصاصی برای اجرای امور اقتصادی مطرح میشد، ساحه تجارت بین المللی نیز شامل آن بود. زیرا خاطرات محدودیت ها و فشارهای تجارتي سال های ۱۹۳۰ فراموش نشده بود. و عموماً احتیاج تاسیس یک نوع کنترول بین المللی را بغرض جلوگیری از اقدام به اختناق تجارت حس می کردند. تمایل این بود که یک نمایندگی اختصاصی، طوری تشکیل شود، که در زمینه تجارت بین المللی کار کرده توسعه آن را تشویق کند و سطح زندگی بین المللی را بالا ببرد. این موسسه همه انواع شیوه را که ملل جهان بصورت مصنوعی در شق تجارت وضع کرده اند رفع نماید از قبیل محدودیت های تعرفه گمرکی، سهمیه ها و غیره و املیکه اصلاً در زمان جنگ بوجود آمده ولی متأسفانه تا حال دروام کرده، و نرخ تعرفه های گمرکی را به یک اساس جهان شمول پایان خواهد آورد.

این موسسه برای ترتیبات مار کیتنگک منصفانه مواد خام سعی کرده و بر جهات تجارتي کار عمل های بین المللی یک نوع کنترول وضع خواهد نمود. برای رفع همه این مسایل در سال ۱۹۴۸ منشور برای موسسه بین المللی تجارت هم تسوید شد. لیکن در ظرف هجده ماه واضح گردید که دول بزرگ تجارتي به زودی به آن اشتراك نخواهد کرد. ازین سبب است که تا حال این موسسه بوجود نیامده است.

در عین حال اجرا آن به اساس یک معاهده بین المللی تجارتي به کامیابی های نایل شده. این معاهده را در سال ۱۹۴۷ حکومت های که در راه تدوین منشور موسسه بین المللی تجارت کسار می‌کردند بوجود آوردند. این معاهده یعنی موافقت نامه عمومی بر تعرفه ها و تجارت که بنام «گات» معروف شده، توانسته تا در بین سی و هفت کشور عضو خود نتایج بینظیر در مورد استحکام و تنزیل تعرفه ها بار آورد. به اثر فعالیت گات تا حال ۴ کنفرانس تعرفه ها منعقد گردیده است. که در آن چار بر پنج حصه تجارت جهان نمایندگی شده و به هزار ها قلم تعرفه خود را

تنزیل داده یا اینکه منجمد ساخته و اجازه نداده اند که بلند برود. هر سال اعضای آن درباره یک عده زیاد اجراءات تجاری که اعضای گات آنرا مخالف مندرجات موافقت نامه میدانند، شکایات را می شنوند و عده زیاد این مسایل بصورت قناعت بخش حل میشود:

از سال ۱۹۵۴ تا ۱۹۵۵ حکومتات عضو گات به اساس تجارب حاصله از ۷ سال عملیات بر آن در قرار داد تجدید نظر عمیق کردند. نسکات اساسی و هدفهای آن را تایید و بعضی ماده های آنرا تعدیل نمودند تا تحولات اخیره در آن مراعات گردد. مخصوصاً باین موضوع زیاد توجه شدند که اسعار تمام ممالک باید قابلیت تعمیر و تبادله را پیدا کند. ایشان موافقه نمودند تا آن نرخهای گمرکی را که به موافقه هم تعیین کرده اند تا مدت طولانی ثابت نگاه نمایند و موسسه باید بصورت یک دستگاه دائمی بوجود آید و بنام موسسه همکاری تجارت موسوم شده و موافقت نامه را به منصفه تعمیل بگذارد. هر وقتیکه ممالک بزرگ تجارتهای جهان آنرا قبول نمودند موسسه مذکور تاسیس خواهد یافت.

تا آن زمان یک عده محدود ما مورین تحت اداره منشی اجرا بیه در سوئیس امور گات را پیش میبردند (ارك وند هام وایت بر تافوی) فعلاً منشی اجرائیه است اسهام گات در سال ۱۹۶۲ بالغ به ۷۵۰۰، ۱۲۴، ۱ دالر شده.

اعضای ملل متحد

اسمای اعضا ملل متحد تا آبر ۱۹۶۳ قرار ذیل است:

افغانستان	بلغاریا
البانیا	برما
الجزایر	بورندی
ار جنتاین	روسیه سفید
آسرالیا	کمپودیا
آستریا	کامرون
بلجیم	کانادا
بولیویا	جمهوریت افریقائی مراکزی
برازیل	سملون
چاد	هایتی
چلی	هاندو راس
چین	هنگری
کلمبیا	آتسلند
کانسگو (بوآز اوئیل)	هندوستان
کانسگو (لیو پولدوئیل)	اندو نیزیا

ایران	کوستاریکا
عراق	کیوبا
آیرلند	قبرس
اسراییل	چکوسلواکیا
ایتالیا	داهومی
ساحل عاج	د نارمک
جمیکا	جمهوریت دومینیکا
جاپان	اکوادور
اردنیه هاشمیه	السوادور
لائوس	حیسه
لبنان	اتحادیه ملایا
لائبیریا	فنلند
لیبیا	فرانس
لکسمبرگ	کابون
مدغاسکر	گانا
مالی	یونان
موریتانیا	ګواتیمالا
مکسیکو	ګینې
افریقای جنوبی	منګولیا
اسپانیه	المغرب
سودان	نیپال
سویدن	هالنډ
جمهوریت عربی سوریه	زیلانډ جدید
تنګانیکا	نکاراګوا
تایلنډ	نایجیر
ترینیدا دوتوبوګو	نایجیریا
توګو	ناوری
تونس	پاکستان
ترکیه	پانامه
یوګندا	پاراګوای
اوکراین	پیرو
اتحاد جماهیر اشتراکیه شوروی	فلپاین
جمهوریت متحد عربی	پولنډ

برتانیا	پرتگال
اضلاع متحد امریکا	رومانیا
و لنای هلیا	رواندا
بورو گوای	عربستان سعودی
ونزوئلا	سینگال
یمن	سیرالیون
یوگوسلاویا	سومالییا

عدهٔ اعضای اصلی ملل متحد ۵۱ بود. این‌ها عبارت از د ولی میبیا شند که در کنفرانس ملل متحد برای موسسهٔ جهانی منعقد از ۲۵ اپریل تا ۲۶ جون ۱۹۴۵ اشتراک کرده بودند، با اینکه قبلاً اعلامیهٔ ملل متحد مورخ اول جنوری ۱۹۴۲ را امضا کرده و بعد به منشو امضا و الحاق نمودند. پولند یکی از امضا کنندگان اصلی اعلامیهٔ ۱۹۴۲ در کنفرانس سانفرانسسکو شرکت نکرد. زیرا آنوقت رژیم حکومت موجودهٔ آن تثبیت نیافته بود. بتاريخ ۲۸ جون ۱۹۴۵ پولند حکومت خود را اعلان نمود. چون در منشور برای پولند جای مانده شده بود لهذا بتاريخ ۱۵ اکتوبر ۱۹۴۵ آن را امضا کرده و به این ترتیب پولند یکی از اعضای اصلی و موسس ملل متحد شمرده شد.

طبق بند اول مادهٔ ۴ منشور عضویت ملل متحد بر روی همهٔ دول صلح د و ستیکه تمهیدات مندرجهٔ منشور اقبول کند و به قضاوت موسسه، خواهان و مستعد به اجرای آن تمهیدات باشد، باز است.

از ۱۹۴۶ تا ۱۹۵۸ سی و دو کشور جدید به عضویت ملل متحد پذیرفته شده اند و در مذکور و تاریخ عضویت شان عبارتند از:

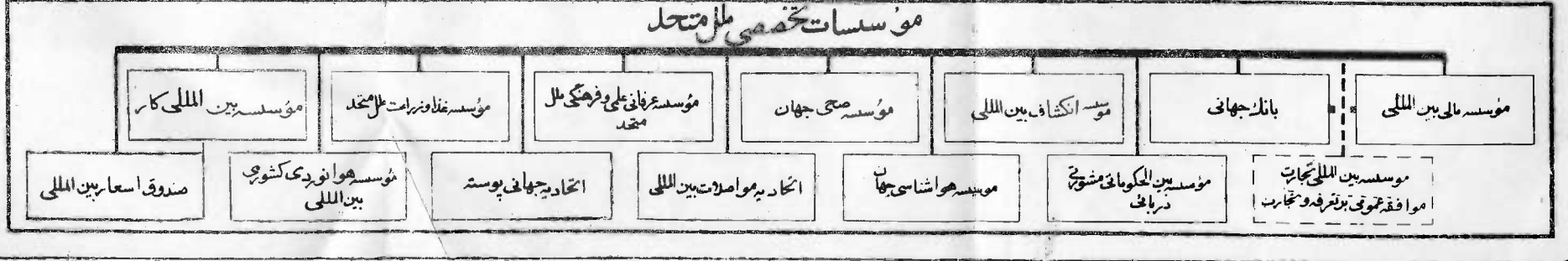
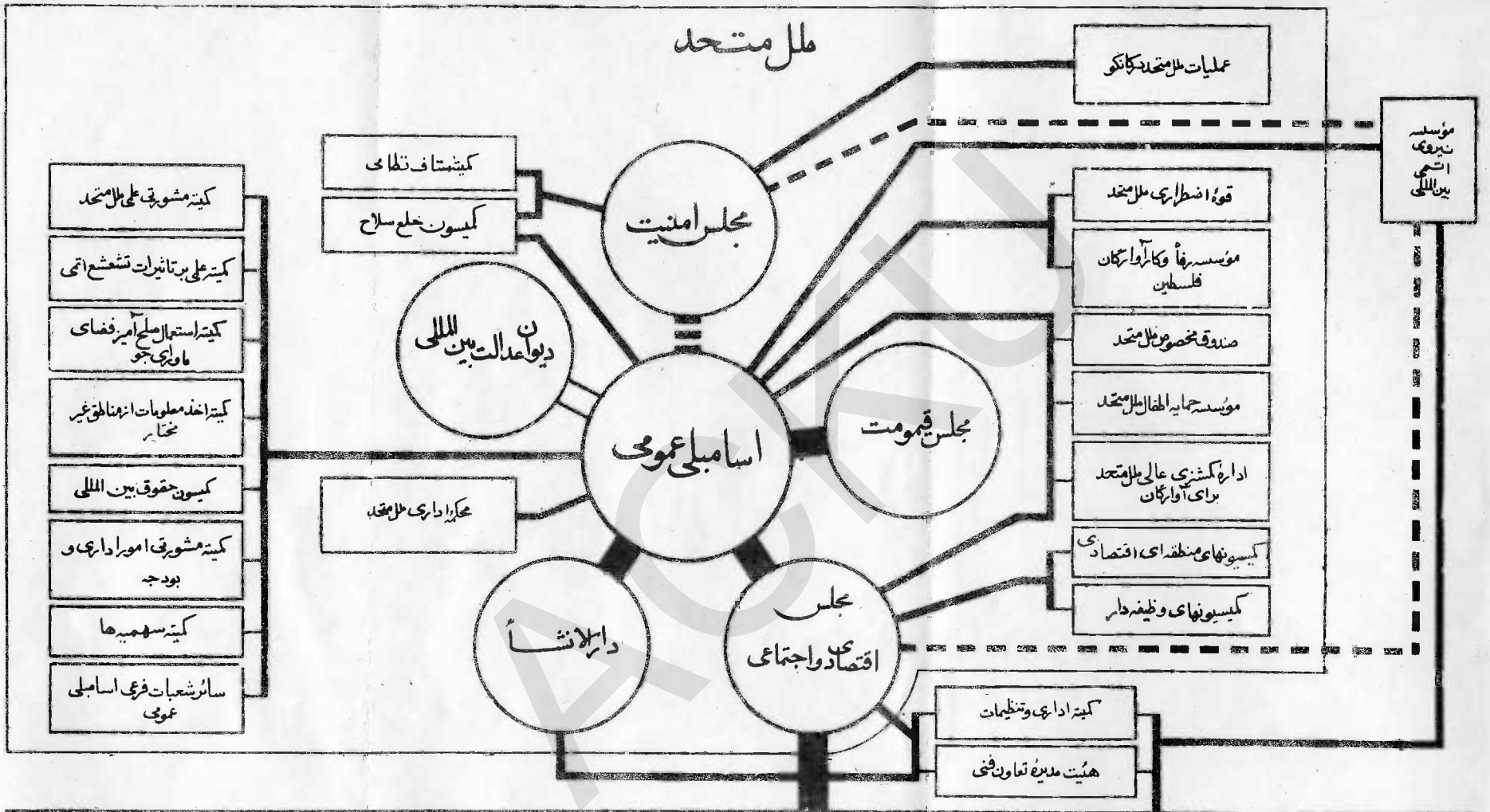
۱۹ نومبر ۱۹۴۶	افغانستان، آیسلند و سویدن
۱۶ دسمبر ۱۹۴۶	تایلند (سیام سابقه)
۳۰ سپتمبر ۱۹۴۷	پاکستان و یمن
۱۹ اپریل ۱۹۴۸	برما
۱۱ می ۱۹۴۹	اسرائیل
۲۸ سپتمبر ۱۹۵۰	اندونیزیا

در سال ۱۹۵۸ سوریه و مصر که هر دو عضو موسس و اصلی ملل متحد بودند متحداً يك دولت واحد را بوجود آوردند که موسوم شد به جمهوری متحد عربی. روز ۱۳ اکتوبر ۱۹۶۱ سوریه یازدهم بهیث يك دولت مستقل و جداگانه در همان ساحه خود که قبل از اتحاد، بامصر داشت عرض وجود کرد و اسم آن جمهوری عربی سوریه تعیین گردید.

- البانیا ، آستریا ، بلغاریا ، کمبوڈیا ، سیلون ، فنلند ، هنگری ، آیرلند ، ایټالیا
 اردنیه ، هاشمیة ، لائوس ، لیبیا ، نیپال ، پرتگال ، رومانیة و اسپانیة ۱۴ دسمبر ۱۹۵۵
- سودان ، المغرب و تونس ۱۲ نومبر ۱۹۵۶
- جاپان ۱۸ دسمبر ۱۹۵۶
- کانا ۸ مارچ ۱۹۵۷
- اتحادیه ملایا ۱۷ سپتمبر ۱۹۵۷
- جمهوریت گینه ۱۲ دسمبر ۱۹۵۸
- اعضای ملل متحد بتصویب اسامبله عمومی که بعد از توصیه مجلس امنیه بعمل می آید ،
 پذیرفته می شود . درپانزدهمین دوره اسامبله عمومی هفده کشور جدید حایز عضویت
 شده اند . اسماو تاریخ عضویت شان قرار ذیل است :
- کامرون . جمهوریت افریقای مرکزی ، چاد ، کانگو (برازاویل) ، کانگو
 (لیوپولدویل) . قبرس ، داهومی ، گابون ، ساحل عاج ، مدغاسکر ، نایجیر ، سومالیا ،
 توگو و ولتای علیا ۲۰ سپتمبر ۱۹۶۰
- مالی و سینگال ۲۸ سپتمبر ۱۹۶۰
- نایجیریا ۱۷ اکتوبر ۱۹۶۰
- در شانزدهمین دوره اجلاسیه اسامبله عمومی چار کشور دیگر عضویت ملل متحد
 را حاصل نمودند که عبارتند از :
- سیرالیون ۲۷ سپتمبر ۱۹۶۱
- موریتانیا و جمهوریت مردم منگولیا ۲۷ اکتوبر ۱۹۶۱
- تنگانیکا ۱۴ دسمبر ۱۹۶۱
- در هفدهمین دوره اجلاسیه اسامبله ملل متحد کشورهای ذیل شامل شدند :
- بروندی ، جمیکاه ، روند او ترینی د اد تو با گو ۱۸ سپتمبر ۱۹۶۱
- الجزائر ۱۱ اکتوبر ۱۹۶۲
- یوگاندا ۱۲ اکتوبر ۱۹۶۲
- (ارسالی اداره اطلاعات ملل متحد در کابل)

ملل متحد د و موسسات مربوطه آن

پہ بارہ کی چہ ہرگز اوولایاتو کی ۳ ورگی وی اودمامورینو د حاضری اور خستی
داصولنامی بہ ۳۸ مادہ دیوی تبہری زیانول .

۸-۲۶ لمبر تصویب د ۴۱ کال دمیزان بہ ۲۹ نیقہ، دمامورینو د جرایمو د جزا
داصولنامی د پروژی اودعامہ گتی اوامنیت بہخلاف د جرایمو اصولنامہ چہ (۱۹۱)
مادی لری .

۹-۲۷ لمبر تصویب د ۴۱ کال دمیزان بہ ۲۹ نیقہ، د تقاعد دخرانی د ۱۳۴۱ کال
د بودگی بہ بنارہ کی .

۱۰-۲۸ لمبر تصویب د ۴۱ کال دمیزان بہ ۳۰ نیقہ، داجباری کار دلفو د ۱۰۵
مقاولی اود ۱۰۶ مقاولی او ۱۰۳ توصیہ نامی د ہفتگی استراحت بہ تجارت، ادارو
دعمادو دوزارت پیشنہاد .

۱۱-۲۹ لمبر تصویب د ۴۱ کال دمیزان بہ ۳۰ نیقہ دافغانستان د شاهی حکومت او
دمتحد عربی جمہوریت د حکومت ترمغ د دو کالو لیارہ د تجارتی موافقت نامی او
تادیاتو د مادو بہ بارہ ۴۱ کال د حمل دمیاشتی د ۲۰ نیقی شخبہ تر ۱۳۴۳ کال د حمل
دمیاشتی د ۲۱ تاریخ پوری .

ہفتہ فوری چہ دکمیسیونو بہغو نہو کی تدقیق اود فیصلی د صادرولو شخبہ دروستہ
دشورا عمومی غونہی تہ ورائندی شویدی :

الف: دقوانینو دوضع، تفسیر اوتغییر، داخلہ چارو، د شکیاتونو داوردہ لو اود
قبایلو کمیسیون :

۱- د بند یانو دمکافاتو اومجازاتو داصولنامی ۱۲۵ مادہی دتعمیل پہ بارہ کی
دکمیسیون د ۴۱ کال دجوژاد میاشتی د ۱۲ نیقی ۴ فیصلہ .

۲- د ملکیتہ مامورینو د معاکجاتو د اصول اودمحاکمو دتشکیل داصولنامی
دلومیہ مادی دتعمیل د موضوع پہ بارہ کی دکمیسیون د ۱۵ د ۱۳۴۱ نیقی ۵ فیصلہ .

۳- دافغانستان بانک داساسنامی د ۱۹۵ ما دی دتعمیل پہ بلوہ کی دکمیسیون
د ۱۹ د ۱۳۴۱ نیقی ۶ فیصلہ. دغہ موضوع فعالی بودگی او تجارت چارو دکمیسیون
لہخواہم دغور لاندی قبول شوی اوفیصلہ صادرہ شویہ .

۴- دملکیہ تقسیماتو بہ اصولنامہ کی دیوی ضمیمی بہنسبت دکمیسیون ۱۲ د ۱۳۴۱
نیقی ۷ فیصلہ .

۵- د معدرہ دواگانو یو واحد ترون پہ بارہ کی دکمیسیون د ۲۶ د ۱۳۴۱ نیقی ۸
فیصلہ . نومودی موضوع دشورا دصحبہ چارو دکمیسیون لہخواہم تر عنوان لاندی
قبول شوی اولانامہ فیصلہ شویہ .

۶- لامحاسبیاتو دہلتنی د اصولنامی د پروژی پہ بارہ کی دکمیسیون ۱۶ د ۱۳۴۱
نیقی ۹ فیصلہ .

۷- د عسکری مکلفیت د اصولنامې د ۲ مادې د تعدیل او د ۱۴ مادې د تبصرې د تعدیل په باره کې د کمیسیون د ۴۱۶۶۵ نېټې ۲۰ او د ۴۱۶۷۳ نېټې ۱۱ فیصله نومولې موضوع د ملي شورا د ملي دفاع د چارو په کمیسیون کې تر غورلاندې نیول شوی او لازمه فیصله صادره شوې ده .

۸- د کندهار د ولایت د کجکی او ارغنداب د ناوې د اوبو د پیرو د لخوا او قیمت د اصولنامې د پروژې په باره کې د کمیسیون د ۴۱۶۷۴ نېټې ۱۲ فیصله دغه موضوع د کرهڼې او مالي او بودجې چارو په کمیسیون کې هم تر غورلاندې نیول شوی او لازمه فیصله صادره شوې ده .

۹- د تالقانو د اعلي حکومت د بودجې او گراف د تشکیل په باره کې د کمیسیون د ۴۱۶۷۵ نېټې ۱۳ فیصله دغه موضوع د شورا د مالي او بودجې چارو په کمیسیون کې هم وړاندې شوی او فیصله پدې کې شوې ده .

۱۰- د مامورينو د درختنې د اصولنامې د ۳۸ مادې د تعدیل په نسبت د کمیسیون د ۴۱۶۷۵ نېټې ۱۴ فیصله .

۱۱- د پست او تلگراف د ۶ او ۲۶ مادو د تعدیل په باره کې د کمیسیون د ۴۱۶۷۲ نېټې ۱۵ فیصله . په دې باره کې د شورا د مخا براتو، مالي او بودجې چارو کمیسیون هم لازمي فیصلې صادري کړي دي .

۱۲- د تالقانو د اعلي حکومت د نوي تشکیل په باره کې د ملکچه تقسیماتو د اصولنامې د ۳۲ مادې د تعدیل په باره کې د کمیسیون د ۴۱۶۷۲ نېټې ۱۶ فیصله .

۱۳- د هفتگی استراحت په باره کې د ۱۰۶ د مقاولي او د ۱۰۵ گڼي د مقاولي او د کارگرانو د اجپاری کار د لخوا په حقله د ۱۰۳ گڼي سفارشنامې په باره کې د کمیسیون د ۴۱۶۷۲ نېټې ۱۷ فیصله په دغه موضوع کې د شورا د معاو نو او هماغه تبعو کمیسیون هم غور کړی او فیصله یې ورکړې ده .

۱۴- د مامورينو د جرایمو او د عامه امنیت او گټې په خلاف جرایمو د اصولنامې د پروژې په باره کې د کمیسیون د ۴۱۶۷۸ نېټې ۱۸ فیصله .

۱۵- د خلکو په (۲۴۰) قلمو قانوني عریضو غور او خبرې نه چه د شورا د شکایاتو د اوریدلو کمیسیون ته رارسیدلي دي او بیرته خپلو مربوطو محایو نو ته لېږل شوي دي . ب ، د شورا د تجارت بودجې لومالی چارو کمیسیون ،

۱- د کجکی او ارغنداب د ناوې د اوبو د خرڅولو او قیمت د اصولنامې د پروژې په باره کې د کمیسیون د ۴۱۶۷۳ نېټې ۳ فیصله د شورا د قوانینو کمیسیون هم پدې برخه کې خپله فیصله ورکړې ده .

۲- د افغانستان بانک د اصولنامې د ۱۹ مادې د تعدیل په باره کې د کمیسیون د ۴۱۶۷۳ نېټې ۴ فیصله د شورا د قوانینو کمیسیون هم په دغه برخه کې غور او فیصله یې ورکړې ده .

- ۳ - د دولت د وارداتو او مصارف د بودجی په باره کښی د کمیسیون د ۴۱۴۷۶۶ نیتی ۵ فیصله.
- ۴ - د دربار د وزارت د بودجی د جزو د تطبیق په باره کښی د کمیسیون د ۴۱۴۷۶۶ نیتی ۶ فیصله.
- ۵ - د ملی دفاع د وزارت د بودجی د جزو د تطبیق په باره کښی د کمیسیون د ۴۱۴۷۶۶ نیتی ۶ فیصله.
- ۶ - د افغانستان د شاهی دولت او د متحد عربی جمهوریت د حکومت تر منځ د تجارتی موافقت نامی په باره کښی د کمیسیون د ۴۱۵۰۲۷ نیتی ۸ فیصله.
- ۷ - د ملی شورا د ریاست د بودجی د جزو د تطبیق په باره کښی د کمیسیون د ۴۱۶۱۴۱ نیتی ۹ فیصله.
- ۸ - د صدارت عظمی د بودجی د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۴۱۶۱۳۰ نیتی ۱۱ فیصله.
- ۹ - د اعیانو د ریاست د بودجی د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۴۱۶۱۲۱ نیتی ۱۲ فیصله.
- ۱۰ - د قیامو د ریاست د بودجی د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۴۱۶۱۲۴ نیتی ۱۳ فیصله.
- ۱۱ - د معادنو او صنایعو د وزارت د بودجی د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۴۱۶۱۲۵ نیتی ۱۴ فیصله.
- ۱۲ - د عدلیه وزارت د بودجی د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۴۱۶۱۲۷ نیتی ۱۵ فیصله.
- ۱۳ - د کار توگرافی د ریاست د بودجی د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۴۱۶۱۲۸ نیتی ۱۶ فیصله.
- ۱۴ - د مخابراتو د وزارت د بودجی د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۴۱۶۱۳۱ نیتی ۱۷ فیصله.
- ۱۵ - د ملکی هوامی ریاست د بودجی د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۴۱۷۱۱۹ نیتی ۱۸ فیصله.
- ۱۶ - د ترانسپورت د ریاست د بودجی د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۴۱۷۱۲۱ نیتی ۱۹ فیصله.
- ۱۷ - د پلان د وزارت د بودجی د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۴۱۷۱۲۲ نیتی ۲۰ فیصله.
- ۱۸ - د اولمپیک د ریاست د بودجی د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۴۱۷۱۲۴ نیتی ۲۱ فیصله.

- ۱۹ - د تالقانو د اعلی حکومت د تشکیل د گراف او د ۱۳۴۱ کال د بودجې په باره کښې د کمیسیون د ۱۲۷۱۲۳۱۲ نېټې ۲۲ نمبر فیصله په دغه موضوع د شوراد قوانینو د چارو له خوا هم غور شوی او فیصله ورکړې شویده.
- ۲۰ - د داخله وزارت د بودجې جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۱۱۷۱۱۴۱۱۲ نېټې ۲۳ نمبر فیصله.
- ۲۱ - د تجارت وزارت د بودجې جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۱۱۷۱۱۳۱۱۵ نېټې ۲۴ نمبر فیصله.
- ۲۲ - د امنیت د عمومی قوماندانې د بودجې د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۱۱۷۱۱۲۱۱۷ نېټې ۲۵ نمبر فیصله.
- ۲۳ - د هیرمند د وادی د عمومی ریاست د بودجې د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۱۱۷۱۱۲۱۱۷ نېټې ۲۶ نمبر فیصله.
- ۲۴ - د پست او تلگراف د اصولنامې د ۶ او ۲۶ مادو د تعدیل په نسبت د کمیسیون د ۱۱۷۱۱۲۱۱۷ نېټې ۲۷ فیصله د دغه موضوع د مضامینو او قوانینو د چارو د کمیسیون له خوا هم تر غور او کتنې لاندې نیول شوی او فیصله ورکړې شوی ده.
- ۲۵ - د پوهنتون د ریاست د بودجې د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۱۱۷۱۱۲۱۱۸ نېټې ۲۸ نمبر فیصله.
- ۲۶ - د مطبوعاتو د مستهل ریاست د بودجې د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۱۱۷۱۱۲۱۱۸ نېټې ۲۹ نمبر فیصله.
- ۲۷ - د مالیې وزارت د بودجې د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۱۱۷۱۱۲۱۱۹ نېټې ۳۰ نمبر فیصله.
- ۲۸ - د کوهی د وزارت د بودجې د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۱۱۷۱۱۲۱۲۰ نېټې ۳۱ نمبر فیصله.
- ۲۹ - د پوهنې د وزارت د بودجې د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۱۱۷۱۱۲۱۲۲ نېټې ۳۲ نمبر فیصله.
- ۳۰ - د دولت د تصدیق او اشتراکاتو د اصولنامې د پروژې په باره کښې د کمیسیون د ۱۱۷۱۱۲۲۱۲۳ نېټې ۳۳ نمبر فیصله.
- ۳۱ - د تقاعد د خزانې د ۴۱ کال د بودجې په باره کښې د کمیسیون د ۱۱۷۱۱۲۲۵ نېټې ۳۴ نمبر فیصله.
- ۳۲ - د اعلی آباء دروغتیا د مؤسسو د ریاست د بودجې د جزو د تدقیق او تطبیق په باره کمیسیون د ۱۱۷۱۱۲۲۵ نېټې ۳۵ فیصله.
- ۳۳ - د طب د پوهنځی د ریاست د بودجې د جزو د تدقیق او تطبیق په باره کمیسیون د ۱۱۷۱۱۲۲۵ نېټې ۳۶ فیصله.

۳۴- د افغانستان د شاهي دولت او متحد عربي جمهوريت د حکومت ترمنځ د تجارتي موافقت نامې او د اعتبار د تمدید په باره کې د کمیسیون د ۱۷۲۲۸ ر ۴ نیټې ۳۸ فیصله

۳۵- د خارجې چارو د وزارت د بودجې د جزو د تدقیق په باره کې د کمیسیون د ۱۷۲۲۹ ر ۴ نیټې ۳۸ فیصله.

ج: د خارجې چارو کمیسیون:-

- ۱- د افغانستان د شاهي دولت او د متحد عربي جمهوريت ترمنځ د تادياتو او تجارتي موافقت نامې په باره کې د کمیسیون د ۱۷۲۴۱ ر ۴ نیټې ۲ نمبر فیصله.
 - ۲- د افغانستان د شاهي دولت او د پولیند د جمهوري حکومت ترمنځ د هوايي حمل و نقل د موافقت نامې په باره کې د کمیسیون د ۱۷۲۴۱ ر ۴ نیټې ۳ نمبر فیصله.
- د: د عدلیې چارو کمیسیون:

۱- د مامو زینو د جرایمو او عامه دامت او گټې په خلاف د جرایمو داصو لنامې د پروژې په باره کې د کمیسیون د ۱۷۲۲۵ ر ۴ نیټې ۱ نمبر فیصله. دغه موضوع د شورا قوانینو په کمیسیون کې هم ترغور لاندې نیول شوی او فیصله صادره شوی ده.

ج: دملې دفاع د چارو کمیسیون:

۱- د عسکري مکلفیت داصو لنامې د ۲ مادې د تعدیل او د ۱۴ مادې د تبصرې د تعدیل په باره کې د کمیسیون د ۱۷۲۶۱ ر ۴ نیټې ۲ نمبر فیصله. دغه موضوع د شورا د قوانینو د تدوین د چارو په کمیسیون کې هم ترغور لاندې نیول او لازمه فیصله شویده.

و: د مطبوعاتو، پوهنې او وروغتیا کمیسیون

۱- د مخدره دواگانو د یو واحد تېون په باره کې د کمیسیون د ۱۷۲۱۳ ر ۳ نیټې ۱ نمبر فیصله. دغه موضوع د قوانینو په کمیسیون کې هم دغور او کتنې لاندې نیول شوی او فیصله صادره شوی ده.

ز: د مخابراتو، فواید عامې، کرهڼې او د معادنو او صنایعو کمیسیون:

۱- د پست داصو لنامې د ۶ مادې او تلگرام داصو لنامې د ۲۶ مادې په باره کې د کمیسیون د ۱۷۲۱۴ ر ۴ نیټې ۲ نمبر فیصله. دغه موضوع د شورا د قوانینو د تدوین او د بودجې د کمیسیون له خوا هم ترغور لاندې نیولی ده.

۲- د هفتگی استراحت په باره کې د نمبر ۱۰۶ گڼې د مقاومتی دمطالعی او تدقیق او نمبر گڼې توصیه نامې او د کارگرانو د اجپارې کار د لغو کولو په حقله د ۱۰۵ نمبر مقاوله نامې په باره کې د کمیسیون د ۱۷۲۱۸ ر ۴ نیټې ۳ نمبر فیصله.

دملې شورا د کمیسیونو اجراءات.

الف: د قوانینو د وضع تفسیر او تغییر، داخله، دشکایا تو اوریدلو او د قبا یلو

د چارو کمیسیون

- ۱- دچک وردک د ۳ درجی دحکومت د نوي تشکیل په باره کې د کمیسیون د ۲۴۳۲۴۴ نېټې د ۲ نمبر فیصله .
- ۲- د پست داصو لنامې د ۶ مازې او د تلگراف داصو لنامې د ۶ مادي د تدقیق په باره کې د کمیسیون د ۲۷ ۲۳۳ ۴۲ نېټې ۳ نمبر فیصله .
- ۳- دخلکو د (۱۱۰) قطعو رارسیدلو قانونی عریضو په حقله غور او کتنه او خپلو مربوطو مراجمو ته د هغه استول .
ب : د خارجه چارو کمیسیون .
- ۱- د کار د بین المللی سازمان د اساسنامې د ۷ مادي د تعدیل په باره کې د کمیسیون د ۳۳۴۳۴۳ نېټې ۱ نمبر فیصله .
- ۲- د گورنرانو د بوردد تشکیلاتو د ۶ مادي الف ۳ د تعدیل په باره کې د کمیسیون د ۳۱۴۳۳۴۳ نېټې ۲ نمبر فیصله .
ج : د تجارت مالی او بودجی د چارو کمیسیون .
- ۱- دچک وردک دحکومت د نوي تشکیل په باره کې د کمیسیون د ۲۵ ۳۳۳ ۴۲ نېټې ۴ نمبر فیصله چه دغه موضوع پخرا د قوانینو د تدوین د چارو د کمیسیون له خوا هم تر بحث لاندې نیول شوی او د غوراو د تدقیق نه وروسته به هغه باره کې فیصله صادره شویده
«ختم»

(بقیه صفحه ۵۵)

موسسه صحتی جهان

مؤسسه صحتی جهان از سال (۱۹۴۹) باینطرف باحکومت شاهی افغانستان همکاری دارد. اولین سروری تثبیت احتیاجات مبرم صحتی مملکت در همان سال صورت گرفت. از (۱۹۵۰) پروگرام کنترول تیفو س و نمایش ملاریا و پروژة تربیه در حوالی لغمان شرع شد هدف های عمده معاونت مؤسسه صحتی جهان در افغانستان شامل است. بر شقوق متعدده از قبیل تقویة سرویس های صحتی ملی، معاونت در تربیه بهتر و زیاد تر کارگران صحتی از طریق فیلمو شپ ها برای تحصیل در خارج و تقویة مؤسسات صحتی موجوده به منظور تربیه پرسونل فنی و ماورای فنی، مجادله با امراض بزرگ از قبیل ملاریا، توبرکلوز، زهروی، چیچک و غیره، حمایت طفل و مادر و بهتر ساختن وضع صحتی محیط پذیریه، حفظا لصحة محیطی، آب پاک و پروژة های صحتی د هات به همکاری ریاست انکشاف د هات در تاسیس مؤسسه صحت عامه و تقویة پوهنخی طب پوهنتون کابل عم معاونت شده علاوه لا بر اتوار صحتی مرکزی نیز تاسیس و تقویة یافته و احصایه های حیاتی و صحتی نیز آغاز گردیده است.

در سال (۱۹۵۱ و ۱۹۵۲) بودجه صحتی مملکت (۱۴۸۴۶۸۹۱) افغانی بود ده (قیمت کار های بزرگ درین حساب شامل نیست) حالا نکه در سال (۱۹۶۱ و ۱۹۶۲) مبالغه که برای فعالیت های صحتی مملکت تخصیص داده شده عبارتست از (۵۵۳۷۳۶۰۲) افغانی که بازم قیمت کارهای بزرگ در آن شامل نمیشد. همینکه بودجه صحتی کشور چارچند شده است نشان میدهد که مقامات صالحه در امور صحتی مملکت توجه زیاده میکنند. حکومت میکوشد که سطح صحت مردم بلند برود. اقداماتی آغاز و اتخاذ شده تا مردم در آینده نزدیک صاحب زندگی بهتر و صحت بهتر باشند.

علاقه مندی مامورین به پروگرام های مختلف و ذارت صحتیه و معاونت مزید مراجع بین المللی این امید را تقویة میکنند. پروگرام های صحتی که مؤسسه صحتی جهان به آنها کمک میکند قرار ذیل است:

اول- پروگرام امحای ملاریا:

این پروگرام که به حیث يك پروژة نمایشی و تربیه شروع شده بود بعد از طی مرحله کنترول حالا بلکی شکل يك پروگرام امحار گرفته و کامیابانه پیش میرود. مؤسسه ملاریا ی کابل نه تنها مرکز منطقه شرق مرکزی میباشد بلکه هسته سرویس های ملی امحای ملاریا نیز است.

موسسه بمنظور تربیه کارگران معاونت فنی شقوق استخبارات صحتی میکروسکوپیست ها و معانان انتمولوژیکیال کورس های تربیوی دایر میکند. برای اولین بار در ولایت ننگرهار و عملیه دواپاشی متوقف ساخته شده است.

دوم- تعلیم و تربیه صحی و معاونت به پوهنځی طب

معاونت موسسه صحی جهان درین زمینه از سال (۱۹۵۲) با اعزام يك پر و فیسر طب وقایوی واجتماعی شروع شد . تا حال وقتاً فوقتاً پروفیسر های موظف در مضامین اناتومی و فزیولوژی طبابت داخلی ، نسایی، پتالوجی و طب وقایوی واجتماعی اعزام شده است . برای بلند بردن سطح علمی دکتوران و کارگران فنی افغانی يك عده فیلوشپ ها داده شده است .

فلا يك پر و فیسر پتالوجی در فاكولته طب از طرف مؤسسه مذکور ایفای وظیفه می نماید ، و يك پروفیسر فزیولوژی نیز عنقریب بکابل میرسد .

تهیه و اکسین در کابل:

مؤسسه صحی جهان برای بهتر ساختن واکسین سازی یکنفر بکترولوجست رادر مؤسسه واکسین سازی کابل داده ، و برای انکشاف آن اقدامات جار یست . يك نفر افغان در شق بکتر لوژی عمومی و یکنفر در شق واکسین سازی بخارج فر ستاده شدند. مستحضرات مؤسسه مذکور حالا از هر حیث بهتر شده اند .

تبلیغ صحی:

پروژه تبلیغات صحی در مکتب سنا ترین: تر بیه نرس و قابله فعالیت زیاد دارد کمپوندر ها، قابله ها و پرستار های تحت تربیه برای اخذ معلوت جدید به کورسهای تجدید معلومات شامل ساخته شده اند . در دارالمعلمین نیز کورسهای صحی دا تر گردید . يك سمینار هم درین باره دایر شد . پروگرام امجای چیچک نیز ازین تبلیغات مستفید شده است .

پروژه صحی دهات:

آمر صحی سا بقه بعد از ختم کار تبدیل و عوض او شخص دیگری وارد شد . پروژه موافقانه پیش میرود و باریاست انکشاف دهات و با سایر مراجع همکارى نزدیک وارد

در زمینه حفظالصحه محیطی پیشرفت قابل ملاحظه حاصل گردیده است . چاهها و میزها ییکه به قیمت مناسب و از مواد محلی ساخته شده به نسبت ارزان بودن قیمت آن حسن قبول یافته است معیناً هنوز کار های زیادی باقیمانده است در نظر گرفته شده که عوض يك نفر روغتیا پال يك نرس صحت عامه درین پروژه مقرر شود مقدمات يك نمونه سر ویس صحی دهات برای آینده تر تیب یافته و تربیه پرسونل ملی درین زمینه نیز ضروریست .

مکتب روغتیا پال:

در جنوری (۱۹۵۶) این مکتب تاسیس و تا حال (۸۶) نفر ازان فارغ شده است . مکتب مذکور حالا در عمارت مؤسسه صحت عامه نقل مکان نمود . فضای جسید و

همکاری مامورین ملی و بین المللی وضع مکتب و تعلیمات آنرا بهتر ساخته است .
تعداد داخلة مکتب (۴۱) شاگرد میباشد . معلمان مکتب روغتیا بال در عین زمان
با وزارت صحیه و بشاړوالی کابل در پروژه های صحی که مستلزم غور مزید میباشد
همکاری میکنند .

معاونت به مؤسسه صحت عامه:

مؤسسه صحت عامه در اگست (۱۹۶۲) بوجود آمد علاوه از مکتب سنترین
(روغتیا بال) و تبلیغات صحی سایر شقوق مؤسسه صحت عامه باید انکشاف کنند .
مخصوصاً فعالیت ابی دیملوژی (شناختن امراض ساری) لازمست که برای این مقصد
وسایل تشخیص و احصاییه صحی باید در مؤسسه بوجود آید . باید به خاطر داشت
که مؤسسه صحت عامه در پلان ننگ آیسند و سرویس های صحی مملکت رول
عمده دارد .

سرویس های مشاورتی سل:

مؤسسه صحی جهان بامرکز سل از چندین سال باینطرف کمک است . این پروژه به
حیث یک مرکز نمایش و تربیه در کابل شروع و یک عده کفافی متخصصان مؤسسه
صحی جهان و کارمندان داخلی در آن شامل کار شدند . مدت دو سال مشاوران
قصیرالمدت نیز به آن داده شد فعلاً نیز یک آمر صحی باین پروه موظف گردید .
است کار عده این شخص تربیه تبعه افغانی و کمک در تشکیل مراکز مجا دله با
تویرکلوز است وی تطبیق واکسین بی، سی، جی را در بین طبقات مشبوه شروع نموده
است . که زیاد تر آنها را اطفال احتوا میکنند . یک عده تکنیشین های بی، سی، جی
تربیه شده و تطبیق این واکسین در اطفال مکاتب آغاز یافته است . آمر مذکور
در فابریکه نساجی گلپهار به همکاری مربوطین مرکز سل کارگران و خسانواده
کارگران شرکت مذکور را از نظر سل معاینه نموده است . حکومت وعده داده تا
مشکلات کارشانرا حل کند .

سرویس های مشاورتی نرسنگ:

این پروژه بصورت قناعت بخش پیش میرود . در شفاخانه علی آباد یک ساحه
تربیوی تاسیس شده تا سطح معلومات نرس ها را بلند ببرد . این ساحه مرکب است
از دو اتاق مریشان جراحی که یک عده کفافی اطفال وکلان سالان در آن بستری
میباشند .

مکتب پرستاری انائیه هنوز هم بامشکل اینکه شاگردان صنف (۹) را جلب کند
مواجه است . در شفاخانه شهر آرا یک کورس سه ساله پرستاری و قابلمگی در ماه
مارچ ۱۹۶۳ شروع شد .

پروگرام امجای چیچک :

حکومت تصمیم گرفته تا پروگرام امجای چیچک را در مملکت تطبیق کند. مؤسسه صحی جهان یک آمر طبیی اعزام نموده تا در طرح پلان و پروژة امجای این مرض از مملکت باحکومت کمک کند. یک پروژة تجربتی در کابل شروع شده و تکنیک ها و متد و لوجی که در آن صورت میگیرد در آینده برای سایر نقاط مملکت نیز قابل تعقیب میباشند.

مؤسسه صحی جهان مقدار زیاد واکسین خشک نیز داده است. ماموران افغانی تربیه و یک تعداد موثرها بدسترس حکومت گذاشته شده است. مساعی زیاد و توجه فراوان بکار است تا این پروگرام تطبیق و کامیابی حاصل گردد.

مؤسسه هوانوردی ملکی بین المللی

طی دو اژده ماه گذشته هوانوردی توسعه یافته و بسیاری وسایل مخا بره رادیومی که پلان نصب آن قبلاً تهیه شده بود بکار افتیده است. در ماه می میدان هوا یسی بین المللی کابل افتتاح شد و در ماه سپتمبر وسایل جدید در میدان هوایی بین المللی قندهار نیز مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

زیاد شدن میدا نهای هوایی، وسایل رادیو، ستیشن های هواشناسی و طیاره مستلزم آن گردید که عده پرسنل یعنی کارکنان فنی نیز زیاد شود بنا در شقوق ذیل عده زیاد تر اشخاص تحت تربیه گرفته شده اند.

کنترول ترافیک هوایی، سرویس اطلاعات پرواز، وسایل مخا برات رادیویی حفظ و ترمیم رادیو، دستگاہ برق، سرویس نجات و اطفاییه.

دروس مذکور در مرکز تربیه عملیاتی که از طرف ریاست هوایی ملکی داری شده و در نزدیکی میدان هوایی بین المللی کابل واقعست صورت گرفته است. مرکز تربیه عملیاتی دارای وسایل ذیل میباشند:

ده اتاق درس، یک کتابخانه، یک اتاق تفریح، یک لابراتوار رادیو، یک اتاق تایپ، یک کارخانه ماشین، یک نجارخانه، گراجهای برای موثرهای اطفاییه، تجویلخانه ها، سه اتاق دفتر و یک اتاق بز رگه کنفرانس که دارای سامان سینما و دیگر وسایل سمعی و بصری میباشند.

باساس تجویز ریاست هوایی ملکی مرکز تربیه عملیاتی بار دیگر ترمیم و باغچه آن مرتب گردیده است. این کارها برای صحت و سلامت طلاب لازم بود و فضایی نظیفی را بوجود آورده است.

پالیسی معاونت فنی مؤسسه هوانوردی ملکی بین المللی اینست که تمام وظایف متدرجاً به افغانها سپرده شود. عده زیاد کورنتربارت های ورزیده و معلمان افغان بعد از تحصیلات در محارج بوطن بازگشته و حالامی توانند بوطن خود خدمت مفیدی را انجام بدهند.

- عده کارگران . طلاب و فارغان قرار ذیل است :
- ماموران موسسه هواوردی ملکی بین المللی: (۵) نفر متخصص و (۲) نفر ترجمان .
- ماموران افغان : (۷) نفر معلم و (۴) نفر کونترپارت .
- متعامان ؛ (۱۵۷) نفر که سال گذشته تحت تربیه گرفته شده اند .
- (۲۳) نفر کسانیکه هم کار میکنند و هم درس میخوانند .
- (۷) نفر از شق کنترول ترافیک هوایی .
- (۱۱) نفر اطفال بییه .
- (۸) نفر میکائیک دستگاہ برق .
- (۴) نفر میکائیک حفظ و ترمیم را دیو .

اتحادیه بین المللی تیلی کمیو نیکیشن

اتحادیه بین المللی تیلی کمیو نیکیشن که همکار نزدیک پروگرام توسعه یافته امداد فنی است کارهای خود را با ملل متحد و نمایندگی اختصاصی مشترکاً پیش میبرد . چنانچه حالاً يك عده زياد ممالک ازین موسسه درخواست نموده اند که متخصصان خود را برای بهتر ساختن وضع مخابراتی و تربیه کسار کنسان فنی شان اعزام نمایند .

از جشن سال گذشته تا اخیر ماه مه اتحادیه بین المللی تیلی کمیو نیکیشن سه نفر متخصص مخابراتی را جهت کمک با حکومت افغانستان اعزام نمود که از جمله دوره کاریکنفر آن در سپتمبر ۱۹۶۲ خاتمه یافت . متخصصان مذکور در اداره مخابرات و تدویر و مراقبت نظام امواج و سرکت های تیلیفونی و تلسگرافسی کمک می نمایند .

یکی از کارهای اساسی و عمده زیاد ساختن کارمندان فنی است در خزان ۱۹۶۲ طرح تاسیس يك مرکز تربیوی مخابراتی توسط متخصصان افغانی و به معاونت صندوق مخصوص ملل متحد تسوید یافت . این موضوع از طرف مرکز اتحادیه نیز منظور گردید حکومت افغانستان پروژه مذکور را قبول و به صندوق مخصوص ملل متحد ارسال کرد پروگرام مذکور به مرحله اخیر خود رسید و در جنوری ۱۹۶۴ به شورای حاکمه اتحادیه پیش خواهد شد و چانس خوبی برای قبول شدن دارد اتحادیه داخل مذاکره است تا پنج نفر متخصص دیگر اعزام کند . پیش بینی میشود که تحت اوبکس سکیم نیز متخصصان ورزیده به افغانستان بیایند تحت این نظام متخصصانی که برای خدمت می آیند عیناً مثل ماموران حکومتی داخل ماموریت شده و همان معاش رامیکیرد که يك مامور داخلی دولت در همان رتبه آن معاش را دارد ، تفاوت معاش شان را ملل متحد میدهد پروگرام اوبکس را سماً از طرف مرکز ملل متحد اداره میشود در باره کار . روزانه

تعداد، لیاقت، نوعیت کار و غیره مامورینیکه اعزام شود بانما یندگی های اختصاصی مشوره صورت میگیرد .

یک پروگرام دو جانبه بسیار خوب معاونت فنی بشکل تربیه در خود محل کار در زمینهٔ مخابرات بحکومت افغانستان پیشنهاد شده و متخصص اعزامی اتحادیه نیز آنرا توصیه نموده است.

اینکه شرکت های دور دست تیلیفونی و تلگرافی بین کابل، قندهار، پلخمری و مزار شریف بصورت قناعت بخش میرود. تا اندازهٔ زیاد مدیون فعالیت متخصص اعزامی اتحادیه و مقامات ملی مخابرات و ماموران فنی است.

متخصص اعزامی اتحادیه در ترتیب پلان پنج سالهٔ مخابراتی و پروژها بیکه تحت پروگرام امداد فنی و قرضهٔ جمهوری فیدرالی جرمنی باید بکار افتد نیز با وزارت مخابرات معاونت نموده است.

مؤسسهٔ بین المللی کار از اگست ۶۳ تا اگست ۱۹۶۳

طرح جمع آوری معلومات راجع به بازار استخدام که در مارچ (۱۹۶۰) بوجود آمده بود خوب در حال پیشرفت است. در سپتامبر ۱۹۶۲ و مارچ ۱۹۶۳ جمع آوری معلومات مطابق صورت گرفت: دامنهٔ این طرح در جلال آباد، غزنی و قندهار نیز توسعه پیدا کرد.

یکی از فعالیت های بسیار مهم سروی های نمونه یی قوهٔ کار در هرات و قندهار بوده که از آن در جمع آوری و نشر حقایق مجهول و مربوط بدیموگرافی این مناطق شهری مهم مملکت، بدست آمده است. این قسم سروی ها در مناطق شهری دیگر مانند ننگرهار، مزار شریف و غیره نیز سربراه خواهد شد.

مشاور قوهٔ بشری دربارهٔ تسهیلات تربیهٔ کارگران صنایع در افغانستان راپورتی تهیه کرده است. مشاور موصوف در تقسیم فارغ التحصیلان مکاتب مسلکی برای وزارت خانه ها و پروژه های مختلف که به چنین کار مندان احتیاج دارند معاونت کرده است.

فعلا هیأت مصروف تهیهٔ یک راپورت بر اوضاع قوهٔ کار در افغانستان میباشد. متخصص چرم پزی در تربیه و آموزش چرم پزان منطقهٔ چار بکار مصروف و آنان را با طریق های عصری چرم پزی آشنا میکنند دباغی نمونه یی که به معاونت مؤسسهٔ بین المللی کار بوجود آمده است پس از آنکه جنریتر آن در نومبر (۱۹۶۲) نصب شد باظرفیت کامل خود بکار افتاد. از نومبر (۱۹۶۲) با یبسطر طرف سه هزار پوست و چرم توسط این مؤسسه تولید شده است.

مشاور صنایع عدهٔ از اشخاص را با اصول کوآپریشن آشنا ساخت. این اشخاص پس از آنکه تربیت شان کامل شود در مؤسسهٔ انکشاف دهات اجرای وظیفه خواهند

کرد. همچنان متخصص مذکور در تسوید قانون کوآپریشن با حکومت معاونت کرده است.

امداد نمایدندگی نیروی ذروی بین المللی

بنا بر خواهش حکومت افغانستان در سپتامبر ۱۹۶۱ يك نفر متخصص فزیک ذروی از طرف نمایندگی نیروی ذروی بین المللی اعزام گردید که در پوهنچي علوم پوهنتون کابل تدریس و برای تأسیس يك لابراتوار فزیک ذروی در پوهنچي علوم کابل مشوره داده و در مورد طرح يك پروگرام انکشاف نیروی ذروی در افغانستان با حکومت کمک میکند.

ضمن پروگرام عادی سال ۱۹۶۰ نمایندگی نیروی ذروی به قیمت ۲۵۰۰۰۰ دالر سامان و لوازم لابراتوار فزیک ذروی به پوهنچي علوم طور کمک داده شد که به کمک متخصص اعزامی مؤسسه نصب گردیده و شاگردان در آن مشغول تحصیل و تجربه میباشند. متخصص مذکور درین مضمون نیز به آنها درس میدهد. طبق پروگرام توسعه یافته مؤسسه طی سالهای ۱۹۶۱ و ۱۹۶۲ به قیمت ۳۰۰۰۰۰ دالر سامان و لوازم دیگر هم به فاکولته داده شده که همه رسیده است. درخواست حکومت برای يك دستگاه رادیو کازوم يك داکتر صبحی و بعضی سامان دیگر و یکمده فیلمو شپها از طرف نمایندگی بین المللی نیروی ذروی تحت مطالعه است. قیمت این درخواست جدید مجموعاً ۱۲۲۰۰۰ دالر حساب شده است.

به همکاران دو شفاخانه راجع به تطبیق رادیو ایزوتوپ هادر طبابت پیشرفت حاصل کرده و پوهنچي علوم پر وژه نصب يك لابراتوار تدقیقاتی را درین زمینه روی دست گرفته است تا علاوه از شق طبابت، تطبیق رادیو ایزوتوپها در سایر شقوق مثل بیولوژی و غیره نیز صورت بگیرد. قیمت این پر وژه ۵۰۰۰۰۰ دالر خواهد شد و پروگرام عادی سال ۱۹۶۴ نمایندگی تا حال چندین فیلمو شپ به پوهنچي علوم داده شده که قیمت آن تا حال به ۶۴۰۰۰۰ دالر میرسد. مد نظر است تا در آینده قریب نیز چند فیلمو شپ دیگر داده شود.

جمله قیمت سامان، لوازم و فیلمو شپهای که از طرف نمایندگی مذکور تا حال به افغانستان داده شده بالغ به (۱۷۰۰۰۰۰) دالر میشود.

معاونتهای یونسف

یونسف در انکشاف پروگرامهای معاونت به اطفال با حکومت افغانستان کمک کرده و سامان و لوازم طرف احتیاج را از خارج وارد و ماموران افغانی را برای اجراء و انجام این پروگرامها ترغیب میکند. پروگرامهای عمده شامل امحای ملاریا خدمات مادران و کودکان، خدمات صحیحی دهات، تعلیم و تربیه است. یونسف تا حال تقریباً ۳۰۰۰۰۰۰ دالر به افغانستان کمک نموده است.

مختصر فعاليت يونسيف از جشن ۱۳۴۱ تاجشن ۱۳۴۲ قرار ذيل است .

تعليم و تربيه : تربيه معلمان مكاتب ابتدائي : ۱۳۲۰۰۰۰ دالر

يونسيف قبول كړد كه براي سال اول پروژه معاونت در سي به شمول وسايل سمعي و بصري، لوازم دفتر و كتابخانه . ومو تر براي اكاد يمي و معاش پنج نفر متخصص يونسكو مبلغ ۱۳۲۰۰۰۰ دالر را بدهد .

تحت اين پروژه يك دارا لمعلمين مختلط تاسيس و تنهادر آن بحيت شاگرد ، معلم و متخصص شامل كار خواهند شد . طی پنج سال اول ۲۷۵ نفر معلم بغرض تربيه معلمين فارغ خواهد شد . چون در نظر است كه تا سال ۱۹۸۰ عده دارا لمعلمين ها به (۶۴) برسد لذا اكاد يمي ميخواهد تا آن وقت عده كافي معلم را تربيه نمايد . دسته اول اين معلم ها كه براي تدريس در دارا لمعلمين تربيه ميشوند در سال ۱۹۶۵ فارغ مي گردند و به دارا لمعلمين جديد يگه در كابل تاسيس مييابد شامل كار ميشوند .

امحاى ملاريا : تخصیصیه سال ۱۹۶۳ مبلغ (۳۵۵۵۰۰) دالر

مجموع تخصیصه ۹۰۰ ۱۱۷۹ دالر

بمقابل (۳۵۵۵۰۰) دالر فوق به اندازه (۱۰۶۳۰۰۰) پوندي ، دي ، تي (۷۵) فيصده . (۸) موتر ، ادويه ضد ملاريا ، سامان لابرا توار و آله دولبا شي خريداري و به مؤسسه مجادله ملاريا تسليم داده شده است . مجادله عليه ملاريا بوقت مناسب آغاز شده و توقع ميرود كه ۷۳۲-۳۵۲۰ نفر به مقابل ملاريا حمايه شده باشد .

پروگرام تغذی:

يونسيف بغرض رفع احتياجات تغذی صبحی از اول اپريل ۱۹۶۲ تا ۳۰ جون ۱۹۶۳ بقرار شرح ذيل شير خشك، سابون و ويتامين آوب بو زارت صحتيه داده است تا دومراکز توزيع كابل و ولايات كه عده شان به (۷۰) ميرسد به اطفال و مادران توزيع كردد .

اسم جنس	مقدار	خدمتوسط استفاده كنندگان در هر روز
شير خشك سكيم	۸۱۹۷۴۸ پوند	۲۷۳۲۵ طفل و مادر
شير كامل	۷۴۹۶۴ پوند	۲۵۰۰ طفل كمتر از يكسال
سابون	۶۵۸۱۳	۱۰۹۷۰ طفل و مادر هرماه
ويتامين آو، د ۴۹۱۵۰۰۰۰ كپسول		۱۳۶۵۰ طفل و مادر

سرويس صحى دهات

برای سه مرکز صحى دهات يعنى يگوانگ (باميان) ، اشكاشم (بدخشان) و پنجوايى (قندهار) سامان و لوازم بشمول موترهاى جيب و يك اسپ ارسال شده . عده يونت هاى صحى كه يونسيف بآن كمك داده است باين صورت به (۱۱) يونت رسيد و روى همرفته ۵۵۲۰۰۰ نفر در حوزة آنهازندگى دارند . سه مرکز جديد در چمکنى ، پنج آب و وردك كه شامل (۲۰۰) قريه و ۱۵۰۰۰۰ نفر ميباشد در سال ۱۹۶۲ افتتاح شد .

موضوعاتى كه درين مراكز انكشاف خواهد كرد عبارت است از تربيه كارگران دهات ، كارگران توسعه زراعت ، القاح و نسلگيرى حيوانات ، سرويس هاى بيطارى ، تاسيس مراكز صحى ، پيش برد حفظ الصحه محيطى ، توسعه تحصيلات دوره ابتدائى و تعليمات اساسى و فعاليت هاى زنان ، توسعه اقتصاد خانگى ، پلاننگ قريه ها و خانه سازى در دهات .

يونسيف برای اين سه مرکز جديد متذکره سامان ، لوازم و موتر خريدارى و به مرکز تربيه گمزلار معاونت مزيد کرده است . تخم سبز بيجاب ، ادويه ضد حشره و (۱۶۰) سبت ساده سامان برای پروگرام بيله و روى نيز توزيع نموده است .

مؤسسه صحت عامه

در جنورى ۱۹۶۳ يونسيف منظور کرد كه برای تربيه انواع مختلف كارگران صحى بامو مؤسسه صحت عامه كابل كمك كنند . مؤسسه صحت عامه برای كارگران مختلفه صحى به حثت يك مرکز مشوره كار خواهد داد . و كورس هاى تجديدمعلومات دابر نموده و كارهاى عملى را در خود محل برای كارگران صحت عامه نمايش خواهد داد . لا براتوار تحقيقا تى آن برای همه مملكت كمك کرده واد ويه و قايوى توزيع خواهد نمود . تا حال لوازم كمتا بخانه ، مجلات ، لوازم و سامان برای تعليمات صحى ، برای مكتب دو غتيا پال و برای لا براتوار به مؤسسه صحت عامه داده شده است . علاوه آ يونسيف (۳) عراده فولكسواگن ، يك عراده بس (۲۰) نفرى (۲) عراده جيب ستيشن و اگون يك عراده پكپ ترك و سه عراده موتر سايكل به مؤسسه صحت عامه خواهد داد . تمام اين هاتا اخير سال ۱۹۶۳ بکابل مواصالت خواهد کرد .

تربيه دكتورها ، قابله ها و متخصصان اطفال در پوهنغى طب

يونسيف برای انكشاف شاگردان طبي سامان و لوازم لا براتوار ، سامان و لوازم شفاخانه و سر و ويس اطفال و ما دران راداده است و (۴) عراده موتر هم بد سترس مقامات مربوط گذاشته است كه قيمت آنها به ۲۴۰۰۰ دالر بالغ ميشود . به همكارى چندين مرجع يك ساحه تعليمات عملى در كابل بوجود آمده كه شاگردان قابله گى ،

پرستاری، طب و قایوی و اجتماعی پوهنځی طب پوهنتون کابل در آن درس عملی می آموزند.

مرکز اطلاعات ملل متحد

ارتباط این مرکز با مطبوعات کشور مثل سال گذشته بوجه احسن دوام داشته است. مطبوعات افغانی درباره امور ملل متحد علاقمندی تام گرفته علاوه از تبصره و مقالات از طرف خود نشریه های را که مرکز اطلاعات برایشان فرستاده نیز طبع کرده اند. بلیتن هفته وار آن حالایکی از ستون های شمرده میشود که هر دوشنبه در روز نامه اصلاح خوانندگان زیاد دارد. کابل رادیو علاوه از نشر منظم پروگرام هفته وار رادیویی این مرکز یک عده تیپ هاشامل بیانیه ها، مصاحبه ها و غیره را بزبان انگلیسی که از طرف مرکز اطلاعات فرستاده شده برود کاست کرده است.

ایام مهم مثل روز ملل متحد، حقوق بشر، روز صحت، هفته مجادله با گرسنگی و غیره از طرف مرکز اطلاعات استقبال شده و علاوه از نشر مضامین و اشاعه نشریه ها یک تعداد عکس و مضمون مربوط به ایام مذکور را برای جرایدار سال نموده است. غرفه ملل متحد در نمایشگاه سالانه جشن استقلال مورد توجه قرار میگیرد.

در مدخل عمارت جدید مرکز اطلاعات یک غرفه نمایش ساخته شد که وقایع مهم بین المللی را از نگاه ملل متحد با تصویر و نوشته مورد نمایش قرار میدهد. کتابخانه اداره اطلاعات مرجع از باب تتبع قرار یافته. مجلات و نشریه های ملل متحد را توزیع کرده فلم و فلم هاسترپ هارا بدسترس مکاتب و سینماها گذارده است.

همچنان اداره اطلاعات با گروپ های مختلف معلمان و معلمان بسویه بالا مسائل بین المللی و نقش ملل متحد را در آنها مورد بحث و مذاکره قرار داده و چگونگی اجرای آن مؤسسه و نمایندگی های اختصاصی را شرح کرده است.

احصاییه ذیل قسمتی از کارهای نشراتی مرکز اطلاعات را نشان میدهد.

پروگرام (۱۵) دقیقه ای هفته وار پشتو و دری در رادیو ۵۲ پروگرام

بلیتن هفته وار حاوی خبرهای ملل متحد ۵۲ بلیتن، پروگرام فوق العاده

رادیویی (روز ملل متحد، روز حقوق بشر، جشن ستارگان و کنفرانس ساینس تکنالوجی) ۴ پروگرام.

۳۸ اشاعه

اشاعه مطبوعاتی

رساله حقایق درباره ملل متحد، مقام زن، ملل متحد در افغانستان ۳ جلد همچنان یک تعداد یکاردهای جشن ستارگان که از طرف کمیشن عالم ملل متحد برای پناهگزی بنان تهیه شده بود با اهتمام این مرکز بفروش رسیده است. (پایان)

د مالی وزیر او د صدارت عظمی لومړی مرستیال پناغلی عبدالله ملکیار

پناغلی عبدالله ملکیار د مرحوم عبد الاحمد زوی په ۱۲۸۷ لمریز کال کې زېږېدلی او په ۱۳۱۱ کال کې د استقلال د لیسې څخه د فارغیدو نه وروسته د صدارت عظمی د دریمې څانګې د مدیر په حیث په وظیفه کې شامل شو او په ۱۳۱۵

کې په اړو کې د کښې په اړو کې د مېا په اړو کې د شوی و او په ۱۳۱۹ کښې د افغانستان بانک د ریاست د مرستیال او د ملی اقتصاد وزارت د دریم معین په حیث مقرر شو، په ۱۳۲۰ کال کې د هرات د ولایت د نائب الحکومه کې په وکالت

د مالی وزیر او د صدارت عظمی لومړی مرستیال
پناغلی عبدالله ملکیار

او په ۱۳۲۳ کال کې د هرات د ولایت

د نائب الحکومه په حیث مقرر شو.

وروسته له هغه په ۱۳۲۷ کال کې د هرات د معتمد علی حضرت په فرمان سره تر فیما د مخا براتو د وزیر په حیث تعیین او په ۱۳۲۷ کال کې د وزیر په رتبه پیا د هرات د ولایت د نائب الحکومه په حیث تبدیل او په ۱۳۳۱ کال کې د وزیر په رتبه د هلمند او ارغند او د ناوای د افکشاف د عمومی رئیس په حیث مقرر شو. وروسته له هغه په ۱۳۳۵ کال کې د شهر یاری حضور د فرمان په اثر د تجارت د وزیر په حیث انتخاب او په ۱۳۳۶ کال کې د مالی د وزیر په حیث مقرر شو.

ښاغلی عبدالله ملکيار په ۱۳۳۷ کال کښی دهما یونی معظم اعلی حضرت له حضور څخه د سردار عالی د نښان په اخیستلو موفق شو او د ۱۳۴۱ د کب په میاشت کښی د دکتور محمد یوسف په کابینه کښی یی د صدارت عظمی د لومړی مرستیال په حیث ترقی وکړه چه په عین حال کښی د مالی د وزیر په صفت عم وظیفه اجرا کوی .

د مالی د وزارت تشکیلی

ښاغلی عبدالله ملکيار (د صدارت عظمی لومړی مرستیال)	»	وزیر
محمد انور ضیایی	»	معین
عبد الوهاب حیدر	»	مشاور
رسول داد	»	د مخصوص قلم مدیر
محمد غوث	»	د مشاوریت آمر
میر عبدالصمد	»	د قوا نیټولوی مدیر
اکبر شهر ستانی	»	د خپر و نو مدیر
دکتور محمد اسمعیل	»	د اجرا آتو د تنظیم د مراقبت مرستیال
عبد الرحمن	»	» » »
اداری ریاست		
ښاغلی محمد افضل شهیر	»	د ریاست کفیل
رجب ملی یگانه	»	» مرستیال
محمد جان	»	د مامور ینو مدیر
محمد اسمعیل	»	د اداری بو د چی مدیر
تاج محمد	»	د محاسبی مدیر
محمد هاشم	»	د حواله جاتو مدیر
سید یاقو تشاه	»	د کنترول مدیر
عبد الرزق	»	د دفتر داری مدیر
محمد عظیم	»	د آر شیف مدیر
عبد الغنی	»	د بانو د حفظی مدیر
محمد نعیم	»	د خد ما تو مدیر
محمد عثمان	»	د خدمتو د تهیی مدیر
.....	»	د خزانو ریاست
		رئیس

مرستیال	بنا غلی ضیا همایون
د مرکزی خزاینو مدیر	» خواجه احسام الدین
» » »	» فضل الرحمن
» پورونو »	» نور محمد
» صکو کو	» عبدالغفار
د تادیا تو لوی مدیر	» محمد نسیم
» » مرستیال	» عبدالقدیر
غږی	» ۶ تنه
د تادیا تو د وارداتو مدیر	» سیف الدین
د دولتی تصد یو لوی مدیر	
لوی مدیر	» خواجه محمد عزت
مرستیال	» محمد فضل
»	» حبیب الله
د اسمارو مدیر	» علی محمد
غږی	» ۳ تنه
د بودجی ریاست	
د رئیس کفیل	» یار محمد
مرستیال	» محمد شریف
د بودجی د قوانینو مدیر	» محمد یوسف
» د خدمتو	» محمد امین
» » »	» عبدالحکیم
» » »	» محمد رسول
» د »	» محمد رسول
د محاسبانو ریاست	
د ریاست کفیل	» عبدالصمد
مرستیال	» محمد عوض
د تصفیی مدیر	» عبدالمنان
د کنترول د مراقبت مدیر	» عبداللطیف
د قطعی حساب د تنظیم مدیر	» غلام رضا
د آوانس د مراقبت مدیر	» عبدالغفور
غږی	» ۶ تنه
د عوایدو ریاست:	بنا غلی عبدالغفور
د ریاست کفیل	

مرستيال	بناغلي شير بهادر افر يدي
د عوايدو مدير	» مير عين الدين
د را پوزو نو د مراقبت مدير	» عبد الرحمن
د مواشي او محكمو مدير	» محمد رحيم
د خارجي مالياتو مدير	» محمد اكبر
د خارجي كنترولو مدير	» عبد الباقي
داملاكو رياست	
رئيس	» مير غلام احمد صالحی
مرستيال او د مساحت مدير	» روح الله
د محكمو مدير	» غلام قادر
د گمر كاتو رياست	
د رياست كفييل	» دكتور غلام حيدر داوړ
د گمر كاتو د مراقبت مدير	» مير آقا
بلقو نكي	» دري تنه
د تهپي د تصفيي لوي مديريت :	
لوي مدير	بناغلي محمد اكرم
د لوازمو مدير	» مير احمد
د محاسبی »	» حياة الله
د محكا كساتو مديريت :	
مدير	» محمد كبير
د تقاعدو لوي مديريت :	
لوي مدير	» محمد سرور
د تقاعد مدير	» محمد ايوب
د سكو كور رياست :	
رئيس	» عيد الرسول
د مراقبت غړی	» احمد گل
» »	» محمد حسن
» »	» سيد محمود
د سكو كو د چا پولوي مدير	» محمد عمر
» د برېښنا »	» فضل احمد
» د خدمتو »	» فضل احمد
د ضرابخاني رياست :	
رئيس	» غلام دستگير

چه د دوام ماهیت ، جنسیت او نهایت له حیثه به زده پوری بشکلی پیسی کښل کیږی برابر اود ۱۳۴۱ کال د عقرب په میاشت کښی دوه افغانسکی پیسی اود ۱۳۴۱ کال د حمل په میاشت کښی یو افغانسکی پیسی جاری او چالان کړلی . د ۱۳۴۱ کال د سنبلی نه تر حوت پوری به ۷ ، میاشتو کښی د مالیی دو زارت نه دولتی دوا بیرو ته دعا دی او انکشافی مصارفو له در که ټولې (۲۲۳۰۸۵۸۲۹۱) افغانی ا (۲۵۵۶۷۰۰۴) ډالره اود ۱۳۴۲ کال په لومړی یو در یو میاشتو کښی (۸۷۷۰۰۹۸۴۳) افغانی او ۱۲۱۸۳۴۹۹ ډالره ورکړی شوی دی . او په همدغه ټول د عمومو د ضرورتو د پانوی لکه د قیمتی پاڼو چاپ او ویشل د عریضو و نایق ، د پوستی ټکټونه په مختلف ټول نفوسی تذکری او اظهار نامی او نورو په باره کښی په زده پوری توجه شوی د ۱۳۴۱ کال د سنبلی نه د ۱۳۴۲ کال داسد د میاشتی تر پای پوری د سکو کو په مختلف ټول (۹۰۹۹۲۰۱) قطعی چه معادل می ټول (۲۵۳۱۱۱۶۵) افغانی کیږی د مربوطو دوا یرو دلاری نه د عمومو استفادی ته سپارلی شوی دی د دولت د ۱۳۴۲ کال انکشافی او هادی بودجه د سرطان په ۱۵ نیټه د ملی شو را له خوا تصویب شوی ده . د ۱۳۴۱ کال د بودجی د (۱۱۱۶) ملیونو افغانیو په نظر د (۵۰۳۳) ملیونو افغانیو ته زیاتی شوی دی په همدی شان د ۱۳۴۲ کال د اول ربع تخصیصات د معاشونو دافزودنی او نورو مصارفو (۶۱۸۲۳۹۵۴۸) افغانی او د انکشافی در که پنځه سوه ملیونو افغانی او د کال د و هم ربع عادی مصارفو له در که (۳۶۳۶۷۳۰۷۶) مربوطو محایو ته تخصیص ورکړی شوی دی .

سپر کال د دولت د مالی وضع به نظر او سپما د اصولو در عایت او د اساس په نظر (۲۳۰۰) ملیونو افغانی عادی بودجه ترتیب شوی د معاشاتو دافزودنی سره بیا هم د تیر کال په نظر ۸۸ ملیونو لپروالی بسکښی راغلی دی . انکشافی بودجه چه د سرمایہ گذاری د مرامونو په تطبیق لگښت کیږی په مهمو اقتصادی شقو کو کښی په لاندنی ترتیب توزیع او د تیر کال په نظر بسکښی د ملاحظی ورافزایش راغلی دی چه :

- ۱ - صنایع په سلو کښی ۲۳ د تیر کال دافزودنی په نظر په سلو کښی ۴۳ .
- ۲ - په کرهڼه او آبیاری کښی په سلو کښی ۱۲۴ د تیر کال دافزودنی په نسبت ۳۶ - ترانسپورت په سلو کښی ۴۹۹ د تیر کال دافزودنی په نسبت ۳۴
- ۴ - د فرهنگی چارو په سلو کښی ۸۴ د تیر کال دافزودنی په نظر ۳۵۰

۵ - دروغتیا ، مخا برات او متفرقه په سلو کښی ۶۲ د تیر کال دافزودنی په نسبت (۲۰۰) په ۱۳۴۲ کال کښی دولت مهم هدف د کار لاندی د انتقالی پروژو تکمیل او پوره کولو ته تخصیص ورکړی شوی چه هغه د ټولو انکشافی مصارفو په سلو کښی د ۹۳۳ څخه عبارت دی . او دنور پروژو د پاره چه په لومړی مرحله کښی می یوازی سروی او مطالعات عملی کول دی په سلو کښی د ۷ څخه لږ تخصیص ورکړی شوی دی په دوهم اقتصادی پلان کښی چه د مامورینو د طبقی در فاه په منظور کوم تحقق او پېش بینی شوی وه . د مامور

د ۱۳۴۰ کال په رتبوي معاش په سلو کښي شل نوري زياتي شوي دي چه دغه سلسله به د دوهم پلان تر پاي پوري هر کال ادامه ولري د نوي مسجاسپوي سيستم تطبيقي او د حسابونو د تنظيم په برخه کښي د مخينو نورو شقوقو تکميل دلوي دفتر تطبيقي او د تجارتي او مسجاسپوي اصولوسره د حسابي مامورينو اشنا کولو څخه عبارت دي په همدغه ډول د جنسي حسابونو سره جوخت د نقدي حسابو په تنظيم کښي هم په زمه پوري کوشش شوي دي او په پخواني سلسلي پسي سپړ کال هم دلوي دفتر تطبيقي د پاره مسجاسپوي او تجارتي کورسونه ډمالیې په وزارت کښي جوړ شوي دي .

د دوايرو موسسواو اشخاصو په ډمه د پخوانيو بقاياؤ تحصيل او تصفيي دوام درلود . د دغې جملې نه (۱۴۹۱۰۶۳) افغاني ۷۴۹۷۱ ډالر (۶۰۸۵) پونډه (۲۴۴۱۹) کلداري او ۸۹۸۰۹ منه غله د ۱۳۴۱ کال د سنبلې نه ۱۳۴۲ کال تر جوا پوري تحصيل او تصفيه شوي دي .

او همدغه رنگه د ۱۳۳۳ کال د ميزان پوري او د ۱۳۳۸ کال د ميزان پوري او ۱۳۳۸ کال د ميزان نه د ۱۳۴۱ کال د حوت تر پايه پوري د (آني) او پيشکي بقاياؤ د حسابونو (۸۱۶۷۰۲۳۶) افغاني (۲۸۴۷۳) پونډه (۱۳۸۵۳۴) ډالر . ۴۸۶۹۸ هندي کلداري ، ۳۴۸۹۵۸ پاکستاني کلداري ، ۳۷۴۲ سويسي فرانک ، ۲۴۴۰۰ فرانسوي فرانک او ۳۷۵۱۲ جرمني مارک او ۱۲۵ دیناره حسابونه تصفيه او د مربوطو دوايرو داسنادوله مخي مجراشوي دي . ډمالیې وزارت تر اوسه پوري په حسابي شقوقو کښي د کورسونو د تدريسي دورو څخه د پنځه سوه نه زيات کسان د نوي سيستم سره اشنا کړي دي .

او بنا په دغه دوايرو پخواني مامورين د کورسونو په جاري کولو د نوي سيستم سره اشنا کيږي او د بلي خوا د پوهنځيو او ښوونځيو فارغ التحصيلان بالخصوص د تحرير د اصول دښوونځي فارغان د حسابي شقوقو نه استفاده کوي .

د دولت د عوايدو او مدارکو د منابعو د اصلاح په برخه کښي کتنې جاري او په دغه باره کښي مربوط متخصصين په تدقيق لگيا دي .

ډمالياتو برعابداتو او د مواشي ډمالیې اخیستل د سيستم په قوانينو نوي کتنې شوي او کوشش کيږي چه د دغو قوانينو روحیه د هيواد د اقتصادي تقويې مطابق متناسب او هم آهنگه کړي شي . د سپړني کال د عوايدو زياتي په برخه د گمرک د وارداتي مالونو د مستقل نرخ او تعرفي د اصلاح د درکه او د دولت د داينو تصديو څخه چه دعادي مدارکو پيش بيني شوي وه د ټولو عوايدو د قلمونو او د مواشي د مال د عوايدو په تحصيل کښي د اصلاحاتو په اثر چه کوم عوايد راځي اميد دي د دغو څخه زيات عوايد لاس ته راشي د ۱۳۴۱ کال ۱۲۰ ميا شتو تحصيلات په يقيني ډول ټولي (۳۱۲۲۸۷۵۸۱۹) افغاني او د دغه کال د پيش بيني په نظر د (۷۳۴۴۶۶۱۷۱) افغانيو څخه اهلوي دي .

د تعرفو او مستقل گمرکي نرخ چه د ۱۳۳۵ کال څخه می د تجارت د حجم او کتنی وده پراختیا سره د هر ډول تجارتي متاعو تجارت د پخوا په شان پخپل حال و. د مالیې وزارت ناگزیرو، چه د موجوده ایجاباتو مطابق په تعرفو او مستقل نرخ نوی نظر وگړی او هغه تنظیم کړی نو بیا د د هیواد د اقتصادی ایجاباتو په نظر پخوانی مستقل نرخ او د تجولا تو موضوع د مطالعی لاندی و نیوله اصلاح شوه او ددی د پاره چه د شیانو مستقل ته نرخ د گمرک د مروج او زان او بین المللی کود په اساس د متر په سیستم یو تحول ور کړی شی نو د هکلو کمیسیونو د تدقیق نه وروسته په مستقل نرخ او تعرفو کښی اصلاحات وشول او په همدی ډول د افغانی پیسو د درک او ملی منابعو د حمایتی په فکر د لویو پروژو د کافی لگښت د برخی د پاره می غڼی لگښتونه چه د کریدن دلاری ونشی په اصلاحاتو کښی درج او د عمومی احتیاج د رفع په مالو نو او شیانو مناسب محصول لگول په نظر کښی نیولی شوی دی، د گمرک د ټولو چارود اصلاحاتو په اثر څښی جزئی محصولات چه په مختلفو نومونو لکه دنو اقلو پیسی، دروانیدو او سرغچ پیسی، دحمالی اورنهی (بولک) د چاپ او نور محصول د پیسو په نوم یادیدوی یوه اندازه پیسی وټاکلی شوی او همدغه رنگه پخوا به چه په سلو کښی د بیچک په میخ په محصول باندی زیاتیدلی دنو و اصلاحاتو به له کښی چه د گمرکي محصولاتو په برخه کښی شوی دغه امر په یوه مناسبه وضعه کښی راغلی اصلاح شوی دی.

د ۱۳۴۱ کال د سنبلی نه د ۱۳۴۲ کال د جوزا تر پای پوری (۲۶۶) قلمه ساما نونه او د صنعتی موسسو د ضرورت وده مواد چه د ماشینو پرزی، ماشینو نه، کیمیاوی مواد او نور د صنعت لومړنی مواد دی د هیواد د صنایعو د تشویق او ترغیب د پاره د محصول نه معاف شوی دی د هغو موادو احصایه کوم چه د ۱۳۴۱ کال د سنبلی نه د ۱۳۴۲ کال د جوزا تر پای پوری، بی خارج ته د لپړلو گمرکسی اجازی اخستی دی ټول ۴۲ مختلف ډول قلمونه په پورتنی موده کښی د هیواد د صادراتو د پراختیا زیری ورکوی.

د ۱۳۴۱ کال د سنبلی داوول نه د ۱۳۴۲ کال د جوزا تر پای پوری د قاچاق بری - ډول ډول ۲۳۶ فقری قضا یاد اصولی دوران لاندی نیولی شوی چه په دغه جمله کښی ۲۰۶ فقری بی ضبطی او (۳۰) نور فقری می مستردی وې. د هیواد د محمکو سروی او کاد ستر چاری د فن او کچ (مساحت) له مخی د تیرو کلو نو څخه تر او سه پوری په عصری او فنی صورت نه و بلکله په ډیرو ابتدای آلاتو به د محمکو کچ (مساحت) کیده نو دومره د ډاډ او اطمینان وده هم نه دی.

نو د دغه منظور له مخی د کاد ستر او فنی کسانو د رسولو مسئله په دغه رشته کښی به پنځه کلن دوهم اقتصادی پلان کښی بیش بیننی شوی او په همدغه اساس د ۱۳۴۱ کال به او اخرو کښی د ۱۰۶ کسو په شمول په کابل کښی د کاد ستر کورس تاسیس او

(پلانی په ۵۱۱ مخ کښی)

دپوهنې وزیر او د صدارت عظمې دوهم مرستیال ښاغلی دکتور علی احمد پوپل

ښاغلی دکتور علی احمد پوپل د مرحوم محمد مکرم زوی د ۱۹۱۶ د فروری په میاشت کې زېږېدلې دی. ده خپل لومړنی او ثانوي تحصیلات په ۱۳۱۶ کښې د نجات

په ښوونځي کې ختم کړې، وروسته له هغه د لوړو تحصیلاتو د پاره خارج ته لیږل شوی و. په اطریش او المان کې یې درو حیاتو د ښوونې او روزنې تحصیل کړی. د ډاکټري د د پېلوم له اخیستلو نه وروسته په ۱۹۴۲ کښې کابل ته راغلی دی، ماموریت یې تر ۱۹۴۶ پورې د وزارت په مرکز کې د ښوونې او روزنې

دپوهنې وزیر او د صدارت عظمې دوهم مرستیال
ښاغلی دکتور علی احمد پوپل

غړی، د نجات د لېسې د جغرافیې او د دارالمعلمینو د تدریس د اصولو او روحیاتو ښوونکي او د نجات د لېسې مدیر.

له ۱۹۴۶ څخه تر ۱۹۴۷ پورې د دارالمعلمین تدریسي مدیر.

له ۱۹۴۷ » » ۱۹۴۹ » د لومړینو تدریساتو رئیس.

له ۱۹۴۹ » » ۱۹۵۱ » د عمومي »

له ۱۹۵۲ » » ۱۹۵۶ » د تدریسي معین.

په ۱۳۳۵ لمریز کال کې دپوهنې د وزارت کفیل.

په ۱۳۳۸ کښې یې د صدارت عظمې مقام د نمبر ۸۴۸ پر ۳۸۵۳۰ فرمان په اثر دپوهنې د وزیر په حیث ترفیع وکړه.

له ۱۹۵۱ څخه تر ۱۹۵۲ پورې د امریکې د فیلوشپ په حیث د هغه بجای ښوونځي

اوروزنکي سیستم کتلې دی. او ضمناً د افغاني کلتوري هیأت د مشر په حیث هند، لویډین المان او چکوسلواکیه لیدلې دی او د ۱۹۵۵ په جون کې یې د ژنیو په

روزونکي جرگه کې د افغانستان له خوا نمایندګي کړې ده.

د نوي کابل د لېسې مدير	پشاغلي خواجه داؤد شاه
د خوشحال خان « آمر	» تاج محمد
د رحمان بابا « مدير	» غلام دستگير
» »	» غلام نبي نوشاد
د ملالی « »	ميرمن صالحه فاروق اعتمادي
د زرغونې « »	ميرمن رقيه سيدا کبير
د عايشې دراني « »	بيغله ماري
د رابعه بلخي « »	بيغله حميرا نور زايي
د سوري د متوسطې ښوونځي مدير .	
د انصاري « »	
د نجونو روزل د مجلې مديره	ميرمن معصومه عصمتي
د مسلكي تدريس اتو رئيس :	پشاغلي دكتور سيف الرحمن صمدي
د مسلكي تدريس اتو تخنيكي مدير	» محمد نسيم
د كرهني د ښوونځي لوي مدير	» محمد ابراهيم خان
د شرعيه مدرسي آمر	» محراب الدين
د ښوونكي دروزني لوي مدير	» عبدالسمع حميد
د دارالمعلمينو مدير	» محمد سالم
د شبلي دارالمعلمين مدير	» عبدالحيب حميدي
د هو ټلداري د ښوونځي مدير
د عربی دارالعلوم مدير	» قاري غلام محمد
د تجارت د لېسې مدير	» محمد اسحق
د ابن سینا د ښوونځي مدير	» فضل الحق
د ثا نوي تخنيک مدير	» عبدالمجيد
د ديني مدارسو مدير	» عبدالقفور باهر
د کابل د ميخا نيکي ښوونځي مدير	» محمد يعقوب
د كرهني د لېسې مدير	» اعظم گل
د ښوونځي مدير	» سيد ابراهيم
د ليک او شمير د ښوونځي مدير	» خداداد يفتلي
د بلقيس د مسلكي لېسې مديره	ميرمن سيمين عسکر
د صنایعو د ښوونځي مدير	» غلام دستگير احمد زي
د صنعتي انستيتوت آمر	» غلام دستگير عظيمي
د لومړنيو تدريس اتو رئيس :	» محمد آصف مايل
مرستيال	» محمد هاشم رحيمي

- داساس تعلیماتو مدیر
دینار دلومی نیو نیو ونجیو مدیر
د دلومی نیو نیو ونجیو مدیره
د پروگرام وجودولو مدیر
د نیو ونکی دمجلې مدیره
د درالتالیف رئیس :
د تالیف او ترجمې مدیر
د عرفان دمجلې مدیر
د پوهنې دمجلې مدیر
د کتابخانه مدیر
د بلقنې رئیس :
» مرستیال
د پوهنې د تجارتی مطبعې رئیس
» » صنایعو »
» دروغتیا رئیس
د دایرة المعارف »
د پښتو ټولنی »
د تاریخ د » »
د شرافدوی رئیس
د میرمنو ټولنی د ریاست مرستیاله
د دامورینو او ښوونکو لوی مدیر
د دامورینو لوی مدیر
د ښوونکو مدیر
د تعمیراتو لوی مدیر
د سپورتو » »
د موزیم » »
د پښتو تدریساتو » »
د مسلکي ریاست د دینی علومو مدیر
حسابی مشاور
اداری لوی مدیر
مرستیال
د پو دجی مدیر
د نقدی محاسبی مدیر
د تحصیلې مدیر
- پناغلی عبدالعزیز حمید
پناغلی عبد الففور قرار
میرمن جمیله فضل
» فتح محمد منتظر
میرمن سحیة شایق سلیمان
» حمید الله عنا یت سراج
» عتیق الله معروف
» محمد اکبر روشن ضمیر
» » » »
» سید محمد عارف بکتین
پناغلی غلام حسن مجددی
» عید الحیب حمیدی
» عبدالغفور احمدی
» عبدالرسول
» دکتور محمد عزیز سراج
» سردار محمد منگل
» صدیق الله رښتین
» دکتور عبد الرحیم ضیا بی
» » محمد عمرو ردک
میرمن صالحه فاروق اعتمادی
» محمد علم
» عبدالفتاح قاری
» محمد یاسین
» محمد عمر نفیس زاده
» عبدالرحید اعتمادی
» احمد علی معتمدی
» محمد ظاهر محدران
» عبدالغفور باهر
پناغلی صوفی فخر الدین
» عبد الففور
» غیاث الدین
» پاینده محمد
» محمد انور
» محمد انور خان

د دفتر داری مدیر	د بڼاغلې فیض محمد
د نقدی تصفیې مدیر	» شهاب الدین
د جنسی » »
د آر شیف مدیر	» محمد امین
د خبر پداری »	» محمد ظاهر
د جنسی شمیر »	» غیاث الدین
د دیپو گانو »	» غلام حسین
د کنترول »	» میر حیات الله
د احصایې »	» عبدالعلی کندهاری
د کلوب »	» محمد ایوب
د معاینې د هیأت »	» محمد نادر
د آریانا د مجلې مدیر	» غلام سرور هما یون
د کابل » »	» محمد صدیق روهی

په ولایاتو کښې د پو هنی مدیران

د کابل د بوهنی لوی مدیر	» عبدالغفور ویاوند
د قندهار » »	» میر محمود
د هرات » »	» محمد حفیظ محرایي
د مزار شریف » »	» غلام نقشبند دشتي
د قطن » »	» عبدالجلیم
د ننګرهار » »	» صاحب الدین
د پکتیا » »	» سلیم محمد
د غزنی » »	» عبد الشکور
د ګر شک » »	» محمد آصف الکوزی
د فراه » »	» شمس الدین متین
د میمنې » »	» محمد حسن میا خیل
د غور اتو » »	» محمد عظیم
د پروان » »	» الیاس الدین
د شیر غان » »	» یار محمد
د بدخشان » »	» محمد یوسف
د ارزګان » »	» قیمت
د بامیانو » »	» محمد سرور
د تالقانو » »	» سید آقا

پوهنې وزارت فعالیتونه

د پلان د بورډ فعالیتونه

د پوهنې د پلان بورډ د تیر کال دورې په میاشت کې د پوهنې د وزارت د ادارې تشکیلاتو په چوکاټ کې داخل شو. د پلان د بورډ د ریاست د یوې مرستیالې څانګې په حیث د پوهنې د وزارت د مقام تر اړوندې د یوې دنده د وظيفو لایحه هم داسې ده چې د لنډې مودې او اوږدې مودې د پلانو تطبیق په طرح کوي او نظارت به یې کوي د بین المللي مؤسسو او د وستو هیوادو د مرستو انسجام او یووالی به راوړي د پوهنې د بودجې عادي وی او که انکشافی پالیسي په طرح کوي او د پوهنې د حالت او انکشاف رپوټونه به جوړوي.

د تیر کال د زمري د میاشتې په آخر وروسته کې د شوروي اتحاد فني هیأت کا بل ته راغلي او د دغه هیأت د دوو میاشتو په استوګنه کې د پوهنې د لیکنو په تیره د هغه د عمراني اړتیاو په باره کې خبرې اترې وشوې او د هغه د عمراني مقدماتو د طرح کولو اساسات تثبیت شول. مسکو ته د هغه هیأت د بیرته تلو نه پخوا د بین المللي انکشاف د مؤسسې یو هیأت چې له هغې مؤسسې څخه د کابل د پوهنتون د یوه پوهنځي او د څو مسلکي ښوونځیو د دواړو چارو لامله پورغوښتل شوی و د ورور معلوماتو حاصلولو د پاره کابل ته راوړسید. د هغه هیأت د پوهنې د پلان د بورډ د میات له نمایندګانو سره بیل بیل ولایتونه وکتل او نه یوازې د پوهنې د وزارت له اړاګینو بلکه د مالیې او د پلان د وزارتو له اړاګینو سره هم خبرې اترې وکړې او د هغو پر اساس یې خپلې نظریې او پیشنې د ونه خپل عامل هیأت ته وړاندې کړل چې د هغو له مخې تصمیم ونیسي.

په ورځنیو اداري چارو سره پوره د بین المللي مؤسسو او د وستو هیوادو په پرتو محو او نه لیکل شوی او د پوهنې د کم او کیف له نظره رپوټونه ښودل شوي دي.

د کابل په آخر وختو کې له یوې خوا په کابل کې د ملګرو ملتو د نمایندګي له لپاره څخه د ملګرو ملتو له خاصو چارو سره تماس شوی دی د مرمتي خپلې غوښتنې ته نه یې نهامي شکل ورکړی او له بلې خوا د یو نیسف له هیأت سره چې د یو نیسف او یو نسکو د مرستې په باره کې د ښوونکو د روزنې له اکاډمۍ سره د خبرو اترو له امله کابل ته راغلی و خبرې اترې وشوې په پای کې د ملګرو ملتو د یو نیسف او یو نسکو خاصو چارو د پوهنې د وزارت د مرستې غوښتنه ومنله او په راتلونکې تعلیمي کال کې به د ښوونکو او د منځني او عالی دارالمعلمینو د روزنې اکاډمۍ تاسیس شي.

د پلان او مالیې له وزارتو سره د انکشافی او عادي بودجې په باره کې خبرې اترې شوي او د پوهنې او پوهنتون بودجه تثبیت شوه د مالیې او د پلان له وزارتو سره

ترهغه وخته پورې خبرواترو دوام د د لود شوچه د بودجې خپل قانوني مراحل سر ته ورسيدل او منظوره شوه .

د وزارت دمقام د ابلاغیې له مخې به د عینو خانکو د خط مشی او د امریکې د بین المللی انکشاف د نمابندگي د فعالیت ساحه می تریشح کوله خبر می اتری پنجه میا شتی اوړدی شوی .

تردی چه یو ولس کونی تړونو نه چه له لومړنیو ثانوی تعلیماتو - درسی موادو تخنیکي - تعلیماتو - دولتی له بندو و نځیو، د مسلکی کرهڼی او تجارتی تعلیماتو، د کور تدبیر د تعلیماتو - د انجنیری د پوهنځی، د کرهڼی د پوهنځی د ښوونکو دروزنی او د پوهنتون د مرکزی پروژي شخه عبارت دی . سم له هغو تړونو سره به هغه نمابندگي پوهنې او د کابل پوهنتون ته د پنځو ملیونو ډالرو شخه زیاته مرسته ورکړی .

له دی امله چه د بین المللی موسسو او به کابل کښی د امریکې د بین المللی انکشاف د نمابندگي فعالیت غړند نه شی او فعالیتونه می به له بله متمم وی د مریو طودا یرو په حضور شوخو غونډی وشوی او دا تثبیت شوه چه یو له بله به په کله او په ښه شان فعالیتونه سره کوی .

د متخصصینو هغه پنجه کسيز هیأت چه د پلان د بور د د پاره له یونسکو شخه غو ښتل شوی و دیونسکو له خوا تصویب شواو غو تنه غړی می افغانستان ته راغلل او دوه معلوما تو لاسته راوستلو له امله می لومړنی کتنی وکړی . دغه هیأت به دا وړدی مودی د پلان و په طرح کولو کښی د پلان له بور د سره مرسته وکړی، هماغه دی چه با بد دیونسکو له پیشنهاد او د پوهنې د وزارت له قبولی سره سم د پوهنې د اوړدی مودی انکشافی پلان د ۱۹۶۵ تر نیما می پوری طرح شی .

د پوهنې د پلان د بود د احصائیې مدیریت .

۱- ۴۱۶ - ۴۲ کال کښی د پوهنې د احصائیې راغونډیو لو جدول بندی کولو اود معلوما تو ورکولو په باب پر معمولو وظایفو سر بیره له دی امله چه د آسیا د جنوبی او ختیزو هیوا دود پاره د پوهنې د احصائیې په سیمینار کښی چه دیونسکو له خوا په جاپان کښی دائر شوی و اود پوهنې وزارت هم گډون پکښی د رلود د مشمولو هیوا دود پوهنې د احصائیې د معلوما تو دیو برابر کولو په باب عینی تصمیمونه و نیول شول اوله بللی خوا د پوهنې د احصائیې د معلوما تو پخوانی فورمی چه داستمما لیدو به اثر ختم شوی وی نوی چاپ پیدی .

د احصائیې مدیریت د توكیو د سیمینار د سفارښتواو د پوهنې د وزارت کښی دیونسکو د مشاور په مشوره د داسی هونو یو فورمو تجویز وکړ او د پوهنې د وزارت په منظوری سره می د پوهنې په چارو کښی د استفادی د پاره یوه پوره اندازه چاپ کړی . لومړی به د ووپا ه و کښی د الف اوب فورمی چه د پوهنې د مدیریتو له خوا د خپلو

مر بو طو سیمو دینوونجیو په باب خا نه پری شوی او د پوهنی د احصائی مدیریت ته په کال کښی دوه ځله دوری او تلمی په میاشتو کښی ولاندی کښی .

دوهم په یوه پاڼه کښی دج فورمه چه د پوهنی دمد یریتو په واسطه مستقیماً هر یوه مربوطینوونجی ته لېږل کښی اړ دینوونجیو د پریو آمرین په دی مکلف دی چه دغه خا نه پری اود پوهنی وزارت ته می چمتو کړی . ددغو فورمو دپاره هدايت نامه هم تربیت شوی اوددغو سره یو ځای چاپ شوی ده له دغو فورمو څخه دا ټکل په توگه دڅلور و کلو ضرورت په اند ازه د پوهنی په مطبعه کښی چاپ شوی دی .

۲: د یونسکو اداری په سپن کال کښی د پوهنی د احصائی د اداری د تقوی په کولو له امله دغه اهمیت له مخی چه درلودمی د حساب دماشینو د پیرو لود دپاره یی یو څه پیسی مرسته کړی وه چه د پوهنی د احصائی دمد یریت په سپار ښت سره می د حساب پنځه ماشینو نه چه دوه می یوازی د جمع او تفریق اودوه نور می د حساب څلور گونو نی اعمال د لاسو په واسطه او یو بل می د حساب دڅلور گونو نی اعمال په برښنا سره کار کوی د یونسکو له خوا د پورتنی مبلغ په بدل کښی پیرو دل شوی اود پوهنی وزارت ته را رسیدلی دی البته یو بل دیشکتو ډو له ماشین بهم له دغو پیسو څخه وپیرو دل شی او په نودی وختو کښی به می د پوهنی وزارت ته را ولیږی .

د لومړنیو تد ریسو تو در یاست فعا لیتونه :

په دوهم پنځکلن پلان کښی هم لکه د لومړی پنځکلن پلان غوندی د لومړنیو تعلیماتو په اصلاح او توسعه کښی لاندی دوو اصلوته پاملرنه کښی .

الف: د لومړنیو تعلیماتو داوسنی حالت اصلاح کول .

ب: د « » پراخول او تعمیول .

الف: د « » داوسنی حالت اصلاح کول

۱: د « » داوسنیو پروگرامو اصلاح کول

په تیر کال کښی د درسو د کیفیت ښه کولو له امله لاندی نسکتوته پاملرنه شوی ده:

۱: د لومړنیو ښوونجیو د تد ریسو او اداری هیأت د کار دطرز اصلاح کول .

۲: د لومړنیو نصابو بنا مو او تعلیماتو تنامو تعدیل او د تد ریس او روزنی د لار ښوونکو چمتو کول .

۳: د داسی مقتضیو وسیلو او ذریعو برابرول چه ښوونکو ته د ښوونسی او زده کوونکو ته د زده کړی کار آسانه کړی .

د لومړی اساس په باب د پوهنی وزارت د عمومی پوهنی دانسکشاف اود معلمینو اومعلماتو د مسلکی نظریی دپراخو لود دپاره ترڅو می چه په وسه و علاوه د اداری معاینو می د لومړنیو ښوونجیو اومعلمینو اومعلماتو اوسر ښوونکو ته مسلکی کور سونه او عمومی تعلیمات برابر کړل او له بللی خوا می هر کال په ولایتو کښی روزو نسکی جر گڼی او په مرکز کښی مسلکی کنفرانسونه دائر کړل ددغو کنفرانسو متن په پښتو او فارسی چاپ

شوچه داستغا دی د پاره دولايتو ټولو لوبڼو و نکو ته و ویشل شی . البته کوم شی ته چه له دغو فعالیتو څخه انتظار کېږي هغه دادی چه دهغو په وسیله ښوونکی اوس ښوونکی دخپلې مسلکې پوهنې نظریې او اکادمیکې خوا ی قوی کېږي .

د ښوونې او روزنې د عملی له خو په باب هم تر کومه محاسبه چه وسامل او امکانات یې برابر شویدی ښوونکو ته لار ښودنه شوی ده .

د کابل په مرکز کېنې چه څه و تجربه یی ښوونځی او پوه ښوونکی شته دی معلمین او معلمات یې ټولگي ټولگي واره په وارد تدریس د هغو موادو او اصولو کتلو د پاره چه د ښوونکو له پلوه جوړه شوی دی . دغه ښوونځی او د هغو ښوونکو کار یې لیدلی دی . له بلې خوا د نوي کار و معلمینو او معلماتو د پاره چه د تدریس په ساحه کېنې پوره تجربه نه لري د تدریس د زده کړی دیوه پروگرام تجویز شویدی .

د دغه پروگرام له مخې هغه ښوونکی ډله ډله واره وار د شپږو هفتو د پاره په هره هفته کېنې درې ورځې او هره ورځ درې ساعته د دغو ښوونځیو څخه په یوه کېنې تدریس زده کوی اوله دغه خپل کار څخه کریدت هم لاسته راوړی .

د پورتني بادشوی دوهم اساس په باب تراوسه پوری پراخه گامونه اخیستل شویدی پدی ډول چه د لومړنيو تعلیماتو په تعلیماتنا مه کېنې د متخصصینو د مشورې پراساس او د ابتدائي کمیټې تر نظر لاندی تجدید نظر وشو چه زر تر زره به له چاپ څخه و وزی او ټولو ښوونځیو ته به ورکې له شی .

د لومړني ساینس نوی پروگرام له لومړي ټولگي څخه تر شپږم ټولگي پوری تدوین او دهغه پراساس د (۱-۲-۳ ټولگيو) د لومړي دورې د ښوونکو د پاره د ساینس د تدریس لار ښوونکی بشپړ شوی دی چه اوس تر چاپ لاندی دی . او د (۴-۵-۶ ټولگيو) د لومړني دوهمې دورې د پاره د ساینس د لار ښوونکی تدوین کار او دغه راز د وروستیو- یاد شوو ټولگيو د ساینس د درسی کتابو تالیف جریان لری .

د دینیا تو په پروگرام د دین د صلاحیت لرو نکوها لمانو له خوا تجدید نظر شویدی او د (۴-۵-۶ ټولگيو) د پاره به دینیا تو نوی کتابونه زر په زر له چاپه و وزی او ښوونځیو ته به ورکېل شی . له بلې خوا د لومړني اولې دورې د پاره د دینیا تو د تدریس یو لار ښوونکی تر تالیف لاندی دی چه هغه به هم پدی نودی وختو کېنې چاپ کېږي شی .

له لومړي ټولگي څخه تر شپږم ټولگي پوری د پښتو او فارسی قراعت په کتابو او د لومړني دوهمې دورې د جغرافیې په کتابو هم تجدید نظر شویدی د لومړنيو ټولگيو د تاریخ کتابونه اوس ښوونکو د یوه هیأت او د لومړنيو تدریساتو د علمی غېي و تر تجدید نظر لاندی دی او چه تجدید نظر و ربا ندی وشي نو د چاپولو له امله به مطبعې ته واستول شی .

د هند جمهور رئیس ښاغلی دکتور رادا کرشنان هغه وخت
چې د کابل موزیم کورنۍ

له دې امله چې د دې په نظریه و نه لری بلکې محتو باند د زده کوونکو له عملی حیات سره رابطه
و مومی او د هغوی د ژوندانه له امله تیاؤ سره مطابقت و کړی به تیر کال کښی هم د نورو کلو پشان
دلرمې نیو پښو و نڅیو په پړو گرامو کښی خرمجلی کسپو ته او د کرهڼی چاری زیاتې شوی دی .
د زده کوونکو د د رسو تقویه کولو له امله له سمعی او بصری موادو څخه استفادې
شوی ده، د د رسو گران مطالب د بیلو بیلو سمعی او بصری موادو په ذریعه زده کوونکو ته
څرگند او درې ورباندې پوهول شوی دی. بله وسیله چې د زده کوونکو د معلومولو

زیا تولو د پاره استفاده ورڅخه شوی ده روزونمکی، صخی او اجتماعي فلمونه دی چه په تیر کال کښی پرله پسې په لومړنیو ښوونځیو کښی ښودل شوی دی. داسی په نظر کښی وچه د پلان په هر کال کښی چه په پښتو ښوونځیو کښی دی و له کتا بخانی تهیه شی له همدغه کبله ددغسی کتا بخانو اساسنامه جوړه او درسی کتا بونه چه با ید هغو ښوونځیو ته تهیه شی وقا کل شول .

دغی پروژی خپل نهائی مراحل پوره کښی یدی او زر به یوشمیر ښوونځی کتا بخانی ولری. دسمعی او بصری تعلیماتو برخه هم خپل فعالیت ته دوام ورکړی داسی گټور او دکمی بی موافقی تهیه کښی دی، دغه راز د تجربوی ښوونځیو معلمینو او معلمه توله محلی مواد وڅخه بسیط گټور مواد تهیه کښی یدی چه د نورو لومړنیو ښوونځیو معلمین او معلمه تی بی په کنفرانسو او مشاهد سره په چو لرو او استعمالو لو بلل کښی شوی یدی دعومی تعلیماتو او دولویانو د درسو په برخه کښی د پخه ا په شان فعالیتونه روان دی اود موادو یوشمیر کور سونه دیواد په بیلو بیلو محایو کښی پرانیستل شوی دی .

له دی امله چه هغوی دکور سود شاملو مواد و د زده کولو سره سره یو محلی کسب هم زده کوی د لویانو دکور سو په جمله کښی یوشمیر داسی کور سونه هم تأسیس شوی یدی چه سر بیره پرسواد دیوه محلی کسب هم درس ورکول کښی .

د بخوان و بدان دمجای خپرول د پخوا په شان دوام لری او په هره میاشت کښی لس زره ټوکه چاپ کښی چه مستحقینو ته می وپا ورکول کښی یوه بله وسیله هم له روزونکو، صعی او اجتماعي فلمو څخه استفاده ده چه وخت په وخت د ټولنی په تناسب سره ښودل کښی .

د اساسی تعلیماتو له امله زیاته پاملرنه له ټولنی سره د ښوونځیو دروا بطوانکشاف او ټینګولو ته شوی ده اود ټولنی په هر شمیر ښوونځیو کښی دوه نور هم زیات شوی دی اوس دستی د ټولنی (۹) ښوونځی دیواد په بیلو محایو کښی شته دی چه پروگرامو په پرمخ بیولو کښی می داسی تعلیماتو مدیران او مربو ط متخصصین مرسته کوی پدغو ښوونځیو کښی له یوی خوا د ښوونځی رابطه له مر بوطی ټولنی سره تقویه کښی او له بلی خوا زیار ایستل کښی چه ښوونځی او ټولنه د اصلاح او پرمخ تګک د پاره یو له بله مرسته سره وکښی .

بله موضوع چه په دغه باره کښی دیادولو وده ده ددغو ښوونځیو د پروگرامو علمی اندخ تقویه کول دی اودغه کار بداسی پروگرام کښی د عملی کرهنی شمول د بیلو ، بیلو ورکشاپو تشکیل او نور فعالیتونه دی چه شوی دی، په تیر کال کښی دو لایتو څو تنه ښوونکی اود پوهنی مدیران دیوی میاشتی په موده د ټولنی د ښوونځیو د پروگرامو کتلو له امله فلپین ته لامل دی د بیرته راتګ نه وروسته د ټولنی په بیلو بیلو ښوونځیو کښی په کار کښی داخل شوی دی .

۴: د دودانيو اصلاح او بشپړوالي:

له دې امله چې د اوسنيو ښوونځيو زياته برخه په دوهم پلان كښي اساسي ودانۍ ولري په دوهم پلان كښي بيشبيني شوي وه چې په كمال كښي دي په قو او ولايتو كښي د لومړنيو ښوونځيو د باره بنسټون اساسي و دانۍ چې (۹) درسي خونۍ او نورې وړخونې ولري جوړې شي .

په دوهم پلان كښي هر كال د (۳۰) اساسي ښوونځيو پرانيستل په نظر كښي و چې (۲۰) نوي او (۱۰) نور ئي له پخوا انيو كليوالي ښوونځيو څخه په اساسي توگه تهديل شول . دغه راز د پلان په هر كال كسي (۱۰۰) كليوالي ښوونځي (۳۰) د لويانو كورسونه او (۲۰) د سواد كورسونه دمجلي كسبو په شمول او په پخوا انيو ښوونځيو كښي د (۳۴) مجلي كسبو د څانگو پرانيستل بيشبيني شوي دي چې دغه قوالي پروژي تطبيق شوي او بلكه د اساسي او كليوالي ښوونځيو په پرانيستلو كښي دخلكو د تقاضا له مخي له هغو څخه چې پيش بيني ئي شوي وه زياتو ته اقدام شوي دي :

د څارندوي نجونې د كمينگ په حال كښي

د ثانوي تدریساتو دریاست د اجرا آتور پوت :

په ۴۱، ۴۲ کال کېښي دثانوي تدریساتو ریاست د نورو کلو غونډی د تمدیل دلایحو په طرح کولو، د پروگرامو په تجدید نظر، د درسو په څارنه اود ازموینو په کنترول کېښي مجاهده کېړی اود هیواد په نورو عرفانې چارو کېښي هم د پوهنې د وزارت له بیلو بیلو دایرو سره یې همکاري کېړی ده. له هغې جملې څخه په ۴۱ کال کېښي چه دگران هیواد د دوهم انکشافی پلان لومړی کال و دثانوي تدریساتو ریاست د لومړی پلان په شان د پوهنې د پروژو په عملی کولو اود انکشافی پلان په پیشبینیو کېښي جدیت کېړی دی.

هغه ښوونځی چه د دوهم پلان په لومړی کال کېښي ئی له لومړنی څخه منځنی ته ارتقاء کېړی ده په لاندی ډول دی.

- ۱: د بدخشان د جرم منځنی ښوونځی. ۱۰ د شبرغان د سر پل منځنی ښوونځی
- ۲: د بامیانو منځنی ښوونځی
- ۳: د ننګرهار د څوکی « ۱۱ د بکتیا د زرملی د لومړی برخې »
- ۴: د غزنی د ښرنی « ۱۲ د ګرشک د خلیج »
- ۵: د کندهار د ترین « ۱۳ د مزار شریف د خلم »
- ۶: د قندز د نجونو « ۱۴ د غور بند د سیاه گرد »
- ۷: د سلطان شهاب الدین « ۱۵ د اندخوی د نجونو »
- ۸: د ښیوی « ۱۶ د جلال آباد د نجونو »
- ۹: د میدان « »

د زیاتو معلوما تود پاره څرګند یږی چه د دوهم بنسټکلن پلان په کلو کېښي هر کال

داسی پیشبینی شوی ده.

۱: په منځنی سره ۱۲۲ لومړنیو ښوونځیو ارتقا چه له هغې جملې څخه دې پنځه یو ټولګیز یو دوه ټولګیز او یو ندری صنفی ټولګیز ښوونځی دایرشی.

۲: دیوه منځنی ښوونځی ارتقاء په لیسې سره.

۳: دیوی نوی لیلی پرا نیستل.

له دی کبله چه د لومړنیو ښوونځیو فارغ التحصیلان کم و ونولسکه څنګه چه لومړی پیشبینی شوی وه منځنی ښوونځی په دوو څانګو او در یو څانګو سره و نه شو پرا نیستلای نو ځکه ددی د پاره چه ټولنی ته د منځنیو ښوونځیو د فارغ التحصیلانو په تقدیمولو کېښي کموالی رانشی داسی تجویز وشو چه د دوو څانګو اود در یو څانګو د منځنیو ښوونځیو په عوض کېښي دی د څانګو په تناسب سره منځنی ښوونځی پرا نیستل شی لکه چه همدغه خبره عملی شوه دخلکو د پرله پسې تقاضا په اثر د ښوونځیو ودانې په بشپړولو، د مماشو اود ښوونکو په ورکولو کېښي ئی خپله همکاري وکړه له بست څخه اضافه څوارلس یو ټولګیز منځنی ښوونځی اودوه نور منځنی ښوونځی تأسیس شوی دی چه

له دغو دوو څخه یو د غور بند د سیاه گرد د منځني ښوونځي او بل د سلطان شهاب الدین د منځني ښوونځي څخه عبارت دی .

هغه یو منځني ښوونځي چې ټاکل شوی و د دوهم پلان په لومړي کال کښي په لیسې مبدل شي . دا یو نصر فراهي منځني ښوونځي دی . دغه رنگه لکه څنگه چې پورته یاد شول په دوهم پلان کښي داسي تاسیسات تشکیل شول :

- ۱: د پنجشیر درځي منځني ښوونځي د پروان په پوهنه کښي
- ۲: د چار بیکار و منځني ښوونځي د پروان په پوهنه کښي
- ۳: د کندر خیلو » » د پکتیا » »
- ۴: د زوهارگون » » د پکتیا » »
- ۵: د کره باغ » » د غزني » »
- ۶: د شینونډ » » د هرات » »
- ۷: د سید آباد » » د کابل » »
- ۸: د چار آسیا » » د کابل » »
- ۹: د پغمان » » د کابل » »
- ۱۰: د محمد آغی » » د کابل » »
- ۱۱: د پنجوايي » » د کندهار » »
- ۱۲: د مولوي عبدالواسع » » د کندهار » »
- ۱۳: د دهر اوډ » » د کرشک » »
- ۱۴: د بدخشان د نجونو منځني ښوونځي .

د یوه منځني ښوونځي سهمیه چې په لیسې به یی ارتقا کوله د هرات د پوهني د مدیریت په غوښتنه تیر کال د مهری منځني ښوونځي ته ورکړل شوی و . لکه چې په ۴۰ کال کښي لسم ټولگي تشکیل او د بودجي چاره یی د پوهني د مدیریت د خپل مدیریت له بودجي څخه وکړه او پدی کال کښي یی بودجه له انکشافی بودجی ورکوله کیری .

د پوهني وزارت له دی امله چې وکولای شي چې د مرکز دلری مخا یو څخه او ولا یو طلا بوته له لومړنيو څخه دلور و تحصیلاتو چانس ورکړی د مرکز په لیلیمه ښوونځیو علاوه یی په دوهم پلان کښي هم دلومړي پنځکلن پلان په شان هر کال د هر ولا یو په مرکز کښي د یوه لیلیمه ښوونځي پیشبینی وکړه چې د پلان دلومړي کال سهمی په سپین بولدک کښي دیو لیلیمي دایریدل لازم ول هلته یوه لیلیمه پراستل شوه اود هغی په څلورمو او اودمو ټولگیو کښي یوسل او شل تنه نوی زده کوونکی شامل کړل شول پدغی لیلیمه کښي دلومړني دوری پرفارغ تحصیلاتو علاوه په نظر کښي نیول شوی و چې دکلیو الی ښوونځیو د فارغ تحصیلاتو د څلورم

ټولګی دویځانګی هم دولايتو له لری مخا يو څخه مرکز ته راغوښود او په څلورم ټولګی کېښی یی ترزده کړه لاندی ونیسی. پدغه پورتنی ترتیب سره د د و هم بلان په لومړی کال کېښی دمنځنیو ښوونځیو، لیسو او لیلیو شمیر چه دثانوی تدریسا تو په ریاست پوری مربوط دی (۹۲) ته رسیدلی چه له دغی جملی څخه (۲۳) لیسو (۶۴) منځنی او (۷) لیلیو دی چه د لیلیو په جمله کېښی د خوشحال خان اورحمان بابالیسی هم شاملی دی.

د ۴۲ کمال په اولوختو کېښی هم لکه دنورو کلو په شان ددی دپاړه د مضمونو تدریسی ښی لاری او عصری میتودونه وموندلی شی او خپل تدریسات ښه ژوندی کړی نو د دغی مفکورې له مخی دلیسو د دوولسمو ټولګیو د فزیک او ریاضیاتو په پروگرام کېښی د سیانس د پوهنځی داستادانو تر کتنه لاندی تجدید نظر وشو او د داسو مسألو فهرست واخستل شو چه زده کوونکی یی له آسانه لپاری څخه تطبیق وکړای شی چه د ښوونکو داستفادی د پاره د نوموړو داستادانو نظر یی په پوره اندازه د دارالتالیف دریاست دگستتنبه دستګاه کېښی چاپ او معلمینو او معلما تو ته ورکړلی شوی.

د ثانوی او مسلکی ښوونځیو تعلیماتنا مه د استخراج دلایحی په شمول چه محینی مواد یی تعدیل شویدی او هم لازمه وه چه دغه تعلیماتنا مه دی په فارسی او پښتو واخستل شوی دوه اصلاحاتونه وروسته د چاپولو له امله د پوهنی مطبعی ته واستول شوه چه یوزرټو که چاپ کړی، لکه چه اوس دغه تعلیماتنا مه په مجلد ټول چاپ او د پوهنی وزارت ته لپړ دول شویده. دغه راز د فزیک کیمیا او بیالوژی دلایراتو ارسیقونه چه په پخوانی فرمایشیت سره له خراج څخه رارسیدلی دی دگوتیسی هیسات په واسطه سیټ بسط شوی او هغو لیسو ته ورکړی شول چه اصلا یی لایراتوار نه درلود.

له دی امله چه دغه سامانونه دمرکز او ولایتو لیسو او ښوونځیو ته ویشل شویدی ددی له امله چه په تشریح کېښی می مشکلات پینښ نه شی دثانوی تدریساتو په لازم ګڼلو سره د هغو سیټو دمربوطو سامانو له هری باقی څخه دوه سوه نسخی د دارالتالیف دگستتنبه دستګاه کېښی چاپ کړی شوی او هم دغه سیټونه مربوطو مرجو ته واستول شول.

د پوهنی وزارت له دی امله چه دساینس پیاوړی ښوونکی می کم دی نو دپس له وخته کورسوپه واسطه چه د پوهنتون دریاست په سلسله او د پوهنی دنورو تدریسی چارو په همکارۍ سره دوامومی دهغو ښوونکو دعلمی او تجربوی سولی په لولو کښی هر کال جدید کوی او په دی هڅه کېښی دی چه ترڅومی چه امکان وی زیاته استفادہ دی له هغو ښوونکو څخه وشی او زیات ښوونکی دی دهغوی له درس څخه استفادہ وکړی. کوم تجویز چه په دغه زمینه کېښی شوی او په ۱۹۴۱ کال کېښی عملی کړی شو دزرغونی په لیسه کېښی دساینس دورکشاپ پرانیستل وچه دنجونو دلیسو د معلما تو داستفادی دپاره می دښوونی

اور وژنی د مؤسسی په همکارۍ په کار پیل کړی دی . دغه راز د مرکز او ولایتو د لیسو د معلمینو او معلماتو د استفادې د پاره د ثانوی تدریساتو په مشوره داد بیاتو د پوهنځی د جغرافیې د مؤسسی له خوا داسې تجویز وشو چه په هره هیواد شت کښی دی د داسی جغرافیې بلوقن چه د مربوطی جغرافیې موضوعات پکښی درج وی د ثانوی تدریساتو د ریاست په سلسله دی مربوطو مراجعو ته واستول شی لکه د هری میاشتی په پای کښی هغه بلوقنونه د ثانوی تدریساتو د ریاست ته رارسېږی او د معلمینو او معلماتو د استفادې د پاره لېږل کږی .

لکه څنگه چه پدی وختو کښی داد بیاتو د پوهنځی د ریاست خبر را کړی دی د جغرافیې د مؤسسی په خیال کښی دی چه دا لاندی کتبا بونه هم چاپ او د معلمینو او معلماتو د استفادې د پاره می واستوی :

۱ : فزیکي جغرافیه .

۲ : د اقتصادي جغرافیې مبادی .

۳ : جیو مور فو لوژی .

په ۴۱ کال کښی هم لکه د نورو کلو په شان در حمن بابا د لیسی اته تنه لایق فارغ التحصیلان د لودو تحصیلاتو د پاره اړ وپامی هیوادو ته لکه المان ، بلویک اتریش او انگلستان لېږل شوی دی . چه د ساینس په درجه د دیپلوم له اخیستلو نه وروسته بیرته راشی او ضمناً د خپلو تحصیلاتو له ختمیدلو نه وروسته د ستاژ په توگه د یو څه مودی د پاره د هغو لجاویو په ښوونځیو او روزو نسکو مرکزو کښی کار وکړی سربیره پر هغه د فرانسی د خارجه چارو د وزارت د مربوطو مقاماتو او په پاریس کښی د افغانی لوی سفیر سره د ثانوی تدریساتو د ریاست د مستقیم تماس په اثر موافقه شویده چه هر کسال دی دوه تنه د پنځو کلو د مودی د پاره د سکا لرشپ تر پروگرام لاندی په معلمی او اداری شوقو کښی ومنی . دغه دوه تنه باید د فرانسی ژبلیسو له فارغ التحصیلانو څخه وی لکه چه د دغو کسانو د معرفتی په پاره کښی په ۴۱ کال کښی او هم د هغو ۱۰ وونو په باب چه باید په ۴۲ کال کښی له هغو شرطو لاندی ولېږل شی اقدام شوی دی .

د ثانوی تدریساتو د ریاست د نورو کلو غونډې د ښوونځیو د درمی میاشتنی ازموینی په تیره د هغو دکالنی ازموینی څارنی او کنترول کړی دی .

په ۴۱ کال کښی زموږ لېږل شویو هیاتو د کندهار احمد شاه بابا ، میرویس د مزار شریف د باختر ، دهرات د سلطان غیاث الدین د خان آباد د لیسو د بکلوریا په ازموینو کښی د پوهنی له مدیر یتو او د ښوونځیو له روزو نسکو هیاتو سره همکارۍ او معاونت کړی دی . د ثانوی تدریساتو د ریاست په مرکز کښی د پوهنتنو د انتخاب د هیاتو په مرسته له څلورو زرو نه زياتی پوهنتنی او پوهنځی او دوه چانس کښی

د بکلوریا د دورې د پاره دوه زره بېلې بېلې پوښتنې تهیه کړې او سم له هغو سره
د ۴۱ کال د لیندې او د کب په میاشتو کې ازموینې اخیستل شوې دي .
د کابل د مرکز د لیسو په ازموینو کې چې د مرکز د لیسو نه علاوه د پروان
د نعمان لیسو ، د غزني د سنایي لیسو هم پکښې شاملې دي .

د هلسکا نو د لیسو د پاره د استقلال لیسو او د نجونو د لیسو د پاره د ملاې لیسو د ازموینو
مرکز ټاکل شوی و چې د لیندې او د کب د میاشتو د ازموینو له جریان څخه دوه سوه
تنه ښوونکيو متخصصينو او واکمنو کسانو د لیسو له ښوونکو سره د میچ او ممتحن
په حیث په گډون کې کړې دي .

د بکلوریا د ازموینو مشولین نسبت (۴۰) کال ته په (۴۱) کال کې (په سلو
کښې ۲۵) زیات وو دغه راز نسبت تیر کال ته یې په (۴۱) کال کې د هلسکانو
په ښوونکيو کې (په سلو کې ۳۰) او د نجونو په ښوونکيو کې (په سلو کې
۲۵) فارغ التحصیلان زیات وو .

د هلسکانو د طبقې د بکلوریا فارغ التحصیلان هر یې پوهنځی ، د پولیسو عالی
ښوونځی او د پوهنتون ریاست او د نجونو د لیسو فارغ التحصیلانې لوړو تحصیلاتو ته
د دوام وړ کولو د پاره د پوهنتون ریاست ته او یا د نجونو په ښوونځيو کې د معلمو
په حیث د مقررو د پاره د پوهنځی د ښوونکو مدیریت ته معرفي شوي دي .

هتفرقه چاری: د ثانوي تدریساتو د ریاست همکاري د پوهنې د وزارت له لورې
دا پرو سره په تیره د ثانوي مربوطو ښوونکيو د پاره د معلمينو او معلماتو په استخدام
او موندلو کې د ښوونکو له مدیریت سره - د ضرورت ولسامانو په توزیع او تهیه
کولو کې د اداري لوی مدیریت سره د بیلو بیلو ټولسکيو د درسي کتابو په تهیه
او چاپولو کې چې پدې وختو کې د متعلمينو او متعلماتو شمیر ورځ په ورځ زیاتېږي
د دارالتالیف له ریاست سره د پخوانه زبانه ده او د دغو ټولو پراېلمو په حل کولو
کې په تیره د ښوونکو د کموالی په مقابل کې چې ورځ په ورځ کمېږي د تدریسو
په نیولو کې یو له بله گوښتونه شوي دي .

لسکه څنگه چې پورته یاد شول د پوهنې وزارت له څو کلو را پدې خوا د اجتماعي
او ساینس په بیلو بیلو شقوقو کې د روزلو له امله د بکلوریا یوشمیر فارغ التحصیلان
خارج ته لیږلي دي چې د بیس ته را ستند و په وخت کې د ښوونکيو د معلمو
چوکاټ تقویه او ټول مضمونونه د لیسو په عالی ټولسکيو کې د داخلی پیا وړو
ښوونکو په واسطه تدریس کړي شي .

د پوهنې د دغو زلمیانو د مصارفو د تحصیلاتو او اجرا کولو اداره د ثانوي
تدریساتو د ریاست څخه د باندې د پوهنتون د ریاست په سلسله عملی کېږي . هر یو
پوهنې له دی کبله چې زده کړونکي له بکلوریا څخه ورومې په خارج کې د افغاني

مأمور په حیث دخپلو اولیاؤ د تقرر په نظر له اولیاؤ سره خارج ته مخی او باید خپلی زده کړې ته هلته دوام ورکړی دهغوی د تدریسی چارو کنترول او څارنه او کوم کسان چه پدغه جمله کښی په حکومتی نرخ دا سمارو اجازه غواړی دا ټول دثانوی تدریساتو دریا ست په واسطه سره کپړی لکه چه په ۱۹۴۱ کال کښی دپخوا په څیر دهغوی د تعلیمی رپوټ دراز سیدو په وخت کښی له (۵۰) تنونه زیاتو کسانو له پاره افغانستان بانک ته دهغوی دا سمارو پیرو دلو اجازه صادره شوه .

دپوهنی وزارت له څو کلو را پدی خوا خپله پاملرنه دآرت او مستظرفه صنعت په لوری اړولی ده اوددی له امله چه دښوونځیو متعلمین اومتعلماتی زیاتی تشویق او ترغیب شی او هغوی دپه ذوق په ژوندی کو لو کښی مرسته ورسره وشی په کال کښی یو محل دمتعلمینو اومتعلماتو دلاسی چارو دسامی، نقاشی آثار چه پخوا د خزان دسالون په نامه دایر کیده ښودل کپړی اوددی دپاره دولايتو دښوونځیو او لیسو دزده کوونکو درسامی آثار هم وښودل شی په ۱۹۴۱ کال کښی دچنگاښ دمیا شتی په آخره هغه کښی چه هغه وخت دولايتو دپوهنی مدیران دمديرانو په کالنی مجلس کښی دگډون له امله مرکز ته راغی دخپلومر بوطو زده کوونکو آثار ورسره راوړی چه وښودل شی . لکه چه به غه ښودنه کښی دمركز دلومړینو ښوونځیو دمسلکی او ثانوی ښوونځی او دولايتو دمسلکی اوثانوی - ښوونځیو دزده کوونکو آثار چه (۵۰۰۰) نه زیات وو ښودل شول او مسابقه ئی وشوه اولدی امله چه ددغه کار تشویقی جنبه نوره هم تقویه شی دثانوی تدریساتو ریاست دوزارت له مقام څخه د منظوری له اخیستلو نه وروسته یوواکمن هیئات وټاکه چه په یوه ټاکلی تناسب سره دالومړنیو ، منځنیو اودهلکانو اونجونو دلیسو) د بیلو بیلو دواړو ډیرو مهمو آثارو ته جا ئزی وویشی . لدی کبله چه زده کوونکی د بکلوریا دوری له بشپړولو نه وروسته او د زده کړی له بشپړولو نه دپخوا له خپلو اولیاؤ سره خارج ته مخی دبیر تارا گر مخید و په وخت کښی ئی تعلیمی تصدیق په انگلسی ژبه ورکول کپړی .

دمعلمینو معلوماتو مأمورینو مستخدمینو اواجیرانو بودجه چه ددوهم پنځکلن پلان براساس ئی پیشبینی شوی ده اودمفصل لست ئی دمركز او دثانوی تدریساتو دمربوطو ولایتو له ښوونځیو څخه جزواړ غوښتل شوی دی بودجه ئی دپلان دپور ددریاست اودبودجی دمديریت سره دمشوری نه وروسته دراز سیدلی دمنظوری سره سم ترتیب اومربوطو مراجع ته ئی واستول شو . او ضمنا د پخوانیو ودانیو ترهیم او دتعمیرکاره ودانیو دبشپړولو اود هغو ودانیو چه دمركز او ولایتو دښوونځیو دپاره ئی نوی پیشبینی شوی ده منظور شوی بیسی ئی دتعمیراتو له مدیریت سره دمشوری نه وروسته دهغو ښوونځیو دضرورت له مخی ویشل شوی او دتعمیراتو مدیریت په لاس ماربوطو مراجعو ته ایستول شوی دی .

دمسلکی تدریساتو دریاست فعا لیتونه:

دمسلکی تدریساتو دریاست چه دمربوطو ښوونځیو غا به شی په بیلو بیلو شقو قو کښی
د فنی کسانو روزل دی دگران هیوا په بیره تجولا تو او پرمختګو کښی می دانکشافی
پروژو سره سم د پروگرامو او کار کاؤ په اصلاح او تکامل د ښوونکو او زده کوونکو
په روزنه او زیاتولو د مسلکی ښوونځیو په زیاتولو او دودانیو په اصلاح کولو
کښی فعالیتونه کړی دی چه لاندی یزی پالاندی ډول دی :

۱: نوی تاسیسات او ځانګو او ښوونځیو ته ترقی ورکول .

الف: په ولایتو کښی دمستعمله دارالمعلمینو د ځانګو پراختیای .

له دی کیله چه دیواد په مرکز او ولایتو کښی د لومړنیو ښوونځیو د انکشاف
او زیاتوالی په اثر ښوونکو ته زیاته امله لیدله کېږی نو د ښوونکی دکموالی
دلری کولو له امله په ۴۱- کښی په ولایتو کښی دمستعمل دارالمعلمینو په نامه دمخنیو
ښوونځیو او دارالمعلمینو پخښک کښی د ښوونکو دروز لو «۲۹» ځانګی جوړی
شوی چه ۱۳ ځانګی می لیلیه او ۱۶ می نهاری دی او پدغو ولایتو کښی پراختیای
شوی دی :

د قطغن دېوهنی په مدیریت کښی یوه لیلیه او دری نهاری ځانګی .

د هرات	»	»	»	»	»	»	»	»	»
د پکتیا	»	»	»	»	»	»	»	»	»
د غور اتو	»	»	»	»	»	»	»	»	»
د بدخشان	»	»	»	»	»	»	»	»	»
د ننگرهار	»	»	»	»	»	»	»	»	»
د غزنی	»	»	»	»	»	»	»	»	»
دمیمنی	»	»	»	»	»	»	»	»	»
د پروان	»	»	»	»	»	»	»	»	»
د کابل په لوګر کښی	»	»	»	»	»	»	»	»	»
په شبرغان کښی	»	»	»	»	»	»	»	»	»
»فراه کښی	»	»	»	»	»	»	»	»	»
»گرشک کښی	»	»	»	»	»	»	»	»	»
»کندهار کښی	»	»	»	»	»	»	»	»	»
»تالقانو کښی	»	»	»	»	»	»	»	»	»
»مزار شریف کښی	»	»	»	»	»	»	»	»	»

دغه راز د کندهار او ننگرهار په ولایتو کښو دوه نوی تجربوی ښوونځی

تاسیس شوی دی .

پدغو ښوونځيو كښې د مربوطو دارالمعلمينو د ښوونځيو زده كوونكي درسي تطبيقات كوي

ب: د هوټلدارۍ ښوونځي :

د هوټلدارۍ د پاره چه فني او اداري پرسونل می په کارونو د پوهنې وزارت د سپن کال په سر کښې د هوټلدارۍ ښوونځي تاسیس کړ . پدغه ښوونځي کښې د ښوونو لگيو فارغ التحصيلان منل کيږي چه مخينې می ليليه او مخينې می نهاري دی .

ج: د ديپارتمنتو تشكيل :

د هغه نوي تشكيل په اساس چه په ۱۴۰۱ کښې د مسلکي تدریساتو د پاره منظور شو د لاندې ډول ديپارتمنتونه د مربوطو ښوونځيو د څارنې اولارښودنې له امله د دغه رياست په تشكيل کښې زيات کړي شول :

۱: د ښوونکو دروزني لومديريت :

دغه مديريت په ۱۳۴۰ کښې په کار پيل وکړ چه د مرکز او ولايتو د دارالمعلمينو د ښوونځيو، د بدني روزنې د ښوونځي او د اېن سينا د ښوونځي څارنه اولارښودنه کوي .

۲: تخنيکي لوی مديريت :

تخنيکي لوی مديريت چه د مرکز او ولاياتو د ميخانیکي ښوونځيو څارنه اولارښودنه کوي او د ناوې تخنيک ښوونځي هم ورپورې تېل شويدي د ۱۴۰۱ کال د لړم د مياشتې له اول څخه چه تاسيس شوی او په کار می کړيدی

۳: د کرهڼې د ښوونځيو لوی مديريت :

چه د کرهڼې د ښوونځيو لارښودنه کوي د سپن کال په اول کښې تاسيس شويدي

۴: د ديني مدرسو لوی مديريت :

دغه مديريت چه د مرکز او ولاياتو د ديني مدرسو چاري اجراه کوي د ۱۴۰۱ کال د کب په مياشت کښې تاسيس شوی دی .

د: د صنایعو په ښوونځي کښې د سيرا ميک د څارنې په نامه يوه نوي څانگه زياته کړي شوی ده .

ه: د شاه دخت بلقيس مسلکي لېسه چه په ۴۰-۴۱ کښې می ۱۲ ټولگي ته ارتقاء کړی وه

د ۱: د مرغومي په مياشت کښې می د خپلو فارغ التحصیلا تو شپا دس کسيزه لومړيه

دسته ټولنی ته تقديم کړه چه په مربوطو پوهنځيو کښې ووېشل شوي .

په ۱۴۰۱ کال کښې د مسلکي ښوونځيو د فارغ التحصیلانو شمير په لاندې ډول

توضیح کيږي:

۴۱ تنه

عربي دارالمعلوم

» ۲۷

شرعي مدرسه

» ۱۶

بلقيس

» ۸

اسديه

۱۹

د ښوونکو دارالمعلمين

نوی مقرری

د پوهنې د وزارت د پلټونې رئیس
ښاغلی پوهاند غلام حسن مجددی

د پوهنې د وزارت د مسلکي
تدریس او رئیس ښاغلی
د کتور سیف الرحمن صمدی

د پوهنې د وزارت د پښتو ټولني مشر
ښاغلی پوهاند صدیق الله رښتین

د پوهنې د تجارتی مطبعی رئیس
ښاغلی عبدالغفور احمدی

د پوهنتون د اټلینیري د پوهنځي
رئیس ښاغلي د کتور عبدالغفور قیساني

۸۰	دارالمعلمین
» ۱۳	نجم المدارس
» ۵	فخر المدارس
» ۴۹	دکندهار میخانیکي
» ۳۳	دخوست میخانیکي
» ۱۲	دفرهه به صنایعو کښې
» ۳۲۶	دا بن سینا په ښوونځي کښې
» ۷۲	دثانوي تخنیک » »
» ۷۵	دکرهڼي » »
» ۲۵	دتجارت » »
» ۳۱	لیک اوشمیر » »
» ۵۶	دصنایعو » »
» ۹	دسپورت » »
» ۱۲۶	دکابل دمیخانیکي ښوونځي له نهم ټولگي څخه
» ۱۴	» » ددولسم » »
» ۶	دهرات په جامع مدرسه کښې

دمسلسلي تدریساتو دریساست دمربوطو ښوونځيو دداخله شمیرلست په ۴۲

کابل کښې

۴۰۰	۱ دتجارت په ښوونځي کښې
» ۲۲۶	۲ د بلقیس »
» ۳۷۹	۳ دکابل دصنایعو »
» ۳۵۲	۴ دثانوي تخنیک »
» ۲۶۰	۵ دکرهڼي »
» ۲۸	۶ دهوډلداري »
» ۴۷۲	۷ دکابل ددارالمعلمینو»
» ۲۰۶	۸ دبدني روژني »
» ۶۵	۹ داداري انستیتوت »
» ۷۵۴	۱۰ دکابل په میخانیکي ښوونځي
» ۱۶۳	۱۱ دخوست » »
» ۱۵۵	۱۲ دکندهار » »
»	۱۳ دصنایعو » »
» ۴۲۸	۱۴ دفرهه » »

۴	د بملان د کرهڼې په ښوونځي کښې	۱۵
» ۳.۳	د هرات د دار المعلمينو	۱۶
» ۶۱۶	د ننګرهار	۱۷
» ۳۴۸	د کندهار په ميرويس	۱۹
» ۱۲۷۹	د اېن سينا په ښوونځي کښې	۱۹
» ۲۹۶	د ليک او شمير	۲۰
» ۲.۴	د کابل په عربي دارالعلوم	۲۱
» ۱۸۹	د پغمان په شرعيه مدرسه کښې	۲۲
داخلي شمير	ښوونځي	ګڼه
۱۲۵	په نجم المدارس کښې	۲۳
» ۱۱.	د مزار شريف په اسديه کښې	۲۴
» ۵.	د ميمني په ظاهر شاهي کښې	۲۵
» ۲۶	د تخارستان په مدرسه کښې	۲۶
» ۱۳۹	د هرات په فخر المدارس کښې	۲۷
» ۱۳۸	په جامع مدرسه کښې	۲۸
د ۳۴	د فزني په مستعجل دارالعلمين کښې	۲۹
» ۶۵	د کندهار	۳۰
» ۶۹	د کرسک	۳۱
» ۳۵	د فراه	۳۲
» ۳۰	د بدخشان	۳۳
» ۷.	د مزار شريف	۳۴
» ۳۵	د شېر خان	۳۵
» ۳۵	د ميمني	۳۶
» ۶۲	د هرات	۳۷
» ۳۵	د غور اتو	۳۸
» ۳۶	د لوگر	۳۹
» ۱۶۰	د ننګرهار	۴۰
» ۶۶	د پکتيا	۴۱
» ۹۵	د پروان	۴۲
» ۱۰۵	د قطغن	۴۳
» ۴۴	د تالقانو	۴۴

ښودنه او روزنه

د مسلکي ښوونځيو ښوونکي تر روزنه لاندې نيول شوي دي او يو شمېر ته يې

خارجي سکالر شپونه ورکې شوي دي چه دهغوي علمي سو به جگه شي اودخپلو درسي پروگرامو پرمخ بيو لو کښې بريالي وي لکه چه په تير کال اوسې کال کښې (۴۰) تنه دلويديز المان د سکالر شپ ترپروگرام لاندي لويديز المان ته او (۱۸) تنه دامريکي متحدواضلاعوته لېږل شوي دي سر بيره پر هغو وخت په وخت دښوونکو دپاره ژمنې اودو بينې ورکشا پونه داير شوي دي چه د متخصصينو تر کتنه لاندي پخپلو اختصاصي شانگو کښې زيات معلومات حاصل کوي په تطبيق کولو کښې ئي هم لارښوونه شوي ده.

د مسلکي ښوونځيو دکتابخانه او لاربر اتوارو په باب داسي اجراءات او اکمالات شوي دي.

الف: دطلا بو د زياتو معلومو ما تو او کتا بخوا نسي د اکمال د پاره د پلمان د شرعيه علومو مدرسي ته خو علمي کتا بونه تهپه شوي دي .

ب: دکابل د دارالمعلمينو کتا بخانه ښه ترتيب شوي ده اودطلا بو تر استفاده لاندي شوي ده .

ج: دثانوي تخنيک دښوونځي کتا بخانه چه د ساينس او اجتماعي (۸۵۰۰) کتا بونه پکښې دي ترتيب شوي اود کتا بخوا ني د عمومي دستور سره سم تر استفاده لاندي ده. دغه راز دکندهار اونگرهار د دارالمعلمينو کتا بخوا ني مرتبي شوي دي .

د مربوطو ښوونځيو په نورو کتا بخوا نو کښې شو ئي چه امکان و نوي کتا بونه تهپه او ترتيب شوي دي .

ه: دکابل د دارالمعلمينو د پخوانيو لاربر اتوارو کمبود سامانونه اولوازم بشپړ شوي اوتر استفاده لاندي دي .

و: دکندهار اونگرهار هرات دارالمعلمينو اود تجارت، بلقيس اود بغلان د کرهڼي ښوونځيو ته دلاربر اتوار سامانونه تهپه اوتر استفاده لاندي دي .

ز: بوه اندازه سامانونه دموقرو ماشينو، برښنا اود نجاري د شاپونو دپاره تهپه اوتر استفاده لاندي دي . دغه راز د شاپ، د کرهڼي د فارم او نورو دپاره هم سامانونه اولوازم بشپړ شوي دي .

ح: دثانوي تخنيک دکابل، خوست، کندهار ميخانیکي ښوونځيو اود کابل او فراه د صنايعو دپاره د ضرورت په اندازه سامانونه اولوازم تهپه شوي دي .

دانگليسي ژبي يومجهز لاربر اتوار دکابل په دارالمعلمينو کښې په کار پيل کي يدي دغه رنگه دلسان يولاربر اتوار په ثا نوي تخنيک کښې پرانيستل شو .

درسي پروگرامونه:

د کرهڼي د تخنيک، ميخانیکي د صنايعو په ښوونځيو اود ښي مدرسو کښې چه پخوا به پښتو تدريس نه پکښې کيده د پښتو مضمون پکي زيات شوي دي دولابو دارالمعلمينو په پروگرامو کښې دښوونځي اوردوني مسلکي مضمونونه اود تدريس زده کړه اضافه شوي دي .

د مستعملو دارالمعلمینو د خانګو د باره نوی پروګرام ترتیب او د سپړنی تعلیمی کال له اول څخه به تر تطبیق لاندی کړی شی .

د لیک او شمیر دینوونجی په پروګرام کښی تجدید نظر شوی د ساینس مضمونو نه اجتماعی درسونه، لسان او مسلکی مضمونو نه تهیه او تقوی به شوی دی . د صنایعو د پښوونجی پروګرام هم نوی او تقوی به شو .

په موسیقی کورس کښی د تیر کال په نسبت زیات فعالیت شوی دی او اس (۱۲۰) تنه زده کړونکی لری او په نظر کښی دی چه په دی نو دی وختو کښی به د هغوی شمیر زیات کړی شی . دغه کورس د پرمختګک په حال کښی دی او تر اوسه پوری ئی د زیاتو بلل شویو کسانو په مخکښی دری کانسرتونه ورکړی دی .

د پښتو ټولنی د اجرا آئورپورت

الف- چاپ شوی کتابونه:

- ۱- د زده وینا د ښاغلی الفت دا شعارو مجموعه .
- ۲- د پښتونستان دورجی مشاعره (دیوی رسالی به شکل) د کابل مجلی د مدیرت له خوا .

ب- هغه کتابونه چه تر چاپ لاندی دی:

- ۱- سیرة النبی څلورم ټوک د ښاغلی سیفی ترجمه .
- ۲- پښتانه شمراه دریم ټوک .
- ۳- راز- د ښاغلی بختانی دا شعارو مجموعه .
- ۴- د پښتو ادبیاتو تاریخ دریم ټوک د ښاغلی حبیبی تالیف .
- ۵- د فلسفی تاریخ- د ښاغلی سیفی ترجمه .
- ۶- احمدشاهی شاهنامه د حافظ گل محمد مرغزی اثر او د ښاغلی عبدالشکور رشاد تملیق او تحشیه- (خطاطی شوی ده) .

ج- نوی تالیفونه او ترجمی:

- ۱- سیرة النبی (ص) پنجم ټوک د ښاغلی سیفی ترجمه .
- ۲- د ماشومانو د باره قیصی دانگریزی نه د ښاغلی عزیز الله پښتو نمل ترجمه او ټولونه .

- ۳- ملی موسیقی- د پښتو ملی بد لی او غاښی په ۶۰۰ مخونو کښی د ښاغلی اتمان تالیف .

- ۴- تام سابر (انگریزی ناول) د ښاغلی لودین ترجمه .
- ۵- انشاه اصول د ښاغلی شپون تالیف په سلو کښی او یا لیکل شوی دی .
- ۶- د پښتو ګرامر د ښاغلی خادم له خوا په سلو کښی شپيته لیکل شوی دی .
- ۷- د معاصرو شاعرانو د غوره اشعارو یوه مجموعه - د ښاغلی بختانی انتخاب او ټولونه .

- ۸- ژوری غېږنې د ښاغلي حفيظ الله امين تاليف چاپ ته تيار دى .
 ۹- تاريخ قرون جديده د البرماله تاليف د ښاغلي ثابت تر چه تر نيما مې پورې
 ترجمه شوى دى .

قاموسونه :

- ۱- د پښتو ادبى او شمري قاموس :
 د دغه قاموس مقدمه او تمهيد د ښاغلي واسمې په قلم ليكل شوى او په كابل مجله
 كښي خپور شوى دى چه د (۱۹۰۰) مخو په شاوخوا كښي يوه رساله ترې جوړېږي . د قاموس
 د موادو د راټولو د پاره د پښتو پخواني ديوانونه تر كتنې لاندې دى . دا كار ښاغلي
 واسمې كوي .
 ۲- د پښتو د نوي قاموس د جوړولو ترتيبات د لغاتو د مدد پر يت له خوا نيول
 شوى دى .
 په دې قاموس كښي به د پښتو لغاتو تشرېح په پښتو ووشى چه دا كار هم د ښاغلي واسمې
 له خوا شروع شوى دى .
 ۳- د (انگليسي-پښتو) يو قاموس په جوړولو پيل شوى دى . دغه قاموس به د د پيرش
 زړو تنو لغتونو په شاوخوا كښي جوړېږي . تراوسه پورې يې د (اى-بى-سى) رد يغو نه
 پاى ته رسيدلى دى اوس به دى قاموس كښي دا كسان كار كوي .
 (شپون- پولاد - لو دين)

د كابل مجله :

د كابل مياشتنې مجله په مرتب ډول خپره شوى ده .

پښتو كورسونه :

- ۱۳۴۱ د عترت په اوله كښي د پښتو تدريساتو لوى مديريت او ورسره د (زيرى)
 اووه ورځنې جريده په پښتو ټولني پورې مربوط شوى دى :
 د مركز د شپږو سمسترو امتحانونه اخستل شوى او اوس په ولاياتو كښي امتحانونه
 اخستل كيږي .

مقررې :

څرنگه چه ښاغلي الفت د پښتو ټولني پخواني رئيس د ښاغلي دكتور محمد يوسف
 په كابينه كښي د قبايلو د مستقل رئيس په حيث مقرر شونو د ۱۳۴۲ د سرطان په (۷)
 ښاغلي پوهاند صديق الله رښتين د پښتو ټولني دريس او ښاغلي عبدالخالق واسمې د لغاتو
 د شعبي مدير د پښتو ټولني د مرستيال په حيث وټاكل شول .

متفرق كارونه :

د داپرو او موسساتو د رالپيل شوو نومونو - لو جو او لايجو ترجمه په پښتو
 د داپرالتاليف درياست د پښتو ترجمو كتنه .

د تاریخ د ټولني درياست د اجرا آ تو رپوت:

د تاريخ ټولني درياست د اجرا آ تو کښي دا لاندې نکتي د يادولو وړ دي:

۱: د مسلکي غړي و برابرول: لکه چه تير کال دغې موضوع ته اشاره شوي ده چه د مسلکي غړي و شمير يې زيات شوي دي او اوس يې شمير ۱۰ تنو ته رسېږي. د وي ټولو ته د طرح شوي پروگرام سره سم موضوعات سپارل شوي دي او د دوي د کار نتيجه دمياشتمني رپوت په ټول ټولني د اخلې مجلس ته شو دل کېږي. ضمناً هغو کسانو ته چه د تحقيقي چارو له همدې څخه په پشه وجه و تلي وي په خارج کې د مطالعې فرصت هم ورکول کېږي لکه چه پدې وختو کې به د تاريخ ټولني درياست يو مسلکي غړي د زياتو معلومازو د پاره د برېتش کونسل د مرستې له ليارې څخه څخه انگلستان ته واستول شي. پدغه اساس هيله شته چه په څو راتلونکو کالو کې لايق اشخاص د تاريخ ټولني درياست ته وروزو.

۲: د کتابخانې تاسيس: د تحقيق د وسايلو برابرولو د پاره د يوې کتابخانې تاسيس چه پخوا منظور شوي وه يو بل کام دي چه د غړي او منسوبينو په کار کې اسانتيا پېښوي لکه چه ټولني به تشکيل کېږي اوس د ستې يو مديريت د څېړنو او کتابخانې د مديريت په نامه زيات شوي دي چه له يوې خوا د کتابو په غوښتلو و لولو تر تيب او تصنيف کېږي اوله بلې خوا د تاريخ ټولني د څېړنو په چارو او تصحيح کېږي مجاهده کوي. ضمناً د تاريخ ټولني درياست له مخيني فرهنگي مؤسسو سره لکه بریتس کونسل او د پاریس د مطالعې ټولوا عالي پښوونځي سره په تماس کېږي شوي دي او خطي نسخو د ملگرو فلمو او فوتو کوبې گانو د تهیه کولو د پاره يې د هغو وهدو حاصله کېږي ده.

۳: مسلکي چاري: سر بيره بر موقوته څېړنو لکه چه (د آريانا مجله هر مهيا شته په پښتو او فارسي او د افغانستان مجله په هر و در يو مياشتو کېږي په انگليسي او فرانسوي ژبو) څېړنې د تاريخي کتابو او متونو د چاپولو او څېړولو په برخه کې داسې چاري سرته رسيدلي دي.

الف: هغه کتابونه چه د ۱۹۴۱ کال له نيمايي راهيسې چاپ شوي دي.

۱: طبقات الصوفيه د خواجه عبداللہ انصاري له امالي څخه، د شياغلي عبدالحي حبيبي تمليق او تحشيه.

۲: پښتو و لويکان غزنه د شياغلي حبيبي تاليف.

۳: افغانستان در عصر گورکانيان هند (افغانستان دهند د گورکانيانو په عصر کېږي) د شياغلي حبيبي تاليف.

۴: د افغانستان د درون نړۍ (افغانستان په نولسمه پېړۍ کېږي) د شياغلي سيد قاسم رښتيا د تاليف څخه په پښتو ترجمه.

- ۵ : یوه رساله په فرانسوي ژبه دموسیو کيفر تالیف چه عنوان یی (غور یها . یک دود مان ملی افغانی است) دی (غوریان یوه افغانی ملی کورنی ده).
- ب : هغه کتابونه چه ترچاپ لاندی دی :
- ۱ : طبقات فاصری دیناغلی حبیبی له حواشی او تملیقاتو سره .
- ۲ : زبان دومزارسال قبل افغانستان (د افغانستان دوه زره کاله پخوا ژبه) یادسره کونول دکتیبی تحلیل له دیناغلی حبیبی څخه .
- ۳ : هنر خطاطی افغانستان وردو قرن اخیر (په افغانستان کبې په دوو وروستیو پېړیو کبې دخطاطی هنر) دیناغلی عزیزالدین وکیلی بوبلوانی له تالیف څخه ترجمه .
- ۴ : غور و غوریها (غور او غوریان) دیناغلی عتیق الله معروف څخه .
- ۵ : وهو تکبها (هوتک) کتاب په پښتو ژبه دیناغلی بینوا تالیف .
- ۶ : دغونویانو د نظامی تشکلاتو په بلامه کبې . دغه دری وروستی کتا بونه د طباعتی مشکلاتو په نسبت دآریانا په مجله کبې قرقه قرقه څېر پېړی . البته د نشر په ډول به هم جلا چاپ او خپاره شی .
- ج : هغه کتابونه چه چاپ ته چمتو کبې .
- فرین الاخبار گردیزی چه میکرو فیلم یی د لار سیدلی دی او د تصحیح ، تحشیې او نور کار به یی زر په زده شروع شی .
- ۲ : تاریخ احمد شاهي (احمد شاهي تاریخ) چه زر به یی میکرو فیلم د لور سپړی .
- ۳ - په سلسله افغانستان در متون قدیمه : (د افغانستان په پخوانیو متنو کبې) د افغانستان په بلامه کبې د چیني زوارو یاد داشتونه .
- ۵ پلټنې در ریاست اجراآت :**
- د لومړی څانگې :
- ۱ - د هغو معلمینو او متعلمینو تغییر او تبدیل چه له مرکز څخه ولایتوته او یاد هغه به په عکس نقل مکان کوی د پارچی پرمخ تبه یلیری او هغه ښوونجی ته معرفی کبې چه دوی وغواړی او در ریاست مقام یی لازمه وگنې . همدغه ډول یی له پخوانی ښوونجی څخه توی ښوونجی ته د سوانحو کلازونه او نور سوابق یی د همدې څانگې په وسیلو غوښتل کبې او مربوطو مراجعو ته یی استول کبې .
- ۲ - هغه متعلمین چه د مرکز او ولایتو په لیسو او ښوونجیو کبې شامل وی او د متعلمی پمخت کبې یی ته په عسکری کبې نوم خیزی د مربوط ښوونجی د اطلاعین له معنی یی د بچې جناب د همدې څانگې په واسطه تالیف شی . په همدغه تو تیب سوه کله چه هغه زده کړونکي له ښوونجی څخه فارغ شی او بیا به کوم بل علم له پخوا څخه وایستل شی عسکری مقدس خدمت ته یی د جلا بولو او لیبی لولو له امله د همدې څانگې په واسطه مربوطو مکلفیت ته څېر ورکول کبې .

۳- هغه زده کړونکی چه له ثانوی بامسلکی ښوونځیو څخه فارغ شوی او زده کړې ته یې دوام ورکولو دپاره دپوهنې وزارت له خوا خارج ته لېږل کېږي او هغه کسان چه په خارج کېنې یې د زده کړې په وخت کېنې پچه وڅیژی وطن ته د هغوی د بیرته راتگ تر وخته پورې له مربوطو څانگو څخه له معلوماتو نه وروسته هم د پچې دپاره د هغوی د جلب قایلیدل د همدغې څانگې څخه کېږي .

۴- هغه زده کړونکی چه د مرکز او ولایتو د لیسو له دوو لسمو ټولگيو څخه اوله مسلکی ښوونځیو څخه فارغ شوی او یا په کوم علت سره د ښوونځی له دوو لسمو، یوولسمو، لسمو ټولگيو او ، ښکته له هغو څخه ورتلی وی او هغه زده کړونکی چه تر څه کېږي جلب لاندې وی او غواړی چه د احتیاط د ضابطانو په کورنۍ کېنې ځان شامله کړی دملی دفاع وزارت د هغوی معرفي کول او د هغوی د سوانحو د کارتو څانه پرې کول د دفاع د وزارت په سلسله د مربوطو ښوونځیو په ذریعه د همدې څانگې په ذریعه کېږي .

۵- د ځینو زده کړونکی ایستل او هغوی ته جواز ورکول چه د پرله پسې ناکامیدو په نسبت له ولایتو څخه مرکز او پاله مرکز څخه ولایتونو نقل مکان کوی او ناگاهي یې د بلقنې ریاست ته تشبیت شی دغه اجراءات هم د دغې څانگې په ذریعه کېږي .

۶- ځینې متفرقه لیکونه چه د بلقنې له ریاست څخه صادر کېږي او پاله نورو څانگو څخه را رسېږي هغه هم له دغې څانگې څخه اجراء کېږي .

۷- هغه زده کړونکی چه د لیسو او مسلکی ښوونځیو په اوږمو ، اتمو ، نهمو او لسمو ټولگيو کېنې وی او نوم یې په عسکري کېنې و وزی ایستل یې دزیات کلنی په نسبت د همدغې څانگې په واسطه کېږي .

د دوهمې څانگې د اجراءاتو لنډلیسز :

۱- له یوه ښوونځی څخه بل ښوونځی ته د لیسو د طلا بو ټنډیز او تبدیل د دوه کلنو ناکامانو ایستل او د جواز ورکول د دغې څانگې مربوط دی .

۲- د لیلیه او نهاری طلاو معرفي کول هم د دغې څانگې وظیفه ده .

۳- هغه زده کړونکی چه غواړی د نورو وزارتو په ښوونځیو او یا کورسو کېنې شامل شی معرفي کول یې په همدغه څانگه پوری اړه لری .

۴- دهرات ، ننگرهار ، پکتیا ، قطغن او نورو ولایتو په لیلیه ښوونځیو کېنې د (۶) ټولگيو د ځینې زده کړونکو د شاملیدلو امر همدا څانگه ورکوی .

۵- په ۴۱ کال کېنې به ح - ښ کېنې د شاملیدو د پاره د ولایتو د پوهنې مدیرانو ته لار ښودنه شوی ده چه دملی دفاع د هیأتو د ور تگ په وخت کېنې د بست په قرار له خپلو مربوطو ښوونځیو څخه د (۶) ټولگيو له فارغ التحصیلانو څخه ورمعرفي کړی .

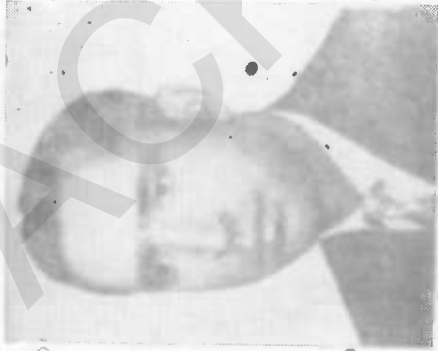
لکه چه (۴۹۵) تنه فارغ التحصیلان له دغه امله ټاکل شوی وو .

۶- په ۴۲ - ۴۲ کېنې دابن سینا په ښوونځی کېنې د شاملیدو دپاره د ولایتو او پوهنې څخه (۳۵۱) تنه معرفي شویدی .

نویسندگان

به چمن کتبی افغانی و کیمل التجار
شاه غلی عبد ال رشید

د پلان د وزارت د احصیایي
رئيس شاه غلی باقی يوسفزی

د مالیې د وزارت د کمر کاتور رئیس
شاه غلی دکتور غلام حیدر د اور

د پلان په وزارت کتبی د پلان
رئيس شاه غلی محمد اسحق عثمان

نوی مقرر

دماایی دو زارت دضر اینجانی
ر نیس بیبا غلی غلام دستگیر

دتیبارت دو زارت دتند قیقی او
مطالما تورا و د احمدا بیبی او
عیمده ا الفه و بر سر اج

دتیبارت دو زارت دو زارت دتیبارت
د کفیل بیبا غلی
کتبو و محمد اکبر صبر

د تیبارت دو زارت مشا ه بر
او د تیبارت دا تا تو لوی
ر نیس بیبا غلی د کتو ر نو ر علی

۷. په ۱۹۸۱-۸۲ کښې د صنايعو په بنډوونجې کښې د شامليدو د باره دولايتوله پوهنې څخه (۹۹) تنه
 ۸. » » » » » ميخانیکي » » (۸۳)
 ۹. » » » » » سبورت » » (۳۰)
 ۱۰. » » » » » دليک داصولو » » (۱۲۲)
 ۱۱. » » » » » د قبايلو درياست په سلسله دخو شحال خان په لېسه کښې
 د شامليدو د باره (۲۰۰) تنه معرفي شويدي.

۱۲. » » » » » د پو لیسو په بنډوونجې کښې د شامليدو د باره د ولايتو
 له پوهنې څخه (۳۰) تنه معرفي شويدي.

۱۳. » » » » » د کارنو کورني په بنډوونجې کښې د شامليدو د باره (۳۰)
 تنه معرفي شويدي.

۱۴. » » » » » د ننگرهار د کاناال په کورس کښې » (۵۰) تنه

۱۵. » » » » » د کرهڼې د وزارت » » » (۲۰۵)

۱۶. » » » » » د مرکز له لیسو (حبیبی استقلال، غازي، نجات، نوی
 کابل) څخه هم د مستعملو ضابطان نو او په ح - ب کښې د شامليدو د باره د (۹-۱۲)
 ټولگيو يو شمير فارغ التحصيلان ټاکل شوي او معرفي شويدي.

د دریمې مخصوصه خانگی لټوليز راپور

د پلټونې درياست دریمې خانگی درياست د چارو محور دی.

۱- په دغه خانگه کې يو تن مفتش د امر په حيث او يو نفر سرکاتب او يو تن کاتب
 کار کوي چه د ۱۴ کال د سنبلې د مياشتې څخه د ۱۶ کال د جوزا د مياشتې تر آخره پورې
 (۳۳۱۸) مکتوبونه وارد او صادر شوي او د سپر کال د سنبلې تر مياشتې پورې گوڼدي
 (۶۷۰) نور مکتوبونه وارد او صادر شوي.

۲- د ولاياتو د پوهنې مديرينو د لاجوري تفتيش نتيجه چه په دغه کال د مرکز د مفتشينو
 لخوا تفتيش شويدي د پلټونې درياست کمیسیون ته وړاندي شوي او لازمي فيصلې اخستل
 شوي او مربوطه مراجعو ته خبر ورکړي شوي او د ولاياتو د پوهنې نو رو مديرينو د تفتيش
 نتيجه چه د مرکز د پلټونکو لخوا پتل شوي وروسته د نتيجه د سپارلو نه کمیسیون ته
 وړاندي کيږي او لازمه فيصلې اخستل کيږي او نتيجه ئي مربوطو مراجعو ته خبر
 ورکړي کيږي.

۳- محاکماتې دوسې چه دغې خانگې ته رسيدلې مربوطو محاکمو ته ليږل شوي او وروسته
 د فيصلې څخه لازمه اجراءات شوي او همداسې نورې چه رسيږي دغه راز اجراءات کيږي

۴- د پلټونې درياست (۲۲) تنه مفتشين لري چه هر کار اپارچه چه مؤلف کيږي نتيجه ئي
 ودي خانگې ته سپاري چه د نوموړي نتيجه به اساس ددی خانگې له خوا اجرا آن
 شويان کيږي.

- ۹- فزیک په پښتو «د اتم ټولګیو لپاره د ډاکټر میر نجم الدین انصاری تالیف (۲۰۰۰) ټوک
 - ۱۰- د پښتو قرائت کتاب په پښتو ژبه د لسم ټولګی د پاره د پښا غلی عبدالرؤف بښوا تالیف (۵۰۰۰) ټوک
 - ۱۱- دینیات په پښتو ژبه د اووم ټولګی وپاره د پښا غلی شاه محمد رشاد تالیف (۵۰۰۰) ټوک
 - ۱۲- د میرزا عبدالقادر بیدل غزلیات (۳۰۰۰) ټوک
 - ۱۳- سل زره ولی (چرا) په پښتو او فارسی ژبو د اتم ایلن تالیف د آئین ترجمه (۳۰۰۰) ټوک
 - ۱۴- د قهبال د تاناکتیک کتاب د ډنمارکراموا نر د محمد امین برین ترجمه (۳۰۰۰) ټوک
 - ۱۵- د سید جمال الدین افغان مبارز کتاب د محمود اهور په په تالیف د غلام صفدر پنجشیری ترجمه (۲۰۰۰) ټوک
 - ۱۶- د فرید او پروین کتاب چه د پښوونې او روزنې مؤسسې ترتیب کې پدی (۵۰۰۰) ټوک
 - ۱۷- د طفل در آغوش مادر (کوچنی د مور په غیږ کېنې) موسسې ترتیب کې پدی . ترجمه (۵۰۰۰) ټوک
- دغه کتابونه ۴۱ د دورې له میاشتی څخه د ۴۲ د غېر گولی ترمیاشتی پورې له چاپه وتلی دی.

هغه کتابونه چه دسپن کال دورې ترمیاشتی له چاپه وتلی دی.

- دوهم فارسی قرائت (قرائت فارسی دوم) (۲۸۰۰۰) ټوک، پښتوالغیبي (د پښتوالغیبا)
 (۵۳۰۰۰) ټوک، پښتولوهری کلیوالی (دهاتی اول پښتو) (۲۹۰۰۰) ټوک، فارسی دریم
 کلیوالی (دهاتی سوم فارسی) (۱۵۰۰۰) ټوک، پښتو دریم کلیوالی (دهاتی سوم فارسی)
 (۱۰۰۰۰) ټوک، پنجم پښتو قرائت (قرائت پښتوی پنجم) (۱۳۰۰۰) ټوک، اتم فارسی
 دینیات (دینیات هشتم فارسی) (۸۰۰۰) ټوک، اتم بیولوجی (بیولوجی هشتم)
 (۸۰۰۰) ټوک، اتم هندسه (هندسه هشتم) (۸۰۰۰) ټوک، یوولسمه کیمیا
 (کیمیای یازدهم) (۲۰۰۰) ټوک، نهم الجبر (الجبر نهم) (۴۰۰۰) ټوک، اتم
 فارسی (فارسی هشتم) (۱۵۰۰۰) ټوک، د لومړنۍ دورې درسی ممد حساب (۱۰۰۰۰)
 ټوک، اتمه درسی مده هندسه (هندسه سد درسی هشتم) (۲۰۰۰) ټوک، بازپهای دور
 دنیا (دنیای چارپیره لوبی) ۳۰۰۰ ټوک.

- د حضرت بیدل دبا هیات (د با هیات حضرت بیدل) (۵۰۰۰) ټوک، محمد (م)
 په کوچنی قوب کېنې (محمد در نوره سالی) (۳۰۰۰) ټوک، داووم ټولګی پښتو
 قرائت (قرائت پښتوی هفتم) (۱۰۰۰۰) ټوک، قول (۴۶۶۱۰۰) ټوک.

د خپرونو د ادارې د کستنن د دستګاه خپرونې:

دوه سوه لسیڅی

۱: د جغرافیایي سیمه چناک فنیجی

»

۲: د پوهنې د د پراخو د مجلس اووم پېښهاد

- ۳: د (ويلهم تل) لنډه نمايشنامه
- ۴: د سیکال شپ او فيلو شپ لايحه
- ۵: د پوهني د صنايعو د تجارتي موسسي اساسنامه
- ۶: د موزيم د لرغون بيزندانو لارښودونکي (رهنماي باستان شناسي موزيم) يو زر ټوکه
- ۷: د ولايتو د پوهني د مديرانو رپورت پنځه سوه ټوکه ټول (۲۵۳۰) ټوکه

هغه خپروني چه د ۴۲ دودني نر مياشتي په گسستنيز کښي چاپ شوي دي :

- ۱: د موجودي جدول (۲۰۰۰۰) پاڼي
- ۲: د کيمياوي درملنو لست (۲۰۰) نسخي
- ۳: د آسيامي هيوادو د پوهني د وزيرانو کنفرانسونه (۳۰) نسخي

د خپرو نو د افکشافی پلان پر اساس يو ۳۶۰ مودل گسستنيز په لندن کښي جوړ شوي ماشين وپيرونل شو او په نظر کي دي چه زړه زړه يو جستو فکس ماشين هم د خپرو نو شانگي ته وپيرونل شي او پدغه صورت کي به د خپرو نو خانگه دمطبا موسسه د کوچنيانو د افسانو (کيسو) درسي ممد وکتابو په چاپولو کي مرسته وکړي او هر ډول کتابونه ، ور رسالي ، جد ولونه اولايحي به ښکلي صورت اول اصل سره سمی په زده پوري چاپ کړي .

د خپرو نو خانگي د کتابو د خپرو لو او چاپولو په خاطر نه کي د اسانتيا پيشو او اولدي امله چه کتابونه په زده پوري چاپ شني د کتابو د هويت دکارت په نامه يي يوشمير کارتونونه چاپ کړي هر کله چه کوم کتاب چاپ ته هي ددغه کارتون پري شوي کارتون يوه نسخه له اصل کتاب سره مطبعي ته استول کيږي او د بل کارتون نقل دکتاب له مسو دي سره د خپرو نو په شانگه کي پاتي کيږي چه دغو کارتونو دکتابونو صورت او مشخصات هم په مطبا پورې هم د خپرو نو په ادا ره کي خرگند او د ښانه کي پدي .

بل تدبير چه پدي وختو کي د درسي کتابو د چاپولو په کار کي د بيړي د پاره نيول شوي دي هماغه بزته د پوهني له مطبعي څخه نورو مطبا پورته دکتابو لپيرل دي لکه چه خو ټوکه کتابونه موملي او دولتي مطبعي ته استولي دي .

امکان لري چه زړه زړه درسي کتابونه عسکري مطبعي ته هم وليرل شي ځکه د سمد سمی ضرورت او دکتابو د شمير زياتوالي له کبله امکان فلزي چه د پوهني مطبعه به هان کړي صورت سره د پوهني د ټولو کتابو د چاپ پوولو لاسمهيدي څخه ووتلای شي .

د عرفان او د پوهني د مجلومند ايريت :

د عرفان مجله د هري مياشتي په آخر کي دوه زره ټوکه چاپيږي او د هري کښي منځونه يي له ۱۰۰ نه تر ۱۱۵ پوري دي او په مصور ډول چاپيږي د عرفان مضمونونه

او مقالې له دې امله زیاتره ښوونکسي او روزونکسي جنبه لري چه زده کړونکسي او علاقمندان مي وکولای شي چه له نویو روشونو څخه چه په ښودنه او روزنه کېږي څرگندېږي خبرشي او استفاده ورڅخه وکړي .

د ۱۳۴۲ کال په سرکي مي دگڼ ون کونکو په غوښتنه پنځه سوه ټوکو په چاپولو کېښي زیات شول يعني په ۱۳۴۲ کال کېښي د عرفان دمجلې دوه نيم زره نسخې چاپېږي .

په مخني فوق العاده پامفلتونه او خبروتمې هم د عرفان او پوهني دمجلو دمديريت له خوا په ټاکلو مواقعو کې خبرېږي چه مخيني مي په لاندې ډول دي .

- ۱- د خپلواکي فوق العاده په (۵۶) مخو کې (۲۰۰۰) ټوکو
- ۲- د هماغو نومي معظم اعلیحضرت دمیلاد « (۳۶) » (۵۰۰) »
- ۳- د ښوونکي دورعي د تجلیل په مناسبت « (۷۲) » (۱۰۰۰) »
- ۴- د ملگرو ملتو دورعي « (۷) » (۱۰۰۰) »

پوهنه : د پوهني مجله د هري میاشتې په پای کې په ښتو پنځه سوه نسخې چه هره گڼه مي له (۶۰) نه تر (۷۰) مخونه لري په مصور ډول خپري .

ددغې مجلې مضمونونه په ښتو ژبه سره وي او د هغې لوستونکو او ذوق لرونکو ته علمي او روزونکي مقالې په ښتو ژبه خپري .

د پوهني مجله په ۱۳۴۱ کال کې پنځه سوه نسخې چاپېده له دې کبله چه دغه مجله ښت زیات علاقمندان لري نو د هغوی دغو ښتنې له مخې د ۱۳۴۲ کال له اول څخه مي دوه سوه ټوکو نورهم زیات شول چه بدغه حساب دغه مجله په ۱۳۴۲ کال کېښي اوه سوه نسخې چاپېږي ددغې مجلې فوق العاده عرفان له مجلې سره په گڼه چاپ شوي چه پورته يادي شوي .

د کابل دعامي کتابخاني اجراءات :

الف : د کتابخاني دفتر :

د کتابخاني دفتر سر بيره پر خپلو ورځينيو چارو او د عرفاني اخبارو او د کوچنيانو د پوځي دمجلې په توزيع چه ټولو ولايتو ، اشخاصو ، د مرکز او ولايتو کتابخانو او تبادلو ته رسماً لېږلي او عرفاني اخبار چه په هره میاشت کېښي دوه زره نسخې دوستو هيوادو او په خارج کېښي ټولو افغاني سفارتخانو ته داستفادي دپاره او د پوهني دوزارت په گزارشاتو باندې د دوايرو او افغاني طلابو ته د خبر تيا د پاره چه په خارج کېښي په وظيفه او زده کړې بوخت دي رسماً لېږل کېږي د ۱۹۰۰ د وړي دمياشتې له اول نه د ۱۹۰۰ د وړي دمياشتې تر اول پوري دري زره ټوکو نوی کتابونه د مر بو ط کتابدار په جمع قید کېږي .

ب : د کتابخاني روزونکي پروگرامونه :

دغه پروگرامونه دکتلو او اړويدلو له ليارې څخه د کوچنيانو د افکارو وښانه

کولو له امله جوړ شويدي او په هغو کښې په هفته کښې دوه محله د دوشنبې او چارشنبې په ورځو کښې د غرمې نه وروسته له دريو بجو نه تر څلور نيمو بجو پوري کوچنيا نو ته روزونکي فلمونه پدودل شويدي او په هفته کښې دوې ورځې يعنې د يکشنبې په ورځو کښې کنفرانسونه او دسه شنبې په ورځو کښې روزونکي ډرامونه او داسې کنسرتونه چه دکتابخانې د کوچنيا نو دکميټې له خوا ملي آهنگونه پکې غږول کيږي وروسته له غرمې له دريو بجو نه تر څلور نيمو پنجو بجو پوري دکتابخانې دکنفرانسو او شونو په سالون کښې اجراء او پدودل کيږي چه د ۱۹۶۱ د وږي له مياشتې څخه د ۱۹۶۲ د وږي تر مياشتې پوري (۳۶۰) کښې فلمونه (۳۶) کنفرانسونه، ډرامونه او کنسرتونه دروزونکو پروگرامونه لږ کښې دروزونکو بيلو بيلو موضوعاتو په پاره کښې کوچنيا نو او علاقه مندانو ته ئې ووکړي شوي او پدودل شويدي چه د ۱۹۶۱ د وږي له مياشتې څخه د ۱۹۶۲ د وږي تر مياشتې پوري ئې په مکرر ډول د ننداره کوونکو شمير شپيتو زرو تنو ته رسيدل دي .

ج : د توزيع خونه :

دغه خونه چه په هغې کښې نويدي بنجه د يرش زره ټوکه علمي کتابونه په بيلو بيلو ژبو سره دمراجينو داستفادي دپاره په خاص ترتيب او دکتابخانو په مخصوصه طبقه بندي سره ايشودل شويدي دعامي کتابخانې يوه فعاله غړه ده او خلک د مخصوصو کارتو په ذريعه ترگوښرو شرطو لاندې دعاريت په توگه دمطالعي دپاره خپلو کورونو ته کتاب ورڅخه ودهي او تراوسه پورې ئې يوازې دهغو مراجينو شمېرچه دکتابخانې کارونه لري او اصولاً خپلو کورونو ته دکتاب ودهلو مستحق وي يو ولسوزرو ته رسيدلي او په وار وار پنځوس زره تنه دکتابخانې ته راغلي او د ۱۹۶۱ د وږي له مياشتې څخه د ۱۹۶۲ کال د وږي تر مياشتې پورې ئې بنجرس زره محلي دکتابخانې د توزيع له خونې څخه دخپلې مطالعې له پاره کتاب ودهي او بياني بيرته سپارلي دي چه يوازې د يو ولسوزرو تنو مراجينو څخه دوونيمو زرو تنو پدې کال کښې په کتابخانه کښې گډون کړي دي او نوي کارونه ورکړي شوي او خانه پري شويدي .

دا هم بايد وويل شي چه د ۱۹۶۱ د وږي له مياشتې څخه د ۱۹۶۲ د وږي تر مياشتې پورې د علمي نخبي شپږ سوه ټوکه نوي کتابونه په بيلو بيلو ژبو چه زياتره ئې په پښتو ژبه دي دمراجينو داستفادي دپاره بدغه خونه کښې اضافه شويدي .

دعامي کتابخانې دلوستلو سائون :

دغه خونه درويشت ټوکه علمي کتابونه په بيلو بيلو ژبو لري چه زياتره ئې له کتابي څخه اخيستل شويدي . پدغه خونه کښې داشخاصو دمطالعي داسانديا دپاره دد ترتيبات نيول شويدي او هغه يوه ډير مجلله ، پراخه او آرامه خونه ده چه د برېښنا او په ژمي او دوبي کښې د هوادنو دوالي او سوله والي وسايل په ډيره ښه ټوکه پکې تهييه شوي دي .

پدغې خوڼه كښې د ۴۱ د وړوې له مياشتې څخه د ۴۲ د وړوې تر مياشتې پورې يو زر او درې سوه نوي مهم علمي كتابونه د مطالعينو تر مطالعه لاندې كړي شوي دي او پدې كال كښې ئې دنارينه و او ښځو مراجعينو شمير شپږ څلو يښتو زرو تنو ته رسيدلى سر بيره پر هغه په همدغه خوڼه كښې په هغه موده كښې د دوستو هيوادو په تيره دامريكې او شوروي اتحاد پنځه سوه دآرت او نقاشي لوحې او هنري قابلو گانې تر ښودنه لاندې ايښودل شوي دي .

د : دمجلو خوڼه :

پدغې خوڼه كښې يوشمير نوې داخلي او خارجي مجلې او جريدې دهغه چا د استفادې له پاره ايښودل شوي دي چه غواښي دانكشافې موضوعاتو، ورځينو اخبارو او نويو علمي مطالبو مطالعه وكړي، د ۴۱ د وړوې له مياشتې څخه د ۴۲ د وړوې تر مياشتې پورې په هغې خوڼه كښې يو زرو درې سوه داخلي او خارجي په بېلو بېلو ژبو مجلې او جريدې ايښودل شوي دي چه مراجعین پخپله په كتابخانه كښې استفاده ورڅخه كوي چه مراجعین ئې په يو كال كښې يعنې دهغه كال د وړوې له مياشتې څخه د ۴۲ د وړوې تر مياشتې پورې درې زره پنځه سوو تنو ته رسيدلى دي .

ه : مسلكي كتابخانه :

پدغې غره كښې چه داخلي او دراقيه خارجي هيوادو په پروگرامو كښې داخل دوه زره پنځه سوه ټوكه درسي كتابونه او داومنيو ، ثانوي او مسلكي اولويانو تعليماتو دلار ښودنې كتابونه او دهغو كتابو كتلاكونه چه دنړۍ د كتاب پلورونكو كمپنيو څخه رارسيدلي ايښودل شوي دي، پدغې كتابخانه كښې د ۴۱ د وړوې له مياشتې څخه د وړوې تر مياشتې پورې د پورته معرفي شويو كتابو له جملې څخه پنځه سوه ټوكه كتابونه نوي ايښودل شوي دي . له دغې كتابخانه څخه چه دا څلور كاله كښې چه پرانيستل شوي ده يوازي هغه كسان استفاده كوي چه داومنيو ، ثانوي او مسلكي او زرو ښوونځيو د درسي او روزونكو پروگرامو په جوړولو مامور وي .

و: څېړونې : البته ټول پوهنيزي چه د پوهنې له كتابخانه څخه دوي څېړونې چه يوه ئې پنځلس وزغني عرفاني او بله ئې دكوچنيانو ددع په نامه دي چاپ او خپزېږي .

۱ : دكوچنيانو ددغ مجله دا بتدائي زده كړونكو دافكارو دروښانه كولو او درسونه د دوام وركولو له امله چاپېږي .

پدغې مجله كښې د ۴۱ د وړوې له مياشتې څخه د ۴۲ د وړوې تر مياشتې پورې (۳۸۵) مضمونونه او (۲۸۵) عرفاني اوروزنكي تصويرونه چاپ شوي دي .

۲: عرفاني پنځلس وزغني اخبار چه يو ولس كاله پخواني تاسيس شوي دي او په هر پنځلسو وزغو كښې يو نيم زر نسخې په مصورطو رچا پيژي . دغه اخبار چه په هر پنځلسو وزغو كښې يو نيم زر نسخې او په يوه مياشت كښې ئې درې زره نسخې په دولتي

مطبعه کښي چاپيږي دا يوازيني اخباري چې د پوهني دوزارت د عرفاني انسکشاف او پرمختګو مربوط څېرونه او عکسونه پکښي څېر ږي او د عرفاني مؤسسو د زده کړو نښکوه ، په خارج کښي د افغاني سفارتخانو او د ولايتو د پوهني د مديرينو او د نورو عرفاني مؤسسو د استفادي او د پوهني دوزارت په گذارشاتو د هغوي د څېرون له امله ورليږل کېږي چه زر نسخي ئي خارج ته او پنځه سوه نسخي ئي دننه په هيواد کښي پورته ياد شوو محابو ته رسماً لېږلي کېږي .

يعني په هره مياشت کښي دري زره نسخي چاپيږي او په پورتني ترتيب سره لېږلي کېږي .

پدغه اخبار کښي چه د ۴۶ دوزي له مياشتي څخه د ۴۲ دوزي تر مياشتي پوري شپږ د يرش زره نسخي په څلير ويشو گڼو کښي يوزراو پنځه سوه نسخي په يوه کال کښي څپري شوي دي د پوهني يوزرو دري سوه پنځه شپيته څېرونه او څلور سوه انکشافی عکسونه چاپ او مربوطو محابو ته هغو کسانو ته چه له هيواد او مرگز څخه لري پرا ته دي درسمي ليکلو په ذريعه په بېره استول شوي دي .

۳: د پوهني د راجو هفته ايز پروگرامونه :

دغه پروگرامونه هم د پوهني دوزارت په کتتا بڼه پوري تړلي دي او د ۴۱ دوزي له مياشتي څخه د ۴۲ دوزي تر مياشتي پوري د پوهني (۴۴) پروگرامونه له کابل راجو څخه بروډکاسټ شوي دي .

د حفظ الصحی در ریاست فعا لیتونه:

په ۴۱ کال کښي د پوهني د حفظ الصحی در ریاست د مربوطو چارو اجرا آت:

د حفظ الصحی ریاست ۱۷ صحی کانتینونه د استقلال، حبیبی، غازی، نجات، عايشه دراني، زرغونه، ملالی، شادوخت، بلقیس، رابعه، بلخي، ابن سینا، دارالعلمین، میخانیکي، مستوره غوري، مجربو، مروی، شاه دو شمشیره (ح) نادری او د سید جمال دین افغان په لیسو او ښوونځیو کښي بداسی صحی توکي پرانیستل شوي دي چه ږيري ورقسچي لري چه بشپړی اوسیمي جالی پکي لگولي شوي دي نه پریندي چه گرد او حشرات ورننوزي چه پدغه ډول د متعلمینو او متعلماتو د حفظ الصحی په چارو کښي چه د با زار د کثیفو اونا پاکو تینگو له میوو څخه به ئي استفاد کوله ددوی روغتیا ته به ئي ضرر پیدیاوه یو بل گام واخستل شو .

دواکمه نوم قامونو په صوابدید سره د ښوونکي له صندوق سره هم مرسته وشوه یعنی د هغو کانتینونو د عایداتو بیسی چه په میاشت کښي (۱۰۴۳۰) افغانی کښي د مرستی په توگه د ښوونکي صندوق ته تحو یلېږي .

د پوهني د حفظ الصحی در ریاست ودانۍ په ۳۹- او ۴۰ کښي یو پوړ د لود خوبه ۴۱ کال کښي دوه پوړه جوړه شوه چه په دوهم پوړ کښي تر استفادي وړ څو نو څخه د باندی د کنفرانس یومجهز سالون له فرینچر سره چه سل تنه پکښي محابو لېږي جوړ شوي دي او تر اوسه پوري

دخارجي متخصصينو له خوا دغځينې صحې مسالو په باب څو کنفرانسونه پکې ورکړي شوې دي. ۴۱ کال په سر کېښي ددارالمعلمينو روغتون چه پخوا يې چاري ددارالمعلمينو مديريت چلوولې دحفظ الصحې رياست دواکتونو ماماتو په امر په سره ددارالمعلمينو روغتون له مقده مخا په متفك شواو ادادي اوصحې چاري يې مستقماً په خپل لاس کېښي واخستلې چه پدغه اقدام سره دکابل دښار دناساجيو دمربوطو ښوونځيو دروغتيا په چا روکښي يوممقول تر تيب ونيول شو.

الف: دڅلورمې کارتي په محوطه کېښي په پرسونل اودر ملو مجهز دروغتيا څلور مرکزونه پرانستل شول.

لومړي ددارالمعلمينو دروغتيا مرکز او يا دليويه ښوونځيو سرطبا بت.

دوهم دتخنیک » »

درېم درابعه بلخې » »

څلورم: دخوشحال خان » »

ددارالمعلمينو دروغتيا په مرکز کېښي ددارالمعلمينو، سپورت، ابن سینا، سپين

کلي او علاوالدين ښوونځي معالجه اوتداوي کېږي.

دتخنیک دروغتيا په مرکز کېښي دمحمود جمال مېڼي، ميرويس ميدان اوسيدجمالدين

دښوونځيو اودغاضي ليسي ردکوونکي معالجه اوتداوي کېږي.

دخوشحال دروغتيا په مرکز کېښي دکرهڼي دليسي زده کوونکي معالجه اوتداوي

کېږي.

درابعه بلخې دروغتيا په مرکز کېښي دزينب هوتکي - وڅشانې اودنچونودتجربوي

ښوونځيو زده کوونکي تداوي کېږي.

ب: نوي ښار: په کلاي فتح الله خان کېښي د زرغوني لېسه دروغتيا يومرکز لري

چه دهنې ليسي اونازو انازده کوونکي په کېښي معالجه اوتداوي کېږي.

ج: په زاهد ښار کېښي دنجونو دولومو ښوونځيو په مديريت کېښي دروغتيا يومرکز

جوړ شويدي چه مستوره غوري، محجوبه هروي، حاذقه هروي، ستاره، حليمه فديوي

اميني، ميرمن خجودښوونځيو زده کوونکي پکې معالجه اوتداوي کېږي.

د: پخپله دېوهنې په وړاندي کېښي دوياست دروغتيا يومرکز جوړه شوې دي

چه دخپل ورځمره ښوونځيو زده کوونکي معالجه اوتداوي کوي.

ه: دپنمان دشرعيه علومو دروغتيا په مرکز کېښي پخپله دهنې مددسي دطلا بو

معالجه اوتداوي کېږي.

بل پروگرام چه دمعلماتو دکوچنيانو داسانتيا دپاره جوړه شوي د وروکتونو

پرانستل دي چه په ۴۱ کال کېښي به د ورو نورو ښوونځيو کېښي چه يومي دمحجوبه هروي

بهينو و نخبو او بل مي درابمه بلخي به ليسه كښي دي په كار واچول شول چه بدغو وروكتونو كښي د معلما تود طبقې له ۴۰ وروڅو څخه تر پنځه كلنو كوچنيا وروزل كېږي. بايد وويل شي چه يوبل گام چه د ليليو دښو و نخبو نارو غو متعلمينو ته داسا نتيواؤ برابرو لو دپاره اخستل شوي دي د تخنيك دروغتيا به مرکز كښي ديوه څلو بښت بسترمي روغتون پرانستل دي .

چه دغه روغتون مجهز او څلو بښت عصري بستري اونور لوازم لري اوزر به زره به پرا نستل شي .

په ۳۹-۴۰ كال كښي دمر بو طو څا نگو به هغې احصا تيه كښي ديورتينو اجرا آتو له يادواو سره ۴۱ كال په معاينانو او معالجو كښي به سلو كښي شل زياتوالي راغلي دي . دپوهني د حفظ الصحې رياست پخپل انكشافی تشكيل كي په ولايتو كي دروغتيا دمر كزو پرا نيستل به نظر كي نيولي دي .

دغه مرکزونه به په هغو ولايتو كي پرا نيستل شي چه د زده كوونكو شميرمي زيات وي لكه ننگرهار، كند هارا و هرات لكه چه د ننگرهار دروغتيا په ولايت كښي د روغتيا دمر كزه پرا نيستلو كښي د كابل د پوهنتون له رياست سره مفا همة كړي ، تصميم نيول شوي دي چه هغه وخت چه د ننگرهار په ولايت كښي د نوي طب د پوهنځي چه امكان لري د ۴۲ كال دوزي په مياشت كښي پرا نيستل شي د پرا نيستلو به وخت كښي دروغتيا مركز هم د هغه سره سم د طب د پوهنځي دمد رسينو په مرسته په كاز بيل وكړي او هم د كند هارا و هرات نايب الحكومه گيو ته رسماً خبر وركي شوي دي چه د هغو مركز د پرا نستلو دپاره ورتريبات ونيسي چه بدغه تر تيب كبله چه د ولايتو دروغتيا مركزونه په كاز بيل وكړي د هغو دريو ولايتو د زده كړو نكو چه شميرمي نسبت نورو ولايتو ته زيات بللكه ورځ په ورځ زياتيدونكي دي به تدا وي او معالجه كښي به بڼه مرسته وشي .

دا هم بايد وويل شي چه دښو و نخبو د زده كړو نكو د پاره يوه دروغتيا كو پرا تيف ته هم هڅه شويده چه اساس مي بدې ډول دي چه له هر زده كړو نكي څخه به يوه كال كي دوي افغانی اخیستلی كېږي چه ټولي غونډې شوي پيښي به په بانك كي به يوه حساب اچولي كېږي زمونږ له زده كړو نكو څخه كه كله كوم يوداسي ناروغ شي چه اوږده اوقيمتي تدا وي غواړي او د دولت بودجه درمل نشي ورته تهيه كو لاي هغه وخت دمعالج ډاكتر د تصديق ادنسخي له مخي زده كړو نكي ته له دغو ټولو شويو پيسو څخه ودر درمل اخیستل كېږي او كه د كوم زده كړو نكي په ليدو كښي څه توپير پيدا او سترگيو (هينكوته) اړشي دسترگيو پيښي مي هم وركولي كېږي . البته دلته مستحق زده كړو نكي به نظر كښي نيول كېږي . هر بير ما پر دغو له زده كړو نكو سره پيښي نوري صحې مرستې هم كېږي .

د سپورت د لوی مدیریت اجراءات:

- ۱: د سپورت لوی مدیریت ۱۳۴۱ کال د دورې د میاشتې له اول څخه د ۴۲ دورې د میاشتې تر لومړۍ نېټې پورې د متعلمینو او متعلماتو په جسماني بشپړه او منظمه روغتیا، وده او انکشاف کېښي ځانګړې پاملرنه کوي چې د لاندې ډول اجرا آتو مصدر ګرځېدلی دی.
 - ۱: د ۱۳۴۱ د خپلواکۍ د جشن په دوهمه ورځ د پوهنې درسم گذشت مراسم سم له پروګرام سره د (۲۵۰۰) تنو متعلمینو او متعلماتو په شمول شوی دی او په ختم کېښي ۳۰۰۰ تنو د ښوونځیو د (۱۲۰۰) تنو زده کړونکو هلکانو او ښوونکو له خوا چېنا سټیګي ښودنې چې د تیک په ډول له (سامانو سره او بی سامانو) له آزا دو څو ځمید و او ادمانو څخه عبارت دی اجراء شوی دی.
 - ۲: د خپلواکۍ د جشن په ورځو کېښي د پوهنې ټیم د شوروی د فټبال له ټیم سره او د پوهنې هاګي ټیم د آلمان د فیدرالي جمهوریت له ټیم سره او بی کړي دی او نتیجې یې د اطمینان وړې.
 - ۳: د سپورت پروګرام چې د لومړنۍ - منځنۍ او ثانوي دورې د پاره ترتیب شوی و د سپورت د لوی مدیریت له خوا د اداري التالیف د ریاست په همکارۍ چاپ او د تطبیقولو له امله د مرکز او ولايتو د سپورت د ښوونکو له امله د مرغومي د میاشتې له اول نه د مرکز او ولايتو د سپورت د ښوونکو د معلوماتو زیاتولو له امله د بدنې روزنې په ښوونځي کېښي یو کورس دا یر شو. سر بیره پوهنو چې پدغه کورس کېښي د نوموړو ښوونکو د پاره د نوي پروګرام د تطبیق د صورت تدریس ورکوي دغه کورس یوه میاشت دوام وکړ.
 - ۴: د فټبال د تکنیک کتاب ترجمه شو او د پوهنې په مطبعه کېښي چاپ او د زده کړونکو تر استفاده لاندې کړی شو.
 - ۵: پدې کال کېښي د باسکټبال څو عصري پایي له بین المللي پایو سره مطابقي د جنګلک په فابریکې کېښي جوړې شوی او د ځینو ښوونځیو د هلکانو او ښوونکو د استفادې د پاره کار ورڅخه اخیستل کړی.
 - ۶: د وایبال د کافي اندازه عصري پایو فرماییت د جنګلک فابریکې ته ورکړی شوی دی او څنګه چې جوړې شي نو سمدستي به د ښوونځیو تر استفاده لاندې شي.
 - ۷: (۱۰) چېنا سټیګي مکمل الاسبابه عصري پایي د جنګلک د دستګاه په ذریعه جوړې شوی او پدې وختو کېښي په ښوونځیو کېښي درول شوی او د ښوونځیو زده کونکي استفاده ورڅخه کوي.
 - ۸: د ښوونځیو او بدنې روزنې د ښوونځي د پوې اندازې د ضرورت د سامانو فرماییت خارج ته صادر شوی دی.
 - ۹: هغه د فټبال او وایبال توپونه چې پنځوا له خارج څخه بیرو دل شوی وو کابل ته را رسیدلي دي.

- ۱۱: د نجونو د ښوونځیو د پاره یوه ښوونکې له اتریش څخه استخدام او کابل ته رارسیدلې ده. دغه راز درې تنه معلمې له شوروی اتحاد څخه هم د سپورت د ښوونکو په حیث استخدام شوی او د نجونو په ښوونځیو کېنې وظيفه اجرا کوي.
- ۱۲: د جمناسټیک یوشمیر ثابت او پور تاتیف سیم د جنګلت د دستګاه په ذریعه جوړ شوی دی چه د ثقیله سپورتو په کلب او د بدنی روزنی په ښوونځی کېنې زده کوونکي لاستفاده ور څخه کوي.
- ۱۳: د پوهنی د ثقیله سپورتو کلب چه له ډېرو کلو نو راهیسی د کلب شاملینو استفاده ور څخه کوله د تمرین په اتر ترمیم طلب شوی و ترمیم ئی بشپړ شوی او د جمناسټیک - بکس - پهلوانی - وزن پورته کولو او د باسکتبال او والیبال سامانونه پکې په ښه ډول ترتیب شوی او استفاده ور څخه کیزی . سر ربره پرهغو د جامو اغوستلو خونه - تشاب او نور هم په نظر کېنې نیول شوی دی چه د کلب غړی چه د ښوونځیو زده کوونکي دی په عصری توګه اوله سپورتي مقرراتو سره سم خپلو تمریناتو نه دوام ورکړی او ودا استفاده ور څخه وکړی .
- ۱۴: د بدنی روزنی د ښوونځی د هفتئیزو درسی ساعتو په پروگرام تجدید نظر وشو نوی پروگرام او د هغه هفتئیز درسی ساعتونه د اصولی مراتبو له طی کولو نه وروسته تطبیق کړی شول .
- ۲۵: د هاګی یو تن تیرینر له هند څخه استخدام شوی او کابل ته راغلی دی هغه د بدنی روزنی په ښوونځی کېنې د هاګی تمرین او تد ریس کوی او د ښوونځیو په زده کوونکو ئی هم په عملی توګه تطبیقوي .
- ۱۶: د ضرورت له مخی شوو جمناسټیکي کړی - شطرنج او باسکتبال ساعت او نور د ضرورت ودا سامانونه پیرودل شوی او د بدنی روزنی او نورو ښوونځیو تر استفاده لاندی شوی دی .
- ۱۷: په عمومی ډول او په عصری صورت او له سپورتي مقرراتو سره سم د ښوونځیو د هلکانو او نجونو د لوبو ډګرونه جوړ شوی او تر استفادی لاندی دی .
- ۱۸: د خپلواکي په جشن کېنې د رسم گذشت او جمناسټیکي لوبو د پاره د هلکانو او نجونو د ښوونځیو زده کوونکو په تمرین پیل کړی او د سپورت د لوی مدیریت له ترتیب کړی پروگرام سره سم جریان لری .
- لوبی:** د غونډاری په لوبه کېنې ۱۴ تنه .
- د نیزی غورځولو په لوبو کېنې ۱۶ تنه .
- د دیسک غورځولو په لوبو کېنې ۱۳ تنه .
- د جګ خیز په اچولو کېنې ۱۴ تنه .
- د پولوالت خیز په لوبه کېنې ۱۱ تنه .

د منډې د خیز په لوبه کېښی ۱۵ تنه.

د قدمدار خیز په لوبه کېښی ۱۰ تنه.

د ۳۰۰ متره محفاستی په لوبه کېښی ۱۴ تنه.

د ۱۰۰ متره محفاستی په لوبه کېښی ۱۵ تنه.

د ۲۰۰ متره محفاستی په لوبه کېښی ۱۳ تنه.

د ۴۰۰ متره محفاستی په لوبه کېښی ۱۰ تنه.

د ۴ - ۱۰۰ په ربلی لوبه کېښی د پوهنتون ، نجات د لیسې ، تجارت د لیسې قیمو

ار د ربلی په ۲ - ۴۰۰ متره کېښی د پوهنتون ، نجات د لیسې او د غازی لیسې

قیمو گډون کړی و .

د پوهنې د خزانې اجتماعی سپورتو تورنمنت د تلې د میاشتی په ۱۱ نیټه شروع

او نتیجې یې په لاندې ډول دی :

۱ : فوټبال : بدغه تورنمنت کېښی د ښوونځیو د فوټبال ۱۱ قیمو گډون کړی و

چه په نتیجه کېښی د محوشحال د لیسې قیوم د پوهنې خزانې قهرمان و گڼل شو .

۲ : هند بال : د هند بال په تورنمنت کېښی پنځه ښوونځی شامل شوی وو او په

نتیجه کېښی د بدنی روزنې د ښوونځی قیوم د پوهنې خزانې قهرمان و گڼل شو .

۳ : هاکی بدغه تورنمنت کېښی د ښوونځیو د لوسو قیمو گډون کړی و چه په نتیجه

کېښی د رحمن بابا د لیسې قیوم د پوهنې د هاکی خزانې قهرمان و گڼل شو .

۴ : باسکتبال : د باسکتبال په تورنمنت کېښی اوه ښوونځی شامل شوی وو او

په نتیجه کېښی د حبیبی د لیسې د باسکتبال د قیوم تورنمنت د پوهنې د باسکتبال

خزانې قهرمان و گڼل شو .

۵ : والیبال بدغه تورنمنت کېښی دوولس ښوونځی شامل شوی وو او په پای کېښی

د دارالمعلمینو قیوم د پوهنې خزانې قهرمان و گڼل شو .

پاړوڼه : دغه تورنمنت د ناک اوټ په ډول شوی دی د ۴۱ د تلې په ۱۱ نیټه د نجات

غازی ، حبیبی ، نادری او د استقلال د لیسو د کوچنیانو د قیمو تر منځ د فوټبال

تورنمنت لوبه وشوه چه په نتیجه کېښی د غازی لیسې قیوم خزانې قهرمان و گڼل شو .

د ملالی ، رابعه بلخی ، زرغونی ، عايشه درانی د لیسو تر منځ د باسکتبال لوبه

وشوه چه په نتیجه کېښی د ملالی د لیسې د باسکتبال قیوم لومړی ، د رابعه بلخی

د لیسې د باسکتبال قیوم دوهمه او د عايشه درانی د لیسې د باسکتبال قیوم دریمه نمره شول .

دودانیو د لوی مډیریت اجراءات :

۱ : د رابعه بلخی د الحاقیې ودانې (۲۴) صنفی بشپړه شوی او استفا ده

ورځنځه کېږی .

- ۲ : د خوشحال خان د لیسې د ډوډۍ خوله لو خو نه او بخلنځی بشپړ شوی او استفاده ورڅخه کیږی .
- ۳ : د خوشحال خان د لیسې لبراتور د قیچی تر حده رسیدلی او جوړونه یی لاجاری ده .
- ۴ : د دارالمعلمینو د مربو طو څانگو یو (۴) ډوډ یزه خو نه بشپړه شوی او استفاده ورڅخه کیږی .
- ۵ : د بی بی مهر و (رح) د ښوونځی (۸) ټولگیزه الحاقیه او یوه بیره دار خانه بشپړه شوی او کار ورڅخه اخیستل کیږی .
- ۶ : د بیهقی ښوونځی ۵ (۶) ټولگیزی الحاقیې لومړی ډوډ بشپړ شوی او استفاده ورڅخه کیږی او د دوهم ډوډ د جوړونې کار می جاری دی .
- ۷ : د محبوبه هروی د ښوونځی د (۶) ټولگیزی الحاقیې لومړی ډوډ بشپړ شوی او د زده کړونکو تر استفادی لاندی شوی دی .
- ۷ : د محبوبه هروی د ښوونځی د (۶) ټولگیزی الحاقیې لومړی ډوډ بشپړ شوی او د زده کړونکو تر استفادی لاندی شوی دی .
- ۸ : د سردار جان خان د ښوونځی د (۱۰) ټولگیزی الحاقیې لومړی ډوډ پوښل شوی او باتی کار می تر جوړونه لاندی دی .
- ۹ : د صنایعو د ښوونځی ودانی د هنگر په صورت د ابن سینا د ښوونځی په جنوبی خوا کښی په سلو کښی ۱۵ بشپړه شوی او کار ورڅخه اخیستل کیږی .
- ۱۰ : د میخانیکي ښوونځی د دریمی الحاقیې د دری ډوډ یزه ودانی کار په سلو کښی ۹۰ بشپړ شوی دی .
- ۱۱ : د زرغونی لیسې د ودانی کار بشپړ شوی او د هلیزونه یی په سمته یی خښتو فرش شول او زینه یی د مرمر و په ډبرو د هنی له کتلاو سره پدی کال کښی بشپړ شوی دی .
- ۱۲ : د نوی کابل لیسې په یوه فامیلی ودانی ده او د دغی لیسې د ښوونځی د پاره پیرو دل شویده د اساسی تعدیلاتو په ذریعه یی تدریسی خونی بشپړی شوی او یوه الحاقیه هم بدغی ودانی کښی اضافه شوی ده چه کار می بشپړ شوی دی .
- ۱۳ : د رحمن بابا لیسې د طالبو د صحیحی او بو خښلو له پاره داو ویو مخزن چه (۳۰) شیردندونه لری دهغه ښوونځی د ودانی په صحن کښی جوړه شوی دی سر بیره پر هغه بدغه ښوونځی (۱۹) غسل خانې له شاوړ سره یی چه جاری او به لری جوړی شوی دی او کار ورڅخه اخیستل کیږی .
- ۱۴ : د پوهنی دوزارت د حفظ الصحی دریاست د څانگو زیاتولو د پاره به هغه تعمیر کښی یو ډوډ بل زیات شوی شوی دی او خونی یی بشپړی شوی او استفاده ورڅخه کیږی .

- ۱۵ : د دارالمعلمینو او ابن سینا په اوسنیو ودانیو کېنې مخینې تعدیلات شوی دی چه کار ئې بشپړ شوی دی .
- ۱۶ : دخوشحال خان دلیسی د دوو چوپړو خولولو دخوښی اصلاحات پدی وجه بشپړ شوی چه سطح ئې په کانسکریټو سره جوړه شوی ده .
- ۱۸ : هغه ودانې چه دخارجو ارتباط د لوی مدیریت اود وزارت د نورو خانسکو دپاره په شاه محمود غازی هیدان کېنې تر جوړونه لاندی وه په دریو پولو سره پوئیل شوی او پاتې کار ئې جاری دی .
- ۱۸ : داستقلال دلیسی دستند یوم دودانې چاری په سلو کېنې (۹۰) بشپړ شوی دی .
- ۱۹ : دحبییبی دلیسی د نویې ودانې کار دخواجه ملا په حد کېنې دفوا د عامی دوزارت په ذریعه دهوختیف سره قوار داد شوی او دجوړونې کار ئې په سلو کېنې (۹۸) بشپړ شوی دی .
- ۲۰ : د پروان په گارته کېنې دنددری دلیسی ودانې چه دفوا د عامی دوزارت دودانیو دمدیریت په واسطه چه تر جوړونې لاندی وه سز کال بشپړه شوی ده .
- ۲۱ : دخوشحال خان دلیسی تدریسی ودانې دکابل ولایت دفوائد عامی دمدیریت په واسطه تر جوړونې لاندی ده او په سلو کېنې (۹۸) تر استفاده لاندی شوی ده .
- ۲۲ : د بگرامیو په بن کېنې دشرعیه مدرسې دپاره ددرې سوه کسيزه لیلیمه بنوونجی جوړونې له قو ملحقانو سره ئې دافغانی ساختمانې دستگناه له خواتر جوړونې لاندی ده اود زمري دمیاشتی تر آخره پوری بشپړ شوه .
- ۲۳ : په مخینو بنوونجیو کېنې دصحی بیت الخلا پروژه تر جوړونې لاندی ده .
- ۲۴ : دلیک اوشمیر دالحاقی دودانې کار چاری دی او هیله ده چه ددی کال تر پایه پوری بشپړه شی .
- ۲۵ : سر بیره پر پورتنیو تعمیراتی چارو دودانیو لوی مدیریت پدی کال کېنې دپریوونجی اولیسی ترمیم او اصلاح کړیدی .

«پای»

د سلطنتي دربار وزير بناغلي علي محمد

د تحصیل له فراغ څخه وروسته په ۱۲۹۸ کال کېنې د ښوونکي او په ۱۲۹۹ کېنې د ښوونځيو
عمومي پلټونکي په ۱۳۰۱ کېنې د کابل د لومړنيو ښوونځيو لوی مدیر په ۱۳۰۲ کېنې

د پوهنې د وزارت

د تدریس او ریسې په

۱۳۰۳ کېنې د پوهنې

د وزارت معین په ۱۳۰۵

کېنې په روم کېنې د افغاني

مختار وزیر په ۱۳۰۷

کېنې د تجارت د وزیر

په ۱۳۰۸ کېنې د پوهنې

د وزیر په حیث په

۱۳۱۱ کېنې د پوهنې

په وزارت علاوه د خارجه

چارو د وزارت دوکیل

په ۱۳۱۲ کېنې په لندن

کېنې د افغاني مختار

وزیر په ۱۳۱۷ کېنې

د خارجه چارو د وزیر

د سلطنتي دربار وزير بناغلي علي محمد

په ۱۳۲۸ کېنې په خارجه وزارت علاوه د صدارت عظمي د لومړي مرستيال او په ۱۳۳۲

کېنې يواځې د صدارت عظمي د لومړي مرستيال په حیث مقرر شوی و.

۲ - د ۱۳۲۲ د زمري په میاشت کېنې په ژنيو کېنې د ملتو د عمومي ټولني او

دوسلو ایسته کولو په جرگه کېنې د افغاني هیأت دمشر په حیث .

د ۱۳۱۲ د کب په میاشت کېنې په لندن کېنې د اقتصادي بين المللي په جرگه کېنې د

افغاني هیأت دمشر په حیث .

د ۱۳۱۳ د وري په میاشت کېنې د ملخو په بين المللي جرگه کېنې د افغاني هیأت

دمشر په حیث .

د ۱۳۱۳ د لړم په میاشت کېنې د ملګرو ملتو په عمومي ټولنه کېنې د افغانستان د نماینده په حیث .

په ۱۳۱۴ کښې د افغانستان او امریکې د دوستۍ په معاهده کښې د افغانی نماینده په حیث .
 د ۱۳۱۷ د زمري په میاشت کې به ژنیو کښې په عرفانی بین المللی جرگه کې
 د نماینده په حیث .
 د ۱۳۱۷ د وږی په میاشت کې د ژنیو د سعد اباد د قرون په دوهمه غونډه
 کې د افغانی نماینده په حیث .
 ۳: په ۱۳۲۸ کې د صدارت عظمی د لومړي مرستیال او خا رجه وزیر په هېده
 علاوه د دولت دعالی شوری د غړی په حیث .
 په ۱۳۲۹ کې د پوهنی دعالی شوری غړی په حیث هم ټاکل شوی او هغه وظیفه
 یی سرته رسولی ده .
 په پای کې د ۱۳۴۱ د کب په میاشت کې د هماغو نی معظم اعلی حضرت له حضور
 څخه د سلطنتی دربار د وزیر په حیث مقرر شوچه شاهي د دارالتحریر د چارو نظارت
 به هم ور سره کوی .

د دربار د وزارت تشکیل

شاغلی علی محمد	وزیر
» حاجی امین الله	معین
» محمد علی	د سلطنتی تشریفاتو رئیس
» غلام عثمان علومی	د » » مرستیال
» عبدالرازق حامد	د شاهانه ذات د حضور مصاحب
» خلیل الله عنایت سراج	» » »
» محمد آصف	د حرمسرای ناظم
» محمد حسین	د تنظیماتو مدیر
» محمد یاسین	د محاسبی لوی مدیر
» محمد عظیم	د پانومدیر
» میر عبدالغنی	د درملتون لوی مدیر
» خوشدل	فراشپاشی
» میر اکبر	د نقلی مدیر
» عبدالباقي	د خزانی مدیر
» محمد عثمان	د کار خانای ناظر

د ملو کانه حضور سرمنشی بناغلی کهگدای

بناغلی حافظ نور محمد کهگدای دمر حوم حاجی نودعلی زوی د ۱۳۱۸ قمری کال
 چه له (۱۲۷۹) لمریز کال سره مطابق و دروژی تمیاشتی په ۱۱ نیټه د جمعې دورجی
 په سهار د کابل په اندرابیو کښی زبېزلی دی له یولر تحصیلاتو نه وروسته د ۱۳۰۰

د ملو کانه حضور سرمنشی بناغلی
 حافظ نور محمد کهگدای

کال د مرغومی په میاشت
 کښی د پوهنی دوزارت
 له خوا د چوپښی دعالی
 شو و نڅی د لومړی
 اعداد یو له ټولسکی
 څخه د وزیرانو دعالی
 مجلس د لیک د ایری ته
 ورمعرفی او هلته مقرر
 شو او په ۱۳۰۲ کال
 کښی ټی ټو زیرالو
 د عالی مجلس د سر
 لیکو نسکی په صفت
 ترفیع وکړه. د ۱۳۰۴
 کال د چنگاښ په ۲۸
 نیټه د حضور د منشی
 په لقب او یو په د و

مماش سره د حضور د لیک دائری ته تبدیل شو. په ۱۳۰۵ کال کښی چه هغه د لیک
 دائره پراخه شوه د دارالتحریر شاهی په نامه ټی شکل وموند. ده د سرلیکونسکی
 په حیث یوه څانگه اواره کوله.

د اعلیحضرت محمد نادر شاه شهید د سلطنت په اول کښی د ۱۳۰۸ لمریز کال د تلمی په ۲۶
 نیټه د دارالتحریر شاهی د مقام په نوی تشکیل کښی د لومړی څانگکی د مدیرین په حیث
 مقرر شو او په ۱۳۲۵ کال کښی یی په دوهمه رتبه د دارالتحریر شاهی د مدیرین په حیث

ترقی و کپہ او د ۱۳۲۸ کال د غیر گولی د میاشتی له ۳۰ نېټې څخه د دارالتحریر شاهي دمقام کشفیل وټاکل شو . په ۱۳۲۹ کال کېنې په لومړۍ رتبه (لومړی معین) مقرر شو . په پای کېنې په ۱۳۴۱ کال کېنې یې د همایونی اعلیٰ حضرت له حضوره د (وزیر به رتبه) دملو کانه حضور دسرمنشی په حیث افتخار حاصل کړ .

وشاهی دارالتحریر تشکیل

دملو کانه حضور دسرمنشی	د	بناغلی حافظ نور محمد کهکدای
مشاور	د	سراج الدین سمید
دمخصوص قلم مدیر	د	عبدالواحد معروفی
دلومړی څانګی مدیر	د	غلام محمد آرزاد
د دوهمی	د	عبد القدوس
د دریمی	د
د څلورمی	د	محمد د لاور قاضی
د کتابخانې	د	بناغلی محمد همایون اعتمادی
د عرابضو	د	عبدالنبی

ملی دفاع وزیر، گرجرال خان محمد

به ۱۲۹۱ کال کنی زین بدلی دی .

زده گره او د خدمت عیایونه یی : لومړنی زده کړې یی د حبیبي به بنو لا نخی
اوله هغه عیایه په حربی پوهنتون کنی .

به ۱۳۱۳ کنی د شاهی

فرقی د شاهی سو رو

د غونډه ټولیمشر .

به ۱۳۱۷ کنی د لوړو-

مسلکی او دارگان حرب

د زده کړی له امله

ترکی ته .

به ۱۳۲۱ کنی دارگان

حرب په حیث بریالی

او بیرته کابل ته

راغلی دی .

به ۱۳۲۱ کنی د قطن

د فرقی دارگان حرب دریس .

به ۱۳۲۵ کنی د مرکزی قواؤ د قوماندانی دارگان حرب رئیس

» » ۱۳۲۷ د ۸ فرقی د ۲ لوی قوماندان .

» » ۱۳۲۹ د ۷ د قوماندانی د کفیل

د ۱۳۳۲ د غزنی د فرقی د قوماندان

د ۱۳۳۳ د هرات » »

» ۱۳۳۷ د قندهار د قواؤ » په حیث

» ۱۳۳۸ د قندهار د قواؤ په قوماندانی علاوه د قندهار د نایب الحکومگی په کفالت

هم موظف شو .

تر فیعات یی :

به ۱۳۱۳ کنی له حربی پوهنتون څخه د سوارۍ په مسلک کنی به لومړی نومره

فارغ التحصیل شو .

۱۳۱۳ کبھی دتورن بہ حیث

» ۱۳۱۷ » دجگرن »

» ۱۳۲۲ » دہگرمین »

» ۱۳۲۶ » دہگروال »

» ۱۳۳۰ » دہبریدجنرال »

» ۱۳۳۴ » دتورن جنرال »

» ۱۳۳۹ » دہگر جنرالی بہ ہای کبھی بہ ۱۳۴۱ کبھی دہنو خدمتو اولیافت بہ وجہ
دہمایونی اعلیٰ حضرت لہ حضور شخہ دہاکثر محمد یو سف صدراعظم بہ کابینہ کبھی
دہلی دفاع وزیر بہ حیث مقرر شو .

دخدمتو نیشانوںہ یی:

- ۱ : دتجسین
نشان
۲ : ددوہمی درجی بر بال
»
۳ : درپنتین مطلا
»
۴ : ددو تیا نکلی
»
۵ : د » مطلا
»
۶ : دہیواد لومہی درجہ حضری
»
۷ : دسر دار عالی
»
۸ : دپوہنی دوہمہ درجہ
»

دعوتی وزیر بناغلی مجروح

۱- بناغلی سید شمس الدین مجروح و دمرحوم سید حضرت شاه زوی او د ننګرهار د ولایت
دشین کولک د کلی او سیدونکی دی .

۲۰: دی په ۱۳۲۹ ق

کښې بدغه کلی کښې
زېږیدلی دی .

۳: په ۱۳۱۳ کښې

داعیانو د عالی مجلس

دغړی او په ۱۳۱۷ کښې

دحکومت د نماينده

په خيټ د افغان د ملی

پانک د پلټنې په عمومی

ریاست او د ۱۳۱۷ کال

په پای کښې د پټولو

د شرکت او د قند

جوړولو د فابریکې

په ریاست او په ۱۳۲۸

د دعوتی وزیر بناغلی سید شمس الدین مجروح

کښې یی د والا حضرت مرحوم سپه سالار شاه محمود خان غازي په کابینه کښې د قبايلو د مستقل
ریاست د مرستیال او کفیل په حیث ترقی وکړه وروسته بیا د بناغلی سردار محمد داؤد
په کابینه کښې د قبايلو د مستقل رئیس په حیث مقرر شو ، تر دی چه د ۱۳۴۱ د کب
په میاشت کښې د دکتور محمد يوسف صدراعظم په کابینه کښې د عدلیې وزیر
مقرر شو ، بناغلی سید شمس الدین مجروح ۴۵ کلن دی :

دی په انګلیسی، عربی، پشتو، فارسی او اردو ژبو پوهیږی .

هغه په پشتو او فارسی د نظم او نثر په ډول رازدرازا مقالې او آثار لری چه زیاتره
یی د هیواد په مطبوعاتو کښې چاپ شوی دی .

د عدلی وزارت تشکیل

بناغلی سید شمس الدین مجروح	وزیر
» عبدالکریم حقانی	معین
»	مشاور
» عبدالواحد	دمخصوص قلم مدیر
» محمد محسن	اداری لوی مدیر
» عبدالمزیز	دمامورینو مدیر
» محمد موسی شفیق	دقنن رئیس
»	د مشاور
»	دقوانینو دتدوین مدیر
»	دخپرونو، ترجمی اوتالیف لوی مدیر
»	دژورنال مدیر
بناغلی محمد اکرم عبقری	دعدلی مجلی »
» محمد علی پیام	دکتابخانی »
» سید عنایت شاه	دقوانین د توضیح اولیکنو مدیر
»	دپلان او بین المللی مدیر
» حشمت الله	دپلټنی مدیر
» مولوی عبدالبصیر	دتمیز رئیس
» محمد یعقوب کهمک	دلیکنو مدیر
»	دجمعیت الملما رئیس
بناغلی عبدالباقی	دمامورینو دمرافعی دمحاکماتو دتمیز رئیس
» عبدالله	» » رئیس
» غلام محمد	د تجارتی تمیز رئیس
بناغلی محمد حسن	دمرکز د تجارتی مرافعی دمحکمی رئیس
»	» » دولمنی
بناغلی محمد نور واحدی	دمامورینو دولمنی محکمی دمحاکماتو رئیس
بناغلی محمد انور	د تجارت محاکم او حکمیت مدیر
» عبدالستار	دپانټو مدیر
» نورالدین	د هرات د تجارتی محکمی رئیس

.....	د کندهار د تجارتي محکمې رئيس
شباغلي عبدالصمد	» » د مزار شريف
محمد ناصر	» » د ننگرهار
غلام حبيب	» » د قطغن
فقير محمد	» » دمپهنې
محمد يوسف	» » د غزني

په ولاياتو او اعلي حکومتونو کښې مرکزی قاضيان

شباغلي مولوي محمد يوسف	قاضی	د کابل ولايت د مرافعی محکمې
محمد طاهر	»	» د نوټايقو
حبيب الله	»	» د حقوقو
عبدالعلی	»	» د جزاد لومړنی محکمې
عبدالقاسم	»	» د کندهار د مرافعی
فضل الله	»	» د لومړنی
عبدالله صافی	»	» د هرات د مرافعی
فضل حق	»	» د لومړنی
محمد صديق	»	» د مزار شريف د مرافعی
عبدالوهاب	»	» د لومړنی
غلام ايشان	»	» د قطغن د مرافعی
عبدالعزيز	»	» د لومړنی
عبدالرؤف	»	» د ننگرهار د مرافعی
محمد عظيم	»	» د لومړنی
محمد نعيم	»	» د پکتيا د مرافعی
لعل گل	»	» د لومړنی
خمارالدین	»	» د پروان د اعلي حکومت د مرافعی د محکمې قاضی
حبيب الله	»	» د لومړنی
محمد گل	»	» د مرافعی
گل محمد	»	» د لومړنی
جانانخان	»	» د مرافعی
صبغة الله	»	» د لومړنی
حسام الدين	»	» د مرافعی
محمد الله	»	» د لومړنی
محمود	»	» د مرافعی
علی احمد	»	» د لومړنی

دمیمنی د اعلی حکومت د مرافعه محکمی قاضی	بناغلی	فضل الرحمن
»	»	»
» د لومړنی	»	» شیند بگل
» د مرافعه	»	» عبدالواسع
» د لومړنی	»	» محمد رجب
» د مرافعه	»	» عبدالرحمن
» د لومړنی	»	» محمد امان
» د مرافعه	»	» محمد امین
» د لومړنی	»	» نظر محمد
» د مرافعه	»	» عبدالقهار
» د لومړنی	»	» سلطان محمد

د عدلی وزارت فعالیتونه

زمونږ په هیواد کې د هغو نوو اجتماعی تحولاتو په اثر، خصوصاً د درې گونو قواوو د انفکاک تصمیم چه د هماغو نوي اعلي حضرت د قیادت او گپوری لارښودنی لاندې منځ ته راغلی دی . د ۱۳۴۱ کال په اول کې دهم آهنگی په منظور. د عدل د وزارت د قضایي چارو اساسی ټکي صلاحیت لرونکو مقاماتو ته په پیشنهاد کې وړاندې او د صلاحیت لرونکو مقاماتو څخه منظور شو . نو په همدغه اساس د عدل وزارت د یوې خوا په تشکیلاتو کې دپراختیا د ضرورت په ډول او د بلې خوا د پرسونل د وسایلو د تهیه په نظر په نوو اقداماتو لاس پوری کې دی . لکه چه د عدل په وزارت کې د هیواد د قانون گذاری د چارو او حقوقی مسایلو د تنظیم د پاره یوه نوی مرکزی اداره تاسیس شوله .

دغه اداره چه د تقنین د چارو د ریاست په نوم یادېږی وظیفه یی داده چه د قانون گذاری او حقوقی مسایلو په ساحه کې د حکومت فعالیتو نو ته تمرکز ورکړی . او په همدی ډول و زارتونو، تصدیق او د دولت هر ډول مو سسوته په حقوقی چارو کې مشوره ورکړی او د پروژو د اصولنامو د تعلیمات نامو او لاسو ایجو د تهیی او یا د هغو د تدوین او تدقیق په وسیله د وزارتو نو او نورو مختلفو ادارو سره مرسته وکړی د دغه تمرکز او تنظیم هدف د حقوقی چارو واریسی او د قانون گذاری شتون دی چه نوموړی اداره د حقوقو او قانون گذاری په ساحه کې د حکومت د دارالانشا حیثیت لری نو له دغه کبله به په دغه حقوقی مرکز کې ټولی مربوطی قانونی پروژې اولایحی د حکومت د فعالیت په ساحه کې تهیه او تدقیق او دغه کار ته په خاصه توجه وکړی شی چه ټولی اصلاحاتی پروژې په متحد شکل داسی منع ته

راشي چه د پروژو و محتويات د هیواد د اساسی قانون سره داسی مطابق وی چه دنور و قوانینو سره تقاضت ونه لری .

په همدغه ډول د تقنین د چارو ریاست هتضمن دی چه د پلان گذاری یوه، یوه خانکه ولری چه د هیواد د عدلی حتمو قی ادارو قضایی دستگناه د مربوطو و انکشافاتو په ساحه کښی د منظمو پلانونو د سمی احصایی د دقیقې مطالعی له مخی د هیواد دنننی اوسپانې ژوند په چارو کښی هم آهنگی . په منظور د دغو موسسو د پرمخ تګک او بهیود د پاره بی وضع کوی . د عدل دوزارت په نظر کښی دی چه په دی باره کښی د اسلامی هیوادو د علماؤ او متخصصینو څخه مشوره او مرسته حاصل کړی اود نوموړو علماؤ د تجربو څخه د اسلامی دین د روحی لرلو سره د قانون گذاری په چارو کښی تری استفاد و کړی نو د دی منظور د پاره د عربی متحد جمهوریت څخه یو شمیر متخصصین رابللی شویدی په دغه ساحه کښی د افغانستان بین المللی ارتباط هم د عدلی قوی مرکز د دغی حقوقی قولنی سره ترمركز لری ، دغه اداره د هیواد د قولو عدلی دستگاؤ په نوم دا وظیفه لری چه په بین المللی ساحه کښی قولنی عدلی چاری او جریانات په سم ډول اجرا شی د عدلی دستگاؤ سره په منظم ډول په تماس کښی وی . نو د الفلاح مدیریت هم د نشراتو او مجلی د مدیریت په نوم په دغه ریاست پوری ملحق شوی چه نوموړی مجلی د یو صلاحیت لرونکی هیئت د نظر لاندی دی وی نوی روحی د پراخ پروگرام له مخی به کار لاس پوری کړیدی او په دغه حقوقی مرکز کښی به په خاص ډول یوه منظمه کتابخانه هم دایره او پرانستل شی . د تجارتی او ملکی مامورینو ریاستونه د محاکمو د چارو د نظم و نسق او هم آهنگی د ترمركز په منظور د عدل په وزارت پوری مربوط شویدی .

سربیره پردغه د محاکمو او عدلی دواپرو موجوده تشکیلات د کثرت اود کار د تراکم په تناسب کښی ته نه رسیدل نو له دغه امله د عدل د وزارت د اساسی ټکو په ډول په تشکیلاتو کښی لازمه تعدیلات د ۱۳۴۲ کال په اوایلو کښی لاندی باندی شول چه پخښی نوری خانگی بی لکه د قوانینو د دقیق مدیریت د صدارت عظمی څخه په دی وزارت پوری مربوط او ملحق شو په همدغه ډول د تجارت د مرافعی د محکمی په چوکاټ کښی د تجارتی علامو او اسنادو د ثبت لوی مدیریت منظور شوی اود مرکزی محاکمو اود وایر د تشکیل په تعدیل کښی هم لازمه اقدامات شویدی او په نظر کښی دی چه په آینه کښی هم د کارونو د کثرت او تراکم له مخی د مربوطو محاکمو په تشکیل نوی نظر وشی نو د دی منظور د پاره لا تراوس نه د مشاورینو قولنه تشکیل شوی چه د اعضاؤ د پوره کیدونه وروسته به په کار لاس پوری کړی او د جزائی محاکماتو اصولی قانون هم ترتیب او تدوین شوی چه اوس د وزیرانو د مجلس د ټاکلی کمیسیون د هیئت تر غور لاندی دی .

او په همدغه شان د تجارتی محاکماتو اصولی قانون ترتیب او تدوین شویدی .

چه ژر به خپل مراحل طی کړی چه د ادی د عدل دوزارت د قولو دایرو د اجرا آتو رپوت په لاندنیو کړښو کښی ولاندی کیزی .

الف: هر کزی ادارې.

لومړی دمخصوص قلم مدیریت .

د عدل دوزارت دمخصوص قلم مدیریت د ۱۳۴۱ کال د سنبلې نه د ۱۳۴۲ کال د جوزا تر میاشتې پورې د ۳۰۱۴ عریضو په باره کښې غورکړې او مربوطو عیایو ته یې لازمه امرونه او احکام صادر کړي دي .

د تفتیش لوی مدیریت .

الف : د تفتیش لوی مدیریت د وثایقو د تحریر دا حصا پېی د ترتیب او د حقوقی او جنایي فیصلو د صحت دمعلومولو د باره د اجرااتو رپوټ په دریمه د ریمه میاشت د ۲۱۶ عدلی محکمو او د ملکی مامورینو د درې محکمو څخه راغوبشې چې د رسیدو سره سم یې دغه رپوټونه دمحا کمو د اجرااتو کتنې په دقیق ډول کنترول او واری کوي .

په همدغه ډول د تفتیش دمدریت د مسلکی غړو په ذریعه د قطن د ولایت دخان آباد اندراب ، دغور اتو داغلی حکومت دمرافعی محکمی ، د لغمان د لوی حکومت دا ابتدای محکمی ، د مزار شریف دمرافعی محکمی د کندهار د ډنډه د حکومت دمحکمې د پروان د بگرام دمحکمې او د کابل د ولایت دمحکمې د وثایق تفتیش او غور پری شویدی او سربیره پردغه د ننگرهار د ولایت دمومند درې دا ابتدای محکمی ، د کابل د ولایت د چهار دمی د حکومت دمحکمې د هرات د ولایت دانجیل د حکومت دا ابتدای محکمی د ارزگان د اعلی حکومت مربوط د شهرستان دا ابتدای محکمی د قطن د ولایت د نهر بن دا ابتدای محکمی ، د کابل د ولایت مربوط د حقوق دا ابتدای محکمی ، د هرات د ولایت د کشک د حکومت دا ابتدای محکمی د قطن د ولایت مربوط د بغلان دا ابتدای محکمی د تفتیش کولو اجازه ولایاتو او اعلی حکومتو ته صادره شویده .

د عدلی محاکمو مامورینو چه د قانونی مقراراتو څخه د تخلف په اثر محاکمی ته لېږل شوی په دی ډول دی .

د کابل د ولایت مربوط دمیدان د لوی حکومت دمحکمې مفتی ، د دایکنډیو دمحکمې قاضی او د کلنسگار دمحکمې کتاب ، د ننگرهار د ولایت دشنوارو داچین دمحکمې قاضی او مفتی او د پیچ دمحکمې قاضی ، دغور اتو داغلی حکومت دمرافعی قاضی او مفتی او د دغه محکمې سرکاتب او کتاب ، د پدخشان داغلی حکومت دمرافعی دمحکمې مفتی د هرات د ولایت د گذری د حکومت دمحکمې قاضی او مفتی دمحا کمه کولولانندی راغلی دی

ب : - محاکم .

۱ - د مامورینو دمحا کما تو د تمیز محکمه : -

- ۲ - د ۱۳۴۱ د کال د سنبلې د اول نه د ۱۳۴۲ کال د جوزا تر پای پوری ۵۴ فقرې د تمیز محکمی ته رسیدلی دی .
- ۳ - د ۶ فقرو ، دوسی د بیا کتنې په نسبت بیرته ستنې شوی دی .
- ۴ - د ۴ فقرو دوسی د آجندي څخه وپستل شوی دی .
د مامورینو ابتدایي محکمه
- ۱ - د ۱۳۴۱ کال د سنبلې د اول نه تر اوسه پوری د قضایي چارو ۳۵ فیصلي صادري شوی چه ددغی جملی سره د کو پرا تیف د مامورینو ۴۳ دوسی دیوی فیصلي لاندی صادري شوی او ددغی محکمی اداری اجرا آنو په عادی ډول ادامه در لودله .
د ملکی مامورینو مرافعه محکمه
- ۱ - د ۱۳۴۱ کال د سنبلې د اول نه د ۱۳۴۲ کال تر جوزا پورې په یقیني ډول ۷۵ بانې فیصلي صادري کړی دی .
- ۲ - د ۱۳۴۲ کال د سرطان د میاشتی د اول نه د همدی کال د سنبلې تر آخره په تخمیني ډول (۲۰۰) بانې فیصله شوی دی .
- ۳ - د ۱۳۴۱ کال د سنبلې د اول نه د ۱۳۴۲ کال د جوزا تر پایه د مرافعه د محکمی د لیکو نو شمیر به تخمیناً ۳۶۱ بانې وی .
- ۴ - د سپرني ۱۳۴۲ کال د سرطان د اول نه د سنبلې تر پایه پوری د محکمی د صادر شوو لیکو نو شمیر به تخمیناً ۳۵۰ بانې وی .
د عدلی د تمیز لوی ریاست .
- ۱ - د ۱۳۴۱ کال د میزان د اول نه د ۱۳۴۲ کال د جوزا تر آخره (۴۲) فیصلي چه عیني تا بید او غه عینو کښی زیاتوالی شوی - او ۱۵۰۳ بانې او ۳۹۵ بانې تخفیفی فیصلي شوی دی .
د تجارت د تمیز د محکمی ریاست .
- ۱ - د مختلفو اشخاصو په مختلفو چارو کښی د تمیز خواهی د باره د تمیز ریاست ته ۹ فقرې را رسیدلی دی او د تمیز د ریاست له خوا ددغو فقرو په باره کښی سمدستی په لاندنی ډول اقدامات شوی دی چه :
- لومړی مدعی او مدعی علیه تر جلب لاندی نیولی شوی وروسته بیا تری ضامن اخستی شوی او د محصول د تجویز نه د تمیز غوښتنی صورت حال ورکړی شوی او بیا تمیز غوښتنو نکي ته موقع ورکړی شوی چه د تجارت د ابتدایي او مرافعی د محکمو د فیصلو په روحیه باندی خپل اعتراضات وړاندی کړی او په دغه پسی ئی مقابل طرف ته وخت ورکړی شوی چه خپله مدافعه د دعوی د ضبط په کتاب کښی ثبت کړی نو ددغه اساس د مخی

د یوې فقرې فیصله پرله پسې خو ورځې غواړې چې د تمیز د اصولو او مقرراتو مطابق
 فقره فیصلې ته چمتو کېږي شی د نوموړو ۹ فقرو د جملې نه خو نورې فقرې چې د ۱۳۴۱
 کال د سنډلې څخه یې د تمیز ریاست ته ذکر شوی لیکونه لومړی رسیدلې ۱-۲-۳
 فقرو خپل قانونی مراتب طې کېږي او، اوس د مجلس د وروستی غور او کتنې لاندې
 دی په یوه فقره یې فیصله شوی او امکان لری په دوه نورو فقرو به یې خو ورځې
 وروسته قانونی فیصلې صادري کېږي شی او د تمیز په ریاست کېښی موجوده نوری
 فقرې به د مدعی او مدعی علیه د اعتراضو نو او مدا فمو د بشپړ یدو بدلې کېښی چې
 تخمیناً د هرې فقرې په باب په ۱۵ ورځو کېښی فیصلې کوی د تمیز ریاست به بیا هم
 په دی انتظار وې چې نوموړې فقرې قانونی مراحل پوره کېږي او د غوراو د دقیقې کتنې
 په برخه کېښی به د محکمې د مجلس له خوا یو به بل پسې د قانونی فیصلو اقدامات
 تر اجرا لاندې و نیولی شی .

(پای)

د داخله وزارت کفیل د کتور عبدالقیوم

د کتور عبدالقیوم د حاجی عبدالقادر زوی په ۱۲۹۷ لمریز کال کښې د ننګرهار
د ولایت په لغمان کښې زین پدلی دی.

تحصیلات یې :

په نجیبی د لیسې
بکلو ریا .

د بی اې د بیلوم
د امریکې له ایلو نایز
یو نیورستی څخه .
د نام، ای د بیلوم د شیکاګو
له یو نیورستی څخه .
د بی اچ، دی د کتورا
د امریکې د کتور
له یو نیورستی څخه
د ام، ای دوهم ماسټر
د کبری د شیکاګو له
یو نیورستی څخه وطن
ته د بیر ته را تګ
نه وروسته د ۱۳۲۷

د داخله وزارت کفیل ښاغلی د کتور عبدالقیوم

د مرغومی په میاشت کښې د پوهنې د وزارت د مسلکي تدریساتو د ریاست د غړی په حیث .
د ۲۸ کال د مرغومی په میاشت کښې د دالیمعلمینو د ریاست د کفیل په حیث .
د ۲۹ د لیندې په میاشت کښې د هیرمند د ناوې د عمومی ریاست په کفالت .
د ۳۱ د مرغومی په میاشت کښې د هیرمند د ناوې د رئیس په حیث .
د ۳۹ د لیندې په میاشت کښې د هیرمند د ناوې په ریاست سر پیره د گرشک د اعلی
حکومت د وکیل په حیث .
د ۱۳۴۱ د کب په میاشت کښې د صدارت عظمی د لومړم مقام په فرمان د مخابراتو
د وزارت په کفالت
د ۱۳۴۲ د غبرگولی په میاشت کښې د صدارت عظمی په فرمان تېد پلا د داخله
وزارت په کفالت مقرر شو .

تألیفات او نسانونه یې: د دکتور اتهیز او د ماستری د پېلوم په انگلیسی ژبه .
 په ۱۳۳۸ کښې یې دریمه درجه تقدیر نامه اخیستی او په ۱۳۴۱ کښې د همایونی
 اعلی حضرت له حضور څخه د ستوری دریمه درجه نشان ورکې شوی دی .
مسافر تونه یې: په ایران، ترکیه، جرمني، انگلستان، کاناډا او امریکه کښې یې
 سیاحت کړې او د خپلو تحصیلاتو یوولس کلنۍ دوره یې په امریکه کښې پای ته
 رسولې ده .

د داخلې وزارت تشکیلات

وژیر	ښاغلی دکتور عبدا لقیوم
معمین	» غلام احمد پو پل
اداری رئیس	» میرامان الدین انصاری
مرستیال	» محمد حنیف یو سفی
د مامورینو مدیر	» غلام مصطفی الفی
د محاسبی	» عبدالرشید
د عامو خدمتو	» عبد الرؤف
د آرٹیف	» عبدالواسع
د احصایی لوی مدیر	» فقیر محمد دیوه گلی
د سچل د ثبت	» نظر محمد
د مرکزی احصایی	» گل محمد
د ناقلمینو	» فیض محمد
د پلمتنی لوی مدیر	» سید کمال
د پلمتنی د لومړی گروپ آمر	» سید فخرالدین
» د دوهمه	» عبدالکریم
» د دریمه	» ابوالولید
د محاسب کما تو لوی مدیر	» نور محمد

نائب الحکومگان او اعلیٰ حاکمان

د کابل والی	ښاغلی میر عبد العزیز
د قندهار نائب الحکومه	» محمد صدیق
د هرات	» عبدالکریم حکیمي
د مزار شریف	» غلام رسول پر ماچ
د قطنن	نورن جنرال عبدالکریم سراج

تورن جنرال خان محمد	د ننگرهار نایب الحکومه
ډگر جنرال فیض محمد	د پکتیا »
بشاغلی عبد العزیز	د فراه اعلیٰ حاکم
» سید احمد شاه هاشمی	» » د میمنی
» نثار احمد شیرزوی	» » د بدخشان
» سید غلام رسول	» » د پروان
» روشندل وردک	» » د غزنی
» دکتور عبد الوکیل	» » د کراک
» دین محمد دلاور	» » د شبرغان
» محمد حنیف	» » د غور اتو
» محمد شریف	» » د ارزگانو
» میر امین الدین انصاری	» » د بامیانو
» عبد القیوم عطایی	» » د تالقانو

د واخلی و وزارت فعالیتونه

نوی تشکيلات :

لومړۍ - انکشافی پروگرامونه مادی او مثبت وی که معنوی ، باید په معقولو اساسونو ولاند وی .

په تولیدی پروژو کې ، اقتصاد دی جنبی او د هغه نتیجی ، دمطالعو او کتنو ، تدقیقاتو او احصائی له مخی سنجش او ترتیب کیږی ، په دی اساس په اجتماعی اصلاحاتو کې هم باید په علم ا تکامشی ، لدی کیله ددغه منظور د سر ته رسولو د پاره ، د پلان یوه اداره چه د مربوطه کارونو د تحقیقاتو او مطالعاتو وظیفه په غاړه لری او دکارونو د وړاندی بیولو او پیشرفت د پاره مثبت پروگرامونه جوړوی د ۴۲ کال دسرطان په لومړی نیټه د داخله وزارت دمو جو ده تشکیلاتو په جمله کی منع ته راغله چه دهغه لومړنی چاری شروع او مخ په وړاندی روانی دی .

دوهم - څرنګه چه د داخله وزارت اداری شق داوولایږی ، یولس اعلیٰ حکومتو ۱۹ لویه حکومتو ، ۱۴۱ محلی حکومتو او له ۱۴۷ علاقه دار یو څخه جوړ دی او بی له مرکزی شانګو څخه ، په ولایاتو او اعلیٰ حکومتو کې دری سوه نمایندگی لری چه په هغو کې تقریباً (۴۵۳) تنه اجیران او ۱۷۹۱ تنه مامورین له لومړی رتبی نه تر ۱۳ رتبی پوری وظیفه اجرا کوی .

د اجراآتو او فعالیتونو د یو والی او سرته رسولو اود مالی چارو د تنظیم او

د لوازمود تمهيه كولو او پاتې ضرورياتو د پاره داسې يوه دستگامه يوي قوي اداري شمېي ته احتياج او ضرورت لري . او دا چه نائيب الحكومه گان او اعلي حاكمان داوولي رتبې او يا درتبې نه پورته خلك دي ، دا احتياجاتو دلري كولو او دخپل قناعت دسا تلو لپاره مجبور دي داداري خانگي سره تماس ونيسي ، هر كله كه اداري آمر دلوي رتبې مامور نه وي لومړي نائيب الحكومه گان او اعلي حاكمان نه حاضريري له هغه سره خبري وكړي او كه خبري وكړي كوم آمر چه به رته تبه كي له هغو څخه څه دي او يا پوره علميت فلري نو طبيعي ده چه دهغو دقناعت له عهدې څخه نشي وتلاي نو په دي اساس اداري خانگه چه بايد په دي تعديلاتو او اصلاحاتو كي مهم نقش لوبوي نشي كيدي چه يوازي يولوي مديريت پاتې شي ځكه داكثر وزارتونو نمايندگي محدود او په څو مختصرو محايونو كي دي دهغوي ځيني يوازي په ولايا تواو اعلي حكومتونو كي او ځيني به لويو حكومتونو كي او يوازي د عدلي وزارت او دمالي وزارت په محلي حكومتونو كي يوه يوه نمايندگي لري ليكن داخله وزارت علاوه بر نوموړو محايونو ، په علاقه دار يو كي چه يو وركې اداري واحددي هم نمايندگي لري چه به دي حساب د داخله وزارت نمايندگي نسبت څو لو وزارتونو زياتي دي او پشكاره ده چه د نمايندگيو دشمير زياتوالي د كار زياتوالي پشكاره كوي او د كار زياتې د پرسونل د زياتوالي او د پرسونل زياتې قوي اداره كونكي په كار لري نو په پاسني دلايلو داخله وزارت په خپلو نويو تشكيلاتو كي اداري لوي مديريت ته په اداري رياست واړوه .

دچك وردكو نوي حكومت :

څرنگه چه دوردكو علاقه ډيره پراخه او غرنې ده ، دهغه قريو خلك چه د سيد آباد شمال او شمال غرب او شمال شرق خواته پراته دي د سيد آباد له حكومت څخه ډير لري پاتې دي چه د مسافې دلري والې له كبله يې تگك راتگك ډير گران و لكه ځيني داسې قريې هم شته دي چه د دايمر داد د علاقه دارې پوري تړلي دي او د سيد آباد د حكومت پوري دغه مسافه تخمين ۱۱۷ كيلو متره كيږي او د ژمي په موسم كي چه واوره شروع او غرا وكتل څول په واورو بند پيري د سيد آباد د حكومت پوري دوگړو تگك راتگك ډير سخت دي نو په دي لحاظ د خلكو د مشكلاتو دليري كولو او دهغو كارونو ته د رسيدو او د مربوطو چارو د اساسي تدوير لپاره داخله وزارت لازم وگڼله چه دچك وردكو حكومت نوي تاسيس كړي .

نوي تعميرونه او آبادي :- په ۱۳۴۱ او ۱۳۴۲ كالو كي داخله وزارت د قطنن دوليت داوسيدو تعمير او دغزني داخلي حكومت تعمير او د كوه دامن دلوي حكومت وداني سرته ورسوله چه اوس استفاده تري كيږي دغه شان دخوگياڼيو دلوي حكومت وداني هم تكميل اوسرته رسيدو ته نږدي شويده .

دغزني داخلي حاكم داوسيدو تعمير په ۴۱ كال كي شروع او تراوسه پوري ندي

تکمیل شوی بلکه نیمکاره پاتی ده دهرات د دارالحکومگی ودانی په ۳۶ کال شروع او تر اوسه نیمکاره ده.

د ښاروالیو تاسیس

د کاپيسابه لوی حکومت کي نوی ښاروالی تاسیس شو یه همدغه ډول دسپر کال د جوزاد میاشتی څخه را پدی خوا د میدان په لوی حکومت دکتوازه په لوی حکومت داندرو په محلی حکومت او د جاغوریو مقر او د قره باغ په محلی حکومتو کي د ښاروالیو د تاسیس موضوع تر څپر نی لاندی نیول شو یه او په نودی وختو کي به دغه ملی دائری تاسیس شی. **د مهاجرانوپه برخه کي** - د قطن د ولایت د مهاجرانو لپاره چه پادی وختو کي ۲۴ کورو نه نوی هغه محای ته لیږل شویدی ټول ۷۶۸۰۰ افغانی په وریاتوگه تقاوی پیسی ورکړی شویدی.

د کاکړو د کام د ۱۳۰ کورو استحقاق چه د کندهار ولایت ته می یوازی د محکی امر صادر شویدی او د څپر نی وروسته به ورکړی شی .

د مهاجرینو د کورو او گډو کارونه چه د قبایلو د مستقل ریاست په سلسله معرفی شوی تر اجرا لاندی نیول شوی او په نودی وختو کي به ۴۷ کپری په نظر کي نیول شو و محایو ته ولېږل شی

ناقلین:

- ۱- هغه ناقلین چه د بیلو بیلو کامونو لکه محای ، احمدزی ، شنواری ، تاجک او مومندو د قطن ولایت او تالقانو ته لیږل شویدی ۱۷ کورنی دې .
- ۲- د بار کزایی ، خروقی ، وردگو ، تاجکو کامونو ناقلین د بغرا منطقی ته لیږل شویدی ۸۲ کوره دی .
- ۳- د بار کزایی او اچکزایی کامونو ته چه ۵۶ کوره دی د بغرا له نقشی څخه بهر محکه ورکړی شویده .
- ۴- د دفتانی ، کوچی او کاکړو کامونو ۱۶۰ کورو ته په بغرا د محکی ورکولی منظور شویدی .

علاوه پردی په داخله وزارت کسی د آرشیف مدیریت نوی تشکیل شوی او د دغه مدیریت دائر لاندی به پنجه شعبی وظیفه اجرا کړی .

د اهم باید وویل شی چه د آرشیف د موجوده سیستم په اجرا کي د چارو نه معطلی او تنظیم او دستکتگی دلری کولو لپاره له خو فورمو څخه چه خپله داخله وزارت له خوا تنظیم شویدی استفاده کپری او په دی اساس داخله وزارت د آرشیف د مدیریت په افتتاح کولو سره موفق شویدی چه په دوه کالو کي په ډیر ښه شان د وزارت د مسلکی شق اجرات تدوین او په هره موقع او هر آن کي د وزارت میاشتنی اوحتی یو کلن او دوه کلن اجرات څه د حجم او سوا بقوله نظره او څه د کارد پیمانی او فعالیت دلحاظ جواب وایي . باید وویل شی چه د وزارت د نورو څانگو د مربوطه کارونو جریان په عادی ډول هره ورځ مخ په وړاندی روان دی . «پای»

وڪاٽو اوڻا ۽ وڙا ٽيڪنيل

وزير ميا غلبي ڊڪٽور محمد يوسف (صدر اعظم)

ميمڻ سلطان احمد پوپل » »

مشاور ميا غلبي سيد عبد الاحد

ڊپلٽي لوي مدير » رمضان علي كاظمي

ڊاڊاري لوي مدير » سيد امان الله عبادي

ڊيٽيڪٽو قلم مدير » محمد عظيم

ڊسڪرو ڊقاير يڪي آمر » محمد شريف

ڊمقاولات او خارجي ارتباظ مدير

ميا غلبي مير عيد الله

ڊاحصا يبي مدير » عماد الدين

ڊاڊاري مرستيال » عبدالر سول

ميدعي العموم » محمد طاهر

ڊخدماتو مدير » مير امان الدين

ڊآر شيف مدير » محمد آصف

ڊٽيڪنيل لوي مدير » احسان الله مبارڪ

ڊبلان او پروژي مدير ميا غلبي

ڊبلاسي صنايعو » سلطان نعلي

ڊٽنڊوير لوي مدير » غلام سخي

ڊمالي مدير » عبدالاجيد

ڊڪار او ڪار ڪرو لوي مدير » حفيظ الله

ڊملي استعمال مدير » محمد هاشم

ڊڪارمٽير » بشير احمد

ڊاجتماعي تاميناتو مدير » فقير محمد

ڊڪشفياتو مدير » احمد علي

ڊاستخراج » سيد احمد

محمدايووب	بشاغلي	دسکرو دفایر یکی مدیر
خليل الرحمن	»	د تالقانو دکاڼو لوی مدیر
سلطان احمد	»	د اندخوی دکاڼو مدیر
اسد الله	»	دهرات » »
محمد عظیم	»	د ترانسپورتو لوی مدیر
محمد آصف	»	د نقدی محاسبی »
عبدالصمد	»	د جیالوجی رئیس
مظفر الدین	»	د جیالوجی فنی اواداری مرستیال
غلام مصطفی	»	میخا نیکی مدیر
عبداللطیف	»	د دره صوف دسکرو لوی مدیر
غلام صدیق	»	د کلفکان دمالکی دکاڼو مدیر

د کاناو او صنایعو وزارت فعالیتونه

د کاناو چاری

د پترو پلمپل

د پترو لود پلمپلی ریاست د ۱۳۴۱ د تلې له میاشتی څخه د ۱۳۴۲ د چنگاښ تر میاشتی پوری په یو ویشتو ژور څاگانو کښی او جوړونه کښی (۲۱۰۰۷) متره برمه کاری کړی ده .

او هیله شته چه د وړی د میاشتی تر آخره پوری (۵۰۰۰) متره نوره برمه کاری هم ور بانندی زیاته شی او په ۱۳۴۱-۱۳۴۲ کال کښی دخو اچه کووگر د د چگر د ذخیری رپوټ چه دغه چکر د شبرغان د جنو بی ختیز په ۳۲ کیلو متری کښی واقع دی جوړه شوی او د دغی سیمی دکاڼو د خیره (۳۷۵۲۴) ملی متر مکعب حساب شوی ده ،

د سرپل ، اندخوی او میمنی تر منځ سیمو کښی جیولو جی عمومی تحقیقات په لمبر ۱ بر ۵۰۰۰۰۰ مقیاس سره په (۱۷۵۵۰) مربع کیلو متر مساحت کښی عملی شوی او یوه برخه نقشه یی هم ترتیب شوی ده .

د غهراډ په لمبر ۱ بر ۵۰۰۰۰۰ مقیاس او په (۲۷۳۸) کیلو متر مربع مساحت سره د جیالو جی مفصل تحقیقات بشپړ شوی او نقشه یی ترتیب شوی دی .

د فنی پرسونل دروزلوله امله د برمه کولو ، چریو ری ، محاسبی ، کاناو لاسیون او د بی سیمی در اډیو کوورسونه چه قول (۳۳۰) تنه پکښی شامل دی تأمین شوی دی .

د جیالوجی سروی

د کندهار او غزني ترمنځ سرک په جنوبی ختیځه ساحه کېنې د پټر و او کازو پلټلو له پاره د جیالوجی نمائې رپوټ د کندهار، کرشک او فراه په شمالي سیمو کېنې د لمبر ۱ بر ۱۰۰۰۰۰۰ او لمبر ۱ بر ۱۰۰۰۰۰۰ نقشو بشپړ و لوله امله د جیو لوجی نقشې اخیستار فعا لیتونه ادامه لري .

د توپو گرافي پروژه

په سپ کال کېنې د توپو گرافي پروژې د انکشاف له امله داسې اقدام شوی دی .
یوسل پنځوس قوټی نوی نقشې په لمبر ۱ بر ۵۰۰۰۰ مقیاس د فیر چلید له کېنې څخه را رسیدلی دی .

دغه راز د پخوانیو نقشو له جملې څخه د لومړنیو مرحلو له بشپړولو نه وروسته (۱۷۰) قوټی نقشې پرمخکو باندې د نامه ایښودلو د پاره استول شوی دی سر بیره په هغو (۱۸۱) قوټی موز اټیک فوتو گان په لمبر ۱ بر ۵۰۰۰۰ مقیاس چه یوه نودی سل کیلو متره ساحه نیسی بشپړ او تر استفادی لاندې نیول شوی دی د ا هم باید وویل شي چه (۱۰۸) قوټی نقشې نامه ایښو دلو د دفتر داری له بشپړولو نه وروسته بیرته د فیر چلید کېنې ته استول شوی دی .

هیدرولوجی چاری

د هیدرولوجی د پروژې بشپړولو د پاره د مالی او فنی مرستی د لاس ته راوستلو له امله د سپیشیل فنډ له مؤسسې سره خبرې اتري د وام لری . سر بیره پرمهلو په دی کال کېنې نه او تو ماتیک نوی پیگلو نه د پکتیا او قطغن دولا بتو په سیندو نو باندې درول شوی دی

د کانسروی

د ذخیرو تعیینولو او د کاناو د نوعیت او کیفیت تثبیتولو له امله په سپ کال کېنې د کاناو او صنایعو د وزارت د سروی در یاست په نامه یوه اداره تأسیس شوی ده .

که څه هم په افغانستان کېنې د کاناو آثارو او نښې ډیری دی خو داسی کاناو کتنه اوسر وی کول چه دا اقتصاد له مخی دا یستلو وړ وی د دغه ریاست له عمده وظیفو څخه دی .

دوسپنی او نورو غیرو فلزی متیالو ژیکو موادو ، لاجو اردو ، طلا ، بریلو اودسکرو د کاناو د سروی د پاره سمدمستی سل تنه متخصصین افغانستان ته راغلی او په کار کېنې شامل شوی دی . دغه متخصصین په جلا جلا گرو پو ویشل شوی او په ټاکلیو ساحو کېنې کار کوی .

د کبانو د سروی ریاست چه په یوه دری کلن گروپ سره می په دغه کار پیل کېیدی .
د شوروی اتحاد د حکومت له تخنیکي مرستی څخه استفاده کوی . دغی اداری د معدنی
نمونو تجزیه کولو د پاره د یوه لابراتوار په تاسیسولو هم پیل کېیدی .

د تیزو دسکرو د ایستلو چاری

د کرکرو او ایشپشتی دکان په پروژة کښی سږ کال له پلانه سره سم د تیزو دسکرو
د زیاتو ایستلو د پاره فعالیتونه دوام لری .

په سپن کال کښی د اوبو رسولو اود برښنا د لین تیرو لو کارنو دی په سلو کښی ۲۶-
سرتا رسیدلی دی . په دی کال کښی (۸۳۰۰۰) ټنه سکاره ایستل شوی دی .
چه یوه برخه می صنعتی مؤسسو او یوڅه نور می دخلکو او د ائرو دانه تیاؤ پو ره
کولو له امله ورکړی شوی دی .

د دره صوف دسکرو دکان پراخول چه دغه کان د کیفیت له نظره پنه سکاره لری
د پرمختگ په حال کښی دی . سره له دی چه له دغه کال څخه سکاره زیات ایستل کیدای
شی خو بیا هم له دی امله چه د پلورلو دوامدار بازار نه لری نو (۳۰۰۰) ټنه سکاره ورڅخه
ایستل شول له دی امله چه یو ډیری سکاره لږ نه شی سم له پلان سره په پلمخمری کښی
د بریکت جوړولو دیوی فابریکی پیشبینی شوی ؤ . دغه فابریکه په یوه ساعت کښی
د بریکت اوه نیم ټنه سکاره را باسی په سپن کال کښی د دغی دستگاه ټوله بیه ورکړی شوی وه
او اوس په پلمخمری کښی دهغی د احاطی دیوال اود ماشینو درو لو د محای جوړول
دوام لری .

لاچورد او د مالگی بیریل :

بدی کال کښی (۱۰۶۸) منه لاچورد او ۵۷۵۹ کیلو گرامه بیریل او (۲۲۷۴۳۱۰) منه
مالگه ایستل شویده .

د صنایعو چاری :

د نغلو برښنا :

د دغی دستگاه ظرفیت چه پخوا (۶۰۰۰۰) کلیواته پیشبینی شوی ؤ د نو یو کتنو
له مخی (۶۷۵۰۰) کلیواته زیات شوی دی . د کانکریټو د پروژي د دستگاه په شمول
د فرعی جوړوونی د دستگاؤ کار بشپړ شو .
هنه ټول چه او په پکښی تیر بهی پرانیستل شوی او کانکرت کادی بی دوام لری .

د ماهی پر برښنا :

د ماهی پر پروژة چه (۴۰۰۰۰) کلیواته ظرفیت لری سږ کال د اقتصادای اوفنی ملاحظاتو
له مخی تر ژوره کتله لاندی راغلی ده او انتظار کېږی چه په دغه باب به زر په زر ه
متخصصینو نظریی تثبیت شی .

نوی مقرر ی

د نفلو د پروژې رئیس ښاغلی
انجنیر عبداللہ رحیمی

د کانو او صنایعو په وزارت کښي
د کانو د سروی دریاست کفیل
ښاغلی انجنیر سید هاشم میر زاد

د مخابراتو د وزارت د پلان
لوی سید پر ښاغلی عبدالمجید

د کانو او صنایعو په وزارت کښي
د پترو او د پلمنتی رئیس ښاغلی
انجنیر عبدالقادر وس مجید

د مالی د وزارت د محاسبانو
د ریاست کفیل ښاغلی عبدالصمد

نوې مقرری

په قاهره کښې د افغانی لوی سفارت
د اطلاعاتو د اری آمر ښاغلی
عبد الرؤف بېنوا

د انیس د نشر اتی موسسې
رئیس او دور عمیانی
مسول چاپ و نکی ښاغلی
محمد ابراهیم عباسی

د کابل راډیو د نشر اتی
موسسې رئیس ښاغلی
دکتور محمود حبیبی

د مطبو عاتو دو وزارت اثار
رئیس ښاغلی عبد الغفار

د کابل راډیو د تخنیکې موسسې
رئیس ښاغلی انجنیر عبد الکریم
عطا بی

د هرات ډیزلی برېښنا:

د هرات د ښار د ډاکولو له امله د امریکي د حکومت په گړنډۍ د ډیزلی یوې برېښنا په تاسیسو او لاس پوری شوی دی .

د برېښنا نوری انکشافی پروژې:

د پلخمري د برېښنا د لومړۍ دستګاه د ماشینو د مرتب فعالیت له کبله د قند ز له سیند څخه د اضافی او بواخیستلو دیوه اضافی کاناو پروژو د ۱۳۴۱ کال په آخر وختو کښی ختم شوه .

دغه دراز کابل ته د نغلو د برېښنا پیول د کلکو ستنو او قوی لینو په واسطه تر کښه لاندی دی .

د غوری سمنټ:

د غوری د سمنټو فابریکی چه په ورځ کښی ۲۰۰) ټنه سمنټ ایستل، سږ کال می له پلان سره سم توسعوی فعالیت ته ادامه ورکړی او د دغی فابریکی د دوهمې مرحلې کار دا چه په ورځ کښی به یی تولیدات (۴۰۰) ټنو ته زیبا تیری سږ کال په سلو کښی پنځوس بشپړ شوی دی .

د کابل تخنیکي مرکز:

د څرخي د بله په صنعتی سیمه کښی د جاپان د حکومت په مرسته یو دوزونکی تخنیکي مرکز تاسیس شوی دی. دغه مرکز به داسې دستګاه ولری چه په کال کښی به (۶۰۰۰) با یسکلونه (۲۴۰۰) متره او (۵۰۰) شمیر نلونه او پلاستیکی سامانونه بسته کاري کوي او په یوه ساعت کښی به (۲۴) کیلو د ښیښی لوبی جوړ وی .

په دغه مرکز کښی به د فنې پرسونل په روزلو علاو په روزنې مواد هم تولید یږی .

د کندهار د میوو ساتلو فابریکه:

د کندهار د میوو فابریکی د ۱۳۴۲ کال د غبرګو لې په میاشت کښی په فعالیت پیل وکړ. دغه فابریکه چه د چکوسلو اګیې د حکومت له کریدت څخه د استفادی په کولو جوړه شوی ده .

افغانستان به د خارجی تجارت د پراخیدو له مخې مهم رول ولوبوی ځکه د میوو صادرات (وچه وی که لنده) او نور مواد به چه له میوې څخه جوړیږی لکه (شربت او جام) په ډیره ښه بیه دنړۍ مارکیټ ته واستول شي .

د دغی فابریکی ټول تولیدی ظرفیت (۳۲۰۰۰) ټنه میوه دی .

د کابل د همیزو پاکولو دستگانه :

له دې امله چه د کابل د میوې صادرات په نېه شکل سره صورت ومومي د کابل د میوې د شرکت او داندیمار د کمپنۍ په گډه د کابل په صنعتي سیمه څرخ خي پلمه کښي د همیزو پاکولو یوه دستگانه تاسیس شوی ده چه د اني یې جوړه شوی او ما شینونه یې درول شوی دی .

د کیمیاوی سرې فا بریکه

له دې امله چه د برېښنا د تولید له لیاری څخه له طبیعي گاز څخه کار واخیستل شي . نو د دوهم پنځگلمان پلان له مخي د هیواد په شمالی سیمه کښي د ۲۴ زره کلیوا ته برېښنا دفا بریکي او د کیمیاوی سرې د یوې فا بریکي جوړه و او پیشبیني شوی و ه سړی کال د دغو دواړو دستگاؤ لومړنی سر وی وشوه .

د څنگلک تخنیکي پروژة :

دغه موسسه چه د صنایعو د زیاتو شقو دودباره د فني پرسونل تهیه کولو له امله جوړه بڼی د سروی کولو او پروژي له مخي د پرمختگک په حال کښي ده .

د تیلو تخنیکم :

له دې کبله چه د تیلو او گازو ایستلو عملیات ورځ په ورځ نتیجی ته نو دی کښی نو د فني پرسونل روزلو د باره دیوه تخنیکم تاسیس ته د څخه شویده . دغه تخنیکم به (۵۰۰) تنو ته عملی او نظری تد ریس ور کړی .

د نساجی دفا بریکو په تولید اتو کی زیاتوالی راغلی دی

د گلپهار، بلخري او جیل السراج فابریکو په ۱۳۴۱ کښي دو پنځوس میلو نه یوسل او یو ویشته زره دری سوه نه دیرش متره نو کر تولید کړیدی په ۱۳۴۱ کال کی د گلپهار دفا بریکو تولیدات شل میلو نه څلور سوو دو څلور ویشته زره دری سوه دری نوی متره نو کر ته رسیدلی دی چه د ۱۳۴۰ کال نه لس میلو نه څلور سوه څلور زره اته سوه دری نوی متره نو کر زیات شویدی د گلپهار دفا بریکي تولیدات په ۱۳۴۰ کال کی لس میلو نه اوه دیرش زره او پنځه سوه متره و د بلخري د نساجی دفا بریکي تولیدات په ۱۳۴۱ کال کی نولس میلو نو اوه سوه زرو دوه سوه دونوی زرو مترو ته رسیدلی دی چه د ۱۳۴۰ کال د تولیداتو نه دوه میلو نه نهسوه څاو ویشته زره نهسوه دری شپيته متره نو کر زیات تولید شویدی په ۱۳۴۱ کال کی د جیل السراج دفا بریکي تولیدات پنځه سوه څلور ویشته زره اوه سوه څوارلس متره شوی چه د ۱۳۴۰ کال نه یی تولیدات پنځه زره یو اتیا متره زیات شویدی .

په ۱۳۴۱ کال کی د نساجی له محصولا تو نه د دری سو و او پنځه او یا میلو نو نهه لکواووه شپيته زره او سوو اوووه نوی افغانیو پلورل شویدی چه له وطنی تو کرانو نه دوطنو الواستقا دی د نساجی شرکت دیر مظمئن کړیدی په ۱۳۴۱ کال کی د نساجی عمومی شرکت یو دیرش میلو نه یوسلو نهه دیرش زره دوه سوه او اتلس متره تو کران همدغه رازاته نوی زره نهسوه او او څلور ویشته کپلمی، دستپاکو نه او نور تو کران یوسلو پنځه ویشته زره څلور سوه او دری ویشته گدی سپنسی پلور لی دی «پای»

د پلان وزیر بنیاعلی عزیز

بنیاعلی عبدالحی عزیز د بنیاعلی عبدالحسین عزیز زوی په ۱۹۲۳ کښې په کابل کښې

زین بدلی دی .

تعلیمات یې :

په ۱۳۰۸ هجری کښې د کابل د استقلال په لیسه کښې

» » ۱۳۰۹

د وروم - ایتالیې د شاتو

پر یا ند په لیسه کښې

» » ۱۳۱۰

د پاریس د مجلېت آت

جانسن دوسیلې په لیسه

کښې له ۱۳۱۲ څخه

تر ۱۳۱۳ پورې د فرانسې

له گرو تویل یو نیورسټی

څخه او د (۱) انگلیسی

ایتالوی (مدرنو ژبو

د پلان وزیر بنیاعلی عبدالحی عزیز

او د فلسفې په شق کښې (په اعلی درجه) بکلوریا .

له ۱۳۱۳ څخه تر ۱۳۱۶ پورې د فرانسې د استرا اسپو رگت

په یو نیورسټی کښې .

دوه کاله یې د سیاسي علومو (اقتصاد او عامې مالیې) په بیرو نجي کښې او یو کال یې

د تجارت د حقوقو او عامو حقوقو په باره کښې تحصیل کړی دی .

له ۱۳۱۶ څخه تر ۱۳۱۷ پورې یې د بانکې په عامې شقو قو کښې په لندن کښې

تحصیل کړې دی .

ژبې یې :

فارسی - پښتو - فرانسوی - انگلیسی - اویتالوی

وظیفې یې :

په ۱۳۱۷ کښې د اوقافان په ملي بانک کښې شامل شو

په ۱۳۱۹ کښې دهغه بانک درمیس منشی شو .
 له ۱۳۱۹ څخه تر ۱۳۲۵ پورې په کابل کښې د بانک د پیاوړتیا څانګې مدیر او پیا
 د افغانستان د نساجی د شرکت درمیس .
 له ۱۳۱۸ نه تر ۱۳۲۶ پورې د کابل د سیاسي علومو په پوهنځي کښې د مقایسوي
 تجارت د حقوقو او اقتصاد د مدرس .
 په ۱۳۲۲ کښې د کابل د حقوقو د پوهنځي درمیس - د اقتصادي پلان جوړولو د کمیسیون
 غړی او د ملي او اقتصادي بیلو بیلو کمیټو غړی .
 له ۱۳۲۵ څخه تر ۱۳۲۹ پورې د ملي اقتصاد د دوزارت معین .
 په ۱۳۲۶ کښې د هوا نا د تجارت او استخدا م په جرګه کښې د افغانی هیأت
 مشر - د تجارتی پالیسی د اقتصاد د یو سمی د کمیټو او د تخنیکي فرعی
 کمیټی غړی .
 په ۱۳۲۷ کښې د هیأت د مشر کفیل ؤ چه په ولسونګون کښې د صادراتو او وارداتو
 له بانک سره په خبرو اترو مامور شوی ؤ .
 په ۱۳۲۹ کښې د افغانستان د صدراعظم والا حضرت شاه محمود خان غازي مشاور
 له ۱۳۲۹ څخه تر ۱۳۳۳ پورې یی له حکومتي چارو څخه ډډه وکړه .
 په ۱۳۳۴ کښې د کانونو او صنایعو دوزارت مشاور .
 په ۱۳۳۴ کښې په خارجه وزارت کښې مختار وزیر او د اقتصادي چارو مشاور .
 په ۱۳۳۴ کښې دملکی هوانوردی درمیس .
 له ۱۳۳۵ څخه تر ۱۳۴۲ پورې د پلان دوزارت معین .
 په پورتني موده کښې یی په بین المللی بیلو بیلو کنفرانسو کښې لکه د ایکا فی
 دملګر و ملتو د موسسی او اجتماعي او اقتصادي شوری او دنړی د بانک په کالنی غونډه
 کښې د افغانی هیئت په ملګرتیا درمیس په حیث کېون کېدی .
 له ۱۳۴۰ نه تر ۱۳۴۱ پورې د افغانستان د مرکزي بانک درمیس او په ۱۳۴۲ کښې
 د دکتور محمود یوسف صدر اعظم په کابینه کښې د پلان د وزیر په حیث مقرر شو .

د پلان دوزارت تشکیل

وزیر
 معین
 د مخصوص قلم مدیر
 د احصایې او تنبها تو رئیس
 مرستیال
 د تنبها تو لوی مدیر

» شاعلی عبدالحمی عزیز
 » عبد الله یفتلی
 » عبدالقادر یاری
 » محمد باقی یوسف زی

 د هدایت الله عزیز

د احصایې لوی مدیر	»	عیدالهادی احمدزی
د اقتصادي تحلیل مدیر	»
د مالي باعکې او قیمتو نه مدیر	»
د ملي عاید او د پانګو د تشکیل مدیر	»	پنځاغلي محمد کبير خاضع
د تجارت او صنايعو مدیر	»	صالح محمد نورزایی
د حمل و نقل د منځپراتو »	»	عبدالواسع
د بشري قو او مدیر	»	عبدالله صديق امير
د روغتيا او پوهنې مدیر	»	عزيز الله امینی
د نفوس او کرهنتی مدیر	»	شیر آقا کشاووز
د پلان رئیس	»	محمد اسحق عثمان
مرستیال
د پانګداری او مالي مدیر	»	محمد خان
د اساسي پانګې اچولو مدیر	»	عبدالوکيل امیری
د موادو د تهیه او موازنی مدیر	»	بیرک
د بشري قواو مدیر	»	محمد يوسف فرند
د پروژو او پراګونو لوی مدیر	»	سردار ویشاه
د کانونو او صنايعو مدیر	»	دکتور نواز
د اجتماعي خدماتو مدیر	»	سید امین الله بهأ
د مواصلاتو او فواید عامې مدیر	»	عبدالعزيز فروغ
د تجارت مدیر	»	محمد انور مهر
د کرهنتی او بولګولو مدیر	»	احمد ضیا
د خارجی مرستی د ارتباط لوی مدیر	»	پنځاغلي فقیر نبی النبی
د توحید او انسجام مدیر
د ارتباط او خارجی
مرستی مدیر	»	محمد انور
د خپرونو او تبلیغاتو رئیس
د اداری لوی مدیر	»	محمد موسی خداداد
مرستیال	»	محمد رفیق
د مامورینو مدیر	»	عبدالاحد
د آرشیف مدیر	»	سیف الدین
د محاسبې مدیر	»	عبدالخلیل
د عامو خدمتو مدیر	»	احمد جان

د پلان د وزارت فعالیتونه

د احصایې او تبعاتو ریاست

د احصایې او تبعاتو ریاست چه د پلان په وزارت کښې د اقتصادي اوضاع نه د حاصل شوي احصایې د راغونډې لو وظیفه په غاړه لري په دغه ریاست کښې د احصایې د راټولونې عملي مرتب داسې دی چه د پلان وزارت ښې دخپلو ضروري معلوماتو طریقو او د احصایې فورمي چه په دغه اساس ترتیب اوراغو ښې پيري ټاکنې او محترمو دوا یرو ته ښې د زیاتې هم اهنګې د تامین په غرض خبر ورکوي او د تبعاتو او احصایې د ریاست د دوا ښې او موسسو د پاره د هغوی د کار د ماهیت په نظر مخصوصی فورمی ترتیب او بیاني د هغوی د موافقې او نظریې داخستلو د پاره هغوی ته سپاری چه د مر بوطه دوا یرو د نظریا تو داخستلو نه دغه ترتیب شوي فورمی داښ مایلو په لځای کښې د کار لاندې نیول کښې په دی ډول نو د پلان د وزارت د ضرورت و له معلومات یاد دوا یرو د موجوده اسنا دوا او کتابو له مخې رابر سیره او فراهم شی او یانو مودی دا یري دخپلو مربوطه خانګو سره په تماس کښې شی چه لازمه معلومات راټول او د پلان وزارت ته ښې و سپاری د دغه ترتیب له مخې وروسته له هغه چه احصایې راغو ښې شی دغه کړه معلومات په هغو پاڼو کښې لیکل کښې چه د اقتصادي اوضاع په حل کولو کښې تری استفاده و کړې شی د همدغو جدو لولو په اساس صنعتی، زراعتی، تجارتي بانګداری او پیسې د تادیا تو بیلاس او نور مهم اقتصادي اومالی موضوعات د کتنې لاندې نیول کښې ی .

د دغه ریاست د مختلفو خانګو فعالیت د زمانې دلحاظ له مخې چه مالی او یا شمسی کال ښې د تطبیق د پاره ټاکلې شی مشخص کیدلې نشی ځکه د ورځنیو عادی چارو څخه سر بیره مخنی کارونه په لږه موده کښې چه په یوه میاشت یا یوه هفته کښې د اجرا لاندې سرته رسېږی مخنی کارونه برخلاف اوږده فعالیتونه او ډیر وخت غواښی .

د مثال په ډول د پرمخ تګ د کتنې د مقرراتو برابرول: چه تقریبا د یونیم کال مودی تیریدلو وروسته د ۱۳۴۲ کال د جوزا په میاشت کښې چاپ شودغه د پرمخ تګ کتنه په بیلو بیلو مختلفو برخو کښې دلومړی پنځه کلن اقتصادي پلان د اجرا آتو یوازنی نتیجه ده چه د کار د پرمخ تګ له مخې د هراقتصادی برخې مقتضی مصارف په دلائلو اورا یو سره د پروژو لازمه تعدیلات د تدقیق او تحلیل لاندې نیولې شوي دی ځنګه چه د بیلو بیلو احصایو د راغو ښې لو اصلی هدف د مختلفو اقتصادي د یو ریشو د اقتصادي تمایلاتو د تصویر د واقعی ترسیم تحلیلول دی نو ځکه د احصایې ریاست پرله پسې کوشش کوي چه د اقتصادي پالیسیو د طرح په منظور صلاحیت لرونکی

مقاماتو ته واقعي اوصحي رقمونه ولاندی کړی داسی رقمونه لکه څنګه پرو سې کال د داخلي تجارت د پنځه کلنې سلسلې احصایه د تجارت د وزارت له خوا نشر او د اصلاحي انتقاد د څېړنې لاندی و نیولی شوه په نتیجه کښی داچو ته شوه چه دغه نوموړی احصایه خصوصاً د وارداتو احصایه بشپړه وه او د وارداتی جنسونو لویه برخه د لو هری پنځه کلن اقتصادي پلان د بیلو بېلو پروژو د عملی کولو او په مسخ بیولو به منظره یی د ګمرکاتو د احصایې د ثبت نه چه په مستقیم ډول راوړل کیدل په احصایه کښی نیول شوی نه دی د احصایې ریاست د تجارت د وزارت او د افغانستان بانک د ریاست په مرسته د دغه نقص د رفع دپاره په اصلاح لاس پوری کړ چه د دري میاشتی کار کولو نه وروسته د خارجی منابعو د احصایو په اساس د افغانستان بانک د احصایې سره په مقایسه کولو سره می دواز داتو رقمونه اصلاح اوسم کړی چه اوس می ښه صحیح اوسم رقمونه می ذی ملاحظه مقامونو ته سپارلی دی او همدغه رنگه د صادراتی رقمونه احصایه هم لږ ډیره اصلاح شوی ده . نور په ټولو اقتصادي او اجتماعی رشتو کښی نه یوازی دیوه کال دپاره بلکه تر هغه پوری چه د هیواد د لومړی پنځه کلن اقتصادي پلان سره مطابقت ولری د احصایې رقمونه په پرله پسې ډول پنځه کلنې او یازیات له هغه څخه تهیه او برابر شوی دی چه د دغو له مخی می تحلیل او تجزیه کیری د تحلیل نسبتی په ارزښت کښی د هغو نه جګ دی چه یو کلنې رقمونه پری متسکی وی دلته نو باید ووايو چه پنځه کلنه او یا د دغو نه زیاته احصایه چه د اوسنی پرمخ تګ کتنی د هری رشتی په خصوصی جدو لونی کښی ترتیب شوی د پخوا نور رقمونو ساده اقتباس نه دی مګر د وزارتونو او مړ بوطه دواړو د همکارۍ په اثر چه په تیریو نیم کال کښی د انتقاد او اصلاح لاندی نیولی شوی او وروسته می په نشر لاس پوری شوی دی تیر کال د احصایې د جدو لونی په یوه څنډه کښی د اجتماعی او اقتصادی فعالیتونه نوچارت او ګرافونه هم د احصایې او تبعاتو د ریاست په واسطه ترتیب او د پرمخ تګ کتنی د مړ بوطو جدو لونی د فصل په خوا کښی چاپ شوی دی وروستنی مثال می د تبعاتو او احصایې د ریاست فعالیت دی چه د احصایې د چارو پرمخ تګ او د ښایي تری معلوم پری هغه د هیواد د مالی مسا یلو دحل او جدول بندی ترتیب دی په دی باره کښی د احصایې د ریاست مړ بوطو څانګو د مالی د وزارت د مړ بوطو څانګو سره اوږه په اوږه کوشش او مجاهدت کړی دی چه د عادی او انکشافی بودجی دعوا ییدو او مسا رفو جدولونه د نظر لاندی د دغی برخی د تقسیم لرلو سره د نو و علمي اساساتو له مخی ترتیب کړی .

په همدغه ډول د لازمو تفصیلاتو سره د خارجی قرضونو مړ بوطه جدولونه او په بیلو جدولونو کښی د قسطونو دور کړی د مودی ترتیب د پنځه کالو دپاره چه د لومړی پنځه کلن پلان سره مطابقت لری د پرمخ تګ کتنه کښی څرګند او چاپ شوی دی .

دلته نو لازم نه دی چه د نورو مړ بوطو اقتصادي او اجتماعی شقو په جدو او نو کښی د راغونډ شوی رقمونو په باره کښی څیړنه او تذکر وکړی ځکه د احصایې او تبعاتو

دریاست د مالی او تجارتی رقمو نو د بهبود او اصلاح د پاره چه د کومو عملی طریقو نه دقولو اقتصادی او اجتماعی شقوقو درقمو نو په پاره کښی تری په لن تغییر سره کار اخستی شوی تطبیق شوی هم دی دا احصایی او تنبغاتو دریاست د فعالیت یوه بله برخه چه دا احصایی د مامورینو په واسطه اجرا کښی هغوی د تخمینو مستقلو سروی او نمو نو اخستلو شخصه عبارت دی .

دا احصایی او تنبغاتو ریاست د پرمخ تګ کښی د نشر سره سم یوه کوچنی رساله هم چه د افغانستان د اساسی احصاییو په نوم مسمی ده په چاپولو می تیر کال لاس پوری کښی دی دغه رساله چه یوازی احصاییو رقمو نه پکښی چاپ کښی د پنځه کالو پوری یوازی رساله ده چه په بل هیخ تفسیر او توضیح پوری اده نه لری دغه ډول خپرونی د تتبع کوونکو صنعتگرانو او داخلی او خارجی تجارو او بین المللی موسسو د همنامی د پاره خورا کتوره اود همیش د پاره د استفادی وهدی دا احصایی او تنبغاتو ریاست تقریباً یو کال دمخه د هیواد دقولو کلو دجملی شخصه د سیستماتیک نمونی اخستلو په اساس د پنځه سوه کلو په سروی دا داخلی متخصصینو په مشوره د فورمو د اقتضا له مخی لاس پوری کښی چه په دغو فورمو کښی دقولو اقتصادی مسائلو ذراعت او نفوس په پاره کښی د معلوماتو د پاره لازم سوالونه محای او ترتیب شوی او وروسته مربوطو مجلی حکومت توتو د تطبیق د پاره استولی شوی دی د دغه پنځه سوه فورمو له جملی شخصه تقریباً د خپلو سوه او پنځوسو فورمو شخصه زیاتی بیرته دا احصایی ریاست ته رالیږلی شوی او د حل لاندی نیولی شوی دی لومړی د ولایاتو مربوطه کلی د جدول بندی او تحلیل لاندی راغلی چه د هغو سوالونو شخصه تقریباً کامل جوابونه لاس ته راغلی د دغو له مخی وروسته بیا دقولو ولایاتو او اعلی حکومتونو فورمی د تدقیق لاندی نیولی شوی او دا احصایی او تنبغاتو ریاست سر بیرته په پورتنی فعالیت چه خو نمونی می وښودلی شوی د هیواد د مرکزی دائرو په حیث د بین المللی خارجی موسسو د اقتصادی او احصاییو سوالونو ته د جواب ورکولو د پاره وظیفه اجرا کوی تیر کال یو شمیر د پرو سوالونو ته می جوابونه ورکښی دی .

دا احصایی دریاست فعالیتونه کولی شو چه په لاندی ډول می لڼه کښو .

دغه اداره چه د اصلی وظیفی زیاته برخه می علمی ماهیت لری خپله توجه او پاملرنه می د هغو مواد ورا غونډولو ته گرځولی چه د کښی او مطالعاتو اساس کڼل کښی ی او هر څومره قناعت بینونکی معلومات چه لاس ته راشی په همدغه اساس می په علمی مطالعاتو لاس پوری کښی چه نتایج می د پورتنیو ذکر شوو خپرونو په واسطه د عمومو د استفادی د پاره چاپ او خپره وی .

درا قول شوو موادو رقمو نه سر بیرته د اقتصادی، مالی او اداری پالیسو د تصمیمونو نیولو په منظور چه په عین موقع کښی تری کار اخستل شی دغه رقمو نه په مرتب او منظم ډول خپاره شوی هم دی چه د هیواد د پاره د لسو کالو د پنځو نیو احصاییو معلوماتو اساس تشکیل ښی .

د دغه ریاست فعالیت په زلمه پوری نماینده او ترجمان دنو مودی ریاست چاپ شوی خپرونی دی چه په دی محای کښی می لندیز ممکن نه دی دغه خپرونی په دری ژبو پښتو فارسی او انګلیسی چاپیږی او په عمومو ویشل کیږی .

د پلان د ریاست د اجرا آتولندیز

د پلان د وزارت د پلان د ریاست دوه لوی مدیرتونه لری چه یو می د توحید او انسجام لوی مدیرت دی او بل می د پروگرامونو لوی مدیرت . دغه هر یو لوی مدیرت پنخپلو خاصو شقونو کښی خونور مدیرتونه هم لری د پلان د ریاست لوی وظیفو دانکشافی پلاننو ترتیب او تدوین، دکلمی انکشافونو بودجی برابرو، دانکشافی تخصیصا تو اجرا او دانکشافی پروگرامونو تعقیب دی .

په دی یوه کال یعنی د تیر کال د نیمایمی څخه د سپ کال تر نیمایمی پوری د پلان د ریاست اجرا آت په لاندی ډول لندیز کیږی .

څنگه چه د هیواد دوهم انکشافی پلان لومړی کال د ۱۳۴۱ کال سره مصادف و د پلان د ریاست فعالیت هم د پروژو، دوهم پلان وروسته د تدوین د تصویب نه داسی ایجاب کیږه چه یوه سلسله نور اقدامات وشی مثلا د محینو پروژو تعدیل او د محینو پروژو د عملی پرمخ تګ د پاره د خارجی مرستی لاس ته راوستل چه په همدغه منظور به پورتنی موده کښی وخت ناوخته د دوهم پلان په اجرا کښی د بین المللی موسسواوهغو دوستو هیوادو دنمایندگیو سره چه مرسته کوی د وزارت خانو او ذی ملاقه دواړو په گډون خپری اترې شوی دی .

د پورتنی محینو په ډول د پلان د ریاست دوظایفو څخه یوه دانکشافی پروگرامو او بودجی د ترتیب او تدوین وظیفه ده، د ۱۳۴۲ کال کښی دانکشافی پروگرامو بودجه د دواړو او ذی ملاقه موسسو په همکاری به مفصلی ډول د پلان د ریاست د متخصصینو او مامورینو په واسطه ترتیب او تدوین شوی ده .

په پورتنی موده کښی د ۱۳۴۱ د مالی کال دریم او څلورم ربع انکشافی تخصیصات او د ۱۳۴۱ مالی کال په انکشافی پلان کښی د شاملو وزارت خانو او دواړو تخصیصات وروسته د پخوانو مصارفو د تطبیق او اجرا آتو درپو ټ د کتنی څخه د اجرا لاندی نیولی شوی دی .

همدغه رنگه په پورتنی موده کښی د پلان د وزارت مامورینو او متخصصینو د هیواد لوی ساختمانی پروژې چه د کار لاندی نیون شوی لسه دکابل د سړک د تورخم د سړک د نفلو داو بو بند د جلال آباد کانال دکابل سړک او شیرخان بند د سالنک سړک د پترول د تفحصاتو ساحه د تورغو نډی قندهار او کابل د سړک او یوشمیر نوری پروژې په څو څو محلی کتلی دی او د خپلې کتنی رپوت می د وزارت مقام ته سپارلی دی او بیانی د خپلو مشاهداتو له مخی دانکشافی رپوتونو د ترتیب په برخه کښی دمصارفو درپو ټ او بودجی په ترتیب کښی یو سلسله پیشنهادونه کړی دی چه د دواړو د آمرینو سره دمفاهمی نه وروسته نوموړی پروژې د تطبیق وړ کتلی شوی دی «پای»

دمخا براتو وزارت کفیل بناغلی انجیر مساء

بناغلی محمد حسین مساء د حاجي فقير محمد لاوی چه به ۱۳۲۲ کال کښې د حېبې له عالی ښوونځي ته فارغ التحصيل شو. پخوا له هغه چه په تحصيلاتو د و ا م له پاره خارج ته لاندې دري کاله دکابل د بومنتون د ساينس د ښوونځي دکيميا او بيالوجي په څانگه کښې په تحصيل بوخت و او په ۱۳۲۶ کال کښې د کابل د انجيري په شق کې د عالی تحصيلاتو له پاره امریکې ته لاندې له شپږو و کلونو روسته په ۱۳۲۲ کال کښې په داسې حال کښې چه دکابل د انجيري د پيلوم ټي دا ريزونا له دارالفنون نه او د پتري ولو دما فوق انجيري د پيلوم ټي د امریکې د هوستن له دارالفنون نه په بر يا ليتوب سره واخيست بېرته هيواد ته راغی او د پتري راتک له وخت نه په ۱۳۳۴ کال تر نيمايي پوري دکابل او صنايعو وزارت د استخراج او کشفی په مدير یتو کښې وظيفه درلوده او د ۱۳۳۴ کال د ۳۴ نيقي نه د ۱۳۳۶ کال د سرطان د مياشتې تر اولي نيقي پوري ټي د پتري او د پلتنو درياست په ټيټ کښې د فني مدير په حيث وظيفه اجراء کړه وروسته له هغه د پلتنو درياست په بست نه د صنايعو درياست په بست کښې دکار او کار درلودلی مدير یت په کفالت تبدیل شو او د ۱۳۳۷ کال د مېزان تر اولي نيقي پوري ټي د ټي وظيفې ته دوام ورکړ او دري مياشتې له اول نه د نفتو عالی شوري د تصویب په اساس د صنايعو درياست ته تبدیل او د پتري او د پلتنو درياست د مامور په حيث مقرر شو او وروسته له هغه دکابل او صنايعو وزارت په پيشنه او د وزيرانو د عالی مجلس په تصویب او د شاهانه مبارک ذات په منظوري د پتري او د پلتنو درياست د کفیل په حيث مقرر شو.

دمخا براتو د وزارت کفیل بناغلی

انجیر محمد حسین مساء

بناغلی محمد حسین مساء ته دخپل کار په موده کښې څو ځله دواک لرو نکي مقاماتو له خوا تقدیر او نوازش ورکړې شوې دي او د معظم قسولو الک هما یو نې

د مخايراتو وزارت فعاليتونه

ددې د پاره چه دمخايراتو دوزارت د (۱۳۴۱) كال دميزان نه د ۱۳۴۲ كال ترسرطان پورې اجراآت بهينه چول و بشودل شي. نو هغه خه چه د بلان به چوكاښ كښې عملې شوي او يا هغه كارونه چه دعادي بودجې په واسطه اجرا شوي بيل بيل به لاندې چول خپل كېږي :

۱ - د بلان په عمومي چوكاښ كښې : په دوو گروپونو اجراآت ویشل كېږي .

الف - د تېلفون او تلگراف اجراآت :

د كندهار او فراه د چينل سيستم پروژة .

د كندهار كركشك د لارام او فراه د پاره د كاود دستگاؤ فرمايش چه دمخه وركړې شوي و هغه كندهار او هرات ته رارسيدلي دي .

دهرات او كندهار ترمنځ د لين غځولو كسار دسبك او خط سير د تغيير په نسبت غځوليدلي دي .

۲ - د كابل او تورخم د چينل سيستم په لين كښې تر ۱۳۴۱ كال پورې سر بيره په (۱۶۰) كيلومتره لين غځولو و شلو بينت كيلو هوايي لين هم غځولي شوي دي .

د تورخم او كابل ترمنځ د چينل سيستم دستگاه هم رارسيدلي د درولو او به كار اچولو كارنې د مربوط متخصص تر رسيدو پورې معطل دي ، دهوايي چينل سيستم د لين تمديد د بندونو او تونل ويستلو په نسبت چه د ننگرهار او كابل ترمنځ په لاره كښې به دې وختو كښې جاري دي او ددې كبله يې مشكلات پيښ كړي چه دغه لين دمخكې لاندې كيبيلونو په واسطه وغزول شي . دغه كيبيلي دستگاه كابل ده هم را رسيدلي ده .

۳ - د كندهار د اتومات د دستگاه پروژة :

د كندهار د اتومات دستگاه چه (۲۵۰۰) ابتدائي لينونو او (۳۰۰۰) انتهايي لينونو د پاره گنجايش بې په نظر كې نيولي شوي او پنځه مياشتي دمخه د (چكو سلواكيا) د كوو د كمپنۍ دانجنيرانو په ذريعه تكميل او به كار اچولي شوي اوس زيات وكم (۸۰۰) تليفونونه نصب شوي مخايره تری جاري ده او مشير كين يې مخ په زياتيدو دي .

دمخايراتو دوزارت د دوهمو پنځه كلونو پروژو په باره كښې چه دهينو پروژو د اجرا كريدت د المان په دولت او نورو پورې مربوط شوي د سروې مقدماتي ترتيبات رپوټ ته په او نوريې تكميل او معلو بوهايو ته ليري لي شوي دي اميد دي ژر به د دغو پروژو قراردادونه لاس ليك او پروژي تر اجرا لاندې ونيولي شي .

نوموډې پروژې چه د دولت په مالي بودجې پورې تعلق لري دغه به هم تر اجرا لاندې ونيولي شي .

ب - د پست د عمومی مدیریت اجراءات :

د پستی اجرائیې د څانګو د رسمی وخت نه دا ضافه کاردی موضوع هم

دوام درلود .

۳ - دعادی بودجې نه چه کوم اجراءات کیږی هغه هم په دوو ګروپونو ویشل

شوی دی .

الف - د تلیفون او تلگراف اجراءات .

۱ - په ولایاتو او اعلیٰ حکومتو کښی په مختلف ډول شل بایې هوایی سوچبور دونه

و درول شوی او چالان شوی دی .

۲ - د کابل د ښار په شبکه کښی (۲۲۰۵) متر کیبل غزولی شوی او (۲۵۰) بایې

نوی تلیفونونه ویشل شوی دی .

۳ - د پکتیا په ولایت کښی د تلیفون (۱۶۷) کیلو متره هوایی لین غزولی شوی

او نوی شوی دی .

۴ - د قندوز او قزل کلا ترمنځ په (۶۰) کیلو متره فاصله کښی د تلیفون نوی لین

غزولی شوی په دغه لین کښی زرپایې فلزی لګیدلی دی په دوه لینه ډول د صحیحې

مخاېری دپاره مساعد او برابر شوی دی .

۵ - د ننگرهار د ولایت په مریو طو لینو کښی د (۱۴۰) کیلو متره فاصله کښی د

تلیفون لین نوی شوی دی

۶ - د کابل په مرکز کښی د رادیو تلگرافې او رادیو تلیفونې دوه دستګاه وې نصب

او په کار اچولی شوی چه نوموړی دستګاه کښی د بین المللی تلگرافې او تلیفونې

مخاېری دپاره استفادی و ډګر غیدلی دواړه دستګاه دنوی سنګل ساید تخنیک دی

هره یوه یې په یو وخت دوه مخاېری کولی شی .

۷ - د کابل په مراسله تلگراف خانه کښی د (۳۴۰) کیلو وات امپیر په قوت (۱۵)

زره ولټه یوه بایه ترانسفار مربرقی په کار لاس پوری کېږی چالان دی .

۸ - د بغلان په مرکز په شیرخان بندر کښی دیو کیلو وات په قوه تلگرافې او

تلیفونې دستګاه نصب او په کار یې لاس پوری کېږی دی .

او په همدغه ډول د شبرغان په مرکز کښی (۲۰۰) وات قوه دستګاه چه د هغې په واسطه

د مرکز او ټولو ولایاتو سره هره ورځ مخاېره کیږی دریدلی او چالان ده .

۹ - د کابل په خیبر لېږونکی تلگراف خانه کښی د (۲۰۰) وات په قوه یوه بایه تلگرافې

او تلیفونې ترالیمستر لګول شوی د داخلی مخاېری د اجرا آتو دپاره استفادی لاندی

نیولی شوی چالان ده .

ب - د پست د عمومی مدیریت اجراءات

څنګه چه دهند او تهران دلاری عینو ملکونو ته سر خلاصی ترانزیتی پستی تبادل

داچرا آتو دغڼې باعث كيدله او هم د كابل د پستي اداراتو او نوموړو ادارو ترمنځ د پستي بندو اندازه نه زيا تو نوددی دپاره د پستي د تيا دلي په برخه كښي لاندی اجراآت وشول.

۱- د كابل او لينان ترمنځ د پستي تبادله د يوی خوا اود كابل او قاهرې ترمنځ په مستقيم ډول سر پتي هوايي بسته د بلي خوا جاري شوله او په همدغه ډول د كابل د پست ادارې په مستقيم ډول د هوايي پستي تبادله د جاپان د پست داداروسره جاري او ټاكلی ده چه خپلی پستي په سر پتي ډول د جاپان په نوم لپړی او په دی ورو ستي موده كښي د كابل او انقرې د پستي او ادارو ترمنځ هم د سر پتي هوايي پستي تيا دله په مستقيم ډول جاري شوی ده اود صوفيني (بلغاري) د پستي ادارو غځه هم په مستقيم ډول سر پتي پستي د كابل په نوم رالپړلی كښي او په همدې ډول د بېككنگك د پستي ادا ره خپلی سر پتي پستي مستقيماً رالپړی .

۲- دغو ټكو (بارسلو نو د تبادلي په برخه كښي چه د هانكا نك نه به د كابل د پستي ادارو ته پيري غوټي (بارسلو نه) را رسيدل نو د هانكا نكك د پستي داداری دغو بښتنې په اثر د هانكا نكك او كابل ترمنځ د مستقيمي تبادلي لپړل رالپړل چالان شول .

۳- د داخلي او خارجي كمپنيو د الوتكو دخارج په لور د پرله پستي زياتو الوتنو په نسبت دارو پايي، امريكايي، افريقايي او آسيايي ملكو نو د پستي تبادله هم پيره شوې ده . نو په دی برخه كښي بايد ووايو چه د پستي ټولو په كار كښي پوره كو شش شوې دي چه په ټاكلی وخت كښي د لپړلو دوخت پورې بسته تياره شی چه خلك په پستي ادارو كښي دخپلو مراسلو د تحويل دپاره هروخت وكولای شی خپلی مراسلي په اسانۍ سره تحويل كړی په دی باره كښي د به خوا غځه برخلاف بسته يوه ورځ دمخه ترتيبات وتړلی شويده او په دی وخت كښي د الوتكي د حركت په ورځ بسته تړله شی نو په دي ډول خلك كولای شی چه د الوتكي د حركت په ورځ دسهار له خوا يو ساعت دمخه خپل مراسلات تخول كړی .

۴- د كابل او بيروت ترمنځ د هوايي پستي كښي هم نوی شوی اود لنډو هوايي فاصلو خبرمر بوطو محايونه وركړی شوې دي .

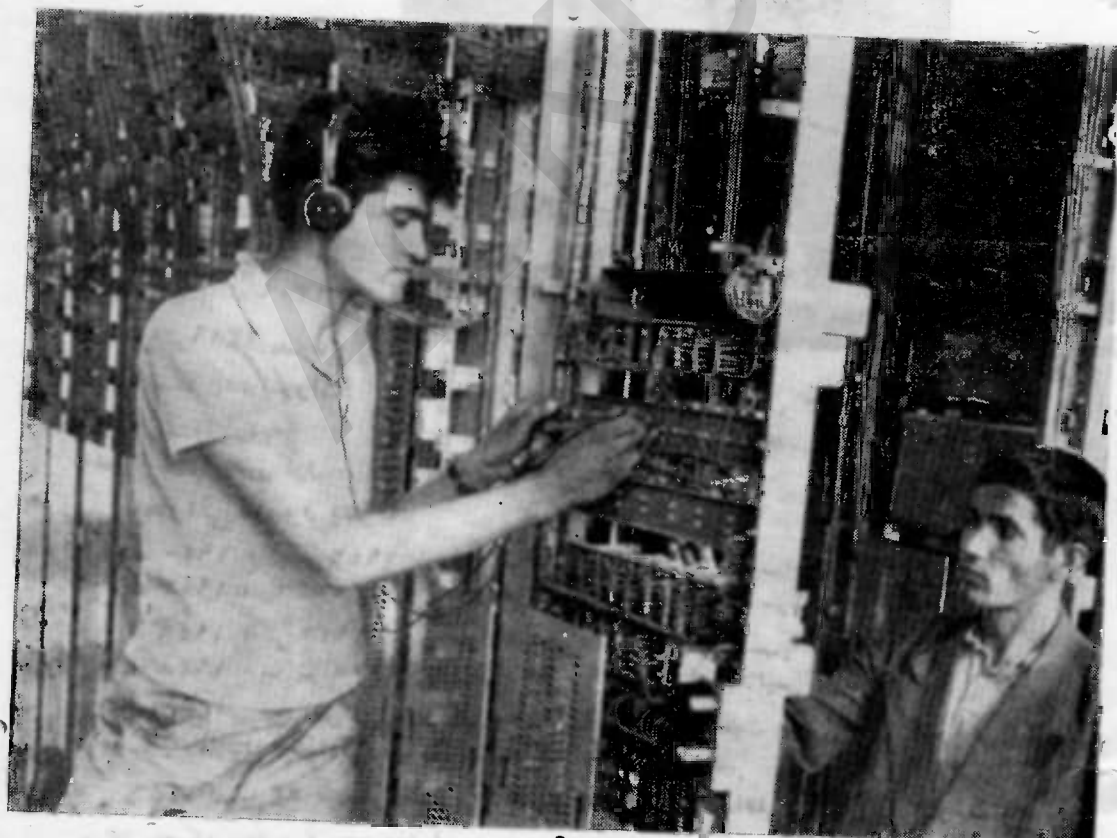
۵- د كابل په ښار كښي د پستي لس صندوقونه نصب شوی ددغو صندوقونو دپاره درې ډوله پاكټونه او خاص كاغذونه په هيواد كښي د ننه د هوايي زميني او ښاري پستي دپاره تپيه او برابر شوی دی او همدغه رنگه دوه دوه ډوله مخصوص پستي كار تونه ترتيب شوې ددغو صندوقونو نه اوس داخلي او ښاري تبادلو سر ويستونه جاري دي او په نظر كښي دي چه نور انكشاف هم وكړی .

۶- د زيات بزمخ تگك دپاره خارجي اير ليترونه چه تر كښي لاندی دی ژر به په عملی ډول د كښي وړو كړهي .

٧- یو د داخلې هوامې سرویس د نورو ملکونو نه دراغلی هوامې بستې د پاره په کار لاس پورې کېږي چه د خارج نه راغلی ټولې هوامې بستې په دنده هیواد کښې د هوادلاری نه تپادله شی .

٨- د خپلواکۍ د جشن په مناسبت د بستې لاندني (٦٩) ډوله ټکټونه او ٨ ډوله د یادگار کاغذونه چاپ شوي دي او په همدې ډول د همایوني اعلیې حضرت د نیکمرغي زینیدني د کالیزې د سړي میاشتي د هنقي دملکانونو د خارج دوی دملکرو ملتو د ورځي د هیواد د نامتو شخصیت خو اجه عبدالله انصاری د یادوني، د معلم دورځي، د هقان دورځي، د جهانې هواشناسۍ دورځي او د ولېری سره د مجادلي د پاره دغه پورتنۍ ٦٩ ډوله د بستې ټکټونه او ٨ ډوله د یادگار کاغذونه چاپ شوي دي .

٩- د ١٣٤١ کال د سنبلې د اول نه د ١٣٤٢ کال د جوزا تر پاره پورې د خارج نه د ٤٥٩٠٧ پارسلو نه راغلي او خپلواک یو ته ورکېږي شوي دي .
څخه یو مایله، پای

د کندهار ولایت د اتومات ټیلفون د ستگناه چه نوی په کار اچول شوی ده

دروغتیاد وزارت کفیل دکتر عبدالرحیم

دې په ۱۲۸۸ لمريز کال کښې زېږيدلى اوله ۱۳۰۱ کال څخه ئې تر ۱۳۰۸ پورې
د برلين په لېسو کښې لومړې تحصيلات په ۱۳۰۸ کښې بکلور په حاصله کړه او ۱۳۰۹

دروغتیاد وزارت کفیل دښاغلی
دکتر عبدالرحیم

نه ئې تر ۱۳۱۷ پورې
د برلين په پوهنځي کښې
د طب تحصيلات بشپړ
کړل د طب له پوهنځي
څخه د فراغت په وروسته
ئې د ۱۳۱۷ څخه د ۱۳۱۹
تراولو وختو پورې
د برلين په عیني روغتونو
کښې د دکوررات
او سناژ د بشپړولو
له امله یعنی له ۱۳۰۹
څخه ئې تر ۱۳۱۹ پورې
خپل تحصيلات دکوررات
او عملی ستاز سره په
المان کښې بشپړ کړل

پخواني هأمو ریتونه:

له ۱۹۴۰ ع نه تر ۱۹۴۲ پورې دمجلس دروغتون دسرطیب په حیث
له ۱۹۵۲ نه تر ۱۳۴۶ پورې د پوهنځي دوزارت دروغتون دسرطیب په حیث
له ۱۹۴۶ نه تر ۱۹۴۹ پورې دمزار شریف دولايت دسرطیب په حیث
له ۱۹۴۸ څخه تر ۱۹۵۵ پورې دملاریا دمجدالی درئیس په حیث
په ۱۳۳۴ لمريز کال کښې دروغتیاد وزارت د معین په حیث په عین حال کښې ئې
تراوسه لادملا ریا دمجدالی دریاست چاری کفالتاً په غاړه دی
د ۴۱ دکب په ۲۳ نېټه دروغتیاد وزارت دکفیل په حیث دښاغلی دکتور محمد يوسف
په کابینه کښې مقرر شوی دی چه تراوسه پورې ئې دهیواد دروغتیاد وزارت دغه چاری
په غاړه دی

درونڀياد وزارت تشڪيل

د ڪٽور عبدالرحيم	وزير
» عبدالقيوم رسول	معيّن
پناغلي هيد الفقار	دمخصوص قلم مدير
» عبد الر شيد چليا	د بلقوني مدير
	د روغتيا چارو درياست
د ڪٽور عبدالرحمن حڪيمي	رئيس
انجنير علي احمد	د تشڪيلاتو لوي مدير
د ڪٽور مير غلام حيدر ماهر	دمر ڪري روغتيا »
پناغلي مير محمد امين	د روغتو نومدير
» يار محمد مجد دي	د باندي ارتباط مدير
د ڪٽور نصر الله يوسفی	دمجادلي مدير
پناغلي محمد قاسم يوسف زاده	داڪسريز او لابراتوارو نو مدير
	اداري لوي مدير یت
پناغلي حبيب الله	لوي مدير
» عبدالفقار	دمحاسبي مدير
» سيد ايشان	دمامورينو »
» عبدالمجيد	دعامو خدمتو »
» عبدالقادر	دآر شيف »
	دغانبو جوړولو رياست
د ڪٽور مير غلام حيدر ماهر	درئيس ڪفيل
» سيد محمود نثار	دواڪسين جوړه واو دموسسي آمر
» محمد سرور	دپنجو دستا توريم سرطبيج
» عبدالقني افضل	دتو برڪلوز دموسسي »
» محمد ايوب	دڪا بل دمچيس »
» محمد اسلم	داين سينا »
	دملاريا دمجادلي رياست
د ڪٽور عبد الرحيم (د وزارت ڪفيل)	افتخاري رئيس
» عبدالقدير	فتي مرستيال
» محمد يونس	اداري »
» محمد اڪبر	داين سينا داڪسريز آمر

د کتور محمد اکرم
ښاغلی سید محمد صادق

د زبیر نون سرطیب
د مر کزی لابر اتوار آمر
د عامو روغتیا ریاست

رئیس

مرستیال

اداری لوی مدیر

د تغذیې آمر

د بیولوژی آمر

د منیدو او کوچنیانو د ساتنې آمر

د بته لوژی آمر

د وینو د بانک آمر

د حیاتي کیمیا د خانګی آمر

د نقدی مجاسی مدیر

د محطی حفظالصحتی آمر

د خد ماتو مدیر

د واکسینو د کتورولو آمر

د لیو فی سپی د خانګی آمر

د سیرالوژی » »

په ولایاتو او اعلیٰ حکومتونو کېښی روغتیا مدیران

د کتور محمد سرور

د کتور محمد علی

» محمد ایوب

» حسن علی

» میر محمد علی

» محمد طاهر

» عبدالاحد

» محمد یوسف

» محمد رسول

» گل آقا

» عبدالله

» عبدالصمد

» تاج محمد

» عبدالحمید واسمی

» سید محمد انور

د کندهار دروغتیا مدیر

» » د هرات

» » د مزار شریف

» » د ننګرهار

» » د قطن

» » د پکتیا

» » د میمنې

» » د شپږ غان

» » د فراه

» » د غور اتو

» » د بدخشان

» » د غزنی

» » د ارزګان

» » د بامیانو

» » د تالقانو

دروغښا وزارت فعالیتونه

څرنګه چې د مملکت په ځینو برخو کې د مملکت دخلکو د صحتی و اړی او تداوی د پاره مناسب ځایونه اولازمه وسایل موجود نه و نو له همدی امله د مراجه پوښو دکتنو او تداوی لپاره د نویو شفاخانو او پولي کلینیکو په ودانو لاس پوری شویدی.

د کابل د سول بسترې شفا خانې ودانې:

د لمرې پنجه کلمن پلان په جریان کې د کابل د ښار او شاوخوا د ناروغسانو د مراجه له حیثه او همدا رنگه هغه ناروغان چه په اطرافې کلینیک کې معالجه کېدی نشول او هم د هغو ډاکترانو د تجربې او تخنیک او عصری طبابت د حصول له امله چه نوی له فاکولتی نه راوړی او هم د ډاکترانو د علمی سونی دلورولو لپاره په نظر کېښی نیول شوی و چه یوه عصری شفاخانه جوړه شی ، نو څرنګه چه دغه شفاخانه له مرتبه پر و ګرام سره سم تریوی اندازی جوړه شوی او دا چه د هغی افتتاح په ۱۳۴۲ کال کېښی په نظر کېښی نیول شوی و نو دروغښا وزارت د شفاخانې د تدارک او د تجهیزاتو په برابرولو لاس پوری او د دغی شفاخانې طبی لوازم او نوری اذتیایوی هم د هیواد له داخل او هم له خارجی مملکتونه توریږد او برابر کړل او د مر بو طو کار کوونکو په واسطه نصب او د دغی شفاخانې د سامان انستلاسیون او تجهیزات عملی شول .

د ابن سینا د الحاقیې اولابراتوارو ودانې:

دا چه له یوی خوا ورځ په ورځ د ابن سینا د شفاخانې مراجعین زیاتیدل او هم د تداوی د بستر و د قلت له کبله دخلکو شکایتونه ډیر و او له بلې خوا پخوانی مرکزی لابراتوار توسمی او انکشاف گنجايش نه درلود نولدی امله د ابن سینا د شفاخانې په اراضی کېښی یونوی لابراتوار هم په نظر کېښی و نیول شونوله همدی کبله دغه ودانې چه په ۱۴۱ کال کې شروع شوی وه . د ابن سینا د الحاقیې بلاک د ۱۳۴۱ په آخر کې ختم او په د کسار اچول شوی دی . او همدغه راز دغه لابراتوار هم په عصری سامانونو اولوازمو بشپړ او د ۱۴۳۲ کال د جوزا په میاشت کې افتتاح شویدی .

دروغښا وزارت د ابن سینا د شفاخانې د پاره د امریکا د سولی د هیئتو له موسسې نه درې تنه نرس او دمدیسکو له طبی موسسې نه هم دوه تنه داخله متخصص ډاکترانو یوتن دجراحی ډاکتر او یوه تنه نرس راغوښتی دی او هم می له طبی سامانونو- آلاتو او دودونه استفاده کېیده .

د ابن سینا په روغتون کې د اکسریز دستګاه چه نوی په کار اچول شوی ده

د لوگر ۴۵ بستریزه شفاخانه

له یوې خوا چه د لوگر پخوانی شفاخانی د مربوطې سیمې د احتیاجا تو د پاره مناسب موقعیت نه درلود اوله بلې خوا نې موجوده ودانې د یوې شفاخانی د تدویر د پاره مساعد نه وه. نو له دې امله د لوگر د کلسټیکا د په سیمې کې د یوې عصری شفاخانی جوړول په نظر کې نې و نیول شول چه اوس د دغې ودانې کد کار سره له برېښنا اود اوبو د رسولو د تکمیل شوی خو یوازې په یوازې نې باغچه او لږ څه کار لاپاتې دې دغه به هم په یوه یا دوه میاشتو کې سرته ورسېږی. او همدارنگه د یوې عصری شفاخانی هغه تجهیزات چه د نوموړې سیمې قو لې ا د تیارې پوره کړای شې تدارک او برابرس شو یسې د البته چه په همدې نودې وختو کې به افتتاح او په کار واچول شې.

د غزنی د ملسکی شفاخانی توسعه:

د غزنی د ملسکی شفاخانی په موجوده ودانې کې د مراجعینو دورخ په ورځ زیاتیدو په نسبت د بسترو د زیاتیدو امکان نه لیدل کیده نو د دې د پاره چه له یوې خوا د زیات لکښت هڅه و نیوله شې اوله بلې خوا د بسترو د زیاتیدو امکان پیداشی دروغتیا وزارت تصمیم و نیو چه د دغې شفاخانی دوه پوله یزه ودانې جوړه شې اود همدې مفکورې له مخې د شفاخانی دوه م پوله په ۱۳۴۱ کال کې شروع او نودی دی چه سرته ورسېږی. البته چه په همدې ورځو کې په بشپړو او په کار په واچول شې.

د فراه پولیکلینیک :

دلیری پلان به آخر کښې شروع او د ۱۳۴۱ کال به پاي کښې تکميل او د سپر کال (۱۳۴۲) کال به او ايلو کښې افتتاح او استفادې تړی کښې .

د بغلان پولیکلینیک :

د بغلان پولیکلینیک چه پخوا شروع شوی و به ۴۱ کال کښې تکميل او به لازمه وسايلو سمبال شوی او په ۱۳۴۱ کال کښې داستفادی ودرگرزید او سر بيره د بغلان به شفاخانه (روغتون) کښې نظر د مراجعینو به کثرت د ۱۳۴۱ کال به آخر کښې به بسترو کښې هم څه زیاتوالی وشو .

د پروان دنسوانو (بښجو) دطبیقي دالديتیاو دلری کولو دپاره یوه لس بختریزه شفاخانه به لازمه تجهیزاتو تدارک او په چار یسکادو کښې به کارواچول شوه او البته د نوموړی شفاخانی اساسی ودانی به چه دد وهم پلان د پروگرامو جزه دی دهغې داصی پروژی به تکمیل به دشرايطو دمساعت په صورت کښې به راتلونکې وخت کښې اقدام اودهغې په توسمی کولو به هم لاس پوری شی .

د پروان پولیکلینیک ته میر :

د پروان پولیکلینیک به ۱۳۴۰ کال کښې شروع شوی او د ۴۱ کال به آخر کښې ختم او په کار اچول شوی .
د کندهار پولیکلینیک :

د کندهار د پولیکلینیک ودانی هم دلیری پنځه کلن پلان به آخر کښې شروع او د ۴۱ کال به آخر کښې بشپړ او افتتاح شو اودهغه محای د خلسکو داستفادی ودر شوی دی .

د ننگرهار دمستوراتو دشفاخانی ودانی :

د ننگرهار دمستوراتو دشفاخانی ودانی به ۱۳۴۰ کال کښې شروع او کارمی به ۱۳۴۱ او سپر کال (۱۳۴۲) کښې به بیره روان دی ممکن دی سپر کال او یاد ۱۳۴۳ کال په اولو وختو کښې بشپړ او داستفادی ودر شی .

د میمنی دمستوراتو دشفاخانی ودانی :

دهغه محای دمستوراتو دشفاخانی ودانی به ۴۰ کال کښې شروع شوی او څه ناڅه بشپړ شوی اوداوبو رسولو اود بریښنا د سیستم او دهغې دتدارک او تجهیزاتو تکمیل نه وروسته به ۱۳۲۴ کال به آخر وختو کښې داستفادی ودر شی .

د بغلان د بښجو اونارینه و دشفاخانی ودانی :

د بغلان د بښجو اونارینه و دشفاخانی ودانی چه تعمیر می نه درلود او همدارنگه د بدخشان دنارینه و شفاخانه او دشبرغان پولیکلینیک به ۱۳۴۱ کال کښې شروع

او په ۱۳۴۱ اوسن کال (۱۳۴۲) کال کښې ددغو شفاخانو دودانیو کار روان دی
میله ده. په ۱۳۴۳ کال به اولو کښې ددغو شفا خانو دودانیو بشپړی او په کار
واچولی شی.

اکسریزونه

په ۱۳۴۱ کال کښې په لاندنیو شفاخانو کښې داکسریز دستگاوی په کار اچول
شوی او په به په کار واچولی شی:

- ۱- داکسریز یوه مکمله دستگامه دخواست په شفاخانه کښې بسته کاري او د ۱۳۴۱ کال په
کال په آخر کښې په کار اچول شوی ده.
- ۲- د بفلان په پولیکلینیک کې هم په ۱۳۴۱ کال کښې داکسریز یوه دستگامه
بسته کاري او دهغه کال په آخر کښې افتتاح شویده.

۳- که څه هم داوسنی اکسریز د موسسې داکسریز له دستگامه نه کپار اغختل
کښې خود مزاجونو د کثرت په نسبت په نوموړې موسسه کښې د اکسریز د یو
بلی دستگامه په کار اچولو ضرورت هم وچه د ابن سینا داکسریز د نوی دستگامه
بسته کاري د ۱۳۴۲ کال په آخر کښې شروع او بشپړه شوه او د ۱۳۴۲ کال په اولو کښې
دغه دستگامه په کار واچوله شوه.

اوبه رسول

د روغتیا وزارت د ۱۴۴۱ کال په آخر کښې په لاندی ډول موسسې د اوبو رسول
په وسایلو مجهزی کېدی.

- ۱- دمر کزی لابراتوارو موسسې ته اوبه رسول.
- ۲- د ابن سینا العاقیې ته اوبه رسول.
- ۳- د لوگر شفا خانې ته « »
- ۴- د بفلان داکسریز پولیکلینیک او موسسې ته اوبه رسول.
- ۵- د پروان پولیکلینیک ته اوبه رسول.

۶- دخواست د شفاخانې داو بورسولو کار جریان لری او میلده به داتلو نسکی
رودی موده کښې به تکمیل شی.

د جنرا تورو نضبول اود برېښنا دلین ته د اید :

د روغتیا وزارت په عینو صحې موسسو کښې چه ښاری برق می نه درلود،
د ۱۳۳۱ کال په آخر کښې می دبرق د تولید جنرا تورو نه نصب او په کار می
اچولس دی او عینو صحې موسسې چه ښاری برسېښنا
می نه وه دښاری برسېښنا په واسطه می دبرېښنا لین تمدید کړی چه له یوې خوا صحې
موسسې ته ورځی او له بلې خوا به دهغه په واسطه داو برسول او طبی آلات
په کار واچولی شی.
(پاتې په ۴۷۱ مخ کښې)

د فواید عامی د وزارت کفیل برید جنرال محمد عظیم

په ۱۲۹۸ لمریز ۱۹۱۹ ع کښی د ننگرهار د لغمان په چار باغ کښی زېږیدلی لومړنی
تحصیلات یی د هغه کلی په لومړنی ښوونځی کښی بشپړ کړیدی، وروسته له هغه په ح-ب کښی
داخل او هلته له پریالیټوب څخه وروسته په ح-ب کښی شامل شواو په ۱۳۱۷-۱۹۳۸ ع

کښی له حربی پوهنتون
څخه د لومړی بریدمن
په درتبه فارغ ا لتحصیل
اود مرکز قوی د خورد
ضابطا نو په ښوونځی
کښی د ستاژ د لوی
دوری د باره داستحکام
د خورد ضابطا نو
دمفرزی د قوماندان
په حیث مقرر شو.

په ۱۳۲۰ لمریز ۱۹۴۱ ع
کښی په حربی پوهنتون
کښی داستحکام د
ښوونکی د مرستیال

د فواید عامی د وزارت کفیل برید جنرال
محمد عظیم

په حیث مقرر او په ۱۳۲۲ لمریز ۱۳۴۲ ع کښی می د تورن په درتبه ترفیع وکړه، سر بیره
په هغه ح-ب د دوهم ټولنی د قوماندان د (ټولگی ضابط) په صفت مقرر شو او په ۱۳۲۴-
۱۹۴۵ کښی د عسکری انجنیری د لومو تحصیلاتو د باره هندوستان ته ولیږل شواو د
یونیم کال زده کړی نه وروسته بیرته وطن ته راغی او په ۱۳۲۶-۱۹۴۷ کښی می د جگت تورن
په درتبه ترفیع وکړه او د کنړ په لوی حکومت کښی د سرکو تیرولو له امله د پیچ د درې
د حاکم په حیث مقرر شو او په ۱۳۲۷-۱۹۴۸ کښی د ملی دفاع د وزارت د ایلتون د ښووننی
اوروزنی په لوی مدیریت کښی د ښوونځیو د ځانگی د آمر په حیث او د ۱۳۲۷-۱۹۴۸

کال په منځ کښی د مرکزی قوا دا استحقاک د قوای د قوماندان او په ۱۳۲۸-۱۹۴۹ کښی د ملی دفاع د وزارت د استحقاک په غونډه کښی د کښک د قوماندان د کفیل په حیث مقرر شو اوله هومیاشتو څخه وروسته د تدریسا تو د مدیریت په کفالت او د حری پوهنتون د استحقاک د ښوونکی په حیث تبدیل شو او د ۱۳۲۸-۱۹۴۹ په جشن کښی می د جگړن په رتبه تر فیح وکړه او په ۱۳۲۹-۱۹۵۰ کښی د ح-پ د غونډه د قوماندانی په کفالت مقرر او په ۱۳۳۳ کښی د جگړن په رتبه تر فیح وکړه او د ملی دفاع د وزارت د استحقاک د غونډه د قوماندانی په کفالت تبدیل شو او په ۱۳۳۴-۱۹۵۵ کښی چه د فواید عامی د وزارت په چوکاټ کښی د کار د قواؤ د قوماندانی تشکیلات منظورشول دی د صدارت عظمی له لوی مقام به صوابدید دهغی قوماندانی د کفیل په حیث مقرر شو او په ۱۳۳۶-۱۹۵۷ کښی د انجنیری په شق کښی د فیلو شپ په حیث د درو میاشتو په موده ترکیبی ته ولیږل شو او وطن ته د بیرته رارسیدونه وروسته می په هماغه کال کښی د صدارت عظمی له لوی مقام څخه لومی په درجه عسکری تقدیر نامه واخیستله او د جگړوال په رتبه می تر فیح وکړه او په ۱۳۳۷-۱۹۵۸ کښی د کار د قواؤ پر قوماندانی علاوه د فواید عامی د وزارت د معین د کفیل په حیث مؤظف او په ۱۳۳۹-۱۹۵۹ کښی می د صدارت عظمی له لوی مقام څخه بیا لومی په درجه عسکری تقدیر نامه واخیستله او د هماغه کال د خپلواکی په جشن کښی می د برید جنرال په رتبه تر فیح وکړه او د فواید عامی د پخوانی وزیر له تبدیلیدونه وروسته می د کار د قواؤ پر قوماندانی او د هغه وزارت په معینی سر بیرته د هغه وزارت د وکالت چاری اجرا کولی، په پای کښی د ملو کانه مبارک حضور د نمبر ۹۴۳-۱۲۲۳ ر ۴۱ او د صدارت عظمی د نمبر ۱۴۵۷ ر ۱۲۲۶ ۴۱ فرمان په قرار د ښاغلی دکتور محمد یوسف صدر اعظم په کابینه کښی د فواید عامی د وزارت د کفیل په صفت مقرر شو.

نښانونه می: په پورتنیو خدمتو کښی می خلور د دولتیا مدالونه او یو د کښو خدمت او یو رشتین مدال او یو بریالی نښان او یو د میښه پال نښان او یو د ستوری لومی درجه نښان اخیستی دی.

د فوآند عامی د وزارت تشکیل

برید جنرال محمد عظیم	وزیر
شافللی محمد یعقوب عطایی	د اداری معین کفیل
.....	فنی معین
.....	دمخصو ص قلم لوی مدیر
شاهغلی عبد العزیز عطایی	اداری رئیس
.....	دمامورینو لوی مدیر
شاهغلی عبدالرشید	ده حسابی مدیر
» فقیر احمد	د جنسی محاسبی مدیر
» محمد حنیف	د تصفیې
» محمد ایوب	د دیپو گانو د زیرمی مدیر
» امان الله	د بانو مدیر
» غلام محمد	د میخانیکې رئیس
» فیض محمد	مرستیال
» فضل احمد	د تپتی او پیرو د لو مدیر
» سید امیر	د ذاتی مدیر
» محمد عالی	د ترانسپو رتو مدیر
.....	د پروژی د ارتباط مدیر
» حبیب الله	د ماشینری مدیر
» عین الدین	د نقدی محاسبی مدیر
» عزیز احمد	د ورکشاپ مدیر
» عبدا لقدوس	د کتنی او تشریح مدیر
» عنایت الله عزیز	د دیپو لوی مدیر
» محمد صادق	د زیرمی مدیر
» انجنیر غوث الدین متین	د معابر و فنی لوی مدیر
» حاجی ویس الدین	د اداری

د کړهڼې د وزارت کفیل ښاغلی دکتور کشاورز

دکتور محمد ناصر کشاورز د محمد عمر زوی په ۱۳۰۴ لمریز کال زېږیدلی دی.
په ۱۳۱۲ کال کېښی د استقلال په لیسه کېښی شامل او تحصیل یې په لاندې ډول دی:

په ۱۳۲۴ لمریز

په ۱۹۴۵ ع کېښی

د استقلال په لیسه کېښی

لومړی لمر او له هغې

لیسې په اعلمی درجه

د بکلو ریاد پیلو م

اخیستی دی

په ۱۳۲۵ لمریز په ۱۹۴۷ ع

کښی د سیانس د پوهنځی

د لومړی ټولگی تصدیق

لیک په لومړی درجه

د کړهڼې د وزارت کفیل ښاغلی دکتور

محمد ناصر کشاورز

په ۱۳۲۶ لمریز په ۱۹۴۷ ع

کښی فرانسی ته د لوړو

تحصیلاتو د پاره لېږل شوی ؤ.

په ۱۳۲۶ لمریز په ۱۹۴۷ ع کېښی تر ۱۳۳۱ - ۱۹۵۲ پورې داسی بریلمینګر ته او

د پیلومونه اخیستی دی.

د پاریس د کړهڼې له ملی موسسې څخه د لابنیا تو د کنترول بری لیک. د پاریس د پوهنځی

د مونتهپلیه د کړهڼې له ملی ښوونځی کېښی د شمیرل د کوونکور تصدیق لیک.

د نانسې له لومړی ملی عالی ښوونځی کېښی د شمیرل د کوونکور (تصدیق لیک.

د نانسې له پوهنځی څخه) د فزیک - کیمیا او طبیعی علومو د لوړو تحصیلاتو

د لومړی تحصیلاتو بری لیک.

» » » د ټولو پوهنځیو

د نانسې له يو ښورستي څخه د کرهڼې د کيميا او پيدولوژي د لوړو تحصيلاتو بری ليک
 د » » » د ټولې زولوژي
 د » » » د ټولې فيزيولوژي
 د » » » د کرهڼې د زولوژي
 د » » » د بوقيو
 د » » » د انجنيرۍ د پيلوم

د » » » د بيو لوژي علومو د ليسانسي د پيلوم *

په ۱۳۳۲ لمريز ۱۹۵۲ع کښې د بارس د کرهڼې د علمي تحقيقاتو په موسسه او د سوربون په يو ښورستي کېسې شمول.

په ۱۳۳۵-۱۹۵۶ کښې د سيا نس د دکتور اد پيلوم (حکومتی دو کتوري په زيات افتخار سره)

» ۱۳۳۵-۱۹۵۶ کښې بيرته گران وطن ته راغی او د زوونکني د متخصص په حيث د کرهڼې په وزارت کېسې شامل شو.

» ۱۳۳۶-۱۹۵۷ کښې د مالدارۍ د انکشاف د موسسې د رئيس په حيث.

» ۱۳۳۹-۱۹۶۰ع د کرهڼې د وزارت د حيواني توليداتو او دوترنري د رياست

د کفيل په حيث .

۱۳۴۰-۱۹۶۱ع کښې د کرهڼې د معين د کفيل په حيث.

» ۱۳۴۱-۱۹۶۳ د کب په مياشت کېسې د کرهڼې د وزير د کفيل په حيث.

تاليفات:

۱- د لېنيا ټوډ بېستوريزاسيون په باب کېسې په فرانسوي ژبه رساله.

۲- د قره قلی پسو او د قره قلی پوستو د توليداتو په باب په فرانسوي ژبه خپرونه.

۳- د شيدو، غوښو، وډيو او د قره قل د پسو د پوستو د توليد په باب (په ۴۰ مخو کېسې مصوره مجله)

۴- د کرهڼې د تکامل سير او ترقياتو په باب په فارسي ژبه (په ۳۸ مخو کېسې)

۵- په بيلو بيلو مرحلو کېسې يعنې د جنين، وري او د بالغ پسه په حالت سره د قره قل د گل د تشکيل او د تکامل د سير په موضوع کېسې د تحقيقاتو په باب ډاکتري تهيز.

د قره قل د پوستو د عواملو- کيفيت او ښکلا او د نژاد او سلکيسون د انتخاب د پاره د هغوی د اهميت د مطالعې په باب (په فرانسوي ژبه) مجله په (۱۴۷ مخو کېسې) چه اتيان ووتی ابتکاري ميکروسکوبي عکسونه او پنجه ويشت ابتکاري احصايوي تابلو.

۶- د هتروزييس يعنې هايبر دو يگور (په انسان-حيوان) او بوقيو کېسې د هيريداسيون د نتيجو د موضوع په باب ډاکتري دوهم تهيز .

یادونه :

دغه پورتنی دواړه تهبیزر نه دپاریس د کړهڼی د تحقیقاتو د موسسې له خوا چاپ

شوی دی .

۷- د مالدارۍ او قره قیل د تجارت په باب .

۸- په وروستیو څلویښتو کلونو کې د افغانستان د کړهڼی په باب .

۹- د افغانستان په اقتصاد کې د قره قیل رساله (د مالدارۍ د انکشاف د ریاست

مصوره خپرونه په فارسي ژبه)

۱۰- د قره قیل رساله (د مالدارۍ د انکشاف د ریاست مصوره خپرونه په انګلیسي ژبه)

۱۱- په افغانستان کې د کړهڼی او مالدارۍ په باب (مصور کتاب)

۱۲- د قره قیل درمو په باب (مصوره رساله)

د کړهڼی دوزارت تشکیل

ښاغلی دکتور محمد نادر کشاورز

د وزارت کښل

معین

د څارو د حمایتی اود

نیا تا تو د ساتنې رئیس

» مسجدی

د تولید او د ترویج رئیس

» دکتور محمد احسان رفیق

د طبیعی منابعو رئیس

» عبدالاحد

د بود او پلان

» عبدالمجید

د اقتصادي لوی مدیر

» غلام جیلانی

د ادارې

» نور احمد

د وترنری

» محمد اسلام خاموش

د اګرو نومی

» میر سیف الدین

د ویتربری د ښوونځی مدیر

» میر کشاه

د قوری مدیر

» حسن علی

د ابو لنگولو لوی مدیر

» عبدالعزیز

د څنګولو

» محمد حسن کشتیار

د اطلاعاتو مدیر

» محمد نجیم آریا

د کړهڼی د مجلې مسئول مدیر

» غلام مصطفی مهجور

د کړهڼی د تحقیقاتو لوی مدیر

» عبدالغفور

د مالدارۍ لوی مدیر	ښاغلی محمد انور
د ادارې لوی مدیریت مرستیال	» میر حبیب الرحمن
د نباتاتو د سابقې لوی مدیر	» محمد یوسف
د جنسی مجا سبې مدیر	» محمد عباس
د مامورینو مدیر	» مسجدی
د زنبور داری مدیر	» خواجه عبدالرؤف
د نقدی مجا سبې مدیر	» جان احمد
د پلټنې مدیر	» حسن علمی پرویز

فعالیتېهای وزارت زراعت

وضع زراعت مملکت در ابتدای سال جاری نظر به قلت مقدار برف و باران در زمستان سال گذشته و ماه حمل ۱۳۴۲ تولید قابل اندیشه بود ولی باران های متواتر اواخر حمل و نور اگرچه مشکلات زیادی را از چنین لحاظ تولید نمود ولی رو بهمرفته از نگاه زراعت خیلی مفید و مؤثر واقع گردید.

مناطقى که طبق هدایت و رهنمایی وزارت زراعت بود در پاشی گردیده است (پودر گوگرد) از مرض خاک کسترک تا متاثر نگردیده و ازین رهگذر در تولیدات انگور ازدیاد بعمل آمده است.

تولیدات گندم نظر به عوامل طبیعی در نواحی فراه و فنگر هار متاثر گردیده و از طرف دیگر تبدیل اراضی تحت بذر گندم به بذر بخته در صفحات شمال سبب تنقیص تولید گندم آبی و صمود نرخ آن گردید. اما این مشکل را توردید گندم از اتحاد جماهیر شوروی و اضلاع متحد امریکارفع و تا اندازه کسرمتذکره را جیره نموده است.

در اثر کمک های فنی و رهنمایی وزارت زراعت در اکثر نقاط مملکت و همروی ریفورم اسماری وضع اقتصادی دهقان و مالدار نسبت به سابق بهتر و خوبتر گردیده است.

تولیدات بخته با اثر افزایش نرخ خرید و رهنمایی زارعان توزیع و تطبیق کود کیمیاوی (۱۵۰۰۰) تن از صفحات شمال و نیز توسعه ساحه بخته کاری در ولایت هرات خیلی ها قناعت بخش میباشد چنانچه تولیدات امساله در حدود یکصد هزار تن بخته پیش بینی میگردد و در سال جاری هشتاد هزار تن صد فیصد از دیاد نظر بسال (۱۳۴۰) پیش بینی میشود.

دمطبوعا تو وزیر بناغلی ر سبتیا

بناغلی سید قاسم ر سبتیا دم رجوم سید حبیب زوی به ۱۳۹۲ لمریز به ۱۳۹۷ ع کینی به کابل کینی زیر بدلی هی

تحصیلات یی

د ۱۲۹۸ تر ۱۳۱۰ پوری د استقلال به لیسه
کینی له ۱۳۱۶ تر ۱۳۱۷ پوری به پانکی او اقتصادي کورس کینی
رسمي وظیفی ئی به ۱۳۱۰ لمریز ۱۹۳۱ ع کینی د خارجه وزارت د مطبوعا تو د د لیری ٹیکو نکی

دمطبوعا تو وزیر او دوزیر اتو د عالی مجلس

متمشی بناغلی سید قاسم ر سبتیا

ع دمخبر اتو د وزارت د خارجی ارتباط دغا نکی سر لیکو نکی به ۱۳۱۱ لمریز ۱۹۳۲

» د کابل داد بی قولنی مترجم	» ۱۳۱۲	» ۱۹۳۳
» » » غری	» ۱۳۱۳	» ۱۹۳۴
» » د کالنی مهمم	» ۱۳۱۵	» ۱۹۳۶
» » دمجلی مدیر	» ۱۳۱۶	» ۱۹۳۷
» داد بی قولنی مرستیال	» ۱۳۱۷	» ۱۹۳۸
» دمطبوعا تو د ریاست د نشر اتو لوی مدیر	» ۱۳۱۹	» ۱۹۴۵
» دمستقل ریاست مرستیال	» ۱۳۲۳	» ۱۹۴۴
» دمستقل ریاست کفیل (دغازی سپه سالار سردار شاه مجید دغازی بسکا بیته کینی)	» ۱۳۲۷	» ۱۹۴۸
» د اقتصادی پلان رئیس	» ۱۳۲۸	» ۱۹۴۹

ع دملګرو ملتو د تخنیکي مرستې په هیات کېني
د حکومت دايمي نماينده

» د مامورينو د تعاوني موسسي رئيس	» ۱۳۳۱	» ۱۹۵۲
» د باختر آژانس د نشراتي موسسي رئيس	» ۱۳۳۳	» ۱۹۵۴
» د مطبوعاتو مستقل رئيس	» ۱۳۳۵	» ۱۹۵۶
» په چکوسلواکيه کېني لوي سفير	» ۱۳۳۸	» ۱۹۵۹
» په قاهره کېني	» ۱۳۴۱	» ۱۹۶۲
» د مطبوعاتو وزير	» ۱۳۴۲	» ۱۹۶۳

افتخاري وظيفي يي:

په ۱۳۲۵-۱۹۴۶ څخه تر ۱۳۳۰ - ۱۹۵۱ پوري دعامي رفاه د مجلس منشي اود مرستون - روزنتون د ميرمنو وولني او د افغاني سري مياشتې د موسسو غړي .
په ۱۳۲۳-۱۹۴۴ کېني د خارجې وزارت د سياسي خدمتو په مؤسسه کېني د افغانستان سياسي تاريخ د مضمون استاد .

تأليفات يي:

سر بيره په هغو زياتو مقالو چه په ادبي - تاريخي - سياسي - اقتصادي او اجتماعي رشتو کېني له ۲۲ ګلو را مي سي د مملکت په مطبوعاتو کېني د دوي له قلم څخه خپري شوي دي خور مستقل انرونه بي هم تاليف او ترجمه کړي دي لکه په نولسمه پيړۍ کېني د افغانستان تاريخ (کتاب چه چاپ شوي دي) د جوان افغان) اجتماعي رساله چه د ۱۳۳۸ کال د انيس په پاوړقي کېني خپره شويده .
د پښتو د ملي سندرو د کتاب د لومړۍ برخي ترجمه د دار مسنتر تاليف په مستقل ډول په پښتو چاپ شويدي .
د خيرخاني د کوټل د کيندو ترجمه چه جلا چاپ شوېده او څو نور زمانو نه - افساني او نور .

ژبي يي:

پښتو - فارسي - فرانسوي - انگليسي .

مدالونه

په ۱۳۲۳ - ۱۹۴۴ کېني د پوهني دوهمه درجه نښان
په ۱۳۳۷ - ۱۹۵۸ کېني د ستوري دوهمه درجه نښان
په ۱۳۳۸ - ۱۹۵۹ کېني د پښتین مطلاو مدال

مسافر تونه:

په ۱۳۲۳ - ۱۹۴۴ کېني هند ته دهند د حکمرمت په بلنه د مطبوعاتو د هیات د مشر په حيث .

په ۱۳۳۴-۱۹۵۵ کښی دبانډونک په جرگه کښی د افغانی مطبوعاتو نماینده او دهغه کال په پای کی دملگرو ملتو په عمومی اسامبله کی دافغانستان د نماینده په حیث .
 په ۱۳۳۵-۱۹۵۶ کښی شوروی اتحاد ته دافغانستان دمطبوعاتی هیأتو مشر .
 په ۱۹۶۰ ع کښی دافغانستان دپاچاهمایونی اعلیحضرت په ملگرتیایې عربی متحد جمهوریت او بوگو سلاو په کتلی ده .
 په ۱۹۶۱ ع کښی ئی دماج د ساحل (لویډیزی افریقی) د آزادی د تلین په مراسمو کښی دافغانستان د نماینده په حیث .
 په ۱۹۶۱ کښی یی په بلگراد کښی دغیرمسلمکو هوادو په جرگه کښی د افغانستان د هیأت دغړی په حیث او په ۱۹۶۳ کښی یی په تهران کښی دافغانستان او پاکستان دروا بطو د بیبا برقراریدو په خبرو اترو کی د افغانستان د هیأت د مشر په حیث کډون کښی دی .

دمطبوعاتو وزارت تشکیل

وزیر	پداغلی سید قاسم رښتیا
معین	» محمد خالد روښان
مشاور	» عبدالحمید مخمور
دمخصوص قلم مدیر	»
د کورنیو خپرو و نولوی مدیر	» نظر محمد نوا
دارتباط مدیر	» عبدالکریم روښان
د کورنیو خپرو نو د مراقبت مدیر	»
د کتابخانهی مدیر	» محمد سرور رښا
د جوايزو او کتابو چاپو لوم مدیر	» میر غلام رضا مایل هروی
د افغانستان کالنی مسئول مدیر	» عبدالله محب حیرت
د بانډ نیو خپرو و نولوی مدیر	» دکتور حقیظ الله ناصری
د بانډ نیو خپرو نو د مراقبت مدیر	» محمد شریف ایوبی
د افغانستان پیوند لوم مدیر	» محمد حسن فهیمی
د ثقافتی روابطو لوی مدیر	» عبدالحمید مبارز
د بانډ نیو مراجعاتو مدیر	» محمد اکبر پردیس
د بین المللی ارتباط مدیر	»
د عکاسی او قلم اخیستلو لوی مدیر	» عبدالصمد آصفی
د قلم اخیستلو مدیر	» محمد اکبر شالیزی

- دلارښوونې لوی مدیر ښاغلی محمد علم غواص
 د پیام حق دمجلې مسئول مدیر » فضل من الله فضلی
 اداری رئیس » عبد الغفار
 دمجانسبې لوی مدیر » رامچند
 دما مورینو مدیر » محمد سرور وفا
 دکنترول مدیر » محمد قاسم
 دوارداتو مدیر » عبدالودود
 دپاڼو مدیر » امان الله

د اصلاح نشراتي لهجهد موسسه

دموسسې رئیس

- اوداصلاح مسئول چلوونکی ښاغلی سید فقیر علوی
 مرستیال » محمد اکبر ارفاقي
 اداری مدیر » غلام مصطفی فکرت
 دپښتو دتدقیق آمر » محمد ایوب مومندی
 دآرت مدیر » غلام علی امید

د انیس نشراتي لهجهد موسسه

دموسسې رئیس اودانیس

- مسئول چلوونکی ښاغلی محمد ابراهیم عباسی
 دمرستیال کفیل » محمد شفیع رهگذر
 دتهیی مدیر » غلام عمر شاکر
 دتدقیق مدیر » حفیظ الله
 دژوندون دمجلې » محمد شفیع رهگذر
 مسئول چلوونکی » غلام عمر شاکر
 دوهو انیس کفیل » عبدالغفار
 اداری مدیر

- دژوندون دمجلې مرستیال » محمد حسن بلاق شفیع
 دنامه لیکونکی دځانګی آمر » میرایام الدین ساعی
 دو رځپاڼې چاپو لومدیر » محمد عظیم کاپل و ال
 دهیواد نشراتي لهجهد موسسه :

دموسسې رئیس اومسئول چلوونکی ښاغلی محمد شاه ارشاد، مرستیال ښاغلی محمد رحیم عاصمی دتدقیق آمر ښاغلی عبدالرزاق نسیمی د نشراتو دځانګی آمر ښاغلی محمد نذیر

د ګر ځنډوی ریاست :

- رئیس ښاغلی عبدالوهاب طرزی
 مرستیال » جانبا ز کاپیسایی
 اداری مدیر » غلام نقشبند توکلی

نوې مقررې

د دولتي مطابمو رئيس پناغلي
محمد ابراهيم كندهاري چه له دريمې
رتبې نه دوهمې رتبې ته ترفيع كړې ده

د باختر آزادانس د نشراتي مؤسسي
رئيس او د كابل تايمز دورخپاڼي
آمر پناغلي صباح الدين كشككي

د اصلاح د نشراتي مؤسسي
رئيس او دورخپاڼي مسئول
چلو وټكي پناغلي سيد
فقير علوي

د دولتي انحصار اتورئيس پناغلي
محمد الله كاظمي

ماليې دوزارت مشاور پناغلي
عبدالوهاب سيدر

نوی مقرر

د عدلی د وزارت دملکی مامورینو
دمحا کما تو د لومړنی محکمې
رئیس شیاغلی محمد انور واحدی

د عدلی د وزارت دملکی مامورینو
دمحا کما تو د تمیز د محکمې
رئیس شیاغلی عبدالباقی

دمطبوعاتو د وزارت
د کورنیو خپرونو لوی
مدیر شیاغلی نظر محمد نوا

د فواید عامی د وزارت د کار د قواؤ
لوی قوماندان پکر وال عبدالاحمد

د فواید عامی د وزارت ادارې
رئیس شیاغلی عبدالعزیز عطایی

د تېلېفونو مدير	ښاغلی محمد امين سلیمان
دمحاسبی او اجرائیې مدير	» محمد هاشم فهيم
د کابل راډيو نشراتي موسسه	
رئيس	د کتور محمود حبيبي
مرستيال	ښاغلی حفيظ الله سحر
داداری او محاسبی مدير	» ميراجان سحقي
د ښتوونستان	» عبد المنان دردمند
دمراقبت	» عبدالله غمخوار
د تدقيق	» غلام دستگیر پنجشيري
د پروگرامو او روزني لوی مدير	» سايمان لایق
داعلاناتو مدير	» سيد عبدالحکيم شرعي
د ښتون بوغ	» سراج الدين وهاج
د نطقانو	» غلام فوټ خيبري
د اطلاعاتو لوی مدير	» عبدالمطيف جلالی
د کورنيو خپرونو مدير	» ميرسعید بريمن
د راپور تاڅو نومدير
د باندنيو خپرونو مدير	» غلام شاه سرشار
د ادبياتو او د درامو لوی مدير	» سليمان لایق
د درامو مدير	» عبدالرحمن بينا
دموسيقي	» حفيظ الله خيال

د کابل راډيو تخنیکي ریاست

رئيس	ښاغلی انجنیر عبدالکريم عطايي
مرستيال	» انجنیر محمد اکرم
د ستوديو مدير	» » »
د ستوديو فني مدير	» محمد مهدي
د ورکشاپ مدير	» دوست محمد
د پروډکاست	» محمد حسن
اداري	»

د پوهنې نندارې ریاست

رئيس	ښاغلی عبدالرشید لطيفی
مرستيال	» محمد ابراهيم خواخوډی
د فلمونو د توردېداو ویشلو مدير	» رستم علی سلطانی
دمحاسبی او ادارې مدير	» محمد عثمان قانع
د تياتر مدير	» عبدالقيوم بیسد
د کابل نندارې مدير	» نیک محمد قایل

د تياتر هنري موسسه :

امر
 ښاغلي فيض محمد خير زاده
 اداري مرستيال » محمد عمر رسا
 سكرتريه مير من صابره

د دولتي مطابحو درياست تشكيل :

رئيس
 ښاغلي محمد ابراهيم كندهاري
 مرستيال » نجف عملي زباني
 د ليك مدير » عبدالرشيد
 اداري لوي مدير » محمد رحيم
 د لوازمو مدير » غلام محمد
 دخارجي فرمايشاتو مدير » محمد نادر
 د پناهو خاي مدير » محمد رفيق
 دمخاسبې لوي مدير » عبدالحميد
 د جاري حساب مدير » غلام علي
 د طلباتو مدير » حيات الله
 د كنترول مدير » مير غلام د سقير
 د تخنيك لوي مدير » محمد اكبر
 دخطاطي او آرت مدير » عزيز الدين فوفلزائي
 د حروف چينې مدير » چراغ علي
 د زنگوگرافي مدير » عبدالحق صيقل
 د دروازي مدير » فدا محمد
 د دپوگانو مدير » محمد رحيم
 د تصحيح لوي مدير » فدا محمد صا رم

د باختر آژانس نشراتي موسسه :

رئيس
 ښاغلي صباح الدين كشككي
 مرستيال » محمد ولي محلمي
 د باندنيو خبرو نو لوي مدير ښاغلي مير محمد حسن
 د كورنيو خبرو نومدير ښاغلي محمد كريم شيون
 د پښتونستان دخانگي مدير ښاغلي عبدالشكور بيكس
 تخنيكي مدير

اداري مدير
 ښاغلي محمد انور مفتي
 د كابل قايمز دورخپاڼي د نشراتي موسسي آمر ښاغلي صباح الدين كشككي
 مسؤل چلوونكي ښاغلي سيد خليل الله
 مرستيال

په ولاياتو او اعلى حكومتونو كښي دمطبوعاتو مديران :

د كندهار وطلوع افغان دورخپاڼي مسئول چلوونكي	»	»	»	»	ښاغلى آقا محمد كرزى
د هرات د اتفاق اسلام	»	»	»	»	عبدالواحد نافذ
د مزار شريف د بيدار	»	»	»	»	حبيب الرحمن جدير
د قطغن د اتحاد	»	»	»	»	عبد اللطيف نشاط ملك خيل
د ننگرهار	»	»	»	»	
د پكتيا د ودهانكي	»	»	»	»	نقيب الرحمن سر لودي
د فراه د سيستان جريدې	»	»	»	»
»	»	»	»	»	ښاغلى عبدالرحيم پويان
د ميمنى دستوري دورخپاڼي مسئول چلوونكي	»	»	»	»	عبد الجليل وجدى
د بدخشان دورخپاڼي مسئول چلوونكي	»	»	»	»	احمد جان كامران
د پروان	»	»	»	»	غلام محى الدين پايوبى
د هلمند د جريدې	»	»	»	»	محمد ابراهيم عطايى
د غزني د سنابى ورخپاڼي	»	»	»	»	نور محمد پونده
د ننگرهار دمجلې	»	»	»	»	مطيع الله چمپېلى
د هرات د ادبى مجلې	»	»	»	»	عبدالرؤف فكري سلجوقى
د شبرغان د هېوى د جريدې مسئول چلوونكي	»	»	»	»	محمد شريف نسيم پروان

دمطبوعاتو وزارت فعاليتونه

د كورنيو خپرونو لوى مديران :

د جايزو او كالمى د كتابو چاپولو د مديران د اجرا آتو لپاره :

۱ : چاچه مطبوعاتى جايزه وهى دى :

الف مؤلفين

ښاغلى عبدالرؤف بينوا د اوسنى ليكوال كتاب . سيد بهاؤ الدين مجروح جبر

اود يالكتيك .

غلام على آئين به ننى نږه كښى علم (علم در جهان امروز)

محمد شاه ارشاد د جامعى به جوړولو كښى د قرآن لار .

نكبت سعيدى د ليكلو ډول (روش نگارش) .

سيد فقير علوى مخنكهؤ اوسو (چگونه بايد زيست) .

سيد اسد الله ستومان تخنيكى ربوونه .

خال محمد خسته د هرو يادونه (يادى از فرهنگيان)

ب: داستان ليکو نکي

غلام غوث خيبري قهرمان

حبيب الله ماله د دريو داستانو ترجمه .

ج: درامه ليکو نکي

غلام صفر بنجشيري د اصحاب كهف (ترجمه)

د: رسامان

محمد رحيم د كليو و اتركلر :

قيام الدين زده سكاره پلورونكي بنجه (پيرزن ذغالي)

صورتگر د شپو ميلودي رسم .

د لاسي چارو هنرمندان :

عبدالله طغرا په لرگي كښي

عبدالعزیز گندمی د كليو دوشولاسي كار .

عبدالعزیز وفاد كاغذ له قو قو خيخه د زاده سړي شكل جوړه كړي دي

و: خطاطان

مير محمد ابراهيم - سيد حمايت الله - سيد صديق چه يوه شلو ريزه ئي ليكلي ده .

سندرغاړي :

ميرمن رخشانه - ميرمن ژيلا - سيد علم .

ج: سازغزوونكي

عبدالكريم دوتاره غږوونكي . غلام حسن سرنده غږوونكي .

لويديز ساز :

سرمست ماندولين - ننگيالي ترمپت، ذوق سندر غاهي مددي .

ي همشان :

خان آغا سرور - پيغله مقدسه . (اكتوران)

۲: ۱۳۴۰-۱۳۴۱ کالني خپره شوه او خپر دو منا بهو- وزارتخان او خارجي خپروونكو

مؤسسوته وليږه شوه او يو خو نسخي ئي هم وپلورلي شوي .

۳ : د لاندې كتابونه د كورنيو خپرونو د لوي مديريت د جايزو او كټا بوچاپو لو

دمديريت له خوا چاپ شوي دي :

طبقات الصوفيه - صدميدان - الهی نامه - د خواجه عبدالله انصاري گازر گاه د فكري

سلجوقي تاليف اوشكلا ته كټنه (ننگاهي بزيبايي) د استاد د صلاح الدين سلجوقي

تأليف - چونفر - د سليمان لايق اوسل پوښتنې اودهرات د پيرسالگره داداري له خوا
چه د دغو کتابو څخه يو څه بلورل شوي دي .

سر بيره پر هغو دکلمو باترا (دوهم ټوک) دمير من رقيه ابو بکر ترجمه . آخري
ستاره د ښاغلي محمود فاراني اثر ، ستاک د ښاغلي بارق شقيمي اثر - امواج هريو
اود ښاغلي مايبل هروي اثر هم له نويو کتابو څخه دي چه دخپلواکي د پيرته لاس ته
راوستلو د تلين نه پخوا چاپ او خپاره شوي دي .

۴ : دمطبوعاتو دوزارت دکورنيو خپرونو لوي مسد يریت دخواجه عبدالله
انصاري هروي د تلين د تجليل له امله ۱۲ تنه مستشرقين کابل ته رابللي وو چه په کابل
ننداري اوهرات کښي يي له افغانسي پوهانو سره علمي او عرفاني مجلې ونه
جوله کړي و .

د ارتباط دمديريت د اجر آتو لښکيز :

ودغه مديريت له خوا په دي کال کښي دنشراتي سويي دانکشاف دهنراو دمطبوعاتو
د تعميم له ليارې د تبليغ زياتولو او د وسايلو ته په کولو يي چه دمطبوعاتو د هغو
داختصاصي څانگو د فعاليت لډي تشکيلوي زيارا يستل شوي دي .

چريدو - ورځپاڼو - مجلواو خپرونو نکو مؤسسو د ذيملاقه څانگو له لارښو دني
څخه استفاده کړي ده ، دمطبوعاتو وزارت له دغو مؤسسو سره په مرستو کښي په ښه وجه
اوپه مناسبو فرصتو کښي برخه اخيستي ده اوله دغې لاري څخه يي دخپرونو نکو مؤسسو
د خپرونې په تعميم ، د سويي په لولو لو ، نشراتي فعاليتواو د مالي حالت په ښه کولو کښي
خدمت کړي دي - دغذراژ دغه مديريت دهيواد له هر قاني ټولنو اونورو علمي ټولنو
سره د هغو مؤسسو ارتباط پيدا کړي دهيواد دخپرونو نکو منابعو د سويي په لولو لو
کښي يي د ليکوالو او فاضلانو پاملرنه جلب کړي ده . په همدغه ټول دمطبوعاتو له نورو
اورگانو او هغو خپرونو سره چه د ذيملاقه مؤسسو د مرام د پرمخ بيولو له امله په نورو
مؤسسو کښي فعاليت کوي چه لازم گڼل شوي ده مرسته اولار ښودنه يي شوي په بيلو بيلو
مواردو کښي دخپرونو نکو مؤسسو مراجعات عمومي ټولني ته ښودل شوي او په هغه
اثر د عمومي ټولني تصوييونه هغوي ته ابلاغ شوي دي .

سر بيره پردغو کوششو دملي او بين المللي هيلود سرته رسو لو له پاره د هغوي
له منابعو څخه د ضرورت وده مواد او خپرونو نکي مواد ته په اومطبوعاتو اوخپرونو نکو
داپروته ورکړي شوي دي .

د باندنيو خپرونو لوی مدیریت :

دغه څانګه دمطبو عاتو دوزارت یوه حساسه څانګه ده چه دوه مدیران پتونه لري چه یومی دخاری خپرونو دخارني اوبلني دافغان نستان دمعرفی مدیریت دی .

۱- دخارجی خپرونو دخارني مدیریت دا وظیفه لری چه هغه چریدی ، مجلی کتایونه او تونزی خپرونې او دخارجی هیوادو مطبوعاتو چه افغان نستان ته وارد پری وگرځی او هغه مطالب سانسرکړی چه دمطبو عاتو دافغانون لیسوی دخپرو لو وه نوی او دافغانستان دمذهب او سیاسی موقف څخه مخالف نوی .

دغه څانګه دخارجی مطبوعاتو دمطبا له کولو په منع کینی کومی خپرو و نی چه دافغان نستان په باب حقیقت ونه لری پرله پسې دچارو واکمنو اومرېو طو څانګوته ورپسې اوتردید ، توضیح او اصلاح کوی نی او هغو خپرو و ونکو منا بمو ته حقیقت هدا بهرګڼهوی چه بیا بیا دغسی له حقیقته لری موضوعات خپارده نه شی .

سر بیره پر هغه دغه څانګه د دولت له داترو او موسسو سره مستقیمه را بطله لری داستفادی ورمضمونونه او موضوعات وخت په وخت ورکوی او ددوی دزیاتو معلوماتو او خبرونی له امله پدی لاره کینی مرسته ورسره کوی .

دافغان نستان دمعرفی مدیریت اجراءات :

دافغان نستان دمعرفی مدیریت پدی کال کینی سر بیره پرکتایو - مجلو اونو ورو کتورو موادو چه هر وخت نی په خارج کینی افغانی سیاسی او کلتوری نمایندگیو ته او په داخل کینی دباند نیو هیوادو سیاسی او نورو نمایندگیو ته استولی دی هغو زیاتو خارجي اشخاصو او موسسو ته نی هم په زړه پوری مواد برابرکړی او استولی دی چه زمونږ د هیواد په بیلو بیلو شتوقو کینی نی له دی مدیریت څخه معلومات غوښتی دی .

په لندن او قاهره کینی نی هم دافغانی اطلاعاتو ادارو ته هم ودمواد لپرنی دی په لندن کینی دافغانی اطلاعاتو اداره ددی مدیریت ورلپېل شوی مضمونونه اوفو توگان چه زیاتره زمونږ د هیواد ورځنی فعالیتونه دی . په درېو دانګلیسی - آلمانی او فرانسوی ، ژبو هره میاشت په (افغان نستان نیوز) مجله کینی چاپوی چه دهمو مجلو زیاته برخه په لندن کینی دافغانی اطلاعاتو اداری په واسطه کولو باند نیو هیوادو ته توزیع کیری او یوشمیرمی ددغه مدیریت له لپارې څخه داخلی موسسو او په مرکز کینی دباند نیو هیوادو نمایندگیو ته هم توزیع کیری .

دغه راز په قاهره کینی دافغانی اطلاعاتو اداره هم هره میاشت دافغان نستان مجله په پوره اندازه په عربی ژبه چاپوی او خپروی نی . دغه مجله هم باند نیو هیوادو ته استولی کیری او هم په داخل کینی دباند نیو هیوادو د نمایندگیو او دغویو داخلی موسسو داستفادی دپاره توزیع کیری .

د افغانستان دمطبوعاتو وزیر ښاغلی سید قاسم رښتیا د هند د اطلاعاتو له وزیر ښاغلی بیگو، پالاریدی سره چه د هند د ښاغلی جمهور رئیس په ملګری هیأت کښی کابل ته راغلی ؤ د ملاقات او خبرو اترو په حال کښی

دغو رنګه دغه مدیریت لکه د نورو کلو به شان سر کال هم غواډی چه د ری نوری کړو نې چه د بانو نې نړیو ته افغانستان به معرفی کړای شی به واشنگتن کښی د افغانی اطلاعاتو د ادارې په واسطه چه دمطبوعاتو د وزارت په پوښتنیاد او دوا کښو مفاهاتو په منظور سره په یاد دانه له لندن څخه واشنگتن ته لویږ دول شو بدنه به انګلیسی ژبه چه په مګری چه له بهی جملې څخه به کمی دوی څیز ونې ا تا از ونی ته د شاهانه ذات له وړ تنګ څه دومی به فوق العاده ډول به پوره اندازه چاپ او خپری شی چه اتنا زو نسی ته دملو کلانه ذات دور تنګ به وخت کمی به واشنگتن کمی د افغانی لوی سفارت له خوا توزیع شی دغو خبرو اترو په انګلیسی ژبه او بله څه شی به د بیو (انګلیسی) پفرانسری او جرمنی) ژبو سره خپره شی د افغانستان دمعرفی مدیریت به لندن او فاهره کمی بدغو خبرو اترو سره پوره د هیواد د ژبانت معرفی کولو له امله به له هر و ناومیاشتو (د افغانستان

آريانا) په نامه يوه خپرونه په انگليسي ژبه هم خپرېږي چې يوزيات شمير يې په خارج کې افغاني، سياسي، کلتوري او نظامي کلتوريو ته او يوشمير يې په کابل کې د پانديو هيوادو هيبا سي نمايندگيو او نورو داخلي موسسو ته توزيع شې .

دلارښودنې د لوی مدیریت اجراءات :

دلارښودنې لوی مدیریت په تير کال په ذينې اوملي تېليفا تو - د خلکو د ذهنو په تئوير، د پيام حق دمجلې په خپرولو د خطيبانو امامانو په نظارت اولارښودنه کې زيار ايستلې دی چه د اجراءاتولنې يزې په لاندې ډول دی :

۱: د پيام حق مجله دهرې مياشتې په سر کې په ډيروښو مضمونوسره چه دمملکت د لومړۍ درجې مسلکي ليکوالو ته په کې پدې خپره شويده اودمملکت د جوړو او د پښتو آبد و په پيژندلو کې کوشش کې پدې چه د هر يوه لوی ونکه فوتوسونې ورسره نشر کې او تاريخچه يې بيان کې پدې .

همدا وجه ده چه دمجلې د پدې والي او جا معلوماتو په اثر د هغې علاقمندان ډيرو شوي اود مشترکينو شمير يې په سلو کې بنجه و بشت زيات شويدي .

۲: په راډيو کې د سياسي، معني د قرآن مجيد خورايتونه برله پسې دسترو قاريانو اومفسرينو په واسطه وبل شوي اوتفسير يې شويدي چه په يوه کال کې له راډيو څخه ۳۶۵ تفسير پروډکاست شويدي .

۳: د جمعې په هر ما پيام په پښتو اوقارسې مفصلي او گټوري اجتماعي او اخلاقي موعظې ته په يوه کال کې ۵۲ موعظې په راډيو کې پروډکاست شويدي .

۴: دميلاد اود عاشورا دورو دمجفل او خپرونو پروگرام په نوي او جامع شکل ته په راډيو کې پروډکاست شويدي .

لکه چه دميلاد شريف په پروگرام کې ۱۲ مضمونونه اود محرم دورو په پروگرام کې ۱۸ مضمونونه دسترو ليکوالو په قلم ته په او پروډکاست شويدي .

۵: دکابل په پناړکښي په تير کال کې د جوماتو د نظارت په لاس کې ۴۶ تنه خطيبان او امامان او ۵۲ تنه مؤذنان د ازمويني له اخيستلو اود هغوي د لياقت له اثبات نه وروسته دکابل د پناړ په جوماتو کې نوي مقرراو پناړ والي ته معرفي شويدي .

۶: په تراويحو کې د قرآن کریم د ختمو د پناه چه دکابل د پناړ په ۹۲ جامعو جوماتو کې وشول ۱۸۴ تنه قاريان اوفاتحين د ازموينې له اخيستلو نه وروسته د ختمو د پناه ټاکل شوي او کابل پناړ والي ته معرفي شويدي .

۷: د حج لارښوونکي کتاب چه بشپړ معلومات بکې ؤ په پښتو اوقارسې تدوين او چاپ شوي اود حج په مناسکو کې داسانتيا و برا پرولود پاره حج ته د افغاني حاجيانو د تگ په وخت کې ؤ لو افغاني حاجيانو ته ورکې شوي او ورسره پدې وپشل شويدي .

۸: دکابل د پناړ په جوماتو کې د جمعې دورو د خطبو اوموعظو په اصلاح کې

خطیبانو او مبلغانو ته لارښوونه شوی او د لایقو قاریانو په ټاکلو او دفاتهی دمجلسو د آدابو په رعایت کی گټور اقدامات او ارشادات شویدی .

۹: کوم خا رجی کتا بونه او مجلی چه د پلورلو او توزیع کو لو دپاره راهی ددینی ارشا داتو او دمملکت دملی عنعناتو له نظره کتل شوی او پدی یوه کال کښی ۳۴ کتا بونه او زیاتی مجلی مطالعه او نظریه یی ورکړی شویده .

۱۰: زمونږ مسلکي کتا بخانه چه پدی وختو کی تشکیل شویده په تیر کال کی ۳۱۵ نوی کتا بونه او کلکسیونونه پکی زیات شویدی .

۱۱: دمستقلر کتا بودخپرو لړ په لی کی (دمحمد عبقریت) کتا ب چه یوه مصری لیکوال تآ لیف کړی پدی ددغه لوی مدیر یت له خوا دشاغلی محمد گلاب بشاریه واسطه له هریسی څخه په پښتو ترجمه او چاپ شوی او دنیی (ص) دمیلاد په محفل کښی توزیع شویدی . سر بیره پر هغه هغو کسا نوته چه ذوق ورسره لری هم داسیفا دی دپاره ورکړی شویدی .

۱۲: په هره هفته کی ددینی لارښوونی تر عنوان لاندی یوه اخلاقی مقال تهیه او د اصلاح د ورځپاڼی په واسطه خپره شویده .

۱۳: دپښتو اوقارسی دمرغظو پخوا نی سلسله چه په کابل راډیو کی پروژ کاست شویده دهنی دعلامندانو په غوښتنه په دؤقو کړی تدوین، چاپ او دچینگابښ دمبایشی تر آخیره پوری بشپړه او توزیع شوی او دکابل اولایتو خطیبانو ته به هم داستفادی دپاره ورکړی شی .

۱۴: دافغانستان دنامتو عارف خواجه عبد الله انصاری (رح) دوفات دنه سوم تللین په تقریب چه دمطپوهانو له خوا تجلیل شو دپیام حق یوه فوق العاده مجله چه دهنه بزگوار دحال اوعلمی او عرفانی مقام شرح او داسلامی تصوف لنه تیریت کړی دی چاپ او دهنه دتلین دافتتاح په محفل کی قورل کجا ضرینو ته ورکړی شویدی .

د فلم او عکس اخیستلو د لوی مدیریت فعالیتونه :

د دې وزارت فلم اخیستونکی څانگی په تیر کال کښی داسی فلمونه اخیستی دی :

۱: پکښیا، دمایونی معظم اعلیحضرت دسفر په باب پوزنکه، لس دقیقی فلم .

۲: دافغانستان دطبیعی منظرو او توریستیک یو فلم چه دپردنی په وخت کښی ۳۵

دقیقی وخت نیسی .

۳: دنجونو دڅارندوی او دملخو په ضدو مجادلې په باب یولس دقیقتی فلم .

۴: کابل ته دایران دشه نشاه دراتنک یولس دقیقتی فلم .

۵: دخواجه عبد الله انصاری دتلین او هیاسو څخه یولس دقیقتی فلم .

۶: دننگرهار دکانال جوړونې له قضاوتو څخه یولس دقیقتی فلم .

۷: دسپین بولسک دسرك دافتتاح اودکابل دپوهنتون فارغ التحصیلانو

دبری لیکو دتوزیع په باب .

۸: د روسلو د ترمیم د فابریکې د جنسیت ایشو د لویو سیمو پاتې یوولس دقیقې فلم .
 ۹: د رابرت جفری د بابت یوولس دقیقې فلم .
 ۱۰: د کورو چوډرولو د فابریکې اوبو د کلیو د لاندې کلاسیک د فېما لیتو
 او د کندهار د سړک د پراختیا د کابل نندارې او د سرور یوولس دقیقې فلم
 د ترمیم یوولس دقیقې فلم
 د تور سیک د فلم جوړونه ۳۵ دقیقې وخت نیسي ، دغه فلم رنگه او په انګلیسي
 پښتو او فارسي ژبو تهیه کیری د افغانستان د لیدلو وېدې شکلو منظور د تلویزیوني
 فلم په نوم . دغه فلمونه په ۱۶ - او ۳۵ ملیمېتره کاپی کاپی کښي په پښتو
 فارسي او انګلیسي ژبو تهیه شوي دي . د زمري په میاشتې په آخر کښي یې قول کاپی کابو
 بل ته رارسیدلي دي . د فلم اخیستلو خانګې له هغو خارجي فلم اخیستو نکو سره
 په کابل ته د هغه فلم اخیستلو د پاره داغلي دي مرسته او هغري ته لارښوونه کړي ده
 لکه چه د ناسیونال پروډکسټینګ کمپنی د رادیو تلوویزیون له هیات سره چه
 پروگرام یې د افغانستان څخه تهیه کړي او امریکي ته د همایوني مظهر اعلی حضرت
 د تشریف ولولو په موقع کښي بشودل کېږي مرسته شوی ده . دغه رات د پلار پيس

د دواړو وزارت معین پناغلي روښان او په کابل کېني د شوروي اتحاد لوی سفیر پناغلي اتونوف د افغانستان او شوروي اتحاد ترمنځ د کلتوري معاهدې لاسلیک کولو په وخت کېني

د راديو تلويزيون يو هيات به افغانستان كښي د فلم په اخيستلو لكيا دي چه د خانگي دغښوونو له خوا كلك او د دوي د كار د پرمخ بېولو د پاره و د آسانتيا وي و رته پرا بري شوي دي .

د دغې خانگي گرځنده سينما پدي كال كښي به پروان ، قطغن ، مزار شريفنا شيرخان ، كندهار، غزني او گرشك كښي عرفاني اوروزونكي فلمونه پښودلي او د بيلو بيلو محايو دوولكو څلويښتو تنو كسانو د عرفاني شوق نو و لږيا نندار كړي او ورځني مستفيد شوي دي .

ب: د عكس اخيستلو مديريت :

د عكاسي خانگي له تير كال نه راپدي خوا نشراتي موسسو او بېلو بيلو مجلو ته او زده څلور سوه قطي فوتوگان د څېړولو له امله استولي دي . سر بير مېرمنو د عكاسي خانگي د افغانستان آريانا دمجلې دمربوطو موضوعاتو عكسونه اخيستلي او بشپړ كړي دي .

د عكاسي خانگي په روم ، بوداپست او قاهره كښي د افغانستان د منظرينو او پيشرفتو له اقتصادي نندارتون سره يوه عكاسي ښودنه دايره كړي او د پيشرفتو منظر او د خلكو د ژوندانه عكسونه پي شوي دي .

سربيره پر هغو د تير كال په جشن كښي د افغانستان د خلكو د ژوندانه د آثارو او طبيعي منظر د عكاسي يوه ستره رنگه ، توره او سپينه ښودنه شوې ده .

د ثقافتي روابطو دولي مديريت دا اجرا آتورپون

د ثقافتي روابطو لوي مديريت له دي امله تشكيل شوي دي چه له دوستو دولتو سره د افغانستان كلتوري ، هنري او مطبوعاتي مناسبات ټينگك او پراخه كړي . د دغه لوي مديريت وظيفي په كلني ډول د داسي پروگرامونو ترتيب ، تنظيم او تطبيق دي چه د مطبوعاتو په وزارت پوري اړه ولري .

د بين المللي ارتباطو مديريت فعاليتونه :

د ۱۳۴۱ - ۱۳۴۲ كال په نيمايي كښي د داسي وثيقو او سندو ساتلو د پاره چه له دوستو دولتو سره پي د افغانستان د كلتوري ، فرهنگي او هنري روابطو نماينده ترتيب كړاي شي دوسيي جوړې شوي دي چه د لزوم په وخت كښي د مطبوعاتو وزارت ته د افغانستان او د پانديو دولتو د روابطو مطالعه كولو د پاره اجمالي معلومات موجود وي .

د ملگرو ملتو د موسسي او دغې د اختصاصي موسسو او د ملگرو ملتو د موسسي د فعاليتو په تيره د هغو فعاليتو په پاره كښي چه افغانستان برخه او گټورن پكښي لږكې مخيني مواد او معلومات برابر او د نورو كلو په شان پخپلو خاڼو دوسيو كښي ايښودل شوي دي . د ملگرو ملتو د تاسيس دورځي او دغه شان د نورمخو بين المللي

ورځو د تجلیل رپوټ د بین المللی ارتباط د مدیریت له خوا لیکل شوی او خپلو مراجعوته لېږل شوی دی دغه راز د نړۍ د کلتوري رسمی هیاتو ، عمر و فو شخصیتو لیکوالو او سیاسی کسانو د مسافرتو په باره کښی اجمالی معلومات راغو نه شوی له ویناو ، خبرواترو او گډو ابلاغیو سره په مربوطو دوسیو کښی ساتل شوی دی .
په کابل کښی د عربی متحد جمهوریت د ثقافی مرکز د چارو اجراکول د همدغه مدیریت له خوا حل او فصل شوی دی :

د شوروی اشتراکیه جمهوریتو له اتحاد ، د المان له اتحادی جمهوریت د یوگوسلاوی له فدرالی جمهوریت ، د عربی له متحد جمهوریت او د چکوسلواکیی د خلکو له جمهوریت سره د افغانستان د کلتوري همکاری پروژی هم دغه مدیریت ترتیب او تنظیم کړی او له دوستو دولتو سره د افغانستان د کلتوری همکاری د پروگرامو د تړونو تطبیقول او اجرا کول له داخلي او خارجی مربوطو مراجعو سره په هغو تړونو پوری مربوطی خبری اتري او مکاتبی د دغه مدیریت له مهمو وظیفو څخه دی .

د بین المللی ارتباط مدیریت په دوستو دولتو کښی د افغانستان او په افغانستان کښی د دوستو دولتو د نندارتونو دپاره د کلتوري همکاری د پروگرامو پراساس د تسهیلات برابر کړی دی .

په افغانستان کښی د اطلاعاتو د وسایلو د انکشاف او ترقی د باره هم دوسیو ټاکل شوی ده چه د مطبوعاتو عام له دی چه له مطابعو ، ورځپاڼو ، راډیو څخه وی او که له سینما ، تیاتر او آژانس څخه وی ټول فعالیتونه ، د وسایلو او ترقی او د نورو نشراتو او موقتو مجلو انکشاف پر له پسې پکښی وساتل شی . دغه راز د مطبوعاتو ټول فعالیتونه او د وسایلو یو کلنی انکشافات د بین المللی ارتباط د مدیریت د کارکوونکو په واسطه لیکل شوی او د خارجه وزارت له لیاری څخه دملکرو ملتو مقاماتو ته استول شوی دی .

یو شمیر مقالی اور اپور تازو نه چه خارجی لیکوالو او نامه لیکونکو په یوه کال کښی د افغانستان په باب لیکلی دی ترهغه محابه چه د افغانستان او دوستو دولتو له کلتوری روابطو سره سروکار لری راغو نه شوی او یخپلو خاصو دوسیو کښی ساتل شوی او تنظیم شوی دی .

دغه رنکه د دوستو دولتو دملی ، مذهبی ورځو ، دهنوی دجشنو نو او د مهمو بین المللی ورځو یوه دوسیو د خارجه چارو د وزارت د فرهنگی روابطو د مدیریت په مرسته ترتیب او دهنو مملکتو دجغرافیای او تاریخ په باب څیښی مطالب له ورځپاڼو څخه اخیستل شوی او بدغه دوسیو کښی وساتل شول .

سربیره بدغو د بین المللی ارتباط مدیریت د ۱۳۴۱-۱۳۴۲ کال په نیمايی کښی

(پاتې په ۴۹۴ مخ کښی)

د قبايلو مستقل رئيس بناغلي الفت

په ۱۲۸۸ هـ ش ۱۹۰۹ ع كښې د لغمان د عزيز خان په كڅ كښې زېږېدلى دى. پلار يې مير سيد خان پاچا او نيکه يې سيد فقير پاچادى. الفت په ولسي مدرسو كښې د ننگر هاراو كابل له مشهورو استاذانو څخه د صرف و نحو منطق تفسير- حديث- معاني او بيان كټا بوټه لوستې دى.

په ۱۳۱۴ هـ ش كښې

د انيس دور مخپاڼى

په اداره كښې د كاتب

په حيث مقرر شو.

په ۱۳۱۵ كال كښې

د انجمن ادبي د تاليف

او ترجمې په څانگه

كښې په عسويت

په منل شو.

په ۱۳۱۶ كال كښې

د زېرى د جرېدى

چلوونكى هم شو.

په ۱۳۱۸ كال كښې

د پښتو ټولني صحافت

د مدير مرستيال و.

د قبايلو مستقل رئيس

بناغلي الفت

په ۱۳۱۹ كال كښې د پښتو ټولني د لغاتو او قواعدو د څانگې مدير شو.

په ۱۳۲۰ كښې د اصلاح دور مخپاڼى مشاور شو او بيا په همدغه كال يعنى ۱۳۲۰

كښې د پښتو ټولني عمومي مبصر او د كابل مجلې چلوونكى شو.

په ۱۳۲۵ هـ ش كښې د اتحاد مشرقى (ننگرهار) د جرېدى مدير شو.

په ۱۳۲۷ « كښې د ننگرهار په ولايت كښې د قبايلو عمومي مدير شو.

په ۱۳۲۸ كښې د جلال آباد د خلكو له خوا دملې شو دا په (۷) دوره كښې

په و كالت انتخاب شو او په ملې شورا كښې دوهم معين وټاكل شو.

په ۱۳۳۱ كښې د لغمان د قرغيو خلكو د ملې شو دا په (۸) دوره كښې خپل

و كيل وټاكه.

په ۱۳۳۴ كښې د جلال آباد د خلكو له خوا دلويى جرگې و كيل انتخاب شو.

په ۱۳۳۵ هـ ش كښې په لومړۍ رتبه د پښتو ټولني رئيس مقرر شو او د پوهنې

د وزارت دعالي شورا په غړيتوب و منل شو.

د ۱۳۴۲ د ثور په ۴ د ښاغلي دكتور محمد يوسف په كلا پښه كښې د قبايلو دمستقل

رئيس په حيث مقرر شو.

همدا رنگه د حقوقو د پوهنځي اوداد بياتو د پوهنځي استادي هم ور په غاړه شو. په ۱۳۳۸ کښې دافغان او شوروي اتحاد د دوستۍ د ټولني رئيس وټاکل شو. د جوزا له مياشتې څخه د ۱۳۳۲ د عقرب تر آخره د اولس دملي جرېدي د امتياز خاوند ؤ.

دده چاپ شوي لوي او واده کتابونه دادی.

۱- د پسرلي بله ډيوه.

لغوي څېړنه ، پښتو سندري ، عالي افکار ، څه ليکل يا ليک پوهه ، ادبي بحثونه ، پښتو کلي پنځم جلد اول ټوک ، پښتو کلي پنځم جلد دوهم ټوک ، د آزادۍ پيغام ، غوره اشعار ، لويه خيالونه او ژور فکرونه ، منطق ، غوره نثرونه ، املاء او انشاء . ليکوالی ، املاء او انشاء دوهمه طبع چه له پخوانه ډير زياتوالي پکښې راغلي . هغه کتابونه بي چه تر اوسه لانه دي چاپ شوي :

نوي څرک ، ښه لمسونه ، اجتماعي نظريات ، څه گورم او څه اورم ، د ټولني علم تر جمه ، دمو فقيت لاس ترجمه .

سر بيره په دي بي دکابل په کالنيو (سا لنامو) کښې خور سا لې چاپ شوي او خو کالني هم دده په اهتمام چاپ شوي دي . مکافا ټونه او نمانځني :

۱- خو غلي مې دخو شحال خان ادبي جايزه اودابن سيناعلمي جايزه اخيستي ده .

۲- يو محل مې د صدارت عظمي له خوا دوهمه درجه تقدير نامه اخيستي ده .

۳- دستوري درجه نښان ورکړي شوي دي .

د پوهني دوهمه درجه نښان ، دوکالت ددوه دورو نښانونه ، د لومې جرگې د يادگار نښان . سفرونه :

۱- پېښور ته د يوادبي هيئت په مشرۍ .

۲- مسکو ته د يوه کلتوري هيئت په مشرۍ د شوروي اتحاد د کلتوري وزارت په بلنه .

۳- مو فشن (ميونيخ ته) د ختيز پيژندونکو د پنځه ويشتم کانگرس د گډون د پاره چه هلته دوه کنفرانسونه يو دخوشحال خان خټک او بل د پښتو ټولني د معرفي په باب واورول شو .

۴- تاشکند ته د آسيائي او افريقايي ليکوالو په کنفرانس کښې د گډون د پاره .

۵- مسکو ته د شوروي او افغان دوستۍ د ټولني په بلنه د يوه هيئت په مشرۍ .

۶- مسکو ته د ختيز پيژندونکو د شپږ ويشتم کانگرس د گډون په غرض (د يوه

هيئت په مشرۍ) چه درحمان بابا او خوشحال خان خټک په شعر او شاعرۍ مې دمقايسي په ډول کنفرانس ورکړي .

په دغو سفرونو کښې مې داها يونه ليدلي دي .

مسکو- ليننگراد- سوچي- باکو، ستالين آباد- تاشکند- تهران- پېښور- موشن .

تجارت دوزارت تشکيل

وزیر

پناغلی محمد سرور عمر

معین

» دکتور نور علی

مشاور

دمخصوص قلم مدیر پناغلی محمد عزیز برتو
داحصایی، کتنی مطالعاتو

اومار کتینگک رئیس » عبدالغفور سراج

دهار کتینگک لوی مدیر » محمد عیسی صیامی

دندار تون مدیر » عبدالها دی

داحصایی، کتنی او

مطالعاتو لوی مدیر » دکتور امان الله رسول

دکتنی او مطالعاتو مدیر » عبدالرحیم غفوری

داحصایی مدیر

تجارت دوزارت معین

» دکتور محمد اکبر عمر

تجارتی رئیس

پناغلی محمد سرور عمر

» دکتور علی نواز

داخلي تجارت لوی مدیر

پناغلی فتح محمد نیاز

دوارداتو او صادراتو مدیر

» غلام صادق

د ترانسپورتو مدیر

» غلام حسین بیات

د خارجی جواز نامو مدیر

» غلام فاروق غلزی

د نمایندگیو او تپونو مدیر

» حمید الله طرزی

د داخلی تجارت لوی مدیر

» محمد فرید رفیق

دمو مساتو مدیر

» عبدالکریم

د بلقونی رئیس

» عبد الحفیظ کاکر

اداری لوی مدیر

» عبدالستار

دمحاسبی مدیر

» علی احمد ضیایی

د آرشیف »

» محمد صدیق

په ارو پا کښی اقتصاد دی آتشی

» سند واصلیل

په ډیلی کښی » »

محمد آصف عباسی

په مشهد او خرمشهر کښی افغانی وکیل التجار »

په امرتسر کښی افغانی وکیل التجار »

د تجارت د وزارت فعالیتونه

الف صادرات: باندنيو هيوادو ته د هيواد د صادراتو د ارزښت مجموعي اندازه په دې وروستيو كلونو كښي په تيره بيا د قوي اسمارو هيوادو ته لکه امریکه، انگلستان او المان د نورو تيرو كلونو په نسبت لوړه تلملي او همدغه راز نورو هيوادو ته د هيواد د صادراتو مجموع احصائيه وي ارقام د زياتوالي په حال كښي دي او د افغانستان صادراتي تجارت په خو هيوادو پوري محدود او منحصر نه دی بلکه زيار ايستل شوی دی د معقول او د تجارتي تو سعه جو يانه سياست په تعقيب له پيرو هيوادو سره د افغانستان تجارتي روابط ټينگ شوي .

د صادراتو د زياتوالي عامل تل د هيواد د صادراتي عمده اقلامو د صدور د مقدار زياتوالي لکه پنبه، وړی، قره قل، غالي، حبوبات، غوږی او داسي نوردی اوس ددی د پاره که دغه زياتوالي د هر کال په نسبت مقابسه کې و په لاندی ډول به یی احصائيه وښيو :

په ۱۳۳۹ کال کښي د صادراتو د ارقامو مجموع	ع	۴۹۸۸۵۳۰۰	ډالر
په ۱۳۴۰ کال کښي	»	»	»
په ۱۳۴۱ کال کښي	»	»	»
په ۱۳۴۲ کال کښي	»	»	»

ب واردات:

د هيواد د صادراتي تجارت د سير د تحليل له مخي د هيواد د کالنيو صادراتو رقم په وروستيو كلونو كښي په سلو كښي له اتو شخه تر نهو پورې زيات شوی دی په همدغه صورت د وارداتو د حجم مجموع هم په دې وروستيو كلونو كښي نودې په سلو كښي خواړس لوښه تلملي او د هيواد د وارداتو ميزان په وروستيو كلونو كښي د افغانستان د سۍ، ای، اف په اساس تقريباً ۹۹۰۰۰۰۰۰ ډالر اټکل كښي چې د دغه تزويد اساس د پورونو او مرستيو د سامانو او مالونو په واردولو پوري معلول دی چې دغه مرستې هم په وروستيو كلونو كښي دوه چنده شوې دي .

تر کومه مخايه چه احصائيه پيښي د ۱۳۴۰ او ۱۳۴۱ کال او د ۱۳۴۲ کال د دريو لومړيو مياشتو تر منځ د هيواد د لوتيا له مخي د پټرولو، شکرې، ماشينو او استهلاکي شيانو د تزويد په مقدار كښي د ملاحظي وړ زياتوالي راغلي دي . بايد وويل شي چه د تعميراتي موادو په وارداتو كښي چه په تجارتي توگه وارد پيښي

کسر پیداشوی خو په مقابل کښې یې له دغو سامانو زیات مقدار د تخنیکي مرستو او پور ونو له لارې راوارد شوی چه گواکې دغه تو ریدونه هیواد ته د وار داتو د حجم په مجموع کښې زیاتوالی راغلی او د تو ریدونو گراف لوړه تلملی دی .

تجارتی فعالیتونه :

الف د بار تری له هیواد سره تجارت :

لومړی د ۱۹۶۳ کال د فروری په ۲۵ نیټه چه د ۱۳۴۱ کال د حوت د ۶ نیټی سره سمه د د شوروی اتحاد له سوسیالیستی هیواد سره د ۱۹۶۳ کال له پاره لاسلیک شوی دی .

۱: د وار داتو حجم په نو موده ی موافقه لیک کښې د وار داتو حجم چه د (۲۸۶۰۲۵۰۰) ډالره پور هم په کښې شامل دی ټا کلي شوی دی .

۲: د صاد راتو حجم : همدغه راز په د غې موافقه نامه کښې ټول صا درات ۲۶۳۰۲۵۰۰ ډالردی او د افغانی پیسو تادیات د متخصصینو په وجه کښې له ۲۳۰۰۰۰۰ ډالرو سره مساوی دی چه ټولې پیسې ۲۸۶۰۲۵۰۰ ډالره کېږی .

په نوی پروتو کول کښې د تادیاتو ټکټ بولی چه پخوا له سو زرو ډالر وڅخه پورته اخیستل کېدی اوس د دواړو خواؤ په موافقه دغه کریدیت پرته له ټکټ بولی تریو ملیون پورې دی .

دوهم د چکو سلواکی له دولت سره تجارتی موافقت لیک :

دغه موافقت لیک چه د ۱۹۶۲ کال د اکتوبر په ۱۳ نیټه چه د ۱۳۴۱ کال د عقرب له ۲۲ سره مطابق دی لاسلیک شوی دی چه دیو له پاره اعتبار لری او د نو مودی موافقت لیک له مخې د پورونو ټول وار دات او تادیات ۳۱۲۰۰۰۰ پونډې او د صا دراتو حجم د همدغو پیسو معادل دی .

دریم: د پولنډ له جمهوریت سره تجارتی موافقت لیک :

همدغه راز د ۱۹۶۲ د دسمبر په ۱۶ نیټه چه د ۱۳۴۱ د جدی ۲۶ نیټه کېزی د پولنډ له جمهوریت دولت سره یو تجارتی موافقت لیک لاسلیک شو چه د دغه تړون د اعتبار موده د ۱۹۶۳ کال تر پای پورې ده، په دغه موافقت لیک کښې د ټولو صادراتو حجم د ۲۲۵۰۰۰۰ ډالرو معادل دی او په مقابل کښې یې له نومولدی میواد څخه د وار داتی مالو نو حجم هم همدغه پورته رقم ټاکل شوی دی .

خلورم: همدغه راز په هغه موافقت لیک کښې چه د لسی چین له هیواد سره د ۱۹۶۲ کال د جولای په میاشت کښې چه د ۱۴ کال د زمری له میاشتی سره سم نوې شو او دیو کال له پاره اعتبار لری د صادراتو حجم یی ۵۸۳۰۰۰ ډالره کېږی او د وار داتو حجم یې هم په همدغه پیمان سره ټاکل شوی دی .

پنځم: په هغی تجارتی موافقت نامه کښې چه دهند له هیواد سره لاسلیک شوې ټول صادرات د ۴۹۶۰۰۰۰ ټنډی کلا دارو معادل او د مصارفو دیوې برخې له وضع کولو څخه

وروسته له هند څخه د وارداتي مالو نو اندازه چه به سلو کښي پنځلس مصرف ترې وضع کپري د پورته رقم معادل دی .

شپږم: همدغه راز به ۱۳۴۱ کال کښي چه د ۱۹۶۲ د جو لا بی ۱۸ نيټه وه د افغانستان د شاهي حکومت او دولسي چين د جمهوري حکومت تر منځ د تبادلي او تادياتو د موافقت ليک يو پرتو کول ديوي کلني د ورې له پاره نوي شوچه د هغه په اساس له افغانستان څخه مميز، انچه، لاجورد او نور چين ته صاد رپري او په مقابل کښي بي دولسي چين جمهوري دولت د افغانستان د ضرورت وړ ځپل منسو جات او نور تو ليدی شيان دغه هيواد ته راصادروي .

د ترانسپورت او ترانزيت چاري او د اوانکي په دريغه د تازه هيوې د انتقال موضوع :

الف، عمومي مسایل :

يوه بله موضوع چه اساساً د پراهميت لري او د تجارت وزارت په ۱۳۴۱ کال کښي هغې ته تشبث کپري له ايران سره د ترانزيتي تړون لاسليک کول دي، وروسته له هغه چه د لرغوني هيواد ترانزيتي يوازي لار د باگستان سر و تړل شوه اوله دغې ناحيي څخه زيات مشکلات او معضلات دهيواد په تجارتي او ترانزيتي چارو کښي پيدا شول او د تجارو او موسسو مالونه په پاکستان کښي با تي شول او په هيواد کښي د مالو د فقدان له امله نرخونه لوړ شول اوله بلي خوا اروپا بي او امریکا بي هيوادونه د افغاني امتي صدور له مشکلاتو سره مخامخ شو او په نتيجه کښي په آزاد بازار کښي د اسمارو بيه پورته شوه او د هيواد دا نکشافی بلانود پروژو يوه برخه وځنډيدې، د تجارت وزارت پدې هڅه کښي شو چه د دغو مواعمو او مشکلاتو د لرې کولو له امله دهيواد له پاره نوې ترانزيتي لاره پرانيزي، د دغې مفکوري په پيدا کولو سره بي له شوروي اتحاد سره ترانزيتي تړون نوي اوله ايران سره بي د افغاني هيأت په واسطه تړون وشوچه له ايران سره د تړون په لاسليک کولو سره زيات افغاني مال التجاره چه د کراچي، پېښور او چمن په بندرونو کښي با تي و د خرم شهر او زاهدان له لاري هيواد ته وارد شول او هم ددی له پاره چه له دغې طريقي څخه زيات استفاده وشي داسي ترتيب ونيول شو چه په آينده کښي دهيواد يوه برخه صادراتي مال التجاره د ايران له ترانزيتي لاري څخه له هغه څخه ماورا هيوادونه صادر او هم له دغو هيوادو څخه وارداتي مالونه وارد شي د ايران له لاري څخه د صادراتو او وارداتو حجم ۱۰۰۰۰۰ ټنه دی خو کرايه بي د شوروي او پاکستان د لارو په نسبت تريوي اندازه پوري کترانه تما ميږي .

د ايران او افغانستان د ترانزيتي موافقت ليک په برخه کښي دغه ټکي دگرا نو لوستونکو د خبرنياله پاره د ليککو وړ کڼوچه د اورنگاډي د نر خونود پر وتو کول موده او د دغې موافقت نامې د ضميمې تاديات ۱۳۴۱ کال په پای کښي سرته ورسيدل نو .

وروسته له هغه موافقت لیک مخخه د تجارت د وزارت له خوا بوهیئت ایران ته ولیزل شو چه نوموړی هیأت په دی بریالی شو چه د عمده مالونو د کرایې د نرخونو د کلو په باره کښی او په تیره بیا د هیواد د انکشافی پروژو د ضرورت وړشیا ن چه په هغو کښی زموږ د دولت ایران له مسئلو مقامونو سره مطلو به ا د سو دمنه موافقه وکړی او بیرته هیواد ته راستون شی .

دوهمه مسئله چزیات اهمیت او ارزښت لری د وچې میوی د صد وراو په تیره بیا د لنډې میوې لکه دانگورو او انار و د صادرولو د موضوع مشکلات دی چه د تجارت وزارت د دغه مشکل دلری کولو په غرض کلک اقدامات وکړی چه تازه میوه چه صادرول یی د وچې له لاری نا ممکن ؤ او په لاره کښی میوه ورا نیږد او فاسده کید له د آریا نا دالو تکو او د امریکایی چارترالو تکو د روسی الوتکو د په کار اچولو په وسیله یی دهند او شوروی اتحاد هیوادو ته صادره کړی .

لکه څنگه چه په ۱۳۴۱ کال کښی یوازی له کابل څخه ۶۹۰ ټنه انگور چه دیوه ټن بیه یی ۱۳۵ ډالره کیدله ۹۳۱۶۳ ډالرو معادل او ۶۰ ټنه انار یوه ټن په ۱۲۰ ډالره ۷۲۰۰۰ ډالرو معادل له کندهار او ۱۲۰۰ ټنه انار یوه ټن په ۱۲۵ ډالره د ۱۵۰۰۰۰ ډالرو معادل اوله خلم یا تاشقرغان څخه تخمین ۴۰۰ ټنه انار یوه ټن په ۱۲۵ ډالره د ۵۰۰۰۰ ډالرو معادل دالوتکی په ذریعه شوروی روسی ته صادر شوی، د وچې میوی په برخه کښی باید وویل شی چه د ۱۰۰۰۰ ټنو په شاوخوا کښی په اولوتکه اود محکمې له لاری څخه د خرم شهر په لار هند ته صادره شوی اود افغانی وچې میوی نور پیداوار د منځنی ختیځ، اروپا او امریکایی بارتري هیوادو ته نژدی د ۲۵۰۰۰ ټنو په شاوخوا کښی صادر شوی دی .

ب- په مشهد او خرم شهر کښی د وکالت التجاریو تاسیس :

یو بل سودمن او موثر اقدام چه د تجارت وزارت په ۱۳۴۱ کال کښی د هیواد د ترانزیتی مربو طو چارو په باب ترلاس لاندی نیولی دی او هغه یی د هیواد د ترانزیتی او تجارتي اسانتیاؤ د برابرولو په منظور عملی کړی زموږ په گاونډی او دوست هیواد ایران کښی د افغانی نوویو وکالت التجاریو تاسیس او پرانستل ؤ لکه چه د افغانستان او ایران ترمنځ د ترانزیتی تړون له کیدو څخه وروسته د تجارتي بندرونو د تاسیس موضوع او په مشهد او خرم شهر کښی د افغانی وکالت التجاریو پرانستل عملی شول چه دغه وکالت التجاری تاسیس او پرانستل شوی او په لنډه موده کښی په دی بریالی شول چه زیات افغانی مال التجاری چه د کراچی پښور په بندرو نو او نورو بندرونو کښی په پاکستان کښی د افغانی ترانزیت دلاری د بندولو په نسبت مخنیوی دلی ؤ افغانستان ته را ولیږدوی او همدغه راز د هیواد د ترانزیتی صادر اتی مال التجاره پانډنیو ملکوته د ایران له لاری یوسی او وارداتی مالونه هیواد ته وارد کاندی .

دهیواد د صادراتی ما لو نو د مار کټینګ په مسئلو کېښی فعالیتونه :

د تجارت وزارت په دې وروستیو وختو کېښی په تیره بیا په ۱۳۴۱ کال کېښی د دې له پاره چې د هیواد صادراتی امتعی د نړۍ د تجارتی مار کیټو نو د قبول وړو گرځول شی په دغه باب د ملګرو ملتو د له لاری او د ایشیا فونډیشن په مرسته او نو رو د متخصصینو په ذریعه مطالعی او اقدامات شوی او د دغو مقدماتی موادو سر وی وشوه چې او س در پوټو نو د اجرا ترتیت او تر کومه محایه پوری چې د متخصصینو سر وی گانې بشپړی شوی تر مطالعه او غور لاندی دی او دهیواد د عینو صادراتی موادو د سر وی له پاره چې په محای یې لیکل کیږی له د و ستو هیوادو سره نوی موافقت لیکونه لاسلیک شول .

لنډه یې دا چې د تجارت وزارت په ۱۳۴۱ کال کېښی زیار ایستلی دی د مار کټینګ د مسئلو په لړ کېښی د صادراتو د اصلاح د پروژې د عملی کیدو امکانات د تولیداتو د استحصال زیاتوالی ، د نوو مار کیټو نو براېرول د دغو موادو عرضه او نور تر توجه او عمل لاندی و نیول شی او د انجنیری سر وی گانې سر ته ورسیدی چې د دغه عمل د اقداماتو په اثر په نژدی را تلو نکی وخت کېښی دهیواد صادراتی عمده امتعه په مساعده و شرطو نو سره او د افغانستان د اقتصاد د پیاوړتیا په نظر کېښی نیو لوسره د نړۍ د باندنیو هیوادو د مار کیټو بسا زارونو ته وړاندی شی .

د میوی د صادراتو د تنظیم سمون او د تو سعی له پاره تشبوه نه او اقدامونه :

د دې له پاره چې د افغانستان د میوی به صادراتی وضع او د استهلاك په بازارو کېښی چې د هیواد صادراتی بازار زښته او عمده مواد یادی سمون او ښه والی پیدا شی د تجارت د وزارت د تدقیق او مطالعاتو او احصائی د مار کټینګ د ریاست په اداری تشکیلاتو کېښی د میوی د مدیریت په نوم یوه نوی څانګه دایره شوی ده چې د دغی څانګې په ۱۹ او ۴۲ کال کېښی د میوی د سورت ، سټنډرډ ، سپیسکنګ او جنسیت په برخه کېښی د افغانستان د میوی صادر و لوله پاره د خارجی نوو بازارونو پیدا کولو او په باندنیو بازارو او په اخل کېښی د میوی د بی او تنظیم په باره کېښی د فنی معلوماتو راټولولو له پاره او همداشان نور اقدامات او تشبوه نه کړی او د خارجی مار کیټو د پیدا کولو او په هغو مار کیټو کېښی د افغانستان د میوی د معرفی کولو په غرض خوځو هیاتونه آسیا د جنوب ختیځ هیوادو جاپان او چینای افریقای هیوادو او هم چینای اړو پایی هیوادو ته لیږل شوی چې نوموړی هیات د هغو هیوادو په بازارونو کېښی د میوی د خرڅلاو او پلور لولازمی کتنی و کړی او په نوموړو بازارونو کېښی یی د افغانستان میوه معرفی کړی ده او په دغه باب

منظم رپوټ ترتیب شوی چه د دغه منظور د عملی کولو له پاره یعنی په خارجی مارکیټونو کښی د افغانستان د میوی د توسعی ، تنظیم اوسمون له امله ورڅخه استفاد ه کښی . همدغه راز د باغدارو او د میوی د مستحصلینو د لارښودنی له پاره د تجارت د وزارت د مار کټینګک در یاست له خوا فنی هیئتونه د میوی د استحصال عمده سیمو ته لکه کندهار د شمالی بیلو بیلو سیمو ته لکه کوه دامن ، تنګاو ، خلم ، تاشقرغان او نورو ځایو ته چه د میوی د استحصالا تو او صادر ولو له نظره د هیواد د میوی د پید او او عمده سیمی گڼل شوی دی لیرل شوی چه لازم تبلیغات وکاندی ، د دغو هیئتونو په ذریعه باغدارا نو ا د میوی مستحصلینو ته د میوی د ترتیب او تنظیم ، په بار جامو کښی د میوی د ایشود لو د اصولو د سم وزن ، د میوی د انتقال له پاره د ښکلو صندوقونو د انتخاب ، د میوی مطلوب پیکنګک د طرز او د هغو په شان نورو په باب د توجه وده سودمنی لارښود نی او تبلیغات شوی دی .

همدا شان د تجارت وزارت د خپلو مر بو طو څانګو په واسطه زیارو یوست چه ځینی وړی او لوی دستګاو ی منع ته راشی لکه څنګه چه اوس سمد ستی د میوی پاك كولو دوی دستګاو ی یوه په کابل کښی چه په یوه کال کښی له ۶۰۰۰ څخه تر ۸۰۰۰ ټنو ممیزو او نورو ظرفیت لری او بله په کندهار کښی چه په یوه کال کښی د ۳۲۰۰۰ ټنو چی او تازه میوی ظرفیت لری تأسیس شوی او هم د سپر وڅونو ، یخچال لرو فکو گها مو نو د جوړونی له پاره چه په داخل کښی میوی وساتل شی او د یخچال لرو نکو نقلیه وسایطو برابرول چه خارج ته د افغانیستان د تازه میوی د صادرولو له پاره اقدامات جاری دی لکه چه د دغو پروژو د سروی کولو موافقت لیکو نه هم لا سلیک شوی دی چه د هغو په اساس به امریکایی متخصصان او نور د دغه موضوع گانې سروی کښی او وروسته له هغه به د گدامونو او فنی ذخیرو د جوړولو ، تهیی او پیدا کولو له پاره عملی اقدامات وشی .

همدا شان د هغو سروی گانو له مخې چه په دغو کلونو کښی د متخصصانو په واسطه انجام شوی د افغانی صادراتی ټولو عمده متاع گانو د سمون له پاره لکه وډیو ، پنبې قره قل ، کولمو ، غالیو ، دوزو او بسونو د پوستکو ، حبوباتو : غوږ یو او نورو له پاره مفصل پروگرام ترلاس لاندې دی چه دغه پروگرام د هیواد په دوهم اقتصادی پلان کښی د تجارت د وزارت له خوا تکمیل کښی او په دریم ، څلورم او پنجم ، کال کښی دغه پروگرام به پراخ او بشپړ صورت سره عملی کښی د تجارت وزارت په ۱۳۴۱ کال کښی ۱۳۴۲ کال تر نیما می پوری په دغو ساحو کښی سودمن اقدامونه او فعا لیتونه کښی چه په تجارتی ښه وضع سره د هیواد د صادراتی شیانو د تجارت انکشاف دی .

د اصلاحی ترلاس لاندی پروگرامو په برخه کښی باید وویل شی چه د شمالی ولایاتو د پنبی دحلاجی د ماشینو دنوی کولو او انکشاف په برخه کښی مهم پروگرامونه ترلاس لاندی دی ، په دغه صورت کښی د حلاجی ماشینونه د پربښنا په پوره قوه سره په بغلان ، کلای زال ، دار چی په دښته ، امام صاحب ، خواجه غار او مزار شریف

کښی نصب او په کار واچول شی چه دغه ماشینونه و کولی شی به پوره اوصحیح ډول د پښی د حاصلاتو زیات مقدار چه د زراعتی پلانو له مخی د پښی به ز یا تیدو دی جین او برس کپری او همدغه شان به نظر کښی دی چه د تیلو ایستلو، د جامدو غوډیو جوړول صابون جوړول د شمالی و لایاتو په سیمو کښی پراختیا ومومی .

ددغو اصلاحی او انکشافی پروگرامو د به نظر کښی نیو لو سره به له یوی خوا د هیواد په تیره بیا د شمالی و لایاتو د پښی و رخ به ورغ ز یا تیدو نسکی تولیدات په صحیح او عصری ډول سره حلای شی او به سم سورت او ستندر د به دحپانی مارکیټونو دغوښتنو مطابق صادر شی اوله بلې خوا به د پښه دانی له حاصلاتو څخه به زیاته اندازه او مقدار تیل او نور حاصله مواد به بی د جامدو غوډیو او د هیواد د داخلی ضرورتونو له پاره تهیه او مصرف شی .

ج : د وړیو د مینځلو له پاره فابریکه:

دوه فابریکې د وړیو د مینځلو له پاره چه هره یوه یی د ۴۸۰۰ ټنه نامینځلو وړیو ظرفیت لری تاسیس کپری او طبیعی ده چه مینځلی وړی د نامینځلو وړیو په نسبت په پښه بیه دخر خلاو به بازارو کښی بلورل کپری او هم د اقتصادی ترانسپورت له امله یی مصرف کم کپری .

ه: داوزانو او مقیاسونو د متریک د سیستم د تر ویسج له پاره څخه یو بل اقدام چه سن کال د تجارت وزارت وکړ د متریک د سیستم د تر ویسج موضوع ده چه په تلمو وزن کولو او مقیاسونو کښی به کار کپری څسرسکه چه زمونی د مروجی وزنونو له سیستم په هیڅ وجه یوسم اوصحیح سیستم نه دی اودنوی د بازارونو له مقتضیاتو سره مطابقت نه لری له دې کبله داسې ایجاب کیده چه د هیواد داخلی مارکیټو د تنظیم اود متریک د بین المللی مروجی سیستم درواج موندلو له پاره د هیواد وزنونه تعدیل شی او محای یی د متریک نوی سیستم ونیسی .

ددغه منظور د عملی کیدو له پاره لومړی دکانو او صنایعو اومالیې دوزارتو کابل ښاروالی د نمایندگانو او د تجارت دوزارت د ماکینسکک له متخصصانو څخه یوکل کمیسیون تشکیل شو او هغه کمیسیون په خپلو بیلو او اوډو دغوښتنو کښی د پوهنی دوزارت اود علومو د پوهنځی په مرسته د افغانستان داوزانو د تعدیل موضوع د متریک د سیستم په اړولو تر بحث او غور لاندی ونیوله او هغه وزنونه چه د تجارت دوزارت او کابل ښاروالی له خوا جوړ شوی او نښانی شوی د پوهنی دوزارت اود علومو د پوهنځی په مرسته په دقیق صورت سره چک کپری شول اود هغه تفاوت له مخی چه د متریک د سیستم له اوزانو سره ددغو اوزانو په مقایسه کښی ولیدل شو د تجارت وزارت د موظف کمیسیون د هیأت په واسطه د متریک له سیستم سره د کابل دیو حقیقی مننه د معلومولو له پاره یی اقدام وکړ او په نتیجه کښی د کابل یوم د ۷۶۶

کيلو گرامو معادل تثبیت شو او بالاخره ددې له پاړه چه متر يك به سیستم سره د هیواد مروجی و زونو د تعدیل د اصولو نظریه عملی شی داسی فیصله وشوه چه اوس سمدستی دسیت له نوع څخه تشبث شوی ، د متریک سیستم د ولایاتو او اعلی حکومتو له پاره چه ټولی ۱۸ سیمې دی د متریک سیستم داوزانو د ۴۳۰۰۰۰ سیټو فرمایش دې ورکړ شی او همدغه واز ۲۰۰۰ سیټه نور فساتو او د احتیاط په ډول تهیه شی چه د لزوم په صورت کښی هغو سیمو ته ولینل شی چه ضرورت او اړتیا ورته لری چه به دغه ډول سره کواکی د جنګلک د فابریکی به ذریعه اوس ۴۵۰۰۰ د متریک سیستم داوزانو سیټونه ۱۴۸۵۰۰۰۰ - افغانستانیو په لګښت جوړه شوی او دغه سیټونه په لاندی ډول دی .

۱- ۲۰ کیلوگرامه ، ۲- ۵ گرامه ، ۳- ۲ گرامه ، ۴- یوگرام
 ۵- ۵۰۰۰ گرامه ، ۶- ۲۰۰ گرامه ، ۷- ۱۰۰ گرامه ، ۸- ۵۰ گرامه
 ۹- ۲۰ گرامه ،

البته د دغه سیستم د تطبیق اود په کار اچولو طریقې به داسی وی چه دغه نظر به د ۱۳۴۲ کال څخه په ولایتو کښی شروع شی او خلکو ته به موقع ورکړ شی چه به دغه سیستم کښی معلومات او تجربه حاصل کړی او وروسته له هغه به ورو ، ورو سره د افغانستان په ټولو ولایاتو کښی د متریک سیستم رواج ومومی .

همدغه راز د تجارت وزارت به نظر کښی لری د متریک سیستم د متخصصانو درار سیدلو په وخت کښی چه د ملګرو ملتو د همکارو په لړ کښی کابل ته راغی د مایو او جامو د وزن اود حجم اوطول اود متریک سیستم د ټولو چارو په باب به په عصری ډول زیات اقدامات ترلاس لاندې ونیسی .

د وارداتو په برخه کښی صرفه وی پروگرامونه :

د افغانستان د تجارتی مواز نی د ټینګولو په منظور د تجارت وزارت په دې وروستیو کلو نو کښی یوه اندازه ابتدایی مطالعی کړی او پیشنهاد یی کړیدی چه د پروژو د عملی کولو د امکاناتو اود مقوا ، قطیو او د قطعه ای بار جامو د جوړونی له پاره موسسی تاسیس شی او هم د سکرټ جوړولو فابریکه تاسیس شی چه د نه به هیواد کښی د تنپا کود انکشاف او مخصوصو سکرټو په باب زیاتی مطالعی وشي لکه هغسکه چه په لاندی ډول لازم تړونونه لاسلیک شوی او انتظار کپوری چه د امریکې د مرستو د اداری په مرسته او معاونت به نژدی وخت کښی مر بوط متخصصان افغانستان ته راشي او د دغو پروژو په پاره کښی نهایی او انچښیری مطالعات وشي .

احصایوی چاری :

نوری مسئلی چه په ۱۳۴۱ او ۱۳۴۲ کال کښی یی د تجارت د وزارت پا ملر نه و راړولی ده د احصایوی معلوماتو د تهیه کولو او راټولو د احصایوی په طریقو او اشکالو سره د احصایویو د اعدادو د ارقام خپرولو او تدوین موضوع ده هکله ترکومه همایه پوری چه څرګنده ده په تیره کلو کښی به هیواد کښی با تجارتی احصایوی

اصلا موجودی نه وی اویا په ډیر نامطلوب او ناقص ډول سره د علاقو لوونکو او لوستونکو له پاره وړاندی کیدی چه په هیڅ صورت سره د استفادې وړنه وی خو په دی وختو کښی د تجارت وزارت د احصاییوی علمو د فعالو څانگو په رو یکار کولو او دخارجی ماهرانو اود پلان اومالیی د وزارتو د افغانستان بانک او نورو په همکارۍ په دی بریالی شوی چه صادراتی احصایی د کودا او اف - او - پی په ډول او وار داتی احصایی دسی - ای - اف په ډول وسنجوی او ترتیب یی کړی میاشتمی او کالنی یی برابری او تنظیم کاندی اوهغه داشاعی او استفادې په معرض کښی کیدی چه د هیواد د تجارت تکاملی او توسعوی سیر دهغو په مطالعه سره په مستند اومدلل ډول څرگند شی البته په دغه کار کښی داشیا فوئدیشن دموسسی د متخصصانو همکارۍ هم مو نړی دی لکه څرنگه چه د ۱۳۳۵ کال څخه تر ۱۳۴۰ کال پوری د هیواد دوار داتو او صادراتو شپږ کلنه احصاییه او دموظفو مامورینو او ددغو متخصصانو همکارۍ په مقایسوی توگه نشر او توزیع شوې دی . لښه داچه دهغه ترتیب له مخې چه د احصایی په شق کښی نیول شوی دی نن د تجارت د وزارت له جوړو شوو احصاییو څخه مطلوبه او زیاته استفاده کیدی شی

نندارتو نونه:

د تجارت وزارت په ۱۳۴۱ کال کښی هم د نورو تیرو کلونو په شیان د هیواد د صادراتی مال التجاره دمعرفی کولو او د نړۍ پر مخ تلمو هیواو دو د تجارت او صنعت په نوی سیستم او طرز سره د هیواد د تجارتی او صنعتی موسسو او تجارو د طبقی داشنا کولو په باب دننه په هیواد کښی داخلی نندارتون دایر کړ او وخت په وخت په خارجی بین المللی نندارتونو او دکاونونو هیواو دو او نور هیواد په عا دی نندارتونو کښی لکه د پولیند ، مصر ، چکو سلواکیای او هند په نندارتونو کښی دافغانستان پیداوار او متاعگانې لکه اومه مواد چه د صادرولو وړ وی اوداسی نور دنمایش او نندارې له پاره ایښی دی .

د پولی ریفورم موضوع

یوه بله باارزښته او مهمه مسئله چه د ۱۳۴۱ او ۱۳۴۲ کال په ترڅ کښی څخه ورته و شوه د پولی ریفارم د منځ ته راوړلو موضوع ده چه نتیجه یی د هیواد د صادراتو مسلمو پراختیا او د زیاتو او پوره خا رجی اسمارو تهیه اود هیواد دانسکشافی پروژو او پلانو عملی کول دی او همدغه راز له دغه پولی ریفورم څخه مقصد دادی چه دمولد او مستحصلو له طبقی څخه د جنس د پیروولو اودلو اود بیې ورکړه لړۍ لاره شی او اقتصادی لویې اغیزی په څنگ کښی لری چه په هیواد کښی دننه د تولیداتو د زیاتوالی او تکثیر اسباب برابری

لکه څنگه چې په دغه لپ کښې په دې منظور تصمېم نيول شوی چې دهيواد د صادراتي عمده متاعگانو د اسمارو په باب لاندې نرخونه وټاکل شي.

د پښې له پاره يو ډالر په ۳۱۷۷۰ - افغاني، دوډيو له پاره يو ډالر په ۳۳۷۷۰ افغاني او د قره قل له پاره يو ډالر په ۳۷۷۷۰ - افغاني ټاکل شوي او د حاصله اسمارو د ډول له زياتوالي څخه د افغاني عوايدو د وپشلو په باب دغه ټکي د يادلو وړ دي چې پخوا د وزيرانو عالي مجلس تصمېم نيولی و چې د يوه قره قلې پوستکي د پيرودلو له پاره وسطی بيه ۱۷۰ - افغاني تثبيت شي. د پښې په برخه فيصله شوې ده چې د دانې لرونکې پښې د بيه زياتوالی په يوه من کښې له پنځو افغانو څخه کمې نه وي (لکه چې اوس د دانې لرونکې پښې د پيرودلو قطعې بيه ترغوراوڅېر نه لاندې ده چې رپوټ به يې وروسته دمريوطو وزارتو له خوا د صادرات عظمی لومړ مقام ته وړاندې شي.) همدغه راز هغه اغيزې چې له دغې ناحيې څخه د پښې د حلاجی شرکتونو او د نساجی شرکت ته چې د پښې عمده پيرودونکي دي وارد يری هم ترغور لاندی نيول شوی او د دغو مطالعاتو له پاره د متخصصانو او نورو څخه متشککه يوه فرعی جرگه کي ټاکل شويده چې په دغه باب به د توحيد او انسجام جرگه کي ته خپلې نظريې وړاندې کړي چې وروسته له هغه به يې نتيجه د وزيرانو عالي مجلس ته اړانه شي.

دادی پولي ريفورم به په لاندې ډول دهيواد د صادراتي عمده موادو څخه په دوه قلمو کښې ولولای *

لومړی: په هيواد کښې دننه د قره قل په پير و د لو او پلو لو کښې د لازمو اسانتياؤ د برابرولو او د مالدارو د طبقې د حمايې په منظور د هيواد د پيداوارو او د قره قل د پوستکو د ۸ سورتو په پير و دلو کښې لاندې بيه ټاکل شوي او تثبيت شويده.

پخوا نې بيه	او سنی بيه
۱- اسماني شين پوست	۱۶۰ - افغاني
۲- شير کبود پوست يودانه	۱۸۰ - افغاني
۳- تور کبود	۱۴۰ - افغاني
۴- دو بر کبود	۸۰ - افغاني
۵- لومړی درجه تور	۱۲۰ - افغاني
۶- دوهمه درجه	۱۰۰ - افغاني
۷- دريمه درجه	۸۰ - افغاني
۸- دو بر تور	۵۲ - افغاني

دوهم همدارنگه د مستحصلانو د حمايې او تقو بی او دوډيو د استحصال لا تو

زياتوالي او د هيواد د صادرو لوی وده، وديود اقسامو او ډولونو د پيرو د لوی بيه په لاندې ډول ټاکل شوي او تثبيت شويده .

د وديو ډول	پخوانی بيه	او سنی بيه
۱- د جلمگي سپينې ودي يومن په ۸۸ر۲۱ - افغانی	په ۱۰۵ر۷۰ - افغانی	
۲- د جلمگي ودي يومن په ۶۲ر۵۸	» »	» ۸۱ر۸۴
۳- د گلران سپينې ودي يومن په ۷۰ر۴۰	» »	» ۹۷ر۸۹
۴- باد غیسی سپينې ودي يومن په ۶۲ر۵۸	» »	» ۹۰ر۰۷
۵- د کشک رنگه ودي يومن په ۴۶ر۹۳	» »	» ۶۴ر۰۳
۶- د گلای نورنگه ودي يومن په ۴۵ر۳۸	» »	» ۶۲ر۴۸
۷- د مرغاب رنگه ودي يومن په ۴۳ر۸۱	» »	» ۶۱ر۹۱
۸- د غورماج رنگه ودي يومن په ۴۲ر۲۴	» »	» ۵۹ر۳۴
۹- د گلران رنگه ودي يومن په ۵۴ر۷۵	» »	» ۷۱ر۸۵
۱۰- د گلجيو سپينې ودي يومن په ۶۸ر۷۵	» »	» ۸۹ر۲۱
۱۱- د قره قل سپينې ودي يومن په ۴۵ر۰۰	» »	» ۶۲ر۱۰
۱۲- د کندهاری سپينې ودي يومن په ۸۸ر۰۰	» »	» ۱۱۷ر۲۶
۱۳- د کندهاری رنگه ودي يومن په ۵۸ر۹۸	» »	» ۷۹ر۱۴

دغه نرخونه د بلان، ماليې او د کرهني وزارتو او د افغانستان بانک د نمايندگانو په گډون او همکارۍ د هيواد د صادراتي پورته اقلامو د پلورلو او پېرلو لوله پاره وټاکل شول او دوزيرانو د عالی مجلس له منظوری نه وروسته د پيرو د لوی حد اقل نرخونه د ټولو دخبر تيا له پاره د هيواد د مطبوعاتو او راډيو په وجه اعلان شول او همدغه راز د ولاياتو د تجارت اتاقو ته خبر ور کړی شوی دی چه دغه نرخونه د پورنيو موادو د مستحصلانو او پيرو د ونسکو دخبر تيا او اطلاع له پاره ورسوی او خبر يې کړی او هم ددې خارنه وکړی چه ددغو شیانو پيرو د ونسکی له ټاکل شوو نرخونو څخه کم خریدونه کاندی چه د مستحصل او مولد د تاوان سبب نه شی .

د داخلی تجارت په برخه کې اقدامات :

الف : هغه اقدامات چه په ۴۱ کال کې د داخلی تجارت د تنظيم، تنسيق او پراختيا په برخه کې شوی دادی چه د تجارت وزارت د داخلی تیتو پر کو پښکو دراغو نډولو او دخارجی پښکو د جلبولو له پاره بوشمیر نوی تجارتي، ترانسپورتي، صادراتی او نور شرکتونه تاسیس کړل او عیني خارجي کمپنی یې دسرما په گذاری «پښکی اچو لو» ته رابللی دی، د داخلی شرکتونو د تاسیس په برخه کې نظر په داده چه متمرکز شوی پښکی وکولی شی د پښکی په قوت سره له مولدینو او مستحصلینو څخه یوه زباته برخه اسنحصالات او تولیدات خریداری او صا درکړی او له بلی خوا ودي پښکی چه د هيواد د صادراتی پوره متاعگانو د صادولو

نوی مقرر

د کړهڼی د وزارت د طبیعی
منابعو د رئیس ښاغلی عبدالاحد

د کړهڼی د وزارت د څارویو
د ساتنې د رئیس ښاغلی مسجدی

د کړهڼی و وزارت د تولید او
ترو و یجو د رئیس ښاغلی
دکتور محمد احسان رفیق

د کړهڼی د وزارت د بودا و پلان
د رئیس ښاغلی عبدالمجید

د کابل ښار والی د تشکیلاتو
د رئیس او د تبلیغاتو آمر
ښاغلی محمد یونس حیران

نویسندگانی

دوڑا اعلیٰ جا کمیشن اعلیٰ عبدالموہز

د بامیا نو اعلیٰ جا کمیشن اعلیٰ
میر امتین الدین انصاری

د مرات نایب الحکومتی اعلیٰ
عبدالکریم حکیمی

د کندھار نایب الحکومتی اعلیٰ
محمد صدیق

قدرت نه لری زیاتې شی او په پوره قوت او زیات قدرت سره د هیواد په تجارتی او اقتصادي چارو کښی سودمنی ثابتی شی او خارجی مارکیټونه د داخلی پیداوار او موادو په صادرو لو او همدغه راز د هیواد د وارداتی بازارونو په تنظیم کښی بارز او احساس سهم ولری لکه څنگه چه په ۱۳۴۱ او ۱۳۴۲ کال کښی د تجارت و زارت په دی بریالی شو چه په هیواد کښی د مجموعی (۲۱۵۶۰۰۰۰) افغانیو په پنځه سره نه شرکتونه تاسیس او په بیلو بیلو تجارتی ترانسپورتی او نورو ساحو کښی یی په کار وگماری او یوشمیر تجارو او انفرادی موسسو ته د تجارت نوی جوازونه و ر کاندی او همداشان په هیواد کښی د یوشمیر خارجی تبعه و جوازونه نوی کړی او یاد خارجی کمپنیو مخینو نمایندگانو ته د تجارت او په افغانستان کښی د اقامت جواز ورکړی .

ب د خارجی پښتوراجلبول:

همدغه راز په ۱۳۴۱ کال او د ۱۳۴۲ کال په دریمیاشتو کښی د تجارت و زارت د خارجی پښتوراجلبولو په منظور او په عام المنفعه چارو کښی یی په کار اچول چه په هیواد کښی دننه تجارت کښی هم موثری او سودمنی دی په اقداماتو او تشبثونو لاس پوی کړی او په نتیجه کښی دغه لاندی کمپنیو په افغانستان کښی د سرمایه گذاری له پاره خپلې پروژې او پیشنهادونه مربوطی څانگې ته سپارلی دی چه مخینو یی قانونی مراحل طی کړی او مخینو یی خپل قانونی مراحل تیروی .

۱- داندیمار د کمپنی د سرمایی ایشودلو پروژة د سمتهی موادو د دستگا، د تاسیس له پاره د ۱۴۹۳۸۰۰ ډالرو او ۳۰۰۰۰۰ افغانیو په پنځه د تجارت د وزارت له خوا منظور شوی چه نوموړی شرکت به کار پیل کړی دی .

۳- همدغه شان د اندیمار د صنعتی شرکت او دهیلمند د ناوی د ساختمانی د ستگا د پښکی اچولو پیشنهاد ۸۲۵۰۰ ډالرو او ۸۰۰۰۰۰ افغانیو گډو پښکی چه په سلو کښی شپيته دهیلمند د ناوی د ساختمانی د ستگا او په سلو کښی څلو بیت د اندیمار شرکت د فلزی موادو د تاسیس په باب لکه دوسپنی د دروازو او، دوسپنی د کړکیو د جوړولو له امله به کار اچوی او سهم په کښی اخلی دغه پیشنهاد یی د تجارت و زارت ته سپارلې چه ژر به نهایی نتیجی ته ورسیدی .

۳- همدارنگه د کابل د چرمگری او بوت جوړولو په فابریکه کښی د سویس د سنت کلی ویدر پکانتې موسسی د سرماییه گذاری پیشنهاد کړی او د مختلفو څرمنو اړخول ډول بوټونو د جوړولو له پاره د تجارت و زارت ته وړاندی شو چه په نتیجه کښی پیشنهاد د تجارت د وزارت له خوا ومنل شو او منظور یی کړی او نوموړې موسسی به کار پیل کړی دی د فابریکې ۱۴۰۰۰۰۰۰ افغانی، د، چه په سلو کښی ۲۵ یی د ویدو پکانتی د موسسی له خوا ورکړ شویده ،

۴- همدارول د وړین او بدلو او تار ریشی دیوی فابریکې د تاسیس په برخه کښی ده لویدیز المان اوسیدو کړی فورورک او جان ولفمگک او زامنو یی پیشنهاد د ۵۰۰۰۰۰۰۰

الماني مارکو په پنځه چه ۶۲۵۰۰۰۰۰۰ - افغاني کيږي منل شوي او انتظار کيږي چه دغه کمپني په ډير نژدې وخت کښي به کار او فعاليت پيل وکړي .
له يورتنيو کمپنيو څخه علاوه له څومودي را په د پخوا به د وه برخو کښي د هڅتيف د کمپني د پنگي اچولو پيشنهاده نوموړي وزارت ته سپارلي شوي دي چه يو يې د پغو سمته څښتو د شيانو د جوړوني د فابريکي تاسيس دي او بل يې د ججاري او نجاري د فابريکي او د جنګلک د فابريکو اجاره کول دي اوس سمدمستي دنوموړي کمپني پيشنهادونه په دغه وزارت کښي ترغور او مذاقه لاندې دي چه انتظار کيږي دمنلو په صورت کښي به دغو شوقو کښي د هغې کمپني د پنگي اچولو د اجازي په باب هم لازم اقدامات وشي .

د افغان بيمې د کمپني تاسيس :

له هغه عاي څخه چه تراوسه پوري په تجارتي مصنعاتي، حياتي او نورو چارو کښي د بيمې کمپني گانې د هغو اهميت او فوق العاده او عمده ارزښت سره سره په افغانستان کښي نه دي تاسيس شوي او د يومي او ورغ په ورغ زياتيدو نکو ادتياؤ د به نظر کښي نيولوسره له دغه امر څخه د افغانستان تجارت ته عمده اسعاري ضررونه متوجه دي نو د تجارت وزارت د افغان بيمې د يوه سهامې شرکت د تاسيس موضوع ترغور لاندې ونيوله په دي لحاظ چه د هغه شرکت د تاسيس مسئله يوه ډيره علمي او د تخنيک او فن د ژورو مطالعاتو وړ موضوع ده نو په نظر کښي نيول شوي چه اوس سمدمستي د يوي خارجي نامتو بيمې په اتفاق او گډون د بيمې د يوه شرکت تاسيس ته هڅه وشي . لکه څنگه چه په دغه باب اقدامات شوي او اوس د پيشنهادو نو په لږ کښي دلندن د گاردين انيشورنس د کمپني له خوا يو بل پيشنهاد او به زور پخ کښي د سو ليستي د بيمې د کمپني له خوا بل پيشنهاد د تجارت وزارت ته رارسيدلي چه نوموړو کمپنيو په افغان نستان کي د بيمې د شرکت د تاسيس له پاره خپله علاقه ښودلي او هم يې کابل ته خپل نمايندگان رالېږلي دي انتظار کيږي چه دسرب کال تر آخره پوري د افغان بيمې يو شرکت به کابل کي د گاردين انيشورنس په پنځه تاسيس شي او په دغه برخه کي به فعاليت پيل وکړي .

د بندروالي چاري :

په دي وختو کښي د هيواد د وارداتو او صادراتو د چارو د تنظيم او اسانتياله پاره د شيرخان ، تاشکدر ، د کلفت د بندرو نو او د هرات د ولايت د تورغو نډي د بندر له لاري د تجارت به وزارت کښي د بندروالي يو منظم تشکيل منع ته راغي چه د هغه به اساس دغه بندرونه کار کوي او د ۱۲۴۱ کال د سرطان له لومړي نيټي څخه او د ۱۳۴۲ کال تر ديو مياشتو پوري ۹۶۲۹۱۷۸۹۶۲ - ټنه مالونه له دغو بندرو نو څخه صادر شوي او د ۲۰۰۰ ۹۰۵۶۵۵۴۲ ټنه مالونه وارد شوي او هغه عايدات چه د ۱۳۴۱ کال د عقرب

دمياشتي تر آخره پوري له دغو بندرو نوڅخه د مال التجاره صادرېدو او وار د بدو له مدرك څخه لاس ته راغلي ۱۳۲۲ر۱۳ ۱۰۷۰۰۹۸۳۲۲۱۳ - افغاني دي .

د كتابخانه د تاسيس موضوع:

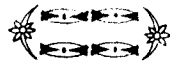
به ۱۳۴۱ كال كې به اقتصادي، تجارتي، علمي او نورو چارو كښي د مطالعي او څيړني د زميني د برابرولو په فرض د تجارت د وزارت د تدقيق او مطالعاتو داوي مديريت له خوا د تجارت به وزارت كې د يوي مجهزي او بشپړي كتابخانه د تاسيس له پاره علمي او مؤثر اقدامات تر لاس لاندې نيول شوي لكه څنگه چه دهغي كتابخانه نې نقشه دايشا فونديشن د متخصص به مرسته او دهغوي به عرفاني كمكو طرح او تهينه شوه اود يوشمير نورو كتابونو د پيرودلو له پاره باندنيو هيوادونو ته فرمايش صادر شوي دي هيله من يو چه دسپن كال تر ختم پوري دغه كتابخانه به رسمي توگه پرانيستل شي.

د تجارت د اصولنامي د تدوين او د اصولنامي په ځينو موادو د تجديد نظر چاري

۱- به ۱۳۴۱ كال كښي د تجارتي شخړو د اصلاح او بيا د حكمت قانون د تجارت د وزارت له خوا تدوين شوچه ژر به د قانوني او نورو مرحلو د طي كولو له پاره مر بوطو مراجعونه وسپارل شي.

۲- همداشان به ۱۳۴۱ كال د تجارت وزارت د تجارت د اصولنامي او د پښگي اچولو د قانون په ځينو موادو غوروكې چه به هيواد كښي د تجارتي چارو د انكشاف له لحاظ څخه او دوخت او زمان به ايجاب سره تجديد نظر پكښي وشي.

۳- همدا رنگه د تجارت وزارت به نظر كښي لري چه د بيمې اصولنامه تدوين كړي چه مقدماتي مطالعي يې به ۱۳۴۱ كال كښي شروع شوي دي. «پاي»

د پوهنتون د ریاست تشکیل

رئیس
مرستیال
د ښوونې او روزنې لوی مدیر « محمد حیدر میا خیل »
د کتور محمد عثمان انوری « محمد عمر وردک »

د محصلانو مدیر « دکتور غلام سخي مصنون »
د خارجو او تباط مدیر « خلیل احمد اېوی »
د څېړنو مدیر « عبد الغفوري باېری »
د ادارې لوی مدیر « عبد الهادي رحيم »
د پلان مدیر « محمد نعیم »
د مجامې مدیر « محمد حیدر »
د مامورينو مدیر « محمد طاهر »
د قبلي کنترول مدیر « عبد لرؤف »
د خدمتو مدیر « احمد علي »
د آرشیف مدیر « غوث الدين »
د پلټونې مدیر « عبد الملطيف »
د لیبلی مدیر « شير محمد »

د پوهنتون رئیس ښاغلی
د کتور محمد عثمان انوری د درسي موادو د تهیه مدیر ښاغلی محمد يقوب مفتون

د پوهنځيو رئیسان

ښاغلی د کتور محمد رسول تره کی
ښاغلی د کتور عبدالصمد سراج
ښاغلی د کتور عبدالغفار کاکې
ښاغلی د کتور شاه محمد الکوزی
عبد الو احد سرابي
سید بها الدین مجروح
د کتور عبد الحکیم ضیا بی
د کتور عبدالغفور قیساني
د کتور سید عبد الله سید
پیغله کبر انور زابی
ښاغلی د کتور سید عبد القادر بها
« محمد صدیق »
« عبدالستار سیوت »

د ښوونې او روزنې د موسسې رئیس
د طب پوهنځي رئیس
د علومو « «
د کرهڼې پوهنځي رئیس
د اقتصاد « «
د ادبیاتو « «
د حقوقو او سیاسي علومو د پوهنځي رئیس
د انجینرۍ د پوهنځي رئیس
د درمل جوړولو د پوهنځي رئیس
د تډ بیر منزل د پوهنځي رئیس
د نسکرهار د طب « «
د ښوونې او روزنې «
د شرعیاتو « مرستیال

دپوهنتون ریاست فعالیتونه

دپوهنتون دڅارجه ارتباط دمدیریت راپور

دپوهنتون دڅارجه ارتباط دڅانګې لوی هدف چه دتعلیم او تربیی دلوی مدیریت یوه څانګه ده ، څارڅ ته دزده کوونکو استول دی . همدغه شان په موشن ، مسکو بیروت او امریکا کښی دکلتوری ادارو سره دتماس په اثر دزده کوونکو تعلیمی مسایل اونوری موضوع گانې اجرا کیږی ، دغه شان هغه ټولو کسانو ته دصحی فورمی اخیستل چه دوزارت خانو او مستقلو ریاستو نوڅخه او دملکت دنورو دایرو وڅخه ته استول کیږی ددغه مدیریت له لیاړی اجرا کیږی .

په ۱۳۴۱ کال او د ۱۳۴۲ کال په نیمائی کښی ۶۱ تنه محصلان او محصلانی ددغه څانګې له لیاری په بیلو بیلو شقو کو کښی دعالی زده کړی دپاره بیلو بیلو مملکتونو ته لېږل شویدی چه ددغه جملی څخه پنځوس تنه محصلان او یوولس تنه محصلانې دی .

دپوهنتون دعلمینو او محصلینو دمدیریت فعالیتونه :

دمعلمینو او محصلینو مدیریت چه دپوهنتون دتعلیم او تربیی دلوی مدیریت یوه څانګه ده دنوی شامل شوو زده کوونکو دآشنائی او بلدیت لپاره دنشراو دمدیریت په مرسته (دپیژندنی دهفتی) په نامه می یوه هفته مربوطو پوهنځیو ته دزده کوونکو دتقسیم څخه پخوا تخصیص کړیده خو نوی شامل شوی زده کوونکی خپل پوهنځی دخپل شخصی نظره او دپوهنتون دریاست دمقام په صلاح دید او ددولت په خواسته انتخاب کړی ، ځکه چه پخوا پوهنځیو ته دنو یو شاملیدونکو زده کوونکو تقسیم دیو کمیسیون له خوا کیده چه په ۱۳۴۲ تعلیمی کال کی دپوهنتون ریاست پخپله او دپیژندنی دهفتی په اتکا له دغی عهدی څخه ووت .

په تیرو کلو کی زده کوونکی په مجموعی ډول دام ، پی ، سی ، بی په ټولگی کښی شامل کیدل او دکال په اخیر کښی می دطب پوهنځی ، دعلوم فارمی پوهنځیو دپاره بیل تقسیمات ایجا بول چه په ۱۳۴۲ تعلیمی کال په لمړی وخت کښی زده کوونکی هغو پوهنځیو ته تعیین او په گډه سره می دام ، پی ، سی ، بی ټولگی پای ته رساوه . علمی آثار او داستادانو تیزونه چه دهغو دژورو او رقیقو مطالعو او نتیعاتو اثر دی او دعلمی مقام اور تیبی دنیو لو دپاره می لیکي پخوا بیرته استادانو ته ورکول کیدل او اوس دهغی فیصلی له مخی چه شویده دچاپ وړ آثار دپوهنتون دتالیف وترجمی مدیریت خپرومی خو دعلاقه مندانو په اختیار کښی کیشودل شی او نور آثار دپوهنتون دکتابخانواو نشراتو په مدیریت کښی ایښودل کیږی او همدغه شان ، دپوهنځیو درسی پروگرامونه دمحیط او وخت دایجا باتو سره سم دیو تقسیم اوقات له مخی دپوهنتون دپوهنځیو دڅارچی اوداخلی استادانو له خوا وړاندی بیول کیږی .

د تعلیم او تربیې، تدبیر منزل، د غاښو د طب او انجینرۍ پوهنځی په پیل ۱۳۴۱ کال کې په مستقل ډول تاسیس او په تدویس می پیل وکړي .
لاندی احصایه په ۱۳۴۲ کال کې د کابل د پوهنتون د پوهنځیو داستا دا نواو زده کوونکو ټول شمیر پښتۍ .

د پوهنځی نوم	نارینه زده کوونکی	پښتۍ زده کوونکې	ټول	داستا دانو شمیر
طب	۴۳۵	۱۰۹	۵۴۴	۱۱۵
حقوق	۳۶۳	۲۳	۳۸۶	۳۴
علوم	۱۵۷	۴۶	۲۰۳	۶۳
ادبیات	۲۰۵	۱۶۴	۳۶۹	۶۷
شرعیات	۸۶	-	۸۶	۱۵
د کرهڼی پوهنځی	۱۳۷	۱۳۷	۴۹
د انجینرۍ	» ۲۰۹	-	۲۰۹	۷
اقتصاد	» ۲۰۱	۶۵	۲۶۶	۴۰
دواسازی	۷۱	۱۳	۸۴	۱۴
تعلیم و تربیه	۵۶	۱۲	۶۸	۳۲
تدبیر منزل	۳۰	۳۰	۱
د ټولو شمیر			۲۰۲۲	جمله ۴۳۷

د خپرونو او کتابخانود مدیریت اجراءات

د کابل د پوهنتون کتابخانې ټولې د کارتو تیک په سیستم او په عصری اصولو تنظیم شوی او دهغو نور درسی مواد کتلاک شویدی .
په ۱۹۶۱ او ۱۹۶۲ کال کې لس زره کتابونه او د علمی مجلو کلکسیو نو نه د پوهنتون په کتاب خانو زیات شویدی .

د نړۍ د مشهورو کتابخانو او مختلفو مؤسسو سره د کتابونو د مباد لی قراردادونه لاسلیک شوی او په دی وسیله هم د کتابخانو په کتابونو کې زیاتوالی راغلی دی .
د خپرونو او نشراتو په ساحه کې ، د کابل پوهنتون خپرونه ، میاشتنی مجله او بدنی روزنه مجله په دی میاشتو کې یو ټل په بشکلی طبع او پنا یسته صحافت خپری شوی او نشر شویدی .

د ۱۳۴۲ کال په لومړی کې د تالیف او ترجمی مدیریت د پوهنتون د نشراتو او کتابخانو د مدیریت تر اثر لاندی تاسیس او په کار می پیل وکړي .

ددی لپاره چه د پوهنتون د کتابخانه رسمی دفتر او دهغو د مربوطاتو د صحافی د چارو په فوق العاده مصادفو چه په قرار دادیانو اجرا کیدل مخ نیوی وشي او په لږ مصرف په زده پوری کاروشی د صحافی یوه څانگه د پوهنتون د کتابخانو او نشراتو د مدیریت تر اثر لاندی د ۱۳۴۱ کال په پای کې جوړه او په کار می پیل وکړي چه تر

اوسه می دکتا بځانو او رسمی دفتر ولس زره او پنځه سوه ټوکه کتابونه و قا به او صحافی کېدی.

د ۱۳۴۲ د سرطمان په میاشت کې د پوهنتون دکتا بځانو او نشراتو دمديريت تر اتر لاندی د پوهنتون دکتا بو دبلورنځی بومرکز پرانستل شو او دنسارچ او داخل څخه می په مختلفو ژبو علمی کتابونه تهیه او په ارزانه بیه می مراجعینو ته ورکړی دی .

د شرعیاتو د پوهنځی راپور!

د شرعیاتو پوهنځی په دافغانستان داسلامی عالی تعلیماتو بوازی مرکز او دکابل د پوهنتون د پوهنځیو څخه بو پوهنځی دی په کال ۱۳۳۰ کی دمذهبی منوروز لمیانو او هغو ځوانانو ته د اړتیا او نیاز مندی په اساس جوړ او تاسیس شو چه نوی او ز اړه علوم دمقایسی له نظره او دنننی تعلیمی سیستمونو مطابق مخ په ولاندی بوتلمی شی . د شرعیاتو پوهنځی د ۱۳۴۱ کال تر وروستو وختو پوری په پغمان کی وارد د ۱۳۴۱ کال دجدی په میاشت کې پی دکابل مرکز ته کوچ وکړو .

په ۴۱ کال کی د پوهنځی نوی اساسنامه ترتیب او داستادانو په علمی مجلس کی تصویب شو او دمربوطو مقاماتو په نظر ورسید . دغه اساسنامی په ځی د پوهنځی په اداری څانگو علاوه دریاست دمقام نه وروستو دعالمی مرستیالی شه با هم تاسیس شو او ددغی شعبی تر اتر لاندی دکتا بځانی نشراتو او تدریسی څانگی فعالیت کوی . د شرعیاتو د پوهنځی کتا بځانه سره له دی چه یوه ابتدائی بڼه لری او په تیر کال کی می د عربی متحد جمهوریت څخه د یوې اندازې کتا بونو په بیرو دلو د پوهنځی او سنی ضرورت رفع کړی او په نظر کې دی چه هرڅومره ژر د عربی کتا بونو په بیلو بیلو برخو کې یوه زیاته اندازه کتا بونه لاس ته راوړی .

په نظر کی دی چه دنشراتو څانگه د ۴۲ کال په وروستیو وختو کی په فعالیت پیل وکړی او د زده کوونکو د تدریسی او معلوماتی موادو په څپرولو علاوه یوه دایمی میاشتنی مذهبی مجله هم څپړه کړی .

د شرعیاتو د پوهنځی د تعلیمی پراختیا او انکشاف په سلسله کې د عربی ادبیاتو د پاره په مصری استاد محمد عامر المهندس علاوه ، د ۴۱ کال د حمل دمیاشتی په ۱۳ نیټه دوه تنه استادان داسلامی فقی متخصصین دمصد اذهر د پوهنتون څخه په کابل کی د عربی متحد جمهوریت د فرهنگی اداری له لیاړی کابل ته را ورسیدل او د شرعیاتو یا پوهنځی کې می داسلامی فقی په تدریس پیل وکړ .

دغه پوهنځی ۴ تنه استادان د اذهر د پوهنتون څخه د تخصص علمی اسناد لری او نور استادان خپله دغه پوهنځی لیسانسه دی .

دغه پوهنځی د تدریسی څپړو څخه یو تن په ۴۱ کال کې د لوړو تحصیلاتو لپاره د شرعیاتو په برخه کی عربی متحد جمهوریت ته استول شوی دی او اوس دغه پوهنځی

دا استادانو شمير ۱۲ تنو ته رسيدی او ۹۰ تنه زده کوونکي په دغه پوهنځي کې په زده کړه بوخت دی عربي ژبه په دې پوهنځي کې دنورو برخو سره ډيره ژوندي او جدي وړاندې بيول کېږي او د هغه په څنگ کې انگليسي ژبه هم د کورس په ډول لوستل کېږي .

د غرب د حقوقو مضمون د شرعياتو د پوهنځي په څلور واړو ټولگيو کې لوستل کېږي په داسې حال کې چې په اسلامي حقوقو دنور برخو سره په ډيرو تازه اساسو سره سم تدریس کېږي . دمقايسوي له نظره د غرب د حقوقو لوستل به د شرعياتو زلميان مجبوز کړي .

د شرعياتو په پوهنځي کې د مافوق ليسانس د يوې دورې تاسيس (قضائې علومو د تخصص) د موسسې په نامه دمطالعي او کتنې لاندې دی او دغه موسسه به ډېر ژر افتتاح شي . دغه شان د شرعياتو په پوهنځي کې د پيغلو د داخليدو د چانس اخيستو موضوع دمطالعي او غور لاندې ده او په نظر کې دی چه داسلامي عالي تعليماتو ته به پرځه کې د پيغلو د تحصيل زمينه برابره شي . علاوه په دې د شرعياتو د پوهنځي د شاملينو په شمير کې به هم په زده پوري زياتوالي راشي .

د علومو د پوهنځي فعاليتونه :

- ۱- په ۱۳۴۲ تعليمي کال کې د علومو د پوهنځي د داخلي استادانو شمير د ۴۰ تنو په شاوخوا کې و او له هغې جملې نه ۶ تنه به خارج کې په کتنو بوخت دي .
- ۲- په ۱۳۴۲ تعليمي کال کې د علومو د پوهنځي د خارجي استادانو شمير ۸ تنه دی چه له هغې جملې نه ۵ تنه درابطه تواميت د هياتو مربوط يوتن له يونسکو نه - يوتن د هوا پيوندلو د موسسې نه او يوتن ئې د اتومي انرجي له بين المللي موسسې نه دی .

۳- په ۱۳۴۱ کال کې د فارغ التحصيليانو شمير :

- شاگردان ۳۱ تنه
- شاگردانې ۳ تنه
- ټول ۳۴ تنه

۴- په ۱۳۴۱ کال د محصلينو او محصلاتو شمير :

- الف : له دوهم نه تر څلورم ټولگي پورې څلورگوني برخې :
- شاگردان ۱۳۰ تنه
- شاگردانې ۲۰ تنه
- ټول ۱۵۰ تنه

ب د ساينس له بسپک نه

- شاگردان ۱۳۰ تنه
- شاگردانې ۶۶ تنه
- ټول شاگردان او شاگردانې
- ۲۹۰ تنه
- ۴۴ تنه

د تواميت دروا بطي مرستي او فعاليتونه

په ۱۹۶۲ کال کې د طبي علمو له پوهنځي او د بن د پوهنتون له رياضياتو سره

د کابل د پوهنتون د علومو د پوهنځي د رابطه تواميت مرستې د اپتیک آلات او لوازم د کيميا آلات او لوازم - زولوجي - جیالوجي پالیاننو لوجي - د کتا بو په شمول - د کيميا مواد - د علمي سېرو د باره دوه موټر ونه دی چه د هغو ټوله بیه د غر بی المان (۳۵۰) زره مارکه کېږي.

په ۱۹۶۳ کال کېښې د کيميا - زولوجي - او پالیاننو لوجي په برخو کېښې مرسته (۱۱۴) زرو مارکو په شاوخوا کېښې وه او د فزیک - میزالوجي بوتانیک او دریا ضیا تو د باره (په ناڅه) (۳۲۵۰۰۰) الماني مارکه پیشینی شوی دی .
او تردی پروگرام د زولوجي او کيميا په برخو کېښې یوتن کیمو تخنیک او یوتن پریپرا تور زولوجی هم په فعالیت بوخت دی .

همدغه راز درې تنه الماني شاگردان د خارجي استادانو تر نظر لاندی زمونږ د داخلی شاگردانو په لږ کېښې د علومو د پوهنځي د وسایلو نه دخپلی دوکتورا په لاسته راوړلو کېښې کار کوی .

د زولوجي اختصاصی لابراتوارو چه د ۲۰ تنو محصلینو کنجایش لری د پوهنځي دعالی د ټولگیو په محصلینو او محصلاتو پوری مختص دی او همدغارا ز د بسیک ساینس لابراتوارونه تجهیز او اکمال شوی دی .

د توامیک ددغه رابطه د ۱۳۴۰ کال په آخر وختو کېښې د هغو فرهنگي روابطو او مرستې د قرار داد په اساس شوی چه پخوا د افغانستان او فدرالی المان د حکومتو تر منجه شوی ؤ .

لابراتوارونه:

الف: د تحلیل طبقی لابراتوار :- ددی لابراتوار کار په مقدماتی صورت سرته رسیدلی او په همدی نژدی وختو کېښې به د لو ازمردنصبولو د چارو د تکمیلو لونه وروسته د اجسامو د فزیک د برخی استادان او د لوړو ټولگیو محصلین د طبیف له نگاه کتنی کوی او د لابراتوار د یونسکو په مرسته چول شوی دی .
و:- دهستوی دوهم او دریم لابراتوارونه :

د هغو د آلاتو د نصبولو مقدماتی چاری تکمیل شوی او اوس په هغو کېښې د کرهڼی د طب او بیالوژی په مختلفو برخو کېښې یولر علمی تفحصات کېږی د هسستوی دریم لابراتوار :- چه د ذروی تشعشعاتو له نقطی نظره د مملکت د بیولو سیلو سیمو د سروی او تحقیقاتو مرکز دی د سرته رسیدلو په حال کېښې دي :

ج:- د علومو د پوهنځي د کیمیا په انستیتوت کېښې دعضوی کیمیا د لابراتوارو د احداث کار سرته رسیدلی او د شلو تنو کنجایش لری .

د:- کال ۱۳۴۲ کال د جوزا په میاشت کېښې د زولوجی اختصاصی لابراتوار په فعالیت شروع کړی او د لابراتوار میت د رابطی دهیا تو په مرسته تاسیس او تجهیز شوی دی .

علمی سیرونه :- د علومو د پوهنځي د کیمیا - بیالوجی - او جیالوجی د برخو

شاگردانو له تيرو کالونه زياتره په ۱۳۴۲ تعليمي کال کښي به علمي سيمرو لاس پوري کړي او ددي سيمرو نوعومي نتيجي يولس هغه مواد دي چه د علومو د پوهنځي د حيواني - نباتي او جيا لوجي دموزيمو نو دپاره راټول شو يدي .

د علومو د پوهنځي کتابخانه :

په ۱۳۴۲ تعليمي کال کښي د علمي کتابو او ماخذو شمير ۱۰۸۰۰ جلد و تارسپړي او برسيره پدي سې کال ۱۰۰ ډوله مختلفي مجلې هم اشترک شو يدي .

نشراتي فعاليتونه :

الف :- د کتابو د طبع په ساحه کښي :- د علومو د پوهنځي د گسستنر د دستگناه په ذريعه ، درياضي - فزيک - کيميا - بيالوژي - او بوتانيک زو لوجي په برخو کښي له لسو جلدو نه زيات علمي کتابو نه چاپ شو يدي .

ب :- د ساينس علمي يعني د علومو د پوهنځي دري ميا شتمني خپرو نه چه د ۱۳۴۱ کال داسد په آخر کښي تاسيس او خپره شوي وه همدغه راز په هرو دريو مياشتو کښي يو محل په علمي جدي مطالبو خپري . او هم ضمناً يولر فوق العا دمه مجلې هم خپري شو يدي .

ج :- په نورو نشراتي ساحو کښي :

په ۱۳۴۲ کال کښي يولس دقيقه مې پروگرام او ۴۲ کال د جوازانه وروسته به دوهمه مرحله کښي ۱۵ دقيقه ايز نشراتي پروگرام د هري سه شنبې په ماښام له کابل راډيو نه خپري او پدي پروگرام کښي په ساده ژبه ډير نوي علمي اطلاعات او رول کپري . همدغه راز په ورځنيو علمي موضوعاتو باندې د علمي تبصرو پروگرام جاري دي او د هري پنجشنبې په ورځ د اصلاح په ورځپاڼه کښي خپري .

د پوهنځي د ودانۍ د دريمي طبقې جوړول -

د علومو د پوهنځي داوسني عمارت د دريمي طبقې کار د لا براتوار ونو تيا تر و د انکشاف او توسعي په منظور چه په عصري ډول مجهز او د څلورو سوو کسانو گنجايش ولري او هم د يو اختصاصي امفي تيا ترودانۍ چه ۱۸۰ تنه بکښي محاي کيدلي شي د ۱۳۴۲ کال داسد د لمړي نيټي څخه مې په کار لاس پوري شو يدي .

۱۱- د يوي مجهزي نجومی رصد خانۍ د تاسيس په باره کښي لازم اقدامات شوي دي او ددي منظور دپاره مناسب محاي ټاکل شوي دي . او د ريفر اکتور د يوي پامي آلي داخيستلو دپاره چه دهغي بيه ۱۲۶ زره الماني مارکونه کپري لازم اقدامات جاري دي .

۱۲- د خار جي پروفيسرانو معلمينو نه غوښتمه شوي او څرنگه چه دراتلو نسکي سپتامبر په مياشت کښي به دتوا ميا ميايت درابطي ترقرار دادلاندې ديسن له پوهنتون نه د کابل د علومو پوهنځي ته راشي . (پاتي به ۵۱۴ مخ کښي)

دملکی هوایی ریاست تشکیل

بناغلی سلطان محمود غازی
 « دگروال گلپهار

رئیس
 مرستیال

اداری لوی مدیر

دهوانوردی لوی مدیر بناغلی محبوب الله سراج
 دهوا پیژندلو «دکتور عبدالخالق
 دپنودنی اوروزنی مدیر «حامد سلجوقی
 دانجنیری اوودانولو «محمود کریمزاده
 دمامورینو مدیر
 دآرشیف مدیر «ابوبیکر علومی
 دقوانینو مدیر
 دمخاسمی «محمد کریم حلیجی
 دعملیاتو «عبدالحمید مینون
 دهوا دمجلی مسئول «شاه علی اکبر

دملکی هوایی رئیس بناغلی
 سلطان محمود غازی

شهرستانی

بناغلی پترسن سویدنی

«حبیب الله
 «جگرن عبدالرحیم
 «جانباز

«دکتور سلطان احمد رمزی

«دگروال ملنگک شاه

«عزیز احمد اعتمادی

«محمد سربور خبیری

«محمد حسین

«شاه محمد

دکابل دهوایی

دگروال لوی آمر

اداری مرستیال

دعملیاتو «

فنی

دروغتیا مدیر

دامنی «

دقندز دهوایی دگروال آمر

دکندهار دهوایی

دگروال اداری مرستیال

دکندهار دهوایی

دگروال آمر

دکابل دهوایی

دگروال آمر

دملگی هوایی ریاست

گزارشونه

دکندهار بین المللی هوایی په ګډوډ

د ډولز واپوونو اموونو دریدنه دغه هنګر-ترمینل ترمنځ د مریو وړو وړو سره د سپین بولدک عمومی سړک د کورنیو ودانۍ د مخا بری مرکز - او ډول عمارتونه دغه دریا او تنویر سره نور ساختمانی کارونه په سلو کښی سل جوړ او بشپړ شوی دی ددغو واپوونو اوږد والی تقریباً لس کیلو متره ټول پوره جوړ شوی د مخا بری داخیستلو مرکزی ودانۍ چه ډولو ولایانو او بین المللی الوتنو کښی چه هر شومره هیوادونه د کندهار سره ارتباط و تماس ولری جوړه شوی ودانۍ می مقصد تأمین کولای شی هکله ګر د چاپیره پکښی په اوږدو ډوه کیلو متره مریو بوطه انتونونه لیکدلی او داخندو واسطی می د لګولو په حال کښی دی. د احتیاطی قوی د تولید ماشین هم پکښی لیکدلی عمارت ډول سر ته رسیدلی دی. دغه ودانۍ سر بیره پردی چه تشنا بو نه پخلنجی لری د الکترو نیکی پرزو بوګن همایونه هم پکښی دی د مراسله مخا بری دو دانۍ جوړول هم سر ته رسیدلی دی. په دغه ودانۍ کښی د مراسلی ترانسمیټرو نو قوی آلات چه د راجو د بین المللی میدان ارتباط ډولو داخلی او خارجی میدانو سره تأمین او نیلولی شی لګولی شوی دی. د کندهار په بین المللی میدان کښی چه کومه داستفا دی وړد ستګاه د رول شوی هغه د راجو یو تلګراف او راجو یو تیلفون څخه عبارت دستګاوی دی.

د مراسلی د دستګاه او مریو بوطه انتونو ګر د چاپیره دری کیلو متره اوږد بوخ دیوال جوړ شوی دی.

د کندهار د بین المللی میدان د ټرمینل ودانۍ چه تخمیناً په دری مهمو ځانګوو ویشل کیدی بشپړه شوی ده.

لومړی ځانګی می د مسافرو د تسهیلاتو د پاره ده چه د خارج نه افغانستان ته د افغانستان څخه خارج ته او یا تر انزینی مسافرو ته اختصاص ورکړ شوی دی.

دغه برو دانۍ چه په پوره لویه سیمه کښی د مسافرو د انتظار د پاره لوی رستوران په خورا عصری ډول آسپز ځان نه اود پخلن محی ښه سامان پکښی برا بر دی د میلمنو د پاره ددمی او انتظار محای - ګمرک - ویزه - په پوره اند ازه تشنا بو نه - د بشجو او سپر بود پاره په تغریق سره مختلف عمارتونه - د شیانو او زور و محصولاتو د فروش غرفی او د فضائی شرکتونو نمایندګی لری.

داخلي برخه می دغه مسافرو د تسهیلاتو د پاره ټاکلی شوی چه داخلی هیواد کښی مسافرت کوی. دغه ځانګه هم د مسافرو د انتظار د پاره بوړه مجهز رستوران

عصری آسپز خانه متعدد تشنا بو نه دپنجو او نارینه ژد پاره محانله دشیانو دخرخلاوغر فی او دد فضائی شر کتو نو نمایندگی لری .

دریمه برخه ودانی میدان د اداری مامورینو د دفتر او تخنیک د پاره قبا کلی شوی دی . ددغی نوموړی مانی دگرمی اوساډو مرکزونه داو لگیدلو د خطر داشارو په سیستم سره په عصری ډول مجهز دی اوهم مسافرینو ته د پرواز ا بلاغیه او اطلاعاتو دمخا بری په سیستم سره په عصری ډول مجهز او په ټولو خونو او منډو نو کښی موزیک لری ، د ترمینل په ټولو برخو کښی ساعتو نه دی او ترمینل ته د ننوتلو په برخه کښی اطلاعاتو یوه بشکلې غرفه ودانه شوی ترانزیتی او یاد مسافرینو ددمې هوډل او ترانزیتی شفاخانه هم ور سره غږې ګګ جوړ شوی دی .

دهاید رانت بی - او - ال سیستم دالو تګو د پترولو د تزریق د پاره په بین المللی میدان کښی چه پیشنهاده شوي واخلیراً ولګول شو .

دغه دستګاه په یوه دقیقه کښی په الوتکه کښی د شپږ سوه کیلنو پترولو د اچو لو قدرت لری او د شلو دقیقه څخه په لږ وخت کښی (۲۲) زره کیلنه پترول په الوتکه کښی اچوی .

دکندهار د بین المللی میدان د هدایت رانت سیستم په یوه وخت کښی شپږ لوی (پی-سی) اته یا بوینګ الوتکی (۷۰۷) چه له دغو څخه نوری ۱۲ دی سی ۳- د پی دی سی-۶ ډوله الوتکی او یاد دغو څخه کوچنی الوتکی ته پترول ورکولای شی .

ددغی دستګاه د ټانکو نو په لوی کښی په مجموعی ډول (۵۳۰۰۰۰) کیلنه اود مربوطو نلو نو ظرفیت بی (۳۵۰۰۰) کیلنه دی چه د عمومی سیستم ظرفیت بی (۵۶۵۰۰۰) کیلنو ته رسیږی .

د بین المللی میدان د عملی استوګنی د پاره څلور بیټ عمار تو نه جوړ شوی دغه عمارتونه په عمارت سړ و لواو پخلنځی په برقی آلازو مجهز او نور عصری تشنا بو نه گاراچونه او د ذخیرې کافی محلی بی ودانې شوې دی :

داو بورسولو دانسانی د پاره په دننه میدان کښی شپږ ژورې څاګانې کیندل سوې چه دحمینو څاګا نو ژوروالی بنججه سوه فوټو ته رسیږی اوهم داو بو د ذخیرې (۳) قبا نکو نه چه د خورالوی ټانک ظرفیت بی پنځوس زره کیلنه دی ودرول شویدی .

دمیدان د برقی تسهیلا تو د پاره د بریشنا دتو لید په احتیاطی ډول چه فعالیت سره برق قوی کړی شپږ ماشینونه چه قوی ماشین بی (۳) سوه کیلواټه برق تو لید و دی ودرول شوې او بشکلی عمارت ورته جوړ شویدی .

عرا د جاتو ته د پترولو ورکولو د پاره د پترولو د کوچنی دستګاه د نریم سره یو ټیسن د بین المللی میدان په یو عمارت کښی ودان شوې چه د پترولو په ذخیره باندي برقی بچونه هم لګول شوې کای سر ته رسیدلی دی .

میدان ته د نا بلد و خلکو او خوارو یو څخه د میدان د ساتنې د پاره د دغه میدان په څلور و
ګوټو نو کښې څلور برجونه جوړ شوي دي.

د کابل په بین المللی میدان کښې

د کابل د هوایي میدان د ترمینل ماڼۍ چه مجهزه ماڼۍ ده د ګر مولو او سې و لو
د آلتو مرکزونه بشپړه برقی آشپزخانه او د ښځو او نارینه وو د پاره محالنه محالنه تشنا بوته
هم جوړه شوي دي.

د ترمینل د پاسه د فضایی څار او پاملرنې د پاره برج هم جوړ شوی چه په ټولو عصری
تسهیلاتو مجهز دی. نوموړی ترمینل سر بیره د د ا خلی محصولاتو او ټکټې غړو شوی په
غړ فور لرو د مسافر و د دمی د پاره په زده یوری دانظار محای او د میدان د فنی کار
کو ونکو د اداری دفتر د پاره ښکلی محل هم لری.

د دغه ترمینل مجهزه مخابراتی دستګاه د کندهار د دستګاه په شان مخابراتی تسهیلات
لری بغواله هغه چه د کابل د بین المللی میدان ترمینل ودان کې ای شی د دستګاه د فنی
څانګو د اداری دفتر - مخابراتی - ګمرک - رستوران او نور و د پاره ګڼ عمارتونه
ودان شوي وو.

د مخابراتی د ا خستلو د ا نټونو تسهیلات :

د کابل د میدان په څنډه د ا خدی د ا نستین آلت نصب وو د آلا تود پاره می بغوا
کو چنی عمارت جوړ شوی او خزا و شایی قبر شوی ده.

د کابل د هوایي میدان د مراسلی عمارت په ا تخیلو کښې د څرخي بله سره ودان شوی
چه سامان آلت یی د نصبولو په حال کښې دی او د قوی د تولید د ماشین عمارت چه هری خواته
د بیکن سم ته د پاره کافی برق پیدا کړی بشپړه شوی د برق د تولیدات سامان هم دلګولو
په حال کښې دی.

د کابل په میدان کښې د برق دیوی مستقلی احتیاطی قوی د تأمین د پاره د داسی
قوی ماشینونو بیش بیننی شوی وه چه برق تولید کړی د دغو ماشینو عمارت بشپړ
شوی ماشینونو ښکښی لګول شوی او چالان شوی دی د برق د ټولو مرکز و او د میدان
د ټولو تاسیساتو ترمنځ او همدغه رنگه د برق د کیبل سره د مخابراتی مرکزونه و میدان
د دننه سیمه کښې د (۱۲) کیلو متر و په او بده سیمی کښې ترا تخیلو پو ری لینیو ته
غزولی شوی دی.

د میدان د مختلفو تاسیساتو او ترمینل په خوا اوشا کښې دوه کیلومتره او بده
سر کونه و یستلی شوی او قبر بری اچولی شوی دی او د ترمینل خو او شا هم رنھا
شوی د الوتکو د محر و قاتو چ یزل او پټر ولو د ذ خیری د پاره د کابل په
میدان کښې یوه کافی ذخیره خانه جوړه او بشپړه شوی ده، د میدان په عراده جاتو کښې
د ټولو اچولو د پاره په یو عمارت کښې د پټر ولو یوه دستګاه دهغی د مخصوصو

د افغانستان نوي صدراعظم ښاغلي دكتور محمد يوسف د كابل د بين المللي هوايي ډگر د نوي ترمينل بلونك پرانستلو په وخت كښي درې رنگه نوار پرې كوي

په كابل كښي د بين المللي هوايي ډگر نوي ترمينل بلونك چه سبز كال پرانيستل شو .

د کابل په انصاری واک کښې دملکی هرايي ریاست نوی ودانۍ

د کابل د بین المللی هوایی ډگر د درمینل بلدنگک یوه څښه چه کار یې بشپړ شوی دی

پمپونو سره بشپړه مجیزه شوي ده په کابل کښي دميترو لوژي يوه خورا مجهزه دستگناه چه سر بيره د(۲۴) ساعتو دجوي اوضاع په پېشکويي اومشا هدا تو دهيو اد T بنده وضع هم وائي تاسيس شوي دغه، ټول تشکيل او دستگناه گانې دميدان په پخوا ني مانهي کښي دي چه اوس ئي دتربيوو مرکز په خوا کښي يوه نوي ماڼۍ درلودلوي او هوا پيژندلو چارو دپاره جوړه شوي ده .

دکابل دميدان دنوي دلويديز دپنجه نيمو کيلو متری په فاصله کښي دکيتر دانټونو نو اومراسلو دواسطو دبرق دقوي دتوليد دواسطو عمارت هم تکميل شوي دي او هم ددغه عمارت نه يو کيلو متره کوردچار بيره جوړه شوي ده .

د هرات هوايي ميدان:

دهرات په هوايي ميدان کښي سر بيره په هغو چارو چه دمخه بشپړي شوي دي دميدان دساتني دپاره چه اشخاص او مخاروي داخل نشي دمجا فظينو دپاره پنځه برجونه او پوره دارخاني دساختمان لاندې نيولي شوي ددغي ودانې کار په سلو کښي پنځوس تکميل شوي دميدان دقني مامورينو او مستخدمينو داستوگني دپاره دميدان په يوه څنډه کښي دوه فاميلي عمارتو چه دجوړيدو کار يې په سلو کښي اتيا بشپړ شوي و دا نيري او دمربوطو مامورينو داستوگني دپاره چه دوه فاميلي عمارتونه دجوړيدو لاندې دي کار يې په سلو کښي تقريبا ۷۵ تکميل شوي دي او هم په نوموړي ميدان کښي ديوي پوره دارخاني دجوړلو کار په سلو کښي (۳۰) سرته رسيدلي دي .

د قندهار هوايي ميدان:

دترميدل عمارت يې دوداني په حال کښي دي چه دمير کار يې په سلو کښي اتيا تکميل شوي دي .

او هم دجنر يترو وداني په سلو کښي سل بشپړ او سرته رسيدلي دي ۲۵-۱۸ کيلو واټه ماشينونه دترانسفارمره لگولې شوي دي بکن هرسمت ته (۱۶۰) فوټه دانټن پاي او دمرسلي دستگناه هم نصب شوي دمرسلي وداني سرته رسيدلي يې ده .

دمزارشریف هوايي ميدان:

دمخا برې موقتي دستگناه چه اوس دمزارشریف دشار دميترو لوژي په پخواني وداني کښي ده لگولي شوي دمرکز سره دجوي رېټونو په راليدلو کښي ارتباط او دالوتکو سره په تماس کښي ده همدغه رنگه دميدانو دافق په لازمه ستندرد د هوا پيژندلو دستگناه مجهزه ده . ددوش اوخزش کرښه اودالوتکو ددر پدغاي دافغانستان دنورو ميدانو په شان په ۱۳۴۲ کال کښي پوخ او قير ريزي شي او تسهيلاتي واسطې به هم پکښي ودرولي شي .

دا طفايي عمارت يې په سلو کښي اتيا بشپړ شوي دي .

دننگرهار هوايي ميدان

دننگرهار دمتمم ميدان کار چه عيني يې باتي و دجوړ شوو پروگرامونو اود

پلان د پېښور په اساس په (۱۳۴۲-۴۱) کال کېښی روان وددریو گرا چو نو کار په سلو کېښی نیو دې اتیا سرته رسیدلی او د اطفایې د تشناب کار او د میخا بری د دستگه دودانی کار بیخی بشپړ شوی او د تکس وې پاتې چاری او د تر میتل نور ساختمانی کارونه او دهغه مواضع او لوازم بشپړ شوی دی . دلغمان د هو ایښ ند نی دودانی د مواضع سروی بشپړه شوی او ژر به یی د سامان د نصبولو کار پای ته ورسیدی او د مترولوژی دودانی د جوړولو کار هم شروع کیدی په ۴۱-۴۲ کال کېښی میخا بره د الوتنو عملیات، هو ایښ ند نه او د هو انور دی کمپنی او نور د کابل- کندهار- هرات قندوز میمنی هزار شریف، لښکر گاه- شمالی او جنوبی سالنگک دمیدانو د میخا بری له سر کتنو نه څخه په مرتب ډول شوی دی او د بین المللی او داخلی الوتنو احصایه هم په مرتب ډول اخیستل شوی او ترتیب شوی ده .

هوا پیژندل :

د رادیو ساند او پایلوټ بالون د آلاتو په واسطه د پورتنیو کتنو د دستگه تاسیس څرنګه چه د مخکې سطح ته نیو دی د جوی پیښو د تجویلاتو او څرنګوالی مطالعه د تحقیق د جګ اتمو سفیر له پیښو او څرنګوالی سره نیو دی او مستقیم اړ تباط لری په دی ترتیب سره د جوی حالاتو د پیښو او اختلا لو نو د تحلیل د پاره کتنی په تیره بیا به غرنیو سیمو کېښی بس قه دی او پاس د هواد حرکتو د حالاتو څخه و قوف څه د سینا ټیک له نظره او څه د جت د جګ الوتنو نکو الوتنو د مصدو نیت د پاره یو ضروری کار گڼل کیدی ځکه چه د جت ستریم د جتکو او فوق العاده قوی بادونو د جریان څخه خبر تیا چه په عمومی ډول په ژمی کېښی د افغانستان په فضا کېښی لسیګیری د رادیو ساند د آلې په واسطه ورکول کیدای شي نو له دې کبله دیو ی دغه ډول څانګی تاسیس هم حتمی گڼل کیدی د رادیو ساند و پایلوټ بالون د څانګی د جوړیدو مقررات د ۱۳۳۸ کال په اول کېښی د خارجی مهرانو تر نظر لاندی ونیول شول او د ۲۸ کال په آخر کېښی د هرا یې ملکی ریاست د کار کوونکو له خوا په عملی او امتحانی توگه د سمارت انستل شوه او د رادیو ساند لړمپی آله د هیواد په صافه هوا کېښی جګه شوه وروسته بیا دیولی تجربی عملیاتو نه پس د رادیو ساند کتنو شوق پیدا کړ او د جوی حالاتو د پیښو یی په نقشه باندی په ټکیسو ایښودلو کېښی هم په داخل کېښی له هغه استقامت کیدی او هم خارج ته میخا بره شوی او کپیښی، د رادیو ساند کتنو د کابل په هوامی میدان کېښی دورحې یو محل د پایلوټ بالون کېښی دورحې دوه محلی په اووه نیمو بجواو یوه نیمه بجه کېښی باید ووايو چه د پورتنی هوامی کتنی تاسیس یوازی د سمت او باد سرعت له نظره د پایلوټ بالون دالی په واسطه سمه لاسه د هو ایښ ندنی مؤسسې د جوړیدو د اول نه د کابل او کندهار په میدان کېښی کیدی او د رادیو ساند آله چه په سمت او باد په سرعت علاوه د هواد طوبت د هواد تو د وخی درجه او د هواد فشار هم بیلو بیلو طبقو ته میخا بره کول د افغانستانی کار کوونکو دروز لو نه

وروسته په کار واچول شوه دراديو سانده کابل په میدان کښې په هنځنې صورت خوځوځو الی بی (۱۵۰۰۰) متره جوی حالات مخا بره کوی او دهیواد په ختیز گاونډیو هیوادو کښې دهغو کتنې ډیر اهمیت لری ددغه ډول مخا نځکی تاسیس دملکی هوایی ریاست یوه ستره کامیابې گڼل کښی .

۲- د هوایی پیژندلو دسامان برابرول اوذخیسه دمربوطو آلاتو دترمیم ورکشاپ اودستیشنونو دکتملو چاری .

دهیواد په بیلو بیلو محایو کښې دجوی معدوداو مجهز وستیشنونو دسروی او تاسیس اودراديو ساندهو، پایلوټ بالون ددستگاه د تاسیس سره سره دذخیری سامان او لابر اتوار اودسامان دغو نهولوددیو گاونو اوددستگاومستعمل سامان دترمیم دورکشاپ دتاسیس ضرورت احساس کیده څرننگه چه دهوایی پیژندلو مو سسه په ۱۳۳۴ کال کښې دنړی دهوایی پیژندلو دموسسې په غېږیتوب منل شوی نو دمربوطه ټیسنونو دهوایی پیژندلو یوشمیر سامان او آلات ورته دمړستی په ډول دنومی سآزمان څخه ورکړی شوی اوهم یوه اندازه سامان دملکی هوایی ریاست دهواشناسی دموسسې لهخوا خریداری شوی دی . چه په ټیسنونو کې ددغو آلاتو دلنگول یوشمیر لیبول شوی اوهم ددغو سامانو په احتیاطی ډول اضافة برخه په دیو گاونو کښې دذخیری په ډول موجود دی .

دهوایی پیژندلو دمربوطو لوازمو اوسامانو دترمیم اوبرسیره کولو دپاره دتخنیک اوورکشاپ یوه مخا نځکی پراستلی شوی ددغی مخا نځکی دکارکوونکي وظیفه دټیسنونو پاملر نه او کتنه ده چه دضرورت په وخت کښې دټیسنونو لازم کتنه وکړی او په ټیسنونو پاملر نه ولری سپ کال دملکی هوایی ریاست دکابل په هوایی میدان کښې دهوایی پیژندلو دیو عصری مجهز او بشپړه ورکشاپ اولابر اتوار په تاسیس موفق شو په دغولابر اتوارو ورکشاپو کښې لکه بارو مترونه او نور دهوایی پیژندلو هر ډوله هغه سامانو نه اولوازم ترمیم کښی چه پخوا په به خارج کښې ترمیم کیدل دراديو سانده آلې تر مومترونه ، بانما جنریترونه اولموبل سنجونه ټول په ښه ډول برسیره او داستفادی وده ترمیمیدلی شی اوهم یوه دهیا گرو ستات آله چه دسنجوو د رطوبت درابر سیره کولو دپاره پکښې نصب ده دبرسیره کولو او ترمیم کار کوی .

۱۳۴۱ کال زور په میاشت کښې دخارجی متخصصو په گډون یوه ټیم دغزنی کندهار لښکر گاه فرا او هرات دټیسنونو دچارو دکتنی لیدنی دپاره دغه سیمو ته لیبولی شوی چه دټیسنونو دچارو دکتنی په ترڅ کښې یی مخی سامانو نه ترمیم او یو اندازه نوی سامان دغو ټیسنونو ته ورکړی دی دغسی زور ډیر هیئتونه دټیسنونو دتفتیش دپاره وخت نا وخته لیبولی شوی او مربوطه چاری یی دنو دی څخه لیدلی او مشکلات یی ورته رفع کړی دی .

د اقلیم او جوی اوضاع د پیژاندنې پیشگوۍ یی :

د فور کاست خانګه - د هوا پیژاندنې او د لویو خدمتو او وظایفو د جملې څخه چه د هوایی اوضاع پینځو یی کول کېږی د هوایی ناخاپو حوادثو او د خطر نه د اوتګو او مسافرو دامن دپاره د هوا نور دانو د ډیر ضرورت د منځی دیوی خوا او دخلکو دورځنی حیاتی فعالیت په نظر د بلې خوا چه لږ و ډیر ورته هر څوک ضرورت لری، دملکی هوایی ریاست د پیشگوۍ یی خانګی د لومړی محل دپاره په امتحانی ډول په ۱۳۲۷ کال د وطن د آزادۍ د بیرته کولو دخلو یستم کال د جشن په شپو ورځو کښی د کابل را دیو په ذریعه د هوا دو ضمیمت پیشگوۍ یی د گرانو وطن والو غوړنه ورسوله همدغه رنگه تر اوسه پوری یی خپل فعالیت ته ادامه ور کړی دهغو تجربو په نظر چه د هوایی اختلال دنقشو دخل او تعقیب په ساحه کښی افغانی فور کاسترونو تدریجا حاصل کړی د پیشگوۍ یی نتیجه د پخوا نه ښه او مخ په انکشاف ده

دملکی هوایی ریاست په مرکز کښی اوس د هوا یی او ضاع ۷ نقشی د هوایی مشاهداتو په یوه پراخه ساحه کښی تر تیب او حل کېږی چه دری نقشی یی د خوا وشاه محمکی د سطح د هوایی مشاهدو او ۴ نوری یی هراد پورتنیو برخو د (۱۵۵۰) مترو (۳۰۰۰) (۵۰۰۰) او (۷۵۰۰) مترو څخه هوا یی مشاهدات تر تیبول شی . او په نژدی را تلو نیکسی وخت کښی به د منځا بری د نوی سیستم نژدی په کار اچول سره د فور کاست د مرکز مرتبه نقشی (۴۵) عدده ته ور سپړی چه طبعاً فور کاست صحت او سمون به د هوا بازارو داستفا دی دپاره د مختلفو پیشگوۍ یی په ترتیب کښی ډیره مرسته کړی .

د فور کاست د مرکز د تشکیل لاندی دری خانګی دی .

۱- د منځا بری خانګه - چه وظیفه یی د ذی علاقه ملکونو د محمکی د منځ او پورتنی برخی څخه د هوایی اوضاع رپورټونه اخیستل دی .

۲- د نقطی ایښودلو خانګه - په دغه خانګه کښی د منځا بری د خانګی نه درمز په ډول اخیستل شوی رپورټونه ترجمه کوی او د نقطه گذاری دنقشی د منځی د تحلیل دپاره د تحلیل خانګی ته سپاری .

۳- دانالیز او نقشی د تحلیل خانګه: دغی خانګی ته چه د هوایی حالاتو دنقطی ایښودلو نقشی لپړلی کېږی وروسته له هغه په فشار او تبتم د ټکو تحلیل او ترسیم او دخارجی مشاورینو په مشوره سره د تخمین اختلال د کړنې حرکت او استقامت او پینځی دغای ټاکلو افغانی فور کاسترونه زموږن د هېواد د مختلفو برخو نه دراتلونکو ۲۴ ساعتو داخستی شوی پیشگوۍ یی نتیجه د باختر آزادانس ته لپړی چه د کابل را دیو او اخبارو نو په ذریعه پرې ګران وطن وال خبر شی .

د کلیماتو لوژی یا اقلیم پیژاندلو خانګی دملکی هوایی ریاست د ذی علاقه موسسو (پاتې په ۵۴۶۹ مخ کښی)

د کابل ښار والي تشکيل

ښاغلي پوهاند محمد اصغر
« امرالدين عبادي
» محمد نبي

کابل ښار وال ښاغلي پوهاند
محمد اصغر

ښار وال

مرستيال

اداري رئيس

د کار او جوړه نوو رئيس

ښاغلي مهندس عصمت الله عنايت سراج

د تشکيلاتو د رئيس او د تبليغاتو آمر

ښاغلي محمد يونس خيران

د حفظ الصحتي رئيس

ښاغلي دكتور محمد آصف فقيري

د ښار والي د انجنمن منشي

ښاغلي محمد کبير نور ستاني

د باميرد جریدي مسئول چلوونکی

ښاغلي محمد روبندار مرزي

د محاسبی لوی مدير

ښاغلي حاجي محمد انور

د کار او جوړه نوو فني مدير

ښاغلي غلام حيد ر

فني مشور

اداري مدير

د او بورسو لومدير

د صحتي انجنيري، لوی مدير

د کار لوی مدير

د بارک د سينما لوی مدير

د ترافيک لوی مدير

د تنظيماتو

د لوا زمو

ښاغلي رمضان

« عيد القدير

» محمد کبير

« انجنير عيد الغفور

» محمد بصير سمیعی

« محمد عیسی یعقوبی

« د کر من امان الله حیدری

« حبيب الله

» فقير محمد

د باؤومد ير	د بښاغلي محمد ابراهيم
دمجا سبي مرستيال	» محمد علي
د تصفيي مد ير	» صالح محمد
د وارداتومد ير	» امير محمد
د عاموخذ متو مد ير	» نور احمد ملال
دمحيطي حفظ الصحى لوى مد ير	» روح الله مهتدي
د ترميما تومد ير	» محمد يوسف
د اوبو رسولوفنى مد ير	» محمد اصغر

د کابل بښار والى د ناهيو مديران

د لومړي ناهيى مد ير	د بښاغلي ضياء الدين « اميرى »
د دوهمي » »	» عبدالسلام
د دريمي » »	» عزيز احمد پنهان
د څلورمى » »	» عبدالحميد
د پنځمى » »	» سيد مجتبي
د شپږمى » »	» نور الحق
د اومى » »	» محمد عمر کند هاري
د اتمى » »	» با بنده محمد
د نهمى » »	» رحمت الله
د لسمى » »	» غلام رسول
د بښار والى » »	» عبد الودود

د کابل بښار والى فعاليتونه

د ساتنې او څارنې چاري :

سر بيره برادري چارو او هغو اوامرو چه د ځينو ترميم طلبو پر خود ترميم به باب فني او برآوردى هيتوتوته صا در شويدي د سيند ديوا لونه د شوروى سفارت نرمنځ اونورى د بليولارى ، دنوى بشارد پارك ، قهوه خانه د علاؤ السديسن پمپ هوس او دميرانود جومات رنكول ، د شاه دوشمشيرى د جومات اود مراد خان يو د جومات د ډبرو فرش لپزيدونكى بل اود بښار والى ملكيت ابار تمان ترميمول او د گد رگانه د پله او د شاغاسى د پله ، د باغ عمومى د پله ، د شاه دوشمشيرى د پله ، د بى بى مهرو (رح) د زيارت رنكول، دغه راز د نځاس د جومات اود شيربور د جومات د زينسى تر هيمم او رنكول ، د شوربا زاردتا و بښانې ترميم او كاه گل كارى ، د بښار والى د تشنابو

بشپړول ، د ښار والی د ودانۍ د دوهم پوډر ښاکول او د ښار د کثافتو لاری کولو چاری د ښار والی د ترمیماتو دمد یریت له عمده اجرا آتو څخه دی .

د کار او ساختمان (جوړونې) چاری :

په ۱۳۴۱ کال کېښی چه د کابل ښار والی انکشافی بو د جی د پلان وزارت ته وړاندی شوی د ښار په بیلو بیلو ساحو کېښی اتلس پروژي د ۹۳۵۹۷۵۰۰۰ - افغانیو په حقیقی بیه منظوری شوی . د کابل د عمومی پلان د سروی کارنو دی په سلو کېښی پنځه څلویښت ختم شویدی چه دغه رپوت د متخصصینو د کار له اول څخه یعنی د ۴۱ کال د زمري له میاشتی څخه د ۴۲ کال د زمري ترمیاشتی پوری پدغه برخه کېښی عملی چاری شویدی

توپوگرافی چاری او انالیتی شبکی :

په څلورو کلاسو کی د توپوگرافیشن اجرا کول د توپوگرافیشن د ترصد د څارو مو ندل او ټاکل سر ته رسیدلی او د ترصد په څارو کی سمته پیلرونه درول شویدی او پدو څارو کی پرهیدونه نصب شویدی چه د هغو له سر څخه د مثلثی زاوی په صودت د توپوگرافیشن څارونه سره و نښلوی او په افقی او عمودی توگه د سرحد نتیجی قید شی .

داسترنومی نقطه د کار توپوگرافی د پخوا نه ودانۍ په څنګ کېښی تعبیه شوی او د شپي له مخی په هغه څارو کی ترصد اجرا او زاوی تشبیه پیری او د توپوگرافیشن د کرښو د شیکو ټاکلو له پاره د کار د فیات نقاط نصب او په نژدی (۳۰۰) مربع کیلومتره کېښی پرا مید ونه هم درول شویدی او د ښار په پنځوسو بیلو بیلو څارو کېښی انالیتی شبکی ایښودل شوی او په اساسی کرښو یعنی د ښار په وا ټو کېښی په (۳۸) کیلومتره فاصله پلونو متری اجرا شوی او په بیلو بیلو څارو کې (۷۵) سمته پیلرونه نصب شویدی تر څمکه لاندی شبکی لکه دمخا براتو ، او بوردو لو او برښنا چاری پدرا څه اندازه د توپوگرافی په نقشه کی شامل شوی او د توپوگرافی د بشپړ کولو له امله چا امله کی می د جیا لوجی معلومات حتمی دی د جیا لوجی انجنیرانو پدیره تشبیت شوی او جیا فزیکي او هیدرولوجی معلومات په خوڅو برمه کار یوسره لاس ته راغلل او له دیرش کیلومتره مربع ساحی څخه د فوتو تیا د لیت د ماشین په واسطه فوتوگان واخیستل شول .

سر بیره پر هغه په تنگی سیدانو کېښی د یوه پله جوړولو او د لوگر پر سیند دیوه پله تیروولو د پاره د توپوگرافی چاری بیرته رسیدلی دی

د جیا لوجی انجنیری چاری

سم له پروگرامه سره د بیلو بیلو څارو د جیا لوجی مقصد د پاره د عملی په واسطه خوڅو څارو نه کیندل شوی دی چه په بیلو بیلو څارو کېښی (۳۰۰۰) متره مربع ژوری څاګانی کیندل شوی دی چه د تجزی د پاره د هغو څاګانو او به او خاوره په لابر اتوار کېښی ساتل شوی ده .

د کابل د ښار د آینه ضروری او بوتیه کولو له امله د هیدرولوجی او هیدروجیا لوجی

او فیزیکي تحقیقات شویدی یعنی د متخصصینو په واسطه څاګانې او وبالې کیندل شوی دی او او به یې د باکترولوجی او د ټولو فزیکي خواصو له مخې په لابر اتوار کښې تجزیه شوی دی او د هغو فیصدی کلسیموم، مالګه او نور تر مطالعې لاندې نیول شوی دی. تر اوسه پورې د هیدروجی مقصد د پاره (۳۰۰) متره څا کیندل شوی او د پغمان لوګر او کابل د سېنډو له ویالو څخه د او بو اخیستلو اندازه کیدل همیشه جریان لری.

د پلان طرح کول :

د کابل د پټار د نوی پلان طرح کول چه د مهند سینواو د شوروی ارشیتیکتیا نو له خوا شوی دی او دغه لومړنی طرح د ه څو کله چه د جیا لوجی، هیدرولوجی او فیزیکي هیدرولوجی په مسالو کښې تحقیقات وشي او بدغه باره کښې د معلومات لاسته راشي نو هغه وخت به یې عمومی طرح او نقشه بشپړه شی.

د کابل د پټار د پلان طرح کول :

د کابل د پټار کانا لیزا سیون د کابل د پټار او به رسول، ترانسپورت او مواصلاتی کښې هم د مهمو طرح شویو پلانو له جملو څخه دی. هغه اجراآت چه د شوروی متخصصینو له خوا د کابل د پټار د عمومی پلان په باره کښې شوی دی نو دوی به سلو کښې پنځوس می کار بشپړ شوی دی او هیله شته تر شپږو راتلو نکو میا شتو پوری نور په سلو کښې پنځوس می هم بشپړ شی. د کابل د پټار د نوی پلان په باره کښې د ترتیب او مشوری د پاره د کار او ساختمان (چوډونی) رئیس مسکو ته لاند او څو محله شوروی متخصصین د کابل د پټار د نوی پلان او د پټار والی د مصرف په شاوخوا کښې د غور او مشورې له امله افغانستان ته راغلی دی.

د پټار والی ودانۍ :

د پټار والی د ودانۍ د پاره چه (۴۰۰۰۰) ملیونه افغانی منظوری شوی وی چه کار یې به سلو کښې سل بشپړ شی له دغی جملی څخه د ری ملیونه افغانی په ۱۳۴۱ کال کښې ورکړی شوی وی او د یو ملیونو افغانیو د پلان له وزارت څخه موافقه ورسره شوی ده خو د مالیې د وزارت له لیاری څخه تر اوسه پوری اجراآت ندی شوی او تر استفاده لاندی راغلی سره له هغه هم تر اوسه پوری د پټار والی د ودانۍ چاری په سلو کښې (۹۷) بشپړی شوی دی چه پاتې کار یې امکان لری چه بڅپله د پټار والی له بودجی څخه بشپړ شی.

د ترافیکو د لوی مدیر ایت اجراآت :

هغه ترافیکی اتوماتیک څراغونه چه له خارج څخه غوښتل شوی و په لسو څلوړ لارو کښې نصب او تر استفاده لاندی شوی دی، شل کجاوه والا موټرسا بکلونه چه په جرمنی کښې جوړه شوی او سل فالتو ټوټیر او فوټپا او دوه صندوقه فالتو سامانونه

د هند جمهوريت رئيس ښاغلي دكتور رادا کرشمان هتغه وخت
چې په کابل کېښي دخپلي رسمي استوگني په موده کېښي د کابل
ښار وال پوهاندمحمد اصغر په واسطه د کابل د ښاريانو تحفه قبلوي

په فرما بڼه سره له خارج څخه رارسيدلي او تر استفاده لاندې دې دغه راز د آني
پېښو د وارسې او روغتونو ته د ژوبل شوو کسانو رسولو له امله خارج ته د خلورو
بنزو موټرو فرما بڼه ورکې شوې چې زړه زړه راوړسېږي، په واکو کېښي د کرښو
ايستلو د رنگو خارج ته ئې فرما بڼه ورکې شوي و رارسيدلي دي او له دغو رنگو
څخه په واکو کېښي د رنگ اچولو کار اخيستل شوي او د موټرو د رنگ لاري
ورباندي ټاکل شوي دغه رنگه په رسمي مراسمو کېښي د ترتيباتو نيولو او بنديراني
له امله (۲۰۰) کورني او سيمې کمربندونه، (۳۰۰) چولې پوري ساقداري موزي
(۲۰۰) سپي پوليسي خولې او د موټر سايکل سوارۍ (۱۰۰) سپي پوليسي (پومر) خولې
چې له خارج څخه غوښتل شوي وې رارسيدلي او استفاده وړ څخه کېږي، د ښاري
سروسو د منتظرينو د استفادې له امله (۲۶) اوږدې چوکي ته په شوي او په واکو
ځايو کېښي ايښودل شوي، ټولې ترافیکي لايحې او ستنې، د ښاري بندونو د بند
لځايونه او ترافیکي غرنې د ترافیکو د عملي په واسطه رنگ او روغن شوي او دميوڼد
د آبدې څخه تر بل خشتي پوري او د شاهي بله په شمال کېښي د موټرو له ټکر څخه

د تيريدونکو د ساتلو او د ټکرو د مخنيوي د پاره د لرگيو کټاري درول شوي دي د قه شان د تر افیک د مد يـر يـت د کمپ و د اني ختم شوي دي چه استفاده ورڅخه کيږي د خرڅي د بله د واټ لايحي بشپړ شوي دي، دغه راز د ښار د ننه کمبو د لايحي هم بشپړ شوي دي .

د حفظ الصحی درياست فعاليتونه :

تنظيقاتي چاري د تنظيم د عملي د اوو سوو تنو اداري ما مورينو او نقليه وسايلو په واسطه اجرا کيږي .

نوي پروژه:

نوي پروژه د زلمه ښار د کورو جوړولو د پاره د يو شمير بيت الخلا گانو د جوړولو څخه عبارت دی چه له عاشقانو او عارفانو څخه شروع شوي او د دغسې بيت الخلا د جوړولو د پاره يو کور (لس مليونه) افغاني تخصیص شويدي بله پروژه د نوو عصري عمومي بيت الخلا نو جوړولو له امله د ښار په څلور له ازدحامه ډکو محايو کښي ده چه د ټولو خلکو د استفادي د پاره د ښار په څلورو بيلو بيلو محايو کښي جوړيږي بله پروژه د کثافاتو لرې کولو پروژه ده چه د کورو د تنظيم او دمچانو مخو کولو د پاره ده او د آزمويني په ټوگه په نوي ښار کښي د پارک سينماتو نژدې چه په دوهمه ناحيه پوري مربوط دی تشکيل شوی او له يوسل او پنجوسو کورونه زيات تر کنترول لاندی نيول شويدي چه سربيره د بېرلو په ايشو دلو ، څارنه او دکثافتو په تشولو، د کورو د بيت الخلا گانو او د کور د محيط د حفظ الصحی صحی څارنه هم کيږي .

درېمه پروژه د محيطی حفظ الصحی له پروژي څخه عبارت ده چه په عمومي ټوگه د ښار سرکو او بازارو د تنظيماتي څارنه کوي چه د خورا کي ښانونو د کانو هوټلو او سوار چيانو او نورو دروغتيا له مخي څارنه کوي ښاروالي د ښار په بيلو بيلو محايو کښي د کوچنيانو د پاره يوڅو باغچي هم جوړي کيږي دي اوڅو نورې باغچي د پروژي تر جوړونه لاندې دي ځکه به نوي ښار، د پروان په کارته او په نورو محايو کښي د کوچنيانو د پاره باغچي په نظر کښي نيول شوي دي کوچنيان استفاده ورڅخه کوي خو په زلمه ښار کښي دغه موضوع په نظر کښي نه ده نيول شوی ځکه دغه موضوع د کوچنيانو د پاره دروغتيا خطر پيدا کوي دغه راز په زلمه ښار کښي خوداسي کورونه شته دي چه بيت الخلا گانې يې د کوڅي د تنگوالي د يوله بله نژدې والی او د تيارې په اثر اصلاح کيدي نه شي موسم له نوي پروژي سره داسي په نظر کښي دي چه به هر گڼدر کښي شو يوله بله سره نژدې کورونه و بيري او دروغتيا د نقشو د شقو له مخي دهماغه گذر د کوچنيانو د پاره باغچي ورڅخه جوړي او د هغو کوچنيانو په استفاده کښي يې بريږي چه له يوبي خوا به هغه د گذر نه اصلاح کيدونکي کثافتو نه له منځه لاړشي له بلې خوا به د کوچنيانو د پاره باغچي جوړي شي، د مربوطو باغو اصلاح کول هم په نظر کښي نيول شويدي .

داو بوسولوعومومي چاري :

ددغي خانگي نوې پروژې دښار په دريو برخو کښي لکه په (نوې ښار، زاړه ښار او کارته) کښي دښاري شپکي له تيرو لو شخه عبارت ده، ددغي ښاري شپکي تړون دجاپان

په کابل کښي دپښتونستان په واک کښي دخيبر رستوران

ترمخ فواره لرونکي حوض

له گوشو کمپني سره شويدي چه نلونه او وړد ساما نونه ئي په دې ورځو کښي کابل ته رارسيدلي او د شپکو کال د همدې کال دلړم او نيندي دمياشتو شخه شروع کيږي البته سر بيره د پيمان او د علاوالدين دځاگانو پراو بو ددغي شپکي او د کابل دښار د پاره به د فرعي له او بو شخه هم استفاد دوشي سر بيره پردغه شپکه د (۲۵۰) نلو تيرو ل د حريق ضد سلو نلو نو سره په نظر کښي نيول شوي او عملي به شي.

د روغتيا د انجنيري چاري:

د روغتيا انجنيري په سړ کال کښي دغذا ئي مرکز د نابنا ياغو، دلبنيات پلورونکو فصا بانو، کله بخوونکو، کبابيا نور رستورانو، ميوه پلورونکو او نورو دکانو دپاره چه خورا کي شيان لري د روغتيا نقشه طرح شوي د روغتيا او دعامي روغتيا د گټورو موادو سره نوموړو دکاندارانو ته ورکول کيږي او دخورا کي شيانو څارنه د روغتيا پالو په ذريعه سره کيږي.

د تشکيلاتو رياست اجراءات :

د تبليغاتو چاری: د پامير جریدې له شمار یا نو څخه د شماروالی د فعالیتو بلاغیو او هیلو په منعکس کولو او د شمارې مسألو په چارو کې د بشپړ د بشپړ یا نو همکارۍ جلب کېدی او د بشپړوالی او بشپړ یا نو ترمنځ د فکري ارتباط وسایل برابر کېدی او د خپلو خبرو نو په لې کېښي ئې گټور معلومات ور کېدی او د کابل محترمو بشپړ یا نو ته ئې موقع ور کېدی چه د بشپړی مسألو په باب د خپلو نظریو او انتقا دانو په څرگندولو کېښي استفاده ور څخه وکړی، دغه را زد دغی جریدې کار کوونکو د بشپړوالی له مربوطو څانگو څخه د بشپړ یا نو څخه بونه، نظر یی او انتقا دونه لاس ته را وستلی او د بشپړ یا نو په عامو ا نظرا رو کېښي ئې منعکس کېدی، سربیره پر هغه د پامير جریدې دارتزاقي مواد او د عامه ضرورت د نورو موادو د نرخنامو د خپرولو له لیاری د بشپړ یا نو د وسایې او د نرخو د تثبیت د پاره خدمت کېدی او د بشپړوالی له مقرراتو څخه د محسوسو او مختلفينو د چرایو د لستو خپرولو له لیا ری د یوې انتبا هی وسیلې په حیث یی فعالیت کېدی .

د لسگونو ناحیو چاری: د لسگونو ناحیو مدیرانو له کابل بشپړ یا نو څخه د شاهي کرایې تحصيلولو په برخه کې د کورو، سرايو دکانو او اپارتمانو د صفایې د محصول په اخیستلو کې د بشپړ دکاندارانو او کاسبانو ته د صنفی جواز لیکو په ویشلو د کابل د بشپړ د ځمکو د احصایې او د عسکری مکلفیت د چارو په واری کېښي د معامله دارانو په جلب او د دهنوی د اصولی مرحلو په پوره کولو کېښي له وزارت څانگو، مؤسسو او دولتی ادارو سره په همکارۍ کېښي او د خپلو مربوطو او متعلقو تنظیماتې چارو په واری کېښي او لکه د بشپړی نقشې څخه د خلاف، ودانیو څخه بې اجازې ودانیو څخه د منع کولو د تعمیراتې مسألو او د عواگانو د دخل کولو له قبیلې په تعمیراتې چارو کېښي د بشپړوالی د مقرراتو په تعینولو او څارنه کېښي فعالیت کېدی دغه شان د بشپړ یا نو دارتزاقي او مصرفی موادو د نرخنامو توزیع کول او په مربوطو منطوقو کېښي د روغتیا د مقرراتو تطبیق، د زبې بدنو مېو او وادو کولو د احصایو ترتیبول او تهیه کول او د بیجا په او ه ضرور عادتو او رسو مو څخه مخه نیول د ناحیو د مدیرانو له وظیفوی چارو څخه دی چه ټولې ئې سرته رسولی دی .

د عامو خدمتو اجراءات:

د عامه خدمتو مدیریت د بشپړ یا نو په همکارۍ سره نه یوازې د نرخنامې دکاندارانو ته توزیع کېدی بلکه لکه کابل راهیو، دانیس دملی وړغیانی او د پامير جریدې په ذریعې د کابل د بشپړ د خپرو نو په وسیله له نرخ ټا کلو سره ټول بشپړ یا نو هم خبر کېدی پخوا چه په هرو پنځلسو وړغو کېښي (۷۳۲) قطعې نرخنامې دکاندارانو ته توزیع کیدلو اوس (پاتې په ۵۶۰ مخ کېښي)

د پير منډو سيمې د پراختيا د لوی رياست تشکيل

رئيس پشاغلي دكتور عبدالوکیل

اداري مرستيال »

تخنیکي » سيد وحدت شاه

د کندهار د ملکیتو نوو د تئبیت رئیس پشاغلي غلام محی الدین

د لښکر گاه » » » سيد عباس

اداري رئیس »

د افغاني دستگاره رئیس » محمد يعقوب لعلي

د تخنیکي معاونیت

اداري آمر » فتح محمد

د بودجی لوی مدیر » عبدالرسول پښتون

د مخصوص قلم لوی مدیر » ياقوت شاه ضمير

د املاکو لوی مدیر » عبدالستار ضيا

د کرهڼی لوی مدیر » عبدالحکيم

د پراختيا لوی مدیر » شاه محمد

د کرهڼی د ودانيو لوی مدیر » محمد ابراهيم سپاهی

د ناقلمینو » » عبدالغفور صدیقی

د کرهڼی د محاسبی » » سيد عليشاه

د لښکر گاه د ودانيو » » عبدالرحيم

د کمپنی د تصفیې » » سيد محمد

د چاه انجیر دستگاره

د انجیری لوی آمر » انجیر محمد امان

د چاه انجیر د افغاني دستگاره

اداري مرستيال پشاغلي محمد کریم نصرتی

د ودانيو د فنی شانگی

عمومي آمر » مير حسين سادات

د خدمتو او مامورينو مدیر » عبدالوهاب فرزانه

د هاي دور لوزی

د لوی مدیریت مرستيال » غلام دستگیر شمه

د ظاهرشاهی و یالی د آبیاری مدیر
 د تخنیکي معاونیت انجنیر
 دلپنکر گاه د ایسی تدریسی مدیر
 د ښوونې او روزنې مدیر
 د عامې روغتیا مدیر
 د کندهار په حوزه کې د ملکیتونو د تثبیت مدیر
 د کرهڼې د نسل اخیستلو مدیر
 د ګرځک دروغتون سرطیب
 د عمومي محاسبې مرستیال
 د تادیاتو مدیر
 د هیلمند د سیمې د انکشاف د لوی ریاست او د افغانی دستګاه مامورین
 په ګا بل کېښی:

د نمایندګۍ او د افغانی دستګاه رئیس ښاغلی عبدالحي قاضي
 د افغانی دستګاه مرستیال ښاغلی محمد اعظم
 د کابل د نمایندګۍ مرستیال او د څیبر دستورانت آمر ښاغلی محمد علم

فعالیت‌های ریاست عمومی انگشاف

وادی هیرمنند

امور توسعه زراعتی :

این شعبه در ظرف سال گذشته توانست که اهالی را تشویق و ترغیب نماید تا از همه اوتار به اعمار یک تعداد منازل نشیمن کم مصرف و صحیح بپردازند. روی هم رفته تعداد ۴۰۰۰۰ منزل را بکوزریمه زارغان در تمام ساحه ها اعمار شده در حدود پانزده تعمیر است. معاونت هاییکه از این دهگذر به دهقانان حوزه صورت می گیرد شامل تهیه سنگک تهاد - بناه و نقشه تعمیرات میباشد صاحبان منازل پول مواد و عمله را در ظرف سال به اقساط جداگانه می پردازند .

بائر رهنمایی های کشت پنبه سال جاری مردم بر ۴۴۰۰۰ هزار جریب زمین بالغ میشود همچنین شعبه توسعه زراعتی همواره از بذر پنبه مرا قبت نمود و را جمع به آبیاری - خیشاوه - و قلعه آن وقتاً فوقتاً دهقانان را رهنمایی و همراهی میکنند .

دستگاه حلاجی

این دستگاه که عنقریب فعال میشود د بچهار حصه مشتمل است که در فی ساعت ۱۴ عدل پنبه محلول (عدل مساوی ۵۰۰ پوند) را تولید میکنند .
 قیمت این دستگاه بشمول تعمیر آن به مبلغ ۱۸۰۰۰۰ دالر تمام گردیده است.
 در سال گذشته به اندازه پانزده تن انبار مصنوعی و آلات زراعتی از قبیل

کراچی دستی فیچی ، بیه‌های دوا پاشی و غیره آلات برای اهالی فر و ش و يك قسمتی هم به منظور تشویق طور رایگان به ایشان داده شده است . همچنان یکمقدار تخم جوب و نبات نیز طور رایگان برای علاقمندان آن توزیع گردیده است . مقدار تخمیکه سال گذشته از طریق کمک های خارجی امریکا وارد شده بالغ بر ۲۴۱ پوند میگردد که يك مقدار آن بدسترس زارعان گذاشته شده است . این شعبه نه تنها به امور فوق الذکر توجه دارد بلکه احصایه بذر نبات و محصولات زراعتی را در ساحه های پروژہ وی همه ساله اخذ و از آن استفاده مینماید بدینترتیب سالانه بهزاران جریب زمین کشت و زراعت میشود .

جنگلهای :

قبل از غرس نهالها به اندازه ۱۷۸۴۸۹ متر جوی سابقه پاك ۲۲۳۶۲ مترجوی جدید برای غرس و آبیاری نهالها حفر کرده و به تعداد ۲۰۱۲۲۷ غوجه جهت غرس نهالها کنده شده که در همه بهزاران اصله و قلمه نهالهای مثمر و غیر مثر غرس و بصدها سیر تخم نباتات و درختان در قوربه های مربوط هم بذر گردیده است . همچنان در قسمت غرس اشجار و بته‌های زینتی نیز اقدامات عملی صورت گرفته که از همه آن نتایج مفید و مثبتی حاصل شده است .

شعبه ناقلین :

شعبه ناقلین معاونیت زراعتی وادی هیرمند از تاریخ ماه می‌میزان ۴۱ الی اخیر سنبله ۴۲ به اسکان و توزیع زمین برای رؤساء ۱۳۵ - خانوار ناقلین اقوام مختلف در نقاط زراعتی و خارج زراعتی موفق شده است . هکذا مرا تب اسکان و توزیع ۲۳۲ - خانوار تحت اجراء میباشد .

شعبه املاک :

الف - شعبه فارم ماشینی .

بنابر صوابدید دولت وسعت فارم ماشینی در حوزة مارجه از ساحه ۴۰۰۰ جریب سال ۱۳۳۹ به رقبه ۲۰۰۰۰ جریب در سال ۴۱ تصفیر یافت . ساحه این فارم ها در وادی هیرمند تا اواخر پلان پنجساله دوم در حدود اضافه تر از يك لك جریب زمین وسعت می یابد . در دوران فعلی فارم ماشینی پنبه و گندم بحیث تولیدات عمده شیدر بصفت کود سبز جهت تقویه زمین تحت بذر گرفته شده است که پائسر آن مناصفه اراضی تحت کار پنبه و نصف دیگر آن گندم کشت گردد . شیدر بعد از رفع حاصل بحیث کوردسبز جهت تقویه حاصلات پنبه که بعد کشت میگردد استعمال میشود .

ب: شعبه اراضی :

تا کنون توسط این شعبه برای بیش از ۲۰۰۰ - خانوار ناقلین از اقوام نقاط مختلف مملکت در وادی هیرمند اراضی توزیع گردیده است که از آن جمله تخمیناً ۱۰۰ - خانوار آن در ظرف ششماه اخیر اسکان شده اند .

ج: شعبه سروی خاک :

نقشه تصنیف برخی اراضی تارنگ ، مارجه و قسمت از شمالان تکمیل و فعلاً مطالعه اراضی خوزه درویشان تحت کار بوده و به اسرع وقت اختتام می پذیرد .
نتایج اجراءات این شعبه برای امور انکشاف اراضی دستگاه ساختمانی افغانی بحیث راهنما بوده و به کمک آن اراضی غیر قابل انکشاف مشخص و مانع انکشاف بعدی آن شده و از مصرف بیجا جهت هموار کاری جلوگیری بعمل می آید در ظرف ششماه اخیر تصنیف اراضی زراعتی شمالان صد فیصد و در حوزة درویشان به حدود نود فیصد تکمیل شده است .

د: شعبه واردات :

برای اینکه اراضی مربوط حکومت خاره و لامزروع باقی نماند زمین های مذکور توسط این شعبه به اجاره داده میشود زمین های قابل اجاره سالانه در حدود سه هزار جریب زمین بالغ شده و حق الاجاره این زمین ها تحت تحصیل گرفته میشود .

شعبه تعمیرات :

در دوران سال ۱۸۱ - باب منزل در حوزة شمالان باشش باب تعمیر در بلاک ۶ - مارجه برای ناقولین مربوطه اعمار شده است . همچنان در ضمن جریان ساختمان های مربوطه به ناقولین پانزده باب ساختمان های مورد ضرورت دیگر نیز در ساحه های مختلف اعمار شده است .

شاپ ترمیماتی :

این شاپ از بدو تاسیس تا کنون آلات و سامان تخنیککی از قبیل ترکتورها و غیره را بقدر امکان ترمیم و اصلاح نموده است .

شعبه نسلگیری :

۱ - دستگاه لبنیات این دستگاه مشتمل از ماشین پاستورایزر شیر هموجناایزر ، قیماق کشی ، مسکه کشی ، پنیر سازی ، شیر یخ سازی ، قالب نمودن مسکه ، بوتل شویی ، سرد کننده شیر ، تانک ذخیره بایر و ماشین های سرد خانه به مقصد ذخیره تولیدات و محصولات دستگاه میباشد که فعالیت های آن جار بست که ظرفیت این دستگاه بصورت عموم روزانه ۱۰۰ گالین شیر میباشد .

همچنین در تربیه گاو ها از نسل دور که علی الخصوص بین برونسویس و وطنی نتیجه خوبی از لحاظ تولیدات شیر ، گوشت و قلبه بدست آمده و به اثر این مفاکوره از جوانه گاو های نو برونسویسی - ساهیوال - تریبارکر نسل های دور که اخذ و نسل های مذکور هم قسم خالص نگهداری میکردد .

در سال گذشت در تعداد گاو های شیری ۱۵ فرد اضافه شده و باین صورت مقدار تولیدات شیر چه از لحاظ تغذیه مناسب و چه از مدرک علاوه شدن این گاو ها ۳۰ فیصد بلندترفته است .

تعداد نرگاو‌های که برای ناقل در ۹ ماه گذشته توزیع گردیده به ۷ - فرد نرگاو میرسد و همچنین به تعداد یازده فرد دیگر بغرض فروش در بازار عرضه شده است. همچنان بتعداد ۲۴ فرد کوساله نرو ۲۵ فرد کوساله ماده دو جریان سال تولید و تربیه شده است.

از برج حوت ۴۱ - الی ۱۵ جوزا ۱۳۴۲ به تعداد ۶۵ بیضه تخم مرغ خا نگی از نسل نیو همشیر و ۵۶ بیضه تخم مرغ آبی از نسل وایت بیکننگک دگک که نتیجه خوبی داده به اهالی غرض انتشار و ازدیاد نسل بفروش رسانیده شده است.

همچنان در اخیر برج حوت ۴۱ به تعداد ۸۰۰ قطعه جوچه یک روزه از نسل وایت لکهارن ذریه کماک‌های خارجی امریکا از بیروت توريد و تحت تربیه گرفته شده است.

پلانیهای آینه‌ده تربیه مرغ :

۱ - تربیه مرغ خانگی به متعدد تجارت و اهمیت اقتصادی آن وسعت داده میشود در نظر است که به تعداد چهل و پنجهزار بیضه تخم جوچه کشی شده و تعداد زیاده آن بعد از مدت هشت هفته به فروش رسانیده شود.

۲ - دو پایه ماشین جوچه کشی هر یک به ظرفیت ۲۵۰۰ بیضه تخم با یک تعداد وسایل ضروری پرورش جوچه از طریق اداره همکاری بین المللی امریکا وارد شده است.

۳ - چهار ترمیر برای چوپا کشی و تربیه تخم گذاری مرغها تحت ساختمان بوده و در ششماه آینده تکمیل میگردد.

۴ - همچنین یک پایه جنریتر دیزلی به نزدیک تعمیر مرغها آنها بغرض استفاده در مواقع ضروری تهیه و نصب میگردد تا در صورت بروز خرابی در برق آبی ازان استفاده شود.

شعبه نسلگیری در هرصه پنج سال گذشته بنا بر انتخاب و جوره نمودن قچ‌های سفید و مظلوب یک تعداد گوسفند های بدست آورده که رنگ و پشم آنها سفید و وزن پشم حاصله بطور اوسط چهارونیم پاو و همچنین مقدار گوشت آنها از ۱۰ الی ۱۵ پاو زیاده تر از دیگر گوسفندان اصلاح نشده میباشد.

شعبه نسلگیری فعلا به تعداد ۴۲ فرد قچ‌های سفیددقوی الجثه را برای نسل گیری مالداران جهت فروش آماده کرده است.

بمنظور تربیه حیوانات شعبه نسلگیری در حوزه نادعلی - مارچه یک یک اراضی را بصورت فارم تجربوی جهت تهیه علوفه حیوانات تحت استفاده خویش قرار داده تا بدین وسیله علوفه موود ضرورت را حاصل بتواند کرد.

همچنین این شعبه در نتیجه یک تعداد اسب‌های مورد وزارت دفاع ملی و تولید قاطر جهت ضرورت دهقانان ساحه وادی هیرمند مصروف فعالیت بوده، یک تعداد نسل

خارجی را جهت بهتر ساختن نسل مای وطنی تو رید و هم نسل های بهتر و مانی را از دیگر مواضع بدست آورده است .

فارمهای تجربی :

این شعبه ۷۶ نوع گندم و جو داخلی و خارجی را در تجربگاه های بولان و مارجه تحت تحقیق و تجربه قرار داده است .

همچنان از ۲۷ نوع علوفه در تجربگاه مارجه از ۱۶ نوع بولاف در تجربگاه بولان ، از ۲۱ نوع رشقه زرع شده در تجربگاه مارجه نیا یج مفید و مثمیری حاصل شده است .

دستگاه ساختمانی افغانی :

این دستگاه در بهلوی اجراآت روزانه خود بقوت وسایل دستداشته عصری و کارکنان و وزیده خویش در ساحه انکشاف اراضی مثل احداث کانالها، حفر چاههای عمیق ، بر چاوه ، جویها و انهار عملاً کارهایی کرده است همچنان ساختمان پل های دلا آرام ، فراه رود ، چیچه ، شینیندی و هاشمی و مراقبت سرکهای مربوط بداخل پروژه از اجراآت عمده و قابل تذکر این دستگاه میباشد .

علاوه بکتمداد عمارات و ساختمانهای عصری خورد و بزرگ در نقاط مختلف پروژه های مربوط اعمار شده که برخ آن تکمیل و بعضی آن در شرف اكمال میباشد .

توسعه و تقویه کمپ های ساختمانی :

اصلاح - تقویه و از دیاد در بناها و تسهیلات کمپهای چاه انجیر ، در ویشان تانک سراج و منزل باغ که معد اجراآت اساسی و عمده دستگاه است از مفردات بلان است . دو منزل رهایش در سال ۱۳۴۱ تکمیل گردیده است . يك خانه دیگر یکه در لشکرگاه تعمیر آن در سال ۱۳۴۲ آغاز یافته بود تا اسد ۴۲ هشتاد و پنج فیصد تکمیل شد و در عین حال کار دو خانه دو منزله دیگر جریان دارد .

تانک های ذخیره پترول و دیزل چاه انجیر :

اعمار تانک جدید ذخیره پترول در داخل چاه انجیر در سال ۴۱ تکمیل یافت . حصار سیمی قسمت شمالی کمپ که قبلاً غرض سهولت تعمیر تانک بر داشته شده بود دو باره نصب گردید و هم بطول يك کیلو متر زا بر جدیدی در قسمت شمال چاه انجیر غرض دفع سیلابهای دشتی تکمیل شده است .

دستگاه مولد برق گر شک و سیستم توزیع آن :

ترمیم جنریتروم استیشن برق گر شک تکمیل و پنج ترانسفار مره ۱۶ کیلوواته در شهر لشکرگاه نصب گردید . لین دو انبی محبس لشکرگاه ، بل لشکرگاه ، تانک سابق آب و عمارت جدید که نزدیک تانک نمبر ۲ واقع است بالا بن ۳۳۰۰ ولته در سه قطار که هر يك بطول ۱۱۷۰ متر باشد نیز انجام داده شده است .

سیم ۲۲۰ واتر بطول ۷۳۱ در عماریات جدید الاحداث امتداد یافته و چند عدد ترانسفارمرهای ۲۵ کیلو واتر نیز نصب گردیده است.

ترمیم مجدد کانال بغرا:

از جمله مفردات این پروژه که ترمیم و استرکاری چهارده کیلومتر کانال بغرا و پانزده کیلومتر کافال مارجه و ترمیم قسمت سنگک کاری سر بند بغرا ترمیم کانال درویشان و کانال هزار جفت را احتوا میکنند کار بالا کاری بغرا از ستهشن ۱۰۰-۶۶ تا ۶۰۰-۷۰ بغرا در سال ۴۱ الی اخیر جو زای ۱۳۴۲ انجام شده است. خاک مناسب برای استرکاری کانال بغرا جستجو شده است و محل دو کانال بای پاس برای قسمت شرقی مارجه نیز تعیین گردیده است. پاک کاری کانال ۴۵۰۰ متر.

فعالیت‌های مدیریت عمومی حفظ و مراقبت معاونیت آبخیزگی:

اُپریشن و کنترل:

کنترل و عملیات روزمره بندهای کجکی و از غنداب برای مقاصد آبیاری عبارت است از بازرسی و نظارت دروازه های بند و تونل ها و نظارت مقدار آب در بندها و عملیات از دیاد و تنظیم جریان آب از بندها.

آب رسانی در پروژه های هیرمند و از غنداب توسط کانال های بغرا، شمالان درویشان ظاهر شاهی ترنگ صورت میگیرد این کانال ها تماماً دارای سر بندهای اساسی است که بصورت فنی ساخته شده و در طول کانال ها ساختمان های کانکریتی دیگر نیز از قبیل دروازه ها پرچا به ها و دهنه های نهرهای فرعی و شریعه های فرعی برای مقاصد آبیاری تعمیر شده است.

در طول سال گذشته شعبه آبیاری مطابق به احتیاجات زراعتی و درخواست موظفان زراعت به پروژه های مربوطه آب رسانیده و در عملیات و بهداشت شبکه های آبیاری داخل پروژه اهتمام داشته است.

این شعبه توسط موظفان آبیاری را پورهای مقدار آب مصرف شده را نیز در بعضی ساحات ترتیب و ثبت داشته است:

حفظ و ترمیمات:

این حصه کار مراقبت فنی تمام دروازه های جرهای ثقیل، توربین ها، آلات برقی، دهنه های و ترمیمات مشرفه، بند ها، کمپ ها، کانال ها را در بر میگیرد همچنین شامل ترمیم و مراقبت روزمره و متمادی کانالها و زابرها از قبیل لای کشی و رفع جا منک و لخ از کانالها و زابرها میباشد. مراقبت سرک های بازو، زابرها و کانالها و تعمیر منازل دفاتر موظفان بند ها و کانالها و آسیاب ها و تهیه سنگک برای اصلاح خرابی آب بردگی در حصه های تحتانی و فوقانی بناها و ترمیم خود بناها نیز در آن شامل است.

فعالیت های شعبهٔ صحت عامه هیرمند:

در تمام شفاخانه‌ها و مراکز صحتی وادی هرمنند که ۵۶ بستر را در است پروگرامهای طب وقایوی کلینیک حمايهٔ مادران و اطفال معاینه و تداوی اطفال (ذکور و انث) و نیز پروگرام حفظ الصحه محیطی و وظایف کار بیج منظمهٔ جریان دارد. نفوس این ساحه که عبارت (از ۱۹۰۰۰۰ نفر میباشد، مراکز صحتی مربوط حین مراجعهٔ مریضان بتداوی و معالجه لازم شان میسر دارند.

وارسی از پروگرامهای وقایوی:

عبارت از پروگرام مجادلهٔ ملاریا، مجادلهٔ حمای لکه دار، واکسینیشن های چیچک محرقه و کولرا، حفظ الصحه محیطی و تبلیغات صحتی، حمایه مادران و اطفال میباشد که فعالیتهای مذکور بصورت متداوم در و ام داشته است.

مجادلهٔ حمای لکه دار:

در ظرف سال گذشته به تفصیل زیر در مساجد، مکاتب، منازل، دکاکین، بازارها محبس ها، هوشها، و اقامتگاههای ژاندارم و پلیس سرایها، بودردی، دی، تی ده فیصد تطبیق گردیده است.

واکسینیشن:

۵۷۵۵۴ نفر واکسین چیچک، ۲۹۴۰ نفر واکسین محرقه و ۴۲۰ نفر واکسین کولرا شده اند.

پروگرام حمایهٔ مادران و اطفال:

شیر بودری و روغنی، صابون و ویتامین درد و هفته یک مرتبه طبق مقررات ریاست روزنتون از شفاها و مراکز صحتی بوسیلهٔ اشخاص موظف توزیع گردیده و رایبور صرفهٔ آن مسلسل به ریاست روزنتون و یونیسفر ستاده شده است.

حفظ الصحه محیطی و تبلیغات صحتی:

برای تمهیم مبادیات حفظ الصحه و تفهیم مسایل مراعات صحتی آن باهالی و باشندگان این ساحه نشان دادن فلمهای صحتی در مورد تربیهٔ اطفال استعمال آب نوشیدنی و حفر بیت الخلاء نمونه‌نی لازمه بعمل آمده است.

معالجه و تداوی در شفاخانه‌ها و مراکز صحتی:

در بولی کلینیک مردانه لشکرگاه ۲۰۷۹۳ نفر معالجه و تداوی شده اند.

شفاخانهٔ مستورات:

بواسطهٔ این شفاخانه ۸۳۲۱ نفر زن و طفل معالجه گردیده اند.

کلینیک امراض زهرویی:

بصورت عمومی مراجعینیکه اشتباهاً عوارض امراض زهرویی داشته اند و نیز بلااستثنی تمام افرادی که بحیث مامور و یا مستخدم شامل کار شده اند مجاناً معاینات خون شان اجرا

(بقیه در صفحهٔ ۵۵۶)

د کليو د پراختيا د رياست تشکيل

پښاغلی عبدالوهاب ملکيار
محمد سرور

رئيس
اداري مرستيال

فني مرستيال پښاغلی عبدالعبيد بدخشي
د گلزار د ملي روزني د مرکز
لوی مدير پښاغلی مير محمد اسماعيل راحل
اداري مدير « غلام حسن صالحی »
د پلټني « محمد کبير سمیعی »
د خپرونو « غلام حبيب نوایی »
د تعميراتو « غلام ديبتيکير سلطان »
د ننگرهار ولايت
د پروژولوی آمر « عبدالواحد نجم »

د کليو د پراختيا د رياست پښاغلی
عبدالوهاب ملکيار

د کليو د پروژي د پراختيا

د رياست فعاليتونه

لاسی قولنی د پراختيا پروگرامونه د څرنګو ا لې به لحاظ ددی څخه عبارت دی
چه باید په دی لپاره کښی قول و کړی د ژوندانه د سطحی د لوړوونی لپاره په کومه
اندازه چه دوی توان او قدرت وی که کوشش ته دوام ورکړی او همداراز دولت
له خوا د تخنیکي خدمتونو په باب دخلکو د تشویق په غرض د حان سیره مرسته او وړو
تربله معاونت چیر زیات موثر ثابتیږی.

د کليو د پراختيا لومړنی پنځه کلن پلان او دهغه هدفونه په لاندی ډول دی:
۱. په کرهڼه کښی د عصري میتودونو او تکنیکونو د معرفتی په وسیله د کليو لویو
د حقیقی ګټو او د تولیدی مسؤولانو پر مخ بیول، د وختیا او د وختیا مسؤولانو، کو پراختیا
د کليو واپه لاسی کارونه او داس نور.

۲- د جماعتو نو جوړول او برابرول، د ښوونځيو جوړول او دخلکو د ژوند د ښه والي لپاره د تفريحي محايو نو جوړول او داسي نور.

۳- په محانونو کښي د مرستو او کومکو نو روحيه او حسن پيدا کول او دکليوالو ترمنځ د همکارۍ روحيه ژوندۍ ساتل د دې دپاره چه دخلکو د اجتماعي او اقتصادي پرمختگو نو د دايمي اساس بسپه تشکيل کړي.

۴- د بوي داسي اداري جوړول چه د کلود پراختيا په لپاره کښي د هغو په واسطه غځي وزارتونه وکولي شي چه دکليوالو د ژو ندانه دسويي د لوبه بدو لپاره د مرستي او کومک په غرض خپل منابع د دوي د استفادې لپاره دوي ته وسپاري.

نو په دې وجه د ټولني دانکشافني پروگرامونو اصلي غايه او هدف يوازي دکليو دخلکو د زمينيت بدلول او په دوي کښي په خپل محان کښي د اعتماد روحيه ترزيقول او د ښه ژوند او د ژوند د ښه والي آرزودو.

همدار ازه دوي کښي د امفکوزه پيدا کول چه د کرهڼې او مالدارۍ د پرمخ بيولو په لپاره کښي گټور کومکو نو او فعاليتونو ته التفات وکړي او دکليو د جرگو جوړولو مرکزونه په نظر کښي ونيسي. دکليو د بلانو نو ترتيب او دکورونو اصلاح روغتيا او د محيطي روغتيا ساتنه. تعليم او تربيه او اساسي تعليمونه، واده، صنايع او اجتماعي بهيود د دې ټولني عالي مرامونه دي.

او دا ټول فعاليتونه په موثر او مرتب ډول سره سرته رسيدنې مقصد دا چه دکليو د پراختيا په هره پروژه کښي په بيلو بيلو چارو کښي فني کارکوونکي د پروژې د امر تر اثر لاندې کار کوي چه د دوي دغه فعاليتونه او کار د فکر په وحدت او نظر سرته رسيدنې. دکليو د پراختيا ټولنه د اول محل لپاره د بوي کليو الي او اړمتيا پروژي په شکل په دوه کليو کښي (شيوکي اوده يعقوب) په امتحاني ډول د ۱۳۳۳ کال داسد په مياشت کښي د پوهنې، روغتيا، کرهڼې، اجتماعي بهيود او روستايي صنايعو د يولي گټورو عملي فعاليتونو د ښودنې په غرض منع ته راغله.

دغه پروگرام د پير د خپل اهميت ثابت کړي شو او ورسره د لو مړني پنځه کلن پلان د راتگ سره يي د يو ملي پروگرام شکل محان ته پيدا کړ. او کال په کال يي پراختيا ومونده لکه چه د ۱۳۴۱ کال تر اخره د هيواد په نسبتاً وروسته پاتې سيمو کښي يوولس پروژي جوړې او په کار واچول شوي اولادوام لري، په روان کال کښي درې پروژي نورې پرې زيا تې شوي چه ټولي خوارلس پروژي کيږي.

د دې دريو پروژو مقدماتي هتياوي پوره شوي او د پرا نېستو په شرف دي
مر بوطي پروژي په لاندې ډول دي:

شماره	د پروژې محاي	د تاسيس نيټه يي	د کليو شمير	نفوس يي
۱-	د شيوکيو پروژه	۱۳۳۳-اسد	۱۱۴-کلي	۳۲۷۶۱-تنه
۲-	د لوگر لومړي پروژه	۱۳۳۵-د نور	۱۱۳	۳۹۲۱۵

۳-	د پروان د سيد خيلو پروژه	۱۳۳۸-د حمل	۱۲۰- کلي	۵۲۲۳۸ تنه
۴-	د لوگر د دوهمه پروژه	۱۳۳۸-د ثور	۹۱- »	۵۶۷۵۹ »
۵-	د نورستان د لنهې سيند پروژه	۱۳۳۸-د ميزان	۳۸- »	۱۶۰۸۰ »
۶-	د مهاجې ميدان پروژه	۱۳۴۰-د ثور	۱۲۷- »	۴۳۵۳۵ »
۷-	د ننگرهار د بيج ددرې پروژه	۱۳۴۰-د جوزا	۹۴- »	۴۴۶۵۰ »
۸-	د غزني د اندهو پروژه	۱۳۴۰-د ثور	۲۷۰- »	۳۱۹۴۶ »
۹-	د کند هار د پنجوايي پروژه	۱۳۴۱-د اسد	۳۴- »	۷۸۱۲۰ »
۱۰-	د بدخشان د اشکاشم پروژه	۱۳۴۱-د سنبله	۸۲- »	۳۰۹۸۳ »
۱۱-	د باميانو د يکاو لنگک پروژه	۱۳۴۱-د اسد	۱۷۶- »	۵۲۲۰۰ »

په روان کال کېشې نو ري درې پر و ژي په لاندې سيمو کېشې پراختيا

شوي دي .

۱۲-	د وردکو پروژه	۶۵۶ کلي	۷۴۸۴۷- تنه
۱۳-	د باميانو د پنجو پروژه	۳۷۱- »	۸۸۹۴۰ »
۱۴-	د بکتيا د شمکتيو پروژه	۱۱۷- »	۲۴۶۱۰ »

د دغو پروژو د عمومي شمير څوار لسو او د کليو شمير يې (۴۲۱۳) او د نفوسو شمير يې (۶۴۳۲۸۴) تنونه رسيدلي . او د بدخشان د جرم او د ننگرهار د خولو يا هڅو او د پکتيا دارگون په سيمو کېشې مقدماڼي چاري پوره سرته رسيدلي دي او په راتلونکي کال کېشې به د کليو د انکشاف د ټولني له خوا په دغو دريو برخو کېشې يوه يوه پروژه جوړه شي .

تعليم او تربيه:

د کيلو د پراختيا رياست د فني اشخاصو په روزنه او ددي مؤسسې د تخنيکي معيار د لوړولو په برخه کېشې خاصه پاملرنه کېي ده او ددي رياست د پروژو د پراختيا له پاره يې د ضرورت په وخت کېشې مسلمانې کورسونه هم د اير کېي دي . بايد وويل شي چه دغه کورسونه اغلباً د گلزار د ملي تربيتي په مرکز کېشې چه ددي هڅو کلو په موده کېشې سرته رسيدلي دي د اير يې . ددي مرکز دوداني ظرفيت او د تدريس د اساساتيا او او سيد و لپاره د (۲۵۰) تنو گنجايش لري سر بيره پردې د کنفرانس خونو د نندارې خونو د نمايشو خونو او يو جماعت هم لري . او دهغې د کرهڼې د بزغلي همکه تقریباً او يا جر بيه ده چه دهغې يوه برخه مختلف بزغلي او نيالکي هر کال د هقانانو ته و يشل کېي او دهغې يوه برخه نور د تخونو په لحاظ په مخصوص ډول تجربه او اصلاح شوي دي چه د شاگردانو له خوا صورت نشي او د کرهڼې د عصري او ښو آلاتو په وسيله انجام مومي . او په راتلونکي وخت کېشې به د مرغانو او څارويو د روزني له پاره هم پروژې جوړه شي .

په کار واچول شي - او د نجاری وړ کښاپ به په همدې ځای کېږي د ابرشي او د آهنګري وړ کښاپ هم به نظر کېږي دی .

الف: د کلی کارګرو نښې :- د کلیو کارګرو نښې چه د کلیو د خلکو به سو په کار کوي او د نورو د والی وسایل د کلیو د خلکو د دولت د فني دستګاو ترمنځ برابرې او د هرې سیمې څخه چه د پروژې د تاسیس لپاره به نظر کېږي وی پنځه لس تنه او محيني د سیمې د پراختیا په له نقطه نظره ددی څخه زیات د شپږ مو ټولګيو فارغ التحصیلان ټاکل کېږي او دروزنی مرکز ته راوستل کېږي او اغلباً د تعلیمي دورې د پای ته رسولونه وروسته چه د پروژې د شروع کېدلو سره مصادفه وی بهر ته خپلو سیمو ته لېږل کېږي چه هلته د کلیو د کار کولو نکو به حیث کار وکړي . په دې ترتیب د کلیو د کار کولو نکو د کورس شپږمه دوره چه د شاملینو شمیر یی (۵۶) تنه دی د و ام لری او د فني مشمولین چه د ۱۳۴۲ کال په اول وخت کېږي فارغ شوی دی په کاری شروع کېږي او وظیفی ورته ټاکل شوی دی . او شل تنه دوردګولو له حصی څخه تعیین شوی او همداراز د پکتیا د ارګون او ننګرهار له خوږ بازو څخه پنځه لس تنه په همدې ورځو کېږي . د انتخاب او دروزنی په مرکز کېږي د روزنی لاندینی نیول شوی دی .

ب: د اساسی تعلیماتو منتظمین :- د کلیو به ټولنو کېږي د ښوونکي مقام چ یس لوبودی او کولی شي چه د کلیو د پراختیا د پروګرامونو د پرمخ بیولو په لپاره کېږي په عملی شکل به ټولنه کېږي د ښوونځی مفکوره تقویه او به محیط کېږي د درسي پروګرامونو په تطبیقولو کېږي مهم رول ولوبوي .

نو په دی وجه د کابل د دارالمعلمین د وروستی ټولګی د بیلو بیلو ګر وپونو شاګردان دروزنی مرکز ته راځي او د رسي مخصوص پروګرامونه یا د ټولنی مشرولی او یایی په اساسی تعلیماتو کېږي تعقیبوی او په دی موده کېږي د (۵۸) تنو په شمیر ټولی ټولی داغلی او دري میاشتنی کورسونه یی تعقیب کړی دی او یو کورس چه د شاملینو شمیر یی (۱۸) تنو ته رسېږي شروع دی .

ج: امدادی فني اشخاص :- د صنعتی همکاری پوری مربوطو چارو د ادارې د تنظیم په برخه کېږي د فني اشخاصو دروزنی او برابر ولو لپاره دیو کلنی کورس په تعقیب چه یو لسو تنو لپاره چه د دولسم ټولګی فارغ التحصیلان و دایر شوی و د ۱۳۳۸ کال د حمل په میاشت او د ۱۳۳۸ د حوت په میاشت کېږي د و هم کورس چه د شاملینو شمیر یی اته تنه و د ۱۳۴۱ د عقرب له میاشتی راپه دی خوا د و ام لری .

د ټولنی د پراختیا د پروګرامونو سره د فني اشخاصو اشنا کول :

ددی لپاره چه کوم فني خلک چه په پروژو کېږي کار کوي د ټولنی د پراختیا خاصو پروګرامونو د هدف او غرنګوالی څخه به ښه توګه خبر شي ترڅو د پروګرام پراختیا او اتمام په نظر کېږي ونه پسي او دیو واحد ټیم په صورت وظیفه اجرا کړي

هغه کورسونه چې په دې موده کې د دایر شوی دې په لاندې ډول دي			
کال	د شاملینو شمیر	دوره	د کورس شاملین
۱۳۴۱	۴۰ تنه	درې هفتې	فتی کتار کوزونکی او آمران
۱۳۴۱	۱۴ »	»	» » »

هـ: د د کليو د پروگرامو نو سره د مشرانو اشنا کول: له دې امله چې د کليو د ټولو لني دخلکو د پراختيا پروگرامونه د خلکو په وسيله او د حکومت په مرستو پورې تړلي دي نو له دې وجه څخه دې د کيلو مشران د دې پروگرامو نو په پرمخ بيولو کې يې پورېښانه مقلم لري. او د پروگرام اصل او مهم هدف ته په صحيح صورت سره د دوی داخلېدل او پو هېدل د موافقت يوازنی لپاره ده، د دې غرض لپاره د کيلو د لويانو لومړی کورس چې د شاملينو شمير يې (۳۷) تنه و د دوه هفتو لپاره دایر شو. د دې کورس شاملين د شپو کيو د پروژې د کلي د چرگي محيني منشيان، رتيسان او معانان و.

و: د حرفت کو رسونه: د روزنی په مرکز کې د ترکاني ورکشاپ جريانه لري او د زده کړې په ترڅ کې د روزنی د مرکز شاگردان د پروژو د ضرورت او لاندنيا وپشيان به ساد. ډول جوړوي مخکې دوه دورې فارغ التحصيلان د دغه کورسو څخه فارغ شوي دي او بېلو کيلو کې په کار بوخت دي.

د ټا په کاري کورس چې د شاملينو شمير يې لسو تنو ته رسېږي تر کال جوړ شوی دی او دوام لري. دا کورس په چار يکادو کې دی.

روغتيا پلان :-

د روغتيا د محترم وزارت په همکاريو د محيطي روغتيا د ساتنی د پروگرامو د پرمختگ لپاره روغتيا پلان تر روزنی لاندې نيول شوی دی. په دې ترتيب چې د پروژو د ضرورت وړ نفر د کيلو د پراختيا د رياست په لگښت د روغتيا پلان په پېلو کې د روزنی لاندې نيول شوی او وروسته د تعليمي دورې د پای ته رسولو نه به پرمخ وېو پروژو کې په کار شامل کېږي.

د ښځو او نارينه ټولنو روزنه :

په ښځو پروژو کې د مر بو طو ښوونځيو لپاره د ښځو او نارينه ټولو نکو د روزنی په غرض دلېری مو دی لپاره کورسونه جوړ شوي چې له يوې خوا د ټولني د پراختيا مفهوم او فلسفه اوله بله پلوه د دې ريس اصول زده کړي. تر اوسه دا ډول دري کورسونه جوړ شوي او هم دا زده پروژې د ښځو ټولو لپاره يوسميناد جوړ شوي دي. فيلو شپان او سکالر شپان :

د دې رياست د تخنيکي او مسلکي معيار د لوړولو لپاره تر کومې اندازې چې ممکنه وه د ملگرو ملتونو د سازمان او د هغه دا اختصاص موسسو او ټولو بين المللي موسسو د ټولو شپانو څخه استفاده شوی ده. لکه چې يوه تن د دې ټول تعليمي فرصت څخه استفاده

کړی ده خارج ته تللی او بیرته راغلی دی او په کار مقرر شوی دی او همدا راز بی ددغه ریاست د نمایندگانو په حیث به معینو بین المللی جرگسو او سیمینارونو کښی کسبون کړی دی .

پوهنه او اساسی تعلیمونه: که چیرته دکلیو ماشو مسانو دروزنی او تعلیم لپاره فکرونشی نو یقین دی چه دا ډول خلک به آخر په جهالت او بی سوادۍ کښی پاتی شی او د هر ډول اصلاحی پروگرامونو د پرمختگک مانع به وگرھی . نو له دی وجه څخه ترڅو چه دکلیو خلک د سواد خاوندان نه شی نو ممکنه نه ده چه د اصلاحی پروگرامونو د تطبیق څخه کومه مثبتة نتیجه به لاس راشی .

همدا وجه ده چه دکلیو د پراختیا ریاست د پوهنی دمحترم وزارت په مرسته او کومک کوشش کوی چه تر ژر ژر د نجونو او هلکانو کلیوالی او لومړنی ښوونځی اود لویانو دروزنی او پاسواد او کورسونه، د ښځو مرکزونه، د دولتی مرکزونه، کتابخانی، قراعت خانی او داسی نور د هیواد په بیلو بیلو برخو کښی تاسیس اودوهو، لویو داستفادی په غرض بی په کار او چوری دادی چه دکلیو د پراختیا ریاست دکلیو دخلکو د ذهنی انکشاف دروښتیا او بدلولو له پاره اود علم او پوهی سره دکلیوالو داشناکولو په غرض د پوهنی دمحترم وزارت په مرسته د نارینه و د د ولسو ښوونځیو په پرانستلو چه تقریباً شمیر بی (۱۹۱) تنو ته رسیری بی بالی شوی دی او هم دغه راز بی (۱۲) دنجونو ښوونځی پرانستلی دی چه دشاملینو مجموعی شمیر بی (۲۱۴) تنو ته رسیری اودری گڼو نور ښوونځی چه دشاملینو شمیر بی (۷۵) تنه دی پرانستلی دی او همدا راز بی د لویانو (۳۵) کور سونه او (۷) دولتی مرکزونه تاسیس شوی دی . (۲۶۲) کړی فلمونه ښودل شوی او ویناگانی ایراد شوی دی .

عامه روغتیا : له دی امله چه دخلکو روغتیا دهنوی د ژوندانه د سطحی د پرمختگک اولو له والی به لپاره کښی پوره تاثیر لری نو به دی اساس د راز راز ناروغیو څخه دخلکو دخلاصولو، ددوی دروغتیا او جړه والی لپاره دروغتیا دمحترم وزارت په مرسته او همسکاری لازم صحی تدابیر نیول او په هره پروژة کښی یو عمده صحی مرکز اودری فرعی صحی مرکزونه تاسیس شوی او دارودرمل په پوره وسایلو مجهز کړی شوی دی . البته دصحی برسونل دکمبوت په صورت کښی به دصحی فرعی مراکز و ر شمیر څخه کمبوت راشی . مؤظف دکونړان په هغه کښی یواو دوه محله صحی فرعی مراکز هر یو کوری او مختلف کلینیکو ته دایروی هغه کلنی چه لری براته دی واحد سیار په وسیله دصحی خدمتو څخه مستفید کیری . اوصحی مرکزونه هم به داسی برخو کښی چو د پوری چه دمر بو طو کلیو سره بی مسافه کمه وی او خلک وکړی شی چه به څپلو ښوونو موهی مرکز ته هان ورسوی .

د پروژی صحی قیم ددغو دخلکو څخه چو له دی: صحی آمر، د ډاکټر مرستیال، د ډاکټر دقاپی مرستیال، روغتیا بال، دواساز، ستنی وهونکی او جراح ، په حقیقی څه چته او

برسيره دصحي مراکز دصحي پروژو اود شپوه کيو دتجر بوي اوتر بيوي صحي پروژي مسئول دي چه بايد به بيلو بيلو صعي برخو کښي کارکوونکي وروزي چه به همدي وجه تراوسه بوشمير ډاکټران دډاکټرانو مرستيالان ، روغتيا پلان ، قابلې اود قابلو مرستيا لانې يي استولي دي .

همداراز صعي واحد د طب د پوهنځي دمحصلينو اود زير نتون دقا بلکيو شاگردانو اود روغتيا پلانو دپوهنځي لپاره ساحوي تجربې برابرې کړي دي .

دصعي پروژو فعاليتونه په اجمالي شکل په لاندې ډول دي :

دهغو خلکو شميرچه دمختلفو ناروغيو په مقابل کښي يي دارو ددهل شوي دي .

دهغو خلکو شميرچه دمختلفو ناروغيو په مقابل کښي

ورله ستني وهل شوي دي ۷۷۳۵۸ تنه

دقا بلکيو تر نظارت لاندې د زير دنو شمير ۴۹۶

د زير دني څخه دمخه اوو روسته پيښو شمير ۱۷۵۸ پيښي

دهغو ميندو شميرچه د شورو صابون او نورو شيانو څخه يي استفاده کړي ده ۲۶۷۰ تنه

دهغو ماشومانو شميرچه د شورو صابون او نورو شيانو څخه يي

استفاده کړي ده ۴۷۳۸

دحمای لاسکه دارو او نورو په ضد د پوډرو اومحلولو شنيدل ۶۸۲۴

۸۵۹۵ البسي

۲۰۶۲ خوني

۲۳ کلي

۱۲۰۴ هونې

۵۰۵ حو يلي

۴ څاگانې

۲

۲۲

دوهم ويزت دځونو دکستنو شمير

دحو يليو دسروي شمير

دڅاگانو دجوړولو شمير

د څاگانو دترميم شمير

په څاگانو کښي د دوا شيندلو شمير

دهغو څاگانو شمير چه سرېټي شوي دي (۱۲) څاگانې چه له هغو څخه به يوه څا

کښي ۱۲۱ په اندازه (۵۳) فوټه نل غزول شوي دي .

د بېبو د نصبو لو شمير

۳ بېبي

د بېبو ترميم

۱۹

د آب روڼو دجوړولو شمير

۱۹ څابو له

هغه چيښي چه سروڼه يي پټ شوي دي

۲ چيښي

د چيښي داوډو دتجزيي اوازمويښي شمير (۲) چيښي اودر يه چيښه

ذخيره شوي او دنل په وسيله داو پيانو کلي ته چه د سيد خيلو په پروژه بوري مر بو طه
د وړل شوي دي .

د چينو د ترميم شمير-۳ چيني-

د بيت الخلاگانو دودانيو شمير-۲ وداني
د پاسټرونو او کارتونونو د جوړولو شمير-۲۰ تخني

هغه سروی چه شوي دي-۸۴- سروی

د صبحي فلمونو د جوړولو شمير-۱۵۴- فلمه

د صبحي ويناگانو ايرادولو شمير-۱۳۴- بيانيې

د صبحي د لارښوونو شمير-۱۴۴۵- لارښودني

کمپوسټ پټ ۱۶۷- کمپوسټ پټه

سر بیره پردی چه د شيو کيو د پروژي يوه مکمله سروی پای ته رسيد لی ده چه
په هغی کښی د نفوسو د جنسی تو پیر، عمر او کسب، کورونو، دارایی، بخارو یو او نوروشیانو
اساسی او بشپړی معلومات راغونډ شوی دی. او همداراز په ټولو پروژو کښی د یو څرو
وشیندلو په ترڅ کښی د ساحی په شا و خوا کښی د ضرورت وړ معلومو مسات
راغونډ شوی دی .

گرهڼه او مالداري :

د کلیو د پراختیا ریاست د کرهڼی او مالداري د اصلاح کولو په غرض یو تو سعی
پروگرام د خپلوهولو پروژو په برخو کښی بنا کړی دی. داکار دیوی ساده ذراعتی
سروی سره په هغو سیمو کښی شروع کړی کوم چه د نوو پروژو لپاره ټاکل کړیوی
د سروی څخه مقصد دادی چه د موقع د موندلو په وخت کښی د محابونو محسوس احتیاجات
په نظر کښی ونیول شی او د هغه خط سیر تعقیبول دی کوم چه تر ممکنه حده پوری مشپړتی
او بشپړه نتیجه ور څخه په لاس راشی .

د هغو پروژو لپاره چه د ذراعتی پراختیا کارکوونکی چه د ذراعتی پروگرامو نو
په تطبیق کښی د کلیو د کارکوونکو ملاتړ کوی د کرهڼی وزارت په وسیله تیار کړی چه
د هغوی د علمی لارښوونی او مراقبت بار همدغه وزارت په غاښه لری .

د کرهڼی او مالداري د فعالیتونو اجمال په لاندی ډول دی

د اصلاح شوو تخمونو ویشل - ۹۱- منه

چغول شوی تخمونه - ۶۴۳۶- منه

د چهاردال د کلوب لپاره د نیالکيو داوړل ۱۸۰ اصلي

د نیالکيو نالول ۲۱۴۱۹۰ اصلي

د پیاچونو دغوچولو عملی ښودنه - ۱۷.۶- اصلي

د پیوندو لوعملی ښودنه - ۱۳۵- اصلي

د حېو باتو د جوړولو نوعملی ښودنه - ۱۰۱- قطمی او پنجه بسوی

(پاتې به ۵۶۲ مخ کښی)

د افغانستان سرې مياشتې

د ټولني تشكيل

د الاحضرت شهزاده احمد شاه

پشاغلي محمد مرید

د ټولني عالي رئيس

مشاور

اداري آمر

پشاغلي اختر محمد

مرستيال »

محمد همايون اعتمادی

د تبليغاتو آمره

ميرمن رقيه ابو بكر

د سرې مياشتې دمجلې

مسئول مدير ...

فني آمر

دكتور جمال الدين جيلاني

د محو انا نو آمر

د خارجو ارتباط مدير

دمحاسبی مدير

پشاغلي مير اسلام

د افغانستان سرې مياشتې د ټولني عالي رئيس

والاحضرت شهزاده احمد شاه

په لاياتو كښي د افغانستان سرې مياشتې نمايندگي

په كندهار كښي د افغاني سرې مياشتې نمايندگي

» » » » په هرات

» » » » په مزار شريف

» » » » په قطن

» » » » په ننگرهار

» » » » په پكتيا

» » » » په غزني

» » » » په پروان

» » » » په بدخشان

» » » » په ميمني

» » » » په شبرغان

» » » » په كراشك

د افغانستان سرې میاشتی نمایندګی	به فراه
»	به غور اتو
»	به بامیانو
»	به ارزګان
»	به تالقانو

د افغانستان سرې میاشتی د ټولنی

فعالیتونه:

د سرې میاشتی د ټولنی ادارې ماشین چه، ادارې چاری او اجراءات می په زمه، پوری منظم ډول وچلېږی نو د دغی ټولنی تشکیلات هم د سروصلیبونو او د جهان د سرو میاشتی د ټولنو په شان تشبیت شوی دی .

د افغانستان سرې میاشتی د ټولنی او په ولایاتو او علی حکومتو کښی د دغی ټولنی د نمایندګیو بودجه چه په پخوا تقریباً دوه ملیونه او مخلور لکه افغانی وی دنو و تشکیلاتو له مخی می بودجه خلور ملیونو افغانیو ته چکه شوه او په همدغه ډول د افغانی سرې میاشتی د ټولنی مرکزی مامورین چه د مخه ۲۲ تنه و ۷۲ نفر و ته ورسیدل او د دی د پاره چه د افغانستان سرې میاشتی د ټولنی مالی بنیة قوی او وکولی شی چه به لا زمو وختو کښی د مطالبو په ډول د مصیبت محیلو او مستحقینو ته د مرستی درسولو اقدام وشی . نو د ثابو عایداتی منابعو د تدارکو او په همدی شان زیاتی مادی او معنوی مرستی ته دخلکو توجه راگرځولو د پاره د مختلفو ذریعو طریقې سنجول شوی دی چه به دی ترتیب سره خلك د افغانستان سرې میاشتی د لوړو اجتماعی هدفو او غوښتو بشری خدمتو سره اشناسی او د نوموړی موسسی سره په زمه پوری زیات مالی او اخلاقی معاونت او مرستی ته راوړلېش نو د دی د پاره، یو جامع تعلیمات نامه ترتیب او تدوین شوی ده . په ولایاتو او اعلی حکومتو کښی د افغانستان سرې میاشتی د نمایندګیو د انکشاف په برخه کښی او هم به دغو نمایندګیو کښی د لومړنیو مراکزو تاسیس د پاره هم مهم او موثر اقدامات شوی دی .

د افغانستان سرې میاشتی د ټولنی د پاره چه یو شمیر فنی پرسونل لکه نرسونه او نور تهیه او تدارک کړی شی نو دروغتیا د وزارت او نورو ذی علاقه موسسو سره لازم تماسونه قایم شوی دی، په همدی شان د افغانستان سرې میاشتی ټولنی د غریبو او مرستی مستحقو خلکو د پاره وینه تهیه کړی چه کوم وخت وینو ته احتیاج پیدا کړی د توزیع لازمه اقدام وکړی نو البته تر هغه وخته پوری چه د وینو بانک دروغتیا د وزارت له خوا په فعالیت لاس پوری کړی افغانستان سره میاشت به ورسره سم موثر ګامونه واخلي .

د ځوانانو سرې میاشتی د زیاتی پراختیا او انکشاف په برخه کښی هم درضا کارانو د جلب مثبت اقدامات شوی دی .

تبلیغاتی فعالیتونه :

دافغانی سري میاشتي دتبلیغاتو آمریت دسري میاشتي په نوم یوه مجله چه کتور مضامین او دافغانی سري میاشتي دقولنی د فعالیتورپو قونه می پکښی نشر کړی او دهلاقه مندانو استفادی ته می سپارلی دی . او په دغه ذریعه یی د خاکو افکار او ذهنیتو نه دوسترونو ، ریکلامو نو او افیشونو په خپرو لو رو پښانه او په دغه ذریعه می دسري میاشتي دبشري او اجتماعی فعالیتونو په باره کښی بوسترو نو ریکلامونو او آفیشونو په خپرو لو می دخلکو افکار او ذهنیتونه روپښانه کړی دی . او په همدی ډول می دافغانی سري میاشتي دمعرفی او خلك مادی او معنوی همکارۍ ته جلبو لو دپاره می په هر دمیاشت کښی یو محل دسري میاشتي دغږ په نوم پروگرام دکابل رادیو په واسطه خپور کړی دی او هم په مرکز ، ولایاتو او اعلی حکومتو کښی دکنفرانسونو او سیمینارونو سلسله دایره او جاری ساتلی ده .

دجهانی سرو میاشتي او سرو صلیبو دموسسو سره د زیاتو ر وا بطو دقیام اونود یوالی دپاره دخارجی ارتباط په نوم نوی خانگه منځ ته راغلی او دافغانی سري میاشتي دقولنی هیئتونه دجهان دسرو میاشتي او سرو صلیبو دموسسو د اجرا آتو او فعالیتونو دمشاهدو دپاره وخت ناوخته می دبین المللی سره صلیب غړو هیوادو ته مسافرتونه کړی دی .

لیکه لږ شه دمنځه دافغانی سري میاشتي دقولنی یوه هیئت زمونږ دوست گاونډی هیوادشوری اتحاد ته مسافرت وکړ او ددغه هیواد صلیب او هلال احمر اتحاد په می ولیدله . دسري میاشتي دتبلیغاتو دآمریت دبصری اوسمعی خانگی دسري میاشتي دبشري او اجتماعی هدفونو دپاره دخلکو داذهانو دتنویر په لار کښی مهم او موثر نقش درلود . ددغی خانگی مجهزو یونټونو دهیواد په قولو سیمو کښی دفلمونو دښودلو او کنفرانسونو جاری کولو دلاری نه په زلمه پوری خدمت کړی دی .

دسري میاشتي په مربوط پولی کلینیک کښی د ۱۳۴۱ کال دحمل داول نه د ۱۳۴۲ کال دسرطان ترپایه پوری په داخله ، جراحی ، غوړوستونی ، جلدی ، بانسمان دواکسیناسیون پیچککاری ، چیچک (۳۴۹۴۰) مریضان معاينه اولازمه اوبه ورکړی شوی ده .

په نوموړی پولی کلینیک کښی په هفته کښی دوه محله یوشمیر مریضان هم دخارجی پروفیسورانو په واسطه معاينه شوی دی چه عینی عاجل مریضان دسري میاشتي دامبولانسونو په ذریعه دتداوی دپاره مربوطوشفاخانو ته لیږل شوی دی په مرکز کی قولنه کښی هم دلومړی مرستی په نوم یوسیا ریونته شته دی چه دمصیبت په ورځو کښی هری څنډی ته رسیدگی وکړی شی او په همدغه ډول په ولایاتو کښی هم دلومړی مرستی شپږ یونټونه وریکار شوی ضرورت په وخت ددغو یونټو په ذریعه دمصیبت محلولو مرستی ته رسیدگی وکولی شی . او په نظر کښی دی چه دقولو نمایندگیو سره جوخت یوصحی کلینیک وریکار

شي چه دهغه سيمی مريضان به وړيا ډول تر معاينه او تداوی لاندی ونیسی لکه دننگرههار
دسری میاشتی به نمایندگی کښی یو لومړنی مرکز افتتاح شوی چه دخمودی راهیسی
ئی به کار لاس پوری کړی دی چه دورحی تخمیناً سل کسان تر معاينی او تداوی
لاندی نیسی .

۱۳۴۱د کال دهرستونلېليز:

- د مزار شريف دسری میاشتی له خوا
- دهرات دسری میاشتی له خوا ۱-۱-۸۵۳ متره ټوکر
- ۲ لباس ۱۰۰ ټوپه
- دقطن دسری میاشتی له خوا نقدی: » » »
- د ننگرههار » » »
- ټوکر ۱۱۶۵ متره ۳ ر ۲۹۰۰۱ »
- لباس ۲۹۸ جوبی
- د بامیا نو» » »
- » ۱۸۷ متره ټوکر ۲۶ ر ۱۵۰۳ »
- د پروان » » »
- » ۸۹۰۰ »
- ۸۶۲ متره ټوکر ۲۱ ر ۲۱۴۰۲ »
- د بدخشان » » »
- » ۱۸۰۰۰ »
- ټوکر ۳۰۲۰ متره ۰ ر ۷۶۷۲۸ »
- لباس ۱۰۰۰ جوبی
- دمیمنی » » »
- » ۷۳۵۰ نقدی ۲۶ ر ۹۱۳۰ »
- لباس ۳۳ جوبی ۱۷۸۰
- د کرشک » » »
- » ۲۱۹۷۴ ر ۴۰ ر ۴۵۳۱۳ »
- لباس ۲۰۰ جوبی
- ټوکر ۲۰۲ متره ۶۷ ر ۲۳۳۳۸
- ټولی
- ۸۳۲۱۳۴۵۶ - افغانی

۱۳۴۲د کال دحمل نه تر اسد پوری دهرستونلېليز:

- الف: دپیار غریبا نو ته به مختلف ډول دمر کز نقدی او جنسی مرسته
- د یوگو سلا ویا زلز لی خپلو ته (۱۰۰۰۰) پونډه استر لنگه
- د پاکستان طوفان خپلو ته (۱۰۰۰۰) پاکستانی کمداری
- د یوگو سلا ویا زلز لی خپلو ته (۱۰۰۰۰) پونډه استر لنگه
- د پاکستان طوفان خپلو ته (۱۰۰۰۰) پاکستانی کمداری
- د یوگو سلا ویا زلز لی خپلو ته (۱۰۰۰۰) پونډه استر لنگه
- د پاکستان طوفان خپلو ته (۱۰۰۰۰) پاکستانی کمداری

ب: دهرات دسری میاشتی نه:-

کنډلی لبا سونه ۲۰۰ جوبی
ټوکر ۱۰۰ متره ۸۰ ر ۲۲۱۷۹

۱۱۴۴۳۹ افغانی	۸۰	۶۰ دانې	کمپلې
		۴۰ دانې	پوسټین چې
		۹۲۲۶۰	نقدی
» ۹۰۰۰۰	.		ج: د شېرغان دسری میاشتی څخه نقدی مرسته
» ۶۴۵۴		»	د: دمینی »
		»	ه: د ننگرهار »
» ۷۸۳۹۴	۱۰	۲۳۲۳۰	۲- ټوکر ۲۷۲۹ متره ۲۳۲۳۰
» ۲۰۰۰	ر		و: د پروان دسری میاشتی نقدی مرسته
» ۵۲۸۰۶۲	۸۰		ټولی
			الف: په ۱۳۴۱ کال کښی هغه مرستی چه د ټولنی
			د مرکز څخه د هیواد د باندی ورکړی شوی دی.
» ۴۵۵۰۰	ر		په چینوا کښی د سرو صلیبو ټولنو ته ۶۰۰۰ سویسی فرانکه
» ۱۶۲۰۷۹	۱۰		د الجزایر پناه گز یفانو ته ۵۰۰۰ ډالره
» ۷۶۸	۷۶		د نړی دروغتیا موسسی ته ۱۰۰۰ فرانکه -
			د ایران زلزله مجلو ته
» ۲۲۰۷۰۹			ټوکر باب ۱۰۰۰۰ متره مساوی ۱۲۰۹۵۹
» ۴۲۹۰۵۶	۹۶		کمپلې ۱۰۰۰۰ دانې مساوی ۹۹۷۵۰
			ټولی
» ۵۰۰۰۰	.		ب: په ۴۱ کال کښی دننه هیواد کښی د مرستی حساب
» ۷۱۴۵۷	.		د ملاریا میچادلی ته ورکړی شوی مرسته.
			د ښار غریبانو ته رخت نقدی او نور په مختلف ډول مرسته
			د گومل کوچنیانو ته
» ۴۲۰۸۴	۵۹		ټوکر ۳۰۰۰ متره ۳۲۹۶۷
			دارو او نور ۹۱۱۷ ر ۴۹
			د اطرافی نما بندگیو مرسته:
			غزنی نقد ۲۰۰۰۰
» ۲۲۶۲۱	۸۰		لباس پنځوس جوړی ۲۶۲۱
			عواید:
			الف: د مرکز او مربوطا تو د ۱۴۴۱ کال ټول عواید
» ۶۱۶۷۹۹۱	۵۴		د مرکز ټولنی ۳۶۱۴۴۶۸ ر ۶۸
			د اطرافی ځانگو ۲۵۵۳۵۲۲ ر ۶۸
			ب: د ۱۳۴۲ کال دخلودو میاشته عواید
» ۸۵۲۹۵۶۳	۷۲		د مرکز ټولنی ۷۸۲۱۵۹۴ ر ۸۸
			د اطرافی ځانگی ۷۰۷۹۶۸ ر ۸۴
» ۱۴۶۹۷۵۵۵	۲۶		ټولی
			(بای)

دالمپیک فعالیتونه

دالمپیک دریاست اجراءات:

دافغانی المپیک ریاست د تیرو کلو په شان خپلو اجراءاتو ته دوام ورکړی د نړۍ د مملکتو د المپیک د ۱۰۶۶ ریاستو او د سپو رتی ۲۶ بین المللی فدراسیو نو سره مراده اومکاتبه لری.

د ۱۳۴۱ کال په سنبله کښی دخپلواکی جشن ته د سوسیالستی شوروی جمهوریتو د اتحاد د فقیال یو ټیم - د المان د هاکی یو ټیم اود هندوستان د هاکی یو ټیم دافغانی المپیک دریاست له خوا کابل ته رابلل شوی، د وطن د آ زادی جشن په ورځو کښی د آریانا، د کابل د پوهنتون اومعارف د هاکی اوفقیال معروفو تیمو دوستانه لوبی ورسره کړی دی، دخارجی ټیمو میلمه پالننی د برابرشویو پروگرامو ترتیب اوتنظیمول دغراز دخپلواکی جشن، دسری میاشتی سپورتی نمایشونه اود پښتونستان دورځی لوبی دوظیفی په توگه دالمپیک دریاست له خوا اجرا او تهیه شوی دی.

د ۱۳۴۱ کال د لړم په میاشت کښی د هندوستان د پوهنتونو د رطلا بو د تیمس منتخبه ټیم د کابل د المپیک دریاست په بلنه کابل ته راغلی اوله پنځو تنو افغانی تیمس بازانو ښاغلی نظام الدین غازی - محمد عمر فاروق سراج - صلاح الدین غازی محمد مهدی اوحمدالله سره می دوستانه لوبی وکړی چه په پای کښی محمد عمر فاروق سراج - صلاح الدین غازی - نظام الدین غازی اومحمد مهدی په یوه کسیره اودوه کسیره لوبه کښی بریالی شول.

دغراز د ۱۳۴۱ د سنبلی په میاشت کښی دختیرو هیوادو او څلور می لوبی داندو نیزیا په مرکز جاگارتا کښی د ابری شوې چه په دغو لوبو کښی دافغانستان لهخوا دالمپیک دریس ښاغلی سراج په ریاست د آزادسیستم دغیږ اویستلو یوه ټیم دتینس یوه ټیم اویوه ټیم اتلیت گډون وکړ چه دهیست ترتیب - تنظیم او قول لگښتونه می له کرانی او په جاگارتا کښی می له نورو لگښتو سره دالمپیک ریاست اجرا کړل دافغانستان دپهلوانی دغیږی اویستلو ټیم د ایشین گیمز په لوبو کښی دختیرو هیوادو په ټولو ټیمو کښی څلورمه نمره یوووه.

افغانی تیمس باز محمد عمر فاروق سراج - په لومړی محل کښی د سنگا پور (دگپ داویس) تیمس باز دملایا قهرمان شری عثمان په مقابل کښی په لومړی سیمت کښی د ۴ په مقابل کښی په ۱۶ اودوه سیمت کښی د ۲ په مقابل کښی په ۶ بریالی شو اودسنگا پور

همایونی معظم اعلیٰ حضرت هغه وخت د افغانی په اوښانو پرتیمه
مهربانی او نوازش کوی ئی چه دهند د پهلوانی په لو بو څخه
بر یالی بیرته راغلی وو

د بین المللی شامبیون په مقابل کښی هم په لومړی لو بو په کښی په ۳-۶ بریالی او په دوهمه
او دریمه لو بو په کښی په ۳-۶ او ۴-۶ مغلوب شو دغه رنګه افغانی نامتو پهلوان
محمد ابراهیم لومړی محل دختیزو هیوادود قهرمانی دریمه نمره د پرو نر نیان واخیست
او افغانی بیرغ ئی دهغه های په سند بوم وچراؤ

دهند د حکومت او د پهلوانی د غږې ایستلو ، ملی فد را سیون په بلنه د ۱۳۴۲
د (وری) په ۱۸ نیټه د افغانی المپیک دریاست له خوا د آریانا کلب په نامه د آزادی
پهلوانی او کریکورومن بو دولس کسيز قیم چه د افغانستان بین المللی حکم
پشاغلی سراج ئی مشرؤ د لو بو د پاره هندوستان ته لاړ او هلته ئی د پهلوانی ۶۳ لو بو
و کړې چه په پای کښی په ۳۲ لو بو کښی بریالی - په ۱۸ لو بو کښی مغلوب او په ۱۱ لو بو
کښی دهند د ملی منتخبه تیمو سره مساوی شو او د لومړی محل د پاره د افغانستان د سپورتن
په نارینخ کښی د آریانا د کلب قیم په کرنال او ورو تګ او احمد آباد کښی دهند د پهلوانی
د ملی قیم په مقابل کښی بریالی شویدی.

افغانی پهلوانانو دهند به لو بو کښی ۲۱ طلائی نیتاونه اخیستی دی. او یو یو د طلا مدال دهندوستان د پهلوانی د ملی فیدراسیون له خوا افغانی بین المللی حکم ښاغلی محمد فاروق سراج، عبدالله سراج او محمد کبیر ته چه لومړی دهند او افغان به لو بو کښی د جج اوریفری او دوروستیو کسانو د جج د موانو نانو په حیث بهی کار کړییدی ورکړی شویدی. ۱۳۴۲ دغبرگولی په میاشت کښی د افغانی المپیک رئیس ښاغلی محمد فاووق سراج ته د ښاغلی جمال عبدالناصر له خوا (د الریاضه) په نامه د متحد عربی جمهوریت لومړی درجه ورزی نیشان ورکړی شوی دی.

دالمپیک دریاست به تجویز د آریانا د قیم په نامه د ماکي یو منتخبه قیم او یو د قبال قیم او یو د البمال قیم او د آزادی پهلوانی او گریکوردمن یو ۳۱ کسیز قیم د شوروی متخصص تر کښه لاندی او د تینس یو ۶ کسیز قیم دهندی متخصص (چید م برم) تر کښه لاندی کار کوی. سره له دې چه په اساس کښی د المپیک دا وظیفه نه ده چه یو قیم یا یو کلب وروزی او تنظیم می کړی بلکه د مملکت دورش د عمومی حالات کنترول او څارنه او په قول هیواد کښی دا المپیک د مرام او اید آل تقویه کول اوستری وظیفی دی چه پراخه تشکیلات او زبات اخیارات غوازی خو له بده مرغه افغانی المپیک می نه لری.

د افغانی لوبغاړو قیم د جا کمارتاو د المپیک دورعی پرانیستلو په رسم گذشت کښی

د افغانی تینس بازانو ټیم چه د المپیک در رئیس بناغلی محمد فاروق سراج
 په مشرکی یی په جاگارتیا کنبی دایشن کیمز په لوبو کنبی کلپون کړی و

د المپیک ریاست یخپله محینی کلپونه او ملی ټیمونه تر اداره لاندې نیولی دی.
 د بزکشی د ملی ورزش د لوبو مقرراتو تطبیقو لوبو د پاره د المپیک فنی مدیر
 بناغلی نور محمد د ۱۳۴۱ د کب په میاشت کنبی د قطن - مزار شریف و لایتو
 میخنی او شپږغان ته استول شوی او هلته یی د بزکشی د لوبو اساس کیښود.
 دغه راز د سپ کال د خپلواکی د جشن د پاره د المپیک د ریاست له خوا د آزاد
 سمیتم بهلوانی - قبیل اوهاکی خارجی ټیمونه رابلل شوی دی. «بای»

[Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly bleed-through or a secondary document.]

جغرافیای سیاسی افغانستان

از دکتور غلام عمر «صالح» استاد پوهنتون کابل

افغانستان سرزمینی است که بین عرض البلد های ۲۹ درجه و ۲۱ دقیقه و ۳۸ درجه و ۳۰ دقیقه شمالی و ۶۰ درجه و ۳۰ دقیقه و ۷۵ درجه طول البلد شرقی گرینویچ واقع دارد.

درجات فوق خاکی را تحدید میکند که در قلب بر اعظم آسیاست، طول این سرزمین شرقاً و غرباً بالغ بر ۱۳۵۰ کیلومتر عرض آن از شمال بجنوب به ۹۰۰ کیلومتر میرسد سرحدات جنوب افغانستان نسبت بدیگر جهات به بحر نزدیکتر است تنها ۴۵۰ کیلومتر این سرحد را از خلیج عمان جدا میسازد در حالیکه سرحدات شمالی افغانستان از بحر منجمد شمالی ۴۰۰۰ کیلومتر فاصله دارد.

تعیین سرحدات معاصر افغانستان با اتحاد شوروی از سنه ۱۸۹۶ ع بعمل آمده پوهاند دکتور غلام عمر «صالح» استاد پوهنتون کابل

در شمال افغانستان دریای آمو بطول ۱۲۰۰ کیلومتر سرحد طبیعی را با اتحاد شوروی تشکیل میدهد در حالیکه مجموع سرحدات ما به این مملکت تقریباً ۲ هزار کیلومتر میباشد بسمت شرق افغانستان، با خاکهای پشتونستان پیوسته است در حالیکه سرحدات غربی افغانستان بواسطه يك کمیسیون مشترک افغانی و ایرانی بجریان سالهای ۱۹۰۳ الی ۱۹۰۵ قسمتاً تعیین گردید که کار آن در ۱۹۳۵ کاملاً انجام یافت.

از سمت جنوب افغانستان به بلوچستان خاک (پشتونستان) محدود است و کوههای تکهای قسمتاً سرحد طبیعی بین افغانستان و بلوچستان را تشکیل میدهد بالاخره افغانستان در قسمت شمال شرق بطول تقریباً ۸۵ کیلومتر در تاجیکه کاشغر با جمهوریت مردم چین يك سرحد مشترک دارد که به اثر تقاضای جمهوریت مذکور بجریان سال ۱۹۶۳ رسماً تحدید خواهد شد و فعلاً موضوع زیر بحث است و اخان دهلیز است که توسط آن هند و کش با پامیر ارتباط پیدا میکند.

بعد از اینکه روسها يك قرن قبل (۱۸۶۰) در توران جنوبی راه پیدا کردند افغانستان يك نقش مهم را بین ممالک بزرگ دنیا ایستاد (روسیه و مستعمرات برتانوی) بازی کرد و این موقف در تاریخ سیاسی افغانستان تاثیر کثیری را وارد نمود که به سه جنگ افغان و انگلیس انجامید یعنی جنگ (۱۸۳۸-۱۸۴۲) جنگ (۱۸۷۸-۱۸۸۰) و جنگی که به اثر آن افغانستان در ۱۹۱۹ به آزادی خود نایل شد.

واخان ۳۰۰ کیلومتر طول و از ۲۰ الی ۷۰ کیلومتر عرض دارد در قسمت شمال طوری که گفتیم افغانستان یک سرحد مشترک ۲۰۰۰ کیلومتری با اتحاد شوروی دارد که از آن جمله ۱۲۰۰ کیلومتر دریای آمو سرحد طبیعی را تشکیل میدهد، اجتماع این سرحد مشترک استقامت غرب و بالاخره جنوب غرب را الی سرحد ایران اختیار میکند بعد از اینکه بسرحد ایران می‌انجامد سرحد افغانستان استقامت جنوب را الی زاهدان اختیار میکند، این شهر ۵۰ کیلومتر از سرحد افغانی بعید است در سمت غرب افغانستان سرحد مشترک طبیعی را با ایران پیدا میکند که عبارت از حوزة سیستان میباشد.

سرحد افغانستان و قسمت جنوب مطلقاً استقامت مشرق و مغرب را اتخاذ میکند و قسمتاً طبیعی است زیرا کوههای تگماهی جنوب افغانستان را از بلوچستان (پشتونستان) جدا ساخته است از منطقه چمن به بعد سرحد افغانستان استقامت شمال را اختیار میکند، هامون و اراضی نموده و بعد از اینکه به استقامت شمال امتداد پیدا میکند از شمال. کوتل خواجه کک گذشته الی چمن تمدید می‌یابد.

از چمن به بعد سرحد مکرراً بسمت شرق الی کوه سلیمان امتداد پیدا میکند و در این قسمت یکی از سلسله‌های سلیمان را بصورت منکسر عبور میکند استقامت آن عموماً شمال مشرق است تا اینکه به هندوکش و واخان به شمال چترال می‌انجامد.

برجستگی های افغانستان: افغانستان مانند تمام آسیای مرکزی از چندین حوزة بسته تشکیل شده است یعنی آبهای این حوزها به بحر آزاد نمیریزد و این حوزها بواسطه برجستگی‌ها محاط میباشد تقریباً یک بر سه حصه اراضی افغانستان کوهستانی است که مهمترین سلسله‌های آن هندوکش میباشد.

هندوکش بطول ۶۰۰ کیلومتر از شمال مشرق به استقامت جنوب مغرب افتادگی دارد هندوکش از سطح مرتفع بامیر کوچک شروع و بشمال بامیان می‌انجامد قله این سلسله در افغانستان به ۷۶۰۰ متر ارتفاع دارد در حالیکه بلندترین قله آن تراجمیر است که در چترال ۷۷۵۰ متر مرتفع است این همه قله‌ها از احجای گرانیت تشکیل شده است و در قسمت شمال شرق آن یخچالهای عهد چهارم جیولوژی هنوز منبع آبهای افغانی را تشکیل داده و در یک مملکتی مانند افغانستان که در نفس آسیا واقع بوده و اقلیم پری دارد ارزش حیاتی را حفظ کرده است، ازین لحاظ یک وحدت جغرافیایی را به افغانستان می‌بخشد، آبهاییکه ازین سلسله سرچشمه میگیرند به دیگر ممالک همجوار افغانستان می‌رسد ازین لحاظ اهمیت سیاسی هندوکش برای افغانستان غیر قابل تردید است، لذا کلید این آبهارا که عبارت از هندوکش است افغانستان حایز میباشد. تمام آبهای افغانستان که از قسمت شمال مشرق هندوکش سرچشمه میگیرند در نیم یخچالی داشته و در ماه اسد آب بخیزی دارد در حالیکه طغیان آبهای دیگر افغانستان که سرچشمه آن از قسمت جنوب غرب هندوکش است در ماه‌های حمل و نور صورت میگیرد

از طرف دیگر زون آلپی اگر در ممالک ارو پایبی که اقلیم معتدل د ارد بین ارتفاعات ۲۰۰۰ و ۲۵۰۰ متر واقع است در افغانستان که اقلیم بری دارد این زون آلپی بین ۲۵۰۰ و ۳۰۰۰ متر واقع است و درین زون آلپی چراگاه‌های زیبا دی یا چشمه سارها وجود دارد. تربیة حیوانی که منبع دیگر حیاتی است در موسم تا بستان تنها و تنها درین زون یا منطقه امکان پذیر است که درین موسم تنها حیوانات بخورا که احتیاج ندارند بلکه بیشتر به حرارت معتدل نیز نیازمند میباشند.

آبها یا هیدروگرافی تقریباً در تمام ممالک دنیا در طریقه استفادۀ بشر از شرایط طبیعی تاثیر کلی میاندازد، همچنین آبها در اساسهای مسکن، زراعت، انکشاف خطوط مواصلات و محیط ثقافی تاثیر میکنند از آنرو تاثیر آبهای جاری در یک سرزمین خشک نفس آسیا خیلی زیاد است.

در باره اینکه تا کدام اندازه حوزه‌ها و مقدار آب‌بهای افغانستان به افغانستان تعلق میگیرد مطالعه این موضوع یک اهمیت حیاتی و سیاسی را واضح میسازد دریای آمو که قسمتاً در سرزمین افغانستان و متعاقباً قسمتی از آن در جمهوریت های اتحاد شوروی جریان دارد چهل فیصد حوزه های مشتمل بخاک افغانستان از ۲۵۰ الی ۳۰ فیصد مقدار آبیکه در فی ثانیه میدهد از معاونین افغانی آن میباشد، معاونین بزرگ آمو دریا، دریای کوچکه و قندوز است آب دریای آمو موقعیکه خاک افغانی را ترک میگوید بالغ بر ۲۰۵۰ متر مکعب فی ثانیه بوده و مقدار مواد براکه فی سال درین جا انتقال میدهد عبارت از ۳۰۲ ملیون متر مکعب است.

در موسم آب خیزی مقدار آب آن به ۹۶۶۰ متر مکعب فی ثانیه است، عرض دریای آمو طور اوسط به یک کیلو متر و به صورت اکثر به پنج کیلو متر میرسد. وادی هیلمند ۸۰۸ کیلو متر مربع ساحه را آبیاری میکنند حوزه دریای آمو بصورت عمومی بالغ بر ۹۰۰۰۰ نود هزار کیلومتر مربع است.

دریای هریرود که ۱۲۳۰ کیلو متر طول دارد دوی برسه حصه جریان آن بسرزمین افغانستان واقع است، حوزه این رودخانه تقریباً ۴۰۰۰۰ کیلو متر مربع ساحه دارد و یک برسه جریان آن بریکزارهای مرو مشتمل است.

دریای کابل تقریباً ۷۰۰ کیلو متر طول دارد که ۵۶۰ کیلو متر آن بخاک افغانی مربوط است در حصه سرو بی بجریان این رودخانه افغانی یک بند برق در سرو بی تأسیس شده که طاقت فعلی آن ۲۲ هزار کیلووات است علاوه بر آن دو پروژه بزرگ افغانستان به این رودخانه متعلق است سرو پروژه بند نغلسو که بعد از تکمیل کار آن ۹۰،۰۰۰ کیلووات طاقت خواهد داشت علاوه بر آن پروژه کانال ننگرها را مخصوصاً بمنظور زراعت ساخته.

میشود طاقت دستگامه برق آن ۱۱ هزار کیلووات خواهد بود حوزه دریای کابل هم بشمول معاونان افغانی آن ۵۲۰۰۰ کیلو متر مساحه داشته و بدریای سند دهانه

میگیرد و ۱۴۰ کیلومتر جریان تحتانی آن بخاك سرحد آزاد (پشتو نستان) مشتمل است. دریای مرغاب از سرچشمه الی دهانه ۸۰۰ کیلومتر طول داشته از آن جمله ۴۵۰ کیلومتر جریان فوقانی و وسطی آن به خاک افغانی تعلق میگیرد و بقیه آن به اتحاد شوروی که واحه پنج را آبیاری میکند سرازیر میشود مرغاب بشمول معاونان آن يك حوزه ۳۸۰۰۰ کیلومتر مربع را احتوا میکند .

دریای ارغنداب : نزدیک قلعه بست در یای ارغنداب یکی از بزرگ ترین معاونین دریای هیلمند می باشد که به آن دهانه میگیرد. دریای ارغنداب بشمول دریا ترنگ که معاون آن میباشد تمام سطوح مرتفع قسمت شرقی افغانستان را بشمول مربوطات مقر و قلات آبیاری میکند، این دو معاون دریای هیلمند در موسم بهار بیشتر آب دارند که آب آنها کاملاً جهت زراعت سواحل آن مناطق بمصرف میرسد ازین معاونان هیلمند هفت نهر بزرگ برای زراعت کشیده شده که واحه های اطراف شهر قندهار بواسطه آن آبیاری میشود، دریای ارغنداب قبل از اینکه بدریای هیلمند معاون شود از طرف ساحل شمالی در یای کشك نخود به آن معاون گردد ید و دهکده کشك نخود را آبیاری میکند، این دهکده علاوه از آبهای کار یزها نیز مشروب میگردد، دریای هیلمند از قلعه بست به بعد طرف جنوب و از آن بعد به استقامت مغرب یعنی بین ریگستان و دشت مرگو جریان دارد تا اینکه بالاخره به حوزه سیستان میانجامد. این حوزه و اطراف آن سابقاً (قبل از تهاجم جنگیز و تیمور قرن ۱۳ میلادی ۱۲۲۱) بواسطه مدنیت ها عالی اشتغال شده بود که آثار آن در نقاط های متعدد و برج های زیاد بصورت خرابه آشکار میگردد .

در موقع آب خیزی سطح آب حوزه سیستان بلند میرود بعد یکه از آن لیریز شده و آب اصفی آن در يك حوزه فرو رفته دیگر میریزد که آنرا گو درزه می نامند گو درزه در قسمت جنوب غرب افغانستان در قسمت سرحد افغان، بلوچ و افغان ایران واقع است گو درزه تقریباً به ارتفاع ۴۷۰ متر از سطح بحر واقع است . آبهای دریای هیلمند و معاونان آن به زراعت بسیار سودمند واقع میشود شوری آب در یای هیلمند در بند کجکی به ۲ فیصد و در حوزه سیستان به ۶۶ فیصد میرسد بند کجکی فعلاً ذخیره آب بست که بزراعت صرف شده و در آینه از آب این بند قوه برق استحصال خواهد شد .

نفوس افغانستان : تعداد نفوس افغانستان بالغ بر ۱۳۱۴۷۰۰۰ فرد میباشد که مخصوصاً این نفوس در شهر های بزرگ و کوچک افغانستان و در داخل دره های حاصل خیز تقسیم شده اند. نفوس افغانستان از نسکاه ترکیب نوادی قرار ذیل است .

۱- پشتون ها : از از منة قدیم تاریخی سکنه این خاک بوده و به تمام سرزمین آن انتشار پیدا کرده اند. جامعه پشتون در داخل افغانستان ۶۵ فیصد نفوس عمومی

آنها تشکیل میدهند این جمعیت مخصوصا بقسمت مشرقی افغانستان در ولایات ننگرهار قندهار ، ولایت بکتیا (خوست) ، ولایت کابل به اکثریت میباشند در قسمت غربی افغانستان در ولایت هرات این فیصدی به ۲۰ الی ۲۵ میرسد .

در قسمت شمال افغانستان ۸ فیصد نفوس عمومی آنها تشکیل میدهند بصورت عمومی تعداد ایشان به هشت ملین فرد میرسد که اینان عبارتند از قبایل منگل جاجی ، توتاخیل ، وجدران از آن جمله عدده قلیلی بصورت جداگانه در قسمت شمال و غرب (سیزوار) افغانستان بود و باش دارند .

پشتون های غلجایی بین شهر های قندهار و غزنی نفوس مالدار را تشکیل میدهد که قرن ۱۸ عصر نهضت سیاسی ایشان در افغانستان بشمار میرود (در عصر ریاست میرویس) باید متذکر شد که محمود پسر میرویس در ۱۷۱۵ فارس را قسمتاً فتح نمود قبایل سلیمان خیل ، اندهو ترک غلجایی اند

سومین گروه پشتون ها را میبایست در شخصیت احمد شاه درانی که در قرن ۱۸ موسس خاندان درانی میباشد سراغ نمود قبایل معروف این گروه یوبل زایی ، اسحق زایی ، نور زایی ، بارک زایی و تمام سلاطین افغانی که در افغانستان از زمان امیر دوست محمد خان الی عصر حاضر سلطنت میکنند از همین سلسله قبایل پشتون میباشد درین گروه رئیس قبیله اقتدار و سیمی دارد و صلاحیت این اقتدار را جرگه حایز می باشد که به اساس دیموکراسی استوار است .

پشتون ها بلسان پشتو حرف میزنند و بصورت عمومی لسان پشتو بدو لهجه تقسیم شده است لهجه پشتوی شمال شرق که مرکز ادبی آن جلال آباد و لهجه پشتوی جنوب غرب که مرکز ادبی آن شهر قندهار است به هم وطنی قبایل پشتون دیگر اجزاییکه نفوس افغانستان عزیز را تشکیل میدهند عبارتند از تاچکها ، هزارها ، ازبکها ، ترکمنها پشه ای ، نورستانی ، بلوچی ، پامیری ، و غیره که به تعداد و تناسب فیصدی ذیل در مناطق مختلف تقسیم شده اند .

نفوس تاجک و هزاره به تعداد ۴۳۲۰۰۰۰ که ۳۵ فیصد نفوس عمومی افغانستان را تشکیل میدهند .

»	»	»	»	نفوس از بک ۴۸۰۰۰۰ که ۴ فیصد
»	»	»	»	ترکمن ۲۴۰۰۰۰ که ۲
»	»	»	»	نورستانی ۸۴۰۰۰ که ۰٫۷
»	»	»	»	بلوچی ۷۲۰۰۰ که ۰٫۶
»	»	»	»	پامیر افغانی ۶۰۰۰۰ که ۰٫۵

برای حفظ وحدت ملی میتوانیم گفت که هیچ ملتی در دنیا وجود ندارد که از یک نژاد واحد و از یک لسان مشترک تشکیل شده باشد ، ازین لحاظ ممالک معظم

دنیا امثال برجسته بما نشان میدهند چنانچه در ایالات متحده امریکا اگر نوادانگلو سکسون به اکثریت است در پهلوی آن گلورومن، نواد سیاه، نواد زرد هم بود و باش دارند که در شروع قرون جدید به اثر مهاجرت های متواتر مخصوصاً از اروپا به ایالات متحده امریکا آمده و متوطن شده اند و با وجود این همه تمییز يك ملت واحد و مشخصی را درین سرزمین تشکیل داده اند که عظمت و اقتدار آن در دنیا بهین است همردیف ایالات متحده امریکا، اتحاد شوروی را نیز طور مثال تذکار می دهیم در اتحاد شوروی که از ۱۶ جمهوریت تشکیل شده است در پهلوی نواد سلاو که به اقتدار و اکثریت است نواد زرد مثل ترك و از يك زیست میکنند که باز هم يك ملت واحد و مقتدر را تشکیل داده اند در افغانستان بیشتر ازین دو مملکت معظم فوق مذهب مقدس اسلام جزء مهمی است که به اتحاد مردم مافوق العاده موثر افتاده است این جزء اتحاد نه در ایالات متحده امریکا وجود دارد و نه در اتحاد شوروی و نه تقریباً در تمام دیگر ممالک دنیا.

همچنین نفوس سرزمین فرانسه معاصر از نواد انگلورومن تشکیل شده اند بعوض اینکه از نوادی رومن ها نفرت داشته باشند خود رامدیون این نواد میدانند، فرانسه موجوده یکی از ممالک مدنی اروپایی بوده و نسبت به ایالت های معاصر کاملاً مختلف و مشخص است. اما تمام این مردم میکه در خاک افغانستان از مدتها باهم زندگی مشترک دارند بحکم سوابق تاریخی و روایات ملی و مشترکات دینی و اقتصادی و فرهنگی مانند ملل دیگر دنیا يك ملت واحد تجزیه ناپذیری را تشکیل داده اند و بعنوان واحد افغان یا دمیوشوند و مبادی این ملیت بر مشترکات تاریخی و فرهنگی دین و منافع مشترک زندگانی اجتماعی استوار اند.

تقسیمات اداری افغانستان: افغانستان از تاریخ ۸ اگست ۱۹۱۹ استقلال خود را باز بدست آورده و يك رژیم شاهی مشروطه بمیان آمده است پرچم ملی آن برنک های سیاه، سرخ و سبز که در وسط آن نشان محراب و منبر آنرا مزین میسازد سمبول ملی سرزمین افغان است. معاهده صلح و امر جنگ از صلاحیت شاه است پیشبرد اقتدار قوه اجراییه - وظیفه کابینه است در حالیکه طرح قوانین مربوط مجلس شورای ملی و مجلس اعیان میباشد، اعضای مجلس شورا از طرف ملت انتخاب شده و این انتخابات مبنی بر رأی عمومی است، تعیین اعضای مجلس اعیان از طرف شاه صورت میگیرد، طرز اداره در عصر موجوده یکی از علامات دیموکراسی قرن بیست میباشد افغانستان به هفت نایب الحکومگی و یازده حکومت اعلی تقسیم شده است که در راس هر يك از نایب الحکومگیها يك نایب الحکومه و در راس هر حکومت اعلی يك حاکم اعلی مناطق مربوطه را اداره میکنند.

✕ نایب الحکومگیها در افغانستان عبارتند از نایب الحکومگی ولایت قند هار ، مزار شریف ، ننګر هار ، قطغن ، بکتیا . و ولایت کابل که با پتخت افغانستان محسوب میشود .

حکومت های اعلی عبارتند از حکومت اعلی غزنی ، فراه ، پروان ، بدخشان میمنه ، ګر شک ، شبرغان ، غورات ، بامیان ، ارزگان و تالقان . نایب الحکومگی ها متعلق به ولایات بزرګ افغانستان در حالیکه حکومت های اعلی به ولایات کوچک افغانستان مربوط اند . نفوس شهر های افغانستان قرار احصاییه جدید بشرح زیر است .

اسم محل	مساحه	نفوس
ولایت کابل	۴۰۰۰۰ کیلو متر	۱۶۰۵۸۵۸
» قندهار	» ۱۵۰۰۰۰	۹۷۱۸۱۹
» مزار شریف	» ۱۲۰۰۰۰	۳۲۳۳۹۶
» قطغن	» ۵۵۰۰۰	۴۹۰۲۵۸
» ننګرهار	» ۳۰۰۰۰	۵۱۶۸۵۹
» بکتیا	» ۲۵۰۰۰	۱۲۸۰۱۲۱
حکومت اعلی پروان	» ۲۰۰۰۰	۷۰۳۳۱۴
» غزنی	» ۲۵۰۰۰	۱۱۹۵۲۳۴
» فراه	» ۳۰۰۰۰	۴۸۱۷۹۹
» میمنه	» ۷۵۰۰۰	۱۹۲۳۷۸
» بدخشان	» ۲۵۰۰۰	۴۰۹۰۶۹
» شبرغان	» ۴۰۰۰۰	۲۹۰۱۲۵
» ګر شک	تا حال تثبیت نشده	۳۶۹۱۰۱
» تالقان	» » »	۲۷۴۴۱۹
» غورات	» » »	۴۵۴۸۵۲
» ارزگان	» » »	۳۸۲۹۰۶
» بامیان	» » »	۵۰۵۴۱۸
قبایل کوچی	» » »	۳۱۶۸۱۵
	۲۴۳۱۲۹۶

اجتماع شهر های افغانستان بدور يك هسته مرکزی که عبارت از هندوکش باشد واقع بوده و این سلسله مرکزی است که از آن حیات بشری ، حیوانی (چرا گاه ها) و حیات نباتی در يك مملکت خشک آسیای مرکزی مانند افغانستان نشأت میکند طوریکه قبلاً گفتیم هندوکش افغانستان را مرکزیت میدهد که بدون آن وحدت افغانستان کمتر متیقن میبود ، نفوس شهری های افغانستان خیلی معتدل است و نفوس شهری ده فیصد نفوس عمومی افغانستان را احتوا میکند از طرف دیگر شهر های صنعتی در افغانستان

محدود میباشد اکثر شهر های افغانستان مراکز اداری تجارتي و فکری را تشکیل میدهند، شهرسازی (اور بانیزم) در افغانستان بصورت عمومی و در کابل بصورت استثنایی بعصر اعلیحضرت فقید محمد نادر شاه شهید شروع شده و بعهد اعلیحضرت محمد ظاهر شاه ادامه دارد .

شهر های بزرگ افغانستان قرار آتی میباشد :

شهر کابل : به ۳۴ درجه و ۳۰ دقیقه عرض البلد شمالی و قسمت این شهر ۱۷۶۲ متر از سطح بحر آزاد ارتفاع دارد بسمت جنوب آن کوه شیردروازه واقع است که دارای ۲۳۰۰۰ متر ارتفاع میباشد در حالیکه بسمت جنوب غرب آن کوه آسمایی موقع داشته و ۲۲۰۰ متر ارتفاع دارد از آنرو شهر کابل بالای سطح مرتفع واقع بود . و این سطح مرتفع مرکزی افغانستان می باشد که بسمت جنوب هندوکش نیز امتداد پیدا کرده است ، این قسمت سطح مرتفع بسمت شرق مندرجاً از ارتفاع خود میکاهد تا اینکه در جلال آباد به ارتفاع ۶۰۰ متر میرسد در سمت شرقی و شمال شرقی کابل به تپه هامی انجا مد ، دشت کابل بوا سطه دریای کابل آبشاری میشود شهر قدیم آن بساحل راست دریای کابل و شمال شیردروازه واقع بوده و بسا صله ده کیلومتر بسمت شمال شرق دریای لوگر بدریای کابل می افتد . شهر کابل بواسطه نهرهای متعدد آبیاری میشود که از دریای کابل مشتق شده اند و با اینکه از چشمه های کوه های همجوار و کاریز ها آبیاری میشود . کسارته های بزرگت شهر کابل عبارتند از شهر نو ، پروان مهنه ، شاه شهید مهنه ، کار تله سه ، میرویس مهنه شیر شاه مهنه ، کار تله مامورین که علامامات نهضت شهری را در عصر اعلیحضرت محمد نادر شاه فقید و عصر اعلیحضرت محمد ظاهر شاه نشان میدهد ، این همه کسارتها صورت را بخود اختیار نموده است .

تاریخچه شهر کابل خیلی واضح است و بصورت مختصر از آن یاد آوری میکنیم : شهر کابل لااقل از هزار سال قبل از میلاد مسیح به این طرف شناخته شده و از این شهر در کتاب مقدس ویدای هندو بهای که بلسان سانسکریت نوشته شده سخن رانده شده است . کابل موقع پایتخت شاهان یونانی بود یعنی در سنه ۲۶ میلادی کابل پایتخت ایرمایوس بوده و فرودسی در کتاب معروف خود (شاهنامه) درباره کابل مطالبی گفته است . موقعیکه تیمور لنگ گزته پایتخت غزنویها را تخریب نمود پایتخت افغانستان بکابل انتقال نمود و از عصر بایرو خاندان بابر بساد شاه یعنی بایر بایرها در شروع قرن شانزده تا امروز پایتخت افغانستان محسوب میشود باین باریها و سلالة درانی برای مختصر زمانی کابل باز پایتخت نبود ولی از عهد پسر احمد شاه درانی بعهد پایتخت امپراتوری دودمان درانی بحساب میرود .

از نظر سیاحت نقاط ذیل در کابل قابل دیدن میباشد : موزیم کابل که دران گنج های باستانی افغانستان تا حد امکان حفظ شده است و به ۷ کیلومتری جنوب کابل

واقع است یعنی آثار ما قبل از تاریخ مند بگل، اطراف قندهار ۵۰۰۰ آثار تاریخی دوره یونانی، بودایی، باختری، دوره کوشانیها، ساسانی هماغلها و اسلامی موجود است از لحاظ آبادات در ساحل راست دریای کابل مقبره امیر تیمور شاه و در جنوب تپه مرغان مقبره اعلیحضرت شهید محمد نادر شاه شهید و آبدیه میونس و واقع میونس و ات افتخارات قرون جدید افغانستان را یاد آوری میکند. همچنان در بوستان سرای واقع ساحل چپ دریای کابل مقبره امیر عبدالرحمن خان موقع دارد. باغهایی که به همسجورای شهر کابل موجودند عبارت است از باغ چهلستون، به شش کیلومتری جنوب پایتخت در ساحل راست دریای کابل باغ پادشاه که تقریباً در جوار مرکز شهر کابل و در دامنه جنوب کوه شیر دروازه واقعست، شهر کوچک دارالامان بهشت کیلو متری جنوب، جنوب مغرب شهر کابل، شهر کوچک پغمان در ۲۵ کیلومتری غرب کابل و باغ کاریز میر بسمت غرب شهر کابل که به ۳ کیلومتری آن واقع است، درین باغ نمونه یا مودل دهقان خانه های دنیای غرب را سراغ میتوانیم کرد که در عصر اعلیحضرت محمد ظاهر شاه موجود آمده است همچنین در غرب شهر کابل بقا صله ۵۰ کیلو متر باغ استانی واقع است که در یکی از دره های شمالی سلسله کوه پغمان موقع پیدا کرده است. شهر کابل بین دو منطقه حاصل خیز موقعیت دارد بسمت شمال آن حوزه کوه دامن واقعست که محصول آن بیشتر گندم و انکوره میباشند و بسمت جنوب منطقه لوگر که از قدیم بدین طرف یک سرزمین حاصل خیز بوده و مخصوصاً گندم از حاصلات عمده آن بشمار میرود که غله جات این دو منطقه نزدیک کابل در تهیه مواد از تزی شهر کمک زیاد میکند.

شهر کابل از نظر ارتباط با دیگر ولایات افغانستان و دیگر قسمت ممالک آسیای مرکزی موقع استثنایی دارد این شهر قسمتی که فوقاً ذکر نمودیم در کنار سطح مرتفع مرکزی افغانستان واقع بوده و سرکهاییکه بشمال دریای سند واقعند از طریق حوزه کابل با کوتل های هند و کش مرتبط بوده و از این کوتلهاست که آسیای جنوبی مخصوصاً دنیای هند با آسیای شمالی ارتباط پیدا میکند.

مشهورترین کوتل های آن کوتل خاواک است که ۳۶۰۰ متر ارتفاع داشته و از سرچشمه دریای پنجشیر شروع و بدو راند راب که در شمال کوتل خاواک واقعست می انجامد کوتل سالنگ بشمال کابل واقع بوده و ۳۳۰۰ متر ارتفاع دارد، دره سالنگ از جبل السراج شروع شده و نزدیک کوتل سالنگ که سرچشمه آن است بدره خنجان ارتباط پیدا میکند این دره نیز با دره راب ارتباط داشته و در نزدیکی دوشی به آن تماس میگیرد.

کوتل شبر که فعلاً وسایل نقلیه از آن عبور میکنند صفحات جنوب افغانستان را با صفحات شمالی مملکت از طریق دره شکاری اتصال میدهد، کوتل شبر ۳۰۰۰ متر از سطح بحر ارتفاع داشته و از همین نقطه کابل و پروان فعلاً با دیگر ولایات شمال مملکت

ارتباط پیدا میکنند. بالاخره چها زمین کوتل که قبلاً از ۱۹۳۰ باقیب از افتتاح کوتل شبر و دره شکاری توسط آن به صفحات شمال عبور و مرور بعمل می آمد کوتل آق ز باط نامدارد، کوتل آق ز باط مانند خاک واک ۳۶۰۰ متر از سطح بحر واقع بوده و یک راه کاروانی است.

شریان بزرگ دیگری که از مشرق به مغرب استقامت دارد و از کابل عبور می کند همانا سرک کابل و دایزنگی و اوبه هرات میباشد ازین طریق که عراد، روستا فاصله بین کابل و هرات به ۸۷۰ کیلومتر کوتاه میشود، در حالیکه کابل با هرات از طریق قندهار حد اقل ۱۱۶۰ کیلومتر فاصله دارد از توضیحات فوق چنین نتیجه میگیریم که کابل به یکی از دهلیزهای آسیای مرکزی واقع است که آسیای شمالی و دنیایی مخصوصاً پشتونستان، پاکستان و هند را باهمدیگر ارتباط داده و موقف سوق الجیشی و سیاسی مهمی را حایز بوده و ازین لحاظ کوتل بولان که قندهار را با پشتونستان مربوط میسازد نیز قابل تبصره است.

از نظر اقتصادی، سیاسی و سوق الجیشی کوتل سالنگ که عنقریب به جریان سال ۱۹۶۴ افتتاح خواهد شد اهمیت با رزی دارد، کابل و بلخ مرئی که سابقاً از طریق شبر و دره شکاری ۴۳۰ کیلومتر فاصله داشت از طریق سالنگ به ۲۳۰ کیلومتر تنزیل میکنند یا به عبارده دیگر عراد ۲۰۰ کیلومتر را کمتر از کابل الی بلخ مرئی خواهد پیورد فواصل شهرهای افغانستان ازهمدیگر قرار آتی است.

کابل - جلال آباد ۱۸۰ کیلومتر که بصورت فاصله و ارتقرباً تمام حسم آن اسفلت شده.
 کابل - پشاور ۲۹۰ »
 سرک آن از جلال آباد الی تورخم
 نیز کاملاً قیرریزی شده است.

کابل، دولت یار، هرات ۸۷۰ (سرک عادی)

کابل، قندهار، هرات ۱۱۶۰ » »

(عنقریب کانکریت و اسفلت آن تمام میشود)

کابل، مزار شریف، هرات ۱۴۳۰ کیلومتر فاصله واز (سرک عادی)

» غزنی ۱۵۰ » (» »)

» قندهار ۵۱۰ » (قسمتاً اسفلت شده است)

» مزار شریف ۶۲۰ » (سرک عادی)

نواقصی که شهر کابل دارد همانا عدم بد رفقت یا کابل نیز است حتماً در قسمت های انکشافی این شهر هم این گونه شریان شهری وجود ندارد و تنها منطقه دارالامان که قبلاً تک کارداریم به سبک شهرهای اروپایی تا سیس شده که جایز کابل را سیون میباشد.

سطح مستوی دارالامان در سال ۱۹۲۹ بواسطه یکی از زمین سان فزایدی طوح

واعمال رشده که بدین اساس دارالامان از نظر جغرافیة شهری یک شهر ایجاد شده میباشد.

قندهار :

قندهار مرکز منطقه جنوب افغانستان محسوب میشود این شهر ۶۰۰ الی ۶۵۰ متر از سطح بحر واقع بوده و بسمت جنوب آن دریای ترنگ و شور آب واقع است در حالیکه از سمت شمال و غرب آن دریای ارغنداب عبور میکنند که یکی از معادن نان جریان تحتانی دریای هیلند میباشد، قندهار به عرض البلد ۳۱ درجه و ۲۷ دقیقه شمالی واقع است یعنی به تناسب شهر کابل سه درجه عرض البلد در سمت جنوبی موقع حاصل نموده است. از طرف دیگر چون تقریباً نسبت بکابل ۱۰۰۰ متر از سطح بحر کمتر ارتفاع دارد ازین لحاظ نسبت به پایتخت افغانستان در تابستان گرم تر و در زمستان خوش گوار تر است روی ملحوظات فوق در جریان سال قندهار نسبت بکابل از ۹ الی ۱۱ درجه گرم تر است در حالیکه در موسم زمستان برف کابل مدت زیادی باقی میماند ولی در قندهار نخست برف نمیآورد و اگر گاهی میآورد بصورت فوری به آب مبدل میشود بنا بر این زمستان قندهار که بالای اراضی رسوبی واقع است بیشتر بارانی میباشد. دوره های تاریخی انسان مناظر طبیعی را بمراتب تغییر شکل داده است که از لحاظ اهمیت سوق الجیشی و تجارتی به این شهر بهبودی زیادی داده است، سه راه بزرگ تجار تسی و سیاسی افغانستان ازین شهر میگذرد از شمال شرق سرک کابل غزنی، مقر، از سمت شمال، شمال غرب، هرات، فراه و از جانب جنوب سرک کویته که بدشت دریای سند ارتباط پیدا میکند این سرک که از کوههای سلیمان بواسطه کوتل های بولان و کوتل کوژک خواجگ میگذرد بهترین و نزدیکترین راهیست که افغانستان ذریعه آن به بحر آزاد هند متصل میتواند کرد.

شهر و نفوس قندهار دایماً رو به انکشاف میباشد چنانچه قندهار در ۱۹۴۸ به تعداد ۷۲۰۰۰ نفوس داشت در حالیکه ده سال بعد در ۱۹۵۸ این نفوس به ۱۰۰۰۰۰۰ ارتقا نمود و اکنون نفوس قندهار با مربوطات آن به ۹۷۱۸۱۹ تقریباً بالغ میشود. شهر قدیم قندهار در سنه ۱۹۴۸ هنوز دارای دروازه های بزرگ بود که آثار قرون وسطی را یادآوری میکرد اما درین اواخر این آثار قرون وسطی قسماً از بین رفته است، قندهار امروز دارای یک میدان هوایی بین المللی عصری و بزرگ است که به ۲۰ کیلومتری جنوب شرق این شهر واقع است. قندهار یکی از شهرهای قدیم افغانستان محسوب میشود که به مرکز اراکوزی قرون قدیمه و بازار قرون وسطی معروف و مسمی میباشد، قندهار از ۱۱۰۰ میلادی به این طرف فرصتیکه شهر بست باستانی مضمحل گودید مرکزیت بیشتر پیدا کرد، این شهر بین سنوات ۱۵۲۱ - ۱۶۵۰ بشمول ولایت آن ضمیمه امپراطوری مغلهای هند بود و از آن بعد حکومت فارس به این شهر تسلط داشت اما ملجایی های ولایت قندهار را از تجاوز و تسلط خار جیان دفاع کرده و علیه

متجاوزان سخت‌مجادله نمو دهند تا اینکه در ۱۷۳۸ ع قندهار يك سال بواسطه نادر شاه افشار محاصره شد در ظرف این يك سال شاه موصوف به پنج کیلو متری قندها را موجوده شهر دیگری بنام نادر آباد تأسیس نمود تا مجدداً بیشتر بتواند کرد، از طرف دیگر قندهار بجزیران جنگ اول افغان و انگلیس در سنوات بین (۱۸۳۸ - ۱۸۴۲) تسخیر شده بود در جنگ دوم افغان و انگلیس (۱۸۷۹ - ۱۸۸۰) انگلیس‌ها این شهر پایتخت يك ولایت آزاد اعلام نمودند که در انجام جنگ دوم واپس بمركز کابل پیوست، قندهار مرکز ولایت بزرگ قوم درانی است که یکی از اقوام بزرگ ملت پشتون محسوب میشود.

قندهار از شهرهای همجوار قرار ذیل بعید است .

فاصله بین قندهار - چمن - کوپته	۲۰۰	کیلومتر
»	»	»
»	۳۸۰	فراه
»	»	»
»	۶۵۰	هرات
»	»	»
»	۵۱۰	کابل
»	»	»

در قندهار اخیراً میدان هوای نویدی ملکی افتتاح شد که اهمیت بین‌المللی داشته و روز بروز روبه انکشاف می باشد .

هرات :

هرات شهر یست که به ارتفاع ۹۲۰ متر از سطح بجز ارتفاع دارد، این شهر به عرض البلد ۳۴ درجه و ۲۲ دقیقه شمالی و بشمال دریای هریرود واقع است، هرات نیز در کنار سطح مرتفع مرکزی افغانستان موقع دارد اوسط حرارت زمستانی آن در ماه دلو ۲ و ۱ درجه سانتی گراد است در حالیکه اوسط حرارت تابستانی آن در ماه اسد به ۳۰ و ۷ درجه سانتی گراد میرسد. ولایت هرات ۱۲۰۰۰۰ کیلو متر مربع مساحت دارد، درین مساحت ۳۲۳۳۹۶ نفوس مقیمی زیست میکنند. شهر هرات در ۱۹۴۸ به تعداد ۷۷۰۰۰ نفوس داشت اجزای این نفوس را تاجک، ازبک، ترکمن، هزاره، پشتون و یهود تشکیل میدهد. شهر هرات را که اسکندر به آسیای نیز مینامند شهر یست که ازان اسکندر کبیر عبور نموده و قسمتاً آنرا اعمار نموده بود، هرات مرکز خراسان شرقی بوده و در آن مخصوصاً قالبین و پارچه‌های ابریشمی صنعت میشود، هرات شهر یست خیلی قدیم و در کتاب اوستا در باره این شهر نیز تبصره شده است هرات در عصر مفلها و تهاجم آنها (۱۲۲۱) صدمات زیادی دید و در (۱۲۲۲) این شهر بتصرف تولی بسرچنگیز افتاد و ازین رهگذر مسلمین هرات کاملاً از بین رفت در سنه ۱۳۸۳ هرات بواسطه تیمور لنگ تخریب شد اما ازان بهمدنیت درخشانی جا نشین این همه تخریبات گردید، هرات بسال ۱۸۶۳ در عصر امیر دوست محمد خان کاملاً به حکومت مرکزی مربوط گردید ازین دوره بهمد هرات از حیث نفوس دومین شهر افغانستان بشمار میرود. از هرات سه سرك عمومی عبور میکنند سرك کابل - قندهار که در جنوب هرات يك قوس

په درگه داتشکیل داد. واز يك علفزار وسیع در پنجاه کیلومترې جنوب هرات میگذرد. این علفزار ۱۷۰۰ متر از سطح بحر ارتفاع داشته و بنام سبز وار قدیم و شیندنیو حالیه یاد میشود، سرک کابل قندهار بعد ازینکه به هرات میرسد يك لین آن مستقیماً بسمت شمال امتداد یافته و الی کشک سرحد روسیه ادامه دارد و به استقامت شمال شرق سرک مذکور الی قلمه نو، میمنه، شیرغان و مزار شریف تمدید مییابد.

این سرک قدیم افغانستان شمال مغرب است که سابقاً از کوتل ذرمت میگذشت اما سرک معاصر موتر رو که از کوتل سبزک که ۲۵۰۰ متر ارتفاع دارد عبور میکند، کوتل سبزک به ۱۱۰ کیلومترې مشرق هرات واقع است شریان بزرگ دیگر این قسمت غرب افغانستان عبارت از سرک هرات و مشهد میباشد که بهمجوراً هریرود تمدید یافته و قبل ازینکه به هرات برسد از منطقه او به (مشرق هرات) عبور میکند و ذریعه آن هرات مستقیماً به کابل ارتباط پیدا میکند اما این خط سیر بوا سطح یگان موتر مجهز پیموده می تواند شد اهمیت دیگر شهر هرات را باید در استعداد زراعتی آن جستجو نمود این شهر بشمول اطراف آن بواسطه دریای هریرود آبیاری میشود و ازین لحاظ مدنیت زراعتی در آن از قدیم انکشاف پیدا کرده است از جمله غلجیاتیکه درین منطقه بهتر نشو و نما میکنند گندم است که قابل تکاد است علاوه بر آن تاک انگور، و پنبه هرات که محصولات زراعتی این شهر است از لحاظ ارزش اقتصادی و تجارتی خود اهمیت بسزای دارد.

هرات دارای مساجدی است که از قرن پانزده (انجام قرون وسطی) به این طرف باقی مانده است بعضی موجوده هرات شهر صنایع دستی است که در آن موجودیت طبقه کما سب اهمیت قابل توجهی دارد. هرات بفاصله ۱۶۰ کیلومتر از اسلام قلمه

سرحد افغان و ایران واقع است، همچنین هرات از مزار شریف از طریق میمنه ۸۱۰ کیلومتر بعید است. علاوه میدان هوا بازی ملکی هرات رو به انکشاف مییابد.

مزار شریف: مزار شریف به ۳۶ درجه و ۴۰ دقیقه عرض البلد شمالی واقع است ۴۰۰ متر از سطح بحر ارتفاع داشته و یکی از معاونین موقتی دریای بلخ که پیش از يك مجرای سیلابی نیست به این شهر آب میدهد تا بستان این شهر نظر به ارتفاع کم آن بسیار گرم بوده و زمستان آن گوارا است. مزار شریف مانند قندهار و هرات مرکز نائب الحکومگی بوده و مرکز ولایت باختر قدیم افغانستان بشمار میرود.

شهر بلخ باستانی به ۲۰ کیلومترې غرب آن واقع است خانه های این شهر نظر به تباستان شدید وقت چوب ساختمان گنبدی است، مزار شریف از ۱۹۳۰ به این طرف توسط راه دوره شکاری بکابل ارتباط پیدا کرده است که عنقریب ارتباط آن نظر به افتتاح سرک سالنک نزدیکتر میشود، سرک کابل مزار شریف به استقامت شمال به فاصله ۶۰ کیلومتر تمدید مییابد تا بالاخره به پته کیسر میرسد پته کیسر بندر افغانی واقع ساحل دریای آموست که ارتفاع آن از سطح بحر ۳۱۰ متر است، ترمز بندر مقابل

آن درخاک اتحاد شوروی موقع دارد ترمز شهر قدیم اتحاد شوروی است که يك قسمت بزرگ صدور و ورود مال التجاره افغانی از طریق این دو بندر با اتحاد شوروی صورت میگیرد .

مزار شریف مرکز بزرگ تریه گوسفند قره قل بوده و در اینجا است که پوست قره قل مرکزیت پیدا میکنند تا از آنجا بداخل و خارج صادر شود، چنانچه از دو سال به این طرف شرکت قره قل برای سهولت معاملات از کابل بمزار شریف انتقال نموده است .

مزار شریف از جمله بزرگ ترین شهرهای شمالی افغانستان بشمار میرود و درین مرکز شمال است که میدان هوانوردی عصری تحت ساختمان میباشد . مزار شریف در قرون وسطی عبارت از يك دهکده بود که اهمیت بازار محصولات زراعتی را داشته و نقش يك مارکیت ترکستان افغانی را بازی میکرد که این نقش آن تا حال نیز حفظ شده است در اخیر قرن دوازده میلادی و بعدتر از آن یعنی در اخیر قرن پانزده میلادی درین منطقه مزار حضرت علمی کرم الله وجهه کشف شد و به اطراف این مزار مبارک بود که مردم همه ساله گرد میآمدند تا در نتیجه يك شهر بوجود آمد . مزار شریف در سنه ۱۸۶۶ مرکز نائب الحکومگی تعیین گردید و ضمناً مرکز ترکستان باختری شد در سنه ۱۹۸۷ مزار شریف ۳۰۰۰۰ نفر نفوس پیدا کرد، در حالیکه این نفوس در سال ۱۹۴۸ به ۴۲۰۰۰ ارتقا نمود و دوازده سال بعد در ۱۹۵۲ تعداد نفوس آن به ۷۵۰۰۰ رسید که این نفوس از پشتونها، تاجک، ازبک، ترکمن و دیگر طبقات جامعه افغانی متشکل میباشد، اکنون نفوس ولایت مزار شریف با مر بوطات آن به ۴۹۰۲۵۸ نفر میرسد .

ننگرهار (جلال آباد) : ننگرهار یکی از مناطق شرقی و شهرهای بزرگ افغانستان بشمار میرود این شهر به عرض البلد ۲۴ دقیقه شمالی واقع بوده از ارتفاع آن از سطح بحر ۶۰۰ متر است که بساحل راست دریای کابل واقع میباشد جلال آباد در نصف راه کابل، پشاور موقع دارد و از یک اقلیم تروپیکل سهم میگیرد . جلال آباد مرکز نائب الحکومگی ولایت ننگرهار بشمار میرود نفوس مرکز جلال آباد از ۲۰۰۰۰ الی ۳۰۰۰۰ تخمین گردیده است، در موسم زمستان این تعداد نظر به مساعد بودن اقلیم افزایش مییابد شهر جلال آباد همان آدینه پور با برود نیور قدیم است، که در زمان اخلاف بابر به جلال آباد مشهور گردید .

باغ نمله که بهمجواری آن واقع است به سبک مغل اعمار شده است، جلال آباد بر علاوه مرکز نائب الحکومگی شهر تجارتی و مخصوصاً از لحاظ محصولات تروپیکل اهمیت زیادی دارد، در اطراف این شهر بفاصله ۷۰ کیلومتر بسمت شرق کوتل خیبر واقع است که ۱۰۳۰ متر از سطح بحر ارتفاع داشته و از جلال آباد بسمت شمال

از طریق دره کتی سرکی به استقامت نورستان میرود ننګرهار با سایر مربوطات آن ۲۸۰۱۲۸ نفوس دارد .

ولایت پکتیا : گردیز مرکز اداری آن بشمار میرود، شهر گردیز به ارتفاع ۲۳۰۰ متر از سطح بحر واقعست، این شهر ۲۱۳۰ متر از سطح بحر ارتفاع دارد مرکز ولایت پکتیا از نظر مواصلات زمینی موقف خوبی دارد فاصله این شهر به تناسب کابل از طریق کوتل التور ۱۲۵ کیلو متر میباشد .

از طرف دیگر گردیز بسمت شرق باخوست محدود است که از طریق کوتل تل به پشتونستان ارتباط پیدا میکند، همچنین شهر گردیز از کوتل دولت خان باشهر غزنی اتصال دارد، گردیز مرکز رفت و آمد کوچی های چادر نشین و نفوس نیمه مقیم میباشد گردیز و خوست دو شهر ولایت پکتیاست، ولایت پکتیا در تهیه چوب های ساختمان سهم بزرگ داشته علاوه بر آن از محصولات قابل تبصره آن جلفوزه است .

میمنه : - شهر میمنه (حکومت اعلی) به عرض البلد ۳۵ درجه و ۵۵ دقیقه شمال موقع داشته و بعد از مزار شریف دومین شهر ولایت شمالی محسوب میشود نفوس میمنه با مربوطات آن به ۴۰۹۰۶۹ فرد بالغ میگردد، این شهر نیز مانند مزار شریف مارکیت محلی تجارت بشمار میرود و بین شهرغان و هرات واقع است .

میمنه به ارتفاع ۸۷۰ متر از سطح بحر ارتفاع دارد نفوس، میمنه بصورت تقریبی کاملاً از اذیک تشکیل یافته است اما اقوام افغان و تاجک نیز در آنجمله شامل اند و نفوس هند و یهود از جمله طبقه معامله دار و سرمایه دار آنجا میباشند، صنعت دستی میمنه انکشاف زیادی کرده و این صنعت مخصوصاً عبارت است ازقالین که اعلی ترین قالین افغانستان میباشد علاوه بر آن میمنه مرکز بزرگ تجارت پشم، شال و پارچه های پشمی پشم اشتری است .

حکومت اعلی گر شک : د شهر گر شک که مرکز حکومت اعلی محسوب میشود به ۱۲۰ کیلو متری قندهار واقع بوده و در همین شهر است که سرک قندهار، هرات دریای هیلمند و اقطع میکند. گر شک به ارتفاع ۸۴۰ متر از سطح بحر واقع بوده و از زمان قدیم موقعیت مهمی را حفظ نموده است. گر شک درین اواخر نظر به اهمیت اقتصادی و اداری خود نقش مهمی را بازی کرده و در پروژه وادی هیلمند سهم بزرگ میگردد. نهر بغرا بقرابت گر شک واقع است که از دریای هیلمند حق آب میگردد در کانال بغرا یک دستگاہ کوچک برقی آبی که طاقت کافی دارد نصب میباشد توسط این دستگاہ شهر گر شک تنویر میشود تمام گر شک ۲۷۴۴۱۹ نفوس دارد .

حکومت اعلی غزنی : غزنی قدیم ترین پایتخت افغانستان شرقی است این شهر به ۳۳ درجه و ۳۶ دقیقه عرض البلد شمالی واقع بوده و ۲۲۰۰ متر از سطح بحر

ارتفاع دارد بسمت چپ این شهر یکی از سرچشمه های دریای ارغنداب واقع است بعلت اینکه شهر غزنی بالای سرک کابل، قندهار واقع میباشد اهمیت زیادی پیدا کرده است همچنین غزنی مرکز تقاطع سرکهای زیادی بشمار میرود که افغانستان را با مناطق همجوار شرقی آن ارتباط میدهد از قسمت مربوطات این شهر يك سرک به استقامت ارگون و دره توشی و سرک دیگر به سمت گوردیز و متون امتداد دارد که نقطه نهای آن به کوتل قل و مناطق پشتونستان میرسد. بسمت غرب خط سیرچادو نشین های شهر کابل را به هزاره جات ارتباط میدهد. از زمان های قدیم بدینطرف غزنی در صنعت سماوار و ظروف نانخوری مثل غوری و بشقاب شهرت زیادی پیدا کرده است، شهر غزنی يك مرکز تجارتی و يك شهر مستحکم بوده و مدت زیادی مرکز ثقافت سلاطین غزنه بوده است، غزنویها يك مدنیت درخشانی را در این شهر از خود باقی گذاشته اند این شهر هنگامی منقرض گردید که چنگیز بان این شهر را چندین مراتب آتش زده و آنرا تخریب کردند تمام مربوطات غزنی ۴۸۱۷۹۹ تن نفوس دارد.

حکومت اعلی تالقان : تالقان در این سالهای اخیر نظریه توسعه کشت و زراعت اهمیت زیادی پیدا کرده است تالقان با ۴۰ کیلومتری شرقی قندوز بالای جریان یکی از معاوین دریای قندوز واقع شده است تالقان دارای ۴۵۴۸۵۲ نفوس است.

حکومت اعلی بامیان : بامیان به ارتفاع ۲۵۴۵ متر از سطح بحرین یکدوره سرسبز و حاصل خیز هندوکش موقعیت حاصل نموده است، بامیان بواسطه دریای بامیان و معاوین آن سرسبز گردیده است دریای بامیان یکی از معاوین دریای سرخاب است دره بامیان از شمال و جنوب بواسطه کوهها محاط میباشد، بقاصله ده کیلومتر بسمت شمال شرق بامیان یکی از سلسله کوههای مرتفع افغانستان که عبارت از کوه باباست بمشاهده میرسد این سلسله دارای ۴۳۵۰ متر ارتفاع داشته و به ۲۵ کیلومتری جنوب بامیان واقع است قله کوه باباشاه فولادی نام دارد که دارای ۵۱۴۰ متر ارتفاع است. بامیان شهر کوچکی است و تمام آن ۳۱۶۸۱۵ نفوس دارد ولی در قرون قدیمه و يك قسمت بزرگ قرون وسطی یکی از شهرهای بزرگ افغانستان بشمار رفته و در افغانستان موقع مهمی داشت زیرا بواسطه این راه آسیای شمالی با آسیای جنوبی ارتباط پیدا میکنند در ۳۰ اپریل سال ۶۳۰ میلادی سیاح بزرگ چینائی که به هیانگک تزانگک مشهور بود از این شهر گذشته و تبصره میکند که در آن عصر بامیان دارای هزار راهب بودایی بوده است.

در پهنای يك تپه عظیم احجار کانگلو میرا اشکال يك بودای ۵۳ متری استاده و يك بودای ۳۵ متری نشسته باعزازهای متعدد کاوش شده است بامیان در سنه ۱۲۲۱ بواسطه مغلها تخریب شد تا حال این شهر موقعیت مناسبی را پیدا نکرده است ولی از

لاحظا مناظر تودستك و مناطق تار یخی همیشه مورد توجه سیاحان و تازم واردان قرار میگیرد .

حکومت اعلیٰ شبرغان : شبرغان و سرپل بجریان دریای آب سفید واقع است که موقتاً طی یک مدت سال جریان دارد . شبرغان مرکز حکومت اعلیٰ شبرغان محسوب میشود سرپل به ارتفاع ۶۱۰ متر واقع است در حالیکه شبرغان ۴۰۰ متر ارتفاع داشته و دارای ۳۶۹۱۰۱ نفوس است شبرغان محل ارتباط راه هایست که به میمنه هرات و مزار شریف ارتباط پیدا میکند .

حکومت اعلیٰ بدخشان : بزرگ ترین دریا های این منطقه شیوه و کوچه میباشد که هر دوی آن معاونین جریان فوقانی دریای آموستند درین قسمت جریان خود دریای آمو به آب پنج معروف است . رستاق ، فیض آباد و جرم از نقاط مهم این منطقه است که رستاق بالای دریای جرم واقع بوده و ارتفاع آن از سطح بحر ۱۱۰۰ متر است .

فیض آباد : ارتفاع فیض آباد از سطح بحر ۱۲۰۰ متر بوده بساحل راست دریای کوچه موقع دارد فیض آباد از قدیم شهر بزرگ این منطقه بشمار میرود که در قرن دوم میلادی بنا گردیده است ، هر ض این شهر تنها تقریباً یک کیلو متر است اما طول آن به چندین کیلو متر ساحل دریای کوچه را اشغال نموده است نفوس فیض آباد که مرکز حکومت اعلیٰ بدخشان است به ۲۵۰۰۰ فرد میرسد سرکهاییکه ازین شهر میگذرند به چترال و بامیر افغانی ارتباط پیدا میکنند .

جرم : شهر جرم مانند فیض آباد بالای جریان دریای کوچه واقع بوده و تقریباً پنجاه کیلو متر نسبت به فیض آباد نزدیک تر به سرچشمه کوچه موقعیت دارد جرم از طریق کوتل ویران که ۴۶۰۰ متر ارتفاع دارد به نورستان ارتباط پیدا میکند و سفر از جرم الی جلال آباد تنها با پای پیاده و یا ذریعه قاطر امکان پذیر میباشد فصله این دوشهر از همدیگر ۴۰۰ کیلومتر بوده و فعلاً عبور و مرور بین این دو منطقه قدری مشکلات دارد . نفوس حکومت اعلیٰ بدخشان با سایر مرزوات آن به ۲۹۰۱۲۵ تن بالغ میشود . (ختم)

(۲۱۲ مخ با تمی)

د فواید عامی د وزارت تشکیل

ډگر من فقیر محمد	د خنجان دیو نټ قوماندان
تورن سلطان علی	د دویناخ « »
چکرن یار محمد	د شمالی تونل آمر
ډگر من عبدالوهاب	د سالنگک د دوهمی برخی آمر
ډگر من محمد یوسف	د جبل السراج دیو نټ قوماندان
تورن عبد الغفار	د اولنگک دیو نټ قوماندان
« محمد نور	د جنوبی تونل « »
ډگروال حبیب الله	د پلټنې د گروپ آمر
تورن سید هاشم	د لومړی یو نټ قوماندان
« محمد کاظم	« دوهم « »
« عبد الرحمن	« دریم « »
« ذکر یا	« مخلورم « »
« محمد سرور	« پنجم « »
« عبدالغنی	« شپږم « »
« ډگر من آقا جان	« اووم « »
« ډگر من عبدالسلام	« اتم « »

د ننګرهار د ولایت د کاناال دریا ست تشکیل

جنرال محمد صفر غری	د ننګرهار د کاناال رئیس
برید جنرال تاج محمد	« اداری مرستیال « »
ډگر من غلام جیلانی	« مالی مرستیال « »
ډگر من سردار محمد	د کاناال د سر بند آمر

د لویډ یز برلین د آمریت تشکیل

ډگر من خواجک	د لویډ یز برلین عمومی آمر
ډگر من سعد الله	« مرستیال « »
ډگر و آل محمد امین	د شین ډنډ آمر
ډگر من شیر احمد	د لویډ یز برلین د دوهم گروپ آمر
ډگر من شاه عمر	« ددریم « »

گزارشهای وزارت فواید عامه

ساختمان سرکها و بلهها:

در پلان پنجاه و یکم اول ۱۰۳۲ کیلومتر ساختمان سرک پیشبینی شده بود اما وزارت فواید عامه بیش از این کار کرد یعنی ۱۰۷۹ کیلومتر سرک ساخت که از این جمله ۴۴۴ کیلومتر قیرریزی و ۱۶۰ کیلومتر کانکریت شده است، سرک هاییکه در پلان دوم تکمیل و طرف استفاده قرار میگیرند عبارت از ۹۸۰ کیلومتر میباشد.

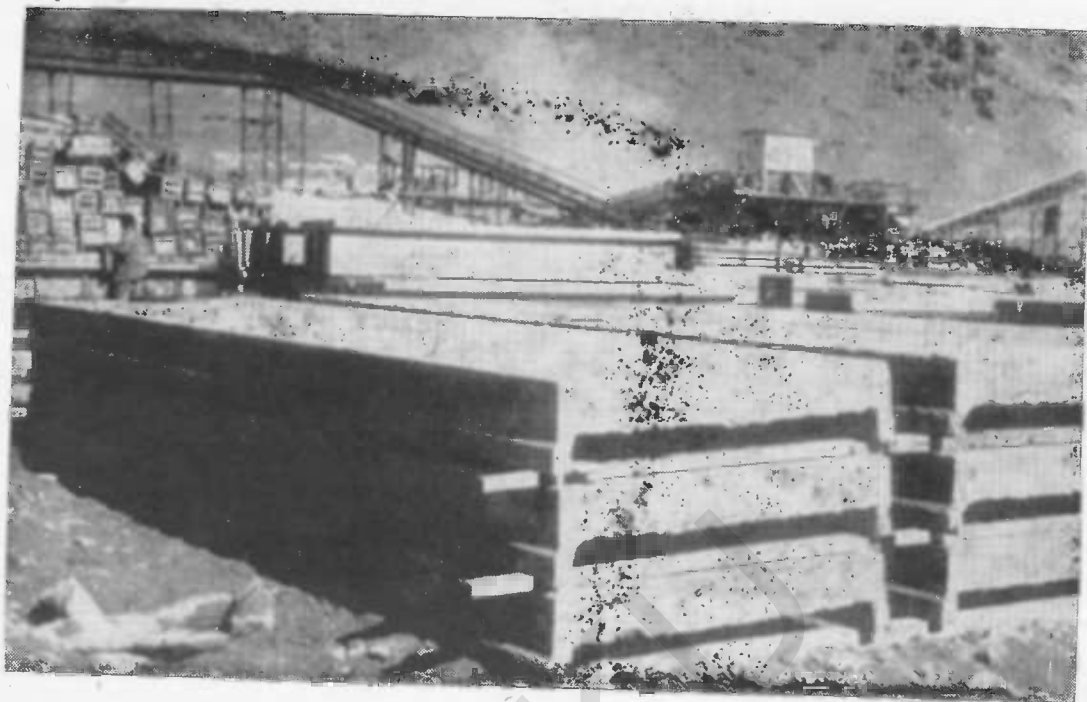
ساختمان و قیرریزی سرک کابل و تورخم:

قبل از سنبله ۱۳۴۱ ۱۵۰ کیلومتر این سرک ساختمان و قیرریزی شده و برای ترافیک آماده شده بود، اما از نیمه سال بعد بقیه کار آن تمام شد. کار عمده وزارت فواید عامه در ظرف این وقت عبارت از تکمیل بعضی حصص تنگی ابریشمین و تنگی غارو بوده است در قسمت تنگی ابریشمین دیوارهای جانب دریا بلهها و بلچکها ساخته شده و علاوه بر این دیوارهای جانب کوه نیز تعمیر گردیده است در قسمت تها نه چشمه نزدیک سرکندهو بابا بنا بر ایجابات فنی اولاً بستر دریا کاملاً و سپس موقعیت سرک نیز بطرف دریا تغییر داده شد در حصه تنگی غارو کار ساختمانی دیوارها گلودریها و غیره در این سال آغاز شده که از آن جمله قنداقها و رواقهای گلودری حصه گزک بطول ۷۰ متر تکمیل گردیده است، همچنان در سرک دهن تنگی الی سرویی ساختمان ۵ کیلومتر سرک کسج شیرخان صورت گرفته و برای قیرریزی آماده شده است فعلاً ۵ کیلومتر دیگسر نیز از حصه اشپول بسایسا تا بوزه ظفر تحت ساختمان است.

قیرریزی طبقه اول این سرک در حصه تنگی ابریشمین و سنک سوراخ ۳۸ کیلومتر انجام شده و کار قیرریزی از حصه دهن تنگی تا بل اول نیز آغاز شده است.

سرک سالنگ:

سروی پروژه سرک سالنگ در سال ۱۳۳۶ ذریعه انجمنیان شوروی ترتیب و متعاقباً قرار داد آن در ماه حمل ۱۳۳۷ بین وزارت فواید عامه و تخنواکسپورت شوروی بامضاً رسید طول سرک سالنگ از جبل السراج الی دوشی ۱۰۸ کیلومتر و دارای ۲۷ بل گذاری، ۴۰ بلچک ۳۵۳ آبروسنگی و بطول ۱۲۳۰۰ متر دیوارهای استنادی، ۶۴ تعمیردهایش و هوتل عصری با ۲۶۷۶۱ متر تونل میباشد کار این پروژه در ماه اسد ۳۷ آغاز گردیده و قتیکه ساحه کار ساختمانی مذکور از طرف شمال

دهنو بخار دیوالر یوه نښه چه د کور و جوړولو فابریکه به د عصری کورو په جوړولو کښی کارور شخه اخلی

د کابل په قرغه، کښی د سپوږمۍ نوی کافی چه په ښکلی ډول جوړ شوی ده

د کابل په غازي محمد جان خان واټ کښي د سپين زر شرکت د نوي هوتل ودانۍ
چه د جوړولو کار بهي د بشپړ کيدو په حال کښي دي

په کابل کښي د دهني او تعميراتي بانک ودانۍ

و جنوب کوتل وسعت پیدا کرد در زمستان ۱۳۳۸ آمریت سالنگ از ناحیه برف کوج های مدهش و برف کویه، دمه و غبار بمشکلاتی مواجه گردیده است که در نتیجه از طرف دولت شوروی چندین مرتبه هیأت انجذیری برای مشاهده اوضاع جوی کوتل سالنگ آمده و بعد از بازدید و مشوره بانجذیران مربوطه سالنگ نخست تصمیم گرفتند که سرک بین دوشاخ و تونل شمالی را نسبت به پروژه تثبیت شده در حدود ۸۰ الی ۱۰۰ متر بالاتر تغییر واحداث نمایند، همچنان قراریکه پیشبینی شده بود ۳۵۰۰ متر کلوری تحت ساختمان قرار داده شده امید است پروژه سالنگ تا اخیر ماه سنبله ۱۳۴۳ اكمال و ترافیک جاری گردد.

تونل سالنگ بطول ۲۶۷۶ متر مستند با اساسات فنی ساخته میشود، عرض تونل بدون کانکریت ۷ نیم متر و بعد از کانکریت ۶ متر است ارتفاع تونل از سطح تا کلید کمان ۷۱ متر و بعد از کمان داخل تونل ۲۵ متر میباشد در میان تونل سیستم تبدیل هوا بصورت مصنوعی ساخته خواهد شد، مقدار هوا در هر ساعت ۳۰۰۰۰۰ متر مکعب میباشد این مقدار برای عبور و مرور یک هزار عراده موتر در ۲۴ ساعت کسافی میباشد جهت تنویر تونل شمالی جنراتورهای برقی و دیزلی بکار انداخته شده که قوه هر کدام ۲۲۰ کیلووات میباشد برای تنویر تمام تونل اکنون ۴ پایه جنراتور وجود دارد که اذان برای تصفیه هوا نیز کار گرفته میشود. ارتفاع کوتل سالنگ از سطح بحر ۲۸۰۰ متر میباشد ارتفاع دهن تونل جنوبی از سطح بحر ۳۳۲۰ متر و از تونل شمالی ۳۳۶۱ متر میباشد.

بنابران میتوان گفت که راه سالنگ به نسبت کوتل دره شکاری ۲۰۰ کیلومتر کوتاه تر بوده و سرک مذکور بصورت عصری قیرریزی و پلها و پلچکهای آن نیز بخته کاری و کانکریت گردیده است.

مفاد ترانسپورتی این جده از آغاز ترافیک سالانه ۱۵۰ میلیون افغانی میباشد همچنان این سرک سالانه ۳۵۰ میلیون افغانی در آینده مفاد خواهد داشت.

سرک کابل شیرخان بندر :

این سرک از طریق سالنگ ۴۰۵ کیلومتر و از طریق دره غور بند و دره شکاری ۵۷۱٫۸ کیلومتر طول دارد که یکی از شاهراه های مهم کشور میباشد احداث این سرک در پلان پنجساله اول در نظر گرفته شده ساختمان و قیرریزی آن از نظر اداری بسه قسمت تقسیم شده است.

سرک کابل جبل السراج، جبل السراج دوشی، (از طریق سالنگ) دوشی تاشیرخان بندر.

سړك كابل جبل السراج :

این سړك كار ساختمانی آن از سال ۱۳۳۹ آغاز شده ۷۵ کیلومتر طول داشته ختم كار آن در سال ۱۳۴۴ پیشبینی گردیده است.

بقیه كار این سړك از بلان اول در پلان دوم ۹ کیلومتر قیریزی (تتم دره-جبل السراج) بوده است همچنان در طول ۷۵ کیلومتر بعضی كارهای مربوطه نیز باقی مانده بود كسه اكنون اجرای كارهای مذکور بشدت جاری بوده و در آینده قریب تکمیل می شود .

ب-سړك دوشی شیرخان بندر :

امور ساختمان این سړك نیز روی پروژه مز تبه چینیان دانشنه و بصورت اطمینان بخش پیش می رود .

سړك تورغونپه و هرات ، قندهار :

این پروژه ۶۷۸ کیلومتر طول دارد -سړك مز بود یکصد کیلومتر راه و نسبت بسړك سابقه کوتاه میسازد . عرض سړك ۱۲ متر بوده و ۷ متر کمانکریت انداخته میشود ساختمان سړك در زمستان ۱۳۳۸ آغاز گردیده و تا اكنون نسبت بپلان ترتیب شده در اکثر قسمت ها از حد پیشبینی شده بیشتر كار شده و اكنون كار ساختمان سړك در طول ۶۰۰ کیلومتر تا كاشك نخود جریان داشته و ۲۲۰ کیلومتر آن كمانکریت شده است

از شروع ساختمان تا اكنون بملاوه ساختمان سړك ، بلنهای كلان و خرد ، آبروها تحت عمار گرفته شده و در تورغندی چهل دختران ، دوشی ، رباط سنگی ، خوش رباط كمر قله ، آمیر داؤد ، ادا سگن ، شین پنه و فراه تعمیرات برای رها یش اشخاص اعمار و همچنان برای دیوها و دركشابهای نیز بناها ساخته شده است برای اینکه در طول این راه مسافری از لحاظ جا دچار مشکل نشوند دو هتل عصری یکی در هرات و دیگری در فراه زیر ساختمان گرفته شده است این دو تله-سای چال طبقه بوده و هر کدام دارای ۴۰ اتاق میباشد .

در طول سړك برای حفظ و مراقبت جاده جاهای ساخته شده که کار عمه تقریباً نزدیک به تکمیل است ، همچنان کار ساختمان عمارت پوسته معابر نیز جریان دارد همچنان يك تعداد بلهها اعمار گردیده که مهمترین آن پل دریای هریرود بطول ۴۱۰ متر و پل دریای فراه رود بطول ۳۳۶ متر میباشد .

سړك كابل سپین بولدك :**الف-سړك سپین بولدك قندهار :**

قیریزی سړك سپین بولدك قندهار ۱۰۵ کیلومتر صورت گرفته که از این جمله ۸۰ کیلومتر در سال ۴۰ و ۴۱ قیریزی طبقه اول و طبقه دوم اجرا شده است و همچنین درین سړك پل ترنك بطول ۲۸۱ متر اعمار گردیده که از جمله بزرگترین بلههای

افغانستان است. این سرک در ۱۰ قوس ۱۳۴۱ افتتاح شد. ساختمان سرک بطول ۱۰۰ کیلو متر توسط کمپنی موریسن و قیریزی آن بو سیله کمپنی دورتی امریکا انجام شده است

ب- سرک کابل، قندهار :

ساختمان و قیریزی این سرک در اواخر اسد ۱۳۴۰۰ آغاز گردید تاختم سال ۱۳۴۱ ساختمان کمپ ساختمان سرک پایان یافت و همچنان ۶۷ کیلو متر از این سرک ساخته شد که ازین جمله ۲۰ کیلو متر قیریزی طبقه اول ۲۰ کیلو متر جفله اندازی ۲۷ کیلو متر خامه کاری شده است.

تاکنون قیریزی سرک مزبور تا ۱۰۰ کیلو متر از قندهار الی جلدک قیریزی طبقه اول تکمیل شده و کار قیریزی طبقه دوم آن آغاز گردیده است خامه کاری و جفله اندازی از حصه جلدک تا قلات پایان یافته و کار ساختمانی سرک بطرف شاه جوی در پیشرفت است که ساحه فعالیت آن ۱۴ کیلو متر میباشد درین ۱۴۰ گهلو متر آبروها، بلچکها، بلها و ممبرها تحت ساختمان گرفته شده چنانچه ۵ یازده معبر ۱۵ پل بزرگ و ۵۴۰ گلو ری ساخته شده که از جمله ۷ پایه پل آن تکمیل گردیده است. همچنان از طرف کابل ۷ کیلو متر قیریزی شده و درین ساحه ۱۱۸ کلورت ۳ پل بزرگ روی شبکه بغمان و دریای کابل و حصه میدان تحت ساختمان گرفته شده است که منقریب تکمیل میگردد.

ساختمان و قیریزی سرک بغمان :

سرک بین کابل و بغمان که ملا قیریزی و مورد استفاده ترا فیک قرار گرفته است.

ساختمان سه پل در ننگرهار :

در قطار پلانهای انکشافی دولت ساختمان سه پایه پل مدرن در ولایت ننگرهار نیز شامل میباشد که این بلها عبارت از پل بیسود کامه و اسمار بو ده و در بالای پایه ها و قنداقها گادرهای فولادی نصب و در پیش روی آن کانگریت انداخته میشود.

پل بیسود ۳۶۴ متر طول داشته و عرض پل ۷ متر بوده و پیاده روی دو طرفه آن بصورت مجموعی ۳ متر است که دارای ۷ پایه و ۲ قنداق بوده و قسمی از کانگریت ساخته شده است دیوارهای استنادی بدو طرفه این پل اعمار شده و فرش پل و دامنه های سلامی های سواحل از تخته های مخصوص کانگریتی که با یک دیگر توسط سیخهای فولادی ارتباط دارد ساخته شده و همچنان پل مذکور دارای تنویر برق است که بهر دو جناح پل سرکهای متعددی نیز ضمناً احداث وهم در آینده قریب تحت ساختمان گرفته می شود و در جناح چپ پل، یک پل مصنوعی نیز ساخته شده است.

پل کامه: طول پل ۲۲۹ متر و عرض آن برای ترا فیک ۷ متر میباشد و عرض مجموعی دو پیاده رو آن، یک و نیم متر بوده و از کانگریت ساخته شده است.

پل اسمار: بطول ۸۴ کیلو متر و بعرض ۷ متر و عرض هر دو پیاده روها یک و نیم متر

میبا شد و دارای دو قنات بود. قسماً از کانکریټ و قسماً از کانکریټ مصلح ساخته میشود.

ساختمان پل‌های مذکور در سال ۱۳۴۰ شروع و در سال ۱۳۴۳ ختم آن پیشبینی میشود. در اعمار این پل‌ها بک تعداد متخصصان مصروف وظیفه میباشند از جمله این سه پل مخصوصاً پل بهسود اولین پل افغانستان است که بطول ۳۶۰ متر در دریای خروشان و عمیق دریای کابل اعمار میگردد. با استثنای قنات‌های مربوطه آن هر هفت پایه‌اش در بین آب کار شده است مخصوصاً پایه‌های چهارم و پنجم و ششم آن در عمیق‌ترین قسمت دریا ساخته شده است.

سروی سرك اسلام قلعه هرات :

این سرك که ساختمان و قیر ریزی آن در پلان پنجساله دوم مملکت شامل می‌باشد و قرارداد سروی مقدماتی آن بین وزارت فواید عامه و اداره انکشاف بین المللی امریکا با مضاء رسیده با اساس آن بتاريخ ۱۰-۱-۴۲ کار سروی آن شروع و درین اواخر سروی مقدماتی آن که مرحله اول این پروژه را تشکیل میدهد پبایه تکمیل خواهد رسید.

مرحله دوم که عبارت از سروی فحائی و ترتیب نقشه‌های نهایی میباشد در همین زودی ها شروع خواهد شد.

مرحله سوم یعنی ساختمان آن امید است در سال ۱۳۴۳ شروع گردد، طول این سرك را ۱۲۵ کیلومتر میتوان پیش بینی کرد.

سروی سرك پلخمری ، مزار شریف ، شبرغان :

این سرك نیز در داخل پلان پنجساله دوم شامل است به حالت موجوده طول آن ۳۶۰ کیلومتر میباشد و مناطق پلخمری ، سمنگان ، خلم ، مزار شریف ، آقچه و شبرغان را بایکدیگر وصل می‌نماید.

قراردیکه يك گروه متخصصین این وزارت دو سال قبل کونل رباطک را مطالعه و بسواری اسپ تمام آن ساحه را ملاحظه نمودند معلوم شد که امکانات زیادی در تعدیل لین فعلیه رباطک موجود بوده و می‌توان آن را پس از سروی اساسی خیلی پایین تر ساخت و نقشه مطالعاتی آن گروه امروز در وزارت فواید عامه موجوده و حینیکه متخصصین شوروی درین چند روز برای سروی اساسی سرك پلخمری ، مزار شریف ، شبرغان بکابل آمدند همه مطالعات قبلی بدسترس آنها گذاشته می‌شود و همچنین در تنگی تاشقرغان متخصصان این وزارت يك سلسله مطالعات نمود و نتایج آن‌ها همه در وزارت فواید عامه موجود است که بدسترس متخصصان سروی گذاشته خواهد شد.

وزارت فواید عامه عجلتاً صرف قرار داد سروی سرك موصوف را با تخنواکسپورت شوروی بتاريخ ۱۰ جوزا سال جاری عقد نمود تا اولاً نتایج سروی بدست آمده و یک

د هیواد، مسی پښتني

د ۱۳۴۱ کال د سنبلې په ۱۰ - د هیواد د ملي خپلواکۍ د څلورمې کالیزې مراسم
داغلیحضرت معظم همایونی په قیمتی ارشاداتو پراخه نیستل شول.

د سنبلې ۲ - د هیواد د خپلواکۍ د بیرته اخستلو د څلورمې کالیزې په مناسبت
ښاغلی سردار محمد داؤد صدراعظم ویناو کړه.

د سنبلې ۳ - د خارج چارو وزیر د صدارت عظمې دوهم معاون ښاغلی سردار محمد نعیم
د م. م. د عمومی قوونو په ۱۷ غونډه کې د ګډون د پاره د سنبلې په اتمه نیټه هغې
خواته روانېږي.

د سنبلې ۸ - والا حضرت شهزادګۍ مریمه خپل مېړه سردار محمد عزیز (نعیم) سره
بیرته اروپا ته لاړه.

د سنبلې ۹ - د پښتو نستان ورځ په پایتخت او ولایاتو کې په خاصو مراسمو تجلیل شوه.

د سنبلې ۹ - ګران قوونو او اک د خپلو ګورو ارشاداتو په ترڅ کې چې
د خپلواکۍ د ۴۴ کالیزې په مناسبت یې ایراد کړل. پښتو نستان په برخه کې یې
داسې و فرمایل.

د خواشینۍ ځای دی چې وینو تر اوسه پورې هم د پښتو نستان د خلکو مشر و عو
حقوقو او ملي هیلو ته نه یوازې داچه احترام نه دی شوی بلکې د زمانې د حقایقو په
خلاف د دغو هلیو د محوکولو د پاره د قوونو د تحمیل له لارې وسایل په کار اچول کېږي.

د سنبلې ۱۰ - د معظم قوونو همایونی اعلی حضرت له حضور نه د خارج چارو
د وزارت دغه مامورین د نښانو او مدالونو په اخستلو بریالی شوي دي. ادارې معین
ښاغلی غلام محمد سلیمان د سرو زرو د پښتین مدال، د تشریفاتو د ریاست کفیل ښاغلی
عبدالرزاق حیاتي د سرو زرو د پښتین مدال او د ملګرو ملتو په موسسه کې د افغانستان
د دایمی نمایندګۍ مختار وزیر ښاغلی عبدال حکیم طیبی د ستوری دریمه درجه نښان.

د سنبلې ۱۲ - د ورتیا هغه مدالونه چې د همایونی معظم اعلی حضرت له حضور څخه
فراخه د امنیته قوماندانۍ د پولیسو سرمامور جګړن رحمۃ الله او د بکوا د محلی
حکومت د امنیته قوماندان تورن محمد یونس د پاره صادر شوي و دغه ورځ د هغوی
د ترفیع له کبله د سره داغلی حکومت د کفیل له خوا دوی ته وسپارل شول په هغې
قوونو کې چې په دغه مناسبت د فراه د ښاروالی په هوټل کې شوي وه عسکری

قوماندان برید جنرال عبداللہ د دایرو رئیسانو، عسکری منصبدارانو، مامورینو او دفراه
مخینو مخورو بکشی گپون کپړی و.

د سنبلې ۱۳ - د همایونی اعلیحضرت له حضور څه دپل خمرې د تیرو د سکر و
دایستلو رئیس ښاغلی عبداللہ رحیمی دپاره دستوری دریمه درجه نشان منظور
شوی دی .

د سنبلې ۱۴ - د گران ټولواک له حضور نه د ایران د شاهنشاه محمد رضا پهلوی
به نامه د ایران به لوید پرو سیمو کښی دزلزلې او هغو تلفاتو له امله چه په دغه نسبت
شوی دی د تسلیم یو تلگرام مخا بړه شوی دی .

د سنبلې ۱۵ - د روغتیا د وزارت معین دعامې روغتیا د مؤسسې په سالون کښی
دملاریاد رعی به مناسبت په جوړه شوی غونډی کې د را بلل شوو کسانو په مخ کښی
دملاریا دامجا په باب ویناوی وکړه .

د بلژیک د پاچا په عنوان د گران ټولواک له حضوره دمبار کې تلگرام
مخا بړه شوی دی

د سنبلې ۱۸ - د معظم ټولواک همایونی اعلیحضرت له حضور نه د کابل
دولایت دامنیه قوماندان ډگروال عطاءالله او دهرات دولايت دژاندارم قوماندان
ډگروال محمد خان ته دستوری خلورمی درجی نشانونه ورکپړی شوی دی .

د سنبلې ۱۹ - د ملی شوری رئیس دکتور عبدالظاهر او د ملی شوری لومړی
مرستیال دکتور اسمعیل علم دافغانستان د ملی شوری د مؤسس اعلیحضرت شهید سعید
په قبر بانډی د گلو کپړی دی .

د سنبلې ۲۰ - د هند جمهوریت د بین المللی تجارت وزیر ښاغلی منو بهای شا
پرون سهار د اعلیحضرت شهید سعید مقبری ته لاره او د گلانو گپړی یی
ور بانډی کښو ده .

د سنبلې ۲۱ - د هند د بین المللی تجارت وزیر ښاغلی منو بهای شا پرون
سهار د صدات عظمی په ماڼی کې له ښاغلی سردار محمد داؤد صدر اعظم سره
دپرون د گلو کتنه وکړه او په ذی علاقه مسئلو بانډی ورسره وغږید ، پدغه وخت کې
د تجارت وزیر ښاغلی شیرزاد، دپلان د وزارت معین ښاغلی عبدالعزیز د تجارت
د وزارت معین ښاغلی محمد سرور عمر او په کابل کې د هند لوی سفیر ښاغلی
وامیجا هم حاضر و .

د سنبلې ۲۲ - د همایونی اعلیحضرت معظم ټولواک له حضور څخه د ښاغلی
اشین عادل بیش اگریمان چه په کابل کښی د منگستان د لوی سفیر په حیث د افغانستان
د پاچاهي حکومت څخه غوښتل شوی و منظور شوی دی .

بشاغلی عبداللہ ملکیار دیوہ ہیڈت پمشری: دو جھی صندوق پہ کالنی
غونپہ کی دگرہون دپارہ امر یکاتہ لای

د سنہلی ۱۴ - دمعظم ؤولواک ہمایونی اعلیحضرت له حضور نہ دستوری لومری
درجہ نشان چہ دپروان دا علی حاکم بشاغلی سید غلام رسول دپارہ منظور شوی و
وہمہ ورخ بہ دیوہ ؤولنہ کیتی دہ تہ و سپارل شو او دپر وان اعلی حاکم د ہمایونی
اعلیحضرت له لطف او مہربانی شخہ خوشی و کرہ ، بدغہ ؤولنہ کیتی ددایر و رئیسان
اود پروان مخور حاضر و

د سنہلی ۲۵ - دمعظم ؤولواک ہمایونی اعلیحضرت له حضور نہ د مکسیکو
د متحدہ ایالاتو د ملی اختر پدہ مناسبت د ہفہ ہیواد جمہور رئیس
اجلاس آدولفولو پرمائیوس پہ نامہ دمکسیکو بشا دتہ د مہارکی تلگرام
مخابره شوی دی .

د سنہلی ۲۶ -

ریشتون نکلی مدالونہ چہ دمعظم ؤولواک له حضور شخہ د شہرگان دا اعلی حکومت
د ژاندارم د قوماندانی دمامور بشاغلی غلام محمد او د ہنی قوماندانی د لوازمو
ماجور بشاغلی محمد اکرم دپارہ منظور شوی و وہمہ ورخ بہ ہنی ؤولنہ کی د شہرگان
دا اعلی حکومت د کفیل بشاغلی دلاور له خوا دوی تہ و روسپارل شول چہ دا اعلی
حکومت پہ سالون کیتی شوی وہ ، بدغہ وخت کیتی ددایر و رئیسان او د ژاندارم
د قوماندانی منصبداران حاضر و

د سنہلی ۲۷ -

د پوہنی وزیر دکتور علی احمد بو پل چہ داسد بہ شہرہ نیکہ د خپلی تداوی او
علاج دپارہ اتھادی آلمان تہ تلمی و برون ورخ بہ دوو بجو بیر تہ و طن راغی
پہ ہوائی میدان کپی دپوہنی دوزارت او دپوہنتون دریاست اراکین د ہر کلمی
دپارہ حاضر و

د سنہلی ۲۸ -

دودتیا ہفہ مدال چہ دہمایونی معظم اعلیحضرت له حضور نہ د کابل د بین المللی
ہوائی میدان د عملیاتو معاون ڈگرمن عبدالمحمد التجایی دپارہ منظور شوی و
وہمہ ورخ د بوی ؤولنی بہ ضمن کیتی دملکی ہوائی ریاست د کفیل بشاغلی حکیمی
له خوا دہ تہ ورکری شو .

د سنہلی ۲۹ -

ہفہ نیشا نوہ چہ دگران ؤولواک له حضور نہ منظور شوی و د بشاغلی رو نشان
له خوا مستحق آرتیستانو او صنعتکارانو تہ ور کپل شول .

د سنہلی ۳۰ -

د سرو زور ریشتون نیشان چہ دمعظم ؤولواک ہمایونی اعلیحضرت له حضور نہ دشاہانہ

حضور مصاحب پښاغلی عبدالرزاق د پاره منظور شوی و د شاهانه حضور دسر منشي پښاغلی کهگدای له خوا هغه ته ور کړی شو.

د سنبلې ۳۱ -

د رښتین نکلې او د زېرو مدا لو نه چه د معظم ؤو لواک هما یونی اعلیحضرت له حضور نه د پروان دامنیه قوماندان چکړن غلام محمد او دهغی قوماندانی د خلو و تنو مامو رینو د پاره منظور شوی و پروان د دغی قوماندانی په سالون کی دیوی ؤولنی په ضمن کښی د پروان د اعلی حاکم پښاغلی سید غلام رسول له خوا دی ته ور سپارل شول .

د میزان ۱ - د معظم ؤو لواک هما یونی اعلیحضرت له حضور نه د یمین د امام اعلیحضرت امام احمد بن حنبلې د مړینې په مناسبت د یمین د امام اعلیحضرت محمد البدر په نامه د تعزیت تلگرام صنعتا ته میخا بره شوی دی .

د میزان ۲ - د معظم ؤو لواک هما یونی اعلیحضرت له حضور نه د داکتر شاهی دغو مامورینو ته د رښتین مدالونه منظور شوی دی ، د کتایبخا نی مدیر پښاغلی محمد همایون اعتمادی، د شاهی شخصی دفتر آمر پښاغلی محمود او د خلو و رمې خا نسکی مدیر پښاغلی غلام حیدر نیکزاد ته .

د میزان ۳ - د پوهانو هیأت د ختیز د نامتو عارف خواجه عبدالله انصاری (رح) د کالیزی په مراسمو کښی د گډون د پاره کابل ته را ورسید .

د میزان ۳ د معظم ؤو لواک هما یونی اعلیحضرت له حضور نه د مینه پال نشان چه د کابل هوایی میدان د گمرک د مدیر پښاغلی اکرام الدین د پاره منظور شوی دی ودهم ورغ د مالیی دوزارت د معین پښاغلی ضیایی په واسطه ده ته ور کړی شو .

د میزان ۴ - د حضرت خواجه عبدالله انصار د یاد و بود نهسومه کالیزه د گران ؤو لواک په پیام او د پښاغلی صدراعظم په وینا پرانستل شوه .

د میزان ۴ - هغه پوهانو چه د حضرت خواجه عبدالله انصار د هرات د پیر د نهسومی کالیزی په غونډه کښی د گډون د پاره د مطبوعاتو د مستقل ریاست په بلنه کابل ته راغلی دی د مطبوعاتو د مستقل رئیس د کتور سهیل سره یې د پیژند گلوی کتنی وکړی .

د میزان ۵ - تیر ما پښام په ۸ نیمو بجو د مطبوعاتو د مستقل رئیس د کتور سهیل له خوا یوه بلنه شوی وه چه په هغی کی دهغو هیوادونو فاضلانواو مستشرقینو چه د خواجه عبدالله انصاری د یادونی په کالیزه کی د گډون د پاره را بلل شوی دی او یو شمیر ادیبانو، فاضلانواو د پایتخت د جراید و مدیرانو او د هغینو سفارتونو د کلتوری ادارو نمایندگانو گډون کړی وو .

د میزان ۶ - دهغه روستی خیرسره سم چه دشاها نه موقف نه را رسیدلی دی شهریاری ذات پرون مازیگر به پنځو بچو دگردیز بخوانی بالا حصار او دهغه محای د عسکری کلوپ نوی ودانی او ذراعتی فارم و کتل چه به هره برخه کښی دمر بو طو موظفینو له خوا توضیحات به عرض رسول کیدل .

د میزان ۷ - هغه رښتین مدالونه چه دهما یونی اعلیحضرت له حضور نه دشبر غان داعلی حکومت دژاندارم او امنی دقو ماندانیو دمنصیدارانو دپاره منظور شوی و ودمه ورغ دشبر غان داعلی حکومت د کفیل ښاغلی دلوار په واسطه هغوی ته و سپارل شول . به هغی غونډه کی چه پدی مناسبت دهغه حکومت په سالون کی شوی وه ددایرو رئیسانو او ددغو قوماندانیو منصیدارانو گډون کړی و .

د ښاغلی سردار محمد داود صدراعظم له خوا د الجزایر د جمهوریت د لومړی صدراعظم په حیث د ښاغلی احمد بن بلا د انتخاب په مناسبت د نوموړی صدر اعظم په عنوان دهغه هیواد پایتخت ته دمبار کی تلگرام مخابره شوی دی .

د میزان ۸ - گر ان ټولواک د خوست د پیلو بیلو سیمو عمرا نی، ذراعتی او عرفانی چاری وکتې او خلکو ته یی به زره پوړی شاهان نه لار پشو ونسی و کړی .

د میزان ۹ - د معظم ټولواک له حضور مخخه او د ښاغلی صدر اعظم له خوا دولسی چین د جمهوریت دتاسیس د کالیزی په مناسبت دمبار کی تلگرامونه مخابره شوی دی .

د میزان ۱۰ - ښاغلی سردار محمد داؤد صدر اعظم به هغی میلستیا کی چه تیره شپه دولسی چین په لوی سفارت کی شوی وه گډون وکړی .

د میزان ۱۱ - گران ټولواک د پکتیا د ولایت دمر بو طو چاروله کتلو وروسته غزنی ته تشریف یوړه او دسره د بند چارې وکتلې .

د میزان ۱۳ - د رښتین مدالونه چه د معظم ټولواک همایونی اعلیحضرت له حضور نه دلوگر د لوی حکومت د امنیته قوماندان ، امیرجان د قوماندانی د ذاتی بریدمن عبدالظاهر او د کلننگار د محلی حکومت د امنیته قوماندان بریدمن عبدالکریم دپاره صادر شوی و ودمه ورغ دلوگر د لوی حاکم ښاغلی عبدالله له خوا دوی ته ورکړل شول .

د میزان ۱۴ - ښاغلی سردار محمد نعیم د خارجه چارو وزیر د صدارت عظمی دوه مرسیمال دافغانی هیأت مشردهیئت له غړی وښاغلی پوواک او ښاغلی دکتور طبیبی سره په ملسکرو ملتونو کی گډون کړی دی .

د میو ۱۵ - پوهاند دکتور کاکړ د کابل د پوهنتون د علومو د پوهنځی رئیس دویانا د اؤومی انرژۍ په شپږمی عمومی غونډی کی دراپور تر بنه حیث ټاکل شوی دی .

د میزان ۱۷ - ښاغلی سردار محمد نعیم په هغې میلمستیا کې گډون وکړ چې دفرانسی د خارج وزارت له خوا دده په درناوی شوی و.

د میزان ۱۸ - دیو گندا د آزادۍ په مناسبت د ښاغلی سردار محمد داؤد صدر اعظم له خوا دمبار کې تلگرام مخابره شوی دی .

د میزان ۱۹ - د مطبوعاتو مشاور ښاغلی مخمور او د کتور قاروق اعتمادی دادبیاتو د پوهنځي استاد له پیگ-ننگ څخه د چین د جنو بی سرخو د کتلو پاره لامل .

د میزان ۲۱ - له چکو سلواکیې سره د دوستۍ د تړون د لاس لیک کیدو د تلین له امله د ښاغلی سردار محمد داؤد صدر اعظم او د خارج چارو وزارت د ښاغلی وکیل له خوا دمبار کې تلگرامونه مخابره شوي دي .

د میزان ۲۳ - هایدونی اعلیحضرت د نیکمرغی زیدین د تلین د تجلیل په ورځ ښاغلی سردار محمد داؤد صدر اعظم د دلکشا په ماڼۍ کې مخصوص کتاب لاسلیک کړ .

د میزان ۲۴ - ښاغلی سردار محمد داود صدر اعظم په لسو بجو د غزنی د اعلی حکومت د چارو د کتلو د پاره هغې خواته لاړ او دما سپین په دوه نیمو بجو غزنی ته ورسید، ښاغلی صدر اعظم نن شپه په غزنی کې تشریف درلود .

د میزان ۲۵ - ښاغلی سردار محمد داود صدر اعظم د سرده د چاری وروسته له یې ډیله وکتله .

د میزان ۲۷ - د پوهنی وزیر د خاندوی اعلی قوماندان د کتور بوبل بڅپله وینا سره د خاندوی څلورمه ملي جمیوری د بابر په بن کېښی پرانیستله .

د میزان ۲۸ - ښاغلی سردار محمد داود صدر اعظم د کتور له خلکو سره خپرې اتری وکړی .

د میزان ۲۹ - د مغلستان د ولسی جمهوریت لوی سفیر جلالتماب د اشین عادل بیش برون دورځی په یوولسو بجو د دلکشا په ماڼۍ کې د معظم ټولواک هماغسې اعلیحضرت حضور ته ورغلی او په معمولو تشریفاتو سره یې خپله اعتماد نامه هماغسې حضور ته ولاندې کړه، ورپسې د خارج چارو وزارت د تشریفاتو دریس ښاغلی عبدالرزاق ضیایی په ملگرتیا د اعلیحضرت شهید سعید مزار ته لاړ او د گلو کېښی یې وړ باندې کېښوده .

د میزان ۳۰ - په کابل کې د مغلستان د جمهوریت لوی سفیر ښاغلی عادل بیش برون سهار په لسو بجو د مطبوعاتو له مستقل رئیس د کتور سهیل سره د پیژندگلوی کتنه وکړه .

د عقرب ۱ - گران ټولواک د څو ورځو د پاره د قطن ولایت ته په غیر رسمی توگه تشریف یو وړ .

- د عقرب ۴ - نن د گران ټولواک په پیغام سره د ښوونکی دورغی د نما نڅنی مراسم
په ټول هیواد کېښی اجرا کېږی .
- د گران ټولواک له حضور څخه د ایران د اعلیٰ حضرت شاهنشاه په عنوان د مبارکي
تلگرام مخاېره شو .
- د عقرب ۶ - د ملگرو ملتو په موسسه کې د افغانستان دایمی نماینده ښاغلی ټولواک
د افغانستان اوچلی ترمنځ د سیاسي روابطو د استقرار مربوط سندونه لاسلیک کړل .
- د عقرب ۷ - شاهانه ذات په خان آباد او بغلان کېښی د معارف د شاگردانو، استادانو
او خلکو له خوا په زده پوری استقبال شو .
- د عقرب ۸ - د گران ټولواک له حضوره د ترکیی د جمهور رئیس په عنوان د
مبارکي تلگرام مخاېره شوی دی .
- د عقرب ۸ - ښاغلی سردار محمد داؤد صدر اعظم په هغی میلمستیا کېښی چه
د ترکیی په لوی سفارت کېښی دهغه هیواد د ملی ورغی په مناسبت شوی وه کډون
و کړه .
- د عقرب ۹ - د شوروی اتحاد د جیالوجی وزیر ښاغلی سیدرو نکو په دریو بجو
له ښاغلی سردار محمد داؤد صدر اعظم سره وکتل ، په دغه وخت کېښی دکا نو او
صنایعو وزیر دکتور محمد یوسف او ددغه وزارت د پټولو د پلټنو دریاست کفیل
ښاغلی مسأهم حاضر و .
- د عقرب ۱۰ - گران ټولواک د شمالی سیمو له سفره بیرته کما بل ته
راستون شو .
- د عقرب ۱۱ - د الجزایر د ملی ورغی په مناسبت د ښاغلی سردار محمد داؤد
صدراعظم له خوا د مبارکي تلگرام مخاېره شوی دی .
- د عقرب ۱۲ - د روغتیا د وزارت معین د بلخمری، بغلان او قندز د روغتو نو
د چارو له کتلو وروسته بیرته کما بل ته راغی .
- د عقرب ۱۳ - افغانی سفیر ښاغلی محمد عارف د بلغاریا د عالی شوری رئیس ته
خپله اعتمادنامه وپاندي کړه .
- د عقرب ۱۳ - د ملی شورا رئیس دوکتور عبدالظا هر د شوروی جما هیرو د اتحاد
د عالی شورا د اتحادیې د رئیس ښاغلی اسپری د ونوف په پلنه دیو پارلمان هیأت
په مشری پرون دورغی په دوه نیمو بجو په الوتکه کې هغه هیواد ته لاړ .
- د عقرب ۱۶ - د معظم همایونی اعلیٰ حضرت د جلوس تلین دی .
- د عقرب ۱۶ - د گران ټولواک له حضوره او د ښاغلی سردار محمد داؤد صدر اعظم

له خوا د شوروی اتحاد د ملی جشن د کالیزی په مناسبت د جلا لتمام بریزیف او نکیتا خرو سچف په عنوان دمبار کی تلگرامونه مسکو ته مخابره شوی دی .

د عقرب ۱۷ - د گران ټولواک د علاج د پاره نن ایټالیا ته تشریف یووه .

د عقرب ۱۸ - د گران ټولواک تر بیرته تشریف راوه او پوری به ښاغلی صدراعظم د سلطنت دمقام وکالت هم په غاښه ولری .

د عقرب ۱۹ - گران ټولواک په خیر سره روم ته ورسیده .

د عقرب ۲۰ - گران ټولواک له حضوره دسویدن دباچا په عنوان دمبار کی تلگرام مخابره شوی دی .

د عقرب ۲۱ - صدراعظم او ملو کانه ذات دو کیل ښاغلی سردار محمد داؤد له خوا د عربستان د باچا دجلوس د کالیزی په مناسبت دمبار کی تلگرامونه مخابره شوی دی .

د عقرب ۲۲ - د گران ټولواک دلاس کسر بی له جراحی په محای کړ شو .

د عقرب ۲۲ - د سمو دی عربستان د باچا اعلیحضرت سمو دجلوس د کالیزی په مناسبت په کابل کی د سمو دی عربستان دسفر لهخواد کابل په هوټل کښی یوه میلمستیا شوی وه .

د عقرب ۲۳ - د گران ټولواک دو کیل ښاغلی سردار محمد داؤد لهخوادار دن دباچا په عنوان دمبار کی تلگرام مخابره شوی دی .

د عقرب ۲۴ - دملو کانه و کیل ښاغلی سردار محمد داؤد صدراعظم دمرحوم پوهاند عبدالحق د شیرعیاتود پوهنځی درئیس دفاتحی اخستلو په مجلس کښی گډون وکړ .

د عقرب ۲۵ - د مطبوعا تو د مستقل رئیس دکتور سهیل له خوا دتیا تر هنری مؤسسه پراستله شوه .

د عقرب ۲۶ - گران ټولواک ته د امریکا د جمهور رئیس له خوا دسوغات په توگه رالیونلی غواپی دکرهڼی وزارت ته دنسل دزیادتوالی له امله وړکړل شول .

د عقرب ۲۷ - دزیږنتون دتأسیس یولسمه کالیزه پرون تجلیل شوه .

د عقرب ۲۷ - دکتور محمد انس د یونسکو د جرگی په دولسمه غونډه کښی دفرهنگی کمیسیون درئیس دمعاون په حیث وټاکل شو .

دصدارت عظمی لومړی معاون ښاغلی علی محمد آریانا دسپو رتې کلب دپهلوانانو دمسابقې ننداری ته ورغلی و .

د عقرب ۲۸ - ښاغلی کندهاری د هیواد د شمالی سیمو دمطبعو دچارو دکتلو له امله هغی خواته لاړ .

د عقرب ۲۹ - داکتوبر په ۲۶ نیټه ښاغلی محمد شعیب مسکینیار د مغلستان

په ولسی جمهوریت کښی دافغانستان لوی سفیر دستایلی شوی جمهوریت په مرکز اولښیا تور کښی خپله اعتماد نامه دمغلستان ښاغلی جمهور رئیس ته وړاندی کړه .

- د عقرب ۳۰ - د وچپي صندوق د بين المللي مؤسسي هيات له ښاغلي شير زاد سره د پيژندگلوۍ کتنه وکړه .
- ښاغلي عدالت په فراهم کښي دمر بو طو چارو له کتلو ور وسته بيس ته هرات ته لاړه .
- د قوس ۲ - ښاغلي سردار محمد داؤد صدر اعظم دکانو او صنايعو د وزارت دجيا لوجي د مؤسسي بيلې بيلې خانگي وکتلې .
- د قوس ۳ - هغه رښتين مدالونه چه د گران ټولواک له حضور څخه منظوري شوي و مستحقينو ته ورکړل شول .
- د قوس ۴ - دجاپان تجارتي هيات پروين دورهي په دوه نيمو بجود تجاريت له وزير ښاغلي غلام محمد شيرزاد سره وکتل .
- د قوس ۵ - د پوهني هغه مدالونه چه د گران ټولواک له حضور څخه منظوري شوي ودمه ورځ مستحقينو ته ورکړل شول .
- د قوس ۶ - ښاغلي عدالت بيا دهرات له مالدار سره وغړيد .
- د قوس ۸ - د يوگو سلاويا د ملي ورځې په مناسبت د صدر اعظم او دملو کانو ذات ددکيل ښاغلي سردار محمد داؤد له خوا د هغه هيواد د جمهور رئيس په عنوان مبارکي تلگرام مجا بره شوي دي .
- د قوس ۹ - دشوروي اتحاد او د افغانستان د دوستي ټولني رئيس اوسکرتر کابل ته راوړسيدل .
- د قوس ۱۰ - دافغاني سري مياشتي مرکزي ټولني دوالاحضرت شهزاده احمد شاه په رياست غونډه وکړه .
- د قوس ۱۱ - ښاغلي سردار محمد داؤد صدر اعظم ددري رنگي فيټې په غوڅولو سره د سپين بولدک او کندهار ترمنځ سړک پرانست .
- د قوس ۱۲ - ښاغلي سردار محمد داؤد صدر اعظم د کندهار ميخا نيکي بيرونځي وکوت .
- د قوس ۱۳ - دگران ټولواک له حضوره منظور شوي رښتين او پوهني مدالونه مستحقينو ته ورکړل شول .
- د قوس ۱۴ - دگران ټولواک د وکيل ښاغلي سردار محمد داؤد صدر اعظم له خوا دتايليند دملی ورځې په مناسبت د مبارکي تلگرام مجا بره شوي دي .
- د قوس ۱۵ - دفتليند دملی جشن په مناسبت دگران ټولواک د وکيل ښاغلي سردار محمد داؤد له خوا د مبارکي تلگرام مجا بره شوي دي .
- د قوس ۱۶ - والا حضرتي شهزادگي بلقيس دکابل دپوهنتون دپنجو دروغتون بيل بيل سرويسونه وکتل او کوچنيانو ناروغانو ته يي سوغاتونه ورکړل .

د ۱۳۴۱ د قوس ۱۷: د افغانستان او شوروی د دوستۍ د ټولني رئیس ښاغلي تولستوف
 د اولمپیک له رئیس ښاغلي سراج سره ملاقات و کړي .
 د قوس ۱۸ : د جلال آباد د ښار د بهسودۍ دروازی د جامع جومات د بنسټ
 ډبره دننگرهار د ولایت عسکری قوما ندان د نایب الحکومه کفیل د وینا په ترڅ کښی
 کښیو دله شوه :

د قوس ۱۹ : د وسلو ترمیم د کار خانې او دهغې دمر بوطو تعلیمی موسسو
 د بنسټ ډبره د ښاغلي سردار محمد داؤد صدراعظم له خوا کښیو دله شوه :

د قوس ۲۰ : ښاغلي تولستوف د غزنی د تلو پختی مخا یونو له کتلو ورسته
 د غزنی د اعلي حکومت له کفیل سره وکتل .

د قوس ۲۱ : د صدارت عظمی لومړی معاون ښاغلي علي محمد دمرکز و د لسمو
 ټولگیو د کلني آزمویني جریان وکوت .

د قوس ۲۲ : پوهاند محمد اصفرد کابل د ښاروالی د څلورمې دوری په انتخاباتو کښی
 محان کا ندید کړی دی .

د قوس ۲۴ : د افغانستان او پولیند د تجارتي هیئتو خبری
 پای ته ورسیدی .

د قوس ۲۵ : د گران ټولواک د لاس کسر یومخ ښه شوی دی او بل صبا به
 له خیره سره بهر ته وطن ته راستون شی .

د قوس ۲۶ : د جابان د تجارتي هیأت غړي و له ښاغلي شیرزاد
 سره وکتل .

د قوس ۲۷ : د پولیند د تجارتي هیأت په ویاړ د تجارت د وزیر ښاغلي شیرزاد له خوا
 پروم د سپوږمۍ په کافی کښی میل مستیاشوی وه .

د قوس ۲۸ : معظم هماغوی اعلیحضرت له بشپړی روغتیا سره کابل ته
 راستون شوه .

گران ټولواک له ایټالیا څخه وطن د بیرته راتگ په وخت کښی په بیر وت کښی
 هم دلنډی مودی د باره توقف وکړي .

د قوس ۲۹ : ښاغلي د کتور سهیل د بای تخت دنجو نو د لیسو د آزموینو
 جریان وکرت .

د قوس ۳۰ : د صدارت عظمی لومړی معاون ښاغلي علي محمد د عینو لیسو
 د دوو لسمو ټولگیو آزمویني وکتلې .

- د ۱۳۴۱ کال د جدې ۱: د علومو د پوهنځي رئیس د کتور کيا کي د علومو د پوهنځي د شاگردانو په باب يو کونفرانس ورکړ.
- د جدې ۲: د مير کز او ولاياتو د ښوونکو ټولني کورسونه د پوهنې دوزير د کتور پوښل په پيغام پرانستل شول.
- د جدې ۳: پوهاند محمد اصغر د دوهمې ناحيې و کيل درايو په اتفاق د کابل ښاروال په حيث انتخاب شو.
- د جدې ۴: د ښاغلي سردار محمد د اوډ صدر اعظم له خوا د کوزونو د جوړولو د فابريکې بنسټ کېښودل شو.
- د جدې ۵: د و للاحضرت شهزاده احمد شاه په مشرۍ يوه سټريټه غونډه شوی وه په دغې غونډې کې د يوې مخصوصې تعليمات نامې د جوړيدو په باب فيصله وشوه.
- د جدې ۵: د ښاروالي د انجمن غړی وټاکل شول.
- د جدې ۶: د معظمي عليا حضرتي ملسکي د مور جنازه پرون خاورو ته و سپارله شوه.
- د جدې ۸: گران ټولواک د عليا حضرتي معظمي ملسکي د مرحومې مور دفا تحې اخستلو په محفل کېښودل وکړه.
- د جدې ۸: د دروغتيا د وزارت معين د جلال آباد د ښخو د دوغتون مر بوطي چاری وکټلې.
- د جدې ۹: د عيسوی کال په مناسبت د گران ټولواک له حضوره د دوستو هيوادو د پانچا هانو او جمهورورديسانو په عنوان د مبارکي تلگرامو مخابره شويدی.
- د جدې ۱۰: د کابل د پوهنتون او دامريکا دواړو ټولنو د پوهنتون تر منځ د توافقت تړون لاسليک شو.
- د جدې ۱۱: معظم همایوني اعليحضرت د فکيتا خرو سچف سوغات په تشکر سره و ماڼه.
- د جدې ۱۲: گران ټولواک د تورن جنرال زکريا طرزي د فاتحي اخستلو په مجلس کېښودل وکړ.
- د جدې ۱۳: د بدني روزني د ښوونځي فارغ التحصيلان د پوهنې وزير د کتور پوښل ته ور وپيژندل شول.
- د جدې ۱۴: ښاغلي صدر اعظم د جنسکک دکار خانو بيلې بيلې ځايانگې وکټلې.
- د جدې ۱۵: د افغانستان د څارندوی د ټولني له خوا د څارندوي د ملسکي متخصصينو له کبله يوژمنی کورس پرانستل شو.
- د جدې ۱۶: د بلقيس د ملسکي ليسي فارغ التحصيلانې د پوهنې وزير د کتور پوښل ته ور و پيژاندل شوي.
- د جدې ۱۷: د تعليم او تربیې متخصص د يو نسکو د مرستې له ليارې د پوهنې د وزارت سره مرسته کوی.

د جدي ۹۸: د مطبوعاتو مستقل رئيس دكتور سهيل د يوه هيئت په مشري هند ته غځي .

د جدي ۹۹: د هوايي فراغ التحصيلانو، منصبه دارانو او وندو ضابطانو ته بري ليکونه ورکړل شول .

د جدي ۲۰: د تجارت وزارت له دوولسو دوستو هيوادو سره تجارتي تړونونه لري .
د جدي ۲۲: د پوهني وزارت تدريسي معين د کتور محمد انس د صحت د اداري انتستوت د کالنيو آزموينو جريان وکوت .

د جدي ۲۳: د پوهني وزير او دکانو او صنايعو وزير د صنعت د اداري موسسې د مخينو مضامينو د آزمويني جريان وکوت .

د جدي ۲۴: د مطبوعاتو مستقل رئيس د کتور سهيل د يوه هيئت په مشري نوي دهلي ته وخوغيږي .

د جدي ۲۵: گران ټولواک جلال آباد ته تشریف يووړ .

د جدي ۲۶: گران ټولواک پرون د ننګرهار د کانال د پروژې بيلې بيلې برخې وکتلې .

د جدي ۲۷: گران ټولواک د ننګرهار د کانال د پروژې دوهمه برخه وکتله .

د دلوي لمړي: معظم ټولواک همایوني اعليحضرت د ننګرهار د کانال د پروژې وروستني برخه وکتله .

د دلوي لمړي: شياغلي سردار محمد داؤد صدر اعظم د مرحوم نامدار خان دقاتعي په محفل کې گډون وکړ .

د دلوي ۲: معظم ټولواک همایوني اعليحضرت په هغې ميلهستيا کې گډون وفرمايه چه د ننګرهار دولايت د عسکري قوماندان له خوا شوي وه .

د دلوي ۲: شياغلي سردار محمد داؤد صدر اعظم د کرهڼي د وزارت مخيستني لار اوتوارونه وکتل .

د دلوي ۳: شياغلي عدالت د مالدارانو له نمايندگانو سره د مربوطو مسئلو په باره کې دوه ساعته خبري وکړي .

د دلوي ۴: سبکال دروڼي د مبارکي مياشتي له شروع کيدونه تر آخره پوري په دوه نوي جوماتو کې د قرآن پاک ختمونه کيږي .

د دلوي ۵: د اقتصاد او د علومو د پوهنځيو رئيسان د آلمان اتحادی جمهوريت ته لامل .

د دلوي ۷: د گران ټولواک له حضوره دهند د ملي جشن په مناسبت د مبارکي تلگرام مخابره شويدي .

نوکر مقرر

د. بهد خشانو اعلمی حاکم نیاغلی
نشان احمد شیرزی

د. تالقا نو اعلمی حاکم نیاغلی
عبدالقیوم عطایی

د. کابل نیار و آلمی د
حفظ الصحی رئیس نیاغلی
دکتور محمد آصف فقیری

د. بلان دوزارت د خارجه ارتباط لوی
مدیر نیاغلی فقیر نبی الفی

د. بلان دوزارت اداری لوی مدیر
نیاغلی محمد موسی خداداد

- د د لويې ۸: د مالدارانو نمايندگانو د کرهڼې د وزارت له مربوطو ما مولاينو سره د مالدارۍ د مرطو مسئلو په شاوخوا کښې وغږيدل .
- د د لويې ۹: ښاغلی سردار محمد داؤد صدراعظم د هيواد د قره قل د مالدارانو له نمايندگانو سره وغږيد .
- د د لويې ۹: ښاغلی عدالت هم د مالدارانو له نمايندگانو سره په دغه بلب مفصلې خبرې وکړې .
- د د لويې ۱۲ : د مالدارانو نمايندگانو د کواپراتيفو د تاسيس په باب خپل وروستو نظريات د کرهڼې وزارت ته وسپارل .
- د د لويې ۱۳: د گران ټولواک او معظمه ملکه له خيره سره بيرته شاهي ارگ ته ستانه شول .
- د د لويې ۱۴: د مطبوعاتو مستقل رئيس د کتور سهيل له خپل نوم لگرو سره دهند له سفره بيرته وطن ته راستون شو .
- د د لويې ۱۵: د گران ټولواک له خوا د سيلون د ملي اختر په مناسبت د مبارکۍ تلگرام مخا پرې شويدی .
- د د لويې ۱۶: د هيواد د ووم پوهنتون په ننګرهار کښې پرانستل کېږي .
- د د لويې ۱۷: پروفيسر سکاليتي د عالي درغتيا د موسسې په سالون کې کنفرانس ورکړ .
- د د لويې ۱۸ - د امریکا د وایو مينګ د پوهنتون د کرهڼې د ځانګې مساو ن ښاغلی اوکسيلی د کرهڼې د وزارت له کفيل ښاغلی عدالت سره وکتل .
- د د لويې ۱۹ - د تجارت وزير ښاغلی شيرزاد د يوه هيئت په مشرۍ هند او شوروی اتحاد ته غځي .
- د د لويې ۲۰ - پروفيسر سکاليتي خپل هېواد ته وځوغيږد .
- د د لويې ۲۱ - ښاغلی شيرزاد د يوه هيئت په مشرۍ نوی دهلي ته وځوغيږد په دغه وخت کې د مالي وزير او د مطبوعاتو مستقل رئيس هم حاضر و .
- د د لويې ۲۲ - افغاني تجارتي هيئت نوی دهلي ته ورسيد .
- د د لويې ۲۳ - والا حضرت شهزاده احمد شاه د جلال آباد په ششم باغ کښې د ننګرهار د ولايت د سرې مياشتې د ادارې مرکز د ودانۍ د بنسټ د بره کيښود .
- د د لويې ۲۴ - افغاني تجارتي هيئت دهند د بين الملمې تجارت لخوا وزير سره وکتل .
- د د لويې ۲۴ - د افغانستان حکومت د عراق نوی رژيم په رسميت پيژندنې دی .
- د د لويې ۲۶ - د گران ټولواک له حضوره منظور شوی نيبسانو نه مستحقينو ته ورکړل شول .
- د د لويې ۲۸ - د استانبول د ادبياتو پروفيسر ښاغلی فاهرايز د پوهنې دوزير ښاغلی د کتور پوپل سره وکتل .

د دلوې ۲۰ - د اندخوی د کلوب په سالون کې د بزگرانو د وکیلانو په گډون د ښاغلي عدالت په مخکې یوه غونډه شوه .

د دلوې ۳۰ - د کرهڼی دوزارت کفیل ښاغلي عدالت دهیواد د شمالی سیمو بزگرانو ته د دولت نظریې څرگندی کړی .

د حوت ۱ - د کابل د پوهنتون رئیس پوهاند دکتور انوری د چینوا د ساینس پوهانو د ټولنی په شاوخوا کښی وینا وکړه .

د حوت ۲ - گران ټولواک او علیاحضر ته معظمه ملکه به د ۲۴ کال د سنبلې په دولسمه نیټه امریکاه ته رسمی مسافرت وکړی .

د حوت ۳ - د کابل په دربار کښی د برتانیی د نوی لوی سفیر اگریمان د گران ټولواک له حضوره صادر شوی دی .

د حوت ۴ - د کرهڼی دوزارت کفیل د کرهڼی د چارو د کنټرولپاره بغلان ته ورسید .

د حوت ۵ - معظم ټولواک د کوچنی اختر په مناسبت دهیواد د دیوشیر بند پانو د بند پاتې مودی پخښای دی .

د حوت ۶ - د معظم ټولواک همایونی اعلیحضرت او د ښاغلي سردار محمد داؤد صدر اعظم له خوا د اسلامی ملکو نو د پاڅاها نو ، جمهورور میسانو او صدراعظمانو په عنوان د کوچنی اختر په مناسبت پیغامونه مخابره شوی دی .

د حوت ۷ - د معظم ټولواک همایونی اعلیحضرت د اختر مبارکې فرمان ولوستل شو .

د حوت ۸ - د افغانستان او شوروی اتحاد ترمنځ د ۱۹۶۳ کال د تجارتی تړون پروتوکول لاسلیک شو .

د حوت ۱۱ - د افغانستان پادشاهی حکومت او دولسی چین د جمهوریت حکومت دیوه سرحدی تړون د لاسلیک کولو دپاره خبری سره وکړی .

د تجارت وزیر ښاغلی شیرزاد چه دیوه هیئت په مشرۍ هند او شوروی اتحاد ته تللی و بیرته کابل ته راوړسید .

د حوت ۱۲ - د معظم همایونی اعلیحضرت له حضوره د هند د پخوانی جمهوروز رئیس دکتور راجندر پرشاد منی یښی په مناسبت د خواشینی تلگرام مخابره شوی دی .

د حوت ۱۳ - د گران ټولواک له حضوره د المغرب د ملی اختر په مناسبت د مبارکې تلگرام مخابره شوی دی .

« - د لمری محل دپاره د ابن سینا په روغتون کښی د افغانی ډاکتر له خوا د زده عملیات بزبالی سرته ورسیدل .

د حوت ۱۴ - د الاحضرت مارشال شاه ولیخان غازی د کابل فاتح د حوت په ۲۱۸ هند تلخی .

د حوت ۱۵ - د صنعت هغه مندالونه چه د گران ټولواک له حضوره د جنگلک د فابریکو د عینو خانگو د امرانو له پاره منظور شوی دی مستحقینو ته ورکړی شو .

- دحوت ۱۵ - دسرای خواجی به نومی بیار (دمیر بیچه کوٹ) نوم کیشیو دل شو .
- دحوت ۱۵ - دقزل کلاتر خنگه به نومی جو د شوی بندر د شیر خان د بندر نوم کیشیو دل شو .
- دحوت ۱۵ - دپوهنی وزیر دکتور پوپل پیغام د نومی تعلیمی کال به مناسبت دهیواد شاگردانو ته ورسید .
- دحوت ۱۶ - دصدارت عظمیٰ بیاغلو معاونانو دآریانا د کلب د پهلوانانو تمرینی لوبی وکتنلی .
- دحوت ۱۶ - داتحادی المان د لوی سفیر له خوا دهغه هیواد دهنر مندانو د کنسرت داور بدلو لپاره به کابل ننداری کیشی میلمستیا شوی وه .
- دحوت ۱۸ - دبیاغلی فوکر د امریکا د بین المللی انکشاف د اداری آمر د پوهنی له وزیر دکتور پوپل سره د پیژند گلوی گتنه وکړه :
- دحوت ۱۹ - گران قو لواک د بیاغلی سردار محمد داؤد صدراعظم استعفی ومنله او بیاغلی دکتور محمد یوسف ته یی د نومی کابینې د جوړولو امر ورکړ .
- دحوت ۲۰ - دگرانو وطنوالو به نامه د بیاغلی سردار محمد داؤد پیام له کابل رادیو څخه پرود کاست شو .
- دحوت ۲۱ - دگران قو لواک له حضوره د نیپال د نومی لوی سفیر اگریمان صادر شوی دی .
- دحوت ۲۱ - بیاغلی سردار محمد داؤد د پوهنی د منسو پینو او دیشجو د طبقی به غوښتنه داستادانو او نارینه و ښوونکو له نمایندگانو او شاگردانو له نمایندگانو سره کتنی وکړی او بیاغلو دکتور محمد انس د پوهنی د وزارت معین او د کابل پوهنتون رئیس د بیاغلی سردار محمد داؤد خدمتونه و نما نجل .
- دحوت ۲۱ - د کابل فاتح والا حضرت مارشال شاه ولیخان غازی به دهند د حکومت به بلنه نن هغه هیواد ته روان شوی ، بدغه سفر کیشی د کابل له فاتح والا حضرت سره والا حضرت شهزادگی بلقیس او سردار عبدالوولی ملگری دی .
- دحوت ۲۲ - بیاغلی عبدالرحمن پوواک د بشر د حقوقو د کمیسیون دغو ښوونکو مشر به حیت انتخاب شو .
- دحوت ۲۲ - بیاغلی سردار محمد داؤد د صدارت عظمیٰ له مامورینو سره د خدای پامانی به محفل کیشی و ویل یوازی هغه ملتونه پر مخ یچی چه کار کوی .
- دحوت ۲۲ - دکتور محمد یوسف صدراعظم د خپلی کابینې غړی د معظم همایونی اعلیٰ حضرت حضور ته بدغه شان معرفی کړل :
- دکتور محمد یوسف صدراعظم او د خارجه چارو وزیر ، بیاغلی عبدالله ملکیار د صدارت عظمیٰ لومړی معاون او د مالیې وزیر ، دکتور علی احمد پوپل د صدارت عظمیٰ دوهم معاون او د پوهنی وزیر ، د گران خان محمد د ملی دفاع وزیر ، بیاغلی سید عبد الله د داخلی وزیر ، بیاغلی سید شمس الدین مجروح د عدلیې وزیر او د قبا ئلو د مستقل ریاست کفیل ، بیاغلی

ښاغلی هیدالهی عزیز د بلان وزیر، ښاغلی سید قاسم رښتیا دمطبووعاتو وزیر، برید جنرال محمد عظیم دفواید عامې دوزارت کفیل، دکتور محمد ناصر کشاورز د کړهښی وزیر، دکتور عبدالقیوم دمنځایراتو وزیر، دکتور عبدالرحیم دروغتیا دوزارت کفیل. دکانونو او صنایعو دوزارت چاری عجالتاً اومستقیماً دښاغلی دکتور محمد یوسف صدراعظم لهخوا اداره کېږی. دتجارت وزیر به په آئینده کښی معرفۍ شي.

ښاغلی نور احمد اعتماری دخارجه چارو دوزارت معاون ټاکل شوی دی.

ښاغلی دکتور محمد یوسف صدراعظم دخپلی کابینې له غړوسره دااعلیحضرت سعید شهید مقبری ته لامل اودهغه لومړه شخصیت سپېڅلی روح ته پی دهاوکړه.

دحوت ۲۴: ښاغلی دکتور محمد یوسف صدراعظم دخپل حکومت راتلونکی کړنلاره توضیح کړه.

ښاغلی سردار محمد داؤد اوددوی معاونانو له ښاغلی صدراعظم اودکابینې سره خدای پامانی وکړه.

دمطبووعاتو وزیر ښاغلی رښتیا اودښاغلی میوند وال کابل ته راوړسیدل.

دحوت ۲۵- نوی کابینې خپله لومړۍ غونډه ددکتور محمد یوسف پهمشرۍ وکړه اودنوی حکومت دکړنلارې په بنای پی تبادل افکار وکړل.

دحضرت امام، تقییه بغلانی (رح) تابوت د بغلان نوی ښار ته یوولل شو.

دحوت ۲۶- دنوی کابینې وزیرانو دمربوطو وزارتوله مامورینو سره لپه معرفۍ ودرسته په کار پیل وکړ.

په بلگرام کښی افغانی لوی سفیر ښاغلی محمد عارف درخصتۍ په توگه کابل ته راغی.

دحوت ۲۷- دښاغلی دکتور محمد یوسف صدراعظم په عنوان دندغو دولتو د صدراعظمانو او خارجه وزیرانو لهخوا دمبارکۍ تلگرامونه راوسیدلې دی چه هرا یو نه پی مخاېره شوی دی.

دشوروی جما هیرو دا اتحاد صدراعظم ښاغلی خروسچف، دولسی چین دجمهوریت صدر اعظم ښاغلی چوانلای، د ایران صدراعظم ښاغلی اسدالله علم، دچکوسلواکیا دسوسیالستی جمهوریت صدر اعظم ښاغلی ویلیم سیروکی، دولسی چین دجمهوریت صدر اعظم معاون اودخارجه چارو دوزیر ښاغلی چن بی اود ایران دخارجه چارو دوزیر ښاغلی عباس آرام.

ښاغلی کهنگدای دشاهانه حضور دسرمنشۍ په حیث مقرر شو.

ښاغلی عبدالرحمن یزواک دشوروی دپاره کابل ته راغی.

دحوت ۲۸- د وزیرانو دکابینې په پرونی غونډه کښی دمطبووعاتو وزیر سر پیره په اصلۍ وظیفی دوزیرانو دمجلس دمنشۍ په حیث انتخاب شو.

پښاغلي غلام احمد پوپل د المان په اتحادي جمهوريت كښي د افغانستان د فرهنگي اداري پخواني رئيس د داخله وزارت د معين به حيت مقرر شوي دي.

دحوت ۲۹- له پښاغلي صدراعظم سره دغو سفيرانو د پيژندگلوۍ كتنه وكړه: شيخ السفرا د انگلستان پخوانو، لوي سفير پښاغلي جيلت، د شوروي جمهوري د اتحاد لوي سفير پښاغلي انتونوف، د امريكا د متحدو ايالاتو لوي سفير او د ايران د شاهي دولت لوي سفير پښاغلي ذوالفقاري.

د امريكې د جمهور رئيس او دغه هيواد د خارجي وزير له خوا د پښاغلي صدراعظم په نامه د مباركۍ پيغام وارسيدلي دي.

د كابل د پوهنتون د رياست له خوا په جوړشوي محفل كښي د فرهنگي پيژندني د ټولني د تشكيل په باب خبري اتري وشوي.

دحوت ۳۰- د معظم ټولواك همایوني اعليحضرت له خوا د نورو زياتر په مناسبت د ايران د اعليحضرت شهنشا به عنوان تهران ته د مباركۍ تلگرام مخابره شوي دي. د پښاغلي صدراعظم په عنوان د تركيې د صدراعظم او خارجي وزير له خوا د مباركۍ تلگرامونه وارسيدلي دي.

د وزيرانو د عالي مجلس په پروني غونډه كښي د هيواد مالي او اقتصادي حالات ترخپي نې لاندې ونيول شول.

پښاغلي ابوشادي د متحد عربي جمهوريت لوي سفير د مطبوعاتو له وزير پښاغلي دښتيا سره د پيژندگلوۍ كتنه وكړه.

د ۱۳۴۲ د حمل لومړي: د نوي كال له لويدي سره د مجادلي مخصوصه هفته د والا حضرت شهزاد، احمد شاه د افغاني سري مباركۍ د عمومي ټولني د رئيس په وينا سره پرانستل شوه.

د حمل لومړي: د گران ټولواك په عنوان د كال د نوي كيدو په مناسبت د المان د فدرالي جمهوريت د رئيس جلالتمآب هانریش لوبكه له خوا د مباركۍ تلگرام وارسيدلي دي.

د پښاغلي دكتور محمد يوسف صدراعظم په عنوان دهند د جمهوريت د صدراعظم پښاغلي جواهرلال نهرو او د المان د اتحادي جمهوريت د صدراعظم پښاغلي ادناور له خوا د مباركۍ تلگرامونه وارسيدلي دي، دوي پخپلو پيغامونو كښي د نوي كال د مباركۍ په ضد كښي په نويو وظيفو كښي د پښاغلي صدراعظم موفقيت غوښتي دي.

د نورو زياتر په مناسبت د ايران د لوي سفير له خوا ميلستيا شوي وه.

په ماسكو كښي افغاني لوي سفير پښاغلي شاه عالمي د مشوري د پاره كابل ته ورسيد.

د كال د نوي كيدو په مناسبت په كابل او د هيواد په نورو ښارو كښي د كرهني وزارت او د مربوطه ښاريو له خوا خاص مراسم اجرا شول.

د حمل ۲- پرون د بزگر دورغي مراسم په ټول هيواد كښي تجليل شول.

- والاحضرت د کابل فاتح بنګلور ته ورسید.
- والاحضرت شهزاده احمد شاه د افغانی سری میاشتی عالی رئیس د نوی کال په مناسبت له کابل راد یونه ویناو کړه .
- د حمل ۲- د ښاغلی دکتور محمد یوسف صدر اعظم پیغام له لوی سره دمجادلی دورخی په مناسبت برون مازیگر له کابل راد یو څخه خپور شو .
- دمطبوعاتو وزیر ښاغلی رښتیا د شور وی اتحاد د لوی سفیر سوغات په تشکر سره ومانه .
- د حمل ۳- د دریو الوتکو د پیرو د لود پورتون د ښاغلی عبداللهملکیاز او د امریکا د لوی سفیر له خوا اسلیک شو .
- د حمل ۴- د کرهڼی وزارت تر ۱۹۶۵ کال پوری له لوی سره دمجادلی گتوری پروژی ترلاس لاندی نیولی دی .
- په ولی مینه کښی یو منځنی ښوونځی پرانستل شو .
- د افغانستان د اقتصادي پرمختګونو او منظر و د عکسونو نندارتون په روم کښی پرانستل شو .
- د حمل ۵- د دوزیرانو مجلس د سپر کال عادی او انکشافی بودجه تصویب کړه ، سپر کال به د سالنګک د ټول د کښندلو کار پای ته ورسیری .
- د المانی بانک هیات دمطبوعاتو له وزیر سره د کابل راد یو د دستګا د بشپړ تیا په باب وغږید .
- د حمل ۶- د بکتیا او شینوار مشرانو او عالمانو له ښاغلی صدر اعظم سره د پیژند کلو ی کتنه وکړه .
- د چین دولسی جمهوریت لوی سفیر ښاغلی هو تنګک د مطبوعاتو له وزیر سره د پیژند کلو ی کتنه وکړه .
- والاحضرت د کابل فاتح دیره دون ته ورسید .
- د امریکا حکومت د پوهنتون دودانیو د بشپړولو او تعدیل له پاره افغانستان ته یو میلیون ډالره ورکوی .
- د حمل ۷- د اجتماعی تجو لاتو په منظور د نوی اساسی قانون د لومړی تصویب له پاره یو کمیسیون ټاکل شوی دی .
- متحد عربی جمهوریت له افغانستان سره د هر ډول مرستو د پاره چمتو والی ښکاره کړیدی .
- د علومو پوهنځی اوس د یوه پو لی تکنیک اود ارا ل معلمین ښه غوره کړی ده .
- په ۴۲ کال کښی له ملخو سره دمجادلی پروتو کول د افغانستان او شور وی اتحاد ترمنځ لاسلیک شو .
- د حمل ۸- ښاغلی دکتور محمد یوسف صدر اعظم د چریدو او مجلو له مندیرانو او نمایندگانو سره وکتل .

د گلخاني په ماڼۍ كښې د گران ټولواك حضور ته د بېكټيا يو شمېر مخور او عالمان وړ غلغل .

د حمل ۹ - د پايتخت جريدو د اساسي قانون د معاملاتو په باب د يوې كمېټې د تشكيل ښه هر كليمې كړيدې .

د حمل ۱۰ - د كابل د پوهنتون استادانو او د پوهنې دوزارت منسو بيښو لښاغلي صدر اعظم سره د كتنې په ترڅ كښې د انكشافې پلانو د پرمخ بيولو په برخه كښې د هر څول مرستو وعده وركړه .

د اساسي قانون د كتنو د كمېټې په لومړۍ غونډه كښې د مواد او مداركو برابرولو لامله يوه فرعي كمېټه تاسيس شوه .

د صدارت عظمي د فرمان په اثر د هيواد د بند يانو او محبسو نو داو ضاع په باب لازمه تحقيقات كېږي .

ښاغلي جيليت د انګلستان پخواني لوي سفير او ښاغلي اد وارد كولاك د پو لنډ لوي سفير د مطبوعاتو له وزير ښاغلي رښتيا سره د پيژند گلوي كتنه و كړه .

د حمل ۱۱ - د كابل فاتح والا حضرت مارشال شاه وليخان غازي او شهزادگي بلقيس له خپل مېړه سره كابل ته راوړسېدل .

د وزيرانو په مجلس كښې د عدالتي په وزارت پورې د تجارتي محكمو دار تباط په موضوع خبرې اترې وشوې .

د افغا نستان كانونه د فني هيئتو په واسطه سروې كېږي .

د حمل ۱۲ - د وزيرانو د مجلس په پر و نۍ غونډه كښې د نو رو موضوعاتو په ضمن كښې د اقتصادي مسائلو د توحيد او انسجام له لپاره د يوې كمېټې د تاسيس د پاره تصميم ونيول شو .

د حمل ۱۳ - د شوروي اتحاد لوي سفير د پلان وزير ښاغلي عزيز ته په دوهم پلان كښې د خپل هيواد د مرستو د دوام وعده وركړه .

دهيواد د قره قلې پوستكو د زيات توليد او د مالدارو د بنسټ د پياوړې كيدو په منظور د تجارت وزارت د واقد امانت كړيدې .

د اساسي قانون د مطالعي كمېټې د لازمو مواد او مداركو د راغونډولو په باب خپل نظريات او معلومات ميا دله كړل .

د حمل ۱۴ - د پوهنتون د تعليمي كال د شروع كيدو په مناسبت د پوهنې د وزير د صدارت عظمي دوهم معاون دكتور پوپل پيغام و لوستل شو .

د حمل ۱۵ - د ككتور پوپل د صدارت عظمي دوهم معاون او د پوهنې وزير د عامې روغتيا د موسسې چارې و كتنلې .

د حمل ۱۶ - د هرات د ښاري چارو د كتلو لپاره يو هيئت د پلان دوزارت له خوا هغې خواته وليږل شو .

والاحضرت مارشال شاه وليخان غازي اووالاحضرت شهزادگي بلقيس د اصلاح دورحپاڼي لهخبريال سره مرکه وکړه.

دحمل ۱۷- داساسي قانون کتونکي کميټي رارسيدلي نظريي ترکتني لاندې ونيوي. سپ کال دکابل پوهنتون پهمربوطو پوهنځيو کښي له دري زرونو څخه زيات شاگردان پهتحصيل بوخت دي.

۱۸- دافغانستان پهډيرو ټولنو کښي دصحت دبين المللي ورځي نما نڅنه اوهرکلي وشو.

د ايشيا فونديشن مؤسسي دکرهڼي له وزارت سره دهرډول مرستو چمتووالي ښکاره کړي.

دحمل ۱۹- ديوزر ومحصلينو دپاره دنوي تکنیک دوداني نقشه بشپړه شويده. داهرد پوهنتون استا دانو دپوهنتون له رئيس پوهاند دکتونو رانسوري سره دپيژندگلو کتنه وکړه.

دحمل ۲۰- دخوارلسو مليونو افغانينو په پانښکه دشرمنو او پوټو يوه فابريکه پراستله شوه. دالتی بولک دبنډ پراستل شو.

ديوي رصدي خاڼي د جوړولو کار به ژر شروع شي.

دحمل ۲۱- دکارتوگرافي دموسسي وداني دبشپړيدو په حال کښي ده. دوينو بانک تراوسه پوري دوه زره تنه دمرگ له خطر ه بچ کړيدي.

دکرهڼي دوزارت کښل د بزگر دورځي په مرسمو کښي دکڼون دپاره قندوز ته لاړه.

دحمل ۲۲- پښاغلي صدر اعظم دکورونو جوړولو دفابريکي وداني اودخواجه رواش دموايي ډگر دترمينل دمحوطې دفيا لنگو ايښو دل وکتل.

دحمل ۲۳- دبزگر درهمه ورځ دقطغن په ولايت کښي دکرهڼي دوزارت کښل دکوتور ناصر کشاورز له وينا سره تجليل شوه.

دحمل ۲۴- پښاغلي محمد خالد روښان دمطبوعاتو د وزارت دمعين دکښل په حيث مقرر شو.

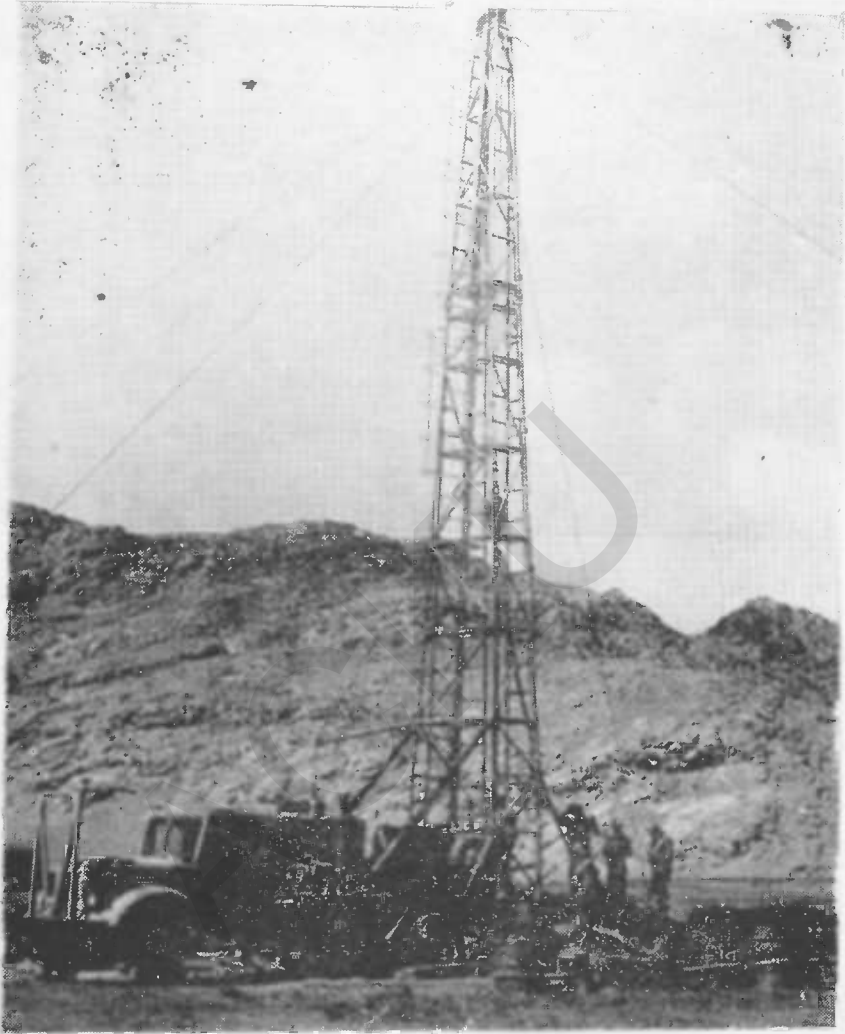
پښاغلي لطيفي دپوهښي نندارې درئيس په حيث مقرر شويدي.

دحمل ۲۵- دشوروي اتحاد دلومړي جو په غنم افغاني بندرونو ته راورسيدل. کابل پوهنتون اتيا زره علمي کتابونه لري.

دحمل ۲۶- ددولتي مامورينو معاش په سلو کښي شل زيات شو. دتوبر کلوډ دموسسي نما يندگي په ولاياتو کښي دائريږي.

دحمل ۲۷- دهرات او اسلام کلا ترمنځ دواټ دجوړولو او قبر اچولو دسروي کار شروع شو.

دحمل ۲۸- دمزار شريف دبرښنا دموسسي له خوا ډيز لي دستگاه په کار واچول شوه.

دندل آرام او گرشك ترمنج دمارگي ددشتي ژوره خاچه دلويديزلين
دپروژي له منځي به او به نه لرونكو خايو كښي كيندلي كيزي

دهرات دساره كشاف پوه خنابه

دهرات ۱۰ كشك په خوش رباط كښي دلارو جوړولو دقني روزني دښوونځي
دپوه ټولگي زده كوونكي

- د حمل ۳۰ - د کابل په پوهنتون کېښې د تاليف او ترجمې پوهنوي څانګه پراستله شوه .
- د حمل ۳۱ - د اقتصادي او اجتماعي شوري په غونډه کېښې د ملګرو ملتو په مؤسسه کېښې د افغانستان د نماينده تعديلي نامه تاييد شوه .
- د ثور لومړۍ - سل عرادي تراکتورونه په دکره کې د وزارت له خوا په کازواچول شي د ثور ۲ - په افغانستان او هند کېښې د ايران کلتوري اتشي ښاغلي محمود نغضلي له ښاغلي بينوا سره د پيژندګلوي کتنه وکړه .
- د ثور ۴ - ثور - د هو قلمدارۍ ښوونځي د پوهنې د وزارت له خوا تاسيس او زده کوونکوي په زده کړو پيل وکړ .
- د ثور ۵ - ښاغلي گل پاچا الفت د قبايلو دمستقل رئيس په حيث مقرر شو يدي - د ثور ۵ - ښاغلي ميرامين انصاري د بيا ميانو د اعلي حکومت د کفيل په حيث مقرر شو يدي .
- د ثور ۵ - ښاغلي سيد شمس الدين مجروح، ښاغلي الفت د قبايلو د رياست مامورينو ته ودمعرفي کړي .
- د ثور ۷ - د بښمان دنجونو کليوالي ښوونځي ابتدايي ښوونځي ته جګه شو .
- د ثور ۷ - د اساسي قانون دمطالعي د کميټې په پنځمې غونډې کېښې د فرعي جرګه کېښې رپوټ واوريدل شو .
- د ثور ۷ - د هاليند وزير مختار ښاغلي لرتس وان يلاک پرون له ښاغلي صدراعظم سره د پيژندګلوي کتنه وکړه .
- د اساسي قانون دمطالعي د کميټې په پنځمې غونډه کېښې د فرعي جرګه کېښې رپوټ واوريدل شو .
- د ثور ۸ - د ابن سينا دموسسې داکسريز نوي دستګاه پرانستله شوه .
- په راتلونکي وخت کېښې بهدميرمنو د ټولني نمايندګي په حيثو زور و لاياتو کېښې هم جوړې شي .
- د ثور ۸ - دغلي دتپي درياست له لارښوونې سره سم به دغڼمو دنوي فصل تررسيدلو پوري دکندهار، هرات، فراه او ګرشک له گدامونو څخه ځانګړي ته دضرورت وړغڼم وړکړل شي .
- د ثور ۹ - دوزيرانو مجلس دارتزاقي موادو دښه والي په باب يولي تدبيرونه ونيول .
- د ثور ۹ - د افغانستان اوشوروي اتحاد ترمنځ دفرهنگي روابطو دهمکاري پروگرام موافقت ليک لاسليک شو .
- د ثور ۹ - له ښاغلي صدراعظم سره داسو شيتيد پرس د خبررسولو دآژانس نماينده ښاغلي پراتر اختصاصي مرکه وکړه .

- د ثور ۱۰ - د افغانستان او فرانسې د دواموجودولو او طب د پوهنځیو ترمنځ د نړۍ د همکارۍ تړون لاسلیک شو .
- د ثور ۱۱ - پښتنې تجار تې بانک د لک لک خانې سیلاو محېلو ته سل زره افغانۍ بسپنه ورکړه .
- د ثور ۱۱ - له ایراني مرېطو مقاماتو سره یې د افغانۍ هیأت د ترانزیت د پولې مرېطو موضوعاتو په باره کښې خبرې اترې په زده پورې وبللې .
- د ثور ۱۲ - ښاغلی بېنوا په قاهره کښې د افغانۍ لوی سفارت د اطلاعاتو د ادارې د امر په حیث مقرر شوی دی .
- د ثور ۱۳ - د مطبوعاتو په قانون باندې د بیا کتنې له پاره د دکتور پوپل تر ریاست لاندې یو کمیسیون ټاکل شوی دی .
- د ثور ۱۴ - شهر یاری ذات داختر اموغ د شاهي ارگ په جومات کښې ادا کړ او په شاهي سلام خان کښې یې د نمایندگانو او مامورینو د مبارکۍ عرض ومانه .
- د ثور ۱۵ - د سکرېت جوړولو د فابریکې پروژې د تجارت د وزارت تر کتنې لاندې ده .
- د ثور ۱۶ - په افغانستان کښې به د حقوق پوهانو یوه ټولنه جوړه شي .
- د ثور ۱۶ - د ننګرهار د طب پوهنځی کښې به د لومړي کال د پاره تر پنځوسونو زده کوونکي شامل شي .
- د ثور ۱۷ - ښاغلی ملکیار د درو پشانو د سیمې د پښې د کرهڼې فارمونه وکتل .
- د ثور ۱۸ - د صدر اعظم او خارجه چارو دوزیر له خوا د احمد خمیستی دمړینې په مناسبت د الجزایر د صدر اعظم ښاغلی بن بلا په عنوان د تعزیت تلگرام مخابره شوی دی .
- د ثور ۱۹ - د کابل د هوایي میدان تر مینل د صدر اعظم په واسطه پرانستل شو .
- د ثور ۲۰ - جلالتماب د هند جمهور رئیس کابل ته راغی .
- ښاغلی «حکیمی» د هرات د ولایت د نائب الحکوم په حیث مقرر شوی دی .
- د دواموجودولو د پوهنځی د لایرا توارو نودو دانې کار په ژر بشپړ شي .
- د ثور ۲۱ - د همایونی اعلی حضرت گران میلمه جلالتماب د هند جمهور رئیس کابل هوایي ډگر ته راوړسید او د گران ټولو له خوا یې تودهر کلمې وشو .
- د گران ټولو له خوا د دوی د گران میلمه په یاد میلمستیا شوی وه .
- د ثور ۲۲ - د هند د جلالتماب جمهور رئیس په ویاړ د ښاغلي دکتور محمد یوسف صدر اعظم له خوا په کابل هوټل کښې میلمستیا شوی وه .
- د ثور ۲۳ - د هند جلالتماب جمهور رئیس پرون د گلپهار د نساجی فابریکه وکتله .
- د افغانستان اود المان د فدرالی جمهوري دولت ترمنځ د فرهنگي روابطو موافقت لاسلیک شو .
- ۲۴ - تجارتي محکمی د عدلیې په وزارت پورې مربوط شوی دی .

- جلالتمآب دهند جمهور رئیس د پوهنتون د منسو بینو باغو نډه کښی کېدون وکړی .
- جلالتمآب رادا کرشان دهند د لوی سفارت د نوی ودا نی د بنسټ د بره کښیو وه .
- د ثور ۲۶ - جلالتمآب دهند جمهور رئیس گران ټولواک سره خدای با نی وکړی .
- د ثور ۲۶ - دهند جلالتمآب جمهور رئیس پرون له کندهار څخه تهران ته لاړ .
- د ثور ۲۸ - د اساسی قانون د کتنی د کمیټی په اوومه غونډه کښی د فرعی کمیټی راپور و او ریډل شو .
- د ملی شوری د یوولسمی دوری د دریم کال لومړنی عمومی غونډه پراستله شوه .
- افغانی پهلوانان په هند کښی له یو لړ مسابقو وروسته بریالی کابل ته راستانه شول .
- په واشنگتن کښی د افغان ملی جامو پوستی ټکټو نو داریستانو د تقاشیو نندارتون د افغانی لوی سفیر ښاغلی میوندوال له خوا پراستل شو .
- سین کال یونیم لک افغانیو څخه زیاتی مطبوعاتی چاپی وړ کول کښی .
- د ثور ۳۰ - د افغانستان او پاکستان نمایندگان په تهران کښی سره وگورئ .
- د ثور ۳۱ - د دریای پنج د پاسه دهید رومتریک د کارو د پای تهرسولو پرو توگول د افغانستان او شوروی اتحاد ترمنځ لا سلیک شو .
- د ثور ۳۱ - د مطبوعاتو په قانون باندی د بیاکتنی کمیسیون د دکتور پوپل په مشری غونډه وکړه .
- د ثور ۳۱ - د افغانستان او پاکستان نمایندگان په تهران کښی سره وگوری او په نظر کښی ده چه د مطبوعاتو وزیر ښاغلی رښتیا، د خارجه چارو د وزارت معاون ښاغلی نوراحمد اعتمادی او د خارجه وزارت د سیما سی روابطو مدیر ښاغلی عطا الله ناصر ضیاء دهمدی مقصد لپاره تهران ته لاړ شی .
- د جوزا ۱ - د داخله وزیر ښاغلی سید عبدالله مستعفی او ښاغلی دکتور عبدالقیوم دمخا براتو د وزارت پخوانی کفیل دهغه وزارت د کفیل په حیث مقرر شو .
- د جوزا ۲ - د مطبوعاتو وزیر ښاغلی رښتیا له خپلو ملگرو سره نن تهران ته چی د المانی بانک هیأت په افغانستان کښی د د ونو یو سیلو گانو د جوړولو هیله ښکاره کړه .
- د جوزا ۳ - د افغانستان او پاکستان ترمنځ د روابطو د بیاستقرار په باره کښی د اعلیضرت معایون د ایران د شاهنشاه د جمیله کوشینو په اثر ټاکل شو بده چه د افغانستان او پاکستان وزیران په تهران کښی سره گوری .
- د جوزا ۴ - افغانی او پاکستانی هیأتونه د اعلیضرت د ایران د شاهنشاه حضور ته ورغلل .
- د جوزا ۴ - د پوهنتون علمی مناظری به ژر شروع شی .
- د جوزا ۵ - د افغانستان او پاکستان د هیأتو په ویاړ د ایران د خارجه وزیر له خوا میلمستما شوی وه .

- د جوزا ۵ - د اساسی قانون د کتنی جرگه کی اتمه غونډه وکړه .
- د جوزا ۵ - یو فرانسوی قانون یوه کابل ته راوړیږي او رسيد
- د جوزا ۶ - د هیواد د خپلواکۍ د بیرته راوستلو بنجغه څلوښت کالیزه مراسمو په ټول هیواد کښی تجلیل شوه .
- د جوزا ۷ - د افغانستان او پاکستان تر منځ بیرته سیاسي، قونسلې او تجارتي روابط برقرار شول .
- د جوزا ۹ - د مطبوعاتو وزیر د تهران غونډه بریالی و بلله .
- د جوزا ۹ - د مرکزی لارې توار ودانی پروم افتتاح شوه .
- د جوزا ۱۲ - د کورونو جوړولو فابریکه د پراختیا په حال کښی ده .
- د جوزا ۱۳ - د ښاغلی صدراعظم د شوری وکیلانو ته د خپل حکومت د کړنلاری په برخه کښی توضیحات ورکړل .
- د جوزا ۱۳ - د وزیرانو د مجلس له خوا د ۴۲ کال یو دجه تصویب شوه .
- د جوزا ۱۴ - ملی شوری د ښاغلی دکتور محمد یوسف کابینی ته د اعتماد رایې ورکړې .
- د ښاغلی صدراعظم له خوا یو ځل بیا د ښتونستان د ولس ملا تېرېداو په دغه برخه کښی د افغانی ولس او خلکو دریغ و وښانه شوه .
- ۱۴ - د ښاغلی دکتور محمد یوسف صدراعظم د معالجي د پاره و یانا ته و خوځید .
- ښاغلی انجنیر مساه د پترولوپلمنتی رئیس د مخابراتو د وزات د کفیل په حیث مقرر شو .
- د اېن سینا دنوی کلینیک د پرانستلو لومړی کالیزه تجلیل شوه .
- ۱۶ - د افغانی سری میاشتی نوی تشکيلات او بودجه تصویب شو .
- د جوزا ۱۷ - د مطبوعاتو د قانون د کتنی فرعی کمیته وټاکل شوه . د کندهار مخورو دری لکه افغانی سری میاشتی ته ورکړی ،
- د جوزا ۱۸ - د دوا جوړولو د پوهنځی د لاربراتور د ودانی کار پای ته ورسید .
- د مطبوعاتو وزیر ښاغلی رښنیاد کندهار مخورو ته د کندهار د مطبوعاتو د پراختیا په باب کښی توضیحات ورکړل . د اساسی قانون د کتنی د کمیته لسمه غونډه وشوه .
- د جوزا ۱۹ - گران ټولواک پروم د سالنګک د عمومی وات د کار جریان معاینه کړی .
- د مطبوعاتو وزیر ښاغلی د پښتیا د ولتی مطبعی دنوی ودانی د کار جریان وکوت .
- د جوزا ۲۰ - د کابل د امنیې قوماندان وویل چه د پولیسو دستګاه د جنایاتو د کشنرو لپاره په هر دول مدرنو سامانو څخه سنباله شویده .

- دجوزا ۲۱- دکندهار دمپوی ساتلو او صادرولو فابریکه د تجارت د وزارت له خوا پرانستله شوه.
- دجوزا ۲۲- د پلان وزیر ښاغلی عبدالجی عزیز دلشکر گاه نوی پل پراست.
- دجوزا ۲۲- افغانستان له اقتصادی مرستو څخه په زده پوری کته اخیستی.
- د افغانستان او بلغار یا تر منع د تجارتی موافقت لیک سندو نو سره تبادله وشوه.
- دجوزا ۲۳- ښاغلی سلطان محمود غازی دملکی هوامی ریاست د کفیل په حیث مقرر شوی دی.
- دجوزا ۲۴- د اوه څلویښت زرو ټنو په شاوخوا کښی غنم له امریکا څخه افغانستان ته راوړل کیږی.
- دجوزا ۲۵- دگران ټولواک په بلنه جلاله آب برژنیف د میزان په نو لسم افغانستان ته راغی:
- دننگرهار په ۵۶ زره جریبه محکمه کښی د کرهڼی د وزارت له خوا ذراعتی فارمونه جوړیږی.
- دجوزا ۲۵- د افغانستان اولسی چین د سرحدی مسایلو د موضوع په باب دخپرو اترو له امله دچین یو هیئت کابل ته را ورسید.
- دجوزا ۲۸- د حقوقی مسئلو د تنظیم او قانون جوړولو نوی اداره تاسیس شوه.
- دجوزا ۲۹- ښاغلی دکتور محمد یوسف صدراعظم دسرطان په اومه نیټه دکابل لورته راخوځیږی.
- دامریکا څلنگو دگران ټولواک او معظمی ملکي دتاوده او په زده پوری هر کلنی لیوالدی.
- دجوزا ۲۹- دمېرمنو دټولنی تربیوی کنفرانسونه دعلیاحضرتی معظمی ملکي په پیغام پراستل شو.
- والا حضرت مار شال شاولی خان غازی دجوزا په ۳۱ نیټه د علاج لپاره پاریس ته ولاړ.
- دمگرو ملتو د اطلاعاتو اداری او په افغانستان کښی دملگرو ملتو نماینده ښاغلی هیلنگک دافغانستان د عرفانی او نشراتی موسسواو دم، اطلاعاتو داداری ترمنځ نودی مرستی یی ونمانجیل.
- په واشنگتن کښی دښاغلی میوندوال د ماموریت دوره پای ته ورسیده.
- له واشنگتن څخه درارسیدلی خیر سره سم ښاغلی جان کندی امریکانه دگران ټولواک او معظمی ملکي مسافرت ددواو دهیوادو دوستانه روابطو د پراختیا په برخه کښی اغیزه ناکه و باله.

د جوزا ۳۰ - د کابل او پراگ ترمنځ د هوايي سرويس د پښاغلي گلپهار د ملکي هوايي رياست مرستيال او د هوايي قو او د ارکانو رئيس جنرال محمد آصف او د چکوسلواکيا سفير پښاغلي جان چک په واسطه پرانستل شو .

د جوزا ۳۱ - د نويو مدرنو طبيعتي ماشينو د نصبولو د داني چاري په يي راتلونکو د و کلو پوري بشپړي شي .

د نړي دروغتيا د موسسي نماينده د کتور تولي دمطبوعاتو له پښاغلي و زير سره کتنه او دمطبوعاتو له خپر و نو څخه خوشي وکړه .

د نساجي د عمومي رياست د پلو رلو آمر پښاغلي محمد صالح حنيفي و و بيل چه د نساجي د فابريکو په توليد اتو کښي زياتوالي راغلي دي .

۱۳۴۲ کال د سرطان لومړي : والا حضرت د کابل قاتع د علاج د پاره فرا نسي ته و خوځيد .

د اساسي قانون د کتنې په دولسمه غونډه کي محيني مهم موضوعات تر کتنې لاندې ونيول شول . د ملي شوري د قوانينو د تدوين د داخله چارو د شکاياتو او د عريضواو ريدلو کميسيون و ټاکل شو .

د سرطان ۲ - د امريکي د متحد ايالتونو حکومت په بلنه د افغانستان يو پارلماني هيئت به د امريکا متحد ايالتونه وگوري .

د عربي متحد جمهوريت لوي سفير پښاغلي احمد فريد احمد ابو شادي د ملي شوري له پښاغلي رئيس سره کتنه وکړه .

د شوروي جماهير واتحاد د پښو د ټولني په بلنه دميرمو د ټولني له خوا د افغانستان د پښو په نمايند گي د نړي په کي نگر س کښي د گډون د پاره مسکو ته يو هيئت و خوځيد .

د ملکي هواني رياست کفيل پښاغلي سلطان محمود غاري د پښو چارو له کتلو وروسته له ميني څخه هرات ته و خوځيد .

د سرطان ۳ - دميرمنو د ټولني د شيد و څښلو ، پخلي او دکور د تدبير کورس د والا حضرتي شاهدخت بلقيس په واسطه پرانستل شو .

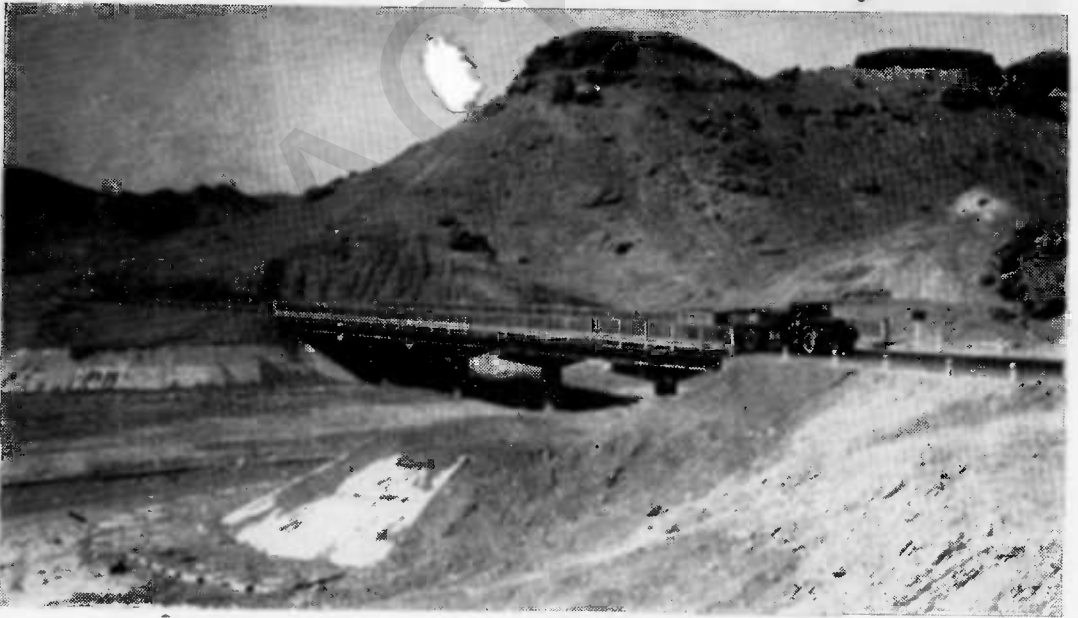
د افغاني سري مياشتي ټولني د ختيځ پاکستان مصيبت لپلو ته لس زره پاکستاني روپي ورکړي .

په واشتگتن کښي د افغانستان د لوي سفير په حيت د د کتور عيد المجيد چه په توکيو کښي د هماليوني معظم اعليحضرت پخواني لوي سفير و ا گر يمان را رسيدلي دي .

د سرطان ۴ : گران ټولواک او عليا حضرت ته ملکه د هني اعلامي په اساس چه د ۱۹۶۲ کال د اکتوبر په لومړي نيټه د هني بلني په باب چه د المان د فدرالي دولت د جلا لنياب جمهور رئيس له خوا د افغانستان معظم ټولواک او عليا حضرتي ملکي

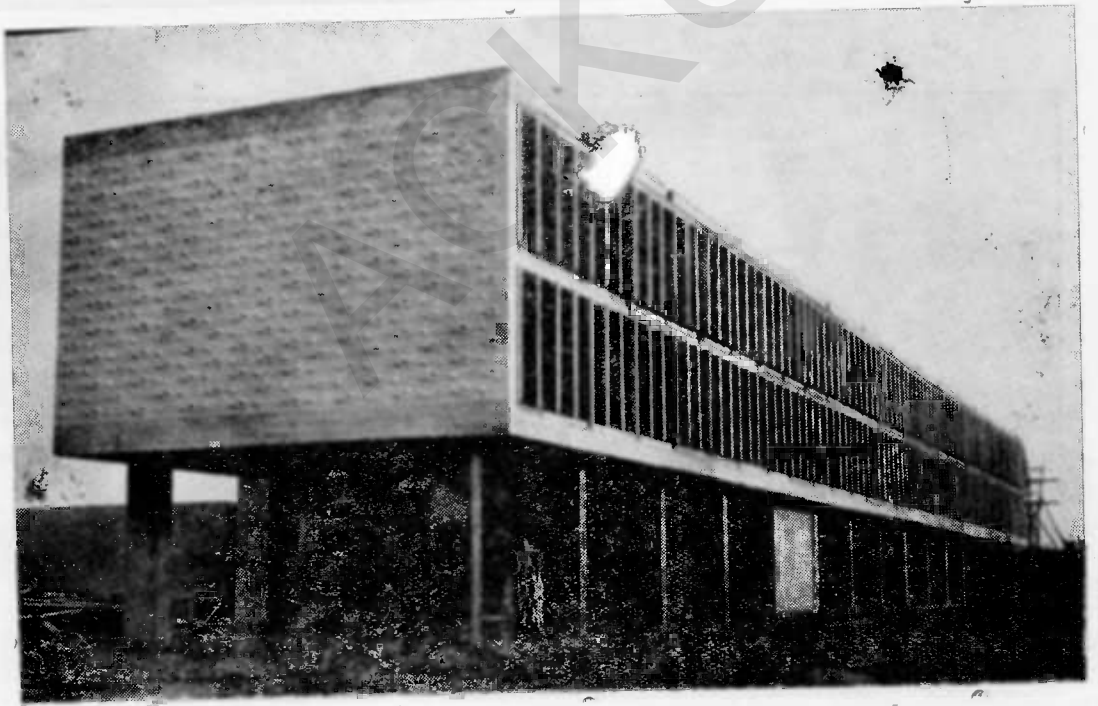
دقراهر و ددسيند پل چه دله دله يديز لين دپروژي به اساس ۳۷۰ متره اوږد دجوړ شويدي .

دکندهار - هرات اوتورغو نهي دسړک يوه برخه هغه پل چه سنگي رباط ته څر به نوي جوړ شويدي .

دادرسكان په برخه كښي د كندهار ، فراه او هرات نوي سړك چه د لويديز لين له خوا جوړول شوي دي

دهرات نوي هوتل چه د جوړولې کار نه شي زر په زره بشپړ شي

نه رسمي بلنه ورکې شوی وه د اسد به خوار لسمه نيټه اتحادی المان جمهوریت ته همی .

د برتا نبي لوی - سفیر ښاغلی ارتر جمیز د گران ټولواک حضور ته خپله اعتماد نامه وړاندې کړه .

د سرطان ۵: د فغانی سری میاشتی د ټولنی عالی رئیس په غزنی کښی د سری میاشتی دودانی دهای له ټاکلو وروسته بیرته کابل ته راستون شو . میرمن رقیه ابوبکر د سری میاشتی د ټولنی د تبلیغا تو د آمریت دکفیلی په حیث مقررده شوی ده . د اجرستان دشوونجی دودانی د بنسټ څېره دهغه های د حاکم ښاغلی سلیمان خیل په واسطه کښیو دله ښوه .

د سرطان ۶ :

په واشگتن کښی د افغانستان پخوانی لوی سفیر ښاغلی هیوندوال کابل ته را ورسید . ولاحضرت شهزاده محمد نادر داستقلال دلیسی د فارغ التحصیلانو د پیلو مو نه او انعامونه ورکېل .

ښاغلی پوهاند صدیق اله رشتین د ادبیا تو د پوهنجنی استاد د پښتو ټولنی د رئیس په حیث مقرر شو .

ښاغلی عبدالخالق واسعی د پښتو ټولنی د لغاتو د خانگی مدیر د پښتو ټولنی د مرستیال په حیث مقرر شوی دی .

دعید العلم مدال چه د عربی متحد جمهوریت د رئیس ښاغلی جمال عبدا لنا صرله خوا د پولیسو د لیسانسی د امتیه قوماندانی د گوتی دنشان د خانگی آمر ښاغلی عبدالستار ساپی لپاره پخوا منظور شوی ؤ هغه ته وروسپارل شو .

د سرطان ۷: په ملی شوری کښی د مطبو عاتو، روغتیا او معارف د چار له پاره یو کمیسیون ټاکل شوی دی .

د کابل ښاروالی په اقدام به ژر د ښخو له خوا دواوی د ښخو په ځینو جوماتو کښی واخیستلی شی .

د ننگرهار د ولایت د تجارت د اتاقو د غړو په تصمیم د انفرادی سوداگرو د پاره د سوداگری د پراخنیار په باب لازم تجویزونه و نیول شو .

د سرطان ۸: گران ټولواک د ریشخو ر عسکری قشله په مفصله توگه وکتله .

د افغانستان د پاچاهی دولت اود بلغاریسا دولسی جمهوریت ترمنع د فرهنگی همکاری یو موافقه لیک د پوهنی د وزارت د تدریسی معین ښاغلی دکتور محمد انس او

په کابل کښی د بلغاریسی د دولت د لوی سفیر ښاغلی لزار تشکف له خوا لاس لیک شو .

د دولتی مطابو رئیس ښاغلی کند هاری د طباعتی ماشینونو په بین المللی

ندارتون کښی د گډون په غرض اروپا ته لاه .

د اساسي قانون د کتنې جرگې کې به مقننه قوه پورې مربوط فصل تر شپږمې لاندې ونيو. د سرطان ۹ :- ښاغلي دکتور محمد يو سف صدرا عظم چه د جو ژا په ۱۴ نيټه دمعا لځي دپاره ويا ناته تلملي ؤ له بشپړې روغتيا سره بير ته کابل ته راغي .

ښاغلي صدراعظم دگران ټولواک حضورته ورغي .

د يونان لوی سفير خپله اعتماد نامه دگران ټولواک حضور ته ولماندي کړه . دافغانستان د شاهي حکومت او دامريکې تر منځ د تخنيکي مرستو د تړون په اساس يو فرعي تړون لاسليک شو .

د سرطان ۱۰ :- د پکتيا د اقتصادي او اجتماعي اوضاع د ښه والي په منظور به سود من پلانونه د پلان وزارت له خوا تطبيق شي .

د جرم دنجونو د ښوونځي دوداني د بنسټ ډبره د جرم دحاکم په واسطه کيښودله شوه .

د سرطان ۱۱ دکانو او صنايعو دوزارت له خوا ډول ډول سامانونه اوماشينو نه کابل ته را رسيد لي دي .

د آريانا د هوايي شرکت د رئيس ښاغلي فيض محمد احمدزي د مرکي په ترڅ کښي وويل چه ژر د آريانا الوتکي بيا فرانکفورت ته خپلي الوتنې شروع کوي .

د سرطان ۱۲ :- دگران ټولواک له حضوره استاد خليملي ته دوزارت القاب او معاش منظور شوي دي .

دافغانستان د ترلاس لاندې پروژو په باب د خپروا ترو لپاره د شوروي اتحاد يو هټيت کابل ته راغي .

د پکتيا د خلکو د ژوندانه د سطحې د لوړولو په منظور سود من پلانونه د کرهڼي پلان او دکانو او صنايعو دوزارتونو له خوا تر لاس لاندې دي .

د جغتو د ترکان کلي د ښوونځي دوداني د بنسټ ډبره د غزني د اعلي حکومت د پوهنې دوزارت په واسطه کيښودل شوه .

د سرطان ۱۳ :- په کراچي کښي د لوري سفير په حيث د جلالتمآب ميوند وال اگريمان ، په پېښور کښي د افغاني قونسل په حيث د خارجه چارو دوزارت د آر شيف د لوي مدير ښاغلي سيد تاج الدين او په کويته کښي د افغاني قونسل په حيث د خارجه چارو دوزارت د ويزي د خانگي د مدير ښاغلي محمد ايوب عزيز اکواتور را رسيد لي دي او ټاکل شويده چه ژر به په کابل او کراچي کښي د دواړو خواؤ سفارت خاني او په پېښور او کويته کښي افغاني قونسلگري او په چمن او پېښور کښي افغاني وکالت التجاري تاسيس او په کار شروع وکړي .

دگران ټولواک له ارادې سره سم به په پکتيا کښي د ټورې پروژي د کرهڼي ، پلان او دکانو او صنايعو وزارتو له خوا تر تطبيق لاندې ونيولي شي .

دسرطان ۱۴: له هغې پخوانۍ موافقې سره سم چه دافغانستان دمطلبو عا بودوزارت او په کابل کښې د عربی متحد جمهوریت دثقافتی مرکز ترمنځ لاسلیک شویده ژر به دافغانستان اوعربی متحد جمهوریت د دوستی ټولنی پر انیسټل شی .

دسرطان ۱۵: ښاغلی ملکیمبار په ملی شوری کښې د۴۲ کال بودجه وهاندې کېه . هغه هیئت چه پښکتیا ته تللی و له ژور وکتنو وروسته بیرته کابل ته راستون شو .

دسرطان ۱۶: د دولت د۴۲ کال پنځه ملیا رده اودری دپرش ملیونه افغانۍ بودجه دملی شوری له خوا تصویب شوه .

دسرطان ۱۷: دگران ټولواک له حضوره دالمغرب دپاچا په عنوان د مبارکی تلسگرام مخا بره شو .

دقبا یلو دمستقل رئیس ښاغلی گل پاچا الفت د مخه ښی اودپښتو ټولنی دقوی رئیس ښاغلی رښتین دمقرری په مناسبت ولهمه شپه په اتوبجو دپوهنی دوزارت داداری معین ښاغلی السکوزی لهخوا دهغه دوزارت په کلوپ کښې میلستیا شوی وه چه د هغی کښې د پوهنی دوزارت اراکینو اودپښتو ټولنی منسوبینو گډون کېی و .

دسرطان ۱۸: دملی شورا دقواتینو دتدوین دچارو دکمیسیون په پرونۍ غونډه کښې دملی دفاع دجوابونو په هغه برخه بانندی غوراو کتنه وکړه چه کمیسیون ته داحتیاط دضا بطلانو داصولنامی دپروژی په باب رارسیدلی ده، غونډه دښاغلی رحمانی ترانتر لاندی شوی وه .

دپکتیا دولایت اوسنی انکشافی اواقصادی پر مختسگو نه دگران ټولواک دارشا داتو او دخلکو دزیار ایستلو په اثر دستا ښی وهدی .

په دوهم پنځه کلن پلان کښې دشوروی اتحاد دمرستی په باب خبری اتری شروع شوی .

دمیدان مالد ارونه دمصنوعی القاح فنی لازی چاری وروښو دلی شوی .

دسرطان ۱۹: گران ټولواک دقرغی مسکری قشله وکتله .

-ټاکل شویده چه دملی شورا د رئیس دوکتور عبدالظاهر به مشری دافغانستان یو پارلما نی هیئت نن د غرمې نه وروسته په یوه بجه د امریکا دحکومت په بلنه هغه هیواد ته لا ه شی :

دسرطان ۲۰: دافغانستان پارلمانی هیئت پرون امریکا ته و خو مجید .

دالمان داتحادی جمهوریت لوی سقیر ښاغلی گیرها رد مولت من پرون خپله اعتماد نامه دمعمولو تشریفاتو سره سم دمعظم ټولواک همایونی اعلیحضرت حضورته وهاندی کېه .

دسرطان ۲۱: دهرات او غزنی منخو ر دگران ټولواک دشر فیای بی له امله کابل ته راغلل .

تراوسه پوری دشوروی اتحاد ۲۲ زره ټنه غنم افغانستان ته رارسیدلی دی .

دکتور محمود حبیبی دکابل راډیو دنشراتی ریاست دکفیل پهحیث مقرر شوه .
دسرطان ۲۲: دگران ټولواک لهحضوره دعراق اوفرانسی دملی ورغی پهمناسبت
دمبارکی تلگرا مونه مخا بره شویدی .

دغزنی دشاراوشاوخواسیمو مخورو ددلکشا پهماهی کښی دگران ټولواک
حضورته ورغلی ؤ .

- ښاغلی صدراعظم لهلوی او بیسوادی سره دمجادلی په باره کښی دغزنی دخلکو
مرسته وغوښتنه .

دهرات مخوروله ښاغلی ملکیارسره وکتل او وروسته لههغه یی مسلخ اوسیلو وکتل .
دسرطان ۲۳ : دگران ټولواک حضورته دورتکک په ترڅ کی دهرات مخوروله
حکومت سره دهرچول مرستی وعده ورکړه .

- دمطبوعاتو دقانون چرگی ته دفرعی جرگه کی رپوت وړاندی شو .

- دفرانسی دملی ورغی پهمناسبت دکابل په دربار کښی دهغه هیواد دلوی سفیرله
خواپرون دمازدیگر په پنځو بجو دسفیر په کور کښی یوه میلمستیا شوی وه چه هغه ته ښاغلی
دوکتور محمد یوسف صدراعظم ، دسلطنتی دربارا وزیر ښاغلی علی محمد ، دکا بیښی غږی
عالی رتبه عسکری او ملکیمامورین او په کابل کښی دکوردیپلوماتیک ورغلی ؤ .

دعراق دملی ورغی پهمناسبت دهغه هیواد په سفارت کښی میلمستیا شوی وه .
دسرطان ۲۴: دافغانی پارلمانی هیئت به دامریکا بیلی بیلی سیمی اودم.م.
مؤسسه وگوری .

افغانستان بانک سری میاشتی ته یوملیون اودری لکه پنځه څلو یښت زره نهه سوه اوتیا
افغانی او ۴۲ ټوله بسپنه ورکړی ده .

- دغزنی مخور او عالمان بیرته غزنی ته ستانه شول .

دسرطان ۲۵: داسپانیی دملی اختر په مناسبت دگران ټولواک لهحضوره دمبارکی
تلگرام مخا بره شویدی .

دافغانستان اومتجد عربی جمهوریت ددوستی ټولنه پرا نیستله شوه .

دهو اپښوندنی نوی دستگاره په کار واچولی شوه .

دشو روی اتحاد داقتما دی هیئت په ویاړو دپلان دوزیر ښاغلی عزیز لهخوا
میلمستیا شوی وه .

دسرطان ۲۶: دافغانستان پارلمانی هیئت به نن دامریکا له جمهوریتیس جان
کنیدی سره وگوری .

دمطبو عاتو وزیر پرون د دو لتي مطبوعی نوی به کارا چو طبع شوی ماشینونه و کتل .
 دکابل په دربار کښی دالمان داتحادی جمهوریت نوی لوی سفیر دکتور هار د
 مولتمین له صدراعظم ښاغلی دوکتور محمد یوسف سره دپیژندگلو ی کتنه وکړه .
 دسرطان ۲۷: ښاغلی صدراعظم دقرغی عسکری قشله وکتله .
 دښار داصلاحتو پروژو دعاشقانواوعارقانو په سیمه کښی شروع شوه .
 دسرطان ۲۸: دملی شوری رئیس دوکتور عبد الظاهر له ښاغلی جان کښی ی
 سره وکتل .
 دسرطان ۲۹: ښاغلی جان کښی دپه پیره مینه دافغانستان دگران ټولو اک او
 معظمی علیاحضرتی ملکي نژدی سفرته سترگی به لاری دی .
 دفره مخور داعلیحضرت شهید سعید په مقبره دگلو کښی کیښوده .
 دښاغلی صدراعظم په مشری دپیرمند دریاست عالی شوری غونډه وکړه .
 دسرطان ۳۰: دپولیند دملی ورغی په مناسه دگران ټولو اک له حضوره دمبارکی
 مخاېره شوی دی .
 دښاغلی صدراعظم په مشری دپیرمند دریاست عالی شوری غونډه وکړه .
 دکاښی ددوه تنو غړو په گډون هزارجات ته تلملی هیات په خپلو کتو پیل وکړ .
 دپوهنتون دکتابونو پلورنځی پرانستل شو .
 دسرطان ۳۰: دولایاتو دپوهنی دمديرانو اتمه کالنی غونډه پر و ن د ښاغلی
 دکتور پوپل په وینا پرانستله شوه .
 دسرطان ۳۱: دگران ټولو اک له حضوره دجلالتآب جمال عبدالناصر په هڅون
 مبارکی تلگرام مخاېره شوی دی .
 دوزیرانو دمجلس له خوا دجزایي محاکماتو دقانون پروژه تصویب شوه .
 داسد لومړی - ښاغلی صدراعظم دکتور محمد یوسف په داسی حال کښی چه
 دملی دفاع وزیر ډگر جنرال خان محمد ورسره و دریشخور عسکری چونډی وکتله .
 دکابل دښار داصلاحتو دپلان دپرمخ بیولو په برخه کښی دامریکا دبین المللی همکاری
 اداره اومهم مرسته کوی .
 دپښتني تجارتي بانک عالی شوری په داسی حال کښی چه دمالیې وزیر او
 دصدارت عظمی لومړی مرستیال ښاغلی عبدالله ملکیار او دعدلیې وزیر ښاغلی
 مجروح اودشوری نورغړی حاضر و غونډه وکړه .
 داسه ۲ دادبیاتو د پوهنځی دژورنالیزم دڅانگي ددوهو او دریمو ټولگیو
 شاگردانو دورغی په دوه نیمو بجو دپوهنځی دریس ښاغلی مجروح په ملسکرتیا
 دمطبوعاتو دوزارت په مافی کښی دمطبوعاتو له وزیر ښاغلی رښتیا سره وکتل .
 ښاغلی رښتیا د وینا په ترڅ کښی فارغ التحصیل شوو ژور نالستانو په دملکت
 غر گنده اه تیا باده کړه اووی ویل چه ددغی څانگي منسوبین دې دمطبوعاتو له
 وزارت سره دهمدا اوس خپله مرسته شروع کړی .

داسد ۴- دگران ټولواک له حضوره اود ښاغلی صدر اعظم له خوا د مسکو دخبرو دیر پالیتوب په نسبت مبارکی ویلی شویده ښاغلی صدر اعظم د دری کونو اوبدیزو او ختیزو هیوادو موافقه چه د آزمونیشتی چاودنو د بندولو په باب می سره کپی یده دنړی دشخړو دکمیدو په لاره کښی یوگړندی گام گڼی .

د ملی شوری د بودجی او مالی چارو کمیسیون په خپله غونډه کښی د ۳۸-۳۹ مالی کال د قطعیه حسابو موضوع ترغور لاندی و نیوله .

داسد ۵- دگران ټولواک له حضوره د یوگو سلاوی د وروستی زلزلی له امله د همدردی تیل گرام مخا بره شویدی .

ښاغلی دکتور محمد یوسف صدر اعظم د فراه له مخورو سره د پیژند کلو ی به وخت کښی وویل: حکومت هیله لری چه د ناوړو استفا دو مخه و نیوله شی . د متحد عربی جمهوریت د لوی سفیر ښاغلی ابوشادی په ویاړ د افغانستان اومتحد عربی جمهوریت د دوستی د ټولنی درمیس ښاغلی رښتیا له خوا دمطبوعا تو په کمپ کښی د هدای په امانی میل مستیا شوی وه .

داسد ۶- ښاغلی صدر اعظم د معارف دشا گردانو د اوږدی هنری نښدار تون د نجات په لیسه کی پرانیست .

د افغانستان دشمالی سیمو دانجنیری د بشپړی سروی اود کوکچی په ناوی یاشبرغان کښی د دوولس زره هکتاره د محکی د آبادولو اود پروژی جوړولو سروی تپون د افغانستان او د شوروی جمهوریتو د اتحاد د هیئتو له خوا د فواید عامی په وزارت کښی لاسلیک شو .

داسد ۷- والا حضرتی شهزادی بلقیس درابغه بلخی دلیسی په چوکاټ کښی یونوی وړکتون پرانیست .

داسد ۷- د فراه داهلی حکومت مخورو په داسی حال کښی چه د فراه اعلی حاکم ښاغلی عبدالعزیز هم حاضر ؤ دافغانی سری میاشتی د ټولنی له عالی رمیس والا حضرت شهزاده احمد شاه سره دهغه ریاست په سالون کښی و گڼل .

داسد ۸- دمعظم ټولواک همایونی اعلی حضرت له حضور څخه دسویس دملی جشن په مناسبت دسویس د کنفدراسیون د رمیس په عنوان برن ته د مبارکی تل گرام مخا بره شویدی .

داسد ۸- له ښاغلی صدر اعظم سره د جریدو او ورځپاڼو دم د برانو مرکه وشوه . دملی شورا دقوانینود تدوین دچارو کمیسیون پخپله غونډه کښی چه د ښاغلی رحمانی به مشری می و کړه د بو دجی او مجا سبی اصولنا مه یی تر غور او څیړنی لاندی و نیوله .

داسد ۹- همایونی معظم اعلی حضرت دهغی خاصی مهر بانی له مخی چه له خپل رعیت سره یی لری

دمرکز ولايتونو او اعليٰ حڪومتونو دوشمير ميعادې بند يا نو د بند پاتې موده د ميلاد النبي شريف په مناسبت پښلې ده .

داسد ۱۰ - د حضرت سرور کائنات محمد مصطفيٰ صلعم دنیکه رغی زېږيدنی کاليزه په نهو بجو دمطبوعاتو دوزارت د لارښودنی د لوی مديریت له پروگرام سره سم دسلامتخانی په ماڼۍ کښې تجليل شوه .
دشرعياتو دپوهنځي علمي کونفرانسونه وړمه ورځ مازيگر په پنځو بجو دپوهنتون درئيس پوهاند دکتور انوري په وينا پرانستل شول .

داسد ۱۱ - دافغاننستان اوشوروي اتحاد ترمنسغ د ۱۹۶۱م کال په موافقه ليک باندي دپيا کتنې په خبرو کښې دشوروي اتحاد دهيئت رئيس ښاغلي اوبريانوف اوغړو می ، دپلان دوزارت معين ښاغلي يفتلی اوپه نوموړو خبروکښې افغانی هيئت دنورو غړيو په ملگرتيا له صدر اعظم ښاغلي دکتور محمد يوسف سره وکتل .

دگلوپولو دتحدید په باب دافغانستان اودولسی چین دهيئتود خبر و
په باره کښې گڼه اعلامیه

دهغی مطبوعاتي گڼې اعلامیې متن چه دافغانستان اودولسی چین جمهوریت ترمنغ دسرحدی خبروپه باره کښې خپره شوه .
اهلامیه وایې چه .

دافغانستان شاهي حڪومت او دولسی چین جمهوریت دحکومت د۱۹۶۳ کال دمارچ په دوهمی نیقی دمطبوها توگڼې اعلامیې په تعقیب دسرحدی خبرو د باره ددواوهیوادوهیئتونود ۱۹۶۳ کال دجون د ۱۷ نیقی نه داگست تراوله پوری ددواوهیوادوترمنغ داوسنی سرحددرسمی تحدید په باب کښې خپری وکړی .
هغه کسان چه په خبروکښې بی گڼون وکړ دافغانستان له خوا د خارجه چارو

دوزارت دملگرو ملتو او بین المللی روابطومدیر ښاغلی زلمی محمودغازی دهيئت دمشر په حیث ، دملکی هوانوردی رئیس ښاغلی سلطان محمودغازی ، دکارتوگرافی رئیس ښاغلی امیر احمد ، ښاغلی غلام رسول ښاغلی محمد رفیق آصفی او ښاغلی غوث وزیري دهيئت دغړو په حیث و

اودولسی چین دجمهوریت له خوا په افغانستان کښې دولسی چین دجمهوریت لوی سفیر ښاغلی هاوتینگ دهيئت دمشر په حیث ، دچین دخارجه چارو په وزارت کښې د آسیایي چارو د لومړی خانگی دمدير مرستیال ښاغلی چنگک چی پنگک دهيئت دغړی په حیث اوماهسوشنگک ، ليوهای سنگک اویاچنگک آن دمشاورينو په حیث و .

دخبرو په وخت کښې لومړی ددواوهیئتود کار دترتیب په باره کښې موافقه سره وکړه اودروسته ترهغه بی هغه نقشی چه سرحدی کرښه خرگندوی او پنخوا ود اوهو

ښاغلی زلمی محمود غازي د خاړه وزارت د بين المللي روابطو او دملګرو ملتو لوی مدير او په کابا کښي دولسو چين د جمهوريت لوی سفير ښاغلي هاو تنګ او دولسي چين د هيئت مشر په داسي حال کښي چه د گڼو پولو د تجديد مسوده په نښه کوي

خواؤ ترمنځ مبادله شوي وي يو له بله سره مقلبله کښي او د دواړو هيوادونو ترمنځ د سرحد د کرښي د محاي اولار په باب کښي يی مفاهيمه او خبري وکړي او و دوسته ترهغه درابو په اتفاق د سرحدی تړون او معاهدی د سودی په باره کښي موافقی ته سره ورسيدل او تصمیم يښی ونيو چه د دواړو خواؤ نه هر يو جلا جلا دغه مسوده د هغی د کتلو اولاسليک کولو په غرض د مختلرو نمايندگانو د قبا کلو د پاره خپلو متبوعو حکومتونو ته وړانزی کړی. د خبرو په وخت کښي د پره دوستانه او صميمانه فضا موجوده وه دواړو خواؤ د کار د چوک پر مخ تګ او د دوستانه مشورتي دلاری د سرحدی خبرو په زده پوری نتيچو څخه خوښی او ممنونيت وکړی ، په افغانستان کښي دولسي چين د جمهوريت د هيئت داستو گڼی په موده کښي د چين لوی سفير او د خپل هيواد د هيئت مشر ښاغلي هاو تنګ د دهيئت غړی ښاغلی چنګ چي پنگ د معظم ټولو اک همايونی اعليحضرت حضور ته هم حورغلی دی .

د افغانستان صدر اعظم ښاغلی دکتور محمد يوسف هم د دوی سره وکتل د چين هيئت د هيواد مخيني په زده پوری محايو نه هم وليدل . (باتي په ۱۵مخ کښي)

نہصد مین سالگرہ وفات پیرہرات

برگزاری نہصد مین سال وفات خواجہ در واقع احیاءمفاخرادبی و عرفانی و تمجید از اینگونه شخصیت های علمی و ادبی است کہ عمری را در راه عرفانی مجاہدت نموده اند و مصدر خدمات قابل قدری گردیده اند .

بنا بر همین منظور مطبوعات برآن شد تا سالگرہ این عارف بزرگ (خواجہ عبد اللہ انصاری هروی) را (کہ اندیشہ های عرفانی او در واقع ہادی اہل طریقت است) برگزار نماید روی این مفکرہ از بعضی مستشرقان و دانشمندان خارجی کہ بآنا و افکار پیرہرات آشنا بی داشتند دعوت بعمل آمد تا بتاریخ ۴ میزان ۴۱ با این مناسبت در کابل حضور بهم رسانند. مدعوین عبارت بودند از:

۱- استاد نورالدین شریبہ از جمہوریت متحد عرب

۲- استاد احمد آتش از ترکیہ

۳- دکتور وضأزادہ شفق از ایران

۴- استاد بدیع الزمان فروز نغرا از ایران

۳- استاد مدرس رضوی از ایران

۶- شاعلی رھی معیری از ایران

۷- راہب دو بورکوی از فرانسه

۸- پروفیسر پترا یوری از انگلستان

۹- دکتور تارا چند از ہندوستان

۱۰- استاد عبد الغنی میرزایف از اتحاد شوروی

۱۱- استاد لویی دویری از امریکا

۱۲- استاد مسینیون از فرانسه

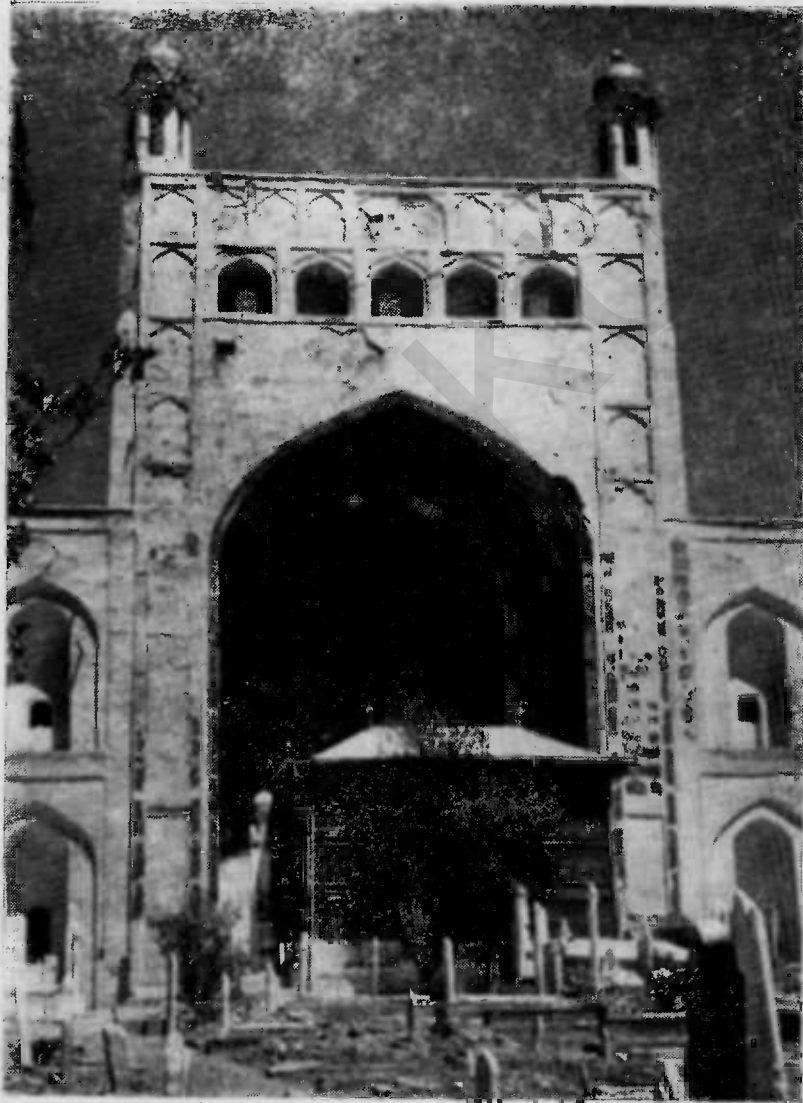
۱۳- استاد توچی از ایتالیا

سہ نفر اخیر الذکر بنا بر معاذیری آمدہ نتوانستند و استاد مسینیون مکتوبی باین

مناسبت ارسال نمود کہ روح مطلب آن این است (من بحیث عضو پیشوتو لئہ بغایت سرور دعوت حکومت افغانستا را برای اشتراک در محفل یاد و بود نہصد مین سال وفات خواجہ عبد اللہ انصاری پذیرفتم و خودم در ماہ می ۱۹۴۵ بمزار او در گازرگاہ واقع ہرات آمدہ بودم از نخستین سخنہ دمن بتر بت روحانی شیخ بزرگوار ہمد سال میگذرد و آن وقتی بود کہ در مذاہب فلسفی اسلامی کاوش میگردم و در آن روزگار فصلی از تصوف در مقدمہ عبدالرحمان ابن خلدون مطالعہ میکردم و در آن سخنان صوفیانه یافتم و بعد از طبقات الصنفہ انصاری ایباتی را خواندہ ام کہ منسوب بہ حسین

بن منصور حلاج بوده و وی کسیست که در راه تصوف اسلامی بدار آویخته شده است. مقصد
 اینکخواجہ عبداللہ انصاری هروی از پیروان مذهب حنبلی بود و حلاج در آستان قبر امام
 (حنبل رح) در بغداد تهجد میگذارد .

اعضای کنگره دانشمندان داخلی قرار ذیل اند
 بناغلی استاد سلجوقی، بناغلی عبدالهادی داوی بناغلی فیض محمد ذکریا، بناغلی استاد
 خلیل الله خلیلی، بناغلی سید شمش الدین مجروح، بناغلی دوکتور میر نجم الدین انصاری،

مزار حضرت خواجہ عبداللہ انصاری «رح» در گماز رگماہ هرات

بشاغلی دکتو انوری، ملک الشعراء استاد بیتاب، بشاغلی میرسید قاسم، بشاغلی دکتور محمد انس
 بشاغلی عبدالکریم حقانی، بشاغلی احمد علی کہزاد، بشاغلی محمد ابراهیم صفاء، بشاغلی دکتور
 عبدا ل حکیم ضیائی، بشاغلی میر غلام محمد غبار، بشاغلی گل پاچا ا لقت، بشاغلی
 محمد خالد و بنان، بشاغلی عبدالغفور بر پشنا، بشاغلی گویا اعتمادی، بشاغلی
 عبدالحمید مخمور، بشاغلی عبدالوہاب طرزی، بشاغلی عبدالرؤف بینوا، بشاغلی عبد الرشید
 لطیفی، بشاغلی محمد عثمان صدقی، بشاغلی حافظ نور محمد کہگدای، بشاغلی دکتور غلام فاروق
 اعتمادی، بشاغلی پروفیسر محمد علی، بشاغلی عبدالرحی حبیبی، بشاغلی محمد شاہ ارشاد
 بشاغلی صدیق اللہ بشتین، بشاغلی غلام حسن مجددی، بشاغلی دکتور رحیم ضیائی، بشاغلی
 سید بہا الدین مجروح، بشاغلی دکتور عبدالواحد سراہی، بشاغلی دکتور احمد جاوید
 بشاغلی دکتور محمد رسول ترہکی، بشاغلی غلام جیلانی جلالی، بشاغلی محمد ابراهیم عباسی
 بشاغلی دکتور کرام الدین، بشاغلی دکتور حفیظ اللہ ناصر، بشاغلی دکتور محمود حبیبی
 میرمن دکتور محبوب سراج رفیق، بشاغلی غلام حضرت شایق جمال، بشاغلی میرامین الدین
 انصاری، بشاغلی محمد ابراهیم قندھاری، میرمن رقیہ ابو بکر، میرمن صالحہ اعتمادی،
 بشاغلی محمد ابراهیم محلیل، بشاغلی ضیاء قاریزادہ، بشاغلی محمد قاسم واجد، بشاغلی
 بشاغلی محمد علی معتمدی، بشاغلی محمد صالح پروانٹا۔

مجلس ا حقا ل خو ا جہ بساعت ۴ بعد از ظہر مورخ ۴ میزان ۱۳۴۱ پس
 از قرائت چند آیه قرآن شریف با بیانیہ بشاغلی سردار محمد داؤد صدر اعظم افتتاح شد۔
 بیانیہ بشاغلی صدر اعظم محتوی این جملات است۔

آثار و افکار عرفانی و اخلاقی این عارف بزرگوار خود عامل بزرگی است کہ بیاد
 و بود وی میپردازیم و هموطنان او را از امثال این میراث بزرگ فرهنگی کہ نمودار
 مفخر تاریخ و مویید وحدت ملی آنهاست با احترام و تقدیر یاد کنند۔

من عقیدہ دارم جهان ما بہ اندازہ کہ بہ پیشرفت علوم مادی نیاز مندی دارد
 و ارتقای بشریت مستلزم آنست بہمان اندازہ بہ تزکیہ نفس و پروردن روح عالی
 انسان محتاج است تاجہانی را کہ برای سعادت حقیقی دنیای خود آرزو دارم
 میسر آید۔

پیام اعلی حضرت معظم ہمایونی باین مناسبت توسط دکتور وسپیل رئیس مستقل
 مطبوعات قراآت گردید۔

(برخی از نکات پیام اعلی حضرت معظم ہمایونی روی این موضوع در قسمت اول سالنامہ
 طی بعضی ارشادات ذات شاہانہ تو ضیح داده شدہ است۔) اعضای گنگرہ توسط
 بشاغلی عبدالہادی داوی رئیس مجلس معرفی و سپس پیام ہای کہ از طرف وزرات
 معارف، ریاست ہنوتون کابل و انجمن تاریخ باین مناسبت ترتیب گردیدہ
 بود، توسط بشاغلی محمد ابراهیم عباسی سکرتر مجلس قراآت شد متعاقباً

مقالات و بیاناتی از طرف ښاغلو سید شمس الدین مجروح، زامب دو بورکوی
فرا نسوی، گو با عتما دی، ښاغلی الفت، استاد فروز انور و منظومه از استاد
خلیلی در اطراف شخصیت و آثار پیر هرات که قبلا با بن مناسبت ترتیب گردید

بود قراآت گردید
در خلال مقالان و جیزه
های از آثار خواجه
بزرگان های فارسی و پشتو
نوسط میرمن نفیسه
عباسی و پیغله فهمیده حمید
و پیغله پروین مجروح
قراآت گردید در ختم
مجلس دکتور بو بل
وزیر معارف دسته های
گلرا بو کالات حلقه
های عرفانی و کلتوری
کشور در حالیکه ښاغلی
غلی محمد شمان اول
صدارت عظمی، دکتور
عبدالظاهر رئیس
شورای ملی، اعضای کابینه
مامورین عالیرتبه لشکری
و کشوری، مستشرقین
و استادان بعض از ممالک
دوست و سران کور
د پلو ما تیک مقیم
کابل و عده بزرگی
از فضلا و ادبای
کشور نیز حضور

ښاغلی سردار محمد اوقد صدر اعظم حینیکه در روز
افتتاح مراسم نهمین سال وفات پیر هرات
خطابه میدهند (۴میزان ۱۳۴۱)

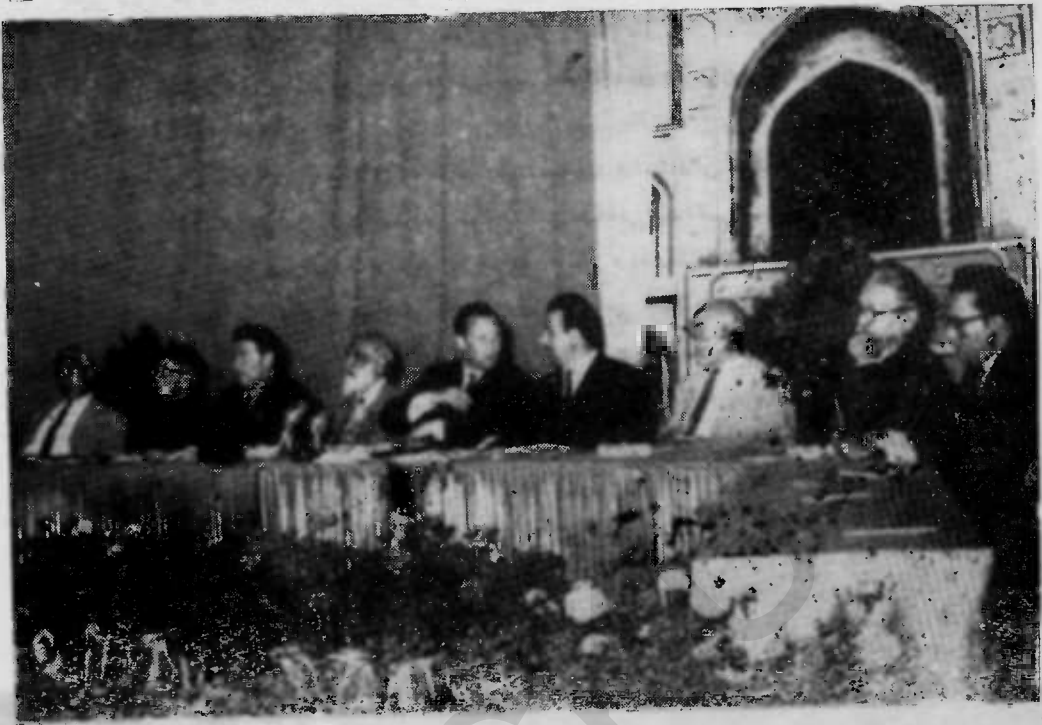
داشتند در بای تصویر مرزا خواجه انصار در کابل ننداری گذاشت در اخیر بعض از آثار
شیخ الاسلام (الهی نامه، صدمیدان، طبقات الصوفیه) و کتاب گازر گاه و زندگی خواجه
عبدالله انصاری که از طرف مدیریت عمومی نشرات داخلی مطبوعات و انجمن تاریخ
با بن مناسبت نشر گردیده بود در تالار کابل ننداری به حاضران توزیع گردید

همين طور فوق العاده مجله ادب نيز كه حاوي ترجمه مناسا ذل الساليرين خواجه و بعض مطالب ديگر بود به حضار تو زيبع گرديد .
جرايد پايتهخت و ولايات نيز باين مناسبت سر مقاله هاي را پيرامون شخصيت و افكار خواجه انتشار دادند .

۵ ميزان: مقالات و بيانات از طرف دانشمندان و استادان خارجي و داخلي از قبيل دكتور رضا زاده شفق - دكتور محبوب سراج رفيق، شياغلي عبدالحی حبيبي، دكتور تاراچند استاد احمد آتش و دكتور جاويد راجع به آثار و افكار خواجه ابراد گرديد .
۷ ميزان: مقالات و بياناتي از طرف استاداني چون پوهاند رشتين، پروفيسور پترا يوري و شياغلي محمد عثمان صدقي قرايت گرديد و دكتور سهيل با بيانیه از دكتور انوري خواهش ختم جلسه را نمود كه محفل با بيانیه پوهاند دكتور انوري رئيس پوهنتون خاتمه يافت . بعد از ظهر آن روز به مناسبت نهمين سال وفات خواجه عبدالله انصاري، كابل بشاروال يكي از جاده هاي پايتهخت را بنام آن عارف بزرگوار مسمی كرد اين جاده كه از حصه هوتل آريانا الي بي بي مهر و امتداد دارد ساعت ۵ عصر با مراسم خاصي توسط بيانیه شياغلي محمد رفيق كابل بشاروال افتتاح گرديد . بيانیه كابل بشاروال قرايد ذيل است .

شياغلي عبدالهادي داوي رئيس كننگره خواجه عبداله انصاري در حال بيانیه

عده از اعضای کنگره مراسم نهمین سال وفات پیر هرات خواجه عبدالله انصاری که بتاريخ ۴ میزان ۱۳۴۱ در کابل ننداری با پیام اعلی حضرت معظم همایونی افتتاح شد.

« در این ایام فرخنده که از مقام معرفت و دانش عارف بزرگوار شیخ الاسلام پیر هرات خواجه عبدالله انصاری (۹۰۰) سال پس از وفات وی در کشور خود او تجلیل بعمل آمده و هموطنان خواجه (رح) به تسکیریم این یاد و بود تاریخی پرداخته اند بناروالی کابل افتخار میکنند که درین مراسم خجسته که در حقیقت تجلیل از مقام اندیشه و دانش بشریست سهم گرفته و در این خاطر علمی و ادبی اشتراک میورزد و این جاده را بنام آن عارف بزرگوار موسوم میگرداند اینست که به تأیید خدای بزرگ متعال در عصر اعلی حضرت معظم همایونی المتوکل علی الله محمد ظاهر شاه که روزگار فرخنده سلطنت وی عصر اعتلا و نهضت مادی و معنوی کشور است و در عصر حکومت شایغلی سردار محمد داؤد که خدمات وی در جنبش های اجتماعی و علمی مملکت نقش روشن دارد برده از روی این لوح بر میداریم پس ازین نام این جاده (انصاری واپ) خواهد بود. امید داریم این لحتفال مزید بر اینسکه تجلیل آن عارف بزرگوار در موطن و پرورش گاه اندیشه اوست در اتصال حلقه های ذوقی و هنری در دنیای بشری نیز سودمند و مؤثر باشد و برکات آن افسکار فرزندان این

سر زمين را بسوی آن مطالب عالی رهنمون گردد که سعادت شان در آن مضر است .

« زنده باد علم - شاد باد روان خواجه بزرگوار »

۸ ميزان : عده ازااد باوفضلاى كشور با عده ازمستشرقان جهت اشتراك در مراسم ذريعه طياره بدانصوب عزيمت نموده و در محفليكه باين مناسبت ترتيب گرديده بود اشتراك ورزيدند كه كتاب (تاريخ گازرگاه) تاليف استاد فكري سلجوقى كه از طرف مديريت عمومى نشرات داخلى مطبوعات باين مناسبت نشر گرديده بود به حاضران توزيع گرديد، درين محفل جناب مير غلام حيدر مير گازرگاه، استاد فكري سلجوقى مدير مجله ادبى هرات دركلوب انصاري در اطراف شخصيت پيرهرات بيانيه هاى ايراد کرده و در اخير بناغلي عبدالحسين توفيق شعري را كه باين مناسبت سروده بود قراآت نمود. متعاقباً هيأت بااميت آمران دواير بناوالى و عده از علماء و فضلاى هرات بزيارت خواجه رفته و به روح آن صوفى بزرگ درود فرستادند هيأت پس از مشاهده آثار تاريخى و باستانى هرات روز ۹ ميزان بکابل باز گشتند .

در خلال اين چند روز دعوت هاى بافتخار مستشرقان و دانشمندانىكه درين محفل اشتراك نمودند از طرف رياست مستقل مطبوعات (وزارت مطبوعات فعلى) انجمن تاريخ ووزارت معارف در هتل كابل ، قصر چهلستون ، و باغ تپه پشمان در اوقات مختلف بعمل آمد كه در آن علاوه بر دانشمندان خارجى جم غفيري از علماء و فضلاى كشور ، نمايندگان جرايد و روزنامه ها و كور ديپلوماتيك مقيم كابل نيز اشتراك داشتند كنسرتى هم باين منظور توسط آر كستر اى كابل راديو در كابل نندارى اجرا گرديد . سفارت هاى افغانى مقيم دهلى جديد ، قاهره ، لندن و بعضى از كشور هاى دوست نيز به مناسبت سالگه خواجه پروگرام هاى دلچسپى را انتشار دادند . « ختم »

دښتونستان مهمنې

۱۳۴۱د میزانون لومړی: د پېښور د هزاره ضلع په لویه اوستره جرگه کې په کلکه د سیاسي بندیانو د خوشی کیدو غوښتنه:

د سنبلې په ۱۸ نیټه د ښاغلي خان محمد ایوب خان په مشرۍ د هزارې په ضلع کې یوه مهمه غونډه شوی وه، پدغه غونډه کې د هزاره ضلع او د پېښور او مردان د سترو شخصیتونو نه علاوه د خان عبدالغفار خان زوی خان عبدالولی خان او د ملی محاذ اعلیٰ منتظم هم گډون کړی و او جذابی وینا وی یی و کړی. غوښتنی د رایو په اتفاق د پاکستان له حکومت څخه و غوښتل چه د پښتونستان ټول سیاسي بندیان خوشی کړی او جایدادونه یی بیرته ورکړی.

په چترال کې ملي مجاهدينو پاکستانی تاسیساتو ته زیانونه ورسول. د سنبلې په ۲۶ نیټه یوی ډلی مجاهدینو د تکر په پاڅه پله بانډلا سی بمونه استعمال کړل او دهغه په اثر دغه پله ته تاوان ورو اوښت او دغه راز د ملی مجاهدینو بل ټولگی د کومی او کوری د بلونو په ساتونکو ډزی وکړی او د کومی د پله یوساتونکی سخت ټپی شو.

د میزان ۴: د چارسدی د تنگی ښاروالی و کیلانو په غونډه کې غوښتنه وکړه چه ټول سیاسي بندیان دی خوشی کړل شی. د پېښور د ضلع د چارسدی د تحصیل مربوط د تنگی ښاروالی و کیلانو د سنبلې په شلمه نیټه غونډه کړی وه او د غوښتنی په آخر کې یی یو غوښتن لیک تصویب کړ چه باید ټول سیاسي بندیان یی له کوم قید او شرط څخه خوشی شی او جایدادونه یی بیرته ورکړی.

د میزان ۳ - ښاغلي میر گل خان نصیر د پاکستان د حکومت له خوا بندی او ښاغلي میر جعفر جمالی له وطنه بهرني محکوم شو

د پاکستان حکومت د سنبلې په ۲۱ نیټه د بلوڅو مشهور ادیب او شاعر ښاغلي میر گل خان نصیر په قلاټ کې بندی کړه او هغه یی تر سختی شکنجی لاندی ونیو همدارنگه د پاکستان حکومت د بلوڅو یو نامتو شخصیت ښاغلي میر جعفر جمالی تر نامعلومی مودی پوری د وطن څخه په شرنی محکوم کړه.

د شمالي آزاد پښتونستان جرگو د پاکستان د حکومت تیریو په مقابل کې د هر ډول سرښندنی چمتووالی څرگند کړ.

د سنبلې په ۲۹ نیټه دوه ستری قومی جرگې یوه د ماموندو د قبیلې د نهنی او عمری ترمنځ سیمه کې او بله د اتمانخیلو د قبیلې په چینگی کې شوی وه دو اهو جرگو د قومی پخوانیو جرگو فیصلی تایید کړی او د پاکستان د استعماری حکومت د تیریو په مقابل کې یی د هر ډول قربانی او سرښندنو د پاره خپل تیاری څرگند کړ.

دمیزان ۴- د باری باندی په لویه او ستره جرگه کښی د پاکستان له حکومت څخه وغوښتل شول چه ژر ټول سیاسي بندیان خوشی کړی

په بلاره باندېه کی دداکتر وارث شاه به مشرۍ ستره جرگه شوی وه چه په هغی کښی په زرگونو خلکو گډون کړی و. ښاغلی غازی خان او میارضوان الله کا کاخیل دخپلو مفصلو ویناو په ضمن کښی د پښتونستان په مملت باندی د پاکستان د حکومت په ظلمونو او تیریو سخت احتجاج وکړ او د پښتونستان خلک می د پاکستان د حکومت سیاست سره دمقابلې په غرض زیات یوالی او هم آهنگی ته راوبلل. جرگی په پای کښی د پاکستان له حکومت څخه وغوښتل چه د پښتونستان سیاسي بندیان بی له کوم قید او شرط څخه ژر خوشی کړی او د پښتونستان دخلکو اساسی حقوق محترم وگڼی.

دمومندو ملی مجاهدینو په یوه خوږی حمله کښی دوه کسه پاکستانی عسکر بندیان و نیول

پدی وختو کښی دمومندو ملی مجاهدینو یوی ستری ډلی دخاو روکنده و په عسکری تهازه حمله وکړه او سر بیره پدی چه پانی ته می ډیر زیان ورسود پاکستانی عسکرو له جملی نه می دوه کسه بندیان و نیول. خپر داهم وایی سره ددی چه د تهازی ساتو نکوته پاکستانی هوسا اونوی قواوی ورسیدی ملی مجاهدینو ته د نښتی په نتیجه کښی کوم زیان ندی رسیدلی او بریالی خپلو محابونو ته بیرته لامل.

دمیزان ۵- په لویه جرگه کښی د پاکستان د حکومت نه د ټولو سیاسي بندیانو خوشی کیدل وغوښتل شول

پدی وختو کښی په توره ډیری کښی د ښاغلی امیرزاده خان به مشرۍ غونډه شوی وه چه په هغی کښی له شلو زرونو نه زیاتو خلکو گډون کړی و. جرگه د قرآن مجید د نحو آیتو په تلاوت پرانستله شوه او وروسته ښاغلی فاروق اطهر ښاغلی جلال خټک ښاغلی شاد محمد میږی، ښاغلی اصغر نسیم او ښاغلی اسلم خان خپل حماسی شعرونه ولوستل ښاغلی امیرزاده خان دخپل وینا په ضمن کښی وویل: چه موږ خپل حقوق غواړو او دغه مقصد له باره مجاهده کوو چه زمونږ سیاسي مشران دی له بنده خوشی شی او یو یونپ دی د ننگه شی. ده وویل تر هغه وخته پوری چه خان عبد الغفار خان او نور پښتونستانی مشران، ادیبان، اورضا کاران په بند پځانوکښی وی د پښتونستان هېڅ یو سړی هان له بند نه خارج نه بولی. میارضوان الله کا کاخیل په یوه وینا کښی دانگلیسی استعمار له دوری سره د پاکستان د حکومت اوسنی سیاست مقایسه وکړه او وی وویل چه دانگلیس د تسلط په وخت کښی مونږ ته درایو دورکولو حق را کړی شوی و خو پاکستان حکومت مونږ له دغه حق څخه هم محروم کړی یو. جرگی درایو په اتفاق وغوښتل چه د پښتونستان ټول سیاسي بندیان دی بی له قید او شرط څخه خوشی شی و سیاسي بندیانو جایدادونه دی بیرته ورکړی شی او یونپ دی لغوه شی.

دمیزان ۶- د پاکستان داستعماری حکومت له خوا ښاغلی جعفر خان اشکزی او ښاغلی حاجی محمد صدیق خان مری بلوڅ بندیان شول

د پاکستان استعماری حکومت د هغې سیمې یو ستر شخصیت ښاغلی محمد جعفر خان اشکزی د آزادی غوښتنی د احساساتو په گناه د جرایم سرحد د مادی له مخی و نیو او زندان ته یی ولیږه .

دغه راز د پاکستان حکومت ښاغلی حاجی محمد صدیق خان مری بلوڅ چه دخپلی سیمې د تش په نامه بنیادی جمهوریت د جرگی رئیس هم د آزادی غوښتنی د فعالیت په الزام بنده کې او په زندان کښی می ترسخت زجر او شکنجی لاندی ونیو .

دمیزان ۷- د شبقدر دیني عالمانو د پاکستان د حکومت له اسلامیه

مخالف اقدامات وغندل

د پېښور د ضلع په شبقدر کښی د نظام العلماء د دینی موسسی په اهتمام ستره جرگه شوی وه او په هغی کښی گڼ شمیر خلکو گډون کړی و. د دین عالمانو د اسلام په خلاف هغه اقدامات سخت وغندل چه د پاکستان د حکومت له خوا شوی دی او کښی او خلکو ته یی پلنه ورکړه چه د اسلام په خلاف د پاکستان د حکومت د دغه ډول اقداماتو په مقابل کښی له پخوانه زیات یوشی او د هر ډول قربانی وړ کولو د پاره تیاری جرگی په پای کی درایو په اتفاق د پاکستان له حکومت نه وغوښتل چه ډول سیاسی بندیان یی له کوم قید او شرط نه خوشی کړی . جرگی د خان عبدالغفار خان او دهغه دنور و همکارانو شخصیت او فداکاری وستایلی .

دمیزان ۸- د آزادی غوښتلو په گناه د پاکستان داستعماری حکومت له خوا د اشکزی و خوتنه بندیان شول

د پاکستان حکومت د ملی عوامی گوند ستر شخصیت ښاغلی محمد یوسف خان اشکزی او دغه راز ښاغلی میر غوث بخش خان بلوڅ چه د ستر سیاسی شخصیتو نه دی د آزادی غوښتنی د فعالیت په گناه د جرایم سرحد تر استعماری مادی لاندی بندیان کېل او زندان ته یی ولیږل . ښاغلی میر غوث بخش خان بنیر نچو په دی وختو کی ختیز ښکال ته تللی و او دهغه های له مشرانو سره می خبری کړی دی . بل خبر وائی چه د پاکستان حکومت د جنوبی محکوم پښتونستان د خلکو د ملی مجاهدو په مقابل کی نوی د سیسه جوړه کړیده او خپل خوتنه ایجنټیان یی مؤ ظف کړیدی چه د دغی سیمې د بلوڅو او پښتنو په یووالی کی خنډ و اچوی او پخپلو کی دغه دوه طبقی د شخړی میدان ته را کابوی خود د پاکستان داستعماری حکومت دغه دسیسه په لومړی مرحله کی کشفه شوی ده او د جنوبی محکوم پښتونستان خلک دهغه استعماری حکومت د دغو دسیسو په نسبت کرکه هر گندوی .

خدای بښلی خوشحال خان په استعماری زندانونو کې له سختیوز غملو وروسته و فات شو.

دکو هات دضلع دبهادرخیلو اوسیدونکی ښاغلی خوشحال خان چه په خوشحال بابا مشهور و او دملی عوامی گوند یوسترغری او د وطن د آزادی په لیاره کې می اود دی مبارزی کې او په استعماری زندانونو کې می ډیر کلو نه تیر کې و و په دغو وختو کې وفات شوی دی .

مرحوم خوشحال خان د پاکستان د نظامی حکومت په دوره کې هم په سخت بند محکوم شوی او د پاکستانی حاکمانو له خوا یی ډیر ظلمونه زغملی و . ددغه مجاهد میړه وفات د پښتونستان په ملی ټولنو کې ډیری خواشینۍ او خپګان موجب شوی دی .
دمیزان ۹- ملک مهر دل خان د آزادی غو ښتنی په گناه زندان ته ولیزل شو .

دملکنه د سیمې اوسیدونکی ښاغلی ملک مهر دل خان د پاکستان د حکومت له خوا د آزادی غو ښتنی د فعالیت په اثر بندی شو د مرکزی محکوم پښتو نستان یو بل ستر شخصیت دگل آباد اوسیدونکی ښاغلی یار محمد خان د بند یخانی د سختی شکنجې په اثر په ډول ډول ناروغیو اخته شوی او هر نګه چه دده صبحی حالت ډیر خطرناک و هغه می له بند یخانی نه د بیپور عمومي شفاخانی ته ولیږه .

دمیزان ۱۰- په جیکب آباد کې د پښتو نستان په طرفداری او د پاکستان د حکومت په خلاف مظاهری وشوی .

دسنبلې په ۲۸ نیټه د محکوم پښتو نستان د دو ولا یټو تر منع په فاصل حد جیکب آباد کې ستره مظاهره وشوه چه د هغی سیمی د ښوونجیو شاگردانو او خلکو گډون په کې کېږی و . د مظاهره کوونکو په لاسونو کې سره او تور بهرغونه و او ناری می وهلی چه ژوندی وی پښتو نستان «مردی وی یو یونپ او د پښتنو او د بلو خو د پښتان . مظاهره کوونکو غو ښتل چه باید ژر خان عبدالنفر خان او خان عبدالصمد خان آغا عبدالکریم احمدزی او د پښتو نستان نور سیاسی بندیان خوشی شی . د جیکب آباد بازارو نه په دغه ورځ تېلی و او مظاهره کوونکو په جیکب آباد کې اور گاډی و دراوه او په ډبرو می وو ښت .

دمیزان ۱۱- دمیر کنهې او مونهې په عسکری غا یونود سالار زیو ملی مجا هد ینو حملی .

یو ټولگی ملی مجاهد ینو د سنبلې په ۳۰ نیټه د میر کنهې په عسکری چو ټی ټزی و کې . د باجوړ روپوټ وائی چه دمیزان په دریمه نیټه د سالار زیو یو ټولگی ملی مجاهد ینو د ښاغلی پاچا خان او ښاغلی سید افضل خان په مشرۍ د مونهې په عسکری گډیټ ټزی و کې او د هغی نښتی په نتیجه کې چه د دواړو خواوو تر منع می دوه ساعته دوام و کې پاکستانی قواؤ ته د سراو مال تاوان وروا ښت .

دمیزان ۱۳- د کوهات په لوی جرگی کی تاریخې اوسو د منی فیصلی وشوی.

دمیزان په لومړۍ نیټه د حاجی بردل خان شنواری په مشرۍ په کوهات کی ستره جرگه وشوه چه په منی کی د کوهات د ضلع په گڼ شمیر خلکو علاوه د پېښور او امر دان د ضلعو یو شمیر قومی مشرانو هم گډون کړی و جرگه د قرآن مجید د نحو آیتو په تلاوت د قاضی شفیع الدین له خوا پرانیستله شوه وروسته له هغه قومی مشرانو جذابی وینا وی وکړی د جرگی په پای کی دغه مواد درایو په اتفاق تصویب شول.

جرگی د پاکستان له حکومت نه وغوښتل چه د پښتونستان ټول سیاسی بند یان بی له کوم قید او شرطه خوشی شی او جایدا د ونه می بیرته ورکړل شی او جرگه هغه پروگرامونه تاییدوی چه د مرکزی محکوم پښتونستان د لوی جرگی له خوا د ملی مجاز د تنظیم دپاره تصویب شوی دی. جرگه د هغو کسافو قربانی او خدمتونه ستایلی او د هغوی پاکو ارواحوته درود استوی چه په دی وروستیو وختو کی د پاکستان په جیلو نو کی مړه شوی دی.

دمیزان ۱۴- په محکوم پښتونستان کښی د پاکستان حکومت په خلاف اجتهاجیه غونډی ورغ په ورغ پراخیزی

دمیزان په ۳ نیټه د ښاغلی محمد الیاس باچا په مشرۍ په اتمانزو کی ستره جرگه وشوه چه په هغه کښی په زرگونو خلکو گډون کړی و او قومی مشرانو جذابی ویناوی وکړی. میا رضوان الله کا کاخیل دخپلی وینا په ضمن کی وویل چه د پښتونستان خلکو دخپلو سترو مشرانو لکه خان عبدالغفار خان په لارښودنه د انگلیس د استعمار په مقابل کښی ډیری سختی مبارزی وکړی خو د انگلیس د استعمار له ختمیدو څخه وروسته د پښتونستان خلک اود دوی ستر مشران تر سخت فشار او شکنجی لاندی نیول شوی دی. ده وویل چه د پښتونستان خلکو د پاکستان د سلطی اود انگلیس د استعمار ترمنځ هیڅ تفاوت ندی احساس کړی. ده وویل د پاکستان د پښتلیس کاله سلطی په دوره کی د پښتونستان خلک د اقتصاد او د ژوند د حالت په لحاظ له خلو پښتو کلو نه زیاته موده بیرته په شا تلمی اود دوی حالت ورغ په ورغ خرابیږی.

دمیزان ۱۵- د سالار زیویوی قوی لوی جرگر یو غل بیاد پاکستانی حکومت د تیر یو په مقابل کی خپل چمتوالی ښکاره کړ

دمیزان په اتمه نیټه د سالار زیو د قبیلې مربوط د لږ آمدک په سیمه کی د د ری صاحب په زیارت کی ستره جرگه وشوه. بدغه جرگه کی د قوم مشرانو مهمی ویناوی وکړی او د پاکستان د حکومت استعماری پروگرام می بیان کړ. جرگی د رایو په اتفاق فیصله وکړه چه د پاکستان د استعماری حکومت د هر ډول تیری مقابلی وکړی او هر څه دخپلی خاوری د دفاع په لیاره کی قربان کړی. دغه جرگه په دی نارو

پای ته ورسیده چه ژوندی دی وی پښتو لستان او نابود دی وی ددی د پښتو لستان او استعمار .

دمیزان ۱۶- په پاکستانی نظامی تاسیساتو او کمپونو باندى دملی مجاهدینو ډزی

داتمانخیلو دشمو زویو یو تولگی ملی مجاهدینو دمیزان په ۴ نیټه ، دمونده په عسکری کمپ ډزی وکړی په مقابل گدی دکمپ دساتونکو له خوا هم مقابلو وشوه اوسخته جگره ونښته. دغه شان د منځنی پښتو لستان د کورمی دناوی رپوت دی چه دهغه هغای یوی ډلی مجاهدینو دمیزان په ۵ نیټه د پاره چنار په سیمه کی د پاکستان په یوشمیر دولتی ملازمینو ډزی وکړی چه دهغونه می یو تن ټپی او یو دکرهنی ماشین می زیانمن او خراب کړ .

دمیزان ۱۷- دپاکستان دملیشایی عسکر وڅخه خوښه ووژل شول

دمسعودو دملی مجاهدینو دیوی لوی ډلی او دپاکستان دملیشایی قواؤ ترمنځ دشامیر تنگی په سیمه کی سخته جگره وشوه چه پر له پسې می خو ساته دوام وکړ. په دغه نیټه کی یوشمیر پاکستانی ملیشایی عسکر مړه او ټپیان شول دملی مجاهدینو دټولنی قیادت پښاغلی خیرمحمدخان په غاښه درلود. دغه راز بل ټولگی ملی مجاهدینو دټانگ په بازار کی دحکومتی مامورینو په کمپ لاسی بمب وچاوه او هغه می ته زیان ورساوه. یوشمیر ملی مجاهدینو دشامیر تنگی په سیمه کی دتلفون مزی اوستنی له منځه یوښی، بل دمسعودو یوشمیر ملی مجاهدینو دپښاغلی اورنگ زب خان رضانی په لار پښوونه دمیزان په ۳ نیټه دځملی په عسکری چوڅی ډزی وکړی او دچوڅی دساتونکو له خوا هم مقابلو ډزی وشوی.

یوشمیر نورو مجاهدینو دجندولی اوسروکی دچونیو ترمینځ په زیاتو مسافه عسکری سرک خراب کړی دی ، بل ټولگی ملی مجاهدینو دجندولی اوسروکی په عسکری چوڅیو ډزی وکړی .

دمیزان ۱۹- پښاغلی میر سردار خان دور دپاکستان له استعماری حکومت له خوا ونیول شو.

دپاکستان حکومت، په محکومه سیمه کی پښاغلی میر سردار خان دوډو نیو، دی یو قومی آزادی غوښتونکی دی او دپاکستان په زندان کی تر سختی شکنجی او فشار لاندی ونیول شو .

دباچوډ په پالننگت کی یوه لویه جرگه وشوه چه دپاکستان استعماری حکومت جت الوتکو دجرگی په وخت کی دهغه هغای په فضاکی الوتنی کولی .

دمیزان په ۱۱ نیټه په پالننگت کی دماموندو او سالار زیود نمایندگانو، عالمانو مغورو ارد زرگو خلکو په گډون ستره قومی جرگه وشوی. جرگه دقرآن کریم

دخو آیتو په تلاوت پرانستله شوه، ورپسې قومی مشرانو د وطن د آزادۍ د ساتلو اوله پاکستانی استعمار سره د مقابل په باب مهمې ویناوې وکړې وروسته بیا جرګې درایو په اتفاق د وطن د آزادۍ او قوم د دفاع په حقله مهم تجویزونه تصویب کړل او یو شمیر قومی مشران یې د چارمنګک او اتمانخیلو د خلکو په گډون د دغه ډول جرګو د کیدو په غرض انتخاب او وټاکل شول. خبرداهم وائی چې د پاکستان استعماری حکومت الوتکو د جرګې د دوام په موخه کښې پرله پسې الوتنې کولې او د پالنګت د فضا د پاسه کرزیدلې.

دمیزان ۴۰- د مسعود قبیلې د پاکستان استعماری پروگرامونه او اقدامات و غنډل

دمیزان په ۳ نیټه د آزاد منځنی پښتونستان د مسعودو قبیلې یو ستری جرګې د پاکستان حکومت متجاوزه اقدامات او پروگرامونه سخت و غنډل او په هغه جرګه کې یې چې په مسکین کې وشوې عالمانو، روحانیونو، قومی مشرانو او زیاتو خلکو گډون کړی و د دغه جرګه کې د مسعودو خلکو یو مخل بیا د پاکستان د استعمار په ضد د خپلو مبارزو دوام اعلان کړ. د کورمې د ناوې یو خبردی چې یو شمیر ملی مجاهدینو د میزبان په ۱۲ نیټه د تمبه خیلو پل په چاودنو کې موادو وړان کړ.

دمیزان ۴۱- د در یوسترو قبیلو په تاریخي جرګې کې د پالنګت د جرګې مهمې او تاریخي فیصلې تایید شوی

د مامونډو او سالار زوی د ستری جرګې په تعقیب د باجوړ نه رارسیدلې خبروایې چې د میزبان په ۱۵ نیټه د چارمنګک په گډون کې د در یوسترو قبیلو مامونډو، سالارزو او چارمنګو ستره جرګه شوی وه چې په هغې کې د چارمنګک په زرگونو خلکو او د باجوړه د نور سیمو مشرانو گډون کړی و. د دغه جرګې کې د هغو مهمو او جدا بو ویناوو له اوریدو څخه وروسته چې د قوی مشرانو له خوا وشوې درایو په اتفاق د میزبان ۱۱ د نیټې د پالنګت د جرګې فیصلې تایید شوی او باجوړه درې واړو قبیلو د پاکستان د حکومت د استعماری تجاوزونو په مقابل کې د خپل پوره یو والی او اتفاق عهد نوی کړ. وروستنی خبر وایی چې د مامونډو، سالار زوله قبیلو سره د قومی جرګې د کولو د باره هغې خواته لاړل.

دمیزان ۴۶- د مرکزي محکوم پښتونستان په درنو جرګو کې د پاکستان سیاست و غنډل شو.

د جنوبی محکوم پښتونستان یو درې کسيز هیئت د پاکستان د پارلمان د غړي نواب خیر بخش مری په مشرۍ د میزبان په ۱۵ نیټه پېښور ته ورسید او د قومی مشرانو او نورو ډیرو خلکو له خوا یې فوق العاده تود هر کلي او استقبال وشو.

په هغو سترو جرګو کې چې د مرکزي محکوم پښتونستان په بیلو بیلو سیمو کې دوی په گډون وشوې دوی د جنوبی محکوم پښتونستان په سیمو کې د پاکستان

داستعماری حکومت تیری او ظلمونه بیان کړی او سخت یی وغندل او وی غوښتل چه ژر تر ژره دی یو یونټ له ننگ شی او د پښتونستان ټول سیاسی بندیان دی خوشی شی او دهغوی جایداونه دی بیرته ورکړی شی . په دغو جرگو کی د پاکستان د پارلمان دغری سردار عطاوالله خان منگل بندی کیدل په دیمو کراسی اصولو بانندی ښکاره تیری او تجاوز بلل شوی دی او سر بیره په دی غوښتل شوی دی چه دغه شخص دی ژر په ژره له بندنه خلاص شی .

د پاکستان استعماری قواو ته د سالار زو د ملی مجاهد ینوله خوا درانده تاوانونه واوښتل .

د سالار زو د ملی مجاهدینو یو ستری ډلی دمیزان په ۲۳ نیټه شینکس ته نودی د پاکستان په عسکری قطعاتو حمله وکړه او د دواړو خواو ترمنځ سخته جگړه شوی دی . د پاکستان قواوی چه توپونه او څلور جټ الوتکی یی ملا ټپری وی په دغه سخته سیمه کی د دواړو خواوو ترمنځ جگړه دهغی ورعی ترمازیکر پوری روانی و د مجاهدینو شمیر سو نو تنوته رسیدنه .

دمیزان ۲۷ - لس تنه پاکستانی عسکر مړه او څو تنه ملی مجاهدین شهیدان شول .

دهغی نښتی چه د پاکستانی عسکرو او د سالار زو د ملی مجاهدینو ترمنځ شوی وه شاغلی ملک محمد اکرم خان سالارزی ، ښاغلی فیض الله خان سالار زی او ښاغلی شیر محمد خان سالارزی شهیدان شوی او ښاغلی عبدالامین خان ټپی شوی دی تراوسه پوری د پاکستان عسکرو د قو او څخه لس تنه مړی معلوم شوی دی بل خبر دی چه داماموندو ، چارمنگو او اتمانخیلو قومونو په خپلو سیمو کی لازمه احضارات نیولی او مړه کړی د ملی مجاهدینو لښکرو ته نوی قواوی رسپیری خبر زیاتوی چه د تلافی تو صحیح شمیر ته آینه کی معلوم شی .

دمیزان ۲۷ - د پاکستان استعماری حکومت بیایو شمیر آزادی غوښتونکی نیولی او بندیان کړی دی .

له آزاد شمالی پښتونستان خبروایي چه د پاکستان استعماری حکومت د اتمانخیلو د قبیلې ښاغلی محمد عمر خان ، ښاغلی سردار ، ښاغلی گل میر ، ښاغلی حبیب الحق ښاغلی خان دین ، ښاغلی بخت میر ، ښاغلی محمد سعید او ښاغلی منده خان او د غهراز مومندو ښاغلی لال مست په محکومه سیمه کی نیولی او زندان ته یی لیږلی دی د دغه اقدام علت چه په اساس کی د آزادی غوښتل دی د پاکستانی مربوط مامو دینو له خوا د بمب دچاودو او دولتی و دانیو دورانو لو د پښو زیاتوالی ښودل شوی دی او د دوی په ورستو پښو کی د لاس در لودلو په الزام بندیان شوی دی .

د چوک یادگار په تاریخي لویه غونډه کې په کلکه د یو یونټ د رانگیډو او سیاسي بنديانو دخوشی کیدو غوښتنه شوی .

د پېښور په چوک یادگار کې دجنوبی محکوم پښتونستان د هیئت په گډون چه په دغو ورځو کې پېښور ته راغلی دی دمیزان په ۲۲ نیټه ستور جرگه شوی وه چه دمرکزی محکوم پښتونستان د بیلو بیلو سیمو په زرگو نو خلکو گډون کړی ؤ .
ارباب سیف الرحمن ، ښاغلی محمد افضل ښکېش او نواب خیر بخش مری د خپلو مفصلو ویناوو په ترڅ کې د پاکستان د استعماري حکومت تیری او تجاوزونه بیان کړل اووی ویل چه د پښتونستان خلک ددغه ډول ظلمو نو څخه د خلاصون د پاره مبارزی کوی او دهر ډول قربانی ور کولو لپاره تیاردی .

پس له هغه دجنوبی محکوم پښتونستان ددری کسيز هیئت غړی ښاغلی شیرمحمد خان دجنوبی پښتونستان بحرانی حالات بیان کړل اووی ویل چه په دغو وروستیو وختو کې دهغه بجای په سوونو ملی او نفوذ لرونکی سترسټروکسان په محبسونو کې اچول شوی او دجنوبی محکوم پښتونستان یو زیات شمیر سترکسان په تبعید محکوم شوی دی .ده ویل چه دهر ډول غونډو او ټولنو کیدل که څه هم په جو ماتو نو کې وی د پاکستان د حکومت له خوا بیخي منع شوی دی . جرگی درایو په اتفاق د پاکستان د استعماري حکومت ظلمونه او تیری وغندل اووی غوښتل چه یو یونټ دی د نیکه او سیاسي بندیان دی خوشی شي او دهغوی جايدادونه دی بیرته ورکړل شي . خیر داهم وایی چه پاکستانی پولیسو د جرگی په پای کې دجنوبی محکوم پښتونستان ددری کسيز هیئت غړی ښاغلی شیرمحمد خان و نیو او بندی می کړ .

دمیزان ۲۹- د متحدی جبهی د پاکستان دیو یونټ د لغو کیدو او د سیاسي بنديانو دخوشی کیدو غوښتنه و کړیده .

د پاکستان او پښتونستان د گوندو متحدی جبهی چه په دغو وروستیو وختو کې د پاکستان د حکومت داوسنی نظام په ضد د مجادلی د پاره جوړه شویده دیو یونټ د لغو کیدو د موضوع او د پښتونستان د سیاسي بنديانو د سمدهستی خوشی کیدو د پاره بی مجاهده پخپل پروگرام کېښی شامله کړی ده .

د پاکستان د پارلمان غړی ارباب سیف الرحمن خلیل په دغو وختو کېښی په پېښور کېښی دخپل لیکو نکو سره دمرکزی په ترڅ کېښی د پاکستان د محینو جریدو دغه خپرونی چه گو یا متحدی جبهی دیو یونټ د لغو کیدو د پښتونستان د سیاسي بنديانو د بلا شرط خوشی کیدو د مادو د شاملولو د منلو څخه انکار کړی دی تردید کړی اووی ویل چه ددی جبهی مشرانو په څرگند ډول او بیله هېڅ ډول ترددنه دواړه مادی پخپل پروگرام کېښی شا ملی کړی او دهغو د عملی کولو د پاره په خپلو ټولو قواو کوشښ وکړی سر بیره بدی په هغه لویه جرگه کېښی چه دمیزان په ۱۴ نیټه دختیز

پاکستان به مرکز ډاکه کښی شوی وه د متحدی جبهی مشر ښاغلی سهروردی دیوینت سره مخالفت ښکاره کړی او وی ویل چه د متحدی جبهی پیروان به دغه د لغو کید و په باب کښی به کلکه کوښښ وکړی .

د پاکستانی قواوو او دملی مجاهدینو په جگړه کښی ښاغلی ملک عبدالحلیم خان ټپی شوه .

د شنیګس په سیمه کښی دملی مجاهدینو او پاکستانی عسکرو په جگړه پسې د شمالی آزاد پښتو نستان باجود خبروایی چه ښاغلی ملک عبدالحلیم خان هم په دغه جگړی کښی ټپی شوی دی او د پاکستانی قواو د تلفاتو په باب کښی تراوسه پوری دخلور تنو منصبدارانو او شل تنو افرادو وژول معلوم شوی دی .

دمیزان ۳۰ - دیوینت د لغو کیدو او د پښتو نستان خلکو ته د بشری حقوقو دور کړی غوښتنه .

په شید و کښی د ښاغلی محمد افضل ښکښ به مشری ستره جرگی شوی وه چه په هغی کښی دزرگونو خلکو نه علاوه د محکوم پښتو نستان یوشمیر زږیاتو سترو شخصیتونو گډون کړی و دخان عبدالغفارخان زوی خان عبدالولی خان او ارباب سیف الرحمن دمهمو وینغا و په ضمن کښی د پاکستان د حکومت استعماری پروگرامونه بیان کړل په دغه وخت کښی دخلکو له خوا دژوندی دیوی پښتو نستان ناری وهل کیدی دغه ډول غونډی په باره ، مومندو د تنگی ، چارصدی ، شوقدر ، مردان ، تخت بهائی او نوښار کښی هم شوی دی .

په ټولو غونډو کښی د پښتو نستان د ملت په مقابل کښی د پاکستان حکومت استعماری سیاست وغندل شو او دغو نډی په فیصله لیکونو کښی دیوینت د لغو کید و ، د پښتو نستان دخلکو د بشری حقوقو ورکول د سیاسی بندیانو د زرخوشی کیدل او ددوی د جایادونو د بیرته ورکولو غوښتنه او مطالبه شویده .

د عقرب اول - په پاکستانی تاسیساتو د مسعودو ملی مجاهدینو حملی .

د مسعودو ملی مجاهدینو ټولگیو دمیزان په ۱۹ تاریخ د ښاغلی اورنگ زیب خان په مشری د سیلتوی جنډولی اوسرو کښی په عسکری چوونیو ټزی و کسړی . د جنډولی د عسکری چوڼی د ساتو نکو له خوا هم متقابلی ټزی وشوی خبرداهم وایی چه پاکستان حکومت جنگی الوتکی دملی مجاهدینو د فعالیتونو په اثر د خلکو د دیرولو دپاره دمنځنی پښتو نستان په فضا کښی پرله پسې گرځیدلی او په دغو وختو کښی استعماری حکومت د مسعودو ملک محمد امین خان د ټانک په سیمه کښی دملی مجاهدینو په فعالیت کښی دلای لرو په الزام بندی کړی دی .

د عقرب ۲ - دمرکزی محکوم پښتو نستان په سترو جرگو کښی د پاکستان د استعماری حکومت سیاست وغندل شو .

دمیزان په ۲۳ او ۲۴ نیټه د بنو، گوهات ، اوددیره اسماعیل خان په ضلعو کښی

ستری جرگی شوی وی چه په هغو کښی د مرکزی محکوم پښتو نستان په قومی مشرانو علاوه د جنوبي محکوم پښتونستان په زرگونو اوسیدونکو گډون کړی و په دغو جرگو کښی د پښتونستان د ملت په مقابل کښی د پاکستان د حکومت سیاست سخت وغندل شو او په هغو غوښتن لیکونو کښی چه منظوری شوی دی د یوینچ د لغو کیدو، د سیاسی بندیانو د خوشی کیدو او د پښتونستان خلکو ته د بشري حقوقو دورکولو غوښتنه شوی ده. د کویټی رپوت وایی چه پاکستان استعماری حکومت د پاکستان د پارلمان غړی سردار عطاء الله منگل چه د پښتونستان د آزادۍ غوښتنی فعالیت په اثر پخوا بندی شوی و به دی وختو کښی د قومی مشری له امتیازاتو او حقوقو څخه محروم کړی دی:

د پېښور کابلی دروازی کښی یوی ستری چاودنی پاکستانی پولیس یی ډیر مضطرب کړی دی د مرکزی محکوم پښتونستان پېښور خپروایی چه دمیزان په ۲۰ نیټه د پېښور دینار په کابلی دروازه کښی یوه سخته چاودنه شوی ده او د سخت تاوان باعث شوی ده. پاکستانی پولیسو پدغه زمینه کښی په اوږدو تحقیقاتو پیل وکړ او دهغه محایو شمیر خلک یی تر تحقیق او مراقبت لاندی نیولی دی بل خپروایی چه پاکستانی پولیسو ته د پېښور دینار دمپچنی دروازی د پولیسو په تها په کښی پخوا له چاودنی نه یو بم لاس ته ورغلی دی او یو تن چه عبدالرحمن نومیری په دغه تها په کښی د بم دایښودلو په الزام نیولی دی. دملکنډی رپوت وایی چه د پاکستان استعماری حکومت پښاغلی فداالله خان چه دهغه محایو یو تعلیم یافته دی د ډیرو پوسترانو د ویشلو په الزام نیولی دی او د پولیسو د وینا له مخی پدغو پوسترانو کښی د پښتونستان د خلکو په مقابل کښی د پاکستان د استعماری حکومت سیاست سخت وغندل شوی دی او د پښتونستان ملت ته بلنه ورکړی شوی ده چه د پاکستان استعماری حکومت په ضد خپله مبارزه زیاته قسوی او سخته کړی.

د عقرب ۷ - د پېښور د قصه خوانی په سیمه کښی یوی ستری چاودنی پاکستانی مقامات ډیر وار خطا کړی دی

دمیزان په ۲۸ نیټه د پېښور دینار په قصه خوانی کښی سره چاودنه وشوه چه د سخت تاوان باعث او د حکومتی مقاماتو د تشویش موجب شوی دی. د پېښور داخبار د خپر له مخی د پاکستان پولیس په دغه زمینه کښی په تحقیقاتو بوخت دی او د خلکو په گرز یدو بانندی مراقبت سخت شوی دی. د پاکستانی استعمار دمظالمو په اثر یو مهم شخصیت مړ شو. بل خپروایی چه د خدائی خدمتگار دمای گوند یو مهم شخصیت پښاغلی غلام جان دمیزان په ۲۹ نیټه په اکبر پوره کښی مړ شوی دی چه د ۱۳۴۰ کال له اول نه د سپ کال

دميزان تر ۲۶ نيټې پورې دملتان په بند بخانه كښې بندي ؤاوله خلاصون نه درې ورغې وروسته مړ شو .

دعقرب ۹ - دژوب ۱۸ تنه آزادي غوښتونكي دپاكستاني استعماري حكومت له خوا بنديان شول

دپاكستان حكومت دكاكړو دقبيلې مربوط دژوب ۱۸ تنه اوسيدونكي دآزادي غوښتنې په گناه نيولې او جيل ته يې لېږلې دي . دغه كسان دادې .

پشاغلي خان محمد ، پشاغلي ميرداد ، پشاغلي رحيم ، پشاغلي مجراب ، پشاغلي اله يار ، پشاغلي كتواز ، پشاغلي رحم الدين ، پشاغلي و لهم ، پشاغلي نظر ، پشاغلي مير قلام پشاغلي حيدر ، پشاغلي محمد خان ، پشاغلي ميرزا ، پشاغلي داروخان ، پشاغلي لشكر خان پشاغلي شير خان ، او پشاغلي عبدالله .

يوپاكستاني عسكردهاموندو دملې مجاهدينو له خوا ووژل شو

په هغه نېټه كښې چه دميزان په ۲۹ نيټه دپاكستان دقواو اود ما موندو دملې مجاهدينو ترمنځ وشوه دپاكستان له قواو څخه يو تن ووژل شواو دملې مجاهدينو څخه يو تن پشاغلي غلام حضرت دپاكستان دقواو په لاس ورغې . دغه نېټه هغه وخت وشوه چه ملې مجاهدينو دپشاغلي ملك اكبر سيد خان په مشرۍ دښار اوجار ترمنځ دپاكستان دعسكري قواو په يوه تانه حمله وكړه اودتانه يې الحاق يې ته ئې اور واچاوه . خبر زياتوي چه په دغو نېټو كښې دپاكستان توپخانې هم دښار له كمپ څخه په ملې مجاهدينو ډزې كولې .

دعقرب ۱۰ - دچاودو نكو موادو په اثر داور گاډي پټلې له منځه يوړل شوي

يوشمير ملې مجاهدينو دميزان په ۲۹ نيټه دكوهات دضلع مربوط دتل ددر سمند په كلي كښې په زياته مسافه دچاودو نكو موادو په اثر داور گاډي پټلې له منځه وړې دي اوله بلې خوا ددر سمند په عسكري چوڼۍ هم ډزې كړې دي بل خپروا يې چه دپاكستان استعماري حكومت يوتن ديني نامتو شخصيت چه په سوريي صاحب حق صاحب مشهور دي ددغې حكومت دا سلام دپښتو د سياست په ضد دفعليت په گناه بندي كړيدي .

دعقرب ۱۳ - دپاكستان استعماري حكومت حامد عباس دا جمل خټك سره دارتباط سماتلو په الزام بندي كړي

دپاكستان حكومت دپيښور دحفظ الصحې دمديريت معاون پشاغلي حامد عباس په دي الزام بندي كړي دي چه له يوشمير پشاعراو ليكوال پشاغلي اجمل خټك سره يې چه بندي دي ارتباط درلوداو خلك يې دپاكستان داستعماري حكومت سره د مخالفت په غرض تشويقول .

د عقرب ۱۶ - د پاکستان په عسکری ټاټوبه د مسعودو د ملي مجاهدینو له خوا حملې

د مسعودو د ملي مجاهدینو یوې ډلې د ښاغلي اورنگ زيب خان په مشرۍ د سروکي په عسکري ټاټوبه حملو کړه او د ملي مجاهدیند او د ټاټوبې د ساتو نکو تر منع سخته نښته وشوه چه خوشاعته یې دوام وکړ .

د غهراز بل ټولگي مجاهدینو د ښاغلي اورنگ زيب خان په مشرۍ د پاکستان د حکومتی لاریو په یوه قافله چه له چند ولى څخه وایې تهر او نه وه ډزی وکړی او دغو لاریو ته یې تاوان ورسوه یو شمیر نورو ملي مجاهدینو د ښاغلي اورنگ زيب خان په مشرۍ د تنگی سرک چه د سپیلټوی او چغملی دوه عسکری چوټی سره نښلوی په زیاته مسافه وړان کړی دی د پاکستان په عسکری تاسیساتو باندی د ملي مجاهدینو د زیاتو حملو په اثر دغه حکومت جی الوتکو د منځنی آزاد پښتو نستان په بیلو بیلو سیمو باندی خپلی حملی زیاتې کړی دی .

د عقرب ۱۷ - د ښاغلي علی محمد بیټنی په مشرۍ د ملي مجاهدینو په پاکستانی چوټی حملې وکړی

د بیټنیو یوه ټولگي ملي مجاهدینو د ښاغلي علی محمد خان بیټنی په مشرۍ د چند ولى په عسکری چوټی ډزی وکړی چه د چوټی د ساتو نکو له خوا هم د ملي مجاهدینو په ضد متقابلې ډزی وشوی د غهراز د ملي مجاهدینو بل ټولگي د سروکي په عسکری ټاټوبه ډزی او تانی ته یې تاران ته ور ساوه بل ټولگي ملي مجاهدینو د سوراك په سیمه کښی یو پوځ بل په چاودو نکو موادو وړان کړ . بل ټولگي مجاهدینو د ټاټوبې په سیمه د تلفون لین اوسننی په زیاته مسافه له منځه وړیدی .

د عقرب ۱۸ - د پاکستان د استعماری حکومت په ضد مظاهری روانی دی

هغه مظاهری چه د گنداب په سیمه کښی د پاکستان د استعماری حکومت په ضد شوی دی د دغه استعماری حکومت و اړخطا یې زیاته کړې ده . څرنگه چه د پاکستان استعماری حکومت د دغو مظاهرو د غړو د نیولو په لړ کښی په دی وختو کښی ښاغلي ملک با یاب دین خان حلیم زانی په شهبه در او ښاغلي اعلان خان دامیر لعل خان حلیم زانی زوی په گنداب کښی بند یان کړی دی . څېر زیاتوی چه د پاکستان د استعماری حکومت مامورین د دغسی گسانو بندی کولو ته دوام ورکوی .

د عقرب ۲۱ د آزادی غوښتنی د فعالیت په گناه د پاکستان د استعماری حکومت له خوا د نیولو او بند یانو لوسلسله روانه ده .

د پاکستان حکومت د پېښور د ښار په سکندر پور کښی د اورنگ زيب خان د کار خانی خاوند ښاغلي بینظیر خان د آزادی غوښتنی د فعالیت او د هغه حکومت په استعماری سیاست باندی د سختی غندنی په الزام د عقرب په ۱۳ نیټه نیولی دی او جیل ته یې لیږلی دی .

دغه راز د باجوړ اوسیدونکی ښاغلی عبدالشکور اود مومندو ښاغلی دوست محمد خان په ملکنده او بتگرام کښی د برونو د اچولو په الزام د پاکستان د استعماری حکومت له خوا بندیان شویدی .

د عقرب ۲۲- د پاکستان استعماری حکومت له خوا د بده بیری په عسکری سیمه کښی د تېلفون دمزی او ستنو د پرله پسې له منځه وړلو په اثر د احمد خیلو او بهادر کښی د کلبو شمیر اوسیدونکی بندیان او تر سختی شکنجی لاندی نیول شویدی . پاکستانی حاکمان په هر ډول شکنجودوی مجبوروی چه اقرار وکړی چه دملی عوامی گوند د مشرانو په لاسون بی دغه اقدامات کړیدی .

د عقرب ۲۳- د آزادی غوښتونکو بندیانول د پاکستان د استعماری حکومت له خوا دوام لری .

دملی عوامی گوند غړی ښاغلی ظاهر خان ښاغلی غنی خان، ښاغلی محمد یوسف خان د پاکستان د حکومت له خوا د آزادی غوښتنی د فعالیت په گناه بندیان شویدی .

د عقرب ۲۶- په محکوم پښتو نستان کښی د خلکو غوښتی منع شویدی .

د هغه عوامی هیجان له منځی چه په محکوم پښتو نستان کښی روان دی د پاکستان حکومت پرون له غرمی نه وروسته په پنځو بجود نظامی قانون په اساس په ټول محکوم پښتو نستان کښی د خلکو غوښتی او هر ډول ملی حرکت د امنیت ضد گڼل دی او تر راتلونکو لسو ورځو پوری بی هغه منع کړیدی .

د عقرب ۳۰- د پېښور او مردان په بیلو بیلو ضلعو کښی د پاکستان د استعماری پلانونو په ضد سختی مظاهری وشوی .

د پېښور او مردان د ضلع په بیلو سیمو کښی د عقرب په ۲۳ نیټه سختی مظاهری وشوی او په داسی حال کښی چه د زرگونو خلکو په لاس کښی تور بیرغونه وو د استعمار اودیو یونټی د استعماری پلان په ضد ناری و ملی مظاهره کوونکو د ټولو سیاسی بندیانو د ژر خوشی کیدو غوښتنه کوله او د پاکستان له حکومت څخه بی غوښتنه کوله چه د پښتو نستان د خلکو په حقوقو اعتراف وکړی د دغو مظاهرو په اثر د پېښور او مردان د ضلع مربوط یوشمیر زیات خلک بندیان شویدی، د دغو گرفتاریو سلسله روانه ده .

د قوس ۴- په کراچی او راو لپنډی کښی سر له پرون نه تر د و میاشتو پوری هر ډول ټولنی او مظاهری منع کړی شوی .

د کراچی رادیو پرون مازد یگر خبرور کړ چه په کراچی او راو لپنډی کښی د خلکو ټولنی د ورو میاشتو د باره منع شویدی . ددی اعلامیې په موجب هر ډول ټولنی مظاهری او د پنځو تنو نه د زیاتو کسانو ټولنه د دغو ښارونو په عوامی مرکز کښی منع شویدی .

ښاغلی میر علم خان مومند د آزادی غوښتنی په گناه د پاکستان استعماری حکومت بندی کړی. له مرکزی محکوم پښتونستان پېښور خپرواڼی چه د پاکستان استعماری حکومت په ښوونډ رکښی دمومندو ښاغلی میر علم خان حلیمزی د آزادی غوښتنی د فعا لیتو په اثر بندی کړی.

د قوس ۵- د باجوړ نامتو مجاهد ملک نوکر خان سالارزی مړ شو.
 ملک نوکر خان سالارزی چه د سالارزو د قوم یو آزادی غوښتونکی مشراو د باجوړ معروف مجاهد و د دهغی مزمین ناروغی په وجه ۵ د قوس په ۲ نیټه مړ شو چه د پاکستان له استعماری قواوو سره په جگړه کښی دیوه ټپ اخستلو نه وروسته ورته پیدا شوی و نوموړی د باجوړ یو باعزم آزاد غوښتونکی و او دده د بی وخته مرگ د پښتونستان په ملی محافاؤ کښی د سخت تالم او تاثر باعث شوی دی.

د قوس ۶- په پېښور کښی د پاکستان استعماری حکومت په خلکو سخت بندیز و نه ایښی دی.

د پېښور په ښار او د هغه په شاوخوا کښی د ملی مجاهدینو له خوا د بمونو د اچولو پیښی او نور حوادث پرله پسې روان دی خوبا کستانی حاکمان په اخیارو نو کښی د هغو دخپریدو مخه نیسی لکه معلومه شویده چه د دغو پیښو په الزام یوشمیر زیات کسان د پاکستان د حکومت له خوا بندیان شوی او د خلکو په عا دی ژوند باندی بندیزونه زیات شوی دی.

د قوس ۷- ښاغلی خان میر خان یی په دوامداره حبس محکوم کړی.
 د پاکستان استعماری حکومت د منځنی پښتونستان د دوو د قام ښاغلی خان میر خان چه د پښتونستان د آزادی دلاری مشهور مجاهد او د استعمار کلک دشمن و د منځنی پښتونستان په محکومه سیمه کښی یی په دوامداره حبس محکوم کړی دی.

د قوس ۸- په کویته کښی یوه ستره مظا هره وشوه او د پاکستان د استعماری حکومت د مطالعو په ضد ناری وهل کیدی.

په کویته کښی ستره مظا هره و شوه او په هغی کښی د کویتی د ښار په زرگونو خلکو گډون کړی و او مظا هره کوونکو د کویتی په کوڅو او بازارو کښی د پاکستان د حکومت د استعماری د تیر یو په ضد ناری وهلې او د ټولو سیا سی بندیانو د سمدستی خوشی کیدو غوښتنه یی کو له خبر داهم وایی چه د پاکستان استعماری حکومت یوشمیر زیات مظا هره کوونکی بندیان کړی دی چه په هغی جمله کښی ښاغلی معصوم اخکزی هم شامل دی.

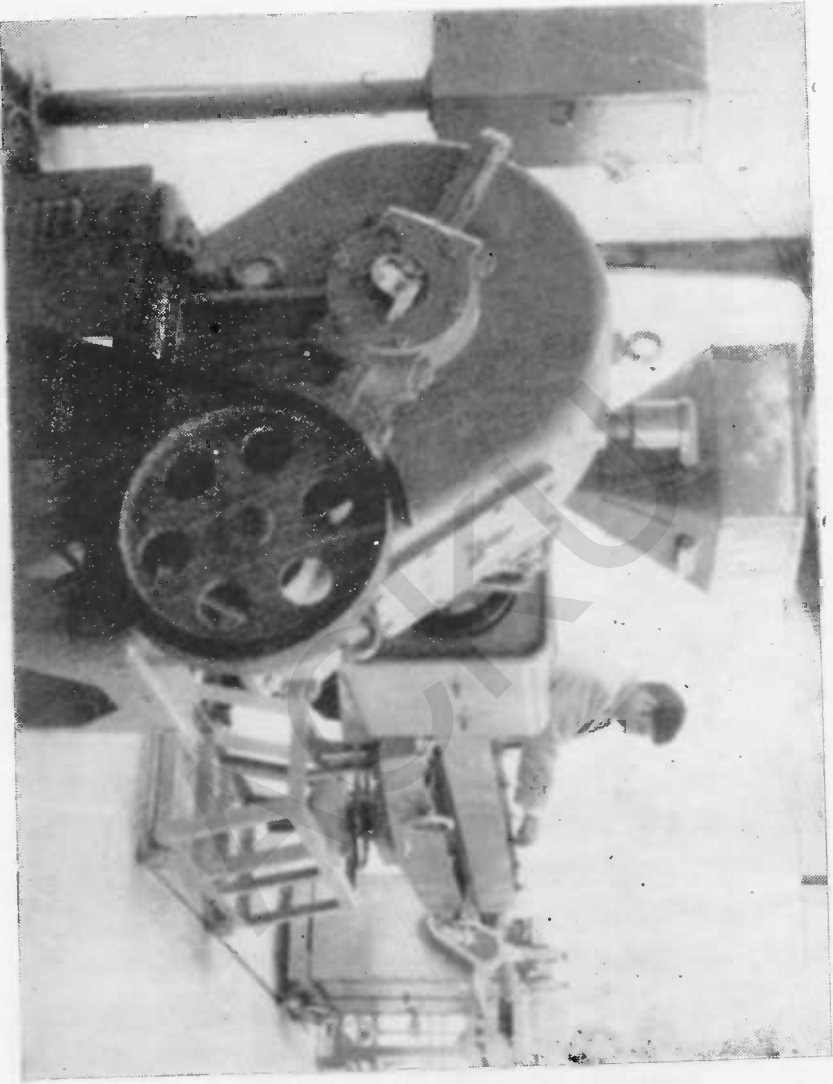
د قوس ۱۲- دمومندو د حلیمز و د قبیلې مشرانو پاکستانی حکامو ته

اخطار ورکړی

د قوس په ۲ نیټه په کمالی کښی مهمه قومی جرگه شوی وه چه په هغی کښی دمومندو د حلیمزو د قبیلې مشرانو او ډیرو خلکو گډون کړی و جرگی د پاکستان د حکومت

پشاهلی سردار محمد بهداد و صدر اعظم چادر خانی به بله کبکی دوسلو ترمیمو او دفا بریکسی د بنسنت تیره بودی

دېلاستېك جوړولو د نوي فابريكې يوم برخه

داستعماري پروگرامو سخت وغندل او وی غوښتل چه د پاکستان حکومت دی ډیر ژر هغه یوشمیر ملکات سمدستی خوشی کړی چه به شبقدر او نورو محکومونجا یو کښی نی بندیان کړی دی او په مومندو باندی له تیری اومداخلی نه دی لاس واخلی جرگی د پاکستان حکومت ته اخطار ورکړی چه که دوی په چارو کښی خپلی مداخلی ته دوام ورکړی، عواقب به یی ډیر وخیم وی مخکه چه د مومندو خلک په هیڅ صورت دهغه استعماری نقشو ته غاړه نه پردي اود آزادی دساتلو په لیاره کښی محان له هیڅ ډول قربانی څخه نه سپوی .

د قوس ۱۳- د پاکستان دمخصوصو اطلاعاتو د اداری ماموراو شو تنه نورد مسعود د دیوی ډلی مجاهدینو له خوا ونیول شول

راغلی خپردي چه د مسعود د دیوی ډلی ملی مجاهدینو د پاکستان دمخصوصو اطلاعاتو د اداری یو تن مامور او څلور تنه نور بندیان کړی دی . د مسعودو مجاهدینو د بسپته خان په مشری د قوس په ۳ نیټه دمدیجوی اوسروگی په سیمه کښی د نوموړی مامور په ښ موتر حمله وکړه اوموتړی ودراره دېښتو نستان ملی مجاهدینو پنځه تنه بندیان کړی دی .

د قوس ۱۴- د څلورونو پاکستانی عسکرو وژل

د ښاغلی علی محمد په مشری یو ټولگی ملی مجاهدینو دخیروخیلو په عسکری ټانه حمله وکړه اود هغی نښتی په نتیجه کښی چه د ملی مجاهدینو اود تانی دساتو نسکو ترمنع وشوه څلور تنه پاکستانی عسکر مړه او دوه ټنه تپیان شول د ملی مجاهدینو نورو ډلو د بڅملو ، لمیس خیلو ، تجاری او کجوری په عسکری تانو باندی ډزی کړی دی .

د پاکستان استعماری حکومت د ملی مجاهدینو د اقداماتو دستخیزدو په اثر د بیټنو د قبیلې دوه تنه مشران ښاغلی رضا خان او ښاغلی سید حسن خان د دغی قبیلې د افرادو چارولو په غرض په محکومه سیمه کښی بندیان کړی دی او د بنو جیلخانې ته یی لیبرلی دی او همدارنگه دغی سیمې ته یی دخو راکی موادو و لول بیخی منسح کړی دی .

د قوس ۱۵- د پاکستان استعماری حکومت بیاد خان عبدالغفار خان د بند موده اوزده کړه .

د پاکستان استعماری حکومت دروان کال د قوس په ۷ نیټه بیادپښتو نستان ستر مشر خان عبدالغفار خان د بند موده اوزده کړی ده . دا څلورم ځل دی چه د دغه ستر مشر د بند موده او پر دیری . خان عبدالغفار خان د بنو دضلع او دیره اسماعیل خان ترمنع په سرحد کښی هغه وخت چه دی دخپل هیواد دجنوبی سیمو په کتنه بوخت و د پاکستانی حکامو له خوا ونیول شو اود پاکستان د حکومت دغه اقدام د پښتو نستان د خلکو دستختی با رسیدنی باعث شو اود پاکستان دملکی قوانینو نه اطاعت حرکت د پښتو نستان

د خلكو له خوا شروع شو او د سياسي حربي، ادبي ورځپاڼه ليكونكو او د ښي شخصيتونو په گډون د زرگونو تنه د پاكستان چيلخانوته لاپړل او د دوی يوزبات شمير د پاكستان په بنديخانو كښي مړه شوی دی. خبر غر گندوی چه د خان عبدالغفار خان او د پښتونستان د اكثر و سياسي بنديانو صحی حالت د پاكستاني حكامو د خرابي او د ښمنا نه روش په اثر سخت خراب شوی دی خوسره له دی هم د پښتونستان د خلكو احتجاج ر و ان دی او تراوسه لاهم د پاكستاني حكامو په واسطه د پښتونستان له خلكو څخه نوی غبري چيلخانوته معرفي كیږی .

د قوس ۱۶- څو تنه آزادی غوښتو نكي د پاكستان د استعماري حكومت له خوا بنديان شول

د پښتونستان د كور می د ناوی د تو ر يو د قبيلی د وه تنه آزادی غو ښتو نكي د پاكستان د استعماري حكومت له خوا د آزادی غو ښتني په گناه په عمری بند محكوم شوی او د ډیره اسماعيل خان عمومي زندان ته استول شوی دی . له آزاد منځني پښتونستان څخه راغلی خبر وایو چه د كور می د ناوی د تو ر يو د قبيلی آزادی غو ښتو نكي ښاغلی عبدال جان او ښاغلی شونډی خان د آزادی غو ښتني په گناه په عمری بند محكوم شوی دی .

د قوس ۱۸- د مومندو دملي مجاهدينو له خوا د قوس په ۱۵ نيټه يو پاكستاني اجير ووژل شو

يو پاكستاني اجير د يكه غونډ په ټانه كښي د مومندو دملي مجاهدينو له خوا د قوس په ۱۵ نيټه ووژل شو د آزاد شمالي پښتونستان د مومندو خپروايی چه د پښتونستان د مومندو مجاهدينو پاكستاني اجير محمد يعقوب چه په خان مشهور ؤ او د علاقہ داری نماينده په حيث می د يكه غونډ د ژاندارم په ټانه كښي وظيفه درلوده وواژه د پاكستان استعماري حكومت د دغه قتل له كبله د غی سيمی ته دلری او نژدی كليو خلك تر سخت فشار او شكنجی لاندی نیولی دی .

د قوس ۲۲- د موندی په عسكری كمپ پر له پسې ډزی وشوی

د لرسدين د سالار زويوشمير ملي مجاهدينو د موندی په پاكستاني عسكری كمپ ډزی وكړی . دغو پر له پسې ډزو څو ساعته دوام درلود خبر داهم وایي چه د پاكستان استعماري حكومت د عسكرو او دملي مجاهدينو د تلفا تو احصا يه تر اوسه پوری نده رارسيدلی .

د قوس ۲۷- د پيښور په صدر كسي د پاكستاني ژاندارمو د قرار گاه په خوا كی يوه ستره چاودنه وشوه

د پيښور په صدر كی د پاكستاني ژاندارمو قرار گاه ته نژدی سختی چاودنه شوی ده او د پاكستاني پوليس د دغه كار كوونكو د پيدا كولو په لټه كی دی خبر داهم

وايي چه ښاغلي عزيز او ښاغلي اکبر علي د پاکستان د حکومت له خوا په هغې چاودنه کې د لاس لرلو په گناه نيول شوي او نا معلومي بند بخاني ته لېږل شوي دي چه خو ورغو بخوا د پېښور د سرکي دروازي په شاوخواکي شوي و.

د قوس ۲۸- د دووړ يو شمير ملي مجاهدينو د هر مز د کلي په خواکي د برېښنا ستنې له منځه وړيدي .

د دووړ و يو شمير ملي مجاهدينو د هر مز د کلي په شاوخواکي د برېښنا ډيري ستنې له منځه وړيدي د پاکستان استعماري حکومت د هر مز د کلي خلک داوو زرو کلندارو نقدي جريمې په ورکولو محکوم کړيدي .

د قوس ۲۹- په لندن کې د بين المللي مصونيت ټولني غوښتي دي چه ژردي خان عبدالغفار خان خوشي شي .

په لندن کې يوي ټولني دخان عبدالغفار خان سمدلاسه خوشي کيدل غوښتي دي د غي ټولني چه د بين المللي مصونيت په نامه ياد يوي اعلان کړي دي چه خان عبدالغفار خان د عدم تشدد نه قربان دي د غي ټولني خان عبدالغفار خان د کال بندي بللي او اعلان يي کړيدي چه د دې بندتوب د هغو مصابو يوه نېنه ده چه په نړۍ کې يو مليون بنديانو ته يې نني ټولني ويلی دي چه د ۱۹۴۷ کال نه وروسته خان عبدالغفار خان رخدايي خدمتگارانو د تجريك دمشرۍ په گناه چه مقصد يې د پښتنو د حقو قو لاس ته راوړل دي تقريباً په پرله پسې توگه په زندان کې پروت دي . او د ډېرو غوښتنو سره سره ندي خوشي شوي .

ټولني د دسمبر په لسم چه د بشر د حقوقو بين المللي ورځ مراسم په حياي کړي او په هغې ورځ يې د هغو بنديانو په باره کښي چه د محفل وجدان د غږ بد اساس رڼا رکوي د دې دپاره چه له دوي سره انسانيت کارانه پيش آمدوشي يوه دستور نامه خپره کړيده چه د هغې په اساس سياسي بنديانو ته چه له دوي سره دعادي مجرمينو نه ډير بد سلوک کيږي تايمينات حاصل شي په دغې دستور نامه کښي خان عبدالغفار خان د سېر کال بندي بلل شويدي .

د قوس ۳۰- ملي مجاهدينو په پاکستانی نظامي تاسيساتو پر له پسې ډزي وکړي

د سالارزو يو ټولگي ملي مجاهدينو د ملک جانبخان او ملک حميد الله خان په مشرۍ د مونډي په عسکري کمپ ډزي وکړي چه د ملي مجاهدينو په ضد هم د کمپ د ساتونکو له خوا متقابل ډزي وشوي .

دغه راز د اتما نڅيلو يو بل ټولگي ملي مجاهدينو د عليزو په عسکري کلا ډزي وکړي او د اتما نڅيلو يو شمير نورو ملي مجاهدينو د ښارد بېټوني په عسکري تالپه ډزي وکړي .

د جدی اول - د مومندو بیلو بیلو قبیلو د پاکستان استعماری حکومت ته اخطار ورکړ

د قوس په شلمه نیټه دعيسی خیلو، برهان خیلو، اود گنداود حلیمزود قبیلو په گډون ستره قومی جرگه شوی ده اودغه رازد قوس په ۲۵ نیټه دملک گلداد اوملک حکم سید په مشرۍ د ناتی په کلی کښی یوه بله ملی ستره جرگه شوی وه چه په دواړو جرگو کښی گڼ شمیر خلکو او قومی مشرانو گډون درلود په دغو جرگو کښی قومی مشرانو د پاکستان استعماری اوتیری کونکی پروگرامونه بیان کړل او قوم ته یی اخطار ورکړ چه که د پاکستان استعماری حکومت د تیریو په مقابل کښی په پوره یووالی او صمیمیت ونه دربری ددوی د قوم او وطن آزادی ته به سخت خطر وپارپیش شی . د قومی مشرانو دغه ویناوی د جرگی دشاملینودسخت شورا اوهیجان باعث شوی اوله هری خوا آواز راپورته شوچه مونږ حاضر یود خپلی خاوری او د قوم د آزادی دساتنی په لیاره کښی خپل سرونه اومال قربان کړو .

خبردا هم وایی چه په دغو دوو جرگو کښی فیصله وشوه چه قول خلک خپل ذات لپینی اختلافونه هیرکړی او په گډو اومتحد صورت دخپل آزادی دساتلو په لیار کښی دخپل ژوند تروروستی سلگمی پوری مبارزی وکړی . خبرز یا قوی چه ددغی فیصلی جریان د قوم د مشرانوله خوا پاکستانی حاکمانو ته ابلاغ شو .

د جدی ۲ - د پاکستان استعماری حکومت له خوا د نیولو او بندیانولو سلسله روانه ده

د پاکستان استعماری حکومت په شوقدر کښی ښاغلی یعقوب خان، ښاغلی غلام محمد خان، ښاغلی سید احمد خان او ددوی دوه تنه ملگری نیولیدی . ددوی د نیولو علت د پاکستان د پولیسوله خوا په دی سیمه کښی د بمونودچاودونکو په وروستیو پدیشو کښی د دوی گډون شودلی دی . دغه راز د پاکستان استعماری حکومت د مردان اوسیدونکی ښاغلی غواص خان د آزادی غوښتنی د فعالیت په گناه بندی کړی دی .

د جدی ۳ - د پاکستان استعماری حکومت د استعماری پلانو نو د غندنی په ترڅ کښی یی دخپلو مجاهدو دوام تصویب کړ

د قوس په ۲۸ نیټه د موسی خیلو د قبیلوی د سیمی مر بو ط د غنم شاکی ستره جرگه شوی وه چه په هغی کښی د موسی خیلو د قبیلوی مشرانو او گڼ شمیر خلکو گډون درلود ملکه مدار خان ، ملکه تاج محمد خان او ښاغلی میران گل خان جدا بی ویناوی وکړی اود پاکستان استعماری حکومت هغه پروگرامونه یی بیان کړل چه د مومندو د آزادی او خاوری په ضد د تیریو په باب کښی و اوتاکیدی وکړی چه باید د مومندو قبیله تل دخپلی خاوری په ساتلو کښی کوښښ وکړی اود هر ډول قربانی دپاره تیاری . جرگی درا یو په اتفاق تصویب وکړ چه د مومندو قبیله به داستعمار په ضد خپلو مجاهدو ته دوام

ورکړی او د پاکستان د حکومت استعماری پروگرامونه به شند کړی .
د جدی ۵- دملی مجاهدینو د پاکستان دری عسکری تاڼو ته اوروا چا وه
 دملی مجاهدینو ټولگی دخیساری په سیمه کښی د ریوعسکری تاڼو ته اوروا چا وه
 د پاکستان استعماری حکومت له دغه کیله ددغی سیمی په لس زره کلدارو نقدی جریمی
 محکوم کړیدی .

جدی ۶- دمومندو مشرانو په درنو جرگو کښی د پاکستانی استعماری دغندنی
په ترخ کښی دهغه استعماری حکومت ته اخطار ورکړ

د قوس په دیر شمه نیټه دعیسی خیلو په ناوه کښی ستره ملی جرگه او یوه بله
 ستره مهمه جرگه د جدی په ۲ نیټه د حاجی محامی په مشرۍ د شیخ ذکر بابا په زیارت
 کښی شوی وه چه د وارو جرگو کښی دمومندو د قبیلی قومی مشرانو او عالمانو
 اوزیات شمیر خلکو گډون کړی و په دواړو جرگو کښی د پاکستان په استعماری سیاست
 سخت احتجاج شوی دی او د پاکستان حکومت ته اخطار ورکړی شو چه دمومندو د قبیلی
 د خاوری د نیولو هوس ونه کړی محکه دمومندو خلک قطعی تصمیم لری چه د خپل ټول
 موجودیت په قربانی سره د خپلی خاوری او قام د آزادی دفاع وکړی . جرگو
 دخو راکی موادو د صادریدلو د بندولو اقدام چه به دی وختو کښی دمومندو په خاوره
 کښی د پاکستان د حکومت له خوانیول شویدی یوه استعماری حربه گڼلی ده او اعلام
 یی وکړ چه دخوراکی موادو د صادریدو بند بدل او اقتصادی محاصره نشی کولی چه مونږ
 له خپل تصمیم څخه وادهوی دواړو جرگو خپلو حلیمزو او ترکزو وروپو ته ډاډورکړی چه
 ددوی د خاوری په هره برخه کښی د دفاع په باب کښی دمومندو ټول خلک له دی سره
 څنگک به څنگک قربانی ورکوی او د پاکستانی حکومت د تیریوپه ضد مبارزی په میدان
 کښی دوی یوازی نه بریږدی .

د جدی ۷- که چیری دخان عبدالغفار خان ژوند له خطر سره هخواه شی

نو به سختی ویشی توئی شی

د پښور په چوک یادگار کښی د پښاغلی محمد افضل بنسکښ په مشرۍ یوه لویه
 غونډه شوی وه چه د مشرانو، عالمانو دایالتی اسامبلی او پارلمان د نمایندگانو
 ادیبانو او شاعرانو په گډون له پنځوس زرو څخه زیاتو کسانو په کښی گډون کړی و پښاغلی
 محمد افضل بنسکښ پخپله وینا کښی وویل رارسیدلی خبرونه وایی چه د پښتو نستان
 ستر مشران عبدالغفار خان د بې وچۍ په ناروغۍ او د سپزیو په کمزوری اخته شوی
 او په دی اندازو ضعیف شویدی چه خوعیسی نشی ده
 داهم وویل سرلیدی چه دی سخت ناروغ دی د پاکستان استعماری حکومت دده علاج
 لپاره کوم اقدام نه دی کړی که چیری خدای دی نیکری د دغه دملی ستر مشر ژوند
 له خطر سره مخامخ شی سختی ویشی به توئی شی او د هغو مسولیت به د پاکستان

د حکومت په غاړه دی ددی غونډې شاملینو نارې وهلی چه زمونږ ستر مشر او نور سیاسي بندیان خوشی شی زمونږ په ملی حقوقو اقرار وکړی او په یوه یونټ کی زمونږ د خاوری د داخلولو پروگرام فسخ کړی .

غونډې تصویب و کړ چه باید خان عبدالغفار خان او نور سیاسي بندیان دی ژر خوشی شی او ددوی جایدادونه دی بیرته ورکړل شی همدغه راز هغی بلی غونډې چه د مسلم لیگ د گوند په اهتمام د قوس په ۲۸ نیټه په پېښور کی شوی وه د خان عبدالغفار خان د ناروغۍ په نسبت ئی اندېښنه څرگنده کړه او د پاکستان له حکومت څخه ئی وغوښتل چه دی ژر خوشی کړی .

د جدی ۸- څو تنه آزادی غوښتونکی د آزادی غوښتنی په گناه

پا کستانی استعماری حکومت له خوا بندیان شوی دی

د پاکستان حکومت د کورمی د ناوی اوسیدو نسکی پشاغلی گل افضل خان او پشاغلی شیندی خان د آزادی غوښتنی د فعالیت په گناه په دوامدار بند محکوم کړیدی .

د جدی ۹- د بارام خیلو مو منندو یو ستري جرگی د پاکستان

استعماری حکومت ته اخطار ور کړ .

د قوس په ۲۰ نیټه په پښه یالی کی د بارام خیلو د مشرانو عالمافو او نورو خلکو یوه ستره قوی جرگه شوی وه په دغی جرگه کی ملک محمد اکبر خان ، ملک میاجان خان ملک باور خان ، ملک حمزه خان او نورو مشرانو جذابی ویناوی وکړی او دمو منندو د خاوری د نیولو په باره کی ئی د پاکستان د حکومت استعماری پروگرامونه بیان کړل ، جرگی د پاکستان د استعماری حکومت سیاست وغانده او دهغه حکومت ته ئی اخطار ورکړ چه که دخپلو متجاو زانه پروگرامونو مخه لاس وا نخلي ناوړی نتیجی به ور کړی .

د جدی ۱۰- د کوډ اخیلو او د گنداو په سترو جرگو کی د پاکستان

د استعماری سیاست د غندنی په ترڅ کی دخپلی خاوری د دفاع د باره

هر ډول چمتوالی څر گند کړ

د جدی په دوهمه نیټه د ملک حمد الله خان په مشرۍ په گنداو کی ستره جرگه شوی وه چه په هغی کی یوزیات شمیر خلکو گډون کړی ؤ دغه راز د جدی په ۴ نیټه یوه بله ملی او ستره جرگه د کوډ اخیلو د ملک امین خان په مشرۍ د کوډ اخیلو د خار بندی په کلی کی شوی وه چه په هغی کی د گډا خیلو ، خوایزو ، حلیمزو او بابا بازو د قبیلو مشرانو ، عالمانو ، نمایندگانو او یوزیات شمیر خلکو گډون کړی ؤ په دغو جرگو کی د پاکستان د استعماری حکومت تیری کوونکی سیاست سخت غندل شوی دی او دمو منندو د بیلو قبیلو مشرانو په خپلو وینا وکی دخپلی خاوری د دفاع په لیاره کی دمو منندو د قوم تیاری څر گند کړی او تصویب یی وکړی چه دمو منندو په هره برخه

د تیرې په صورت کې مدافعه وکړې او تر آخرې سرې اود ژوند تر وروستۍ سلګۍ پورې دخپلې آزادۍ او وطن د فاع وکړې .

دجدي ۱۱- دپاکستان استعماري حکومت ته دمومندو دبابازو قبيلې اخطار ورکړ . له آزاد شمالي پښتونستان خبر وائي چه دجدي په ۳ نيټه دبابازو دقبيلو دمشرانو مخورو، نمايندگانو اوزياتو خلکو په ګډون دمومندو په شمشاکي ستره جرګه شوی وه بدغه جرګه کې ملک محمد اسلم خان ، ملک تجول خان ، ملک مجاهد خان ، ملک مصاحب خان اوملک محمد ايوب خان دپاکستان د حکومت دهغو استعماري پروګرامونه په شاوخوا کې مهمې ويناوې وکړې چه تل ئې دمومندو د خاورې د نيولو دپاره جوړکړې او جوړوې ئې هغه حکومت ته اخطار ورکړې چه هيڅکله به په خپلو دغو هيلو بريالي نشي ځکه د مومندو خلک به دخپلو شتوناتو دوطن دآزادۍ اودقوم دساتلو دپاره دهرډول قربانۍ له ورکولو څخه مخانو نه ونه ژغوري جرګې تصويب وکړې چه دمومندو د خاورې په هره برخه باندي د تيرې په صورت کې دمومندو خلک په سر اومال دخپلو حقوقو او خاورې دفاع کوي اوهم ئې خپلو دکنداو ورونو ته چاډ ورکړې چه له دوی سره به له هرډول مرستې او همکارۍ څخه ونه سپموي .

د جدي ۱۴ - دمومندو د کوډا خيلو د قبيلې په ستره جرګه کې دپاکستاني حکومت سياست وغندل شو

د جدي په ۴ نيټه دکوډا خيلو د ملک محمد جعفر خان په مشرۍ د کوډا خيلو په زلمه کلي کې ملي ستره جرګه شوی وه چه په هغې کې د کوډا خيلو د قبيلې مشرانو مخورو او يو زيات شمير خلکو ګډون کړی و په دغه جرګه کې ملک جعفر خان ، ملک منور خان ، ملک حبيب اوخوتنو نور و مشرانو مهمې ويناوې وکړې اود پښتونستان د ملت په مقابل کې دپاکستان استعماري سياست په تيره بيا دمومندو د قبيلې په ضد دهغه حکومت تيرې ګوونکې رويه او اقتصادي محاصره سخته وغندله او دپاکستان داستعماري حکومت د تير يو په مقابل کې د هرډول قربانۍ دورکولو په باب کې خپل تصميم اوددغه راز دکنداو د خپلو ورونو مرسته اوملاترې يو محل بيا تصويب کړ .

د جدي ۱۵ - دمومندو اتمر خيلو قبيلې په يوې ستري جرګه کې دپاکستان حکومت ته اخطار ورکړ

دجدي په ۱۰ نيټه د شېخ ذکريا بابا په زيارت کې مهمه قومي جرګه شوی وه چه په هغې کې داتمر خيلو د قبيلې عالمانو، نمايندگانو، مخورو او ګڼ شمير خلکو ګډون کړی ؤ او يو محل بيا د قومي مشرانو د وينا او د جرګې د تصويب په ضمن کې دپاکستان استعماري حکومت ته اخطار ورکړی شو چه دمومندو د قوم په خاوره او آزادۍ باندي له تيرې څخه واوهی جرګې اعلام وکړې چه دمومندو قوم قطعي تصميم نيولی چه له خپلو شتوناتو څخه په هره بيه چه وی دفاع وکړی دغه راز په همدې نيټه بله ستره جرګه په ګات ورسک کې شوی وه چه په هغو کې د خوايزو د قبيلې سترو

شخصیتو او یو زیات شمیر افرادو گډون درلود. په دغه جرگه کې ملک علیم خان ملک رحمت خان، ملک حیدر خان او خوتنو نورو قوی مشرانو، ندابی ویناوی وکړی جرگې تصویب وکړې چې دخپلې خاوری او آزادی د دفاع دپاره دهر ډول قربانۍ وړ کولو ته تیار یوی او هیڅ کله به دپاکستان استعماری حکومت ته موقع ورنکړی شی چه دمهمندو به خاوره کښی خپل استعماری پلانونه عملی کړی جرگې دگند اخیلو ورونو ډاډ ور کړی چه دمومندو ټول خلک به داستعمار به ضد مبارزه کي په خپل ټول طاقت او موجودیت به ددوی ملاتړ وکړی.

د جدی ۱۸ - د پښتونستان د یو نامتو مجاهد له خوا پښتني ډکه مړینه

جناب صنوبر حسین مومند چه به کاکا جی مشهور و او دانگلیسی او پاکستان په استعماری دورو کې د پښتونستان د ملت د آزادی غوښتنی د نهضت نامتو مجاهد او د پښتونستان یو مشهور ادیب و د جدی په ۱۲ نیټه داوردی ناروغی په اثر وفات شو مرحوم صنوبر حسین دخپل عمر ډیر برخه په آزار شمالي پښتونستان کې دخلکو د ذهنونو د تښویر په لپاره کې تیر کړی او اخر عجله د پاکستان د حکومت له خوا په شاقه او اوږده بند محکوم شوی دغه مرحوم په جنازه کې د مرکزی محکوم پښتونستان د سیمو ادیبانو، عالمانو، سیاسی کسانو او په زرگونو خلکو گډون کړی و او عقیده یی څرگنده کړه چه دغه نامتو مجاهد اولوی ادیب اولیکوال وفات د پښتونستان ملی ټولنی ډیری غم جنی کړی دی.

د جدی ۳۰ - د یو یونټ په خلاف د یو متحد مجاهد جوړولو کار بلکل پای ته

رسیدای دی

دسند یو ولسی جرگه د محکو پښتونستان د ولس او مشرانو سره د یو یونټ په خلاف د متحده مجاهد جوړولو او سلامشوری کولو دپاره پینورته رارسیدلی او په مفاهمه بوخته ده. دا جرگه به د محکوم پښتونستان دوره کوی په لو یو قومی جلسو کې به گډون کوی او د لو یو ملی مشرانو سره به گوری. دغسی دوری او جرگې به محکوم جنو بی پښتونستان محکوم مرکزی پښتونستان او سند کښی بغوالدی هم شوی دی اولکه چه دسند مشهور ولسی مشر شباغلی محمد ایوب خان کورو ویلی دی د یو یونټ په خلاف د یو متحد مجاهد جوړولو کار بلکل آخر ته رسیدای دی او ډیر ژر به اعلان شی. شباغلی کورو ویل ټول هغه حزبونه چه د دیموکراسی ژوندی کولو د مبارزی دپاره به جوړیدونکی متحد مجاهد کښی شریکین یی د یو یونټ خلاف به دسند او محکوم پښتونستان د خلکو د جذباتو احترام وساتی او د یو یونټ د ماتولو په کار کښی به ورسره مرسته وکړی.

د جدی په ۱۴ نیټه، دسالارزوی مضبوطی ډلی ملی مجاهدینو د ملک مطول خان په مشری دمو نډی په عسکری کمپ حمله وکړه او د دواړو خواؤ ترمنځ یو داوړده جگره وشوه چه په نتیجه کښی د پاکستان د عسکرونه درې تنه په شوی او هم یو څه وسله د ملی

مجاهدینو لاس ته ورغلی ده. دملی مجاهدینو له ډلې نه ښاغلی کشر خان شهید او ښاغلی عبدالغفار خان زخمی شوی دی. د آزادمنځنی پښتو نستان رپوټ وایي چې د کورمې دخلکو یوی ډلی ملی مجاهدینو د باره چنار په توټگی دملیسه و په چو نی دقو بکو باقو نه چلولی دی .

دجدي ۲۲- د پاکستان حکومت دخدایي خدمتگارانو مشر ښاغلی هستم خان دمردان دضلمی دخوانی د تحصیل اوسیدونکې دآزادی غوښتنی په گناه بندی کړی دی دغه شان د پاکستان حکومت د چارسدی یوزلمی شاعر ښاغلی غلام قادر وریټ په یوه ملی جلسه کښی د یو قومی شعر دو یلو په گناه نیولی دی .

بل خبر وایي چه پخو ورځی پخوا د بتگرام د یو لیس ټاڼی په تانه دارو په شبقدر کښی دزی شوی وی او یو تن پاکستانی سپاهی په گناه زخمی شوی و. د پاکستان حکومت ددغی پېښی په اثر د دغی علاقی اته تنه بیگنا او ناخبره کسان گرفتار کړی دی .

دجدي ۲۴- دجدي په ۹ نیټه د اتمانخیلو په ایاتی کلمی کښی یوه لو به ملی جرگه وشوه . همدغه شان دجدي په ۱۴ ورځ دملک غلام سرور خان په مشرۍ یوه اهمه جرگه په منته کښی وشوه په دغو دوالدو او یو جرگو کښی قومی مشرانو د پاکستان د استعماری حکومت د تجاوزونو خلاف دخپل نفرت او کرکی اظهار وکړ. جرگو دخپل وطن دحفاظت د باره دهر قسم قربانی و رکولو عهده بیاتازه کړ .

دجدي ۲۵- دجدي په ۱۳ ورځ په ښرنه سته کښی چه د اتمانخیلو په علاقہ کښی دجرگی یو مشهور محای دی یوه لو به قومی جرگه وشوه چه ورته د قام مشران او په ډیر اوی شار کښی ولسی خلک راغلی و جرگی د پاکستان د حکومت د تجاوزونو او استعماری سیاست خلاف ډیر نفرت ښکاره کړ او بوخل بیایي د پاکستان استعماری حکومت ته خبر داری ورکړ چه د بلجوبه قومو نه به دخپل وطن د آزادای د ساتلو په لیاړه کښی دمیخ قسم قربانی څخه څنگک ونه کړی او د پاکستان استعماری حکومت ته په موقع ورنکړی چه خپل استعماری پروگرام د باجوبه په خاوره کښی سرته ورسوی. د آزاد منځنی پښتو نستان رپوټ دی چه دوزیرود محمود دخپلو د قبیلې ملی مجاهدینو محرانانو دجدي په ۱۰ نیټه او ۱۲ نیټه دخجوری په تنگی صیرلی او میرام شاه کی د تیلیفون ستنی اومزی په اوږده مزله له منځه ولیدی .

دجدي ۲۶- دخدای خدمتگارانو دملی گوند ستر شخصیت ښاغلی نامدار خان بهدی وختو کښی د پاکستان په جیل کښی مه شوی دی . دی له دوو کلونو راهه دی خوا د آزادای غوښتنی د فعالیت په گناه د پاکستان په جیل خانه کښی تر سخت عذاب او شکنجی لاندی نیول شوی و او ددغو شکنجو په اثر بالاخره مړ شو . ددغه نامتو میړه شهادت د پښتو نستان په ملی قو لنی کښی د فوق العاده باریدنی موجب شوی دی او ددغی پېښی په ضد دخلکو له خوا اجتماعی غوښتی روانی دی .

د جدي ۲۷ - پدی ورځو کښی دملی عوامی گوند مشرانو او لارښوونکو د پېښور په تاکال کښی د بارلمان دغړی ارباب سیف الرحمن تر ر یاست لاندی مهمه غونډه کړی وه. پدی غونډه کښی هغه مشوش کوونکی خبرونه ترغور لاندی و نیول شول چه پدی ورځو کښی دخان عبدالغفار . دباغلی اجمل خټک ، خان عبدا لعمد خان اخکزی او یو شمیر نورو ملی مشرانو دناروغی دستختیدو په باره کښی خپاره شو یدنه غونډه دمحکوم پښتو نستان او سنځو حالانو هم غور وکړ او په پای کښی د پاکستان حکومت دغه غونډه وشوه چه د پښتو نستان قول سیاسی بندیان پرته له کوم قید او شرط څخه ډیر ژر خوشی کړی. همدغه راز دمحکوم مرکزی پښتو نستان یو شمیر نامتو کسانو یوه گډه وینا نشر کړی او په هغی کښی می د پښتو نستان د خلکو په مقابل کښی د پاکستان د حکومت د دښمنی اودا نسانیت خلاف پیش آمد سعت غنډلی دی په وینا کښی د احم و بل شویدی چه د پاکستان په محبسونو کښی دباغلی نامدار خان اود یو شمیر نورو مهمو قومی کسانو شهادت یو محل بیابنکاره کړه چه د پاکستان په محبسونو کښی د پښتو نستان د سیاسی بندیان له هر ډول انسانی حقوقو محروم ساتل کپړی.

د جدي ۲۸ - د جدي په ۱۴ نیټه د پاکستان حکومت دباغلی امیر نواب اوبباغلی حبیب گل دمردان دضلعی دسوابی د تحصیل اوسیدونکی د آزادی غوښتلو په جرم بندیان کړی دی بل خبر دی چه دمحکوم پښتو نستان د ولایت په بیلو بیلو سیمو کښی په څر گند و او مشهور روحانیو د یو نښت په خلاف او د پښتو نستان په مرسته اعلانونه او اشتهارونه لیکپړی اود پاکستان د حکومت پولیسو په دغه سلسله کښی گڼ کسان د تحقیق او پوښتنی لاندی نیولی دی.

د جدي ۳۰ - دشمن خیلو او مسمو د ویوی ډلی ملی مجاهدینو دباغلی اورنگ زب خان اوصو په دار شهزاده په مشری د جدي په ديارلسمه نیټه دسرو کي په عسکری تاڼه ډزی وکړی اود دواړوخواو تر منیع دجکپړی په نتیجه کي د پاکستان د عسکرونه یو تن مړ او یو بل زخمی شو د همدغی قبیللی ویوی بلی ډلی ملی مجاهدینو د سپیلتوی اولدی د سیمو په منیع کي د پاکستان په یوه ډله ملازمانو حمله وکړه اوله هغوی نه یی دری تنه ووژل او څلور می تری زخمیان کړل. دوی یو څو سرکاری لاریوته هم سخت نقصان ورساوه .

ویوی بلی ډلی مجاهدینو دمشهور تنگی پل په لاسی بم والوزاوه ویوی بلی ډلی ملی مجاهدینو د سپین اغزی په عسکری تاڼه ډزی وکړی اودوه تنه پاکستانی عسکر می زخمیان کړل .

د دلوئی لومړی: د جدي په ۲۳ نیټه دملک موسم خان په مشری دمومندو د موسی خیلو د قوم په سوران دره کي مهمه جرگه شوی وه په جرگه کي قومی مشرانو جدا بی وینا وی

دجنگلک به کار خانه کبھی دوستی و بلی کولو خاننگه

دوستانك پدانا، بگه كشي دتران سفارمر چود و لو خا ننگه

وکړې او یو محل بیامی دخپلی خاوری دساتلو په لپاره کې د هر ډول قربانی دور کولو په باب کې خپل تصمیم څرگند کړ او دغه راز د گنډ او اوږ بند یالی وروته همی د مرستی ډاډ بیا ورکړ .

دجی په شلمه نیټه په بالنگت کې دماموندو د ټولو قبیلو په گډون ستره جرگه شوی وه او دغه راز دجی په ۲۴ دسالار زو دملکانو، نمایندگان او د نورو قبیلو په گډون په طوفان شاه کې مهمه جرگه شوی وه چه په هغی کې دقومی مشرانو له خوا سودمندی ویناوی وشوی او په نتیجه کې دپاکستان حکومت ته اخطار ورکړی شو چه که د پښتو نستان په خاوره په تیره بیا د باجوړ په سیمه باندی له تیری نه وانه وری دهغه عواقب به و خیم وی دغه راز دغو جرگو دمومندو په خاوره کې دپاکستان داستماعاری حکومت دلاس وهلو په موضوع باندی ددوی د فیصلو په ضمن کې سخت تشویش څرگند کړ او دمومندو قوم ته همی ډاډ ورکړ چه د باجوړ خلک به دخپلی آزادی د دفاع په باب کې له خپلی مرستی او مساعدت څخه محان و نه سپموی .

د د لوی ۲: دجی په ۲۷ نیټه زیارت غاښی کې دمومندو د ټولو قبیلو نمایندگان او عالمانو، ملکانو او په زرگونو خلکو یوه ستره جرگه کړې وه. دغه ستره او تاریخی جرگه د حلیمزو د اوسیدو نکی مولوی محمد افضل خان له خوا د قرآن کریم دخو آیتو په تلاوت پراستله شوه او وروسته د حلیمزو و ملک حسن خان، د گنډ او پښاغلی میا عمر خان، حاجی گل خان خو یزی، د بابا زو و ملک محمد اسلام، د اتمر خیلو ملک لعل محمد خان د ترکز و پښاغلی باچا خان، د اتمانزو و ملک معشوق، د دویزو و ملک سعدالدین خان، د خوگا خیلو و ملک میر آقا جان، د خو یزو و ملک فیض طلب خان، ملک صادق خان او ملک صدا لله او د جناب باچا گل صاحب زوی پښاغلی فضل الرحمن جذابی ویناوی وکړې. دغی تاریخی جرگی د پخوانیو محلی جرگو فیصلی چه په تیرو دوو میاشتو کې دپاکستان د حکومت د احتمالی تیر یو په باب کې همی کړې وی تا امید کړې او څرگنده همی کړه چه که دمومندو د خاوری په هره برخه تیری وشي سمدستی به دمومندو ټول قام دمبارزی میدان ته ووزی او دخپل ژوند تروروستی سلگی پوری به قربانی ورکړې او مبارزه به وکړې، جرگی د گنډ او کمالی او پښیالی خلکو ته ډاډو رکړه چه دمومندو ټول خلک پخپل ټول موجودیت ددوی اوددوی دخاوری دفاع وکړی.

د د لوی ۳: د امریکاد کالیفورنیا په ساکرا منتو کې د آزاد پښتو نستان د ټولنی منشی پښاغلی امین خان وفات شوی دی. دهغه مرحوم د جنازی په وړلو کې په امریکا کې د آزاد پښتو نستان د ټولنی رئیس پښاغلی داکتر اورنگ شاه او په کالیفورنیا کې او سیدو نکو افغانانو گډون کړی وو.

د کالیفورنیا پښتو په دی غونډه کې د پښاغلی خان عبدالغفار خان د ناروغی دخبر په نسبت تاثر او خواشیني ښکاره کړه او دده د پوره روغتیا له پاره همی دعا وکړه. پښاغلی

امین جان له ۱۹۱۶ کال نه د کالیفورنیا د پښتنو ټولنی فعال غړی او منشی ؤ او د آزاد پښتونستان د ټولنی په جوړولو کې یی لویه برخه اخیستې وه . په واشنگتن کې افغانی لوی سفیر د هغه مرحوم دمېینی په نسبت د ښاغلی ډاکټر اورنگ شاه په نامه د تعزیت او همدردی پیغام مخاېره کړیدی .

د جدی په ۲۸ نېټه: د نامتو ملی لارښوونکی او ادیب ماستر عبدالکریم په مزارباندي د دغه مرحوم د کالیزی په عنوان ستره جرگه شوی وه چه په هغی کې په ادبی اوسیاسی سترو شخصیتو علاوه د پیشورد مردان د ضلع په زرگونو خلکو گډون کړی ؤ ، ملی مشرانو د پښتونستان د ملت اوسنی حالت په دغه غونډه کې بیان کړی او د پښتونستان په مقابل کې یی د پاکستان د استعماری حکومت رویه ښخه وغندله او د پاکستان د استعماری حکومت څخه یی وغوښتل چه ژر د پښتونستان ټول سیاسی بنديان خوشی کړی او د پښتونستان د خلکو په حقو قو اعتراف وکړی .

د دلو ۴: د پاکستان حکومت ښاغلی سعد الله خان او ښاغلی زړه ورخان د آزادی غوښتنی د فعالیت په گناه بنديان کړیدی . دلوارگی ر پوټ وائی چه په دی وختو کې دوام کڅی په سیمه کې په زیات واټن د سړک یوه برخه د ملی مجاهدینو له خوا وړانده شوی ده . د آزاد منځنی پښتونستان خبر وائی چه د وزیرو د تور ښخولو یوه ټولگی ملی مجاهدینو دمیر لې د عسکری تاوی په سیمه کې په زیات واټن د تلفون مزی او سنتی له منځه وړیدی .

د دلو ۵: د جدی په ۲۵ ورغ دمسیدو د بلول زبود قام یوه ټولگی محلمیانو د ملاشیرعلی جنگی په مشرۍ د چندولی چوڼی د څښاک داو بو په پیره دارانو لاسی بم وور وغورځاوه چه د هغه په اثر دردی تنه پیره داران سخت ژوبل شول .

د دلو ۷: د بنود ضلع اوسیدونکی ښاغلی غلام قادر د د لوی په لومړۍ نیټی د پاکستان د حکومت له خوا د آزادی غوښتنی د فعالیت په گناه بندي شو . دی د نیول کیدو نه څو ورغی پخوا ، د پاکستان په بند ښخانه کې د یوه کال په تیرولو نه ورسته خوشی شوی ؤ .

د دلو ۱۰: د ملی عوامی گوند ایالتی سرمتمشی ښاغلی محمد افضل بنګین په یوه مطبوعاتی مرکه کې وویل چه تقریبا په تیر یوه کال کې پنځه تنه نامتو او ملی شخصیتونه د پاکستان په جیلونو کې شهیدان شویدی . ده وویل څلور تنه سیاسی بنديان لمانده شوی او دوو تنو نور وته یی دماغی ځمل وړ پېښ شویدی . ده وویل دغه غمناکی پېښی ددی خبری ښکاره دلیل دی چه د پاکستان حکومت د پښتونستان له سیاسی بنديانو سره له تشدد او سخت وحشت نه کار اخیستل او دوی له هر ټول انسانی حقوقو څخه محروم دی ، ښاغلی محمد افضل بنګین وویل چه د عسکری حکومت په دریم کال کې پښتونستان په زرگونو تنه مشران ، ادیبان ، عالمان او ملی

رضاکاران د پاکستان د حکومت له خوا بنديان شول او د بند به او بڼ دو مودو چه دغينو می تر ۲۴ گلو پوری ټاکل شوی و محکوم شو ی دی
 پښاغلی محمد افضل^۱ بنګین د پاکستان له حکومت نه و غوښتل چه باید د پښاغلی
 نامدار خان دمرګ دواقمی چه په دی وختو کی پښه شوی وه هدلی تحقیقات و شری
 پښاغلی بنګین د پښتونستان له ټولو سیاسی مشرانو او کار کادانکو څخه که د پاکستان
 د حکومت سره مخالفت او یا موافق دی غوښته کې یوه چه هغه ورغ راتلو نکي
 ده چه په دوی هم د غسی ظلمو نه و شری نو له دی امله باید ټول د پاکستان د
 حکومت ددغه سلوک به ضد چه د پښتونستان له سیاسی بند یا نوسره کېږی خپل غږ
 پورته کېږی او پری می ښی دی چه پاکستان د حکومت د پښتونستان له
 آزادی غوښتونکو سره دخپل دغه ټول ظلمونو او غیر انسانی وحشی گریو ته
 دوام ورکړی :

د ۱۱ لوی : د جدی به ۲۸ نیټه لویه ملی جرګه دکوهی په کلی گئی شوی وه چه په
 هغی کی عالمانو ، مشرانو ، نمایندگانسانو او دشینوادو ، ساپو او د مومندو
 دخانزادگانو د قبیلو یوزبات شمیر خلکو گپون کړی و . پدغه جرګه کی ملک
 محصل خان ، ملک رضا خان او ملک اصالت خان مهمی ویناوی وکړی او د پښتونستان
 دخلکو په مقابل کی می د پاکستان د حکومت رو په وغند له او خپل چمتوالی
 می دهر راز قربانی ورکولو ته ښکاره کړی . جرګی فیصله وکړه چه که د مومند و
 دخاوری په هره برخه تیری و شری ټول قوم به د پاکستان له سره د مقابلی
 میدان ته راوړی او دخپلی آزادی او قوم څخه به په سرا و مال دفاع وکړی .
 دا تمنا نخیلو خبر وائی چه په دی ورغو کی یوه لومه جرګه په ښوونسته کی شوی وه
 چه په هغی کی مشرانو اورو حانیو نو نمایندگانو او دا تمنا نخیلو ډیرو خلکو گپون
 کړی و . د جرګی شاملینو وروسته له هغه چه د قومی مشرانو جدا بی ویناوی بی
 واوړیدلی تصویب می وکړ چه د پاکستان د حکومت د تیر پو په مقابل
 کی دهیغ ټول قربانې ورکولونه محان و نه سپموی او د پاکستان حکومت
 ته به موقع ورنکړی چه د دوی په خاوره کی خپل د پروگرامونه تطبیق کړی .

د ۱۲ لوی - د آزادی منځني پښتونستان خبردی چه د پښتونستان یو شمیر ملی
 مجاهدینو د ډیری په سیمه کی د پاکستان په یو شمیر دولتی لاریو حمله وکړه اودهغی
 نښتی په اثر چه ددغو لاریو دساتونکو او دملی مجاهدینو ترمنځ و شوه یو تن
 پاکستانی عسکه مړ او دوه تنه ټپیان شول .

را رسیدلی خبر وائی چه د پاکستان حکومت د دغو پښو په اثر په دی
 خو ورغو کی ددوهو د قبیلې شپيته تنه نامتو کسان چه پښاغلی آدم خان ، پښاغلی
 شاه میرخان ، ملک لعل خان ، ملک شهزاده خان ، خلیفه نعیم خان ، ملک شیر محمد خان
 ملک سعد الله خان ، ملک علیخان ، ملک رویدار خان ، ملک آزاد خان ، ملک سدی خان

بشاملی ستارخان او بشاغلی شیر نوازخان هم په دغه جمله کې شامل دی بند بیان کېږي او د اسماعیل خان ددیری جیل ته یې لیږلې دی .

د دلو ۱۳- د پاکستان د حکومت د پولیسو یو تن مامور چه فقیر محمد نومېږي دمتری په سیمه کې دیوشمیر مسلحو کسانو له خوا ورباندې حمله شوی او وژل شوی دی . د پاکستان پولیس تر اوسه پوری د قاتلمینو د اصلې هویت په کشفو لو بریالی شوی ندی . د پیښور دارو ژبو اجبارو دخبره مخی په دی وختو کې دغه ډول پېښې زیاتې شوی او دهغی سیمې امنیت بیخې خراب شوی دی .

د دلو ۱۴- د سرحد د جمعیت العلماء د گوند عمومي منتظم جناب صاحبزاده عبدالباری د پاکستان د حکومت څخه غوښتنی دی چه ژر د پښتو نستان ستر مشر خان عبدالغفار خان له بند نه خوشی کړی صاحبزاده عبدالباری په خپل غوښتن لیک کې ویلی دی چه د دغه خان ناروغی د پښتو نستان ټول خلک اندیښمن کېږي او د پښتو نستان خلک دخپل سپین بربری مشر په بند ډیر پریشانه او مشوش دی . ده وویل د خان عبدالغفار خان مجاهدی اولار ښوونی انګلیس داستعماری طرد باعث شوی او که د پاکستان حکومت له دوی سره هماغه انګلیس او ته تکراری نه یوازی دخپل حکومت دیمو کراسی والی په باب کې خپله دعوی باطلوی بلکه ثابتوی چه دخان عبدالغفار خان داستعماری مبارزی سلسله تر اوسه لاهم پای ته نده رسیدلی ده وویل د پاکستان حکومت ددی په غای چه له خان عبدالغفار خان سره له تشدد څخه کارواخلی باید ده مطلبونه ترغور لاندی ونیسی او د مشکلاتو دحل دلیاری لته وکړی .

دمنځنی پښتو نستان د مسعودو د بلولو زو دملی مجاهدینو دیوه ټولگی له خوا شپږ تنه پاکستانی عسکر او یو تن منصبدار وژل شوی دی . له آزادمنځنی پښتو نستان نه رارسیدلی خبردی چه د مسعودو د بلولو زو یو ټولگی ملی مجاهدینو دجدی ۴۸ نیټه د بشاغلی خبرمحمدخان په مشری دصابر بابا په سیمه کې د پاکستان په یوی عسکری تافې حمله وکړه او دغه تافه یې په چاودونکو موادو زیانمنه کړه او دهغه لاسی بم داچولو په اثر چه په دغه ناڅه کې دملی مجاهدینو له خوا غور محول شوی و شپږ تنه پاکستانی افراد او یو تن منصبدار وژل شوی دی :

د دلو ۱۵- یوه مهمه ملی جرګه په شاګی جوړکې دملک موسم خان په اهتمام د دلوی په لومړی نیټه شوی وه چه بهغی عالمانو، مشرانو، ملکانو او د شینوا رو، سا بو خانزادگانو او افرادو گډون په کې کړی و جرګی د پښتو نستان په خاوره باندی د پاکستان داستعماری حکومت تیری سخت وغندل او نوموړی حکومت ته یې اخطار ورکړی چه که د پښتو نستان په خاوری باندی له خپلو تیریونو نه لاس وانهخلی عواقب به یې د پاکستان د حکومت د باره ډیر وخیموی . جرګی دخپلی خاوری څخه دفاع په باره کې دمومندو دخلکو د پخوانیو جرګو تصویبونه تایید کړل او اعلام یې وکړه چه د پاکستان له استعمار سره د مبارزی په لیاره کې به ددوی مجاهدی د پخوانه زیاتې دوام ولری .

د دلو ۱۶ - د مرکزي محکوم پښتونستان د ولايت د قانون پوهانو د ټولني د پاکستان د جمهوريت رئيس څخه هغه وخت چه دی د مرکزي محکوم پښتونستان د ولايت ته راغلی و غوښتی و چه د پښتونستان سياسي بنديان په تيره د مرکزي محکوم پښتونستان د ولايت د سييې د باره د ملي عوامي گوند رئيس ارباب سکندر خان خليل چه يو مشهور قانون پوهاند هم دی خوشي کړی شي دغه غوښتن ليک په ماښکي شريف کي د ښاغلي فدا محمد خان له خوا د قانون پوهانو د ټولني په نمايندگي د پاکستان جمهوريت رئيس ته وسپارل شو .

د دلو ۱۷ - د پاکستان حکومت ښاغلي محمد خان د پيښور ضلع اوسيدونکی اودده يو ملگري د آزادي غوښتلو د فعاليت په گناه د دلو په ۱۰ نيټه بنديان کړی دی . همدغه راز ښاغلي سيف الملوك او ښاغلي تاج الملوك د خوښکو د کلی اوسيدونکی د دلو په ۹ نيټه د پاکستان د حکومت له خوا د آزادي غوښتلو د فعاليت په گناه بنديان شوی دی .

د دلو ۲۳ - د مارنکک نيو زور مخپاني چه په کراچي کي خپرېږي د جنوري د شلمي نيټي په خپله گڼه کي خپرور کي چه د لويديز پاکستان د يو يونټ د ضد ټولني رئيس قاضي فيض ميمند په مطبوعاتي کنفرانس کي څرگنده کړه چنه دا پرېل دمياشتي په لومړي هفته کي به په کويټه يا پيښور کي د يو يونټ يولويه جرگه وشي چه په هغی کي به د سند بلوچستان او د پښتونستان نمايندگان دغه يونټ دمخه کولو د باره خپل غږ اوچت کړی بخوا دسند دمشرانو يوهيئت دمحکوم پښتونستان سيمو ته تللی و او د يو يونټ په خلاف د گډو اقداماتو په باره کي ئي دهغه محای له ټولنو سره خبری کړی وی .

د پيښور د متني کلی د بڼه پېری هو ائمي ډگرته نودی د عسکري الوتکو اوموټرو د پرزو تجو بيلخانه د دوسله لرونکو افرادو په واسطه لوټ کړی شوه . د خلکو په منځ کي ددغی پيښی انعکاس د پاکستان حکومتی مقامات وارخطا کړی دی څرگنده شویده چه په پښتونستان اولو يديز پاکستان کي د پاکستان د استعماری مقاماتو پو ليسي او جاسوسی ټولني قواوی ددغی پيښی د اصلی فاعلانو د کشفولو لپاره په کار اچول شوی او بوختی دی خو تراوسه پوری کومه نتیجه لاس ته نده ورغلی .

د دلو ۲۵ - د دلو په ۲۰ نيټه د پيښور په ښار کي د پښتونستان د ملي جبهی دمشرانو اولار شونکو په گډون مهمه غونډه شوی وه او په هغی کي د سياسي بنديانو د خوشي کولو په موضوع د يو يونټ په مسئله اود محکوم پښتونستان په سياسي حالاتو غوروشو غونډی د پاکستان د استعماری حکومت نه و غوښتل چه څر ټول سياسي بنديان خوشي کړی، جايدادونه يی بيرته ورکړی او د پښتونستان د خلکو ملي مطالبی ومنی .

د دلو ۲۶ - د پاکستان استعماری حکومت په دی ورځو کي مير گوهر خان زرك زي چه د بلوڅو يوبانفوذ او ملي شخصيت دی د آزادي غوښتلو د فعاليت په گناه بندي کړی .

د دلو ۲۷- د پېښور داروژبی مطبوعاتو پخپلو نو بو گنو کی خبرور کړی دی چه بهدی وختو کی به مرکزی محکوم پښتونستان کی خوراکی مواد ډر کم شویدی او بیه یی ډیر پورته شویده.

د دلو ۲۸- د پاکستان استعماری حکومت د نوښار پروفیسر عبدالروف د پېښور د پوهنتون استاذ د ملی تمایلاتو د درلودلو اود پښتونستان د آزادی غوښتلو له نهضت سره د علاقې ښکاره کولو په گناه برطرف اود پولیسو تر سخت مراقبت لاندی یی نیولی دی.

د دلو ۳۰- د پاکستان استعماری حکومت دخدایي خدمتگارانو د گوند شپږ تنه غړی دسربند په کلي کی نیولی دی. ددغه کار علت د پاکستان د پولیسو له خوا د پېښور په بیلو بیلو سیمو کی د برونو په غورځولو کی د لاس لرلو الزام څر گند شویدی همدغه راز د آدم خیلو د دری دوی تنه اوسیدونکی دمتنی په کلي کی د بیهی پیری دهوائی میدان مربوط دالو نکو اوموټرو د پرزو د بپو په چور کولو کی د لاس لرلو په الزام بندیان شوی دی.

د حوت ۱۰- بهدی نژدی وختو کی د پاکستان استعماری حکومت جگړن حق نواز عسکری منصبدار د کیمبل پور اوسیدونکی چه د سیالکوټ په ۱۵ نمبر قطعی کی یی وظیفه اجرا کوله بهدی الزام چه د پښتونستان د آزادی غوښتنی په لیاده کی یی فعلی لیت کاوه له کاره برطرف او بندی کړیدی.

همدغه راز ډگرمن تور گل خان د مردان د ضلع مربوط د شیر گرد د کلي اوسیدونکی چه دراولپندی په مرکزی قواو کی یی د عسکری منصبدار وظیفه اجرا کوله د پاکستان د استعماری حکومت له خوا د آزادی غوښتنی دفعلی لیت په جرم له کاره برطرف او بندی شوی دی.

د حوت ۱۳- په کراچی کی یوشمیر زیاتو مظاهره کوونکو بانندی د پاکستانی پولیسو د ډزو په اثر ورمه شپه دری تنه مړه او یوشمیر نور ټپیان شویدی په دغی پښی پسی د پاکستان حکومت ټولی ټولنی منع کړی دی او هرڅوک چه او امر ته اطاعت ونکړی بندی بهشی په دغو مظاهرو کی له ۸ زرو تنو نه زیاتو کسا نو گڼ ون کړی و پولیسو سر بیره بهدی چه د مظاهره کوونکو د تیت او پرک کولو لپاره د اوښکی بیو نکي گاز څخه کار واخیست بهدوی یی ډزی هم وکړی. دخبر رسولو آژانسونه وایی چه له خوهفتو راپدی خوا په کراچی کی نښتی کپړی اوددغو په اثر بوازی بهدی نژدی وختو کی ۲۰۰ تنه ټپیان شویدی.

د ۱۳ لوی - د پنجاب په رجمنټ لسم ټولې مربوط شل پښتانه عسکری افراد او همدغه راز نومولوی رجمنټ د نهم ټولې مربوط ۴۰ تنه عسکری افراد د آزادی دوستی او قوم دوستی د احساساتو د لار او په گناه د پاکستان د استعماری حکومت له خوا بندیان شوی او د نورو ټولېو په سل گو نو کسه عسکری افراد د ملازمت نه ایستل شویدی بل خیر وایی چه، د محکوم مرکزی پښتو نستان د نوبهار مربوط د اسماعیل کوټ د نسا جی په فابریکه کی چه دلال پور د اوسیدونکی میا نصرالدین ملکیت د پښتنو او پاکستانو کارگرانو ترمنع نیښه وشوه چه د هغی په نتیجه کی شل تنه پاکستانی افراد او لس تنه پښتانه کارگران ژوبل شویدی. خرگنده شویدی چه د پاکستانی حکامو پښتانه کارگران او ددوی مشران تر سخت فشار لاندی نیولی او یو شمیر می له دوی څخه بندیان کړیدی.

د حوت ۱۴ - د ډیپلی دراد یو خیردی چه پښتو نستان ملی مشر خان عبدالغفار خان چه د لاهور په یوه بندیخان کی بندیدی د حوت له نیښی څخه د خوراک نه کولو په غیر محدود اعتصاب لاس پور کړیدی. دده دغه تصمیم له هغی رو می څخه پیدا شوی دی چه د زندان حاکمانو په تیره بیا دکو چنی اختر په ورځ له ده سره کړی او ده ته می اجازه نده ورکړی چه له نورو بندیانو سره په زندان کی د اختر په لمانځه او مراسمو کی گډون وکړی:

د پاکستانی حاکمانو پخوا هم خان عبدالغفار خان او د پښتو نستان لویو سیاسی کسانو ته اجازه نه ده ورکړی چه په زندان کی له نورو بندیانو سره د جمعی په لمانځه کی گډون وکړی.

په خوا هم څو تنو سیاسی بندیانو د بندی خانو د حاکمانو درو می په ضد د خوراک نه کولو په اعتصاب لاس پوری کړی و خو پاکستانی حاکمانو په زور او جبر دوی دی ته مجبور کړل چه خپل اعتصاب بس کړی.

خرگنده شویده چه دا لومړی محل دی چه خان عبدالغفار خان د پاکستان په استعماری دوره کی اعتصام کړیدی او ور څخه خرگنده بوی چه د پاکستان حکومت د پښتو نستان له ملت او مشرانو سره له بل هر وخت زیاتره د پښتو وییو په چلوی.

د حوت ۱۵ - په دی ورځو کی یو ټولگی ملی مجاهد بنو د پښاغلی علی محمد خان بیټنی په مشری د منځنی او ټانک ترمنع سیمه کی د دولتی لاریو په یوی قافلی بانندی حمله کړی او په هغه نیښته کی چه د دلارو د ساتونکو او ملی مجاهدینو ترمنع وشوه د لاریو د ساتونکو ټولورتنه مړه او ٦ تنه ټوپیان شول بل ټولگی مجاهد بنو د چندولی او کریوم ترمنع سیمه کی په زیاته مسافه د تلفون مزی او سنتی له منځه وړیدی وروستی خیر وایی چه د پاکستان استعماری حکومت ملک، بنگی خان حسن خیل ملک دولت خان

احمد زلمی ملک گلو خان ملک هیئت خان ملا خیل او ملک شریف خان عمر خیل می به وروستیو پیشوکی دلاس لرلو به الزام به محکومه سیمه کی نیولی دی.

دحوت ۱۶- ددلولی به ۲۳ نیټه دورکزو دجنت گل خان به مشری به آیم شېری کی ستره جرگه شوی وه چه به هغی کی عالما نو مشرانو نمایندگانو او دورکزو د مسوژو دقبیللی یوزبات شمیر خلکو گهون کپری و به دغه جرگه کی قومی مشرانو او عالمانو مهمی و بناوی و کپری او دپاکستان حکومت استعماری سیاست می سخت وغانده جرگی دپاکستان داستعماری حکومت نه وغوښتل چه ژر دپښتو نستان قول سیاسی بندیان خوشی کپری او دپښتو نستان دملت به حقوقو اعتراف و کپری جرگی دپښتو نستان دسیاسی بندیانو سره دپاکستان داستعماری حکومت ددبښنی او وحشت نه چه رویه چه دیو شمیر بندیانو دشهادت سبب شویدی وغنده له او دپاکستان دحکومت نه می وغوښتل چه ژر خپلی دغی رویی ته چه دانسانیت له آدابو نه لری ده خاتمه ورکپری.

دحوت ۱۷- دپاکستان استعماری حکومت د بونو دهنو پر له بسی چاودنو به اثر چه د پیشور دپوهنتون به خواؤشاکی دفروری به ۲۳ نیټه او وروسته له هغه صورت نیولی دریتنه دا بدری دکلی او دوه تنه دنوی کلمی اوسیدونکی نیولی او بندیان کپری می دی.

یوبل خبردی چه دفروری د ۲۵ نیټی ددرگی د بازار به نښنی کی چه د هغه محای داو سیدو نکرو او دپاکستانی ژاندارمو ترمنع وشوه ۱۴ تنه وژل شوی او پیمان شویدی دپیمانو به له کی بودوهم برید من هم شامل دی.

بل خبر زیاتوی چه به دی ورخوکی دورسک به سیمه کی یو وسله والی قوړلی یوه دولتلی لاری چه خوراکی شیان پکښې باروؤ لوقه کپریده.

دحوت ۱۸- دپاکستان داستعماری حکومت له خوا دخان عبدالقار خان دزوی خان عبدالولی خان او دخدایي خدمتگارو دملی گوند فعال غړی مولانا اکرم خان ته امرور کپری شوی دی چه بی دپولیسو داجازی څخه له خپل کلمی ته ونه وژی دغه راز ښاغلی یار محمد خان ما یار ښاغلی سلطمان محمد خان او ښاغلی محمد ایوب خان چه مهم اومخور کسان دی اونوی دملی عوامی گوند سره یو محای شوی دپولیسو تر نظارت لاندی نیول شویدی.

دحوت ۲۰: دپاکستان حکومت دسپینی ډیری او سیدو نکلی ښاغلی گلپاز او ښاغلی اکرم دبونو دپر له بسی چاودنو به وروستیو پیشوکی دلاس لرلو به الزام نیولی او بندی کپری دی بل خبر وایی چه دحوت به ۱۲ نیټه دکو هات به دره کی دپولیسو دافرادو به لوی قوړلی دملی مجاهدینو له خوا سختی ډزی شوی دی او دپاکستان حکومت ددغی بشی به اثر به دغه سیمه کی یوشمیر افراد نیولی دی.

د حوت ۴۱ : دمر کزی محکوم پښتونستان څخه را غلی خبر و نو د پښتو نستان دملی مشر خان عبدالغفار خان له خوا دغذا دنه خوړلو د اعتصاب د اضطراب نه ډک خبر تصدیق کړی او د پښور اردو ژبو جریدر اعتراف کړیدی چه دغه خبر د برښنا به شان په ډول محکوم پښتو نستان کی خپور شوی او د سختو هیجا ناتو باعث شویدی . د محکوم پښتو نستان ملی او اجتماعی ټولنو د لاهور دمر کزی زندان دمدیر تر دید په دروع بللی او په دی ترڅ کی می دا هم ویلی چه د محبس مدیر د خان عبدالغفار خان له خولی څخه د اعتصاب نه ډکه دتردید وینا هم جوړ کړیده نور خبر ونه وایې چه د پښور دمر کزی محبس دسیاسی محبوسینو یوشمیر سترو کسانو یو د احتجاج لیک پاکستانی حاکمانو ته سپارل او په هغه کی می ویلی دی چه که د پاکستان حکومت د خان عبدالغفار خان او د پښتو نستان دنورو سیاسی بندیانو په مقابل کی په خپله ظالمانه رویه بانندی نوی نظر ونکړی د پښتو نستان په زرگونه سیاسی بندیان به دنا محدودی لوړی په اعتصاب لاس پوری کړی په احتجاج لیک کی دا هم ویل شویدی چه د پښور دمر کزی زندان سیاسی محبوسینو هم داخطار په عنوان دیوی ورځی دغذا دنه خوړلو په اعتصاب لاس پوری کړیدی له بللی خوا د محکوم پښتو نستان په بیلو بیلو سیمو کی احتجاجی غونډی شویدی او د پښور دجریدو خبر وایې چه دغسی غونډی او مظاهری به دجوړ شوی پروگرام سره سمی وشی .

د حوت ۴۲ :- پښاغلی محمد افضل بشکېش د هغی مطبوعاتی وینا په ضمن کی چه د حوت په (۱۲) نیټه می وکړی وویل چه د لاهور په مرکز کی زندان کی د خان عبدالغفار خان اودده د لاسونو پیروانو دغذا دنه خوړلو له اعتصاب نه سخته اندیښنه او تشویش پیدا شویدی .

ده وویل چه د پښتو نستان د مشرانو او رضا کارو بندیانو په مقابل کی د پاکستان د حکومت او په تشدد او خشونت انتها ته رسیدلی او دا خبر دتو چه وړ ده دغه ډول اقدامات تر جوړ شوی پروگرام لاندی اجرا کبړی . ده وویل خان عبدالغفار خان ډیر سخت ناروغ دی او دغه ناروغی دده دغذا دنه خوړلو په اثر دوه چنده شوه او زیاتره د بیهوشی او کوما په حالت کی وی . ده وویل د پښتو نستان خلك سخت احساس کوی چه خان عبدالغفار خان او نور سیاسی بندیان ددی دملی نوامسیو دساتلو د باره قربانی ور کوی او په هیڅ صورت د پاکستان د حکومت دغه ظالمانه رویه د هغوی په مقابل کی زغملی نشی د پښور خبرونه وایې چه خان عبدالولی خان د خان عبدالغفار خان زوی هم دخپل پلار دضعف او دغذا دنه خوړلو خبر تصدیق کړیدی او په دغه مناسبت په دی وختو کی لاهور ته هم تللی ، له بللی خوا د پاکستان د حکومت جرایدو او اخبارونو ته اخطار ورکړیدی چه د خان عبدالغفار خان او ددی دملگرو د اعتصاب د مربوطو خبرونو له خپرو لو او دغه راز د احتجاجی غونډی د پښو له خپرو لو څخه په کلکه ډډه وکړی .

د حوت ۲۵- پدی ورځو کې د بنود سیمې دعوامی گوند اعلیٰ ناظم ښاغلی همزاد خان په مشرۍ د بنو په کلی کې یوه ستره جرگه شوی وه چه په دغی کې سیاسي علمی اودیني سترو شخصیتو گډه ونه کړی ؤ. جرگې د خان عبدالغفار خان او دده ملگرو له خوا د خوراک نه کولو د اعتصاب په موضوع باندې سخت تشویش او اضطراب ښکاره کړ او د پښتونستان د ملت په تیره بیا د سیاسي بندیانو په مقابل کې د پاکستان د استعماري حکومت د ښمنانه سیاست ښی و حشیا نه و باله او دغه حکومت ته ښی اخطار ورکړ چه که د پښتونستان د خلکو په مقابل کې پخپل سیاست نوی کتنه ونکړی خو ښی پښی به و شی او دغه مسؤلیت به د پاکستان د حکومت په غاړه وی .

د حوت ۲۹- د پاکستان حکومت پدی وختو کېښی د دیر دریاست دوه تنه اوسیدونکي چه دمردان د ضلع په تخت بهایي کې ښی د پوری د جوړولو په فابریکه کې کار کاوه د آزا دی غوښتنی په گناه نیولی او جیل ته ښی لیږلی دی بل خپدی چه د پاکستان استعماري حکومت دخدایي خد متگا رو دملی گوند خو تنه ستر شخصیتو نه په بیلو بیلو پلمو د سیاسي انتقام اخیستلو په غرض تر سخت فشار لاندی نیولی اودغه سلسله پخپل شدت روا نه ده .

د حوت ۳۰- د پاکستان حکومت سردار عطاء الله خان منگل چه د پاکستان د پارلمان غړی دی په ډاکه کې په روا نه اجلاسیه دوره کې گډون ته ندی پری ایښی . سردار عطاء الله خان منگل د خپلی قبیلې مشردی اوله غومیاشتو را پدی خوا د پاکستان حکومت تر سختی شکنجی او زجر لاندی نیولی دی پخوا د پاکستان حکومت دی د آزا دی غوښتنی د فعالیت به اثر بند کړی او دده ډول حقوق او قومی امتیا ذات ښی لغو کړی ؤ .

د ۱۳۴۲ کال د حمل د و هم :- د پاکستان حکومت د پاکستان اود پښتونستان ورځپاڼو او جریدو ته امر ورکړ پدی چه د پاکستان د پارلمان د غړی اود پښتونستان دملی عوامی گوند د لارښوونکی ارباب سیف الرحمن اود دغه گوند دیوه فعال غړی میا رضوان الله کاکا خیل د ویناؤ له خپرو لسو او اقتباس څخه بی ډډه وکړی .

د حمل ۳- د پښتونستان محلمی او وطن پرست شاعر ښاغلی همیش خلیل اود خدایي خد متگا رو دملی گوند مشهور مشر حافظ جسیم الدین اود خدایي خد متگا رود ملی گوند یو غړی د ښو په محبس کې په سخته ناروغی اخته شو پدی د محکوم پښتونستان ملی ډولنی لدغه کبله سخت تشویش او پریشانی ښکاره کوی دنو موده کسانو خپلوانو چه هر شومره د پاکستان د استعماري حکومت څخه وغوښتل چه د دغو کسانو معالجه ته پاملرنه وکړی او یا اجازت ورکړی چه دوی پخپل لگښت خپل علاج

وکړی خو د پاکستان جا کمانودغی غوښتنی ته دمنفی جواب ویلی نو لدی کبله ددغو دريو تنو وطن پرستو اوسیا سی بند یا نوژوند تر سختی خطری لاندی دی .

د حمل ۵ - دمرکزی محکوم پښتو نستان پښورخبر وائی چه دحوت په ۲۷ نیټه دمرکزی محکوم پښتو نستان د کرک د علاقی مربوط د نصرتی په کلی کښی دمولوی محمد علی په مشری ملی مهمه غونډه شوی وه چه په هغی کی ستر و شخصیت و او گڼ شمیر خلکو گډ ون درلود . دغو نډی شاملینود پښتو نستان د ملت په مقابل کی د پاکستان داستعماری حکومت له دشمنان نه روئی نه سخته کرکه ښکاره کړی او د پښتو نستان نور و خلکو ته ئی بلنه ورکړه چه په پوره یو والی دخپلو ملی حقوقو داخیستلو د مبارزی په لیا ره کی له هیخ ډول قربانی نه محان ونه سپموی او د پاکستان استعماری حکومت مجبور کړی چه د پښتو نستان دخلکو په ملی حقوقو اعتراف وکړی . دغو نډی حاضرینو د پاکستان له استعماری حکومت نه وغوښتل چه ژرد پښتو نستان ټول سیاسی بند بیان بی له کوم قید او شرط نه له استعماری بند یخا نوخخه خوشی کړی .

د حمل ۷ - د پاکستان حکومت بدی وختو کی د تنگی اوسید و نکلی مولانا محمد اکبر چه دخدا بی خدمتکار و د ملی گوند یو مشهور شخصیت دی د آزادی غوښتنی د احساساتو په گناه بندی کړی دی .

د حمل ۸ - بدی ورځو کی د اتمان خیلو دشو زود قبیللی د نمایندگانو، ملکانو په گډ ون په ارلک کی قومی ستره جرگه وشوه . جرگی د باجوډ په خاوره د پاکستان داستعماری حکومت تیری سخت وغندل او دهغه حکومت د تیر یو په مقابل کښی ئی تصمیمونه و نیول . بل خبر دی چه د شوزو د قبیللی یوی ډلی ملی مچا هدیو مونډی ته نودی د پاکستانی حکومت عسکری سرک په زیات واټن وران کړی اوله استفا دی نه وتلی دی .

د حمل ۹ - دحوت په ۳۰ نیټه غازی آباد ته نودی په لکړو کی ستره جرگه شوی وه چه په هغی کی عالمانو، مخورو اود صافو د قبیللی زیات شمیر افرا دو گډ ون کړی و . جرگه د قرآن کریم دخو آیتو په تلاوت د قاضی سمیع الله له خوا پرا نسته شوه وروسته ښاغلی ملک غلام جان گربز ښاغلی ملک دلاور خان ملک غنی خان میا لعل خان ، ملک میا علی ، ملک آدم خان او یو شمیر نورو قومی مشرانو په وارسره جذابی وینا وی وکړی چه د جرگی د شاملینو له خوا ئی تود هر کلی وشو . جرگی تصویب وکړ چه د پاکستان داستعماری حکومت د هر ډول تیر یو په مقابل کښی به په سرو مال مقابلو وکړی او تر هغه وخته پوری چه د پاکستان له استعماری حکومت د پښتو نستان د ملت په حقو حقوقو اعتراف ونکړی د پاکستان داستعماری حکومت په ضد به د دوی مبارزی په کلکه روانی وی .

د حمل ۱۰ - د شیخ بابا د دری، علینگار او چمر گنډ د خلکو لویو جرگه د عالمانو

ملکا نو او نمایندگانو په شمول د حمل په ۳ نېټه د چم-مرکنډ په سیمه کېنې شوی وه. شیخ عبدالمجید بشاغلی مسعود میا او نورو یوشمیر قومی مشرانو د خا وری څخه د دفاع او یووالی په باره کې جدا بې وینا وی وکړی او د پاکستان حکومت ته یې یو خطاره ورکړه چې که د آزاد پښتونستان په خاوره د خپلواکستان په تیر یو څخه لاس واخلي عواقب به یې ډیر وخیم وی، د جرګې شا ملیانو د قومی مشرانو د وینا تودهر کلمې وکړې او په پای کې یې د رایو په اتفاق د پاکستان له حکومت څخه وغوښتل چې د پښتونستان ټول سیاسي بند یان ډیر ژر بې قید او شرط خوشی کړي او د پښتونستان د خلکو په حقوقو اعتراف وکړي.

د حمل ۱۲ - د پېښور د ضلع مربوط د قومی مشرانو غونډه د بشاغلی محمد افضل بشکین په ریاست د حمل په ۲۲ نېټه شوی وه چې په هغې کې د مرکزي محکوم پښتونستان اوسنی بجرانی حالات تر غور لاندې ونيول شول په دغه غونډه کېنې د پښتونستان دستر مشر خان عبدالغفار خان په صحیح حال او د دوی او د هغوی د ملګرو سره د پاکستانی حاکمانو په روپه سختې خواشیني او تشویش پېښکاره کړی شو همدغه راز غونډې د پاکستان څخه وغوښتل چې د هغه قید ون ژر لری کړي د میا رضوان الله کاکا خیل په گر مخید و او وینا و ایشودل شوی دی. د غونډې شاملیو نه په ملی مشرانو د دغه ټول قیدونه ایشودل د دمو کراسی او بشري حقوقو په ضد یو عمل بللی او په هغه یې اجتماع کړیدی غونډې د حافظ سیم الدین دستختی ناروغی له کبله چې د ملی عوامی گوند یو مشر دی او د پاکستان په مجلس کېنې نامناسبه روپه ورسره کېنې احتجاج وکړ او د پاکستان له حکومت څخه یې وغوښتل چې ډیر ژر هغه له مجلس څخه خوشی کړي غونډې د پاکستان له حکومت څخه وغوښتی دی چې د پښتونستان ټولو سیاسي بند یان بې قید او شرط ډیر ژر خوشی کړي.

د حمل ۱۳ - د شیخ بابا په زیارت کې د نمایندگانو مشرانو ا یو شمیر زهرا تر خان زادگانو او شینوارو په گډون مهمه جرګه شوی وه دغه جرګه د قرآن کریم د خوایتو به تلاوت د مولوی گل منان خان له خوا پراستله شوه بیا قومی مشرانو مهمی وینا وی وکړی او د پاکستان له استعماری حکومت څخه وغوښتل چې ډیر ژر د پښتونستان د ملت په حقو حقوقو اعتراف وکړي او د پښتونستان دستر مشر خان عبدالغفار خان او نور سیاسي بندیان راخوشی کړي د پاکستان حکومت په مجبسونو کېنې د بندیانو سره د ناوړه روئې نه وانه ونی او د هغوی د صحیح حالت د خرابی مخه ونه نیسی نو بیا به د دغی سیمې دستخت بجران مسئول خپله د پاکستان حکومت وی او د هغه خطرناک عواقب به خپله د دوی په غاړه وی. جرګې په دغه گوټ کې د خپلی آزادی د لاس ته راوړلو په لیاره د خپل قیام دوام بیا تائید او تصویب کړی.

د حمل ۱۴ - د موسی خیلو په علاقې پوری مربوط په غنم شاه کې د حمل په ۲۲ نېټه

یوه مهمه جرگه شوی وه چه به هغی کئی دموسی خیلو دقبیلی مشرانو ، مخور او ډیرو وگړو گډون کړی ؤ ښاغلی ملک تاج محمد خان او ملا میرام گل د جذابو وینا و په ترڅ کی د پاکستان حکومت ته اخطار ورکړ چه د مو مندو خلک به د خاوری دآزادی دساتلو او دخپلو محکو موورونو د خلاصو لو په لپاره کی هڅه ډول قربانی ونه سپموی دجرگی شاملینو دپښتونستان له سیاسي بند یا نو په تیره بیا د پښتو نستان د لوی مشر خان عبدالغفار خان سره د پاکستان د حکومت ددښمنی له روی نه سخت تشویش ښکاره کړ او دنوموړی حکومت څخه ئی وغوښتل چه ډیر ژر دپښتو نستان ټول سیاسي بندیان خوشی کړی جرگی یو محل بیا دا خبره تا ئید کړه چه د پاکستان د د اقداماتو په ضد به خپلی ملی مبارزی ته د وام ورکړی ،

دحمل ۱۶- دحمل به اوو مه نیټه دنو ښار په سیمه کی دتکستایل ملز د سرحد دکالونی دنساجی دکار خاننی یوزیات شمیر کار گرو دهغی فابریکی د حکامو د ناوړی رویی په اثر په عمومی او غیر محدود اعتصاب لاس پوری کړی دی او دغه فابریکه ددغه اقدام په اثر بیخی له فعالیت نه پاتی شوی ده . خیر داهم وائی چه پاکستانی مامورینو د پښتونستان له اجیرانو سره ډیر ددښمنی رویه غوره کړی او هغوی ئی له ټولو حقوقو څخه محروم کړی دی . دغه راز له شو میاشتنو راپه دی خوا یوشمیر زیات پښتونستانی کارگرانو په بیلو بیلو پلمو له فابریکی نه ایستل شوی دی او دهغوی په هغای پاکستانی کارگران گمارل شوی دی غومیاشتی پخوا دهمدغه ډول اقداماتو په اثر دپاکستانیا نواو پښتونستانو تر منځ په دغی فابریکه کی سخته نښته وشوه چه په نتیجه کی یوشمیر پښتونستانیان دپاکستانی حکامو له خوا بندیان شول خیر داهم وائی چه دپښتونستانی کارگرانو مشرانو له جملی څخه شپږو تنو دحمل له نیټی څخه دلورنی په اعتصاب لاس پوری کړی دی او دغه راز ئی په جیل کی هم دخپل اعتصاب ته دوام ورکړی دی . داعتصاب کونکو له جملی څخه ددوونو صحیحی حالت ډیر وخیم دی او دپاکستان حکومت ددغه حالت په اثر مخصوص او عسکری تحفظی ترتیبات فیولی دی .

دحمل ۱۷- د پاکستان حکومت په دی وختو کی د پښتونستان یو قومی مشر ښاغلی عجب خان دآزادی غوښتنی د فعالیت په گناه تر نامعلومی مو دی پوری له وطن نه جلا کړی او د بنوله ضلع نه ئی ایستلی دی دغه راز د پاکستان حکومت ښاغلی عبدالله پاچا ته چه د محکوم پښتونستان یو سیاسی او روحانی شخصیت دی اخطا ورکړی دی چه په غوندو او مظاهرو کی له گډون او په سیاسی او ملی مسئلو کی درابو له ورکو لو څخه ډډه وکړی . دمخالفت په صورت کی به سخته سزا ورکړه شی ، بلخبر ائی چه د پاکستان حکومتی مقاماتو دمرکزی محکوم پښتونستان

د پولیسو ادارې ته امر ورکړې پدې چې د ادیبانو او شاعرانو د نامنو یس یو فهرست د هغو د خطو نوله نمونې سره ترتیب کړي او په راولپنډۍ کې یې دغو مقاماتو ته وسپاري چې هغه اقدامات عملي شي چې د دوی په ضد د بنديې د حالت په باب په نظر کې دی .

د جمل ۱۸- ارباب سیف الرحمن د پاکستان د پارلمان غړې پدې وړخو کې د پارلمان په یوه غونډه کې ویلي دي چې د پښتونستان د پرزبانت مشران د پاکستان په محبسونو کې په اسفناک حال سره ژوند کوي او د هغه تشدد په اثر چې له دوی سره د پاکستان د حکامو له خوا کېږي د ډیر وژوند له خطري سره مخامخ شویدی .

ارباب سیف الرحمن ویلي دي چې هغو میاشتمې پخوا د پارلمان ۱۰۶ غړي و سپارښت لیک لاس لیک کې چې غوښتنه کوي د پښتونستان سیاسي بنديان دی ډیر ژر د محبسونو څخه خلاص کړي شي او ضبط کړي شوی جا پیدا دونه دی بیرته ورکړي شي خو د پاکستان حکومت لاس او سره پورې دغې غوښتنې ته مثبت جواب ندی ویلي دغې رویې ثابتې کېدې چې د پاکستان حکومت د پارلمان د اکثریت غوښتنې ته اعتنا نه نلري او د پاکستان پارلمان دغه حکومت په نظر کې څه اهمیت نلري ارباب سیف الرحمن د پښتونستان د خلکو په مقابل کې د پاکستان حکومت له روی نه شکایت وکړ او د یو یونټ په پروگرام باندې یې د تبصرې په ترڅ کې ویل چې د پښتونستان خلک د یو یونټ سره سخت مخالف دي خو د پاکستان حکومت دوی د تشدد په وسیله د یو یونټ منلو ته اړ کوي .

د جمل ۲۰- له مرگرمحکوم پښتونستان پېښور خبر وائی چې د پاکستان حکومت د اړوند خوند د کلې د خدایې خدمتگارانو د گوند ستر شخصیت ښاغلی محمد اعظم خان پدې کې پدې بل خبر دی چې په دې وختو کې د مومند و د باری په سیمه کې دملی عوامی گوند ریس ښاغلی محمد بشیر خان په داسې حال کې چې د واده سترگی یې لږ ندی شوی دی له بند نه خوشی شوی دی .

د جمل ۲۵- په دوو ضلعو پېښور او مردان کې د پاکستان د تمزیراتو دقانون یوسل او غلورځلو پښتمه ماده پدې وختو کې د یو اوږدې مودې د باره د پاکستان د حکومت له خوا نافذ شویده ددغې مادې په نافذیدو هیڅوک او ټولنه حق لري چې د حکومت د سیاست پر ضد احتجاج وکړي یا وینا او مظاهره وکړي که څوک تخلف وکړي پولیس اختیار لري چې د اشخاصو نیو او وگړو او حتی د ټوټه اقدام وکړي د پېښور نه راغلی خبرونه وائی چې د دغه تصمیم د نیولو علت د هغې سیمې د سیاسي حالاتو په اوسني بحران سر بیره دهغه درې ورځنې سیاسي او ثقافتی پروگرام د تطبیق کېدو مخه نیول دي چې د پښتونستان دملی مجاذله خوا طرح شوی دی او دهغه د اجرا کولو د باره د پاکستان د سیاست پر ضد دغو نډه مظالم او وینا وکولو د باره پراخه ترتیبات نیول شوي و ددغه پروگرام د اجرا کولو محای د پېښور شاهي باغ او که د پاکستان حکومتی مقامات یې منع کړي د مردان د پبلک بلوک ټاکل

شوی و او په دغو مراسمو کې د گڼه یون کولو د پاره د لویدیز او ختیز پاکستان یو شمیر ستر کسان لکه، مولانا بها نی شیخ مجیب الرحمن ښاغلی محمود الحق عثمانی ښاغلی محمود علی قصوری هم بلل شوی و و په دغه درې ورځنی تقافتی پروگرام کې چه د اپریل له ۲۱ نیټې څخه ۲۳ نیټې پورې دوام کاوه د مشاعرو کول درام ښودل ، موسیقي ملي اتن او د پښتو نستان نوری تقافتی جنبی هم په نظر کې وی عملی شی .

د حمل ۲۷ - د حمل په ۲۳ نیټه د پاکستان اتو جتو الوتکو د مته شه او جان خان ډبرې په کلمیو باندې څو ساعته پرله پسې بمباری او ډزی و کړی د دغه خواشینې تیری د تلقاتو تفصیل لار او سه پوری ندی راغلی .

بل خبر وایي چه د دغی اسفنا کې پېښی نه وروسته د سالار ز و خلکو په ډنډو کسی می مهمه قومی جرگه و کړه او تصویب می و کړ چه دخپلی آزادی او خاوری د ساتنی د پاره د دغو تجاواز کسارانه حرکاتو په مقابل کسی مؤثر اقدامات و کړی .

د پېښور اومردان په دوو ضلعو کې د پاکستان د تعزیراتو د ۱۴۴۰ مادی دخپلیدو په اثر د محکم پښتو نستان دخلکو احتجاج روان دی .

د پاکستان پارلمانی غړی و مولانا مفتی محمود او ارباب سیف الرحمن د پارانلمان غونډی ته چه په ډاکه کې روانه ده شکایت کړیدی او په گډه سره می پیشنهاد کړیدی چه باید ژر تر ژره د پاکستان حکومت مجبور کړی شی چه په دی سیمه کې د نوری مادی له چلولو نه لاس واخلي په دغه پیشنهاد کې ویل شویدی چه د پاکستان حکومت دغه اقدام په ښکاره ډول سره ښمی چه د پاکستان حکومت د دیمو کراسی په ضد او د پښتو نستان دخلکو د حقوقو د منځه وړلو پروگرام په دقت او کوشش سره تراچرا او تطبیق لاندی نیولی دی .

د حمل ۲۸ - د مردان او پېښور پی په دوو ضلعو کې د ۱۴۴۰ تمزیری مادی دانفاذ په ضد د محکوم پښتو نستان دخلکو د احتجاج په شدت سره دوام لری او د دغی سیمې د بېلو بیلو گونډو یو شمیر شخصیتو هم دغه اقدام سخت غندلی دی .

د پېښور رپوټ وایي چه د پاکستان حکومت د مرکزی محکوم پښتو نستان په سیمه کې د ملی عوامی گوند سرمنشی او د پېښور د ضلع په سیمه کې د دغه گوند اعلی ناظم ښاغلی محمد افضل بنگش او دغه راز د کلی او سیدو نکي ښاغلی محمد احمد ښاغلی حمید الله کرنیل منان، ښاغلی دلاور او ښاغلی هتم ته چه د سیاسی او تقافتی درې ورځنی ستر پروگرام په ترتیب کې بی کوشش کاوه سخت اخطار ور کړی دی چه که له خپل فعالیت نه لاس وانه خلی بند یان به شی .

هنه وخت چه د پاکستان عسکری قواؤ د حمل په ۲۵ نیټه په گنګ غونډی نومی کلی باندی تیری و کړی دوی او د سالار زود ملی مجاهدینو تر منځ سخته نښته وشوه

او پاکستانی قواوی دغو ساعتو نښتی په نتیجه کی شاتلملو ته مجبوری شوی د باجوړه رپوټ وایسی چه پاکستانی قواوی په ښارکسی د پاکستان د تو بخوانی له خواتقو په شوی او پاکستانی چه الو تـکـو د گنگک او جرگو په کلیو باندی به پـا رـی وکړی.

د پاکستان حکومت د اطلاعاتو او پولیسو اداری دهغو کسانو د نومونو د لاس ته تر تریب سختی بوختی دی چه په پښتو نستان کی د پاکستان د حکومت د سیاست په خلاف په تیره بیا د پاکستان د تعزیراتو د ۱۴۴ ما دی انفاذ په ضد فعالیت کوی د پشپور رپوټ وائی احتمال لری چه زر به په محکوم پښتو نستان می ولې اوردی گرفتاری وشی.

د حمل ۳۱ - د هغی تبعیضی رویی له مخی چه د پاکستان د حکومت له خوا د پښتو نستان له خلکو سره کپیری له بنخلو و زرو تنو نه زیات د پښتانه کارگران له کار گاو او فـا بریکو نه ایستل شو یـدی او ورځ به ورځ د بیکارانو شمیر زیاتیدری.

د خان عبدالغفار خان زوی او د مرکزی محکوم پښتو نستان دملی محاذ مشر خان عبدالولی خان دوینسا په ضمن کی ویلی دی چه د پشپور او مردان په دوو ضلعو کی ۱۴۴ مادی انفاذ پښتی چه د پاکستان حکومت غو اړی زمونږ ملی او سیاسی تنظیم له منځه یوسی او موږ له ټو او بشری حقو و خڅه محروم کله . ده ویلی دی چه د حکومت له خوا د پښتو نستان له خلکو سره له هر وخت نه زیاته بی عدالتی او تشدد کپیری د پشپور رپوټ وائی چه قوی احتمال شته چه د محکوم پښتو نستان په ټولو سیمو کی د پښتو نستان د خلکو د باریدنې په اثر د پاکستان د حکومت له خوا دغه ډول تعزیراتی قوا نین نافذ شی .

د ثور لمړی :- د محکوم پښتو نستان یوه ملی مهم شخصیت ښاغلی محمد افضل بنگش ویلی دی چه د پاکستان حکومت تل د پښتو نستان د ملت مطالبو ته په به اعتنایی سره کتلی دی او غوږې می کوږی نیولی دی . د دوو ویل په داسی حال کی چه د پاکستان په بند پځانو کښی د پښتو نستان د یو شمیر سترو کسانو ژوند له خطر سره مخامخ دی او د پښتو نستان خلک په مسلسل ډول د پاکستان له حکومت خڅه غو پښتنه کوی چه دغی حیاتی موضوع ته پاملر نه وکړی . د پاکستان حکومت برعکس د پښتانه په مقابل کی خپل تشدد زیاتوی . محمد افضل بنگش دا هم وویل چه د دیره اسمعیل خان د محبس رپوټونه وائی چه ښاغلی حسین بخش کوثر هم سخت ناروغ دی او په داسی حال کی چه دده ژوند له خطر سره مخامخ دی د پاکستان د حکومت له خوا د ده علاج ته پاملرنه نه کپیری او دغه راز د هغه خپلو انو ته اجازه نه ورکوله کپیری چه په شخصی مصرف سره دده علاج ته اقدام وکړی .

به ذمه غوری کبھی دسمت دنوی فابریکی یوه منظره

دوکتور پنهان بزرگه کتبی دوشی استوار خواجه

د ثور ۳ :- د پاکستان حکومت د حمل په ۳۱ نیټه د بنو په ضلع کې د پاکستان د تمز یراتو ۱۴۴ ماده نافذه کړې ده . د دغی مادی د انفاذ په موجب له پنځو تنو نه زیات خلک نشی سره را غونډی او وسله هر ډول چه وی در اودل ئی در نده گناه گڼل کېږی . دمر کزی محکوم پښتونستان دا دریمه ضلع ده چه دغه تمز یراتی ماده به هغه کی نافذه شویده .

د ثور ۳ :- د پاکستان حکومت د پښتو ژبی مشهور شاعر او دملی عوامی گووند ستر مشر پښاغلی شاد محمد میږی بندی کړیدی . د پښاغلی میږی د بندی کیدو علت په غونډو کی د حماسی شعرونو اوستل او دغه راز دده ملی قعالت بندو دل شویدی . خبر دا هم وایی چه د پښتو ژبی بلی شاعر حافظ زیارت خان چه دعوامی گووند فعال غږی دی هم به همدی علت د پاکستان د حکومت له خوا قبول شویدی .

د ثور ۴ :- د پاکستان حکومت د مر کزی محکوم پښتونستان د کوهانته په ضلع کسی هم ۱۴۴ تغذ یراتی ماده نافذه کړې ده ، د دغی ما دی به موجب له پنځو تنو زیات نشی کولای چه سره یو محای شی او د حکومت د سیاست په ضد مظاهره او یا اجتماع وکړی . د پښور ، مردان او بنو په ضلعو کی د دغی ما دی د انفاذ خبر پخوا خپور شویدی او دهغی به ضد د پښتونستان د خلکو احتجاج رو ان دی . د سرحد د جمعیت العلمی رئیس مو لینا سید گل باد شاه دیوی وینا په ضمن کی د پاکستان د حکومت دغه اقدام سخت غندلی دی او غو پښتنی ئی دی چه دغه حالت ته خاتمه ور کړه شی .

د ثور ۵ :- د خان عبدالغفار خان زوی خان عبدالولی خان چه له خپل پلادرسره ئی د پاکستان په محبس کی کتلی دی د ثور په لمړی ورځ ئی په لاهور کی په یوه مطبوعاتو مرکه کی وویل چه زما پلار صحی حالت د طبیی بر ستا دی او تدا وی د نشتوالی له کبله دیر خراب دی .

ده وویل چه د خان عبدالغفار خان پښی پښیدلی او له هغه سخت درد چه به خپلو زنگنو کی ئی لری ډیر به تکلیف دی .

خان عبدالولی خان وویل چه زما د پلار د بند مو ده د حمل له ۲۰ نیټی نه د ۶ میاشتو لپاره نوره هم اوږده شویده . خان عبدالولی په یوه لیکل شوی ابلاغیه کی چه په نو مورزی مطبوعاتو مرکه ئی وویل شوه ویلی دی چه زما پلار خان عبدالغفار خان ته د تیر کوچنی اختر په ورځو کی اجاره نه وه ور کړی شوی چه دا اختر لمانځه په جماعت کی گڼون وکړی نو له دی کبله ئی دردی ورځی دنه خوړلو په اعتصاب لاس پوری کړی . خان عبدالولی خان به خپله مطبوعاتو مرکه کی داهم وویل چه خان عبدالغفار خان د آزادی دلاری یو ډیر پخوانی دخو کلو مجاهد دی ده ۲۸ کاله په بندی خانته کی تیر کړییدی چه له هغه نه ئی دهند د نیمی قاری له ویشلو نه وروسته نهه کاله د پاکستان په بند یخا نو کی تیر کړیدی .

خان عبدا لولئی خان وویل زما پلار دروحي قوت او نه مغلو بيدونکي روحي له کبله ډير شهرت لري ده دا هم وو يېل امکان لري چه دخان عبدالغفار خان جسم ضعيف او کمزوري کړي خودده روحيه او مفکوره له منځه نشي وړای، خان عبدالوالی خان داهم وویل نو زه له ټولو هغه کسانو چه غو اړی . زما د پلار جسم کمزوری او دده روحيه له منځه یوسي غواړم چه له خپلو کوبشيو نو څخه لاس واخلي بايد له خان عبدا لغفار خان سره داسی معامله او رو به ونه شی لکه د یوه هغه چا سره چه کيږي چه مقصدی وړک وی . خان عبدالغفار خان هغه څوک دی چه دنظامی قانون په تیارو ورځو کی دده په زرگو نو ملگری به رضا کارانه ډول بند یغانی ته لاول ځینو ملگرو می خپله منقول او غیږ منقول دارائی له لاسه ورکړی او ځیني نورمی په زند ان کی مړه شول خو دوی له خپل تصمیم څخه ندی پینځا نه شوی او دپښنی غوښتنی ته می هڅه نه وه کړی .

د ټور ۸: - پناغلی شیر محمدخان مری بلوڅ چه د پښتو نستان یو آزادی غوښتوونکی مجاهد دی د حمل په ۳۱ نیټه د سند مر بوط په نواب شاه کی د پاکستان د حکومت له خوا نیول شوی او د پیښور عمومی بند یخا نه ته لیږل شوی دی. دی تیر کال داگست په میاشت کی له جنوبي محکوم پښتو نستان نه په شپنی محکوم شوی او خو ورځی وروسته بندی شو پداسی حال کی چه څو هفتی دده له خوشی کید ونه وی تیری دادی یو محل پیا په سند کی د آزادی غوښتنی دفعا لیت او د پاکستان د حکومت په سیاست بانندی د انتقادی وینا و په الزام بندی شوی دی، خبر وای چه شیر محمدخان مری به خصوصی محکمی ته محول شی چه دهغه جریان پوره پت دی . لکه چه معلومه شویده تر اوسه پوری په زرگو نو تنه پښتو نستاننی په دغسی خصوصی او پتو محکمو کی داوږدی مودی په بند او سختو مجازاتو محکوم شوی دی او د پاکستان په بندی خانو کی تر سخت فشار او شکنجو لاندی تیر وی .

د ټور ۹: - د پاکستان حکومت د باجوړ په خاوره بانندی د حمل د ۲۳ او ۲۵ نیټی د زره درد ونکی بمباری نه وروسته باجوړ خاوری ته د هر ډول خوراکي او د اغوستلو دشیانو او دژو ندانه دنورو اړتیا و دشیانو صادر ول سخت منعه کړیدی او په دی ترتیب سره می باجوړ ، اقتصادی محاصره کړیدی . د باجوړ رپوت وای می چه همدغه راز د پاکستان حکومت د محکوم پښتو نستان خاوری ته د باجوړ دخلکو په تیره پیا دسالار زورو تنگ منعه کړیدی او هغه څوک چه په محکوم پښتو نستان کی ولیدل شی بندی او محبس ته استول کيږی دغه شان دمرکزی محکوم پښتو نستان پښو ر یو خبر دی چه وائی د ټور په ۲ یعنی د اپریل په ۲۳ نیټه چه دقمه خوانی د شهیدانو له کالیزی سره مصادفه ده د پاکستان د حکومت له خوا خلکو ته اجازه ونه کړی شوه چه به دله ایز ډول د شهیدانو په مزار او یادگار د گلو گیلې کیدی او دوی به احترام ملی غونډه وکړی خیر داهم وای چه خلک په انفرادی ډول د پښتو نستان د ملت د آزادی

د لیاری دهنو د فداکارو و میړنو مزار او یادگارته لامل اود دهنوی به یادگار می دگلو کیدهی کیشوری چه به هنی کښی به جلی ډول ژوندی دی وی پښتو نستان جمله لیکل شوی وه د پاکستان د حکومت پولیس به دغه نسبت د پاکستان د حاکمه مقاماتو له خوا تر سخت هتاب او تو بیخ لاندی نیول شوی دی. د پښتو رپوت وائی چه د اپریل به ۲۱-۲۲ او ۲۳ نیټه د آدم خیلو په دره بهادر کلی او پاسنی ته کالی کښی به دولتی ودانیو د شیبی له خوا جمله شوی وه او د پاکستان حکومت د دغو سیمو یوشمیر ستر شخصتونه به دغو پښتو کښی د لاس لرلو به الزام تر استنطاق لاندی نیولی دی.

د ۱۰ ژور ۱۹۰۰ - د حمل به ۲۵ نیټه د محمود خیلو د سیمی به نوری کلی کښی یوه لوی جرگه شوی وه چه به هنی کښی عا لیا نو، مخو رو، ملکانو او به زر گو نو تنونو رو خلکو گډون کړی و .

جرگه د قرآن شریف دغو آیتونو به لوستلو پرانیستل شوه او وروسته له هغه ملک نعمت الله، ملک اسمعیل خان او مولوی حبیب الله د پښتو نستان د خلکو د زیات یو والی د لزوم به باره کښی جنابی و بناوی و کړی مولانا دیندار د پاکستان به بندی خانو کښی د پښتو نستان د لوی مشر خان عبدالغفار خان او به زرگو نو ورو سیاسی بندیانو اسفناک او دخواشینی و دحالت بیان کړی د جرگی غږ بودرا یو به اتفاق تصویب و کړی چه د پښتو نستان خلك خپلی ملی مقصد ته درسیدو تر وخته پوری خپلی ملی مجاهدی تر پخوا زیاتمی کړی او د پاکستان له حکومت څخه می وغو ښتل چه د پښتو نستان د ملت به مقابل کښی به خپل سیاست بیا کتنه و کړی او د پښتو نستان د ل سیاسی بندیان بی کوم قید او شرط نه خوشی کړی .

د ۱۱ ژور ۱۹۰۰ - د چهار سدی د سیمی مربوط دجو نگر کښی د کلی اوسیدونکی ښاغلی مردان اودغه راز داشنفر اوسیدونکی ښاغلی عبدالغفور خان چه دواړه د پښتو نستان تخلمی او حساس شاعران دی د آزادی غو ښتنی د فعالیت به گناه د پاکستان حکومت له خوا بندیان شوی دی .

د ۱۲ ژور ۱۹۰۰ - د سردار عطاو الله مینگل اودده د بلار میرر سول بخش به گر فتاری بسی د بلوڅو خلور تنه نور ستر شخصیتونه ښاغلی عبد الکریم ، ښاغلی محمد یعقوب ښاغلی حسن جان او ښاغلی حمزه خان هم د پاکستان د حکومت له خوا بندیان شوی دی د کویتی رپوت وائی چه د دغی سیمی حالات ډیر وخیم دی او د پاکستان حکومت دهنی د کنترول به غرض د کویتی امنیه قوماندانان قلات ته لاینی دی او زولدی د بلوڅو یوزیان شمیر خلك تر استنطاق او تعقیب لاندی نیولی دی .

د ۱۳ ژور ۱۹۰۰ - به دی وختو کښی دیو شمیر سیاسی بندیانو صحت ز ښت ډیر خراب شوی او د پاکستان د محبسونو حاکمانو هم به دغه حقیقت اعتراف کړی او یو شمیر لوی ملی او گو ندی کسان می د دیره اسمعیل خان او کمپبل پور له محبسو نو څخه

د پښتو د مرکز او ولا هور مجسو نو ته لږ د ولسي دي . خبر داهم وایي چه د پښتو معروف ادیب اود رهبر دمچلي مد یر بشا غلي میر مهدي شاه مهدي د زده به ناروغي او بشا غلي حسین بخش کو تر دامما به سخته ناروغي اخته دی اود پاکستان دمجسو نو حاکمان ددوی دخپلوانو داغوشته رد کي یده چه دوی ته اجازه ورکړه شي چه به خپل لکښت ددوی معالجه وکانه دی .

د ۱۵ نوږ - د پاکستان حکومت د بلوڅو دمینگلو بشا غلي محمد عمر خان د آزادي غوښتنی د فعالیت به اثر بندی کړیدی . خبر داهم وایي چه به جنوبي محکوم پښتونستان کی داغچکزو د بیلو بیلو قبیلو یوشمیر مخور د پاکستان د حکومت له خوا د آزاد دی غوښتنی د فعالیت به گناه بنديان شويدي .

د ۱۷ نوږ - هغه وخت چه د نوږ په ۱۰ نیقه د پښور اوسیدونکی د پاکستان یوه عسکری ټولگی چه د فورسلاوپ به د پښته کی به تمرین بوخت ؤ یوشمیر ملي مچا هدینو دهغه تلفون منزری دخلور نیم سو متر به مسافه له منځه وړیدی چه دهغه له مرکز سره می د عسکری ټولگی ارتباط ټینګ کړی ؤ . خبر داهم وایي چه دغه پښه د عسکری مقاماتو دا اضطراب باعث شوی اود ماشو د کلی یوشمیر کسان د پاکستان د حکومت له خوا به دغه گناه بنديان کړیدی او یوشمیر نور می تر نظارت اواستغطاق لاندی نیولی شويدي .

د ۱۸ نوږ - په محکوم مرکزی پښتو نستان کی د باجوړ به تیره بیاد سالارزو دخلکو د گرفتاری دپاره د پاکستانی پولیسو اقدامات به کلکه روان دی او تر اوسه پوری په پښور کی د باجوړ اوالس تنه افراه بنديان شویدی . خبر داهم وایي چه د پاکستان د حکومت له خوا د باجوړ دخلکو اقتصادي محاصره د پخوا به شان دوام لری اود هغی د تطبیق به غرض می دمومندو خاوری ته د حیاتي ضروریاتو صادر بدل هم منع کړیدی .

د ۱۹ نوږ - د هندو باغ دمربوطو سیمه اوسیدونکی بشا غلي ملک با تل خان بشا غلي ملک منبک خان، بشا غلي ملک کارو خان بشا غلي میری خان او څلور تنه نور د پاکستان د حکومت له خوا به هندو باغ کښی د آزادي غوښتنی د تمایل به گناه تر نظارت لاندی نیول شویدی دغه راز د کان مہترز می اوسیدونکی بشا غلي ملک شیرجان کا کړی د پاکستان د حکومت له خوا د آزادي غوښتنی د احساساتو به گناه بندی شويدي بل خبر وایي چه د لور لایي د جمعیت العلماء رئیس بشا غلي مولوی عبدالکریم دملي جذابو خطا بو به اثر لور لایي کښی د پاکستان د حکومت له خوا بندی شويدي .

د ۲۰ نوږ - د پښور داخبارو د رپوټ سره سم د پښتونستان د پښتو ژبی ستر ادیب اوسياسي نامتو شخصیت بشا غلي محمد اجمل خټک په دی وختو کښی د پاکستان به بندیخانه کښی د قلیچ په ناروغي اخته شوی . دی بخواد پاکستان به جیل کښی د دماغ دخلل د ناروغي اود سږی به تکلیف اخته شوی ؤ

په دی سلسله بل خبر دی وای چی په کوپته کی دعوامی گوند دوتنه بخوانی غږی دپاکستان بی مقاماتو له خوا نیول شویدی او دزیاتو تحقیقاتو دپاره لاهور ته لیږل شویدی . دکوپته سیاسی ټولنو دسیاسی شخصیتو د بندی کیدو په باب کی دحکومت سیاست سخت غندلی دی .

دټور ۴۳ :- خان عبدالولی خان دپښتونستان دستر مشر او ملی لارښوونکی خان عبدالغفار خان زوی دټور په ۱۷ نیټه په لوی مطبو عا تی وینا کی وویل د خان عبدالغفار خان هلالیت په خیر پسی خیر راورسید چه دپښتونستان یوشمیر ټور سیاسی شخصیتونه هم دپاکستان په جیلونو کښی سخت ناروغ دی څرنگه چه خان عبدالولی خان ویلی دی دگل آباد ښاغلی یارمحمد خان اودهوتی ښاغلی مهردل خان دستختی ناروغی په اثر دپښور له بند نه دلاهور بندی خاننی ته لیږل شویدی . ښاغلی اجمل خټک چه دخطر ناکی ناروغی په حالت د دیره اسمعیل خان له بند نه دپښور بندی بخانی ته لیږل شوی دی په گوزن اخته دی . دغه راز ښاغلی غلام رسول خان او خوتنه نور بندیان د ناروغی دستختی په وجه پښور ته بیول شویدی . ارباب عطاءالله خان ، محمد زرین خان او ښاغلی محمد اسرار خان له یوی اوږدی مودی راپدی خوا دناروغی په بسترو کی پراته دی . ده ویل ددیره اسمعیل خان په جیل کی دسیاسی بندیانو صحی حالت دپښتونستان دټولو خلسکو دتشویش باعث شویدی او په تیره بیا دپاکستان په بیلو بیلو جیلونو کی دشپږو تنو سیاسی بندیانو له وفات نه وروسته دغه تشویش زیات شویدی . خان عبدالولی خان ویلی دی چه د خان عبدالصمد خان اڅکزی په باب کی هم دغه ټول اطلاعات را رسیدلی دی . ده دپښتونستان دمشرانو او خلسکو په مقابل کی دپاکستان دحکومت رویه دخواشنی ووللمه او وی ویل چه دپښتونستان د خلسکو گناه داده چه دپاکستان له حکومت څخه غوازی دملی مسئلو په باره کی دوی ته درایو ورکولو حق ورکړی شی . ده دپاکستان له حکومت څخه غوښتنی دی چه باید دپښتونستان ټول سیاسی بندیان بی له کوم قید او شرط څخه له بند نه خوشی شی او دوی جا یادونه بیرته ورکړی شی .

دټور ۴۴ :- په دی وروستنیو وختو کی دپښور دضلع او تحصیل مربوط و مومندو په سیمه کی سخت بحران پیدا شوی او دپاکستان حکومت تراوسه پوری ددغه سیمی شپيته تنه دستر کسان بندیان کړیدی . ښاغلی احمد جان ، حاجی خان محمد خان ، ښاغلی طلا محمد جان ، ښاغلی عبدالرحیم ، ښاغلی اکرم الله . ښاغلی ملک عمران ، ښاغلی سلیمان ، ښاغلی محمد ، ښاغلی سید حمید رشاه او ارباب محمد اسمعیل خان په دغه جمله کی شامل دی . خبر داهم وایر چه تراوسه لاهم په دغه سیمه کی دگرفتار یوسلسله روانه ده .

دټور ۴۵ :- دپاکستان حکومت په دی وختو کښی دچکی دکلی اودهغه دخوا وشا دکلیو څه دپاسه پنځوس تنه په دی گناه نیولی چه ددولتی ودانیو دسپڅلو او پر

بولیسو باندی دحلمی په پیښو کی بیلاس درلود . بلخیر دی چه د بخشالی د کلمی دجومات امام اوشاغلی دوست محمدخان چه دخدایی خدمتگارو دملی گو ند یو فعال غړی و د پاکستان حکو مت دخپلوا کی غوښتلو په گناه بندیان کړیدی .

دټور ۳۶ : - بهدی ورغو کی دملا کیشر در به زیارت کی دشاغلی خونجا نغان به ریاست اودشاغلی خان صاحب په اتمام یوه لویه جرکه شوی وچه په هغی کی دوزیرو دمحمود خیلو دقبیلی مشرانو اووگړو لوی ټولنی کړی و ، جرکه د قرآن کریم دخو آیتو به تلاوت دمو لوی میر صاحب خان له خوا پرانسته شوه او وروسته له هغه یوشمیر شاعرانو اولیکوالو خپل اشعار او مقالی و او ستلی چه د حاضرینو د توجه اواستقبال وړ وگرزیدی جرگی د پاکستان له حکومت نه وغوښتل چه د پښتو نستان دملت په حقو و باندی اعتراف وکړی او دنړی ددی گوټ بهران پای ته ورسوی . همدغه راز جرگی د پاکستان له حکومت څخه وغوښتل چه ډیر ژر د پښتو نستان ټول سیاسی بندیان خوشی کړی . دجرگی شاملینو تا باید کړه چه ترخوچه د پاکستان حکومت د پښتو نستان دخلکو په حقو و اعتراف ونسکړی خپلی ملی مبارزی ته به دوام ورکړی .

دټور ۳۷ : - بهدی وختو کی د پاکستان حکومت دمردان اوسیدو نسکی مولانا غلام قادر اودچار سدی دباپرو اوسیدو نسکی شاغلی سید احمد خان اودهغه حکو مت له سیاست سره دمخالفت په گناه بندیان کړی دی . دکویتی خبروایی چه دغه راز شاغلی محمد عثمان کانسلی او شاغلی عبدالله جمال الدین دآزادی غوښتنی د فعالیت په گناه د پاکستان دحکومت له خوا بندیان شوی دی .

دټور ۳۹ : - دمرکزی محکوم پښتو نستان پیښور د بیلو بیلو سیمو څخه د پاکستان دحکومت وا کمنوته احتجاجیه لیکونه لېږل شوی دی او په هغو کښی د پښتو نستان دخلکو په مقابل کی دحکومت رویه غندل شویده په اجتماعی ایکونو کی د پاکستان له حکومت څخه غوښتل شویدی چه د پښتو نستان دملت په مقابل کی خپل سیاست باندی نوی نظر وکړی او بی له کوم قید او شرط څخه ژر د پښتو نستان ټول سیاسی بندیان خوشی کړی په دغو لیکونو کی دخان عبدالغفار خان اود پښتو نستان دنوروسیاسی بندیانووصحی حالت د خرابی په باره کی سخت تشویش ښکاره کړی شویدی د پیښور د شهباز دار د ورځپاڼی خبردی چه دنور تر ۲۲ نیټی پوری ددغو احتجاجیه لیکونو شمیر لس زرو ته رسیدلی اودغه سلسله اوس هم روانه ده .

دټور ۴۰ : - د پښتو نستان دملی مجاذ ستر مشر ارباب سیف الرحمن به خپله هغه مطبوعاتی وینا کی چه دنور په ۱۸ نیټه شی اخباروته لېږلی ده . د پاکستان له حکومت څخه شی غوښتنی دی چه ژر د پښتو نستان ټول سیاسی بندیان خوشی کړی . ارباب سیف الرحمن په خپله مطبوعاتی وینا کی د پښتو نستان سیاسی بندیانو ناو نه حالت

بیان کړی او ویلی می دی چه د پښتونستان له پوزرو د ووسو تڼونه زیات مخو و شخصیتونه د پاکستان په جیلونو کښی په ناوړه حالت ژوند کوی چه دهغوی یو شمیر د جیلونو د حکامو د ناوړه روپی په اثر مړه شوی ده او یو زیات شمیر می دناروغی په بستر کی پراته دی. ارباب سیف الرحمن ویلی می تاڅه رارسیدلی خبرونه وایی چه دخان عبدالغفار خان صحی حالت تراوسه لاهم وخیم دی اود دغه ملی مشر دژوند د وقایعی دپاره د پاکستان دحکومت له خوا هیع پاملرنه نه ده شوی .

د ۳۱- دمر کزی محکوم پښتو نستان ستراد یب اولیکوال پښاغلی فارغ بخاری چه د ملی عوامی گو ندغړی هم دی په هغی وینا کی چه د نور په ۲۶ نیټه می وکړه د پښاغلی اجمل خټک دصحی حالت په سخت اختلال می تشویش پشکا ره کړی پښاغلی فارغ بخاری په خپل وینا کی ویلی دی چه د پښاغلی اجمل خټک صحت بیخی خراب دی اود هغه ژوند په خطر ه کی دی څرنگه چه د هغه علاج ته هیخ تو جه نه کړی دده صحی حالت پرله پسې خرابی پښاغلی فارغ بخاری دغه راز ویلی چه اجمل خټک ددغی سیمی د خلکو یو نامتو او گران شخصیت دی اود هغه د صحت د خرابی خبر ونو په ژور لو خلکو کی ډیر سخت تا تیر کړی ده ، رویل زه د پاکستان له حکومت څخه غواړم چه ژر پښاغلی اجمل خټک له بنده خوشی کړی اود خلکو زیات تشویش لری کړی . فارغ بخاری په پای کی ویلی دی چه که پښاغلی اجمل خټک د پاکستان د حکومت دبی پر وایی په اثر تلف شی دهغه نتیجی به ډیری وخیمی وی ،

دسرطان ۴:- په دی وختو کښی د پېښور د ښار دکوهدامن اوسیدونکی پښاغلی حیات نور پښاغلی محمد چراغ اوبښاغلی شیوه دین دآزادی غوښتنی د احساساتو په اثر بندیان شوی دی .

دسرطان ۵:- له آزاد منځنی پښتو نستان نه راغلی خبردی چه په دی وختو کی د پښتو نستانیانو دآزادی غوښتونکو اود میرعلی د عسکری چوڼی دساتونکو قواؤ ترمنځ نښته وشوه اود دواړوخواؤ ترمنځ خوشاعته دقو بکو اوماشینگډو ډزی ردو بدل شوی دی . لکه چه معلومه شوی ده دآزادی غوښتونکو مشر پښاغلی شیر غلام به دغه پېښه کی سخت ټپی اود عسکری قشلی دساتونکولاس ته ورغلی دی، ددواړوخواو دسرتلفاتو اندازه معلومه نده خو ویل شوی دی چه ددغو قواؤ تاسیساتو او مواصلاتی و سایلو ته ډیر زیان رسیدلی دی .

دسرطان ۸:- دمر کزی محکوم پښتو نستان یومخوړ پښاغلی مفتی محمود د پاکستان له حکومت نه غوښتی دی چه ژرخان عبدالغفار خان له بنده خوشی شی ده ویلی دی چه خان ذو رستیو شپاړسو کلونو زیاته برخه په بند کی تیره کړی ده دا هم ویلی دی چه خان عبدالغفار خان چه خپل قول عمری دآزادی دمجاد لی په لپاره کښی تیر کړی دی اوس په داسی حال کی چه صحت می خراب دی په بند کی دی .

د سرطان ۹. د سرطان په لومړۍ نېټه د محکوم مرکزی پښتونستان داد بی ټولنو او اتحاد بی له خوا یوه ستره ادبی ټولنه د ساکو لیکونکو مرکز نومینې جوړه شوه. ددغی ټولنی مقصد پښتونستان دملی ادب او ثقافت څخه دفاع او د پښتو ژبی او داد بیاتو د ترقی په لپاره کښی مجاهده ده. د محکوم پښتونستان په ټولو سیمو کښی ددغی ټولنی د جوړیدلو تو دهر کلمی شویدی دهغه ځای یو نامتو ادیب ښاغلی عبدالخاق خلیق دریس به څپت او پروفیسر قلندر مومند د ټولنی د عمومی منشی به څپت انتخاب شویدی خبرداهم وایی چه د ټولنی په لومړۍ غونډه کی چه په پېښور کې وشوه. د لوزو سیمو داد بی ټولنو او داتعا دیو نمایندگانو او د محکوم پښتونستان ادبی او اجتماعی سترو شخصیتو گډون کړی و.

د سرطان ۱۰. له آزاد شمالی پښتونستان غازی آباد نه راغلی خبر وایی چه د جوړا په ۳۱ نېټه په لکې وکی قومی مهمه جرگه شوی وه چه په هغی کی دگر بزو، مسعود او دقندهاری ساپو د قبیلو عالمانو موجودو مشرانو او زیاتو کسانو گډون کړی و جرگه دقرآن عظیم الشان د خور آیتو په تلاوت د مولوی رحمن الدین له خوا پرانستله شوه. پدغه جرگه کی قومی مشرانو مهمی ویناوی وکړی د جرگی گډون کوو نکو یو محل بینا تایید وکړ چه د پښتونستان ملی هدف ته د رسیدو تر وخته پوری خپلی مبارزی ته دوام ور کوی جاگی وغوښتل چه د ریژر سیاسی بندیان خوشی شی.

د سرطان ۱۱. د پېښور د ضلع د سیمی مر بوط د سرحد د جمعیت العلمی ناظم جناب مولوی حمد الله د هغی وینا په ضمن کی چه د سرطان په ۴ نېټه می وکړه. د پاکستان له حکومت څخه می غوښتی دی چه د پښتونستان ټول سیاسی بندیان بی له کوم قید او شرط نه خوشی کړی.

مولینا حمد الله د سیمای بندیان وحوالت د خواشینۍ و له و باله اووی ویل چه ددغی سیمی خلمک ددغه کار په وجه سخت مضطرب او پریشان دی.

سردار بهادر خان د حکومت د مخالفو مسلم لگیانو د ټولو لگی مشرد پاکستان دملی شوری د مجلس په غونډه کی وویل چه با ید خان عبد الغفار خان د ریژر محاکمه شی. ده وویل چه که دی اونوز سیاسی بندیان محاکمه کیدای اوس به هیچ یو به محبس کښی نه و دگراچی دراد یو خبر وایی چه د پاکستان داخله وزیر ښاغلی خبیب الله خان دهغه هیواد دملی شوری د مجلس په ودمه ورحمنی غونډه کی هغو الزامونو ته ځواب ورکړی چه د حکومت د مخالفو مسلم لگیانو د مشر سردار بهادر خان له خوا د بلو څو په مقابل کی د حکومتی مقاماتو دنا وده رویی په باره کی لگول شوی وو او ویی ویل چه د ۱۹۵۸ کال په پای کی اود ۱۹۵۹ کال په لومړیو وختو کی د بلو څو یوه سردار د حکومت په ضد بقاوت ته پیام کړی و او د کوی د حکومتی مقاماتو یو شمیر افراد او پولیس می وژلی و، دغه سنی چه

یوشمیر وگړي هم دحان راغو نه کړي وږيرو کلو ته یی اوږو اچاؤ او محلي حکومت ته یی دخپلو غوښتنو دسره رسولو دپاره اخطار هم ورکړی و دغو محرکاتو حکومت دی ته امد کې چه دده بغاوت پای ته ورسوی .

دسرطان ۱۲- سردار بهادر خان د پاکستان دملی شوری دمجلس به ورومه ورغنی غونډه کې وویل چه باید دانسانیت نه لری هنی رویی به باره کی خپه نهوشی چه د ۱۹۵۸ کال به پای او د ۱۹۵۹ کال به سرکی دکویقی دحکومتی مقاماتو لهخوا دخلورو سو دتنو بلو خانو سره شوی ده .

دسرطان ۱۵- دملی عوامی گوند مشر او د پاکستان داسامبلی غړی ارباب سیف الرحمن داسامبلی به وروستی غونډه کې به کلکه سره د پاکستان له حکومت نه غوښتنی دی چه ژرخان عبدالغفار خان او د پښتونستان نور ټول سیاسی بندیان خوشی کړی . ده ویلی دی چه سیاسی بندیانو شمیر زرگونو تنوته رسیږی او هغه وضع چه به جیلونو کې له هغوی سره کپړی دتاسف ودهده او که به دغه ترتیب دوام وکړی د هغوی دیوشمیر زیاتو ژوند به له خطر سره مخامخ شی .

دسرطان ۱۶- د پاکستان دسوشیتد پرس دخبر رسو لو آژانس خبر ورکوی چه دمیرخیر بخش خان مری د پاکستان دپارلمان غړی به کویته کی ونیول شو . نوموړی د سره دجرایمو دقانون دخلو بښتمې مادې به اساس نیول شوی او کویته ته نژدی د سختو عملیاتو او هلی گولی او دکویقی سوی او دهغه دشاوخوا داؤبو رسولو دمرکز دنیولو دپاره دیوه کلی د اوسیدونکو دراپارولو به گناه ملزم دی .

دسرطان ۲۰- دسرطان په ۶ نیټه دجنډول اومیدان دخلکو او انظامی قواؤ ترمنځ نښته وشوه چه دهغې به اثر دواړو خواؤ ته دسرتاوان رسیدلی دی او به دغې پېښې پسې دسرطان په اوومه نیټه د پاکستان خلورو جنګی الوتکو په دغو سیمو باندی بمباری کېیدی او په مالی تاوانو سر بیره ددغرسیمو ۱۷ تنه اوسیدونکی مړه شویدی ، بل خبر وایی چه دسرطان دشپږمې ورځی دنښتی په اثر او دته پاکستانی ژراندام وژل شویدی او دژراندام قرارگاه چه لال کلاه نومېږی دآزادی غوښتو نکولاس ته ورغلی ده ، وروستی رپوټ وایی چه د هغوسیمو بحران زیات خراب شویدی او دخلکو له خوا پریسی مظاهری شویدی .

دسرطان ۲۴- دارباب سیف الرحمن ښاغلی محمد افضل ښکښ اوبناغلی جلال الدین اکبر په گډون د پښتونستان دملی محاذیو شمیر مشران چه دخان عبدالولی خان به مشری دنظمی او تبلیغاتی پروگرام داجرا په غرض د بنو ضلمو ته روان و دلستمبر په سیمه کې دسرطاب په ۱۶ نیټه دپولیسو په واسطه مجبور شول چه بیا پیښو ته بیرته ستانه شی او خپل پروگرام فسخ کړی دپاکستان دحکومت دغه رویه دمحکوم پښتونستان په ټوله سیمه کې دملی ټولنو دپاریدنی او هیجان باعث شویدی او دهغه په مقابل کې سخت عکس العمل څرگند شویدی . دهیئت غړی او رئیس ددغه غیرقانو نی اقدام به نسبت د پاکستان په حکومتی مقاماتو احتیاج کړیدی .

د سرطان ۳۵- د پاکستان د اسامېلی یوه غړی ښاغلی سیف الرحمن د نوموړی مجلس نووغو بنټل چه د ښاغلی خان عبدالغفار خان د صبحی حالت په باره کی چه اوس د لاهور په یوه محبس کی پروت دی تحقیقات و کړی. ښاغلی سیف الرحمن وویل چه دخان عبدالغفار خان صبحی حال ډیر وخیم دی.

د سرطان ۳۱- له جنوبی محکوم پښتونستان نه رار سید لی خبر دی چه په هغې نېټه کې چه د پښتونستان د غورتو آزادی غوښتونکو او د پاکستان د عسکری تهاؤ د افرادو تر منځ مسټونکې ته وودی وشوه د دغې تهاوی دوه تنه ساتونکی مه او اخلو د تنه نور وچپیان شول، بل خبر وائی چه د کاکړ و د قبیلې مربوط ښاغلی جانقل، ښاغلی روزی خان او ښاغلی شنکی خان له خپلو غورتو ملگرو سره د آزادی غوښتنی د فعالیت په گناه د پاکستانی مقاماتو له خوا په دیان شوی دی.

د اسد ۴ - د اتما نخیلو د قبیلې لویو قومې جرگه د منځنی په کلی کی د سرطان په ۲۴ جوړه شوی ده چه په هغې کی قومی مشرانو د پښتونستان د خاوری د دفاع او آزادی په باره کی جذابی و ښاوی و کړی او په نتیجه کی یی تصویب و کړ چه باید د پاکستان حکومت باجوړه په خاوره کی د لاس و هلو نه محان و ژغوری او په دغو علاقه کی د سړک د جوړولو او د عسکری تهاو د تشکیل د نظریې څخه جدا لاس واخلی اطلاع د احم وائی چه د جرگې شاملینو د پاکستان له حکومت څخه رغو بنټل چه د محکوم پښتونستان سیاسی بندیان ډیر ژر خوشی کړی او د دوی جایدادونه چه د پاکستانی حکامو له خوا مصادره شوی دی دوی ته بیرته ورکړی جرگی همدغه راز فیصله وکړه چه د دغه ډول جرگی د خپلو تصمیماتو او ملی یو والی په باره کی د باجوړ په بیلو بیلو قبیلو کی جوړی کړی او وروسته بیا لازم تیاری ونیسی.

د اسد ۴- د محکوم پښتونستان مرکزی پښتونستان یوه مخور ښاغلی میا جعفر شاه په هغې وینا کی چه په دی وختو کی یی ویلی دی چه د پښتونستانی سیاسی بندیانو حالات د اندیښنی وړ دی او باید ژر تر ژره له بند څخه خوشی کړی شی. ده ویلی دی چه هغی سختی او ناوړی رونی چه د پاکستان حکومت له خپلو سیاسی مخالفانو سره نیوای ده مشکلات نه دی کم کړی بلکه څپ پې تیایوی زیاتوی. ده ویل چه د هغو وروستیو بحرانو له مخی چه د پاکستان حکومت ورسره مخامخ دی لازم گڼل کیږی چه د پاکستان حکومت د پښتونستان له خلکو سره ښه و به وکړی.

د اسد ۸- د سرطان په ۱۹ ورځ د توری و یالی د ملک توتی خان په کلی کی یوه ستره جرگه شوی وه چه په هغې کی دا پریدو د قبیلې مشرانو، مخورو او زیات شمیر نورو خلکو گډون کړی و. جرگه د مولوی ایوب شاه له خوا د قرآن شریف د څر آیتونو په تلاوت سره پراستل شوه او وروسته له هغه قومی مشرانو جذابی و ښاوی و کړی چه حاضرینو یی په هر کلی و کړ. جرگی د خپلو تصویبونو په ضمن کی د پښتونستان په تیره بیا د محکوم

پښتونستان د بحراني حالت له کبله اندېښنه ښکاره کړه او د پاکستان له حکومت څخه
پي وغوښتل چه ژر تر ژره د پښتونستان سياسي بنديان خوشي کړي. جرگي د پاکستان
له حکومت څخه د اهم وغوښتل چه د آزاد پښتونستان په خاوره کې له لاس وهلو نه ډډه
وکړي. جرگي په دې باره کې د پښتونستان د خلکو کلک تصميم بياتايد او تصويب کړ
چه خپلو ملي مبارزو او فعاليت ته به به هر قيمت چه تمام شي دوام و رکوي .

داسد ۱۰ : په دې وختو کې پناغلي غلام محمد اشينزاي له خپلو يوشمير پيروانو سره
د آزادي غوښتنې د فعاليت په گناه بندي شويدي.

داسد ۱۲ : د آزاد شمالي پښتونستان باجونه نه راغلي خبر دي چه په موندلو کې
د پاکستان د وسله لرونکو قواؤ او د سالارزو د آزادي غوښتنو نکو مجاهدينو تر منځ
داسد په دوهمه نېټه نښته وشوه چه غوساعته يې دوام درلود.

داسد ۱۴ : دهغي اعلامي سره سم چه د ملي عوامي گوند له خوا خپره شو يده د خان
عبدالغفار خان صحتي حالت وړاندي او دده روغتيا له د باره وروسته معالجه نه کړي
ملي عوامي گوند د لاهور په مجلس کې د خان عبدالغفار خان صحتي حالت د آينه په باب
اندېښنه څرگنده کړه.

داسد ۱۶ - د کراچي دراديو د خبر سره سم د پښتونستان ستر مشر خان عبدالغفار خان
د دوی صحتي حالت ډېر خراب يې په لحاظ د لاهور د مرکزي مجلس نه د ملتان يوې شفا خانې ته
بېول شويدي لکه چه معلوم شوي ده له يو څه مودې را په دې خوا په دغه مجلس کې د خان
عبدالغفار خان صحتي حالت مخ په خرابي روان و او د پښتونستان په خلکو علاوه چه په
بيلو بيلو جرگو او ټولنو کې يې د خپل گران مشر د روغتيا د خرابي په نسبت يې
اندېښنه او تشویش ښکاره کاؤ او له بند نه يې د دوی د خلاصيد لوغوښتنه کولو د پاکستان
مخينو زياتو سياسي او اجتماعي ستروکسانو هم په دغه باره کې د احتجاج غږ پورته کړي و.
يو بل خبر وائي چه خان عبدالغفار خان دهغي نامناسبې روپې په مناسبت چه په مجلس کې
د دوی سره کېدله په تيره بيا چه د صحتي او طبي آسانتياوې ورته نه برابرېدلي اوا ده
يې کړي ده چه د دغه حالت د دوام په صورت کې د ډوډي دنه خوړلو په اعتصاب لاس
پوري کړي .

داسد ۱۸ - د ختيځ پاکستان شپې ټنو سياسي مشرانو د پاکستان له حکومت نه غوښتني
دي چه خان عبدالغفار خان چه اوس د لويديز پاکستان په جيل کې په رقت وده حال شپي
ورځي تيروي له بند نه خوشي کړي، دغو مشرانو د خان عبدالغفار خان د صحتي حالت په
باره کې خپل تشویش او باريدلي مراتب څرگند کړي دي، په دې اعلاميه کې چه د دوی له
خوا خپره شويده ويل شوي دي چه له ۱۹۵۸ کال نه چه په پاکستان کې او سني رژيم
ميښخ نه راغلي دي تر اوسه پوري خان عبدالغفار خان او د پښتونستان يوشمير زيات آزادي
غوښتونکي د آزادي غوښتنې او د خپلو حقوقو لاس ته راوستلو په لباره کې د فعاليت

په گناه د پاکستان په جیلونو کې په خواشینۍ کولوونکې حال پراته دی کله له یوې
بند یغمانې نه بلې بند یغمانې ته او کله له یوه محایه بل محایې ته لپږ ډول کېږي دغو مشرانو
کلمکه غوښتنه کېږي بده چه باید ژر خان عبدالغفار خان اودهغه ملگری او نور آزادی
غوښتنوونکي له بند یغمانو نه خوشی اودهغوی صحنې حالت ترغور لاندی و نیول شی .

داسه ۴۰- داسه په اوومه او نهمه ورځ د چندول په دوو سیمو کې لویې قومی
جرگې شوی وی چه په هغو کې علماؤ، مشرانو او زیات شمیر قومی افرادو گډون کېږي و
جرگې د پښتونستان په تیره بیا د ډیر دریاست چندول او باجوړه دخلکو په مقابل کې
د پاکستان د حکومت روپه وغندله اوله دغه حکومت څخه یې و غوښتل چه د پښتونستان
د ملت په مقابل کې به خپل سیاست بیا کتنه وکړي .

جرگې څرگنده کړه چه دخلوملی مقصدونو د لاس ته وروستلو له پاره د پښتونستان
دخلکو تصمیم قطعی دی او هیڅ ډول تهدید او فشار دوی له خپلې ملی مبارزې نه
نشی اهلوی .

جرگې و غوښتل چه باید د پاکستان حکومت ژر تر ژره د پښتونستان د ملت په حقوقو
اقرار وکړي او د پښتونستان ټول سیاسی بندیان خوشی کړي . دواړه لویې جرگې په دغو
ناروسره پای ته ورسیدی چه ژوندی دی وی پښتونستان وروستی خبر وایي چه د پاکستان
حکومت له دغو جرگو نه وروسته ښاغلی ملک عبدالحمید او دشال کوندي جناب مولوی
صاحب بندیان کېږي .

داسه ۴۴- ښاغلی میارضوان الله کاکاخیل چه د ملی عوامی گوند یو ستر مشر دی
د میاهدی او آزادی غوښتنې د فعالیت په اثر به دی وختو کې د پاکستان د حکومت له
خوا بندی شوی دی .

داسه ۴۵- د لویږ پاکستان حکومت د پاکستان د پخوانی ملی عوامی گوند
مشر مولانا بهاشانی او خان عبدالولی خان ته اجازه وکړی ده چه دخان عبدالغفار خان
سره وگوری . خان عبدالغفار خان چه شوموده پخوا د لاهور په یو زندان کې و او س
په ملتان کې دنشتر په شفاخانه کې تر علاج لاندی دی . (پای)

(د ۳۵۴ مخ پاتې)

داسد ۱۲- گران ټولواک همایونی اعلیٰ حضرت او علیا حضرت له ملکه په دوه بجو
د المان د اتحادی جمهوریت د جمهور رئیس جلالتمآب هنریش لوبکه په بلنه په الوتکه
کښی هغه هیواد ته روان شول .

د المان اتحادی جمهوریت ته د معظم ټولواک همایونی اعلیٰ حضرت د مسافرت په موده
کښی د سلطنت چاری د معظم ټولواک همایونی اعلیٰ حضرت مشر زوی والا حضرت شهزاده
احمد شاه وکالتاً اجرا کوی .

داسد ۱۲- د گران ټولواک له حضوره د سویډن د لوی سفیرا گریمان صادر شوی دی .
داسد ۱۲- په کراچی کښی د همایونی معظم ټولواک منتخب لوی سفیر ښاغلی
محمد هاشم میوندوال او د افغانی سفارت غړی له کابل نه پاکستان ته روان شول .
افغانی پارلمانی هیئت چه د امریکا د حکومت په بلنه هغه هیواد ته تللی و دخپلو
لیدنو کتنو د پای ته رسولو ته وروسته بیرته کابل ته راغی .

داسد ۱۲- د ملی شوری رئیس دکتور عبدالظاهر په ملی شوری کښی دخپل
وروستی مسافرت لیدنی کتنی توضیح کړی .

داسد ۱۳- د وزیرانو په مجلس کښی له بیسوادی سره د مبارزی موضوع تر کتنی
لاندي ونیول شوه .

داسد ۱۴- د معظم ټولواک همایونی اعلیٰ حضرت او علیا حضرت له معظمه ملکه
د افغانستان په وخت د ماسپین په دویمو بجو د بن هوايي ډگر ته ورسیدل .
داسد ۱۴- ښاغلی صدراعظم او د ملی شوری ښاغلی رئیس د گران ټولواک
د وکیل والا حضرت شهزاده احمد شاه حضور ته ورغلی و .

ښاغلی دکتور محمد یوسف صدراعظم او د پوهنی وزیر د صدارت عظمی دوه معاون
دکتور پوپل د پوهنی له مدبرا نوسره وکتل .

داسد ۱۵- د معظم ټولواک همایونی اعلیٰ حضرت د پترز برگ په مافۍ کښی
د کونیکس ویننتز د ښار طرابلسی کتاب لاسلیک کړ، وروسته له هغه شهر یاری ذات
او علیا حضرتی معظمی ملکی د بن د ښار، د ښاروالی شورا ته تشریف یووه، د بن د ښار د شورا
په مافۍ کښی د شورا غړو د شهر یاری ذات استقبال وکړ .

داسد ۱۵- ښاغلی دکتور محمد یوسف صدراعظم میر بچه کوټ ته نشر یف یووړو
او د کوه دامن د باغ والاؤ او خلکو سره یی وکتل .
د صدارت عظمی د دوهم مرستیال د پوهنی د وزیر او د خاوندوی د عالی شورا
د رئیس ښاغلی احمد پوپل په مشرۍ د ځینو وزراتونو د مستر و میامو رپنډو

کابل ښار وال، د پوهنتون د رئیس اود بانکو او خیریه موسسو د رئیسانو په گډون د افغانستان د څارندوی د ټولنی عالی شورا د صدارت عظمی به مافنی کښی غونډه وکړه .
 داسد ۱۶: معظم ټولواک همایونی اعلی حضرت د دکتور هنریش لوبکه په درناوی د شپي کښی ناستلو میلمستیا کړی وه .

د گران ټولواک او معظمی ملکي به درناوی د افغانستان د لوی سفیر له خوا د پترز برگ په مافنی کښی یو محفل جوړ شوی و .

داسد ۱۸: معظم ټولواک همایونی اعلی حضرت او معظمی ملکي ولهمه ورځ له غرمی نه وروسته د هامبورگ د ښار د سنا ودانې ته تشریف یووړ، د ودانې به دروازه کښی سنا رئیس او غړو او نورو زیاتو خلکو د شاهانه ذات او معظمی ملکي هر کلي وکړ .
 داسد ۱۸: به هامبورگ کښی د معظم ټولواک او علیا حضرتی معظمی ملکي کښه پای ته ورسیده او به مخصوص اورگاڅی کښی د مونشن ښار ته ورسیدل .

ښاغلی دوکتور محمد یوسف صدر اعظم د امریکا له لوی سفیر اود پاکستان او اتحادي آلمان له شارژ دافیرانوسره وکتل .

داسد ۱۹: د ترتیب شوی پروگرام سره سم معظم ټولواک همایونی اعلی حضرت میونش ته نژدی به کارمیش کښی تشریف درلود .

والا حضرت شهزاده شاه محمود او شهزاده محمد داؤد بشتون یاره صدراعظم ښاغلی دوکتور محمد یوسف، د ملی دفاع وزیر د گرجنرال خان محمد دکا بیښی غړی لوی درستیز او عسکری لوی منصبه ازان د حربی پوهنځی دکمپ د سیمی دکتلو لپاره د دارالامان لویدیو غونډیو ته لامل او هغه اورلرونکی تطبیقات می وکتل .

داسد ۲۰: معظم ټولواک همایونی اعلی حضرت د افغانستان به وخت دورحی به دوه نیمو بجو د مونشن به حکومتی مانی کښی د باویریا د ایالت له جلا لتمام صدر اعظم سره وکتل .

د معظم ټولواک همایونی اعلی حضرت له خوا د امریکا د جمهور رئیس جلا لتمام بجان کښی دنوی زین بدلی زوی دمی ینی به نسبت د دغه جلا لتمام به عنوان د همدردی بلگرام واشنگتن ته مخا بړه شوی دی .

ښاغلی میون وال د پاکستان جلا لتمام جمهور رئیس ته خپله اعتماد نامه وړاندې کړه .
 معظم ټولواک همایونی اعلی حضرت د آلمان د اتحادی جمهوری رئیس جلا لتمام دکتور لوبکه ته بلنه ورکړی ده چه افغانستان ته مسافرت وکړی .

معظم ټولواک همایونی اعلی حضرت ولهمه ورځ په مونشن کښی د آلمان د اتحادی جمهوری د اقتصاد له وزیر او منتخب صدراعظم جلا لتمام لودویک ایر هار د سره وکتل .

کشورهای جهان

عبدالله «محب حیرت»

البانیا

پایتخت تیرانا، مساحت ۱۰۶۲۹ میل مربع، نفوس قرار احصایه ۱۹۶۰ «۱۶۰۷۰۰۰»، بیرق دارای رنگ سرخ بوده و یک ستاره کوچک زرد رنگ و یک علامه مخصوص سیاه رنگ در وسط آن قرار دارد. واحد پولی «لک» معادل یکصد کوبینتار. طرز رژیم جمهوریت سوسیالیستی.

حدود اربعه: از طرف شرق بسا حل ادریاتیک، از شمال غرب به خلیج سکوتاری از شمال غرب، غرب و شرق یوگوسلاویا از جنوب شرق خلیج اوچریندا را با یوگوسلاویا و جهیل پرسیپارا با یونان دربرگرفته است، از جنوب به ایالت اپیروس یونان و کوههای پیندوس محاط است، این کشور در بر اعظم اروپا موقع دارد. البانیا بتاريخ ۱۴ دسمبر ۱۹۵۵ بمضویت ملل متحد شامل شد.

اندورا

مرکز اندورالاولیلا، ساحه ۱۹۱ میل مربع، نفوس ۶۴۳۹، بیرق آن دارای رنگ آبی، زرد و سرخ است. جمهوریت کوچکی است که در یکسوی از وادی های پیرنس واقع بوده و بین هسپانیه و فرانسه قرار دارد زبان رسمی مردم آن کاتلان است. و مذهب اساسی مردمان آن رومن کاتولیک میباشد.

الجزایر

مرکز الجزیره، مساحت ۱۱۳۸۸۳ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۵۸) ۱۱۰۲۰۰۰۰ میباشد که از آن جمله ۱۲۵۰۰۰۰ نفر باشند گمان آن اروپایی اند. الجزایر در شمال افریقا به امتداد سواحل بحیره مدیترانه بساحه (۶۰۰) میل بین تونس و لیبیا از طرف شرق و بامراکش (المغرب) از جانب غرب و از جنوب با نایجر و از جنوب غرب با مالی موقع دارد. در مناطق شمالی ساحه (۳۵۰) میل دراز است. منطقه «صحرا» که یک سرزمین غنی و زرخیز است در ناحیه جنوبی کشور موقع دارد. دوشاخه از کوههای مرتفع اتلس با ارتفاع (۷۰۰۰) فوت صحرا را از الجزایر بدو نیکهداشته است. الجزایر بتاريخ ۳ جولای ۱۹۶۲ از سلطه فرانسه که مدت یکصد و یکصد و نود سال در قلمرو آن قرار داشت آزاد شد. الجزایر یک کشور بیطرف است که بنیاد علمی احمد بن بلا بحیث نخستین صدراعظم آزاد الجزایر

زمام اقتدار را بدست دارد. الجزایر بتاريخ ۸- اکتوبر ۱۹۶۲ بمعضویت ملل متحد پذیرفته شد.

اتحاد شوروی

مرکز ماسکو، مساحت ۸۵۹۹۷۷۶ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۲۱۸۰۰۰۰۰۰ ولی نظر به تازه ترین احصایه دوصد و بیست و پنج ملیون نفر میباشد، بیرق آن دارای رنگ سرخ است در قسمت بالا یی (قریب زاویه چپ) علامه داس و چکش و یک ستاره کوچک برنگ زرد وجود دارد واحد پولی آن روبل جدید است (بخر رسمی معادل ۱۰۱۱ دالر امریکایی میشود).

حدود اربعه: جمهوریت سوسیالیستی اتحاد شوروی از جمله کشور های بزرگ جهان است که قسمت شمالی آسیا و نصف ناحیه شرقی اروپا را از قطب شمال تا بحیره سیاه احتوا میکند. در شمال آن بحر منجمد شمالی واقع است از قسمت غربی با فنلند بحیره بالتیک، پولند، چکوسلواکیا، هنگری و رومانیها همسرحد است، از جنوب با رومانیها، بحیره سیاه، ترکیه، ایران، افغانستان، جمهوریت مردم چین، منگولیا و کوریا متصل میباشد که در شرق آن بحیره جاپان و بحیره اخوستک در قسمت شمال شرق آبنای بیرنگ آنرا از الاسکا میسازد در شمال غرب آن جزیره نمای کولرو بحیره سفید واقع است. اتحاد شوروی دارای شانزده جمهوری خرد و بزرگ است که هر کدام تشکیلات حکومتی جداگانه داشته و مستقیماً تابع اداره مرکزی اند، بزرگترین جمهوریت های آن اوکراین است که مرکز آن کیف میباشد.

اتحاد شوروی در ماه سرطان ۱۳۴۲ برای نخستین بار توانست نخستین زن کیهان نورد (پیقله ترشکووا) را بنضای خارجی برتاب کرده و بعداً موفقاناً فرود آورد لسان رسمی اتحاد شوروی روسی است ولی لسانهای ایالتی و محلی دیگر نیز رایج است در اکثر مناطق روسیه آسیایی مسلمانان نیز نفوس آن مناطق را تشکیل میدهد شاعلی لوینید برژنیف صدر هیأت ربه شورای عالی و شاعلی خرو سچف صدر اعظم اتحاد شوروی است. بین افغانستان و اتحاد شوروی از سالها بدینطرف روابط سیاسی دوستانه وجود دارد، اتحاد شوروی بتاريخ ۲۴- اکتوبر ۱۹۴۵ بمعضویت ملل متحد شامل شد.

افریقای مرکزی

مرکز باسکوی، مساحت ۲۳۸۰۰۰ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۰) ۱۱۸۰۰۰۰۰ است که از آن جمله ۶۰۰۰ نفر آن اروپایی اند بیرق آن طرف راست و چپ دارای دو بند زرد، دو بند سبز، دو بند سفید و دو بند آبی افقی است که در وسط یک بند سرخ افقی آنها را از هم مجزا ساخته و بطرف چپ بین بند آبی آن ستاره سفید قرار دارد.

حدود اربعه: جمهوریت افریقای مرکزی یکی از کشورهای ما و رای بجا ر و مستعمرات سابق فرانسه در افریقای استوایی است که از شمال با چاد از شرق

با سودان از جنوب با کانگوی مرکزی (لیوپولدویل) و کانگوی (برازاویل) و از غرب با کامرون متصل است .

بتاریخ ۱۳ - اگست ۱۹۶۰ استقلال خود را بدست آورد و در ۲۰ سپتامبر همان سال عضو ملل متحد شد . رئیس جمهور آن داوید واکوست میباشد که در ۱۴ ماه اگست ۱۹۶۰ به این عهده انتخاب شد .
الماس و طلا از پیدوار مهم این منطقه است .

افریقای جنوبی :

مرکز پریتوریا و کپتاون، مساحت ۴۷۲۳۵۹ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۱۶۱۲۲۰۰۰، بیرق آن دارای سه بند افقی نارنجی، سفید و آبی است که میان بند سفید آن هلالیم بیرقهای مناطق مربوط به اتحادیه افریقای جنوبی بنظر میخورد . واحد پولی آن رنداست (معادل ده شلنگ و ۱۰۰ سنت میباشد)

حدود اریبه : جمهوری اتحادیه افریقای جنوبی یکی از کشورهای داخل حوزه کامنولت برتانیه است که قسمت جنوبی قاره افریقا را احتوا میکنند . مردم آنجا را سفید پوستان و سیاه پوستان تشکیل میدهد، لسان انگلیسی و افریقایی زبان رسمی آن کشور است از چند بست که مسأله تبعیض نژادی در آنجا اوضاع عمومی کشور را متشنج ساخته است که این روش باعکس عملهای شدید بعضی دول افریقایی و آسیایی مواجه شده است . واکثر این دول روابط سیاسی و تجارتمی خود را با کشورهای کور قطع کرده اند رئیس دولت (گورنر جنرال) آن شاغلی چارلس روتز سواتر میباشد که بتاریخ ۱۰ می ۱۹۶۱ به این عهده موظف شده است .

فرورد صدراعظم آن کشور است که از طرفداران جدی سیاست تبعیض نژادی آن سر زمین بشمار میرود . افریقای جنوبی بتاریخ ۷ نومبر ۱۹۴۵ عضو ملل متحد شد .

اندونیزیا :

مرکز جاگارتا ، مساحت ۷۳۵۸۶۵ میل مربع ، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۹۵۱۸۹۰۰۰ ، بیرق آن دارای د و بند افقی سرخ و سفید است .

واحد پولی روبیه اندونیزیا میباشد (معادل دو سنت (امریکایی))

حدود اریبه : جمهوریت اندونیزیا (جزایر شرق الهند سابق) متشکل از سه هزار جزایر خرد و بزرگ است که بطول ۶ درجه شمالی و ده درجه جنوبی در بحر هند بین بر زمین های فیوژیلند ، فلپاین و آسترلیا واقع است . بزرگترین جزایر این کشور جاوا ، سوماترا و بورنیوی است . اندونیزیا پس از تقریباً پنجاه سال اسارت هالیند در ۱۹۴۹ استقلال خود را بدست آورد .

نود فیصد مردم آنجا را مسلمانان تشکیل میدهد . متباقی اهالی آنجا کریستیانها هندوها و بودایی ما اند . مردم اندونیزیا به السنه مختلف تکلم میکنند ولی لسان اندونیزیا بی و بها ساز بان رسمی مردم را تشکیل میدهد .

دکتور سوکار نوپکی ازا انقلابیون ورهبران ملی آنکشور است که در ۱۶ دسامبر ۱۹۴۹ بهیث رئیس جمهور اندونیزیا با انتخاب شد و اخیراً در ۱۹۶۳ از طرف اسامبله ملی آنکشور بطور عمری بهیث رئیس جمهور اندونیزیا تثبیت شد. اندونیزیا در ۲۸ سپتامبر ۱۹۵۰ به عضویت ملل متحد شامل گردید، یکی از کشورهای بیطرف آسیای است که افغانستان یا اندونیزیا روابط دوستانه دارد. اداره ابریان غربی هم در سال ۱۹۶۳ به اندونیزیا تعلق گرفت.

ارجنتاین:

مرکز بوینس آیرس، مساحت ۱۰۷۲۷۰۰ میل مربع، نفوس (احصایه ۱۹۶۰) ۲۰۰۰۹۰۰۰، بیرق دارای دو بند آبی کمرنگ و بایک منظره غروب آفتاب بین بند سفید آن مزین میباشد، واحد پولی آن « پیسو » معادل هشت سنت امریکایی، طرز حکومت آن جمهوری است.

حدود اریکه: از طرف شمال با بولیویا، از شمال شرق با پاراگوای، از شرق با پرازیل، یوروگوای و بحیره اتلانتیک و از غرب با چیلی محاط است. نو د فیصد مردم آن رومن کاتولیک و زبان رسمی آنجا اسپانوی میباشد. این کشور در بر اعظم امریکا واقع بوده و از جمله کشورهای امریکای لاتین است. بین افغانستان و این کشور روابط سیاسی قایم است. ارجنتاین بتاريخ ۲۴ - اکتوبر ۱۹۴۵ بهیث عضو موسسه ملل متحد شامل شد.

استرالیا:

مرکز این براعظم کانبرا و مساحت آن ۲۹۷۴۵۸۱ میل مربع است. نفوس آن (قرارد احصایه ۱۹۶۲) ۱۰۶۰۳۹۳۶، بیرق آن دارای رنگ آبی است که شش ستاره سفید خرد و کلان در گوشه و کنار آن قرار دارد، در گوشه بالای طرف چپ هشت خط متقاطع سرخ و سفید بشکل یک مستطیل آنرا مزین ساخته است. واحد پولی پوند استرالیا می باشد.

آسترالیا متشکل از یک جزیره بزرگ است در قسمت جنوب شرق آسیا که با بحر هند و اوقیانوس آرام محاط میباشد. نفوس این کشور را از نظر بیروان مذاهب، رومن کاتولیکها، پروتستانها، متو دیستها و غیره تشکیل میدهد. آسترالیایکی از کشورهای عضو کامنولت برتانیه و عضو پیمان سیاتوم میباشد. شاغلی و ایسکونت دال، اسل گورنر جنرال آن کشور است که در ۱۹۶۲ رویکار شده است. روبرت، جی منزیس صدراعظم آسترالیاست. آسترالیایا بتاريخ اول نومبر ۱۹۴۵ به عضویت ملل متحد شامل شد.

اسرائیل:

مرکز یروشلم، مساحت ۷۹۹۳ میل مربع، نفوس (قرارد احصایه ۱۹۶۱) ۲۲۰۳۳۰۰ میباشد واحد پولی پوند اسرائیلی است.

حدود اربعه: جمهوری اسرائیل در ۱۹۴۸ بمیان آمد در غرب آن بحیره مد یترانه در شمال لبنان و سوریه، در شرق اردنیه هاشمیه و در جنوب آن جزیره نما بی سینای مصری (جمهوریت عربی متحد) واقع بوده و در جنوب غرب آن منطقه (غازه جمهوریت عرب متحد) افتاده است.

اکثریت باشندن آن جا را یهود یان تشکیل میدهد ز بان مردم اسرائیل عبری است.

این کشور سال ۱۹۴۸ با تراقدامات دهشت افکنی تشکیل شد و یهودیان يك ملیون عرب فلسطین را بزور از وطن اصلی شان بد و رواندند که اکنون اکثرشان بصورت مهاجر در منطقه غزه از طرف ملل مختلف جهان حمایت میشوند.

افغانستان، کشورهای عربی و یکمده دیگر از دول جهان دولت پوشالی اسرائیل را غیر قانونی میداند و از همین لحاظ تا حال آنرا بر رسمیت نشناخته اند. اسرائیل در ۱۱ ماه می ۱۹۴۹ عضو ملل متحد شد. در ۱۹۵۶ یکمک برتانیه و فرانس به خاک مصر (جمهوریت عربی متحد) تچا و ز کرد و فیصله های م، م را زیر پا نمود، از همین لحاظ بنام یکد ولت متجاوز شهرت دارد.

اوکراین:

مرکز کیف، مساحت ۲۳۲۰۴۶ میل مربع، نفوس ۴۱۸۹۳۰۰۰ نفر است بیرق آن دارای یک بند افقی عربضتر و یک بند آسمانی رنگ است که در بین بند سرخ آن علامه ستاره، داس و چکش قرار دارد.

حدود اربعه: در حصه بحیره سیاه از طرف غرب و جنوب غرب با پولیند، چکوسلواکیا هنگری و رومانیه همسرحد است.

هشتاد فیصد نفوس آنرا اوکراینی ها تشکیل میدهد قسمت شمالی بکو و بنا در سال ۱۹۴۰ از رومانیه به اوکراین تملق گرفت، همچنان کریمی در ۲۷ فروری ۱۹۵۴ به اوکراین مربوط شد، اوکراین یکی از جمهوریت های آزاد و پر نفوس اتحاد جماهیر اشتراکیه شورویست، دو نیتز ذخایر سرشار زغال سنگ، آهن و دیگر فلزات را دار است که ۳۰ فیصد هوا بچ زغال سنگ، پنجاه فیصد آهن، ۴۸ فیصد فولاد و ۳۵ فیصد منگینز کشور را رفع میکنند. صنایع کیمیاوی نیز در این سرزمین ترقی کرده است.

اوکراین بتاریخ ۲۴ اکتوبر ۱۹۴۵ بعصویت ملل متحد شامل شد.

اسپانیه:

مرکز مادرید، مساحت ۱۹۵۵۰۴ میل مربع، نفوس (قرار احصاییه ۱۹۶۱) ۳۰۵۵۹۰۰۰، بیرق آن دارای سه بند افقی سرخ، زرد و سرخ است که در وسط آن یکدسته از علام اسلحه آن کشور قرار دارد. واحد پولی آن کشور پیستتا میباشد.

حدود اربعه: اسپانیه اسماً یکدولت پادشاهی است که قسمت جزیره نمای غربی اروپا را احتوا میکند، از غرب با پرتگال و بحر اتلانتیک از شمال با فرانسه و خلیج بیسکای واقع است که پیرنیس آنرا از فرانسه جدا میکند، در شرق و جنوب اسپانیه بحر اتلانتیک و بحیره مدیترانه موقع دارد.

زبان مردم آنجا اسپانویست، جنرال فرانسیسکو فرانکو (متولد ۱۴ دسامبر ۱۷۹۳) بتاريخ ۹ آگست ۱۹۷۹ رویکار شد و فعلاً از حکومت و دولت ریاست میکند. اسپانیه در ۱۴ دسامبر ۱۹۵۵ عضو ملل متحد شد.

اردنیه هاشمیه:

مرکز عمان، مساحت ۳۷۵۰۰ میل مربع و نفوس (قرار احصاییه ۱۹۶۱) ۱۶۹۰۰۰۰ نفر است. بیرق آن دارای سه بند افقی سیاه، سفید و سبز بود، و در حصه چپ آن مثلث سرخ رنگ که با ستاره سفید مزین میباشد بنظر می خورد واحد پولی دینار اردنی است.

حدود اربعه: از شمال با سوریه از شرق با عراق از شرق و جنوب با عربستان سعودی و از غرب با اسرائیل محاط است.

اکثریت باشندگان آنجا را عربها در بر میگیرد و مردم این کشور بزبان عربی تکلم میکنند. در مکاتب آنجا انگلیسی هم تدریس میشود. طرز حکومت آن شاهی مشروط است که اعلیحضرت ملک حسین (متولد ۱۴ نومبر ۱۹۳۵) در ۲ ماه می ۱۹۵۲ پادشاه شد.

اردنیه هاشمیه در ۱۴ دسامبر ۱۹۵۵ عضو ملل متحد شد.

اکوادور:

مرکز کویتو، مساحت ۱۱۶۲۷۰ میل مربع، نفوس (قرار احصاییه ۱۹۶۱) ملل متحد) ۴۴۵۰۰۰۰ میل مربع، بیرق دارای یک بند زرد پهن در بالا و بایک بند سرخ و آبی باریک در مرکز و حصه زیرین مزین بوده و در وسط بیرق علامه مشخصه بنظر می خورد.

واحد پولی آن سکر است.

حدود اربعه، اکوادور در قسمت شمالی ساحل پاسفیک واقع امریکای جنوبی موقع دارد. از طرف شمال به کولمبیا و از شرق و جنوب با پیرو محاط است. طرز حکومت آن جمهوریت است.

رومن کاتولیک در این کشور سرآمد تمام مذاهب است مردم آنجا بزبان اسپانوی متکلم اند. باشندگان آنجا مرکب از هندیان سفید پوستان میباشد.

شاهلی کارلوس جولینو اروزینامونروی بتاريخ ۸ نومبر ۱۹۶۱ بایک کودتای نظامی قدرت را بدست آورد. اکوادور در ۲۱ ماه دسامبر ۱۹۴۵ به عضویت ملل متحد پذیرفته شده است.

السلوادور ،

مرکز سانسلوادور ، مساحت ۸۲۵۹ میل مربع ، نفوس ۲۵۰۱۰۰۰ ، بیرق آن دارای سه بند افقی آبی ، سفید و آبی است که بین بند سفید آن علامه مخصوص قرار دارد .

واحد پولی آن کولون (معادل ۴۰ سنت امریکایی است) .

حدود داربعه . السلوادور خردترین جمهوری از جمله شش کشور امریکای وسطی یا امریکا مرکزی میباشد که از طرف غرب با گواتیمالا از شمال و شرق با هاندوراس و گلف فونینسکا و از جنوب با خط ساحلی پاسفیک (با فاصله ۱۶۰ میل) محاط است . مردم آن به لسان اسپانوی متکلم بوده و پیروی مذهب رومن کاتولیک میباشد . بناغلی جولینو ادالبرتو رپورا با اثر یک کودتای نظامی در ۲۹ ماه اپریل ۱۹۶۲ بحیث رئیس آنکشور رویکار شد .

السلوادور در ۲۴ ماه اکتوبر ۱۹۴۵ به عضویت ملل متحد شامل شده است .

امریکا :

مرکز واشنگتن ، مساحت ۹۳۶۲۳۸۷ کیلومتر مربع ، نفوس آن (قرارد) حصا بیه ماه اگست ۱۹۶۲) ۱۸۷۰۰۰۰۰۰ نفر است . بیرق آن دارای هفت بند سرخ و شش بند سفید افقی است که در گوشه بالایی طرف چپ آن یک مربع آبی رنگ قرار داشته و در بین آن پنجاه ستاره برنگ سفید جلب نظر میکند ، واحد پولی دالر (یکصد سنت معادل یکدلار میشود) .

حدود داربعه : اضلاع متحد امریکا حصه بزرگ امریکای شمالی را تشکیل میدهد که از شمال با دومینیون کانا دا از شرق با اوقیانوس پاسفیک از جنوب با خلیج مکزیک و مکزیکو و از غرب با بحرالانتیک محاط است .

اضلاع متحد امریکا ۵۲ ایالت است که هر کدام دارای تشکیلات ملکیه جداگانه بوده و در رأس هر ایالت یک گورنر قرار دارد که همه تابع اداره مرکزی اند .

امریکا بعد از جنگ عمومی اول قدرت بیشتری را در ساحه های مختلف بدست آورده و فعلاً مقام یکی از دو نیروی درجه اول جهان را جایز نموده و در رأس بلاک غرب قرارداد دارد . در امریکاد حزب قدرت بیشتری را داراست که این احزاب عبارتند از جمهوری خواهان و دیموکراتها .

بناغلی جان کنیدی رئیس جمهور فعلی امریکا (متولد ۲۹ می ۱۹۱۷) مربوط به حزب دیموکرات و یکی از سناتورهای سابق امریکاست که در انتخابات سه سال قبل به تاریخ (۸ نومبر ۱۹۶۰) بحیث رئیس جمهور آنکشور برگزیده شد .

نیویارک که یکی از ایالات بزرگ این کشور است مرکز موسسه ملل متحد بوده و آسمانخراشهای آن موجب تعجب تازه واردان میشود .

اضلاع متحد امریکا بتاريخ ۲۴ - اکتوبر ۱۹۴۵ بهضویت ملل متحد شامل شد. لسان رسمی مردم این کشور انگلیسی است ولی بعضاً السنهٔ محلی دیگر نیز مورد استعمال قرار دارد از دیر زمانست که بین افغانستان و امریکاروا بط سیاسی دوستانه برقرار میباشد.

ایران :

مرکز تهران، مساحت ۶۲۸۰۶۰ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۲۰۶۷۸۰۰۰ - بیرق آن دارای سه بند افقی سبز، سفید و سرخ است که در وسط آن شش پر لایبی رنگ شمشیر بدست با اشعه خورشید بنظر میرسد. واحد پولی ریال (معادل یکصد دینار) میباشد.

حدود اربعه : شهنشاهی ایران از شمال به اتحاد شوروی و بحیرهٔ کسپین از شرق به افغانستان و پشتونستان از جنوب با خلیج فارس و عمان و از غرب با عراق و ترکیه همسایه است.

اهالی ایران مسلمان اند و زبان اکثریت مردم آنجا فارسی است که برسم الخط عربی نوشته میشود.

ایران یکی از کشورهای عضو پیمان مرکزی است که بتاريخ ۲۴ - اکتوبر ۱۹۴۵ بهضویت ملل متحد پذیرفته شده است.

طرز حکومت آن شاهی مشروط است که اعلیحضرت محمد رضاشاه پهلوی در رأس دولت ایران قرارداد، صدراعظم ایران پناغلی اسد الله علم منسوب بحزب مردم میباشد.

ایران از چندت است تحت قیادت شهنشاه آنکشور بیک سلسله اصلاحات اراضی دست زده است. افغانستان با ایران روابط حسنهٔ دوستانه دارد.

ایتالیا :

مرکز روم مساحت ۱۱۶۲۷۲ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۵۰۴۶۳۷۶۲ - بیرق دارای سه بند عمودی سبز، سفید و سرخ است. واحد پولی لیره ایتالوی (معادل ۱۶ سنت امریکایی).

حدود اربعه : از طرف شمال با سویس از شرق با یوگوسلاویا و بحیره ادریاتیک از جنوب و جنوب غرب با بحیره مدیترانه و از طرف غرب با فرانسه و بحیره لورومین محاط است. رومن کاتولیک مذهب اکثریت را تشکیل میدهد.

ایتالیا بسال ۱۹۵۷ عضو بازار مشترک اروپا شد، یکی از اعضای پیمان ناتو است. ایتالیا بیک مملکت صناعتی است که بتاريخ ۱۴ دسامبر ۱۹۵۵ عضو ملل متحد شد.

بین افغانستان و ایتالیا روابط سیاسی قائم است، طرز حکومت آن جمهوریت لسان رسمی مردم آنجا ایتالوی است.

آسترلیا :

مرکز ویا نا، مساحت ۳۲۳۷۶ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۷.۶۷۰۰۰

بیرق آن دارای سه بند افقی سرخ ، سفید و سرخ است که در وسط بند سفید آن علامه مخصوص قرار دارد .

- واحد پولی آن شیلینگ اتریشی است ، (معادل یکصد گروشن) طرز حکومت جمهوری است ، مردم آن پیروی مذهب رومن کاتولیک بوده و لسان رسمی آن آلمانی است . یک کشور بیطرف میباشد .

حدود اربعه : آستریا در مرکز یو روپ واقع بوده از غرب با سوئیس و لیختنشتین از زاویه شمال غرب با خلیج کانستنس ، از جنوب با سوئیس و سلسله آلپ و ایالت ویزیای ایتالیا (اکنون تیرول جنوبی سر زمین قدیمی آستریا را در بر میگیرد) کوههای کامنیک و حصه از جبال دولومیت ، یوگوسلاویا و کوههای کارا و انکا از شمال با باوریا (جمهوریت فدرالی آلمان) از شمال غرب با چکوسلواکیا ، از شرق و جنوب شرق با هنگری محاط است .

رئیس جمهور فعلی اتریش بنا غلی ا د و لف شریف است که بتاريخ ۲۰ اپریل ۱۸۹۰ متولد شده و بتاريخ ۵ می ۱۹۵۷ بحیث رئیس جمهور اتریش انتخاب شد ، وی بعد از ختم دوره اول ریاست جمهوری در سال ۱۹۶۳ مجدداً بحیث رئیس جمهور آستریا (اتریش) انتخاب شد .

آستریا در ۱۴ دسامبر ۱۹۵۵ بمضویت موسسه ملل متحد داخل شد .

آلمان غربی :

مرکز بن ، مساحت ۹۵۹۳۱ میل مربع ، نفوس (قرار احصایه حکومتی ۱۹۶۱) ۵۶۱۷۲۰۰۰ نفر ، بیرق آن دارای بندهای افقی طلایی ، سرخ و سیاه است و واحد پولی مارک آلمانی .

حدود اربعه : بعد از جنگ عمومی دوم ، آلمان غربی در ۲۳ می ۱۹۵۹ مجدداً آزاد شد ، از طرف شمال به دنمارک و بحیره شمال از جنوب به آستریا و سوئیس از شرق به آلمان شرقی از غرب به هلند ، بلجیم و فرانسه محاط است جمهوری اتحادهای آلمان عضو پیمان اتلانتیک شمالی بوده و یکی از اعضای عمده پلاک غرب و عضو اتحادیه زغال و فولاد اروپاست .

رئیس جمهور آن ها نریش لوبکه است که در اول جولای ۱۹۵۹ به این عده انتخاب شد . اهالی آنرا کاتولیکها و پروتستانتها تشکیل میدهد و زبان مردم آنجا آلمانی است .

آلمان شرقی :

مرکز برلین شرقی ، مساحت ۴۱۶۴۵ میل مربع و نفوس آن (قرار احصایه ۱۹۶۰ میل متحد) ۱۷۲۴۱۰۰۰ نفر است ، بیرق آن دارای سه بند افقی طلایی ، سرخ و سیاه و منقش با چکش میباشد . واحد پولی مارک آلمان شرقی است .

حدود اربعه : جمهوری دموکراتیک آلمان از طرف شمال به بحیره بالتیک از شرق

به بولیند و چکوسلوواکیا از جنوب به آستریا و از غرب به آلمان غربی متصل است.
این جمهوریت بتاريخ ۷- اکتوبر ۱۹۴۹ تشکیل گردید.

رئیس جمهور آن گروتوال و صدراعظم آن والتر اوز لبريخت است.
آيسلیند :

مرکز ر يك جاو يك ، مساحت ۳۹۷۵۸ ميل مربع ، نفوس (قرار احصایيه ۱۹۶۱) ۱۷۹۰۰۰ ، بیرق دارای رنگ آبی مزین با صلیب سرخ و سفید ، واحد پولی «کرونا» .

جمهوریت آيسلند که دارای چشمهای سرشار و گرم است یکی از جزایر مشهور واقع ایتلانتیک شمالی است ، سابقاً تحت تصرف ناروی بود ، موقعیکه در ۱۸۱۴ ناروی از دنمارک مجزا شد ، آيسلیند تحت اداره دنمارک باقیماند ، ولی در ۱۷ جون ۱۹۴۴ بحیث يك جمهوری آزاد بمیان آمد .

رئیس جمهور این کشور اسپیر اسپیر سن است که در ۲۹ ماه جون ۱۹۵۲ به این عهده برگزیده شده است .

لسان آيسلندی بهمان شکل حالص خود تا حال ورد زبان ها است همچنان مردم آن بزبان انگلیسی متکلم اند . ایوا بخلیکان لوتران کلیسای رسمی آنجاست ولی مذاهب در این کشور آزاد است .

آيسلند بتاريخ ۱۹ نومبر ۱۹۴۶ بمضویت ملل متحد پذیرفته شده است .

آيرلند :

مرکز د بلن ، مساحت ۲۷۱۳۶ ميل مربع ، نفوس (قرار احصایيه ۱۹۶۱) ۲۸۱۵۰۰۰ بیرق آن دارای سه بند عمودی سبز ، سفید و نارنجی است ، واحد پولی پوند آيرلندی (معادل ۲۰۸۰ دالر امریکایی) .

حدود اریبه : جریزه آيرلند در بحر ایتلانتیک واقع است که از شرق بحیره آيرلند و کانال شمال و از طرف جنوب شرق کانال جارج آنرا از سرزمین انگلستان مجزا ساخته است .

طرز حکومت آن جمهوریت ، نود فیصد مردمان آنجا را پیروان رومن کاتولیک تشکیل میدهد ، زبان آيرلندی در تمام مکاتب آنجا تدریس میشود .

آيرلیند بتاريخ ۱۴ دسامبر ۱۹۵۵ عضو ملل متحد شد .

برتانیه :

مرکز لندن ، مساحت ۹۴۵۱۱ ميل مربع ، نفوس (قرار احصایيه ۱۹۶۱) ۵۲۶۷۵۰۹۴ ، بیرق آن یونین جک که رنگ آن آبی و خطوط متقاطع سفید و سرخ در چهار طرف مثلثات آبی را تشکیل داده و از تشکیل آن يك بیرق مستطیل شکل بوجود آمده است .

و احد یولی پوند انگلیسی (معادل ۲ دالر و ۸۰ سنت امریکایی) حدود اربعه: امپراتوری بریتانیای کبیر و آیرلند شمالی مناطق انگلستان، والس سکاتلند و آیرلند شمالی را دربر میگیرد. این مملکت در زاویه شمال غرب اروپا واقع است که در شمال و غرب آن بجز اتلانتیک شمالی (او قیانوس اتلس) در شرق بحیره شمال واقع بوده و کانال انگلیس آنرا از سرزمینهای اصلی در ناحیه جنوب مجزا میسازد و آبهای دو در معرض ۲۱ میل آن را از فرانسه جدا میکند. رژه یم انگلستان شاهی مشروطه بوده و حکومت با اساس انتخابات پارلمانی بوجود میآید، در رأس دولت ملکه الیزابت دوم قرار دارد در انگلستان فعلاً احزاب محافظه کار و کارگر نفوذ و قدرت بیشتر را بدست دارند پناغلی میسکمیلمن صدراعظم موجوده برتانیه مربوط بحرب محافظه کار است. انگلستان تا قبل از جنگ عمومی درم قدرت درجه اول جهان غرب بشمار میرفت و اکنون نیز از جمله اعضای قوی بلاک غرب محسوب شده و سردهسته کشورهای حوزه کامنولت برتانیه است. شمول انگلستان در بازار مشترک اروپا تا حال تحقق نپذیرفته است ولی انگلستان و طرفدارانش میسکوشند با وجود مخالفتهای فرانسه، در بازار مشترک اروپا شامل شود، زبان رسمی کشور انگلیسی است.

لندن که یکی از شهرهای بزرگ جهانست دارای ۴۴۳۴۵۵ - اکر مساحت ۸۱۷۱۹۰۲ نفوس است، بین افغانستان و انگلستان روابط سیاسی قائم است. انگلستان بتاريخ ۲۴ - اکتوبر ۱۹۴۵ بمضویت ملل متحد شامل شد.

برازیل:

مرکز آن برازیلیا، مساحت ۳۲۸۶۲۷۰ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۰) ۷۰۷۹۹۰۰۰، بیرق آن دارای رنگ سبز با ۲۲ ستاره و منظره یک مهتاب برنگ آبی در داخل یک چوکت زرد مزین است. که در مرکز آن یک الماس طلایی رنگ قرار دارد. واحد یولی آن «کروزیرو» است که از قرار نرخ آزاد تقریباً معادل ۵ سنت امریکایی میشود.

برازیل از لحاظ داشتن طوایف مختلف، ساحه و نفوس از بزرگترین کشورهای امریکای جنوبی است.

حدود اربعه: از شمال به وینزویلا و گیانای آلمانی، برتانوی و فرانسوی، از شرق با بحیره اتلانتیک، از جنوب با یوروگوای، ارجنتاین و پاراگوای، از غرب با بولیویا و پرو و کولمبیا محاط است.

طرز حکومت آن جمهوری است و افغانستان با برازیل روابط سیاسی دارد. یک کشور کاتولیکی بوده و لسان رسمی آن «پورچگیز» است. برازیل در ۲۴ - اکتوبر ۱۹۴۵ بمضویت موسسه ملل متحد پذیرفته شد.

بلغاریا :

مرکز صوفیه، مساحت ۴۲۷۹۶ میل مربع، نفوس (قرارد احصاییه ۱۹۶۰ ملل متحد) ۷۸۶۷۰۰۰، بیرق آن دارای سه بند افقی سفید، سبز و سرخ میباشد، واحد پولی آن «لیو» است.

حدود ارضیه: از شمال به رومانیه از غرب به یوگوسلاویا، از جنوب به یونان از شرق با بحیره سیاه و از جنوب شرق با ترکیه متصل است.

طرز حکومت آن جمهوری سوسیالیستی است، بین افغانستان و بلغاریه مناسبات سیاسی قایم است. مذهب او رتودوکس شرقی در آنجا معمول میباشد در جمله نفوس مجموعی آن ۷۵۰۰۰۰ نفر مسلمان شامل است، نسان بلغاری یکی زبان سلاونیک میباشد بلغاریه در ۱۴ دسامبر ۱۹۵۵ بحیث عضو ملل متحد شامل شد.

برما :

مرکز رنگون، مساحت ۲۶۱۷۸۹ میل مربع، نفوس و احصاییه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۲۱۵۲۷۰۰۰، بیرق آن رنگ سرخ داشته و در گوشه بالایی طرف چپ آن یک مستطیل آبی سیاه رنگ با پنج نقطه سفید ستارهها قرار دارد واحد پولی آن «کیات» است (معادل یکصد پیاز، مساوی ۲۱ سنت امریکایی) اتحادیه برما جمهوریست، افغانستان با این کشور آسیایی مناسبات سیاسی راقایم کرده است.

حدود ارضیه: اتحادیه برما در قسمت غربی هند و چین سابق موقع دارد از شمال با جمهوری چین، از شرق با چین، لاوس و تایلند از جنوب به خلیج بنگال از غرب به آسام هند، پاکستان و خلیج بنگال متصل است.

برما بتاريخ ۴ جون ۱۹۴۸ از حوزة کامنولت برتانیه خارج و بحیث پنجا و هشتمین عضو سازمان ملل متحد پذیرفته شد.

برما یک کشور بیطرف بوده و جنرال نیوین رئیس شورای انقلابی و رئیس دولت برماست.

باشندگان آن بیشتر از نسل و نژاد مغلاند که در آن طوایف تاینز، بست، مالایز چینیهها و دیگر اقوام آسیای شرقی داخل است.

مردم برما تقریباً با سه چهار زبان مختلف قومی کشور تکلم میکنند ولی یک ملت واحد را تشکیل دادهاند، زبان درملیت شان تاثیر نداد، در این اواخر آموزش زبان انگلیسی نیز قوت گرفته است، ۹۰ فیصد مردم آن پیروی مذهب بویزم اند. برما در ۱۹ - اپریل ۱۹۴۸ عضو ملل متحد شد.

بلجیم :

مرکز بروسل، مساحت ۱۱۷۷۵ میل مربع، نفوس (قرارد احصاییه ۱۹۶۰) ۹۱۵۳،۰۰۰ بیرق آن دارای سه بند عمودی سیاه زرد و سرخ است، واحد پولی آن فرانک است (معادل دو سنت امریکایی).

حدود اربعه: از طرف شمال به هالیند و بحیره شمال از شرق به آلمان و لکسمبرگ از جنوب بفرانسه و از غرب به فرانسه و بحیره شمال متصل است طرز حکومت آن شاهی است این کشور شامل بلاک غرب و عضو پیمان اتلانتيك شمالی و عضو بازار مشترك اروپای غربی است مردم آن بیشتر رومن کاتوليك اند، فرانسوی و آلمانی زبان رسمی این کشور است. افغانستان با این کشور روابط سیاسی دارد اعلیحضرت بودوین پادشاه بلژیک است باجیم در ۲۷ دسامبر ۱۹۴۵ بحیث عضو موسسه ملل متحد شامل شد.

بورو فندی.

مرکز یوسبوریا، مساحت ۱۰۷۴۴۴۴۴۴ میل مربع، نفوس قرار احصاییه (۱۹۶۰ ملل متحد) ۲۵۰۰۰۰۰، بیرق آن رنگه سرخ سفید و سبز داشته و بایک دهل مزین میباشد. پادشاهی بورو فندی حصه از خاک سابق تحت قیومت بلجیم است که قبلاً بنام روندای-بوروندی یاد میشد ولسی بتاریخ ۱۴ جولای ۱۹۶۲ - آزاد شد و بنام بوروندی موسوم گردید.

حدود اربعه: بورو فندی در شرق افریقای مرکزی واقع بوده و بطرف شمال آن یوگندا، جنوب شرق آن تانگانیکا و به سمت غرب آن جمهوری کانگوی مرکزی (لیو پولد ویل) واقع است. کشور بوروندی در ماه سپتامبر ۱۹۶۲ بحضویت ملل متحد شامل شد.

بهوتان:

مرکز پونخا، مساحت ۱۸۰۰۰ میل مربع، نفوس ۷۰۰۰۰۰۰ - پادشاهی بهوتان یک مملکت کوچک و آزاد است که در ناحیه شرقی همالیا بین تبت در شمال، بنگال در غرب، آسام در جنوب و سیکم در غرب آن موقع دارد، از شرق بفریب ۹۰ میل طول داشته و فراخترین ساحه آن نود میل است، باشندگان آن مغل و بودیوم اند، اقتصادیات آن متکی بزراعت بوده و عمده ترین محصولات آن برنج، غله هندی، موم تکه، چوری و فیل میباشد، حکمران این پادشاهی مهاراجه جیگم می دورجی وان چوک است.

بولویا:

مرکز سکر، نشیمنگاه حکومت مرکزی لا بازا است مساحت ۴۱۶۰۴۰ میل مربع، نفوس (قرار احصاییه ۱۹۶۰) ۳۴۶۲۰۰۰ - بیرق آن دارای سه تیر افقی و مزین بانگه های سرخ زرد و سبز است و واحد پولی آن «بولیو بانو» است، طرز حکومت آن جمهوریت است.

حدود اربعه: بولویا از غرب باچیلی و پیرو، از شمال و شرق به برازیل، از شرق به پراگوای و از جنوب به آرژانتین محاط است. بولویا یکی از کشورهای امریکای لاتین است. مردم آن رومن کاتولیک اند،

زبان رسمی کشور هسپانویست . بولویا بتاريخ ۱۴ نومبر ۱۹۴۵ عضو موسسه ملل متحد شد .

پاراگوای:

مرکز اسونشن، مساحت ۱۵۷۰۰۰ میل مربع، نفوس (نظر به احصایه ۱۹۶۱) ۱۸۱۲۰۰۰، بیرق دارای سه بند افقی سرخ، سفید و آبی است که نشان رسمی کشور میان بند سفید آن قرار دارد. واحد پولی گوارانی (معادل ۸ سنت امریکایی) . حدود اربعه: پارگوای از جمله کشورهای امریکای جنوبی است که از شمال با بالیویا و برازیل از شرق با برازیل و اروجنٹینا از جنوب هم با اروجنٹینا و از غرب با اروجنٹینا و بولیویا متصل است .

مردم آن رو من کاتولیک بوده و بزبان هسپانوی متکلم اند ولی مردم پارگوای، باگوارانی هم که یکی از زبانهای هندی قدیم است تکلم میکنند .

رئیس جمهور آن جنرال الفردو ستر و یزند است که در ۱۱ جولای ۱۹۵۴ انتخاب و در ۱۹۵۸ مجدداً به عهده ریاست جمهوری برگزیده شد. پارگوای در ۲۴ - اکتوبر ۱۹۴۵ عضو ملل متحد شد .

پاکستان:

مرکز راولپنڈی، مساحت علاقه های تحت اداره پاکستان ۳۶۴۷۳۷ میل مربع نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۹۳۸۱۲۰۶۰ نفر است، بیرق آن دارای دور ننگ سبز و سفید میباشد که قسمت زیاد آنرا یک مربع سبزرنگ و یک قسمت کم آنرا یک بند عمودی سفید تشکیل میدهد که بین مربع سبز آن یک هلال و ستاره سفید قرار دارد .

حدود اربعه: پاکستان بعد از تقسیم نیم قاره هند در ۱۴ - اگست ۱۹۴۷ بمیان آمد .

این کشور بدو ناحیه پاکستان شرقی و غربی تقسیم شده است، نفوس وساحه آن تا حال مورد اختلاف است .

۸۶ فیصد نفوس پاکستان را مسلمانان و متباقی را هندوان، مسیحیان، پارسیان بوداییها و غیره تشکیل میدهد، اردو و پنجگالی زبان ملی و انگلیسی زبان رسمی کشور است پاکستان عضو پیمان سیتو و پیمان مرکز است، طرز حکومت آن جمهوریست که جنرال محمدا یوب در رأس آن قرار دارد .

بعد از قطع روابط سیاسی بین افغانستان و پاکستان روی موضوع مورد اختلاف طرفین یعنی موضوع پشتونستان که در ماه سنبله ۱۳۴۰ صورت گرفت با اثر مساعی جمیله شهنشاہ ایران در ماه جوزا ۱۳۴۲ روابط سیاسی هر دو کشور مجدداً استقرار یافت . پاکستان در ۳۰ سپتامبر ۱۹۴۷ عضو ملل متحد شده است .

پاناما:

مرکز پاناما، مساحت ۲۸۵ ۷۶ میل مربع، نفوس (قرارد احصاییه ۱۹۶۱) ۱۰۸۴۰۰۰، بیرق دارای چهار مربع است که دوی آن سفید یکی آبی و دیگری سرخ رنگ میباشند.
بین مربع سفید ستاره آبی و بین مربع سفید دیگر ستاره سرخی قرار دارد.

واحد پول بالبوآ (معادل یکدلر امریکایی) حدوداً ربعه در ناحیه مرکزی امریکای جنوبی واقع است از شرق و جنوب با کولمبیا از غرب و شمال با کوستاریکا محاط است.

مردم آن غالباً رومن کاتولیک اند، زبان رسمی اسپانویست. پاناما در ۳ نوامبر ۱۹۰۳ از سلطه کولمبیا آزاد شد. رئیس جمهور آن دکورترو و برتو، اف، چپاریست که در ۸ می ۱۹۶۰ به این عهده انتخاب شد. پاناما در ۱۳ نوامبر ۱۹۴۰ عضویت ملل متحد شامل شد.

پرتگال:

مرکز لیزبن، مساحت ۳۵۴۶۶ میل مربع، نفوس (قرارد احصاییه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۹۱۴۶۰۰۰، بیرق آن دارای بندهای سبز و سرخ همودی است که یکدسته علایم مخصوص در وسط آن قرار دارد واحد پولی آن اسکو دو میباشند.

حدوداً ربعه: پرتگال قسمت غربی جزیره نمای ابریان را در اروپا احتوا میکنند که طرف شمال و شرق آن اسپانیه و طرف جنوب و غرب آن بحیره اتلانتیک واقع دارد. رومن کاتولیک دوا این کشور پیر و ان زیاد داشته و دیگر مذاهب هم آزاد است پرتگالی یکی از اعضای پیمان ناتوست. انگولا منطقه واقع غرب افریقا از مستعمرات قدیم پرتگالی است که اکنون مردم آن در راه آزادی خود مبارزه دارند.

همچنان موزمبیک پرتگالی در شرق افریقا، جزایر کپ ورد در شمال اتلانتیک کینی پرتگالی واقع ساحل غرب افریقا بین سینسکال و گینی، جزایر سانتوم در ساحل غرب افریقا، ماکاو و تیمور پرتگالی در حصه شرق جزیره ملایا از مستعمرات آنست که تاحال آزاد نشده است. زبان مردم پرتگالی است امیر ادویرال امریکو آرتو ماس رئیس جمهور آن کشور در ۹ جون ۱۹۵۸ انتخاب شد انتونیو اولیویرا سالازار صدر اعظم پرتگال است. پرتگال در ۸۴ دسامبر ۱۹۵۵ عضو ملل متحد شد.

پولیند:

مرکز وادسا، مساحت ۱۲۰۳۵۵ میل مربع، نفوس (قرارد احصاییه ۱۹۶۱) ۲۹۹۶۵۰۰۰، بیرق دارای دو بند افقی سفید و سرخ، واحد پولی ژلوتی.
حدوداً ربعه: یکی از جمهوریت های سوسیالیستی اروپای مرکزیست که از

شمال با بحیره بالتیک اذ شرق با پروسیا و لتوانیا (خاکهای مربوط به اتحاد شوروی)
 از جنوب با چکوسلواکیا و از غرب با آلمان شرقی (جمهوری دیموکراتیک آلمان)
 رومن کاتولیک پیروان زیاد دارد .

پولیند در ۲۴ - اکتوبر ۱۹۴۵ عضو ملل متحد شد . الکسندر زودسکی رئیس
 شورای دولت و جوزف سیرانکو بیچ صدراعظم پولیند میباشد .

پیرو

مرکز لیما ، مساحت ۵۱۴۰۵۹ میل مربع ، نفوس (قرار احصا یه ۱۹۶۱)
 ۱۰۳۶۵۰۰۰ ، بیرق دارای سه بند عمودی سرخ ، سفید ، سرخ است که علامت حربی بین
 بند سفید آن قرار دارد ، واحد پولی آن سول است .

حدود اربعه: پیرو در ساحل باسفیک امریکای جنوبی واقع است که از شمال با اکوادور
 از شمال شرق و غربی با کولمبیا و برازیل و از جنوب شرق با بولیویا
 متصل است .

هر چند مذاهب در این کشور آزاد است ولی رومن کاتولیک پیروان زیاد
 دارد ۴۷ درصد مردم آن هندیان و متبانی از اسلمه اقوام اسپانوی و یامستیزوها
 میباشد که عده از نیکروها ، چینی ها و جا بانیهل نیز بود و باش دایمی دارند .
 اسپانوی سان رسمی مردم است ولی هندیان آنجا بیشتر بزبان کویچا و یا ایمارا
 تکلم میکنند .

پیرو بتاریخ ۲۱ - اکتوبر ۱۹۴۵ عضو ملل متحد شد

فعلا در پیرو قدرت اداری کشور بدست شورای نظامی است که بتاریخ ۱۸
 جولائی ۱۹۶۲ اقتدار را بدست گرفته است و جنرال نیسکولاس ، آل لویز بحیث
 صدراعظم پیرو اجرای وظیفه میدارد .

تانگانیکا

مرکز دار سلام ، مساحت ۳۶۲۶۸۸ میل مربع ، نفوس اقرار احصا یه ۱۹۶۱
 ملل متحد ۹۴۰۴۰۰۰ ، بیرق آن دارای سه بند افقی سبز ، سیاه و سبز میباشد که بادو خط
 طلایی باریک از همدیگر مجزا شده است .

حدود اربعه : یکی از سرزمینهای سابق تحت قیمومت برتانیه واقع در افریقای
 شرقی است که عضو جامعه کامنولت میباشد تانگانیکا از شمال با یوگندا و کینیا
 از شرق با بحر هند از جنوب با موزمبیق ، رودیشیای شمالی و نیاسالیند و از غرب
 با جمهوری کانسگو (لیوبولدویل) متصل است . از جمله نفوس آنها ۲۰۰۰۰۰
 آسیایی و عرب و ۲۳۰۰۰ - اروپایی در این سرزمین زندگی میکنند .

تانگانیکا در ۹ دسامبر ۱۹۶۱ ، آزاد شد و بتاریخ ۱۴ دسامبر ۱۹۶۱ بحضویت
 موسسه ملل متحد شامل گردید ، پنبه ، قهوه ، الماس ، طلا ، نمک ، از پیدایار عده این

کشور است بتاريخ ۳۱ می ۱۹۶۲ رژیم جمهوری در آن کشور اعلام شد و بناغلی نایبری رهبر ملی آن کشور فعلا زمام اقتدار را بدست دارد .

ترکیه

مرکز انقره ، مساحت ۲۹۶۵۰۰ میل مربع ، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۲۸۶۰۲۰۰۰ ، بیرق آن دارای رنگ سرخ است که در وسط آن يك هلال و ستاره سفید چادارد . واحد پولی لیره ترکی است (معادل یکصد پیاستر) .
حدود اربعه : قسمت ترکیه اروپایی از شمال با بلغاریه از غرب با یونان و بحیره ایجین از شرق با بحیره سیاه محاط بوده و از قسمت ترکیه آسیایی ذریعه آبنسای با سفورس جدا میشود ، قسمت ترکیه آسیایی از غرب با بحیره ایجین از جنوب با ایجین ، مدیترانه ، سوریه ، جمهوری عربی متحد و عراق از شمال با بحیره سیاه و از شرق هم با بحیره سیاه و اتحاد شوروی و ایران متصل است جزیره قبرس بقا صله ۴۳ میل در قسمت جنوبی ترکیه در بحیره مدیترانه واقعست . نود هشت فیصد نفوس ترکیه را مسلمانان تشکیل میدهند ، ترکیه عضو پیمان ناتو و پیمان سنتو است علاوه بر ترکیه بشمول یونان و یوگوسلاویا از جمله اعضای گروه دفاعی یا لقان است ، همچنان در مارچ ۱۹۵۹ يك معاهده دفاعی را با امریکا امضا کرده است ، افغانستان با ترکیه روابط سیاسی دارد . بناغلی جمال گورسل رئیس جمهور و بناغلی عصمت اینونو صدراعظم آن کشور است ، ترکیه در ۲۴ - اکتوبر ۱۹۴۵ عضو ملل متحد شد ، زبان مردم آنجا ترکی است .

ترینیداد

مرکز پورت آف اسپین ، مساحت ۱۸۶۲ میل مربع ، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۸۵۹۰۰۰ نفر است .
حدود اربعه : ترینیداد یکی از مناطق جنوبی غرب الهند است که در ساحل شمالی امریکای جنوبی واقعست . جزیره تو باگو که ۱۱۶ میل مربع ساحه دارد نیز از مرکز ترینیداد اداره میشود .
ترینیداد و تو باگو بتاريخ ۳۱ - اگست ۱۹۶۲ استقلال کامل خود را در داخل جامعه کامنولت برتانیه بدست آورد .
تجارت عمده و بیشتر آن با کانادا و برتانیه است ، محصولات مهم آن پترول و اسفلت ، شکر و کاکاواست بناغلی سروس لومون هوچوی گورنر جنرال این کشور میباشد که ، بتاريخ ۳۱ - اگست رویکار شد ، بناغلی اریک ، ای ویلیمز صدراعظم ترینیداد است .
ترینیداد و تو باگو بتاريخ ۱۸ سپتامبر ۱۹۶۳ عضویت ملل متحد شامل شد .

تونس

مرکز تونس ، مساحت ۵۸۰۰۰ میل مربع ، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۴۱۶۸۰۰۰ (متحد) ، بیرق آن دارای رنگ سرخ است که در وسط آن دایره سفیدی منقش

بايك هلال وستاره سرخ است. واحد پولی دینار تونسی است. حدود ارضه: یکی از تحت الحمايکینهای سابق فرانسه در ساحل شمالی افریقا است که در ۱۹۵۷ بچیت يك جمهوری آزاد بمیان آمد، تونس از شمال و شرق با بحیره مدیترانه، از جنوب شرق بالیبیا از جنوب باصحرای ازغرب با الجزایر متصل است. باشندگان اصلی آنجا عربها و بربرها تشکیل میدهد، بر علاوه مسلمانان بکتمداد ارو پاییها و یهودیان نیز در آنجا بصورت اقلیت زندگی دارند، عربی زبان رسمی و ملی تونس است، رئیس جمهور کشور حبیب بورقیبه میباشد که بتاريخ ۸ نومبر ۱۹۵۹ به این عهده انتخاب شده است. تونس در ۱۲ نوامبر ۱۹۵۶ بمضویت ملل متحد شامل شد. يك کشور بیطرف است.

توگو

مرکز لوم، مساحت ۲۰۴۰۰ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۱۴۸۰۰۰۰ نفر است بیرق دارای پنج بند افقی سبز، زرد، سبز، زرد و سبز است که يك مربع سرخ و ننگ در گوشه بالای آن قرار داشته و میان آن يك ستاره برنگ سفید جلب نظر میکند.

حدود ارضه: جمهوری (توگو لند) یکی از سرزمینهای تحت قیمومت ملل متحد بدست فرانسه بوده که در ۱۹۶۰ آزاد شد، توگو، در ساحل غرب افریقا واقع بوده و از شمال باولنای علیا از شرق با داهومی از جنوب با بحیره اتلانتیک و از غرب با گانا مخاط است توگو از مستعمرات اسبق آلمان در افریقا بود که بعداً در ۱۴ دسامبر ۱۹۴۶ تحت قیمومت ملل متحد درآمد ولی در ۲۷ - اپریل ۱۹۶۰ بچیت يك جمهوری مستقل رویکار شد. اولین رئیس جمهور توگو سبلو انس اولمیو است که بتاريخ ۹ اپریل ۱۹۶۱ به این عهده انتخاب شد. محصولات عمده آن کافه، کاکا، بنه و جو میباشد. توگو بتاريخ ۲۰ سپتامبر ۱۹۶۰ عضو ملل متحد شده است.

جاپان

مرکز توکیو، مساحت ۱۴۲۶۸۸ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۹۴۰۵۳۰۰۰ بیرق آن دارای رنگ سفید و منقش با علامت سرخ آفتاب است. واحد پولی ین جاپانی است.

حدود ارضه: در شمال جاپان بحیره اخوستک و جزایر کوریل، در شرق بحرالکامل غرب بحیره جاپان و بحیره زرد واقع است. جاپان متشکل از جزایر خود و بزرگ است که در پاق سفیک شمالی موقع دارد و از اتحاد شوروی و کوریا بواسطه بحیره جاپان و از چین توسط بحیره چین شرقی جدا میشود.

مذهب اساسی مردم بودیزم و شینتو یزم است، همچنان کریستائیا و رومن کاتولیکها نیز در این کشور زندگی دارند. جاپانی لسان مردم آنجا بوده و آموزش

انگلیسی مم انکشاف کرده است. طرز حکومت جاپان شاهی مشروط و امپراتور آن هیروهیتو است (متولد ۲۹ اپریل ۱۹۰۱) که در ۲۵ دسامبر ۱۹۲۶ جلوس کرده است ایکیدا در ۱۴ جولایی ۱۹۶۰ صدراعظم آنکشور شد. بین افغانستان و جاپان روابط سیاسی قائم است، جاپان در ۱۸ دسامبر ۱۹۵۶ عضو ملل متحد شد.

جمہیکا

مرکز کنگز تون، مساحت ۴۴۱۱ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۱۶۳۸۰۰۰ بیرق آن دارای رنگ سبز و سیاه و یک خط معراب طلابی رنگ میباشد. حدود ارضه: جمہیکا در بحیرہ کریبین واقع بود ۹۰۹ میل از جنوب کیو با فاصله دارد. جزایر ترکز و کایکوز که ۶۶۰۰ نفر نفوس و دارای ۱۶۶ میل مربع ساحه، جزایر کاین که ۹۳۷۴ تن نفوس و یکصد میل مربع ساحه دارد از جمله مناطق مربوط این کشور است.

جمہیکا یکی از متصرفات غرب الہند بر تانوی بود که سالها تحت اداره اتحادیہ غرب الہند قرار داشت که بتاریخ ۶ اگست ۱۹۶۲ در داخل جامعه کامنولت بر تانویہ آزاد شد. آب و هوای این کشور بحری بوده و در مناطق ساحلی درجہ حرارت آن به ۸۰- الی ۸۶ درجہ فار نہایت میرسد امداد حصص کرہستانی و مرکزی درجہ حرارت آن بہ چہل درجہ میرسد. این سرزمین در سال ۱۴۹۴ عیسوی توسط کلمبوس کشف شد و آنگاہ اسپانیا اداره آنرا بدست گرفت تا اینکه انگلیسہادر سال ۱۶۶۵ آنرا اشغال کردند. حاصلات و پیداوار عمدہ جمہیکا نیشکر، قہوہ، کربلہ، نالیبار، زنجبیل، کاکا و لیمو، سنترہ، مالٹہ، بوکسایت و سیگار میباشد.

سرا لکن در بستامانت رہبر حزب آزاد ایدخواہان این کشور درای گیری عامہ نیز موفقیتہای را بدست آورد، وی بحیث صدراعظم این کشور اجرای وظیفہ میکند. شاغلی سرکنٹ بکلپورن گورنر جنرال جمہیکا است. جمہیکا بتاریخ ۱۸ سبتمبر ۱۹۶۲ بمضویت ملل متحد شامل شد.

جمہوریت عربی متحد

مرکز قاہرہ مساحت ۳۸۶۱۹۸ میل مربع، نفوس (قرار احصایہ ۱۹۶۱ ملل متحد) ۲۶۵۷۸۰۰۰، بیرق آن دارای سه بند سرخ، سفید و سیاہست کہ در وسط بند سفید آن دو ستارہ سبز قرار دارد، واحد پولی بوند مصریست.

حدود ارضه: جمہوریت عربی متحد گوشہ شمال شرقی براعظم افریقار در کنار بحیرہ مدیترانہ در بر میگردد، در شرق آن اسراییل افتادہ و بمفاصلہ ۱۲۰۰ میل بحیرہ احمر آنرا از خاک عربستان سعودی مجزا میکند. در غرب آن لیبیا و در جنوب آن سودان موقع دارد جزیرہ نمای سینا در داخل بحیرہ احمر وسعت پیدا میکند.

شاغلی جمال عبدالناصر رئیس جمہور آنکشور در ۲۶ جولایی ۱۹۵۶ کانال سوئز را ملی ساخت و کنترل عواید و مصارف آنرا بدست گرفت.

مصر در ۲۴ - اکتوبر ۱۹۴۵ عضو اصلی ملل متحد بود در اثر يك را بگیری عمومی بتاريخ ۲۱ فروری ۱۹۵۸ مصر با سوریه متحد شه و جمهوریت عربی متحد را تشکیل داد و آن نگاه بحیث يك عضو در ملل متحد با قیماند ، ولی بتاريخ ۹۳ - اکتوبر ۱۹۶۱ سوریه بار دگر بحیث دولت مستقل درآمد و عضویت جدا گانه خود را اعلام کرد. از چند بست که سوریه ، عراق ، جمهوریت عربی متحد میخواهند يك اتحادیه فدرالی عرب را بوجود آورند چنانچه مجاهدات این کشورها در راه تحقیق بخشیدن این مامول بشدت ادامه دارد. بین افغانستان و جمهوریت عربی متحد روابط سیاسی دوستانه و برادرانه قائم است انجمن دوستی افغانستان و جمهوریت عربی متحد در ماه سرطان ۱۳۴۲ در کابل بر ریاست بشاغلی سید قاسم ربه تیا و زیر مطبوعات افغانستان و در قاهره بر ریاست بشاغلی کمال الدین حسین معاون رئیس جمهور و یکی از رجال برجسته علمی آن کشور تاسیس شد اکثریت نفوس کشور را عربهای مسلمان تشکیل میدهد ، عربی لسان رسمی این کشور است ، جمهوریت عربی متحد از سیاست بیطرفی و عدم الحاق به پیمانهای خارجی پیروی میکنند و در عین حال عضو جامعه عرب میباشد .

حبشستان :

مرکز ادیس ابابا . مساحت ۳۹۸۳۵۰ میل مربع نفوس (قرآ را احصایه حکومتهی ۱۹۶۰) ۲۲۰۰۰۰۰۰ ، بیرق آن دارای سه بند افقی سبز ، زرد و سرخ است که در وسط آن تصویر شیری برنگ زرد و سیاه جلب نظر میکند واحد پولی دالر حبشی است .

حدود اربعه : حبشستان (ابی سینیا) يك کشور کهنستانی واقع شمال شرق افریقا است که از شمال شرق با اریتریا و حصه از بحیره سرخ ، از شرق با سومالیای فرانسوی از جنوب شرق و جنوب با جمهوریت سومالی ، از جنوب با کینیا و از غرب با سودان محاط است .

کلتور آن آمیخته با کلتور یونانی و مصریست ، مردم آنرا کریستیانها و مسلمانان احتوا می کنند . لسان رسمی مردم آن «امهریک» است آموزش زنان انگلیسی هم انکشاف قابل ملاحظه کرده است .

اعلیحضرت هلانلانی امپراتور حبشه است ، این کشور بتاريخ ۱۲ نومبر ۱۹۴۵ به عضویت ملل متحد پذیرفته شد ، يك کشور بیطرف است که کنفرانس سران دول آزاد افریقای در ماه جوزای ۱۳۴۲ در ادیس ابابا نیز داین شد .

چاد :

مرکز فورت لامی ، مساحت ۴۹۵۰۰۰ میل مربع ، نفوس (قرآ را احصایه ۱۹۶۰) ۲۵۸۰۰۰۰ میباشد که مسلمانان آن در ناحیه شمالی و دیگر و هادر قسمت جنوبی کشور بود و باش دارند بیرق آن دارای سه بند عمودی آبی ، زرد و سرخ است

حدود دار به: از شمال به لیبیا از شرق با سودان از جنوب با جمهوری افریقای مرکزی از غرب با نایجیر و فدراسیون نایجریا و کامرون محاط است.
 ۱۱- آگست ۱۹۶۰ ادعای استقلال خود را کرد و آزاد شد این کشور در ۲۰ سپتامبر ۱۹۶۰ به عضویت ملل متحد داخل گردید.

پادشاهی فرانسیز تومبالبا بی بتا ریخ ۱۲ آگست ۱۹۶۰ بحیث صدر اعظم و رئیس جمهور آن کشور برگزیده شد.
 این کشور در داخل جامعه فرانسه به آزادی خود رسیده و زراعت از مشغولیت های مهم مردمان آن میباشد.

چکوسلواکیا

مرکز براگ + مساحت ۴۹۳۸۱ میل مربع نفوس (نظر به احصایه ۱۹۶۱) ۱۳۷۴۲۰۰۰ نفر است بیرق آن دارای بند های افقی سفید و سرخ است که در حصه طرف چپ يك مثلث آبی به نظر میخورد و واحد پولی آن « کورونا » میباشد که معادل یکصد هالر است .

حدود ارضه: چکوسلواکیا یکی از جمهوریت های سوسیالیستی اروپای مرکزی است که بطرف غرب و جنوب غرب آن با واریا (آلمان غربی) به شمال و شمال غرب آن ساکسونی (آلمان شرقی) به شمال و شمال شرق آن پولیند، به شرق آن اوکراین (اتحاد شوروی) به جنوب آن آستریا و هنگری موقع دارد.

هفتاد و پنج فیصد مردم آن رومن کاتولیک و متباقی پروتستانتها اند چک و سلواک السنه رسمی این کشور است .

پادشاهی انتونین نوو تنی رئیس جمهور آن کشور است که بتاريخ ۱۰ دسامبر ۱۹۰۴ متولد و از ۱۹۰۷ نوامبر ۱۹۰۷ با این طرف به این عهده انتخاب شده است . بین افغانستان و چکوسلواکیا مناسبات سیاسی قایلیم است . چکوسلواکیا بتاريخ ۲۴ اکتوبر ۱۹۴۵ به عضویت موسسه ملل متحد پذیرفته شده است .

چلی :

مرکز سانتیاگو؛ مساحت ۲۸۶۳۹۷ میل مربع ، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۷۸۰۲۰۰۰ ، بیرق آن دارای دو بند سفید و سرخ افقی بوده و بطرف چپ در حصه بالایی يك ستاره سفید بداخل يك چوکات آبی به نظر میخورد . واحد پولی آن اسکودو میباشد (معادل ۷۵ سنت امریکایی)

حدود ارضه: چلی در ساحل غرب امریکای جنوبی واقع بوده طرف شرق آن ارجنتاین، بولیویا، طرف شمال آن پیرو و طرف غرب آن بحیره باسفیک واقع است . بر علاوه مذهب رومن کاتولیک و سایر مذاهب دیگر نیز تا کنون حفظ شده است لسان مردم آن اسپانوی است،

رژیم چلی جمهوری است. جورج الکساندری رود ریگوبیز رئیس جمهور چلی است که از تاریخ ۴ سپتامبر ۱۹۵۸ تا حال بحیث رئیس جمهور آن کشور اجرای وظیفه می کند، چلی از کشورهای بیطرف امریکای لاتین است که بتاریخ ۲۴ اکتوبر ۱۹۴۵ عضویت ملل متحد شامل شده است.

چین (جمهوریت مردم چین)

مرکز پیکینگ، مساحت ۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ نفوس (نظر به احصایه ۱۹۵۸ میل متحد) ۶۶۹۰۰۰۰۰۰ بیریق آن دارای رنگ سرخ و منقش با پنج ستاره میباشد. رژیم جمهوری اشتراکی توده‌یی بسال ۱۹۴۹ در آن کشور تاسیس شد و رژیم سابق بریاست چیانگ کائویشیک بقارموسارفته و در آنجا مستقر گردید. جمهوریت مردم چین از طرف شمال به اتحاد شوروی شرق بحیره زرد بحیره چین شرقی، غرب اتحاد شوروی، افغانستان، جنوب هند و چین و خلیج تانگین واقع است.

پنجاغلی ماوتسو تنگک بحیث رئیس حزب کمونسنت و پنجاغلی لیو شا و چی بحیث رئیس جمهور مردم چین انتخاب شدند (۲۷ اپریل ۱۹۵۹) و پنجاغلی چو انلای بحال ۱۹۴۹ بصفت صدر اعظم آن کشور موظف شد که هر سه شخصیت مذکور تا کنون بمعاهده‌های خود بر حال اند. افغانستان بحیث يك کشور بیطرف با جمهوریت مردم چین مناسبات سیاس داره و در سال ۱۹۵۵ همیشه از موقوف چین و تثبیت حقوق آن در سازمان جهانی مذکور عوض چین فارموسا همیشه طرفداری کرده است.

داهومی

مرکز پورتونوو، مساحت ۴۴۲۹۰ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۲۰۵۰۰۰۰ و واحد پولی آن فرانک فرانسوی است بیریق آن بطرف چپ دارای يك بند عمودی سبز و بطرف راست دارای يك بند افقی زرد و يك بند افقی سرخ میباشد.

حدود داربمه: جمهوریت داهومی از مستعمرات سابق ماورای بحار فرانسه است که در غرب افریقا واقع میباشد که ۴۱۵ میل طول و ۷۷ میل عرض دارد. از شمال به به جمهوریت های نایجیریا و ولتای علیا، از شرق با نایجیریا از جنوب با گلف کینی و از غرب با جمهوریت توگو محاط است.

داهومی بتاریخ اول ماه اگست ۱۹۶۰ از تحت سلطه فرانسه آزاد شد و بتاریخ ۲۰ سپتمبر همان سال بحیث سازمان ملل متحد پذیرفته شد.

پنجاغلی هیرت ماگا (متولد ۱۹۱۶) در ۱۱ دسامبر ۱۹۶۰ بحیث رئیس جمهور آن کشور انتخاب گردید.

حاصلات عمده آن روغن زیتون، جوسیا، پنجه، قهوه و تنباکو است.

دِنمارك:

مرکز کوبن هاگن، مساحت ۱۶۶۱۹ میل مربع، نفوس بشمول جزایر فاروی و گرین لیند (نظر به احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۴۶۱۷۰۰۰، بیرق آن دارای رنگ سرخ بوده و ۴ خط سفید متقاطع بطرف چپ و در مربع و بطرف راست د و مستطیل را تشکیل داده است و واحد پولی آن کرون است.

حدود اریبه: این مملکت از طرف شمال با جرمنی از شرق با بحیره بالتیک، از جنوب با آلمان و از غرب با بحیره شمال محاط است.
دِنمارك يك کشور بادشاهی است که اعلی حضرت فردريك نهم (متولد ۱۱ مارچ ۱۸۹۹) در اس آن قرارداد داد. دِنمارك بتاريخ ۲۴ اکتوبر ۱۹۴۵ بعضویت ملل متحد پذیرفته شده است. فردريك نهم بعد از وفات پدر خود بتاريخ ۱۲۰ اپریل ۱۹۴۷ بر تخت سلطنت نشست. وی باشاهدخت انگرید سویدن ازدواج کرده که فعلا دارای سه دختر است.

دومینیکا:

مرکز سانتودومینگو، مساحت ۱۹۲۳۳ میل مربع نفوس (احصایه ۱۹۱۶ ملل متحد) ۱۹۰۹۸۰۰۰، بیرق آن دارای مستطیل های سرخ و آبی می باشد که ذریعه چهار خط عریض سفید متقاطع از هم دیگر جدا شده است. واحد پولی آن ۲ سیواست (معادل يك دلار امریکایی)

حدود اریبه: جمهوریت دومینیکا دو یاسه جزیره شرقی هسپانیولا را (که در ۱۴۹۲ توسط کولمبس کشف شد) احتوا می کند. این کشور از طرف غرب و شرق بین کیوبا و پورتوریکو واقع شده است. طرف شمال آن بحیراتلانتیک و طرف جنوب آن بحیره کریبین موقع دارد.

باشندگان آن را نزده فیصد نیگروها و متباقی را سفید بوستان و مولانوها تشکیل میدهد که غالب آنان رومن کاتولیک اند، زبان رسمی هسپانویست ولی زبان انگلیسی هم معمول و مروج است. رافابیل بونلی بتاريخ ۱۸ جنوری ۱۹۶۲ خود را رئیس جمهور آن کشور اعلام کرد.

دومینیکا بتاريخ ۲۴ - اکتوبر ۱۹۴۵ بعضویت موسسه ملل متحد شامل شده است

رومانیا:

مرکز بخارست، مساحت ۹۱۵۸۴ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۱۸۵۶۷۰۰۰، بیرق آن دارای سه بند عمودی آبی، زرد و سرخ که يك علامه در مرکز آن قرار دارد. واحد پول لیو می باشد.

حدود اریبه: رومانیا یکی از کشورهای بالقانان واقع در شرق اروپای مرکزی بوده از شمال با اتحاد شوروی از شرق با یوگرایین (اتحاد شوروی) و مالدوفا

(خاک شوروی) و بحیرة سیاه از جنوب با بلغاریا و از غرب با یوگوسلاو و یونانی و هنگری محاط است .

زبان رومانی یکی از شعبات لسان لاتینی است که مخلوط فرانسوی ، یونانی ، سلاو و ترکی میباشد پیروان کلیسا و رومن کاتولیک در این کشور زیاد بوده و هم کلیساهای یونان کاتولیک در آنجا وجود دارد . پیاغلی گیورغ گیورغیو دج رئیس شورای دولتی کشور می باشد که بتاريخ ۲۰ مارچ ۱۹۶۱ به این عهدة برگزیده شده است ، رومانیه یک جمهوریت سوسیالیستی است که در ۱۴ دسامبر ۱۹۵۵ بهضوبت ملل متحد شامل شده است .

روندا :

مرکز کیگالی ، مساحت ۱۰۱۶۶ میل مربع ، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۰) ۲۵۰۰۰۰۰ ، بیرق آن دارای رنگ سرخ ، زرد و سبز میباشد .

حدود اریمه : جمهوریت رندا در ۱۴ جولائی ۱۹۶۲ آزاد شد و قبل از استقلال یکی از سرزمینهای تحت قیمومت بلجیم بود ، ابتدا رندا و یوروندی متحداً یک کشور تحت قیمومت بلجیم را تشکیل میدادند که در ۱۹۶۲ هر دوی آن به آزادی رسید ، رندا در حصه شرق افریقای مرکزی واقع است که از شمال با یوگندا از شرق باتانگانیکا از غرب با جمهوریت کانگویی مرکزی (لیو پولد ویل) محاط است . قبایل اتوزی ، باهوتو و باتوا نفوس این کشور را تشکیل میدهد . در اکتوبر ۱۹۶۰ شورای قانونگذاری تشکیل شد و در ۲۸ چشوری ۱۹۶۱ رندا بحیثیت یک کشور جمهوری بمیان آمده و پیاغلی گریگور کاییندا که رهبر حزب پارلمنتوی آن کشور است بحیثیت صدر اعظم تقرر یافت . رندا در ۱۸ دسامبر ۱۹۶۲ بهضوبت ملل متحد پذیرفته شد - یک کشور بیطرف است .

رودیشیا و نیاسالیند (فدراسیون)

مرکز فدراسیون سلزبری واقع در رودیشیای جنوبی است ، مساحت فدراسیون ۴۸۶۹۷۳ میل مربع ، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۸۵۱۰۰۰۰ نفر است که ۶۶۳۰۰۰۰ را افریقای بی ۲۲۰۲۰۰ نفر را اروپایی و متباقی را دیگر اقوام و نژادها تشکیل میدهد .

فدراسیون رودیشیا و نیاسالند در افریقای مرکزی واقع بوده و با اساس تصویب پارلمانی بتاريخ ۲۴ مارچ ۱۹۵۳ تاسیس شد که مناطق رودیشیای شمالی و جنوبی و نیاسالیند را احتوا میکند .

رودیشیای جنوبی و شمالی هر کدام دارای یک حکومتی میباشد که متشکل از قوه اجرائیه و مقننه بوده و نیاسالند نیز تحت اداره آن قرار دارد . پارلمان فدرالی دارای ۳۲ عضو است .

رودیشیای جنوبی :

رودیشیای جنوبی در حوضه مرکزی افریقای جنوبی واقع بوده و از ناحیه ترانسوال تا دریای زامبزی امتداد دارد که قسمت افریقای شرقی برتگالی در غرب و افریقای غرب برتگالی و بچوان لند در غرب آن واقع است ، ۱۵۰۳۳۳ میل مربع مساحت (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۳۱۴۰۰۰۰ نفوس دارد که آن جمله ۱۷۵۰۰۰ نفر آن اروپاییان اند این سرزمین از رهگذر معادن طلا و دیگر فلزات مستغنی است ، آبشار و کتوریا بردریای زامبزی از مناظر طبیعی و دیدنی رودیشیای جنوبی است که یک بند برق بزرگ بردریای زامبزی اعمار شده است .

اداره رودیشیای جنوبی از ۱۸۸۹ تا ۱۹۲۳ بکمپنی برتاوی افریقای جنوبی مربوط بود در اول اکتوبر ۱۹۲۳ یک سیستم اداره داخلی بقیادت یکسفرگورنر در آنجا تاسیس یافت . با اثر انتخابات عمومی ایکه بتاريخ ۲۷ - اپریل ۱۹۶۲ در آنجا بعمل آمد سردای ویلنسکی بحیث صدراعظم آنجا رویکار آمد .

رودیشیای شمالی :

این منطقه هم از ۱۸۸۹ تا ۱۹۲۴ تحت اداره کمپنی افریقای جنوبی بود تا آنکه در آنجا یک قوه اجراییه و یک قوه مقننه رویکار آمد و اداره آن منطقه را بدست گرفت . این سرزمین ۲۸۷۶۴ میل مربع مساحت داشته و در قسمت شمالی از دریای زامبزی تا کانگویی بلچیم و قلمرو تانگانیکا و سعت دارد ؛ نفوس آن (قرار احصایه ۱۹۶۱) به ۲۴۸۰۰۰۰ نفر بالغ میشود که از آن جمله ۵۶۰۰۰ نفر آن اروپاییان میباشند .

نیاسالیند :

۴۹۰۰۰ میل مربع مساحت و قرار احصایه ۱۹۶۱ دارای ۲۸۹۰۰۰۰ تن نفوس میباشد ، چای ، گندم ، پنبه ، زراعت و تمباکو از پیدوار عمده آنست .

زیلانده جدید :

مرکز ویلنسکتین ، مساحت ۱۰۳۷۳۶ میل مربع ، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۲۴۱۴۹۸۴ ، بیرق آن دارای رنگ آبی است و چهار ستاره سفید رنگ که بین هر کدام یک ستاره کوچک سرخ قرار دارد در گوشه بالایی طرف چپ چند خطوط سرخ و سفید متقاطع شکل یک مستطیل بنظر میخورد و واحد پولی بوند زیلانده جدید است (معادل ۲٫۸۰ دلار امریکایی) .

حدود داربمه : نیوزیلانده یکی از کشورهای عضو جامعه کامنولت برتانیه است که به ۳۴ و ۴۸ درجه عرض البلد جنوبی و ۱۶۶ و ۱۷۹ درجه طول البلد شرقی در جنوب بحر پاسفیک واقع بوده و در حدود ۱۲۰۰ میل از شرق آسترلیا فاصله دارد .

زیلانده جدید از جزیره شمالی که دارای ۴۴۲۸۱ میل مربع و جزیره جنوب که

۵۸۰۹۳ میل مربع و جزایره ستوارت که ۶۷۰ میل مربع و جزیره چاتد ام که ۳۷۲ میل مربع ساحه دارد متشکل میباشد کلیساهای انگلیسی و پرسبیتریان در این کشور پیر وان زیاد دارد

حکومت آن متشکل از گور نرجنرال و یک اسامبله ملی است لسان مردم آنجا انگلیسی میباشد بناغلی لارد کو بهام گو نرجنرال این کشور است که در سپتامبر ۱۹۵۷ رویکار شد بناغلی کیت، جی، هولیوک صدر اعظم زیلانده جدید است. زیلانده جدید در ۲۴ اکتوبر ۱۹۴۵ عضو ملل متحد شد.

ساحل عاج

مرکز ابیدجان، مساحت ۱۲۷۵۲۰ میل مربع نفوس (قرارد احصایه ۱۹۶۱) ۳۳۰۰۰۰۰ نفر است.

حدود اربعه: یکی از جمهوریت های افریقای غربی است که سابقاً از جمله مستعمرات ماورای بحار فرانسه بشمار میرفت، ساحل عاج از جنوب بطول ۳۴۰ میل باخلیج گینی از شرق باگانا از غرب یا گینی و لایبیریا از شمال با مالی و ولتای علیا متصل است ابیدجان یکی از بنادر مشهور آنجا است این کشور در ۷-اگست ۱۹۶۰ آزاد و در ۲۰ سپتامبر ۱۹۶۰ عضو ملل متحد شد.

رئیس جمهور آن فلکس هوفویت بو یکنی است که در ۲۷ نومبر ۱۹۶۰ به این عهده انتخاب شد.

زراعت و جنگلداری ۹۰ فیصد مصروفیت اهالی آنجا را تشکیل میدهد محصولات عمده آن کافی کاو، پنبه و برنج است.

ساموای غربی:

مرکز اپیا، مساحت ۱۱۳۳ میل مربع، نفوس (قرارد احصایه ۱۹۶۲) ۱۱۳۵۰۰ نفر است.

ساموای غربی که در اول جنوری ۱۹۶۲ آزاد شد متشکل از چهار جزیره است که در جنوب بحرالکاهل در حدود ۲۶۰۰ میل بجنوب غرب هاوایی موقع دارد ساموای غربی از ۱۸۹۹ تا ۱۹۱۴ از متصرفات آلمان بشمار میرفت و بعداً در تحت قیمومت موسسه ملل متحد قرار گرفت و اداره مذکور اداره امور مربوطه آنرا به زیلانده جدید محول کرد. ساموای غربی از جزایر ساوایی که دارای ۷۰۳ میل مربع مساحت و از اوپولو که بشمول جزایر همجواری آن ۴۲۰ میل مربع ساحه دارد متشکل بوده. و تمام جزایر کهسار است، نفوس آن از نژاد پولینیزیها میباشد، محصولات عمده آن ماهی، کاکاو و کچالوی شیرین میباشد.

بناغلی میول تانوما فیلی رئیس دولت ساموای غربی است که بتاریخ اول جنوری ۱۹۶۳ رویکار شد. بناغلی فیام، ام، فاموینا صدراعظم این کشور است.

ساموای غربی در ۱۹۶۲ به عضویت ملل متحد شامل گردید.

سان مارینو:

مساحت ۳۸ میل مربع ، نفوس (قرار احصایه ۱۹۵۷) ۱۵۰۰۰ ، بیرق دارای بندهای افقی سفید و آبی. جمهوری کوچک سان مارینو یکی از سرزمینهای کهن یورپ است که در قرن چهارم بمیان آمده است . ذریعه يك شورای مرکب از شصت عضو انتخابی اداره میشود این کشور در نشیب کوه تیتانو نزدیک ریمینی و در قلب ایتالیا واقع است . محصولات عمده آن شراب ، پارچه های پشمی ، پنیر، مواشی و سنگهای تعمیراتی است .

سوریه :

مرکز دمشق ، مساحت ۲۲۲۳۴ میل مربع ، نفوس (قرار سر شماری ۱۹۶۰) ۴۵۶۱۰۰۰ نفر، بیرق دارای سه بندا فقی سبز ، سفید و سیاه که سه ستاره سرخ میان بند سفید آن جلب نظر میکنند واحد پولی پوند سوریاپی است . حدود اربعه : یکی از جمهوریث های عربی شرق میانه است که از شمال با ترکیه از شرق با عراق از جنوب با اردنیه هاشمی و اسرائیل و از غرب با لبنان و بحیره مدیترانه متصل است .

قسمت بیشتر نفوس کشور راهربهای مسلمان تشکیل میدهد ، مسیحیان در اقلیت واقعت ، عربی زبان رسمی کشور است مصر (جمهوری عربی متحد) در ۲۴ اکتوبر ۱۹۴۵ عضو اصلی ملل متحد بود ، بانتریک رایگیری عمومی بتاریخ ۲۱ فروری ۱۹۵۸ مصر با سوریه متحد شده و در ملل متحد بحیث يك عضو باقیماند ، بتاریخ ۱۳ اکتوبر ۱۹۶۱ سوریه با کودتائی بحیث دولت مستقلی در آمد و عضویت جداگانه خود را اعلام کرد . و اکنون سوریه نیز میخواهد با عراق ، یمن و جمهوری عربی متحد يك اتحادیه فدرالی هرب را در صورت توافقی حاصله تشکیل دهد ، صلاح بیطار صدر اعظم آن کشور است .

سوئیس :

مرکز برن ، مساحت ۱۵۹۴۴ میل مربع . نفوس (قرار احصایه ۲۹۶۱ میل متحد) ۵۴۷۰۰۰۰ نفر بیرق، آن دارای رنگ سرخ است که با يك خط متقاطع سفید مزین شده است . واحد پولی فرانک سوئیس است .

حدود اربعه : جمهوری فدرال سوئیس در مرکز اروپا واقع بوده از غرب با فرانسه از شمال با جرمنی از شرق با آستریا و ایتالیا و از جنوب هم با ایتالیا محاط است . سوئیس یکی از کشورهای کهن اروپا است که قسمت بیشتر آنرا سلسله های رنگین خیال آلپ احتوا کرده است .

مردم آن به السنه جرمنی ، فرانسوی ، ایتالوی و رومی متکلم اند پنجاه و پنج فیصد نفوس کشور را پروتستانتها و ۴۳ فیصد آنرا رومن کاتولیکها تشکیل میدهد . سوئیس یکی از کشورهای بیطرف اروپاست و در اکثر موسسات بین المللی

عضویت دارد ، رئیس کنفدراسیون سویس پاول شودت است که در ۱۹۶۲ رویکار آمده است .

سویس با افغانستان روابط سیاسی دارد .

سودان :

مرکز خرطوم ، مساحت ۹۶۷۵۰۰ میل مربع ، نفوس (قرار احصاییه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۱۲۱۰۹۰۰۰ بیرق دارای سه بند افقی آبی ، زرد و سبز ، واحد پولی پوند سودانی است .

حدود اربعه : در اول جنوری ۱۹۵۶ یحیث یک جمهوری مستقل بمیان آمد سودان از شمال بالیپیا و جمهوری عربی متحد (مصر) از شرق با بحیره احمر و جشستان از جنوب با اوگندا ، کینیا و جمهوری کانگو از غرب با جمهوری های داخل جامعه فرانسه چاد و افریقای مرکزی و لیبیا متصل است .

باشندگان سودان را مسلمانان عرب سیاه پوستان و نیپیان ها که مخلوط نژاد و خون عرب و نیگرو اند تشکیل میدهد ، عربی لسان ملی مردم سودان است .

در رأس دولت سودان جنرال ابراهیم عبود قرارداد (متولد ۲۶ اکتوبر ۱۹۰۰) که بتاريخ ۱۸ نومبر ۱۹۵۸ رویکار آمد . افغانستان با سودان روابط سیاسی دارد . سودان در ۱۲ نومبر ۱۹۵۶ بعضویت ملل متحد شامل شده است .

سویدن :

مرکز استکهولم ، مساحت ۱۷۳۳۷۸ میل مربع ، نفوس (قرار احصاییه ۱۹۶۲) ۷۵۴۲۴۵۹ ، بیرق آن را دو مربع کوچک و دو مستطیل آبی رنگ تشکیل داده که هر چهار آنرا چهار خط عریض زرد از هم مجزا ساخته است . واحد پولی کروناست . حدود اربعه : سویدن قسمت شرقی و اعظم جزیره نمای سکند ویناوی را در شمال غرب اروپا احتوا کرده است . سویدن را در غرب سلسله های کولن از ناروی و در شرق بحیره بالتیک آنرا از فنلند جدا میکند همچنان بحیره بالتیک سویدن را از مناطق حوزه بالتیک پولیند و جرمنی در جنوب شرق و گاتکت در ناحیه جنوب غرب آنرا از دمارک مجزا میسازد . پیروان لوتران پروتستان اکثریت را در این کشور تشکیل میدهد ، سویدن بشمول دمارک و ناروی و آیسلند اعضای مجمع نور و یک را تشکیل میدهد که در ماه فروری ۱۹۵۳ تاسیس شده است طرز حکومت شاهی مشروط است اعلیحضرت گستاف ادولف (متولد ۱۱ نومبر ۱۸۸۲) در ۲۹ اکتوبر ۱۹۵۰ بعد از مرگ پدرش پادشاه شد . سویدن در ۱۹ نومبر ۱۹۴۶ بعضویت ملل متحد شامل گردید .

سومالیا :

مرکز موگادیشو . مساحت ۲۶۲۰۰۰ میل مربع ، نفوس (قرار احصاییه ۱۹۶۱) ۲۰۳۰۰۰۰ نفر ، بیرق آن دارای رنگ آسمانی است که در وسط آن ستاره برنگ سفید قرارداد دارد .

حدود اریبه : یکی از جمهوری‌های واقع شرق آفریقا است که از شمال باخلیج عدن از شرق و جنوب با بحر هند از غرب با کینیا و حبشستان از شمال غرب با سو مالی لیند فرانسوی متصل است. جمهوری سومالی لیند در اول جولای ۱۹۶۰ بمیان آمد و پشاغالی عدن عبدالله عثمان از طرف اسامبله ملی آنکشور بحیث رئیس دولت برگزیده شد سو مالیا در ۲۰ سپتامبر ۱۹۶۰ بحیث عضو ملل متحد شامل گردید .

سینگال

مرکز داکار، مساحت ۷۶۰۰۰ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۰) ۲۲۶۰۰۰۰ نفر میباشد. برق آن دارای سه بند عمودی سبز، زرد و سرخ است که بین بند زرد آن علامه سبز یک ستاره قرار دارد

حدود داربه: از غرب با بحیره اتلانتیک از شمال با موریتانیا و دریای سینگال از شرق با جمهوری سودان از جنوب با کینی، کینی پرتگالی و گامبیای انگلیسی محاط است. این کشور از مستعمرات سابق ماورای بحار فرانسه بود ابتدا داخل اتحادیه مالی بود اما در ماه آگست ۱۹۶۰ انفکاک خود را اعلام نمود، این کشور که در داخل جامعه فوانسه باقی مانده است بتاريخ ۲۵ سپتامبر ۱۹۶۰ بعضویت مو سسه ملل متحد پذیرفته شد . رئیس جمهور آن لیو پولد سدار سینفور میباشد که بتاريخ ۵ سپتامبر ۱۹۶۰ به اینعهده انتخاب شد. مینیکور صدراعظم این کشور است .

سیرالیون:

مرکز فریتون، مساحت ۲۷۹۲۵ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۲) ۲۵۰۰۰۰۰ نفر است

حدود اریبه : جمهوری سیرالیون یکی از متصرفات سابق برتانیه است که بتاريخ ۲۷ اپریل ۱۹۶۱ در داخل جامعه کامنولت برتانیه آزاد شد این کشور با متداد ساحل غرب آفریقا بطول ۲۱۰ میل بین کینی و لایبیریا واقع میباشد
معنی سیرالیون «گوه لیون» است که یک نفر مکتشف و سیاح پرتگالی این نام را بر آن نهاده است، فریتون در سال ۱۷۸۷ بواسطه زمامداران برتانیه تاسیس و بنا یافت که اکنون یکی از بهترین بنادر بحری آفریقای غربی را داراست.
محصولات عمده آن سنگهای قیمتی، الماس، آهن، برنج چرم کروم و برنج و طلاست کالج ویونیورستی سیرالیون در ۱۸۷۶ تاسیس شد .

پشاغلی هانری، جی، ال بو ستون گو رند جنرال آنجاست که بسال ۱۹۶۲ رویکار شد، پشاغلی سرمیلتون مارگی صدراعظم کشور است . سیرالیون بتاريخ ۲۷ سپتامبر ۱۹۶۱ بحیث عضو ملل متحد شامل شد .

سیلون:

مرکز کولمبو، مساحت ۲۵۳۳۲ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۱۰۱۶۷۰۰۰ بیرق آن دارای یک چو کات زرد رنگ است که نیمه که قسمت چپ آنرا دو بند عمودی سبز و سرخ کمرنگ و حصه زیاد طرف راست را مربع سرخ تیز رنگ مزین ساخته که در وسط آن تصویر شیر شمشیر بدست جلب نظر میکند . واحد پولی روپیه سیلونی

(معاذل ۲۱ سنت امریکایی است)

حدود داربعه سیملون: یکی از کشور های آزاد و درعین حال عضو کمانولیت برتانیه واقع در بحیره هنداست سیملون جزیره است که در ناحیه جنوب هند واقع بوده و طول آن از شمال تا جنوب ۲۷۰ میل بوده و عرض بزرگترین قسمت آن ۱۴۰ میل است.

قسمت بیشتر نفوس سیملون را سینهال تشکیل میدهد که پیروی مذهب بودایی اند همچنان هندوان و تامیلها در این سرزمین سکونت دارند. در ۱۹۶۱ سینهال زبان رسمی کشور شناخته شد، سیملون یک کشور بیطرف آسیایی است.

ویلیم گوبالاوا (متولد ۱۸۹۸) بتاريخ ۲ مارچ ۱۹۶۲ بحیث گورنر جنرال سیملون رو یکبار شد، میرمن بندرانایکه صدراعظم آنکشور است سیملون بتاريخ ۱۴ دسامبر ۱۹۵۵ بحیث عضو ملل متحد شامل شد.

سیام (تایلند)

مرکز بنکاک، مساحت ۲۰۰۱۴۸ میل مربع، نفوس (قرار احصاییه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۲۷۱۸۱۰۰۰، بیرق آن دارای پنج بند افقی است که از آن جمله دوی آن سفید، دوی دیگر سرخ و بند وسطی آبی میباشد که بند آبی نسبت بچهار بند دیگر عریضتر است، واحد پولی باهت (معاذل یکصد ستانگک سیامی).

حدود اربعه: پادشاهی تایلند (سیام) یکی از کشور های جنوب شرق آسیا است که از شمال غرب و غرب با برما از شمال و شرق بالوس از جنوب شرق با کمبود یاوخلیج تایلند که حصه از بحیره جمهورییت مردم چین است در جنوب و شرق واقعست.

در ۱۹۴۸ حکومت وقت نام آنرا از سیام به تایلند میدل کرد که تایلند معنی «مردم آزاد» را افاده میکند. زبان مردم آنجا تایلندی است که یکی از شعبات السنه هند و چینی است لسان انگلیسی نیز مورد استعمال قرار دارد، بو دیزم مذهب اصلی مردم تایلند را تشکیل میدهد، تایلند عضو پیمان سیتو است که بنکاک مرکز جلسات این پیمان میباشد فومی فون ادولت (متولد ۵ دسامبر ۱۹۲۷) در ۹ جون ۱۹۴۶ پادشاه شد فیلد مارشال ساریت تانارات صدر اعظم تایلند است، تایلند بتاريخ ۹۶ دسامبر ۱۹۴۶ عضو ملل متحد.

عراق:

مرکز بغداد، مساحت ۱۷۲۰۰۰ میل مربع، نفوس (نظر باحصاییه ۱۹۶۰ ملل متحد) ۷۰۸۵۰۰۰، بیرق آن دارای سه بند عمودی سیاه، سفید و سبز میباشد که يك ستاره سرخ در مرکز آن بادایره زردی جلب نظر میکنند. واحد پولی دینار عراقی است. حدود اربعه: عراق از شمال با ترکیه از شرق با ایران از جنوب باخلیج فارس، کویت و عربستان سعودی و از غرب با اردنیة هاشمیه و سوریه محاط است.

در شمال عراق کردها زندگی دارند که ملا مصطفی بر زانی رهبر آنان است زبان مردم عراق عربی است طرز حکومت عراق جمهوری بوده و عیدالسلام محمد هارف بایک کودتایی در سال ۱۹۶۳ رژیم جنرال عبدالکریم قاسم را از پاد آورده و خود

بحیث رئیس جمهور آن کشور اعلام شد، بریگید یرحسین البکر صدر اعظم فعلی عراق است. عراق از کشورهای پرنفت شرق میانه است که بتاریخ ۲۱ دسامبر ۱۹۴۵ عضویت ملل متحد پذیرفته شد.

افغانستان با عراق روابط دوستانه دارد قبل از رویکار شدن رژیم جمهوری در عراق که بواسطه جنرال عبدالکریم قاسم صورت گرفت، کشور مذکور عضو پیمان بغداد (مرکزی) بود، ولی بعد از آن تا امروز بحیث یک کشور بیطرف شناخته شده است.

عربستان سعودی :

مرکز ریاض، مساحت ۸۷۰۰۰۰ میل مربع، نفوس ۶۵۰۰۰۰۰ نفر بirq آن دارای رنگ سبز بوده و کلمه « لا اله الا الله محمد رسول الله » و یک شمشیر در وسط آن برنگ سفید منقش است. واحد پولی ریال سعودی است.

حدود اربعه: پادشاهی عربستان سعودی مرکب از چهار پانچ جزیره عربی است که بحیره احمر قسمت ساحل غربی و خلیج فارس ناحیه شرقی کشور را احتوا میکند. در غرب و شمال آن اردنیه هاشمی در شمال و شمال شرق آن عراق و قسمت کویت یک قسمت کوچک مناطق رادر شمال شرق این کشور تشکیل میدهد. در ناحیه جنوب شرق مسقط عربستان سعودی را از خلیج عمان مجزا میسازد. یمن یک ساحه کوچکی را بطرف شمال عربستان در بحیره احمر در بر میگیرد، بمقابل خلیج عقبه جزیره نمای سینا افتاده است. نفوس آنرا کاملاً عربهای مسلمان تشکیل داده و زبان مردم آنجا عربی است اعلیحضرت سعود ابن عبدالعزیز (متولد ۱۹۰۲) بتاریخ ۹ نومبر ۱۹۵۳ پادشاه شد عربستان سعودی یک کشور بیطرف است که بتاریخ ۲۴ اکتوبر ۱۹۴۵ عضویت ملل متحد شامل شده است، بین افغانستان و عربستان سعودی روابط سیاسی دوستانه قایم است.

فرانسه:

مرکز پاریس، مساحت ۲۱۲۶۵۹ میل مربع، نفوس (قرارد احصایه حکومتی ۱۹۶۲) ۴۶۲۰۰۰۰۰، بirq آن دارای سه بند عمودی آبی، سفید و سرخ است، واحد پولی آن فرانک جدید است (معادل ۲۰ سنت امریکایی)

حدود اربعه: جمهوریت فرانسه یکی از کشورهای غربی اروپای مرکز است که از شرق و شمال شرق با بلجیم و لکسمبرگ، ساردو جرمنی، کوههای جورا و خلیج چینوا آنرا از سویس و آلپس گرانیا و ماریتیم در جنوب شرق آنرا از ایالتا لیا مجزا میسازد در جنوب با بحیره مدیترانه و اسپانیه از غرب با خلیج بیسکای و بحیره اتلانتیک، از شمال با کانال انگلیسی محاط است. باشندگان آنجا را غالیبار و من کاتولیکها و پروتستانتها تشکیل میدهد، فرانسه یکی از اعضای پیمان ناتو و اتحادیه زغال و فولاد و عضو بازار مشترک و اتحادیه اتمی اروپاست.

فرانسه در ۲۴- اکتوبر ۱۹۴۵ عضو ملل متحد شد، جنرال شارل دو گول متولد (۲۲ نومبر ۱۸۹۰) در ۲۱ دسامبر ۱۹۵۸ بحیث رئیس جمهوریت پنجم انتخاب شد افغانستان با این کشور روابط سیاسی دارد.

فلپاین:

مرکز شهر کیوزون (لزون) مساحت ۷۵۸ ۱۱۵ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۲۸۷۲۷۰۰۰ بیرق، آن از دو بند افقی سرخ و آبی و یک مثلث سفید که با تصویر آفتاب طلایی و سه ستاره طلایی رنگ منقش می باشد متشکل است. واحد پولی آن پیسو است.

حدود ارضی: طرف شرق آن بحیره فلپاین، غرب بحیره چین، جنوبی، جنوب بحیره سلیمان و آقست.

طرز حکومت جزایر فلپاین جمهوریت و پناغلی مکه بنگال بحیث رئیس جمهور آن کشور در ۱۴ نومبر ۱۹۶۱ انتخاب گردید. فلپاین در ۴ جولای ۱۹۴۶ آزاد شد.

هر جزایر فلپاین رو من کاتولیکها، پرو تستانتها، مسلمانان و دیگر اقوام نیز زندگی دارند، زبان رسمی و ملی کشور فلپا ینی است همچنان از لسان انگلیسی و هسپانوی نیز در بعض موارد استفاده میشود، فلپاین در ۲۴- اکتوبر ۱۹۴۵ بحیث ملل متحد پذیرفته شد.

فنلیند:

مرکز هلسنکی، مساحت ۱۳۰۱۶۵ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۴۴۹۷۰۰۰، بیرق آن بطرف چپ دارای دو مربع سفید، و طرف راست دارای دو مستطیل سفید است که هر کدام از همدیگر ذریعه بند های متقاطع آبی جدا شده است. واحد پولی آن مارکا است (معادل ۳۱ سنت امریکایی).

حدود ارضی: جمهوریت فنلیند در شمال اروپا واقع است که از شمال با ناروی از شرق با اتحاد شوروی از جنوب با گلف فنلیند، اتحاد شوروی و بحیره بالتیک و از غرب با گلف بوتنیا، سویدن و ناروی محاط است. کلیسای ایوا نجلیکال لوتران پیروان مذهبی زیادی دارد، لسان فنلندی بگروپ «فینواگر» ارتباط پیدا میکند لسان سویدی دومین زبان ملی مردم آنجا است.

رئیس جمهور آنار هوکیکونین است که در ۱۵ فروری ۱۹۵۶ انتخاب و مجدداً در ۱۵ فروری ۱۹۶۲ به این عهده برگزیده شد، یک کشور بیطرف است که در ۱۴ دسامبر ۱۹۵۵ بحیث ملل متحد شامل شده است. افغانستان با این کشور روابط سیاسی دارد.

قبرس:

مرکز نیکوسیا، مساحت ۳۵۷۲ میل مربع، نفوس قرار احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد

۵۸۱۰۰۰ نفر است بیرق آن دارای رنگ سفید بوده و در وسط آن نقشه قبرس قرار دارد. در حوضه زیرین این نقشه دو شاخه پر برنگ متقاطع سبز رنگ بنظر میخورد. در ۱۶ - اگست ۱۹۶۰ بحیث کشور آزاد بمیان آمد. قبرس از کشورهای عضو کامنولت برتانیه است.

حدود اربعه: قبرس سومین جزیره بزرگ در بحیره مدیترانه است، بفاصله ۴۰ میل در جنوب ترکیه، شصت میل بغرب سوریه، ۲۴۰ میل بشمال جمهوریت عربی متحد (مصر) موقع دارد. از چهار تانج حصه باشندگان آنچارا کریستانهای یونانی تشکیل میدهد و متباقی آنرا مسلمانان ترکی زبان احتوا میکنند. پساغلی سر اسقف مکار یوس بتاریخ ۱۴ دسامبر ۱۹۵۹ جهت يك دور پنجاه بحیث رئیس جمهور قبرس انتخاب شد. قبرس از کشورهای بیطرف است که بتاریخ ۲۰ سپتامبر ۱۹۶۰ عضویت موسسه ملل متحد پذیرفته شده است.

کانادا:

مرکز اتاوا، مساحت ۳۸۵۱۸۰۹ میل مربع نفوس (قرار احصاییه ۱۹۶۱) ۱۸۲۳۸۲۴۷ نفر است ولی احصاییه ۱۹۶۲ نفوس کانادا ۱۸۶۰۰۰۰ تن نشان میدهد بیرق آن دارای رنگ سرخ است که در گوشه بالایی آن (طرف چپ) بشکل يك مستطیل خطوط متقاطع سرخ و سفید که زمین آن آبی میباشد قرار دارد، بطرف راست بیرق علامه از نشان نظامی کانادا بنظر میخورد.

حدود اربعه: از طرف شمال با بجز منجمد شمالی از طرف شرق با بحر اقیانوس از غرب با ایالات آمریکا و باسفیك و از جنوب با اضلاع متحد آمریکا متصل است. مردم کانادا آمیخته با تریبه انگلیسی و فرانسوی میباشد مردمان مختلف از نژاد های مختلف و مذاهب مختلف نفوذ کانادا را تشکیل میدهد. مردم آن با زبان انگلیسی بیشتر متکلم اند حکومت کانادا به اساس انتخابات پارلمانی رویکار میشود.

در رأس کشور گورنر جنرال قرار دارد و صدراعظم امور قوه اجراییه را اجرا میکند. پارلمان آن دارای دو اتاق سنا و شوری است که اعضای سنا طور عمری از طرف گورنر جنرال مقرر و اعضای شوری مستقیماً توسط مردم برگزیده میشود. کانادا يك کشور فدرالی آزاد بوده و عضو جامعه کامنولت برتانیه است، کانادا در پیمان ناتو نیز عضویت دارد. میجر جنرال جورج فیلیاس وایتر (متولد ۱۸۸۸) در ۱۵ سپتامبر ۱۹۵۹ بحیث گورنر جنرال رویکار شد. کانادا بتاریخ ۹ نومبر ۱۹۴۵ عضو ملل متحد شد.

کانگو (براز اویل)

مرکز برازاویل، مساحت ۱۳۹۰۰۰ میل مربع، نفوس (قرار احصاییه ۱۹۶۰) ۷۹۰۰۰۰ نفر میباشد بیرق آن دارای دو مثلث سبز و سرخ است که ذریعه يك بند پار بکتر مایل از هم جدا شده است.

حدود داربمه: جمهوريت کانسگوي برانزاويل يکي از کشورهاي ماوراي بحار و از مستعمرات سابق فرانسه در افريقاي استوايي ميباشد. از شمال به کامرون و جمهوريت افريقاي مرکزي، از شمال غرب با گابون از شرق و جنوب شرق با کانسگوي سابق بلجيم (ليو پولدويل) و از جنوب غرب با بحران تانتيک محاط است.

اين کشور در ۱۵- اگست ۱۹۶۰ به آزادي خود فائيل شد و در سپتامبر همان سال بمضويت ملل متحد شامل گرديد رئيس جمهور آن فلبرت يولواست که در ۲۱ نومبر ۱۹۵۹ به اين عهده برگزيده شده است.

يک کشور مستعيني از جنگلات بوده، برانزاويل و پايخت نوير ميدان هاي هوايي عصري را داراست.

کانگو:

مرکز ليو پولدويل، مساحت ۹۰۴۷۵۷ ميل مربع، نفوس (قرار احصايه ۱۹۶۰) ۱۴۱۵۰۰۰۰، واحد پولی فرانک کانگويي (مبادل دو سنت امريکايي) است بيق آن داراي رنگ آسماني بوده طرف چپ باستقامت يک خط شش ستاره و در وسط بيق يک ستاره زرد رنگ کلانتر قرار دارد.

کانگو تا ۳۰ جون ۱۹۶۰ يکي از مستعمرات افريقاي استوايي بلجيم بوده و بعد از آن بحيت يک کشور مستقل بميان آمد.

حدود داربمه: کانگو ۲۵ ميل از بحران تانتيک فاصله دارد از طرف شمال با جمهوريت افريقاي مرکزي و سودان از جانب شرق با سودان، يوگندا و تانگا نيکا، از جنوب و شرق باروديشاي شمالي از جنوب و غرب با انگولا محاط است. همچنان در يک حصه شرق آن روند و يوروندي موقع دارد.

بيروان رومن کاتوليك و کرسيتيانهاي افريقايي در آنجا زياد است، در کانگو دو صده قبيله و قوم زندگي دارد که مردم آن به لسافهاي مختلف محلي خود صحبت ميکنند.

بناغلي کا ساوو رئيس جمهور کانگوست، بعد از قتل لو ميمباي فقيد صدر اعظم قانوني کانگو (۱۲ فروري ۱۹۶۱) ايليو بحيت صدر اعظم مقرر شد، بالا خره پارلمان کانگو بتاريخ ۲- اگست ۱۹۶۲ سربيل ادولارا بصفت صدر اعظم کانگو موظف ساخت. کانگو در ۲۰ سپتمبر ۱۹۶۰ بمضويت ملل متحد پذيرفته شد.

کوستاريکا:

مرکز سان خوسه، مساحت ۲۳۴۲۱ ميل مربع، نفوس نظر به (احصايه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۱۲۲۵۰۰۰ نفر است بيق آن داراي پنج بند آفي به رنگ هاي آبي، سفيد و سرخ است که در وسط بند سرخ آن يک علامه مخصوص قرار دارد واحد پولی آن «کولون» ميباشد (مبادل ۱۵ سنت امريکايي) کوستار يکا در ۲ نومبر ۱۹۴۵ بمضويت ملل متحد شامل شد.

حدود داربمه: کوستاريکا يک جمهوريت آزاد امريکايي مرکزي است که از شمال

بانیکارا گوا و از جنوب با بانامه همسایه است طرف غرب با سفیک و طرف شرق آن بحیره کریبین واقع است.

زبان مردم آن هسپانوی است، انگلیسی در مکاتب تدریس میشود، مردم آنجا رومن کاتولیک اند، سایر مذاهب نیز آزاد بوده و طرز حکومت آن جمهوریست.

کیوبا:

مرکزها و انا، مساحت ۴۴۲۰۶ میل مربع نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۶۹۳۳۰۰۰
بیرق دارای سه بند آبی و دو بند سفید افقی میباشد که بطرف چپ يك مثلث سرخ قرار داشته و با يك ستاره سفید منقش است. واحد بولی آن «پیسو» است.

حدود اربعه: کیوبا که بنام مروارید آفتیل یاد میشود در شمال آن گلف مکسیکو و فلوریدا، بشمال شرق آن اتلانتیک و بجنوب آن بحیره کریبین واقعست و بند وارد باسج بفاصله ۵۰ میل از طرف شرق آنرا ازهایتی مجزایم سازد، جمیکا بطول ۸۵ میل در جنوب واقعست و یو کاتان بطول ۱۳۰ میل بقریب موقع دارد.

مذهب رومن کاتولیک رواج دارد زبان مردم آنجا هسپانوی است که در این سالهای اخیر انگلیسی هم رو به انکشاف است کیوبا با يك کشور بیطرف و جمهوریت سو سیالست است شاغلی فیدل کاسترو صدراعظم آن کشور آنرا بحیث يك کشور سو سیالست اعلام کرده است.

شاغلی او سوالدو ورتیکوس رئیس جمهور کیوبا است که بتاريخ ۱۷ جولای ۱۹۵۹ به این عهده انتخاب شد.

دکتور فیدل کاسترو صدراعظم آن کشور است. کیوبا در ۲۴ اکتوبر ۱۹۴۵ بحیث عضو ملل متحد پذیرفته شده است.

کمبودیا:

مرکز بنوم پن، مساحت ۸۸۷۸۰ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۰ ملل متحد) ۴۹۵۲۰۰۰، واحد بولی «ریل» بیرق آن دارای سه بند افقی آبی، سرخ و آبی بوده و بین بند سرخ آن که عربضتر است تصویر یکی از معابد آن کشور قرار دارد، کمبودیا در قسمت جنوبی آسیا واقع بوده و سابقاً بشمول ویتنام و لاوس منطقه هند و چین فرانسوی را تشکیل میداد.

حدود اربعه: کمبودیا از شمال به لاوس و تایلند از غرب هم به تایلند، از جنوب به گلف سیام از شرق با ویتنام محاط است، از سه تاجهار حصه کشور مملو از جنگلات بوده و ناحیه وسطی کشور هموار است.

لسان ملی کمبودیا بی باخمر، است؛ فرانسوی بین مردم انکشاف کرده و با انگلیسی هم متکلم اند. بودیزم مذهب مردم آنجا است.

شهراده نورو دوم سهانوک رئیس دولت کمبودیا است، کمبودیا با يك کشور بیطرف میباشد. که بتاريخ ۱۴ دسامبر ۱۹۵۵ بحضویت ملل متحد پذیرفته شده است.

کامرون

مرکز یاوند، مساحت ۱۶۶۸۸۰ میل مربع، نفوس (قرارد احصایه ۱۹۶۱) ۴۵۰۰۰۰۰، بیرق آن دارای سه بند سبز، سرخ و زرد عمودی میباشد. حدود اربعه: کامرون سابقاً تحت قیمومت فرانسه قرار داشت. این منطقه که زمانی هم مستعمرة آلمان بود، بسال ۱۹۶۰ بحیث یک کشور جمهوری درآمد، کامرون در ناحیه ساحل غربی افریقا واقع بوده به شمال و شمال غرب آن نایجیریا، به شمال شرق آن چاد، به شرق آن جمهوریت افریقای مرکزی و بجنوب آن کانگوی برازاویل، کامبون و ریو مونی واقع است.

از جمله نفوس مجموعی کامرون ۶۰۰۰۰۰۰ کریستانها و ۶۰۰۰۰۰۰ نفر مسلمان میباشد. تجارت این کشور بیشتر با فرانسه و اضلاع متحد امریکاست. رئیس دولت کامرون که بناغلی احمد و امیچونام دارد بتاريخ ۵ ماه می ۱۹۶۰ به این عهده برگزیده شد کامرون در ۲۰ سپتمبر ۱۹۶۰ عضویت موسسه ملل متحد شامل شد.

کویت

مرکز شهر کویت، مساحت ۵۸۰۰ میل مربع و نفوس (قرارد احصایه ۱۹۶۱) ۳۲۲۰۰۰ نفر است، واحد پولی آن دینار کویتی است.

حدود اربعه: سرزمین کوچک کویت یکی از مناطق تحت الحمايه سابق برتانیه است که در ۱۹ جون ۱۹۶۱ به آزادی کامل خود رسید. کویت به امتداد قسمت فهایب شمال خلیج فارس و سمت پیدامیکند و با عراق و عربستان سعودی محاط است. عراق سابقاً ادعای مالکیت آنرا داشت (در زمان رژیم برسر اقتدار جنرال هیدالکریم قاسم) بتول شیرازة عواید و اقتصا دیات کویت را تشکیل میدهد. اهالی آن جا پیرو دین اسلام اند که بت بتاريخ ۱۴ می ۱۹۶۳ عضو ملل متحد شد.

کوریای جنوبی

مرکز سیول، مساحت ۳۷۴۲۷ میل مربع، نفوس (قرارد احصایه ۱۹۶۱) ۲۵۵۲۴۰۰۰ نفر و واحد پولی، وون میباشد. طرز حکومت آن جمهوریت.

حدود اربعه: از شمال با کوریای شمالی از شرق با بحیره جاپان و از جنوب و غرب با بحیره زرد محاط است کوریای جنوبی یکی از سرزمینهای است که در ناحیه شرق دور و شرق آسیا موقع دارد، بودیزم و چوندوگیو سرآمد مذا هم این کشور است.

کوریای شمالی

مرکز فنکیانگ است که در شمال این کوریای چین در شرق آن بحیره جاپان، در غرب چین و در جنوب آن کوریای جنوبی واقع است.

فاصله بین هر دو کوریا (شمالی و جنوبی) خط ۳۸ درجه عرض البلد است.

کولمبیا

مرکز بوگوتا، مساحت ۴۳۹۵۲۰ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۱۴۴۴۷۰۰۰۰ ملل متحد، بیرق دارای سه بند افقی زرد عریض و دو بند افقی سرخ و آبی باریک میباشد، واحد پولی «پیسو» است (بترخ آزاد معادل بد ۱۲ سنت امریکائی) کولمبیا در شمال شرق امریکای جنوبی واقعست. این کشور از طرف شرق با ونیزویلا و برازیل، از جنوب با پیرو و اکوادور همسایه میباشد، طرف شمال آن بحیره کربیین، طرف غرب پانامه و بحر پاسفیک موقع دارد. پیروان مذهب رومن کاتولیک در آنجا زیاد بوده علاوه مؤسسات پروتستانی نیز در کولمبیا موجود است، لسان مردم آن هسپانوی است، دکتور گوئلرمولیون والنسیا بتاریخ ۶ می ۱۹۶۲ بحیث رئیس جمهور کشور مذکور برگزیده شد.

کولمبیا بتاریخ ۵ نومبر ۱۹۴۵ بحیث عضو سازمان جهانی ملل متحد شامل شد.

کینیا

مرکز نایروبی، مساحت ۲۲۴۹۰۰۰ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۷۲۸۷۰۰۰ نفر است که اکثریت را بومیان آن کشور تشکیل میدهد. حدود اربعه: یکی از مستعمرات سابق بریتانویست که از بحر هند جانب شمال شرق تا سرمالیما و از شمال تا حپشه از غرب تا بوگندا و از جنوب الی تا انگانیکا امتداد دارد. در انتخاباتیکه بتاریخ ۲۸ فروری ۱۹۶۱ صورت گرفت حزب اتحادیه ملی افریقایی کینیا اکثریت را بدست آورد.

کینیا در ۱۹۵۳ صحنه چار و جنجال دهشت افکنان ماوما قرار گرفت که با اثر آن ۶۰۰۰۰ دهشت افکن گرفتار و زندانی شدند و بدینوسیله شورشهای آنجا فرونشست. در ۱۹۶۳ چوکینیا تار هبر ملی آن کشور با برتانیه در تماس شد تا قانون اساسی این مملکت تدوین شود و انتخابات عمومی در آن کشور صورت بگیرد، برتانیه به این مملکت وعده آزادی داده است و ممکن موضوع استقلال آن تا اخیر سال ۱۹۶۳ تثبیت شود.

گابون :

مرکز لبرویل، مساحت ۱۰۲۲۹۰ میل مربع، نفوس ۴۱۰۰۰۰ نفر است. این کشور دارای جنگلهای غلوی استوایی است بیرق آن دارای سه بند افقی سبز، زرد و آبی است.

حدود اربعه: جمهوری گابون هم یکی از کشورهای مستعمره سابق ماورای بحار فرانسه است که از شمال با گامرون از شرق و جنوب را با کانگو (برازاویل) از غرب بطول ۹۰۰ میل با بحیره اتلانتیک محاط است.

کابون در ۱۷ - آگست ۱۹۶۰ به آزادی رسید و در سپتامبر ۱۹۶۰ عضو ملل متحد شد .

رئیس جمهور آن لیون امبا در ۱۲ فروری ۱۹۶۱ انتخاب شد .
گانا :

مرکز اکرا، مساحت ۹۱۸۴۳ میل مربع، نفوس (قرارد احصاییه) ۱۹۶۱ ملل متحد ۶۹۴۳۰۰۰، بیرق آن دارای سه بند افقی سرخ، طلایی و سبز بوده و در وسط بند طلایی آن ستاره سیاه قرار دارد. واحد پولی بوند گانی است .

حدود اربعه : در کنار گلف کینی واقع افریقای غربی موقع دارد از طرف شمال بامالی و جمهوریت ولتای علیا از شرق با جمهوریت توگو لیندا از جنوب با بحیرة اتلانتیک از غرب با جمهوریت ساحل عاج متصل است. در گانا ۱۰۰۰۰ نفر اروپایی سکونت دارند در ۶ مارچ ۱۹۵۷ خارج از حوزة کامنویلت برتانیة آزاد شد و در اول جولای ۱۹۶۰ بحیث یسک کشور جمهوری بمیان آمد و در ۸ مارچ ۱۹۵۷ بحیث یسک ملل متحد پذیرفته شد .

رئیس جمهور آن دکتور کوام نکروما (متولد ۲۱ سپتامبر ۱۹۰۹) بتاريخ ۶ مارچ ۱۹۵۷ اقتدار را بدست گرفت . کنفرانس « جهان بدون بمب » بسال ۱۹۶۲ نیز در اکرا ایر شد .

گواتیمالا :

مرکز گواتیمالا، مساحت ۴۲۰۴۲ میل مربع، نفوس (قرارد احصاییه) ۱۹۶۱ ملل متحد) ۳۸۶۸۰۰۰، بیرق دارای سه بند عمودی آبی، سفید و آبی است که بایک نشان در وسط بند سفید منقش میباشد . واحد پولی کویتزل (معادل یک دالر امریکایی) :
حدود اربعه : یکی از کشورهای شمالی امریکای وسطی است که در شمال و غرب آبی مکسیکو، در شرق هاوندوراس برتانیوی در جنوب و شرق آن هاوندوراس والسوادور و در جنوب غرب با سفیک با آن همسر حد است .

متجاوز از پنجاه فیصد می دهان این کشور راهند بپای خالص و متباقی راهسپانیویها و هندی نوادان احتوا میکنند .

رومن کاتولیک مذهب اکثریت است، لسان رسمی مردم اسپانوی می باشد .

بتاریخ ۱۲ فروری ۱۹۵۸ کانگرس گواتیمالا جنرال میکویل دیگوراس فوینتزرا

برای یکدوره شش ساله بحیث رئیس جمهور آن کشور انتخاب کرد .

در گواتیمالا بقایای خرابهای تاریخی و کهن زیاد وجود دارد که غالباً تماشایی و قابل توجه است .

گواتیمالا بتاريخ ۲۱ نومبر ۱۹۴۵ بحیث عضو ملل متحد پذیرفته شد .

گینئی :

مرکز کوناکری، مساحت ۹۶۸۶۵ میل مربع، نفوس (قرارد احصایه ۱۹۶۰ میل متحد) ۳۰۰۰۰۰۰، بیرق دارای خطوط عمودی و مزین برنگهای سرخ، زرد و سبز است. واحد پولی فرانک گینئی است.

حدود اریتره: گینئی یکی از کشورهای مستعمره سابق ماورای بحار فرانسه در افریقا است که در ساحل غرب بین گینئی پرتگالی و سیرالیون واقع بوده از شمال باسینیگال و مالی از شرق با جمهوری ساحل عاج و از جنوب با لیبی همسایه است. فوله، مالینکی و سوسو از قبایل مشهور این کشور است.

گینئی بتاريخ ۲- اکتوبر ۱۹۵۸ بحیث يك کشور جمهوری آزاد میان آمد و سیکیتوری صدر اعظم آنجا بحیث نخستین رئیس جمهور امور مربوط را بدست گرفت، دوره ریاست جمهوری در این کشور هفت سال است.

گینئی بتاريخ ۱۲ دسامبر ۱۹۵۸ بحیث هشتمین عضو ملل متحد شامل آن سازمان جهانی شد. فرانسوی لسان رسمی مردم آنجا بوده و این کشور یکی از کشورهای بیطرف افریقا است.

لایبیریا :

مرکز مونروویا، مساحت ۴۳۰۰۰ میل مربع، نفوس (قرارد احصایه حکومتی) ۲۵۰۰۰۰۰، بیرق آن دارای یک خط افقی سرخ و سفید میباشد که در کنج بالای آن یک مربع آبی رنگ با پنج نقطه ستاره سفید به نظر میرسد، واحد پولی دلار امریکایی، همچنان مسکوکات مسی و نقره بی لایبیریا نیز در حال چلند است. حدود اریتره: این جمهوری آزاد سیاهپوستان در ساحل جنوب غربی افریقا واقع است که بین سیرالیون در غرب و جمهوری ساحل عاج در شرق واقع دارد. بطول ۳۵۰ میل یک خط ساحلی اتلانتیک جنوبی نیز آنرا احتوا کرده است. اکثر حصص کشور را جنگلات استوایی پوشیده است. مسیحیان هم در این کشور زیاد است، زبان رسمی مردم انگلیسی میباشد، باشندگان آنرا نواد افریقای تشکیل میدهند.

رئیس جمهور آن ویلیام وی، اس تو بمان است که در ۴ ماه می ۱۹۴۳ بر ای یکدوره هشت ساله برگزیده شده، لایبیریا بتاريخ ۲ نومبر ۱۹۴۵ بمضویت ملل متحد شامل گردیده است.

لاؤس :

مرکز وینتیان، مساحت ۹۱۰۰۰ میل مربع نفوس (قرارد احصایه ۱۹۶۱ میل متحد) ۱۸۵۰۰۰۰، واحد پولی آن کیپ است.

بیرق آن دارای رنگ سرخ و در وسط آن علامه معبد بودایی برنگ سفید قرار دارد.

حدود اربعه : لاؤس یکی از مناطق سابق هندوچین فرانسوی در جنوب شرق آسیاست لاؤس از شمال با جمهوریت مردم چین از شرق با ویتنام از جنوب با کمبو دیا و از غرب با تایلند و برما همسرحداست . این کشور در ۱۸۹۳ بتصرف فرانسه در آمد و در ۱۸۹۹ عضو اتحادیه هند و چین شد تا اینکه در ۱۹ جولای ۱۹۴۹ آزاد و در ماه دسامبر ۱۹۵۵ بمشوریت ملل متحد شامل گردید . پادشاه آن سری ساواننگ و اتاناست که در ۳۰ اکتوبر ۱۹۵۹ بعد از مرگ پدرش پادشاه شد لاؤس بعد از مناقشات زیاد احزاب مخالف آنکشور بالاخره بحیثیت یک کشور بیطرف معرفی شد احزاب جناح راست ، بتلاو و بیطرف در این کشور یک حکومت ائتلافی را تشکیل داده اند ولی هنوز هم اختلافات و زد خورد ها بین طرفداران و مخالفان احزاب مذکور در گرد و نواح این کشور جریان دارد .

لبنان :

مرکز بیروت ، مساحت ۴۰۰۰ میل مربع و نفوس (قرارد احصاییه ۱۹۶۱) ۱۸۲۲۰۰۰ بیزق آن دارای سه بند اقیانوسی ، سفید و سرخ بوده و بین بند سفید آن علامه یک درخت سبز قرار دارد . واحد پولی آن پوند لبنانی است .

حدود اربعه : یک جمهوریت آزاد عربی است که در حاشیه شرقی بحیره مدیترانه بطول ۱۲۰ میل و عرض ۳۰ تا ۳۵ میل افتاده است ، در جنوب آن اسرائیل و در شمال و شرق آن سوریه افتاده است ، بیروت یک بندر مشهور لبنانی بوده و دارای یک فرودگاه هوایی مجهز بین المللی است .

قرار قانون اساسی لبنان باید رئیس جمهور از طرف کربستانیها (مسیحیان) و صدراعظم از طرف مسلمانان آنجا انتخاب شود ، جنرال فوادشهاب رئیس جمهور و پشاعلمی رشید کرامی صدراعظم لبنان است ، لبنان در ۲۴ اکتوبر ۱۹۴۵ بمشوریت ملل متحد شامل شد ، علاوه بر این کشور یکی از اعضای جامعه عرب است . افغانستان با این کشور روابط دوستانه دارد باید گفت که در ساحه سیاست بین المللی لبنان یک کشور بیطرف است . عربی زبان رسمی مردم آنجا است .

لکسمبرگ :

مرکز لکسمبرگ ، مساحت ۹۹۹ میل مربع ، نفوس (قرارد احصاییه ۱۹۶۰) ۳۱۴۰۰۰ بیزق دارای سه بند اقیانوسی ، سفید و آبی است . واحد پولی فرانک لکسمبرگی میباشد .

حدود اربعه : لکسمبرگ یکی از کشورهای اروپایی است که از شرق با جرمنی از غرب و شمال با بلجیم و از جنوب با فرانسه محاط بوده و به طول ۵۵ میل و عرض ۳۴ میل واقع است . لکسمبرگ عضو بیمان ناتو و یکی از اعضای اتحادیه زغال سنگ و فولاد اروپا و اتحادیه اروپا بوده و در ۱۹۵۷ موافقتنامه تأسیس او را نوم

و بازار مشترك اروپا را امضا كرد. مردم لكسمبرگ را غالباً رومن كاتوليك ها تشكيل ميدهد ، لسان رسمي آن فرانسوي و لكسمبرگي است ، لكسمبرگ در ۲۴ اكتوبر ۱۹۴۵ به عضويت ملل متحد شد ، يك كشور زراعتي و صناعتي است .

ليبيا :

مرکز تریپولی و بنغازی ، مساحت ۶۷۹۳۵۸ میل مربع ، نفوس (نظر با حصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۱۲۱۶۰۰۰ ، بیرق سرخ ، سیاه و سبز افقی بوده يك صليب و يك ستاره سفید در بين بند سیاه آن قرارداد واحد پولی بو ندلیبیایی (معادل يكصد پاستر) میباشد . حدود ارضیه : لیبیا در ساحل شمالی افریقا واقع بوده از شمال با بحیره مدیترانه از شرق با جمهوریت عربی متحد و سودان از غرب با تونس و الجزایر و از جنوب با سودان و جمهوریت های چاد و نایجر محاط است .

قسمت زیاد نفوس لیبیا را عرب های مسلمان تشكيل ميدهد ولی بعضاً ایتالیویان و یهودیان نیز در این کشور امراد حیوة دارند .

لیبیا هشتمین عضو جامعه عرب بوده و بتاريخ ۱۴ دسامبر ۱۹۵۵ به عضویت ملل متحد شامل شده است .

اعلیحضرت امیر محمد ادیس السنیوسی (متولد ۱۸۹۰) پادشاه این کشور است .

لیشتنسیتن

مرکز وادوز ، مساحت ۶۲ میل مربع ، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۰) ۱۶۴۹۵ نفر ، بیرق آن دارای بندهای آبی و سرخ افقی است ، واحد پولی فرانک سویسی میباشد .

حدود ارضیه : یکی از قلمرو های است واقع در قسمت بالایی داین بین آستریا و سویس ، تا ۱۸۶۶ یکی اعضای کنفدراسیون آلمان بوده بعداً در جمله خودمختاری های اتتریش درآمد تا اینکه در ۷ نومبر ۱۹۱۸ دیت آزادی کامل آنرا ادعا کرد . در این کشور قوه عسکری موجود نیست تنها یک تعداد محدود پولیس برای حفظ امنیت موظف است .

مردم آنجا غالباً زراعت پیشه اند ، مهمترین صنایع آن مسایشین آلات و رستن و دوختن بنیه است مردم آنجا بصورت عموم کاتولیک بوده و لسان جرمنی زبان اکثریت مردم آنجاست . فرانز جوزف دوم در رأس قلمرو قرارداد ، وی در ۲۰ مارچ ۱۹۳۸ برنس جوزف اول را از بین برد و خود قدرت را بدست گرفت .

داکتر الکسندر فریک صدر اعظم این کشور کوچک است .

مالی

مرکز بماکو ، مساحت ۴۵۰۰۰۰ میل مربع ، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۰ ملل متحد) ۴۱۰۰۰۰۰ نفر است . بیرق آن دارای سه بند سبز زرد رنگ و سرخ عمودی است که در وسط بند زرد آن علامه سیاهی قرار دارد .

يکسې از کشور های ماورا بحار و از مستعمرات سابق فرانسه در افریقای غربی است .
 حدود اربعه : از شمال باالجزایر از شرق و جنوب شرق با نایجزا جنوب باولتای
 علیا و ساحل عاج ، از غرب با گینی و سینگال محاط است .
 مالی در ۲۰ جون ۱۹۶۰ آزاد شد ، نام سابق این کشور سودان فرانسوی بود
 ولی در ۲۲ سپتامبر ۱۹۶۰ اسم مالی بر آن نهاده شد و در ۲۸ سپتامبر ۱۹۶۰ بحیث عضو
 ملل متحد شامل گردید بافرانسۀ موافقتنامه کلمتوری دارد : در ۲۹ اپریل ۱۹۶۱
 در اتحادیه ممالک افریقای باگانا و گینی متحد شد .
 رئیس جمهور مالی مودیو کیتا است .

مراکش (المغرب)

مرکز رباط ، مساحت ۱۷۲۱۰۴ میل مربع ، نفوس (نظر باحصایه ۱۹۶۱ ملل متحد)
 ۱۱۹۲۵۰۰۰ ، بیرق سرخ رنگ و دارای ستاره سبز است ، واحد پولی درهم (معادل ۲۰
 سنت امریکایی)

حدود اربعه : با د شاهی المغرب (مراکش) در قسمت شمال غربی افریقا
 واقع بوده و تا ۱۹۵۶ از جمله تحت الحمایه های فرانسه و اسپانیه بشمار میرفت .
 مراکش از شرق باالجزایر از شمال بامدیترانه از جنوب باریو داورو و الجزایر و از
 غرب بابحیره اتلانتیک محاط است .

در مراکش مکاتب اسلامی و فرانسوی زبان موجود است ، زبان رسمی مردم عربی
 بوده و مسلمانان آن بصورت اکثریت اهل تسنن اند . مراکش یکی از کشورهای بیطرف
 افریقای است که اعلیحضرت ملک حسن دوم بعد از فوت پدرش محمد خامس پنجم بتاريخ
 ۲۶ فروری ۱۹۶۱ بر تخت نشست و قانون اساسی جدیدی را به نفع اجرا گذارد .
 المغرب در ۱۲ نومبر ۱۹۵۶ عضو ملل متحد شد ، رژیم آن شاهی مشروط است .

مکسیکو

مرکز شهر مکسیکو : مساحت ۷۵۸۲۵۹ میل مربع ، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱
 ملل متحد) ۳۶۰۹۱۰۰۰ ، بیرق دارای سه خط عمودی سبز ، سفید و سرخ است که در وسط
 بند سفید آن علامه قرار دارد ، واحد پولی پیسو (معادل ۸ سنت امریکایی است)
 حدود اربعه : یک جمهوریت فدرالی واقع در بر اعظم امریکا است مکسیکو از
 شمال و شمال شرق باضلاع متحد امریکا از شرق باخلیج مکسیکو و خلیج کامیچ و بحیره
 کارابین از جنوب باگواتیمالا و هاندوراس برتانوی و از غرب بابحیره پاسفیک متصل
 است . در مکسیکو آزادی مذاهب وجود دارد ، قسمتی از مردم آنجا رومن کاتولیک
 است . زبان ملت مکسیکو اسپانویست . مکسیکو یک جمهوریت فدرالی دیموکراتیک
 است که از ۲۹ ایالت متشکل میباشد . رئیس جمهور این کشور شاغلمسی ادولفو
 لویز مایتوس است که بحزب انقلابی مکسیکو مربوط بوده و در ۶ جولای ۱۹۵۸
 جهت یک دوره شش ساله برگزیده شده است . مکسیکو در ۷ نومبر ۱۹۴۵ بحیث عضو
 ملل متحد شامل گردید :

ملغاسی

مرکز تاناناریف ، مساحت ۲۲۸۰۰۰ میل مربع ، نفوس آن (قرارد احصاییه ۱۹۶۰) ۵۲۰۰۰۰۰ میباشد . ملغاسی جزیره بزرگ است که نزدیک سواحل شرقی افریقا واقع بوده و بوسیله آبنای موزمبیق از افریقا جدا شده است ، این سرزمین ۹۳۰ میل طول و ۳۶۰ میل عرض را داراست . بیرق آن بطرف چپ دارای یک بند همودی سفید و طرف راست دو بند افقی سرخ و سبز را داراست .

ملغاسی به سال ۱۸۷۵ تحت الحمايه فرانسه شد و حکومت فرانسه در سال ۱۸۹۶ - آنرا بحیث مستعمره خود در آورد ، تا اینکه کشور ملغاسی (مدغاسکر سابق) در ۱۴ - اکتوبر سال ۱۹۵۷ به آزادی داخلی رسید ولی بتاريخ ۲۶ ماه مارچ ۱۹۶۰ آزادی کامل خویش را در داخل جامعه فرانسه حاصل کرد .

رئیس جمهور آن فلبرت زیراناناست که در ۲۵ جون ۱۹۶۰ به این عهده انتخاب شد .

کشور مدغاسکر بتاريخ ۲۰ سپتمبر ۱۹۶۰ عضویت ملل متحد پذیرفته شد .

منگولیا

مرکز اولن باتور (اورگا) ، مساحت ۶۲۶۰۰۰ میل مربع ، نفوس (قرارد احصاییه ۱۹۶۰) ۱۰۰۰۰۰۰ بیرق دارای سه بند عمودی سرخ ، آبی و سرخ و پنج نقطه ستاره طلایی و یک نشان میباشد و احد بولی آن توغریک (معادل یکصد مونگو) است .

حدود اربعه: جمهوری مردم منگولیا در شمال شرق آسیا واقع بوده و یکی از کشورهای کهن جهان است که مدتی تحت اداره چین قرار داشت منگولیا از شمال با ایالت سایبریای اتحاد شوروی از شرق با منچوریا و کوه های تار با گاهای و از جنوب با ایالت سنکیانگ و دیوار بزرگ چین و از غرب با ایالت ترکستان روسی محاط است مردم آن پیروی مذهب بودیست لاما یزم میباشد ، در اولن باتور یک یونیورسیتی وجود دارد اکادمی ماینس در ۱۹۵۳ تاسیس شد منگولیا در ۱۳ مارچ ۱۹۲۱ به آزادی خود رسید این کشور در ۲۷ اکتوبر ۱۹۶۱ عضویت ملل متحد پذیرفته شد .

موناکو

مرکز لا کو ندامین مونت کارلو . مساحت ۵۰ میل مربع نفوس (قرارد احصاییه حکومتی ۱۹۶۰) ۲۲۵۰۰ بیرق دارای بندهای افقی سرخ و سفید است و احد بول فرانک فرانسوی (معادل ۲۰ سنت امریکائی) است .

یک کشور کوچک اروپایی است که در چهار طرف بامد یترانه و یک حصه از سلسله آلپ فرانس محاط است شهزاده راینیر سوم بعد فوت پدر کلانش برنس لوئیس دوم بتاريخ ۱۹ نومبر ۱۹۴۹ بر تخت نشست ، وی با گرس کیلی هنر پیشه امریکائی ازدواج کرد (۱۸ اپریل ۱۹۵۶) کشور زیمبائی موناکو همیشه مورد توجه سیاحان خارجی قرار دارد .

موریتانیا:

مرکز: نواکشوت، مساحت ۴۱۸۸۱۰ میل مربع نفوس (قراردادحصه بیه ۱۹۶۱ حکومتی) ۱۰۰۰۰۰۰ نفر است.

حدود داربته: جمهوریت اسلامی موریتانیا یکی از سرزمینهای ماورای بحار و از مستعمرات سابق فرانسه در غرب افریقا است که از غرب با بحیره اتلانتيك و ریوداورو (هسپا نوی) از شمال و شمال شرق با ساو را (حصه ساران فرانسوی) از شرق با ممالی و از جنوب با سینیگال مطاط است.

قسمت زیاد نفوس این کشور را موریشیها تشکیل میدهد. در ۲۸ نومبر ۱۹۶۰ به آزادی کامل خود رسید.

صدراعظم این کشور مختار اول داده است که در ۲۶ جون ۱۹۵۹ به این عهد بر گزیده شده. غله، تنباکو، ماهی و نمک را صادر میکند، آهن و مس هم اخیراً کشف شده است. موریتانیا ۱۲۷ اکتوبر ۱۹۶۱ بمضویت ملل متحد شامل گردید.

نایجریا:

مرکز لاگوس، مساحت ۳۷۳۲۵۰ میل مربع، نفوس (قراردادحصه بیه ۱۹۶۱) ۳۵۷۵۲۰۰۰ نفر است، بیرق آن دارای سه بند عمودی سبز، سفید و سبز است که بکلی ساده میباشد.

حدود داربته: فدراسیون نایجریا که در ۱۹۶۰ استقلال خود را بدست آورد در کناره گلف گیننی واقع در افریقای غربی بین داهومی و کامرون موقع دارد که جمهوریت نایجریا بطرف شمال و جمهوریت چاد جنوب شمال شرق آن واقعست.

باشندگان این کشور را تقریباً ۲۵۰ قبیله و عشیره مختلف تشکیل میدهد. نایجریا مشتمل از سه منطقه شمالی، شرقی و غربی است که هر کدام در اداره داخلی خود آزاد است.

سرابو بکر تفاوه بلیو او هیرکانگرس مردم شمالی، ومجرک و باننی جنبشهای ملی آنکشور از ۱۹۵۷ تا حال بحیث صدراعظم آنکشور ایفای وظیفه میکند، نایجریا یکی از کشورهای بیطرف است.

نایجریا بتاريخ ۷- اکتوبر ۱۹۶۰ بمضویت ملل متحد شامل شد.

نایجریا:

مرکز نیامی، مساحت ۴۹۰۰۰۰ میل مربع، نفوس (نظریه | حصه بیه ۱۹۲۲) ۳۰۰۰۰۰۰ نفر است.

بیرق آن دارای سه بند افقی نارنجی، سفید و سبز است که بین بند سفید آن يك دایره کوچک نارنجی قرار دارد.

حدود داربته: جمهوریت نایجریا یکی از کشورهای ماورای بحار و از مستعمرات سابق فرانسه در قلب افریقای غربی است.

که از شمال بالیویا از شرق باچاد از جنوب با ولتای علیا، داهومی و نایجر با از غرب با مالی متصل است .
 نایجر بتاريخ ۳-آگست ۱۹۶۰ آزادی کامل خود بدست آورده و بتاريخ ۲۰ سپتامبر همان سال بصورت ملل متحد پذیرفته شد، نایجر عضو اتحادیه اقتصادي انجمن است که در ۲۹ می ۱۹۵۹ تشکیل شد دیگر این اتحادیه داهومی، ساحل عاج و ولتای علیاست .

در سال ۱۹۶۰ همانی دیوری در راس حکومت آن قرار گرفت .

ناروی:

مرکز اسلو، مساحت، ۱۲۵۰۶۴ میل مربع، نفوس (قرارد احصاییه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۳ ۶۱۴۰۰۰ نفر است .

بیرق آن دو مربع سرخ رنگ بطرف چپ و دو مستطیل سرخ بطرف راست دارد که هر کدام آن ذریعه خطوط متقاطع سفید و آبی از هم دیگر جدا شده است .
 واحد پولی کرون است (معادل ۱۴ سنت امریکائی) .

حدوداربعه: ناروی قسمت غرب جزیره نمای سکندیناوی را در شمال غرب اروپا احتوا میکند. از غرب با اوقیانوس اطلس و بحره شمال از شمال به بحیر منجمد شمالی و از شمال شرق با اتحاد شوروی و فنلیند محاط است طرف شرق کوههای کچولن ناحیه جنوب ناروی را از سویدن مجزا میسازد . اولاف بنجم پادشاه ناروی است (متولد ۲ جولای ۱۹۰۳) که بعد از مرگ پدرش هاکن در ۲۱ سپتامبر ۱۹۵۷ پادشاه شد، طرز حکومت ناروی شاهی مشروط است .

ناروی در ۲۷ نومبر ۱۹۴۵ بصورت ملل متحد شامل شد .

ناروی عضو پیمان ناتو و یکی از اعضای اتحادیه نوروک است .

نیکاراگوا:

مرکز ماناگوا، مساحت ۵۷۱۴۵ میل مربع، نفوس (قرارد احصاییه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۱۴ ۷۷۰۰۰، بیرق دارای سه بند افقی آبی، سفید و آبی است که یکدسته علام اسلحه میان بند سفید آن قرار دارد . واحد پولی کوردو باست .

حدوداربعه: یکی از جمهوریتهای امریکای مرکز است که بین بحیره کارابین و پاسفیک افتاده است .

از شمال با هاندوراس و از جنوب با کوستاریکا محاط است .

اگرچه آزادی مذهب در این کشور وجود دارد ولی اکثریت زارومن کاتولیک ها احتوا میکنند، زبان مردم آنجا اسپانوی است . رئیس جمهور آن لوپس سوموزا دیپایل است که در ۳ فروری ۱۹۵۷ به این عهده برگزیده شده است .

نیکاراگوا در ۲۴-اکتوبر ۱۹۴۵ عضو ملل متحد شد .

نیډرلند (هالینډ)

مرکز امستردام (هاگ) مساحت ۱۵۸۰۰ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۲۲۲۹۰۱۷، بیرق دارای سه بند افقی سرخ سفید و آبی بوده و واحد پولی گلدن میباشد. حدود اربعه: پادشاهی هالیند یکی از کشورهای شمال غربی اروپاست که از شرق با جرمنی از جنوب با بلجیم و از غرب و شمال با بحیره شمال متصل است. در این کشور ۸۰٪ فیصد پروتستانتها ۸٪ ۳۸٪ فیصد کاتولیکها و ۷٪ ۲۰٪ فیصد مردمان غیر کلیسایی نفوس هالیند را تشکیل میدهند.

هالیند عضو پیمان فاتوست. ملکه ژولیاننا در راس دولت قرار داده زبان مردم آن هالیندیست

افغانستان با هالیند روابط سیاسی و تجارتي دارد.

هالیند بتاريخ ۱۰ دسامبر ۱۹۴۵ بمضویت ملل متحد شامل شد.

نیپال

مرکز کتمندو، مساحت ۵۴۳۶۲ میل مربع نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۹۴۰۷۰۰۰ نفر بوده و واحد پولی روپیه نیپالی است.

حدود اربعه: پادشاهی نیپال در نشیبهای جنوبی کوه همالیا واقع بوده از شمال بجا جمهوریت مردم چین (تبت) از شرق و جنوب غرب با سرزمین پهناور هند محاط است.

بعد از آنکه تریب هو بانادر ۱۳ مارچ ۱۹۵۵ در گذشت پسرش مهندرا بیر بیگرام شادیو در ۲ می ۱۹۵۶ تاجپوشی کرد و در ۱۲ فروردی ۱۹۵۹ اساس يك حکومت دیموکراتیک را در نیپال گذاشت.

هندو یزم و بودیزم از مذاهب کهن است که در نیپال پیروان زیاد دارد نیپال يك کشور بیطرف است.

افغانستان با نیپال روابط سیاسی دارد نیپال در ۱۴ دسامبر ۱۹۵۵ بمضویت ملل متحد شامل شد.

واتیکان

مرکز شهر واتیکان مساحت ۱۰۸۷، اکثر نفوس آن متجاوز از یک هزار نفر است بیرق آن دارای دو بند عمودی متساوی زرد و سفید میباشد که در میان بند سفید آن دو کلید بکه یکی آن طلائی و دیگری نقره بی رنگ میباشد میان بند سفید آن قرار دارد واتیکان، در وسط ایتالیا قرار داشته و بنام سرزمین پاپا شهرت دارد تمام یاپهای (پیشوایان مذهبی مسیحیان) جهان از این شهر بوجود آمده اند و واتیکان يك شهر مذهبی است که روزانه بتعداد زیاد مسیحیان جهان در کلیساهای این شهر رخ میکنند موزیم و باغهای آن نیز جالب و تماشاایی است، از این شهر همیشه ندای صلح خواهی و تنفر از جنگ و ستیز بلند شده است و رهبر مذهبی مسیحیان جهان همیشه جهان نیان را بسوی صلح و صمیمیت و صفا پی دعوت میکنند.

ولتای علیا

مرکز اواگا دوگو، مساحت ۱۰۵۹۰۰ میل مربع، نفوس (قراردادحصاییه ۱۹۶۱ میل متحد) ۴۴۶۷۰۰۰ نفر است بیرق، آن دارای سه بند افقی سرخ سفید و سیاه است. حدوداربعه: جمهوریت نوین ولتای علیا یکی از سرزمین‌های متصرفه سابق ماورای بحار فرانسه در غرب افریقا است که بفاصله ۵۰۰ میل از خلیج گینی واقع شده از شمال و غرب با جمهوریت مالی از شرق با نایجر و از جنوب با ساحل عاج، توگو و داهومی متصل است و لتای علیا بتاريخ ۵ - اگست ۱۹۶۰ آزاد شد و بتاريخ ۲۰ سپتامبر همان سال بحیث عضو ملل متحد شامل گردید و لتای علیا یکی از اعضای شورای اقتصاد ایتنت است که در ۲۹ ماه می ۱۹۵۹ میان آمداعضای دیگر آن داهومی، ساحل عاج و نایجر است، رئیس جمهور ولتای علیا موریس یامیوگو میباشد که بتاريخ ۹ دسامبر ۱۹۵۹ به این عهده برگزیده شده است. ۹۰ فیصد مردم این کشور زارع اند، پنبه، برنج از محصولات عمده کشور است.

وینزویلا

مرکز کاراکاس، مساحت ۳۵۲۱۵۰ میل مربع، نفوس ۷۵۲۳۹۹۹ بیرق آن دارای سه بند افقی زرد آبی و سرخ میباشد که هفت ستاره سفید میان بند آبی آن چلچ نظر میکنند، واحد پولی بولیوار است (معادل ۲۲ سنت امریکایی). حدوداربعه: یکی از کشورهای جمهوری واقع در امریکای جنوبی است که از شمال با بحیره کربین از شرق با گیانای برتانوی از جنوب شرق با برازیل از غرب و جنوب غرب با کولمبیا محاط است در این کشور پیروان رومن کاتولیک اکثریت را تشکیل میدهد زبان مردم آنجا اسپانیولیست.

سناغلی رومولو بیتانکورت رئیس جمهور کشور است که بتاريخ ۷ دسامبر ۱۹۵۸ به این عهده انتخاب شده است و نیز ویلا در ۱۵ نومبر ۱۹۴۵ به عضویت ملل متحد شامل شد.

ویتنام

مساحت مجموعی قرار سنچس ۱۹۵۸ (۱۲۷۰۰۰) میل مربع نفوس (نظر به اصلاییه ۱۹۶۱) ۳۰۶۱۶۰۰۰ نفر میباشد. ویتنام متشکل از دو منطقه شمالی و جنوبی است که اکنون هر کدام دارای استقلال و دولتهای جداگانه میباشد.

حدوداربعه: ویتنام یکی از جمله سه منطقه سابق هندوچین فرانسوی واقع در جنوب شرق آسیاست که از شمال با جمهوریت مردم چین از جنوب شرق با بحیره چین جنوبی و از غرب با کمبودیا و لاوس محاط است البته این حدوداربعه محال از ویتنام واحد سابق قبل از انقسام آن بدون ناحیه شمالی و جنوبی است.

ایټکه ویتنام شمالی و جنوبی بصورت جداگانه مختصر مرفی میشود .

ویتنام شمالی

مرکز هانوی ، مساحت ۶۲۰۰۰ میل مربع نفوس (قرار احصاییه ۱۹۶۰) ۱۶۰۰۰۰۰ نفر است .

جمهوریت دیموکراتیک ویتنام شمالی در ۳۱ دسامبر ۱۹۵۹ خود را بحیثیت یک کشور جداگانه مستقل اعلام کرد .

رئیس جمهور آن از طرف پارلمان و رئیس حکومت از طرف رئیس جمهور کشور انتخاب و موظف میشود بناغلی هوچی من رئیس جمهور ویتنام شمالی است که بتاريخ ۱۵ جولای ۱۹۶۰ مجدداً انتخاب شد .

تاکنون این کشور به عضویت ملل متحد پذیرفته نشده است .

ویتنام جنوبی

مرکز سایگون ، مساحت ۶۵۰۰۰ میل مربع ، نفوس (قرار احصاییه ۱۹۶۰) ۱۴۶۱۶۶۶ نفر است

بتاریخ ۱۰-۲۶ اکتوبر ۱۹۵۵ بناغلی نگو دن دیم صدر اعظم آن کشور یک جمهوریت مستقل را در ناحیه جنوب خاک ویتنام تشکیل کرد و خودش بحیثیت نخستین رئیس دولت اقتدار را بدست گرفت وی در شش اپریل ۱۹۶۱ مجدداً برای یک دوره پنجاه و دو روز بکار آمد .

پروان مذهب تا ویزم در این کشور اکثریت دارند همچنان بو دایمان ورومن کاتولیکها نیز در این کشور زندگی دارند ، این کشور یکی از سرزمینهای واقع جنوب شرق آسیاست که تا حال در جمله اعضای ملل متحد پذیرفته نشده است

هایتی

مرکز پورتا و پرنس ، مساحت ۷۱۴ ۱۰ میل مربع ، نفوس (قرار احصاییه ۱۹۶۱) ۴۲۳۳۰۰۰ ، بیرق آن دارای دو بند افقی حاوی رنگ آبی و سرخ که در مرکز آن یک مستطیل سفید ، سبز و نسواری محتوی علام مخصوص جلب نظر میکند و احد پولی گورداست (معادل ۲۰ سنت امریکایی)

حدود اربعه هایتی یگانه کشور فرانسوی زبان برا عظم امریکاست که از غرب بین کیو با و از شرق با پورتوریکو مجاطاست ، یک فاصله سرحدی بطول ۲۴۱ میل هایتی را از جمهوریت دومینیکان مجزا ساخته است .

رومن کاتولیک مذهب اصلی مردم این کشور را تشکیل میدهد ، فرانسوی زبان رسمی مردم این کشور است .

لسان انگلیسی هم در مکتب و موسسات علمی آنجا تدریس میشود . هایتی بتاريخ ۲۴ اکتوبر ۱۹۴۵ عضو ملل متحد شد .

هاندوراس

مرکز تیمگو سیکالیا ، مساحت ۴۴۴۸۲ میل مربع ، نفوس ۱۸۸۳۰۰۰ ، بیرق آن دارای سه بند افقی آبی ، سفید و آبی که پنج ستاره آبی بطور منظم بین بند سفید آن آن جلب نظر میکنند . واحد پولی لیمپیرا (معادل پنجاه سنت امریکایی) حدود دار به هاندوراس یکی از کشورهای جمهوری امریکای وسطی است که از شمال با بحیره کرپین از شرق و جنوب با نیکاراگوا از جنوب و غرب با السلوادور و از غرب با گواتیمالا همسایه است

مردم آن پیرو مذهب رومن کاتولیک و زبان رسمی اسپانویست ، اسامبله ملی آنکشور رتا ریخ ۱۵ نومبر ۱۹۵۷ دکتور رامون و یلیدا موارز را که مربوط به حزب آزاد یخواهان است بحیث رئیس جمهور آنکشور انتخاب کرد . هاندوراس در ۱۷ دسامبر ۱۹۴۵ بحیث عضو ملل متحد شامل شده

هندوستان

مرکز دهلی جدید ، مساحت ۱۲۲۱۸۸۰ میل مربع ، نفوس (قراردار احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۴۴۰۳۱۶۰۰ نفر است ، بیرق آن دارای سه بند افقی ، نارنجی ، سفید و سبز است که در وسط بند سفید آن علامه دایروی آبی قرار دارد ، واحد پولی آن کلداریا و پیه هند است که یکصد پایی عبارت از یک کلداریا میباشد (معادل ۲ سنت) . تا ۱۹۴۷ هند در قلمرو انگلیسها قرار داشت و ذویع گورنر جنرال برتانوی اداره میشد و لی در ۱۹۵۰ هندوستان بحیث یک جمهوریت آزاد بمیان آمد . به شمال هند وستان گوهاریها ، جمهوری مردم چین ، نیپال و کشمیر و قسمتی از پاکستان واقع است . در شرق آن پاکستان شرقی و خلیج بنگال ، جنوب اوقیانوس هند غرب اوقیانوس هند و بحیره عرب موقع دارد .

در هند ۱۴ زبان اصلی تکلم میشود که ۱۲ - آن از سانسکریت مرکب است علاوه بر مردم آن به چندین زبان دیگر هم متکلم اند ولی لسان عمومی هند است که پنجاه فیصد بدان تکلم میکنند قرار است هندی تا ۱۹۶۵ لسان کاملاً رسمی شود که البته آنوقت انگلیسی بدرجه دوم در کالجها تدریس خواهد شد ۸۵ فیصد مردم هند پیروی مذهب « ویدا » اند ، متباقی مسلمانان و پیروان دیگر ادیان و مذاهب اند ، هند یکی از کشورهای بیطرف آسیایی است که بتاريخ ۳۰ - اکتوبر ۱۹۴۵ بمعنویت میل متحد پذیرفته شده است .

رئیس جمهور آن دکتور رادا کرشنان ، معاون رئیس جمهور دکتور ذاکر حسین و صدراعظم هند جواهر لال نهرو است

هنگری

مرکز بو داپست ، مساحت ۳۵۹۱۸ میل مربع ، نفوس (قراردار احصایه ۱۹۶۱) ۱۰۰۴۵۰۰۰ ، بیرق آن دارای سه خط افقی سرخ ، سفید و سبز است و واحد پولی فورینت است

حدود از بهه: یکی از جمهوریت‌های سوسیالیستی اروپای مرکز است که از شمال باچکو سلواکیا و اتریش شوروی از جنوب با یوگو سلاویا، از شرق با رومانیا و از غرب با استریا متصل است.

قسمتی از مردم آنجا رومن کا تولید، عده کالو نستها و متباقی به کلسیاهای آنجا پیر و اند. لسان مردم آنجا هنگریایی (مجاروی) است که بگر وپ فینو اوگریان مربوط است.

رئیس شورای حکومتی استوان دوی است که در ۱۴ اگست ۱۹۵۲ به این وظیفه گمارده شده و جانوس کا دار صدرا عظم آنکشور است که بتاريخ ۲۹ جون ۱۹۵۷ بحیث منشی حزب کمونست هنگری نیز برگزیده شده است.

هنگری بتاريخ ۱۴ دسامبر ۱۹۵۵ بمضویت سازمان ملل متحد شامل شده است.

یمن

مرکز صنعا، مساحت ۷۵۰۰۰ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۵۸) ۵۰۰۰۰۰۰ نفر است، بیرق آن دارای رنگ سرخ است که در چهار زاویه آن چهار ستاره سیاه با یک ستاره و شمشیر بر رنگ سفید در وسط آن قرار دارد. واحد پولی ریال نقره‌یی (تقریبا معا دل ۸۰ سنت امریکایی)

حدود از بهه: جمهوریت یمن (یکسال قبل رژیم سلطنتی در آنجا قایم بود) یک سرزمین کوهستانی است که قسمت جنوب غربی جزیره نمای عرب بین تحت الحمایه انگلیسی عدن و کشور مستقل عربستان سعودی را احتوا میکند، در شمال آن نیز عربستان سعودی واقع است.

یمن از ۱۹۴۸ تا ۱۹۶۱ یک دولت اسلامی دیموکراتیک بود که رژیم پادشاهی در آنجا حکمفرما بود ولی بعد از آن توسط جنرال عبداللہ السلال کودتائی در آنکشور بعمل آمد که باسناد آن رژیم جمهوری مستقر شد، یمن در صد آنست نادر اتحادیه فدرالی عرب که بشمول عراق سوریه و جمهوریت عربی متحد تشکیل خواهد شد شامل شود چنانچه جنرال عبداللہ السلال رئیس جمهور فعلی آنکشور در اوایل سال ۱۳۴۲ مراحل مقدماتی شمول یمن را در این اتحادیه ضمن مذاکرات قاهره طی کرد. یمن در ۳۰ سپتامبر ۱۹۴۷ بمضویت ملل متحد شامل شده است مردم یمن را عربها تشکیل میدهد، زبان ملی و رسمی شان عربی است.

یورگوای

مرکز مونتهویدئو، مساحت ۷۲۱۷۲ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۰ ملل متحد) ۲۸۲۷۰۰۰، بیرق آن دارای چهار ربنه آبی و پنج ربنه سفید افقی میباشد

که در زاویه بالایی طرف چپ منظره طلوع آفتاب میان يك مر بچ سفید جلب نظر میکند و واحد بولی بیسو (تقریباً دوسنت امریکایی) است.

حدود اربعه: یکی از جمهوریت های کوچک واقع امریکای جنوبی است که از شمال و شرق با برازیل از جنوب با بحیره اتلانتیک جنوبی و در پای پلاتا و از غرب با آرژانتاین متصل است. پیرو این رومن کاتولیک در این کشور اکثریت دارد، زبان مردم آنجا اسپانیا نویست.

رئیس جمهور آنکشور فا و ستینو هر یسن میباشد. یورو گو ای بتاریخ ۱۸ دسامبر ۱۹۴۵ عضو ملل متحد شد.

یونان

مرکز آن، مساحت ۵۱۸۴۳ میل مربع و نفوس آن ۸۳۸۸۵۵۳ تن میباشد. بیرق آن دارای پنج خط آبی و چهار خط افقی سفید میباشد که در حصه بالایی صلیبی در متن آبی آن بنظر میخورد، واحد بولی آن دراچما میباشد.

حدود اربعه: یونان حصه جنوبی از جزیره بالکان است که در غرب آن بحیره ایونیان و در شرق آن بحیره ایجین واقع است در شمال غرب آن البانیا، در شمال آن یوگوسلاویا و بلغاریا و در شمال شرق آن ترکیه موقع دارد.

اعلیحضرت پاول بادشاه یونان است که بعد از مرگ برادرش جارج (۱-اپریل ۱۹۴۷) زمام قدرت را بدست گرفته است.

یونان در ۲۵-اکتوبر ۱۹۴۵ به عضویت ملل متحد داخل شد.

یوگوسلاویا

مرکز بلگراد، مساحت ۹۸۷۶۶ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۱۸۵۳۸۱۵۰ بیرق آن دارای سه بند افقی سرخ سفید، و آبی میباشد که يك ستاره سرخ در وسط آن قرار دارد

واحد بولی دینار یوگوسلاوی (معادل ۱۳ سنت امریکایی) میباشد

حدود اربعه: جمهوریت فدرالی یوگوسلاویا متشکل از شش جمهوریت میباشد که از شمال با آستریا، هنگری و روما نیا از شرق با هنگری، رومانیای بلغاریا از جنوب با یونان و البانیا و از غرب با البانیا، بحیره ادریاتیک و ایتالیا محاط است. در این کشور به تمام مذاهب حقوق مساوی داده شده است ۴۲ فیصد سربیا اورتود و کس، ۳۲ فیصد رومن کاتولیک و ۱۲ فیصد مسلمانان نفوس این کشور را تشکیل میدهند. یوگوسلاویا در سیاست خارجی خود بیطرف میباشد. پناغلی مارشال جوزف بروز تیتو (متولد ۲۵ می ۱۸۹۲) بتاریخ ۳۱

جنوری ۱۹۴۶ بحیث رئیس جمهور انتخاب شد، گذشته از آن در پایان دوره ریاست جمهوری وی، شباغلی تیتو در ماه سرطان ۱۳۴۲ مجدداً بحیث رئیس جمهور یوگوسلاویا برگزیده شد، بین افغانستان و یوگوسلاویا روابط سیاسی قایم است یوگوسلاویا بتاريخ ۱۲۴ اکتوبر ۱۹۴۵ عضو ملل متحد شد مردم آنجا به چند زبان ایالتی و محلی خود متکلم اند .

یوگندا

مرکز انتہی، مساحت ۹۳۹۸۱ میل مربع، نفوس آن (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۶۸۴۵۰۰۰ میباشد که اکثریت را بومیان تشکیل میدهند .

حدود اربعه: یکی از سرزمین های سابق تحت الحمایه بر تانیه در افریقا است که در غرب آن کینیا و در شمال آن سودان واقع میباشد، در غرب آن کانگو (لیو پولدویل) و در جنوب آن خلیج کیوگا، حصه از تانگانیکا و خلیج جورج موقع دارد چهار ایالت مربوط این سرزمین را پادشاهی یوگندا تشکیل میدهد که ۸۵۰۰۰۰ نفوس دارد . پنجه، چای، جوزمینی از محصولات عمده این کشور است، یوگندا بتاريخ ۹ اکتوبر ۱۹۶۲ آزاد شد و در ۲۵ - اکتوبر ۱۹۶۲ بعضویت ملل متحد شامل گردید شباغلی سروالترکوتس گورنر جنرال (مقولد ۳ نومبر ۱۹۱۲) یوگندا است که بتاريخ ۹ اکتوبر ۱۹۶۲ رویکار شده شباغلی اپولو، ام او بوت صدراعظم این کشور است .

تاریخ مراسم سالگره ها و جشن های ملی و رسمی بعضی ممالک

تاریخ	مراسم	مملکت
۴ جنوری	جشن استقلال	برما
۲۶»	جشن ملی	هند
۲۱ مارچ	جشن نوروزی (سال نو)	ایران
۲۳»	جشن ملی	پاکستان
۲۵»	اعلان استقلال (۱۸۲۱)	یونان
۴ - اپریل	جشن آزادی (۱۸۲۱)	هنگری
۲۹»	سالگره تولدی اعلیحضرت امپراتور هیرومیتو (۱۹۰۱)	جاپان
۳۰ د	دوملکه ژولیا نا (۱۹۰۹)	مالیند
۹ می	جشن ملی (۱۹۴۵)	چکوسلواکیا
۲۵ د	جشن ملی	ارجنتاین
۲۵»	اعلان استقلال (۱۹۴۶)	اردنیه هاشمی
۲۵»	سالگره تولدی مارشال تیتو رئیس جمهور یوگوسلاویا	
اول جون	جشن ملی	تونس
۲ د	اعلان جمهوریت (۱۹۴۶)	ایتالیا

۶ جون	سالگره تولدی رئیس جمهور (۱۹۰۱)	اندونیزیا
روزشنبه هفته اول جون	جشن سالگره ملکه الیزابت دوم (۱۹۲۰)	انگلستان
(تاریخ آن هر سال فرق میکنند)		
۱۸	اعلان جمهوریت و جشن استقلال (۱۹۵۳)	جمهوریت عربی متحد
۲۴	جشن ملی	تایلند
اول جولایی	اعلان جمهوریت	کانادا
۴	اعلان استقلال (۱۷۷۶)	امریکا
۹	سالگره تولدی اعلیحضرت الحسن دوم	المغرب
۱۴	جشن ملی فرانسه (۱۷۸۹)	فرانسه
۱۴	جشن جمهوریت	عراق
۱۸ جولایی	جشن ملی (۱۹۳۶)	هسپانیه
۲۱	جشن ملی (۱۸۳۱)	بلژیک
۲۲	جشن ملی آزادی	پولیند
۲۳	جشن ملی	جمهوریت عربی متحد
اول اگست	سالگره تشکیل کانفد راسیون (۱۲۹۱)	سوئیس
۱۴	روز استقلال (۱۹۴۷)	پاکستان
۱۷	جشن استقلال (۱۹۴۵)	اندونیزیا
۲۴	جشن ملی (۱۹۴۴)	رومانیا
۷ سپتامبر	سالگره تولد اعلیحضرت بود وین	بلژیک
۷	روز استقلال (۱۹۲۲)	برازیل
۹	روز آزادی	بلغاریا
۱۶	اعلان استقلال	مکزیک
اول اکتوبر	جشن ملی (۱۶۴۹) و سالگره جمهوریت چین تودی	
»	جشن کودیلو	هسپانیه
۲۴	سالگره یونو	ممل متحد
۲۶	سالگره تولدی اعلیحضرت شهنشاه	ایران
۲۹	اعلان جمهوریت (۱۹۲۳)	ترکیه
۷ نومبر	سالگره انقلاب کبیر سوسیالیستی اکتوبر (۱۹۱۷) اتحاد شوروی	
»	تولدی اعلیحضرت گوستاوادولف	سوئد
»	تخت نشینی اعلیحضرت بادشاه (۱۹۵۳)	عربستان سعودی
»	تولدی اعلیحضرت ملک حسین بادشاه اردن	نیه هاشمی
»	جشن استقلال	لبنان
»	اعلان جمهوریت و جشن ملی (۱۹۴۵)	یوگوسلاویا
»	جشن ملی و اعلان و استقلال (۱۹۱۷)	فنلیند «ختم»

(د ۲۷ مخ پاڼې)

د کابل په دربار کښې د باندنيو هيوادو د سياسي هيئتو او رئيسان	دولسي چين لوی سفير
بناغلي هاوتنگک	
» پترايو کويک	» د يوگو سلا ويا
» طلعت بنلر	» د تر کيی
» جگن نات دهاميجا	» د هند
» سرگي، اف، انتو نوف	» د اتحاد شوروی
» جان چک	» د چکو سلواکي
» جانکپير گرادخان بلوکلند	» د هاليند
» اد وارد کولک	» د پوليند
» آر سو يگيارتو	» د اندو نيزيا
» کار لو چيمينو	» د ايتا ليی
» محمد ذو الفقاری	» د ايران
» لزار تشکوف	» د بلغاربی
» ساد او هير وسه	» د جا بان
» جان، ام، ستيغز	» د امر يکی
» داشين آدل بيش	» د مغو لستان
» جورج کتا ند	» د فرانسې
» اوکتا ويو باز لازانو	» د مکسيکو
» سد کوا بلا انتو ني	» د گانا
» آرتر جيمز دولا مار	» د برتانيی
» جورج وار سامی	» د يونان
» دکتور گزهارد مولتمن	» د فدرالی آلمان
» ياد و نات خانال	» د نيپال منتخب لوی سفير
» صلاح الدين قنصوة الشافعی	» د متحد عربي جمهوريت منتخب لوی سفير
» بچورن اکسل ايويند برات	» د سو بدن منتخب لوی سفير
» کارلوس گستا فو لرننا	» د ارجنټاين مختار وزير
» يانکو هوراتيو	» د رو مانيی
» اندري ويند لن	» د بلو يک
» کار و لي رات	» د هنگري
» مار يوگو يمارايس	» د بر ازيل منتخب مختار وزير
» وانا موجو رما	» د فنلنيد
» ماکس کو نيک	» د سويس
» احمد السراج	» د سمودي عربستان د لوی سفارت شار ژدا فير
» رافد العسکری	» د عراق
» دکتور ريجارد، اف، کير ويستل	» د اتریش

(د ۲۰۸ مخ پاتې)

دروغتیایا دوزارت فعالیتونه

- ۱ - دمرکزی لابر اتوارو دبرېښنالین تمدید .
- ۲ - دابن سینادالحاقیې « « «
- ۳ - دپروان دپو لیکلینک « « «
- ۴ - دلوگر دشاخانی دبرېښنالین تمدید اودجنراتورو نسیول
- ۵ - دخوست « « « « «
- ۶ - دپفلان داکسیریز پو لیکلینک او دمو سسی دبرېښنالین تمدید اوجنراتور

نسیول

د تجهیزاتو تکمیلول :

برسیره دپورته ذکرشوؤ پروژو په عملی کولو په ۱۴۱۶ کال کښې دمحینو موجوده صحی موسسو اودیوسل بستریزی شفاخانې یوه برخه فنی تجهیزات معالجوی مسا د لابر اتواری اوداکسیریز سامانونه ، د نارو غانونجامې اوزور په ممکنه چټکیا تهیه اوبه بیلو بیلو صحی موسسو کښې په کاراچول شوی اوبه را تلو نکې وخت کښې هم په نظر کښې نیول شوی چه دطبی موسسو په محینو تجهیزاتو کښې اقدامات وشي .

عمرانی ترمیمات او اصلاحات :

په ۱۳۴۱ کال کښې دکابل دتوبر کلوژ دمجا دلی مرکز ، دابن سینا داکسیریز موسسه ، دستخوسنانور یم او دواکسین تهیه کولو دمو سسی دتعمیراتو د ترمیم دبرېښنالین اودابو رسولو له نقطه نظره عمرانی اصلاحات شوی .
دکندهار دملکی شفاخانې په دوانی کښې لازمه اصلاحات شوی .
خرنګه چه دشرغان په شفاخانه کښې دجراحی کومه خا نګه نه وه او لوی لاری خلکو ته زیات مشکلات ورپېښ و نو پدی وختو کښې دنو مودی شفا نی دجراحی دشعبی دپاره لازمه وسایل او تجهیزات ابرابرا په ۱۳۴۱ کال کښې په کار اچول شوی دی .

دصحی مرکزی لوی مدیریت :

الف : دکوی واکسیناسیون :

۱ - دکابل په ښار کښې ۲۲۷۲۲۴ تنه .

۲ - په لوگر کښې ۶۱۰۸۲ تنه .

ب - هغه واکسینونه چه ویشل شوی پدی به لاندی ډول دی .

۱ - دکوی واکسین ۱۹۱۹۲۰ تنه .

۲ - دکوی وچ واکسین ۳۸۰۰۰۰ تنه .

۳ - دکولرا واکسین ۲۱۳۰۰۰ سسی .

۴ - دمحرقي واکسين ۲۰۷۰۰ سي سي

ج: دهنو مسافرو د باره چه خارج ته تلملي دي وروسته ددري گو نو واکسينو نو له تطبيق نه (۱۹۴۰) قطعي بين المللي سر تيفکو نه ورکړ شويدي او برسیره په پور تنيو اجرا آتو غذائي تسمعات او نو رهم تر کنتي او غور لاندی نيول شويدي . او مر بوطو مراجعوته داسي صحتي هدايات ورکړي شوي چه دهنو سره سم لازمه اجرا آت وکړي او همدا رنگه بي دکابل دمرکز او کابل ولايات شفا خانې وخت په وخت کتلي دي .

د - : ۴۲ کال دجورا له آخر نه دسنبلې تر آخره پوري دصحتي مر کزي لوي مديريت دکوي دامجاد پروگرام دتطبيق په برخه کيني فعاليتونه ورخ په ورخ زيات شوي او برسیره پردی دروغتيا وزارت دکوي ديوتن دمشاور دتقرر ديوي اندازي ينجالو او ترموزو ترا نسپو رتي وسا يلو اودکوي دو چوا واکسينو په باره کيني دنيا دصحتي موسسي مرستي لاسته راوستي دي اودا پروگرام په کابل ، ولاياتو اودگران مملکت په ټولو سيمو کيني په برياليتوب ادامه لري .

دساري ناروغيو دکنترول مديريت :

لهساري ناروغيو سره مجادله : دروغتيا وزارت په ۱۳۴۱ او په دي کال (۱۳۴۲) کال کيني د ملا ريا - کوي - محرقې - کو لرا - حماي لکه دار - توبرکلوز ، ليوني سپي ، سفليس او نورو ناروغيو په مقابل کيني په پوره اندازه مجا دله کړي او په کافي اندازه مي برسونل دمجادلي تجهيزات اولوازم او نقليه وسا يل تد ارك او هغه قول بي دساري ناروغيو دمجا دلي په لار کيني په کار اچولي دي او په راتلونکي وخت کيني به هم ددغو ناروغيو په ضد مجادله روانه وي .

الف : دننگرهار په ولايت کيني دکوي مجادله هغه هيئت چه ۲۴ تنه ستنې وهونکي اويوتن ډاکترؤ له مجيز سامان اولوازمو سره ورلېږل شوي و چه په (۲۰۰۰۰) تنو باندی دواکسين له تطبيقولو نه له غلور ميا شتي مجا دلي نه وروسته بيرته مرکز ته راغي .

دپکتيا په ولايت کيني دکوي دناروغي په ضد مجادله :

يو هيئت چه ۲۴ تنو ستنې وهونکو (ابله کو بانو) نه مرکبؤ ديوتن ډاکتر به مشري له مجيزو سامانو اولوازمو سره دپکتيا ولايت ته لېږل شوي و او (۲۲۸۰۰۰) تنو بي چه واکسين تطبيق کړل دوي ميا شتي وروسته بيرته مرکز ته راغي .

دقظغن په ولايت کيني دکوي دناروغي په ضد مجادله :

د ۴۱ کال دعرب په ۱۹۸۰ نيټه يو غلور ويشت کسين هيئت دقظغن دروغتيا دمديريت تر اثر لاندې به هغه هاي کيني به مجا دلي شروع وکړه او په (۱۵۶۶۳۷) تنو بي چه دکوي واکسين تطبيق کړل له غلور و ميا شتو فعاليت کرلو نه وروسته بيرته مرکز ته راغي .

و نایقو دا اجرا د باره تطبیق شی او هم د پړ و فو سکلتیف په صورت په خلسکو کښی تر زیق شی . له اطرافونه ۹۳۴۱۰ کال درار سیدلی ر اپور له مخی د کولرا و اکسین شوی کسان د بیش بیسی په ۹ ول (۲۶۲۴۰) تنو او د محرقی دواکسین شوو کسانو شمیر د پیش بیسی په ۹ ول (۴۳۶۹۵) تنوته رسیدلی و او باید وویل شی چه په ۱۳۴۱۶ کال کښی دهغه چاد پاره چه خارج ته چی (۱۱۰۰) قطعی بین المللی وثیقې وړلیرلی شوی دی .

په ۱۳۴۳ کال کښی :

د شبرغان اعلی حکومت ته د کوی د ناروغی په ضد مجا د لی د باره د ۲۴ کسیر هیئت لیبرل .

د ۱۳۴۲ کال د حمل په میاشت کښی هغی خواته یو هیئت ولیبرل شراو په دریو میاشتو میاشتو کښی چی چه په (۱۵۶۷۷۶) تنو باندی واکسین تطبیق کول بیرته مرکز ته راغی .

د بامیان په اعلی حکومت کښی د کوی د ناروغی په ضد مجا د له :

د ۴۲ کال د جوزا د میاشتی په ۲۶ یو ۳۷ کسیر هیئت د بامیانو اعلی حکومت ته ولیبرل شو چه همدا اوس هم هلته خپلو فعالیتوته دوام ورکوی .

د سفلیس ضد مجا د له : د تیر کال بهشان د سرطان په ۵۵ د یون جلدی او زهری متخصص تر ریاست لاندی یو مجهز هیئت چه قول سامان لابر اتواری لوازم او مکمله دوا هم ورسره وه د بدخشان اعلی حکومت ته ولیبرل شو او اوس هم په فعالیت بوخت دی .

د لیونی سپی ضد مجا د له :

په ۴۲ کال کښی د هغورا پور و له مخی چه له اطرافونه رارسیدلی دی د دغی ناروغی بیسی پنجرسو تنوته رسیدلی او وروسته دواکسین له تطبیق نه قول روغ شوی او هم په جلا شورت دروغتیاؤ مدبریتوته د ایله کرد و سپیو د منجھ وړلو د باره هدا یت نامی لیبرل شوی دی .

د حمای لکه دار د ناروغی په ضد مجا د له :

د ۴۲ کال د حمل په میاشت کښی د پروان د اعلی حکومت د راپور له مخی د دغه حکومت مربوط د بولتنین علاقه داری ته د حمای لکه د مجا دلی د باره یو هیئت ولیبرل شو او هلته چی د دغی ناروغی د (۳۲) تنو اخته و کسانو د تدای او د شاو خوا سیمو د پوځ شنیدلو اوصحی تبلیغاتو کولونه وروسته مرکز ته راغی د کولرا او محرقی او کوی واکسینونه چه دساری ناروغیو د کنترول دمدیریت له خوا ولایتوته بهالوتکه او یامو قرو کښی لیبرل شوی دی بهلاندی ۹ ول دی .

د کوی لامله واکسین (۸۷۷۵۰۰) نفرؤ او تر کومی اندازی چه په هغو باندی د تطبیق وړ راپور رارسیدلی (۶۱۳۴۰۶) تنه دی او همدغه راز د حفظ مابا قدم د باره د محرقی واکسین د (۱۵۰۰۰) تنو په اندازه لیبرل شوی او هم ولایاتو ته د (۸۵۰۰) تنو په اندازه د کولرا واکسین لیبرل شوی دی .

د تراخم مجادلنه: د تراخم د مجادلې پروگرام چه اوس اوس د هرات په ولايت كښې شروع شوی نو پدې باره كښې د جهان د صحنې موسسې او يونيسف نه غوښتنه وشوه چه د هغه په اثر د تراخم يو تن مشاور كابل ته راغی او كله يې چه د كندهار او هرات سيمې سرورې كړې نو صحنې سازمان ته لار او هلته يې په دغې باره كښې خپل راپور وړاندې كړې پدې او همداوس د جهان صحنې موسسه د دغې پر وژې د برسونل د تر يې د باره د فيلو شپ په لېږلو كښې مرستې كوي .

فيلو شپونه: د روغتیا وزارت د ۱۳۴۱ كال له میزان نه د ۱۳۴۲ كال تر سر طمان پورې د فيلو شپ تر پروگرام لاندې د روغتیا د وزارت له مامورينو او د طب د پوهنځيو نه (۲۴) تنه په پيلو پيلو پر خو كښې د بين المللي موسسو او دو ستو مملكتو په لگښتو د عالي تحصيلاتو او دلتو مودو علمي كندو په غرض خارج ته لېږل دي .

د صحنې قوانينو مديريت :

برسيره په مهمو چارو، د صحنې هغه موجوده تمثيل او د لوايوو تصحيح څخه د پوهو د آراؤ او په تيره بيا د صحت د متخصصينو په مرسته تامين كښې د صحنې اساسي قوانين د تدوين په باره كښې يې هم په لازمه اقداماتو لاس پورې كړې پدې چه دا اهمه او ضروري مسئله د ۱۳۴۲ كال تر آخره پورې تطبيق شي .

دوا كښې د تهپې موسسه د دوا كښو د تهپې موسسه د پخوا په شان د كښو لرا كوي، تيفوئيد، اوليونې سپي دوا كښو د برابرولو په بساره كښې خپلو فعاليتونو ته ادامه وركوي او د جهان صحنې موسسې د دغې موسسې سره د يو تن ښاكتز لو جست په راپيل او مرسته كړې او برسيره پدې د دنيا صحنې موسسې دوا كښو د تهپې د موسسې د برسونل د تربيتي لپاره د روغتیا وزارت ته څه فيلو شپان وركړې چه له هغو نه پوره استفاده شويده .

د ټو بر كلوز مجادلنه :

د پروژې د دنيا د صحنې موسسې او يونيسف په مرسته ادامه لري او د ټو بر كلوز هغه يو تن مشاور چه دوه كاله په پېدې پروژې كښې مرسته وكړې د دنيا د صحنې موسسې نه يې لاسته راوستې دي .

يونيوسف د پخوا په شان د ټو بر كلوز په ضد د لازمه دواؤ مرسته كوي د (بي سي جي) او د ټو بر كولین تست واكسيناسيون د معارف د شاگردانو - عسكري طلابو - د گلپهار د نساجي فابريكې ، د نغلو او سروبي د برښنا د پروژې كار كوونكي ، د كابل د ښار د شاوخوا خلكو او نورو په منظور شپيته زره د (بي سي جي) دوز او پنځلس زره سي سي ټو بر كولین اخستي او د ټو بر كلوز موسسې ته يې وركړې پدې .

او برسيره پدې د دغې موسسې څه برسونل د عالي تحصيلاتو په غرض خارج ته لېږل شوي دي .

د عامې روغتیا موسسه :

د روغتیا وزارت د هیواد د صحتي احتیاجاتو په نظر کېښی نیو او سره په نظر کېښی نیو لی ژچه د عامې روغتیا د یوې موسسې د تعمیر اساسات او تدبیرونه د صحتي بلان د طرح د پاره داسې طبي علمي تجربوي او نوډېرو گرامونه مطالعه او تاسیس ته چمتو کړی چه د یوې خوا د افغانستان آینه صحتي احتیاجات مطالعه کړی اوله بلې خوا داسې فیصلې او مفکوری طرح کړی چه د بین المللی او خارجي اوداخلې متخصصینو د تاییدونه وروسته یې په تعمیر لاس پوری کړی . دلیری ساختمانې بلان په لې کښی د دغی موسسې تعمیر د فواید عامې د وزارت له خوا د ه وختیف له کمېښی سره قرار داد او د مومندی تعمیر په ۱۳۴۱ کال کښی تکمیل اود تجهیزاتو په تهیه کولو یې هم لاس پوری اود فعالیت د پاره چمتو شوه نو امید کېږی چه په سړنی کال کښی دغه موسسه په زده پوری فعالیت وکړی اود هیواد د طبي پروگرامونو په تطبیق لاس پوری کړی او دغه تخنیکي اجراءات په لاندی ډول دی :

۱- همدا اوس د روغیو طب له نقطې نظره بدغه راز اقداماتو لاس پوری شوی دی :
 د پرو د صحتي کارنو د راپورو ترتیبول دی چه د شناختو له خوا خانه پری کپزی او بیاد دغو راپورو په وسیله کیدای شی د شخص د وظیفې او شغل عمر او جنسیت له معنی دویفاتو او جروحاتو حل پیدا شی اود ویانو د عللو پیدا کول د طبابت په علم کښی په خپل ذات کښی یو مثبت قدم دی .

د یوې قرانی په وړقابه کښی د روغیو طب : علمي فکتورونو په وسیله سره چه و نیول شی .
 ۲- د پولیکینیک کارونه چه د هغی په وسیله سره . بیا هم دیو ناروغ عمر، جنسیت کار او وظیفه د کال د موسمونو سره سره اود هغو علتونو او سببونو له و د ناروغتیا د خپریدلو خط سیر په څرنگه او لوسو نو کښی پیدا کیدلی شی چه ددی څیزونو پوهیدل هم په خپل ذات کښی د مرضو ووقایې او پرمخ تګک د پاره یو مثبت قدم دی . د مختلفو ناروغیو پرمخ تګک د ناروغانو د مراجعت له معنی چه پولیکینیک ته راغی معلومېږی چه په فیصدي ډول په کوم جنسیت، عمر او کوم نځای کښی مرض شنه دی چه د مرض د همدی فیصدي په اساس کولی شی چه د ناروغتیا دمخ نیولو او وړک کولو کښی اقدام وشی .

۳- د بسترې ناروغانو کارونه دی چه عینا پورتنی موضوع تعقیب کېږی .
 ۴- د صحتي اجراءاتو هغه میاشتنی راپور دی چه د هغه په واسطه کیدی شی چه د طبي وسایلو په لرلو د صحتي ذمه لاقه خانګو څول اجراءات قیاس او تخمین کړی .

۵- د څیزو نورو متفرقو راپورونو ترتیبول د تطبیق و د اجراءاتو نه دو قسایې او پیشبینی د فیصدي مثبتو نتیجو لاس ته راوړل دی . د مثال په طور د کړی واکمین د څولنی د څولو خلکو د پاره اجباری دی او باید د روغتیا وزارت د خپلو کارګرو نګو د اجراءاتو له محصول اود وخت په خوښی تیرولو پوه شی چه په کومه اندازه خلک واکمین شوی او په کومه اندازه یې مثبتو نتیجه لاس ته راوستی ده .

۶- دهغوځینو ناروغیو د سروی په باره کښې چه دهغو وړک کول هغه وژا و ت په داتلو نکی پروگرام کښې شامل دی. لکه د سفلیس- جا غوراو جذام د باره مقد بھاتی ترتیبات قبول شوی او همدغه د راز عینې نوری سروی گانې چه د عینو سیمو د کنترول د باره په نظر کښې دی. نوهغه دکابل په ښار کښې دکابل ښاروالی او د داخله وزارت د احصایې دروساو په مرسته په دچانو وړک کول - د محیطي حفظ الصحی امتحانی پروژہ- د صحتی او حیاتی احصایې امتحانی پروژہ وی او د معارف د وزارت د شاگردانو د سروی او تدقیق پروژہ په د معارف د وزارت د حفظ الصحی د ریاست په مرسته او د غذای موادو دکارگرانو د سروی او تدقیق پروژہ په د ښاروالی په مرسته وی.

۷- د پنجلس هوله ساری مرض قرنطینې رپوټونو اطلاع په جینوا کښې د نړی صحتی سازمان او په بانډینو هیوادو کښې د افغانې سفارتونو او د عینو دوستو هیوادو ذی علاقه عیالو ته او په همدی ډول تصمیم نیولی شوی چه د اپیدیمولوژی د نقطه نظره مشاهدات د مختلفو رپوټونو په ملتیاسره چه د مسئول آمر له خوا کنترول کښې دی د دهغو پنجلسو ساری ناروغیو د رپوټونو نمونې د هیواد ذی علاقه عیالو او په ولایاتو لواعلی حکومتو کښې د سیمو د مسئولو آمرینو د خبرتیا د باره ورته وسپارل شی.

۸- د چار تونو او دایسگرامونو او د صحتی احصایې د جدولو ترسیم او با لخاصه هغه ساری مرضونه چه په افغانستان کښې خپاره شوی او د روغتیا وزارت د مجادلوی ټیم په واسطه محو او نژدی محو کیدونکې دی: لکه د حمای لکدار، کوی - سفلیس - توبرکلوز - کولرا او په تیره بیا د ملاریا خطر ناکه ناروغی.

۹- د استیلابی ساری ناروغیو د احصایې - د عمومی ساری ناروغیو - د صحتی او حیاتی احصایې - د تولیداتو او وفتاتو د احصایې او د پیښو د احصایې له مخې د پارامیدیکل او پوست گری جوړتیا د شاگردانو تدریس:

۱۰- د ریفریشر اورینتیشن دکورس او په تیره بیا د طب د دوکتورانو او عملیینو د باره دکورس تدریس.

۱۱- د خارجی ارتباط او د روغتیا وزارت د ساری ناروغیو دکنترول مدیریت او نشریاتو ته په مستقیم صورت سره د ساری ناروغیو د هفته ایز راپور د نقل لټول ددی موسسی عملیاتی پلان چه د روغتیا وزارت او د دنیا د صحتی موسسی، یونیسیف له خوا په لاسلیک شوی په هغه کښې به دهری یوی موسسی لاسلیک توضیح شی او پدی پلان کښې د سامانو او لوازمو اولابرا توارې دواگانو اونورو په باره کښې دیو نیسف مرسته او دعامی روغتیا د بیلو بیلو څانگو د پرسونل او د لازمه ترانسپورت د تربیې په باب کښې د هامی روغتیا د موسسی د مختلفو څانگو د باره د متخصصینو د اعزاز د باره د دنیا د صحتی موسسی مرسته جلب شوی. او همدا اوس دعامی روغتیا د باره د جهان د صحتی موسسی د متخصصینو له جملې نه څه متخصصین دکابل ته راغلي او دعامی روغتیا په موسسه کښې کار کوی.

د تعلیم او تر بیې مدیریت : د تعلیم او تر بیې مدیریت په دی کونیش کښې دی چې مکا تېو هغو و د جوی لگښت چه پخو اېه مېفرق صورت له مختلفو موسسو نه اجرا کېده روغای کړی چه د ضرورت په وخت کښې به له هغه نه صرفه جوړې وشي او په لازمو لارو کښې به ولگېږي او او س او س د روغتیا د و زادت په بیلو بیلو صعی مر کزو کښې د تعلیم او تر بیې دمد بریت له خوا په لاندی ډول ښوونجی اداره کېږی .

د طبی تکنا لو جست عالی ښوونجی : تراوسه چه په هغه ښوونجی کښې د ۱۲ ټولگړو اود هغو په معادل فارغ التحصیلان منل شوی نودوه کاله او شپږ میاشتې د تحصیل دد وری له اکمال نه وروسته به د طبی تکنا لو جست دد بیلو م مستحق وگڼل شی اود مافوق بکلوریا لټور امتیازاتو او حقوقو نه گټه واخلي اودا ښوونجی په خپله دعامی روغتیا په موسسه کښې د خارجي اود موسسې د متخصصینو له خوا تدریس کېږی .

د غا ښی د طب او پری تیز ښوونجی : ددی ښوونجی ددوه کڼی دوره څلور کاله ده اود غاښو جوړه وړو په موسسه کښې دد اخلی اوخارجی متخصصینو له خوا تدریس کېږی او په دغه ښوونجی کښې د نهم ټولگی او باله هغه نه په لومړه درجه شاگردان منل کېږی او د تحصیل له تکمیلو لور نه وروسته د غا ښوونجی د دوکتور د معاون په حیث د بکلوریا بری لیک په معادل ور کاوه کېږی اود هغو له حقو قونه گټه اخلی او په ۱۳۴۱ کال کښې له هغو نه ۲۱ تنه فارغ التحصیل شویدی . د روغتیا ل بال ښوونجی : دا ښوونجی د عامی روغتیا په موسسه کښې د اخلی اوخارجی متخصصینو له خوا تدریس کېږی او ددی ښوونجی دوه کاله او شپږ میاشتې ده او په دی ښوونجی کښې یې د لسم ټولگې اوله هغه نه د لومړی درجې شاگردان منل کېږی اود ټاکلی وخت له تکمیل نه وروغتیا بال اوصعی مقش په حیث اود بکلوریا په معادل شهادت نامه ورکوله کېږی او په ۴۱ کال کښې له هغو نه شل تنه فارغ التحصیل شویدی .

د اکسریز لبرانت ښوونجی : دا ښوونجی دابن سینا د اکسریز په موسسه کښې دایر اود داخلي اوخارجی متخصصینو له خوا تدریس کېږی او په دی ښوونجی کښې د تحصیل دوره دوه کاله او شپږ میاشتې ده اود نهم ټولگی او باله هغه نه د لومړی درجې شاگردان بکښې منل کېږی او کله یې چه د تحصیل دوره سر ته ورسوله د بکلوریا په معادل شهادت نامه ورکوله کېږی اود لبرانت اکسریز په حیث کار ورکاوه کېږی او په ۴۱ کال کښې ۱۲ تنه تری ، فارغ التحصیل شوی دی .

د کمپو ښی ښوونجی : ددی ښوونجی دوره هم دوه کاله نظری او یو کال عملی ده اود نهم ټولگی او باله هغه نه د لومړی درجې شاگردان بکښې منل کېږی

او کله یی چه ټاکلې دوده سرته ورسوله د کمپوچر په حیث د بکلوریا معادل د پیلوم ورکاوه کېږي او له دغو فارغ التحصیلانو نه به مربوطو شا نگو- کښي کار اخستل کېږي او په دې ښوونځي کېښي درسمی دایرودا احتیاج له برسو نل نه سر بیرته د شخصي دوا خانو د برسو نل د پاره هم یوشمیر تر روزنی لاندی نیول شویدی چه پخپل وخت کېښي د دوا خانو اړتیاوی هم سرته ورسیري او په ۴۱ کال کېښي ۲۲ تنه تری فارغ التحصیل شویدی .

د قابلگي ښوونځي : دا ښوونځي دروغتیا دوزارت په زینتون کېښي دایر او په دغه ښوونځي کېښي د داخلیدو له شرایطو سره سم د نهم ټولنگي او هغه ټولندی دوری شاگردان منل کېږي او د دوو کالو او شپږو میاشتو د تحصیل دوری د تکمیل نه وروسته د قابلې په حیث به کار مقررېږي او هم د بکلوریا معادل د پیلوم ورکاله وده کېږي او پدې وختو کېښي دروغتیا دوزارت د اړتیاؤ له مخې د جهان د صحتي سازمان له متخصصینو سره له خبرو اترو نه وروسته د ا فیصله وشوه چه به نوموړی ښوونځي کېښي لازم تعديلات وشي لکه څنگه چه فارغ التحصیلاتي برسیره به قابلگي د نرسنگک په چارو کېښي هم وروزل شي . د دنیا صحتي سازمان موافقه کېږده چه به دغه ښوونځي کېښي د تدریس د پاره د نرسنگک یوه معلمه راو لېږي چه البته دغه ښوونځي به وروسته د قابلې نرسنگک په نامه تعديل شي او په ۴۱ کال کېښي ۱۳ تنه فارغ التحصیلې شویدی .

د لایرا توارې د مسه تحضري ښوونځي : د ښوونځي د ۱۳۴۱ کال د سرطان په ۲۸ د عامې روغتیا د موسسې دواکسین د تهیه کولو په مرکز کېښي دایر او په هغه کېښي د شپږم او با له هغه نه دلورې درجي شاگردان منل کېږي او د راز تجویز نیول شوی چه شاگردان دی درې کاله ټاکلې پروگرام تعقیب او وروسته د تحصیل دورې له تکمیل نه دې به مربوطو شا نگو- کښي د لایرا توارو د مسه تحضري په حیث به کار کېښي داخل شي او مستحقینو ته د نهم ټولنگي معادل بری لیک ورکول کېږي او دهغو له امتیازاتو نه گټه اخستې شي .

نرسنگک د مرسته یی لایرا ښوونځي : د ښوونځي د لایرا توارو د شفا خانو له اړتیاؤ سره د ضرورت په وخت کېښي د لایرا توارو په مرکزو کېښي دایر کېږي . او څرنگه چه په جلال آباد دهیلمند د ناوې - میمنی - هرات او د ابن سینا په شفاخانه کېښي شاگردان د ټاکلې شرطو تر اتر لاندې په زده کړه کېښي داخل شویدی او د دوو کالو او شپږو میاشتو د زده کړې نه تکمیل نه وروسته د نهم ټولنگي معادل شهادتنامې ورکولې کېږي . او د نرس او قابلو د مرستیاو په حیث به کار کېښي شاملېږي او د لښکر گناه د شفا خانې د قابلگي د معاونو له ښوونځي نه بڼجه تنه فارغ التحصیلې شویدی .

د آبله کوبی کورس : دروغتیا دوزارت د مجادلوی پروگرام له مخې دغه دوزار کورس به متمادی صورت دواکسینو د تهیه په مرکز او د ضرورت په وخت کې به ځینو ولایتو کېښي دایر او د دغه کورس تعلیمي دوره دوی میاشتی ده او په هغه کورس کېښي د اتم ټولنگي فارغ التحصیلان منل کېږي او د زده کړې دورې له ټکنه پیل نه

وروسته دواکسیناتور مسلکي شهادتنامه ورکوله کيږي او په ۴۱ کال کي له هغه کورس نه ۷۰ تنه فارغ التحصيل شويدي .

کتابخانه: د تدريس د تسهيلاتو او د متخصصينو او مصلحتينو د مطالعاتي به منظور دعامي روغتيا کتابخاني تقويت وموند او د کتابو د ضرورت و دولت مستعملو منابعو ته سپارل شوي چوړ به دغه کتابونه د لوستونکو دپاره برابرشي چه هغه وخت به دغه کتابخانه د وطن بهورمخپلانو اوصحې مجلو سره يوه عمري لومبېزه کتابخانه شي او په عين حال کيږي ددغه راز کتابخاني دانتظام دپاره د نيا له صحنې سا زمان سره موافقه شويده چه يو تن افغان د کتابداري په برخه کيږي وروزي او پدي منظور لاندې فېلوشپ هم په نظر کي نيول شوي دي هغه شاگردان چه په پورتني ذکر شوي پوړونمي کيږي زده کړه کوي اعاشه هم کيږي اوله اکثر و هغو سره دعاش ور کولو مرسته هم کيږي او تر ممکن حده پوري سامان اولوازم هم ورته برابر شويدي .

په ۴۱ کال کيږي په پورتنيو پوړونميو کيږي ۲۲۶ تنه نوي شاگردان و منل شول او اوښتله تنه تري فارغ التحصيل شول .

د تېليفاتو مديریت: د تېليفاتو مديریت په هغه کيږي يو لړل په مرتب ډول په کابل راديو کيږي صحې تېليفات کوي او هم ئي په روغتيا وزارت پوري مربوطو پوړونميو کيږي په صحې تېليفاتو او تدريس کيږي هم برخه اخستې ده .

د ملاريا دورک: کولو په کاليزه کيږي ئي خاص پروگرام ترتيب او پدي لاره کيږي ئي مخصوصې خپروني کيږي، د معلم دورخي په مناسبت ئي مخصوص ترتيبات نيولي چه په هغه کيږي ئي صحې فلمونه او پرامونه هم نيولې دي او هم ئي په جامه کيږي د معلم د اهميت په شاوخوا کيږي مضمونونه لوستي دي او هم دارنگه د تعليم او تدريبي د مديریت په موسته د معارف د اورينيشن کورس د ايرکي چه د معارف معلمين صحې معلومات درس واخلي اوله د هلاقه صحې خانگوسره د صحې پلانو په تطبيقو او کيږي مرسته وکړي ايشي او دعامي روغتيا په موسسي کيږي هغه صحې کنفرانسونه شويدي .

د تېليفاتو مديریت د محيطي حفظ الصحې د مديریت: په مرسته د صحې موزيم او د سمې او بصري لايراتوار و د اتاق په تهييه کولو کيږي هم فعاليت کيږي اود هغه ابتدايي مرحلې ئي تکميل کيږي دي .

او هيله ده چه په همدې نوډي راتلونکي وخت کيږي دغه دوه مخا نگي تکميل شي .

د تېليفاتو د مديریت: په روغتيا وزارت پوري مربوطو پوړونميو د دارالمعلمينو په ليسه اود معارف د وزارت د تعليم او تدريبي په موسسي کيږي صحې مخا نگو په علمي او فني بحثونو پيل کيږي او اوس هم لاجاري دي .

د دنيا د صحت ورځ ئي پخپله دعامي روغتيا په موسسه او نورو مرکزو کيږي شروع او پدي لار کيږي ئي تر ممکن حده فعاليت کيږي او هم ئي صحې تېليفاتو او صحې دستايزو په برخه کيږي د کوي دواکسیناسيون د مجادلې د ملاريا د مجادلې له موسسي

اودتو بر کلموژ د مجساده لسی د مسو سسی له پسر و ژ و سره لا زمه مرچتی
کپری دی .

د کلیو د پراختیا له پروژی اود محیطی حفظ الصحی دمد یریت له پسر و ژو سره یی
دصحی پلانو اودصحی اصلاحی دپروگرامو دتدوین په طرح کولو کپری یی مرسته کپری
اوضمناً دسیمی اوبصری په کوفه کپری دسینما فلمنل بور دپیویت سلابو پوستراوددرام
دتمثیل وسایل اونور تولید اوتپیه کپری .

همدارنگه دعامی روغتیا دکنفرانس په تالارو کپری دعامی روغتیا د پرومو نل د
تعلیم اوتریبی اودصحی تعلیم اوتریبی دعلا قمنده انو په منظور د فن د متخصصینو په
واسطه خبری اتري تنظیم اوشروع کپری او په مو ذیم کی تذکار کپری چه عجلاً دملادیا
دمجالدی غره تکمیل شوی ده اودتور و صحی اووقایوی غروفو دکمال دپاره په کار
کپری مشغول یو . دمعارف دپنوونجیو دتعلیمی موادو دپاره دصحی تعلیم اوتریبی په
برخه کپری همداوس دصحی فلمونو دپنود لو اوتقریر ونو شخه دمحیطن حفظ الصحی
دشرایطو دبرابرو لو شخه کار اخستل کپری ترخوچه شخصی حفظ الصحه تا مین اود
ساری مرضو نومخه ونپوله شی خبری کپری .

له پشاوروالی سره یی دمچانو دورک کولو دپروژی په باره کپری مرسته کپری اوددی
پازه یی لازم پوسترونه چاپ کپری چه د ۴۶ کال دسنبل په شروع کیدو سره تیر فمالتونه
ادامه ولری او کوشش کپری چه له ذملا قه شا نکو سره زیبا ته مرسته او گپه کو شش
وکړی .

دمحیطی حفظ الصحی مدیر یت:

د ۴۱ کال داسد دپاشتی نه وروسته ددی شانگی وظیفه دارود کابل دپهار ۵۲
پنوونجی سروی کپری اوله نیلونظر یو سره یی دمعارف وزارت ته مفصل را پورور کپری
اودروغتیا پال دشا گردانو د نظری او عملی تدریس په برخه کپری یی مستقیماً
پرخه اخیستی دی .

اودعملی تدریس وسایل یی برابر کپری اودشاگردانو د عملی چارو ورکشاپ
دایر اودمر بو طونجاری د معلم اومتخصصینو تر نظر لاندی یی فمالت کپری او دغه په
تکامل کپری یی هم اقدامات کپری دی .

دتعلیم اوتریبی دمد یریت سره دبری لیکو نو دچاپولو په برخه کپری مرسته شوی .
اودتلیفاتو امدیریت سره یی دصحی موزیم دتنظیم اودسیمی اوبصری لا برانوار
اودبنجه سوو پوسترو په چاپو لو کپری یی مرسته کپری ده .

همدارنگه یی داوریته تیش دکورس په تدریس اودکابل راچپو دصحی پروگرامو
په شپرو نو کپری یی برخه اخیستی ده .

همدارنگه یی دتعلیم اوتریبی اوصحی تلیفاتو لمدیریتو سره مرسته کپری ده .

همدغه راز ددغی شخه متخصصینو دمچانو دمخوه کیدو پروگرام تر تیب اوتد

پنازوالی د تطبیق د باره ورسپارل شوی اوڅرنگه چه پدی وختو کښی دغه پر و ژه عملاً تر اجرا لاندی و نیول شوه او مړ بوط متخصصین د ضرورت په وخت کښی دد غې پرو ژي عملی اجرا ات گوری:

د پنازوالی سره یې د لیو نیو سپو به وړک کولو کښی هم عملی مرسته و کړه دد غې خانگی متخصصینو د قندهار او گرشک: ولايتونه کتلی اود هغو سیمو د حفظالصحوی پینو د اصلاح به نسبت یی خپل نظریات مړ بوطو مقاماتو ته وسپارل .

دمحیطی حفظالصحی مدیرت کوشش کوی چه دصحی تبلیغاتو په مرسته د عکاسی یوه خانگه بشپړه کړی ، پدی وختو کښی دده سر د حکومت د میر عیاس به کلمې کښی دمحیطی حفظالصحی دپرسونل د عملی تربیې او دروغتیا بال دشاگردانو دښو ونڅې او خلکو دحفظالصحوی وضع داصلاح کولو په منظور دکلو یوه تطبیقاتی پروژه دایره اوددغی شعبی دپروگرامو جزء ده .

د مایکرو بیولوژی آمریت:

دا آمریت دباکتر لوژی لپرا توار و، سیرولوژی ، پرا زیتو ، لوژی هماتو لوژی ، ذریعه اوساطو ، اودلا براتواری حیوانانو له مراقبت کولو نه متشکل دی .

ددې آمریت پرسونل د ۱۳۴۱ کال دسنبلې په میاشت کښی دی موسسو ته احضار شوی چه پدیو امی دلسا اولازمه دواؤ په برابرولو شروع وشود او هغه می ذیلا قه شا نگو ته واستول که هغه هم د ۴۲ کال دحمل تر میاشتی پورې دعامی ر و غتیا له نقطی نظره دامدادی وسا یلو اولا برا تواری سا مانو دشتوالی له درکه کوم بار ز فعالیت اجرا نکړای شو څر سره دهغه هم دعامی روغتیا دموسسی دښو ونڅیو دشاگردانو په نظری اوعملی تدریس کښی می برخه اخستی اودتعلیم اوتربی له مدیریت سره یی موسسه کښی اویا خصتانی دطبی تکننا لوجست دشاگردانو اودلا براتور دمسئخصرانو د عملی او نظری درسو به و ښاندی تسک کښی می مستقیمه برخه اخستی او دحمل دمیاشتی نه دا پدی خوا می دفسکو او مایکولوژی د تدقیقاتو په برخه کښی اقدام او همداوس دعامی پرا زیتو او مایکرو تیک دوقایمو او دهما تو لوژیک د معایناتو له نقطی نظره د معارف د حفظی الصحی د ریاست په مرسته د معارف دشاگردانو په سروی کولو اقدام شوی . اوهم دپنازوالی اودعامی روغتیا دمحیطی حفظالصحی دمدیریت په مرسته دغذائی موادو دقرلو کازکوونکو دسیرا لوژیک دمنو لوزیک اودامعای لپرا زینو معاینی شروع شوی چه ښائی چه د ۴۲ کال تر عملی پوری به هغه ناڅه بوژر تنه په عمومی صورت سروی شی اود پوښکو دتهیی په برخه کښی کوښین کړی چه دپوښک بانوجنسکو اقسام لاس ته راشی .

د کیهیا او تغذئی آمریت :- دا آمریت د حیاتی کیمیا می له لپرا توارو دغذائی موادو د تجزی اودوؤ اوداوبولونجی بی او دفاصله موادو نه متشکل دی د مړ بوطولا براتوارو فنی پرسونل د ۴۱ کال دمیزان او عقرت په میاشتیو قسماً احضار او په بلانندی ډول فعالیتونه کوی .

۱- دروغتیا دودارت له صحنې مرکزونه دلابراتواری سامانو اولو ازموتپه کول لیکه دمرکزی لابراتوارو دواکسین دتپیی موسه - ددوا گانو دپو او دروغتیا دوزارت تحو یلغانی شوی چه یوه اندازه دضرورت وپسامانونه اولوازم له نومولو هاپونه راغوښتل شوی او مخینې اابتدای کتنی شوی دی .

۲- هغه لست اولابراتواری لوازم او سامانونه چه د مرستی په ډول له یو نیسف نه غوښتل شوی و د دنیا صحنې سامان دمشاور په مرسته ترتیب او مربوطه مناجعو ته سپارل شوی چه ښایي ژر به را ورسپری .

۳- د عامې روغتیا په موسسې پوری مربوط د ښوونجیو د شاگردانو تدریس د کیمیاوی لابراتوارو د متخصص له خوا نیول شوی او د طبی تکوننا لوتجست دشاگردانو اولابراتوارو دمستحضری تدریس په برخه کښی مستقیمه برخلری .

۴- یوه اندازه معیارات اولابراتوارو لازمه رنگونه داو بودتجزیی په لابراتوار اولابراتوارو دمعیاراتو په تهیه کښی جوړ شوی اودمایکرو بایلوجی لابراتوارونه سپارل شوی دی .

۵- د غذای موادو د کنترول په باره کښی له ښاروالی سره خبری اتری شوی او مقدماتی ترتیبات می نیول شوی دی چه البته دسامان اولوازمو دتکمیل نه وروسته به دغذای موادو - مشروبو او غیر مشروبو او بو په تجزیه کولو کښی اقدام وشی اوددی دبار چه دغذای موادو کار یگران له صحنې نقطی نظره د غذای موادو کنترول نه پخوا معاینه شی د هغوی د معایناتو لاس پوری شوی اوس یوه کمیته دغذای موادو دکنترول دکمیته په نامه چه دښاروالی دعا می روغتیا د موسسې اود جهان د صحنې سازمان دنما بندگانو په گډون جوړه شوی . اوهم دغذای موادو دکنترول دامکاناتو په باره کښی درستورانو چای خانو او نور بلانونه طرح شوی اوهم نور درستورانو اونورو ذخیرو دکنترول ارتفتیش فودمی ترتیب او په خپل وخت کښی به تر عدو می سروی لاندی ونیولی شی .

(۱۶۵) تنه معاینه شوی اوشایي چه د ۴۲ کال دسنبلې په اولوورمور کښی ددری سوو تنو نورو معاینی به هم سر ته ورسپری .

داییدیمالوژی آمریت : د ۱۹۷۱ کال دحمل په اول کښی دی شمبی دبرازیتي ناروغیو - دمچانو دکنترول اودفیوس دناروغیو په باره کړ خپل بلانونه په مکمل صورت په کار اچول او لگیت می تخمین کپدی اوهم می دهغو په تطبیقولو کښی دمربوطو څانگو په واسطه تریری اندازی اقدام کپدی . اوهم می دماریکروبیولوژی دڅانگو کارونه ترتیب اوورسپارلی دی او برسیره پردی می داحصای می دڅانگی د خپلو ریکاردوله مخی داییدیمالوژی له نقطی نظره مخینی ساری ناروغی مطالعه کړی اودجهان دصحنې سازمان له مشاورینو اودمو سسی له فنی پرسونل سره د هغی د

ایوی اووقایی دپاره به اقداماتو لاس پوری شوی اوهم د جدام - سفیس او جافور
دوری کونو ناروغیو به باره کښی یو بلان چه د روغتیا دوزارت له خوا جوختل شوی
طرح شوی اوژر به دغه به سروی کولو کښی اقدام وشي .
او دلبر د سروی به باره کښی دوه قیمتو نه یکاواننگه او بل می باهیا نوچه
پیل شوی .

د ماشوم او هیئتو د حمایتی آمریت :

د ماشوم او مور د حمایتی آمریت چه له قرونه لمړی د ډاکترانو - نرسو - قاپلو
میئتو د اوماشومانو روزنی ته متوجه دی تصحیح نیولی چه د زیری نئون متعلمینو او قاپلو
د طفل اومیندو د حمایتی به دساتیروسره آشنا کښی او به مددی منظور د اوموضوع د ماشومانو
او میئتو د موظف ډاکتر له خوا تدریس کښی او له بلمی خوا موظف ډاکتران دی بی مهرو
د ماشومانو به کلینیک کښی به فعالیت بوخت دی او کوشش کوی چه میندی د ماشومانو
اومیندو د حمایتی له مقرراتو به خبری کښی او هم می ماشومان معاینه اولازمه تداوی
کښی اوهم تجویز نیول شوی چه به راتلونکی وخت کښی دعامی روغتیا به موسسه کښی
د ډاکترانو - قاپلو او نرسو د باره د ماشومانو او میئتو د در یفر بشر مخصوص
کورس دایر کښی .
دوینو بانگ :

۱- د دفتر د مربوطو لوازمو تهیه او ترتیب :

۲- د فنی ضروری د سامانو اولوازمو برابرول :

۳- دعامی روغتیا د موسسی د قرونو مامورینو اومستخدمینو صحی کښی چه دوظیفی
له منی ۲۱۹ تنه دصحی معاینو د تکمیل د باره د کیمیا آمریت اومایکرو بیولوژی ته
مرفی شوی اومدغیر ننگه ۲۸ تنه کله بزوان هم دصحی کښو د تکمیل دپاره دغه
آمریت ته مرفی اونومونه می درپیشن به دفتر کښی لیکل شوی دی . د فنی شانگو د کار
د حجم له منی درپیشن د خانگی دراتو نگو فعالیتو هغه بیش بینی چه به ودخ کښی
شومره نفر د کښو د باره مثل کښی به دغه پوری مربوط دی :

دوینو د بانگ فعالیتونه د غربی المان د حکومت د امدادی سامانو اولوازمو د نه رسیدو
اونشتوالی له امله اساسی صورت نه دی شروع شوی . خوبیا هم دلابراتواری شانگو
مرسته کښی او به پوره ډول درپیشن د خانگی فعالیتونه چه دوینو بانگ ترتیبات
لاندى فعالیت کوی یاد شول .

د روزنتون دریاست اجراآت :

هیو خانگو چه د روزنتون دریاست ترانرلاند د ۱۶ کال به شپږو آخر د میاشتو کښی
د ماشومانو او میئتو د حمایتی به موضوعاتو فعالیت کښی به لاندى ډول دی :

الف : د زیری نئون شفاخانه :

د موسسه یوه اختصاصی موسسه ده اودتاسیس له وخت نه تراوسه پوری د ماشومانو

اومیندو دصحنې پېښو د بهېدو د پاره خدمت کوی او مراجعینو ته دهغی انتظام او واریسی ددی موسسې دمیزاتو له جملې نه گڼل کیږی او مراجعین په خاص اسلوب منل کیږی او د موظفو کار کوونکو له خوا معاینه او تداوی کیږی کوم خدمتونه چه د زین نټون موسسې د ۴۱ کال په شپږ واخیرو میاشتو یعنی له میزان نه دحوت تر آخره د ما شو مانو اومیندو په پاره کښی کږی دی به لاندی ډول دی :

لمړی ولادی برخه :	په بسترو کښی : - ۶۴۴ تنه	نور مال ولادت ۴۱۷ تنه
غیر طبیعی اعتلان ۲۳	»	غېر گو نی ۱۱
هلکان ۲۷۷	»	نچو نی ۳۰۶
بې موری ۱۸	»	مړه پیدا شوی ماشومان ۵۸
مړه ماشومان ۸	»	کاذب درد ۲۹
د ټکینې عملیات ۷۳	»	مړه ۵

دوهم نسامی برخه : په بسترو کښی ۱۴۱ تنه له بسترو نه بهر ۹۵ او کبیر عملیات ۲۹ تنه
 صغیر عملیات ۵۱ تنه - سقط ۳۲ او خون ریزی ۳۵ تنه
 تداوی ۴۶ تنه

د زین نټون د شفا خانې هر بوط پولی کلینیکونه :

۱- د شهر آراد پخوانی ناروغی- فوی- کورنی ولادت- هلکان- نچو نی- نوی ژنیکولون ناروغان

۳۵	۹۵۴	۴۱	۲۵	۹۲	۳۵۷	۷۹۵	۲
.	۲۹۶	۶۴۹	میوندوات
.	۱۶۰	۴۸۹	۳- مرکزى
.	۲۲۷	۳۲۶	۴- چمن
.	۲۵۵	۵۸۶	۵- میرویس میدان
.	۱۴۳	۹۴	۶- علاوالدین
.	.	.	۱	۱	۱۲۸	۲۲۹	۷- بی بی مهر

قابلیتی ښوونځی :

د ۴۱ کال په خرو شپږو میاشتو کښی ۱۳ تنو قابلو دقا بلگی ټاکلی دوره سر ته رسولی او د پوره معلو ماتو ، تجربو او لیاقتو په لرلو کښی دمیندو په خدمت کښی ټاکل شوی دی .

د زین نټون د شفا خانې اکسریز ددی د پاره چه دمیندو د صحنې له تیاوی هم چه به دغه ترخ کښی رفع شوی وی د زین نټون په شفا خانه کښی دا اکسریز مکمله دستگانه تاسیس او د مراجعینو د استفادی وده شوی او پرله پسې دا اکسریز په شفا خانه کښی په شپږو میاشتو کښی په دغو لاندی موضو هاتو کښی معاینی شوی دی .

۱	روغ: زهونه او سپری	۶۰۰ تنه	ناروغ	۷۱۸ تنه
۲	روغ عظام	۲۰۸	ناروغ	۲۹۸ »
۳	روغې کلیبی او مثانی	۴۰	»	۱۲ »
۴	» د صغرا کیسی	۱۷	»	۳ »
۵	» کپلې	۲۸	»	۳ »

د ماشومانو پولی کلینیکونه:

د ماشومانو پولی کلینیکونو نه: د کابل د ښار په اړه یېلو بېلو ناحیو کې د ایرشو پدی چه د هری سیمې مراجعین ورته په اسانۍ سره ورسیدای شي او دخپلو خو نوله نودی مرکزونه گټه واخلي.

او پدی مرکزو کې ناروغ ماشومان ترعلاج لاندی نیول کیږی او د تداوی په اثر روغیږی، همدغه راز هغه ماشومان چه روغوی دهغوی د وجود د سلامتی د تغذیې او صحی پروگرام تر مراقبت لاندی نیول کیږی او د ناروغو مراجعینو او د شیدو، صابون ویتامینو او نورو د استفادی کوونکو احصایه چه په اوو پولی کلینیکو کې می استفاده کېږی په لاندی ډول لیکل کیږی.

۱-	په چمن کېږی	هغه ماشومان چه د صابون	له روغنی	د ناروغیو
د ماشومانو پولیکلینیک:	او شیدې یې اخستی	شیدو نه استفاده	ماشومان شمیر	
	۱۱۵۰۰ تنه	۱۵۰ تنه	۹۵۶ تنه	
۲-	دمیرویس میدان پولیکلینیک	۱۱۳۹۷ »	۱۷۹ »	۳۳۶۸ »
۳	د نوی ښار	۱۷۲۸۳ »	۲۶۰ »	۳۳۷۰ »

مرکزی لابراتوار: دی موسسې له خپلو بیلو غا نگو سره دخپلو مراجعینو مهمی صحی اړتیاوی رفع کېدی او په طبی مسايلو کې ډیر خدمتونه کوی او برسیره دخپلو ورسپارل شو یو وظیفو نه د فنی پرسونل په رسولو او روزنه کې می هم اقدام کېږی د لابراتوارو د ټاکلی دوره تیرو او نه وروسته شمیر تکنیشنان نه فارغ التحصیل شوی او دهیواد په ولایاتو او مرکزی لابراتوارو کې په کار گمارل شویدی.

دهغو مراجعینو احصایه چه د ۴۱ کال له سنبلې نه د حوت تر آخره پوری می د دی موسسې بیلو بیلو غا نگو مراجعه کېږی او متعددی کتنی شوی په لاندی ډول لیکل کیږی :-

۱ سیرا لوژی غا نگی:	۴۸۷۷	تنه
۲ دهما تو لوژی شعبه:	۴۸۴۴	تنه
۳ با کتر لوژی شعبه:	۱۴۸۰	تنه
۴ دحیا تی کیمیا ئی شعبه:	۲۶.۲	تنه

وړ ګټو نوڼه: کوم پرو ګرامونه چه په وړ ګټو نو نو کښی تطبیق کښی د ماشوما نو دراتلونکی روزنی اساس تشکیلو ی او هغه ماشومان چه پدی موسسه کښی شاملېږی عموماً ئی سن او همر د ابتدائی ښوونځیو د داخلیدو د پاره مساعد نه وی او هم له بلی خوا هغوی د لیکلو او لوستلو د پاره تیار نه وی نو له همدی کبله د نورو تربیوی فمآ لیتو په بحای لکه موسیقی ترانه ویلو د سپورت، اولاسی کارو، د حیوانا تو او نباتا او نورو په پېژندلو کښی چه دغه ټول په خپل دات کښی د ماشوما نو مخصوصه تربیه ده داخل کښی د ښوونکو په واسطه تر روزنی لاندی نیول کښی هغه ماشومان چه په ۴۱ کال کښی ئی دو له ګټون ټاکلی دوره سرته رسولی ده اود ښونځی سن ته رسید لی دی په لاندی ټول د معارف د جلیله وزارت ښوونځیو ته معرفی او لېږل شوی دی:

۱ د ناز و و د ګټون

۲ د حمید و د ګټون

پر سیره په تربیوی مسایلو د و د ګټو نو د کالیاو او تغذی د برا برو لو په برخه کښی هم کوشش شوی دی او په کال کښی یوه یوه جوړه بها ری لبا سونه ماشوما نو ته ورکړی شوی او هم هغوی ته هره ورځ یوه لنډه ناستا او یو ګیلاس شیدی ورکړ شوی او هم دو له ګټو نو د تغریجو او ساعت تیری د ساما نو او لوازمو په برابر ولو کښی زیات تحولات راغلی دی

د ۴۲ کال په در یو لمړیو میاشتو کښی په بقینی ټول اجرا آت

د ۴۲ کال د حمل له اول ته د جوزا تر آخره پوری:

الف د زیز نون شفاخانه:

۱- ولادی - په بسترو کښی ۳۹۳ تنه نور مال ولادونه، ۲۵۸ تنه غیرطبعی اعتلان

۱۰- تنه غیر ګونی، ۱۲ تنه - هلکان ۱۷۰ تنه نجونی ۲۷۲ تنه په خواله وخت

نه زېږ دنه (۵) تنه او مړه پیدا شوی ماشومان ۲۳ تنه مړه ماشومان ۳ تنه

کا ذب درد ۲۲ تنه، بطنی عملیات ۳۰ تنه مړه شوی ۲ تنه.

۴ نسایی: - په بسترو کښی ۶۸ تنه - له بسترو نه بهر ۵۵ تنه - کبیر عملیات ۳ تنه، صفیر

عملیات ۳۴ تنه سقط ۳۴ تنه - خونریزی ۱۶ تنه او تداوی ۱۹ تنه.

ب مړ بوط پولی کلینیکونه:

شهراران: - پخوانی ناروغان ۴۲۱ تنه، نوی ناروغان ۸۷ تنه، کورنې ولادت ۵۷

تنه - هلکان ۳۰ تنه - نجونی ۲۷ تنه - نوی ژینو کولوژی ناروغان ۶۴ تنه او پخوانی

۴۲ تنه.

نوي ناروغان	بخواني ناروغان
۲۳۸ تنه	» ۱۵۵ تنه
» ۲۲۵	» ۱۴۸
» ۱۲۶	» ۱۳۱
» ۲۵۸	» ۱۲۲
» ۱۳۳	» ۷۷
» ۱۲۱	» ۸۲

ج: - د قابلگي بشوونځي: - نوي شامل شوي شاگرداني ۱۵ تنه.

د زرينتون شفاخانه:

روغ: زېږونه اوسپني	۴۰۰ تنه	ناروغ	۸۸۸ تنه
روغ عظام	» ۲۱۳ تنه	»	» ۳۰۵
روغ کليي او مثاني	» ۳۷	»	» ۱۴
روغ کيسي او صفراوي	» ۱۳	»	» ۶
روغ کچهدي	» ۱۹	»	» ۶

۴۴ کال د لمر يو شپږومياش: و په تخميني صورت راپور:
د ماشومانو پولی کيښيکونه:

د بولي کلينيک نوم: د شيدونه استغاده کوونکي- روغني شيدی- ناروغان	د شير پور بولي کلينيک:	۱۹۸۰۰ تنه	۱۱۰۰ تنه	۱۱۸۸ تنه
دميروليس ميدان بولي کلينيک:	»	۱۰۱۵۵	» ۱۲۰۰	» ۴۷۱۶
د چمن	»	۱۲۰۰۰	» ۴۵۰	» ۱۱۵۰
مرکزي	»	۱۲۸۵۰	» ۱۸۴۹	» ۱۸۳۰
علاوالدين	»	۱۲۵۲۰	» ۱۰۵۰	» ۱۲۰۰
د ميوند واپ	»	۱۵۰۰۰	» ۶۰۰	» ۴۵۰۰
د بي بي مهرو	»	۱۱۵۰۰	» ۳۲۰	» ۱۱۰۰

مرکز لای براتوار:

سرالوژي خانکه	»	۴۵۰۰
هماتولوژي	»	۴۵۱۰
باکترولوژي	»	۱۰۰۰
حياتي کيميا	»	۴۸۰۰

د ماشومانو او ميندو د ساتني پروگرام:

د پروگرام ديونيسف په مرسته ادامه لري او پدي وختو کښي د هغو گڼو کوششو اوښو مرستو په اثرچه دروغتيا وزارت او د پوهنتون درياست په منع کښي موجود دي
د ۱۳۴۲ کال له اول نه د (نسايي او ولادي او ماشومانو تدريسي او د تربوي سرويس

پروگرام) په نامه یوه پروژة شروع شوی ده چه ددی پروگرام له مخی شاگردان اودطب د پوهنځی ستا ژیر دکتوران د روغتیا وزارت پوری مربوط دژبونتون دشفاخانانی دماشومانو په کلینسیکو کښی دمربوطواستاذاانو ترنظر لاندی ستاژ کوی . اوسر بیرمه پردی دروغتیا دوزارت دوه تنه چاکتران دنسایبی او ولادی په برخه کښی اودوه تنه د ماشومانو په برخه کښی دطب دفاکولتې په مربوطو سر و یسو کښی دتخصص دلاس ته راوستلو دپاره تر روزنی لاندی نیول شوییدی اوله دغی پروژی سره د یونیسیف دجوړه کړی پلان په اساس دپوړه اندازی شید و صا بون او ویتنا مو مرسته کوی .

دروغتیا دوزارت دطب فاکولتې، ددنیا له صحی موسسی نه دمرستی په ډول دطب دفاکولتې دشاگردانو دتدریس دپاره دیوتن دپتالوژی د پرو فیسراو یوتن دفیزیا لوژی دپروفیسر منظور دی اخستی ده . او برسیره پدی می ددنیا له صحی موسسی نه دطب دفاکولتې دچاکترانو او پرسونل د روزنی دپاره یوشمیر فیلموشپان هم لاس ته راوړی دی . او هم د یونیسیف د موسسی له خواغه دشاگردانو دبیلو بیلو محایو د ودلو اوراولو دپاره خلوړدانی موخرونه ورکړی شویدی .

دملاریا دمجانلی ریاست :

دا پروگرام ددنیا دصحی موسسی یونیسیف په مرسته جاری دی اودروغتیا وزارت پدی بریالی شوی چه ۶۳ کال دپاره می د یونیسیف له اجرائیه شو را نه د (۲۱۰۰) چالرو تخصص اخستی دی او چه به دغو ذکر شو یو بیسو به دمجانلی ریاست ته نقلیه وسایل - دملاریا دمجو کولو لازمه دواوی - سامان او آلات ورکړشی . همدغه راز دروغتیا وزارت ددنیا له صحی موسسی نه ددغی پروژی دمرستی دپاره ددوه تنو ملاریالوجستو - انتمولوجست لایبرراتواز اوسنترین دتکنیشنو مقرری حاصله کړی . او برسیره پدی می ددنیا له صحی موسسی نه ددی پروژی دپاره دیوشمیر فیلموشپو او مطالعاتی سفرو تخصصیه اخستی ده اودزیاتی کتنی اوروزنی دپاره می مربوطه پرسونلن خارج ته لیږلی او پدی وختو کښی دروغتیا دوزارت له خوا ددنیا په صحی موسسی او یونیسیف کښی ۶۳-۶۴ کالودپاره دملاریا دمجانلی عملیات پلان لاسلیک شو او پدی پروگرام کښی دبین المللی موسسو زیاتی مرستی پیشینی شویدی . اودملاریا دمجانلی موسسی په لاندی ډول لازم اقدامونه کړییدی .

ددی، دی، آتی دشیند نوع عملیات :

په ملاریایمی سیمو کښی دملاریا په مقابل کښی دمخ نیوی په منظور ۶۷۴۵ کللی چه (۳۴۷۸۶۰۱) تنه کیږی . او په هر متر مربع سطح کښی دوه گرامه په سلو کښی ۷۵ دی دی تی تطبیق شوی او پدی ترتیب (۲۹۸۸۷۶۷) د کیناستو په خونو - طویلو او په نور و محایو دواشیندل شویده . دی دواشیندلو د (۱۳۲۴) مخصوصو پمپود (۱۶۵۳)

تنو کارکوونکو په واسطه د نور له لسم نه تر سرطان پورې یعنی څه ناڅه دوی میاشتی په
عمومی صورت دوام کېیدی .

اوددی عملیاتو د کنترول او مراقبت درهنمائی دپاره پنځه سوه او شل تنه فنی
پرسونل لکه مستحضر- صحنی مفتح- آنتماوگک - ډاکتر- دملار یا متخصصین په نقلیه
وسایطو سره لکه بایسکل، موټرسایکل او جیپ او لاریو هر ورځ په کار بوخت ؤ .
پدی عمای کښې (۴۲۹۲۷۰) تنه هغه نفرچې په ننګرهار کښې ددواشیندلو تربروگرام
لاندي ندي راغلي ذکر شوي ندي ځکه پدی برخه کښې زمونږ پروگرام دومره وړاندي
تکک کېیدی چې یوازی د سرویلانس پروگرام تطبیق کېدی .

د سرویلانس یاد تېبی لرونکو ناروغانو د مراقبت عملیات :

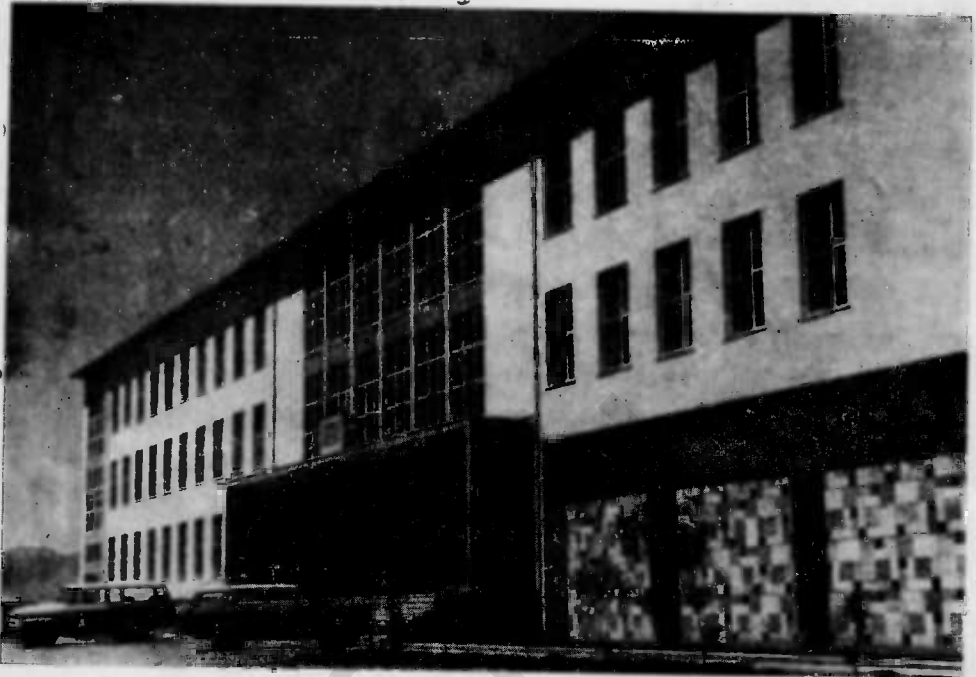
داچه دملاریا دمخو کولو دپالیسی له نقطی نظر ه یوازی هغه دواشیندل چې په ناقل
مرض یعنی په (انافل) ماشی باندي موثردی کفایت نه کوی . او باید هغه ملاریائی
ناروغان چې دملاریا دپرازیت مخزن دی او هم له هغو نه ناروغی روغو خلکو ته سرایت
کولی شی ولټول او تداوی شی . اودهمدی منظور دپاره په هر (لس زره) نفوس یومستحضر
موظف شوی چې په هره یوه میاشت کښې په کلیو او کورو کښې له خپل مر بوط نفوس نه
خبر واخلي او هغه چا نه چې تېبی کوی د ملاریا دپرازیت دکتی دپاره وینه واخلي اود
ملاریا په ضد دواورکېه شی او وروسته له هغه چې دهغو ناروغانو وینی د مکرسکوپ په
واسطه وکتلی شی اویا داچه د ناروغ پوینه کښې دملاریا پرازیت نه تثبیت کېدی
اویا داچه پرازیت موجودی په لمړی صورت کښې نور له ناروغ سره سروکار نه لرو
خو په دوهم صورت کښې څرنگه چې ناروغ ملاریائی ثابت شو نو د د لچسپی وډ
گری .

پدی ترتیب مو دملکت په بیلو بیلو سیمو کښې (۴۲۷۹۰۱۹) تنه نفوس تردی
پروگرام لاندي نیو لی چې منجمله په (لسو میاشتو کښې) له (۱۴۸۲۵۳) تنو تېبی
لرونکو ناروغانو وینی اخستل شوی او یو احتیاطی دوا دملاریا ضد دوا ورکې
شویده او په وینو کښې دتېبو لرونکو دپیمپوله جملی نه په (۵۷۳) تنو کښې دملاریا
پرازیت ولیدل شول چې په جزی صورت تداوی شوی .

۳- محینی خلک لیدل شویدی چې په ظاهر کښې ئی تېبه نه وه خو په وینو کښې ئی
ملاریائی پرازیتونه موجودو نولدی لِحاظه دملکت په مختلفو سیمو کښې په کتلوی
صورت د (۴۵۰۰۰) تنو وینی کتلی شوی او له هغې جملی نه د (۴۰) تنو وینو ملاریائی
پرازیتونه لرل . چې هغه هم جزی تداوی شویدی .

دملاریا د مجادلی د موسسی تشکیل :

دملاریائی مملکتو د سیمو دینو رسپد کيو او تسهیلاتو دپاره په در یوسیمو تجدید
نظر شویدی .

د کابل په انصاری واکښی د عامی روغتیا د موسسی نوی ودانی

د شمال د ولایتو سیمی چه اوور یو نڅو نه لری

د مرکز ی او جنوب شرقی سیمی چه اوه نیم یو نڅو نه لری ..

د جنوب غربی سیمی چه خلیور یو نڅو نه دی :

د دغو سیمو په راس یو یو تن لوی مد یر چه د طب دو کتور او دملاریا متخصصان

دی مو ظرف شویدی چه هغوی به خپلو ترا اثر لاندی یو نڅو له رسیدگی کوی

دملاریا هریو یونیت (۲۰۰۰۰۰) تنه نفوس په یوه معینه منطقه کښی گوری اوداکترو

یونڅو په راس کښی دطب ډاکتران او دملاریا متخصصین کار کوی او په ټول مملکت

کښی اوه لس نیمه یو نڅو نه په ذمالت بوخت دی .

د پورتنی ویناله خلال نه معلومیږی چه د مملکت په مختلفو سیمو کښی (۴۲۷۹۰۱۹)

نه بیدو دملاریا دمرض له خطر سره مخامخ دی چه وقا به او کنترول کیږی، دهنی ملاریا

اندازه چه پخوا د (۴۰) نه تر (۷۰) لاندی په شا و خوا کښی و اوس صفر ته رسیدلی

اودمرض دشیوع خطر بیخی وړک شویدی :

د ټوټر کلوز د موسی فعالیتونه :

د ټوټر کلوز موسی د دنیا د صحی موسی په مرسته ۸۲.۷ تنه کورنی ناروغان د یو علمی پرنسیب له مخی له نژدی نه تر خپلی شمیرنی او کتننی لاندی نیولی او کومه دواچه ورسره موجوده ده هغوی ته نی ورکوی .

شک نشته چه پدی گروپ کښی اصل مسلول ناروغان شته او هم دهیواد ، دهنو افرادو دمراجعی له مخی چه علالت او کسالت حس کوی له یوی خواهره ورغ زموږن دنارو غانو شمیر زیبا تمیزی او له بلی خوا کوم نارو غان چه دمدا ومی شمیر نی او تداوی په اثر یو په بل بسی رو غیبری دتداوی له گروپ نه ایستل کیږی .

نو همدا وجه ده چه که له یوی خوا زموږن دمسلولو مرا جمعینو په شمیر کښی زیبا توالی راجعی نو له بلی خوا زموږن دمساعدهو شرایطو په اثر یو شمیر مسلولین هم مخ په ښه کیدو شی او رخصتوؤ می ، اودغه دی اوس دخپلو محترمو هیوادوالو دخبر تیا دپاره ددغی موسی دورو ستی کال اجرا آت ټکی په ټکی لیکو :

د ۱۳۴۰ کال دسنپلی له اول نه د ۱۳۴۱ کال تر آخره پوری دښه په دغی موسی

کښی په لاندی ډول فعالیته نه شویدی .

تنه	۱۲۲	۱ دنارینه و برخه
»	۳۷۳	۲ دپنځو
»	۳۹۵	۳ دما شو مانو

څرنگه چه دغه نارو غان د ټوټر کلوز د موسی تر مراقبت لاندی په خپلو کورو

کښی تداوی کیږی نو په لس گونو ناحیو باندی می په لاندی ډول ویشو :

تنه	۵۰	ناحیه	لمپی
»	۵۵	»	دوهه
»	۵۳	»	دریمه
»	۷۲	»	خلورمه
»	۹۵	»	پنځمه
»	۶۶	»	شپږمه
»	۶۴	»	اوومه
»	۱۱۶	»	اتمه
»	۱۱۲	»	نهمه
»	۱۲۶	»	لسمه

له لس گونو ناحیو نه دبا ندی زمونږن فعالیته نو دکابل تر شش کروهی پوری

پر اختیار موندلی ده او دکابل دشش کروهی بیلو بیلو سیمو کښی په لاندی ډول نارو غان تمبیه شویدی .

گذر گاه - او وایصل آباد	۹ تنه	مهتاب قلعه	۶ تنه
چهلستون	۱۲ تنه	وزیر آباد	۷ تنه
ریشخورد	۱ تنه	یسکه توت	۶ تنه
چهار دهی	۲۱ تنه	دینو ونجیو شاگردان	۱۲ تنه
قلعه فتوح	۶ تنه	آبشار نانک چی	۳ تنه
ده دانا	۱۵ تنه	دار الامان	۳ تنه
علاوالدین	۹ تنه	خواجه ملا	۳ تنه

او بر سیره پدی ۴۱ کال دسنبلې له اول نه ۴۲ کال دجوذا تر آخره پوری دکابل دپنار اودشش کړوهی دشاوخوا دپنوو ونجیو سروی داندکس تو بر کولینک

له مخی دمو سسی تر دوه و سیار و گرو پولانندی تر کتنی نیول شوی او له ۶۵ زرو تنو نه بی زیات تر مطالعی او تدقیق لاندی نیولی دی خرنگه چه په تیر کال کښی دپنار او شش کړوهی دپنوو ونجیو ۵۰ زره تنه شاگردان تر مطالعی او تدقیق لاندی نیولی شوی او نظر په مختلفو سنو ته بی دانتان خپریدل په لاندی ډول قید کېیدی:

(له ۷ نه تر ۱۴ کلنو پوری به سلو کښی شل او له ۲۰ نه زیات چه پښو ونکی هم په دغه گروپ کښی شامل دی په سلو کښی ۳۰) دتو بر کولین تست لرل . دسپ کال له اول نه تر اوسه پوری ۱۵ زره تنه هغه شاگردان چه نوی داخل شوی او یو شمیر دلوډو ټولگیو شاگردان چه تیر کال بی شی چی و دو هم محل دتو بر کولین تست تطبیق شوی دی .

بله دو یلو وړ نکته داده چه په ۱۳۴۱ کال کښی چه دمزار شریف او جلال آباد او پلخمیری دپنار و پښو ونجی او همدغه راز د نسا چی - پلخمیری - گلپهار - جبل السراج فابر یکی داندو کس تو بر کولینک له نقطی نظره سر کتنی لاندی نیول شوی و چه په هغوی کښی دانتان خپریدل او فعالی پیشی تثبیت شویدی نو تملقه مراجعو ته بی راپور لیږل شوی .

د ۴۱ کال دسنبلې له اول نه د ۴۲ کال دجوذا تر آخره پوری دتو بر کلوز دمو سسی دننه عمومی مراجعین په لاندی ډول دی .

دټولو مراجعینو شمیر	۱۱۱۸۰ تنه
ناروغان	۱۰۶۴ تنه
روغ	۱۰۱۶۰ تنه
هغه کسان چه بی سی چی شوی	۷۳۱ »

دتو بر کلوز دمو سسی مراجعین دسنبلې ترمیا شتی پوری تخمیناً (۵۵۰۰) تنو نه

رسیدلی دی .

(د ۲۳۲ مخ بانه)

دمطبوعاتو دوزارت فعالیتونه

اداری تشریفاتې چاری رسمی مکاتیبې - بلنې - میلې پالنې - د عینې سالکرو د تجلیل او د افغانستان او شوروی اتحاد - افغانستان او جمهورې هند د دوستې په ټولنو نوری مربوطې چاری هم په غاډه دی او د افغانستان او ملګرو ملتو او افغانستان متحد عربی جمهوریت د دوستې د ټولنو لومړنې پروژې په یوه کال کې بشپړ شوی دی .

د خارجه ارتباط د مدیریت فعالیتونه :

د خارجه ارتباط مدیریت د ۱۳۴۱ له نیمایې څخه د ۱۳۴۲ کال تر نیمایې پورې د هغو ټولو خارجی نامه لیکونکو او ژورنالستانو چه د افغانستان ته راغلي دي هر کلي

د پوهنې نندارې رئیس ښاغلی لطیفی، د امریکایي هنر مندانو د هیأت رئیس ښاغلی رابرت جفری ته د ګلوه کېږی وړکوی

کړې دي، د مملکت له واکمنو شخصيتوسره هم د هغوی مرګو او ملاقاتو ته زمينه برابره کړې ده او هغه بلنې چه د مطبوعاتو د وزارت د ثقافې روابطو داداري له خوا په يوه کال کېنې دخارجې ورځپاڼې ليکونکو، ليکوالو او د جريدو د نمايندگانو په وياړ ورکې شوي دي د دغه مديریت په واسطه تر تيب اود دغو بلنو کارونه تو ز يع شوي دي .

د هغو ذواتو چه د مطبوعاتو له وزير ياد دغه وزارت له معين سره گوري دغه مديریت کار کوونکي هرکلی گوي .

په افغانستان کېنې د دننه دخارجې جريدو د نمايندگانو چه د مطبوعاتو ميلماته وو داستو گڼې اوسير وسفر ويزه، دخارجې ارتباط مديریت له ليارې سرته رسيدلي ده . په کابل کېنې اوسيدونکو خارجيانو، سفارتخانو، د دو ستو دولتو د ثقافې مرکزو اود اطلاعاتو دايروته د مطبوعاتو د وزارت د نشراتي موسسو او مر بوطو شا نگو لازم او فوري معلومات له همدغې ليارې غځه د ليک ، شفا هي اود تليفون په ذريعه د هغوی له اطلاع رسول شوي دي .

دغه راز هغه د بلنې کارونه چه د دو ستو دولتو د سفارتخانو له خوا د مطبوعاتو وزارت ته لېږل کېږي همدغه مديریت هم د مطبوعاتو وزارت، هغه نشراتي موسسو او نورو وزارت تخانو ته رسوي .

هغه دعوتونه چه د مطبوعاتو د وزارت له خوا ور کول کېږي، د مطبوعاتو هيأتونو پدېرامې او مشا يمتونه د دغه مديریت له اهمو وظيفو څخه دي .

د مطبوعاتو د وزارت نشراتي موسسو ته د هغو ستر و کسانو د پدېرامې پروگرام چه د بڼه نيت په رسمي بلنو سره په يوه کال کېنې افغانستان ته راغلي دي همدغه مديریت تو ز يع کړي دي .

د مطبوعاتو د کلتوري هيأتو او هغو مامو رينو چه د کلتوري همکاريو د تې ون له مخې د فيلو شپ سکالرشپ په توگه او يا په کنفرانسو کېنې د گډون له امله دو ستو دولتو ته تلملي دي سفر خرغ - د الو تکي ټکټ او صحې تصد يقو نه له همدې ليارې ته يه شوي او پاسپور تونه همدغه مديریت ورته ته يه کړي او ورکړي هم دي .

د کابل راه يود خپرونکي موسسې فعاليتونه:

د اخبار او را پور تاژ دمد ير اجراءت :

د پرو گرام عنوان	په يوه مياشت کېنې	په لسو مياشتو کېنې
پښتو او فارسي خبرونه	۳۰، ۳۵ ساعته	۵۳ ۳ ساعته
د ورځې په پيښو د با ختر تبصره	۲۴ تبصرې	۲۴۰ تبصرې
ورو ليک	۲۵،۰۰ ساعته	۱۵۰ ساعته
د نړۍ د سياسي پيښو اجمال	۴ پرو گرامه	۴۰ پرو گرامه

د راپورتاژ خانګه:

راپورتاژ او مرکه ۴ پر وګرامه ۴۰ پروګرامه
 دهیواد ورځپاڼو ته یوه کتنه ۱۶ » ۱۶۰ »
 ددغی خانګی پروګرام به ددی کال دوی د میاشتی ترپا به پوری همدغه شیان دوام وکړی.

د باندنیو خپرونو دمدیریت اجراء آ تورپوټ:

د باندنیو خپرونو مدیریت په شپږو (انګلیسی- روسی- فرانسوی- جرمنی- عربی اردو) او په اته نیم ساعته ګروسیو کښی خپرنی لاری چه دری ګروسیو ته یی په انګلیسی او یو سرویس می په نوروز بوخیر و نی کوی .
 د انګلیسی لوی سرویس دلری ختیز او دجاپان دهیوادو دپاره دی چه وروسته له غرمی به دریو بجو به لنډه شپه به ۱۵ یا ۱۹ متره خپری بی ی .

د انګلیسی دوهم سرویس د آسیا دختیز جنوبی هیوادو او اندو نیز یا دپاره دی چه هغه هم دلنډی شپه به ۳۱ یا ۱۹ متره وروسته له غرمی به دری نیمو بجو خپری بی .
 د انګلیسی دریم سرویس دارو پائی هیوادو او انګلو ساکسون دهیوادو دپاره دی چه هغه هم دلنډی شپه به ۸۴، ۶۲ متره دماښام په شپږو نیمو بجو بروچ کاست کیږی .
 د اردو سرویس دارو ژبو هیوادو په تیره دهندو پا کستان دپاره دلنډی شپه به ۸۴، ۶۲ متره و کښی دماښام په شپږو بجو اورو سی سرویس به همدغه شپه کښی د شپه به لسو بجو، عربی سرویس د عربی هیوادو دپاره هم دلنډی شپه به ۳۱ یا ۲۵ مشرو کښی د شپه به ۱۰ نیمو بجو او جرمنی او فرانسوی سرویسونه دارو پائی هیوادو دپاره ۳۱ یا ۱۹ متره به شپو کښی د شپه به یو ولسو او یو ولس نیمو بجو خپری بی .
 ددغو پروګرامو څخه مقصد دادی چه د افغانستان دهیواد تاریخ کلتور ترقیات انکشاف-توریستی حالت او باندنی سیاست معرفتی، له دغه امله دباختر دخپرو به ټولو ټاکلیو سرویسو کښی دورځو به پیښو یوه تبصره او یوه مضمون خپری بی .
 مضمونونه ټول به پورتنی ټول تهیه کیږی او دهیواد دزیاتې معرفتی دپاره خپری بی .
 تصری هم که به کو رینو موضوعاتو کښی وی یا باندنیو کښی ټولی دورځی د پیښو له مخی وی به تیره د باندنیو مسالو به باب د آزاد قضاوت او د بیطرفی دسیاست مؤیدی او معرفتی وی .

۳۱ کال په آخر وختو کښی د باندنیو پروګرام دیوه داسی جدول چاپولو ته څخه وشوه چه پخوانی وجود نه درلود .

دغه جدول چه هفتیز پروګرامونه څرګندی سمدستی پنځه سوه نسخی به انګلیسی ژبه چاپ شوی باندنیو اوریدو نکوته چه ډیره غوښتنه یی کوی لیبیل کیږی .
 به دغه جدول کښی دهری یوازې د مضمونو خپرو لو وخت او د پروګرام ټول جریان

لوستونکو ته څرگندېږي او ددغې څانگې د هر ډول خپرو نو په باره کښې لنډه مقدمه لری او د هیواد ته تور یستیکې منظرو سره بشکلی شوی دی.

دمونې او اوریدونکې پروگرام له در یومیاشتوراهیسی یعنی دورې له میاشتی څخه دوه روسی او جرمنی پروگرامونه دازمو پښی په ډول او دا وریدونکو دلیکنی په عوالب کښی شروع شوی او په زړه پوری نتیجه ورڅخه اخیستل شوی ده دهلاقه مندانونو شمیرمی زیات کړیدی.

له هغې څانگې څخه چه پدی وختو کښی نی د باندنیو خپرونو په مدیریت پوری ارتباط موندلی دی هره ورځ داسی لیکنی چه د هیواد منظرو د هیود په باب د هیواد دبستی د ډکتور په باب او دغه شان نورو په باب معلومات ولری داسی باندنیو اوریدونکو ته لیپل کښی چه دکابل راډیو باندنی پروگرامونه اوری په نظر کښی دی چه څانگه به زیات افکشاف وکړی لکه چه همدا اوس دافغانستان بیرغ، فوتوگان او کتابونه چه دکابل راډیو د باندنیو پروگرامو باندنی اریدونکی مینه ور سره لری او غواهی می دغې څانگې ته ورکړی شوی دی چه په ولیدیا ډول می اریدونکو ته واستوی.

د آرت او موسیقی لوی مدیریت:

دموسیقی مدیریت:

- ۱: دنوی موسیقی دیوسل او بنخوس پارچی تهیه کول.
- ۲: روسی-چکوسلواکیی او ایران ته دافغانستان دموسیقی ورپیژندلوله امله دهنری هیأ تو لیپل.
- ۳: په نوی سیک سره دتیپو لو په شاوخواکی چه زره په کابل راډیو کښی شروع شوی دمطالعی له امله بیروت ته دیوه تن لیپل.
- ۴: په نوی سیک دتیپ اخیستلو له امله دشاغلی فریمن په واسطه د ا کوستیک دکورس تدیس.
- ۵: دوطن دآهنکو دیرش پارچی چه دکابل راډیو د ۲ راکستر په واسطه ارمونیزه شوی دی.

داټکل په ډول په دریورا تلونکو میاشتیو کښی:

- ۱: دیوه ارمونی کلیوالی ارکستر تشکیل.
- ۲: ددغه ارکستر دفنی پرسونل دتدریس دباره دکورس پرانستل.
- ۳: په هرو دوو میاشتیو کښی دنویو کنسرتو انعقاد اوسربیره پراوسنیو خپرونو دجمعو په ورځو کښی ددریو ساعتو خپرونی زیاتول.

د ۴۱ دوری له میاشتی څخه دکب دمیاشتی ترپایه پوری دآرت

شم مدیریت اجرا آت:

۱: دکرهڼی دیالوک به هره میاشت کښی ۴ ډول ۲۴

۲: دروغتیا « » « » « »

۳: کلیوالي به هره میاشت کښی ۴ ټول ۲۴

رنگارنگک پووگرام « ۴ » ۲۴

د ترتیب او بروډ کاستمی به هنری او فنی ټول.

۵: د جمعې دورجو د بالوک به شپږو میاشتو کښی شپږو یالوکه.

۶: راډیو ډرام به شپږو میاشتو کښی اته ډرامونه.

۷: کورنی ژوند په « » د شپيته د بالوکه.

۱۳۴۴ دوری له میاشتی څخه ۴۴۵ ډوډی ترمیاشتی پوری :

۱: دکورنی ژوند د بالوک په یوه میاشت کښی ۱۲ د بالوکه ټول ۷۲ د بالوکه.

۲: د جمعې دورجو « » « ۴ » « ۲۴ »

۳: فارسی رنگارنگک « » ۴ پروگرامونه « ۲۴ پروگرامونه.

۴: د کرهڼی راډیو ډرام به ورځو میاشتو کښی یو محل.

په وروستیو دریو میاشتو کښی به هم د آرات د مدیر یت پروگرام همدغه شان

دوام ومومی .

د مضمونو تهیه کولو مدیر یت :

د مضمون عنوان به لسو میاشتو کښی د ساعت له مخی خپرونی په لسو میاشتو کښی

د پروگرامونو شمیر

په فارسی او پښتو دکورنی ژوند پروگرام	۱۲۰	ساعته	۲۴۰	ساعته
په فارسی او پښتو رنگارنگک پروگرام	۴۰	»	۸۰	»
« دراديو دد استان »	۲۰	»	۴۰	»
د پښتو داد بیاتو او هنر په باب د تبصری	۱۰	»	۴۰	»
د پوهنی، اور وختیا او د کرهڼی د وزارتخانو	۲۰	»	۱۲۰	»
د علو مود پو هنجی	۱۰	»	۴۰	»
د ملگرو ملتو	۱۰	»	۴۰	»
د انگلیسی د لومې پښو او منځینو درسو	۲۰	»	۸۰	»
د روسی درسو	۲۰	»	۸۰	»
د پښتو درسو	۴۰	»	۲۴۰	»

ټول ۳۱۰ ساعته (۱۰۰۰) پروگرامونه

د پروگرامو د مدیر یت اجراء آت !

د پروگرام عنوان د ساعت په حساب د لسو میاشتو خپرونی د پروگرام

شمیر په ۱۰ میاشتو کښی

مونډی او اوریدونکی (په پښتو او فارسی)	۱۳۲۰	ساعته	۴۰	پروگرامونه
د کوچنیانو پروگرام (« »)	۴۰۰۰	»	۸۰	»
اعلانونه (« »)	۱۵۰۰۰	»	۶۰۰	»

دزمونز او ارو یدونکو پړ و گرام :

دغه پړو گرام چه به هره هفته کښی یو محل شل دقیقه خپر پړی داو رید و نکو علمی او ادبی پوښتو ته هخوا بونه او دژو ندا نه به مشکلا تو کښی هغوی ته مشوره ور کوی .

دا کلک فعا لیتو نه چه ددغی شا نکگی غړی مې دپړو گرام مو دموا دو به تهیه کولو کښی دعلمی او ادبی ښه مستند ماخذ ته دمراجعی کولو سره کوی او تر هغو مې چه امکان وی داو ریدو نکو هره پوښتنه که هه هم علمی زیات اغماض او اشکال ولری بی هخوا به نه پر یزدی ددی باعث شویدی چه ددغه پړو گرام علاقه مندان ورخ به ورخ زیات شی چه نه یوازی د هیواد له شاوخوا څخه بلکه د هیواد دبا ندی څخه هم هغینی افغانی زلمیان لیک لیب نه را سره لری او دخپلو علمی او حیاتی مشکلا تو به باره کښی استشاره را سره کوی .

بدی وختو کښی داسی اقدام شویدی چه دزمو ښ او ارو یدو نکگی پړو گرام چه یو علمی پړو گرام دی دمیز نه چار پیر دمرکی به څیز او رید و نکو ته ور کړی شی او هغه لیکونه چه له اروید و نکو څخه را رسید لی دی ددغه مطلب تا پید کوی چه دغه شان پړو گرام مې ډیر خوښ دی .

دکوچنیانو پړو گرام:

بدی وختو کښی کلکه پاملرنه شوی ده چه ددغه پړو گرام مو اد او مطا لب پداسی توگه ترتیب او تهیه شی چه له ډیرو لویو منابعو څخه چه دکوچینا نو دپاره خپرونی کوی واخیستل شی او یادی دداسی آثارو څخه استفاده ښکی وشی چه هغه لکه (هانس ک - اندرسن) او نورو به شان چه اثر ونه مې دکوچنیانو دپاره زیات شهرت ولری له دی امله چه ددغه پړو گرام اروید و نکگی له سند رو او موسیقی سره زیاته مینه لری نو دساز غږ و نکو او سند رڼامو یو مختصر گروپ پخپله له و د کوچنیانو څخه جوړ شویدی چه دموسیقی دیوه استاد تر کتنه لاندی نوی سندری او دکوچنیا نو په ذوق برا بری نفی تهیه کوی او په همدغه لپ کښی له دوستو هیوادو څخه دکوچنیانو دپاره دمخصوصو سندرو یو شمیر تیپونه او ریکار درونه راغوښتل شویدی چه کله کله دهغو هیوا دو دژوند او کلتور دمعرفی کو لو په ترڅ کښی ارو یدو نکو ته او رول کښی .

هغه پر له پسې لیکونه چه له ارویدو نکو څخه را رسیدی ښی چه علاوه به کوچنیانو زلمیان او لویان هم دغه پړ و گرام خوښوی .
دمر بو طی شانگی به رپوټ علاوه :

۱: دراپو دجمعی دور هغو دخپرو نووخت دری ساعته زیات شویدی چه له ۱۲ بجونه

تر ۳ بجو پوری دوام لری .

۲: د زنگډای تفریح (د تفریح زنگونه) په نامه به هرو پنځلسو ورځو کښی یو محل نیم ساعت پرو گرام خپر یږی .

۳: په نظر کښی دی چه درا دیو په خپرونو کښی د (واقعات وانکشافات) او (پرو گرام جوا نان) په نامه محینې پرو گرامونه زیات کړی شی .

د پښتونستان د پرو گرام خپرونی :

په کابل رادیو کښی چه هره ورځ د ما زیکرته وروسته دماپښام ۷ بجو نه تر ۸ بجو پوری د پښتونستان پرو گرام په پښتو او بلوچی ژبو خپر یږی په دغه پرو گرام کښی یوازی د پښتونستان د خلکو د حقوقی مطالبی په تائید د پښتونستانو د جاری مبارزی د شور او ولولو انعکاس چه د هغوی د ضمیر غږ دی او د هغوی د غوښتنې حقوقی او آزادی دیوانی سیاسی مسئلې په حیث د حالاتو د بیان او خبرونو په حیث خپاره شوی دی چه سر بیره د پښتونستان نه در غلو خبرو او د افغانستان د غوځو خبرونو د نشر نه د اجتماعی عدالت بین المللی، قضاوت او آزاد ملی قناعت چه د اختلافی مسایلو او د حقوقو د اعتراف منلی طریقہ ده د پښتونستان د موضوع دورخی مطابق گټور مضمونونه ، د پښتونستان تاریخی روایات او جغرافیائی حالات د نشر د باره چمتو او برابر شوی او په خپل وخت نشر شوی دی چه دادی ۱۳۴۳ کال د سنبلی د میاشتی نه د ۱۳۴۲ کال د سرطان د اول پوری د لاندی موضوعات د مختلفو عناوینو لاندی د کابل رادیو غځه د پښتونستان په پرو گرام کښی خپاره شویدی چه پدی حساب او شمیر دی .

- ۱- شعرونه ۲۰۶ - دانی
- ۲- د پښتونستان آواز ۵۲ - »
- ۳- د آزادی چیغی ۲۲ - »
- ۴- د دوستانو مرکب ۲۳ - د
- ۵- مضمونونه ۴۳۲ - د
- ۶- په بلوخی ژبه کښی ۳۰۵ مضمونونه
- ۷- د پښتو کوم مضمونونه، شعرونه، آوازونه او چیغی چه د پښتونستان په پرو گرام کښی د شپي له خوا نشر شوی په سیامی په دوه نقلو کښی قیایپ شوی چه یو نقل یی اخباروته د نشر د باره لپیول شوی دی .
- ۸- د پښتونستان د پرو گرام د باره هر وخت د نشراتو د وخت او زمان سره سم شعرونه جوړ شوی چه هغه د جلا جلا سندس غاړو اوهم د کورس او گلو آوازو په واسطه ویل شوی او محینې شعرونه د شمعی له خوا د خوړو سندس غاړو په آوازو کښی تیپ شوی چه څه ناڅه ۴۰ تیپونه مخصوص د پښتونستان د پرو گرام د باره موجود دی .
- ۹- په همدومره موده کښی کله کله دهجری خپری او دیالوگونه هم نشر شوی دی .

د کابل راه یو د تخنیکي ریاست فعالیتونه:

الف: داستوونکو په برخه کې

د راه یو د تخنیکي ریاست عمده فعالیتونه په دې موده کې د دوهم پنځه کلن انکشافی پلان د پروژو بشپړولو ته متوجه دی. د پلان پدغه اساس سره د دوهم استوونکي دستگاوې بشپړې شوي دي چې په یوه نوي سل کیلو واټه د لښوونو او بله نوي هم په سل کیلو واټه طاقت دمیدیم خپو د پاره دی.

د لښوونو خپي سل کیلو واټه دستگاه به له دوهم سمنټي انټنو سره یوه نوي داور وپا پر لور او بله نوي دمنځني ختيز د مملکتو پرخوا د کابل راه یو د لښوونو خپو د دستگاؤ په اوسني مرکزیکه توت کېنې نصب شي چې پدغه اساس نوي ودانې بايد لږ څه پراخه او وده تقییرات بکې وشي.

دمیدیم خپو د سل کیلو واټه دستگاه نصبول د جبار د کلا تر شا د غر خي په بله کېنې په نظر کېنې نیول شوي دي، ادغه امله ۶۰۰ په ۶۰۰ متره کېنې محکمه پیشینو شوي ده دغه ساحه اوس لږ څه پراخه ده خو داسې به نظر کېنې دي چې کله چه داستوونکي دستگاوې زباتې شي هغه به نوره هم پراخه شي.

د پورتنيو دستگاؤ پروژو په دوه برخو ویشل شوي ده چې یوه نوي تخنیکي ده چې په دغه زمينه کېنې د زیمنس دکمپنې د سروی هیأت کابل ته راغلي او دغه پروژو نوي له فني نظره کتلي او تثبیت کړي دي.

دوهیمه نوي تمییري ده چې پدغه باره کېنې د راه یو تخنیکي ریاست د جوړونې له کمپنې سره په تماس کېنې شوي او د هغې نقشې نوي بشپړې کړي او سمدستي تر دوران لاندې دي، لکه چه معلومه شوې ده داستوونکو دستگاؤ د دې وژي مصارف د المان د اتحادی جمهوریت د حکومت له پورې څخه کېږي. پدغه باره کېنې د المان وکریدت د مؤسسې هیأت کابل ته راغلي او له غور او مطالعې نه وروسته نوي پروژو تثبیت کړي او اوس د دغې پروژې د پورمو موضوع په المان کېنې ترکتی لاندې ده او پشامې زر تر زره نوي تړون لاسیلمک شي، په نظر کېنې دي چه د ۴۲ د سینلې ترمیاشتی پورې له دستگاه استوونکي کمپنې سره تړون وشي او د ودانې کار نوي هم تر هغه وخته شروع شي.

ستلې یو گانې:

د کابل راه یو د ستلې یو گانو د نوي ودانې کار رسم له پروگرام سره پر مخ تللی او اوس نوي نوي دی په سلو کېنې ۹۵ کار سر ته رسیدلی دی. سر بیره پرهغه فني چاری نوي هم شروع شوي او کار نوي په بیړه پرمخ درومي. د ودانې ټولې چاری نوي باید د ۴۲ د سینلې ترمیاشتی پورې بشپړې شي او د فني چارو بسته کاری به نوي هم تر هغه وخته په سلو کېنې پنځوس سر ته ورسېږي محکمه چه زیاتره وسایل نوي تر اوسه پورې افغانو نستان ته نه دي را رسیدلي.

ج: اخیستو نګی مرکزونه:

دراد یو د تخنیکي ریاست په نظر کښی لری چه په دو هم پنځکلن پلان کښی خپل اخیستو نګی مرکزونه دافغانستان په بیلو بیلوخوا یو کښی زیات کږی په هم دغه اساس دهغی دو سا بیلو یو تړون د فلس له کمپنی سره شوی اودغه سامانو نه به د ۴۲ د سنپلی تر میاشتی پورې کابل ته راورستیږی .

سر بیره پر هغو دکابل راځ یو تخنیکي ریاست یو اخیستو نګی مرکز دکابل په شر خې پله او یو بل اخیستو نګی مرکز په سپین بو لدک کوی پر نیستیلې اوپسه کار ئی اچولې دی .

دچغه سرای دمرکز دبرښنا تور بین به چه لو مړنی چارې ئی سر ته رسید لی دی ۴۲ د سنپلی تر میاشتی پوری نصب شی بدغه اساس به ئی د آخذی مرکز چه تراوسه پوری یې دخاورو دتیلو له خراغ څخه کار اخیست وروسته له دی به دبرښنا له تور بین څخه استفا ده کوی سر بیره پر هغه داسې به نظر کښی دی چه په ارزگان کښی دی هم دبرښنا دتور بین یونوی مرکز جو دشی چه دهغه په واسطه هلته یو اخیستو نګی مرکز په کار واچول شی . د را دیو د تخنیکي ریاست فنی هیأت به زر دسروی له امله هغی خوا ته وخو مجبیږی .

دغه راز د بامیانو داعلی حکومت په مرکز کښی به هم د آخذی یو نوی مرکز په کار واچول شی .

دگر ځنډوی دریاست فعالیت :

دگر ځنډوی موسسی د ۱۳۳۷ کال په سر کښی د حکومت په تصویب سره دیوه سها می شرکت په صورت دخلور و ملیو نو افغانیو په ښکته چه سهمونه ئی دپوهنې، مطبو عا تودوزا رتو، دآر یا ناهوا ئی شرکت اود پښتني تجارتي بانک او دهو ټلو اود ترا نسپورت دشرکتو له خوا ورکې شوی ده، تأسیس شو او په کار یی پیل وکړ وروسته له هغه دسپ کال په اولو وختو کښی دمطبو عاتو دوزارت په تشکیل کښی دننه د دولت د تصدی په ډول شر .

دغی موسسی دخپل تأسیس له اول څخه له زیاتو بین المللی تودیستی موسسو اود نړی د بیلو بیلو هیوا دوله گر ځید و نگو نما بند کاناو سره روابط ټینګه کړی . دتوریزم جریان ته ئی په تدریج سره شکل او انتظام ورکړی دی اود هیواد په زمه پورې ځایو ته چه مهم ئی بامیان او دامیر بند دی دگر ځیدو نو تر تیپولو ته هڅه کړی ده .

دگر ځنډوی موسسی اجراآت :

دگر ځنډوی موسسه د نړی په توریزم له دوو سوو نمابند گیونو نه زیاتو سره دمرادې او همکارۍ ټینګولو له لپاری بندی بریالی شوه چه دو زره پنځه سوو پنځه اتیا تنه گر ځیدونکی دنړی له بیلو بیلو هیوادو څخه جلب اودافغانستان په بیلو بیلو ځایو کښی ئی دگر ځیدو وسایل برابر کړی .

دغې موسسې دخپل تاسيس له اول څخه په کلکه زيار اېستلی دی چه دگرځيدو اوسياحت دوسايلو په برابر و لو سره افغانستان ته دنړۍ په تور بېستې نقشه کښې ځای ورکړی اوزيات گرځيدونکي راجلب اودهيواد دپاره اقتصادي او فرهنگي گټه تايمين کړی لکه چه دهمدغه فعاليت له مخې د تبليغاتو له ليارې د هيواد دمعرفي دپاره دگرځيدونکو شمېر ورځ په ورځ زيات شوی دی، لکه چه دتيرو کلو احصايه بڼې چه له ۱۳۳۷ کال نه راپدی خوا دگرځيدونکو په شمېر کښې پوره زياتوالي راغلی دی اودتير کال دگرځيدونکو شمير دگرځيدونکو له هغه شمير څخه يو پر پنځه زيات دی چه په ۳۷ کال کښې افغانستان ته راغلی وو.

د دغې موسسې تبليغات:

دسوقل اونورو وسايلو دکموالي په اثر گرځندوی په زيات اندازه خپرو نوته هڅه نه ده کړې. اودهيواد څخه دباندې اودننه يې گرځيدونکو ته ورکړې دی په احتياط سره ئی خپرونی کړې دی سره له هغه هم په تير کال کښې بدي بربالی شوه چه دباميانو دښو دنې کتاب په (۷۹) مخو کښې په انگليسي ژبه چاپ اود باندينيو هيواد وگرځيدونکو او تورېستی موسسو ته ئی داستقادی له امله ورکړی دی. دغې راز ئی په لاندی ډول نقشی او پوسترونه د هيواد د پيوښلو دپاره چاپ کړی دی.

۱ دافغانستان نقشه: چه د هيواد سرکو نه دمهمو ځايو له مسافو

سره هوابي دکرونه، ملکی هوډلو نه اود پترو لوڅانکو نه ښیي.

۲: پوسټرونو: چه دافغانستان له نقشی او په انگليسي ژبه دگرځيدو و له لنډو

معلوماتو څخه عبارت دی اودهيواد دتاریخي آثارو په فو تو کازو ښکلی شوی دی.

۳: د کابل دښار نقشه: چه واډو نه مهمی دايری بانکو نه داخلی اوخارجی

شرکتونه او نور ښیي او په هيواد کښې دننه گرځيدو ونکو ته په لار ښو دنه کښې زيات مرسته کوی.

۴: دافغانستان نقشه: چه په نيويارک کښې په ډيره مفصله توگه دملگرو ملتو

دمرکز داداری له خوا چاپ شوی اودگرځندوی له خوا ئی په پوره اندازه فرمايښت ورکړ شوی دی او هر ورځ گرځيدونکو ته داستقادی دپاره ورکوله کيږي.

۵: پوسټر (رنگه اعلان)

دباميانو دبنده امير، دهرات دجامع جومات اودهند وکش ددور نماد یوی برخې دخلوروډو لونگه پوسټرونو په جاپان کښې فرمايښت ورکړ شوی اودگرځيدونکو

د جليو او د باره زياتو مرسته كوي په خارج كښي افغاني سفار تخانو او نمايندگيو ته ، په كابل كښي خارجي سفار تخانو ، په هيواد كښي دننه هـوـوـوـوـو ملكي هوائي چكرو او په دننه او دباندې كښي د آريانا دهوايي شركت نمايندگيو ته او دنړۍ په زياتو هيوادو كښي خارجي توريستي موسسو ته توزيع او لپېل شوي دي هغه رازد افغانستان يوه پوره اندازه نقشي د تورخم او اسلام كلا سرحد داريو ته لپېل شوي دي چه هغو راتلو نكو كړ محمد و نكو ته يي و له ياور كښي چه دمخكې له ليارې افغانستان ته راغلي .

دغه شان د افغانستان نيزو اريانا افغانستان مجلې او د كابل قايمز ورځپاڼه وخت په وخت سرحدو ته لپېلي كېږي چه باندني كړ محمد و نكي زمونږ هيواد ته دراتگ په وخت كښي دهيواد له خپرو و نكو اخبارو څخه استفاده وكړي .

كړ محمدوي د پورتنيو معلوماتي او تبليغاتي مواد و په چاپولو او خپرولو سر بيره ۱۴ دودې په مياشت كښي ښاغلي اير كمن امريكايي چه د كړ محمد و له نامتو ليكوالو څخه دي او هر كال په بيلو بيلو هيوادو كښي د خپلو كړ محمد و په باب د كړ محمد و د ياد داشتو كتاب ليكي او د توريزم موسسي خاصه علاقه ورسره لري او باله چه افغانستان ته راشي او دوه هفتي دي د كړ محمدوي ميله وي ، نوموډي دغه بلنه په خوشالي سره ومنله او د خپلو اكي د تير كال په جشن كښي كابل ته راغي او د كابل او د هغه د شاوخوا جشن قول مراسم ، باميان او غزني مي وليدل او د يوې فوق العاده مثبتې نظريي سره بيرته ستون شو او په پای كښي مي د ۱۹۶۲ كال د خپلو كړ محمد و په كتاب كښي يوه مهمه برخه په افغانستان كښي د خپلو كړ محمد و په باب ليكلو ته وځا كله او په ډيره ښه وجه سر مي زمونږ دهيواد محاسن ، ښكلاوي او هغه پرمختگونه چه په برخه شوي مي دي بيان كړيدي . كړ محمدوي د دغه كتاب يوزر ټوكه پخپله په ډير لږ لگښت د افغانستان د كړ محمدوي په نامه په امريكه ، كاناډا او اروپا كښي توزيع كړي دي ، سر بيره پر هغه نوموډي دنيو يار ك په يوه راډيو كښي هم د افغانستان په باب يو كنفرانس وركړي او برسیره پر هغه مي په سويسی (نوي زور شرساټينگ) اخبار كښي په افغانستان كښي د كړ محمد و په باب په ۹۹ لويو مخو كښي يوه په زده پورې مقاله ليكلي ده .

د باميان هوټل له دی كبله چه باميان سمدستي لومړي درجه تور سټيكي هاي دي نو ځكه د حكومت په صوابديد سره د هغه هاي هوټل په ۱۳۴۰ كښي په كړ محمدوي پوري مربوط شو د هغه هوټل حالت هغه وخت زيات وړان و بچاله و نو تير كال و له اصلاحات پكښي وشول چه له هغې جملې څخه يو دادی چه د برسرينا يسوه پنځه و يشت كيلو واټه دستگاه هلته و درول شوه چه هغه هوټل او شاوخوا مي د برسرينا له رفا مي څخه كار اخلي . دغه راز له دی كبله چه هغه هوټل اساسي او به نه درلودی يوازې د دوبي

په دوه دريو مياشتو كښې به دلاسى بمبې په واسطه يوى وياډې ډيرى كښې او غير صحى او به هوټل ته ور كولى .

گرهځندوى پدى بريالى شو چه يوه داسى چينه چه دهوټل څخه د يرش متره پښكته ده ومونده او داو بو كانكرېتى مركزى ورڅخه جوړ كې او له هغه بچايه دنل او د بر پښنا د بمبې په ذريعه پاكي او پر پښا نه او به هوټل ته ورسوى او هم يې په هغه هوټل كښې او ه خصوصى او دوه عمومى تشنا بونه جوړ كې پدى او هم يې په هوټل كښې دننه يو عصرى پخلمنځى جوړ كې او د هغى ودا نى په الحاقيه كښې يې د جامو پرى مينځلو دپاره يوه دوى خانه هم تر جوړونى لاندى نيولى ده چه زر به زره په مې كار بشپې شى .

د باميانو په هوټل كښې دگرهځيدونكو دمطالعي او دخپرونو او پوستكارانو پلورلو دپاره يوه كې كې جوړه شوى وه چه په پوره اندازه ناول ، خپرونى او د افغانستان معرفى كرونكى نقشې دهيواد دطبيعى منظرو او د تاريخى آثارو له پوستكارو و سره هلته ليدل شوى دى چه هره ورځ گسره محمد و نسكى استفا ده ورڅخه كوى .

دگرهځندوى بين المللى روابط: دغه موسسه د خپل تاسيس له ابتدا څخه د توريزم درسمى مؤسسو د بين المللى اتحاد يې چه د نې ۸۸ هيوادونه مې غړى دى غړيتوب لرى او هم د آسيا دجنوبى سيمې د توريزم دمنطقوى كميسيون غړيتوب لرى او دگرهځندوى رئيس د دغى اتحاد يې په كالميو غونډو او د هغه منطقوى كميسيون په غونډو كښې كېدون كې دى چه دغه غونډې په ۱۹۵۹ كښې د فلپين په مرس كز مانيلا كښې په عمومى اسامبله كښې

په ۱۹۶۰ كښې دارژتايين په مركز بويانس آيرس كښې .

په ۱۹۶۱ كښې دلويديز المان په مونشن كښې .

په ۱۹۶۲ كښې دتايلمند په مركز بنكاك كښې شوى وى سر سره پر هغه

په ۱۹۶۰ كښې دگرهځندوى په بلنه د آسيا دجنوب د توريزم منطقوى كميسيون

په ۱۹۶۱ كښې غونډه وكړه چه افغانستان، هندوستان، باكستان، نيپال او اندونيزيا

كېدون پكښې كړى و او دالومى محل و چه يوه داسى جرگه چه بين المللى ماهيت

مى درلود په كابل كښې وشوه .

گرهځندوى د دغو بين المللى تماسونو په اثر سر بيره پر دى چه دنړى د پرمخ

تلملى توريزم له موسسو څخه مې مرستى او تجربى او په هيواد كښې مې د توريزم د

انكشاف په باب نوى مفكورې حاصلې كړى او په عين زمان كښې مې په باندي نړى

كښې دافغانستان دمعرفى په باره كښې دگټورو او مثبتو تبليغاتو دپاره ښه فرصت

وموند دافغانستان دگرهځندوى رئيس په ۱۹۶۱ كښې د توريزم د بين المللى اتحاد مې

داجرايه كمېټى دغړى په حيث وټاكل شواو په ۱۹۶۲ كښې مې د بنكاك په كنفرانس

کښی د انکشاف د تخنیکي کميسيون ریاست او د آسیا د جنوب د منطقوی کمیسیون ریاست په غاړه درلود. د کورمخندوی د تاسیس له اول څخه د راغلو کورمخندو نیکو شمیر .

شهر	کال
۴۳۶	په ۱۳۳۷ کښی
۶۲۱	» ۱۳۳۸ »
۷۸۰	» ۱۳۳۹ »
۳۳۲۹	» ۱۳۴۰ »
۲۶۹۸	» ۱۳۴۱ »

له پورتني احصایي څخه څرگند بیږی چه افغانستان ته د کورمخندو نیکو راتگ ورځ په ورځ زیاتبی او زمونږ په هیواد کښی د تورو یزم آند ستری (صنعت) مځ په انکشاف دی .

د تورو یزم عایدات :

د تورو یزم اندستری په ننني نړی کښی دومره اهمیت پیدا کړیدی چه په زیاترو هیوادو کښی می لومی یا دوهمه درجه عایدات تشکیلوي که چیري د ترتیب شوی احصایي له مخي د تورو یزم عایدات د بین المللی تعامل سره سم د اټکل له مخی په ۱۹۴۰-۱۹۴۱ کلو کښی په افغانستان کښی وسنجوی نو معلومیږی چه د کورمخندو نیکو دراتگ له درکه په ۱۹۴۰ کال کښی عایدات (۱۲۰۰۰ ۱۹۰) او په ۱۹۴۱ کښی (۱۷۵۸۷۵۰۰) افغانیو ته رسیدلی و .

د دولتي مطابعو فعالیتونه :

د دولتي مطابعو ریاست د شهریا ری ذات په قیمت لرونکو ارشاداتو، د ترقی خوښتونکی حکومت په پاملرنه او د مطابعو وزارت په مستقیمو همکار یو سره د انکشاف پر خوا پراخه کامونه اخیستی دخپل زیات انکشاف داسبابو او وسایلو برابرولو په هڅه کښی دی او تران ورځی پوری می وکولای شول چه سره ددی چه سامانونه او وسایل می کم و دخپل قدرت او توانی په اندازه ورځپاڼی - چریدی متعددی مجلی - کتابونه - رسالی - دفترونه - جدولونه چاپ کړیدی او درسمی دایرو ملی موسسو او انفرادی مراجعینو له نورو فرما بیشترو څخه ووزی او مراجعین خوښ کړی .

لازمه بی گڼو چه لومی هغه سامانونه او وسایل څرگند کړی شی چه دولتي مطبعی د مرکز د مطبعی او ولایتو د مطابعو زیات انکشاف دپاره وارد کړیدی .

۱: یوگا کسو قایپ ماشین چه پخوا په زیاته بیه امریکي دکاز له کمپنی څخه بیرو دل شوی او پدی وختو کښی وارد شوی و نصب کړی شو. دغه ماشین پیر کړندی کار کوی او په یوه پلا اته مځه اخبار چاپی او په اتومات ډول می قاتوی .

۲: له دې امله چه د حروف چيننې اوسنې سيستم له يوې خوانو دې له منځه تللې او زيات وخت نيسي اوله بلې خوا حروف چين د حروفو سره د تماس او د پښو دريدلو په اثر په رازراز ناروغتياؤ اخته كېږي نو د دولتي مطابعو رياست تصميم نيولى دې چه حرفونه په لينو قايپ سره ترتيب كړي اوله دغه امله يې د لينو قايپ هغه خلود ماشينونه چه پخوا په پښو شرطو پيرودل شوي دي نصب او په كار اچول شوي دي او د دولتي مطبعې له كارگروڅخه اته تنه او برتيران د لينو قايپ د كمپنۍ په لگښت تهران ته واستول شول اوله دوو مياشتو زده كړې نه وروسته بيرته مطبعې ته راغلل او په كارمې پيل وكړ لکه چه سمدستي محيني خپروني د لينو قايپ په ماشين سره ترتيب اوچا پېږي او په نظر دې چه په نوډي وختو كښي د لينو قايپ شپاړسو نور ماشينونه پداسې شرطو چه په مرشان دولتي مطبعې ته سوډمن وي وپيرودل شي پدغه ډول به په دريو كلو كښي د حروف چيننې سيستم بيخي له منځه لاړ شي او د حروف چيننې ټولې چارې به په لينو قايپ سره سرته رسېږي .

۳ - له دې امله چه د مرکز او ولايتو مطبعې تقويه شي او زيات انكشاف وكړي د عرفي چاپ د خوبونگه ، دوه رنگه ، هاید لېرگه او د البرت فرانكتال ماشينونو فرما بڼت وركي شوي دي چه له هغې جملې څخه پنځه ويشت ماشينونه مركز ته را رسيدلي او خلود نور به يې هم زړه زړه راوړسيږي .

۴ : د زنگو گرافي څانگې دپاره سر بيره پر زرو ولسامانوا او دوا تودعكاسي ۱۰۰ په ۱۰۰ كښي يوه لويه كمره مكمل لاسپاڼه پيرودل شوي ده چه په نصبولو سره به يې د زنگو گرافي څانگه زيات په منځته كې او انكشاف وكړي .

۵ : د كندهار - لښكر گام ، هرات ، ميمڼي ، شېرغان ، مزار شريف او پروان د ولايتونو د مطابعو دپاره علاوه پر پخوا نيو ماشينو ويو نوي ماشين استول شوي او نصب شوي دي چه د هغو مطابعو اړتيا وي پوره كېږي او دا د هغه پلان له مخې صورت مومي چه پخوا ترتيب شوي دي .

۶ : د دولتي مطابعو رياست د ۴۱ د وډي له مياشتې څخه تراوسه پوري د مرکز د مطبعې او د ولايتو مطابعو دپاره د چاپولو ۲۰۱ - ۲۷۶۵ كيلو راز راز رنگونه ۳۹۷۸ تختې جست د چاپ ۱۲۸۴۰ اول كاغذ او د ليكني ۹۶۳۶ كڼې او مېچې درجه كاغذ وازد كړيدي سر بيره پر هغو د طباعتي محيني نور شيان اولوازم لکه يوه مكفي اندازه دوا گانې - حرقونه - د حروفو جوړولو قالبونه - د ماشينونو پرزي او نورو وارد كړيدي .

۷ : په دې كال كښي پرته د ولايتو له مطابعو څخه يوازې د مرکز د مطبعې واردات دا ټاكل له مخې (۱۳۱۰۶۶۸۱) افغانيو ته رسېږي ، د يادولو وړ بل شي دادې چه د دولتي مطابعو رئيس پښاغلي كندهاري د طباعتي ماشينونو په بين المللي نندار تون كښي د گډون له امله د ليزر قايپ د كمپنۍ په بڼه د ايران په لار لښندن ته تللي و .

ښاغلي کندهاري په لندن او دارو پياوآسيا په عینې نوریشارو کښې داستوگنې په موده کښې د دولتي مطبعې د زیات انکشاف د پاره د ماشینو واردولو د فنی پرسونلوروزلو او داو پریترا نو داستخدا مولو او نورو په باب د هغو عیالو له عینو مؤسسو سره خبرې اتری کړې دی چه له زیاترو څخه به ئې په زړه پورې نتیجې لاس ته راشی . هیله شته چه ددی کال تر ختمیدلو پورې به د چاپ مدرن ماشینونه چه عینې ئې رارسیدلی او عینې نور به ئې نژدی راوړسیدلی دنوی مطبعې په ودانې کښې چه ددی کال نه تر بشپړیدو پورې د هیلمند د ناوی د دستگا له خوا جوړیږی و درول شی او په کار به پیل وکړی هغه وخت به دولتي مطبعه وکولای شی چه د ورعینانو جریدو او مجلو په وړعینو فرمایشتوسر بیره د پوهنی دوزارت په پوره اندازه درسی کتابونه هم چاپ او دخلکو دنورو فرمایشتو په باب خپل خدمت ته دوام ورکړی .

د باختر آژانس د نشراتی مؤسسې فعالیتونه:

د باختر آژانس مؤسسې د خبرو رسولو د ښیگنې او انتظام له پاره کونښینو نه کړې له یوې خوا ئې زیار ایستلی دی چه د خبرو کمیت او کیفیت زیات کړی او له بلې خوا ئې د مؤسسې د فنی او تخنیکي وسایلو په مجهزو لو او تقویه کو لو کښې کونښین کړیدي لکه چه سر بیره پردی چه په مرکز کښې د خبرو اخستو نکی د دستگا وی تهیه شوی دی د خبر رسولو معتبرو مؤسسو سره لکه دانگلستان رپوتردامریکی اسوشی ئیتید پرس د لویدیز المان د دب-آ-د چین د سین هوا او د شوروی اتحاد د تاس سره تړونونه لری او د هغو آژانسونو له نویو خبرو څخه ئې پرله پسې استفاده کړې ده .

د راهیو تیلی قاپ-د تیپ ریکاردر-د دستگاوی او اخیستو نکی راهیو کالنی چه پخوا ئې د باختر آژانس د پاره له المان سره تړون شوی و واردی شوی او استفاده ورڅخه کښی . او هم ولایتو ته د باختر آژانس د خبر رسولو د شبکی واردولو له امله د لویدیز المان له جمهوریت سره تړون لاسلیک شو .

باختر آژانس د پدغی شبکه سره کولای شی چه په یوه آن کښې دهیواد (۶) ولایتو ته خبرونه ورسوی . دغه خبرونه په پیسم سره مخایره کښی . هغه دستگا به د منعقد شوی تړون له مخی د سپ کال تر منی پورې کابل ته را ورسیدي او په کاو په و اچول شی :

د داخلی خبرو په حقله باختر آژانس زیار ایستلی دی چه د خبرو په سیستم تجدید نظر وکړی او په ولایتو کښې ئې هم څو دائیمی نا مه لیکو نکی کمارلی دی او دلایقو او تجربو به و لا را پوترا نو به داستخدا مولو کښې هم سمیه شوی ده . سر بیره پر هغو دهیواد په شپږو مهمو ولایتو کښې د شپږو اساسی نماینده گیو ته تاسیسو لوله امله اقدامات شوی دي .

انگلیسی ورعینا په کابل تایمز د ۱۳۳۹ په آخر وختو کښې د دغی مؤسسې له خوا [۱] خپره شوه او تراوسه پورې پرله پسې چاپیږی .

په دې څانګه کې د داخلي اسانتياؤ اړه له نورو موسسو سره د ښه امانه اړتيا پ
له امله په موسسو کې د تېلفون يوه ۲۵ لینه دستګاه نصب شوی ده.
د دغې موسسې څو تنه فني کارکوونکو د زياتو معلوماتو حاصلولو د پلاره خارج ته
ليږل شوي دي چې څو تنه يې بيرته وطن ته راغلي او څو تنه نور يې لاتراو سه په زده کړه
پوځت دي .

د تياتر د هنري موسسې اجراآت:

دغې موسسې د ۶۳۴۱۶ دستېلې په مياپټ کې په (۱۱۰۹۰۰۰۰۰۰) افغاني لومړۍ
پسګه په کار پيل وکړ د دغې موسسې اصلي هدف او غايه داده چې په افغانستان کې
يو ملي تياتر او سيمپلارو بسکسار او د هنر او تمثيل له ليارې اجتماعي سورتونه
لوږه کړي .

د پوهنې دندارې رئيس ښاغلي عبدالرشيد لطيفي د شوروي اتحاد
هنرمندانو ته د ډګلو وګياڼۍ ورکوي .

دغی موسسی دفنی او اداری پرسونل له تشکیل نه وروسته به فعالیت لاس پوری کړی د تیاتر دن دتدریس دپاره می یو کورس برانیتست او اوس شل تنه زلمیان به دغه کورس کښی به نظری او عملی توگه دتیاتر اوسینما دبیلو بیلو شقو به زده کړه بوخت دی .

ددغی موسسی ممثلین اومثلاتی داسی ذوق او استعداد لری چه به دایمی ډول به موسسه کښی شامل شوی ددغو ممثلانو دتعلیم او کار پروگرام دتیاتر به هنرکښی دپرمخ تلمو هیواد به سویه دی او هیله شته چه زر به زره دغه زلمیان بدغه هنر کښی دپرمخ تلمیو هیوادو په شان ډکرته راووزی به نظرکښی دی چه ددغی موسسی ممثلان او مثلاتی نورهم زیات شی او بااستعداده کسان دهنری تعلیم اوشودنی دپاره بانديو هیوادوته واستول شی .

دتیاتر هنری موسسه غوازی چه گران وطنوالوته دنهری ډیری ښی ډرامی معرفی کړی او بدغه ډول دوطن زلمیان دښو درامولیکلوتو تشویق او به هیواد کښی دتیاتر سوبه لوده کړی ، همدا وجه ده چه ددغی موسسی لسو هیی ډرام ښینی لسو بی «بازیچهای شیشه بی» دننسی ولیمزاترو .

دوهم ډرام ددغوی به میاشت کښی به کابل ننداری کښی وښودل شو د «هوس در پای نارون» ډرام چه دامریکا می نامتو دراماتیتست یوجین یونیل اثرؤ چه دنداره کوونکو دمیثی او ذوق په اثر بی شل شپی دوام وکړی اوداخلی او خارجی چریدو اولیکوالو می تبصره اوپه هره کلی وکړی او بدغه باده کښی دموسی له بلوه یوه ویره نشر به هم خپره شوه ددغی نامتو درامو تمثیلول یو ډیرگران کار دی خو لهدی امله چه دتیاتر دهنری موسسی ممثلان دگرانو ډرامو تمثیلول زده کړی هغه ډرام ټاکل شوی دی .

دتیاتر هنری موسسی دغه ډرامی دچنگاښ له میاشتی څخه دودی ترمیاشتی پوری اود جشن به ورغو کښی ښودلی دی .

۱: د(همه فرزندانم) ډرام چه دامریکا می نامتو لیکوالی آرترملمر اثر دی .

۲: د(خانه گدی) ډرام دنمارکی نامتو لیکوال هانرک ایسن اثر .

: دوه موزیکال پروگرامونه به بیلو بیلو نیو .

دتیاتر هنری موسسی خپل کوشښونه یوازی داکترو او اکثر سویه روزلو کښی نه دی محدود کړی بلکه هدف می دادی چه به آینه کښی دهیوادو دقولو هنری جریانو مرکز شی اوس می یوه موسیقی څانگه برانیتستی ده چه یوشمیر زلمیان به آرت او موسیقی بلد کړی او هیله شته چه به آینه کښی نور داسی شقو هم برانیزی چه به آرت پوری مستقیم ارت تباط لری چه بدغه وسیله دزباتو زلمیانو دذوق او استعداد دروزلو او انکشاف وسایل تهیه شی .

«بای»

(د ۱۲۰ مخ پانۍ)

سپ کال داساسی تعلیماتو د تعقیب د باره کندهارته ولېږل شو، د دغه کورس شاگردان د مرکزاو ولاياتو د ښوونځيو د نهم ټولگي فارغان دي چه تعلیمي دوره ئی کاله ده د مخصیصنو له خوا په عصری ډول داسولئ تدریس لاندی نیولی شوی د مالیی وزارت او د معارف د وزارت د موافقی په نظر د غو فارغانو ته د ۱۲۰ ټولگي معادل مسلكی شهادت نامی ورکول کيږی د محکو د احصایی او د فورمو تثبیت تر تیب او توزیع چه پروسی کال پری لاس پوری شوی و تر اوسه پوری ادامه لری، دغه ټاکلی فورمی د مالکانو له خوا د خانه پری نه وروسته د ملکیت د تصفیې دوا پروته سپارل کيږی د ملکیت د تصفیې ریاستونه هم چه د هیواد د محکو د احصایی او ثبت د پرمخ تگ مهم کارکنان دی سپ کال په هر ولایت کښی تشکیل شوی دی .

د اجناسو د تهبی او توزیع سیستم په عصری شکل د عمومی تجو یلخانو څخه په مرتب او منظم ډول د دولت د جنسی حساب د انجام لوی او مهم رکن دی . د همدی کبله د مالیی وزارت ددی امر د انجام د باره په فوری اقداماتو لاس پوری کړی . د تجو یلخانو سره ئی یوه عمومی تهبیه خانه په عصری ډول چه ددو ایرو د ضرورت وړ اجناس پکښی هر جنس ځای په ځای ترتیب او تصنیف شوی وی منځ ته راوستله چه په هغی کښی هر جنس د خپل قیمت د توضیح او تشریح اندازی او د جنس د وضع او محل سره معلوم وی او د مراجمی په وخت سمدمستی نیازمندو دوا پروته ورکول کيږی دغه ترتیب رعایت په نورو ټولو فرعی تجو یلخانو کښی هم کيږی چه د ټاکلو فورمو له مخی بهی له مخی، اجناس ورکړی شی د پخوانیو حسابو نو تصفیې او د موجوده اجناسو تهبیه او توزیع د تهبی د گدماو نو په مرتب ډول د اجرا لاندی نیول کيږی او د ځینو نورو وړو دی اجناسو چه د خارج نه تهبیه شی اقدام شوی دی . لکه چه به دی باره کښی د ۱۳۴۱ کال د سنبلی داول نه د ۱۳۴۲ کال د سرطان تر پای پوری ۲۷۲ قلمه سامان تعمیراتی مواد البسه او د قرطاسی تجهیزات، خوراکي مواد، دری نیم باس هنگیر او ددوا پرو د ضرورت وړ نور مختلفه اجناس چه مجموعی قیمت ئی (۶۰۷۲۶۰۶) افغانی کيږی توزیع شوی دی او ۵۷ قلمه نور تعمیراتی مواد افغانی ساختمانی دستگاه ته ورکړی شوی دی په همدی شان د ذیعلقه دوا پرو او موسسو سره (۱۳۴۶۸۸۰۳) افغانی (۲۰۳۸۴۴) کلداری (۴۷) پونډه د پخوانیو حسابو له مخی رابرسیره او د اسنادو په موجب ئی معاملات تصفیې او مجرا شوی دی او (۲۴۲۴۳۱) افغانی چه په ځلسکو باندي بساقی وی تحصیل او د دولت خزانی ته تجویل شوی دی د پخوانیو کلو نو څخه تر اوسه پوری د دولت یو شمیر ډبري پیسی د صنعتی تولید او دستگاؤ او موسسو د تدویر د باره چه عمومی منافع لری سرمایه گذاری شوی ددغو موسسو ځینی کلی قسمتونه او بله برخه ئی د دولت په پیسو دالر شوی نوددی کبله دولت ددغی موسساتو نه منافع او مالیات اخلی نو بنا په دغه دیلانسو نو د تنظیم مراقبت او د دولت د ټولو پخوانیو او اوسنیو منافعو د دولت دداینو تصدیو د مدرك څخه تحصیل او د ټاکلو فورمو او د هغو د توحید او د بودجی د ټولو تصدیو مراقبت . د نفع او ضرر د پاملرنه او په بیلانسو بررسی

اونورو دغسی مطالبو اختل شوی رپوټونه چه دهغوی د حسابونو و پررسی د پاره می چدی اقامات شوی دی او د تصدیق د چارو د نظم او نسق د پاره واری او د جنسی او نقدی شتمنی د حساب د وضع خرگندولو او په همدی شان می د تولید قما کلی فور می د متخصصینو په مرسته وضع شوی چه د مالیی وزارت د تصدیق د عمومی مدیریت له خوا په دغه پاره کښی جدی پاملرنه شوی ده. په ۱۳۴۲ کال کښی (۲۵۰) ملیونه افغانی د دولت د دایروله درکه تحصیل او د بودجی په تصدیق کښی پیش بینی کښی چه امید دی د پاملرنی اوجدی مراقبت په اثر پیش بینی د حقیقت او واقعیت عملی جامی واغوی ندی تر کوم محای پوری چه ممکن و دا کثرو تصدیق و خو کلن بیلانسونه تر تیب او دغور او تدقیق د پاره د مالیی وزارت ته استولی شوی دی په ۱۳۴۱ کال کښی تقاعد د بودجی لگښت چه (۱۵۸۴۷۷۲۲۹۹۴) افغانی به بخوانیو کلونو پوری خوچنده زیاتی دی دغه ډیروالی بخپله کله ناکله د تقاعد مالی تکلیف ښی. سره د دغه بیاهم د مالیی وزارت کوشش کښی دی چه په ممکنه طریقو د تقاعد دخزانو د پاره دعوایدو درک پیدا کښی چنا چه د ۱۳۴۱ کال د سنبلی د اول نه د ۱۳۴۲ کال داسد تر پای پوری د تقاعد دخزانو دعواید (۳۶۴۵۲۷۲۸) افغانی دی او د بلی خوا د ۱۳۴۱ کال د سنبلی د اول نه د ۱۳۴۲ کال د سنبلی پوری د (۴۴۷) کسو متقاعدو مامورینو او دهغوی د وارثانو چه د قطع علاقې په ډول دایمی معاش خواره دی ،

استحقاق می تراجرالاندی نیول شوه، دی او په دی ډول حسابو نو د متقاعدینو شمیر چه تراوسه پوری د تقاعد حق دخزانو څخه اخیستی دی ۴۴۷ کسه نور متقاعدین پری زیات شوی دی، سبز کال د مالیی وزارت زیاته توجه دغلی او گدامونو د تهیی او ډوډی د چارو تنظیم ته معطوف کښی چه د احتکار او قحطی دمخ نیوی د پاره د شوروی اتحاد نه ۲۵ زره ټنه غنمو او د اتازونی نه د ۴۸ زره ټنو غنمو د تهیی او برابر ولو اقدام شوی دی او کوم بل اساسی قدم چه دغلی دساتنی د پاره شوی هغه د مرکزی سیلو تشبث او توسعی نه عبارت دی چه د ۳۰ زره ټنو په ظرفیت د بسکوت او میکرونی جوړولو دوه دستگاهو تاسیس چه په ۱۳۴۱ کال می مقدماتی کښی اوسروی پای ته رسیدلی وی او په همدغه ډول په ولایاتو کښی د قحطی او د احتکار دمخ نیوی په غرض دیو شمیر عصری گدامونو په ساختمان په لاندنیو سیمو کښی د غنمو د ذخیری د پاره پری لاس پوری شوی دی .

په خان آباد کښی یو گدام

» په مزار شریف کښی ۲

» په بغلان کښی یو

» په شبرغان کښی یو

په ننګر هار کښی یوګام

په میمنه کښی یو »

د مرکزى سيلو د ذخيره نه داوړو ويشل او هرړول كـلچو او وړو يو توزیع می په بازارونو كـښی د موازنى د ساتنى او د عامو درفا سره په زړه پورى مرسته كـښی ده د مالیی وزارت د تيرو كلو په شان كوشش كوى چه د متخصصينو د تجربو او نظريو له مخی داسی مناسب تشكيلات جوړ كړی چه له یوی خوا د ر واڼو وړ مخنيوانكشافاتو د زیاتیدو مقتضیا تو تر لازمی اندازی پوری دوظا یغو له ایجا با تو سره اقتصادى او متناسب وی اوله بلی خوا د فنى او اختصاصی کارونو زیاتوالی په یو شمیر تعلیم یافته وافرادو پوری مستلزم وی نوله همدی امله د مالیی وزارت د ۱۳۴۱ کال له سنبلی نه د ۱۳۴۲ کال داسد تر آخره پوری خو مره می چه امکان درلود په اداری انتظام او اصلاح كولو كښی می كوشش كړیدی او د دولت د مالیی، مامورینو په رسولو او د تنویر او تعلیم په لار كښی می دوقی د میاشتنی مجلی په خپرولو كښی له هغوی سره لازم كوششونه كړیدی، په اداری، گمركى، املاكى او حسابی عوایدو او نورو فقرو كښی غور شویدی او د ۱۳۴۱ کال د ۱۶۲۱ د سنبلی د اول نه ۱۳۴۲ کال د سرطان تر پای پوری دیوی خوا اداری، گمركى، املاكى، حسابی عوایدو نورو مختلف فقرات چه د غور او نظر لاندی و مالیی د وزارت په مجلس كښی حسابی، كمركى، املاكى، قاچاقی مالیی او اداری د هرړول قضا یا و شخه (۷۰۱) فقری د غور او خپرنی لاندی راغلی چه د فیصلی نه وروسته می خیلو مراجعوته خبر ور كړی شوی دی .

(پای)

د پوهنتون فعالیتونه

۱۳ :- په ۱۳۴۲ کال کښی داوونو نه زیات محصلین او اسیستا فتو نونه او دری کسه سکالر شپ او فیلوشپ استادان برا بر شویدی .
 ۱۴ :- دکیمیا- زولوجی او جیالوجی په برخو کښی درابطه تو امیت د هیئتو په مرسته یولې علمی تتبعات جریان لری .

د حقو قود پوهنځی فعالیتونه :

په وروستیو کسلاو کښی مخصوصاً د مملکت د پنځه کلن پلان د منع ته را تللو څخه وروسته د دغه پوهنځی شاملان او فارغ التحصیلان مخ په زیاتیدو دی . لکه د دغه پوهنځی د لو مری ټولگی دنوی شاملینو شمیر چه په تیرو کلونو کښی به له ۶۰ تنو څخه زیات نه و په ۱۳۴۱ کال کښی ۹۹ تنو ته ورسید چه په همدی قیاس او ترکیب د پوهنځی د ټولو شاگردانو مجموعی شمیر چه پخوا له ۲۰۰ تنو څخه زیات نه و په دغه کال کښی ۲۵۷ تنو ته رسیدلی دی او هغه فارغ التحصیلان چه دا ۱۳۴۱ کال په پای کښی مربوطو دوا یرو ته معرفی شویدی شمیر یی ۷۱ تنو ته رسیدی .
 دغه شان د ۱۳۴۲ کال دنوی شاملو شوی زده کوو ننگو شمیر چه د حمل د ۱۵ نیټی څخه دغه پوهنځی ته ور معرفی شویدی په پنځه کلن پلان کښی د تشبیت شوو ۳ شمیر څخه زیات او شمیر یی (۱۶۵) تنو ته رسیدی او د ټولو ټولگیو سرجمع ۴۰۲ زده کوو ته رسیدی . دویمه موضوع د کیفی بشری بطنو ده چه

د کابل د پوهنتون د چمنازیوم دنوی ودانۍ یوه برخه

په پوهنځي هميشه هغه ته توجهه كېږي او د عمل سره د علم دارت بساط لياره ، زمونږ په مملكت كښي د هغو نويو شرايطو دايجا پاتو په نظر كښي نيولو سره چه تازه دانكشاف او رشد د مراحل طي كوي مخيني نوي مضامين لكه د افغانستان تجارت حقوق په افغانستان كښي د عامي اداري ، په افغانستان كي د اقتصا دي انكشاف دافغانستان بين المللي مناسبات او اوسني افغانستان يي په خپلو پروگرامو نو كښي شامل كې يدي .

له ټولو څخه مهمه دقرا نسي دسوربون د حقوقو د پوهنځي سره دكا بل د حقوقو د پوهنځي د تواميت او يوځاي كيدو موضوع ده چه له ۴ كالو څخه را په دي خوا خپل انكشافي مراحل طي كوي او د دغه رابطي په اساس د پاريس د حقوقو پوهنځي تمهد كې يدي چه دامكاناتو په چوكاټ كي علمي هر قسم وسایل د حقوقو د پوهنځي په اختيار كي كېږي دي لكه چه په ۱۹ مادو كي د تواميت او يوځاي كيدو د موافقت نامي لايحه تسويد شوي او خپل وروستي مراحل يي داسي طي كې يدي چه دغه بهرهماده كي د دواړو پوهنځيو د علمي همكاري مطالب په كي پراته دي .

بله موضوع چه د پاريس د حقوقو د پوهنځي سره دكا بل د حقوقو د پوهنځي د يوځاي كيدو په نوي موافقت نامه كي ځاي شويده ، هغه د حقوقي مطالعو د يو مركز تاسيس دي چه د پوهنځي په خوا كي داسي پيش بيني شويده چه د افغانستان په ټولو حقوقي رشتواو تقنين كي د حقوقو پوهنځي خاص اهميت پيدا كېي او استادان د داسي موضوعگانو په تحقيق كي علم د عمل سره يوځاي كړي او خپل تدريس ته يو ژوندي شكل ور كړي . د حقوقو د پوهنځي د عمده نياردمنديو څخه يوه داده چه افغاني استادان په پوهنځي كي نه وو چه دغه نقيصه له څو كلو را په دي خوا په جدي طور سره د نظر لاندې نيول شوي او د علمي كادر په تاسيس سره د افغاني استادانو ۱۵ تنه په علمي خاصو درجو خپل انكشافي مراحل طي كوي لكه چه د تدريسي څېر وزياته برخه خارج ته لېږل شوي او دزياتو زده كړو څخه وروسته بېرته وطن ته راستانه شويدي . دغه شان څلور تنه تراوسه پوري د حقوق جزا ، د بين المللي مناسباتو تاريخ او عامي اداري په برخو كي په خپلو عالي او لوړو تخصصيلا تو بوخت دي چه دراتلو څخه وروسته به خپل علمي او ملي وظيفي لاس ته راوړي .

د افغاني استادانو نه علاوه چه د پوهنځي په علمي كادر كي شامل دي . پنځه تنه خارجي پروفيسران او دغه شان د احضاري او ورځني حق الزحمې لس تنه استادان د بېلو بېلو مضامينو په تدريس بوخت دي .

يقين دي چه د حقوقو پوهنځي به د څو كلو دانكشاف نه وروسته د خارجي پروفيسرانو د استخدام او دغه شان د احضاري استادانو څخه بيخي بي نيازه شي .

بله موضوع چه په علمي محيط كي زياته توجه ځانته گرځوي هغه د نشراتو او كټا بغانو موضوع ده چه د حقوقو پوهنځي د پوهنځي د شاگر دانو د معلوماتو د زياتو لود باريه بهرهمياشت كي د حقوقو مجله خپروي . د حقوقو مجلې له هغو ټولو تغيراتو سره چه په دي

وروستیو وختو کې می کېږېدی منجمله په ۱۳۴۱ کال کې می په شمیرکې زیاتوا لې راغلی او کیفی بڼییر می هم کېږېدی .

د پوهنځی کتابخانه د تاسیس له وخت څخه د نورو کاروسره یوځای مخ په وړاندې تللی خو د ۱۳۴۱ کال نه راپه دی خوا په هغه کې زیات تحولات راغلي دي ، لکه د هغه د علمي کتا بو نو شمیر چه اوس (۸۰۰۰) ؤو کوته رسیری او دغه شان د کتا بخانې تر څنګ یوه منظمه قراعت ځا نه هم جوړه شوی ده چه زده کوونکی خپل د فراغت وخت هلته تیر کړی .

د طب د پښتو پوهنځی فعالیتونه :

د طب پوهنځی د خپل تدریس ستا ف د نیمګړی تیا بشپړ و لوله امله د ۱۳۴۱ کال لس تنه فارغ التحصیل داکتران د کنکور له تیرولو او له بریا لیتوب نه وروسته د کموت په کورسیو کې شامل کړی او د لیون د پوهنتون د طب له پوهنځی سره می فرهنگي تړون وکړ چه د هغه پر اساس به په ژدی وختو کې د هغه یو شمیر پروفیسران کا بل ته راشی او د لیون د پوهنتون د طب د پوهنځی تر لارښودنه لاندی به افغانستانی زده کړونکی ور وزل شی او علمی سویه به می جګه شی او د طب علمی تحقیقات او مطالعی به می پراخه شی .

سر بیره پوهنوی د ډاکترانو د پوهی زیاتولو او د طب د علم بهر شتو کې د هغوی د زیاتو مطالعو له پاره به اتلس تنه ډاکتران د طب په بیلو پیلو رشتو کې د باندینو هیوادو ته استولوی دی چه خپلی زده کړی به مربوطو رشتو کې بشپړی کړی او له علمی ښو بشپړو معلمو ما توسره هیواد ته راشی او په خدمت کې شامل شی .

د طب پوهنځی د خپل فنی پرسونل بشپړولو له امله دوه نارینه او د ښځو نرسنګ ښوونځی لری چه هر کال یو شمیر زلمیان ور څخه فارغ او د نرس به صفت د پیلو مه لری او د پوهنتون دروغتونو په چوکاټ کې به خدمت کېنې شاملیزی سړ کال له هغه ښوونځی څخه ۱۴ تنه نرس فارغ شویدی د مریوطو لار اتورو د مچیزولو د پاره یوه انداز له لار اتواری ضروری سامان اولوازم می له یو نیف څخه لاسته راوړی چه د لار اتوار استفاده ور څخه کوی .

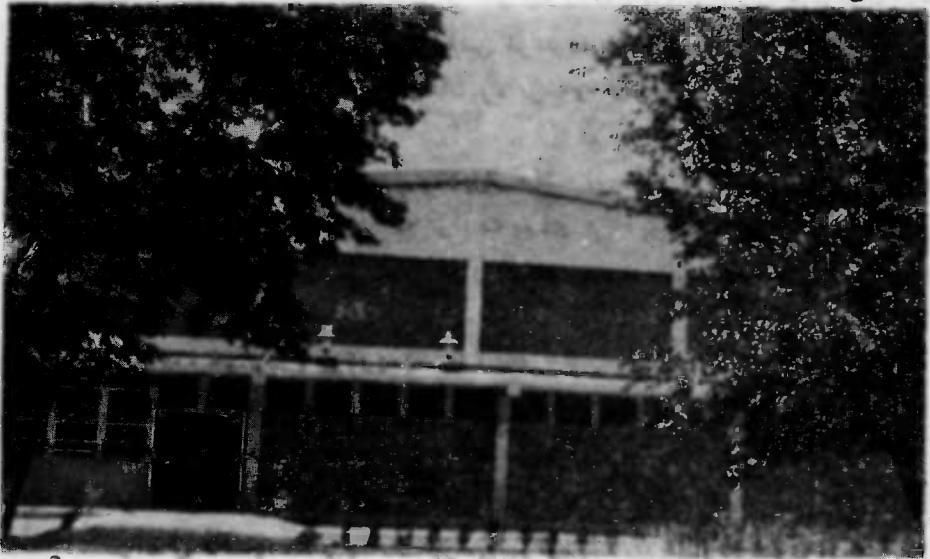
د طب پوهنځی پدی بریالی شو چه د نړی دروغتیا د موسسې له لیاری څخه د پتالوژی پروفیسر د یوځه مودی د پاره د پتالوژی په سرویس کېنې استخدام کړی هغه پروفیسر له یوځه مودی راهیسی کابل ته راغلی او د پتالوژی په لار اتور کېنې په کار لګیا دی .

د لار اتوارو په برخه کې :

د یوه کال په موده کې دغه لار اتوارونه نوی تاسیس او په کار لویدی .

د تشریح لار اتوار :

له دی امله چه سل تنه زده کوونکی به آسانی سره وکولای شی د بدن د عضویت

د کابل پوهنتون د جمناریوم د نویو دانی یوه برخه

چودونه له نودی څخه تر مطالعه او تدقیق لاندې ونیسي او علمي در سونه په لا برا توار کښی زوږه کړی. نو د دغه لا برا توار د اړتیا او تجهیزاتو په برخه کښی لیکه دخونو یو لا برا توار میچیزو څیونو جوړولو اود زده کړونکیو د زیاتې اړتیا دی د پاره د یوه موزیم تهیه کولو ته هڅه شویده چه له هغی جملی څخه د یوه داسی امفی عصري تیاتر هم کار اچول دی چه د تطبیقاتی درسو زده کولو د پاره سل تنه زده کړونکی پکښی ځای شی .

دغه د اړتیا جراحی د تشریح په ساحه کی داستفادی دی د پاره د دغه امفی تیاتر په منځ کی د کاشی یو لوی میز هم ایښودل شویدی دغه رنگه په بله لویو دروپی څو نه کی د کاشی اته تطبیقاتی میزونه له عامی څیر اغوستلې د دوهم ټولگی د پاره چلس ستولونه هم لری ایښودل شویدی .

د تشریح د لا برا توار نه علاوه په نظر کی لری چه یوه د عکاسی څانگه چه د تشریح په برخه کی له مهمو اساساتو څخه ده تهیه او په کار واچوی چه لومړنی چاری ئی شروع او په نودی وختو کی به دغه څانگه هم دائره کړی .

د حیاتی او طبی کیمیا لا برا توار:

د دغه لا برا توار په وسیله سر بیرته دوینو ، ادرنالین او زورو هر رانز معاینو علاوه چه پخوا هم اجرا شوی ؤ له یوه کاله راهدی خوا دوینو د هیمو گلیو بین (و پرو تین په تیرم د بیتو گلیو بین او ترا نسفرین چه د وراثت د علم حیاتی کیمیا لو بشری علم له مخی د پراهمیت لری کتنی او تدقیقات او هم د ځگر د آفتو د تشخیص د پاره د لاکترو فوریز معاینی کړی

د طب پوهنځي تير کال پدې بریا لى شو چه ددغه لابرا توار دسا ما نواو لوازمو د بشپړولو دپا ره دامریکي د نیشنل سیانس فونډیشن له موسسی څخه شل زره دالر مرسته لاس ته را ولى لکه چه ددغه سامان یوه برخه را رسید لى ، نصب شوی او په کار اچول شویده .

پدغه لابرا توار کی سمد سمنې دوه دیرش راز راز معاینې او د تجزې عملونه شویدی او د ۱۳۴۱ کال د وږی له میاشتی نه تر اوسه پوری می د پوهنتون دروغتونو څلور زره بیلې بیلې تجزې او معاینې اجرا شوی او یوشمیر مهم سامانونه او آلات تهیه شویدی .

د باکتر لوژی لابرا توار:

لدى کیله چه هر کال هغه پوهنځي د زده کړو ونکو د زیاتیدو په اثر مخ په انکشاف او پراختیا کی دی نو د طب د پوهنځي په لابرا توار کی عصری وسایلو می دمچیز کید لو دپا ره سترگامونه اخیستی دی .

۱- د زده کړو ونکو د عملی چارو د پرمخ بیولو دپا ره د څلور وړو قوی او حساسو میکروسکو پو تهیه کول .

۲- دا وپو د تقیطر داسی آلې می تهیه کړی او په کار می اچولی ده چه د لابرا توار له تیار په ښه وجه لری کولای شی .

۳- یوه انډا زه داسی کی میا وی مواد اورنگک جوړولو او زرعی وسایطو دپاره راز راز درملونه می بیرو دلی دی چه دمکرو بواو انتانی پرازیتو په تشخیص کی کار ورځنی اخیستل کیږی .

۴- داسی زیات شمیر لابرا توار کی حیوانات چه دناروغتیا و په تشخیص کی کار ورځنی اخیستل کیږی روزلی دی .

۵- د لابرا توار په زیاتو مچیز کولو او نوی ودانې ته می به لپږ دولو کی چه د پوهنځي داوسنی ودانې تر مخ جوړه شویده وله اقدامات کړیدی .

سر بیره په دې دغو لابرا توارو په لسو میا شتو کښی د هلی آباد د بشپړو دروغتونو د بیلو بیلو سرو یسو د ناروغانو او نورو ناروغانو یو نیم زر بیلې بیلې لابرا ری معاینې کړیدی او (۸۹) لابرا توار کی حیوانات دناروغتیا و تشخیص له امله تجزیه او په مرضی موادو تطبیق کړ شویدی .

پتا لوژی لابرا توار:

پدغه لابرا توار کی ۱۳۴۱ کال دو ږی د میاشتی تر اوسه پوری شپږ سوه بیلې بیلې پتا لوژی معاینې شویدی چه ددغو بیو سپی گانو څخه یوه برخه دابن سینا ، زینتون مرکزی قوا له روغتونو او د عدلی طب له لابرا توار او دکابل د پوهنتون له روغتونو څخه را رسید لى دی .

چه ددغو بیوسپڼی گانوو نتیجی اور پوښ له پتا لوژی تشخیص نه وروسته مربوطو خانکو ته لیږل شوی دی .

سر بیره پرهغو دغه خانکه پدی یریا لی شوه چه دهستو لوژی درسو دپاره ددرسی سلایدو پنځوس بکسونه او دپتا لوژی تد ریس دپاره ددرسی سلایدو پنځوس بکسونه چه څول لس زره، درسی سلایدونه کیږی تهیه او د تطبیقاتو له امله مې طلابو ته ورکړې دی . دغه راز د پوهنځی د طلابو دکارد پرمختګ او په تطبیقاتو کی د زیاتو آسانتیا وړو برا برولو دپاره له امریکې څخه دغه لابرا توار ته یو شمیر نوی مدرن ماشینونه اوسا مانونه بیرودل شوی دی .

فارمکولوژی لابراتوار :

دغه لابراتوار د پوهنځی د طب لابرو دنظری تد ریس پروظیفه علاوه یو اړی توکسیکو لوژی معاینی هم دنا روغانو او هغومو یو په څگر اومعه کی چه هغه می دی دهد لی طب دځانگی له خوا دپولیسوپه واسطه دوی ته سپارل شوی و د سمی موادو موند لوله امله وکړی اوسر بیره په هغومی د ملی دفاع دوزارت اود پوهنتون د روغتیا دموسسو ددرمانونو ورلیږل یو درملو تجزیه می هم اجرا کې یده .

دغه راز یو د توکسیکو لوژی او څو نور لابرا توارو نه ددی ځانگی دسکی دستاف علمی تجربو دپاره مجهز او په کار واچول شول . دځانگی دسنا ف په شمیر کښی زیاتوالي راغلی او د ۱۹۴۱ کله له فارغ التحصیلانو څخه یو دطب ډاکتر هم بدغه ځانکه کښی ونیول شو او په نظر کښی دی چه د ۱۹۴۱ د تعلیمی کال دستاژ له ختمو لونه وروسته به درې تنه نور هم بدغه ځانکه کښی په کار بوخت شی لکه چه دستاژ درې تنه ډاکتران له همدغه امله له اوس څخه پدی ځانکه کښی کاندی پدشوی او په ستاژ لکیا دی .

عدلیه طب :

دغی ځانگی هم دنظری درسو په ادخ کښی چه له پرو گرام سره سم می په ټو لگی کښی سر ته رسوی داتو پسی گا نو یولې معاینی چه دا منبی له قوه اندانی، ترا فیک او عدلی محاکمو څخه ورته رسیدلی دی کېږی دی . د زیات ضرورت له مخی چه دطب پوهنځی می دغی ځانگی ته لری په نظر کښی دی چه دغه لابراتوار ته توسمه ورکسې .

لکه چه له همدغه امله می ددغی ځانگی یو تن تد ریس ستاف دلو هو تحصیلاتو دپاره خارج ته استولی اوداسی په نظر کښی دی چه د پوهنځی څو تنه نور فارغ التحصیلان هم ددغی ځانگی په بست کښی ونیول شی .

فیزیولوژی لابراتوار :

دغه لابراتوار د فیزیولوژی له نظری تد ریس نه علاوه چه لومړی اودو هم ټو لگی ته می

ورکوي بولي علمي تطبیقات هم د زده کړونکو په واسطه د مریطولو لپاره ودریس
په ساحه کې کړی دی .

دغې څانګې بندي کال کې د کابل د پوهنتون دروغتون د ناروغانو او لرونکو
څخه د باندې ناروغانو له پنځو سو و نه زیاتې الکترو کار دیو ګرام اومیتا یو لیزم
معماینې اجرا کړی دی . سر بیره په هغه د دغې څانګې دستاف له خوا اته علمي رسالې
ته په اوڅپری شوی دی او هم یې بولي علمي مضمونونه د افغان طبیسي مجلې
ته تهیه کړی دی .

وقایو ی طب :

دغې څانګې سر بیره په هغه چه د پوهنځي په بیلو بیلو ټولګیو کې یې د وقایو
طب تدریس سر ته رسولی دی . د پرو ګرام او تقسیم اوقات له مخې لکه د کلیو د انکشاف
او د کو چنیانو اومیندو اونورو صحی مرکزود پروژو له قبیله د پاره په صحی پروژو
کې د ستاژ د لارښودنی په برخه کې خدمت کړی دی ، سر بیره په هغه مریطولو لپاره ودریس
د تو سمې اوانکشاف په برخه کې هم کلک اقدامات کړی دی ، د آسیا جنو بی ختیزي
سیمې د منطقوی سیمینار د پاره او د پوهنی د زده کړونکو د روغتیا کنترول د دغې
څانګې له فعا لیتو څخه ګڼل کیږی .

کتابخانه :

د طب د پوهنځي کتابخانه چه اوس په بیلو بیلو انگلیسي ، فرانسوی ، المانی ،
ترکی ، عربی ، پشتو اوفارسی ژبو له اتوزرو ټوکو نه زیات کتابونه لری دیو اد
یوه ډیره علمي مجیزه او عصری کتابخانه ده او د کتابداري په عصری سیستم سره مجهزه ده
د طب پوهنځي څخه کتابخانه د کابل د پوهنتون د مرکزی کتابخانه په همکارۍ د یوه
متخصص کتابدار تر نظر لاندې په ښوونې اصولو سره کتلاک کړی چه استاذان او زده
کړی و نګی استفا ده ورڅخه کوی .

د څیړونو مدیریت :

د دغه مدیریت وظیفې د افغان د طبی مجلې په نامه د یوې علمي طبی مجلې له چاپ
او څیړولو نه علاوه چه د هر ودریو میاشتنو په آخر کې څیړنې څیړنې د درسی کتابو چاپ او څیړول
او د کنفرانسو له قبیله د یو شمیر څیړونو بولي کتابی هم په غاړه لری او د دفتر داری
یوه زیاته اندازه راز پای او د طب د پوهنځي د بیلو بیلو سرویسو د ضرورت په اندازه
پای لکه د تودوڅی د درجې کورپونه ، د لپاره ودریو پایو ، د پوهنتون دروغتونو
د ناروغانو د مشاهدې پایو ، رسمی لیکونه ، استعمالی ، بودجوي پایو ، محاسبوي پایو
تدریسی جدولونه لکه د زده کړونکو د حاضرۍ جدولونه ، د درسو د معیار پایو او د زده
کړونکو د هویت د کارتو د ستاژ اونوری پایو دغې څانګې په واسطه چاپ او دکار
اخیستلو د پاره ورکړی شوی دی . دغه راز د ۱۳۴۱ کال د وړی د میاشتی له اول څخه تر اوسه
پوری پنځه د یرش ټوک درسی کتابونه چه هر ټوک منځنی حدی (۲۰۰) منځه دی

او د پو بی کاپی په توګه وځو بیل بیل کنفرانسونه د دغی خانګی په واسطه چاپ شویدی. او د طباعتی ورځ په ورځ له تیا له مخی په تیر کال کښی د ګسټنریو نوی ماشین له یوه بل ماشین سره چه اده ورته وه د دغی خانګی د پاره پیرودل شویدی سر بیره په هغو دوه د قایم ماشینو نه هم دغی خانګی ته ور کړی شوی دی .

د طب پو بزخی و کړلای شری چه د افغان طبی مجلی چه د هیواد یوه طبی علمی مجله ده په خپرولو سره د افغانی مجلی بتلاوژی په ممر فی کولو کښی خدمت وکړی او په دغه اساس می د نړی د هیوادو له یو شمیر پوهنتونو او طبی موسسو سره علمی تیا دلی اوار تباط قیګک کړی .

اداری لوی مدیریت:

اداری لوی مدیریت او دهغه مر بوطی خانګی هم دلا براتوار د درسی ضروری وسایلو په تهیه کولو او دهغه په انتظام او ترتیب کښی ښه فعالیت کړیدی دغه راز د دهغه اداری مدیریت په فعالیت سره د پوهنځی لا براتوار ته درسی سوه درسی چوکی د زده کړو ونکو د تطبیقاتی خونو د پاره درسی سوه ستولونه، شل درسی تختی د دفتر او لا براتوار د پاره اته ویشت میزونه او پنځه دیرش الماری او یوه اندازه موبل او مفروشات په دغه کال کښی تهیه شوی دی .

سر بیره په هغو دغه مدیریت پدی یوه کال کښی بریالی شو چه د فارسی پوهنځی چه ترڅو پخوا مودی پوری د طب د پوهنځی تر اتر لاندی اداره کیده د کابل د پوهنتون په کمک بر ښنا تهیه او نلو نه تیر کړی .

د ننګرهار د طب د پوهنځی د له تیا لری کولو له امله څو سوه لا براتوار ای سامانونه، لا بر اتواری درملونه او یوه اندازه زیات اثاثیه سامانونه او د لیلیی د ضرورت و لټو قی اولابر اتوار پخپله د طب له پوهنځی څخه تهیه او د استفادې د پاره ورکړی شو .

د طب پوهنځی ته چه د تلفون د نشتوالی له کبله می مشکلات در لودل د تلفون یولس لینه دستګاه می و پیرود له چه زړه زړه به په کار ولو پیری له دی امله چه پخوانی بر ښنا دلا براتوار ضروریات نه شو پوره کولی د طب پوهنځی ته د علی آباد له ترانسفار مر څخه د کافی قوی یو نوی لین تیر کړی شو .

هغه مدیریت پدی کال کښی دخپر ونو مدیریت ته د ضرورت په اندازه یو څه زیات د ګسټنر کاغذی ، د اسټنسل رنگک او نور طبیا هتی سامان او پرچون لوازم د بیلو بیلو لا براتوارو د پاره دلا براتوار له یو نیم زر قلمو څخه زیات راز راز درمل اولابر اتوارو ضروری سامانونه چه د ټولو بیه دوه لکه افغانی شوی ده د درملو له عمومی دیو څخه تهیه کړی دی .

دغه شان یوسل او یولس صندوقه سامانونه او درملونه می له امریکه، فرانسې، انګلستان، اتریش او لوید بزا لمان څخه پیرودلی او د پوهنځی لا براتوارو ته می

ور کي يدي دغه رنگه پنځه ترا نسفار مرو نه له در يور يفر بچتور و سره دلا بر ا تو ار
د ضرورت د پاره تهيه کي يدي

د روغتيا د مؤسسو درياست فعاليتونه :

د پوهنتون دروغتيا د مؤسسو درياست د گران هيواد د زده کوونکو او طبيبانو
يوازي کانون دی او په عين زمان کښي دخلکو دروغتيا او سلامتيا د تأمين او معالجه
په لاره کښي د هيواد دروغتيا د يوې ډيرې ستري او مجهزي دستگانه په حيث زيار باسي
د پوهنتون دروغتيا د مؤسسو درياست کلينيکونه او پولی کلينيکونه نه ټولو داخلي
او خارجي ناروغانو ته پرانيستلي دي او په زرگونو ناروغان يې منلي او په
معالجه او تداوي کښي يې زيارونه ايستلي دي .

د پوهنتون دروغتيا د مؤسسو درياست روغتونونه (۷۰۰) فعالی بسترې لري
چه داسی لازمه گڼل شوې ده چه (۵۰۰) بسترې يې د علي آباد روغتونو او (۲۰۰)
بسترې يې د پنجو روغتونو ته تخصیص کړي دي .

۱ : د پوهنتون دروغتيا د مؤسسو درياست د طب د عملي تدريس له نقطې نظره دروغتيا
د وزارت او طب د پوهنځي بوميمی همکار دی او خوبه چه وسه وی زيار باسي
چه پخپلو روغتونو کښي د طب د محصلينو داکترانو او استادانو د پاره ډيره ښه زمينه
برابره کړي .

۲ : د پوهنتون دروغتيا د مؤسسو روغتونونه پخپلو ټولو فني او اداري تشکيلاتو
سره شپه او ورځ هره کړي فعاليت کوي او د هغو دروغتيا په تأمينولو او معالجه کښي
زيار باسي .

د اداري دايرو فعاليتونه :

په ۱۳۴۹ کال کښي يې د مربوطو روغتونو ټولو ضروري او د اړتيا پوره کولو
شيان لکه درملونه غذا وى ، جامي ، رسولو مواد ، طب سامانونه او دروغتونو
او نورو متعلقو دايرو تهيه او د استفادې د پاره ورکي يدي خودروغتيا د مؤسسو درياست
او د مربوطو دايرو دودانيو ، ترميماتو او رنگولو چارې د کابل ولايت د فوايد عامي
مدريت ته سپارلي شوي دي د مصارفو پيسی يې وخت په وخت دروغتيا د مؤسسو درياست
له بودجي څخه د کابل ولايت په حساب تخصیص شوي دي .

دغه راز داسی پوره افنده ازه طبي سامانونه او د درملو نه لکه راز راز آنتي
بيوتیکونه ، سلفاميدونه ، ويتامينونه ، هورمونونه او سيرومونه له اړو پايي او
امريکايي هيوادو څخه چه په ۱۳۴۹ کال کښي پير و دل شوي دي ارسيدلي او څه
نور به يې هم زر به زره راوړسي ، سر بيره پر دغو دوه سوه صندوقه راز راز درملونه
هم له خارج څخه را رسيدلي او د پوهنتون دروغتيا د مؤسسو درياست روغتونو نه
استفاده ورڅخه کوي .

د فني څانگو فعالیتونه :

۱ : د دلی آباد دروغتونو سر طبابت :

د دلی آباد دروغتونو د سر طبابت کلینیکونه د طب په ټولو عصري وسايلو سره مجهز دی هر راز تداوی او جراحی مهم عملیات د افغاني ډاکترانو او استا د نو په واسطه کېږي چه د بسترو شمیر می (۵۰۰) ته رسېږي چه د لازم کولو له مخي داخله جراحی، سترگو، غوږ و او ستوني، جلدی، سناتوریم او عقلي او عصبي سرویسونه ټاکل شوی دی، دغه روغتونونه ډاکسریز او لابراتوار سرویسونه هم لری چه د مریطو سرویسو د ۱۳۴۱ کال فعالیتونه می په لاندې ډول دی :

د دلی آباد دروغتون د ۱۳۴۱ کال د عملیات شویو احصایه :

داخله :	۰۰۰	۰۰۰	۱۷۹۹	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰
جراحی :	۱۲۱۹	۳۸۰	۳۸۱	۱۹۲۹	۳۶۰۳	۸۶
د سترگو :	۴۰۰	۲۲۴	۰۰۰	۵۱۰	۰۰۰	۲
د غوږ و او ستوني :	۴۹۱	۲۷۴	۰۰۰	۶۲۲	۰۰۰	۱۱
عقلي او عصبي :	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۵۰۶	۰۰۰	۱۲
جلدی :	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۳۸۵	۰۰۰	۲
سناتوریم :	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۴۰۳	۴۶۵	۲۶

اکسریز : رادیو گرافي (۲۸۵۵) تنه رادیو سکوپي (۳۸۵) تنه لابراتوارو معاینی (۲۲۲۶۶) تنه .

په ۱۳۴۱ کال کېښی د دلی آباد روغتونو ته د مراجعینو او په هغو کېښی د عملیات شویو په احصایه د دلی آباد په سرویسو کېښی ټول (۶۱۶۴) تنه بستری شوی او (۲۹۸۸) تنه عملیات شوی دی او (۱۷۵۵۶۰) سې سی وینه په عملیات شو و نا روغانو کېښی توزیق شوی ده .

دوهم دېڅو دروغتونو سر طبابت :

دېڅو روغتون لکه د دلی آباد دروغتون په شان داخله، جراحی، د سترگو، غوږ و ستوني، جلدی او عقلي او عصبي سرویسونه لری سر بیره پرهغو نساڼی، و لادی او دکوچنیاو سرویسونه هم لری او د بسترو شمیر می (۲۰۰) دی . دغه ډاکسریز او لابراتوار په سرویس او د وینو د بانگ په دستگاه هم مجهز دی چه د هغو سرویسونو په ۱۳۴۳ کال فعالیتونه په لاندې ډول دی :

داخله :	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۵۵۶	۹	۱	۲۹
جراحی :	۲۲۶	۳۴۴	۱۲۸	۷۱۳	۶۴۹	۲۳	

دسترگو:	۲۲۰	۲۲۰	۰۰۰	۲۹۰	۲۲۰
دغولواو ستونې:	۳۳۷	۴۲۲	۰۰۰	۱۵۰	۴۲۲
عقلی او عصبي:	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۲۱۶
جلدی:	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۴۵۰
همومی کوچنيان:	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۷۷۷
اکسريز:					۱۰۷-۱۲۰

را ديو سکوپی (۱۰۸) تنه، راديو گرافي (۲۳۷۸) تنه، لابرا توو را و معا يني (۷۰۱۰۳) تنه .

به ۱۳۴۱ کال کي د پيچود روغتون سرطيات ته د مرا جمينو د احصايي لنډيز:

قول بستره می شوی کسان (۴۲۰۸) تنه قول عمليات شوی کسان (۲۱۱۸) تنه و يني چه ناروغانو ته ورکي شويدي (۳۱۶۵۰) تنه .

دوينو بانك:

د ۱۳۳۶ کال تر آخرو وختو پوري دوينو بيل بيل گروپونه له خارج څخه تهيې او پيرو دل کېدل خود ۱۳۳۷ کال له اول څخه دواکمنو مقاماتو له خوا دوينو دبانك د سرويس د پيرو دني او نورو لگښتو دپاره يوه پوره بودجه منظوره شو . سر بهر . پرهغو دحيني کسانو د نوع دوستی او فدا کاري به نسبت چه دوينو دبانك په اهميت اود قدر وړ خدمتو باندي پوهيدلي دي هريوه يوه پيچي او يا د خپل بدن يوه وينه دوينو بانك ته اعانه ورکړي ده .

دغه راز حينو مؤسسو او شرکتو هم يوه پيچي دوينو بانك ته اعانه ورکړي دي . چه د هغوی ددغي مادي او معنوی مرستي په اثر به سلگو نو ناروغان عمليات شوی او هغه چه ويني می کمي وي دمرگ له خطر څخه بچ شوی دي اودغه مرسته تر اوسه لا دوام لري او هيله ده چه دوينو دغه اعانه ورکوونکی نور هم زيات شي . د هغو ويتو اندازه چه دوينو دبانك څخه د ناروغانو به مصرف رسيدلي ده (۲۰۷۲۱۰) سي سي ده

د مرکزی سرطيات کتنځي:

د روغتيا د مؤسسو د رياست پولیکلينيکو نه د ښار به مرکز کښي واقع او څو څو سرويسونه لري . مرکزی کتنځي د ناروغانو لومړی مرجع دی لومړی د نارينه او ښځو ناروغان لومړی مرکزی کتنځي ته ورځي اود ناروغې له منځي مربوطه پولیکلينيک ته لپېرل کيږي . د مرکزی کتنځي پولیکلينيکو نه به دوو برخو ويشل شوی چه د ۱۳۴۱ کال فعالیت می به لاندي ډول دی .

به ۱۳۴۱ کال کښي د مرکزی کتنځي پولیکلينيکو د مرا جمينو احصايه .

د سرويس نوم	نارينه	ښځي	نارينه او ښځي بسترې شوی
داخله:	۱۸۴۹۱	۱۹۵۰۹	۱۶۴۶
جراحی:	۶۰۷۵	۴۱۳۵	۵۷۷

د سرويس نوم	نارینه	بښځې	نارینه او بښځې بستري شوي
دستر گو ،	۹۸۷۴	۵۹۵۶	۷۶۰
دغولود او ستونې :	۸۴۴۳	۷۸۴۸	۶۹۴
عقلي او عصبي :	۶۷۴۰	۱۸۷۷	۲۱۸
جلدی :	۶۶۶۸	۶۸۴۱	۳۰۷
نسائي اوولادی :	۰۰۰	۶۱۱۴	۳۰۷
کوچنيان :	۳۶۴۵	۹۸۹۹	۴۶۶
پيچکاري :	۳۶۴۵	۲۱۰۳	۰۰۰
دغابنو:	۶۵۹۰	۷۰۱۰	۰۰۰
پلاستر شوي :	۱۳۴	۸۷	۰۰۰
په برېښنا تداوی شوي :	۴۲۸	۰۰۰	۰۰۰
اکسریزاد یوسکوپي :	۳۲۲	۰۰۰	۲۰۳
یورو لوژی :	۱۶۱۴	۰۰۰	۱۱۰
سنتی وهل :	۰۰۰	۱۵۲۱۷	۰۰۰
سنتول : (ختنه)	۳۷۴	کوچنيان	۰۰۰
لابراتوار :	۰۰۰	۰۰۰	(۹۴۰)

هغه چه درملونه می ولدی دی ... (۸۵۸۹۴) تنه

په ۱۳۴۱ کال کښې دهر کزی کتنځی سرطیابت ته دمراجعینو لنډه احصایه :

- ۱- نارینه . بښځې او کوچنيان (۲۶۹۰۱۵) تنه
- ۲- « « دمرکزی کتنځی په سلسله بستري شوي (۷۵۷۰) تنه
- ۳- هغه چه « « څخه می درملونه ولدی دی (۸۵۸۹۴) تنه

دغه پورته یاد شوي بستري شوي کسان له هغو عاجلو ناروغانو څخه مستثنی دی چه ره ورغ د نادرشاه په روغتونو اود بښځو په روغتون کښې بستري شوي دی .

په ۱۳۴۱ کال کښې دپوهنتون دروغتیا د مؤسسو کلینیکو او پو لیکینیکو ته دمراجعینو او په هغو کښې دبستري شو و او عملیات شو و احصایه :

- ۱- د نادرشاه اودبښځو په روغتونو کښې بستري شوي کسان (۱۰۳۷۲) تنه
- ۲- « « عملیات شوي « « (۵۹۰۶) »
- ۳- « « بانسمان او پلاستر شوي « « (۱۲۳۲۲) »
- ۴- مرکزی کتنځی تنه د نارینه و او بښځو مراجعینو شمیر (۸۶۰۱۵۰۰) »
- ۵- هغه ناروغان چه دمرکزی کتنځی په سلسله دبسترلیک ورکړي شوي دی (۷۵۸۱) تنه
- ۶- هغه اندازه وینی چه د وینو له بانک څخه دناروغانو په مصرف رسید لی دی :
- ۷- هغه ناروغان چه دمرکزی کتنځی له درملتون څخه یې درمل وړی دي (۸۵۸۹۴) تنه

د پوهنځیو دروغتیا د مومسو دریاست درملتونو امریت :

درملونه اوطبی سامانونه د سرو پس د شقو په بیشنهاده سره له خارج څخه تمپه او پیرودل کیږی .

د درملتونو امریت (خلور څانگی) لری چه درملو دیو ، د طبی سامانو د پیو د ذرقی محلولاتو لپرا توار اود تابلیت جوړولو څانگی دی .

په پخوا کلو کښی به دهیواد زیاتې پیسې دروغتونو د ضرورت وړا مپو لی او تابلیتی درملو د پیرو دلو له امله خارج ته لیږل کېدی خواوس د درملو امریت د مربوطو روغتونو د ضرورت په اندازه پوره درملونه د ذرقی محلولاتو په لپرا توار اود تابلیت جوړولو په پخپله څانگه کښی تمپه او دروغتون د ناروغانو استفادی ته یې ورکوی چه د بودجوی اود ناروغانو د تداوی له بابتو یې گټوره نتیجه ور کړه .

د درملتونو د امریت له خوا په جوړو شوو درملو علاوه چه ناروغان استفاده ور څخه کوی یوه اندازه پوره او قیمتی دوا گانی اود شمیکل او کلینیک په تلسگو یې دوا گانی له خارج اود روغتیا د وزارت د درملو له عمومی دیو څخه پیر و دل شوی اود ناروغانو د استفادی د باده ورکې شوی دی .

د میرمنو د روغتون فعالیت :

هغه طبی او معالجوی فعالیتونه چه د ۱۴۳۱ کال د سنبلی د میاشتی د شروع څخه د ۱۳۴۲ کال د جوزا د میاشتی تر پایه پوری په ثابت ډول سرته رسیدلی دی :

د سنبلی د لومړۍ نیټې څخه د ۱۳۴۱ حوت تر پایه پوری

۱- د جراحی په سرویس کی ۳۶۳ تنه شامل شوی ، ۱۱۵ تنه عملیات ، ۳۲۵ تنه بانسمان ، ۷۷ کسه پلستر او منجمله ۱۱ تنه مېه شویدی . ضمناً ۱۷۴ تنه د بستر څخه بهر بانسمان او خپلو کورونو ته بیول شویدی .

۲- د ښځو په سرویس کی :

۷۸۲ تنه په بستر کی شاملې شوی ۲۷۶ تنه عملیات ، ۷۸۲ تنه بانسمان شوی اوله هغو څخه ۲۰۷ تنه مېه شوی او نورې ښې شوی او خپلو کورونو ته تللی دی .

۳- د بسترگو په سرویس کی :

۱۱۰ تنه په بستر کی د اخل شوی او بیرون څخه ۴۵ تنو دروا تلو سره ۲۵۵ تنه عملیات شویدی او صحت می موندلی دی .

۴- د غوږو او ستونی سرویس :

۲۱۱ تنه بستره یی شوی اود بیرون د ۵۲ کسو د مراجعی سره ۲۶۳ تنه عملیات شوی اوله دغه جملی څخه ۲ نفره مېه شوی او نور ښه شوی او کورونو ته تللی دی .

۵- په داخله سرویس کی :

۲۸۸ تنه په بستر کی داخل شوی او معالجي او تداوی څخه وروسته ښه شوی او رخصت شویدی .

- ۶- د عقلي او عصبي په سرویس کې :
 په دغه سرویس کې ۶۱ تنه تداوی او پښه شوي دي .
 ۷- د کوچنیانو په سرویس کې :
 ۳۷۱ تنه تداوی او معالجه شوي دي .
 ۸- په جلدی سرویس کې :
 ۲۲۵ تنه معالجه او تداوی او پانسمان شوي دي او پښه شوي دي .
 ۹- دراد یولوژی سرویس کې :
 ۱۱۹۳ رادیو گراپی شوی او ۵۴۱ تنه رادیو سکوپي شوي دي .
 ۱۰- د دغه روغتون د تجزیې په لابراتوړ کې ۴۴۲۸ عمومي معاینې شوي دي .
نوټ :

۱۱- د هغې وینې اندازه چه د عملیات شوو او نورو مریضانو په مصرف رسیدلې ده یوسلو او یولیترو او ۳۷۵ سی سی وینه ده .

د حمل دلومړۍ څخه د ۱۳۴۳ کال د جوزا تر پایه پوری

- ۱- د جراحی په سرویس کې : ۲۰۸ تنه په بستره کې داخل شوي ۶۱ تنه عملیات ۱۷۴ تنه پانسمان ۵۱ تنه پلستر شوي اوله هغې جملې څخه ۶ تنه مړه شوي دي علاوه پردې ۱۱۰ تنه د بستر له خارج څخه عملیات شوي او خپلو کوروته بیول شوي دي .
 ۲- د ولادې په سرویس کې : ۳۷۶ تنه بستر شوي او ۴۸۰ تنه پانسمان او د هغه جملې څخه ۳ تنه باقی تداوی او د پښه کیدو څخه وروسته رخصت شوي دي .
 ۳- د سترگو په سرویس کې : ۲۶ تنه بستري شوې بدي عموماً عملیات شوي او علاوه پر هغه ۱۲۱ تنه د بستر نه خارج عملیات او تداوی شوي دي .
 ۴- په داخله سرویس کې ۱۲۰ تنه بستري شوي ۲۵ تنه مړه شوي او نور له پښه کیدو څخه وروسته رخصت شوي دي .
 ۵- د غوړو او ستوني په سرویس کې : ۹۹ تنه په بستر کې داخل شوي ۷۳ تنه عملیات او ۸۸ تنه پانسمان شوي دي ، علاوه په دې ۱۵ تنه نور له بستر څخه عملیات او خپلو کوروته ولېل شوي دي .
 ۶- د عقلي او عصبي په سرویس کې : ۴۲ تنه په بستر کې داخل شوي اوله پښه کیدو څخه وروسته رخصت شوي دي .
 ۷- د کوچنیانو په سرویس کې : ۲۵۳ تنه په بستر کې داخل شوي او د معاینې او پښه کیدو څخه وروسته خپلو کوروته رخصت شوي دي .
 ۸- د جلدی په سرویس کې : ۲۸ په بستر کې داخل اوله پانسمان او د معالجه څخه وروسته رخصت شوي دي .
 ۹- د ساری مرضونو په سرویس کې : ۷۵ تنه په بیلو بیلو تنظیمي ساری ناروغیو اخته او بستر شوي ۹ تنه مړه او نور پښه شوي دي .

۱۰- دراديو لوژي سرويس : ۵۲۶ رادنو گرافي او ۲۰۴ راديو سکوپي شويدي
۱۱- ته د تجزيې په لابر اتواو کې ۱۶۵۴ عمومي معابني شويدي

د دواجوړولو پوهنځي د فعاليتو لاپيز

د دواجوړولو پوهنځي :

د دواجوړولو پوهنځي د يوي خوا د تدريسي اولابراتواري فعاليت په نگاه او د بلي خوا د پيش بيني شوو پروژو په ډول د اداري تشکيلاتو په نظرني دخپل انکشاف او تحول په خط سير کې پراخ گامو نه اخستي چه په دغه صورت کېني ويلي شو چه د لومړي ډلي ديپلوم ليسانسه دواسازان وهاندي کول دفرانسوي پوهنتونو او کابل د پوهنتونو او کابل د پوهنتون د فرمسي د پوهنځي ترمنځ د همکاري د قرار د ادلا سميک کرسيدو د تقويي اود يوشمير لابر اتواو نو تکميل د عينو خانگو پراختيا او فعاليتونه چه په دغه موده کېني ئي کړي د نوموړي پوهنځي د يادوني وداستقبال دي .

ټولني ته د لومړي ډلي فارغ التحصيلانو وړاندي کول:

د کابل پوهنتون د دواجوړولو د پوهنځي په تقويه کولو سره وکواي شو چه د ليسانسه د پيل م دواسازانو لومړي ډله د ۱۳۴۱ کال په د لوي کېني ټولني ته وهاندي کړل اود دواسازي د پوهنځي اسيستانو ته د شد يد احتياج په نظر د دواسازي د پوهنځي د لومړي دوري ليسانسه دواسازان بي له عسکري دواسازانو څخه ټول دلاندنيو کرسو د تدريسي هيت د غړو په حيث د پوهيالو په نوم مقرر شول .

د دارود کنترول په برخه کېني د دواسازي د کلينيک په کرسې يوتن، د دواجوړولو د صنعت په برخه کېني د دواسازي کرسې يوتن، د طبي نياتو په کرسې يوتن د شمېک دواسازي په کرسې يوتن، د دواسازي د کيمياوي تحليل د برومتولوژي داغذيي د کنترول په کرسې يوتن د توکسيو لوژي په کرسې يوتن، د ميکرو بيولوژي په کرسې يوتن، د کابل د پوهنتون يوتن .

د کابل د پوهنتون د دواسازي د پوهنځي او د فرانسوي د پوهنتونو ترمنځ د همکاري د قرار د امضا .

د کابل د پوهنتون د دواسازي د پوهنځي او د فرانسوي پوهنتونو ترمنځ د ۱۳۴۲ کال د ۹ نيټه د ۱۹۶۳ عيسوي کال د اپريل په ۳۰ نيټه د علمي همکاري قرار د اد په يوونيتو مادو کېني چه په افغانستان کېني امضا شو هدف او مقصد ئي د مترقيو و مالکو د دواسازي د پوهنځيو په سويه د دواسازي د پوهنځي د سويي معيار او ارتقا په علمي بنيه تقويه کول دي .

تدريسي فعاليتونه

د دواسازي پوهنځي په دغه موده کېني کوشش کړي دي چه خپل مستحضران، تکنيشنو نه اسيستانتونه او نورد کرسو په چوکاټ کېني شامل کړي او په دي هڅه شول چه دخپلو تدريس شوو مضامينو په اندازه د کرسيو شمير په ورو ورو شلو کرسو ته ورسوي .

د دوهم پلان په بېله بودجه کېښي دهری موجوده کرسی د تقویې د پاره په نظر کېښي نیولی شوی چه دهغه دمخې نوموړی کرسی تدریجاً دیوی خوا د پرسونل لرلو په نظر او د بېلی خوا د خپلو مجهزو لابراتوار و د تکمیل په نگاهه بېخپل خط سیر کېښي تحول او انکشاف و کړی نو د ۱۳۴۱ کال په اول کېښي د لابراتوارو د تاسیس مقدماتی کارونه شروع او بدغه موده کېښي د نوموړی پوهنځی ساختمانی کارونه، نل، غزول کاشی کاری او لابراتوارونه تکمیل او په ۱۳۴۲ کال استادانو او محصلانو ته د درسی کال د لومړی سمستر د استفادی په غرض و سپارل شو چه بې له مبالغې نه ویلی شو چه د دوا سازی د پوهنځی لابراتوارونه د نل دوانی د ساختمانی طرز په نظر د کابل د پوهنتون د خوارانو و لابراتوارو څخه گڼل کېږی .

پدی موده کېښي لاندی لابراتوار و نه تکمیل او د محصلانو استفادی ته پرېښودل شوی چه د هرا لابراتوار په باره کېښي لنډه تذکر دادی .

دادوی د کنترول او دوا سازی د کلینک لابراتوار:

دغه لابراتوار چه ۹ کاشی کاری میز و نه لری سر بیره د شاگردانو د علمی درسو نو څخه د علمی تچارو او تشبثاتو څخه هم بکښي کار اخستلی شوی د دغه قو لو میزو نو سره نلونه هم مل دی په نوموړی لابراتوارو کېښي د آب مقطر یوه دستگانه هم احتیاجات رفع کوی او د بېلی خوا د پوهنتون د صحنی موسسو د لابراتوارو سره د ضرورت په وخت کېښي مرسته کولی شی .

سره ددی بیا هم د دغه لابراتوار و د زیاتی توسعی او انکشاف د پاره په دوهم پلان کېښي د لابراتوار پروژة چه ادامه به ومومی د کار لاندی نیولی شوی ده .

د طبی نباتاتو او دهغو د موزیم لابراتوار

د وطن د طبی نباتاتو مطالعه او تصنیف د اقتصادی طبی او دوا سازی د صحنی نگاه له مخی فوق العاده مهم دی نو ددی منظور به اساس د دوا سازی د پوهنځی کرسی چه د نباتاتو د طبی کرسی په نوم بی د لابراتوارو د پروژي ایجاد دمخه شروع شوی و ساختمانی نل غچول او نورو په نگاهه تکمیل او د شاگردانو استفادی ته سپارلی شوی وی دغه لابراتوار په قو لو لابراتواری شرایطو د دازود کنترول او دوا سازی کلینک لابراتوار هم لری، د شاگردانو د تطبیقاتو او مشاهدو د پاره گڼ میکروسکوبی میزونه برابر شوی دی او یو شمیر نوی میکروسکوبونه ددی منظور د پاره خریداری ا شاگردانو ته د استفادی د پاره ورکړی شوی دی ، د طبی نباتاتو موزیم د دغه لابراتوار مل خانگه ده چه په آینده کېښي به په یوه خونه کېښي عمای ورکړی شی، په دغه موزیم کېښي د افغانستان وچ شوی طبی نباتات چه د علمی سیراو گر عیدلو په وخت را قو ل شوی تصنیف او ساتلی شوی او یو شمیر سلاید او نور طبی نباتات د باندنیو هیوادو څخه د مقایسی د پاره بکښي را قو ل شوی دی .

د نباتی پوږو او وچ شوو بوټو او ایشودلو دپاره یوه اندازه بو تلو نه هم ددارو د دپوڅخه اخستی شوی دی او په همدی شان دحینو بوټو دنهالواو اومطالعی دپاره یو شمیر گلدانی اخستی شوی او ددغو کرسی استادانو محصلانو ته ورکړی شوی دی او د دواسازی دپوهنځی په مقابل محمکه دخیابان په ډول جوړه شوی. چه وروسته به د محصلانو د معلوماتو دپاره دطبی بوټو دپوڅخه دباغ په شکل جوړه شی دغه باغ دخیابانو نه دطبی بوټو موزیم هم ددغه لابراتوار مر بوطه ضماین دی نوموړی لابراتوار چه په ۱۳۴۱ کال د لومړی سمستر شاگردانو ته ورکړی شوی دلابراتوار په چوکات کښې دطبی نباتاتو پوږو د میکروسکوپ په واسطه دمحصلانو په ذریعه تشخیص شوی دی دغه نباتات چه مقطر تری واخیستل شی دمحصلانو په ذریعه ترسیم او تشخیص کیږی په دغه لابراتوار کښې د شپيته کسونه تر اویا کسور پوری محصلان مخا بیډلی شی.

د دوا جوړولو د شمیما او کیمیا د تحلیل لابراتوار

دغه لابراتوار هم تکمیل او په ۱۳۴۲ درسی کال د لومړی سمستر شاگردانو ته سپارلی شوی چه د (۳۰) تنو محصلانو څخه تر غلویشو تنو پوری مخای لری دلابراتوار په چوکات کښې سر بیره دغذایی موادو دحتی الامکان کنترول نه دوطن د معدنی او بو مطالعه دحینو او بو نمونی لکه داستالف. دشفا چینو او نورو څخه د علمی سیربه وخت راوړل شوی مطالعه او کومه نتیجه چه تیری اخیستی شوی داده چه شفا دچینی او به هغه تیلو او کنتر کسویل او بوته ورته دی. چه په فرانسه کښې شهرت لری البته داو بو او مخصوصاً دطبی معدنی او بو مطالعه د هیدرولوژی په خانگه کښې چه مضمون ئی دلابراتوار اودهنی د کرسی اود تدریس ایجاد تر نظر لاندی دی و به کتل شی.

د توکسیکولوژی لابراتوار:

دیو خارجی استاد موجودیت ددوایی دتولیا تو او تسمما تو په تشخیص کښې ددریم او خورم ټولگی دعلمی درسو نو د اجرا او دهنو چارو دپرمخ بیولو دپاره دلابراتوار ساختمانی کار تکمیل او د لومړی درسی سمستر محصلانو ته حواله شوی دغه لابراتوار تقریباً ددیرشو کسو محصلانو مخای لری، دپوهنځی دنورو لابراتوارو څخه ئی حتی الامکان دپرمخ تگک او پراختیا وسایل او سامان تهیه او یوه اندازه نور ئی خریداری او دټولو نه لومړی دغه لابراتوار ته ورکړی شوی دی. چه دادی ددغه لابراتوار په چوکات کښې تسممی دوا اود تر یا کود تقلباتو تشخیص شوی دی.

په دغه لاسر کښې دعدلی طب دطب دپوهنځی دادویې ددیپو او پولیسواو نورو خانگوسره به زده پوری مرسته کولی شی.

دعضوی کیمیا لابراتوار:

ددی لابراتوار کار په سلو کښې ۹۰ تکمیل شوی دعلمی درسو نو او حینو

عضوي کيمياوي تجار پو او مشاهد د پاره تری کار اخستل کېږي، د ۱۳۴۲ کال د دوهم سمستر شاگردانو ته سپارل کېږي.

دمیکرو بیولوژی لابراتوار :

دمیکرو بیولوژی لابراتوار چه یوه سلسله نور کوچنی لابراتوارونه ورسره دمیکروسکوب ارسرو لوژی له نظره دمیکرو بود تشخیص او کثیت دوسا بدواو تعقیم د پاره دی د پوزیتول لوژی دیولا براتوار سره تر ساختمان لاندی نیولی شوی کار بی به سلو اتیاسر ته رسیدلی دی

البته د حیاتی کیمیا د لابراتوارو نو د ایجاد د پاره بی د فرمکو د نیامی هیدرولوژی او فوری پروژی دمطالعی لاندی دی چه دکافی اطاقونو لراو په اثر به به مساعدو شرایطو درلودلو سره وروسته عملی اقدامات وشي .

د دواسازی د ادویې توریوم پوهنځی :

د دواسازی د پوهنځی دغوښتنی په ډول د درسی اطاقونو او کنفرانسو دخونو وقلت په وجه د دواسازی د پوهنځی داحتیاجاتو درفع کولو د پاره دکابل د پوهنتون او هوختیف د ساختمانی کمپنی ترمنع قرار داد امضا شوی چه به سلو کثیئی تر شپیتو پوری کار تکمیل شوی دی .

دغه د ادویې توریوم به د سلو ، شپن شلو کسانو گنجایش ولری .

د درسی پروگرام کتلوله مخی

لکه څنگه چه د مخه وویل شو د تدریسی هیئت د اعضاؤ په حیث د دواسازی د لسانسه دیپلوم دلومړی ډلې په مقرریدو سره د پوهنځی درسی پروگرام منظم شکل اختیار کړی دی یوازی د تدریس د ذرات بشه طرز دانجام د پاره د سمسترونو دمضامینو د تقسیم او د ساعتو تعداد او تغییر دمطالعی لاندی نیولی شوی دی لکه چه په ۱۳۴۱ تدریسی کال کښی چه د تخنیک میکرو بیولوژی او عمومی میکرو بیولوژی تخنیک په دریم او څلورم ټولگیو کښی په کلکه لوستل کېدل مگر په ۱۳۴۲ درسی کال کښی به دوه برخووو بشل شوی معنی عمومی میکرو بیولوژی او د تخنیک میکرو بیولوژی په دریم ټولگی کښی او میکرو بیولوژی سیستماتیک د هر میکروب او پرو لوژی د خصوصی مطالعی سره دخلورم ټولگی په درسی پرو گرام کښی دمطالعی مخای ور کړی شوی دی نو په دی وسیله لیسانسه دوا سازان په دغه ساحه کښی په وسیعو معلوماتو لرو سره کولی شی چه میکرو یونه تشخیص کړی . په همدی ډول ئی دنظری درسو نو سره جوخت د مرکز او اطرافو د دولتی او انفرادی موسسو دکتنو څخه ئی سر بیرته تعلیمی تطبیقا تو او علمی سیر ته هم ادا مه ور کړی چه په تعلیمی چوکاټ کښی تری شاگردان استفاده وکولی شی .

په ولاياتو کښی علمی سیر او گر غچیدنه:

د طبی بوټو درازولو او دنبا تانو د طبیعی ودی د طرز مشا هدی او د خلکو سره د تماس اودارو در ملو ته دهغوی دا احتیاسا جا تو ددرک معلو مو لو دپاره دا ډول علمی سیر چه په نظر کښی نیول شوی شاگر دان ور وس ته دخپل علمی سیر دخاتمی نه دخپلو مشاهدو رپوټ دپوهنځی محینو استادانو او شاگر دانو ددغه پرو گرام په اساس د ۱۳۴۲ درسی کال تر منع دلومړی سمستر د امتحان دخاتمی نه وروسته د پنجشیر دده اودهنځی دری بوټی لیدلی او یو تعد اد طبیی بوټی می دخان سره د طبیی بوټو په لایرا تور او موژی م کښی دساتنی او مطالعی دپاره او په دغه باره کښی می رپوټ لیکلی دی.

کتابخانه او خپرونی:

د دوا سازی دپوهنځی کتابخانه دخپل جوړ شوی پرو گرام په ډول خپل انکشاف ته ادامه ور کړی دپوهنتون دکتابخانه دمدیریت له خوا په مختلفو برخو کښی یو شمیر کتابونه پیرو دل او دپوهنځی کتابخانه نی ته لیول شوی او یو شمیر نور کتابونه دپوهنځی له خوا ور کړی شوی دی.

د دوا سازی دپوهنځی دخپرو نو خانگه:

دپوهنځی دخپرونو خانگی دپرانستلو دمودی څخه تر او سه پوری په گسستنر ماشینو او دهغو کاملو شیا نو انگلیسی او پښتو تا یب او نو روما شینو مجزه شوی د تدریسی هیئت د اعضا و څخه یو تن سر بیره پخپل تدریسی مسؤلیت دکتابخانه ی دچارو په ولما ندی یو لو مقرر شوی دی ددغی خانگی دپاره قاپیست او مامور هم استخدام شوی دی.

سره ددی چه دغه خانگی دخپل انکشاف دشرع څخه یو شمیر ډیری داداری او بودجی پاڼی دخپل پوهنځی دچارو داجرا دپاره او څه می دپوهنتون دمرکزاو محینو نورو پوهنځو دپاره په گسستنر چاپ او هم می یوه خپرونه دپوهنځی دمعرفی په نوم نشر او په جدید الشمو لانو ویشلی دی، همدغه رنگه دپوهنځی قول اداری او تدریسی مکتوبو نو قیپ کول دنشرا تو مدیریت په غاړه اخیستی دی نو باید داهم وایو چه ددغی خانگی دانکشاف دپاره په دوهم پلان کښی قاکلی بودجه بیش بینی شوی چه پروژی می تدریجا داجرا لاندی دی.

او په همدی ډول می په تدریسی پروگرام کښی لکه څنگه چه په نظر کی نیولی شوی دغه رنگه کله نا کله دا یجا باتو مطابق پری ژوره کتنه او غور کیری چه نوی نظر به هم پری وشي.

د دوا سازی دپوهنځی کتلاک دپوهنځی دریاست درئیس دپاملرنی لاندی داستادانو قاکلی جرگه کی په واسطه تهیه او که امکان ولری گسستنر او یا به چاپ کړی شی دپوهنځی ددری میاشتنی مجلی دتهپی جرگه کی په (درمل) دمجلی دخپرونو په باره کښی کو بیش وکړی او دتالیف او ترجمی جرگه کی به ددرسی کتابو نو دتهپی دپاره

مطالعه و کړي او د دوا سازۍ د قانون او دوا سازۍ د مسئولیت لایحه به د طبیبانو سره د مساوی همکار غړي په حیث تشریح کړي .

د نشراتو د ځانګړي پر اختیایه هر نظر مخصوصاً د عکس اخستلو ځانګړه به د عکس اخیستلو د پاره کوشش وکړي او هم به علمی ګر محمد نبي او لایبرا توارۍ تحولات لکه څنګه چې په انکشافی بودجه کښي پيش بینی شوی په نظر کښي نیولی شوی دی . او هم د کتا بځانې د پاره په متعددو طریقو د کتا بونو او مجلو برابر ول تر نظر او څیړنې لاندې دی .

د روغتیا د جملیله وزارت د کمپو ډی د پښوونځي سره به د تدریسي چارو د پرمخ تګ او معلم لېږلو په نظر مرسته وکړي او یا به د پښوونځي په پروګرام کښي د دوی د موافقې په ډول تجدید نظر وکړي شی .

دغه کمپو ډران چه د د پیلوم لیسانس د و ا سا زانو آ ینده معا و نان دی پدی باره کښي به د کار د خصوصیاتو سره اشنا او پوه کړي . د دوا سازۍ د پوهنځي لایبرا توار ونه چه د ادویي د کنترول د پاره تهیه شوی او د دارو د تسمما توارو تقلباتو د توریس په هڅه چمتو او حاضر دی د لزو م په وخت کښي به د روغتیا وزارت او نورو ذمه لاته ځانګړو سره مرستا وکړي که څه چه دغه ډول فعالیت په تیرو نهو میاشتنو کښي تر یوی اندازی پوری شروع شوی و . د دوا سازۍ د پوهنځي لیسانس د پیلوم د و ا سا زانو څو تنه د دوا سازۍ دعا لې او اختصاصی تحصیلا تو د پاره د مسا عدت او شرایطو په صورت یوه خارجی هیواد ته استول ئی تر نظر لاندې دی . د بودجی تر ټیږ په نظر چه د ۱۳۴۲ کال په بودجه کښي د لایبرا توار د تدریس او اداری پرسونل انکشاف په نظر کښي نیولی شوی تد ریبجا به تطبیق شی .

د انجنیرۍ د پوهنځي فعالیتونه:

د ۱۳۴۲ تعلیمی کال په شروع کښي د انجنیرۍ پوهنځي د کړه نې د پوهنځي څخه پیل او په مستقل ډول ئې په فعالیت شروع وکړه .

د دغه پوهنځي تړون دوا یومنګک د قییم سره فسخ او د بل قییم سره ئې چه (ای، اف، آی) یعنی د امریکاد تعلیمی مرستی اداره نومبړی رابطه پیدا کړه، پنځه تنه استادان او یو تن د هیئات مشر د نوی قییم له خوا د تعلیمی کمال په شروع کښي کابل ته راغلل او په کار ئې پیل وکړه .

د انجنیرۍ پوهنځي وکړای شول چه د دغو خارجی استادانو په مرسته یونوی پروګرام چه د داخلی او خارجی استادانو له خوا د تیر کمال په آخر کښي جوړ شوی و تطبیق کړي .

د یو ټاکلی پروګرام دلاندې، د انجنیرۍ د پوهنځي شاګردان د کار په نیمایي کښي به انجنیرۍ د برښناد انجنیرۍ او د میخانیک په بیلو برخو وپشل کيږي او د پاتې

یونیم کال په موده کېښی په نوموړو شقونو کېښی دممكن جداواندازی پورې تخصص پیدا کوی .

په نظر کېښی لروچه په نودی راتلونکی وخت کېښی دخپلو خارجی مشاورانو په مرسته او همکاری ددغو هریوشق په داخل کېښی دتخصص نوری برخی بیلگی کړو زموږ په عقیده داسی پروگرام به دگران وطن دتخنیکي او عمرانی پروژو په وړاندی بیولو کېښی زیات او پوره تاثیر لری .

دلومړی محل لپاره مووکړای شول چه خپل دبرېښنا لابر اتوار تشکیل او د ۳ او ۴ ټولگی دشاگردانو داستفادی دپاره دهغوی په اختیار کېښی کپړ دو .
په تیر کال کېښی دبرېښنا اوفزیک دلابراتوار یوه اندازه سامان سپ کال فرمایش ورکړی شویدی هیله لرو چه دغه سامان د سپ کال د دویم سمستر د شروع نه مخکېښی کابل ته راورسپری او په کارو اچول شی .

ددې لپاره چه خپل دبرېښنا او میخانیک لابر اتوارو نه دانجنیرۍ دپوهنځی په نوی عمارت کېښی په اساسی توگه مجهز اوسمبال کړو نوموړو غوښتل چه دتخنیک دوه تنه مشاوران و نیول شی . دغه مشاوران کابل ته رارسیدلی او په خپله دوه هفته بی هستوگنه کېښی بی دخپل ضرورت وهدد سامان لست جوړاوبیا به امریکاته لادشی او ددغه سامان د پیروولو په حقله به امریکا د تعلیمی امداد ادارې ته خپلی نظری وړاندی کړی .
هیله ده چه دغه سامان د ۱۳۴۳ تعلیمی کال د شروع کیدو څخه پخوا کابل ته را ورسپری او نصب شی ، دانجنیرۍ د پوهنځی د تعمیر د ضرورت وهد دبرېښنا سامان به په نودی راتلونکی وخت کېښی فرمایش ورکړل شی .

یوه اندازه قرطاسیه، خومیزونه اود معلم توری تختی چه دوا یو منگک دنیم له خوا فرمایش ورکړل شوی ؤ خوموده وړاندی کابل ته را ورسیدل او دنوی ټیم داستفادی دپاره هغوی ته ورکړ شو .

خودرسی کتابونه چه په لومړی سمستر کېښی په کار ؤ دنوی ټیم له خوا فرمایش او په لږه موده کېښی به کابل ته را ورسپری .

په دویم سمستر کېښی ددغه پوهنځی د تدریسی چارو دپرمخ تگک لپاره ددوه تنو موجوده استادانو نه علاوه چه پاتې کېښی ، نور پنځه تنه استادان او یو تن میخانیک غوښتل شویدی .

دتور په میاشت کېښی میاشتنی کنفرانسونه په دغه پوهنځی کېښی شروع شول، ددغو کنفرانسونو مقصد ددغه پوهنځی او نورو دانجنیرۍ دمسلك د علاقمندانو د معلمینو او شاگردانو دعلمی سوبی لوړول دی، علاوه پردی دنوموړی سوبی دلوړولو دپاره محینې کور سونه هم تشکیل شوی اونور به هم تشکیل شی .

ددغې سلسلی لومړی کورس دمودو دټینگوالی اواستحکام په نامه په دغه سمستر کېښی شروع اودوام لری . ددغه پوهنځی محینې پخوانی معلمان اوفارغ التحصیلان اود

استحکام د پوهنځي دوه تنه استادان په هغه کښي برخه اخلي. دغه کورس او دغه شان ددغي سلسلې نور کورسونه ترهغه پوري چه زمونږ داخلي استادان په اساسي توگه تقويه کيږي د خارجي استادانو له خوا به تدریس شي .

د خپل افغاني تدریسي هیأت د تقوی بی د پاره به نظر کښي لرو چه د سږ کال د لومړي سمستر د پای ته رسیدو نه پس شو تنه استادان او شاگردان د عالی او لوړو تحصیلاتو په غرض امریکانه واستوو .

په تیر کال کښي دانجنیري او کرهڼي پوهنځي د علم او فن په نامه یوه مجله خپره کړه، خود د دوهو پوهنځيو د بیلو والی او جدا کیدو نه وروسته، دانجنیري پوهنځي د پوهنتون ر یاست ته پیشنهاد وکړي چه د صالحه مقاماتو څخه دی د افغان انجنیر به نوم دیوی ملی مجلې دخپرو لو امتیاز واخیستل شي .

ټاکل شویده چه د نوموړي نشریې دکار د طرز او د اساسنامې د ترتیب نه وروسته هغه مجله په خپل وخت خپره شي .

دیوی عرفاني مؤسسې مهم جز متعلمین دی ، او مونږ له دغه اړخ څخه خپل ځان بی نیازه بولو، د پوهنځي د سږ کال د شاگردانو احصایه په لاندې ډول ده،

قولگی	لومړی	دوهم	دریم	څلورم
د شاگردانو شمیر	۱۰۰	۴۴	۴۷	۲۰

مونږ خپله دغه بی نیازی د ثانوی تخنیک مرهون گڼو ځکه چه په سلو کښي د بنجوس نه زیات متعلمین په دغه پوهنځي کښي د ثانوی تخنیک فارغ التحصیلان دی .

په تیر یوه کال کښي داقتصاد پوهنځي:

داقتصاد پوهنځي دخپلو شا گردانو د پاره به تعلیمی ساحه کښي په زده پوري مساعد تدریسي شرایط برابر کړي، دکابل د پوهنتون داقتصاد د پوهنځي په بین المللی معیار د درسی سویی د پالو او لوړولو د پاره بی په زیاته اندازه کوشش کړی دی. داقتصاد پوهنځي ۱۳۴۱ کال په اوایلو کښي د المان د اتحادی جمهوریت دکلمن د اجتماعی او اقتصادی علومو د پوهنځي سره د ښو رو بطو قرارداد امضا کړی دی .

ددغه قرارداد په موجب د المان د ستایلی شوی پوهنځي یوشمیر استادان داقتصاد د پوهنځي د تدریس د پاره کابل ته راغلل، په ۱۳۴۱ کال کښي داقتصاد پوهنځي المانی استادان څلور تنه و. او په ۱۳۴۲ کال کښي یو بل المانی استاد هم کابل ته راغی چه اوس داقتصاد په پوهنځي کښي پنځه کسه څار جی استادان چه دوه تنه ئی پروفیسوران او دري تنه ئی دکتوری ځواندان دی. داقتصاد په پوهنځي کښي د اقتصادی علومو په مختلفو برخو کښي درس ورکوی او سر بیره په دغه المانی

محصلینو د جملی څخه دوه تنه اسپستان د لیسانس په درجه د اقتصاد د پوهنځی د کتابخانې د چارو داسانی او پرمخ تګ په غرض د پورتنی قرار داد له مخی د مریوطو چارو په اجرا مشغول دی، داخلي استادان چه په حاضر وخت کېښی د اقتصاد د پوهنځی په تدریسی چارو مقرر دی، ۲۳ تنه د پوهیالی د علمی رتبی نه د پوهنوال ترتیبی پوری دی.

د محصلانو او محصلینو د پیر نیت :

په ۱۴۱ تدریسی کال کېښی ۷۶ تنه د ښوونځیو محصلانی او محصلین د اقتصاد د پوهنځی په لومړی ټولگی کېښی شامل شول مگر په ۱۳۴۲ کال کېښی د اقتصاد د پوهنځی د لومړی ټولگی د شاملینو شمیر ۱۳۴ تنو ته ورسید چه ۳۸ تنه نئی محصلانی او نور نئی محصلین دی په دی حساب نو د اقتصاد د پوهنځی په یوه تعامی کال کېښی په سلو کېښی ۶۶ تنه شاملین ډیر شوی دی، د شاملینو د شمیر دغه ډیریدل چه د افغانستان اقتصادی انکشاف پخپله دسم علمی بنسټ فنی پرسونل ته نیاز مندی لری د پوی خوا او د بلی خوا د اقتصاد علم چه بشر ته دیو اجتماعی علم په حیث و سایل سپاری او په دغه واسطه انسان کولی شی چه دخپل ژوندون جریان په ښه وچه په زده پوری مستقیما په یوځای تنظیم کړی نو بناه په دغه افغانی عوانان د پورتنیو دوه اصلو په نظر د اقتصادی علم د زده کولو اهمیت ته متوجه شوی دی. د پوهنځی د ورځنی علمی انکشاف د ډیریدو څخه سر پیره د صلاحیت لرونکو مقاماتو د صوابیدو په اثر نئی په دی لار کېښی په زده پوری موثره مرسته کېښی ده.

کتابخانه:

د شاگردانو او نورو پوه کسانو د استفادی د پاره د اقتصاد په پوهنځی کېښی د کتابخانې د تاسیس بناه و نپول شوه.

د ۱۳۴۱ کال یعنی د المان د کلن د پوهنتون سره د قرار داد د لاس لیک کولو تر وخت پوری د اقتصاد پوهنځی پخپله کتابخانه کېښی ټول ۲۹۹۱ ټوکه کېښی بو نه د رول د مگر وروسته له هغه دنو موری قرار داد له مخی یوه ماده د اقتصاد د پوهنځی د کتابخانې سره په مرسته پوری مربوطه وه نو بناه په دغه د کلن د پوهنتون د اجتماعی او اقتصادی علومو د پوهنځی له خزانو په مختلفو ژبو یو شمیر ډیر کتابونه د کابل د پوهنتون اقتصادی پوهنځی ته اهدا شول چه د دغی جملی څخه تراوسه پوری (۲۰۰۰) ټوکه کتابونه کابل ته رارسیدلی دی او د نورو کتابونو د لایبرل ادامه لری چه په دغه لړ کېښی د اقتصاد د پوهنځی کتابخانې ته یو ټول مسلکی روزنامی او مجلی هم را رسیدی وې گرځیدلی، د کتابو د شمیر احصایه چه تراوسه پوری د المان او انکشافی بانک او نورو موسسو نه د اقتصاد پوهنځی ته رارسیدلی په لاندی ټول دی.

۱- د بین المللی بانک د لایبرلو کتابونو شمیر د ری سوه ټوکه.

۲- د پروگرام په اساس د المان نه رالېږلی شوی کتابونه تقریباً د دوه زره ټوکونو نه زیات دی .

۳- د اقتصاد د پوهنځي کتابخانه ته چه کومی مجلی اوروز نامی په مسلسل ډول رسېږی دسل ټوکو مجلو اوروز نامونه می شمیر زیات دی .

سیمینارونه :

د اقتصاد د پوهنځي د سیمینار د پروگرام ترچه دمخه هم تطبیق کیدله مگر په ۱۳۴۲ تدریسی کال کښی ددغه پروگرام د تطبیق طرز دکابل د اقتصاد د پوهنځي د شرایطو او مقتضیاتو په نظر کښی بدلون پیش شو او دمحصلاتو اومحصلینو دپاره د سیمینار د تطبیق برخه داسی په نظر کښی ونیول شوه داصلی اواساسی مضامینو پهخوا کښی زیمینارونه هم چالان شی او په دغو زیمینارونو کښی شاگردانو ته موقع ورکړی شی چه ددرس په وخت کښی که کوم سوالونه می په ذهن کښی پیدا کیږی د مربوط سیمینار په خالی شیبو کښی پخپل منع کښی اویا دخپلو استادانو سره بحث اومفاهمه وکړی او علمی څیړنو خپل محان قانع کړی .

سربیره پردغه د شاگردانو د سیمینارونو سره جوخت د پوهنځي استادانو د پاره دوه نور سیمینارونه په عالی سویه دایر شوی دی چه ددغو سیمینارونو دجملی څخه یو سیمینار په ۱۳۴۱ کال د المانی استادانو د قیوم رئیس پروفیسور دوکتور ویلی کراوس په واسطه اود ملی اقتصاد د پروفیسور دوکتور اسوالدهای و داوسنی اقتصاد د پروفیسور په واسطه عملی کیږی .

ددغو وروستنیو دوه زیمینارونو هدف او مرام دادی چه د اقتصاد پوهنځي استادانو ته موقع ولکړی شی چه د اقتصادی علمی مسایلو په خواوشاه کښی ورسره مضمون خوی اویا دخوارجی استادانو سره په دایمی ډول په تماس کښی وی او په دی ترتیب دمضامین په تدریس کښی پخپل منع کښی هم آهنگی واری .

علمی سیر :

د اقتصاد پوهنځي د ډیرو کلو نو راهیسی داهیواد زراعتی اوصنعتی مرکز وته د سیاحت پروگرام د اجرالاندی نیولی، ددغه پروگرام مقصد دادی چه د یوی خوا د اقتصاد پوهنځي شاگردان اوشاگردانی دخپل هیواد د اقتصادی اوانکشافی پروژو سره عملاً آشنا شی اود بللی خوا د هیواد په زراعتی اواقصادی سیمو گرځیدل اولیدنه کتنه په حقیقت کښی د شاگردانو نظری درسونه عملی شی .

په ۱۳۴۲ کال د اقتصاد د پوهنځي د لومړی ټولگی شاگردانی اوشاگردان چه تراوسه پوری دهامی سیر دپاره پهمان ته تلمی دی او د اقتصاد دی عمومی جغرافیې په مضمون کښی کوم موضوعات په نظری ډول لوستلی د کابل د ښار اوخوا وشا سیمو تر منع کښی دنباتاتو اختلاف په سیمه ایزو برخو کښی د عملی مطالعی او څیړنی لاندی نیولی د

اقتصاد د پوهنځي دغه پروگرامو دمخې په ۱۳۴۲ کال د خپلو لوړو ټولگيو د علمي سپر دپاره د هيواد شمالي برخو د هيلمند او ارغنداو سيمو او د کندهار صنعتي برخو ته وسيع پروگرامونه طرح او تطبيق کړي او په همدغه ډول به د څلورم ټولگي شاگردان په ۱۳۴۲ د هيواد شمالي سيمو سيل وکړي .

میلمانه پروفیسوران :

د کابل د پوهنتون د اقتصاد د پوهنځي او والمان د اتحسا دی جمهوریت د کلن د پوهنتون د اقتصادي او اجتماعي علومو د پوهنځي ترمنځ د قرار داد بطلی له مخې پيش بينی کيږي چه د دواړو پوهنځيو استادان د قرار داد د غبرگي رابطلی به ترڅ کيږي د اموامو موضوع هم د خپل هدف په حيت چه د دغه قرار داد بطلی مرام دی په نظر کيږي و لری او د کابل د اقتصاد د پوهنځي داستادانو او عضلاتو او عصيلينو سويه په بي ه بين المللی سويي ته ورسوي نو د دغه اساس له مخي د کلن پوهنتون په نظر کيږي نيولی چه هر کال د دې پوهنځي داستادانو دپاره د عالی تحصيلاتو يوشمير فيلو شپانو ته تخصیص ورکړي، لکه د ۱۳۴۱ کال په دنيماي کيږي د اقتصاد د پوهنځي څلور تنه استادان د عالی تحصيلاتو په غرض د اتحادي المان جمهوري هيواد ته لاهل او د ۱۳۴۲ کال په آخره نيماي د ۱۹۶۴ نوي عيسوي کال کيږي د اقتصاد د پوهنځي داستادانو دپاره څلور تعليمي بورسونه ورکړي گوی چه ډير زر خپل نفر وټاکي او په ټاکلي موده کيږي و لپيږي د پوهنځي د تدريس پروگرامونو د اصلاح په لپ کيږي د اقتصاد د پوهنځي د اقتصادي څيړني مجله چه پخپل حجم او ظرفيت کيږي دمحصلاتو او محصيلينو په نظري درسونو کيږي د بوي متممی وسيلی په حيت عمده نقش دی په زده پوري افزايش پکيږي راغای ځکه دغی مجلی د لوړو علمي او عمده مضامينو په نشر د اقتصادي پوهنځي محصلاتو او محصيلينو ته ډير لازمه اقتصادي معلومات وهاندي کړي او هغوی ته ي سپاري .

دمحاسبی او داحصايی لابراتوار :

هر کله چه عميق اقتصادي موضوعات د حسابي اعدادو په ارقام او درياضي او هندسي گرافونو په فارمولونو تحليل کيږي نو بناه په دغه نظر په ۱۳۴۱ کال د اقتصاد د پوهنځي دمحاسبی و احصايی لابراتوار چه په مدرنو حسابي ماشينونو مجهز دی پرانستل شو . دمحصلاتو او عصيلينو د استفادي و هواقع شو . يو عصری کانتين پرانستل شو . چه شاگرداني او شاگردان تری د تفریح په وخت استفاده وکړي . نو امید دی د دغه عمارت په جوړیدو سره د کابل د پوهنتون په ساحه کيږي د پوهنځي لوی مشکل ژر رفع شي .

په بين المللی اقتصادي کنفرانسو کيږي د اقتصاد د پوهنځي برخه :

د اقتصاد پوهنځي د بوي عالی موسسی په حيت د هيواد د اقتصادي علومو مطالع خپله وظيفه بولی چه د ټولو بين المللی او ملی اقتصادي مسایلو او برابلمونه په مستقیم

او بيا غير مستقيم ډول دهيواد د اقتصاد سره رابطنه پيدا كوي ورسره آشنا او د ماهيت او جريان غرنګوالي ښه وخت ناوخت د پوهنځي استادانو او محصلينو او محصلينو ته وسپاري .

نو په همدغه اساس د اقتصاد د پوهنځي د غوښتنې او صلاحيت لرونکو مقاماتو د منظور په اثر داسې تجويز وشو چه وروسته له دې به هر بين المللي اقتصادي کنفرانس كښي چه د افغانستان نمايندگان پكښي گډون لري د اقتصاد د پوهنځي نمايند ه هم پكښي د مشاهده په حيط شامل وي . لكه چه د ۱۳۴۲ كال په اول كښي د دغه پوهنځي دوه كسه استادان ښاغلي پوهنمئل محمدعارف غوثي په ژنيو كښي كار او كارگرو په بين المللي كنفرانس كښي گډون كړي او هم ښاغلي پوهنمئل نجيب الله امرخيل د بنكاك د ايكافې د سيمې د احصائيه پوهانو په پنځم كنفرانس كښي شموليت درلود چه په نتيجه كښي يې نوموړي كنفرانس د جرياناتو او كزارشاتو رپوټ او پوهنځي ته وسپاره چه د علاقه مندانو د استفادې وړ و گرځيد .

د زراعت او دوترزري د پوهنځي فعاليتونه :

په ۱۳۴۱ كال چه د منظور شوي بودجې د ترتيب شوي پلان په ډول د دوهم پنځه كلن پلان لومړي كال و . تر كوم محايه پوري ښه امكان درلود . د كرهڼي د بيطاري نوي تاسيس شوي پوهنځي دخپل تاسيس په لومړيو ورځو كښي په ډير زيار او اهتمام سره د اداري دمختملو چارو په پرمخ تسك كښي فعاليت ښودلي دي مگر د بودجوي او اداري تشكيلا تو د توسمي په نظر بيا هم د ۱۳۴۰ كال د فعاليت سره دمقايسي وده نه و . په دغو دواړو موضوعگانو كښي د يادونې وړ كتنه شوي لكه چه پوهنځي په لومړي مرحله كښي د وه تنو په كار لاس پوري كړ چه د هغه راهيسي اوس چه گوري زياتو كم شل تنه ما مورين او پنځه ويشت تنه مستخدمين د چارو په اجرا لگيادي او د دوهم پنځه كلن پلان د پوهنځي د اړتيا و او د نياز مندي له مخي ترتيب او منظور شوي دي چه د دغه منظوري په اړه يې يوه برخه مشكلات رفع شوي دي . د ترانسپورت د استادانو او ماموونو وسايل برابر او تهيه شوي تر كوم محايه پوري ښه امكان درلود د لا براتوار تجهيزات تامين او په زده پوري دي . فرنيچر او د توري نياز مندي ضروري شيان د دغه پوهنځي مربوطه پروژي او لا براتوارونه چه د پوهنځي د محصلانو د تعليمونو په پرمخ تسك كښي مهم نقش لري په لاندې ډول فراهم شوي دي .

لسكه د نباتي مرضونو د مدافعي لا براتوار ، د احصايي او فزيك لا براتوار د جوي آلا تو د توسمي او گرانو مې لا براتوار . كارگاه و شاپ ، د حيواناتو دروزني او دهغو څخه د وديو اخستلو لا براتوار ، د كرهڼي تجربوي بو زغلي مونيډ او غر بېرېم ، گلخانه ، اوسرد خانه ، د حيواناتو او نباتاتو بيا لوزي لا براتوار ، د خوراكې شيانو اوسپو د ساتني او ميوي لا براتوار برابر شوي چه

ددغی جملی څخه د فز يک لا براتوار دمخه هم و، چه یوازی د نقص په لری کولو او جوړولو کښی می لازمه اجرا آت شوی دی د دغولا براتوار و په جمله کښی چه د منظور شوی بودجی درار سیدلی تخصیصی به تناسب د ۱۵ لبراتوارو به شاوخوا و کښی موفقانه پرمخ تسک شوی په همدی ډول محیني نورلا براتوار ونه لکه د نباتی امراضو د مدافعی لبراتوار- د حیواناتو دروزنی او وید یواخستلو لبراتوار او د کرهڼی په یوزغلی برابرولو کښی به زده پوری پیشرفت شوی دی .

د تجربوی فارم فعالیتونه :

د نادر شاه روغتون د صحنی موسسو د ملکیت محمکه د ذراعت د پوهنځی د استفادی په غرض پریشودل شوی دغه محمکی د نادر شاه روغتون د یوال د ننه په باغ کښی دی دوسایلو او کافی پر سونل نه لرلو په علت اوهم د پوهنځی څخه دلری والی په نسبت تری په اسانۍ سره استفاده نشوه کېدی مگر د کرهڼی او انجنیری د پوهنځی د اوسنی تعمیر په مقابله ددغی محمکی یوه شاهه برخه چه دوه کاله د مخه دغه پوهنځی استاذانو ته وسپارله شو چه د تجربوی یوزغلو په امتحان تری استفاده وکړی ددغی محمکی فز یکی وضعیت په ټوله معنی خراب و . مگر اوس می بل ډول وضعیت اختیار کړی، د یو علمی فارم په ډول گریدلی . ددی تیرو دوه کلونو په وروستنی کال کښی د پوهنځی د ریاست د لارښوونی لاندی په ذراعتی فارم کښی لاندی تجربی عملی شوی دی .

د کچالو د ذخیری طریقہ :

په دغه تجربه دوه کاله کار وشو . ددغه کار نه چه کومه نتیجه لاس ته راغلی کاملاً اطمینان بخش .

د ژمینی غنمو تجربہ :

ددی تجربی په فاصله کښی د یوه جریب تخم محمکه د نوستلو د طریقی مقایسه د کتنی لاندی نیوله شوه .

سبز یجات :

دشل ډوله داخلی او خارجی سبز یجاتو په خوا و شاه کښی سبز یجات د محصولینو د تطبیقاتو په سلسله کښی کرلی شوی دی . د مختلفو سرو د تطبیق پروژه .

په دې پروژه کښی درې ډوله مختلفه سره لکه شنه سره، مصنوعی سره او دڅارویو سره د کتنی لاندی نیولی شوی ده .

د جغندر و تجربہ :

په دې تجربی دوه ډوله داخلی او خارجی جغندر و د کتنی لاندی نیولی شوی دی .

د پنبی تجربہ :

په دی تجربی کښی هم دوه ډوله داخلی او خارجی پنبه د کتنی لاندی ده .

د جوارو تجرب به:

دلته به یوه جریب کښې د مختلفو تخمونو په لاس نوستلو طریقه د کیل د مخې د مطالعې لاندې نیولی شویده .

د باتینګرو تجرب به :

دلته خلور ډوله باتینګرو د زیاتو مقایسوي حاصلاتو له مخې د تجربې لاندې دی .

د پالکو تجرب به :

په دغه تجربه کې یوه جریب د تخم د مقدار د هر ډول پالکو د حاصلاتو مقایسه تر مطالعې لاندې ده .

د وړې تجرب به :

دلته هم یو جریب د تخم د مخکې د تجربې لاندې نیولی شوی ده .

د کاهو تجرب به :

د کاهو یو جریب مخکې د وړې او پالکو د مخکې به شان تجربې لاندې ده .

د همیشه شنو ونو بوزغلی :

په دغه بوزغلی کې ممر ریان ناچواو چنار تر کتنې لاندې دی .

په فنی ډول یوه باغچه :

په دې باغچه کې میوه داروونو نهالو نه اېښودل شوی دی چه د هغو څخه د تطبیقاتو په غرض محصلین استفاده کوی .

د کچالو کرهڼه :

د علی آباد د باغ به ننه برخه کې یو جریب مخکې د حاصلاتو د مقایسې د پاره د یوه پوهنځي د فارم د اساسي حاصلاتو فصل دی .

د علم او فن دمجلې دخپرو لو د مدیریت تاسیس :

دوترنرې او کرهڼې د پوهنځي ریاست د گرانو وطن والا د ډیرو علمی معلوماتو د مطالعې او استقامت د پاره او هم ددی کیله چه د پوهنځيو د علمی فعالیتو او نو رو چارو څخه د علم او عرفان علاقمندان ښه خبر شی نو د مجلې دخپرو لو کار ته یې اقدام وکړی په همدغه ملحوظ د پخواني پیش بینی په نظر د صلاحیت لرونکو مقاماتو په منظورۍ د لازمه وسایلو او بودجوي تدارک له مخې د پوهنځي د نشر اتو مدیریت روی کار شو او په فعالیت یې لاس پوری کړ، د علم او عرفان دمجلې ۳ میاشتني مجلې لومړۍ گڼه یې چاپ او د علم او عرفان دمینا نو لوستلو ته وسپارله .

امریکي ته د محصلینو لیږل :

د افغانستان متبوعه حکومت ددی د پاره چه دهیواد په کرهڼه کې به زړه پوری ښایسته علمی تحولات او اصلاحات منع ته راشی نو زراعتی پوهنځي د امریکي دوا یو مننگ د پوهنتون ، سره تخنیکي قرار داد وکړی ، دوا یو مننگ د ټیم علما دخو کالو راهیسي ذراعت او انجنیرۍ د پوهنځي د تدریسي چارو سره تخنیکي مساعدت کوی او د همدغه

قرار داد به اساس هر کال يوشمير افغاني استادان او محصلين دامر يکي د متحد ه اضلاعو وايومننگک او نورو پوهنتونونو د عالي تحصيلاتو د پارو د لېونل کيږي دای - اس - آی دقيم سره انجینري د پوهنځي قرارداد ددی د پاره دی چه به تد ر یسی چارو کښي د محصلينو سويه لوړه اونوی تحول پکښي پیداشي نو د ۱۹۶۳ عیسوی کال د فروری په ۱۴ نیټه متبوعه حکومت دامریکي دای - اس - آی دقيم سره قرار داد امضا کړ، ددغه قرارداد له مخي دنوموړي قيم اعضا کابل ته را ورسيدل او په کارمي شروع وکړه نو دهمدغه ملحوظ له مخي د انجینري او زراعت پوهنځي پيل شو .

د محصلينو علمي سير :

په مختلفو زراعتي او فلاحتي رشتو کښي دزياتو معلوماتو پاره د پوهنځي درياست داستادانو دپاملرني لاندی د پوهنځي محصلين د هيواد په مختلفو برخو کښي د زراعتي پروژو د کتنی او علمي سير د پاره وليږل لکه چه په ۱۳۴۱ کال د کرهڼي څلورم ټولگي په همدغه منظور د حشراتو دراقولو د پاره ددی مضمون د داخلي او خارجي استادانو د نظر لاندی د ننگرهار ولايت ته لاړل چه د ننگرهار د ولايت د محلي حشراتو دراقولو لونه وروسته بيرته کابل ته راستانه شول او په همدی ډول په دغه کال کښي د زراعت څلورم ټولگي د قطغن د ولايت د عمرانی او زراعتي پروژو د کتنی د پاره لاړل او وروسته د هرډول نباتاتو دراقولو لونه بيرته کابل ته راغلل ، په ۱۳۴۱ کال کښي د کرهڼي د دوهم ټولگي محصلين د داخلي او خارجي استادانو تر نظارت لاندی د ننگرهار د ولايت د زراعتي پروژو د کتنی د پاره لاړل او د مشاهدو او څيړنو وروسته کابل ته راستانه شول ، همدغه رنگه په ۱۳۴۱ کال د زراعت څلورم ټولگي د مربوطو استادانو د پاملرني لاندی د ښي دزياتو معلوماتو د پاره د گل بهار د نسا جي د فابريکي د کتنی د پاره لاړل او د معلوماتو داخيستلو نه واپس کابل ته راستانه شول .

نوټ - په ۱۳۴۱ - او ۱۳۴۲ کال کښي د زراعت او بيطارني د پوهنځي د مختلفو ټولگيو محصلين د کابل د ښار خوا او شاسيموته د زراعتي او فلاحتي چارو د کتنی د پاره لېونلي شوي دي .

د تعليم او تربیي د پوهنځي اجراءات :

په ۱۳۴۱ کال کښي د مملکت د دوهم انکشافی پلان د تجویز او د تعليم او تربیي د پوهنځي په نوم يوبل پوهنځي ته د ضرورت د احساس له مخي د پوهنتون درياست په چوکاټ کښي د تعليم او تربیي پوهنځي تاسيس شو :

دغه پوهنځي د ۳۵ تنو زده کوونکو د لرلو سره د ۱۳۴۱ کال د حمل په ۱۵ نیټه په درس شروع وکړه او زده کوونکو دخپلو پوهو استادانو په لارښوونه او مری

سمستر ۴۱ کال د سنډیلې ترمياشتې او بيا يې دويم سمستر ۱۳۴۱ کال تر آخره پورې د کاميابۍ مخ په وړاندې بوتلو .

څرنګه چې د لاس ته راغلو نتيجه څخه څرګندېږي ، داسې تجويز و نيول شو چې د تعليم او تربیې پوهنځی د تعليم او تربیې د هوسسې له چوکاټ څخه بيل او خپل کارونه په مستقل ډول مخ په وړاندې بوزي اولدې کېله وچې دغه پوهنځی په ۱۳۴۲ کال کېنې د تعليم او تربیې له موسسې څخه بيل او د پوهنتون درياست د يو فعال او خپلواک رکن په حيث يې خپل کارونه منظم او تراوسه پورې يې وکړای شو . په ډيره لږه موده کېنې په پوره چټکيا د علمي او درسي مختلفو اړخو نو څخه وهاندې تګ وکړی . د تعليم او تربیې پوهنځی ۴۲ کال له حمل څخه را پدې خوا له پخواني تعمير څخه نوی ځای ته چې د درسي زياتي کوټې لري او اداري او تدریسي د لري کوچ وکړی والېته کله چې د علمي آباد چې په لمن کېنې د کابل پوهنتون سر ته ورسيد د پوهنتون دنورو پوهنځيو سره به يوځای هلته کوچ وکړی .

دغه پوهنځی د پروګرام په جوړولو کېنې د تعليم او تربیې اصلي مفاهيم په نظر کېنې نيول شويدي او درسي کورسونه داسې ترتيب او تنظيم شويدي چې د اوسني اوراتلونکي ژوند سره برابر او موافق وي .

کوم پروګرام چې د دغه پوهنځی د تعليمي کال په شروع کېنې جوړ شوی و په تجربوي ډول تير تيب شوی او يو مقابلي شوی شکل يې درلود ليکن په دې وروستۍ وختو کېنې (۳ مياشتې) د دغه رشتي د مختلفو حياتي اړخونو او دوستۍ ته په نظر کېنې نيول او سره د څار چې او داخلي ماهرانو سره محبري وشوی او په پروګرام نوی نظر وشو او حياتي نکتي او تربیې او تعليمي بارزېننه کورسونه به په هغه کېنې يې ځای کړل شي .

څرنګه چې د تعليم او تربیې د پوهنځی تعليمي هسته او د پوهانو او تعليم يافته زلميانو تربيه چې په مسلکي او تعليمي رشتو کېنې ده نو کوشنې کېنې چې ډير ژر او په لږ وخت کېنې د دغه پوهنځی د انکشاف په لياره کې جدي او مفيد کامونه واخيستل شي او پوهانو د روښانه فکر استادان خدمت ته تيار شي .

په دغه اساس په ۴۲ کال کې يومسلکي ټولګی چې د مرکز او ولا يا ټول له ښوونکو څخه جوړ شوی د تعليم او تربیې د پوهنځی په حوضه کېنې تاسيس او د هغه مسلکي مضامينو تدریس د څارچې او داخلي ماهرانو په وسيله شروع شو .

علاوه پردې تصميم نيول شويدي چې د ادبياتو او ساينس د پوهنځی د زده کوونکو د مسلکي مضامينو تدریس د تعليم او تربیې د پوهنځی په غاړه وي چې البته دغه کار به د تعليمي انکشافی مرامونو په وړاندې بيولو او د خاص او ګډې هم آهنگي په وړوي کار

کولو اود معنوی انسجام په پیدا کولو به د پوهنتون دریا ست ارکان کښې تقو به او وړاندې کوی .

څرنگه چه د دغه پوهنځي مضامین قول مسلکي دی او آ بنده استا دان د مسلکي او او تر بیتی په بیلو بیلو رشتو کی په پوره معلومات مجهز کوی نو له دې کبله به کار دی چه دهغو تدریسی هم د مسلک د ماهرانو او تکړه خلکو چه په درسی بیلو او مختلفو برخو کی اوږده سابقه ولری وشي او بلی خو د درسی پروگرامو نو دورا ندی بیو لو لپاره د یو قوی استاف لرل ضروری دی به دغه اساس ټاکل شویده دري پروفیسران دای آی دی د مرستو له لیاری دکابل د پوهنتون د پاره دغه پوهنځي ته راوړسپړی . باید وویل شي درو حیاتو یو پروفیسر ۱۳۴۲ کال د سرطان دمیاشتی په پای کښې کابل ته رارسیدلی او روحیاتو په تدریس ئی د تعلیم او تربیې په پوهنځي کښې په کار پیل کړیدی .

د دن لپاره چه د تعلیم او تربیې د پوهنځي زده کوونکی دخپل رشتی په آفاقی او عمومی معلوماتو مجهزوی دروغتا یو کورس چه دخلکو د ژوندانه د لومړنیو شرايطو سره زیات او نژدی سرو کار لری د دغه پوهنځي د دوهم کال په دوهم سمسټر کښې هم محای شویدی

د کورن تدبیر د پوهنځي فعالیت :

د تدبیر منزل پوهنځي ، ۱۳۴۱ د حمل په میاشت کښې دکابل د پوهنتون په چوکات کښې دیونوی جوړه شوی پوهنځي په حیث شامل شو . دغه پوهنځي د مسلکي شقوقو او د ژوندانه په ساحه کښې د افغانی بیولو دروزنی او په اجتماعی او اقتصادی ساحو کښې دنننی ژوند اصولو درمزونو سره دهغو د آشنا کولو په منظور منع ته راغلی دی .

د ۱۳۴۱ په لومړی تعلیمي کال کښې یې یوصنف او ۱۸ تنه محصلانی درلودی او کوم مضامین چه تدریس شول هغه عمومی موضوع گسانې لکه ، تاریخ ، دافغان نسان جغرافیه ، روحیات ، د تعلیم او تربیې مبادی ، پښتو ، انګلیسی فارسی ، حفظ الصحه ، بیولوژی ، کیمیاؤ او د دغه پروگرام د فعالیتو مفردات داسی ترتیب شویدی چه قول د اجتماعی او فامیلی ژوندون د مربوطو گټو متضمن دی .

د ۱۳۴۲ په دوهم تعلیمي کال کښې یو بل ټول لیکي هم په دغه پوهنځي کښې زیات شو او دهغو د درسو نو

پرو گرام هم دلومړي کال دلومړي ټولگي په شان دي .
 په دوهم ټولگي کې د اجتماعي اوسيانس دمضامينو څخه علاوه ، دري اختصاصي
 کورسونه دتد بيرمنزل مبادي ، د آرت مبادي اود برين ، گنډلو اود کالو د ترتيب
 صول هم په پرو گرام کښي شامل کړي شول .
 د آرت دمبادي اود برين گنډلو اود کالو د ترتيب داصولو کورسونه به په دي
 نودي وختو کښي دمربوط متخصصينو له خوا شروع شي .

هيله ده د ۴۲ کال د سنډېلي ترمياشتمې پوري دتد بيرمنزل په پوهنځي کې يوه کتبا بخانه
 هم جوړه شي چه په هغې کښي محصلانې وکړاي شي دتد بير منزل دا اختصاصي کتبا بو نو
 اد دکتلا کونو دمجلو څخه گټه واخلي . دغه شان يوه داسې نشر يه ولري چه په هغې کښي
 په دغه لپاره کې دمختلفو اومتنوعو چنپو څخه دمحصلانو اود وطن د نورو خو بندو
 پوهنمايي کښي خدمت وکړي شي .

په نظر کښي دي چه عجلتاً يود پښلنځي او گنډلو لار اتوار په پوهنځي کښي ترتيب
 شي چه محصلانې وکړاي شي هلته خپل تطبيقاتي کارونه اجرا کړي ، دهغو دسا مان
 اولو ازمو دتدارک اواتباع په باره کښي اقدام شوي دي ، علاوه په دي دتد بدير منزل
 په رشتو کښي دوه افغانې پيغلې دمخصص لپاره خارج ته استول شوي دي او په نظر کښي
 دي چه درغه پوهنځي دمربوط محصلانو څخه يودوه پيغلې نوري هم عجلتاً ددغه مقصد
 د پاره خارج ته واستول شي .

«پای»

(د ۲۶۴ مخ پاڼې)

اود وایرو د احتیاج لرلو په نظر دهغوی دغو پښتنی په نتیجه کښې به ۱۳۳۷ کال کښې ددغی خانگی په چالانولو موفق شو ددغی خانگی وظیفه لکه څنګه یی چه دنوم څخه معلومیږی دهیواد دهوایی حالاتو اواقلمی وضع دمشاهدو تحقیق او کتنه چه دهیواد په مرکز او ولاياتو کښې کیږی اقلیمی نتیجی لاس ته راوړی اودیملاقه د وایرو ته یی سپاری. همدارازدغه څانګه په دې هم موفق شوله دقولو را رسیدلو مشاهدو عمومی اجمال په منځنی ارزښت و سنجوی اودهوا بیژان دوی دوی نثری یا بولتن په ډول چاپ او خپور کړی. دغه خپرونه چه دهیواد پاسنیو حالاتو اواقعاتو اودقرو مشاهدو شوو هوایی عناصرو دافغانی قیسنو نومنځنی ارزښت دا کثرو خارجی اوداخی دوايرو اوموسو ددلچسپی وه واقع شوی دې چه په داخلي کښې ددغی نشر بی نسخی دملکی هوایی ریاست له خوا دقوائد عامی وزارت، دکرهڼی وزارت، دروغتیا وزارت - دپلان وزارت - دهلند دناوی د پروژی ریاست، دگرځندوی ریاست، دترانسپورت ریاست - آریانا هوایی شرکت اوداد بیاتو پوهنځی ته لیږل کیږی اوهم په باندنیو ملکوکښې ۲۶ مختلفو هیوادو ته دهوایی حالاتو بولتنونه مبادله کیږی.

په دغه څانګه کښې سر بیره د پورتنی خپرونی څخه د باد، حرارت واورښت اوفشار اودتحول درجه اونور گرافونه ترتیبیږی او په دې وخت کښې دمحینو یسنو څخه دپنځه کلن اولس کلن نور مال حال په برابرولو اوتهی باندی موفق شویدی. دهری رود اومرغاب سیمی ته دهوایی حالاتو اودا بودیست هیدری متریک دپیمانی بیژان دود قیسنو نو دلکولو دتاسیس دمحل قاکلو دباره دافغان اوشوروی اتحاد دلیږل شوو هیئتو دسروی نتیجی .

د ۱۹۶۲ عیسوی کال دجنوری د۳ نیټی دافغانستان دشاهی دولت اوشوروی اتحاد دحکومت ترمنځ دهیدرو لوژی په سیمی کښې دقنی مرستی دپروتوکول په اساس چه شوروی حکومت ددوهم درجه هوا بیژان دلو ۳-۱۴ قیسنو نو تاسیس دهغه داوبو پیمانی هیدری متریک لومسپی درجه دوه دستګاه دهغه دتیلفونی دستګاه سره چه دمشاهدو څخه یی دجان پینو داستفادی دباره دهری رود اومرغاب په سیمو کښې وکړی تمه دلمخی ذکر شوی پروتوکول د۳۳ مادی په نظر دملکی هوایی ریاست اوشوروی دهیدرومترولوژی دریاست له خوا دهوا او اوبو بیژان دلو دافغانی اوشوروی دساختمانی متخصصینو په ګډون دهری رود اومرغاب دسیمی دنظریی اومطالعی دپاره وټاکل شو اودهوا بیژان دلو دیوه دوه تیسندو تاسیس دقاکلو په مناسبت چه په عین وخت کښې دبحر دسطح نه په ۲۰۰ - ۳۵۰۰ متره ارتفاع کښې دحرکت لار په ۵ - ۱۰ کیلومتره اوزدو کښې دسرچشمو په خوا دواوری داندازی معلومول په ټاکلی محل کښې دسیندو نودسیمو په منځنی اوبورتنی برخه کښې دواوری داریت په مقصد ۳ - ۴ داندازی دملو ماتو دهری رود اومرغاب دسیندونو په خوا و شاسیمو کښې داوبو د

پیمانی د هیدرو متریک بست دستگناه په ټاکلو محابو کېنې نصب کېږي او د استوګنې دغه ویرنو د ساختمان او د هوا او اوبو پیژاندلو دمر بوطه ټیسنو د کار آمد دپاره محکمه انتخاب کړي چه دواوری د حرکت په وخت د لزوم په صورت کېنې پناه گاوي دکابل نه یی د ۱۹۶۲ع کال د اکتوبر په لوه وی نیټه د ۱۳۴۱ کال د میزان په ۹ نلار یغی د پامیانو پندامیر، پنجاو، لعل سرچنگل دلاری څخه د هر یرو داو مر غاب سیمو ته وڅو مخیدل لومړی یی د هزاره جات او لعل سر چنگل د سیمو مرتفع سطح چه د هر یرو د اود مر غاب یخینو معاو نورود خانوسر چشمی دی د هوا پیژاندلو او په جغرافیایي ساختمان کېنې ددغی سیمی دارتفاع پر احوالی دواوزو د ذخیرې په نظر په مفصل ډول وکتل د هوا پیژاندلو د ټیسن د محای ټاکلو او د لعل دکلی شاوخوا ته داو رښت او واورې داندازی د معلوماتو نه وروسته د چچران د سیمی په طرف وړاندی ولاړه د هر یرو او مر غاب د سیندو په سیمو کېنې د فیروز کوه اوسیهام کو د سیمو او کلو او جغرافیایي ساختمان پراحوالی د سیمی د جریان اولمد بل او باران د هوا پیژاندلو له مخی ددغو سیمو سنجش وکړ او د سیندو نو داو بو او واورې د ذخیرې راغونډ کېږي معلومات ملاحظه او مطالعه وکړ چه په نتیجه کېنې یی د هوا پیژاندلو او اوبو پیمایی ټیسنو د تاسیس دپاره لاندی محابونه تعین او پیشنهاد کړل.

(۱) د هوا پیژاندلو د ټیسنو د تاسیس محای.

الف- دلال کلی ته نودی د دریاب د سطح څخه دلال د سیند په ۱۰-۱۲ کیلو مترې کېنې داو رښت د مقدار داندازی درې نقطی او په لسو مختلفو برخو کېنې د پرو فیل دوه خطونه په (۳۰۰۰) متره لوړوالی کېنې.

ب- د سپین غره- هر یرو داو مر غاب د سیند په سیمو کېنې داو بو د ویشلو ورڅ ته نودی د غلمین د سیند په دوه لارې کېنې د دریاب د سطح څخه دواورې داندازی د معلومو لو دوه خطونه (۲۶۰۰-۲۷۰۰) په متره .

ج- د هر یرو د سیند د کینی خوا معاو نورود څخه یوه رود ته نودی په لوی بدیخ خوا د شهرک په ولسی سیمه کېنې د هیدرو متریک د دستگناه دودولو پیشنهاد هم شویدی

(د) د سفید کوه په شمالي خوا د مر غاب د سیند په سیمه کېنې د گیلاک دکوئل او د تاوت د سیمی ترمنځ د دریاب د سطح نه (۱۶۰۰-۱۶۰۰) متره .

د هوا پیژاندلو د پورتنیو تاسیساتو څخه علاوه چه د شوروی اتحاد په مرسته به تاسیس او چالان شی دلاند نیو تاسیساتو د هیدرو میترو لوژی د شیکگی د بشپړولو دپاره د هر یرو داو مر غاب د سیمو نه د زیاتی استفادې له کبله داو بو د بند تاسیس دکتنی دپاره لپز لې شوی هیئتونه پیشنهاد وکړې چه دملگی هوایی ریاست تاسیسات پخپلو آبنده پلانو کېنې ونیسی .

الف- دملګرو ملتو دیوه زراعتی فارم د هیدرو متریک د دستگناه خواته په چچران

کېنې د هر یرو د سیند په سیمه کېنې د هوا پیژاندلو یوه ټیسن د تاسیس په ددغی سیمی د هیدرو میترو لوژی د بست د بشپړولو سره مرسته وکړی:

ب. داوبی به زرغونه او ودانه سیمه کښې چه دهرات دخلکو دسیل او دمی های دی په دغه های د هوا پیژندلو دیوه قیسن تاسیس به دهغه های دزراعتی چارو او زور و کارونوسره ښه مرسته وکړی.

ج. دمرغاب دسیند د کورپی په سیمه کښې چه دمرغاب دسیند په او بو راډولو کښې یوه فعاله سیمه ده او دمرغاب دسیند معاون رودونه دهمدغی سیمی نه تیر یږي لپه لوی شوی هیئت کتلی ده

دهریرود په سیمه د هیدرو متریک د دستگه د تاسیس په باره کښې چه داوبو پیمایی دخلورو دستگاوو محل دجهانی زراعت دخو راکي موادو دسازمان د هیئت له خوا دخیښی او کتنی په ترخ کښې د هریرود په غاړه دیوه قیسن د تاسیس د باره دغه های دآلاتو د نصب او ددقلو د باره خورا مناسب کتلی د هریرود سیمه بی د هیدرو لوژی وضعیت په لیدلو او مشاهدو کښې خورا گټوره ښودلی سر بیره پردغو دخلورو نقطو بی داوبو پیمایی دآلاتو نصب په لاندنیو هایو کښې پیشنهاد کړیدی.

الف. دهریرود دسیند درودخانو دیو های کیدلو های دشیخی دکلی خواته شینه او سرچنگل سیند ددریاب د سطح نه (۲۴۰۰) متر لوړدی .

ب. دآهنگرانو کلاته نژدی دایشیلان په نوم دهریرود دکیفی خوا ښاخ (۲۶۰۰) متره لوړدی داوریبت اندازه او دواوری تقسیم او دحرارت ددرجی شرایطو مشاهداتو دایشکاره کړیده چه د تاسیساتو تکمیل به ددغی سیمی دودانی اوزراعت سره به زړه پورې خدمت اوزیا ته مرسته وکړی.

دمرغاب دسیند او دهغه معاون نیو رودونو په سیمو کښې د هیدرو متریک دمختلفو پستونو تاسیس په لاندنیو هایو کښې پیشنهاد شویدی.

الف. دمرغاب دسیند دسیمی د نیاز خان په کلی کښې د هیدرو متریک لومړی درجه پست د هوا او بو پیواندلو د هیدرو میتر لوژی یو پشیق قیسن به په دغه سیمه کښې چوډ او تاسیس شی .

ب. کورپی کلی دمرغاب دسیند دپاسه داوبو درابولو فعال و رځ دی .

ج. دگلدری کلی ته نژدی دمرغاب دسیند ښاخ غلمین سیند چه په منی کښې ددغی چری او بڼه لهری وی دسنجش له مخی تقریباً دمرغاب دسیند پنجمه برخه گڼل کیږی .

(۱) دکرهڼی او او بو لگولو چارې .

دمشاهداتو له مخی داوریبت، واوری د اندازی او د وارو ویلی کیدلو او نورو هیدرو لوژی پیشگویی څخه حاصل شوی معلومات به دهریرود او مرغاب دسیند ونو داوبو څیریدلو اولریدلو څیر نه ممکن کږی خصوصاً دهریرود دسیند په داستقا دی دباره داوبو لگولو به چارو کښې چه دغه سیند په افغانستان کښې سیند دانه پېږی .

دهيواد په اقتصاد کښې لوی اهميت لري، ددغې سيمې مساحت (۷۰۶۰۰) کيلو متره مربع څمکه ۵۷۰ کيلو متره اوږدوالي لري .

۲ - دفورکاست له مخې دهوانوردۍ او هوايي اوضاع چاري .
څنگه چه دهيواد په مرکزي او کوهستاني برخو کښې دهوا پيژندلو دمجهزو ځيستو تاسيسول دملکي هوايي رياست په آينده پلانونو کښې تر نظر لاندې دي او تراوسه پوري په مرکزي سيمو او لوږو کوهستاني برخو کښې دهوا پيژندلو کوم ځيستن نه دي تاسيس شوي دهيواد دمرکزي غرونو او لوږو برخو دکتلو اوملاحظي په نظر دهوايي حالاتو او جوی اختلال دحرکت په خط سیر کښې تغيير چه حتی ددغه اختلال په کمزوري او زور کښې بي تاثيره نه وي دلعل او غلښت - شهرک وقادس دځيستونو چالانول چه دهيواد په لوږو مرکزي او کوهستاني برخو کښې ديوبل نه ليري واقم دي دهيواد دهوا پيژندلو دځيستو دشبکي دکتميل سره لويه مرسته کوي د هريوه ځيستن مشاهدې ددغو سيمو دمختلفو جغرافيايي سيمو په ساختمان باندې دلويديز او شمال لويديز ساکلو نو تائيرات ثابت کېږي او همدغه رنګه به ددغو سيمو دمحلې هوا او هوايي حالاتو په شرايطو رڼا واچوي او بالذو به به دپيشکويي دنقشو په برابرولو کښې په زده پوري مرسته وکړي اودجوي حالاتو دپيشکويي صحت اوسمون ته ثابت تاثير وېښي .

دشووني اوروژني چاري:

دفتي کسانو د برابرولو په باره کښې په سمه سټي ډول متعلمين د روزني لاندې ونيول شو په لږه موده کښې بي فني کورسونه ولوستل چه دهوانوردۍ او هوا پيژندلو په ټاکلو دشتو کښې به فعاليت لاس پوري کېږي نو تعليمي پروگرام هم په داسې ډول ترتيب شو چه يوم معلم په عين حال دهوانوردۍ او هوا پيژاندلو ددوه دري شقو قوسره آشناسي او په سمه سټي مرحله کښې ددغې دستګاه اهدتيالڼ څه کمه کېږي ملکي هوايي رياست دکابل او قندهار په دوه اساسي محايو کښې داساسي کورسونو په تاسيس لاس پوري کې چه تعليمي جريان اوداحتياج ولد فني شقو چه متعلمينو طي کېږي په لاندې ډول څپيل کېږي .

کابل:

کابل چه دهيواد داساسي تعليم اوروژني مرکز دی په درسي محايو دارالامان يکه توت اودملکي هوايي رياست دخواجه رواش په تربیوي مرکز کښې کورسونه پرانستل شو .

سربيره دپورتنيو کورسو څخه دکابل دملکي هوايي رياست په تربیوي مرکز کښې په عالی سويه نوراختصاصي اوفني کورسونه لکه د راډيو ميخا نيکي کورس دمخبري کورس دډيزل او پترولو دډيزل کورس دايرشول .

دکندهاردهوانوردۍ کورس:

سره له دي دهوا پيژاندلو دموسسي په ابتداي تشکيل کښې دمرکز اوکندهار او

په نورو هڅو او د قيسنو چاري د يوشمير هندي کارکنانو په واسطه اجرا کيد لي مگر څنگه چه لازم او ضروري و چه آينده د هواپيوندلو فعاليتونه د پوهو افغاني هو ا نانو په ذهنی او فکری نيرومتکي وی نولو مړی لخل چه کوم موثر او جدی اقدام بايد د هوا پيوندلو د انکشاف په لار کښي وشي هغه په مختلفي سوی د افغاني کسانو ر وزل و چه له نيکه مرغه د پوهنی د جليله وزارت او د جهاني سازمان د هواپيوندلو د متخصصينو په مرسته او همکارۍ دملکي هوايي رياست کارکنانو و کولي شو چه د تخنيکی او فنی کورسونو په ذريعه يوشمير فنی کسان په يوازنيو سويو په مختلفو شقو و کښي لسانسي او د بکلور يا د لسم ټولگي د فارغ التحصيلانو په شان وروزی او د جوی اوضاعو په حالاتو او پورتني هوا په مشاهدو تخنيکي مخابره او فور د کاسترو په مربوط چا ر و کښي تری کار واخلي، نو د ادی په مختلفو شقو و کښي دروزل شوو فنی افرادو چاری په لاندی ټول رواندی کوو .

الف: د مشاهداتو کورس :

تر هغه هڅو په پوری چه د هواپيوندلو د ټولو کارونو او قعا ليتو مؤثق او منظم اساسي تشکيل جوی مشاهدی دی. نو بنا په دی د قيسنو او حتی د سروی د دستگا و د تاسيس د منځه د هوا پيوندلو کورسونه د اير او پرانستل شو . د کورسونو د داندو دوروشاگردانو دستاژ دوری مشاهدی هم طی کړي چه په رسمي ټول د فنی مامورينو په چوکا ت کښي منظر د او په قيسنو مقرر شول :

ب: د پايلوت بالون اوراديو ساند کورس :

د پورتني هوا د مشاهدو په رشته کښي فنی افرادو در و زلو د پاره د مشاهدی د کورس د (۷) تنو فارغ التحصيلانو په گډون چه د هوا پيوندلو په دستگا ه کښي یی هر کاله د جوی اوضاعو وظيفه عملا اجرا کړی دراديو ساند او پايلوت بالون کورس شروع شو .

دستاژ دوری په شمول د دغه کورس د متعلمينو د خارجي متخصصينو تر نظر لاندی په درسونو لاس پوری کړی. د ټاکلي دوری د تکميل نه وروسته خلور تنه متعلمين دراديو ساند په رشته کښي او (۳) تنو نورو دکابل د هوايي هيډان د پايلوت بالون په رشتو کښي په کار لاس پوری کړ چه هوا بازان او فور کا ستران دهقوی د نتايجو نه استفاده کوی .

ج- د تخنيک کورس :

په هواپيوندلو د تخنيک په رشته کښي د آلاتو اود آلاتو د ترميم لوڅولو مقايسي او په قيسنو کښي د آلاتو د نصب ، زده کولو او فنی استفادی د پاره د لا يقو او فنی تخنيکران درلودل هم يو ضروری امر گڼل کيده نو ځکه د مشاهداتو د کورسونو د تدبير او د قيسنو اود سناؤ د تاسيس سره د هوا پيوندلو د يو تخنيک د کورس د ايرولو هم چه د تخنيک د ښوونځي (۷) تنه فارغ التحصيلان د متخصصينو تر تربوي لاندی

و نیول شی او دملکی هوایی و کولی شی چه دقا کلمی دوری د تکمیل نه وروسته دقیقه سئو او دستگاؤ په درولو او نورو تخنیکي مسایلو کښې تری کارو اخلی .

ه - دجوی اوضاعو د فور کاست د پيشگويي کورس :

څنگه چه د فور کاست وظيفه دهوا پيژندلو - فزيک - اورياضی په رشتو کښې يوه لوړه علمی سويه په کارده نو بنا په دی د علومو د پوهنځي د فارغ التحصيلانو څخه په فور کاستونو کښې استفاد ه وشوه مگر اوس چه د افغانی فور کاسترانو تعداد ډير لږ دی نو بنا په دی دملکی هوایی ریاست د علومو په پوهنځي کښې دهوا پيژندلو د يوی څانگي پرانستل ، د پوهنې د جليله وزارت د همکارۍ وغوښتله چه له نيکه مرغه د کابل د پوهنتون د ریاست په موافقه د علومو په پوهنځي کښې دهوا پيژندلو يوه اختصاصی څانگه پرانستل شوه په لومړي کال کښې (۷) تنه اوور وسته له هغه په ۱۳۴۱ کال (۶) تنه محصلان پکښې شامل شول چه د علومو په پوهنځي کښې د خارجي او د داخلي متخصصينو تر نظر لاندی یی په موفقیت سره درسونه دوام لری . او سر بيره په دغه دهوا پيژندلو په مختلفو شقو کښې (۷) تنه چه د مشرقیو هیوادو ته لېږلی شوی و برسالی بيرته راغلی او هم شپږ کسه نور په دغه رشته کښې په خارجي هیوادو کښې په درسو لوستل لگیا دی .

خارج ته د فني مامورينو لېږل :

په بين المللی مرستو او بادریاست د مصارفو نه په استفادی کولو سره يوشپږ اشخاص چه د عالی تحصیلاتو د زده کړی د پاره خارج ته لېږلی شوی و بريالی وطن ته راغلی اوس د ریاست په څانگو کښې داخل او په خدمت لگيادی او جيفنی لا تراوسه پوری په خپلو زده کړو مصروف دی .

(پای)

د آريانا افغان هوايي

شرکت تشکیل

رئيس	»	ښاغلی فیض محمد احمدزی
اداري مرستيال (۱)	»	د ابرت بلیک
د لیکنو مدیر	»	محمد اسلم
د مامو ریڼو مدیر	»	علی محمد لویناب
د محاسباتو کنترولر	»	فریزل
د ښوونې او روزنې مدیر	»
د هوايي عملیاتو مدیر	»	والس
د دگرونو د عملیاتو مدیر	»	عبدالرحیم سدوزی
د خرڅولو او ترافیک مدیر	»	گرني

په باند نیو هیواد او په هیواد کښی د آریانا افغان هوايي شرکت د مامورینو او مستخدمینو شمیر (۷۰۰) تنه دی .

(۱) له دی کبله چه د پان امریکن د حمل او نقل فضایی شرکت د آریانا په افغان هوايي شرکت کښی په ۱۰۰ کښی ۴۹ سهم لری نو د آریانا افغان هوايي شرکت مرستيال ټول وخت د هغه امریکایی شرکت له غړو و څخه یو تن په دی کار کښی موظف کیږی . د دغه شرکت د اساسنامی د «۲۲» مادې له مخی د آریانا افغان هوايي شرکت مدیره هیأت د مالیې د وزارت د نماینده او دملکی هوايي ریاست د هوانور دی د لوی مدیر په گډون د شرکت د موسساتو د عمومی ټولی له پنځه تنه انتخابی نماینده گانو څخه مرکب دی چه لږترلږه په میاشت کښی یو ځل د شرکت په ودانی کښی راغونډ کیږی او د عامل هیأت او یاد نظارد هیأت درئيس پيشنهادونه گوری او دهغوی په بساره کښی تصویبونه کوی .

د آریانا افغان هوايي شرکت

لنډگزارشات

سمدستی د آریانا افغان هوايي شرکت دوه الوتکی لری چه یوه بی دی سی ۶ او بله بی دی سی ۴ ډوله دی او څلور دانې دی سی ۳ ډوله الوتکی هم لری او سربیره پر دی څو دانې تمپرنی الوتکی نوری هم لری چه بیلوتان پکښی روزی او ددوی دروزنی لپاره دی .

آریانا افغان هوايي شرکت په نظر کښی لری چه دوه دانې کانویر ۴۴۰ ډوله الوتکی وپیری او په دی ترتیب به آریانا ددی قدرت مونده کږی چه څپله فرانکفورت شبکه چه د الوتکو د کمبو د له امله بی ځنډولی ده ددوهم ځل لپاره په کار اچولی او پورته کابل د اروپا د مرکزونو سره وصل کږی .

د نودی سی ۶ بی د الوتکو په دارسیدو سره به آریانا منظم سرویسونه د کابل ډبلی - کابل چه سمدستی ددی سی ۳ الوتکو په واسطه صورت نیسی او عملی کینی دی ددی سی ۶ بی په الوتکو به بدل شی . اوددی لپاری څخه به هم د تیزوالی او هم د مسافرو دارامی په لحاظ زیاتی آسانتیاوی برابری کپی . او د کانویر ۴۴۰ ډوله الوتکو په کار اچولو سره سره به د افغانستان داخلی سفرونه هم په بڼه او اسانه طریقته صورت نیسی او ډبلی خو به د افغانستان په داخلی تجارت کینی هم آسانتیاوی برابری شی .

د آریانا افغان هوایی شرکت وکولای شو چه د ډیر لنډ وخت په موده کینی به داسی حال کینی چه د شرکت ټول کالنی هواید په ۱۳۳۴ کال (۳۰) ملیونو افغانیوته رسیدل په ۱۳۳۵ کال کینی بی (۳۵) ملیونورو په ۳۶ کال کینی بی (۷۰) ملیونورو په ۳۷ کال کینی بی ۷۷ ملیونو روپه په ۳۸ کال کینی (۸۱) ملیونو روپه په ۳۹ کال کینی بی ۸۵ ملیونو روپه په ۴۰ کال کینی بی ۱۴۸ ملیونو او په ۴۱ کال د احواید (۱۵۴) ملیونو افغانیوته ورسوی .

ددی لپاره چه د دغې موسسی د ۱۳۴۱ کال د مختلفو احصایی چه کیدلی شی ددی له مخی د الوتنو ساعتونه او د حمل او نقل اندازه اوددی موسسی د الوتکو په وسیله د مسافرو شمیر معلوم به لاندی ډول وضاحت مومی او هم ددی لپاره چه وکولی شی چه د ۱۳۴۰ کال په نسبت په ۱۳۴۱ زیاتوالی هم یقینی شی د ۱۳۴۰ کال احصایی هم توپور او علاوه پردی باید یادونه وکپی و چه د آریانا افغان هوایی شرکت د تاسیس د شروع د نېټی څخه د ۱۳۳۳ کال د حوت په میاشتی کینی شوی دی د ۱۳۴۱ کال دمیزان د میاشتی پوری بی د (۴۱) ملیونو افغانیو په اندازه خالصه گټه کپی ده چه د اکار په خپل ذات کینی د شرکت مالی او انکشافی بنیاد ورځ په ورځ محکموی .

ادل : د ۱۳۴۰ کال مختلفی احصایی :

الف : د الوتنو ساعتونه - ۸۴۶۹ ساعته .

ب : په یوی کیلومتری کینی د مسافرو اندازه - ۳۵۵۹۶۳۳۹ کیلومتره .

ج : د تجارتی مالونو اندازه - ۶۰۲۴۸۹۹ ټنه کیلومتره .

نوت : ټن کیلو متر یعنی د الوتکی د یادولو ظرفیت - دیوه ساعت ظرفیت او د هر ډول الوتکی تیزوالی او د الوتنو د ساعتونو مجموعی ظرفیت .

دوهم : د ۱۳۴۱ کال مختلفی احصایی :

الف : الوتنو ساعتونه - ۷۱۲۰ ساعته .

ب : په یوی کیلومتری کینی د مسافرو اندازه - ۳۵۶۶۹۲۲۵ کیلومتره .

ج : د مالونو د تجارت اندازه - ۶۸۴۲۱۱۴ کیلومتره ټنه .

د قندهار لوی ورکشاپ

هنه الوتکی چه په هر پنځوسو ساعتونو الوتنی کوی باید معاينه شی او وروسته

دمتخصصينو د تصديق څخه خپلو پلوتونونه تر ۲۹۹ ساعتونو پوري دوام ورکړي او د هر ۲۵۰ ساعتو په پای کې د هغه مفصله کتنه وشي چه د هغو مختلفي برزي د متخصصينو له نظره تيرې شي او هم بي پلکونه نوي نصب شي وروسته له بشو معاینو څخه ۲۵۰ ساعتونه يعنی په هر ۲۵۰ ساعتونو کې د الوتکې کېنې ټول سامان باړي برقي آلات د برق د جريان وسايل او نو ريو تریله جدا او په ورکشاپ کېنې د عمومي ترمیم (اورهال) لاندې ونيول شي.

داراز معاینې او ترمیمونه چه الوتکې دا احتمالي بشو څخه بچ کوي او هم د الوتکو د ودې مودې په عملیاتو کېنې کومک کوي د دې څخه دمخه به به خارج کېنې د الوتکو جوړولو په فابریکو کېنې په زیات لگښت سره جوړېږي ولي کوم وخت چه په کندهار کېنې د آریانا ورکشاپ جوړ شو. د لومړي ځل د پاره ئې د دې موسسې دې سي ۳ ټوله الوتکې خارجي فابریکو ته د جوړونې د پاره د لېږلو نه مستغني کړې او الوتکې د افغاني تعلیم یافته ترسول په مرسته داسې ترمیمېږي چه د هغو الوتکو سره چه به خارجي فابریکو کېنې ترمیمېږي هیڅ فرق او توپیر نه لري. د لومړي ځل د پاره د ۱۳۴۱ کال د میزاند میاشتي په ۱۹ نیټه په یوه دې سي ۳ ټوله الوتکه چه د فسا فرو وړلو را وړلو د پاره مستعمله وه د آریانا ورکشاپ کېنې وړو او وړلو لپاره بدله شوه او د ترمیم څخه وروسته په کار واچول شوه چه د هغې څخه به پوره ډاډ کار اخستل کېږي.

هغه مهم عامل چه د دې موسسې د انکشاف او پرمختګ سره زیاته مرسته او کومک کوي د فنی اشخاصو روزنه او برابرول دي لکه چه د تاسیس د وخت څخه د تقیصې ته پاملرنه شوی ده او کوشش یې کړې دي چه دننه به موسسه کېنې د انجینرې، پیاوړتې، حساب اداری، او مهماندارې، اوداسې نور کورسونه یې د مامورینو او افغاني ځوانانو لپاره پرانستلې دي او هم د هغوی شمیر د زیاتو تحصیلاتو لپاره څارڅ ته و لېږي چه نن ورځ د دې موسسې ټول داخلي دوا یر د افغاني مامورینو په وسیله اداره کېږي او پنځه تنه پیلوټان ۱۲ تنه د پیلو ټانو مرستیالان او د الوتکو د اېریشن په شق کېنې ۱۴ تنه افغاني بااستعداده ځوانان انجینران کار کوي کله چه تراوسه د دغو تحصیلاتو لمن نه ده لښه شوی نو د دې چه د هغو اشخاصو فهرست کېنې چه د دده کړې او د زیاتو معلوماتو د حاصلولو لپاره په پیلو ټانو اداری او نورو څانګو کېنې په ۱۳۴۱ کال کېنې خارج ته لېږل شوی دي به لاندې ټول بیانوو.

اول- د هغه دده کوونکو شمیر چه په ۱۳۴۱ کال کېنې خارج ته لېږل شوی دي.

- ۱- د پیلو ټو په څانګه کېنې د دده کړې لپاره ۵ تنه
- ۲- د سپیچ په څانګه کېنې د دده کړې لپاره یو تن
- ۳- د محاسبې په څانګه کېنې د دده کړې لپاره ۷ تنه
- ۴- د الوتکو د سرویس په څانګه کېنې د دده کړې لپاره یو تن

دوهم: دهنه زده کوونکو شمیرچه په تیرو کلونو کېښی خارج ته لېږل شوی و او په ۱۳۴۱ کال بیرته وطن ته راغلی دی.

- ۱- دمعباسی په خانګه کېښی ۴ تنه
 - ۲- دانجنیری په خانګه کېښی یو تن
 - ۳- د بیلوقی په خانګه کېښی ۶ تنه
 - ۴- د واک بود تخنیک په خانګه کېښی ۳ د
 - ۵- د سپیچ په خانګه کېښی ۲ »
 - ۶- د تپیی په خانګه کېښی یو تن
 - ۷- د هوایی ترافیکو او څرخلاو په خانګه کېښی یو »
 - ۸- د الوتکو د سرویس په خانګه کېښی یو »
 - ۹- دمعباسی د تا بلیشن په خانګه کېښی ۵ تنه
 - ۱۰- په طباعتی خانګه کېښی یو تن
- سر بیره پردی په کندهار کېښی د الوتکو د انجنیری او بیلوقی په خانګه کېښی زده کړی لپاره هم کورسونه شته دی چه د هغی شاگردان د زده کړی دد وری د پای ته رسولونه وروسته د بری لیک په اخیستلو بریالی کېږی او د زده کړی دد واک لپاره خارج نه چمتو کېږی.
- «بای»

(بقية الصفحة: ۲۸۰)

فعالیت‌های وادی هیرمند

و در صورت مثبت بودن تداوی مجانی صورت گرفته است همچنان دیگر امراض مقاربتی هم بعد تثبیت معاینات لابراتواری مجاناً معالجه گردیده است.

لابراتوار:

در لابراتوار لشکرگاه معاینات هماتولوژی سرالوژی باکترولوژی دیگر معاینات تحلیل و تجزیه کیمیاوی اجرا گردیده است که تعداد معاینه شدگان در سال گذشته بر ۲۳۶۸ نفر بالغ گردیده است.

دستگاه اکسریز:

در دستگاه اکسریز لشکرگاه رادیو گرافی های جهاز تنفسی و دیگر وقایع مختلف که با بصورت عاجل هندال ضرورت رادیو سکوی گردیده و در سال گذشته به تعداد ۱۲۳۷ نفر رادیو گرافی شده است.

کلینیک دندان:

تعداد مراجعین و تداوی شدگان این شعبه در ظرف سال ۵۲۰ نفر بوده است.

شفاخانه گرشک:

در شفاخانه مذکور شعبه لابراتوار و دندان نیز موجود است تعداد مراجعین و تداوی شدگان آن طی یکسال ۱۷۹۹۴ نفر بوده است، همچنان معاینات لابراتواری سالانه شفاخانه گرشک به ۲۰۹۶ نفر رسیده است.

شفاخانه نواعلی و مارجه:

۵۰۹۵ نفر مبتلایان امراض مختلف توسط این شفاخانه و ۵۴۰۴ مریض ذریعه شفاخانه مارجه و ۲۳۶۹ مریض در شفاخانه درویشان تداوی و معالجه شده اند.

مراکز صحتی شمالان:

در ساحه مذکور بکنز مفتش صحتی اجرای وظیفه میدارد که در حوضه تبلیغات و حفظ الصحة محیطی و غیر کامپوست و ترویج بیت الخلاء و ادرسی و مراقبت می دارد مجموعاً تعداد مراجعه کنندگان جهت اجرای کمک های اولیه به ۳۳۱۳ نفر بالغ میشود که بصورت عمومی تعداد مراجعینیکه در طول سال بتمام مراکز صحتی هیلمند مراجعه کرده اند بر ۳۲۰۰۱۱ نفر میرسد.

کورس نرسنگ:

انجمنه دیگر بهیشر فتهای صحتی همانا دایر گردیدن کورس نرسنگ و قابلگی است که فعلاً در حدود سی و پنج متعلم و متعلمه شامل این کورس می باشد.

دایر گردیدن کورس اکاوبر:

بروگرام تربوی نرسا پندز (معاون پرستار) نیز آغاز و چند نفر مهتدو د بقسم

کورس اکابر تحت تربیه گرفته شده و باوقات معینه تدریس میشوند.

همکاری تیم مدیکو :

هیأت مدیکو نیز از مدت است در شفاخانه لشکرگاه مطابق مفاهمه و موافقه وزارت صحیه بصورت مشترک با دکتوران افغانی بر و گرام تعلیمی و تزیینی پیش میبرند.

فعالیه‌های تعلیمی :

مدیریت عمومی تعلیم و تربیه که در رأس مدیریت تدریس لیسه لشکرگاه مدیریت

لیسه لیسه مذکور قرار داد فعالیه‌های تدریسی مکاتب و مدارس .

ابتدائی نسوان لشکرگاه ، مکتب ابتدائی تربیت باهمی کمپ مارچه ، مکتب ابتدائی بلاکون بی مارچه ، مکتب ابتدائی بلاک ۳- بی مارچه ، مکتب ابتدائی چاه انجیر و مکتب ابتدائی قلعه بست ، وسیزده باب مکاتب دهاتی لشکری بازار کاریز ، بشران بلاک ۹- بی و ۵- سی مارچه ، دهنة ۶۶ ، مارچه غربی ، انانیه چاه انجیر ، چاه میرزا ، گروپ شش ، ناقل آباد ، خسرو اباد و منگل زی رانیز اداره کرده است که امور مربوط تعلیمی این مکاتب در جریان سال بصورت اطمینان بخش پیشرفته است .

توسعه فعالیه‌های تربیوی در ساخت مربوط هیرمند و تمدیل پروگرامهای تربیوی لیسه لشکرگاه به اساس ضرورت وادی هیرمند و تاسیس کورسهای اکابر برای کارکنان ساکنان و ناقلین وادی که در حصه توسعه فعالیه‌های اجتماعی و تربیوی دایر کردن جرگه های تربیوی معلمین و ورکشاپ های آن در اینجا قابل ذکر است ، در سال تعلیمی گذشته دو ورکشاپ تربیوی با اساس بلانهای تربیوی مدیریت عمومی تعلیمی و تربیه و بکمک وزارت معارف در لیسه لشکرگاه دایر شد . ورکشاپ اول دربارہ تعارف و مشاهدات هیأت تربیوی وادی هیرمند در مکاتب جمعیت فلپاین و ورکشاپ دومی دربارہ ساختن ساختمان و لوازم درسی بود . منظور ورکشاپ اولی تطبیق بعضی از اصول مفید تربیوی مکاتب جمعیت فلپاین در وادی هیرمند بوده و هدف ورکشاپ دومی که توسط مدیریت عمومی و بصری وزارت معارف دایر شده است برای کمک نمودن معلمین مربوط مدیریت عمومی تعلیم و تربیه معارف گرشک بود در ساختن لوحه های اعلانات ، تخته های سیاه ، تباشیر ، تخته پاک ، فلینل بود و گرافها ، لوحه های نمایش و نمایش کارهای متعلمین در مکتب . هم چنان دایر شدن کورسها اکابر پشتو فارسی و انگلیسی جهت بلند بردن سواد کارکنان شعب به تعداد داخله ۱۵۰ نفر در اینجا قابل تذکر دهنده می باشد . یکی از اقدامات مفید دیگر تاسیس و تکمیل صنوف لیسه لشکرگاه است که در سال ۱۳۲۹ شروع کردیده و در سال تعلیمی ۴۱- ۴۲ با تاسیس يك شعبه دار المعلمین از صنف هفتم الی دوازدهم تمام صنوف آن مکمل گردید .

فعالیت های شعبه تعمیرات:

- ۱- از جمله پنج عمارت عصری جاده لیسه لشکرگاه که در سال ۱۳۴۱ شروع شده بود سه تعمیر آن تا ابتداء سال ۱۳۴۲ تکمیل و دو عمارت دیگر آن ۶۰ فیصد تکمیل گردیده است .
- ۲- از جمله شش عمارت عصری شرقی شفاخانه جدید لشکرگاه که در سال ۱۳۴۱ شروع شده بود تا کنون دو عمارت آن تکمیل و چهار عمارت دیگر آن تحت کار است .
- ۳- امور عمرانی یک عمارت عصری شمالی مسجد جامع لشکرگاه که در سال ۱۳۴۲ شروع شده بود هنوز هم تحت تعمیر است .
- ۴- تعمیر فابریکه رخام که در اخیر سال ۱۳۴۰ شروع شده بود در سال ۱۳۴۱ قابل استفاده گردیده و ماشین های آن نصب و فعالیت آغاز نموده است .
- ۵- تعمیر شاپ میخانیکي لشکرگاه در سال ۱۳۴۱ شروع و تا کنون هشتاد فیصد کار شده است .
- ۶- تحویل خانه آی سی ای که پوشش آن از سوله است در سال ۱۳۴۱ شروع و تکمیل شده است .
- ۷- تعمیر عصری مکتب ابتدایی لشکرگاه که در اخیر سال ۱۳۴۱ شروع شده بود تا کنون ۵۰ فیصد کار آن تمام شده است .
- ۸- تعمیر دفتر میتورو لوزی که در سال ۱۳۴۱ شروع شده بود اکنون قابل استفاده شده است .
- ۹- دو بلاک ساختمان فامیل که هر بلاک شانزده حویلی - ارد در سال ۱۳۴۱ شروع و اکنون مودد استفاده و رهایش ما موران حکومتی اهلی قرارداد دارد .
- ۱۰- کار تعمیر شفاخانه جدید لشکرگاه در سالهای گذشته شروع شده بود در ابتداء سال ۱۳۴۲ تکمیل و قابل استفاده شده است .
- ۱۱- منزل فوقانی عمارت عصری جنوب کلب لشکرگاه در سال ۱۳۴۱ شروع و قبل رهایش است .
- ۱۲- کار عمرانی سه عمارت عصری شمالی عمارت دفتر بانک در سال ۱۳۴۱ تکمیل شده است .
- ۱۳- کار کانکرت ریزی و پوشش قسمت شمالی لیسه عصری لشکرگاه در سال ۱۳۴۲ تکمیل و کنون تحت پلاستر کار است .
- ۱۴- کار پوشش قسمت مرکزی منزل سوم تعمیر دفاتر ریاست عمومی در سال ۱۳۴۲ تکمیل و اکنون تا اندازه مورد استفاده است .
- ۱۵- تعمیر عصری طویله های حیوانات واقع بولان که پوشش آن از سوله است توسط دستگاہ افغانی ساخته شده است .

متباقی کارهای خشت کاری و کمانگری ریزی آن توسط تعمیرات فعلاً تحت کار است .

۱۶- تعمیر عصری مکتب ابتدایی مارچه در اخیر سال ۱۳۴۱ شروع و هنوز هم زیر کار است .

۱۷- مکتب دهاتی قلعه بست که در اخیر سال ۱۳۴۱ شروع شده بود تا اندازه تکمیل و مورد استفاده است .

۱۸- تعمیر عصری شفاخانه نادعلی: در سال ۱۳۴۱ بلاستر کاری آن تکمیل گردید و در سال ۱۳۴۲ لین برق و آب آن تمدید یافته و فعلاً در راه و کلکین های آن تحت کار میباشد .

۱۹- ساختمانهای رهایش کمپ عملاً تعمیرات و بعضی تحویلخانهها در اخیر سال ۱۳۴۱ شروع و تا اندازه تکمیل شده است .

۲۰- کار تعمیر فابریکه حلاجی ناحصه زیادی پیشرفته و برای نصب ماشین آلات جن و برس آماده میباشد .

۲۱- شق حجاری تعمیرات لشکرگاه

درحاشیه های بمیدان جنوب درویشان گرمسیر معادن رخام اربو و گله چاه و رباط و غیره واقع است که از حیث نوع و حجم سنگ رخام خود تا اکنون در مملکت بی نظیر تلقی شده است

قبلاً ریاست عمومی وادی هیرمند بمنظور استفاده از این منابع طبیعی یک تعداد ماشین آلات حمل و نقل را برای آوردن سنگ این معادن تعیین نموده و اساس فابریکه حجاری را در لشکرگاه بنا نهاد، با توريد بکتمداد ماشین های برش و پالاش از ایتالیا و نصب آن در این فابریکه و هم تقویه صنایع دستی آن تا اندازه توانسته است توجه هموطنان عزیز را در این مورد معطوف سازد. (ختم)

(د ۲۷۲ مخ پاڼې)

د کابل ښاروالی فعالیتونه

په هرو پنځلسو ورځو کې (۱۶۵۸) قطعی توزیع کېږي، ددی دپاره چا د نرخو په ټاکلو کې دلفزش او سپوږمې مخه و نیو له شی مخینې ولايتو ته مو لیکو نه لپښلی دی چه د همکارۍ له مخی دغو موادو نرخنا می څخه مونږ ته معلومات را کړی چه کابل ته رالیږل کېږی د نرخ ټاکلو په برخه کې یو بل اقدام هم د نرخو د کمیسیون له خوا وشو چه د ارزاقی شیانو پخپله په مارکیټو کې د عمده پلو ونکی د پلورلو نرخ جلا او د ډکا نډازو نرخ جلا ټاکل شویدی او عمده پلورونکی چه پخپل سر به یی نرخ جگو لو ته دڅه کوله او د کانداران می دی ته اړ کول چه د دوی په خوښه بیرو دلو ته هڅه و کړی منځه کړی شول . د خلکو د ښکایتو لړی کولو او د مشکلاتو له منځه وړلو دپاره یی دپه کرایه ناستو کسانو او دڅو نو، سرايو، اپارتمانو او مسافرت خانو د مکلفیتو د کړاڼی، کورو لایحه دغه وازد پنه یانو (حمالان) چه پخپله په ښار کې دننه پنهې وهی د اجرت تشییتولو لایحه او د ارزاقی شیانو د عمومي دپوگانو او د ښار د بیلو بیلو محایو د نرخو لایحه ترتیب او د زیات غور او تحقیق له امله د ښاروالی انجمن ته وړاندی شوه چه له تصویب نه وروسته به نشر او تطبیق کړی شی .

د کړاڼی جا پیداو د حقیقی کړاڼی د تثبیت د موضوع په باب چه له بده مرغه مخینو مالکانو او په کرایه ناستو کسانو حقیقت پټ کړی دی د مالی له وزارت سره په مفاهمه کېښی داخل شوی یو چه که وکولای شو چه د ښاروالی محصولات او د دولت مالیات په صحی او حقیقی توگه تحصیل کړای شود صنفی و کیلانو معزولول او نصبول او د وزارت خانو د پوښتنو او استعلامو په مقابل کېښی د قیمتو (بیو) محرکندول له عامو خدمتو څخه شویدی او هم د صنفی و کیلانو دپاره مخصوصی فورمې چاپ شویدی چه له خانه پرې نه وروسته به دفتر کېښی قیدشی د رسمی اوملی دایرو او موسسو ټولو مستخدمینو او هغو مستخدمینو دپاره چه به سفارت خانو او د کابل او سیدونکو خارچیانو سره کار کوی د پولیسی موافقی د اصولی مرا تبوله طسی کولو او د ډاکتر له معاینی څخه وروسته د جواز پانې د خدمات هامه (د عامو خدمتو) له لیاری څخه ورکولی کېږی، دغه راز هغه د عواری او مخا لغزو نه چه د جا پیداو دڅاوندانو او په کېښی په کرایه ناستو کسانو ترمنځ پیدا کېږی له همدغه مدیریت څخه می تحقیقات اجراءات او حل او فصل کېږی .

د نرخنامی رپوټ او احصایی دلاس ته راوستلو له امله د ښار له صنفی و کیلانو سره مو تقاس کېږی او بدی هڅه کېښی یو چه د ښار اضافی په تیره دڅو راکی شیانو لست برابر کړو .
د نرخو د کنترول آمریت : د دغو او ناحیو مدبریتو ته لارښود نه شوې ده چه د نرخو په کنترول او څارنه باندې بوختشی او یو میه رپوټ ورکړی ۲ : له هغې نیټې څخه تر اوسه پورې لس ډکانو نه تر ټاکلې مودی پورې مسدود شوی او دوهم لکه افغانی نقدی جریمه اخیستل شوی ده .

۳ : له دی امله چه دغوښو او تا زه میوو د نرخ جگړو لو اصلی ها مل جلا بان او استفا ده کوو نکي وو چه بی له کومی اجا زه نامې یا جواز می فعالیت کا و لومړی نغاس و کتل شو او خر گنده شوه چه جلا بانو په دوو دریو کړو پو فعالیت کېدی، بی له دی چه رڼه والا بریږ دی چه خپلی رمی نغاس ته بوزی دلاری به منع کېږي به می په ارزانه بیه او په تهدید سره بیرو دنه ورڅخه کو له او بیا به می په د وهم کړو پ پسونه پلورل او دریم کړو پ به هم یوه برخه نیمگړی رمی د پلورلو له امله نغاس ته بیوی او نور به می دغلو ، د جلال آباد د کاناال او نور و فو بر یکو ضرورت په نامه د کابل له پښار څخه ایستی او تردی چه د قا چاق په توگه به می دهیواد څخه د باندی بیولی نو ځکه پدغه باره کښی واکمنو مقاماتو ته عرض وشو او د مریو طو مقاماتو په نامه کلمک فر مانونه صادر شول چه د دغسی جلا بانو دی په کلمکه مخنیوی وشی او دغو جلا بانو لست د کابل ولا یث ته هم ولېږل شو او تر دی چه پدی وختو کښی یوه ډله جلا بان دپو لیسو په مرسته ونیول شول او د کابل ولا یث ته وسپارل شول چه شرعی التزام ور کړی چه بیا جلا بی نه کړی او نه به نا جازیه استفا ده کوی چه له ښه مرغه بدغو ټو لواقدا ماتو سره دغوښی نرخ یو پاو له ۱۲ - ۱۳ افغانیو څخه او س شپږ نیمو افغانیو ته را لویدی دی ، دغه راز دغوا بی غوښه هم ښه ارزانه شوی ده .

ترکاری او تازه میوی چه له ولایتو څخه مار کښت ته را ولل کیدی مونږ ورته متوجه شو چه دلته هم ځینی جلابان کار کوی میوه او ترکاری په عمده توگه له وارد وو نکو څخه اخلی او بیا می پخپل سر به زیاته گټه پر دکا ندا نو باندی پلوری نو ځکه دغه جلا بان مجبور شول چه د خپلی ذمی خو کلنی جواز پانښه واخلی او له بلی خوا دی دنرخ خو دکمیسیون په ټاکلی نرخ چه د عمده پلورونکو دپاره می ټاکلی دی برابر وچلېږی چه ددغو اجرا آتو په اثر دموی او ترکاری دنرخو په کنترول او موازنه کښی هم بریا لیتوب حاصل شو او هم دموی او ترکاری په مار کښت کېږی چه پخوانی څانگه نه وه د مرا جعینو د استفا دی دپاره نرخ نامی وچپل شوی .

۴ : ځینی صنفی وکیلا نو چه د نرخو په موازنه کښی می همکاری نه کوله د نرخو دکمیسیون په نظر به بر طرف شول .

ځینی قصابان چه د پسو د زیاتوالی په وختو کښی به می دښا ربه بیلو بیلو ځایو کېږی د قصابی د کأ نو نه پرا نستل او په پخنی او د پسو دکموالی په وختو کېږی به می قصابی نه کوله دناحبو مدیریو ته لاریږو دنه وشوه چه داسی تهدید ورځنی واخلی چه کال دوولس میاشتی په تیره د پخنی په وختو کښی به قصابی کوی او که می د پخنی په وختو کښی قصابی ونه کړه نو جرم به شی .

(۲۸۸۵ مخ پاتې)

د کلیو پراختیا فعالیتونه

د زراعتی نارغیو په ضد دېو څو شیندل - ۱۳۴۷۰ اصلي - ۱۳۳۲۵۱۴۵ - اصلي
 د کیمیاوي سري تاجر به - ۱۵۶ - - قطعي
 د کرهڼي د ښو آلا تو ښودنه - ۳۰۶ - ښودني
 د ښو وښو په باغچو کښي فعاليت - ۴۰ قطعي
 قو ري - ۱۴۱ قطعي
 د څارويو دارو - ۲۰۱۷۶ - راسونه
 څارويو ته ستني وهل - ۸۱۲۰ - راسونه
 د مرغانو پيچکاري - ۴۹۳۰ - قطعي
 د څارويو څنښي کول - ۴۸۷۶ راسونه
 دهغه فلمونو شمير چه شودل شوي دي - ۸۳ کړي فلمونه
 ک-م پوست پت - ۲۳۷ - کمپوست پت -
 زراعتي ک-نفرانسونه - ۱۹۳ ک-نفرانسونه.

او همدا راز په شپږو ټوټو محکو کښي به نوي سيستم کرهڼه شوي دي .
کلیوالي واړه صنایع : په رو ستايي سيمو کښي چه دکال د شپږو مياشتو په
 موده کښي کارونه کم لري په داسي حال کښي چه د ښو طبقه ټول کال په موده کښي
 تقریباً بي کاره وي نو له دي وجه نه صنایع دخلکو د بيکاره ساعتو نو د بد لولو په
 واسطه د کلیوالي صنایعو د پراختیا د سرمایي له ليارې اولاسي چاري ټولني د پراختیا
 د پروگرامونو په چوکاټ کښي لوډ اهمیت لري . کوم کوشش او زیار چه په دي لياره
 کښي شوي په مختصر ټول لاندی ذکر کېږي .

الف- تربیوي تمثیلی، اودنچاری تولیدی ورکشاپ : دالو مېرني پر وڅه ده چه
 دولسو صنایعو د پراختیا له پاره د ۱۳۳۷ کال په لومړني وخت کښي د شيو کيو ډېر وڅي
 قلمه وزیر کښي دروژني به غرض د تولید له ليارې په کار وا جول شوه چه تراوسه بي دوه
 دوری فارغ التحصیلان ټولني ته تقدیم کړي دي . دا ورکشاپ اوس هم در وني په
 مرکز کښي موجود اود و ام لري .

ب- ددهو کو دخل کولو دستگاه : په افغانستان کښي میوه لرونکی يې په زیات
 شمیر موجودي دي .

د فاسفیت لرونکی سري تطبیق جنسیت ښه کوي او تولیدات زیاتوي مخصوصاً
 د فاسفیت لرونکی سري تطبیق مثبت نتایج ورکړي دي اود هغو څخه په کمه اندازه
 پرله پسې وارد يې اوغوښتنه يې هم ورځ په ورځ زیاتید و نکي وه په داسي حال کښي چه
 ددی سري د لاس ته راو ستلو مهمه ماده خام هډو و کي دي چه خپله په کلیو کښي تهیه

کيږي. په دې اساس د دې سړي څخه استفاده ډيره اقتصادي او گټوره ده. کله چه هډو کي سخت وي د هغې میده کول او چنډبول زبات وخت نيسي نو له دې وچه څخه د هغو ماشينونو څخه کار اخيستل کيږي چه په هغو کيښي هډو کي د فشار او حرارت لاندې نيول کيږي او د هغو يوه برخه په فوسفور بدليږي د فاسفيټ لرونکي سړي د لاس ته راوستو له پاره ورڅخه کار اخيستل کيږي.

د هډو کي د تحليل يوه پاڼه ماشين د شيو کيو په پروژو کيښي دريدلي دي ترڅو چه د دې ډول سړي د جوړولو لارو پيښي. وروسته له هغې چه داد هډو کي د تحليل ماشين د هغو مودې لپاره په کار ميا بانه ډول کار وکړي نو په نورو برخو کيښي به هم د هغو درواجو لپاره اقدام و شي.

د هډو کي د سړي د صنعت انځکشان او پراختيا د کلي په سړي به به بارت وي د دې څخه چه اول به د خامو پيښو موادو څخه استفاده کيږي دوهم به د هغې فاسفيټ لرونکي سړي بدليږي چه د خارج څخه راوړل شوي دي د مرحلې توليد په وسيله په ارزانه نرخ او دريم د کارو کولو نکو پيدا کول دي.

چه يوتن د کليو د پراختيا درياست او د کار گرو د بين المللي سازمان په لگښت هند ته استول شوي او هلته يي د دې ماشين کي ارزده کړي او وروسته له دې به مياشتو دورې د پوره کولو څخه راغلي او دا دستگاه يي په کار اچولي ده.

ج- په چهار يکارو کيښي د خرمنو جوړولو توليدي، تربيتي او تمثيلي دستگاه :- د خرمن جوړو نکو دروزني او دوی ته د عصري ډول او لارو د پيښو دلو په غرض د خرمنو جوړولو يوه دستگاه په چار يکارو کيښي ضروري گڼل شوي ده چه به هغه همای کيښي د لومړي محل لپاره د اصلاح شوي ميتو د سره سم سل تنه خرمن جوړو نکی د خامو پوستکو د تمامولو او د کرم د خرمنو لپاره ورزول شي نو هلته د خرمنو د صنعت پراختيا تعقيب کړي شي.

د خرمنو جوړولو فابريکه د خلکو او ايشيا فونديشن د موسسې په گټه وکړه نو تکميل شوي او د ضرورت وړه ماده ماشينونه او هډه ماشينونه او يوتن متخصص د کار گرو د بين المللي سازمان له خوا د مرستې په ډول قبول او رالېږل شوي دي. او همداراز يوتن د خرمنو جوړولو په خانگه کيښي د نوموړي سازمان په لگښت د کليو د پراختيا درياست له خوا هند ته استول شوي او په دې وروستيو وختو کيښي راغلي او د خرمنو جوړولو په دستگاه کيښي په کار بوخت دي.

لکه چه دمخه مو وويل د نوموړي پروژي هدف دادی چه سمدستي د سلو تنو په شمير خرمنی جوړو نکی چه له نیکه مرغه د چار يکار د پاره يوه برخه کيښي مشيت دي او په ډير ساده او پخواني ډول باندې کار کوي د خرمنو د لومړني ترتيب او عمل لپاره تر روزني لاندې دي او د خرمنو د جوړوني د نورو پيښو طريقو طرز ورته ډده کيږي چه په دې ترتيب به زياته اندازه اعلي خرمن جوړه کړي او د هيواد د اخلي بازارو نوته يي د خرمنو لپاره وړاندې کړي.

همداراز تجویز نیول شوی چه دخرمنو جوړولو دمر بوټو چارو داصلاح او پراختیا لپاره به راتلو نکي وخت کښې دمیواد د بیلو بیلو برخو څخه یوزیات شمیر څرمنی جوړونکی راغونډی او په نوموړی مرکز کښې تر روزنی لاندی و نیول شی نو په دی ترتیب به سر بیره پردی چه چاریکارو دخرمنو جوړولو پروژة به د چاریکارو دخلکو داقتصادی او تخنیکي سویې دلورولو لپاره دبراهمیت پیدا کړی دهغه مفاد چه دیوه تطبیقاتی ، تولید او تربیوی پروژی په حیث وظیفه اجرا کوی . یوعومی شکل پیدا کوی او دمیواد ټولو کاریکرو او دباغوانانو ته گټوری نوی طریقې هم ورزده کول کیږی .

مواصلات :

د سرکونو جوړول	۸۶ کلومتره
دسرکسو ترمیم	۵۹ » »
د پلونو ترمیمول	۳ پلونه
د پلونو ودانول	۳۳
دوهو پلونو ودانول	۸ - پلچکونه
دوهو پلونو ترمیم	۵ - »

اجتماعی بهبود :

د کلیو د پراختیا ریاست تردی وخته پوری دنارینه و حال ته زیات پام کړی دی باید چه داساسی تحول سره سره دنارینه و به څنگ کښې ښخی هم په دی پروگرامونو کښې برخه واخلي نو ددی ضرورت به اساس لازمه دغه چه دښخو دطبقی ژوندانه او اجتماعی تحول ته هم فکر و کړی شی .

دیوی میرمنی او یایوی پیغلی روزنه به حقیقت کښې دیوی کورنی او باقولنی روزل دی . د ټولنی په چارو کښې دروزل شوو ښخو گډون کول دخپلی کورنی دژوندانه په شمول او بهیود کښې فماله برخه اخلی . دپورتنیو ټکو په نظر کښې نیولوسره دښخو دوضعی دپه کیدو پومرکز دمنو ددو فرعی مرکزونو سره دښو کیو په تجربوی او تربیوی پروژة کښې د(۱۳۳۸) کال په سیر کښې پرانستل شو داموسسه دمیرمنو دا اجتماعی ژوند په گټور تحول کښې یومهم عامل گڼل شوی . اصلی هدف بی ددی چه ټولنی ته داسی میندی اومیرمنی تقدیم کړی چه دخپل کور، اولاد او ښاریانو لپاره گټوری نایبشی او په دی همای کښې میرمنو دلیک لوست ، ابتدایی اولومنی حساب، خیاطی، گلدوزی دکور داقتصاد بوجه دماشوم روزل اومراقبت . صحی بخلی اوعومی نظافت زده کاو په دغو کورسونو کښې (۷۵) تنو برخه اخیستی ده .

اواوس ددغو پروگرامونو په تطبیق کښې نوی نظر شوی دی او په ښوونجیو کښې د ښخو د بهیود د پروگرامونو د تطبیق له پاره اودنهی لنهی لیاری دپیدا کولو لپاره بلهغه کولی شو په دی اساس کښې دهر څه نه لوموړی دښخو ښوونکو لپاره کورس دا بر

شويدی چه وروسته هغوی وکړی شی چه داچول پروگرامونه دپنځو په پنوونځيو کښي او هم د کليو دميرمنو گروپونو ته تدريس کړی شی .

وړوکتونونه :

دوړوکتو نونو فعاليتونه دوه طرفه گټه لری . يوداچه ماشومان دژوندانه دنوی طرز سره آشنا کوی اود بله پلوه یی میندی بیکاره اوفارغه وی اودوی ته دامسوق پیدا کښی چه ددی وخت غځه استفاده وکړی اومحانونه وروزی . اویا په نور وگټوو فعاليتونو محانونه مصروف کړی . ددی مفکورې په اساس په دې موده کښي يووړوکتون جوړ شوی اوبه کاراچول شوی دی چه دټولو شمیر پنځو ته رسيدلی دی اود شاملیتو شمیر (۵۱۴) تنو ته رسيدی :

ساختمانی فعاليتونه :

په دی دوره کښي ساختمانی فعاليتونه دی ته متوجه دی چه ددغه ریاست دضرورت وړه دگلزار درونې مرکز اود پروژو دمرکزونو یوشمیر ساختمانی و دانی جوړی کړی . دگلزار دملی روزنی دمرکز دمحينو فنی برخونه په بغیر نور تکمیل شوی دی اودپیچ درې اودمخامی میدان دپروژو ودانی مخ په تکمیلیدو دی . اوهمدارازدصحنی ودانیو دجوړولو په باب هدايات اومشورې ورکړي شوي دي . اوهمدارازدپلوانواو پلمچکو دجوړولو اوترمیم اودفرعی سړکو نو دجوړولو لپاره اقدام شوی دی . او په دی برخه کښي خلکو په خپل اصلی نقش کښي دبرخې اخیستلو په لاره کښي ډیر ښه رول لوبولی دي .

د کليو دپراختيا دسازمانونو رشد اوتاسيس !

واضحه خبره ده چه دخلکو تیت وپرک اوانفرادی هلې هلې اواقدمات کومه زړه غوښتو نکي اومطلوبه نتیجه نه ورکوی اوبه دی ترتیب خلک نه شی کولی چه په آسانی سره خپل بی شمیره حیاتی ، اجتماعی ، اقتصادي او کلتوري مشکلات حل کړی شی اوخپلی آرزوگانې ترسره کړی . نو په دی وجه د کليوالو دسويې په اندازه داجتماعی سازمانونو اود محلی منظمو تشکيلاتو رويکارول ددی مقصد لپاره چه دخلکو له حقیقی نمایندگانو سره مشوره اوفداکاری وشي اوددې پروگرام دمختلفو پرمختگو نو دتطبيق په برخه کښي فعاليتونه ورکړي شی محکه چه دا پروگرامونه دټولنی د پراختيا په لپاره کښي دژړه اوروح حیثیت لری . اوباید خلک خپله دپروگرامونو په طرحه کولو او تطبیقولو کښي مهم رول ولوبوی .

اوپه تدریجی ډول تر عملی ابتکار په لاس کښي ونیسی . او په پای کښي دخپلې منطقې او سیمې دپراختيا مسئولیت په خپله غاښه واخلي .

باید ووايو چه د کليو دشوراگانو منع ته راوړل چه د آزادو رايو اخستلو په ډول کښي اوصورت نیسی د دیموکراسی یوژوندی مثال دی . کليوال ددغو شو راگانو

دغې یتوب لپاره په آزاد ډول کاندیدېږي او په داسې آزادو فضا کېږي د خپلې رایې څخه استفاده کوي چه هیڅ یو فشار بکښي نه لیدل کېږي .

پدې صورت کېږي چه د کلیو اوسیدونکي چه اکثریت مطلق سره د ملت یوه لویه برخه تشکیلوي دیمو کراسي روزنه مومي چه پدې د یوی خوانه در اېو په اخیستلو کېږي ښه او پر اوی چانس واخلي او د بلې خوانه به په کلیو کېږي د افغانستان هوډ نه دیمو کراسي دخلکو او حکومت ترمنځ دخلکو په وسيله یوه کړی او وحدت فکر او مظر به حاصل شی . ددې غرض لپاره د کلیو د پراختیا ریا ست د بنجه کلنو پلانونو د پېش بینې په اساس به خپلو ټولو انکشافی پروژو کېږي د کلیو د جرگې یاد کلیو د پراختیا مجلس په نامه یوه ټولنه جوړه کړي چه په هغې کېږي دا ولنی د بیلو بیلو طبقو څخه خلک او حقیقی نمایندگان موجودوي او ددې دورې په موده کېږي د مربوطو پروژو په بیلو بیلو برخو کېږي د (۲۴) په شمیر د کلیو جرگې جوړې او په کار اچول شوی دی .

د عزانانو کلوب : په هر مملکت کېږي عزانو طبقه دانسانی ذخایر و لو به منبج او مرکز تشکیلوي نوددې وجه نه د پروگرام د شروع په لپاره کېږي او د کلیو خوانانو فعالیتونه چه ممکن ده د کلیو د پراختیا په لپاره کېږي مادی او معنوی برابرې برخه واخلي لومړی قدمونه اخیستل شوي دي .

د اراز کلیو نونه د (۴-د) چه مخفف ټي (دل-د ماغ-لاس او دوستی په طلب سره یاده شوی او دانوم ورباندې ایښودل شوی دی . او تر اوسه د عزانانو (۷) کلیو نه جوړه شوی دی دا کلیو نه په حقیقت کېږي د کلیو د پراختیا د شوراگانو پوری مربوطه دي او ددوی د اجرائیه قوې په نوم یا دېږي .

په پروگرام کېږي دخلکو بر خي اخیستل !

په پروگرامونو کېږي دخلکو عملی برخه اخیستل او فعالیتونه مهم عامل دي په دې اساس هر راز فعالیتونه دخلکو په گټون انجام شوی دی . او دا فعالیتونه د متقا بله مرستو د پروگرام دلاندې ټاکلو اساساتو په اساس ضرورت نیسی او عام المنفعه پروژې دخلکو او حکومت په گټو همکار یو او مرستو جوړې شوی دی . او عینو د نقدو پیسو همکارې کېږي . او عینو خلکو په خپله خوښه درې ریاست سره د کورنو مرستی کېږي چه کرایه هم نه اخلي .

په آخر کېږي باید زیاته کړی شی چه ددې پروگرامونو پر مخ تګ او موفقیت دخلکو د فکرې سويې په پراختیا او د علمی معلوماتو د سطحې په لوړولو او همداراز خپله دخلکو په عملی مهارتونو او د هغوی د ذهنیت په لوړولو پوری اړه لری . د مثال په ډول دا چه خلک تر کومه حده پورې راته حاضر دی چه د اصلاحی برنامو او پروگرامونو د تطبیقولو او هر راز تغییراتو لپاره آماده دي او خپل چمتو والی وښیي او تر کومه حده

دمختلغو طبقو ترمنځ د اعتماد او دوستۍ روحیه قوی او همداراز دخلکو او د دولت د کار کوونکو ترمنځ د یوې خوا او بلې خوا نه یووالی او وحدت قوی شوی دی دا او ددې نور مثالونه هغه مهم ټکي دي چه دیوه پروگرام به څرنگوالی رڼایی اچوي او د هغه موفقیت تعیینوي .

پسکاره خبره ده چه ذهنی او اجتماعی تحول یو پېچلی او سخت کاردی او په تدریجی ډول پای ته رسیدي

خارجی متخصصان:

۱ دملگرو ملتو له خوا د ټولنی د پراختیا یو تن عالی مشاور چه داچوکی اوس خالی ده .

۲ دملگرو ملتو له خوا د پراختیا د ټولنی یو تن متخصص چه داچوکی خالی ده .

۳ دملگرو ملتو د موسسې له خوا د متخصص مرستیال یو تن .

۴ « « « « د روزنی د مرکز تر بیوی مشاور یو تن .

۵ « « « « د تعمیراتو متخصص یو تن .

۶ « « « « د ښځو د وضعی د ښه کیدو لپاره متخصص یو تن .

۷ « « « « د تعمیراتو د متخصص مرستیال یو تن چه ژر به

راورسیدي .

۸ « « « « د نړۍ د صحی موسسو صحی عالی مشاور یو تن .

۹ « « « « روغتیا پال (سنتیرین) یو تن .

۱۰ « « « « چه اوس داچوکی خالی ده

۱۱ « « « « نرس (ښځه) یوه ننه چه ددی چوکی نفر بدل شوی

دی او عوض یی تراوسه نه دی راغلی .

۱۲ دملگرو ملتو د موسسې له خوا د کرهڼی او خوراکې د موسسې د کرهڼی د پراختیا

متخصص یو تن .

۱۳ « « « « د کار او کارگرو د موسسې د صنایعو او کو پرا تیف

متخصص یو تن

۱۴ « « « « د څرمنو جوړولو متخصص یو تن . (پای)

(بقیه از صفحه ۳۲۰)

لین مطلوب انتخاب و بعداً قرار داد ساختمان و قیرریزی سوک موصوف با تخنواکسپورت عقد نشود.

در قرار داد سردی متذکره بیک تعداد متخصصان شوروی ضرورت محسوس است که در آینده خیلی قریب وارد افغانستان میگردند .

بند وانهار

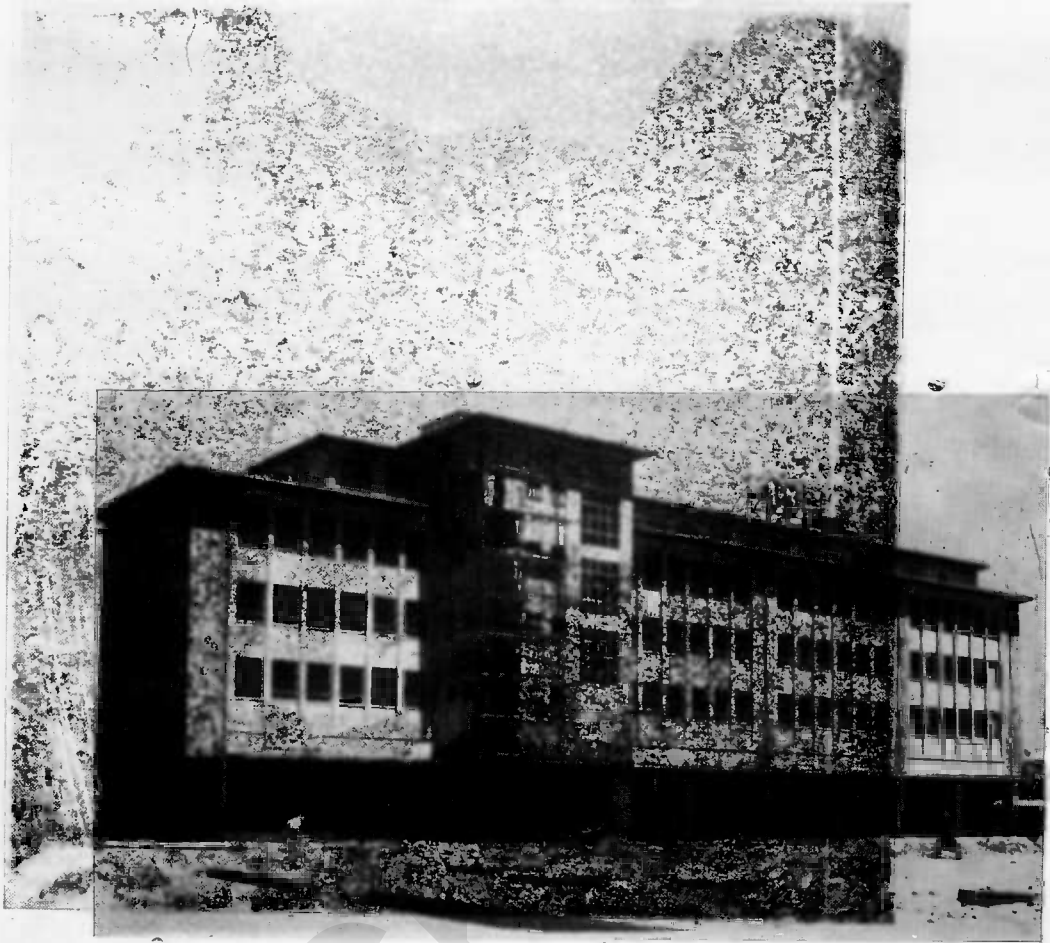
در وزارت فواید عامه دو پروژه آبیاری موجود است که بطور مختصر در باره هر دوی آن توضیحات داده میشود .

سیستم آبیاری وادی ننگرهار (کانال ننگرهار) :

کار سروی پروژه وادی ننگرهار در قوس ۱۳۳۶ ختم گردید - بر وی نتایج سروی مفصل پروژه مقدماتی آن طرح و بعد از ترتیب پروژه ساختمانی ، امور ساختمانی آن در اسد ۱۳۳۹ آغاز گردید با عملی شدن این پروژه از یکطرف از آب دریا برای بر ای آبیاری زمین و از جانب دیگر جهت تولید برق استفاده میشود و مشتمل بر تاسیسات ذیل میباشد .

- ۱- ساختمان بند سنگی روی دریای کابل در ارتفاع ۲۲ متر .
 - ۲- ساختمان تونل آبی و در کنار چپ دریای کابل بقطر ۱۳ ضرب ۱۳ متر و بطول ۲۰۸ متر .
 - ۳- ساختمان اصل کانال بطول ۷۰ کیلومتر قابلیت جریان آب در سر کانال (۵۰) متر مکعب در ثانیه .
 - ۴- ساختمان دو عدد تونل بالای اصل کانال تونل اول بطول ۱۴۰۰ متر و تونل دوم بطول ۷۴۴۴ متر .
 - ۵- ساختمان ۱۸ دانه بوق بالای اصل کانال که شیله ها و دریاچه ها را در اراضی کوهسار قطع می نماید .
 - ۶- ساختمان فابریکه برق آبی در محل درونته بطاقت ۱۱ هزار کلیوات .
 - ۷- ساختمان لین عمومی برق به طاقت بلند بطول ۵۰ کیلومتر .
 - ۸- ساختمان چار بمبه قوی آب برای آبیاری (۵۵۰۰) هکتار زمین .
 - ۹- ساختمان شبکه تقسیمات آب .
 - ۱۰- تسطیح اراضی و مساعد ساختن برای زراعت .
- از ابتدای ساختمان تا کنون علاوه بر کار های مقدمه ما تی تا سیسات ذیل تکمیل شده است .

فابریکه های برق دیزلی بطاقت مجموعی بیش از ۴۰۰۰ کلیوات که منجمده آن فابریکه برق دیزلی ثرخیل بقوه ۲۴۰۰ کلیوات ، چار کمپریسور خانه ۳۰ فابریکه کانکریت گل کته های (کار پرها) میخا نیکی شده ریگ و چقله ۴ عدد و رکشاپ میخا نیکی ، نجار خانه و غیره تاسیسات لازمه و ضروریه .

د کابل په غازي حمدجان واټ کښې د بهتني تجارتي با نک نوي ودانۍ

د قندهار په ښار کښې د تخنيکو فو يو ودانيو يوه منظره

د کابل او ننگرهار ترمنځ د تنگی غارو - رڼک-دلاری یوه برخه

د کابل او ننگرهار ترمنځ د تنگی غارو دلاری یوه منظره

کارهای اساسی ساختمانی اصل کانال و شبکه آبیاری این منطقه در ۱۰ جدی ۱۳۴۳ تکمیل خواهد شد، کارهای منطقه آبیاری ماشینی کارهای آباد کردن زمینها برای آبیاری در جریان پلان پنجساله دوم تحت اجرا گرفته می شود. که کارهای مقدماتی آن فعلا شروع گردید و در سال ۱۳۴۶ بپایه تکمیل خواهد رسید.

آبیاری سرده (غزنی):

این بند در رودی جلگه ماصله ۳۷ کیلومتر جنوب شرقی غزنی واقع است ارتفاع بند ۳۰ متر و ظرفیت آن ۱۶۰ میلیون متر مکعب آب است که برای تقریباً ۸۰ هزار جریب زمین کفایت خواهد کرد در نظر گرفته شده است طول فوقانی بند ۴۰۰ متر عرض تحتانی بند ۲۰۰ متر و نل خروجی بطول ۲۴۰ متر و مقطع ۳۰۲ بیش بینی شده است.

کارهای عمده پروژه عبارت از ساختمان بند پرچاوه سرک جدید، ساختمان سه بل ۳ کمانه و تعمیرات راهایش متخصصان و ما مودان میباشد که يك حصه امور مربوطه آن روی پروژه مرتبه تکمیل و يك قسمت دیگر آن نیز جهت اكمال جریان دارد.

میدان هوایی بین المللی کابل:

میدان هوایی بین المللی کابل در ۴ کیلومتر شمال شرق کابل در خواجه رو اش واقع و امور ساختمانی آن در سال ۱۳۳۸ شرق شروع شده بود که ترمینال بلندنگ میدان در سال ۴۳ افتتاح گردید.

ظرفیت مجموعی این تعمیر ۱۷۰۰۰ متر مکعب بوده و مساحت عمومی آن ۳۱۲۵ متر مربع میباشد، این تعمیر شامل برج ترصد ادا رة رادیو و مخازن به بصورت هفت طبقه می در ۲۵۴ متر يك حویلی کوچک در قسمت بدنه مرکز تعمیر با فواره آب و باغچه کوچک سالنوها، گمرک، اطاقهای انتظار، کدامها، جای بگاو، دستوران و اطاقهای متعدد دیگر برای مسافران دفا تر معلومات، پوسته خانه، شفاخانه قرائت خانه اطاقهای مخصوص برای خانمها، کافی بهاری، سلمانی و غیره میباشد.

تعمیرات:

تعمیر شیرخان بندر:

مرحله اول کار این پروژه در ماه جوزا ۱۳۳۹ ختم گردید و مرحله دوم در سنبله ۱۳۴۰ بپایان رسیده و اکنون امور ساختمانی شیرخان بندر در مرحله سوم است.

تاسیسات اساسی بندر عبارت از تحو و بلغا نها، میدان کانکریتی، خطوط کانالیزاسیون (از نل آهنی و نل چودنی) برق رسانی، برج ترانسفاز متور، آبرسانی برای مقاصد بود و باش و اطفاییه، مخازن رادیو تلفونی راد یو گراف، هو تل مجهز تعمیر گمرک، شفاخانه ۲۵ بستریه بی. معاینه خانه، حمام، اطاقهای محافظان، تعمیر کارته ماموران و غیره است اکثر امور ساختمان این بندر ۱۰۰ فیصد تمام گردیده است و قسمتهای باقیمانده نیز که در مرحله سوم است سال ۱۳۴۳ تمام خواهد شد.

فابریکه خانه سازی:

فابریکه خانه سازی در جوار شمال میدان هوایی بین المللی کابل واقع خواجه
رواش موقع دارد این فابریکه بطول ۱۳۲ متر عرض ۵۴ متر ارتفاع ۱۲ متر روی
۹۶ پایه کانگریتی تعمیر گردیده است کارهای فرعی و ابتدایی آن در ۳ میز ان ۱۳۴۱
آغاز شده و تهدابگذاری پایه های فابریکه در ۳ جدی سال مذکور صورت گرفته
است ممکن است فابریکه موصوف در اواسط ۱۳۴۳ تکمیل و بهره برداری آن
شروع شود.

دستگاه فابریکه خشت سازی این فابریکه سالانه ۶ میلیون قالب خشت را بزرگتر
از سایز خشت های مروجہ تهیه خواهد کرد.
موادیکه در دستگاه خانه سازی ساخته و بخته می شود بصورت عمومی تعمیراتی
بوده.

تولیدات سالانه این فابریکه در حدود ۶۰ هزار متر مکعب مواد بخته
خواهد بود.

سرکهای ولایت پکتیا: از سنبله ۱۳۴۱ الی ۲۰ جوزا سال ۱۳۴۲ در ولایت
پکتیا سرک ارگون دو مانده که ارگون را از طریق دو مانده بخوست وصل میسازد
اعمار شده است.

سرک کوتل سته کنه و:

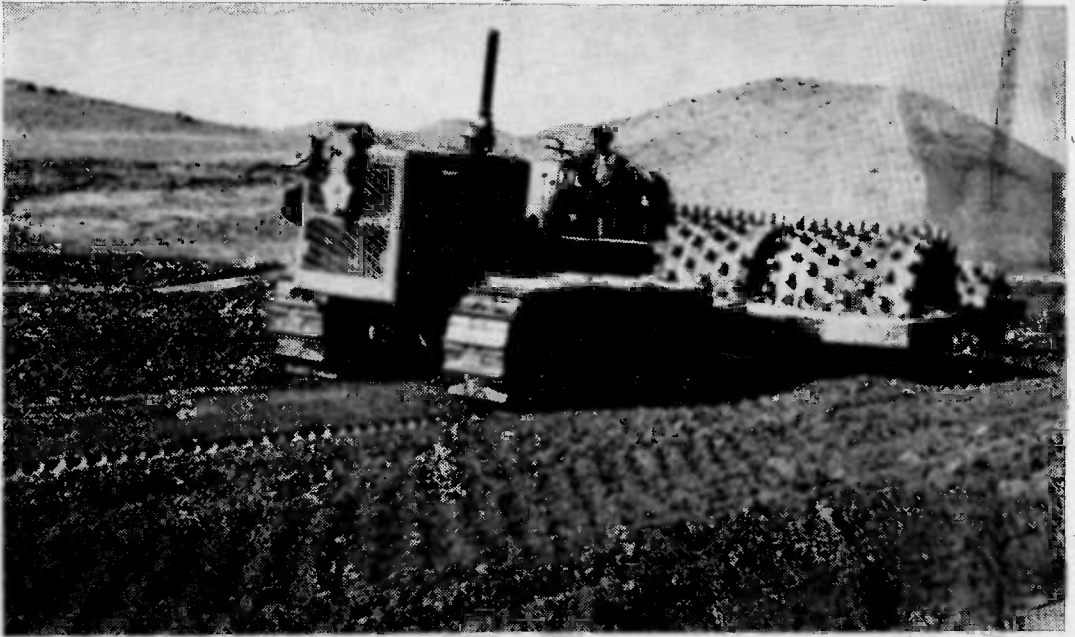
از ۲۶ جوزا ۱۳۴۲ الی ۲۰ اسد ۱۳۴۲ کار احداث و اعمار این سرک بشدت
جریان داشته و امور ساختمانی آن برق آسایش می رود.
تعمیراتیکه در کابل ساخته شده است:

تعمیر وزارت معادن و صنایع:

امور کانگریت ریزی کلوپ و وزارت معادن و صنایع، دروازه های آهنی کلوپ
کارهای اضافی از قبیل باغ و راه های کانگریتی، گراچها و مقبره شهید داخل
وزارت بصورت مرمر کاری و احاطه وزارت معادن و صنایع، گچمالی بال غربی تعمیر
آن وزارت تکمیل شده است.

تعمیر کار توگرافی:

امور مرکز گرمی آن ۹۰ فیصد و کارهای آبرسانی و بدررفت ۹۵ فیصد پیشرفته
آیینهای موزائیک زینه ها باچام عمیق آب بپیدار آن تکمیل گردیده است همچنان
امور ساختمانی یک عمارت جدید خفته مطبقه و اتاق نان ریاست مذکور ۹۰ فیصد
تکمیل گردیده و پلاستر تمام تعمیر از داخل و خارج کارهای اضافی باغ و غیره انجام
شده و گراچهای مذکور ۵۰ فیصد تکمیل گردیده است.

د کلات د سرک یوه برخه خامه کاری چه دکابل -- کندهار په پروژه پورې اړه لری اود قیر اچولو ته چمتو کبیزی :

د دل آرام او گرشک ترمنځ د مارگي د دښتې سرک چه د قیر اچولو دپاره هموار یزی .

دغزنی داعلی حکومت نوی ودانی چه اوس استفاده ورخخه کبزی

د کابل کندهار به سرک کبزی د توه بله د جوړولو منظره

تعمیر خیاطخانه:

امور سنگهای مرمر و خشت کاشی تمام تشنابها و اتاقهای نلد و انی آن اکمال یافته و کار ساختمان دیپوی عمارت مذکور شروع و تقریباً ۵۰ فیصد تکمیل و تقریباً ۲۰ فیصد کارهای باغ مذکور تکمیل و انجام گردید است. همچنان کارهای سیمانی با استیشن ترانسفارمر تعمیر مذکور شروع و ۲۰ فیصد پیاپی به اکمال رسیده و امور و تکمالی خارج و داخل عمارت مذکور نیز پایان یافته است.

تعمیر مکتب کارته پروان:

پلسترکاری تمام خارج و داخل تعمیر ۹۰ فیصد و کار ساختمان او دیتوریم ۲۵ فیصد تکمیل گردیده است.

پلانهای آبرسانی مذکور نیز ترتیب و منتظر افراس است. همچنان در واژه، کلکین تعمیر مذکور بصورت عموم دیزاین و (افزای) آن گرفته شده است.

متباقی امور اضافی آن نیز بزودترین فرصت شروع میشود.

تعمیر ریاست عمومی ترانسپورت:

کار تعمیر مذکور بصورت عموم ۹۰ فیصد اکمال رده فیصد ما بقی که عبارت از کارهای اضافی باغ و غیره آن است در ماه بعد تکمیل خواهد شد.

تعمیر مکتب جیبیه:

کار تعمیر اساسی ۹۹ فیصد توسط هوختیف اکمال و کارهای اضافی آن هم بزودی انجام میشود.

تعمیر شاهخانه صد بستره یی:

بصورت عمومی ۹۰ فیصد کار مذکور توسط هوختیف اکمال و فعلاً کار نصب سیامان و وسایل طبی آن شروع است، ساختمان باغ و غیره آن نیز بزودی شروع خواهد شد.

موسسه صحت عامه:

۹۹ فیصد کار مذکور توسط هوختیف تکمیل گردیده که کارهای اضافی را نیز در بر میگیرد.

تعمیر پوهنتون کابل:

۸۰ فیصد کار مذکور تکمیل گردیده و نظر بقرار داد جدید در ماه جدی ۱۳۴۲ پیاپی به اکمال میرسد.

تعمیر ستدیوی رادیو کابل و ستیشن برود کاست:

کاستیشن برود کاست ۱۰۰ فیصد تکمیل و تعمیرات ستدیوی رادیو کابل نیز تکمیل گردیده است. کارها بیکه از تعمیرات ستدیو باقیست عبارت از ۱۰ فیصد کارهای دستگاه تهویه و تقریباً ۵۰ فیصد کارهای باغ و کتاره و غیره.

تعمیرات اطراف و ولایات:

بصورت عموم پلانهای تعمیرات حکومتی بتمام ولایات فرستاده شده که زیر کار قرار دارد.

همچنان از طرف شعبه شهرسازی آمریت عمومی تعمیرات هیأتها ی جداگانه از کابل به میدان، لعل و سرچنگل چچران، تیوره، تولک، بسابند، میمنه، بلچراغ، شبرغان، سرپل، سنک چارک، مزارشرف، غزنی، قره باغ، جاغوری، اندر، جلال کویت، جبهه ترتیب پروگرام و سروی شهرسازی به نقاط متذکره اعزام شده اند که پلانهای ترتیب شده و راپورهای مفصل را ترتیب و بوزارت تقدیم داشته اند.

علاوه به ترتیب پلانهای فوق توسط هیأتها ی فنی رنگ اندازی از شهر چا ربکار، قریه قلعه قاضی، قره باغ بعمل آمده است باینست متذکر شد که وزارت فوائد عامه، امسال باشادوالی کابل در قسمت پروگرام شهرسازی و پیشبرد امور سرکسازی و غیره نیز کمک و همکاری نموده است.

وزارت فواید عامه علاوه بر کارهایی که فوقاً تذکار یافت در داخل و خارج پلان انکشافی یک سلسله کارهای خرد و بزرگی دیگر را که مهمترین آنها ختمان پل فیض آباد، ترمیم سرک لته بند، ترمیم سرک کلفت و سرک با میان و غیره میباشد نیز انجام داده است.

غوروات دهیواد پور غونئی اودنداری و پرسیمه دهه، دلته دغور اتویوه
خیال انگیزه دره بشیی

رویداد های سیاسی

ب اساس کرو نولوژی

ماه آگست (۱۰-اسد ۱۳۴۱)

اول آگست (۱۰-اسد) بناغلی بوضیاف بتاریخ ۳۰ جولایی تو سسط قوای ولایت ل توقیف و بعداً دهاشد .

بناغلی بوضیاف بانهاغلی کیدرملاقات و بتاریخ دوم ماه آگست طرفداری دفتر سیاسی راقبول کرد . موافقت لندن به تشکیل اتحادیه بزرگتر مالیزی . درگانا سو قصد علیه بناغلی نکروما رئیس جمهور کشور مذکور نا کام شد ، استعفای بناغلی جیمز گاون سفیر کبیر ایالات متحده امریکا مقیم پاریس اعلام شد و بناغلی بوسن بعیت سفیر کبیر ایالات متحده امریکا در پاریس مقرر شد .

۵- (۱۴-اسد) انفجار ذره بی اتحاد شوروی به قوه «۳۰» میکا تن .

۶- (۱۵-اسد) کشور جمیکا مستقل شد .

۷- (۱۶-اسد) بناغلی لئون ولانسیا بموض بناغلی کما رگو بعیت رئیس جمهور

کولومی اشغال وظیفه کرد .

۹- (۱۸-اسد) امر توقیف بناغلی بیدو که رئیس شورای ملی مقاومت فرانسه اعلام

شده بود صادر شد .

۱۱- (۲۰-اسد) اتحاد شوروی سفینه فضایی بنام وستوک سوم را باقو ماندان

نیکولایف وستوک چهارم را باقو ماندان پا پوویچ بغضا پرتاب کرد که هردو کیهان

نورد بتاریخ ۱۵ بزمین فرود آمدند . درار جنتاین قوای مسلح با قیادت جنرال

تورا نوزوموتر و وزیر دفاع را به استعفا مجبور ساخت .

۱۴- (۲۳-اسد) کارتونی که درمونت بلان به سال ۱۹۵۹ ، آغاز شده بود موفق

گردید تا تونل را احداث کند . شروع مجادلات پارلمانی برای مجلس شورای الجزایر

که قرار بوده بتاریخ ۲ ماه ستمبر آغاز یابد بتاریخ نهم ماه آگست انداز سیاسی

فهرست کاندیدها را پس از یک سلسله مشوره با ولایات انتشار داد .

ژاک سوستیل بمیلان وارد شده وانظر طرف پولیس ایतालیا مورد باز پرس قرار

گرفت ، وی بتاریخ ۱۸ ماه آگست از سرحدات اثریش عبور کرده بود .

۱۶- (۲۵-اسد) استقرار مجدد روابط دیپلوماسی بین فرانسه وتونس که به

اساس آن بناغلی ژان سودا اینار که بعیت نمایند: فرانسه در تونس و بناغلی صادق

- مقدم بحیث نمایندۀ تونس درباریس مقرر شدند .
- ۱۷- (۲۶-اسد) درلندن راجع به الحاق عدن به اتحادیه «جنوبی عربستان» موافقه بمعمل آمده و عدن قبل از اول ماه مارچ ۱۹۶۲ یکی از اعضای این اتحادیه اعلان خواهد شد .
- ۲۰- (۲۹-اسد) راپور یناغلی تانت سرمنشی ملل متحد دربارۀ جمهوریت کانگویی بلویکی انتشار یافت. وی ترتیب و وضع یک قانون اساسی فدرالی را برای آن کشور طی سی روز پیشنهاد کرده بود، همچنان وی این راهم پیشنهاد کرده بود که باید هایدات معادن در بین لیو بولدویل و الیزابتویل بصورت پنجاه فیصد برای هر یک تقسیم شود. بتاريخ ۳ ماه سپتامبر یناغلی چومبی قبولی خود را دربارۀ این پلان اعلان خواهد کرد اما مذاکرات در آن باره ادامه خواهد یافت .
- ۲۲-۳۰ (۳۱-اسد ۸ سنبله ۱۳۴۱) جامعه عرب در دستوراء تشکیل جلسه داده و برشکایت سوریه نسبت به جمهوریت عربی متحدغور نمود بتاريخ ۲۸ جمهوریت عربی متحد تصمیم گرفت که جامعه را ترک بگوید بتاريخ ۹ ماه ستمبر یناغلی جمال عبدالناصر موافقه کرد که این تصمیم و افسخ کنند .
- ۲۲- (۳۱-اسد) جنرال دوگول در ناحیه «بتی کلامارت» در سر راه «و بلا کویلی» مورد دسیه یکدسته از کوماندهای اردوی مخفی فرانسه قرار گرفت که دسیه مذکور بجایی نرسید .
- ۲۴- (۲ سنبله ۱۳۴۱) یناغلی بوضیاف از عضویت اداره سیاسی استعفا داد و انتخابات هم بتعویق افتاد .
- ۲۷- (۵ سنبله) برتاب مرینر دوم از طرف امر یکاجا تب کره زهره .
- ۲۹- (۷ سنبله) جنرال دوگول در مجلس وزرای فرانسه اعلان کرد که وی اراده دارد قانونی گزارش بابد که مطابق آن رئیس جمهور فرانسه مستقیماً از طرف مردم انتخاب گردند .
- ۳۰- (۸ سنبله) زدو خورد شدید بین عناصر ولایت چهارم و با رتیزا نهایی یوسف سلای در شهر الجزیره .
- ۳۱- (۹ سنبله) کشور تو باگو، استقلال خود رسید .
- ماه سپتمبر (۱۰ سنبله ۱۳۴۱)
- اول سپتمبر (۱۰ سنبله ۱۳۴۱) ریفراندم در سنگا پور راجع به شرایط دخول در اتحادیه آئینده مالیزی بزرگ و این ریفراندم ۳۹۷۶۲۶ رأی موافق ۱۴۴۰۷۷ سفید بمعمل آمد، زلزله در ایران که به اثر آن بیست هزار نفر تلف شدند .
- ۲- (۱۱ سنبله) نشریک اعلامیه مبنی بر کمکهای شوروی جهت تقویه نظامی کیوبا علیه مخاطرات .
- ۳- (۱۲ سنبله) یناغلی بن بلا بدستهای نظامی تحت اوامر خود در «اوران» امر داد که چنانچه شهر الجزایر حرکت کنند به نزدیکی بغاری و «اورلیا نسویل» تصادماتی

روداد. بتاريخ ماه نوامبر يك موافقه بين اداره سياسى، وولايت سوم و چهارم در باره قطع جنگها، خلع سلاح ساختن منطقه شهر الجزاير، ورو يكار آوردن انتخا بات پارلمانی بزود ترين فرصت صورت گرفت .

۴- ۹ (۱۳ سنبله- ۱۸ سنبله) مسافرت جنرال دو گول در آلمان. پس از مذاکره در بن راجع به انکشاف روابط فرانسه و آلمان غربی، اوضاع بین المللی، مسأله برلین و تقویه اروپا. جنرال دو گول مسافرت های به کولون، دوسلدورف، هامبورگ، و میونخ نمود. وی در مکتب صاحب منصبان نظامی هامبورگ طی بیانیه اظهار داشت که موافقه فرانسه و آلمان میتواند اساس يك اروپائی باشد که در آن رفاهیت، قدرت، حیثیت، بصورت مساوی برای همه ممالک میباشد .

۶- (۱۵ سنبله) بناغلی کالونجی پادشاه کسای جنوبی از لیو پولدویل که در آن جا ابتدای ماه جنوری تحت نظارت بوده فرار و به کسای جنوبی موصلت کرد. بتاريخ دوم ماه اکتوبر مجدداً توسط اردوی ملی کانگو دستگیر و توقیف گردید .

۷- (۱۶ سنبله) بناغلی بیدو که در ایتالیا توقیف بود بیکى از سرحدات آن کشور که مورد نظر خودش بود تحویل داده شد و از آنجا خاک ایتالیا را ترک گفت . رئیس جمهور ارجنتاین انحلال کانگرس ارجنتاین را که توسط اردوی آن کشور اعلان شده بود اعلام داشت .

۹- (۱۸ سنبله) اردوی الجزایر که در رأس آن بناغلی « بومدین » قرار داشت وارد شهر الجزایر شد و تاریخ انتخا بات آن کشور بروز ۲۰ ماه سپتمبر تعیین گردید . بناغلی نکروما رئیس جمهور گانا از يك توطئه جدید نجات یافت . در بیکنگک اعلان شد که يك طیاره نوع « یو-۲ » امریکایی از فراز چین شمالی بر زمین فرود آورده شد و ضمناً تذکر داده شد که امریکا به این عملیات خود میخواهد يك جنگ دیگر را رو یکار بیاورد .

۱۰- ۱۹ (۱۹-۲۸ سنبله) کنفرانس کشورهای مشترک المنافع انگلستان در باره شمول انگلستان در بازار مشترک، اروپا بناغلی میک میلن دست آزاد را برای تجدید مذاکرات درین باره برای خود حفظ کرده است .

۱۰- (۱۹ سنبله) فرانسه روابط سیاسی خود را با سودیه و اردن و عربستان سعودی مجدداً بر قرار کرد .

۱۱- (۲۰ سنبله) اتحاد شوروی با اشنگتن اطلاع داد که تمام حملات بر کیوبا مقدمه يك جنگ جهانی خواهد بود .

۱۲- (۲۱ سنبله) جنرال دو گول در مجلس و زرای فرانسه تاکید کرد که تجدید نظر بر قانون اساسی فرانسه مطابق ماده یازدهم قانون مذکور بوسیله يك ر بفراندم عمومی صورت خواهد گرفت .

۱۳- (۲۲ سنبله) بناغلی کتیدی رئیس جمهور امریکا طی مصاحبه مطبوعاتی

اظهار داشت که اگر کیوبا با يك پایگاه نظامی شود اضلاع متحده امر یکا مد اخله خواهد کرد .

۱۴- (۲۳ سنبله) اکثریت اعضای اردوی میخفی فرانسه در بلژیک توقیف شدند
 ۱۷- (۲۶ سنبله) اعلامیه نشر و در آن خاطر نشان شد که مقامات نظامی بین یمن و پاریس نشان میدهند که باید بدون تأخیر معاهده صلح با آلمان فیصله گردد .
 هفدهمین مجمع عمومی ملل متحد در نیویارک پس از تعیین رئیس مجمع عمومی بموضوع شمول توندا و بروندی و جمیکا و ترینیداد ، توپاکو بحیث اعضای ملل متحد بررسی کرد . فرانسه ایجاد يك اتحادیه سیاسی ، کلتوری و نظامی را بین آن دو کشور پیشنهاد کرد .

۱۹- ۲۰ (۲۸ سنبله - ۲۹ سنبله) دراز چنتا بن طرفداران حکومت بر نظامیان اردو غالب گردید و جنرال «لوریو» و جنرال «لا بیرو» از وظایف خود عزل گردیده و کابینه مجدداً تشکیل گردید .

۱۹- (۲۸ سنبله) شهزاده سیف البیدرو لیمه یمن پس از مرگ پدرش امام احمد بحیث امام یمن اعلام شد .

۲۰- (۲۹ سنبله) جنرال دو گول طی يك نطق رادیو تلویزیونی خود از مردمان فرانسه تقاضا کرد که باید رؤسای جمهور آینده فرانسه از طرق رأیگیری عمومی انتخاب شوند . الجزایر یهای به پارلمان خود صلاحیت ترتیب قانون اساسی آن کشور را دادند .

۲۴- (۲ میزان ۱۳۴۱) مسافرت رسمی بنیاغلی «بر ژنیف» رئیس جمهور اتحاد شوروی در یوگوسلاویا رسماً اعلان گردید .

۲- (۳ میزان) بنیاغلی فرحت عباس بحیث رئیس پارلمانی الجزایر انتخاب گردیده و جمهوریت دیموکراتیک الجزایر را اعلام داشت و اداره موقتی اجرا بیه لغو گردید .

۲۷- (۵ میزان) اردوی یمن اقتدار را تحت ریاست بنیاغلی عبدالله السلال بدست گرفته و جمهوریت آزاد یمن را اعلان کرد و خاطر نشان نمود که رژیم یمن از طرفداری جمهوریت عربی برخوردار است ، امام نظر برو ایتی مقتول و نظر برو ایت دیگر فراری گردیده و يك قوه مقاومت را علیه رژیم جدید ترتیب داد .

۲۹- (۷ میزان) پارلمان الجزایر با اکثریت تمام اولین حکومت الجزایر را تحت صدارت بنیاغلی بن بلا اعلان کرد .

ماه اکتوبر (۹ میزان ۱۳۴۱)

۲- اکتوبر (۱۰ میزان) مجلس وزرای فرانسه مضمون متن پروژة قانونی را که بتاريخ ۲ ماه اکتوبر در معرض رای عمومی قرار داده خواهد شد تصویب کرد .

۳- اکتوبر (۱۱ میزان) بنیاغلی «والتر شیرا» امریکا بی بقضا پر تاب گردیده و شش مرتبه بدور زمین گردید .

- جنرال دو گول طی يك بیانیة راد یو تاویز یونی بمردم فرانسه گفت رای و نظریة شما که بتا ر بیخ ۲۸ ماه اکتو بر ابراز خواهید داشت ، بمن جواب خواهد گفت که آیا من خواهم توانست بوظیفه خود ادامه بدهم یا نه ؟؟
- ۶- (۱۴ میزان) حکومت پومپیدو ، استعفا داد بتا ر بیخ ده ماه اکتو بر فرمان انحلال پارلمان فرانسه صادر شد .
- ۸- (۱۶ میزان) کشور الجزایر در حالیکه بناغلی بن بلا صدراعظم آن کشور در هفت همین جلسات مجمع عمومی حضور داشت . بعضویت ملل متحد قبول شد .
- ۹- (۱۷ میزان) کشور اوگاندا به آزادی خود رسید .
- ۱۱- (۱۹ میزان) بناغلی نهر و صدراعظم هند ، هنگام يك مسافرت به سیلون اظهار داشت که امر داده است تا خاکهای سرحدات شمال شرقی هند را آزاد کنند .
- ۱۵- (۲۳ میزان) بناغلی بن بلا صدراعظم الجزایر ذریعه بناغلی کنیدی رئیس جمهور امریکا در واشنگتن پذیرفته شد و پس از آن بناغلی بن بلا بتا ر بیخ ۱۶ اکتو بر به کیوبا خواهد رفت . حکومت کیوبا بتا ر بیخ هجده ماه اکتو بر اعلان کرده بود که باید پایگاه بحری گوانتاناما از طرف امریکا تخلیه شود .
- ۱۸- (۲۶ میزان) جنرال دو گول طی يك بیانیة راد یو تلو یونی دو باره ریفراندم در فرانسه اظهار داشت او اگر اکثریت رای به طرفداری او ضعیف باشد من بوظیفه خود خاتمه خواهم داد و دو باره به آن باز نخواهم گشت .
- ۲۰- (۲۸ میزان) تصادفات سرحدی بین جمهوری چین و هند در حصص شرقی و غربی سرحدات هند صورت گرفت .
- ۲۳- (اول عقرب ۱۳۴۱) در شب ۲۲ - اکتو بر بناغلی کنیدی رئیس جمهور امریکا اعلان کرد که شورویها در حال نصب نبودن راکت ها می در کیوبا میباشند که میتواند خاک امریکا را هدف قرار دهند . وی گفت به قوای امریکا امر داده است که قرانظین بحری را در کیوبا تطبیق کرده و مگذارند که اسلحه به کیوبا نقل داده شود ، حکومت های امریکا و اتحاد شوروی و کیوبا شورای امنیت را دایر کردند .
- ۲۴- (۲ عقرب ۱۳۴۱) بناغلی تانت سر منشی ملل متحد عنوانی بناغلی کنیدی و بناغلی خروسچف پیمانهای فرستاده و پیشنهاد کرد که اتحاد شوروی فرستادن اسلحه را به کیوبا متوقف ساخته و امریکا مجازاً صره بحری خود را فسخ کند .
- ۲۵- (۳ عقرب ۱۳۴۱) کشتیهای شوروی که جا نب کیوبا در حرکت بودند متوقف گردیدند .
- ۲۶- (۴ عقرب) جنرال دو گول طی بیانیة راد یویی گفت «اگر ملت فرانسه مفکوره مراد کند من قادر نخواهم بود که وظیفه تاریخی خود را ادامه بدهم و این بوظیفه من خاتمه خواهد یافت» .

در دهلی جدید به نسبت زد و خورد های سرحدی حالت اضطرابی و غیر عادی اعلان شد .

۲۷- (عقرب ۵) پناغلی خروسچف به رئیس جمهور امریکا پیشنهاد کرد که اتحاد شوروی متدرجاً پایگاه های کیو باراً تخلیه می کند و باید امریکا نیز با بنگاه های ترکیه را تخلیه کند .

۲۸- (عقرب ۶) بانر دایگیری ایکه در فرانسه صورت گرفت سیزده میلیون و یکصد و پنجاه هزار و پنجصد و شانزده رای بطرف فداری جنرال دوگول راجع به انتخاب مستقیم رؤسای جمهور فرانسه داده شد . پناغلی خروسچف به پناغلی کنیدی تلگراف داد که امر داده ، است که اسلحه شوروی را دو باره به اتحاد شوروی بازگردانند و در عوض پناغلی کنیدی وعده داد که به کیوبا حمله و تجاوز نخواهد کرد .

۳۰- (عقرب ۸) پناغلی تانت سر منشی ملل متحد به هاوانا مسافرت کرد تا با پناغلی کاسترو مذاکره کند که اجازه بدهد ملل متحد نقل اسلحه شوروی را از کیوبا کنترل کند . قانون اساسی جمهوری جدید یمن اعلان گردید و مطابق آن پناغلی عبدالله السلال بحیث اولین رئیس جمهور آن مملکت مقرر شد ، پناغلی میکویان معاون اول صدراعظم اتحاد شوروی به هاوانا سفر کرد .

ماه نومبر (۱۰ عقرب ۱۳۴۱)

اول نوامبر (عقرب ۱۰) پناغلی «کرشنا میثن» وزیر دفاع هند از عهد خود استعفا داده و آنرا برای پناغلی نهر و صدراعظم آن کشور گذاشت . يك پایگاه فضایی اتحاد شوروی بسوی کره ماه برتاب شد .

۵- (عقرب ۱۴) کمیسیون سیاسی ملل متحد به اکثریت ۱۸-رای مقابل صفر تصویب نمود ، که باید تمام آزمایش های ذره وی را اول جنوری ۱۹۶۳ قطع گردد .

۷- (عقرب ۱۶) جنرال دوگول قانون انتخاب رئیس دولت فرانسه را در رای عامه قرارداد . موافقه بین اضلاع متحده امریکا و اتحاد شوروی که مطابق آن کشتی های امریکایی در بحر انتقال راکت های شوروی را از کیوبا با تحقیق میکنند . ۱۰- (عقرب ۱۹) حکومت جمهوری یمن و حکومت جمهوری عربی متحد يك معاهده کمک و معاونت متقابل را با هم امضا کردند .

۱۳-۱۶ (عقرب ۲۲-۲۵) مسافرت دکتوراد ناورد رئیس جمهور اتحادی آلمان به امریکا .

۱۵- (عقرب ۲۴) دکتور فیدل کاسترو و صدراعظم کیوبا طی نامه پناغلی تانت سر منشی ملل متحد اطلاع داد که طیارات امریکایی را که بر فراز آن کشور پرواز کنند فرود نخواهد آورد .

۱۸- (عقرب ۲۷) قانون اساسی جدید المغرب ، توسط اعلیحضرت حسن دوم پادشاه آن کشور اعلان گردید المغرب مطابق این قانون اساسی يك کشور شاهی دیموکراتیک و اجتماعی اعلان شد .

۱۹- (عقرب ۲۸) موضوع توقیف چند نفر نامه نگار روز نامه شپیگل ، موجب آن

کړو بډکه، پنج نفر از وزرای لیبرال حکومت جمهوریت اتحادی آلمان از عهده خود استعفا بدهند په تعقیب آن بتاريخ بیست ماه نوامبر وزرای مربوط بحزب کرستین دیمو کرات نیز از عهده خود استعفا دادند .

۲۰- (۲۹ عقرب) د کنورفیدل کاسترو موافقه خود در ادر باره برون آمدن طیارات بمب افکن اتحاد شوروی از کیو با اعلان کرد، ینا غلی کنیدی رئیس جمهور امریکا مرغم شدن محاصره بحری را از کیو با وادامه تفتیش های فضایی را در خاک آن کشور اعلان کرد .

بیکننگ امر اوربند را در سرحدات مشترک خود باهند صادر کرد این امر سر از تاریخ ۲۲ ماه نوامبر مرعی الاجرا شد

۲۶-۲۹ (۵ قوس ۸ قوس ۱۳۴۱) مسافرت ینا غلی سن بی رئیس جمهور ایټالیا در یونان .

۲۶-۲۶ (۵ قوس) کنفرانس خلع سلاح در ژنیو مجدد اجلاسات خود را که بتاريخ ۸ ماه سپتمبر ملتوی شده بود آغاز کرد .

حکومت کیو با تقصای تفتیش متقابل را تحت کنترول ملل متحد نمود ینا غلی میکویان کیو با راترک گفت، وی بتاريخ ۳۱ ماه اکتوبر به کیو با آمده بود، وی کیو با رابه هزم مسافرت به امریکا ترک داد .

۲۷- (۶ قوس) ینا غلی پومپیدو مجدد ابحیث صدراعظم فرانسه مقروضد .

۲۸- (۷ قوس) وللمینا سابق ملکه هالیند وفات کرد، وی از سال ۱۸۹۸- الی

۱۹۴۸ سلطنت کرده بود .

۲۹- (۸ قوس) ینا غلی محمد کمیستی وزیر خارجه الجزایر بیاریس مسافرتی کرد و ینا غلی لویی ژوکس وزیر فرانسه در باره همکاری فرانسه و الجزایر مذاکراتی کرد، حزب کمونسټ الجزایر غیر قانونی اعلام شد .

ینا غلی گارد نر رئیس عملیات ملل متحد در جمهوریت کانگو راپور داده که مساعی وی برای قبولاندن پلان ینا غلی تانت سرمنشی ادامه خواهد یافت و برای حکومت کتانگاده روز مهلت داد .

۳۰- (۹ قوس) ینا غلی تانت با کثرت مطلق سرمنشی ملل متحد انتخاب شد .

ماه دسامبر (۱۰ قوس ۱۳۴۱)

۴-۲۰ (۱۳-۱۹ قوس) مسافرت مار شال تیتو رئیس جمهور یوگوسلاویا به

اتحاد شوروی .

۷- (۱۶ قوس) ینا غلی پومپیدو کابینه خود را تشکیل کرد، مردمان المغرب توسط ریفراندوم پروژه قانون اساسی آن کشور را قبول کردند، دکتور ادنا وز صدراعظم جمهوریت اتحادی آلمان اعلان نمود که در خزان سال ۱۹۶۳ وظیفه خود را ترک خواهد کرد .

۸- (۱۷ قوس) در مستعمره آسیایی انگلستان بنام سلطنت بروتای انقلابی

آزاد یخواهی رونما گسردید .

- ۱۰-۱۲ (۱۳ - ۲۱ قوس) کنفرانس شش کشور بیطسرف در کولمبو
 راجع به اختلافات سرحدی هند و جمهوریت مردم چین دایر شد. میرمن بندر انیکه
 صدراعظم سیلون موظف گردید که وظیفه آشتی را بین آن دو مملکت بعهده بگیرد.
 ۱۰-۱۳ (۱۹-۲۲ قوس) شورای عالی اتحاد شوروی در مسکو تشکیل جلسه داده
 و پیغامی خروسچف صدراعظم آن کشور سیاست خود را در باره امر و کیو با دفاع نموده
 و به اعتراضات جمهوریت مردم چین در آن باره جواب داد.
 ۱۰-۱۹ (قوس) اتحاد شوروی نصب مراکز اتوماتیک ثبت کننده را جهت کنترول
 آزمايشهای ذره‌یی برخاک خود قبول کرد. هیأت یونو در منزل چومبی با وی ملاقات کرد
 و در باره تطبیق بلان پیغامی تانت راجع به وحدت کانگو مذاکره کرد.
 ۱۱-۲۰ (قوس) جنرال دو گول ضمن يك پیام خود در پارلمان فرانسه اساسهای
 جمهوریت جدید را شرح داده و اعلام نمود که ذهنیت يك حزب و احد تحقق
 نخواهد پذیرفت.
 همچنین کابینه دو کتوزاد ناورد صدراعظم جمهوریت اتحادی آلمان تشکیل
 گردیده و در آن پیغامی فون مسیل بحیثیت وزیر دفاع معرفی گردید.
 ۱۲-۲۱ (قوس) پیغامی کنیدی رئیس جمهور امریکا موافقه کرد تا يك ارتباط مستقیم
 تیلیفون بین قصر ایبض و کریمین برقرار گردد.
 ۱۳-۲۲ (قوس) اعلامیه حکومتی پیغامی بومپیدو صدراعظم فرانسه در پارلمان
 آن کشور به اکثریت ۲۶۸ رأی مخالفت موافق در مقابل ۱۱۶ رأی تأیید گردید.
 پیغامی تانت از اکثر دولتهای تقاضا کرد تا به ایالت کتانگافشار اقتصادی وارد کنند.
 ۱۴-۲۳ (قوس) مرینر دوم امریکا که بتاريخ ۲۷ ماه اگست بسوی زهره پرتاب شده
 بود معلوماتی را که حین این مسافرت از کره زهره فراهم آورده بود به زمین مخابره
 کرد، درین وقت فاصله بین انجن مرینر و کره زهره در حدود (۴۰۴۱۹) کیلومتر بود.
 ۱۵-۲۴-۲۵ (قوس) جنرال دو گول رئیس جمهور فرانسه و پیغامی میکمیلن صدراعظم
 انگلستان با هم در محل را میو ملاقات کردند.
 ۱۷-۲۱-۲۶ (قوس) ملاقات پیغامی میکمیلن صدراعظم انگلستان و کنیدی
 رئیس جمهور امریکا و در جزیره بهاما اعلامیه که در اثر این ملاقات نشر تایید گردید که
 راکت سکای بولت متروک گردیده و امریکا راکت های پولارس را برای انگلستان
 تهیه میکنند، این دو سیاستمدار به جنرال دو گول پیشنهاد کردند که باید يك قوه ذره‌وی
 چند جانبه تشکیل شود.
 ۱۷-۲۶ (قوس) پیغامی کودومورو ویل وزیر خارجه فرانسه و شرودر وزیر خارجه
 جمهوریت اتحادی آلمان با هم ملاقات کردند، درین ملاقات انکشاف همکاریهای سیاسی
 نظامی اقتصادی و کلتوری را بین مملکتین موافقه کردند. لوئیس به شورای اروپا قبول شد.
 ۱۹-۲۸ (قوس) امریکا ژریم جدید جمهوریت یمن را برسمیت شناخت. نیاسالند
 از لندن حق جداسدن را از اتحادیه آفریقای مرکزی گرفت.

- ۲۱ (۲۹ قوس) هفدهمین جلسات مجمع عمومی خاتمه یافت و چو کی یمن به هیئت ژریم جدید جمهوری یمن داده شد .
- ۲۲- (اول جدی ۱۳۴۱) بناغلی زورین که وظیفه او در ملل متحد از طرف اتحاد شوروی خاتمه یافته بود جای خود را برای بناغلی فیدرونکو نماینده دائمی جدید اتحاد شوروی در این مؤسسه گذاشت .
- ۲۴- (۳ جدی) کشف يك توطئه علیه بناغلی بود قبیله رئیس جمهور تونس در شهر تونس اعلان شد، یکپرزارو یکصد و سیزده نفر اسرای ضد ژریم داکتر فیدل کاسترو با ادویه امریکائی مبادله گردید .
- ۲۶- (۵ جدی) امضای يك معاهده بین جمهوری منگولیا و جمهوری مردم چین .
- ۲۸- (۷ جدی) بناغلی عبداللطیف راحل بحیث اولین سفیر کبیر الجزایر در فرانسه قبول شد جنگ بین آبی کلاه ها (قوای ملل متحد) و ژاندام کتانگه در شهر الینرا بتویل آغاز شد ، چند کشور آغاز شد چند کشور عضو تقاضای تانث را درباره قرارداد کتانگا در محاصره اقتصادی قبول کردند .
- ۲۹- (۸ جدی) ششمین کانگرس حزب بر سر اقتدار گینی در کوناگری افتتاح شد .
- ین بلاد عوت مسافرت را به هنگری پذیرفت ، خروسچف به سیاست بعضی از دول غربی در مورد غربی انتقاد کرد ، جان کنیدی با مکنامارا درباره بودجه دفاعی سال مالی آینده امریکا مذاکره کرد .
- ۳۰ (۹ جدی) دانشمندان اتحاد شوروی موفق شدند تا اعلام رادیویی را متوجه سیاره زهره بسازند . بناغلی کنیدی رئیس جمهور امریکا از تمام حصص اضلاع متحده یعنی از شمال و جنوب تقاضا کرد تا برای تجلیل صدمین سالگه اعلامیه آزادی مراسم مخصوص را برگزار کنند صدراعظم سیلون بعرض انجام مامورینیکه از طرف کنفرانس شش کشور بیطرف آسیایی و افریقایی بدو محول شده بود طرف بیکننگ پرواز کرد .
- ۳۱ (۱۰ جدی) جمهوری متحد عربی و الجزایر فیصله نمودند تا يك کمیته مشترك را برای هم آهنگ ساختن روابط اقتصادی و تجارتي بین طرفین تاسیس کنند . بناغلی گرهارد شرویدرو وزیر خارجه ، جمهوری اتحادی المان گذت که در مکتوب شب کرسمس بناغلی خروسچف صدر اعظم اتحاد شوروی مساعی جدید بخرج داده نشده است تا جمهوری اتحادی المان برای مذاکرات جداگانه با اتحاد شوروی جلب شود .

ماه جنوری ۱۹۶۳ (۱۱ جدی ۱۳۴۱)

- اول جنوری (۱۱ جدی) ملک حسن دوم پادشاه المغرب استعفاي بعضی از اعضای کابینه را پذیرفت .
- ملل متحد انجام اقدام تدافعی خود را در کتانگا اعلام نمود . عساکر گائایی ملل متحد يك جا ده و يك چهارراهی قطار آهن را در شمال شرق کتانگا اشغال کردند .

۲- (۱۲ جدی) قوای ملل متحد ۳ شهر عمده کتانگارا تصرف کردند، چومبی قوای خود را برای جنگ علیه قوای ملل متحد جمع کرد، امریکا از موقف ملل متحد در مورد کتانگو حمایت کرد. لیونید بریونف صدر هیأت رئیسه دشورای عالی و شیاغلی خروسچف صدر اعظم اتحاد شوروی ضمن پیامهای خود عنوانی سران کیوبا دوام کهکهای مستدام شوروی را نسبت به آن کشور ابراز کردند. جنرال دوگول گفت که قوای ذره بی فرانسه بسال ۱۹۶۳ روی صحنه خواهد آمد، امریکادر مورد خاتمه دادن بکلمیه تولیدات مربوطه به پروگرام سکای بولت اقدام فوری خواهد کرد.

۳- (۱۳ جدی) سرمنشی ملل متحد (تانگ) پیشنهاد چومبی را برای مذاکره در باره برقراری متارکه رد نموده و خاطر نشان کرده است که اکنون موقع مذاکره سپری شده و صرف باید از عمل کار گرفت.

چوین لای صدر اعظم جمهوریت مردم چین بامیرمن بندرا نایکه صدر اعظم سیلون روی موضوع اختلاف چین و هند مذاکرات دو ستانه انجام داد. سو باندر یو وزیر خارجه اندونیزیا عضو کنفرانس شش عضوی ممالک بیطرف منعقد کولسبو جهت مذاکره وارد پیکنینگ شد. هالند سعی خواهد کرد تا با ربط مقطوع خود را با اندونیزیا بهبود بخشد.

۴- (۱۴ جدی) جنرال لوریس نورستان زمام قوماندانی اعلی قوای متحدین را در اروپا به جنرال لیمن لیمنیتز در قصر آن قوماندای تسلیم داد. حکومت امریکایا به تحویل دادن وسایل نقلیه نظامی خود بمقامات امدم در کانگوشروع خواهد کرد.

۵- (۱۵ جدی) اندونیزیا یک دسته از تجهیزات را از هنگکدر اغتشاشات بورنیو بحال تیاری در آورده است. چوین لای گفت: که منازعه سرحدی هند و چین با بست از طریق مذاکرات حل و فصل شود. بعقیده حکومت امریکایا چومبی تقریباً هر نوع چانس را از دست داده است.

۶- (۱۶ جدی) امریکایا و اتحاد شوروی در تماس اندتاراه حل رسمی برای بحرانان کیوبا پیدا شود یا زده نفر از اعضای موسسه نظامی سری فرانسه در چندین نقطه فرانسه توقیف گردیدند. بریتانیا از تانگ تقاضا کرد تا یک نماینده موسسه ملل متحد را بحال بفرستد. عربستان سعودی بمنظور حفاظت امنیت داخلی و خوف از تجاوز خارجی امر احضارات عمومی را داده است. پاول ستاره ۵۸ ساله هالیوود درگذشت.

۷- (۱۷ جدی) دکتور رالف بنچ نماینده خاص سیاسی تانگ و رابرت گارد نر رئیس اداره عملیات ملکی ملل متحد برای مطالعه عملیات کتانگک طرف الیزابتویل حرکت کردند. محصولات ذراعتی جهان ۱۹۶۲ و ۱۹۶۳ نسبت بسالهای قبل سه فیصدی اضافه تر گردیده است. میکمیلن صدر اعظم بریتانیا واد واد هیت رئیس مذاکرات آن کشور در بازار مشترک اروپا با هم روی موضوعات مورد نیاز مذاکره کردند.

۸- (۱۸ جدی) اتحاد شوروی و امریکای مذاکرات خود را در موسسه ملل متحد راجع به کیوبا با خاتمه دادند، در یادداشت مشترکی که از طرف نمایندگان شوروی و امریکادر ملل متحد برای تانف فرستاده بود تذکار یافته است که مذاکرات طرفین در باره مسایل مربوط به کیوبا به مرحله تفاهم رسیده و تقاضا می شود که شورای امنیت بیشتر ازین درباره مسئله کیوبا بحث نکند. جنرال عبدالکریم قاسم صدر اعظم عراق گفت که بر تانیه از ثروت ما بنفع خود استفاده کرده است. حکومت ایتالیای فدارالحاق بر تانیه به بازار مشترک اروپا است. تکوفسکی ریکارد آغاز پرواز های منظم بین مسکو و هاوانا را قایم کرد.

۹- (۱۹ جدی) کشورهای ترینیداد و توباگو بعضویت موسسه صحتی جهان پذیرفته شدند، شاغلی خرو سچف صدر اعظم اتحاد شوروی بتاريخ پانزده ماه جنوری در اس يك هیأت به المان شرقی سفر می کند، ملل متحد سیاست خرابکاری چومپی را در کتانگا تقییح کرد. وزیر خارجه جاپان (شاغلی او هیرا) معتقد است که هیچ نوع بحران بزرگی که موجودیت بشر را تهدید کند در سال ۱۹۶۳ بوقوع نخواهد پیوست، ناظران سیاسی استعفاى ارتدین رئیس هیئت نمایندگان امریکا را در کنفرانس خلع سلاح منقده ژنیو بنظر تعجب دیدند، کارگران جراید نیویارک نسبت به افزودن شدن معاشات خود اعتراض کردند.

۱۰- (۲۰ جدی) متخصصان حقوقی ملل متحد جبهه اشتراک در کانگرس متخصصان «جزای اعدام» منعقد ژنیو اجتماع کردند. میرمن بندرانایکه صدر اعظم سیلون وارد دهلی جدید شد شاید، بارودوی در دهلی موضوع مناقشه سرحدی چین و هند در يك مرحله نوین داخل گردد، حکومت امریکا تصمیم گرفته است عساکر مخصوص جنگهای غیر منظم خود را در ویتنام جنوبی از دیاد بخشد. حکومت امریکا تقاضا نموده تا کنفرانس بین المللی خلع سلاح بتعویق انداخته شود. بازار مشترک اروپا اعطای کمک مالی را برای ولتای علیا، داهومی، توگو و جمهوری افریقای مرکزی تصویب کرد میکمیلن می خواهد بروم سفر کند.

۱۱- (۲۱ جدی) بقوای ملل متحد در کانگو هدایت داده شده تا چومبی را در منزلش تحت توقیف نگه داشته و از هر نوع عملیات تخریبی وی جلوگیری کند. اضلاع متحد امریکا دو عدد نعت البجری مجهز با مرمی های بولاریس را با آب انداخت. اتحاد شوروی به این پیشنهاد امریکا که جلسات بین المللی خلع سلاح برای یکماه دیگر معوق گردد موافقه کرده است. تانف از اضلاع متحد امریکا، شوروی و کیوبا تقاضا کرده است تا از هرگونه اقدامی که اوضاع را در حوزة بحیره کارا بین متشنج کند خود داری نمایند. چومبی برای پذیرش پلانهای تانف درباره خاتمه دادن به تجزیة کتانگا اظهار آمادگی کرد.

۱۲ - (۲۲ جدی) خرو سچف صدر اعظم اتحاد شوروی در اس يك هیئت وارد وارسا شد، پیاغلی دین رسك وزیر خارجه امریکا و پیاغلی کوزنتسوف معاون وزارت خارجه اتحاد شوروی درواشنکتن ملاقات و راجع بمسائل مورد علاقه بشمول مسأله کیو با خلع سلاح و بزلین مذاکره کردند. حکومت مرکزی کانگو از حکومات انگلستان و بلژیک تقاضا کرده است تا هر چه زودتر قوانسلهای خود را اذالیزا بتویل احضار کنند. چومبی از سیاست تخریبی خود منصرف شده است. جنرال دوگول از آتن باز دید می کند. پیاغلی و ونستون چیلد صدر اعظم رودیشیای جنوبی درباره خاتمه دادن به اتحاد قسمت شمالی و جنوبی رودیشیا و نیاسالند مخالفت صریح خود را ایراز کرد. وزیر خارجه الجزایر (کمیتسی) وارد پاریس شد. کنفرانس وزرای جاپان و کاناداروی مسایل اقتصادی و سیاسی در توکیو افتتاح شد.

۱۳ - (۲۳ جدی) حکومت اتحاد شوروی و امریکا موافقه کرده اند تا مذاکرات خود را بصورت خصوصی درباره مسایل مربوط قطع انفجارات آزمایشی در نیویارک مجدداً شروع کرده. نمایندگان ممالک افریقای پیاغلی تانت ملاقات کردند تا وی را وادار سازند که از موقف بسیار مساعد بلل متحد در کتمانگا جهت عملیات استفاده کند، چومبی از شهر الیزا بتویل بصوب نامملومی عزیمت کرده است.

پیاغلی هلی صبری رئیس شورای اجرایه جمهوریت عربی متحد در دهلی با نهرو صدر اعظم هند روی مسایل اختلاف چین و هند ملاقات و مذاکراتی کرد، وی مساعی شش کشور کنفرانس کولمبو را در این مورد امید بخش گفت.

حکومت گانا موافقه کرده است یک تعداد دیگر از قوای خود را به اختیار م، م در کانگو بگذارد.

حکومت اردن تصمیم گرفته است تا عساکر خود را از کویت به اردن احضار کند. بین بنادر اتحاد شوروی و کیو با یک خط مستقیم بحری تا سیس شده است. پس از شش سال در تولیدات زغال سنگ اروپا افزایش بعمل آمد.

۱۴ - (۲۴ جدی) شورای عالی اتحاد شوروی موفقنما مه همکاری بین اتحاد شوروی و دمارک را تصویب کرد.

چومبی مجدداً به کالزیزی مراجعت کرد، مکتوب صدر اعظم کانگو عنوانی پیاغلی میک میلن صدر اعظم برتانیه بوزارت خارجه برتانیه تسلیم داده شد. در عمارت یکصد و دو طبقه بی امپایر ستیت نیویارک حریق مدهشی رخ داده. هفت نفر از مشاوران نظامی امریکا به اثر سقوط بمبیکو پتر تلف شده اند.

بین بلغاریا و عراق یک قرار داد کلتوری بامضا رسیده، حکومت ترکیه تصمیم گرفته بقرس کمکهای اقتصادی و تخنیککی بدهد.

حکومت فرانسه در مناطق جنوب شرقی آنکشور بتنا سیس با بگاہ های مر می انداز اقدام کرده است.

۱۵- (۲۵ جدی) ملل متحد می‌کوشد تا آزادی رفت و آمد قوای خود را در سراسر ایالت کتاانگا حفظ کند. پنجمین جلسه کمیسیون اقتصاد ملل متحد برای آسیا و شرق دور در ماه جنوری در بنکاک دایر خواهد شد.

هند و جمهو ریت مردم چین يك برو تو کول تجارتی را امضا کردند. يك میات حکومتی پولند بریاست پنا غلی گو مو لکا رئیس حزبی آن مملکت پولند را بفرض اشتراك در ششمین کانگرس حزبی آلمان شرق در برلین شرقی ترك گفت: پاد شاه و مملکت یونان بتاريخ ۱۴ فروری وارد بنکاک میشوند. قوماندان یکدسته از ژاندارم های کتاانگا توسط قوای م، دستگیر شده اند. فعا لیتهای ملیون انگولا علیه قوای پرتگالی کسب شدت کرده است.

۱۶- (۲۶ جدی) اتحاد شوروی و امریکا دوره جدید مذاکرات صلح سلاح را شروع کردند. کنفرانس بین المللی راجع بحقوق اطفال در لیسان انعقاد خواهد یافت. قتل رئیس جمهور توگو نگرانی شدیدی را بین نمایندگان کشورهای افریقا مقیم ملل متحد تولید نموده است. چومپی حاضر شده است تا به تجزیه طلبی کتاانگا خاتمه بدهد و هم برای افراد ملل متحد در سراسر ایالت کتاانگا آزادی گشت و گذار را اعطا کند. اغتشاشیون سفارت برتانیه در اداریو بولدویل مرکز کانگوارت کردند رژیم جدید توگولند يك هیأت خود را به اکرا اعزام کرده است. در ظرف پانزده روز اخیر یکمده زیاد عساکر تازه دم پرتگالی بمصرفات افریقایی آنکشوردرا انگولا و موزمبیق اعزام شده اند.

۱۷- (۲۷ جدی) خرو سچف از تمام قوای صلحدوست جهان تقاضا کرد تا بمنظور جلو گیری از يك جنگ ذره بی و تأمین صلح بیش از پیش با هم متحد گردند. ششمین جلسه مذاکرات ایکافی افتتاح شد تا در باره اعتلای امور تجارت آسیا و شرق دور تدا بیری را اتخاذ کند. جاپان در نظر دارد اولین کنفرانس ممالک آسیایی و شرق دور را در توکیو منعقد کند. در ابی جان مرکز ساحل عاج حکومت به کشف يك توطئه ایکه هدف آن از پادرا آوردن رژیم فعلی آن کشور بود موفق شده است. در توگولیند انتخابات پارلمانی در ظرف چهار و یا شش هفته دیگر صورت خواهد گرفت. مجلس جدید مقننه رودیشای شمالی اولین جلسه خود را تشکیل داد. سکوتوری رئیس جمهور گینی از شاغلی تانت سرمنشی ملل متحد تقاضا کرده تا در باره عواقب قتل سیلوانوس اولمپیو رئیس جمهور سابق توگولیند هر چه زود تر مطالعاتی کند.

پادشاه لاوس ماه آینده بکشور هائیکه قرار داد مربوط بحفظ آزادی و بیطرفی لاوس را امضا کرده بود ندسفر میکنند. بلژیک کمکهای خود را بکشور بوروندی مورد تجدید نظر قرار داد.

۱۸- (۲۸ جدی) اتحاد شوروی يك قرضه مساعدرا برای کیوبا اعطا کرد. این قرضه برای پروژه های آبیاری کیوبا بمصرف خواهد رسید. اوضاع کانگورو به بهبودی

گذاشته است حکومت امریکا تصمیم دارد مساعی خود را جهت تاسیس قوای ذره بی دوچا نبه برای بیمان اتلس ادامه دهد. بر تانیه میجاهدات خود را برای عضویت در بازار مشترک اروپا ادامه میدهد. علی صبری رئیس شورای اجراییه جمهوریت عربی متحد عوت پشاغلی جوانلای صدر اعظم جمهوریت مردم چین را به بیکیمنگ قبولیده است.

۱۹ - (۲۹ جدی) تانف از شورای امنیت ملل متحد تقاضا کرده است تا هر چه زودتر تصمیماتی را اتخاذ کند تا حکومت افریقای جنوبی به تغییر سیاست تبعیض نوادی خود مجبور شود. چومبی از کالویزی به الیزا بتویل مرکز کتاناگما مراجعت کرد. نکرو و مارفیس جمهور گانا از موسسه ملل متحد خواهش دردتا چومبی را دستگیر نموده و بجرم قتل لومبیا صدر اعظم فقید کانا نکو محاکمه کند. قوای ملل متحد هنقریب به کالویزی وارد خواهد شد. کنفرانس نمایندگان ۱۴ کشور آسیای راجع به انکشاف امور تجارتنی کشور های مربوط به حوزه ایکفانی در بشکاک شروع شد. الجزایر برای ملیون انگولا کمک نظامی میدهد. عملیات پولیسی عساکر برنگالی علیه ملیون انگولا ادامه دارد.

پشاغلی گیتسکیل رهبر ۵۶ ساله حزب کارگر انگلستان چشم اذد نیا پوشید. پشاغلی احمد بن یلا صدر اعظم الجزایر کانگرس اتحادیه کارگران آن کشور افتتاح کرد. دوگول از یونان بازدید خواهد کرد. یمن برای تقویه وانکشاف خود از کشور دوست ومورد علاقه در جستجوی کمک میباشد. یک هیأت پارلمانی ترکیه از اتحاد شوروی دیدن خواهد کرد. هفت انفجار در یک دستگانه مجده گاردنستی نیور یارک صورت گرفت.

۲۰ - (۳۰ جدی) کننیدی با جنرال د و گول ملاقات خواهد کرد فرانسه و عراق در وابط سیاسی خود رامجددأ برقرار می سازند. متن پیشنهاد های کنفرانس نمایندگان کشورهای بیطرف آسیای و افریقای نشرشد، بموجب این پیشنهاد ها قوای جمهوریت مردمی چین بیست کیلومتر باید عقب نشینی کنند و هندی ها نباید در این مناطق داخل شوند بلکه باید یک منطقه غیر نظامی بوجود آمده وامور آن از طرف مامورین غیر نظامی طرفین تازمان حل قاطع موضوع اداره گردد و در مناطق شمال شرقی باید خط کنترول واقعی که طرفین بر رسمیت شناخته اند خط متراکه شناخته شود. حکومت های ایتالیا و امریکا موافقه کردند تا پایگاه مرمی های ژو پیتر امریکایی در شمال ایتالیا منحل و بموض آن پایگاهی در مناطق بحیره مدیترانه تاسیس شود. مامورین کانسکویی اموز مربوط را در ایالت کتاناگما تعویل گرفته و بکار شروع کردند. المغرب قوای خود را بکویت نخواهد فرستاد. بین شوروی و عراق راجع به انکشاف و پیشبرد پروژه ها خطوط آهن قراردادی امضا شد. اتحاد شوروی بکتمداد ماشین آلات ساختمانی را به جمهوریت عربی متحد خواهد داد.

۲۱- (اول دلو ۱۳۴۱) پیشنهاد های شش کشور بیطرف آسیایی و افریقایی عضو کنفرانس کولمبو راجع بحل اختلافات هند و جمهوریت مردم چین در پارلمان هند مورد مباحثه قرار خواهد گرفت. حکومت اندونیز یا بقوای هوایی خود امر داده است تا هر نوع طیاره نظامی را که هویت آن معلوم نباشد سقوط دهند. پروتو کول سرحدی بین جمهوریت مردم چین و نیپال امضاء شد. خرو سچف به مناسبت در گذشت گمتسکیل رهبر حزب کارگر انگلستان پیام تسلیم آمیزی به لندن فرستاده است. تانت از تمام کشورهای عضو م، م پرداخت ۱۹ میلیون دالر را جهت تسکافوی مصارف م، م در کانگو تقاضا کرد. حکومت امریکا در نظر دارد سه پایگاه خود را در خاک المغرب تخلیه کند. خرو سچف به ایزن هوتین شته یکی از شهر های آلمان شرقی وارد شد. سه هزار عسکر جمهوریت اتحادی آلمان در هالند متمرکز خواهد شد. این عملیه بامر موافقتنامه مبادله عساکر صورت میگیرد که بین طرفین منعقد شده است، یک مقدار اسلحه امریکایی طور کمک بهند وارد شده است. آثار و بقایای تجزیه طلبی از کتانگا برچیده شد. درمذاکرات قطع آزمایشهای ذره بی که بین نمایندگان شوروی و دول غربی در واشنگتن آغاز میشود شرکت خواهد ورزید. حزب کارگر انگلستان برای تعیین رهبر جدید اقدام میکند.

۲۲ (۲ دلو) قوای ملل متحد به کالویزی یکی از شهر های مهم ایالت کتانگا داخل شدند. چومبی به کالویزی مواصلت کرد. قوای پاراشوتی اندونیزیایی موسسه ملل متحد شهر بووین ویل را اشغال کردند. نهر و گفته است که پیشنهادات کشور های بیطرف آسیایی و افریقایی در مورد حل اختلافات هند و جمهوریت مردم چین تا اندازه زیادی باموقف هند مطابقت دارد. دامنه اختلاف نظر بین الجزایر و تونس وسعت یافته است قرار داد مربوط بهمکاری سیاسی، اقتصادی و نظامی جمهوریت اتحادی آلمان و فرانسه بین دکاتور ادناور و دوگول بامضا خواهد رسید. ادناور مسافرت خود را در پاریس یکی از رویداد های مهم و تاریخی جهان خواند.

۲۳- (۳ دلو) حکومت جمهوریت مردم چین پیشنهادات کنفرانس کولمبو را بحیث اساس مقدمات جهت مذاکرات با هند قبول دارد است. تسلیمی چومبی کشیدگی اوضاع سیاسی را در پایتخت کانگو شدت بخشیده است. امریکا از مساعی ملل متحد در عصری ساختن جمهوریت کانگو حمایت کامل دارد. انگلستان میکوشد برای عضویت خود در بازار مشترک اروپای غربی راهی را پیدا کند. دکاتور ادناور یک پیشنهاد مصالحی را بجنرال دوگول رئیس جمهور فرانسه مبنی بر رفع رکود فعلی در مذاکرات بروکسل راجع بشمول بر تانیه در بازار مشترک اروپا می باشد. مبادله مکاتیب بین بیاغلی جان کشیدی رئیس جمهور امریکا و بیاغلی خرو سچف صدراعظم اتحاد شوروی روی التوای آزمایشهای ذره بی، از طرف منابع سیاسی پایتخت

اتحاد شوروی امریکا باخو شپینی تلمقی شده است . چکوسلواکیا در تقویة اقتصادی کمبودها معاونت خواهد کرد

۲۴ - جنوری (۴ دلو) تانت سرمنشی ملل متحد در نظر دارد تا یک کنفرانس موسسه ملل متحد را در مورد تهیه مواد علمی و تکنالوژی بممالک رو به انکشاف د رژیو افتتاح کنند ، در مرکز ملل متحد یک سلسله فعالیتها برای فراهم نمودن زمینه جهت تشکیل کنفرانس بین المللی تجارتی آغاز شده است . پننج کشور عضو بازار مشترک اروپا خواهند کوشید تا فرانسه را به تغییر موقف فعلی آن در مورد مخالفت با عضویت برتانیه در آن بازار متقاعد سازند . چومبی مجدداً در مورد تطبیق پلانهای م،م وعده همکاری داد . قرار داد مربوط بهمکاری نزدیک سیاسی ، نظامی اقتصادی ، تعلیمی و کلتوری بین جمهوریت اتحادی آلمان و فرانسه توسط دکتور ادناور و جنرال دوگول بامضا رسید . حکومت یمن از حکومت امریکا تقاضای کمک را نموده است . وزرای دفاع جمهوریت اتحادی آلمان و فرانسه را جمع بمسایل دفاعی مورد علاقه دو کشور مذاکره کردند .

۲۵ - (۵ دلو) نخستین جلسه کمیته مقدماتی جهت اجلاسی کنفرانسی تجارت بین المللی م،م در نیویارک منعقد گردید . فرانسه موافقت کرد تا موضوع شمول انگلستان را در بازار مشترک به کمیسیون بازار مشترک رجعت دهد . جنرال دوگول به بن سفر خواهد کرد . برتانیه و مغلستان بین خود روابط سیاسی را برقرار میکنند . رئیس جمود امریکا گفته است یقین کامل دارد که امریکا و سایر کشورهای صلح دوست جهان برای تمام مسایل مهم بین المللی راه حلی پیدا خواهد شد . نمایندگان شوروی امریکا و انگلستان راجع بقطع انفجارات آزمایشی و موضوع خلع سلاح درواشنگتن مذاکرات غیررسمی خود ادامه دادند .

پشاهلی ارکین و وزیر خارجه ترکیه اظهار داشت که فعلا بین حکومت امریکا و ترکیه راجع به هرچیده شدن بساط پایگاههای مرمی های ژو پیترا امریکایی از خاک ترکیه یک سلسله مذاکرات جریان داشته و با برچیده شدن پایگاه های مذکور در عوض مرمی های هولاریس امریکایی که از عرشه تحت البحری های ذره بی بسوی هدف پرتاب میگردد در نزدیکی سواحل ترکیه تمرکز داده خواهد شد .

۲۷ - (۷ دلو) با آلمان هند پیشنهادات مصالحتی کنفرانس کولمبو را مینوی بر رفع اختلافات سرحدی جمهوریت مردم چین و هند قبول کرد . حکومت جمهوریت مردم چین با پیشنهاد های کنفرانس کولمبو بحیث یک اساس مذاکرات موافقه نموده . تانت تقاضای حکومت هند و نیز بارادرباده و اگذاری امورایریان غربی قبل از انقضای موعدهمین به اند و نیز بار دگرد . کار خلع سلاح ساختن ژاندارم های گتا نگا پیشرفت خوبی کرده است . هالند آمادگی خود را برای برقراری مجدد روابط سیاسی با اند و نیز با ابرالدا شجه است . یک کنفرانس راجع بتدوین قانون اساسی جدید رودیشیای شمالی

در لندن د ایرخواهد شد ۲۳ کشور افریقایي موافقه نموده اند تا در جلسه سالانه کمیسیون اقتصادی ملل متحد برای افریقا اشتراك کنند. هیاتهای اتحاد شوروی، امریکا، و بریتانیه مذاکرات ۴ روزه خود را در مورد موضوع آزمایشهای ذره بی خاتمه دارند. يك هیات نظامی مشترک امریکا و بعضی از کشورهای کامنولت انګلستان ها زم دهلی جدید میشود. ژوزف ایلیو سابق صدراعظم کانگویی مرکزی بعیت نماینده هالی آن حکومت زمام امور ادراکتا نگار ساً بمیده گرفت. امضای حزب کارگر بریتانیا از خطوط مشی سیاسی میک میلن در مورد بازار مشترک اروپایی انتقاد کردند.

۲۸- (۸ دلو) ښاغلی فرانک ممان و وزارت خارجه امریکادار اموراقتصادی گفت که هدف عمده کنفرانس تجارتي وانكشافی ملل متحد باید آن باشد که چطور تجارت را در کشورهای روبه انكشاف بهبود بخشید. رشید کاواوا و ملتون او برت حو ظهیم افریقایي میک میلن ردنکن سندز را تشویق نموده اند تا آزادی کینیا باید اعطا شود. ښاغلی جمال عبدالناصر رئیس جمهور عربی متحد در جولای امسال رسماً به الجزایر مسافرت خواهد کرد. حکومت ولتای علیا و ساحل عاج رژیم جدید توگولند را بر سمیت شناخته اند. متن اعلامیه مشترک دوستی صادره بین گانا و جمهوریت مردم چین انتشار یافت. ده نفر از اتباع تونس بجرم فعالیت های تروریستی در تونس اعدام شد.

انګلستان در نظر ندارد بعیت يك قدرت جداگانه در جهان عرض اندام کند. خروسچف گفت اگر جنگ ذره بی در بگیرد وجود پایگاه های خارجی در خاک همسایه های آن کشور و مردم همسایه را به خطر مواجه میسازد. اگر قرارداد مربوط بمنع آزمايشهای ذره وی امضا شود متخصصان اتحاد شوروی پلانهای مربوط بیک ستیشن زلزله سنج خود کار و همسری را به اداره های بین المللی تقدیم میدارد کنیدی به کمیسیون نیروی ذره بی امریکا ایدایت داده است تا زمانی که مذاکرات بین نمایندگان شوروی، امریکا، و انگلستان ادامه دارد انفجارات آزمایشی زیر زمین را انجام ندهد. شورای بین المللی بازار مشترک اروپای غربی وضع جنرال دو گول را در برابر مسئله شامل شدن کشور برتانیه در بازار مشترک اروپای غربی نکوهش کرد. مساعی ادنا و هم در ادامه تقاعد ساختن دو گول بفرض منصرف ساختن رئیس جمهور فرانسه از مخالفتش راجع به شمول بریتانیا در بازار مشترک اروپا بنام گاهی منجر شده است.

۲۹- (۹ دلو) حکومت ملایا برای جلوگیری از بروز نفوذ بهرانه های احتمالی از ناحیه سرحدات آن کشور به ترتیبیاتی نظامی دست زده است. نهر و گفت هند مصمم است تا قدرت دفاعی خود را تقویه کند اتحاد شوروی چهار صد نفر متخصصان خود را به کیوبا اعزام خواهد کرد. امریکایک تیم از متخصصان تولیدات دفاعی خود را به هند میفرستد. سو جاندریو گفت ما به تحکیم روابط بین مردم آسیا و افریقا نیازمندیم. چنانچه ایچ ایدیلان فریچ وزیر خارجه المغرب که نامور نمایانچگیری بین الجزایر و تونس میباشد

به الجزایر وارد شد. حکومت عربستان سعودی و اردن قوای خود را از نژاد بیرق جامعه عرب در کویت بیرون میکشند و وزیر خارجه المغرب با احمد بن بلا صدراعظم الجزایر ملاقات و مذاکره نمود. حکومت یمن فیصله نموده است تا یک اکادمی هوایی را در صنعا تاسیس کند. بر تانیه بهند کمک های بیشتری را تهیه خواهد کرد. ایتالیا خواستار عضویت بر تانیه در بازار مشترک اروپا میباشد. ستیشن مریخ پیمای اتحاد شوروی در حال پرواز است. ورجل گرسیم و جان گلین جهت کار در پروژه های فضای خارجی انتخاب شدند. گاردن کوپر قضا نور در فضای خارجی امریکا جهت طولانی ترین پرواز در مدار فضای خارجی قرار خواهد گرفت. یک پروتوکل تجارתי بین اتحاد شوروی و قبرس امضا شد. یک سلسله مذاکرات دفاعی درباره امور دفاعی امریکا و کانادا بین طرفین جریان دارد. چومبی در الیزابتویل با مقامات مهم ملاقات کرد. یک عده از عساکر اجیر خارجی که در جمله عساکر طرفدار چومبی کار می کردند به بر و سل فرار کردند.

۳۰- (۱۰ داری) اداره جدید برای انجمن صلح بین المللی در واشنگتن تشکیل شده است. بناغلی مه که بگال رئیس جمهور فلپاین از اتحادیه بزرگتر مالیزی انتقاد کرد. جنرال عبدالکریم قاسم صدراعظم عراق وعده داده که قانون اساسی و قانون انتخابات آن کشور در ظرف سال جاری معرفی خواهد شد. حلقه های رسمی ملایا از انتقاد مه بگال اظهار تعجب کردند. دسته های مشترک عساکر ملل متحد حکومت مرکزی کانگو و پولیس محلی ایالت کنانگا از شهر لیسزابن و پرتو بسلسل سیاسی میگردند. بر تانیه در امسود در تفحصات سیاسی و مخارج انکشافی آینده مرمی های پولیس سهم خواهد گرفت. مذاکرات بناغلی نهر و صدراعظمی مزد و شهرزاده نور و دوم سها نوك رئیس دولت کمبود با روی موضوعات ذمه علاقه در دملی جدید خانه یافت اولین تحت البخری ذره بی بر تانیه موسوم به «درید نات» جهت نخستین سلسله آزمایشها و وارد آبهای گلاسکو شد. وزارت خارجه امریکا گفت که هر نوع دسته بندی منطقه ای چون فدراسیون پیشنهاد شده مالیزی سودمند میباشد. اتحاد شوروی در اعمار بند عالی اسوان واقع جمهوری عربی متحد سهم با رزی دارد. امریکا پیشنهاد کرد تا مواد و طیارة بار بردار برای لاؤس داده شود.

۳۱- (۱۱ دلو) تانانت سرمنشی ملل متحد گفت که مرحله موثر فعالیت های موسسه ملل متحد در کانگور خاتمه یافت. چومبی و اعضای کابینه وی با نماینده مخصوص حکومت مرکزی کانگو «بناغلی و زوف ایلیو» مذاکره کردند. بناغلی تانانت گفت که وی امکانات تهیه فارمول را جهت تحقیق کشیدگی بپارد بورتیو شمالی و بورتیو تحت مطالعه قرار داده است. کابینه فرانسه رویه دوگانه را در باره مخالفت او با عضویت انگلستان در بازار مشترک اروپای غربی تصویب کرده قوای جمهوری چین کمی پیشتر در یک منطقه دیگر در شمال شرق هند تخلیه نموده و اکنون زمام امور این دو

منطقه را مقامات غیر نظامی هند بهمه گرفته اند، معادل سه ملیون دلار از بانک ملی کتا نگا مفقود شده است.

مذاکرات شورای وزیرای بازار مشترک اروپا درباره عضویت انگلستان و پناکامی خاتمه یافت. کنفرانس وزیرای مالیة شش کشور عضو بازار مشترک اروپا باین که قرار بود در بادن بادن افتتاح گردد فسخ شد.

حلقه های سیاسی بعضی از کشورهای جهان راجع به قطع مذاکرات بروسل در مورد بازار مشترک اروپا اظهار نگرانی میکنند. سقوط مذاکرات بروسل با صعود و تعجب آور فرخهادر بازار سهام انگلستان تصادف کرد. دکتور سو باندریو وزیر خارجه اندونیزیا بدملی جدید وارد شده و بانهر و ملاقات کرد. وی در نظر دارد نهر و را به ضرورت یک کنفرانس دومی باندونگ متقاعد سازد.

ماه فروری ۱۹۶۳ (۱۲ دلو ۱۳۴۱)

اول فروری (۱۲ دلو) شیاغلی رابرت مکنامارا وزیر دفاع امریکا اظهار داشت که هرگاه امریکا مورد حمله احتمالی قرار بگیرد بازهم وضع دفاعی آن کشور طور است که از ادامه این حمله جلو گیری نموده و با استفاده از تمام وسایل آماده بکار خود تمام بایگامهای نظامی کشور متجاوز را بکلی از بین خواهند برد.

شیاغلی بتلر معاون صدراعظم و وزیر مسئول امور افریقای مرکزی در کابینه انگلستان چنین عزیمت جان سانزبری گفت که عنقریب یک کمیته تحت ریاست یک نفر برتانیوی تشکیل خواهد شد تا مسایل مربوط بجدایی نیاسالندرادر اقتصاد و دیشیا و نیاسالند مورد مطالعه قرار بدهد. سه نفر از وزرای کشور سو ربه از وظایف خود استعفی داده و استعفای وزیر چهارمی نیز پیشبینی میشود. دجا بان لنگر انداختن تحت البحری های امریکا را در بنا در جابان و قتی اجازت خواهد داد که امنیت در آنجا تضمین شود.

شیاغلی لیبل نطق وزارت خارجه فرانسه گفت برعکس همه را پورهافرانسه هیچ نوع و بتوی را علیه عضویت برتانیه در جامعه اقتصادی اروپا تفویض نکرده است. بلکه برتانیه فقط بلحاظ بنیه اقتصادی خودش در موقفی نبود که بعضی مقررات معاهده های بازار مشترک اروپا را بپذیرد.

حکومت هالیند از رویه فرانسه در مورد مخالفت با عضویت انگلستان انتقاد کرد. شیاغلی دنکن سندنز وزیر امور کامنولت انگلستان گفت قطع مذاکرات بروسل بر بعضی از کشورهای عضو کامنولت اثرات سوئی وارد خواهد کرد. قرار اظهارات گرهارد شرویدر وزیر خارجه جمهوریت اتحادی آلمان عنقریب بطرق جدیدی که در الحاق برتانیه در بازار مشترک اروپا منتهی گردد مورد مطالعه قرار داده خواهد شد.

۲- (۱۳ دلو) م.م. را پور تملقات خود را در کانگو نشر کرد به اساس این را پور از شروع عملیات در کانگو تاکنون صرف ۱۲۷ نفر بقتل رسیده اند. شیاغلی خرو سفید صدراعظم

اتحاد شوروي گفټ خفظ صلح اروپا د رفع بقايای جنگ دوم جهانی دا ايجاب ميکند. د کتور و هلستاين رئيس شوراي دايمي بازار مشترک اروپاي غربي گفټ: فعلاً کدام خطري متوجه بازار مشترک اروپاي غربي ميباشد.

مذاکرات نمايندگان، اتحاد شوروي و امريکا د باره خلع سلاح خاتمه يافت. حکومت امريکا به حکومت کاناډا اطلاعاته است که برای حفاظت امريکاي شمالي استفاده از اسلحه ذره بي ضروري ميباشد.

قرارد است يك کنفرانس چهار روزه بمنظور تشكيل يك اتحاديه افريقايي بتاريخ ۳۰ مارچ در اکراپا بفتح گانا آغاز يابد درين کنفرانس متجاوز از دوصد نفر نماينده سي و چار کشور افريقايي شرکت خواهد کرد.

وزيراطلاعات المغرب گفټ: بايد برای حل اختلافات الجزاير و تونس کنفرانسي تشكيل گردد.

دومين کورس تعليمي ملل متحد برای ديپلوماتهاي کشور های روبا انکشاف دروني و بتاريخ بانزده می افتتاح خواهد شد. پنج نفر ديگر از اعضای کابينه سور به استمهفادادند، اکنون تعداد وزراي مستعفي در کابينه موجوده بهشت ميرسد.

۳- (۱۴ دلو) نيا سا لند به آزادي داخلي خود ناييل گرديد و پشاهلي بندا بحيث اولين صدراعظم افريقايي آنجا حلف وفاداري ياد کرد. پشاهلي ديفن بيکر صدراعظم کاناډا از اینکه امريکا نسبت مسلح نشدن کاناډا با اسلحه ذره بي خرد گيري کرده است انتقاد نمود. حکومت کاناډا سفير کبير خورا از واشنگتن نظر باختلاف نظري به اتاوا احضلو کرده است. حکومت جمهوريت مردم چين اخيراً لست نامنويس ۸۰۰ نفر از عساکر هندي را که در تصادمات اخير سرحدی دستگير شده اند بدھلي جديد فرستاده است. مذاکرات برتانيه و فلپاين در مورد مالکيت بروناي شمالي ناکام شد. در ماه جولاي آينده رويم نظامی عراق خاتمه ميبايد.

۴- (۱۵ دلو) پشاهلي ديفن بيکر صدراعظم کاناډا ميبخواهد پارلمان کاناډا را منحل کند. جنرال دوگول و خانمش بتاريخ ۱۶ الی ۲۰ ماه اکتوبر ۱۹۶۳ بدھوت شاه و ملکه ايران از آن کشور بازديد خواهند کرد.

دکتور سو باندریو وزير خارجه اندونيز يا متمرکز گردیدن داوطلبان اندونيز يايی را در سرحدات ساراواک عاری از حقيقت خواند. وزارت خارجه جاپان راپور داد که جاپان و کوراي جنوبي روابط عادي سياسي را برقرار ميکنند، سرحدات ژاناو توگولند که از سال ۱۹۶۱ باي نظرف مسدود شده بود مجدداً افتتاح و تمام قيود مرتفع گرديد. پادشاه و ملکه يونان برای يك بازديد رسمي بدھلي جديد وارد شدند. ميکيملن صدراعظم انگلستان در وانیکان با جان ۲۳ ملاقات کرد. پشاهلي تانانت سرمنشي موسسه ملل متحد به نسبت مر يضي مسافرت خود را جهت ايراد نطق افتتاحيه خویش در کنفرانس انکشاف امور بين المللی فسخ کرد، لوي دستيز برنگال از فرانسه بازديد خواهد کرد. بين حکومت تونس، الجزاير و المغرب موافقه شده است تا کنفرانسي با شرکت وزراي خارجه آنها در رباط تشكيل گردد و راجع بمسائل مورد اختلافيک بين الجزاير و تونس وجود دارد مذاکره کنند.

۵- (۱۶ دلو) پناغلی میکمیلن صدراعظم بر تانیه و پناغلی فا نغانی در روم موافقه کردند تا همکاری خود را با امریکا ادامه دهند. بیلاس آمدن جهانی بکشورهای اروپا نیکشاف در کنفرانس ژنیو مطرح میشود. پناغلی اهری زعیم اغتشاشیون بروناهی که فعلاً در جاگارتا مبیاشد در کنفرانس تانگانیکا اشتراک نمیکند. درسنگا بود عده از عناصر مخالف اتحادیه بزرگتر مالیزی دستگیر شدند. بقرار از اظهارات پناغلی مکه پیکال رئیس جمهور فلپاین ادعای فلپاین بر مالکیت بروناهی ادامه دارد.

عساکر اردن بتقاضای آن حکومت از تحت پرچم جامعه عرب از کویت کشیده میشوند. بن بلا صدراعظم الجزایر از نهضت آزاد بخوامی مردم انگولا حمایت کرد پناغلی «اوگا پسیاتی» وزیر زراعت فرانسه علت مهم ناکامی کنفرانس بروناهی را در مورد شمول انگلستان ببازار مشترک اروپای غربی افشا کرد و گفت که برخی از بار تنرها نمایندگان بر تانیا را فریب داده بودند که هرچیز مطسابق به مراسم انجام خواهد شد.

سومین کنفرانس وحدت افریقا و آسیا در مرشی افتتاح میگردد. نخستین سفیر کبیر الجزایر اعتماد نامه خود را ببجنرال دو گول تقدیم کرد. حکومت قبرس هم رژیم جدید یعنی را بر رسمیت شناخت.

۶- (۱۷ دلو) پناغلی نایبری رئیس جمهور تانگانیکا کنفرانس ممالک آسیایی و افریقایی را در شهر موشی افتتاح کرد. دو گول و سیاست او مورد قضاوت ملت فرانسه قرار گرفت. کنفرانس بین المللی ژنیو درباره بهبود اوضاع جهان بانطق پروفیسر تاکر هنوی رئیس این کنفرانس افتتاح شد. پناغلی جان کنیدی رئیس جمهور امریکاهنوایشی کنفرانس بین المللی ژنیو پیامی مخابره کرد.

پناغلی خروسچف صدراعظم اتحاد شوروی بنام کنفرانس ممالک آسیایی و افریقایی منعقد موشی پیامی را مخابره نمود. بتقاضای پناغلی عبدالخالق حسونا سرمنشی جامعه عرب عساکر سودانی نیز خاک کویت را ترک میگویند. نهر و معاوانتهای اتحاد شوروی را نسبت به هند تمجید کرد. پناغلی تانت سرمنشی ملل متحد گفت که بیملاکنگی خود نسوان بزرگترین مانعی در راه اشتراک شان در حبابه اجتماعی میباشد. کنیدی در نظر دارد سیاست خود را در مورد اروپا مجدداً تنظیم کند و بهمین لحاظ سفرای خود را از بن، منسکو، پاریس و لندن به واشنگتن احضار کرد.

پناغلی جمال عبید الناصر رئیس جمهور مصر در بیستمین جلسه در جلسات سران کنفرانس در لیبیضا در ر بلساط شرکت ملی گتند پناغلی ویلیم فاستر آمراداره خلع سلاح امریکا گفت که تغییر رویه فعلی اتحاد شوروی در مورد نظارت بر انفجارات آزمایشی راه را برای حصول مسأله خلع سلاح باز خواهد کرد.

پناغلی رابرت مکنامارا وزیر دفاع امریکا اظهار امید کرد که کانگرس امریکا در خواست آوردن درباره پروگرام ساختمان پناهگاههای ضد خطرات نره بی تصویب کند

۷ - (۱۸ دلو) اخلافت تونس و الجزایر و سوه تفاهماتی که بین آنها پیدا شده بود در اثر میانجیگری پناغلی احمد بلا فریج وزیر خارجه المغرب رفع شد. موضوع اغتشاش بروناي در کنفرانس ممالک آسیایی و افریقای منعمده شهر موشی واقع تانگانیکا مطرح شد. کنفرانس موشی در موضوع سرحدی چین و هند بحث کرد. کابینه کانادا با تصویب پیشنهادهای رای عدم اعتماد که از طرف احزاب مخالف حکومت بمجلس عوام آن کشور پیش شده بود سقوط کرد و بدین ترتیب جان دینفین بیکر صدراعظم گانا دا نیز از بین رفت. جنرال دوگول گفت که بستن دروازه های بازار مشترک بروی بریتانیا بمغاطر آنست که از توسعه تجارت امریکا در اروپا جلوگیری شود. پناغلی ایکیدا صدراعظم جاپان در بارلمان آن کشور گفت که جاپان به تحت البحریهای اتومی امریکا اجازه استفاده از بندرگاههای آن کشور را نخواهد داد. تانکو عبدالرحمن صدراعظم ملایا برای خاتمه دادن بجنگک رادیویی بین کمبودیا و تایلند حکمیت میکند. حکومت هند پلانهای کنفرانس کولمبو را در مورد حل اختلافات سرحدی جمهوری ت چین و هند قبول کرده است. گرومیکو وزیر خارجه اتحاد شوروی یادداشتی به سفرای جمهوریت اتحادی آلمان و فرانسه بمسکو تسلیم داد متن آن افشا نشده است. چومبی به پنهان مریضی وطور ناگهانی به رودیشیای شمالی رفت. گادبر وزیر دولت ومونت بیتن لوی درستیز انگلستان به واشنگتن مواصلت کردند.

۸ - (۱۹ دلو) پناغلی ایکیدا صدراعظم جاپان با پناغلی رای ول کیلیپتریک معین وزارت دفاع امریکا راجع به تحولات بین المللی مذاکرانی کرد. حکومت جمهوریت اتحادی آلمان و سوریه راجع بمعانت مالی جهة اعمار بند فرات موافقتنامه را امضا کردند. مجلس سنای فرانسه لوایح حکومت را در باره بودجه سال مسالی آینده آن کشور رد کرد. پناغلی کارالاین صدراعظم فنلند بدعوت حکومت شوروی جهة يك بازديد ده روزه وارد مسکو خواهد شد. پناغلی خالداعظم صدراعظم سوریه میخواهد ممالک عربی شرق میانه يك منطقه بیطرف بین بلاک شرق و غرب اعلام شود. پناغلی جان دینفین بیکر با گورنر جنرال کانادا ملاقات و امرانحلال پارلمان آن کشور را مطالبه کرده است.

۹ - (۲۰ دلو) پناغلی جان کنیدی رئیس جمهور امریکا تاسیاست جدید نظامی شوروی را در خاک کیویا باعث ایجاد بزرگترین بحرانات تاریخی خواننده و جدایی اروپا و امریکا را با اثر مساعی جنرال دوگول بر موضوع تشکیل قوای ذره بی جداگانه در فرانسه، فاجعه بزرگی محسوب کرد. دکتور عبدالسکریم خطیب وزیر المغرب در امور افریقای گفت: که به آزا: پخواهان انگولا کمک زیاد خواهد شد. نمایندگان هند درسومین کنفرانس استحکام آسیایی و افریقای منعمده موشی بعنوان اعتراض علیه کمیته سیاسی کنفرانس که از پذیرش مایل مورد اختلاف سرحدی چین و هند پیشنهادهای نمایندگان شش کشور بیطرف آسیایی و افریقای منعمده کمبولو امتناع

ورژیده است جلسه راترك دادند. قبایل بورینو جهة كمك با اغتشاشیون برو نای شمالی بحرکت درآمدند. جنرال عبدالله السلال رئیس جمهور یمن تشکیل شورای عالی یمن را که حیثیت پارلمان را خواهد داشت اعلام کرد. يك شو رای انقلابی متشکل از پنج عضو نظامی در بغداد اقتدار را بدست گرفته و انحلال رژیم جنرال عبدالکریم قاسم صدراعظم و قوماندان مسلح آن کشور را اعلام کردند.

طیارات انقلابیون عمارت وزارت دفاع ملی را که خود جنرال عبدالکریم قاسم نیز در آنجا موجود بود بمباردمان کردند ولی سرنوشت خود جنرال قاسم تا حال معلوم نیست، در اس اغتشاشیون کلنل عبدالکریم مصطفی که ۳۵ سال داشته و یکی از منصبداران سابق قوای هوایی عراق بود قرار داشت.

۱۰- (۲۱ دلو) حکومت ملایا از رویه کنفرانس آسیایی و افریقایی منعقدہ موشی در مورد عدم اجازه شمول نمایندگان ملایا و سنگاپور در آن کنفرانس انتقاد کرد مانو رهای مشترک امریکا و عربستان سعودی در سواحل جده و ریاض شروع شده است. شاعلی خرو سچف صدراعظم اتحاد شوروی در مورد تحکیم روابط سیاسی بین مملکتین عنوانی مارشال عبدالله السلال رئیس جمهور یمن بیامی فرستاده است. با اساس بلانهای جدید شاعلی سنیگور رئیس جمهور سنیگال رئیس جمهور عهده دار مقام صدارت هم خواهد بود. یکمده مجبوسان سیاسی تو گولیند که توسط رژیم سابق توقیف شده بودند از طرف حکومت جدید آن کشور رها شدند. بقرار اظهارات نظامی حکمران کانگو جهة خاتمه دادن به بحرانهای کانگو زمینه مساعدی فراهم شده است، امریکا کمکهای اقتصادی و تکنیکی خود را به سیلون ملتوی گذاشت. یکمده و چهل نفر گویو بایی با اجازه حکومت کیو با به ایالت فلوریدا امریکا مهاجرت کردند. حکومت امریکا انفجارات آزمایشی زیرزمینی خود را در مناطق صحرائی ایالت نواد امجداً شروع کرد، چومبی رئیس ایالت کتانگا که چندی قبل برودیشیای جنوبی رفته بود مجدداً به کتانگا مراجعت کرد. شاعلی عبدالسلام محمد عارف معاون اسبق صدراعظم عراق بحیث رئیس جمهور برگزیده شده و کابینه جدید عراق تحت ریاست کلنل احمد حسن بکر تشکیل شد، جمهوریت متحد عرب، الجوایر، یمن، سوریه و کویت رژیم جدید عراق را بر سمیت شناختند، قوماندان قوای مسلح و ۲۳ نفر از صاحبمنصبان کتانگان نسبت بقانون اساسی و کاسا و بو رئیس جمهور کانگو حلف وفاداری یاد کردند.

۱۱- (۲۲ دلو) بریتانیا اکثر شرایط بازار مشترک اروپای غربی را پذیرفته است. قرار اطلاعات تازه بایکا های امریکا در اسپانیا اهمیت خود را از دست داده است. ویلی برانت برلین غربی پیادوال پیشنهاد های جدید او لبریشته و میر حزی آلمان شرقی را در مورد برقراری يك سلسله مذاکرات راجع بمسائل مورد علاقه رد کرد. پرتگال رویه الجزایر را راجع بکمکهای الجزایر در مقابل ملیون انگولا تقبیح

کړې. ښاغلی ویلیم فاستر آمر اداره خلع سلاح امریکا دسپار ژینو شد تا ریاست هیأت نمایندگی امریکا دادرجلسات آینه کنفرانس بین المللی خلع سلاح بهمه بهگیره. حکومت الجزایر قوماندان نظامی خود را در قسطنطنین واقع الجزایر شرقی معزول کرد. تشکیل یک کمیته فضایی موسسه ملل متحد بتا ریخ ۲۵ فرو ری در نظر گرفته شده است، چومپی رئیس ایالت کتانگا از رودیشیا وارد پاريس شده وی این راپورهارا که او تشکیل یک حکومت کتانگا رادر خارج تحت غور گرفته است رد کرد.

۱۲- (۲۳۰ دلو) کنفرانس موثر از فیصله های کنفرانس کولمبو حمایت کرد ، ښاغلی احمد بن بلا صدراعظم الجزایر گفت الجزایر از آزاد بخو اهان انگولایی ومجاهدات شان در راه حصول آزادی حمایت میکند. بقرادر اطلاعات آژانس خبررسانی پرتگال بنام « انی » اوضاع کتانگا بصورت عموم خوب نمیشد .

بمجرد ورود نمایندگان اتحاد شوروی در امریکا اظهار داشتند که اتحاد شوروی بهسهم خود خواهد کوشید تا بروی مسأله اسلحه ذره بی و خلع سلاح موافقتی صورت گیرد ، بقرار اعلامیه حکومت فلپا بن ، مجادل آن دولت برای ثبوت حق مالکیت آن بر یورنیوی شمالی همچنان ادامه دارد. راکفلر گورنر نیویارک حکومت کنیندی رامورد انتقاد قرارداد . فعالیت های تخریبی اروپاییها و افریقاییهای مخالف سیاست تیمیض نوادی حکومت افریقای جنوبی ادامه دارد . احمد بن بلا صدراعظم الجزایر دعوت پادشاه المغرب را قبولیده است ، حکومت یوگوسلاویا رژیم جدید عراق را برسمیت شناخت . شش صد تن هواکر اجیر خارجی کتانگا بعد از خلع سلاح به انگولا پناهمنده شدند .

دو بری نین سفیر کبیر شوروی مقیم اتازونی و دین رسک درباره موضوعات لاؤس ، خلع سلاح ، آزمايشهای ذره وی و کیوبا مذاکره کردند . ښاغلی طالب حسین شمیب وزیر خارجه رژیم جدید عراق ضمن خطابه خود گفت که عراق تمام قرار داد های بین المللی ، فیصله وهناشیر ملل متحد رامحترم شمرده وبدون پیوستن باکدام پکت وبلاک سیاست کامل بیطرفی راتعقیب خواهد کرد .

۱۳- (۲۴ دلو) دکاتور سو باندریو وزیر خارجه اندونیزیا وهالاند روابط سیاسی برقرار خواهد شد . مخالفت های اندونیزیا و ملایا بخود شکل جدی را گرفته است . اولین محمول چهار طیاره جت امدادی ساخت شوروی بهند توسط کشتی وارد بمبئی شد . بقرار اظهارات نطق حکومت و یتنام جنوبی ، اوضاع عمومی آن کشور تا اندازة زیادی بهبود یافته است . سومین کنفرانس استحکام آسیایی و افریقای منتهده موشی واقع تانیکانیکا خاتمه یافت. ممالک بیطرف آسیا ، افریقا وامریکای لاتین نظریه پیشنهاد دکاتور فیدل کاسترو صدراعظم کیوبا کنفرانس سه فازه بی را در هاوانا مرکز کیوبا دایر میکنند . ښاغلی جان دین بیکر صدراعظم موقتی گانها سه نفر راعوض وزیرای مستعفی آن کشور مقرر کرد . در برهسل بصورت غیررسمی

اعلام شد که پناغلی سیریل ادولا صدراعظم کانگو بصورت رسمی از بلویک دیدن میکند. افغانستان، سودان، اتحاد شوروی، امریکا، برتانیه، تونس، ترکیه، دنیارک جمهوری اتحادی آلمان، آلمان شرقی و کورپای جنوبی هم رژیم جدید عراق را بر رسمیت شناختند. پادشاه لاؤس بهرای شهزاده سووانافوما در راه عزیمت جانب مسکو وارد دهلی شد، آنها در نظر دارند بعداً بامریکا و یا زده کشور دیگر که قرار داد مربوط بحفظ آزادی و بیطرفی لاؤس را امضا کرده اند مسافرت کنند. آژانس تاس اتحاد شوروی برآغاز مجدد آزما پشهای ذروبی امریکا انتقاد کرد.

۱۴- (۲۵ دلو) یکتین نطق حزب کارگر انگلستان اظهار کرد که انتطاع مذاکرات بازار مشترک اروپای غربی حکومت انگلستان را دچار اختلال کرده است. اتحاد شوروی در مذاکرات خلع سلام واقع ژینو، انحلال پایگاههای تحت البحری هلی ذره بی مجهز بامر میهای پولار یس را تقاضا کرد.

پناغلی کنیدی ضمن پیام خود عنوانی کنفرانس بین المللی خلع سلاح واقع ژنیو روح واقعینی وعزم راسخ راجه خاتمه دادن به تسلیحات خطرناک ذره بی تقاضا نمود. عساکر هندی هم واقع کانگو بنابر تقاضای قبلی حکومت هند یتیا ریخ چهاردهم مارچ عازم هند خواهند شد. ملت الجزایر بنحاطر حمایه از نهضت آزادی انگولا مظاهره کرد. پناغلی عبدالرحمن صدر اعظم ملایا سیاست اندو نیز یارادرمورد ملایا واتحادیه بزرگتر مالیزی انتقاد کرد، بقرار اظهارات دکتور سو بانند ریو وزیر خارجه اندو نیز یاکشور مذکور به انتشاشیون بر ونای و بورنیو کمک خواهد کرد. پناغلی ژاکوبس فوشه وزیر دفاع افریقای جنوبی اجازه افزایش پنجاه فیصد افراد نظامی آن کشور را حاصل کرده است. پناغلی خلیل کلاس وزیر مالیه سو و به به بیروی از دو نفر رفیق خود استعفا کرد. اداره مطبوعات اتحاد شوروی به شعبه کمپنی نیشنل برود کانستنگ امریکا (ان، بی، سی) در مسکو بملت نشریه های مضامین سیاست حکومت شوروی، امرداد تا اداره خود را مسدود و نامه نگاران آن (دسل چونز) مسکورانیز ترک کند. جمهوریت مردم چین، چکوسلواکیا، جاپان، اندونیزیا، لیبیا و فرانسه نیز رژیم جدید عراق را بر رسمیت شناختند.

۱۵- (۲۶ دلو) وزیر خارجه تایلند پیشنهاد کرد که باید ملل متحد بصورت میانجی در موضوع مورد مناقشه ملایا، اندونیزیا و فلپاین، روی مسأله پیشنهاد شد فرمالیزی اقدام کند. در کنفرانس بین المللی خلع سلاح ژنیو بعضی از کشورهای هند میکوشند تا هر چه زود تر درباره قطع انفجارات آزمایشی بین شرق و غرب قرارداد امضا شود، اتحاد شوروی نمایندگی سیاسی خود را درین بمقام سفارت کبریا بالا برده است نظر بمصاحبه مطبوعاتی پناغلی جان کنیدی امریکاجمع آوری طیارات جت بم افکن نوع بی ۴۷ خود را از کشورهای ماورای ابهار به امریکا در سال جاری وعده داده است.

پادشاه و ملکه یونان وارد بنیکاك شدند.

۱۶- (۲۷ دلو) بقرار اظهارات منابع مطلع لندن امریکا و اتحاد شوروی درباره برلین مذاکرات خود را آغاز خواهند کرد. روابط سیاسی عراق و فرانسه تجدید می‌شود. کنفرانس قانون اساسی سواریلند که چند روز قبل شروع شده بود بنا کامی انجامید. پی‌اغلی هرال دو ویلسن نطق امور خارجی حزب کارگر انگلستان عرض پی‌اغلی هیو گیتسکیل فقید بحدیث رهبر پارلمانی حزب کارگر انتخاب شد بقراریک اعلامیه رسمی اختلافات الجزایر و تونس مرتفع شد، پی‌اغلی عبدالله السلال رئیس جمهور یمن بهیات سیاسی حبشه در «نایز» اطلاع داده تادرسورت عدم شناسایی رژیم جدید یمن توسط حکومت حبشه خاک یمن را ترک گوید نظر به اعلامیه وزارت دفاع امریکا ۱۵۰۰ نفر عساکر امریکایی که بسال ۱۹۶۱ پس از بحرانهای برلین غربی به اروپا اعزام شده بودند به واشنگتن احضار گردیدند.

۱۷- (۲۸ دلو) پی‌اغلی تانت سرمنشی موسسه ملل متحد چین ورود به کنگستون مرکز جمیکا گفت، که با وجود مخالفت امریکا کومک موسسه ملل متحد چین ورود به کیو با ادامه مییابد، بقرار اظهارات جنرال دو گول فرانسه همچنان در تلاش یک نیروی اتمی مستقل است. محاکمه اخلاص گران امنیت فرانسه در یکی از محاکم پاریس ادامه دارد. بکدسته از اعضای اردوی سری فرانسه در اسپانیا دستگیر شدند. بقرار اظهارات جوزف گادبر رئیس هیات نمایندگی انگلستان در کنفرانس بین المللی خلع سلاح، نظریات شرق و غرب در کنفرانس ژنیو نسبتاً، بهم نزدیکتر شده است. صدراعظمان ژمارک، سویدن، فنلیند، آسملیندو و ناروی، در اسلو راجع بهمکاری اقتصادی بین آن کشورها، کنفرانسی را تشکیل دادند، با شرکت مقامات عالیرتبه تمام مناطق طرفدار عضویت اتحادیه بزرگتر مالیزی، در بورنیوی شمالی کنفرانس دایر شد. پی‌اغلی هرال دو ویلسن رهبر جدید حزب کارگر انگلستان جهت مذاکره در اطراف مسایل مورد علاقه با مقامات حکومتی امریکا، بو واشنگتن سفر خواهد کرد. اتان تچارت برتیا، نیا و امریکا علیه پلانهای مربوط بتحمیل قیود مزید بروادات پشم بر رئیس جمهور امریکا اعتراض کرده اند. شهزاده نوردووم سهانوک رئیس دولت کمبودیا در ضیافتی که بافتخار سران حکومتی جمهوریت مردم چین ترتیب داده بود پیشنهاد کرد تاروشای دول و حکومت آسیایی میبایست طور منظم با هم ملاقات کرده مشکلات خود را مورد بحث قرار دهند و بر نقاط نظر خود توافق حاصل کنند، دو نفر بمعضمان امور افکشافی امریکا در کنفرانس علمی موسسه ملل متحد گفتند که ممالک کم‌انکشاف باید اولاً تملیحات بهتری را در امور ذراحتی فرا گیرند.

۱۸- (۲۹ دلو) بقرار عقیده پی‌اغلی میکمیلن صدراعظم انگلستان مذاکرات با زار مشترک کاملاً قطع نشده است، نظر به اظهارات لوی دستیز قوای نظامی فرانسه، قوای بحری و هوایی آنکشور از پایگاههای جرایر کناری متعلق به اسپانیا استفاده میکنند. پی‌اغلی ویلم فاستر رئیس هیات نمایندگی امریکا در کنفرانس

بین‌المللی خلع سلاح گفت که در کنفرانس مذکور پیشرفتهای حاصل شده است، حزب جبهه ملی اندونیزیا سیاست دکتور سوکارنو رئیس‌جمهور آن کشور را در مورد مخالفت هلیه تشکیل اتحادیه بزرگتر مالیزی، حمایت کامل از اغتشاشیون بورنیوی شمالی و تصمیم قطعی دکتور سوکارنو راجع بخروج اندونیزیا از کمیته‌المپیک بین‌المللی تایید کرد. نظر به اعلامیه مشمولین مقامات عالی‌رتبه مناطق طرفدار عضویت اتحادیه بزرگتر مالیزی، اتحادیه مذکور بتاریخ ۲۱ ماه آگست رو یکسار می‌آید.

نماینده سیاسی بریتانیا از یمن اخراج شد. جمیله الجزایری قهرمان بزرگ انقلاب الجزایر، بدعوت بریتانیا از آن کشور دیدن می‌کند، بنا علی ژورژ بیدویکی از رهبران موسسه اردوی مخفی فرانسه مجدداً در بریتانیا پنهان شده است. کمیسیون اقتصادی ملل متحد پنجمین جلسه خود را در لندون و ولدویل افتتاح می‌کند. حزب لیبرال بر تاقیه‌اعلان کرد که باید حکومت بریتانیا از فکر داشتن یک‌قوة ذره‌بی‌مستقل صرف نظر کند.

۱۹- (۳۰ دلو) نظر باظهارات بناغلی ناراسیمن منشی مخصوص بناغلی تانانت سرمنشی موسسه ملل متحد شاید تانانت برای حل اختلافات اتحادیه مالیزی اقدام کند. حکومت انگلستان نمایندگی سیاسی خود را در صنعا مسدود و چنانچه موافقه شده نمایندگی سیاسی امریکا در صنعا حافظ منافع بریتانیا در یمن خواهد بود. اوضاع عراق بحال عادی خود برگشته است، بناغلی دای ویدسنگی صدر اعظم اتحادیه رودیشیا و نیاسالند گفت که بریتانیا از تعهدات خود در مورد اتحادیه مذکور تخلف ورزیده است.

مذاکرات بلاوار مشرک اروهای غربی در مورد شمول بریتانیا دوباره آغاز شد. سومین پارلمان ایتالیا منحل شد، بناغلی تانانت سرمنشی ملل متحد بمذاکرات خود بارهبران حکومت جیبکا ادامه داد. حکومت اندونیزیا در نظر دارد به آیتده نزدیک یکی یک هیأت خود را درباره مذاکره، پیرامون اتحادیه بزرگتر مالیزی به مسانله اعزام دارد، انتخابات پارلمانی برلین غربی شروع شد، پادشاه لاوس (سری ساوانگک واتانا) بقسمتی از بسازدیند رسمی

خود در اتحاد شوروی خاتمه داد. بناغلی «تانانت خومان» وزیر خارجه تا بلند گفت که موسسه ملل متحد باید سعی ورزد تا مناقشات حوزه جنوب شرق آسیا داخل کند. ژورنالستهای افریقای و آسیایی فیصله کردند تا از نماینده اتحاد شوروی در کنفرانس عمده ژورنالستهای افریقای و آسیایی بصفت یکم مشاهده دعوت بعمل آید. بریتانیا مصارف دفاعی خود را در سال مالی ۶۳ و ۶۴، بلند خواهد برد. پولیس اسپانیه یکی از شخصیتهای برجسته مخالف جنرال دوگول را در مادرید دستگیر کرد، یک عده از عساکر حکومت مرکزی کانگو به الیزابتوئیل مرکز ایالت کتا نگا وارد شدند.

۲۰ (اول حوت) نظر برابور دانشمندان بر جسته نود کشور مشغول کنفرانس جاو په انکشاف اقتصادي و تخنیکي ملل متحد منعقد ژنیو در حدود یکصد پنجاه هزار میلیون دالرسالا نه صرف تسلیحات جهان میشود. با امر از مو فقیهت حزب سوسیالی دیموکرات، پناغلی ویلی برانت مجدد از طرف حزب مذکور بحیث شار وال برلین غریبی انتخاب شد. کما بیفته ایران مستعفی شد و شاه ایران پناغلی اسد الله «علم» را مجدد او به تشکیل کا بیته مامور کرد. بقرار اظهار امید واری پناغلی «دیوسرا دو مکه بنگال» رئیس جمهور فلپاین، سران کشور های فلپاین، اندونیزیا و ملایا گرد مشغول کنفرانس جمع میشود. اولیای امور بحر یه امر یکا نشر تصاویر اسلامه جدیدی قدمتت البحر ی را اجازت دادند. امر یکا از آستر لیا تقاضا کرده است تا در موضوع دفاعی خود مساعی بیشتری بفرچ دهد. پناغلی کاسا و بو رئیس جمهور کاتنگو جلسات کمیسیون اقتصادی و اجتماعی ملل متحد را برای کشور های افریقای در لیبو بود ویل افتتاح کرد. مقامات کارگری جمهوریت غریبی متحد از تمام کشورهای عربی تشکیل کنفرانسی را در باره کارگران جهان عرب و ازین بردن بیگاری تقاضا کرده است. باد شاه و ملکه یوفان تایلند را بقصد کشور خود ترک گفتند. جاپان سهم خود را در مصارف ملل متحد دو چند خواهد ساخت.

۲۱- (۲ حوت) قانت گفت هر گاه جهان میخواهد از خطر بروز جنگ ذمه یی و دامان باشد باید موسسه ملل متحد را یکا نه مرجع آمال خود بداند. جمهوریت مردم چین و امریکا تساهای سفرای خود را تجدید نمودند. این اولین مرتبه ایست که در جر یان ۱۹۶۳ چنین تساهای صورت میگیرد. قوای دفاعی بر تاینه در مقابل هر تهدیدی در قسمت امنیت ملا یا و قلمرو های مالیزی مقابله خواهد کرد. جنرال لولکفلی قوماندان قوای نظامی عساکر اغنشا شیون بو رنوی شمالی از پناغلی کنیدی تقاضا کرده است تا بر تاینه را وادار سازد که قوای محرد را از بودنیو خارج کند. موسسه ملل متحد به تشکیل یک کمیته جدا گانه جهت غور در اطراف سیاست تمییز نژادی حکومت افریقای جنوبی اقدام کرده است. پناغلی گوردن چرچل وزیر دفاع جدید کاتنگو اظهار داشت که حکومت کاتنگو دا حاضر است. با امر یکا در باره استقا ده از اسلحه ذره یی امر یکا داخل مذاکره شود. جلسات کمیته صنعتی و تجارتی کمیسیون اقتصادی ملل متحد برای آسیا و شرق دور در بنکاک خاتمه یافت. امریکا از برنگال درخواست کرده است تا زمینه پیشرفت اقتصادی واجتماعی مردم انگولا را برای رسیدن آنان به آزادی مساعد سازد. پناغلی مکتامارا وزیر دفاع امریکا اظهار کرد که قوای متفرق ذره یی اروپا یی برای حفظ متقاطع دول عضو پیمان اتلس مهلک میباشند.

۲۲ (۲ حوت) حکومت جمهوریت اتحادی آلمان مصمم است تا مصارف دفاعی خود را سال آینده در حدود یک میلیارد و چهارصد میلیون مارک ازدهاد بکشد.

یک هیأت تجارتمی ترکیه در مسکو با وزیر تجارت خارجی اتحاد شوروی مذاکره کرد. بین هند و بلغاریا قرارداد تحکیم علاق بقی دوستی امضا شد. نمایندگان هند، سویدن و همیشه در جلسه کنفرانس بین المللی خلع سلاح پیشنهاد کردند که باید سه کشور بزرگ دارای دارای اسلحه ذروی مذاکرات خود را در باره امور مربوط به خلع سلاح و قطع انفجارات آزمایشی ادامه دهد.

اتحاد شوروی مسوده قراردادی را در باره عده تعرض بین کشورهای عضو پیمان اتلس و وارسا ب جلسه عمومی کنفرانس خلع سلاح پیش کرد.

کنیدی و رئیس جمهور ویزو بلا وعده داده اند که حکومت شان حتی المقدور خواهند کوشید تا اصول دیموکراسی در نیم کره غربی حفظ گردد. جنرال عبداللہ السلال امور مربوط به صادرات و وزارت خارجه یمن را نیز شخصاً بعهده گرفت.

آخرین دسته قوای اضطراری جامعه عرب خاک کویت را ترک گفت.

کانادا ویزو ویلا فیروزیم جدید عراق را بر سمیت شناختند.

پناغلی هرال دو یلسن رهبر جدید حزب کارگر انگلستان دعوت حکومت اتحاد شوروی را ب مسکو قبول کرده است.

۲۳: (۴ حوت) بمقیده سناتور همفری رئیس کمیته فرعی خلع سلاح هرگاه قرارداد قطع انفجارات آزمایشی عقد نگردد جهان با خطرات زیادی مواجه خواهد شد.

حزب مردم اتریش تصمیم گرفته است تا پناغلی را ب که از ۱۹۵۳ تا ۱۹۶۱ صدراعظم اتریش بود در انتخابات ریاست جمهوری آن کشور جبهه اشغال این چوکی کاندید کند از طرف دیگر حزب سوسیالیست میخواهد پناغلی شریف رئیس جمهور فعلی آن کشور مجدداً خود را کاندید کند.

هیأت نمایندگان حکومت عراق بشمول پناغلی «علی صلاح السعدی» وزیر داخله که حامل بیقاعی از طرف رژیم جدید عراق برای جمال عبدالناصر رئیس جمهور عربی متحد میباشد عازم قاهره شدند.

ملک حسن دوم پادشاه المغرب بدعوت پناغلی بن بلا صدر اعظم الجزایر عازم آن کشور میشود. بتمه وعده اذ بپلوما آنها ممکن است که پناغلی جان دین بیکر صدراعظم کانادا امکانات افتتاح مجدد مذاکرات با امریکا راجع ب حاصل کردن سلاح ذره بی و مرمی های ضد طیاره امریکا که بقوای مسلح کانادا سپرده شده است جستجو کنند.

انگلستان در شروع سال مالی جدید مصارف دفاعی خود را کم میکند.

۲۴: (۵ حوت) مارشال مالینو فسکی وزیر دفاع اتحاد شوروی اظهار داشت که

یکی از هدفهای سیاست آن کشور از بین بردن امکان فاجعه ذروی در جهان میباشد.

در سال جاری موسسه ملل متحد با اعطای ۴۰ قیلو شب حبه ممالک روبه انکشاف

حاضر شده است. سه موافقت نامه بین جمهورییت مردم چین و سوریه در بیکینگ امضا شد.

طبق راپور های منابع مطبوعاتی امریکا متخصصین طراح بلا نهایی دفاعی و اشنگتن با این فکر ندها عوض کشتیهای جنگی سفاین تجارتی را با امریسیای متوسط السیر بولا ریس مجهز کنند .

کشتی با لیتیکا یکده سه از عساکر اتحاد شوروی را از کیوبا خارج کرد ، پناغلی دین رسک وزیر خارجه امریکا گفت که امریکامیخواهد از یک جنگک ذروی جلو گیری کند . جنرال دوگول رئیس جمهور فرانسه از ملک حسن دوم پادشاه المغرب جهت مذاکره درباره مسایل مورد علاقه دعوت کرده است تا بیاریس سفر کند .

پناغلی هرال دو بلسن رهبر حزب کادکر انگلستان گفت که حزب وی از بیمان اتلس وایتیکه برتانیای همچنان عضوین بیمان باشد حمایت دارد .

۲۵- (۶ حوت) کمیسیون اقتصادی ملل متحد برای افریقا ، رأی داد که افریقای جنوبی و برتکال از عضویت آن موسسه اخراج گردند . قوای جنگی هوایی تایلند یک طیاره کمیسیون کنترول بین المللی را در شمال شرق تایلند بفرود آمدن مجبور کرد پناغلی عبدالله السلال رئیس جمهور یمن راجع به انتخابات مجلس نمایدگان دسر تاسر کشور فرمانی صادر کرده است ، حکومت عراق بمد ازین درجلمات آبنده جامعه عرب منظمأ شرکت خواهد کرد . طبق فرمان جنرال نیوین رئیس دولت برما فعالیت تمام بانکهای آنکشور ملی شده است . انگلستان در سال مالی آبنده از مصارف دفاعی خود خواهد کاست . رئیس جمهور ونیز و بلا از حکومت برازیل تقاضا کرده است تا اشخاصی را که در بودن کشتی انترواتیکگی شرکت کرده بودند بحکومت ونیز و بلا تسلیم دهد . حکومت انگلستان با بعضی از کشورهای حامی عضویت خود در بازار مشترک اروپا ، بمشوره شروع کرده است .

۲۶- (۷ حوت) پناغلی سیریل ادولاد صدر اعظم کانگو به بروسل وارد شد . انتخابات پارلمانی وشوراهای محلی دسر اسر مجارستان آغاز شده است . بقرار اظهارات پناغلی « حسین طالب شیبیب » وزیر خارجه عراق ، کنفرانسی باشرکت نمایندگان عراق ، جمهوریت عربی متحد ، الجزایر و یمن درباره غور بر مسایل مربوطه بهمسکاری این کشورها تشکیل خواهد شد . توطئه ای که برای قتل ادولاد چیده شده بود قبل از آنکه عملی شود کشف گردید . پناغلی عبدالرحمن صدر اعظم ملا با گفت اتحادیه بزرگتر مالیزی بدون توجه باینکه با اثر تشکیل آن چه واقعه رخ خواهد داد ، رویکار خواهد آمد فلپا یسن ، ادعای خود را درباره الحاق بورنیوی شمالی به فلپاین همچنان تعقیب میکنند هفتمین کانگرس امراض صدری در دهلی ختم شد .

۲۷- (۸ حوت) کمیته قضایی موسسه ملل متحد پیشنهادهای حکومت هند را مبنی بر اینکه یک مرکز را کتهای بین المللی تحت نظارت موسسه ملل متحد در ایالت کرالای هند تعمیر گردد پذیرفته است . حکومت اندونیزیا به پناغلی تانت سرمنشی موسسه ملل متحد اطلاع داده که حاضر است با هالنند روابط سیاسی خود را مجدداً برقرار کند

پادشاه بلژیک با بنیاد ملی سیریل ادولا صدراعظم کانگویی مرکزی دربروسل ملاقات کرد. بنیاد ملی نهر و صدراعظم هند باردیسگر از یک قرارداد منسوخ آزمایشهای ذره‌بی طرفداری کرد. بنیاد ملی دنکن سندز وزیر امور کامنولت بریتانوی اظهار داشت که دعای مردم زنگبار راجع به استقلال آن سرزمین مورد تحقیق قرار میگیرد. مذاکرات مربوط بامضای قرار داد درباره همکاری نزدیکتر بین کشورهای فرانسوی زبان افریقایی و کشورهای بازار مشترک اروپا بناگامی مواجهه شد. هیأت حکومتی عراق، قاهره را بقصد بغداد ترک گفت. جنرال ریچارد هل لوی درستیز قوای نظامی انگلستان برای مذاکره بامقامات نظامی استرالیا وارد کانبرا شد. کنفرانس بین‌المللی خلع سلاح باز جلسات خود را برای غورد درباره مسایل مورد علاقه در ژنیو ادامه داد. شورای وزرای بار مشترک اروپای غربی با مذاکرات خود را شروع کرد. در چند روز گذشته طیارات بریتانیه مکرراً فضای خاک یمن را مورد تجاوز قرار داده است.

۲۸ (۹ حوت) جنرال ریچارد هل لوی درستیز قوای نظامی انگلستان اظهار داشت که در صورت لزوم قوای بریتانوی در شرق دور از اتحادیه بزرگتر مالیزی دفاع خواهد کرد باز دید سه روزه پادشاه لاوس از امریکای خاتمه یافت. مذاکرات بنیاد ملی لیوشاچی رئیس جمهور مردم چین باشهزاده نوردوم سهانوک رئیس دولت کمبود یادریکنگک به پایان رسید. بنیاد ملی فون هسل وزیر دفاع جمهوریاتحادی آلمان با بنیاد ملی جان کنیدی رئیس جمهور امریکا ملاقات کرد. بنیاد ملی مکه بگال رئیس جمهور فلپپاین اظهار داشت که مذاکرات وی با بنیاد ملی عبدالرحمن صدراعظم ملایاغیر رسمی خواهد بود. پادشاه لاوس از فعالیتهای امریکا در راه امضای قرارداد مربوط بحفظ آزادی و بیطرفی لاوس در ژنیو اظهار امتنان کرد. رهبران حزب سوسیالیست دیموکرات جمهوریاتحادی آلمان در نظر دارد با رهبر حزب کسارگر انگلستان درباره مسایل مورد علاقه مذاکره کنند.

اول مارچ - (۱۰ حوت) حکومت امریکا آمادگی خود را برای تجدید مذاکرات با اتحاد شوروی در مورد مسأله برلین غربی ابراز داشته است. بنیاد ملی فون هسل وزیر دفاع جمهوریاتحادی آلمان از بعضی تاسیسات نظامی امریکا دیدن کرد. حکومت بریتانیه و ملایا پلانهای خود را راجع به تشکیل اتحادیه مالیزی اعلان کردند. امریکا تصمیم گرفت درباره قطع آزمایشهای ذره‌وی مذاکرات مستقیم را با اتحاد شوروی دوباره مفتوح سازد. رئیس جمهور یمن قوای بریتانوی را ملزم قرار داد که بر ناحیه حریب داخل خاک یمن حمله کرده است از سه حزب سیاسی عمده رودیشیای شمالی دعوت بعمل آمده است تا لایحه پیشنهاد شده حقوق را با گورنر رودیشیای شمالی مورد مذاکره قرار دهند. ایتالیا در سال ۱۹۶۴ یک قمر مصنوعی را بمدار خط استوای زمین پرتاب خواهد کرد.

جلسات کمیته مشورتی برنج موسسه مواد خورا که وزراعت در تو کیو خاتمه یافت. وکتور رالف پنج معاون سیاسی ښاغلی تانت سرمنشی ملل متحد چپته مذاکره بامقامات مربوط جمهوریت یمن به صنعا فرستاد :

۲- مارچ (۱۱ حوت ۱۳۴۱) ښاغلی عبدالخالق حسونا سرمنشی جامعه عرب. گفت که جامعه عرب به شکایت یمن در مورد حملات قوای برتانوی عدن بر عساکر یمن غور می کند حکومت حبشه حمایت خود را در مقابل هر گونه تهدید از ناحیه ادعای مالکیت بعضی از مناطق سرحدی کینیا که حکومت صومال مدعی آنست، بحکومت کینیا اطمینان داده است. ښاغلی عبدالرحمن صدراعظم ملایسا اظهار داشت که مصارف نظامی ملایا پروگرام انکشافی آنکشور را متاثر میسازد. ښاغلی راجندر پرساد او لین رئیس جمهور سابق هند بهر هفتاد سالگی وفات کرد. حکومت کور یای جنوبی قیودی را که بر فعالیتهای سیاسی دوهزاد نفر از سیاستمداران و ماموران رژیم سابق آنکشور وضع کرده بود رفع کرده است. ښاغلی تانت سرمنشی موسسه ملل متحد در راه از بین بردن بحرانها بیکه در باژه تشکیل اتحادیه بزرگتر مالیزی بوجود آمده است صرف مساعی می کند. ښاغلی مکنامارا وزیر دفاع امریکا اجازه نخواهد داد تا کدام کشور خارجی در نیم کره غربی به عملیات نظامی دست زند.

شهباده نور و دم سهانوک رئیس دولت کمبودیا معتقد است که موافقت بین جمهوریت مردم چین و هند روی مسایل مورد مناقشه سرحدی مدت زیادی را ایجاد می کند. ښاغلی وانپوش یسکی از حقوقدانان دومینیکسی بحیث رئیس جمهور منتخب دومینیکسا برگزیده شد.

۳- مارچ (۱۲ حوت) بعقیده ښاغلی هیرالد ویلسن رهبر جبهه حزب کادگران انگلستان توسعه نظامی ناتو صلح جهان را تهدید می کند چهار سنای آلابا و اوع قرارداد نظامی سیاسی و اقتصادی آلمان و فرانسه را تصویب کرد. ښاغلی اندری گر و میکو وزیر خارجه اتحاد شوروی گفت که بحران کیوبا هنوز رفع نشده است. حکومت یمن باز درباره تجاوزات مکرر قوای برتانوی عدن برخاک یمن به شورای امنیت شکایت کرد. حکومت امریکا در صد طرح پلانهای جدید خلع سلاح میباشد بعقیده ښاغلی ویلی براف نهاروال برلین غربی باید سعی شود تا قرارداد همکاری نزدیک بین جمهوریت اتحادی آلمان و فرانسه موجبات تضعیف اروپا فراهم نکند.

۴- مارچ (۱۳ حوت) محافظین سرحدی جمهوریت مردم چین، عقب نشینی یک جانبه خود را در امتداد سرحد مشترک چین و هند تکمیل کردند، وکتور سو کارنو رئیس جمهور اندونیز با خط مشی تازه داد بر برابر اتحادیه بزرگتر مالیزی در پیش گرفته است. ښاغلی حسین طالب وزیر خارجه عراق اظهار داشت که حکومات جمهوریت عربی متحد، عراق، یمن و الجزایر میکوشند تا در اکثر شئون زندگی با هم همکاری ننویسند و بکتری داشته باشند. وی متذکر شد که حکومت عراق در صورت تجاوز قوای خارجی

برخاک یمن تمام وسایل دفاعی خود را بدسترس حکومت یمن خواهد گذاشت. نخستین دسته صاحب منصبان عساکر هندی موسسه ملل متحد در اثر تقاضای قبلی حکومت هند بوطن شان برگشتند منافع سیاسی گفتند که کنفرانس هفده عضوی خلیج سلاح ژنیو روی مسأله منع آزمایشهای ذروی بسردی مواجهه شده ولی نه امریکا و نه اتحاد شوروی توقع قطع مذاکرات را دارند. کمیته استعمار موسسه ملل متحد اولتر ازمه در باره مستعمرات برنگال (انگولا، موزمبیق، گینی برنگال) غور میکند. حکومت کیوبا توطئه را که در ایالات لاس ویلاس آنکشور چیده شده بود کشف نمود و زهر آترا باعده شرکت کنندگان توطئه از بین برد. حبیب بورقبه رئیس جمهور تونس گفت که روابط بین تونس و الجزایر بهبود یافته است. بناغلی جان کنیدی رئیس جمهور امریکا با مشاورین خود درباره مسایل مهم جهانی مذاکره کرد. جنرال نیوین رئیس دولت برما بنابر مصر و فیتها ی اداری مسافرت خود را به بندیتعویق انداخت. تانت سرمنشی ملل متحد بناغلی یوجین بلیک را بحیث مشور خصوصی مالی خود تعیین کرد.

۵ مارچ (۱۴ حوت) بناغلی فونسل وزیر دفاع جمهوریت اتحادی آلمان مذاکرات خود را طی مسافرت یک هفته ای خود در امریکا راجع بهمکاریهای بیشتر اتحادی آلمان و امریکا در بکت ناتو. موفقانه خواند. ملیونها نفر از اتباع اتحاد شوروی در انتخابات پارلمانی آنکشور شرکت کردند. جنرال فرانکو رئیس دولت اسپانیه، کشور خود را یک جزیه مهم اروپا دانسته و شمول خود را بجامعه اروپایی مورد مطالعه قرار میدهد بقرار اظهارات نطق حکومت صومال. حکومت مذکور از ادعای خود در مورد مالکیت مناطق سرحدی کینیا منصرف نشده است. مردم کشور افریقای سنیگال در یک رایگیری راجع به لوایح جدید حکومت شرکت ورزیدند، آنان خواهان سیستم رژیم جمهوری اند. جاپانیه علیه ورود تحت البجریهای ذروی امریکا در آبهای آنکشور شعار دادند. دکتور بنچ معاون سیاسی بناغلی تانت سرمنشی ملل متحد، بعد از انجام مذاکرات با اولیای امور یمن از صنعا در راه عزیمت خود جانتب قاهره وارد عدن شد.

۶ مارچ (۱۵ حوت) با ساس تقاضا تامه بناغلی «الکس کولسن ساکی» نماینده دائمی کاناداموسسه ملل متحد باید مرگ لو ممبای فقید از طرف شورای امنیت تحقیق شده، دکتور ادناور صدر اعظم و دکتور ایرها ردوزیر اقتصاد و معاون صدراعظم جمهوریت اتحادی آلمان که مناسبات شان باهم مکدر شده بود اخیراً در یک جلسه خصوصی باهم آشتی کردند. هشت کشور بیطرف در کنفرانس خلیج سلاح را همای جدیدی را در مورد خلیج سلاح فکرمیکند. یکی از معاکم نظامی پاریس شش تن از اعضای موسسه اردوی مخفی فرانسه را با اعدام محکوم کرد. طبق احصایه مکمل آرای مردم، اما لی سنیگال سیستم جمهوری را پذیرفتند. بناغلی د یفن بیکر صدراعظم کانادا اخیراً مبارزه های انتخاباتی کانادایی را بطی بیانیته افتتاح کرد

دکتور بنچ وارد قاهره شد و کنفرانس خلع سلاح باز تشکیل گر دیو و بعضی اعضاءى کرانس حل فورې مسأله قطع انفجارات آزمایشى را تقاضا کر دند .
مقامات م،م در ایران غربی جهت واگذاری اموال و آنچه به مقامها مربوطه اند و نیز با ترتیباتی را اتخاذ کردند. جلسات کمیسیون اقتصادی و اجتماعی م،م برای آسیا و شرق دور در مانیتلا شروع بکار کرد . پارلمان کانگو پس از چند ماه تعطیل جلسات خود را در لیو پولد مجدداً شروع میکنند .

۷ مارچ (۱۶ حوت) دکتور رالف بنچ بعد از مسافرت یمن گفت که در سراسر یمن نظم و امنیت حکم فرماست و در صورت تجاوز بر خاک یمن موسسه ملل متحد از هر گونه مداخله و تجاوز جلوگیری خواهد کرد . بر طبق يك اعلامیه رسمی دمشق ، سوریه قصد ندارد از جامعه عرب خارج شود . بناغلی نهر و صدراعظم هند از تشکیل اتحادیه بزرگتر مالیزی به دلیل اینکه سه منطقه را از تسلط دیگران رها نمی بخشیده و به آزادی میرساند حمایت کرد . حکومت گانا پاراجوع به شورای امنیت موسسه ملل متحد در تلاش مجازات چومبی و دیگر قاتلان لومبای فقید است . قوای ملل متحد متدرجاً از کانگو بیرون کشیده میشود . قرار يك شایعه با ختم دوره صدارت دکتور ادناور صدراعظم هشتم و هفت ساله اتحادی آلمان که در خزان آئنده از وظیفه اش تقاعد خواهد کرد . دکتور ایرهارد وزیر اقتصاد و معاون صدراعظم جمهوریت اتحادی آلمان که شش و شش سال داده جانشین دکتور ادناور خواهد بود . بناغلی کر و مانلیس صدراعظم یونان با جنرال دو گول رئیس جمهور فرانسه در پاریس روی مسایل مربوط مذاکره کرد .

۸- (۱۸ حوت) دکتور رالف بنچ گفت که ادامه جنگ کنترال در یمن بعواقب وخیمی منتج خواهد شد ، بناغلی جان کنیدی رئیس جمهور امریکا ضمن مصاحبه مطبوعاتی گفت : که حکومت وی در نظر ندارد تا کمکهای خود را به ویتنام جنوبی ، تایلند و کمبود یا تقلیل بدهد . يك هیأت کوهنوردان بر تانوی میکوشند تا سه قله مرتفع جهان را پیچایند ، حکومت کانگو قاچاقچیان الماس را دستگیر میکنند . در سوریه کوتاومی توسط عدة افسران نظامی موقفاً نه صورت گرفت و بر یکید بر جنرال عبداللہ تبریزی بحیث قوماندان عمومی قوای مسلح آن کشور ، از طرف شورای انقلابی سوریه برگزیده شد . خروسچف صدراعظم اتحاد شوروی با بناغلی آدم مالک سفیر کبیر اندونند و نیز با مقیم ما سکو ملاقات کرد . تمام اشخاصیکه برای اشغال چوکیهای پارلمان اتحاد شوروی کاندید شده بودند انتخاب شده اند

۹- (۱۸ حوت) حکومت امریکا و بعضی اعضاءى کانگرس آن کشور در مورد موقف آن کشور در مذاکرات قطع آزمایشهای ذره بی وحدت نظر ندارند . بناغلی علی صبری رئیس شورای اجراییه جمهوریت متحده عربی بدعوت بناغلی جوانلای صدراعظم جمهوریت مردم چین ، آن کشور میرود ، دکتور نکروما رئیس جمهور گانا در سالگروه آزادی گانا گفت که افریقا آماده است تا سر نوشت خود را تعیین و در تاسیس یکدنیای جدید صلح

پسند نقش خود را بازی کند. قوای برتانوی در نابرویی بحال تیارسی در آمدند. یک جلسه خصوصی ملل متحد در مورد وضع مالی آن موسسه تشکیل میشود. بقول جنرال عبداللہ اسلال رئیس جمهور یمن، قشون یمن بعد از یک و نیم ماه جنگهای شدید با قوای برتانوی عدن، استحکامات ناحیه حریب را قریب سرحد بیہان اشغال کرد. دکتر دفاضل کوچوک معاون رئیس جمهور قبرس با شناغلی رادا کرشنان رئیس جمهور ہند ملاقات کرد.

۱۰- (۱۹ حوت) شناغلی دین رسک وزیر خارجه امریکا گفت: کہ حکومت امریکا در حفظ آزادی و آرامش در عربستان سعودی واردن بیعلاقہ نمیتواند ماند. وزارت دفاع امریکا گفت کہ مذاکرات اسپانیا و امریکا در مورد پایگاہ های نظامی بزودی نتیجہ نخواهد داد، اعتشاش در بودنیوی شمالی ادامہ دادہ. حبشہ از کینیا پشتیبانی کرد. شناغلی دنکن سند زوزیر مستعمرات و مالک مشترک المنافع بر تانیہ دیشب در نایروچی گفت کہ در کینیا بزودی انتخابات شروع میشود. شناغلی صلاح الدین بیطار بحیت صدر اعظم سوریه اعلام شد. اردوی سوریه بر تمام اوضاع حاکمیت پیدا کردہ اند. نمایندگان ہشت کشور بیطرف برای رفع رکود مذاکرات کنفرانس خلع سلاح در ژنیو مذاکرہ نمودند. نمایندہ اتحاد شوروی، امریکارا در حصہ رکود مذاکرات منع آزمایشہای ذرہ بی ملزم قرار داد. گرد میگو وزیر خارجه اتحاد شوروی، بمذاکرات خود با رہبران حکومتی دمارک شروع کرد. وزیر خارجه امریکا با شناغلی بنکر یکی از دیپلوما تہای آنکشور کہ از طرف امریکا بہ یمن اعزام میشود مذاکرہ کرد.

۱۱- (۲۰ حوت) شناغلی نلسن را کفیلر گورنریالت نیویارک بر پروگرام اقتصادی کینیدی اقتصاد کرد.

سرحدان سوریه مفتوح، بناد میدانیہای هوایی آنکشور کہ از طرف رژیم جدید آنکشور مسدود شدہ بود مجدد آمورد استفاده قرار گرفت. با اساس پیشنهاد شناغلی مگہ بگال رئیس جمهور فلپین کنفرانسی راجع بہ بحث در بارہ تشکیل اتحادیہ بزرگتر مالیزی با شرکت ملایا، فلپین و اندونیزیا دایر خواهد شد. پرتگال کمیٹہ بیست و چہار عضو ملل متحد را بر سمیت نمیشناسد. مردم صومال بطرفداری از الحاق بعضی مناطق سرحدی کینیا بہ صومال مظاہرہ کردند.

دکتور رالف بنچ را پور مسافرت اخیر خود را در یمن و جمهوریت متحد عربی بہ شناغلی تانت سر منشی ملل متحد تقدیم کرد. کابینہ جدید سوریه اعلام شد. شناغلی نہرو صدر اعظم ہند گفت کہ ہند در ساحہ نیروی اٹومی پیشرفت کردہ است. یمن جمهوریت متحد عربی، عراق، الجزایر و یوگو سلا و یار رژیم جدید سوریه را بر سمیت شناختند.

۱۲- (۲۱ حوت) اوضاع عمومی در سوریه بحال عادی خود برگشتہ است. با اساس پیشنهاد حکومت عراق، کشور های جمهوریت متحد عربی، سوریه، یمن، الجزایر

و عراق اردوی مشترکی را تشکیل میدهند . اندونیز یا خواستار بتعویق افتادن تشکیل اتحادیه بزرگتر مالیزی میباشد . کلنل ژان مادی باستین تیرل رئیس موسسه مخفی نظامی فرانسه بجرم دست داشتن در سو قصد علیه جنرال د و گول رئیس جمهور فرانسه اعدام شد . باساس تصمیم حکومت جمهوریت متحد عربی ، کشور مذکور در جلسات جامه عرب منظمأ شرکت میکند ، مردم مناطق سرحدی کینیا ، سرنوشت خود را تعیین میکنند . بناغلی رشید علی شرمایه صدر اعظم سومال گفت که روابط سیاسی سومال با بریتانیا قطع میشود . بناغلی علی صبری صدر اعظم جمهوریت متحد عربی جهت یک مسافرت رسمی به پکنگ می رود . بناغلی تانت سر منشی ملل متحد عنقریب دکتور رالف پنچ مهاون سیاسی خود را مجدداً به مالک شرق میانه میفرستد .

۱۳ - (۲۲ حوت) باساس اعلامیه منتشره از طرف بناغلی صلاح الدین بیطار صدر اعظم سوریه و بناغلی علی صلاح الهدی معاون صدر اعظم عراق در دمشق بعد ازین کشور های عربی با هم نزدیکتر میشوند . بناغلی مکننا مارا وزیر دفاع امریکا انتقادات وارده بر خط مشی بناغلی جان کنیدی را در مورد کیوبارد کرد . صدر اعظم سومال از پارلمان آن کشور تقاضا کرد تا در مورد قطع روابط سیاسی با انگلستان به تصمیم حکومت وی موافقه کند . جنرال ابراهیم عبود رئیس دولت سودان از سیاست تبعیض نژادی افریقای جنوبی انتقاد کرد . جمهوریت اتحادی آلمان تحت شرایط معین به ژور ژبیدو رهبر نهضت مقاومت ملی فرانسه اجازه اقامت را در آن کشور داده است ، یونان ، لبنان ، تونس و ترکیه و سودان رژیم جدید سوریه را رسمیت شناختند . شاه و صدر اعظم لاوس مذاکرات خود را با سران دولت ویتنام شمالی شروع کردند .

۱۴ - (۲۳ حوت) نکر و ما از موسسه ملل متحد تقاضا کرده است تا از تعقیب قاتلان لومپای فقید فعلاً خودداری شود . نماینده سوریه در ملل متحد با تانت روی موضوع تجاوزات اسرائیل مذاکره کرد . بناغلی نهر و صدر اعظم هند اظهار داشت که یگانه مانعیکه در راه شروع مذاکرات مستقیم بین جمهوریت مردم چین و هند وجود دارد نیست که حکومت جمهوریت مردم چین از قبول بعضی از مواد پیشنهاد های کنفرانس کولبو در باره حل مسایل مورد اختلاف هند و جمهوریت مردم چین خودداری نموده و صرف خواستار عملی شدن متارکه یکجانبه هود میباشد . جنرال عبدالجارت ناسوتیان وزیر دفاع اندونیزیا گفت که اندونیزیا با اتحادیه بزرگتر مالیزی را یکنوع استعمار جدید میدانند .

۱۵ - (۲۴ حوت) کمیسیون کمیته اقتصادی و اجتماعی موسسه ملل متحد برای آسیا و شرق دور فیصله نامه را صادر کرد و در آن بکشور های عضو توصیه شده تا موضوع تشریک مساعی ذات النبی خود را مطالعه کنند تا بدینوسیله زمینه برای تشکیل

بازار مشترک آسیایی فراهم گردد. حکومت امریکا در مورد قطع انفجارات آزمایشی خاصر شده است امتیازات جدیدی را به اتحاد شوروی بدهد. حکومت اتحاد شوروی نسبت به گلوله باری کشتی های جنگی امریکایی بربك کشتی ماهیگیری اتحاد شوروی بحکومت مذکور احتجاج کرد، چهار کشتی اتحاد شوروی که حامل عساکر آن کشور بود کیوبا را بقصد اتحاد شوروی ترك گفت. بادشاه لادس بعد از پایان دوره مسافرت خویش به اتحاد شوروی، امریکا، پولند، جمهوریت مردم چین و ویتنام شما لی به وینتیان مراجعت کرد. حکومت اندونیزیا در مورد برقراری روابط سیاسی خویش با هالیند بموافقه نهائی رسیده اند.

۱۶ - (۲۵ حوت) حکومت جدید سوریه ذی شب گفت که در مورد اتحاد سوریه عراق و جمهوریت عربی متحد به آرای نامه مراجعه خواهد شد. مذاکرات استقاده صلح آمیز از فضای خارجی بناکامی مواجه شده است، حکومت انگلستان پلانهای جدید خود را در مورد سرنوشت آینه کینیا اعلام کرد. روابط صومال با بریتانیا قطع میشود. قوای صومال بحال تیارسی در آمد، این اقدام حکومت صومال نظر به آمادگی های نظامی اتخاذ شده که قوای برتانوی در کینیا اتحاد کرده اند.

۱۷ - (۲۶ حوت) اندونیزیا برای تشکیل کنفرانسی جهت بحث در اطراف اتحادیه بزرگتر مالیزی موافقت کرد جنرال عبدالله السلال رئیس جمهور یمن گفت که یمن حاضر است در اتحادیه سوریه، عراق و جمهوریت متحد عربی شامل شود. به نسبت اینکه اسراییل قوای خود را در امتداد سرحدات سوریه در دوران حوا دن اخیر دمشق مجهز میساخت، قوای راکتی جمهوریت عربی متحد بحال تیارسی در آمدند. جمو کینیا تا رهبر افریقایی کینیا با ادعای حکومت صومال در باره مالکیت بر مناطق سرحدات شمالی کینیا مخالفت کرد. کابینه الجزایر روی موضوع انفجارات آزمایشی بحث کرد. از امر و زتا یک هفته دیگر و زگر سنگی در سر تا سر جهان تجلیل میشود.

۱۸ - (۲۷ حوت) کشور های عضو پیمان ناتو با تشکیل قدرت ذری و ی چند جانبه موافقت کردند اتحاد شوروی امریکا را بمزاحمت کشتی های خود که در سمت کیوبا بحال رفت و آمد میباشند متهم کرد و حکومت امریکا طیارات اتحاد شوروی را بر فراز اسکنا به پرواز خلاف مقررات بین المللی متهم نمود، در مگه دیو و اعلام شد که روابط سیاسی بریتانیا با صومال قطع گردید. الجزایر بفرانسه اجازه انفجارات آزمایشی را نخواهد داد، الجزایر سفیر کبیر خود مقیم پاریس را بدین علت احضار کرده است. همچنان بحکومت فرانسه اطلاع داده است تا سفیر خود را از الجزایر احضار کند.

۱۹ - (۲۸ حوت) در ظرف چند روز آینه یکمده دیگر از قوای ملل متحد از کانگو به کشورهای مربوط شان اعزام خواهند شد. حکومت صومال از قطع روابط سیاسی

خود باحکومت انگلستان رسماً بحکومت مذکور اطلاع داد. يك دستگاہ را دیوبی انگلستان در مکه د بشومسد و د شد. بناغلی احمد خمیستی وزیر خارجه الجزایر با نمایندگان ۱۲ کشور بیطرف و عربی در الجزایر ملاقات و تصمیم بحکومت خود را راجع به انفجارات آزمایشات ذره وی فرانسه در صحرای بزرگ الجزایر به ایشان تصریح کرد.

۲۰ - (۲۹ حوت) بناغلی احمد بن بلا صدراعظم الجزایر آزمایش ذره وی فرانسه در صحرای الجزایر است، این موضوع را بناغلی امبونما ینده فنا یجیر یا در کنفرانس بین المللی خلع سلاح بیان کرد. بقراد اظها رات سفیر کبیر انگلستان در مکه دیشو، بریتانیا در مورد ادعای صومال بریک قسمت کینیا تجدید نظر میکنند ادعای فلسطین در باره بورنیوی شمالی ادا مه دارد. سه نفر از پناهندگان اعضای اردوی سری فرانسه از چلی اخراج شدند. در اکرامر کزگانعلیه اقدام فرانسه در باره انفجارات آزمایشهای ذره وی آن کشور در صحرای الجزایر مظاهراتی صورت گرفت.

۲۱ - (۳۰ حوت) بناغلی نهر و صدراعظم هند در پارلمان آن کشور گفت که باید تسهیلات بیشتری جبهه دهائی مستعمرات از چنگ استعمار فراهم شود. يك جامعه ضد قوای ذره وی در پاریس تشکیل شد. بناغلی لوسوچانگک وزیر تجارت خارجی جمهوریت مردم چین جبهه يك باز دید سه هفته می رسمی از بریتانیا بصوب لندن پرواز کرد، يك هیئت مرکب از دانشمندان اتحاد شوروی بدعوت حکومت هند وارد دهللی جدید شد، حکومت لیبیا، سودان، مراکش، تونس و جاپان هم علیه انفجارات آزمایشی زیر زمینی فرانسه، بحکومت فرانسه احتجاج کردند: قوای بحسری جمهوریت اتحادی المان و فرانسه بما نوره های مشترک در سواحل آن دو کشور شروع کردند.

۲۲ - (اول حمل ۱۳۴۲) حکومت اتحاد شوروی و امریکا با تجدید مذاکرات خود در باره مسایل مربوط به برلین غربی موافقه کرده اند.

پارلمان الجزایر در باره انفجارات آزمایشی زیر زمینی فرانسه در مناطق کوهستانی الجزایر بحث خود را شروع کرد. حکومت صومال با اعضای جنرال قونسلگری خود در عدن هدایت داده است تا اداره خود را مسدود و خاک عدن را ترک بگویند اتحاد شوروی و امریکا با طرح پروگرامهای مشترک برای پرتاب نمودن اتمار مصنوعی موافقه کرده اند. بناغلی عبدالرزاق ممان صدراعظم ملا و یا به واشنگتن سفر خواهد کرد.

۲۳ - (۲ حمل ۱۳۴۲) حکومت ناروی به تجهیز بیمان اتلس با سلاح اتمی مخالف میبیا شد. نخستین جلسه اسامبله ملی مجارستان افتتاح شد. دکتور فیدل کاسترو و صدر اعظم کیوبا گفت که کیوبا با هرگز موافقه نخواهد کرد تا مرمی های اتحاد شوروی بدون مشوره باحکومت کیوبا از این جزیره خارج شود.

پښاغلی جان کنیدی رئیس جمهور امریکا را جمع به جریانات اخیر کوریا گفت که اوضاع اکتون در آن جا رو به آرا مش است . صلاح الدین بیطار صدراعظم سوریه بعد از پایان مذاکرات پښاغلی جمال عبدالناصر رئیس جمهور متحد عربی در قاهره روی موضوع اتحاد ممالک عربی شرق ، میانوا رد دمشق شد ، وی نتایج مذاکرات خویش را سود بخش خواند .

۲۴- (۳ حمل ۱۳۴۲) پښاغلی جمال عبدالناصر رئیس جمهور ریت عربی متحد بیک اتحادیه جمهوری عربی متحد ، سوریه و عراق و مساوات نمایندگان هر سه مملکت موافقه کرده است . الجزایر به اساس فرمان پښاغلی احمد بن بلا صدر اعظم آن کشور زمین های متروکه اروپایان را تصاحب کرد . یمن بعضویت جامعه عرب پذیرفته شد . کاسترو صدراعظم کیوبا را پورجریده لوموند را مینوی برینکه وی با نمایندگی جریده لوموند فرانسوی مصاحبه بعمل آورده است تکذیب کرد . مقامات ذیصلاح مکسیکو تایید کردند که اغتشاشیون آن کشور امنیت را در آن جا بخطر انداخته اند . به اساس اظهارات پښاغلی «بی ، یو ، مسمر» وزیر دفاع حکومت فرانسه پلان های خود را برای انفجاران آزمایشی در داخل خاک فرانسه ویا محل دیگر ادا مه میدهد . مارشال ماینوفسکی وزیر دفاع اتحاد شوروی بدعوت جنرال ناسوتیان وزیر دفاع اند و نیز با وادجگار تاشد ، وی از آنجا بدعوت جنرال نیوین رئیس دولت برما از آن کشور نیز دیدن خواهد کرد .

۲۵- (۴ حمل) پښاغلی تانت سرمنشی موسسه ملل متحد با امر لطفی معاون خود روی پلانی که از طرف هشت کشور بیطرف طرح شده مذاکره کرد تا برکود مذاکرات کنفرانس ژنیو خاتمه داده شود . مذاکرات وزرای زراعت کشور های عضو با زار مشترک اروپای غربی جهت هم آهنگ ساختن قیمت حبوبات بنا کامی مواجه شده است . حکومت فرانسه بعد از ۲۴ روز اعتصاب ۲۴۰ هزار کارگر امر فوری مذاکره را صا در کرد . حلقه های بروسل خاطر نشان کردند که شورای وزرای اتحادیه اروپای غربی بتاریخیکه معین شده بود دایر نمیشود . الجزایر میخواهد در قرار داد صلح ایویان تجدید نظر شود ، الجزایر در اقتصادیه عرب شرکت میکند ، موسسه ملل متحد از مداخله مجدد بلژیکی ها در کانگو نگران است . درد مشق اعلام شد که پښاغلی صلاح بیطار صدراعظم سوریه از عراق دیدن میکند .

۲۶- (۵ حمل) حکومت گواتیمالا اعلام داشت که فعالیت های تخریبی امنیت گواتیمالا را برهم زده است . جلسات کنفرانس خلع سلاح مجدداً آغاز گردید . مذاکرات نمایندگان حکومت فرانسه با اتحادیه کارگران اعتصاب کننده ناکام شد . مردم مناطق شمالی کینیا فیصله بریتا نیا را در مورد سرنوشته شان محترم نمی شمارند ممالک ملحق و محاط به صحرا کنفرانسی را در الجزایر تشکیل میدهند ، مارشال ماینوفسکی وزیر دفاع اتحاد شوروی و وادجگار تاشد .

۲۶- (۶ حمل) اتحاد شوروی و امریکا راجع به آینده برلین مذاکره میکنند . بموجب فرمانی برای یکدوره سی روزه در سراسر گواپت-ما لا حکومت نظا می برقرار شد . ژورژ بیدو صدراعظم سابق فرانسه ذریعه طیاره از جمهوری دیت اتحادی آلمان بسوی لژبن پایتخت برتگال پرواز کرد . حکومت ایران امر مصدا دره هفتاد و یک جریده و روز نامه را که نشر آن در ایران کاملاً بیفا یده بوده و جز بد نام کردن حکومت و ملت دیگر هدفی نداشتند ، صادر نمود .

قیودیکه برگشت و گذار مردم در دمشق و دیگر شهرهای سوریه وضع شده بود رفع گردید . دکتور ذاکر حسین معاون رئیس جمهور هند وارد ادیس ابابا شد .

۲۸- (۷ حمل) مذاکرات اتحاد شوروی و امریکاراجع بمسأله برلین پس از شش ماه وقفه بین یناغلی دین رسک وزیر خارجه امریکو یناغلی اناتولی د و بری نین سفیر کبیر اتحاد شوروی درواشنگتن شروع شد . برتگال با توقف ژورژ بیدو رهبر دسته مخالفان جنرال دوگول رئیس جمهور فرانسه موافقت کرد . طرفداران چومبی امنیت خطوط مواصلاتی کانگو را برهم زدند سوانا واتانانا پادشاه و شهزاده سوانا فوما ، صدراعظم لاؤس بغرض یک مسافرت سه روزه وارد دهلی جدید شدند .

۲۹- (۸ حمل) نظر بتحقیقاتیکه از یناغلی ژورژ بیدو رهبر نهضت مخالفان جنرال دوگول رئیس جمهور فرانسه درلژبن بعمل آمد بو لیس برتگال هدایت داد تا هرچه زودتر خاک آن کشور را ترک بگوید . احزاب محافظه کار مردم سو سیالست اتریش موافقه کرده اند تا با یک کابینه ائتلافی در اتریش تشکیل شود . یناغلی دفاعی صدراعظم جدید اردن شروع بکار کرد ، جلسات پارلمان کانگو که از چند ماه باینطرف ملتوی مانده بود مجدداً شروع شد . دو طیاره جت دیشب یک کشتی امریکایی را که در آبهای بین المللی نزدیک سواحل کیوبا در حرکت بوده بود حمل و بمبارد قرا دادند .

۳۰- (۹ حمل) روابط نایجریا و برتانیه بمرحله بحرانی خود رسیده و ممکن است روابط آن با برتانیه قطع شود . مردم رودیشیای شمالی آزادی خود را جشن گرفتند . حکومت صومال موافقه کرده است تا حافظ منافع برتانیه در صومال باشد زیرا حکومت صومال نظر به تصمیم حکومت انگلستان درباره اعلام مناطق شمالی کینیا بخیث هفتمین ایالت کینیا روابط سیاسی خود را با انگلستان قطع کرده است امریکا موافقه کرده است تا با یکگاه های خود را از المغرب الی اخیر سال ۱۹۶۳ برچیند . وزیر خارجه انگلستان گفت که برتانیه طرفدار نپذیرفته شدن جمهوری چین در موسسه ملل متحد میباشد . اعلیحضرت سوانا واتانانا پادشاه و شهزاده سوانا فوما صدراعظم لاوس بعد از ختم یکدوره مسافرت سه روزه عازم کشور خود شدند .

۳۱- (۱۰ حمل) یناغلی بو مدین وزیر دفاع و رئیس هیات الجزایر گفت که

الجزایر خواهان پیوستن به اتحادیه عرب میباشد، وی گفت باید بعضی مواد قرار داد ایویان تعدیل شود. جنرال اتاشی رهبر شورای انقلابی سوریه گفت که اشخاص تجزیه طلب سوریه مجازا می‌شوند. شاعلی دفاعی صدرا عظم جدید اردن گفت که حکومت دی خواستار همکاری نزدیک با تمام کشورهای عربی بوده و مایل نیست در بین اعراب تنها باشد. شاعلی لیوشاچی رئیس جمهور مردم چین به کشورهای اندونزی، کامبودیا و برا رسماً سفر میکنند. جامعه عرب اولین جلسه خود را که پس از تقریباً یکسال دران نمایندگان تمام کشورهای عضو شرکت داشتند در قاهره تشکیل داد. شاعلی عبدالخالق حسونا سرمنشی جامعه عرب اظهار داشت که شرکت نمایندگان تمام دول عضو در این جلسه بخوبی نشان میدهد که هیچ حادثه موجبات برهم خوردن اتحاد جهان عرب را فراهم نمیتواند آورد.

اول اپریل (۱۱ حمل) هیأت الجزایری تحت ریاست شاعلی بو می دین وزیر دفاع آنکشور بعد از پایان مذاکرات با مقامات مسئول عراق در بغداد، وارد دمشق شد تا در آنجا هم با حکومت سوریه راجع به تشکیل اتحادیه ممالک عربی مذاکره کنند، سعی میشود اختلافات بین دو گول و کنیدی رفع گردد. شارژدا فیراند و نیز با بعد از بروز اختلافات و قطع روابط سیاسی سال ۱۹۶۰ با هالیوند که روی موضوع ایریان غربی صورت گرفته بوده، اخیراً وارد هاگ شد. در کانادا بتاریخ هجده اپریل انتخابات صورت میگیرد، در این انتخابات فیصله قبلی حکومت در موضوع بموعیق افتادن قبول سلاح ذره بی در خاک کانادا ملغی قرار داده خواهد شد، حکومت اتحاد شوروی باز بحکومت امریکا پیشنهاد کرده است که باید برلین غربی تحت اداره موسسه ملل متحد قرار داده شده و قوای ملل متحد در آن شهر متمرکز ساخته شود، حکومت امریکا برگشت و گذار پناهندگان سیاسی کیو با در فلو ریدنا قیود شدیدی را وضع نموده و به آنها هدایا بدهد است تا امر انسانی حقیق خسار را از خاک امریکا ندارند.

۲- (۱۲ حمل) شاعلی تانت سرمنشی موسسه ملل متحد دو نفر مامور موسسه ملل متحد نسبت بخلاف رفتاری ایکه در یک موضوع بسیار حساس سیاسی مربوط به امور افریقای جنوبی فلپاین و مکزیکو سال گذشته رخ داده بود برامت داد. مقامات نظامی برتانوی جزایر بهامام، هفده نفر از کیو بایی های فراری را در یکی از جزایر قلمرو بهامام دستگیر نموده و به ناسا و امرکز این جزایر منتقل نموده اند. قبلاً خبر رسیده بوده که این اشخاص میخواهند برای فعالیت سوه علیه کیو با در جزایر بهامام استفاده کنند. بموجب فرمانیکه از طرف جنرال نیوین رئیس دولت برما صادر گردیده تمام مجوسان سیاسی و جنایی آنکشور و مورد عفو قرار گرفته اند.

حکومت جمهوری چین به اعاده و بازگشت آنمده اسرای هندی بوطن شان که سال گذشته در تصامات سرحدی بین هند و آن کشور از طرف سر بازان جمهوری چین دستگیر شده بودند موافقه کرده است .

۳- (۱۳ حمل) بنیاد ملی هوئی ماریاگید و رئیس جمهوری در جنتاین اظهار داشت که بقیام یکمده از صا جبهه‌نویان سابق آنکشور خاتمه داده شده و اکنون او ضاع در سراسر از جنتاین قرین آدامش بوده و قوای حکومتی بر اوضاع در آن کشور مسلط میباشند .

بنیاد ملی اوایل هیرومن معین وزارت خارجه امریکا گفت: که با اثر قتل و زبیرخارجه لاوس و وقوع هرگونه حادثه در کشور لاوس توقع می‌رود خسرخف صدر اعظم شوروی از ما و قسی توفنگ دعوت کرده است تا بمسکو بیاید بنیاد ملی الفو سویه تینو نماینده کولمبیا در ملل متحد بحیث رئیس شورای اجتماعی و اقتصادی آنموسسه انتخاب شد . جبهه تقوی به مناسبات تجارتنی بین جاپان و انگلستان موافقه شده است .

۴- (۱۴ حمل) بنیاد ملی خروسچف از بنیاد ملی ماوتسی تونگ رهبر حزبی جمهوری چین دعوت کرده است تا بمسکو سفر کند . ملک حسن دوم با چاه المغرب در مرکز موسسه ملل متحد با بنیاد ملی تانت سرمنشی و بعضی از نمایندگان آنموسسه در بازه مسایل مورد علاقه مذاکره کرد . حکومت انگلستان بدرخواست گروپ مذاکراتی کمیته استعمار موسسه ملل متحد در موضوع آینه دودیشیای جنو بی موافقه کرد . بنیاد ملی کنیدی رئیس جمهور امریکا از کانگرس آنکشور رقمیب ۴۵۰۰ ملیون دالر در برای امداد خارجی امریکا تقاضا کرد ، جنرال نیوین رئیس شورای انقلابی بر ما گفت که بر ما بخط مشی بیطرفی مثبت خود را در امور بین المللی با بند میباشند .

۵- (۱۵ حمل) نمایندگان هشت کشور بیطرف کنفرانس بین المللی خلع سلاح را پور عدم پیشرفت مذاکرات نمایندگان امریکا و اتحاد شوروی را مورد بحث قرار دادند و نزدیک قرار داد تجارتنی بین لهستان و کیو با امضاء رسید . نمایندگان امور اخبار کشورهای افریقایی با تشکیل اتحادیه آزانس عبردشانی افریقای بی موافقه کردند ، به قرار اظهارات بنیاد ملی مکنامادا و زبرد فاع امریکا گمان نمی‌رود در عصر موجوده کدام جنگی زره وی در جهان رونا شود ، براذیل با و دود بنیاد ملی بیدو رهبر مخالفان جنرال دوگول رئیس جمهور فرانسه در آنکشور موافقه کرده است هشتاد و سه هزار نفر دکتور ایتا لوی به اعصاب عمومی بیست چهار ساعت دست زده اند ، آنها تقاضا دارند تا رئیس شان از دیاد و اوضاع شفاخانها بیسکه دکتوران و آنجاها کار میکنند بپیوند یا بند .

۶- (۱۶ حمل) در ایالتی اعلام شد که که و باطسیاسی بین جمهوری عربی متحد و فرانسه که با اثر عملیات کانال سوین از سال ۱۹۵۶ بد بیطرف قطع شده بود مجدداً قایم

میشود بین مقامات حکومتی ارجنتاین و چند نفر از نمایندگان اغتشاشیون آنکشور مذاکراتی شروع شد بریتانیا با استقلال رود یشپای شما لی موافقت کرد. یمن از تمدیل قرار داد ایویان و مبارزه الجرایر برای قطع انفجارات آزمایشی ذروی فرانسه در صحرا پشتیبانی کرد. امریکا میخواست با یگانه های خود را از المغرب و اسپانیه تقلیل بخشد. شاغلی دکتور ذاکر حسین معاون رئیس جمهور هند در قاهره با شاغلی جمال هبند التا صرملاقات کرد.

۷- (۱۷ حمل) بقراد اظهار شاغلی افورد دو پونت وزیر هدلیه رود یشپای جنوبی مسئول جزایر اوضاع در آنکشور انگلستان میباشد نمایندگان هفده کشور کنفرانس خلع سلاح از قایم شدن ارتباط تلیفونی بین ماسکو و واشنگتن اظهار مسرت کردند، اتحاد شوروی و سومالی طی اعلامیه مشترکی که در مسکو نشر شد آزمایشهای ذره وی فرانسه را در صحرای الجرایر تقبیح کردند، قیود یسکه از چندی در سوریه وضع شده بود اخیراً رفع شد.

۸- (۱۸ حمل) حکومت تانگانیکا از تمام کشورهای صلحدوست جهان اقدامات جدی را علیه تبعیض نوادی افریقای جنوبی تقاضا کرده است. هیأتهای حکومتی سوریه و عراق و اور قاهره شد و راجع به تشکیل اتحادیه فد رالی عربی با مقامات حکومتی جمهوریت عربی متحد به مذاکره شروع کرد. نایجریا به تمام کشورهای افریقای پیشنهاده کرده است تا خود را جبهه مقابله با ادامه انفجارات آزمایشی فرانسه در خاک الجزایر آماده سازند، بین قوای حکومتی و یکمده از عساکر مخالف بر مادر نزدیک سرحدات تا بلند تصادماتی رخ داده، کازگران گناز و نفت فرانسه بعد از پایان اعتصابات متداوم مجدداً بکار خود شروع کرد.

۹- (۱۹ حمل) نظریه اظهارات شاغلی علی صبری رئیس شورای اجراییه و عضو هیأت نمایندگان جمهوری عربی متحد دول عربی بسوی اتحاد پیش میروند. در جارجتون اعلام شد که اوضاع گیانای برتانوی و و بخرابی میرود، صومال همچنان در ادعای مالکیت خود بر قسمتی از سرحدات کینیا با فشاری میکنند، پارلمان یوگوسلاویا قانون اساسی جدید آنکشور را بتصویب رسانید.

حکومت ارجنتاین، اد میرال روماس یکی از رهبران مخالف حکومت را دستگیر کرد. در چلیکه جارج بین قوای بیطرف و پتلاولائوس زد و خورد شدید ادامه داد.

۱۰- (۲۰ حمل) حزب لیبرال کانادایر هبری شاغلی لستر بیرسن طی انتخابات پارلمانی چند روزه کانادا موفقیت حاصل کرد.

شورای وزرای سیتواز طرف شاغلی ژورژ بومپیدو صدراعظم فرانسه در پاریس افتتاح شد، جنرال ریک چوننگ هی رئیس جمهور موقتی کوربای جنوبی اعلام داشت که از تصدیق خود در باره دوام رژیم حکومت نظامی برای چهار سال دیسگر

منصرف شده است. سران حکومت جمهوریت هریې متعهد، سوریه و عراق راجع به اتحاد مجوزة فیدرالی سه کشور اصولا موافقه کرده اند.

۱۱- (۲۱ حمل) دراناوا اعلام شد که حزب آزاد کانادا که رهبری آنرا پناغلی لیستر بیرسن سیاست مدار آن کشور دارد در انتخابات پارلمانی کانادا یکصدویست و هفت چوکی را بدست آورده است که اذ دیگر احزاب بیشتر است. در چلی انتخابات بنسفع حزب دیموکرات آزاد تمام شد. با ختم کنفرانس سیاتو جلسات شورای دایمی نا تو شروع شد. کنفرانس وزرای خارجه ممالک حوزه جنوب شرق آسیا در ما نیلا مرکز فلپاین شروع شد، وزرای خارجه اندونیز یا، ملایا و فلپاین در این کنفرانس راجع به بعوان های فعلی حوزه جنوب شرق آسیا مذاکرات خواهند کرد.

۱۲- (۲۲ حمل) اتحاد شوروی خواستار تقویة روابط تجاری بین انگلستان و اتحاد شوروی میباشد، هیأت تجاری شوروی در انگلستان پس از انجام مذاکرات وارد مسکوشد. کمیته هشت عضوی کشورهای بیطرف منعقدۀ ژنیوسمی میورنند تارکود مذاکرات قطع آزمایشهای ذره بی را از بین بردارند. بین پناغلی کنیدی رئیس جمهور امریکا و پناغلی ادناور صدر اعظم اتحادی آلمان درباره امور مربوط بقدرت ذره بی چند جانبه پیمان اتلس یادداشت های تبادل شده است. حکومت اتحاد شوروی از حکومت امریکا تقاضا کرد تا برفع مشکلات مهم بین المللی با اتحاد شوروی کمک کند. جنرال دوگول برای قایم کردن قیادت یک ملت با عظمت در اروپا سعی میورن د.

۱۳- (۲۳ حمل) پناغلی محمد خمیستی وزیر خارجه الجزایر بضرر گوله مورد حمله قرار گرفته و در یکی از شفاخانه های الجزایر بستری شده است، پناغلی کنیدی رئیس جمهور امریکا نسبت بجاده مفقودی تحت البحری ذره بی آن کشور مشهور «به تریشر» تأسف عمیق خود را اظهار کرد. پناغلی لیوشاوجی رئیس جمهور مردم چین پنا بردعوت پناغلی دکتور احمد سکارنو رئیس جمهور اندونیز یا وارد اندونیز یا شد، حکومت کمبو دیا نسبت به تجاوز مکرر عساکر ویتنام جنوبی بر سرحدات کمبودیا بحکومت ویتنام جنوبی احتجاج کرد.

۱۴- (۲۴ حمل) بقرار اظهارات دکتوران شفاخانه مصطفی مقیم الجزایر امید زنده ماندن وزیر خارجه الجزایر کم میباشد، پناغلی کنیدی رئیس جمهور امریکا هدایت داده است تا به نسبت کم شدن تحت البحری ذره بی تریشر پرچم های ملی آن کشور بر فرد از تمام دوا بردولتی و کشتی های امریکایی نیم افزاشته شود. مطبوعات جاپان شایع کرد که جاپان از اتحادیه مالیزی حمایت نمیکند، غرض از مسافرت پناغلی لارده هیوم وزیر خارجه برتانیه به توکیو آن بود تا موقوف جاپان را در این مورد برای خود معلوم کند. جنرال عبداللہ اسلال رئیس جمهور یمن قانون اساسی موقت جدید آن کشور را که حاوی شصت ماده است اعلام کرد.

۱۵- (۲۵ حمل) جنرال عبداللہ السلال رئیس جمهور یمن گفت که کشوری خواستار الحاق به اتحادیه فدرالی عرب است اوضاع دسرحدات یمن و عربستان سعودی بحال عادی برمیگردد ، شهزاده سوانا فوما صدراعظم لاوس پیشنهاد بناغلی تاننت سرمنشی موسسه ملل متحد در باره تشکیل کنفرانس با شرکت نمایندگان چهارده کشور عضو کنفرانس بین المللی سال ۶۲ ژنیو مد کرد . بناغلی سمیع الرفاعی صدراعظم اردن از اتحادیه فدرالی کشورهای عربی حسن استقبال کرد .

۱۶- (۲۶ حمل) جمهوریت عربی متحد ، سوریه و عراق بانکات مهم و اساسی قانون اساسی اتحادیه فدرالی عربی که بجمهوریت عربی متحد مو سوم خوانده شد بموافقہ کامل رسیده اند ، وضع صحی بناغلی خمیستی و وزیر خارجه الجزایر که چنده روز قبل مورد حمله یکطرفه الجزایری قرار گرفته بود همچنان و خیم بوده و مثل سابق بیپوش میباشد . احتمال میرود که لیستر پیرسن در پارلمان کانادا اکثریت را بدست نیاورد ، بعد از بازگشت شهزاده سوانا فوما صدراعظم ورهبر بیطرفها و شهزاده سوپا ناوونگ صدراعظم و رئیس قوای پتلا و لاؤس از جلگه جار ، گفته شد که که بین عساکر بیطرف و قوای پتلا و طور وقت متارکه در جارز برقرار شد . نظر به تصمیم حکومت اندونیزیا قوای سرحدی در نواحی مناطق نزدیک سرحدات ساراواک ، برونا و بورنیوی شمالی تفویض کرده است .

۱۷- (۲۷ حمل) حزب آزاد برهبری بناغلی لیستر پیرسن در انتخابات پارلمانی کانادا بیشتر از سایر احزاب چوکی های پارلمان را بدست آورده اند . بقرآن اظهارات نطق حکومت تابلمند فعالیتهای کمیسیون ملل بیطرف مامور نظرسازت برمتارکه لاؤس در چند روز اخیر قابل تمجید میباشد . بناغلی کاساو بود رئیس جمهور کانگو به سیریل ادولا صدراعظم آنکشور صلاحیت داده است تا در حکومت خود تغییرات آلتی را در ویکار کند . بمقیده بناغلی ناراسیمان نماینده مخصوص سرمنشی ملل متحد مشکلات و معضلات اتحادیه بزرگتر مالیزی کمتر شده است . در لندن طبقات مختلف شهر بطرف فداری از بین بردن بمهای اتومی و منع استعمال آن مظاهراتی کردند ، به اساس لوایح جدید حکومت لیبیا ، در انتخابات پارلمانی برای زنان نیز حق شرکت داده خواهد شد . اهلحضرت هلاتلامی امپراطور حبشه گفت که مردم رودیشیای جنرب هنوز هم در مقابل شبح استعمار قرار دارند .

۱۸- (۲۸ حمل) سندیکه اتحادیه جدید مصر ، سوریه و عراق را اعلام مینماید توسط بناغلی جمال عبدالناصر رئیس جمهور عربی متحد بناغلی جنرال لوی اتاسی رئیس شورای انقلابی سوریه و بناغلی احمد حسن البکر صدراعظم عراق در قاهره امضا شد . وضع صحی بناغلی محمد خمیستی وزیر خارجه الجزایر خطرناک شده است . بقرار اظهارات جنرال عبداللہ السلال رئیس جمهور یمن ، کشور مذکور نیز خواهان عضویت اتحادیه فدرالی رب میباشد . قرارداد صلح آمیز نیروی ذره بی بین امریکا و اتحاد شوروی امضا

خواهد شد، بناغلی دكتور فیدل کاسترو صدراعظم کیوبا بنا بر دعوت بناغلی خرو سفیر صدراعظم اتحاد شوروی بمکو میآید .

۱۹ - (۲۹ حمل) بناغلی محمد خیزر سرمنشی اداره سیاسی الجزایر بنا بر اختلاف نظر بیکه بین او و بناغلی بن بلا صدراعظم الجزایر رخ داده بود از عهده خود استعفی داده . کنفرانس بین المللی خلع سلاح پس از تعطیل عید ایستر دوباره بجلسات خود شروع کرده، فرانسه پیشنهاد الجزایر را در باره تجدید نظر بر مواد نظامی قرارداد ایویان رد کرد .

۲۰ - (۳۰ حمل) سوریه و عراق موافقه نموده اند تا بناغلی جمال عبدالناصر را بحیث رئیس فدراسیون مجوزة سه کشور عربی انتخاب کنند مقابلتاً بناغلی جمال ناصر موافقه کرده است تا کرسی صدارت حکومت فدرالی و ریاست پارلمان فیدرالی بسوریه و عراق تعلق گیرد . بناغلی علی صبری رئیس شورای اجراییة جمهوریت عربی متحد عازم بیکنگ شد تا راجع به حل منازعه سرحدی بین جمهوریت مردم چین و هند بناغلی جوانلای صدراعظم چین مذاکره کنند، در کابینه او گوسلایا تغییرات مهمی صورت گرفت .

۲۱ - (۲۱ حمل) شهر فونگ سالی یعنی آخرین شهر بیکه بدست قوای بیطرف لاوس در جلگه جار بود بتصرف عساکر قوای پنتلاو درآمد . جنرال پارک چونگ هسی رئیس جمهور کوریای جنوبی اظهار داشت که وی بانجام انتخابات پارلمانی آزاد در شان جاری موافقه دارد . در سیول محصلان بو هنتون نیز بمظاہراتی دست زده و خاتمه بخشیدن بر رژیم حکومت نظامی موجوده را در کوریای جنوبی تقاضا میکردند، بناغلی کنیدی رئیس جمهور امریکا گفت که بمعقیدت وی اوضاع لاوس بسیار وخیم است، در چند روز اخیر عدة از عناصر اخلاک در بوینس آیرس مرکز اجنتاین دستگیر شدند . بناغلی خمیستی وزیر خارجه الجزایر هنوز هم در شفاخانه بیهوش است، بناغلی تانگ سرمنشی موسسه ملل متحد بناغلی عمر لطفی رئیس هیأت نمایندگی جمهوریت عربی متحد میقم آن موسسه را بحیث معاون خویش در امور سیاسی و شو رای امنیت مقرر کرده است .

۲۲ - (اول ثور ۱۳۴۲) بعد از اینکه پارلمان اردن بناغلی سمیع الرفاعی صدراعظم اردن رای اعتماد نداد و وی از عهده خود مستعفی شد اعلیحضرت حسین پادشاه اردن بناغلی شریف حسین بن ناصر کای خود را به تشکیل کابینه جدید مامور ساخت . بناغلی جوانلای صدراعظم جمهوریت مردم چین گفت که اعضای کنفرانس ژینوا از اوضاع خطرناک لاوس جلوگیری کنند . بناغلی سیریل ادولوا صدراعظم کانگو پروگرام حکومت خود را منتشر ساخت و اظهار داشت که روابط کانگو و بلژیک بحال عادی خود بر خواهد گشت . ادنار با اعضای کابینه خود راجع به تعیین خلف خویش مذاکره کرد .

۲۳ - (۲ ثور) بقرار اظهارات بناغلی عبدالله السلال رئیس جمهوریت یمن بیرون

کشیدن قوای جمهوری عربی متحد از یمن آغاز شده است. مردم عمان بظرفنداری از اتحادیه فدرالی عربی مظاهره کردند، شیاغلی شریف حسین بن ناصر صدراعظم جدید اردن گفت که حکومت اردن از اتحاد عرب حمایت کامل دارد، شیاغلی دکستور فیدل کاسترو صدراعظم کیوبا بنا بر دعوت شیاغلی احمد بن بلا صدراعظم الجزایر به الجزایر سفر خواهد کرد. شیاغلی جان کنیدی رئیس جمهور امریکا روز بیست و چهارم اکتوبر را در امریکا روز ملل متحد اعلان کرد.

۲۴- (۳ ثور) کابینه عراق قرار داد مربوط به تشکیل اتحادیه فدرالی هیرتسی را بتصویب رسانید. نطق قوای بتتلاولاؤس پیشنهاد کرد که باید بمنظور خاتمه دادن به بحرانهای فملی آنکشور و نیتیان یک شهر بیطرف اعلام شود. دکستور ادناور صدراعظم جمهوری اتحادی آلمان دکتور ایر هارد معاون صدراعظم و وزیر اقتصاد آنکشور را بجانشین خود پذیرفت. بین نمایندگان کارگران و مقامات مر بوسطه ناری دربارۀ ازدیاد معاشات کارگران و خاتمه دادن به اعتصاب آنها موافقه شده است. فعالیت مردم قوای بحری امریکا در بهر الکاهل شروع گردید. شیاغلی تانث سرمنشی ملل متحد بتاریخ ۲۲ ماه می بنا بر دعوت هلائانی امیر اتور حبشه وارد اریس با با خواهد شد. شیاغلی سیریل ادول صدراعظم کانگو اظهار داشت که عنقریب حکومت وی بنا متوسل شدن بیک سلسله اقدامات جدی بحرانهای آنکشور را خاتمه خواهد بخشید.

۲۵- (۴ ثور) دستۀ پارلمانی دیموکرات مسیحی دکتور ایر هارد را بجای نشینی ادناور انتخاب کردند. امریکادراخاک تایلند یکپز از و پنچصد نفر عسکر خود را پیاده خواهد کرد. امیر فیصل ولیعهد و صدراعظم عربستان سعودی گفت که زیست بساهمی و مسالمت آمیز بین ممالک عربی امکان پذیر میباشد. حکومت ملایا و تایلند بیک سلسله عملیات مشترک در مناطق سرحدی هردو کشور شروع کرده اند، اعلیحضرت حسین پادشاه اردن گفت که در اردن انتخابات پارلمانی آزادانه صورت خواهد گرفت.

۲۶- (۵ ثور) حکومت یمن موافقه کرده است که ناظران موسسه ملل متحد و دسر خدمات مشترک آنکشور و عربستان سعودی متمرکز گردند. نمایندگان امریکا و اتحاد شوروی در کنفرانس بین المللی خلع سلاح باهم ملاقات کردند. هیأت کمیته ضد استعمار ملل متحد بالارد هیوم و سنندز دربارۀ مسایل مربوط به تجدید قانون اساسی رودیشیای جنوبی مذاکره کرد. اعلیحضرت ملک حسین پادشاه اردن اظهار داشت که اردن حاضر است با سایر کشورهای عربی دربارۀ اتحاد بین اعراب داخل مذاکره شود.

۲۷- (۶ ثور) امریکا، برتانیه و فرانسه موسسه ملل متحد را تشویق کردند تا توجه بیشتری را در توسعه و ترویج فنون جدید در میان انکشاف نیافته جهان مبدول دارد. شیاغلی خرو سچف صدراعظم اتحاد شوروی گفت که صنایع دفاعی اتحاد شوروی امور ایجاد و تولید سلاح عصری را موفقانه پیش میبرد. صد هانقر از محصلان اردنی طی مظاهراتی از حکومت تقاضای الحاق اردن را به اتحادیه عربی میکردند، شیاغلی هر یمن

معاون وزارت خارجه امریکا درمسکو بېناغلې خروسچف صدراعظم اتحاد شوروی ملاقات وېپام خصوصي بېناغلې کښيدی رئیس جمهور امریکا را بوی تسليم کرد. سفرای امریکا و برتانیه مکتوب مشترک بېناغلې کښيدی رئیس جمهور امریکا و بېناغلې میک ميلن را بمنظور قطع رکود مذاکرات منع آزمايشهای ذره بی بخرو سچف تسليم دادند.

۲۸- (۷ نور) جنرال دو گول رئیس جمهور فرانسه اظهار داشت که جهان امروز بيش از هرچیز محتاج صلح است. بېناغلې هرېمن معاون وزارت خارجه امریکا گفت که بېناغلې خروسچف صدراعظم اتحاد شوروی طی ملاقاتی درمسکو برای وی گفته است که قرار داد مربوط بحفظ آزادی و بیطرفی لاؤس نزد اتحاد شوروی محترم میباشد، دکتور فیدل کاسترو صدر اعظم حکومت انقلابی جمهوریت کیوبا بېنا بر دعوت بېناغلې خروسچف وارد ماسکوشد. بېناغلې هرالد ستانسن یکی از کانديد های سابق رياست جمهوري امریکا به بېناغلې کښيدی گفته است که قدرت ذره بی چند جانبه خطر جنگ را بيشتر میسازد. بېناغلې لیوشا وچی رئیس جمهور مردم چین بعد از پایان دوره مسافرت رسمی خویش در اندونیزیا و برما وارد پیکنگ شد.

۲۹- (۸ نور) نماینده کسانگریس ملت افریقای جنوبی در لندن طی اعلامیه گفت که اگر لایحه اصلاح قوانین عمومی افریقای جنوبی تصویب شود آن منطقه بشکل محبسی برای مردم آنجا خواهد شد. بموجب فرمان صادره اعلیحضرت ادریس السنیوسی پادشاه لیبیا سیستم حکومت فدرالی در لیبیا خاتمه یافت. بموجب موافقتی که بین حکومت تنزیه و جمهوریت عربی متحد بعمل آمده بین آن دو کشور روابط سیاسی دوستانه مجدداً برقرار میشود، این روابط به سال ۱۹۶۱ به اثر شناسایی ژریم سابق سوریه از طرف ترکیه قطع شده بود. بېناغلې محمد خمیستی وزیر خارجه الجزایر هنوز هم بهوش نیامده و محاکمه ضارب آن نیز شروع گردیده است. جنرال عبدالله السلام رئیس جمهور یمن بموجب قانونی اساس جدید آن کشور کابینه نوي را تشکیل داد.

۳۰- (۹ نور) بیرون کشیدن قوای جمهوریت متحده عربی از یمن شروع گردیده و عده زیادی از عساکر جمهوریت متحده عربی تو سطر کشتی خاکک یمن را ترک گفت. عربستان سعودی و جمهوریت متحده عربی موافقه کردند که هرگاه حکومت عربستان سعودی از حمایت خود از طرفداران ژریم یمن منصرف شود جمهوریت متحده عربی عساکر خود را که برای پشتیبانی ژریم موجوده یمن بآن کشور اعزام نموده است از یمن بیرون میکشد، جمهوریت مردم چین رویه حکومت هند را در مقابل اتباع جمهوریت مذکور که در هند اقامت دارند نکوهش کرده است.

بېناغلې دین رسک وزیر خارجه امریکا و بېناغلې لاردهیوم وزیر خارجه برتانیه جبهه شمول در جلسات شورای پیمان سنتو منعقدہ کراچی وارد ماسکوشدند.

اول می- (۱۰ نور) بناغلی احمد بن بلا صدراعظم الجزایر قیام عمومی کافه ملت الجزایر را برای جمع آوری اعانه جهت مبارزه علیه بیکاری، فقر و منازل لهایش در الجزایر تقاضا و اعلان کرد. بناغلی جمال عبدالناصر رئیس جمهور متحد عربی از بناغلی عبدالسلام عارف رهبر عراق تقاضا کرد تا با قاهره مسافرت کند. محکمه عالی امریکا دیروز فیصله نامه صادر کرد که در آن گفته شده پیروی از سیاست تبعیض نژادی در هر نقطه از خاک آنکشور با قانون اساسی امریکا مخالفت دارد. جمهوریت دومینیکا کشور هائیتی را بجزم ارتکاب عملیات تجاویز در سفارت جمهوریت دومینیکا واقع در پورت ابرنس ملزم قرار داده است. کشور هائیتی هم روابط سیاسی خود را با دومینیکا قطع کرد.

۲ می- (۱۱ نور) اداره ابریان غربی به اندونیزیا پیوست، در حالی که اکثر جلال عبده نماینده موسسه ملل متحد زمام اداره آنجا را بنماینده اندونیزیا تسلیم مینمود برچم موسسه ملل متحد پس از دوره انتقالی هفت ماهه اداره موسسه ملل متحد فرود آورده شد. پنج کشور امریکای جنوبی بتاسیس يك منطقه فاقد اسلحه ذراتیسی موافقه کردند.

نمایندگان هند، یوگوسلاویا، تانگانیکا، کمپودیا، ساحل عاج، مدغاسکر مالی، سوریه و عراق بکمیته ضد استعمار م فیصله نامه را پیش کردند تا بمردم عدن و اتحادیه جنوب عربستان با ید حق تعیین سرنوشت داده شود. بناغلی تانت سرمنشی موسسه ملل متحد جهت باز دید ده روزه از سویس، ومانیا و یوگوسلاویا عازم ژینو شد.

۷ می- (۱۶ نور) بقرارد نظریه رئیس شورای موسسه کشورهای امریکایی بخرانهای فعلی هائیتی برای منطقه بحیره کارابین ایجاد خطر خواهد کرد. اوضاع در جنگه جار مجدداً کسب و خامت کرد و بین عساکر پتلاوو و قوای بیطرف جنگهای پراکنده شروع شد. دکتور سکارنو گفت که اندونیزیا بحمايت از هرملتی که برای حصول استقلال خود مجاهدت مینماید ادامه خواهد داد. بناغلی خمیستی وزیر خارجه ۳۲ ساله الجزایر که ۲۴ روز قبل از طرف يك تبعه الجزایری مورد اصابت گلوله قرار گرفته بود وفات کرد.

۸ می- (۱۷ نور) حکومت هائیتی از شورای امنیت م، تقاضا کرد تا جلسه فوق العاده را تشکیل داده و بخرانهای را که در روابط آن کشور با دومینیکا بوجود آمده است مورد مطالعه قرار بدهد. عساکر دومینیکا آماده حمله برخاک هائیتی میباشد. بقرارد اظهار نظر محافل مطلع و اشنگتن امریکا عنقریب دارای پایگاه های مخصوص تحت البحری های ذره بی تخو اهد شد. جمال عبدالناصر مجدداً الجزایر دیدن می کند. احمد بن بلا صدراعظم الجزایر در کنفرانس سران ممالک افریقای واقع ادینا با شرکت خواهد کرد.

۹ می (۱۸ فور) ښاغلی تانث شرمشې موسسه ملل متحد بسلسله باړ ديد خود از رومانيا به بلگراد ميآيد. حکومت کاناډا بتمام کاناډايي های مقیم هایتی هدايت داده است تا خاک هایتی را ترك بگویند. مذاکرات جمال عبدالناصر رئیس جمهور عربی متحد و احمد بن بلا صدراعظم الجزائر درباره مسایل مورد علاقه دولتین خاتمه یافت. کمیته موقتی موسسه ملل متحد موضوع تبعیض نژادی افریقای جنوبی را بتصویب خواهد رسانید کویت. از طرف شورای امنیت به اتفاق آراء بمضویت موسسه ملل متحد پذیرفته شد.

۱۱ می (۲۰ فور) در مظاهرات سوریه علیه حزب سوسیالیست بعث لا اقل ۱۷ نفر کشته شده است. حکومت جمهوریت مردم چین دعوت اتحاد شوروی را برای رفع اختلافات ایدیا لوژیکی با آن کشور پذیرفته است. دکتور چدی جگن صدراعظم گیانای برتانوی بمنظور قطع اعتصاب کارگران در گیانای برتانوی حالت اضطراری را اعلام کرد. ښاغلی عبدالناصر و احمد بن بلا در اعلامیه مشترک متذکر شدند که بآئمه افریقای هابیکه در راه استقلال خود میارزه می نمایند کمک خواهد شد.

۱۲ می (۲۱ فور) در انتخابات بیاروالی که در انگلستان و ویلز صورت گرفت حزب کارگر به پیروزی های جدیدی نایل شده است، رئیس جمهور دومینیکا حکومت هایتی را ملزم قراردادده تهدید کرد. استعفای ښاغلی صلاح بیطار صدراعظم سوریه از طرف شورای انقلابی ملی سوریه منظور گردید و عوضش دکتور سامی الجندی به تشکیل کابینه جدید مامور شد.

۱۳ می (۲۲ فور) اتحاد شوروی بیک سلسله آزمایشهای راکتی در بحرالکاھل اقدام نخواهد کرد. جمال عبدالناصر رئیس جمهور عربی متحد بامارشال تیتو رئیس جمهور یوگوسلاویا راجع بمسایل مورد علاقه مذاکره خواهد کرد شهبانده سوانا فوما صدراعظم لاؤس در نظر ندارد که مستعفی شود. اعلیحضرت ساونگ و اتانا پادشاه لاؤس از رهبران دسته های سیاسی سه گانه تقاضا کرده است تا تشنجات را رفع کنند.

۱۴ می (۲۳ فور) يك حکومت موقتی از فراریان هایتی در هایتی تشکیل شد و شناسایی فوری خود را از سایر ملل تقاضا کرده است. ښاغلی جان کنیدی رئیس جمهور امریکا اظهار داشت که حکومت امریکا نمیگذارد که بیش از این اوضاع ایالات الاباما کسب و خنات کند. باینر انفجار بم در بر منگهام ۲۴ نفر مجروح شدند. کابینه ارجنتاین مستعفی شد. حکومت اندونیز یا عده عساکر خود را به بناند و ننگ اعزام نموده تا از تکرار حوادث و حمله اندونیز یا بیهابد کانها و مغازه های چینی های این شهر جلوگیری کند صلاح بیطار بعد از استعفا و نا کام شدن دکتور سامی الجندی به تشکیل کابینه جدید مجدداً بعیت صدراعظم سوریه مامور شد، ښاغلی حسن البکر بعد از استعفا، مجدداً به تشکیل کابینه عراق موظف شد.

۱۵ می - (۲۴ نور) بحران‌های سیاسی سوریه و عراق با تشکیل کابینه‌های جدید رفع گردید. بیش از سه هزار عسکر بسمت‌الای باماسوق داده شد تا مظاهرات سنجاقپوستان آنچارا علیه تبعیضات فرو نشانند. شاعلی جمال عبدالناصر و هار شال تیموتو بخدا کراش مورد علاقه طرفین برداشتند.

۱۶ می - (۲۵ نور) کارگران میدان‌های هوایی اندونیزیا برای سزویس‌های فضایی انگلستان اجازه فرود آمدن را بمیدان نخواهند داد. بین کردها و دسته‌های نظامی در حصص شمالی عراق مجدداً تصادم رخ داده است. دکتر گرهارد شرویدرو زین خارجه جمهوریت اتحادی آلمان از مشوره‌های رسمی با زار مشترک اظهار مخالفت نمود.

۱۷ می - (۲۶ نور) بقرار اظهارات شاعلی صلاح بیطار صددا عظم سوریه امریکا وانگلستان سعی می‌کنند تا یک بحران مصنوعی را جهت برهم زدن اتحادیه جمهوریت عربی متحد، سوریه و عراق در شرق میانه تولید نمایند شاعلی فانقانی صددا عظم ایالتا لیا استعفای کابینه خود را به شاعلی سن بی رئیس جمهور آنکشور پیش کرد. شاعلی جمال عبدالناصر رئیس جمهور عربی متحد بعد از طی مسافرت رسمی خود در بلگراد دوباره بقاهره بازگشت.

۱۸ می - (۲۷ نور) جلسات کمیسیون ملل متحد برای ادویه مخدده که مدت سه هفته در ژنیو دوام کرد خاتمه یافت.

شاعلی احمد بن بلا صدراعظم الجزایر گفت که آنکشور از آزاد بخوانان افریقا با پول و اسلحه حمایت میکند. اولین انتخابات پارلمانی در المغرب شروع شد. عساکر پتتلا و مواضع قوای بیطرف جلگه جاز را گلوله باری کزدند.

۱۹ می - (۲۸ نور) بر حسب فیصله کانگرس مشورتی اندونیزیا دکتر سکار نور رئیس جمهور دایمی آنکشور شد. اخیراً گول باری عساکر پتتلا و در جلگه جاز کدام تلفات جانی بقوای بیطرف وارد نکرده است در انتخابات پارلمانی المغرب جهت سلطنت خوانان اعلی حضرت ملک حسن دوم فیروز شد.

در جلسه پریروزه کنفرانس وزرای خارجه ۳۱ کشور آزاد افریقایی منعقد شده ابابا موافقه شده است تا تمام پایگاه‌های خارجه از خاک افریقا برچیده شده و از انفجارات آزمایشی در آن قاره جلو گیری بعمل آید.

۲۰ می - (۲۹ نور) کودتایی نظامی ایکه اخیراً در ترکیه رویکار آمد بنا کامی منجر شد و محرکان آن گرفتار گردید. نطاق حکومت تا بلند لایحه ملل ندان بحرانهای فعلی لاؤس را سبب بخطر افتیدن امنیت حوزه جنوب شرق آسیا و نمود کرد، با اساس اعلامیه منتشره که در ژنیو نشر شده امریکا خواستار تسهیل مسابانته پنجاه فیصد حقوق گزکی میباید. حکومت اسلوا دو را اعلامیه نشر و در آن توافق خود را با تصمیم حکومت برا ذیل، مکسیکو، چیلی، اکرا دور و بو لیو با در براده تشکیل منطقه فاقد اسلحه دزه بی در امر یکای جنوبی و مرکزی اعلام داشت.

۲۱ می (۳۰ نور) جلسه زعمای کشورهای آزاد افریقایی در ادیسه با افتتاح شد. به تعقیب اغتشاش نا کامی که شام دو شنبه و صبح ۲۸ نور در انقره رخداد امر قیود شپگردی نافذ شد. بین عساکر پنتتلاو و قوای بیطرف در جلگه چارز جنکک شروع شد. چارج والس گورنر الا باما اظهار داشت که بیهیج سیما هوسستی اجازه تحصیل داده نمی شود. بناغلی جان کنیدی رئیس جمهور امریکا به میجر کوپر کیهان نورد امریکایی عالیترین مدال هوا بازی امریکا را اعطا نمود.

۲۳ می - (اول جوزا) در کنفرانس ادیس با با منشور اتحاد افریقا امضاء خواهد شد. کمیسیون نظارت بین المللی قضیه لاؤس از روسای مشترک کنفرانس ژنیو تقاضا اور بند را در جلگه چارز کرد. در انقره اعلام شد اخیراً اسپان اغتشاش و کودتای ناکام اخیر ترکیه محاکمه خواهند شد.

۲۴ می (۲ جوزا) جلسات شورای وزرای کشورهای با نورد گانه عضو پیمان اتلس با تشکیل قدرت ذره بی چند جانبه برای این پیمان موافقه کرده است. اتحاد شوروی اعلام کرد که هرگاه کیوبا از طرف کدام کشور خارجی مورد حمله قرار بگیرد اتحاد شوروی بلادرنکک بکمک کیوبا خواهد شتافت. کنفرانس زعمای افریقایی در ادیس با با تصمیم گرفته که یک موسسه مرکب از تمام دول و کشورهای آزاد افریقایی بایک مجمع عمومی مرکب از سران دول افریقایی و یک شورای وزرای افریقایی تاسیس گردد. احمد بن بلا صدر اعظم الجزایر در کنفرانس عالی اتحادیه فدرالی عربی شرکت میکند. ۲۵ می (۳ جوزا) شورای انقلابی ملی عراق اعلام داشت که قوای استعمار می آنکشور بکشف توطئه که برای برهم زدن امنیت عراق چیده شده بود موفق شده است.

سران کشورهای آزاد افریقایی تصویب کردند که کشورهای آزاد افریقا از نگاه سیاسی متحد میشوند، حکومت الجزایر تونس موافقت کردند تا روابط سیاسی خود را مجدداً برقرار کنند این روابط از چندی بدینطرف قطع شده بود. کابینه ایتالیایا تغییر کرد و بناغلی سن بی رئیس جمهور ایتالیا بناغلی الپرت ماسارو سرمنشی حزب دیوکرات مسیحی آنکشور را به تشکیل کابینه جدید مامور کرد. مردم سوئیس راجع به سیاست ذره بی آنکشور رأی میدهند.

۲۶ می (۴ جوزا) زور آزمایی احزاب بعث در سوئیه و عراق از یکطرف و طرفداران بناغلی جمال ناصر از طرف دیگر موضوع اتحادیه فدرالی عرب را برکود مواجه ساخته است. امام مخلوع یمن دو باره حمله را بردریم فعلی آنکشور آغاز کرد کمیته فرعی پنج عضوی موسسه ملل متحد فیصله خود را در مورد عدن صادر میکند.

۲۷ می - (۵ جوزا) اعراب فلسطین گفته اند که چون جمهوریت انجادی آلمان اسرائیل را توسط پول، اسلحه و امداد تخنیککی تقویه میکنند آنها حکومت عربی را تشویق خواهند کرد تا آلمان شرقی را بر سمت بشناهند، اعضای کمیته فرعی

موسسه ملل متحد از قاهره وارد یمن شدند. بموجب تصویب لوایح مجلسین نمایندگان و سنای کانگو، کتا نگابندو ایالت تقسیم خواهد شد. جنرال عبود رئیس جمهور دولت سودان گفت که سودان با آزاد یخواهان افریقای کمک میکند.

۲۸ می (۶ جوزا) با اساس اعلامیه سران کشور های آزاد افریقای منعقدۀ ادیس بابا و نظرباعلامیه منتشره این کنفرانس بیست و سه کشور افریقای بیحیت یک قوه مقتدر سیاسی بوجود میآید حکومت الجزایر و تونس موافقه کرده اند تا روابط کامل سیاسی خود را دوباره برقرار ساخته و بمناقشه طرفین خاتمه دهند.

۲۹ می (۷ جوزا) قشون و فادار امام مخلوع یمن به پیمانۀ بزرگ حمله را علیه قوای جمهوریت یمن آغاز کرد. کمیته فرعی پنج عضوی موسسه ملل متحد کم از طرف کمیته استرداد آزادی مستعمرات جهت دریافت حقایق راجع به یمن تعیین شده بود روز دوشنبه ماموریت خود را در یمن بپایان رسانید.

۳۰ می (۸ جوزا) بناغلی کاو ندا رهبر ملی رودیشیای شمالی اظهار داشت که هرگاه حکومت سفید بوستان بر مردم رودیشیای جنوبی تعمیل گردد ممکن است اوضاع درین منطقه کسب و خاست کند.

۳ جون (۱۲ جوزا) مذاکرات رسمی بین بناغلی جمال عبدالناصر رئیس جمهور عربی متحد و بناغلی عبداللہ السلال رئیس جمهور یمن در قاهره شروع شد. با اساس تصویب لایحه مربوط به قانون اساسی ذنکبار از طرف مجلس مقننه آن کشور حق حکومت خودمختاری به ذنکبار داده میشود بظاطر اظهار تشویش از رهگذر حیوة پاپ جان ۲۳ کلیه مراسم جشن روز جمهوریت ایتالیا که رخصتی ملی آن کشور محسوب میشود بتعویق انداخته شد. قوای هوایی یمن ده لاری عربستان سعودی را که حامل انتقال یک مقدار اسلحه به قسمتهای شمالی یمن بود از بین بردند.

۴ جون (۱۲ جوزا) بناغلی تانت سرمنشی ملل متحد گفت که جنگ سرد و تبعیضات نژادی دنیا را بسوی نیستی میکشاند. شودای صلح ملی جمهوریت عربی متحد طی اعلامیه از پیشنهاد های اتحاد شو روی درباره عاری ساختن منطقه مدیترانه از اسلحه نرویی اظهار پشتیبانی کرد عده زیادی از مردم عدن به طرفداری آزادی این منطقه و الحاق آن به یمن مظاهره کردند.

۵ جون (۱۴ جولای) ښاغلی سکو توری رئیس جمهور کینی و ښاغلی نایری رئیس جمهور تانکا نیکا برای نجات افریقا از تسلط خارجیها بمواقت رسیدند امریکا روابط سیاسی خود را با ما یتیم بشکل عادی درآورد. دکتور چدی چکن صدراعظم کینیای برتانوی احزاب سیاسی مخالفت حکومت و اتحادیه کارگران آنجا را مسئول بحرانهای فعلی آنکشور قلمداد کرد.

۶ جون (۱۵ جولای) کانگرس مواد غذایی بین المللی به اشتراک بکپز او دو صدها تنه یکصد و پنچ کشور در واشنگتن افتتاح شد. دوازدهمین کانگرس سالانه مؤسسه مطبوعات بین المللی بشمول دو صدها نفر ژورنالستهای معروف سی مملکت غربی در سالون مجلسات پارلمان سویدن افتتاح شد. ښاغلی ژوزف مود و پچانسن وزیر کار نایجریا به اتفاق آراء بحیث هفتمین رئیس کانگرس جها نی کار انتخاب شد.

۷ جون (۱۶ جولای) بقرار اظهار صدراعظم ایران توطئه خطرناک که علیه مصالح و منافع عالیه ایران چیده شده بود کشف و رهبران آن دستگیر شد فعلا او ضاع در تهران آرام بوده و حکومت بر او ضاع مسلط است.

نظر بعقد صلح بیطار صدراعظم سوریه اتحاد دو گانه سوریه و جمهوریت عربی متحد بکلی از بین رفت.

کشورهای افریقای اقدامات فوری شورای امنیت را علیه برتگال و افریقای جنوبی مطالبه خواهد کرد.

۸ جون (۱۷ جولای) ښاغلی جان کندی رئیس جمهور امریکا جهت مذاکره در مورد مسایل نیروملاقه با ښاغلی میکملن صدراعظم انگلستان به آنکشور سفر خواهد کرد.

ښاغلی لیستر بیرسن صدراعظم کانادا مدعیست که حکومت وی خواستار الحاق در قدرت فزوی رشتنیک پیمان اتلس میباشد تخمین کردن پلانهای اقتصادی و صنعتی در برلین غربی افتتاح شد در این کورس نمایندگان کپورهای مختلف آسیایی و افریقای بشمول لفظیته تانکا نیکا دکتور فولدر بارشال عبدال حکیم عامر معاون جمهوریت عربی متحد در آس یک هیأت نظامی وارد مسکو شد.

۹ جون (۱۸ جولای) دکتور ادا کرشنان رئیس جمهور هند در لاس انجلس امریکا اظهار داشت که باید یک انجمن عالی تشکیل گردد و این انجمن حقیقی ملل زا بر هر چیز دیگر ترجیح بدهد که بر طبق احصائیه غیر رسمی تقریباً متجاوز از پنجاه نفر رهبران ملی افریقایین بدلت فشارهای حکومت افریقای جنوبی فرار کرده و در مناطق تحت الحما یکی انگلستان بنامنده شد. از جنرال عبداللہ السلال رئیس جمهور یمن با ښاغلی جمال عبدالناصر رئیس جمهور عربی متحد ملاقات و مذاکره کرد.

۱۰ جون (۱۹ جوزا) بیاضلی جان گنبدی رئیس جمهور امریکا گفت که با بیاضلی مبارزه سیاه پوستان به اساس يك انقلاب مسالمت آمیز شود. بقرار اظهار بیاضلی والیس گوانر ایالت الاباما امریکا از شمول دو تن محصل سیاه پوست در پوهنتون آنجا یعنی بلا عمل قوه جلو گیری خواهد کرد تا کنون ۴۱۷ نفر از محصلان بحران اخیر تهران دستگیر شدند بیاضلی ادناور صدر اعظم اتحادی المان گفت که المان علاقه مند روابط بهتری با پولیند میباشد.

۱۱ جون (۲۰ جوزا) بیاضلی گنبدی رئیس جمهور امریکا به انعقاد کنفرانسی بسویۀ عالی در مسکو جهت امضای معاهده منع آزمایش های ذروی موافقت کرد نظر با اعلامیۀ مقامات حکومت نظامی تهران در دست پولیس تهران اسناد و مدارک توطئه و خیانت افشاده است قوای حکومتی عراق علیه کرد های مستعمره فعالیت های نظامی خود را آغاز کرد.

۱۲ جون (۲۱ جوزا) وزرای خارجه اندونزی، ملایا و فلپین موافقۀ خویش را در باره اینکه چگونه مسایل مربوط خود را در باره اتحاد به مالیزی حل و فصل نمایند اعلام کردند. شخصیت های برجسته حزب دیموکرات امریکا از انعقاد کنفرانسی بسویۀ عالی در مسکو راجع به امضای معاهده منع آزمایش های ذروی تمجید کردند. بیاضلی جان گنبدی رئیس جمهور امریکا اظهار داشت که قوانین جدیدی برای خلعیه دادن به اختلاف نوادی در امریکا بتصویب خواهد رسید.

۱۵ جون (۲۴ جوزا) بیاضلی گنبدی رئیس جمهور امریکا گفته است که برای بیشتر سیاه پوستان به چوکیهای برمسئولیتی چانس ایفای کار داده خواهد شد با اساس اعلامیۀ منتشره مشترک در دمشق، سوریه و یمن از عنون جدا حمایت میکنند، رادیو بغداد اطلاع داد که قراء منطقه شکرر کاملاً از تصرف کردهای متعمره بیرون کشیده شده است.

۱۶ جون (۲۵ جوزا) یکی از اعضای سابق حزب لیبرال افریقای جنوبی در ملل متحد گفته است که سیاست تبعیض نوادی افریقای جنوبی سیاه و سفید را به چنگ وادار میکند. سفینه فضایی اتحاد شوروی موسوم به وستوک پنجم که حامل دو گمرن بایکوفسکی بود، روز ۲۳ جزا بنظائر تاب شد، بود ممکن است برای یک هفته بدورا دور زمین پرواز کند. بیاضلی خرو سچف صدر اعظم اتحاد شوروی طی نطقی گفته است که اتحاد شوروی با فدراسیون نمونات بین المللی راجع به برلین میباشد.

۱۷ جون (۲۶ جوزا) ساعت ۱۲ و ۲۰ دقیقه وقت ماسکو روز ۲۵ جوزا يك سفینه کیهانی دیگر بنام وستوک ششم که بملوت آن نخستین زن کیهان نورد اتحاد شوروی بنام والانتینا تالانیه زوفا ترشکوا میباشد در اتحاد شوروی بنضای خارجهی یرتاب شد. وزیر کار ناپلچیا رئیس کنفرانس بین المللی کار و کارگر بعنوان احتجاج علیه تبعیض نوادی افریقای جنوبی از عهده اش استعفا داد. قوای نظامی عراق همچنان مشغول از بین بردن کوره های هسته ای در عراق میباشد.

۱۸ جون (۲۷ جوزا) دوازدہ ملیون یو گو سلاوی نمایندگان پارلمان فدرالی و نمایندگان شورای ایالتی کشور خود را اعلان کردند. در پایان مسافرت بناغلی عبد الله السلال رئیس جمهور یمن از عراق ضمن نشر اعلامیه مشترک در بغداد حکومت عراق هر گونه تجاوز را بر یمن، تجاوز برخاک خود میبندد. یمن هم به عضویت اتحادیه فدرالی عرب پذیرفته شد.

۱۹ جون (۲۸ جوزا) بیفله کو چران امریکایی ادعا کرد که وی حاضر است به متاب برود بناغلی کنیدی رئیس جمهور امریکا بمنظور دفع کشیدگیهای نوادی با اعضای کانگریس و بعداً با ۲۵ تن ذعیم دینی جهت دریافت راهی برای تخفیف کشیدگیهای نوادی در سراسر امریکا ملاقات کرد. نمایندگان سی کشور آزاد افریقایی در کنفرانس سالانه موسسه بین المللی کار و کارگر فیصله نامه که اخراج افریقای جنوبی را از ملل متحد تقاضا میکند اتخاذ کردند در فیصله نامه ذکر شده که اعضای مخالف مقررات منشور ملل متحد از عضویت موسسه اخراج خواهند شد.

۲۰ جون (۲۹ جوزا) کیهان نور دان اتحاد شوروی (بایکوفسکی و بیفله ترشکووا) موفقانه مجدداً بزمین بازگشتند. بناغلی پیتر و نینی ذعیم هفتاد و دو ساله حزب سوسیالیست ایتالیا بمناسبت اینکه وی موافقه کرده بود تا از تقرر الدومورد بحیث صدراعظم پشتیبانی کند از عهده خود در حزب استعفا داد. جلسات کانگریس بین المللی مواد خوراکی و زراعت دیروز در واشنگتن خاتمه یافت.

۳۱ جون (۲۰ جوزا) یک میان هشتاد نفری کاردینالهای کلیساهای رومن کاتولیک کاردینال جیوانی بتیسیتا ما ینان را عوض پاپ جان ۲۳ متوفی انتخاب کرد. قرار داد مغایره تلفونی مستقیم بین قصر سفید و کسریملین بین هیأتهای طرفین در ژینو امضا شد. هند بمناسبت تجسا و زطیارات جمهوریت مردم چین بر خاک مسدود کردن هوایی آن حکومت احتجاج کرده است.

۲۲ جون (۳۱ جوزا) بناغلی آرام و زیر خارجه ایران گفت که ایران نسبت به اعراب و کشورهای شان علایق خاص دارد. قوای پنتلاو در سراسر لاؤس علیه بیطرفان دست بحمله زدند. جهت طرح قانون اساسی بمنظور اعطای آزادی به گیانای برتانوی مجدداً کنفرانسی دایر خواهد شد.

۲۳ جون (اول سرطان) افریقای جنوبی به نسبت پیشبرد سیاست تبعیض نوادی در آن کشور با اثر یکصدوسی و پنج رأی موافق از کنفرانس بین المللی کار و کارگر اخراج شد.

عساکر عراق با نزده قریه دیگر کرد های متمرد را محاصره کردند. کما بینة جدید ایتالیا بریاست بناغلی جیووال لیونی تماماً از اعضای حزب دیموکراتهای مسیحی تشکیل شده است.

۲۴ جون (۲ سرطان) بناغلی جان کنیدی رئیس جمهور امریکا بنظیر د هسوت

جمهوریت فدرالی آلمان وارد بن شد. بقرارد اظهاراتین باغلی خروسجف صدراعظم اتحاد شوروی مجسمه والین تینا تریشکو وانستین ژن کپهان تود آتنگشور در نیدن سرخ ماسکو نصب خواهد شد. یوگوسلاویا بنا کجیسیون مواغبتی ملل متحد کمک مسکری خواهد کرد. درملاقا تیکه شخصیتهای برجسته سیاه و سفید امراینگه با باغلی جان کتیدی رئیس جمهور آنکشور بمثل آوردند و راجع بمقتضایه ها دن به اختلافات نوادی باحکومت اظهار همکاری نمودند.

۲۵ جون (۳ سرطان) تشکیل اتحادیه مالیوی از لحاظ ایجاد اختلافات بین اعضای آن اتحادیه به تمویق خواهد افتید. باغلی خروسجف اظهار داشت که اتحاد شوروی خط مشی تقویه و تعحکیم صلح را پیروی خواهد کرد. بقرارد اظهاراتین باغلی احمد بن پلا صدراعظم الجزایر و باغلی صلاح بیطار صدراعظم سوریه بسوی کترین مساله نزد هر بهما موضوع فلسطین است.

۲۶ جون (۴ سرطان) امریکا پیشنهاد اتحاد شوروی را در باره ایجاد یک منطقه فاقد اسلحه زوری دو مد پترانه زد کرد. در کنفرانس بین المللی ژنوا که روز ۳ سرطان در قصر مخصوص کانگرس های ماسکو دا بز شد تقریباً دو هزار نفر از ۹۹ کشور جهان بشمول افغانستان شرکت کردند.

کینیا به ۸ نومبر به آزادی کامل خود نایل می گردد. باغلی کتیدی اظهار داشت که انعقاد قرار دادی درباره منع آزمایشهای ذروی ضروری میباشد. وی افزود که فعلا برای تأمین وحدت آلمان ترتیباتی مور دنظر نیست. وی تقاضا کرده است تا اتحاد نظامی با اقتصاد سیاسی باید بین متحدین غربی دو یکگر بیاید.

۲۷ جون (۵ سرطان) کمیته بودجه مجمع عمومی ملل متحد فیصله کرد که باید کشورهای پیشرفته صنعتی قسمت اعظم مصارف مالی متحد را بپردازند. در انگبار به اتحادیه افریقای غربی ملحق خواهد شد چهار نفر از اتباع الجزایر بجرم توطئه جهت از بین بردن حکومت فعلی آنکشور دستگیر شدند. یک مینسور هالیوتیه سویدن اعتراف کرد که از سیزده سال قبل بمطرف جاسوس مشاوری بوده است.

۲۹ جون (۷ سرطان) کمیضات نوادی در ایالت کنتاکی امریکا خاتمه یافت. با اساس تصویب مجمع عمومی ملل متحد عملیات تأمین صلح در کانتاکی متوقف گردید تا اخیر سال جاری دوام خواهد کرد. قدر آسیون رودیشیا ونیلسالیند متعلق نخواهد شد. بقرارد اظهاراتین طاق حکومت گانامنشور اتحاد افریقای بیضه قاره کنفرانس ادیس ابابا بقایای استعمار را از بین خواهد برد. اقراوه پنج قصبه کردیهای باغلی تابع قوای حکومت عراق شدند.

۳۰ جون (۸ سرطان) کمیته خاص ملل متحد مربوط بجهت امور کمیضات تصمیم گرفت تا از امرینگه تقاضا شود که از غرض اسلامه باغلی و باغلی خروسجف شوروی کند.

په دې نوموړې موسسه مواد خورا که و زراعت جهان افزایش تو دجه سال آ بنده
آپو چجه در از شورای موسسه مذکور تقاضا کرد . جمهوری عربی متحد نظر
جمهوریات کنفرانس ایا با روابط سیاسی خود را باین تسکال قطع
نکرده .

۹ جولای (۹ سرطان) افریقای جنوبی از تمام کمیته های موسسه بین المللی
کار آخراج شد . کنفرانس بین المللی زنان روز ۸ سرطان در ماسکو خاتمه یافت
زنان گان جهان در کانگرس مذکور از مسابقه تسلیم خاقتی اظهار نگرانی
نکرده و حکومت کانگو حکومت موقتی انگولا را برسمیت شناخت .

۱۰ جولای (۱۰ سرطان) حکومت جمهوریت مردم چین تصمیم گرفت تا یک هیأت
دو نفری را بمنظور فور دربارۀ اختلافات ایدیا لوزیککی با اتحاد شوروی بمسکو
اعزام کند . با اساس تصویب مجمع ملی یوگوسلاویا مارشال تیتو مادام العمر بحیث
رئیس جمهور یوگوسلاویا انتخاب گردید . اقوام یک کبو دتسای جتمی الوتوق د
تاجیکستان شایع شد . شاعلی فرناندو به لو ندی تری رهبر حزب با پولرا کشن بحیث
رئیس جمهور پیر و انتخاب شد .

۱۱ جولای (۱۱ سرطان) برویت کتاب سفید ممکن است کینیا در ۱۲ ماه دسامبر
به استقلال خود نایل شود . کوشش های اتحاد شوروی وانگلیستان برای رفع بهرانهای
دلاؤس ناکام شد . شاعلی کنیدی گفت که عصر ملیت خواهی مبتکی بخود از بین
رفته است .

حکومت افریقای جنوبی بمنظور جلوگیری از ورود عناصر مخالف سرحدات خود را
بوسوم خیارداد تمدید نموده است .

۱۲ جولای (۱۲ سرطان) شاعلی خروسچف صدراعظم اتحاد شوروی گفت : اگر دول
غربی معااهده هدم تعرض بین بلاک شرق ودول عضو پیمان اتلس را با مضامین و پیشنهادهای
دول غربی را حجه منع انفجارات آزمایشی ذروی قبول خواهد کرد . بقرار اظهارات
شاعلی دکتر ولاد ناورد صدراعظم اتحادی آلمان مقامده فرانسه وانگشور بخصومت
چهارصد ساله طرفین خاتمه داده است .

در فیصله نامه بیست و هفت کشور افریقای شامل کنفرانس تعلیم و تربیه گفته شده
که برتگال لافریقاییان داد بر بند اسارت و جهل نکند اشته و حقوق مشروع انسانی را
برایشان قلیل نیست .

۱۴ جولای (۱۴ سرطان) نمایندگان کشورهای افریقای ، داون غربی و بلاک شرق
را بمنزله و خود مداوم نماینده برتگال از کنفرانس بین المللی تعلیم و تربیه خارج شدند
او ضاع عمومی در جارجتون مرکز گیانا برتانوی و اطراف آن بحر اقیانوس
پیدا مظاهراتی علیه حکومت صورت گرفته است .
بنافس یکصد و یک تنوفا نخستون اسلکری آزادی الجزایر اعلام شد . بقرار اظهارات

نطاق حکومت عراق هدف اغتشاشیون عراق از بین بردن رژیم بر سر اقتدار آن کشور میباشد.

۷ جولای (۱۵ سرطان) جنرال دوگول رئیس جمهور فرانسه پیشنهادی کرد که کشور آنگلستان و با زاد مشترک اروپا رد کرد.

حیثیستان روابط سیاسی خود را با برتگال قطع کرد. بقرا گفته بنا غلی نهر و صدر اعظم هند تبیض نوادی گذشته ازینکه بکرامت انسانی اهانت است برای صلح جهان نیز یک خطر بشمار میرود.

پناغلی کنیدی گفت عصریکه در آن مسایل از راه جنگ حل و فصل میشد شهری گردیده است.

۸ جولای (۱۶ سرطان) دکتور چندی جگن صدر اعظم گیانای برتا نوی پلا لاکریم بلان مصالحتی را جهت اختتام امتصایات یازده هفته ای این مستعمره بر تاقوی قبول کرد. کنفرانس بین المللی قانوندانان بشمول متجاوز از یکصد کشور، در آتن خامه باقت بقرار اظهارات پناغلی احمد بن بلا صدر اعظم الجزایر کشور مذکور بشکل پایگاه بزرگ آزاد بخولهان افریقای درمیاید. نظریه صوابدید کنفرانس ادریس با باموسسه جدیدی بمصرف پنج ملیون دالر جهت تربیت متخصصان ممالک را به انکشاف افریقای تاسیس میشود.

۹ جولای (۱۷ سرطان) مذاکرات هیاتهای اتحاد شوروی و جمهوریت مردم چین درباره اختلافات ایدیا لویژیکی بین طرفین برای یکروز معوق شد. شهرزاده سو پانگا و ونک رئیس حزب بتلاو لاس مدعیست که تاموضوع پایگاه سینتو حل نگردید مسئله جنگ در آن کشور ادامه خواهد داشت.

۱۰ جولای (۱۸ سرطان) قرارداد مربوط به تشکیل اتحادیه مالیزی بدون شرکت پروتای امضا شد این اتحادیه قرار است بتلا بیخ ۳۱ اگشت رویکار شود. اختصاین انتصایات بارلمانی درزنگبار غنلی شد. جریانات مذاکرات تنها بندگان اتحاد شوروی و جمهوریت مردم چین تاکنون افشا نشده است.

با تریک دیوکن نماینده مردم افریقای جنوبی ادعا کرد که فرانسه بحکومت تبیض جوی افریقای جنوبی اسلحه و مهمات جنگی میدهد.

۱۱ جولای (۱۹ سرطان) پناغلی تا انکو عبدالرحمن صدر اعظم مالا با گفت که با ایدم شامل برونای در اختیادیه مالیزی ادعای اننا و نیز با در با ان الحاق تبیضی بود. شمالی صدق پیدا میکند.

حکومت برتگال روابط سیاسی خود را با کانکو قطع کرد. ادیس هیلی سنسوریت بحزب کارگر انگلستان گفت که حکومت حزب کارگر آنکشور در مؤرد جمهوریت عربی متعده عرب و فلسطین بیطرف خواهد ماند. شاهلی حنیفی ابنت احمد عمان و ان مجموع

ملی الجوزایر و نوبه شنبه گفت گوی برای ان بلانداختن حکومتین بلا نهفت سهاسی
جدیدی را رویکار می آورد .

۱۳ جولایی (۲۱ سرطان) هوادران نفر از سیاهپوستان ایالت جوریبلی امریکا برای
رهاین ذیلی خود مظاهره کردند . بقراطهارات معاضل مطلع واشنگتن حکومت
امریکا تصمیم گرفته است تا کمپهای نظامی خود را باجا بان قطع کند ، سوربو عواق
ادهای اتحاد شوروی را دبرورد فروشانند اغتشاشات کرد هارد کرده است . تاکنون
جمهوریته مردم چین واتحاد شوروی دبرورد دفع اختلافات ایله لوژیکی خود به
نتیجه نرسید اند .

۱۴ جولایی (۲۲ سرطان) با ساس فیصله شورای اجتماعی و اقتصادي ملل متحد
باید سیاست تبعیض نوادی افریقای جنوبی خاتمه داده شود . شاغلی دین رسک وزیر
خارجة امریکا گفت که بین کشورهای عضو پیمان اتلس اختلافاتی وجود دارد
موظفان ملل متحد منطقه سوسی بین و عربستان سعودی و انز استعمال گرانگ آورد
در آن منطقه تنگدیب کرد .

۱۵ جولایی (۲۳ سرطان) شاغلی تانت سرمنشی ملل متحد مسأله قطع نفجان ان
آدمایتهای زوری را امیند پیش خواند . نماینده سوریه در ملل متحد اد های اتحاد
شوروی را دبرورد اینک سوریه برای ان بین بردن اغتشاشیون کرد های عواق کیمک
میکنند غیر حقیقت خواند . بقراط گفته شاغلی بن بلاصدر اعظم الجزایر ، کشور مذکور
باید به سوریه متعهد باشد .

۱۶ جولایی (۲۴ سرطان) دکتور سکارنو رئیس جمهور اندو نیز با گفت که اندو نیز با
دبصدد بهمزدن اتحاد به مالیزی است .
شاغلی فرحت عباس گفت که اگر مردم الجزایر آزادی کامل داده نشود وی
از همیش متعفی خواهد شد .

فیلد مارشال عهد السلام علف رئیس جمهور عراق گفت که دشمنان آن کشور
هیگوشند قابالتوسطه در نیم فعلی عراق را از یاد آورده و بوی آن رژیم کمونستی
را برقرار کنند .

۱۷ جولایی (۲۵ سرطان) اتحاد شوروی از شاغلی تانت تقاضا کرده که سال
۱۹۶۵ را سال همکاری بین المللی شناخته و جلسات عمومی را بسوی سران کشور
ها تشکیل بدهد . اعضای ملل متحد روز ۲۷ جولایی به اتفاق آرا بمنظور غور در
اطراف سیاستهای برتگال در مورد انگولا و سیاست حکومت افریقای جنوبی راجع به
تبعیض نوادی تشکیل جلسه خواهند داد . حکومت ائتلافی زنگبار در اثر انتخابات
عمومی بر سر اقتدار ماند .

۱۸ جولایی (۲۶ سرطان) جمهوریت ساحل عاج تمام روابط سیاسی و تجارتی
خود را در مورد سیاست تبعیض نوادی با حکومت افریقای جنوبی قطع کرده است .

- اطلاعات منتشره تشنجات سیاسی بین سوریه و جمهوری چین متوجه دفع خواهد شد.
 بعضی از اعضای کابینه جاپان استعفی دادند.
- ۲۰ جولایی (۲۸ سرطان) تاکنون مذاکرات نمایندگان جمهوری چین و اتحاد شوروی روی حل اختلافات ایدیا لوزیکس منتج به نتیجه نشد. است. کمیته ضد تبعیض شورای ملل متحد شوروی امنیت قوصیه کرده است تا تمام کشورهای عضو ملل متحد طاسبات خود را با حکومت افریقای جنوبی قطع کنند.
- ۲۱ جولایی (۲۹ سرطان) بناغلی خروسچف صدراعظم اتحاد شوروی اظهار داشت که آنکشور حاضر است ناظران خارجی را اجازه بدهد تا از بنادر هوایی بحرری و خطوط آهن اتحاد شوروی نظارت کنند.
- حکومت لایبیریا به تمام اتباع برتگال در لایبیریا هدایت داده است که خاک آنکشور را ترک بگویند.
- کمیته مخصوص ضد استعمار موسسه ملل متحد حق اعطای آزادی و خود اودایت را بر مردم فیجی تایید کرد.
- ۲۲ جولایی (۳۰ سرطان) مذاکرات متخصصان اتحاد شوروی و جمهوری چین روی حل اختلافات ایدیا لوزیکس خاتمه یافت در باره نتایج آن کدام مطلبی تا حال نشر نشده است. حکومت انگلستان پیشنهاد هایی اتحاد شوروی را در باره تخفیف کشیدگی های بین المللی مورد دقت قرار داده است. حکومت امریکا از بناغلی خروسچف در مورد دفع تشنجات بین المللی اظهار خوشی کرد. سرحدات سوریه با دنیای خارج مسدود شد.
- ۲۳ جولایی (۳۱ سرطان) متخصصان اتحاد شوروی و جمهوری چین مذاکرات را روی موضوع حل اختلافات ایدیا لوزیکس ملتوی گذاشتند. بناغلی نایریری رئیس جمهور تانگانیکا اظهار داشت که وی طرفدار آزادی انگولا و مخالفت سیاست تبعیض نوادی افریقای جنوبی است.
- در سوریه عده از مخالفان حکومت محاکمه و اعدام شدند. بناغلی جمال عبدالناصر رئیس جمهور عربی متحد اظهار داشت که در آن کشور اتحادیه سوسیالیستی عرب قاصص خواهد شد حکومت امریکا موافقت خود را در باره تقویه قوای دفاعی هند با برتانیه جبهه جلوگیری از حملات احتمالی جمهوری چین اعلام کرد.
- ۲۴ جولایی (اول اسد) بناغلی جمال عبدالناصر رئیس جمهور عربی متحد اظهار داشت که جمهوری عربی متحد با رژیم فعلی سوریه اتحادیه فدرالی عرب را تأسیس نمیتواند کرد. قیود گشت و گذار در سراسر سوریه رفع شد. بقرار اظهارات بناغلی اسد الله علم صدراعظم انتخابات پارلمانی ایران قبل از ختم تابستان امسال صورت خواهد گرفت انگلستان به ادان آزادی داخلی برای هاندوراس یکی از متصرفات خود واقع در امریکای مرکزی موافقه کرده است.

۲۵ جولای (۲-اسد) انګلستان و امریکا و عده داده اند تامدا کرات خود را در مسایل عدم تعرض بین دول عضو بکت وارسا و اتلانتيک ادامه دهند. بر تګالیهای لایبریا از حکومت آنکشور تقاضای توقف و بناهندگی سیاسی را در لایبریا کرده اند.

۲۷ جولای (۴-اسد) مسوده قرارداد مربوطه بمنع آزمایشهای ذروی در ماسکو بین اتحاد شوروی امریکا و برتانیه بطور نشانی شد امضا کرد بد جنرال د و گول رئیس جمهور فرانسه اظهار داشت که آنکشور بر و گرام ذروی خود را پیش خواهد برد. کشور گانا عضویت بر تګال را در موسسه ملل متحد برای دو ماه ملتوی میخوهد تا کشور مذکور طی این مدت فشار خود را بر انګولا متوقف سازد.

۲۸ جولای (۵-اسد) شیا غلنی کتیدی رئیس جمهور ر امریکا اظهار داشت که در موافقات ماسکو نسبت با مضای قرارداد منع آزمایشهای ذروی به اتحاد شوروی امتیازی داده شده و نه از آنکشور امتیازی گرفته شده است. حکومت هند و استرالیا و چندین کشور دیگر در باره امضا قرارداد منع آزمایشهای ذروی منعقد ماسکو اظهار آمادگی کرده اند.

۲۸ جولای (۶-اسد) قرار است که شیاغلی دین رسک وزیر خارجه امریکا جهت امضای قرارداد منع آزمایشهای ذروی وارد ماسکو شود د کتور تیلر بد ر اتومی امریکا مخالف تصویب فوری موافقتنامه کنفرانس مسکو است. د کتور چدی جکن صدراعظم گیانای برتانیوی اظهار داشت که آنکشور بزودی آزاد خواهد شد.

۲۹ جولای (۷-اسد) روزنامه های امریکا نوشتند که امریکا حاضر است که در نتیجه قرارداد منع آزمایشهای ذروی، مذاکرات مستقیم را در مورد تجارت با ممالک شرق شروع کند. بعقیده شیاغلی احمد بن بلا صدر اعظم الجزایر و شیاغلی نایریری رئیس جمهور تانګا نیکا باید علیه افریقای جنوبی قبود شدیدی وضع شود.

۳-ولای (۲-اسد) شورای امنیت ملل متحد با جلسه خود را در اطراف شکایات ۳۲ کشور افریقای علیه بر تګال آغاز کرد. رئیس جمهور لایبریا موقف ز نلان را در تقاضایهای بشری روز افزون خواند.

اول اگست (۹-اسد) جلسات شورای وزرای بازار مشترک اروپای غربی بد ون پیشرفت معقولی د ژبر و سل بیابان رسید طور غیر رسمی فهمیده شد که د کتوراد ناویر صدراعظم جمهوریت اتحادی آلمان در بانز دهم اکتوبر سال جاری از عهده اش استعفی خواهد داد. بقرار اظهارات شیاغلی کتیدی امریکا میکوشد تا برای حل مسایل مهم بین المللی راههای مناسبی را پیدا کند.

۲-اگست (۱۰-اسد) بقرار اظهارات شیاغلی دنکن سنندز وزیر مستعمرات بر تانویه مردمان جزیره مالتا سال آینده به آزادی خود میرسند. مجلس مقننه سنیگا بود قرارداد مربوطه به تشکیل اتحادیه بزرگتر ما لیزی دستخط مید کرد. شیاغلی تانف سرزنش

۴ - ۴ اگست (۱۲ - اسد) نماینده گانند در موسسه ملل متحد از تمام اعضای آن موسسه تقاضا کرد تا از فروش اسلحه به افریقای جنوبی خودداری کنند. آریکسون در امریکا تاکنون اطلاع رسمی در دست ندارد که اتحاد شوروی برای متوقف کردن اسلحه بکار آید.

۵ - ۵ اگست (۱۳ - اسد) بمناسبت هفتمین کنفرانس ضد بوم اتومی و هسته‌ای در وین وزارت امور در مادرش صلح در سراسر جاده‌های هیر و شیمای جاپان همه گرفتارند، پیغامی تاقت در لندن گفت که وی را جمع با قدامت آینده دولت بزرگ در بازار خلع سلاح معلومات خواهد گرفت. شورای اقتصادی و اجتماعی ملل متحد منعقد ژنیو فیصله کرد تا تمام کشورهای عضو جنبه‌های اقتصادی و اجتماعی خلع سلاح را مطالعه و نظر بای خود را به ملل متحد اطلاع بدهند. قرارداد منع آزمایش‌های دوزی در فضا، فضای کیهانی و زیر آب و جوی زمین بین وزرای خارجه اتحاد شوروی، امریکا و برتانیه در ماسکو امضاء شد.

۶ - ۶ اگست (۱۴ - اسد) پیغامی گرفتارند اتحاد شوروی اظهار داشت که معاهده قطع انفجارات آزمایشی دوزی مؤید صلح و سلم جهانی است. هزاران نفر از باشندگان شهر هیر و شیمای جاپان بمناسبت امضای موافقتنامه منع آزمایش‌های دوزی ضمن مظاهراتی مسرت خود را ابراز کردند. فیاد مارشال محمد ایوب رئیس جمهور پاکستان اظهار داشت که افزایش اسلحه در هند برای پاکستان و دیگر کشورهای آسیایی موجب تولید خطر است.

۷ - ۷ اگست (۱۵ - اسد) کمیته نظارت بین المللی موسسه ملل متحد تجاویز اسوا بیل را بر خاک جمهوریت عربی متحد توضیح کرد. شورای امنیت ملل متحد بازار دوشنگایت ۲۲۵ کشور افریقای علییه سیاست تبعیض نوادی افریقای جنوبی به اجت خود اذیت داد. پیغامی نهر و صدر اعظم هند امضای موافقتنامه منع آزمایش‌های دوزی در مهمترین قدمی در راه استحکام صلح جهانی خوانند. بدون عساکر کورئیسای شدیدی و شورای ملل متحد در کوریا تصاد ماتی رخداد.

۸ - ۸ اگست (۱۶ - اسد) پیغامی تاقت اظهار داشت که وی بمساعی خود جهت بهبود اوضاع بین المللی ادامه خواهد داد. پیغامی در نامه هیو مدیر عمومی یونسکو که مشغول مسافرت در اتحاد شوروی میباشد گفت که روابط شرق و غرب رو به بهبودی می‌رود. سفر او تنها ششمین بارن برجسته جهان به نمایندگی از کشورهایشان موافقتنامه منع آزمایش‌های دوزی را که بین اتحاد شوروی، امریکا و برتانیه در ماسکو امضاء شد. در ماسکو، لندن و ووا شنگیتن امضا خواهند کرد. امریکا حاضر است اشوک آلمان شرقی را در کنفرانسهای آینده سه کشور عقد کننده معاهده قطع انفجارات آزمایشی بپذیرد و بپذیرد.

۹- اگست (۱۸۷۰-اسد) حلقه های سیاسی واشنگتن گفتند که ممکن روابط کامل آمریکا و هنگری عنقریب مجدداً بحال عادی برگردد. با اساس اظهارات نظامی حکومت فلپاین توافق بین سران ملایا و اندونیزیا و فلپاین موضوع هم می‌خورد جنوب آسیا و استعمار می‌باشد.

۱۰- اگست (۱۸۸۰-اسد) مطابق تامل مشاهده قطع انفجارات محدود آزمایشی سند معاهده در مراکز کشورهای امضا کننده اصلی از طرف کشورهای داد و طلب دیگر نیز امضاء میشود. شیاعلی عبدالسلام هارند رئیس جمهور عراق بدمشق سفر میکند. ۱۱- اگست (۱۸۹۰-اسد) حکومت اسپانیه در مورد اعطای استقلال به ریو مونی پیشنهاد اظهار آمادگی کرد، جمهوری آلمان در مورد ریو مونی در رابطه شرق و غرب بحکومت آمریکا پیشنهادی نموده است. حکومت انگلستان با پیشنهاد حکومت ملایا درباره انجام ریفرندمی در بورنیوی شمالی و سار لوانک موافقه کرده است.

۱۲- اگست (۱۹۰۰-اسد) سناتور فولبرایت رئیس کمیته امور خارجی سنای آمریکا مدعیست که هرگاه بازار مشترک اروپای غربی رویه خود را در مورد اجتناب صادراتی آمریکا به اروپا تغییر ندهد آمریکا عده از عساکر خود را از آلمان بیرون خواهد کرد. جلبات کنفرانس بین المللی خلع سلاح در ژنیو دو باره آغاز شد. ۱۳- اگست (۱۹۱۰-اسد) جمهوری آلمان با امضای قرارداد قطع محدود انفجارات آزمایشی موافقه کرد.

شیاعلی جمال عبدالناصر رئیس جمهور عربی متحد و مارشال تیمو رئیس جمهور یوگوسلاویا در باره کنفرانس دوم کشورهای بیطرف با هم مذاکره خواهند کرد. آمریکا ۲۵ میلیون دالر بعنوان غرامت جنگ به فلپاین می‌پردازد. پاپ پیل ششم از معاهده قطع محدود انفجارات آزمایشی خبری حسن استقبال کرد.

۱۴- اگست (۱۹۲۰-اسد) دادیو مسکو گفت که هنوز مسابقه تسلیحاتی خاتمه نیافته است. شیاعلی فرحت عباسی رئیس شورای ملی الجزایر بعنوان مخالفت علیه شیاعلی بن بلا صدراعظم آن کشور از عهده خود استعفا داد. شیاعلی لیستر پیر سن صدراعظم کانادا نیز بنا علی شرف تقاضا کرد تا بمساعی خود جهت تأمین صلح ادامه دهد. ۱۵- اگست (۱۹۳۰-اسد) دو توطئه ایکه برای قتل جنرال دو گول رئیس جمهور فرانسه پییده شده بود کشف گردید.

انجمن دوستی بین افغانستان و جمهوریت مردم چین تحت ریاست شیاعلی چانگ کلیه زمین فزارت صحیه چین در بیکنگ تشکیل شد.

حکومت همیشه تصمیم گرفت تا تمام روابط خود را با حکومت افریقای جنوبی و هر تگال قطع کند.

۱۶- اگست (۱۹۴۰-اسد) طیاره ناشناسی یک فابریکه شکر گویبارا بمبارد کرد.

جنرال عبداللہ السلال رئیس جمهور یمن نظر بصدمة وارده از ناحیة سورہ قصد اخیر در صنعاء امروز در یکی از شفاخانه های اسکندریہ بستری شد. در ایام اخیر بی و یقیناً جنوبی چہہ جلوگیری از مظاہرات و اختصایان دستہ های متعدد بودا بیہا حکومت نظامی اعلام کردید.

۱۸ - اکتبر (۲۶ - اسد) حکومت سورہ اسرا بیلی را بملحوظ اینکه عساکر خود را بسر حد ات غیر نظامی سورہ بہ تمرکز داده است متہم ساخت ، عملیات نظامی عراق علیہ اغتشاشیون کرد موافقانه ادامہ دارد. را بین قوای حکومتی و عساکر مخالف حکومت و یقیناً جنوبی تصادم رخداد ، مامورین موسسہ ملل متحد در ریاض الحاق ویا عدم الحاق سارواک و بوردنیوی شمالی در اتحادیہ یوزر کتر مالیزی آریا بر زمین رامینگی رفت . حکومت کینی اعلام کرد کہ با ید تمام کشور های افریقایی من کوئیہ روابط بر تاس خود را با حکومات افریقایی جنوبی و بر تکمال قطع کنند .

۱۹ - اکتبر (۲۷ - اسد) قرار داد منع آزمایش های دروی محدود در مجلس سنای امریکا تحت بحث است و شاید سنای امریکا در این مورد موافقت کند تاکنون درواشننگتن بحدود یکصد کشور قرار داد قطع مجدد انفجارات آزمایشی را امضا کردند . سورہ نسبت برو بہ اسرا بیلی بملل متحد شکایت کرده . نما بندہ سیلون مقیم ملل متحد از مجمع عمومی آن سازمان خواهش خواهد کرد تا رویہ و یقیناً جنوبی را تحت غور قرار دهد . بودایی های و یقیناً جنوبی بر سم مخالفت علیہ حکومت بہ اعتصاب عمومی دست زدند .

«بایان»

در این روزها در بعضی از کشورهای اروپا و آمریکا، اخباری در مورد فعالیت‌های گروه‌های تروریستی منتشر شده است. این اخبار حاکی از آن است که این گروه‌ها در تلاشند تا با استفاده از روش‌های جدید، اهداف خود را محقق کنند. در این راستا، دولت‌ها نیز اقدامات لازم را برای مقابله با این تهدیدات انجام داده‌اند.

همچنین، در برخی از کشورهای آسیای میانه، تنش‌های سیاسی در حال افزایش است. این تنش‌ها ناشی از اختلافات مرزی و مسائل اقتصادی است. دولت‌های مربوطه در تلاشند تا با دیپلماتی، این تنش‌ها را کاهش دهند.

در سطح بین‌المللی، بحث‌ها در مورد تغییرات اقلیمی و توافق‌نامه‌های مرتبط با آن، همچنان در جریان است. کشورهای مختلف در تلاشند تا به توافق نهایی برسند تا بتوانند با این چالش جهانی مقابله کنند.

در ادامه، گزارش‌هایی در مورد تحولات سیاسی در کشورهای آفریقایی منتشر شده است. این تحولات شامل تغییرات در دولت‌ها و مسائل اجتماعی است. تحلیلگران معتقدند که این تحولات می‌تواند بر اقتصاد و ثبات این کشورها تأثیر داشته باشد.

دو کشوریکه در جریان سال آزادشد

تربینیداد

به تعقیب نهضت های سیاسی مردمان جهان و همدوش ملت‌ها بی‌یکه سال‌ها در بنده غلامی محکوم استعمار بوده اند و بالاخره به آزادی رسیدند. اند یکی هم سرزمین تربینیداد است که در اوایل ماه سنبله ۱۳۴۱ به آزادی خود رسید و مردمان آن در پرتو مشعل حق تعیین سرنوشت خویش راه روشن زندگی مسعود و واقعی خود را در یافتند این سرزمین کوچک که دو کنار منطقه بحیره کریمین واقع است «۱۸۶۴» میل مربع مساحت داشت و در قسمت سواحل شمالی امریکا موقع دارد.

جزیره توبوگوهم که (۱۱۶) میل مربع مساحت دارد از حیث اداره به تربینیداد مربوط است نفوس مجموعی این دو منطقه که بسال (۱۹۶۰) قرار احصایه مرتبه تثبیت شده است عبارت از (۸۲۶۰۰۰) نفر میباشد - مرکز آن پورت آف اسپین است تجارت وارداتی آن بیشتر با کانادا و تجارت صادراتی آن همراه بر تانیه رونق خوبی داشته و بازار معاملات و صد ر وور و دایشیای کارآمد آن منظم میباشد.

محصولات عمده این مناطق عبارتند از پترول، مواد اسفلتی شکر، کاکاو و غیره حوزه مواد اسفلتی آن که یکصد و چهارده اکر وسعت دارد یکی از مناطق ارزنده اقتصادی کشور بحساب میرود با آزاد شدن این سر زمین از قلمر و بر تانیه اکثر دول جهان آنرا بحیث یک کشور مستقل برسمیت شناخته از طرف حکومت افغانستان هم بمناسبت آزادی کشور مذکور تیلگرام تبریکیه عنوانی بشاغلی (سر ادیک و یلیامر) زهیم بزرگ آن سرزمین به (پورت آف اسپین) مخابره شد، بدینترتیب در قطار کشور های آزاد جهان، منطقه دیگری هم موقع خود را اجرا کرد و پرچم استقلال آن در انظار همگان باهتزاز در آمد. روز سه شنبه ۲۰ سنبله ۱۳۴۱ شورای امنیت موسسه ملل متحد تقاضای تربینیداد و توبوگو را در مورد پذیرفتن آن سرزمین بحضویت ملل متحد مورد بحث و مذاقه قرار داده و دو روز بعد قرآن با کثرت آنرا شمول کشور مذکور را در جمله اعضای ملل متحد تصویب و تایید کرد بدینترتیب با پذیرفتن این کشور از اعضای موسسه ملل متحد که قبلاً یکصد و شش عضو بود بی‌یکصد و هفت عضو بالغ شد.

نیاسالشد

بتاریخ ۴ داو ۱۳۴۱ مطابق ۲۴ جنوری ۱۹۶۳ اعلام شد که بشاغلی (بنلر) معاون صدراعظم و وزیر امور افریقایی مرکزی در کابینه انگلستان اظهار داشته است که

حکومت برتانیه میخواهد برای تعیین سرنوشته آینده اتحادیه رودیشیا و نیاسالند راه حل قابل قبولی پیدا شود، چنانچه موقعیکه وی برای مطالعات او ضاع آنجا در سالزبری سفر کرد توضیح نمود که برتانیه به هیچ وجه مایل نیست فیصله های که درین زمینه اتخاذ میگردد از راه قوه بردیگران تحمیل شود چه از عرصه بیش از یکسال بود که بین زعمای رودیشیای شمالی و جنوبی و رهبران ملی نیاسالند روی تشکیل این اتحادیه که به موافقت حکومت برتانیه صورت گرفته اختلاف نظری بوجود بیوسته است و چنانچین برای انفکاک و استقلال خود مجاهدت میوزند آنچه که بیشتر محرک این مفکوره بود و ماحه اختلافات را وسیع میساخت موضوع تبعیض نژادی و پایمال شدن حقوق سیاه بوستان باشنده این مناطق بود که از طرف حکومت برسر اقتدار سفید بوستان راداشته میشد اما از آنجا که نفوذ اجتماعی و ملی و نفوس واقعی سیاه بوستان در این مناطق بیشتر میباشد و با بهیاد دیگر طبقه اخیرالذکر تقریباً در اقلیت واقع اند بنا بران مجادلات شان بسوی پیروزی بیش میرفت چنانچه با اثر انتحانات پارلمانی ایکه در اوایل ماه دلو ۱۳۴۱ در نیاسالند صورت گرفت افریقاییها برای اولین بار اکثرچوکیهای پارلمان را اشغال کردند در همان وقت زمزمه میشد که شاید پناهملی بندا رهبر افریقائی نیاسالند در ظرف چند هفته بعدی بعیت صدر اعظم آنجا منظور شود، همان بوده روز ۱۳ دلو ۱۳۴۱ مطابق ۳ فروری ۱۹۶۳ نیاسالند بعیت یک کشور خود مختار تبارز کرد و دکاتور بندا بعیت اولین صدر اعظم آن مملکت گفت: اکنون نیاسالند یک مملکت متملق به قاره افریقاییها و در قاره افریقا متملق به افریقاییها میباشد. وی اعلام داشت که نیاسالند منبهد از فدراسیون رودیشیا جدا شده و استقلال مایک سلسه عکس للملهای رادر افریقا آغاز خواهد کرد.

نیاسالند که دارای سه میلیون نفوس میباشد یکی از سه ایالاتی است که در سال ۱۹۵۳ بمنظور تشکیل فدراسیون رودیشیا باهمدیگر بیوست شدند انتقال اوضاع نیاسالند از صورت تحت الحما به یک مملکت خود مختار آخرین قدمیست که قبل از حصول استقلال کامل آن منطقه اتخاذ میگردد. حکومت برتانیه مدت ۶۰ سال در این سرزمین حکومت کرد، ناظران ممتقدند یکی از اولین اقدامات حکومت جدید عبارت از تغییر نام آن مملکت به «مالاوی» که نام افریقایی نیاسالند است خواهد بود، نیاسالند که بتاریخ ۲۴ مارچ ۱۹۵۳ عضو اتحادیه مذکور بود توسط حکومت مرکزی که مرکز آن سالزبری (پایتخت رودیشیای جنوبی) میباشد اداره میشد تا سال ۱۹۰۷ سرزمین افریقایی مرکزی برتانیای بطرف جنوبی و غربی سواحل خلع (نیاسا) واقع بوده و تا حوالی دریای زامبزی وسعت داشت نیاسالند به تنهایی خود (بدون رودیشیای شمالی و جنوبی) ۴۹۰۰۰۰ میل مربع مساحت که ۱۵۷۵ میل مربع آنرا آب در بر میگیرد، چای، غله مخصوصاً گندم، بنه، رابر و تنباکو از پید او و حاصلات عمده آنست. (ختم)

پدیده های علمی و تکنیکی

ماه منعکس کننده امواج رادیویی :

متخصصان تلی کوانیکشن انگلستان عقیده دارند که از کوره ماه بهجیت متعکس کننده امواج میتوان استفاده کرد، تنها محدودیتی که قابل ذکر است ۵ تا ۲۰ کیلو وات تاخیر در برگشت امواج ارسالی بکوره ماه است.

بهترین رادیو تلسکوپ جهان :

در برج اگست ۱۹۶۲ در «سورگوار کرد» واقع ایالت ویرجینیای غربی یک رادیو تلسکوپ بسیار قوی و بزرگ بمصرف هشتاد میلیون دلار اعمار گردید. دانشمندان بواسطه این رادیو تلسکوپ خواهند توانست آن امواج رادیویی را که از فاصله ۲۸ میلیون سال نور (سرعت نور در بر ثانیه ۳۰۰ صدهزار کیلومتر) فرستاده میشوند اخذ بدارند.

افتتاح نخستین کوره ذره بی در فنلاند :

اولین کوره ذره بی مخصوص استفاده برای امور صلح آمیز دیروز توسط بناغلی کیکو نین رئیس جمهور فنلاند در هلسنکی افتتاح و شروع بکار کرد، این کوره بکمک امریکا ساخته شده است.

راکت ساخت سویدن :

دانشمندان سویدن یک راکت را با موفقیت تام بغضا پرتاب کردند. هدف سویدن از پرتاب کردن این راکت کسب معلومات درباره شرایط ماورای جو و تشعشعات کیهانی بوده است.

ثبت علایم رادیویی :

مقامات مربوط استرالیا اعلام داشتند که علایم رادیویی مریخ سردوم سفینه فضا بی امریکا را رصد خانه مناطق صحرائی و و مرابصورت واضح اخذ و ثبت کرده است. این سفینه بمنظور گذشتن از نزدیکی سیاره زهره و کسب اطلاعات درباره چگونگی وضع این سیاره و اینکه در آن اثری از موجودات حیه وجود دارد یا نه بغضا پرتاب گردیده است. قراز معلوم تمام سیستمهای تکنیکی که در سفینه مذکور جاداده شده بصورت صحیح کار میکنند.

کشف معدن بریلیم :

اخیراً در الاسکامادن بریلیم کشف شده است. این ماده ذیقیمت معدنی برای

طیاره مزین اسیر و سایر ادوات تکنیکی مورد استفاده قرار می‌گیرد. د. ایسکا یکسی از ایالات آمریکا در جوار قطب شمالی می‌باشد.

دربارهٔ مریز دوم :

در اواسط ماه سنبله ۱۳۴۱، خبر داده شده که کشتی فضایی مریز آمریکا که بسوی کرهٔ زهره رهسپار می‌باشد. بقاصلهٔ ۹ هزار میل یعنی هزارمیل نزدیکتر از آن که ابتدا در نظر گرفته شده بود از نزدیک آن کره خواهد گذشت، کشتی فضایی مذکور پس از پرتاب گردیدن بتاریخ بیست و پنجم آگست از مسیر خود منحرف گردیده و در مسیری قرار گرفته بود که آنرا بقاصلهٔ دو صد هزارمیل از کرهٔ زهره عبور میداد اما شب ۱۳ سنبله يك انجمن راکنندار کوچک که در آن قرار داشت فیر کرد بدتنا سرعت آنرا کمی تخفیف بخشیده و استقامت آنرا تغییر ندهد. بدین منظور قوماندان الکترونیکی لازمه از مرکز گولدهستون واقع صحرای کالیفرنیا بمسافت یکپهزار و پنجمید میل بقضا ارسال و توسط آنتن کشتی فضایی اخذ شد. یکساعت بعد ترانچن راکنندار فیر کرده مریز را در مسیر صحیح قرار داد و پس از آن یکی از دانشمندان گفت که اکنون کشتی فضایی مذکور در مدار می‌باشد. مریز دوم در حدود یکصد و پنجاه هزار میل از مجموع یکصد و هشتاد و دو میلیون میل سفر خود را طی کرده و توقع می‌رود بساعت مقده و چهل و پنج دقیقه وقت گرینویچ چهاردهم دسمبر بافضای کرهٔ زهره ملاقی شود. در صورت کار کردن صحیح آلات داخل کشتی فضایی آلات متذکره به درک این موضوعات کوشش خواهد ورزید که در کرهٔ زهره حرارت چقدر بوده و آن کره چه اندازه سرعت دوران داشته و آب اساساً متناطیسی و کمر بند تشمعمانی شبیه بکرهٔ زمین دارد یا نه ؟

جواب این سوالات بدانشمندان کمک خواهد کرد تا فیصله کنند که آیا حیات در

آنجا موجود است یا نه ؟

چندی قبل آمریکا يك کشتی فضایی دیگری از نوع مریز را بجانب کرهٔ زهره پرتاب کرده بود در اثر ارسال يك علامهٔ مخایرهٔ غیر صحیحی به جهت هدایت آن از مسیر خود خارج و اندکی پس از پرتاب شدن انهدام آن لازم دانسته شد. انعقاد شوروی نیز بسال ۱۹۶۰ يك کشتی فضایی را بجانب زهره پرتاب کرد اما قرآنسمیترهای آن از کار افتاده و بقاصلهٔ شصت و دو هزارمیل بدون ارسال معلومات علمی بزمین، از کرهٔ زهره عبور کرد.

محافظت رانندگان از نور خیره کننده

برای جلوگیری از خیرگی کردن رانندگان عرادها حین درخشیدن نور افکنهای عرادۀ متقابل در آمریکا وسیلهٔ محافظت جدیدی اختراع شده است. این وسیله عبارتست از يك کنارهٔ المونیم بارتفاع (۳۰) متر که در خط وسط جاده بنا احداث شده میشود. این کنارهٔ المونیم نور خیره کنندهٔ عرادۀ مقابل را خنثی میسازد

درمو قمیگه کاملاً ویا تقریباً باز اوږه قایم بآن نگاه شود، شفاف است، آله محافظتی المونیم از حالاً در بسی از جاده های امریکا نصب شده است.

نقش آواز در شناخت انسان :

آواز انسان مانند نشانه های انگشتان وی روزی در شناخت و تشخیص هویت کمک شایانی خواهد کرد. درین زمینه مطالعات توسط دانشمندان در لابراتوارهای تیلیفون بل بعمل آمده است. داکتر لارنس کرستا، که مشغول تجسسات آواها میباشد پروژه را بقرض تصنیف آواز سر دست گرفته است. نشانه های آواز عبارت از «عکسهای» کوچکی است که از یک کلمه تقریر یک شخص نمایندگی میکنند، این عکسها نمونه ها و انرژی را که در گفتار شخص بکار رفته و کاملاً برجسته و قابل شناخت میباشد توضیح میدارد. نشانه های آواز که به تقریر قابل دید مسمی میباشند توسط دانشمندان معمولاً و گرامهای آواز نامیده شده است. چیزی مهم و عجیب اینست که این نشانه ها با عکسهای مریخی نمونه های اساسی را که نسبت بگوش توسط چشم برجسته تر معلوم میشود آشکار میسازد طرز ساختن سیکتر و گرامها ۱۷ سال قبل توسط یک دسته از دانشمندان لابراتوار های بل اختراع گردیده بود. در هنگام آزمایش و امتحان آواز، عکس آواز همان یک کلمه را که چندین مرتبه توسط اشخاص مختلف تکرار میشد اخذ مینمودند هر یک از آواهای یک کلمه را بالای یک کارت «مقوا» جداگانه عکس گیری میکردند. بعد از اخذ نمودن عکس آواز های اشخاص مختلف کارت هارا با هم مخلوط کرده و از دستهای اشخاص تربیه شده پرسیده میشد تا کارت های مذکور را طوری دسته بندی کند که هر دسته آن از آواز یک شخص نمایندگی نماید. داکتر کرستا امیدوار است با ثبات برساند که اگر بیک متخصص تعداد کافی نمونه های آواز یک گوینده ناشناس داده شود، وی میتواند شخص مذکور را در بین ملیونها افراد بشناسد، وی اظهار کرد که با وجود این اگر گوینده آواز خود را تغییر دهد شناخت آوازش کاملاً امکان پذیر میباشد. چنین شناخت آواز بیک بیمانه وسیع توسط متخصصان تربیه شده صورت میتواند گرفت. ولی درین عمل تکنیکهای ماشین های الکترونیکی معاصر با دانشمندان همکاری مینماید.

بسته شناور برای مریضان :

اخیراً یک دوشکچه پلاستیکی مسمی به «باد و ماتیک» توسط شرکت برق و ستینگک هاوس ساخته شده است تا مریضانی که پایند بستر باشند مستریخانه به بالای سطح «امواج» بطی السیر در حال شنا نگاهدارد. این دوشکچه که بین دو بجایی تحتانی و دوشک گذاشته میشود دارای بیست عدد نیوب بانلی است که طولاً به استقامت بستر قرار دارد. نللهای مذکور متناوباً بعد از هر چاه دقیقه از هوا خالی و دوباره مملو میگردد، حصص عقبی مریضی را که بسطح بستر قرار دارد بصورت یک حرکت موج مانند که بجانب جلو و عقب بیجا میسازد. این حرکت طور بست که انسان حس میکند

مریض بروی امواج دریا در حال شنا قرار دارد. حرکت موجود مذکور قرار اظهار دانشمندان وستینگ هاوس از بروز زخمهای بستر جلو گیری نموده و دوران خون را بهتر میسازد.

خیمه های جامد در فضا:

کمپنی هوا بهمایی هگک در کالیفورنیا پیشگویی کرده است که ایشان جهت اقامت و بود و باش در فضا خانه ها و لوازم مورد ضرورت آنرا بصورت فوری در بستنیها بیکه در جیب شان گنجانیده میتواند شد عندالضرورت در فضا انتقال میدهند کمپنی هگک یک ماده را ایجاد کرده است که توسط حرارت اشعه آفتاب هوا گرفته و منبسط میشود ماده مذکور که عبارت از یک نوع بلاستیک قفدار میباشد تحت یک قر او داد نیروی هوایی ساخته شده است و تزییک، این ماده، موا بگیرد بقفهای جبابی یک ماشین شستن الیسه شباهت میداشته باشد، در این حالت بیک ماده محکم وسخت که در مقابل سردی و حرارت شدید فضا بحیت یک انسرولیتز (عایق) کار میدهد تبدیل میشود در یکی از نمایشها دانشمندان کلبه یک نفری را معهه یک چو کی بازو دار بمعرض نمایش قرار دادند در اثناى تجربه، ابتدا ماده مذکور را بصورت قرصهای دایروی در آورد سپس جهت ساختن یک بالون هفت فته و یک چو کی ابتدا ایی بمضی از این قرصها را با هم وصل نمودند بعداً چو کی و بالون ترتیب شده را در یک اتاق خلا (بدون هوا) گذاشته توسط چراغهای ما و رای سرخ آنرا حرارت دادند در نتیجه این عمل چو کی و بالون مذکور بضخامت چندین انچ توقف کرده و منبسط گردید، این بلاستیک اساساً یک نوع جدید بوده و حاوی یک حصه مواد قفداری مسمی به «پولی پورا تیان» میباشد.

چو کی قابل تعدیل:

اخیراً یکی از کمپنیهای کالیورنیا واقع اوها یو بنام «رایزو ماتیک کمپنی» یک نوع چو کی را ساخته که برای آن اشخاصیکه قدم زده توانسته ولی بدون معاونت ایستاده نمیتوانند شد کمک زیادی میکند، قرار اظهار کارکنان کمپنی مذکور این چو کی مخصوصاً برای اشخاصیکه به فلج عضلات، درد مفاصل، پولیو و سایر ناتوانیهای پیری مبتلا باشند قابل استفاده میباشد. چو کی مذکور که توسط برق و با بطری کار میکند به لایمت و آمستگی مریض را ایستاده میسازد. درین چو کی از عراده هم استفاده میتوانند.

سیستم جدید استفاده از اشعه آفتاب:

در این اواخر دو نفر از دانشمندان ایلنوی یک سیستم تهیه را رویکار آورده اند که تمام سال کار داده و قسمت زیاد انرژی خود را از آفتاب میگیرد. این دستگاه دوونیم چند نیروی خود را از آفتاب و یک حصه آنرا از برق اخذ میدارد.

متجسس مذکور دو نوع دستگاه انرژی گیرنده را که در دیوار و بادر سقف ساخته نصب میشود مورد استفاده قرار داده اند، دستگاه مذکور دارای يك پمپ با نل جهت انتقال حرارت میباشد که حرارت مورد ضرورت يك خانه متوسط را تهیه میکند، قرار تنظیم قیمت چنین دستگاه تقریباً «۱۵۰» فیصد نظر به دستگاههای موجود بلندتر است. ولی مستهلکها با استفاده از این یونیت هفتاد فیصد مواد سوخت را صرفه میتوانند کرد.

طریقه جدید مبلوزده علیه آتش:

مبادله در مقابل حریق توسط مواد پرتاب شونده رهنمونی شده يك طریقه جدید است که توسط شعبه جنگلات امریکا مورد آزمایش قرار گرفته است. يك بمب که توسط راديو کنترل شده و قبل از برخورد با زمین مقدار صد کیلن مواد خاموش کننده آتش را از خود رها میکند توسط طیاره پرتاب میشود، مواد پرتاب شونده مذکور را از ارتفاع سه هزار فوت که معمولاً فضای بالای دود آتش را تشکیل میدهد، رها میشود.

نقش اهترزات ذره بینی در حرارت وجود:

اهترزات کوچک که اهترزات ذره بینی نیز یاد میشود قرار اظهار در اکثر روزها که از اقسیتوت درواشفسلی، عامل تنظیم دهنده درجات منظم حرارت وجود میباشد. قرار مطالعات در اکثر مذکور این اهترزات متواتر و موزون در اکثر انواع حیوانات خون گرم از بدو تولد الی وقت مرگ نبلت میباشد. این اهترزات دایمی بوده و به صورت متناوب عضلات را منقبض میماندند. از اینکه اهترزات مذکور ثابت بوده و در حیوانات خون سرد دیده نمیشود، در اکثر «رواکر» چنین عقیده دارد که اهترزات عبارت از میخانیکتهای است که عضو پتهای خون گرم توسط آن با وجود تغییر حرارت خارج وجود، حرارت مبینة بدن خود را حفظ میتوانند کرد.

پلان برای ساختن بزرگترین تلسکوپ جهان:

اتحاد شوروی در نظر دارد تا بزرگترین تلسکوپ جهانی را بسازد. این تلسکوپ در یکی از قله های کوههای کاکاس شمالی بنا خواهد شد. قسولان اظهار در اکثر انواع حیوانات خون سرد از بدو تولد الی وقت مرگ نبلت میباشد. این اهترزات دایمی بوده و به صورت متناوب عضلات را منقبض میماندند. از اینکه اهترزات مذکور ثابت بوده و در حیوانات خون سرد دیده نمیشود، در اکثر «رواکر» چنین عقیده دارد که اهترزات عبارت از میخانیکتهای است که عضو پتهای خون گرم توسط آن با وجود تغییر حرارت خارج وجود، حرارت مبینة بدن خود را حفظ میتوانند کرد.

ذریقه يك آله سادس میتوان آب شور را به شیرین تبدیل کرد:

شاعلی میخاییل کفشاكوف معلم بوهنتون سمرقند در ایالت ازبکستان مدعی است که مشکل استحصال آب نوشیدنی را در ازبکستان بوسیله يك آله قابل حمل قطیر آب نسل حل گزده است. این آله سبك دستی که مشابه بيك بكس دستی میباشد

هشصد گرام آب را فیساعت تقطیر کرده و همچنان برای تهیه غذای شام دوو باسه نفر میتواند استعمال گردد، وزن تمام این آله ده کیلو گرام است .

موتور پلاستیکی:

در آینده بسیار نیز در کسای نیکه ذریعه موتور سیورن میکنند موتورهاى سپورتی «فولسواگون» خود را به موتورهاى بسیار زیبا و قویتر دیسگر سپورتی مبدل خواهند کرد. شیاغلی «لوز کولانی» بادی سازسی وسه ساله برلین که تحصیلات خود را در «برلین» و پوهنتون سوربون پاریس بپایان رسانیده. اخیراً یکنوع بادی ایرا برای موتورهاى اختراع کرده است، که از یکنوع پلاستیک خاصی میباید شد این بادی که دارای سه قسمت جداگانه میباشد میتواند در هر موتور «فولسواگون» نصب شود. این بادی که پیش از شش صد و شصت پوند وزن ندارد، گویدارای وزن کمتر از مصافه وزن بادی فولسواگونهای عادی میباشد. این کمی وزن سرعت موتورها زیادتر و گیرتاب آنها بانزده میل فیساعت سرعت میدهد.

این بادی چهار اعشاریه یک متر طول و یک اعشاریه ۵۷ متر عرض دارد.

ماشین کنترل امضاها:

اخیراً يك آله الكترونيك از طرف اداره پست جمهوريت آلمان درموشن اختراع و بكار انداخته شده است که وظیفه آن کنترل امضاهاى كسانى است که آنان بروى چكها بعمل میآورند. این ماشین دارای فلمی میباشد که ذریعه آن از ده هزار امضای مختلف عکسبرداری میکند.

پرده های ییکه نمیسوزد:

در جمهوريت اتحادیه آلمان یکنوع پرده از آرشیشه بى ساخته شده که قطعاً در آتش نمیسوزد ازین پردهها غالباً در هوتلها به تیا ترها، سینماها و سایر عمارات ییکه در آنجا خطر حریق بیشتر متصور باشد کار گرفته میشود.

اخذ بعضی علائم از ستاره زهره:

در اواسط ماه عقرّب ۱۳۴۱ اعلام شد که ستاره شناسان اتحاد شوروی از ستاره زهره بعضی علائمی را اخذ کرده اند. اتحاد شوروی برای اخذ این علائم بزرگترین رادیو تیلیسکوپ رادرسد خانه «پولکووو» قرار داده است هدف اتحاد شوروی از قراردادن این تلیسکوپ بوجود آوردن شرایط درست فزیکى است تا از ستاره مرموز زهره که از ابر پوشیده است بتوان معلومات لازم را بدست آورد.

آله ضد بیخوابی:

در کشور جاپان بمنظور مجادله با بیخوابی يك آله شگفت انگیز ضد بیخوابی ساخته شده است مخترع آن مدعیست که آله مذکور باللوگویی خود که بیشتر به آواز ریزش قطرات باران شبیه است میتواند انسانرا در ظرف ده دقیقه در آغوش خواب عمیق فرو ببرد.

بسال ۱۹۶۴ انسانی به کیهان فرستاده میشود:

دکتور جورج بی سمت رئیس فزبو لوژی محیطی در مرکز پروازهای انسانی بفضای خارجی در هوستون واقع تکراس پیشگویی کرد که ممکن است در سال ۱۹۶۴ یک نفر فضا نورد امریکایی موفق شود که با چانته سبک وزن خود عملاً از سفینه خارج شده و آزادانه بدور مدار حرکت کند این اقدام جسارت آمیز در طرف پروژ: چینی و در تحت پروگرام سفینه فضایی دو نفره توقع میرود بسال ۱۹۶۳ شروع شود عملی خواهد شد، چانته مذکور حاوی گاز اکسیجن یک جزب کننده کار بندای اکساید و سایر ضروریات خواهد بود، بیاضلی سمت توضیح کرده است که چانته مذکور عیناً مانند پشتهاره است و انسانی که برای تفحصات به مهتاب فرستاده میشود از آن استفاده میکنند، پرواز کنندگان آینده در هفته به فضای خارجی دارای اخذیه متنوع منجمد و خشک خواهند بود که میتواند در طرف چند ثانیه با آمیختن یک مقدار کوچک آب از آن استفاده کنند. موصوف گفت که متوقعیم تا هر ای کیهان نوردان جوجه مرغها گوشت باب، سلاد، سلاد کچالو، توت زمینی تازه، شفتالو و انواع مختلف مواد غذایی بفرستیم *

تکثر و پروسها در سلولهای مرده:

امکانات تکثر و پروسها در انساج متوسط غیر سلولی برای بار اول از طرف یکدسته دانشمندان اتحاد شوروی با ثبات رسانیده شد و بدینوسیله دانشمندان مذکور این قاعده کلی را که تکثر و پروسها صرف در سلولهای زنده امکان پذیر میباشد تردید کردند. دانشمندانیکه در هفدهمین جلسه جاسات عمومی اکادمی طبی و علمی اتحاد شوروی که این راپور در آنجا ترتیب شده بود کشف مذکور را یکی از کشفیات حایز اهمیت زیاد علمی و فرضیات دانستند، یکی از اعضای اکادمی مذکور گفت با این کشف حالا امکانی بدست آمده تا معلومات بسیار صحیح در باره میکانیزم تکثر و پروسها حاصل شود.

استحصال برق از انرژی خورشید:

بقرار گزارش آژانس تاس یک دستگاه تولید برق « جنریتور » که حرارت آفتاب را بقوه برق تبدیل میکنند توسط دانشمندان اتحاد شوروی طرح شده است تا از اعماق زیاد در زیر زمین آب را بمناطق خشک واقع جنوب اتحاد شوروی بمپ کند. ارسال دو قمر مصنوعی جهت معلوم نمودن خطرات احجار سماوی به کیهان.

سال آینده (۱۹۶۴) امریکا یک قمر مصنوعی عظیم الجثه فضایی را جهت کسب معلومات مزید در باره خطرات مؤلده از ذرات فضایی طی پروازها به کره ماه و دیگر کرات بمدار زمین برتاب خواهد کرد. بالهای المونیم این قمر مصنوعی که از یک انتها تا انتهای دیگر بیست و نه متر طول دارد از برق چارج خواهد شد

تاتکانهای وارده از ظرف ذرات مربوط احجار سماوی را ثبت کنند. مدار این اقما چهارصد و هفتاد الی یک هزار و دوصد و هشتاد کیلومتر از زمین ارتفاع داشته و قرار است که تعمیر مصنوعی اولی در اواخر سال ۱۹۶۴ آماده شود.

در تالاشی يك ميكروب اسرار آمیز:

مقامات صحنه «بویسبورگ» بتعقيب ميكروب اسرار آمیزی مصروف میباشند كه تا كنون باعث ریزش ناگهانی موی سر دوصد و هجده طفل گردیده است. اطباء پیدران و مادرانیکه از این حیث مضطرب اند اطمینان داده اند كه سوی سر آن اطفال دو بار در رشد خواهد شد.

كشف يك كمر بند سوم تشعشعاتی بگرداگرد زمین:

آژانس خبرگزاری تاس اتحاد شوروی اطلاعات داد كه آلّه مریخ بیمای اتحاد شوروی كه بتاريخ اول نوامبر سال گذشته بهوا برتاب شده بود يك كمر بند سوم تشعشعات گرداگرد زمین را كشف کرده است.

مشاهدات نشان میدهد كه تعداد مجموعی ذرات این كمر بند خیلی بزرگتر از دو كمر بند سابقه بوده و دانشمندان اتحاد شوروی معتقدند كه این امر خطرات تشعشعی را در مسافرتهای فضای خارجی بیش نخواهد كرد.

اطلاعات مربوط بوجودیت يك كمر بند سومی در سال ۱۹۵۹ توسط يك راکت فضای خارجی اتحاد شوروی از يك ارتفاع هشتاد هزار كيلومتر تقریباً بنجاه هزار میلی داده شده بود. آلّه مریخ بیما تا باید كرد كه كمر بند سومی در مناطق قطبین و نواحی دور تر خط استوا بزمین نزدیک تر میباشند.

اسلحه جدید ضد تحت البحری:

اسلحه «سوبراك» كه برای از بین بردن تحت البحریها بكار میرود یکی از سلاح جدیدیست كه از زیر آب به سطح آب برخاسته بفضا پرواز میکند و یا زیر آب فرو میرود این اسلحه عبارت از يك كشتی ترکیبی تار پیدو و راکت میباشد كه قابلیت استعمال سلاح ذره بی و یا غیر ذره بی دارد.

این آلّه حین پرواز يك خط ستون نمای چتكنهای آب و دود را در حالیکه سر از آب بر آورد، و به ارتفاع کمی بطرف بالا پرواز میکنند از خود باقی میگذارد. سلاح «سوبراك» طوری طرح شده كه از محل تا پیدوی يك تحت البحری كه در آب فرو رفته باشد فیر میشود بعد از آنكه آلّه مذکور از آب بیرون جست انجنهای راکت آن بفعالیت آغاز میکنند، سپس سوبراك بقره راکتهای خود تا چند میل پرواز کرده و چون تحت البحری دشمن قبلاً بواسطه وسایل تحت البحری حال سوبراك تعیین میشود. اولیای امور بحریه امر بكار سما گفتند كه فاصله و رفتار آلّه مذکور (سوبراك) نسبت بفاصله رفتار تور پیدو های فعلی كه بر ضد تحت البحریها استعمال میشود بمراتب بیشتر است بعضی تخمینهای غیر رسمی فاصله رفتار «سوبراك» را تا اندازه بیست و پنج میل تخمین میکنند.

در فکر اختراع هر می فیر کننده از فضا بسوی زمین :

حکومت انگلستان در نظر دارد برای پرکردن خلی د فاعی آن کشور تا زمان ساختمان تحت البحری های ذره بی حامل مرمبهای پولاریس برتانوی، بکنوع مرمبهای ذره بی که از فضا بطرف زمین فیر میشود اختراع کند . این اسلحه جدید توسط ہم افکنهای نوع « وی » و طیارات مافوق سرعت صوت (کی ، اس ، ار ، دو،ی) برتانوی حمل و نقل میتواند شد . همچنان افشاشد . که چهارمین تحت البحری ذره بی برتانیه ممکن است تا سال ۱۹۶۸ شود . برای ساختمان هر یک از تحت البحری های برتانوی در حدود پنجاه ملیون پوند بمصرف میرسد .

تلسکوپهای المونیمی برای تعقیب خط السیر اقمار مصنوعی :

اخیراً تلسکوپیی که سراسر از فلز بوده و طول مجراق آن بیست فتم میباشد توسط اتحادیه آیتیک واقع مساجوست ساخته شده است . این آله برای تعقیب خط السیر اقمار مصنوعی بکار برده می شود این (آله که باسایس یک سیستم نوریکه توسط یک معالج فرانسوی قرن ۱۷ طرح شده است دارای دو آئینه محکم المونیمی میباشد دانشمندان آیتیک معتقدند که بعضی از فلزات نظربه شیشه یا کواتز بهتر میباشد ، یک تلسکوپ مرکب از شیشه و فلز که کاملاً با آله المونیم آیتیک قابل مقا یسه و صد پوند و زن دارد ، سیستم نوری این تلسکوپ به اساس آئینه برقی که جهت معاینه گوش ، گلو و بینی توسط دکتوران استعمال میشود طرح شده است و نوریکه از آئینه تلسکوپ انعکاس میکند در یک سطح دومی نیز بر خورد نمودن و از بین سوراخیکه در وسطه آئینه جادا رد دو باره بطرف عقب انعکاس مینماید ، سطح انعکاس دهنده دومی را یک آئینه کوچکتر تشکیل میدهد . چون تلسکوپ مذکور سراسر از فلز المونیم ساخته شده است در مقابل تغییرات درجه حرارت بطوریکسال عکس العمل نشان میدهد . در تلسکوپهای که مرکب از شیشه و فلز اند تغییرات حرارت بنام آب و هوا ، تفاوت بین شب و روز و تغییر موقعیت باعث میشود که وضع فوکس از بین برود و ذرا شیشه نسبت بفلز بنوع دیگر در مقابل تغییر حرارت عکس العمل نشان میدهد برعلاوه تحت درجات حرارت نوین برای اینکه دوباره حالت عادی را بخود بگیرد نسبت بفلز وقت زیادتر بکار دارد . تلسکوپ آیتیک را میتوان از درجات حرارت ناحیه قطبی که منفی پنجاه درجه فارنهایت میباشد بمناطق حاره که درجه حرارت آن ۱۵۰ است بدون تغییر در حال فوکس آن اتقال و مورد استفاه قرار داد . این تلسکوپ المونیمی با ۲۴۰ اینچ طول عدوان آن با اندازه فوکس که میتواند بمرق هر کشور را در یک کپسول راکتی که صد میل در فضا صعود کرده باشد تشخیص کند .

دوای موثر برای امراض قلبی:

اخیراً در ازبکستان شوروی دوای موثر برای تداوی امراض قلبی از دانه‌های کتان تهیه شده است.

این دوا که تاثیر آن شباهت نزدیکی به تاثیر «ستر رفانتین» دارد به «اولی توری زید» موسوم گردیده و در معالجه عدم کفایت سیستم «کار دباک واسکو لر» حلا و مزمن نتایج خوبی میدهد، معالجه بواسطه این دوا بین ده الی پانزده روز دوام میکند.

دانشمندان هند، جمهوریت عربی متحد و فرانسه قبلاً با استخراج بیولوژیک مواد فعال از دانه‌های کتان سعی ورزیده و موفقیت کامل نیل نشده بود. «اولی توری زید» بسیار موثر و چهاربرده یک میلی‌گرام آن برای یک تزریق کافی میباشد یک‌گرم این دوا (دو هزار و پنجاه واحد) آن را میتوان از یک‌گرم دانه کتان بدست آورد.

مطالعات جدید در مورد تأثیر رادیواکتیویته بر بدن انسان:

یکی از اعضای پوهنتون «ییلی» امریکا اظهار داشت که تشعشعات ناشی از انفجار بم زره بی به فراز هیرما واقع جاپان در سال ۱۹۴۵ باعث آن شد که در نسبت ولادت اطفال نیهات یافته آن واقعه تغییر وارد آید. داکتر «ستوارت فینچ» پروفیسور طب چنین گزارش داد.

در صورت مصاب گردیدن پدر طفل به تشعشعات زروی حمل‌بسر از طرف زن افزایش یافته در حالیکه اگر مادر به تشعشعات زره بی مصاب میگردد بیشتر احتمال داشت که طفل دختر باشد.

داکتر «ستوارت فینچ» گفت تشعشعات ناشی از آن بم باعث افزایش تعداد اطفال ناقص در نزد نجات یافتگان شده و مطالعه حمل‌های مختلفه در هیروشیما نشان داد که تعداد نقص‌های ولادت در نزد اطفال نجات یافتگان با اندازه اشخاص غیر مصاب به تشعشعات زره بی بوده است.

داکتر «فینچ» اخیراً پس از سپری کردن دو سال در هیروشیما بحیث رئیس هیأت طبی کمیسیون تلفات بم زره بی، از آنجا بازگشته است. کمیسیون از طرف رئیس جمهور جهت مطالعه تاثیرات طولی‌المدت انفجارات هیروشیما و ناگاساکی تشکیل شده بود. داکتر اظهار داشت که اطباء کمیسیون کشف نمودند که اندازه لوسمی «سرطان خون» در نزد نجات یافتگان با اندازه عادی سی تا پنجاه بار در سالهای ۱۹۵۱ و ۱۹۵۲ بیشتر شده بود از آن زمان با این طرف اندازه «لوسمی» تخفیف یافته اما هنوز نسبت بدرجه عادی سه بار بیشتر میباشد.

واکسین جدید علیه مرض سرطان:

واکسین جدید ضد طاعون با موفقیت در اتحاد شوروی آزمایش شد تا حال وسایل موثری

چپته مجا دله علیه این مرض ساری دستیاب نگر دیده بود. دکتوران طباً ا تجا د شوری گفته اند که این واکسین ضد ویروس طاعون یکی از موثرترین وسایل علاج آن مرض میباشد. واکسین بدون آنکه جنسیت خود را تغییر بدهد تا یکسال نگاه میتواند شد.

با پیشرفت انسان جانب کیهان تشعشعات کمتر میشود:

دو نفر دکتوران اتحاد شوروی معتقدند احتمال دارد که اشعات کیهانی عمدتاً از سیستم کهکشان منشأ بگیرد. دانشمندان مذکور که عضو اکادمی ساینس و ماستر فزیک و ریاضیات میباشد اطلاعات اخیر فزیک استر و فزیک و رادیو استرو نو میکی را با مهم مقایسه کرده و به اساس آن حرکت تخمین کثافت اشعات کیهانی را در ماورای کهکشان ارائه کرده اند. محاسبات نجومی نشان داده که کثافت اشعات کیهانی در کمانیات هزارها مرتبه کمتر از کهکشان ما میباشد. دکتوران مذکور نه‌براین دلیل میگویند که اشعات کیهانی را که ما مشاهده میکنیم - در داخل کهکشان خود تشکیل میکنند.

فوسیلها یک هفته دمایون عمر دارد:

اخیراً اژدر یا های واقع و لایت نانسو نگر مربوط ابالات آت دو نگر جمهوریت مردم چین سنگک بستی بطول چهارفت د یگر فوسیل های دارای قدمت هفتاد ملیون سال از زیر زمین خارج ساخته شده است. فوسیلهای دیگر داینوسورهای کوچک حیوانات خزنده بسیار بزرگ ماقبل تاریخ و دولانه بسیار منظم و مرتب میباشد که هر کدام دارای بیش از بیست دانه تخم داینوسور بوده و بزرگترین آن تقریباً دارای هشتانچ طول است.

ماشینهای جدید درو لبلبو:

دردو کر این فابریکه ماشین آلات زراعتی دنبر و پترو فسک بک مو دل جدید ماشین درو لبلبورا که به اسکی، کی، دی ۲ موسوم است ایجاد کرده که طرز درو میخانیککی محصول لبلبورا در اراضی زراعتی کامل میسازد. این ماشین درو که کار صد نفر دهقان را اجرامیکند برگهای لبلبورا قطع کرده و ریشه آنرا از زمین بر آورده و سپس لبلبورا از گل و خاک پاک کرده و بلائی یک لاری که در پهلوی ماشین در حرکت میباشد بار میکند. انجینران اتحاد شوروی اولین بار تابه های مخصوصی را جهت کشیدن لبلبو اذ زمین مورد استفاده قرار داده بودند که لبلبورا بهتر از خاک مبراساخته و برگهای آنرا قطع میکند.

ماشین درو جدید بدون نفر توسط یک آله اتوماتیککی بکار میافتد که در دوران کار انضایعات جلوگیری کرده و کار درو را بصورت درست انجام داده و ظرفیت تولیدی آن تا اندازه چهار هکتار در روز میباشد.

آزمایش دواي جديد براي امراض عصبی ود ماغی

يکي از کليينیک های اتحاد شوروی دواي جدیدی را که برای يکتعداد از امراض عصبی و دماغی موثر است موفقانه مورد آزمایش قرار دادند ، گفته شده که این ادويه از يک گیاهی که در شرق دور نشو و نما نموده و بکثرت از طرف مردمان محلی مورد استعمال قرار میگرفت ، تهیه شده است .

با تهیه غصروفهای حنجره، يك گنگ متکلم شد

در کيف يك جراح اتحاد شوروی پس از اينکه غصروفهای حنجره يك شخص گنگ را از بليتهای بلاستيک تهیه کرد شخص مذکور خاصيت تکلم خود را در باره حاصل کرد اين شخص گنگ که «ايوان اوگوفسکوی» نام داشته و باشنده يکي از قرای اوکراين ميباشد در آوان طفوليت پس از يك حادثه افتادن گلوبش جرح برداشته و در نتيجه خصوصيت تکلم را از دست داده بود . دکـتـوزان معالـج جهـتـ اجـرای ایـن امر مجـبور بودند تا طبقه آسیب دیده غصروف حنجره وی را برداشته و در جای آن تيوب تنفس را داخل کنند . دواي این شخص بيشتر از يکسال طول کشيد .

ايجاد طريقه جديد جهت کشف آبهای زیر زمینی

اخيراً متخصصان راديو الکترونيک مسکو به ايجاد يك طريقه جديد جهت کشف نمودن آبهای زیر زمینی موفق شده اند که بوسیله راديو لوکيتر جيولوجی ، یعنی آلایکه موقعیت را بوسیله راديو تعيين میکنند و از طرف خود متخصصان طرح شده ، دخاير بزرگ آب تازه را در این اواخر در ترکمنستان کشف کرده اند ، بدین طریق که بکنفر متخصص يك علامه راديوبی را که حدود فریکوئسی و قوه آن محدود است رهاميکند . امواج راديوئی از طبقات مختلفه زمین عبور کرده و بطبقه ميرسد که از طرف زمین شناسان تعيين شده و سپس به آله آخذه مراجعت میکند که بدین زریعه گویا زمین بصورت يک ششف معلوم میشود . بعقیده ماهران مذکور آله را ديو لوکيتر در امور انجنیری معادن نیز مورد استفاده قرار خواهد گرفت .

اختراعات تازه در کوره های اتمی

يك تجربه در اولین دستگاه زرهوی توليد برق ماساچوست با ثبات رسانیده است که دستگاه های توليد برق آینده که نظير دستگاه فعلی باشد از لحاظ اقتصادي با دستگاه های منابع عادی انرژی خیلی قابل رقابت خواهند بود . يکنفر از کارمندان دستگاه توليد برق زرهوی بعد از تجارب چندین ماهه به این نتیجه رسیده که استعمال بورک اسید در کوره های زرهی عمر راد های کنترول را که فوق العاده بر مصرف بوده يك قسمت زياد آن از فلز نقره ساخته میشود ازده تا بيشتر سال بيشتر ميسازد . يکتعداد راد های اولی که ساخته شده و در سال ۱۹۶۰ مورد استفاده قرار گرفت صرف يك و نيم سال کار داد و باد و ام ترين این رادها که تحت شرایط فعلی از آنها کار

گرفته شد در انتها سه سطل خوراع بود. کارمند دستگاه برق ذره وی گفته است که بطور یقین نمیتوان از مصرف رادها جلو گیری کرد زیرا بیکتعداد آن همیشه طرف استفا ده باید قرار گیرد ولی از مصرف زیاد آن میتوان بطور متناسبی تقلیل بعمل آورد و بدین ترتیب ممکن است محصول مصرف برق را پایان آورد.

موتور عجیب

اخیراً در فلادلفیا (امریکا) موتور سه عرادہ بی ساخته شده که میتواند حتی در فراز شاخهای درختان نیز در حرکت بیفتد. ساختمان این موتور در ابتدا بحیث یکنوع جیب بمنظور حمل و نقل در جایهای ناهموار در نظر گرفته شده بود ولی بعد ها ساختمان جیب هوایی را نیز بخود گرفت. موتور مذکور باد و شکی مملو از هوا تعبیه شده و پروانه هائی در قسمت تحتانی آن جاداده شده است که بوسیله همین پروانه ها پیش رانده شده و بطور عمودی بالا و پایین حرکت میکنند.

یک آله جدید شناوری

یک آله جدید که انسان میتواند بپایکار بردن آن در زیر آب به آسانی تنفس کند آله ای که روی چوب قرار دارد و حبه زیرین آن باز است در هوا فرو برده شده و بطرف پایین کشیده میشود. بدین ترتیب فشار آب هوا را در بین یک خریطه پلاستیکی که در عقب شخص شناور جا بجا شده است داخل میکنند و ازین هوا در زیر آب برای تنفس استفا ده میشود.

خون مصنوعی ساخته شد

طبق آژانس خبر رسانی کیودوی جاپان یک نفر جراح برجسته توکیو اظهار داشت که وی و معاونینش در ساختن «خون مصنوعی» موفق شده اند، دکتور کیموتو رئیس شعبه جراحی شفا خانه بو هنتون توکیو ضمن اراعه راپوری در مورد تحقیقاتش در سمپنودیم راجع به «اعضای مصنوعی داخلی» اظهار داشت. در ساختن ماده ای که عوض همو گلوبین کار دهد موفقیتی دست داده است همو گلوبین ماده ملون کرویات سرخ بوده و مسئول انتقال اکسیجن میباشد. همو گلوبین مشتمل بر مرکبی از گلوبین و همیما تین است. دکتور کیموتو که نوام بامعاونین خود در ماه نوامبر سال ۱۹۶۱ مطالعه این پرو بلم آغاز نموده بود گفت: تحقیقات و تتبعات نشان داد که همیما تین جزء همو گلوبین در حیوانات و انسانها عین چیز میباشد. دکتور مذکور بامعاونان خود بالاخره موفق گردیدند تا گلوبین را از «امیدازل پوسترین» بسازند این ماده با همیما تین که از خون موش ساخته شده مختلط گردیده است. این ماده مرکب هنگامیکه در تیوب آزمایشی قرار گرفت قما بلیت انتقال یک اندازه کم اکسیجن را نشان داد.

يك اندازه آلات علمی بفضای خارجی پرتاب شد

اداره هوانوردی ملی امریکا يك مقدار آلات و وسایل علمی را که وزن مجموعی آنها بهشت هزار کیلو گرام میرسد توسط راکت بزرگ سترن به فضا پرتاب کرد این مقدار آلات و وسایل علمی يك هزار کیلو گرام بیشتر از وزن آلاتیست که تا کتون از طرف سایر کشورها بفضا پرتاب شده است.

فعالیت دانشمندان اتحاد شوروی در قطب جنوب

در اواسط ماه حمل ۱۳۴۲ یکدسته تازه از دانشمندان کشفیاتی قطب جنوب اتحاد شوروی پروازهای اکتشافی علمی خود را به‌الای مناطقی دور دست ساحلی قسمتهای مجهول قطب جنوب تکمیل کردند طیاره «الوشن ۱۴» که حامل اعضای هیأت بوده به‌مرئی مراجعت کرد. پایگاه ملکیس استرالیا در این قسمت ساحل شرقی نقطه آخرین پروازها بود.

دانشمندان اتحاد شوروی از طرف کاشفان استرالیایی با حرارت زیاد استقبال کردند و مدت یکروز را در آنجا سپری ساختند. دانشمندان اتحاد شوروی تقریباً دو هفته را در مرنی سپری ساخته و سپس بوسیله یک کشتی اتحاد شوروی واپس عازم کپتاون شدند.

انفجار آت‌ما‌یشی تاکنون فضاى زمین را آلوده نکرده

است

بر طبق نظریه رئیس‌موسسه میترود لوژی جهان آزمایشهای زیره بی تاکنون تأثیری بر هوای زمین نیانداخته است.

پیاغلی اندری ویو رئیس موسسه میترود و لوژی جهانی هنگام افتتاح چهارمین کنفرانس هواشناسی در ژنیو گفت که انرژی حاصله از يك بم متوسط ذره بی صرف به اندازه دهم حصه قوه میباشد که از رعد و برق متوسط حاصل میشود، وی مزیداً پیشگویی کرد که در آینده نه تنها پیشگویی اوضاع جوی بوسیله اعداد مصنوعی بصورت بسیار ممکن خواهد بود بلکه ممکن است تغییراتی در اوضاع جوی و آب هوا نیز وارد کرد.

يك تعداد سکه های قیمتی از زیر بجز بدست آمده است

تقریباً سه صد و هفت سال قبل کشتی بادبان دار هالندی موسوم به کلت دریاگون قریب يك سلسله جبال بحری واقع در شصت مایلی شمال برت غرق گردیده بود غواصان ضمن کشفیات زیر بحر يك تعداد سکه های موسوم به بیس‌افایت را که گمان می‌بردند با کشتی هالیندی در بحر غرق شده و قیمت آن تقریباً بر چهار صد و چهل و هشت هزار دالر بالغ میشود برون کشیدند غواصان تقریباً پنجاه مسکوک را در عمق چهل فتن

و به فاصله پنج ونیم میل درواز ساحل پیدا کرد ند طوری که اظهار شده روی یکطرف این سکه ها علامه صلیب و روی دیگر آن ٹی لاتینی تشخیص شده میتواند اکثر این سکه ها در سطح تحتانی بحر بصورت پراکنده بدست آمده و علاوه بر آن چهار جگ سفالین کاشی شده که هر چهار آن دارای اشکال مشابه بودند با چندین تکه های حاجی از جمله یک توده که تعداد آن تقریباً سه صد میرسد با برخی از اشیای دیگری بدست آمده است .

در کیوبا کوبالت و نفت کشف شد

در اثر تفحصاتی که از طرف دانشمندان اتحاد شوروی در نقاط مختلف کیوبا بصورت گرفته شش چاه جدید نفت در آن کشور کشف گردیده است همچنان دانشمندان اتحاد شوروی به کشف معادن کوبالت و بعضی معادن مهم دیگری در کیوبا موفق شده اند .

کشف یک کوزه طلا در اتحاد شوروی

سکه های طلا که تاریخ آنی قرون چهارم و سوم قبل از میلاد است توسط دهائین قریه لاز کوتا واقع مولد او یا اتحاد شوروی بدست آمده است این طلاها در بین یک کوزه بزرگ طلایی بوده وزن مجموعی آن به چهار صدوسی و هفت گرام میرسد و جنسیت آن نهایت اعلی است .

یک دختر و یک مرد کیهان نورد اتحاد شوروی کاملاً مصئون به زمین باز گشتند

دو کیهان نورد اتحاد شوروی یکی زن و دیگری مرد روز چهارشنبه ۲۸ جوزا ۱۳۴۲ مطابق ۱۹ جون ۱۹۶۳ کاملاً مصئون بزمین باز گشتند در حالیکه کیهان نورد مرد ۸۱ گردش و کیهان نورد زن ۴۹ گردش خود را بدور زمین انجام دادند آنها در یک ساحه بایر به زمین نشستند .

دگر من بکو فسکی با همکار خود بیفله والن تیمنا ترشکوا به پروازهای خویش در سفینه های جداگانه کیهان نوردی خاتمه دادند تیمنا غلی بکو فسکی شش روز و بیفله ترشکوا چهار روز در فضای خارجی سپری نمودند .

آنانس تاس اظهار داشته است که بیفله والن تیمنا ترشکوا تقریباً دلا ۲۸۰ مپای شمال شرق کاراگانا در یک مرکز ذغال سنگ در جمهوری آستای مرکزی قزاقستان و باغلی بکو فسکی تقریباً در ۲۲ میلی شمال غرب آن فرود آمدند گویا بیفله ترشکوا

شاید در نزدیکی سلاوگراو و پناغلی بکو فسکی در نزدیکی کو کتانی فرود آمده باشند مردو در درجه عرض البلد بوده اند .
طبق اطلاع تاس مردو کیهان نورد مذکور کلاملا خوب بوده و پروازهای ایشان موفقانه خاتمه یافته است .

درگذشت جان ۳۳ پاپ اعظم و انتخاب حیوانی بتسیتامانی نی بحیث

پاپ جدید

جان ۲۳ پاپ اعظم بتاريخ روز دوشنبه ۱۲ جوزای ۱۳۴۲ مطابق ۳ جون ۱۹۶۳ نظر بمریضی طولانی ایکه هاید حالش شده بود درگذشت و بتاريخ ۳۰ ماه جوزای ۱۳۴۲ مطابق ۲۱ ماه جون ۱۹۶۳ رادیو و اتیسیکان اعلام داشت که هیات مشتاد نفری کاردینالهای کلیسای رومن کاتولیک جهان کاردینال حیوانی بتسیتامانی نی را که از میلان میباشد بحیث پاپ جدید انتخاب کردند .
وی که شصت و پنجسال همردارد پس از انتخاب به «پاپ بال» ششم مسمی شده است مراسم تاجپوشی پاپ بال ششم بتاريخ بیست و نهم ماه جون ۱۹۶۳ مطابق ۷ ماه سرطان ۱۹۶۳ در واتیکان برگزار شد .
(ختم)

خوابندها از بزرگوش و کنار

عظمت کاینات :

پروفیسور «فورد اریل» استاد کرسی نجومی بوہنتون کیمبرج مدعیست نزدیکترین کہکشان بزمین متشکل از صد ملیارد ستاره است کہ ازین جملہ دہ ملیارد شان ثوابت نظیر خورشید (مرکز منظومہ شمسی ما) مینباشند و احتمال زندگی در بعضی از آنها بعید نیست. ازین کہکشان در فضای لایتناہی ملیونہا ملیون وجود دارد.

علت لکنت زبان :

لکنت زبان از نظر کمبود ویتامین (۱) کلسیم و اسید گلو تائیک شناخته شدہ ولی ازنگاہ روانشناسان گسائیکہ طبیعتاً دست چپ هستند و ادا می‌شوند کہ بدست راست تکلیف شوند بہ لکنتت زبان دچار میشوند.

نفوس جہان بسہ ملیارد نفر میرسد :

بموجب راپوریکہ از طرف موسسہ ملل متحد تہیہ کردہ شدہ خاطر نشان شدہ کہ در دوران دہ سال اخیر در نفوس جہان بحدود پنجمد ملیون نفر ازدیاد یافته و اکنون نفوس جہان بسہ ملیارد نفر بالغ شدہ است.

پیشرفت کار تونل مونت بلان :

کار پروژہ بزرگ تونل مونت بلان برای بوجود آوردن کوتاہترین و مطمئنترین جادہ زمستانی بین دو کشور اروپایی (ایتالیا و فرانسه) از یکسال با بنظر روید ست گرفتہ شدہ بود قسمت اول پروژہ مونت بلان را گد شتاندن تونل از زیر جبال دست برنہاردہ تشکیل میداد کہ این تونل کشورہای ایتالیا و سویس را با ہم مرتبط میساخت کار ساختمان آن در بہار امسال ختم شد. بعد از اتمام این پروژہ کار ساختمان تونل مونت بلان مرتفع ترین کوهہای اروپا آغاز گردید یک قسمت این تونل در سینۂ سخرہای بسیار محکم کندہ میشد کہ در ہر روز با وجود بر مہای الکتریکی و وسایل بسیار مجهز و مدرن کوهکنی صرف سہ متر تونل حفر میگردد و برای جلو گیری از ریزش سنگ و جغلہہای قسمت نرم، مینہای آهنی بطول چہار متر کو بیڈہ میشد. کارگران ایتالیایی از قسمت جنوب و کارگران فرانسه از قسمت شمال بحفاری شروع کردند. کارگران ایتالیایی یکمہفتہ پیش از روزیکہ در دومین بلان تثبیت شدہ بود کار شان را خلاص کردند و کارگران فرانسوی تا دہ ۱۴، آگست فقط ہفتاد متر از کارگران ایتالیایی عقب بودند. باین ترتیب کار احداث و ساختمان طولیترین تونل جہان کہ قرار بود در خزان ۱۹۶۳ پیاپیان رسد تا بہار ۱۹۶۴ کار آن جریان خواهد داشت. طول تونلیکہ حفر میشود (۵۸۰۰) متر و سہ طبقہ بی خواهد بود.

طبقات اول و دوم آن برای موترها و سایر وسایل نقلیه و طبقه سوم آن برای کیپلها و لینه‌های تلنون و سایر امور و ایرنگ در نظر گرفته شده است. در طبقه تینکه تردد هراده‌ها ممکن است بعد از فواصل معین جای پارکینگ نیز در نظر گرفته شده است تا نسبت معدرت تکنیکی وسیله نقلیه توفل بند نشود. با ختم این تونل کوتاهترین و مطمئنترین جاده بین کشورهای همسایه بوجود آمده و فاصله پاریس و روم را در حدود ۲۰۰ کیلومتر کوتاهتر میگرداند. در ساختمان واحداث این تونل تا اوایل اگست ۱۹۶۲ هشت نفر با اثر عوامل مختلف تلف شده‌اند. از روی رویداد های اخیر بر میآید که کار این تونل به پایان رسیده است.

باید تعرفه‌های مجوزه عملی شود :

یکنفر نطق گفت: اسامبله عمومی موسسه هوانوردی ملکی بین المللی کنه در ماه سنبله ۱۳۴۱ در روم منعقد شده بود فیصله نامه را گزارش داد که در آن اقدام بعضی از کمپنیهای هوانوردی مبنی بر تقلیل کرایه پایانتر از سوئه که از نظر بین المللی موافقه گردیده نکوهش شده است. نطق علاوه نمود فیصله نامه از حکومت عضو تقاضا کرده تا سعی نمایند تمام تعرفه‌های که بران موافقه شده و نشر گردیده بکلی نافذ گردد. این فیصله نامه از اتحادیه ترانسپورت هوایی بین المللی تقاضا کرده تا دستگیر خود را تقویه بخشد و در صورت ظهور مشکلات در تطبیق آن به اسامبله عمومی موسسه هوانوردی ملکی بین المللی اطلاع دهد. فیصله نامه توضیح کرد ناکامی در تأمین سوئه کرایه‌های که از نظر بین المللی بر آن موافقه شد استقرار صنایع ترانسپورت هوایی بین المللی را تهدید خواهد کرد.

انعقاد کنفرانس بین المللی درباره حیاة بشر :

در اواسطه ماه سنبله ۱۳۴۱ ششمین کانگرس بین المللی درباره حیاة بشر در افوارها قبل تاریخ در روم بجلسات خود شروع کرده و دانشمندان هشتاد کشور بشمول اتحاد شوروی، امریکا، انگلستان، فرانسه، پولیند، چکوسلوواکیا، و مانییا و ایتالیا در آن شرکت داشتند. درین کانگرس اوراق و اعلامیه‌های که در این زمینه تهیه گردیده استماع شده و یکنفر دانشمند اتحاد شوروی بنام پروفیسور «جی، اف، ایتمیس» درباره نواذها و قبایل انسانی که در اروپا و آسیا در ادوارها قبل التاريخ بسر میبردند و تحقیقاتیکه تاکنون در این زمینه نموده بیانیة ایراد و در پایان به این نتیجه رسیده که مهاجرت ملل چندین قرن پیشتر از تاریخ شروع شده که مؤرخان مشهور جهان تمیین کرده‌اند. یک راهپور دیگر از طرف پروفیسور «تی، اس، یاسک» اتحاد شوروی به این کانگرس پیش شده که راجع به ارتباط کلتوری‌های مردمیکه درازمنه قدیم در سواحل شمالی بحیره اسود، بالقان و وادی دانیوب زندگی میگردند بود. در این راهپور گفته شده که در ادوارها قبل التاريخ بین قبایلها بیکدیگر در این مناطق بر سر زمینها

لویو کی تر قرار بود. دانشمندان سایر کشور های جهان نیز داپورهای به این کانکرس
تقدیم کرده اند.

پروفیسور کلارک از یوهنتون کالیفور نیای امریکا دراپور خود خاطر نشان کرده
چنانچه حاصله نشان میدهد که یکنوع شادی مخصوص در ادوار قبل از تاریخ مفرغ از
آلات سنگی برای مقاصد مختلف استفاده میکردند بیک دانشمند دیگر امریکا که چندی
قبل از اتحاد شوروی نیز بدین کسره است دراپور خود خاطر نشان نمود که
دوآباد قبل از تاریخ تماسهای زیادی بین مردم سایبریای امریکای شمالی وجود داشت.

پاداش مهربانی :

در یکی از بزرگترین سینماهای نیویارک پیرزنی بالباسهای مندرس بسینمای آمد
این زن عادت داشت که همیشه یکماعت بیش از شروع نمایش بیاید. ویلیام ریلی ،
منظم سینمای مذکور هر چند که حق نداشت هیچکس را پیش از ساعت یازده بداخل
سینما نماند ، معیناً حال زار این پسر زن احساسات او را برمیانگیخت و بصورت
استثنایی اجازه میداد داخل سالون سینما شود و بدختری بنام روزالی که متصدی
دهنمایی تماشاچیان بکرسیهای معینه شان بود ، مرفی میکرد. روزالی هم بکمال
مهربانی ، زن سالخورده و ظاهراً مستاصل را درگوشه ای از سالون دهنمایی میکرد ، چندی
بعد ، مطبوعات نیویارک خبر وفات زن ملیو نری را بنام « ماری لوییز » با خطوط
درشت چاپ کردند . این زن ملیونر همان میرمن مقدس وژنده پوشی بود که مرشب ،
بلااستثنای تماشای سینما میرفت . در وضیعتی که از وی بدست آمد ، برمیآمد که زن
مذکور تمام ثروت خود را به « ویلیام ریلی » و « روزالی » برای اینکه درعالم ناشناسی
با او بیعت یک انسان بیش آمد لطفکار آنه میکردند بخشیده بود .

بوت دیو پیکر :

یکی از بوت دوزان جمهوریت اتحادیه آلمان بمناسبت پنجمصد و بیست و پنجمین
سالگرد جوانان یک لنگه بوت بزرگی ساخته است که طول آن پنجفوت و وزن آن
یک تن میباشد چرمیکه برای ساختمان این بوت بکار رفته از آن میتوان دوصد جوهره
بوت زنانه ساخت . در ساختمان این لنگه بوت ، دوازده نفر بوت دوز مدت ششماه کمال
کسار کرده اند .

جای بر خورد ستاره دمدار :

تصویریهاتی که بنا بر تصادم یک جسم خارجی بسال ۱۹۰۸ در تایگای سایبریای رخ داده
بود بعد از مطالعات مزید دانشمندان روسی بطور قطع اعلام گردید که بنا بر تصادم
شهابی فلزین بود ، بلکه در نتیجه برخورد ذوزنبی تولید شده است . دانشمندان اظهار
نظر میکنند که سر ستاره دمدار مذکور منقرض شده و پارچه های آن بروی زمین
پراکنده گردیده اما بنا بر کوچکی کتله تولید کرامتر های بزرگی را نتوانده است .

دم سزاده مذکور بفاصله تقریباً سی کیلومتر دورتر از زمین مجه دا پور از خواب دوام داده و دور شده است و درخستگی ذو ذنب تنها در شرقی نصف النهار گریز بود دیده شده است طوری که از مطالعات مواقع جغرافیایی برمیآید نور و روشنا بیکی بمطرح رسیده در حقیقت دم سزاده بوده است .

نتیجه استعمال دا روی خواب آور :

بتاریخ ماه سنبله ۱۳۴۱ وزارت صحتیه جمهوری اتحادی آلمان اعلام داشت که در حدود شش هزار تن اطفال مفلوج از مادرانی در آن کشور بوجود آمده اند که دواى خواب آور (کوئتر گان) را که حاوی مرکبات و تالی دو مایند ، میباشد در دوران حاملگی خود خورده اند . در این اعلامیه علاوه شده که در حدود یک ثلث این اطفال نوزاد مرده اند و همین امر سبب شده که تعداد وفیات بین اطفال نوزاد در آن کشور بسیار بالا برود . همچنان از جمله سه هزار طفلیکه زنده مانده یکمده زیاد آنان بیجا بدنیا آمده اند و برای نهضت طفل دیگر از طرف وزارت صحتیه پایهای مصنوعی و خطا بر انواع کمک داده شده است .

کوئتر گان تا چندی قبل که دکتوران ها میوردگ پس از مشاهده اطفال نوزاد مفلو جیکه مادران شان از این دوا مصرف کرده بودند بصورت آزادانه و بدون اجازه نسخه دکتور بفروش میرسید استعمال آنرا جداً ممنوع قرار داده اند . میر من ایورد هویرت یکی از اعضای پارلمان جمهوری اتحادی آلمان اظهار داشت که در حدود شصت نفر علیه تولید کنندگان این دوا اقامه دعوی کرده اند . وی که ضمناً دکتور نیز میباشد علاوه کرد برای تهیه پایهای مصنوعی در حدود سه ملیون مارک برای اطفال مفلوج تهیه میگردد بمصرف میرسد .

افزایش روز افزون نفوس جهان :

مطابق احصاییه هاییکه در شش ماه دوم سال ۱۹۶۱ بصورت رسمی انتشار یافته ، نفوس جهان تا آنوقت به سه ، ملیارد و شصت ملیون بالغ شده بود . گویا از سال ۱۹۵۴ تا کنون نفوس جهان به اندازه پنجمصد ملیون افزایش یافته است . این افزایش البته بنا بر تقلیل وفیات در امریکای مرکزی و از دیاد تولدات در بعضی کشور های جنوب شرق آسیا صورت گرفته است . این معلومات در احصاییه سال ۱۹۶۱ ملل متحد انتشار یافته و درین احصاییه علاوه شده است که گویا نسبت افزایش سالانه يك اعشاریه هشت فیصد بوده است . مطابق این احصاییه ملل متحد افزایش نفوس بیشتر در قسمت جنوبی آسیای مرکزی بظهور پیوسته و پر نفوس ترین قسمت جهان کشور های هند میباشد که در يك کیلومتر مربع آن سه صد و چهل و دو نفر زندگی میکنند . بقدر ازین کشور میتوان انگلستان را نام برد که در هر کیلومتر مربع آن سه صد و دو نفر نفوس دارد . در بلو یک بهر کیلومتر سه صد نفر و در جابان بهر کیلومتر دو صد و پنجا دو نفر زندگی میکنند . اما در بعضی جزایر مانند مالتا که در هر کیلومتر آن يك هزار و چهل نفر وجود دارد

موردا که در هر کیلومتر آن هشت صد و پنجاه و دو درجایر مانس که در هر کیلو متر آن ۵۶۱ نفر رهاپش دارند پرفنوسترین حصص جهان میباشند . اندازة تولدات در جهان ۳۶ فی هزار و اندازة وفيات هجده فی هزار نفر میباشد . بلند ترین اندازة ولا دتها در افریقای استوایی و بلندترین اندازة وفيات در افریقای جنوبی می باشد ، زیرا ولادتها در افریقای استوایی ۴۸ فی هزار و اندازة وفيات در افریقای جنوبی ۲۷ فی هزار است .

بوسه اینکه چهل پوند قیمت داشت:

پکنفر سیاح امریکایی بنام « جان فرا نیسکو لا » که بیست و دو سال دارد ، یکدختر ۲۳ ساله انگلیس را (که دوست وی بوده و کاترین « ماری هندی » نام دارد) در شهر بار سیلون واقع هسپانیا در برابر مردم بوسید . پولیس آن دو نفر را بجرم تغلف از قانون هسپانیا بپرداخت چهل پوند محکوم کرد . مطابق قوانین هسپانیا بوسیدن و در معیض عام یک جرم بزرگ اخلاقیست .

روز نامه خوانان و سینهها روان دنیا:

مردمان برتانيا ، سویدن ، لکسمبرگ و فنلند نسبت بهمه مردم دیگر دنیا زیاد تر روزنامه خوان اند در برتانیه برای هر دو نفر یک روزنامه میرسد . در تمام دنیا « ۸۰۰۰ » روزنامه طبع میشود که از آن جمله « ۲۱۰۰ » آن در اروپا (غیر از اتحاد شوروی) چاپ میشود . در امریکا « ۲۳۰۰ » روزنامه و در آسیا (غیر از اتحاد شوروی) « ۱۹۰۰ » روزنامه طبع میگردد . تنها در اتحاد شوروی پنجاه روزنامه وجود دارد .

امریکای شمالی از جمله ۱۳ ملیون تن کاغذیکه در تمام دنیا سالانه صرف میشود بیش از همه جای دیگر یعنی هفت ملیون متریک کاغذ صرف میکند . در امریکا برای هر فرد ۳۶ کیلو گرام کاغذ اخبار چاپ میشود . استرالیا درجه دوم و سویدن درجه سوم را حایز است .

مردم هانکافنگک نسبت به مردم همه حصص دگر جهان زیاد تر سینهها میروند هر فرد آن ۲۲ بار در یکسال فلم را تماشا میکنند . مردم لیبنان اگر چه سینهها کم دارند اما بسیار سینهها رواستند . مردم او شنیها هیچوقت بقطار ایستادن محتاج نمیشوند . اما مردم آسیا و افریقا ازین بابت عقیمانده تر اند زیرا برای هر « ۱۰۰۰ » نفر محض ۶ چوکی سینهها دستگیری میکنند و در هر دو قاره بعضی ممالکی اند که برای هر « ۱۰۰۰ » نفر کمتر از یک چوکی میرسد ، حد متوسط چوکی سینهها برای مردم در دنیا بهر « ۱۰۰۰ » نفر ۲۲ چوکیست در اروپا برای هر « ۱۰۰۰ » نفر ۵۵ چوکی در امریکای شمالی ۵۲ چوکی در اتحاد شوروی ۴۲ چوکی و در امریکای جنوبی ۳۷ چوکی میرسد .

افزایش روز افزون آخذة رادیو:

تعداد دستگاہ آخذة را دیو روز بروز زیاد تر شده میرود . مخصوصاً در ممالک اروپای غربی ، چنانچه حالیا در افریقا اضافه از چهار و نیم ملیون دستگاہ آخذة وجود دارد یعنی برای هر « ۱۰۰۰ » نفر ۱۹ رادیو میرسد . اما افزونی تعداد تلویزیون زیاد تر است

چنانچه در سال ۱۹۵۳ کمتر از بیست مملکت جهان میتوانستند بطور منظم تلویزیون خود را بکار اندازند و در بسیاری ممالک تلویزیون بحال ابتدایی خود بوده و در اخیر ۱۹۶۰ تعداد ممالک و مناطقی که نشرات منظم تلویزیون دارند به ۵۹ میرسید . دستگاه تلویزیون هشت کشور دیگر نیز در همین وقت تحت نشرات تجربتی قرار داشت . علاوه آن کشور از تلویزیون ممالک همسایه خود ریلی میگردوسی کشور هم در صد توريد و بکار انداختن دستگاه تلویزیون خود بود .

امروز در جهان ۹۹ ملیون دستگاه آخذة تلویزیون در خانهای مردم بکار افتیده از جمله ۵۹ ملیون آن در امریکای شمالی میباشد . در هنا کو بحساب تناسب نفوس برای مردو نفر يك دستگاه آخذة تلویزیون میرسد که به این ترتیب ریکارد جهانی دارد .

جمعیت جهان در نیمه سال ۱۹۶۳:

اداره اطلاعات نفوس واقع واشنگتن بتاریخ ۱۸ سپتامبر ۱۹۶۲ مطابق ۲۷ سنبله ۱۳۴۱ گزارش داد که نفوس جهان در نیمه سال ۱۹۶۲ عبارت از سه هزار یکصد و پانزده ملیون نفر بوده است .

اداره مذکور اظهار داشت که نفوس جهان سالانه به اندازه بیش از پنجاه ملیون یعنی باندازة جمعیت دهمین کشور پر نفوس جهان که بر تانیه میباشد ، افزایش مییابد؛ این اداره که مسایل مربوط به نفوس را مطالعه میکند مرکب از یکدسته محققان انفرادیست به اساس اطلاعات این شعبه نفوس کشورهاییکه طی سالهای اخیر بشتر از لحاظ مهاجرت تقلیل پذیرفته عبارت از آیرلند و ویتنام شمالی و آلمان شرقی و کشوریکه نفوس آن فوق العاده افزایش یافته عبارت از هند میباشد و چنین افزایش نفوس که بر خلاف انتظار سریع بوده است آنهایی را که با بالا بردن سویه حیاتی تشبث میورزند بامشکلات مسایل و خجمی مواجهه میسازد . در حدود پنجاه و هفت فیصد نفوس جهان در آسیا و بیست و یک فیصد در اروپا و اتحاد شوروی و چارده فیصد در قاره امریکای شمالی و جنوبی بسر برده و غالب قسمت هشت فیصد باقیمانده آن در افریقا زندگی میکنند . جمهوریت مردم چین با دارا بودن بیست و سه فیصد نفوس جهان یعنی هفتصد و هفده ملیون نفر کشور صاحب بیشترین تعداد جمعیت است .

بمنظور جلوگیری از عاشق شدن:

اطباً فیصله کرده اند که میتوان از عاشق شدن نیز جلوگیری کرد . ادویه مانده در یونپال ، و گسادل ، بهترین ادویه برای جلوگیری از عاشق شدن است اشخاصیکه همیشه این قبیل ادویه خواب آور را استعمال میکنند اگر زیر مطالعه قرار داده شوند دیده خواهند شد که فیصد دو نفر شان بیشتر عاشق نیستند . علت آنهم اینست که چنین ادویه اعصاب را تخدیر میکند .

انجام جنایت در جلد کرو کو دیل :

از روی اسرار قتلیکه سه سال قبل در نیاسالیند بوقوع پیوسته بود درین او اخر بزاده بر داشته شد .

در او اخر ۱۹۵۹ در ساحل دریای « چیکوانا » جسد یک دختر سیاه پوست پیدا شد که حدس زده میشد توسط دندا نهایی تیز کرو کودیلی بقتل رسیده است ، پولیس واقعه را همدی میشناخت به ترتیبیکه قتل توسط شخص و یا اشخاص صورت گرفته است . اخیراً مردی بنام « ایلارد » بمقامات قضایی حاضر و با اقرار خویش بمقامات پولیس عجیبترین و اسرار آمیز ترین جنایت را برملا گردانیده اظهار داشت : مردی بنام « اودریک » که سابقه دوستی بمن داشت بادختر سیاه پوست طرح دوستی افکند با اثر مخالفی ، دخترک میخواست از او جدا شود مرا که سرو کسارم با کرو کودیل ها بود در بدل « پنج مارک جرمنی پول و ادار ساخت تا نظر معشوقش را به او جلب کنم . صبح یکروز غزالی سه سال پیش کرو کودیل بزرگی راسر بریده و خودم داخل پوستش گردیدم و بشنای پر دا ختم تا بجاییکه دخترک هرروزه برای آب گرفتن به لب رود نخانه میآمد رسیدم به اثر اصرار من حاضر نشد با « ایلارد » رو برو نشود منهم تا فهمیده توسط کسار د بر با زوی دخترک فشار آوردم تا بکلمی قطع شد و خودم دوباره با همان ترتیبی که آمده بودم داخل آب شدم ، وقتیکه مردم با جسد دخترک رو برو شدند این تصور ذهن همه را پر کرده بود که کرو کودیلی به او حمله نموده و وی را از پا افکنده است . قاتل حقیقی من هستم برای اینکه خود را از حذاب وجدان راحت بسازم بشما معرفی میشوم .

موزیک شفا بخش مریضان روحی است :

یکمده مریضان سرویس عقلی و عصبی شفا خانه « کالکس هاوزن » شهر دوسلدورف که بامراض مختلف روحی مصاب بودند بسکک نعمات موسیقی دوباره صحت یافتند . دکتوریکه این مریضان را تحت تجربه قرار داده بود به منخیران جراید اظهار داشت که بصورت عمومی تا هشتاد فیصد مریضان روحی را میتوان توسط موزیک شفا بخشید .

یک اثر موسیقی که شصت و پنج ملیون دالر عاید آورد :

یکی از آثار برانند برناردشا و موسوم به « یکمیلیون » که از طرف « لرنر رو » بکنفر آهنگساز در سال ۱۹۵۶ بشکل یک اثر موسیقی بنام « دلارام زیبای من » در آورده شده بود ، بتاریخ ۲۹ ماه سپتمبر سال ۱۹۶۲ در برادوی واقع نیویارک مورد نمایش قرار داده شد که بیش از شصت و پنج ملیون دالر عاید آورده .

تاثیر اغذیه بسیار سرد و داغ در بیماری های قلبی .

نوشیدن نوشابه های بسیار یخ و خوردن غذا های فوق العاده داغ در انفرکت قلبی دخیل میتوان شد . این موضوع به اثر تجاربیکه در بو هنتون فلادلفینا بعمل آمده بانبات رسیده ، در آنجا چهار نفر بیک نوع بیماری رگهای قلب مبتلا بودند . از آنجمله سه

نفر مستقیماً قبل از مصاب شدن به آنفرکت نوشابه بسیار سرد را بمعلقوم خویش فرو برده بودند و در لوله مری نفر چهارم يك لقمه داغ و سوزان بند مانده بود . قبل ازین واقعه اشخاص مذکور قطعاً کدام شکایت از ناحیه مری یا گهای قلب نداشته‌اند . این تجربه علاوه بر نشان داد که آنفرکت قلبی تنها از ناحیه خونریزی داخلی بوجود نمی‌آید بلکه عکس‌العملهای مریخانیکی که از مری یا معده سرچشمه میگیرد ، نیز علت آن میتواند شد . پر و فیسور دروزلر ، از تجربه بالا چنین نتیجه میگیرد که بر اشخاص سالخورده مخصوصاً کسانی که بمرض آنفرکت قلبی مصاب باشند ضرور است تا از خوردن و نوشیدن نوشابه‌ها و غذای بسیار گرم و یا بسیار سرد بپرهیزند .

محاكمه يك مادر بچرم كشتن فرزندش:

در ماه عقرب ۱۳۴۱ محاكمه يك مادر بیست و پنجساله دریکی از محاکم بلژیک صورت گرفت ، وی بقتل دختر نوزاد خود که ناقص الاعضا بد نیا آمده بود ملزم شده بود .

سرقه عجیب دریك اداره تبادل اسعار ژینو:

دو نفر دهن که خود را با لباس زنان ملبس نموده اما در باطن بافتنیها مجهز بودند يك اداره تبادل اسعار را در ژینو مورد سرقت قرار داده و بیش از صد هزار فرانك سویسی را از آن ربوده و در موتر فرار نمودند .

افزایش نفوس جهان در سالهای آینده:

قرار را بورد های ملل متحد نفوس جهان بین سالهای ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ تقریباً به هزار میلیون نفر بالغ خواهد شد و این ازدیاد تقریباً هفتاد و پنج میلیون نفر بیشتر از آنست که ملل متحد در سال ۱۹۵۷ تخمین نموده بود در را بورد همچنان گفته شده که بین سالهای ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰ يك ازدیاد نژده فیصد که بیش از چهار صد و هشتاد و پنج میلیون نفر میگردد بوقوع پیوسته است . تقریباً این ازدیاد شصت فیصد در آسیا صورت گرفته است . همچنان تکثر نفوس در کشورهای روبه انکشاف نسبت بکشور های که از لحاظ اقتصادی بسیار پیشرفته اند دو مرتبه بیشتر میباشد ، معیار تولدات در کشور های غرب ، افریقا ، امریکای مرکزی و جنوبی و آسیا فوق العاده زیاد میباشد .

در جریان امسال ۱۸۰ هزار نفر به کانادا مهاجرت کردند :

بر طبق اظهار شاغلی مسکچی معاون پارلمانی وزیر امور مهاجرت کانادا تعداد مهاجرینیکه طی سال جاری وارد کانادا شده اند عبارت از یکصد و هشتاد هزار نفر یعنی يك فیصد نفوس آن کشور میباشد .

مادر یکصد و دو ساله فرزند ۷۴ ساله خود را نجات داد :

شب شنبه ۱۳ دلو ۱۳۴۱ (۲ فروری ۱۹۶۳) و مادریکه یکصد و دو ساله عمر دارد بپیر هفتاد و چهار ساله خود را از مرگت نجات داد . آن مرد هفتاد و چهار ساله در خانه شان پاروی دو آتشی افتاده و مادر صدساله با کوشی کردن کربتیش او را از آنجا برون ساخت .

جوانی برهنه روی دریای دانیوب رقصید :

طبق اظهار جراید مجا رستان يك پسر جوان برهنه روی دریای منجمد دانیوب
 دویشت، رقصیده و هزاران نفر اودا تماشا میگردند ، آن پسر پس از تعقیب گردیدن از
 طرف پولیس بر روی بخی گرفتار و جهت تداوی انفلوانزا بشفاخانه برده شد .
 ناده سال آینده اندونیزیا يك ملیون محصل خواهد داشت :

دكتور سكار نوریس جمهور اندونیزیا اظهار داشت که تا سال ۱۹۷۲ اندونیزیا
 لاقابل دارای يك ملیون متملم درپوهنتونهای آن کشور باشد، این تعداد، ده برابر تعداد
 محصلانی است که اکنون برای سال تحصیلی ۱۹۶۲ - ۱۹۶۳ درپوهنتونهای اندونیزیا
 شامل میباشند .

پیرترین مرد جهان مرد :

محمود لوردان که بزعم مردم سوریه پیر ترین انسان جهان بشمار میرفت اخیراً
 بمرور ۱۶۳ سالگی در یکی از شهرهای شمالی سوریه چشم از جهان پوشید، مطبوعات
 سوریه علت مرگ وی را ضعف پیری و خرابی اعصاب وی وا نمودند .
 در یکی از بانکههای ژنیو بکصد هزار فرانکک توسط کارنگسترها مورد سرقه
 قرار گرفت .

دراواخر ماه دلو ۱۳۴۱ دوتن ازدزدان که کاملاً مسلح شده بودند بغرفه مبادله
 ژنیو حمله برده و از کسه های آن یکصد هزار فرانکک را بسرقت بردند . بطوریکه
 پولیس جنیو گزارش میدهد دوتن دزد مذکور درحالیکه لباس زنانه را دربر کرده بودند
 وارد غرفه مبادله بانکک شدند . مرد و کلاههای عصری و مطابق مودرا پسر داشتند؛ وقتی
 یکی از ماموران خزانه از مراجعان مذکور تقاضای شانرا جو یاشد ، یکی از دزدان
 تفنگچه ماشیندار را از جیب بالاپوش خویش بیرون آورده و برایش نشانه گرفت . دزد
 دومی که از جیبش تفنگچه را بیرون کشیده بود ، بدوخیز خود را به کسه بانکک
 رسانده سه خریطه حاوی بانکنوت را گرفت و باطنای مراجعان باز گشت .

هر دو دزد سرک را بدو بدن قطع کرده، دموتری که دزد سوم عقب جلوموتراشته
 وموثر را چالان نگهداشته بود، خودرا انداخته وموثر بلافاصله بحرکت افتاد وبرق
 آسا از نظرها ناپدید شد ، بطوریکه پولیس نتوانست هویت اصلی دزدان را کشف کند .
 بزرگترین خفیه پولیس جهان درگذشت :

يك خفیه پولیس پاریس که قرار روایت در تحت نام «انسپکتر میگر» نمونه قهرمان
 داستانهای پولیسی ژورژ سیمنون بوده است بمرور دوویک سالگی درگذشت . وی که
 «مارسل گیوم» نامداشت نازمان تقاعدش درسال ۱۹۳۷ بعیت آمرسه نسل از انسپکترهای
 پولیس فرانسه انجام وظیفه میکرده است .

وی پس از ترك ادا ره پولیس فرانسه، شغل يك مفتش غیر رسمی را اختیار کرده
 ودرسال ۱۹۴۵ درموضوع مرگ هیتلر واوا براون برای يك جریده فرانسوی به تحقیق

پرداخت . ماسل گیوم میگفت: فقط يك مرد یعنی «لاندر» به علوب ساختن اوقادر بوده است «لاندر» مرد فرانسوی و شواری بود که بچندین زن و عده ازدواج داده و آنها را بقتل رسانیده و بجرم اینکار بسال ۱۹۶۲ ، اعدام شده ، مشا رالیه بخونسردی و نبات اراده مشهور شده بود .

پندار ازدواج بحیث میدان فوتبال:

يك اداره ليكاس مرکزنايجریا که اجرای مراسم ازدواج را بعهده دارد روزی از روزها از عقد نکاح داماد که در مراسم ازدواج با پتلون کوتاه حاضر شده بود امتناع ورزید . روز نامه «سندي تايمز ليكاس» از قول آمر اداره ازدواج می نویسد که من با بدین پتلون کوتاه داماد متعجب شدم . لهذا از داماد سوال کردم که آیا تصور میکنی مراسم عقد نکاح بمشابه میدان فوتبال باشد ؛ لهذا بوی گفتم قبل از اینکه من مراسم را اجرا کنم لطفاً بروید و خود را بالباس در ست ملبس سازید . بتعقیب آن گفتگوی طولانی صورت گرفت تا اینکه داماد باین امر موافقت کرد . داماد سی ساله که يك پیراهن آستین کوتاه بضم باز و پتلون کوتاه در تن داشت بمنزل خود برگشت تا خود را درست ملبس سازد .

عروس بیست و چهار ساله داماد در خارج دفتر ازدواج بیصبرانه انتظار بازگشت داماد را میکشید و در حالیکه اشک از چشمان وی جاری شده بسود سمی میورزید تا چهره خود را از برابر کمره های عکاسی نامه نگاران پوشیده نگهدارد . با بازگشت داماد انتظار عروس پایان یافت اما داماد درست موقعی رسید که دفتر عقد نکاح مسدود شده بود لهذا آنروز داماد و عروس با خاطر افسرده و بدون اینکه عقد کنند آنجا را ترک گفتند ، ولی اجرای مراسم شان بروز دیگر موکول شد . پوشیدن پتلونهای کوتاه موقع کار در نایجریا بسیار معمول است اما در موقعیکه جنبه رسمیت بیشتر داشته باشد عموماً از لباس دراز و لباس ملی مخصوص خودنا بجز با استفاده میشود .

ژورنالستیکه ۶۳ سال کامل مشغول طبع يك نشریه بود:

در سال ۱۹۰۰ ، که بناغلی «بروس انگرام» بحیث مدیر مجله «ایلستریتد لندن نیوز» امور نشراتی مجله مذکور را بدست گرفت از عمر اختراع اکریز ، سینما ، فوتوگرافی و تیلگراف بیسیم تازه پنجسال سپری شده بود . در نخستین سال نگارندگی موصوف نخستین پرواز برادران «رایت» در منطقه «کینی هاگ» صورت گرفت ، از آن هنگام ببعده دو جنگ بزرگ جهانی بوقوع پیوست ، رادیو و تلویزیون بحیث دو آله مهم مخابراتی و پروپاگندی عرض وجود کرد و کشف بنسلین و سایر دواهای انتی بیوتیک اتفاق افتاد بم اتمی و هایدرژن و در تعقیب آن اعمار مصنوعی بمیدان آمد و پرواز های کیهانی آغاز گردید . مجله مصور لندن نیوز تحت نگارندگی بناغلی «بروس انگرام» که از سال

۱۹۶۰ تا ۱۹۶۳ م. جنوری سال ۱۹۶۳ تا ۶۳ سال را در بر میگیرد کلمه وقایع و حوادث انگشانی و انقلابات اجتماعی را که در خلال این دوره طولانی بوقوع پیوسته مسلسل در مقامات خود متمسک ساخته است موصوف در ۲۳ سالگی امور نشراتی مجله مصور لندن نیوز را بدست گرفته و تا ۸ ماه جنوری سال ۱۹۶۳ که چشم از جهان پوشید ، ۶۳ سال در طبع و نشر مجله موصوف همت گماشت .

جا سوسان اسراییلی يك دانشمند آلمانی را ربودند :

در او اخر ماه حوت ۱۳۴۱ . شایع شد که گمان میرود دو نفر از جا سو سهای اسراییلی که در اوایل ماه جاری از طرف پولیس سویس دستگیر شده اند در يك جنگ سری علیه دانشمندان آلمانی که مشغول ساختن اسلحه سری برای جمهوریت متحد عربی میباشد شرکت داشته اند . این دو مخبر که يك نفر آن اسراییلی و دیگر آن تبعه اتریش میباشد بتاريخ دوم ماه مارچ ۱۹۶۳ در شهر زوریخ دستگیر شده و با داشتن رابطه در قضیه اختطاف داکتر هانس کلاین و ریختر متخصص مر میها که در يك شهر سرحدی جمهوریت اتحادی آلمان موسوم به «لوی راخ» بسر میبرد مظنون میباشد . منابع پولیس سویس اطلاع رادیوی اسراییل را تصدیق کرد که هر دو جاسوس بوسیله دامیکه از طرف دختر داکتر نیس گویرک یکنفر دانشمند دیگر آلمانی که در همین پروژه مصروف کار است گمترده شده بود گرفتار شده اند .

منابع گفتند که این دو نفر مخبر بعد از ملاقات با بیفله هایدی دختر داکتر گویرک در يك هتل شهر بازل که فقط آنطرف سرحد شهر لوی راخ ، واقعست دستگیر شدند . بیفله هایدی گویرک قبل از ملاقاتش با دو نفر به پولیس سویس جریان را اطلاع داده بود . يك میکرد و فون که کلمه مذکرات آنها را ثبت میکرد در میز طور مخفی گذاشته شده و دو نفر بیفله هایدی که در هتل بر آن میز مصروف کار بودند از خفیه پولیس های سویس بودند .

قرار اظهار منابع نشراتی اسراییل آن دوا ایجننت سعی مینمودند دختر داکتر گویرک را وادار سازند بر اینکه پدرش را از کار کردن برای جمهوریت متحد عربی منصرف سازد ، زیرا آن دو نفر ادعا میکردند که پدر دختر در ساختن سلاح دارای قوه تخریبی زهاد با جمهوریت متحد عربی که علیه اسراییل استعمال میکنند کمک مینماید مذاکرات دوا ایجننت اسراییلی با دختر گویرک اشترک آند و راد عملیات وسیع اسراییل علیه دانشمندان و شرکت هاییکه با جمهوریت عربی متحد قرار وادهای دارند آشکار میسازد .

منابع سویسی گفتند که این موسسه در چندین مملکت دیگر اروپای غربی بشمول برتانیه شعبی دارد اینکه چطور ایجننت های دختر داکتر گویرک به تماس آمدند از طرف هیچکدام منبمی طور صریح چیزی گفته نشده . با آنها منابع سویس گفتند که دختر داکتر گویرک با داکتر کلان و ریختر تماس داشت و بنا برین طرف توجه آن دو نفر ایجننت اسراییل قرار گرفته بود . گمان میرود پدر دختر یعنی داکتر گویرک

فملاً در جمهوریت عربی متحد باشد . يك دا نشمند دیگر آلمانی داکتر هاینز کروکے باشنده میونخ که در همین پروژہ مصر و ف بوده ودر سپتمبر سال گذشته بدون اینکه اثری از روی پیدا شده باشد ناپدید گردید . منابع سویس میگویند که آنها گیخان دارند ناپدید شدن داکتر کروکے باهمین فعالیتها ی اسرائیل ارتباطی داشته باشد .

بلندترین آبشار جهان :

اخیراً بلندترین آبشار جهان بنام سلطان آبشارها مسمی شدولی بعد از بیست و شش سال تحقیق و مطالعه در سال ۱۹۴۳ شخصی بنام جیمی آنکل ، باطیاره اش بر فراز سلسله جبال واقع در جنوب شرق و نیز ویلا پرواز در آمدوی بدنیال طلا سرگردان شکست و امید وار بود رودخانه را کشف کند که محتوی مواد کانی طلا باشد ، ولی چیزیکه او یافت آبشار فوق العاده شکفت انگیزی بود که از فراز قلعه ایویان توپی ، پایین فرو میریخت . سنجش های بعدی این نتیجه را بدست آورد که رودخانه بزرگی از ارتفاع ۸۱۰ متر پایان میافتد . این آبشار به افتخار کاشف آن به آبشار « سالتو آنکل » موسوم گردید وحتی مدتها قبل نیز طیاره جیمی آنکل بر فراز کوه ایویان توپی دیده میشد . این طیاره بعد از آنکه سقوط کرد و صاحبش را کشت در بین لجن زارهای آنجا بندهماند .

اکنون بعد از بیست و شش سال یکتفر بیلوت و یک کشیش از مصب رودخانه گارا واقع جنوب و نزویلا در حاشیه سرحد برازیل به کارا گاس باز گشته اند ، راپرو داده اند که از فراز طیاره آبشاری را کشف کرده اند که لاقلاً یکهزار متر و یا یکهزار و پنجمتر ارتفاع دارد . این آبشار از فراز کوه «میزتیماله پاوا» در میان جنگل نفوذ ناپدید و وحشی پایین میریزد و نسبت به سالتو آنکل دارای آب بیشتر است . تاکنون تنها سرخ پوستان آن منطقه از وجود چنین آبشاری ، مطالبی را ابراز میکردند آنان عقیده داشتند که این آب از آسمان فرو میریزد . در حال حاضر کار سروی مناطق مذکور جریان دارد و در بن ضمن البته ارتفاع حقیقی سلطان آبشار ها نیز تثبیت خواهد شد .

هردیکه دو معده دارد :

باساس يك خبر منتشر در روز نامه ها نوی ، دکتوران معالچ در ویتنام شمالی مریضی را بادو معده علیجده یافته اند بمریض مذکور اشتباه داشتن تو مورد میرفت اما معاینات صحی نشان داد که وی دارای دو معده یکی در قسمت راست و دیگری در قسمت چپ شکم میباشد ، در لندن يك دکتور ذیصلاح گفت که وی هیچ اطلاعی از همچو قضیه که انسانی دارای دو معده علیجده باشد نداشته است .

نخستین نندارتون جهانی گلهها :

اولین نندارتون بین المللی گلهها بتاريخ ۲۶ ابریل ۱۹۶۲ در شهر هامبورگ افتتاح شد واین نندارتون ده هفته مفتوح بود اشکی نیست که هر تاشاچی وحتی ها بر این

از چنین نندار تون انتظار دارد تا تمام محوطه که اتفاقاً خیلی وسیع است (در حدود ۷۶۰۰۰ متر مربع) از گل و گیاه پوشیده باشد. معماران و مدیران مسئول نندار تون گلها که باید بدان نام (المپید گل) را داد تصمیم گرفتند با توسل به روشهای کم و بیش معیر العقول و استفاده از آخرین تجارب و اختراعات علمی بر سر ما فایز شوند و عملی را پیچندان شدید که بخصوص در شمال آلمان بعضاً مسلط است انواع و اقسام گلها را که معمولاً در اواخر بهار و یا تابستان به نمر میرسند پرورش دهند و بایستی گفت که در این کار بخوبی موفق گردیده اند. پرورش دهندگان گل توانستند سر ما را که رقیب سرسخت و بیرحم این نمایش گل بشمار میرفت بکنار زنند و انواع و اقسام گلها را برای زمان افتتاح نندار تون آماده کنند از جمله وسایلی که جهت تسریع رشد نباتات و گلها بکار رفته بایستی از ماده مخصوص پلاستیکی نامبرد که در بسیاری موارد جان نشین خاک گردیده است کارکنان نندار تون گل و باغبانی عقیده دارند که قسمت مهم این نمایش حصه ای است که گلهای معروف به او رسیده در ۱۷۰۰ متر مربع از نمایشگاه به رنگها و اندام مختلف در معرض نمایش قرار داده شده است گل (اور کیده) متعلق به نواحی کرم و جنگلی ارجنتاین و برازیل میباشد و بعلمت وجود اشکالات زیاد در پرورش آن از نادر ترین و در نتیجه گرانبها ترین گل جهان است.

در هر گوشه این گلستان وسیع نمونه های جالب و زیبایی گلها و نباتات کشورها و نواحی مختلف جهان عرض اندام میکند از درخت برتقال مخصوص سیلی گرفته تا یک نوع نبات بومی که فقط در دماغه امید افریقای جنوبی میروید همه نوع گل و گیاه در این نندار تون عظیم یافت میشود.

تداوی امراض روحی توسط امواج کوتاه ماورای صوتی:

یک داکتر پوهنتون یوتای امریکا در سنت لویی انکشاف طریقه جدیدی را که برای تداوی برخی ناخوشی های روحی و احساساتی بوسیله تمرکز دادن امواج صوتی بر دماغ صورت میگیرد شرح داد. وی گفت که این طرز تداوی بر هشتاد فیصد از جمله تقریباً دوصد مریض مصاب بودند موفق ثابت شده است. هدف زیادی این مریضان در مقابل سایر اقسام تداوی حساسیت نشان نداده بودند. پیتزلند ستروم دکتور پوهنتون یوتا و شوهر سابقه انگریز برگمن اکثرس معروف سینما گفت که این طریقه جدید یک نوع تداوی غیر جراحی است که بدون تاثیرات نامطلوب مریض را تداوی میکند. بر طبق این تداوی جدید امواج کوتاه و ماورای صوتی که گوش انسان قدرت شنیدن آنرا ندارد بر اعصاب در قسمت پیشروی دماغ متوجه ساخته میشود امواج صوتی از بین سه سوراخ بوسیله برمه کردن استخوان، سر با اندازه یک دکه به مغز انتقال داده میشود. داکتر لند ستروم گفت تداوی مختصر کفایت میکند که مریض را شفا بخشد.

یک سگ آله استماع الکترو نیکی را کشف کرد:

وزارت خارجه امریکا اعلام کرد که یک سگ در حالیکه قوله میکشید گویا با دشمن

نامری در مجادله بوده آله استماع الکترونی را مسکشف ساخت که در زیر فرش
 اطاق يك عضو سیاسی سفارت کبرای امریکا مقیم یکی از مالک جا داده شده بود
 متخصصان امنی امریکا که به عمل رهایش آتش نظامی را در کشوری که نام آن ذکر نشده
 معاينه و تفنیش میکرد از هدای های رنجش آمیز غوغا کشیدن سک دیپلمات امریکایی
 مضطرب شد. حیوان ظاهراً رنج میبرد و بر می آمد که بادشمن مرئی ای در يك کسج
 اطاق مجادله دارد. متخصص امنیتی علایم اشتباهی را در فرش اطاق مشاهده کرده و با
 برآوردن تخمه های چوب فرش اطاق را دیویی را کشف کرد که تمامی لذاکراتی را
 که در اطاق سمت میگرفت بهای دوری منتقل میساخت رادیو بواسطه غلام صوتی بکار
 افتیده و بهمان طریق لیز خاموش میشد این علایم صوتی آنقدر خفیف بود که گوش
 بشر به شنیدن آن قادر نبود ولی برای يك سک اگر در دناک نلاقل تکلیف دهنده بود.
 گورنر پنجاه و چار ساله نیویارک با يك بیوه سی و شش ساله ازدواج کرد
 بناغلی نام را کفلر گورنر نیویارک با میرمن مادگار نافتلر مرفی در نزدیکی
 یوکانتیکو ازدواج کرد. ازدواج بناغلی را کفلر که پنجاه و چار سال عمر دارد
 و میرمن مرفی که سی و شش سال عمر داشته و بتاریخ اپریل از نزد شوهر خود که طلب
 تحقیقات میکرد طلاق گرفت در ظرف چند هفته با بتطرف شایع شده بود.

کوهنوردان امریکایی بر ایورست بالا شدند:

قرار راپوری که چندی قبل از کمپ اساسی هیأت کوهنوردان امریکایی در کنتندو
 واصل شده بود دو عضو هیئت کوهنوردان امریکایی بر قله ایورست بالا شدند و بناغلی
 جان کنیدی بدین مناسبت به آنها تبریک گفته است، این سومین بار تسخیر قله ایورست
 که بیست و نه مرادو بیست و هشت فت ارتفاع دارد بعد از فتح آن قله برای بار اول از
 طرف هیأت کوهنوردان بر تانیه در سال ۱۹۵۳ و بار دوم توسط هیأت سوئیسی در سال ۱۹۵۶
 از طرف هیأت کوهنوردان امریکایی که هویت آنها تا کنون معلوم نشده صورت گرفته
 است. در پیام راپوری اساسی کمپ گفته شده که دو نفر کوهنورد امریکایی بساعت
 هفت و بیست دقیقه کسریونچ قله را تسخیر کردند و این فتح آنها درست به وقت
 پروگرام معین صورت گرفت . . .

«انجام»

برندگان جوایز بین المللی

برنده جایزه صلح جهانی :

جایزه صلحی که از طرف موسسه «خانه صلح» توزیع میگردد در سال ۱۹۶۲ به «جان مونیت» تبعه ایالات متحد امریکا تقدیم گردید. محل جشن آیزنهاور، جارج مارشال، کلی، چرچیل و براندت بنار وال برلین غربی بدربافت جایزه فوق موفق گردیده اند.

برنده جایزه نوبل در شق کیمیا:

کمیته جوایز نوبل کسادمی علوم سویدن جایزه نوبل کیمیای ۱۹۶۲ را به دکتر «کسانگرو» و دکتر «پیروست» دو نفر دانشمندان برتانوی بصورت مشترک اعطا کرد.

برندگان جایزه نوبل در شق طب:

دکتر فرانسیس هاری کسریک برتانوی، دکتر جیمز دیوی واتسون امریکای و دکتر ماریس هوفرید ریگ و لسکنس برتانوی سه نفر دانشمند رشته طب بانر کشف ساختمان ابعاد ثلاثه تکلیک اسید بدربافت جایزه نوبل ۱۹۶۲ در شق طب با بت موفق شدند.

برنده جایزه نوبل در رشته ادبیات:

جایزه نوبل ۱۹۶۲ در رشته ادبیات برای «پناغلی» جان شتاین بک، نویسنده معاصر و ناهور امریکایی داده شد، وی که اکنون بیش از شصت سال دارد و با کمال آراهی «کسالیفورنیا» زندگی میکند به آرزوییکه در دل میبردانید موفق شد.

برنده جایزه نوبل در رشته فزیک:

جایزه نوبل فزیک ۱۹۶۲ برای پروفیسور «لیف دیوید ویک لاند او» روسی از اهل خارکوف اعطا شد. وی ۵۴ سال دارد و از سن ۱۳ سالگی با بنظر در ریاضیات نمونه عجیبی محسوب میشود.

جایزه نوبل صلح ۱۹۶۳ بکسی داده نشد:

کمیته جوایز نوبل بین المللی در اسلو اعلام داشت ۱۵ عقرب (۱۳۴۱) که در سال ۱۹۶۲ جایزه نوبل صلح بکسی اعطا نخواهد شد. علت این تصمیم کمیته جوایز افشا نکردیده ولی گفته شده که پول جایزه سال ۱۹۶۲ به برنده جایزه نوبل صلح سال ۱۹۶۳، داده خواهد شد.

کسیکه جایزه «کسالینگا» را ربود:

«آدورسی کسلاک» مصنف برتانوی بانر مساهمی اش در تصویب علم با اوتونیک

بد دریافت جایزه « کسا لینسکا » موفق شد ، شاغلی « دن ما هیو » کفیل صدیر عمومی یونسکو این جایزه را طی يك احتفال مجلل دردملی جدید برای وی اعطا کرد .
برنده جایزه اوسکار

اواگار فر محبوبو بهترین چهره سینمایی که در آستانه آخرین روزهای جوانی قرار داد به اخذ جایزه هنری اوسکار موفق شد ، وی که تاکنون درمجاوز از بیست و سه فیلم شرکت کرده از همه بیشتر فلم « کنتس با برهنه » را تعریف میکنند . از فیلمهای معروف وی « برفهای کلیما نجارو » و « پنجاه و پنج روز در بیکنسک » را که تازه تهیه میگردد میتوان نام برد .

برندگان جایزه اوسکار و هنرمندان هالیوود در ۱۹۶۳

برندگان جایزه اوسکار که از طرف اداره آکادمی هنرهای زیبای هالیوود توزیع شده است قرار آتی است .

الف ، بهترین اکتوران سال .

۱ - برت لانگستر در فلم (انسان پرنده می اذ آلکاتراس)

۲ - جک لیون در فلم « گل و شراب »

۳ - ماریسلو ماستروینی در فلم « طلاق »

۴ - پیتر اوتول در فلم « لارنس عرب »

۵ - گریگوری بک در فلم « قتل يك برنده سخنگو » که تاکنون پنج بار نامزد جایزه

اوسکار شده بود ولی موفق نشد بجز این بار ، و ماستروینی یگانه اکتور خارجی

است که برای نخستین بار در يك فلم غیر امریکایی بزبان خارجی جایزه گرفته است .

ب : بهترین اکتربس های سال

۱ - آن بانکر رفت در فلم « کارگر عجیب »

۲ - لیلی رمک در فلم « گل و شراب »

۳ - جرایدین بچ در فلم « پرنده شیرین جوانی »

۴ - کاترین هیپورین در فلم « سفر روزهای طولانی در شب »

۵ - بیتی دویس در فلم « آنچه همیشه به بی بی جین واقع میشود » بیتی دویس دو

دفعه پرنده جایزه شناخته شده و برای سومین بار نیز قسم بیسابقه حایز جایزه شد .
بهترین فلمهای سال .

۱ - لارنس عرب .

۲ - دراز ترین روزها .

۳ - موسیقی نواز .

۴ - میوتینی آند بونتی .

۵ - قتل يك برنده سخنگو

ج : بهترین دایر کتان سال .

۲ - فرانک پری دو فلم «داؤد و بی»

۲ - پدر و جرمی با فلم «طلاق»

۳ - دویداین با فلم لارنس عرب ، همچنین موصوف با رهنمایی فلم «پلی بر فراز»
روهخانه کوی، نیز جایز جایزه گردیده است .

برندگان جوایز طلایی بروکسل

پیفله «لیلی باوی» یسکی از مخترعان لندن بنا بر اختراع يك ماشين كه نوتهاي موسیقي شش اکتیفه را چندین مرتبه نسبت به آلات دیگر سر میترتایپ میکند در نمایشگاه بین المللی مخترعان در بروسل به اخذ جایزه طلا نایل شده است . کذا دو نفر مخترعان دیگر موسوم به «جان باس» و «پناغلی» «پور سموت» نیز با اخذ جایزه طلا موفق گردیده اند اولی يك پرده ضد هوا اختراع کرده که الماریها و قفسه ها را از نفوذ خاک و غیره کثافت ها محافظت میکند و نفر دوم آن با ساختن يك بکس لباس که دارای چهار ارايه کوچک بوده و در حمل و نقل آن تسهیلات فراهم میکند، به اخذ این جایزه موفق شد . همچنان «پناغلی» «اونیونجی تیتوس» وای گوکی، بکنفر باشنده لندن که در نا بجر با تولد شده آلة اختراع کرده که در موترهای پولیس نصب شده و تخلفات ترا فیکي را ثبت میکند این شخص با اخذ جایزه نقره موفق شده است .

ACK

احصاییه های دلچسپ از پیشرفت های

صناعتی و زراعتی جهان بین سالهای ۱۹۴۸ و ۱۹۶۱

مؤسسه ملل متحد احصاییه پیشرفت های صنعتی و زراعتی را که سالهای ۱۹۴۸ الی ۱۹۶۱ را در بر میگیرد طی یک جلد حاوی (۶۸۸) صفحه به طبع رسانیده است .
از قلمی که از منابع رسمی ۱۳۵ کشور جهان اخذ شده با ارقام تجمینی دیگری که حاصل شده در اکثر موارد جدول های این کتاب را نامکمل ساخته است .
پناغلی (باتریک نومتس) رئیس امور احصاییه ملل متحد گفت که نلت عمومی سالنامه در این از آخر رو بهمرفته خوب میباشد .

جدول مندرجه کتاب نشان میدهد که در دوران سال ۱۹۶۱ حکومت امریکا لااقل در ۹۳ ساحه فعالیت های بشری نسبت به ۲۷ ساحه فعالیت های که اتحاد شوروی در آن حصه گرفته مقام اول جایز را شده است .

در جاهای که سایر کشورها نسبت به این دولت بزرگ بسیار کم تر در آن حصه گرفته اند امریکا هنوز ۲۶ در مقابل ۱۸ از اتحاد شوروی بیش قدم افتاده است .
اتحاد شوروی تقریباً در پنجاه جدول احصاییه وی از قلمی نداشته است .

برخی از این جدول ها نشان میدهد که اتحاد شوروی و کشور های اروپای شرقی از دول غربی بسیار عقب مانده اند و ترقی تدریجی که در ارقام بلاک شرقی بعد رونما میشود چنان به نظر میرسد که بلاک شرقی دول غربی را مغلوب ساخته نخواهد توانست .

ایالات متحد امریکا از موثرهای تیز رفتار گرفته تا فلز ، جست و از زغال سنگ و مس و بنبه گرفته تا تولیدات منسوجات در دهه ها ساحه تولیداتی سال ۱۹۶۱ نفوق نشان داده است ایالات متحد امریکا در تولید موثر و استفاده از آن همچنان مسافرت های طیاره ، تعداد رادیوها و دستگاه های تلویزیون به تعداد و حجم ساختمان منازل ، تعداد تلیفون ها و حجم تجارت و تولیدات فولاد پیشقدم تر است .

اتحاد شوروی در قسمت نفوس و اراضی ، تعداد دکتران ، تولید گندم و کچالو از دیاد خوک اسپ ، پشم ، مسکه ، و شیرچوب ، ماهی و سنگ های آهن دار مقام اول داشته است .

اتحاد شوروی در ساحه استعمال بئر ، سمنت ، گاز طبیعی و تولید قوه و صرفیات آن آن از امریکا نیز بسیار جلو بوده است .

اتحاد شوروی از لحاظ داشتن تیاتر و سینما ها و تماشاچیان به درجه اول و امریکا به درجه دوم قرار گرفته است .

امریکا جراید یومیه بیشتر و تعداد بیشتر مطالعین برای جراید داشته و تناسب خواننده گان جراید آن نسبت به اتحاد شوروی بسیار زیاد است در حالیکه در هر هزار نفر سکنه برتانیه ۵۰۶ نفر در سویدن ۴۷۷ نفر و در جاپان ۴۱۶ نفر و در امریکا این رقم ۳۲۶ میباشد به مطالعه جراید می پردازند .

در این قسمت درجه بندی ها سایر کشور هاییکه نسبت به امریکا و اتحاد شوروی بسیار پیشقدم میباشد عبارت اند از جمهوریت مردم چین در قسمت تولید برنج ، هند در حبوبات و چای بر ازیل در تولید قهوه ، افریقای جنوبی در استحصال طلا فلز و کرم ، مکزیک و نقره بیشتر استحصال کرده ، کانادا در تولید سنگ ریشه طبع و نشر گرهندوی مقام اول داشته کانگو مقدار بزرگ کوبالت و الماس استحصال می کند ملایا در قسمت تولید را بر طبیعی و حلیمی مقام اول داشته است ، چا میکا باکسایت زیاد و آلمان شرقی مقدار بیشتر لگنایت تولید مینماید و جاپان زیاد ترین مقدار فلم های مکمل را تولید کرده و تعداد بیشتر کشتی های تجارتی را بسازد انداخته است و همچنان بزرگترین مقدار ماهی شکار کرده و نسبت به همه کشور ها تعداد زیاد با لینه شکار کرده است .

به همین ترتیب جاپان در مقابل سه دالر قیمت محصولات يك دالر اجرت پرداخته و در مقابل این ، دول غربی در مقابل دو دالر قیمت محصولات يك دالر اجرت تادیه کرده استرالیا در قسمت تولید پشم گوسفند ، گوسفند و سنگ های معدنی دارای سرب پیش قدم بوده ایتالیا در تولید مقدار زیاد شراب و تیل زیتون مقام اول را حایز بوده است ، این سالنامه احصایوی نفوس دنیا را تا اواسط سال ۱۹۶۱ بالغ بر ۳۰۶۹ میلیون نشان داده که بحساب يك اعشاریه هشت فیصد در هر سال پیش از ۵۵ میلیون نفر در نفوس جهان افزایش بعمل می آید .

آیا کدام کشور بهترین غذا صرف میکند ؟
مردم آیرلیند که بصورت متوسط روزانه ۳۵۷۰ کالوری میگیرند .
در آیسلمیند ، نیوزیلیند ، دنمارک برتانیه ، سویس ، استرالیا ، امریکا ۳۱۲۰ کالوری در فیلیند ، کانادا ، یوگوسلاویا ، هالند و اتریش بیش از سه هزار کالوری صرف میشود ، در ین درجه بندی هیچ گونه ارقامی از اتحاد شوروی درج نیست .

تازه ترین احصایه :

راجع به همکاری جامع در زمینه اطلاعات

کشورهای در حال رشد بیشتر اخبار و اطلاعات را از سرویسهای ممالک پیشرفته بدست می آورند زیرا در این کشورها هنوز وسایل غیر رسانی بعد لازم انکشاف نکرده است، اگرچه در سالهای اخیر در این باره پیشرفت های بعمل آمده ممالک در این ساحه چنان تعولی صورت نگرفته که بتوان آنرا با دول مترقی همپایه دانست . ارگان های مختلف مؤسسه ملل متحد در زمینه وسایل اطلاعات و غیر رسانی طی چند سال اخیر مطالعات عمیقی بعمل آورده اند که نتایج آن حسب آتی است . اختلاف کلی در وسایل اطلاعات کشورهای مختلف :

دولت و با بطور صحیح ۷۰ فیصد از نفوس جهان که در کشورهای بحال رشد یعنی افریقا آسیا و امریکای لاتین زندگی میکنند حتی از عادی ترین وسایل اطلاعات بی بهره استند، این ارقام و احصایه ها در روز تجلیل از حقوق بشر از طرف یونسکو انتشار یافت بر طبق آن برای هر صد نفر در این کشورها ده روز نامه ۵ عدد رادیو و دو چوکی سینما میسر میشود . احصایه وسایل اطلاعات در کشورهای پیشرفته چنین اشعار میدارد . کشورهای اروپا و امریکای شمالی (باستثنای اتحاد شوروی) ۶۷ فیصد از روزنامه های جهان را دارا هستند بهمان ترتیب وسایل رادیویی و تلویزیون در آنها بعد اعلی انکشاف نموده در حالیکه ممالک در حال رشد امریکای لاتین آسیا و افریقا ۵ فیصد آن را در دسترس خود ندارند یک احصایه دقیق تر تفصیلات مزیدتری را در ساحه اطلاعات کشورهای در حال رشد ارائه میدهد . بر طبق ارقام یونسکو سال ۱۹۵۹ در حدود ۸۰۰۰ روزنامه در سراسر جهان دارای تیراژ ۲۹۰۰۰۰۰۰ نسخه وجود داشت که به تناسب نفوس جهان برای هر صد نفرده نسخه روز نامه میرسید و اما از نگاه قاره های مختلف استرالیا و زیلانده جدید از همه جلوترند ، چنانچه در آنجا برای هر صد نفر ۳۶-۱ روزنامه موجود است بعداً امریکای شمالی دارای ۲۵-۲ ، اروپا به (استثنای اتحاد شوروی) ۲۵-۱ و اتحاد شوروی ۱۶-۲ فیصد روزنامه دارند : ساحات در حال رشد جهان از همه عقب ترند ، چنانچه امریکای لاتین برای هر صد نفر هشت روزنامه ، آسیا به استثنای اتحاد شوروی ۳-۸ روزنامه ، افریقا ۳-۱ اشعاره برای هر صد نفر وجود دارد . در سال ۱۹۵۹ در حدود ۳۶۵۰۰۰۰۰ رادیو در جهان وجود داشت که در حدود ۱۲۶ برای هر صد نفر از باشندگان گیتی میرسد . درین زمینه امریکا شمالی بر همه سبقت دارد ، چنانچه در آن کشور ۶۹۷ رادیو برای هر صد نفر وجود دارد بعد از آن استرالیا و زیلانده جدید دارای ۲۱۷ فیصد اروپا ۶-۲۱ اتحاد شوروی ۴-۱۹ کشورهای امریکای جنوبی ۹۵

فیصدافریقا ۹-۱ و آسیا باستانهای اتحاد شوروی ۸-۱ فیصد در قسمت تلویزیون کشورهای در حال رشد از همه عقب‌ترند، چنانچه از جمله یکصد ملیون تلویزیون جهان در سال ۱۹۵۹-۶۰ ملیون در کشورهای امریکا بشمول امریکای شمالی وجود دارند آنها امریکا دارای ۵۳۰۰۰۰۰۰ دستگاه تلویزیون بوده بقیه ۴۷۰۰۰۰۰۰ به سایر جهان متعلق است .

خبرگزاری های جهان:

طبق احصایه تاریخی ماه جولایی ۱۹۶۲-۱۵۸ آژانس اطلاعات در جهان وجود دارد از نگاه جغرافیایی ۵۹ آژانس خبررسانی در اورپا و ۴۹ در آسیا ۲۹ در امریکای لاتین ۱۷ در آفریقا، ۶ در امریکای شمالی و همچنین دو آژانس در کانادا و دو آژانس خبررسانی در استرالیا و یک آژانس در زیلاند جدید بکار مشغول میباشند. بعبارت دیگر در سه قاره در حال رشد ۸۸ آژانس خبررسانی وجود دارد و اما این آژانس ها مانند آژانس های کشورهای پیشرفته مدرن و دارای وسایل کسافی نبود و بیشتر متکی به آژانس های بزرگ میباشد .

چنانچه بر طبق اطلاعات یونسکو این سرویس های خبررسانی نظر به فقدان وسایل عصری و مدرن امروزی حتی قادر نیستند اخبار داخلی خود را بصورت درستی در دسترس عامه بگذارند تا چه رسد به اخبار خارجی، بعلاوه نمیتوانند اخبار جهان را بوسیله نامه نگاران خودشان اخذ کنند و چنانچه ذکر شد متکی به رادیوها و سرویس های خبررسانی کشورهای پیشرفته اند و اگر چنانچه آژانس های خود را سرو سامان عصری بدهند باید مبالغ زیادی را بمصرف برسانند که از توان آنها بیرون است .

از جمله آنها آژانس های عربی متحد، یوگوسلاویا، هندوستان، المغرب، مالی و اندونزی یا تاحدی میتواند اطلاعات داخلی را بزودترین فرصت بخش کند و هم بایکده نمایندگان خود در خارج قدرت اینرا دارند تا ضروریات رادیوها و اخبارهای خود را در مورد اخبارهای جهانی تاحدی مرفوع نمایند اما باز هم این کشورها در مورد اخبار بین المللی تاحد زیاد متکی به آژانس های معروف هستند و بدون کمک آنها نمیتوانند اطلاعات فوری را که هر لحظه در هر گوشه جهان اتفاق می افتد به اطلاع مردم خود برسانند در سایر ممالک در حال رشد آژانس ها فقط وسایل نقل اخبار از سرویس های معروف جهانی بمردم شان بوده و فاقد نمایندگان مستقیم میباشند، حتی در مورد رویداد های کشورهای خود شان هم از اخبارهای آژانس های معروف استفاده میکنند، چنانچه در مورد نهضت آزادی خواهی الجزایر، انگولا، رودشیا، ایران غربی، بهترین اخبار را آژانس های معروف انتشار میدادند همین اکنون اخبار متعلق به کیوبا نیز از طرف آژانس های معروف در تمام دنیا نشر میشود .

ممالک در حال رشد باید در این زمینه چه اقدامی بعمل آورند . نخست
از همه در زمینه خبررسانی باید یک مبلغ بسیار کسافی را برای وسایل خبررسانی

و استخدام نمایندگان لایق تخصیص بدهند و سعی کنند اخبار را بیشتر بوسیله نمایندگان خود اخذ کنند. در سایر قسمت‌ها نیز باید مبالغ زیادی صرف شده و یک عده (پرسونل) و کارکنان فنی و لایق تربیه گردد. بر طبق احصاییه یونسکو و بسایر ۲۲۰٫۰۰۰٫۰۰۰ دلار در ظرف ۱۵ سال آینده در ساحات مختلف خبر رسانی رادیو تلوویزیون و اخبار در ممالک مذکور صرف شود تا این کشورها توفیق یابند دستگاه رادیو و دو چوکی سینما برای هر صد نفر تهیه بدارند از آنجا که تهیه این مبلغ کار مشکلی میباشد بنابراین یونسکو در جلسه اخیر خود توصیه نموده که سالانه در حدود ده میلیون دلار برای سیزده سال آینده به عنوان کمک تکنیکی به کشورهای مختلف در حال رشد معاونت بعمل آید تا با مبالغی که خودشان تخصیص میدهند در این زمینه‌ها پیشرفت‌های زیادی بعمل آید و قتی این همکاری‌ها بعمل آید مردم جهان در کشورهای عقب مانده یاد در حال رشد بیشتر از وسایل اخبار رادیو حتی تلویزیون استفاده برده و بر معلومات آنها افزوده شود و درین زمینه عدالت اجتماعی و حقوق بشر بیشتر از پیش تأمین میگردد.

مسأله خلع سلاح

(باساس کروئو لوژی)

نکات برجسته ایکه درباره جریانات و مذاکرات خلع سلاح از ۱۹۴۶ بدینطرف صورت گرفته است قرار آتیست .

۱۴ جون ۱۹۴۶ - امریکا پلان باروج را بمنظور کنترول بین المللی انرجی اتومی تقدیم نمود .

۱۷ می - ۱۹۴۸ - کمیسیون انرجی اتومی ملل متهد نا کامی تسوید پیمان کنترول ذروی را اعلان کرد .

۲۲ سپتمبر - ۱۹۴۹ - اتحاد شوروی نخستین اسلحه اتومی خود را منفجر ساخت .

۲۶ فیوروی - ۱۹۵۲ - چرچل اعلام کرد که برتانیه دارای بم اتومی میباشد .

اول نومبر ۱۹۵۲ - امریکا اولین بم های یدروجن جهان را تحت آزمایش قرارداد .

۱۲ اگست ۱۹۵۳ - اتحاد شوروی اولین بم های یدروجن خود را تحت آزمایش

قرار داد .

۱۸ جولایی ۱۹۵۵ - کنفرانس سران در جینوا افتتاح شد ، آیزنهاور رئیس

جمهور امریکا پیشنهاد آسمان های باذرا نموده در نتیجه اتحاد شوروی این پلان را بمنظور تفتیش پایگا های هوایی مشترک تردید کرد .

۲۱ مارچ - ۱۹۵۸ - اتحاد شوروی بتعویق انداختن انفجارات آزمایشی را اعلام

کرد و از امریکا و برتانیه هم رعایت چنین امری را درخواست کرد .

۲۲ اگست ۱۹۵۸ امریکا و برتانیه درباره به تعویق افتادن یکساله انفجارات

آزمایشی که از تاریخ ۳۱ اکتوبر شروع میشود موافقه نمودند .

۳ - اکتوبر ۱۹۵۸ اتحاد شوروی یک سلسله انفجارات آزمایشی خود را شروع

کرد . منظور آن این بود که آزمایش های اتحاد شوروی با آزمایش های ذروی امریکا

و برتانیه که در زمان به تعویق افتادن آزمایشهای ذروی شوروی بتاریخ ۳۱ مارچ

انجام داده شده بر ابر شود .

۳۱ اکتوبر ۱۹۵۸ - کنفرانس قطع آزمایشی انگلیس ، امریکا و شوروی در جینوا

شروع گردید .

۱۸ - سپتمبر ۱۹۵۹ - شاغلی خرو سچف طی بیانیة خود در نیویارک خلع سلاح

عام و تام داد طرف چهار سال پیشنهاد نمود .

۱۳ فیوروی ۱۹۶۰ - فرانسه یک بم اتومی را منفجر ساخته و به اثر آن در قطار

چهارمین کشور دارای نیروی ذروی قرار گرفت .

- ۱۵ مارچ ۱۹۶۰ - کنفرانس خلع سلاح کشورهای ده گانه شرق و غرب درجینوا افتتاح گردیده و به نسبت هدم موافقه راجع به پروگرام خلع سلاح و انصاع کنترل بین المللی به ناکامی منجر شد .
- ۲۷ جون ۱۹۶۰ - ممالک پلاک شرقی از کنفرانس خارج شدند .
- ۱۲ مارچ ۱۹۶۱ - برتانیه و امریکا به اقداماتی متوصل شدند ناموقف اتحاد شوروی را در امر اجرا و تکمیل سیستم کنترل حایز شوند .
- ۲۸ مارچ ۱۹۶۱ - برتانیه و امریکا پیشنهاد شوروی را بمنظور حق ویتودر مسأله پیشنهاد قطع پیمان آزمایشی رد کردند .
- ۱۹ اپریل ۱۹۶۱ - اتحاد شوروی مسوده پیمان قطع آزمایشی انگلیس و امریکا را رد کرد .
- ۱۹ جون ۱۹۶۱ - بناغلی میکلائی و بناغلی زورین مذاکرات خلع سلاح را در مقر ملل متحد واقع نیویارک افتتاح کردند .
- اول سپتمبر ۱۹۶۱ - اتحاد شوروی تجربه آزمایشی را تجدید نمود .
- ۲۵ سپتمبر ۱۹۶۱ - بناغلی کنیدی پروگرام سه مرحله ای را بمنظور خلع سلاح عام و تام در بیانیه که در اسامبله عمومی ملل متحد ابراد کرد پیشنهاد نمود .
- ۲۸ نومبر ۱۹۶۱ - اتحاد شوروی در کنفرانس مجدد قطع آزمایشی منعقد جینوا مسوده پیمانی را درباره ترک کنترل بین المللی و مطالبه تفتیش کنترل ملی پیشنهاد نمود .
- ۱۳ دسمبر ۱۹۶۱ - فیصله نامه اتحاد شوروی و امریکا که کنفرانس خلع سلاح را به شمول ۱۸ کشور مطالبه می نمود از طرف یونو تصویب شد .
- ۱۶ جنوری ۱۹۶۲ - برتانیه و امریکا مسوده پیمان شوروی را تردید کرد .
- ۲۹ جنوری ۱۹۶۲ - کنفرانس قطع آزمایشی بصورت غیر معین بتعویق افتاد .
- ۷ فبروری کنیدی رئیس جمهور امریکا اظهار داشت که امریکا آزمایشهای فضایی را عنقریب سراز نو شروع خواهد کرد .
- غرب مطالبه نمود که پیش از آنکه کنفرانس خلع سلاح به سوئی و زرای خارجه بتاريخ ۱۴ مارچ دایر شود وزرای خارجه سه کشور در پیباره ملاقات و مذاکره بنمایند .
- ۱۱ فبروری ۱۹۶۲ - خروسچف پیشنهاد نمود که کنفرانس به سوئی سران دول افتتاح شود ، این پیشنهاد از طرف غرب رد شد .
- ۲ - مارچ ۱۹۶۲ - کنیدی رئیس جمهور امریکا اعلان نمود که هر گاه حکومت اتحاد شوروی قبل از نیمه ماه اپریل به پیمان قطع آزمایشی موافقه نکند ، امریکا آزمایشهای فضایی را در نیمه ماه اپریل مجدداً شروع خواهد کرد .
- ۵ مارچ ۱۹۶۲ - اتحاد شوروی موافقه نمود تا کنفرانس خلع سلاح به سوئی وزرای خارجه شروع شود : فرانسه از شمول درین کنفرانس ابا ورزید .
- ۱۴ مارچ ۱۹۶۲ - کنفرانس خلع سلاح آغاز یافت .

(بقیه صفحه ۲۱۶)

فعالیت‌های وزارت زراعت

خوشبختانه بروز و ضرر ملخ سحرایی مانند سال گذشته نبوده اما ملخ‌های مراکشی که بیشتر در هرات، مزار و قطفن و پروان ظهور نمود با جدیت کامل از طرف وزارت زراعت دفع گردید.

امراض ساری حیوانی نسبت به سالهای گذشته نظریه فعالیت شعبه‌های حیوانات کمتر گردیده و تیم‌های سیار و اکسینا سیون همیشه داخل فعالیت میباشند.

اصلاحات انبار یکی از عوامل عمده افزایش تولیدات زراعتی است چنانچه اصلاح بعضی حصص انبار مانند نهر اجمیر در بقلان و نهر ارجی در تالقان (تالقان) و اعمار بند قسیماتی التي بولک در مینه در تولیدات زراعتی این مناطق نقش عمده را بازی نموده است.

سروی امکانات زراعتی ولایت بکتیا و منطقه هزاره جات سروی اراضی زراعتی و آبیاری وادی‌های هریرود و فراه رود و سروی اراضی کتو از تکمیل و مطالعه مواضع اعمار بند بالای دریای کابل، لوگرد، وغور بند نیز درین اواخر تکمیل گردیده است. ترتیبات سروی آب‌های مناطق شمال از طرف وزات فوائد عامه شروع گردیده و سروی زراعت و آبیاری تمام وادی قند زو یک حصه وادی خان آباد عنقریب شروع میشود.

اعمار بند سرده غزنی و کانال جلال آباد بشدت جریان داشته و ترتیباتی برای هموار کاری اراضی تحت فارم‌های میکا نیزه اتخاذ گردیده است.

وزارت زراعت یکصد عراده تراکتور را با تمام تجهیزات مکمل آن برای زارعان صفحات شمال مملکت از اتحاد شوروی توريد نموده که به دهقانان آنولا توزیع میگردد. دستگاه تحقیقات زراعتی انواع مختلف نباتات و حیوانات را تحت تبحر به و تحقیق فرار داده و برای تکثیر جنس و انواع بهتر آنها اقدامات مهمی را سر دست گرفته است. چنانچه درباره اصلاح حیوانات علمی بخصوص گاوهای شیری مملکت بکتمداد مختلف گاو نژاد خالص خارجی را از عرصه چند سال به اینطرف به مملکت وارد و برای تکثیر نژاد های متذکره دستگاه القاح مصنوعی خویش را بکار انداخته است. بسلکسیون نژادگوسفند قره‌قل اقدام ورزیده و بمنظور سلکسیون و اصلاح طیور ستیشن‌های لازمه ترتیب نموده است.

هویدا است که تحقیقات و تتبعات امر وزی اساسی را برای کلداری آینده زراعتی که در انکشاف اقتصادی کشور نقش عمده داشته تشکیل میدهد.

جدول احصاییه اموریکه در طول یکسال در وزارت زراعت اجرا شده است. مجادله با امراض و آفات نباتی.

مرض خاکسترك توك - ۳۶۲۶۶ - اصله توك

مرض چره خوردگی اشجار و بنهر - ۱۳۳۸ - »

حشره سپردار زرد حشره جوانه خور نارنج - ۶۶۶۵۳ - »

مبادله ملخ مراکشی و ایتالوی	۳۰۴۷۵ -	هکتار
مبادله ملخ صحرایی	۳۰۵۶۱۹ -	»
تهیه واکسین		
واکسین انترکس	۲۹۳۰۰۰ -	دوز
بلك ليك	۴۸۷۵۰ -	»
پاستر ولوز	۴۰۰۰۰ -	»
چيچك گوسفند	۱۱۵۰۰۰ -	»
انترکس توکسیمایی	۲۱۳۰۰ -	»
طاعون مرغ	۶۵۰۰۰ -	»
طاعون گاو	۱۱۰۴۰۰ -	»
طاعون اسب	۲۷۰۰۰ -	»
مبادله علیه امراض حیوانی		
طاعون اسب	۸۴۴۲ -	راس
طاعون گاو	۱۲۸۷۰۰ -	»
انترکس	۲۵۳۹۶۶ -	»
میوه جات		
نهال سیب - شتالو و ناک که از بهترین انواع میوه		
پیوند گردیده است	۳۰۰۰۰ -	نهال
القاح حیوانات: گاوهای القاح شده	۲۰۴۸ -	فرد
گوسفند القاح شده	۸۱۳ -	»
ستاسیون های القاح	۱۰ -	ستاسیون
حاصل بخته	۷۸۲۸۵ -	تن
حاصل لپلجو	۶۰۴۵۶ -	»
قطعات نمایشی بخته	۳۴ -	قطعه
توزیع کود کیمیاوی به سمت شمال	۵۰۰۰ -	تن
پیلهوری		
تخم مادری	۹۸۰ -	کاغذ
مجموع تخم تجاری	۴۱۳۷۴۰ -	گرام
چنگلات		
احداث چنگلات مصنوعی	۱۸۰۰۰۰ -	نهال
آبیاری		

بندالتي بولك ميمنه برای آبیاری ساحه سی هزار جریب سروی و ساختمانش تکمیل گردیده است

نهر بیدک لوگر	برای آبیاری ساحه دو تناسه هزار جر بپ	سروی آن تکمیل و ساختمان پک حصه کانال شرع گردیده سروی ساحه و کاسه بند تکمیل گردیده و سایر ساختمان های مر بو طه آن شروع گردید پده است سروی آن تکمیل شده و در پروگرام مجادله علیه قحطی و کرسنگی پیشبینی گردیده است سروی آن از ستیشن برق دوم الی سه کیلومتر بطرف بغلان تکمیل گردیده است
بند قرفه	برای آبیاری سه هزار جر بپ	
زرغون شهر	برای آبیاری ۶-۸ صد جر بپ زمین	
سر بند نهر اجیر	برای اژد یاد آب از ده متر مکعب به ۱۵ متر مکعب فی ثانیه	
ساختمان پرچاوه نهر اجیر	برای دفع خطر سیلاب باک کردن آنها	سروی و ساختمان آن هردو تکمیل گردیده است
سیفون نهر ارچی	برای جریان آب بمقدار ۲۰ الی ۲۸ متر مکعب بموض ۱۰-۱۵ متر مکعب	ساختمانش تکمیل شده است سروی مقدماتی آب و خاک آن تکمیل گردید پده است سروی خاک آن تکمیل گردید پده است سروی مقدماتی آن تکمیل گردیده است
ساحه فراموود		
ساحه کتواز		
ساحه هریرود		

«ختم»

اوزان و مقیاسها

تبادلہ اوزان مهم کابل بوزن متریک

۱	مثقال	مساوی	۵۹۲۵	گرام
۱	خورد	-	۲۲۰۰	» ۱۱۰
۱	پاو	-	۸۸۰۰	» ۴۴۰
۱	سیر	-	۵۴۰۸	گرام کیلو
۱	خروار کابل	-	۳۲۶۴	» ۵۶۴ کیلو

ثقلت اضافی و نقطہ ذوبان اجسام

بسیط صلب

ثقلت اضافی ذوبان بسا نتیجہ گراد

۱۰۶۳	۱۹۳۰	طلا
۶۶۰	۲۶۹	المونیم
۱۰۸۳	۸۹۴	مس
۲۷۱	۹۸۰	بیزموت
۱۵۳۵	۷۸۵	آهن
۴۴	۲۳۴	فوسفور
۹۶۰	۱۰۵۰	نقرہ
۲۴۴۰	۲۲۴۲	ایریدیم
۲۳۱	۷۲۹	قلعی
۸۱۰	۱۵۴	کلسیم
۳۵۰۰	۲۲۵	کاربن
۱۶۱۵	۶۹۲	کروم
۱۱۳	۲۰۰	سولفور
۶۵۱	۹۷۴	منگنیز یوم
۱۲۶۰	۷۴۲	منگنیز
۱۴۵۵	۸۶۰	نیکل
۱۷۷۴	۲۱۳۷	پلاتین
۶۲	۰۸۷	پوتاسیم
۹۸	۰۹۷	سودیوم

۱۸۵۰	۱۸۷۰	یورا نیوم
		تقلت اضافی انجماد مایعات
		تقلت اضافی و نقطه انجماد بسا نتیگراد
	۱۲۰۰۰	آب مقطر
۱۳۰	۰۷۹۶	الکول (ایتیل)
۰۶۹	۰۰۶۶	بنزین
۵۵	۰۸۹۹	پترول
۳۸۸۹	۱۳۶	چیوه
	۱۲۰۲۵	آب بحر
۱۱۷	۰۷۳۶	ایتر
۱۷۹	۰۸۲	تیل خاک
	۱۲۶	گلیسرین
۱۱۲	۱۶۳۹	اسید کلوردریک
۴۲	۱۵۰۲	اسید نیتریک
۱۰۰۴۹	۱۸۳۴	اسید سولفوریک
	۱۰۲۸	شیر
	۰۹۱۸	روغن زیتون

کالوری

غذا بیرا که انسان بمصرف میرساند یا آکسیژنی که در اثر تنفس هوا حاصل می‌کند احتراق نموده حرارت و انرژی لازم را در بنیه بوجود می‌آورد بعد از احتراق غذا بی انرژی که حاصل میشود بصورت مستقیم مقدار ضایعات حرارت را تقلیل نموده و از راه غیر مستقیم هم بدیگر معاملات کیمیایی و میککاتیکی بصرف میرسد (یعنی به دیگر انواع انرژی تحول حاصل می‌کند) در امور پرورش این انرژی را «حاصله غذا» می‌گویند. حرارت حاصله نیز بامقیاس اندازه میشود واحد قیاسی که حرارت به آن اندازه می‌نمایند. (کالوری) نامیده میشود. یک کالوری عبارت از قدرت حرارتی است که برای بلند کردن درجه حرارت موجوده یک لیتر آب مقطر به یک درجه سانتیگراد بلندتر بمصرف میرسد احتیاج روزانه انسان به کالوری نظر به سن، بنیه طرز کار و اقلیمی که در آن حیات بسر میبرد مختلف میباشد بصورت وسطی مقدار احتیاج روزانه کالوری در امور مختلف قرار آتیست.

آ- متفکران تجار ماموران و غیره اشخاص که بدون استعمال قوه عضله صرف مساعی مینمایند. ۲۲۰۰-۲۴۰۰ کالوری.

ب- کارگران دستی خفیف مانند خیاطان و غیره که با صرف قوای کم عضله اجرای کار میکنند ۲۶۰۰-۲۸۰۰ کالوری.

- ج- بوت دوزان، صحافان، معلمان، کیمیاگران، ماموران بسته و تجویلمداران که بدرجه وسط قوه عضلی خود را بکار میاندازند ۳۰۰۰ کالوری .
- د - نجاران ، بناها ومانند آن صنعت کارانی که بکارهای خستگن مشغول می باشند . ۳۶۰۰-۳۴۰۰ کالوری .
- ه - زارعان و رزش کاران حملان ومانند آن اشخاصیکه بکارهای عضلی سنگین می پردازند ۴۰۰۰ کالوری .
- د - کسا نیکه امور بسیار خستگنی و طاقت فرسا را اجراء میکنند ۵۰۰۰ کالوری .
- ه - چوب شکن ها ، بته کنها ، سنگک شکنها و غیره اشخاصیکه در خدمات بسیار سنگین و در هوای سرد بالای کوه ها اجرای مساعی مینمایند ۷۰۰۰ کالوری .
- قدرت کالوری را که مواد غذایی به وجود ارزانی مینمایند نظر به عنصر اصلی مواد غذایی قرار ذیل حساب می شود .

۱۴ کالوری

یک گرام روغن: ۹۳ »

یک گرام پررتین: ۴۱ »

در ترکیب مواد غذایی که روزانه صرف میشود بهر مقداری که از عناصر فوق الذکر داخل باشد قدرت کالوری آن بامقدار مواد (نظر به گرام) باهم ضرب شده و اندازه کالوری که در آن روز صرف میگردد به دست آورده میشود .

تطبیق ساعت های ممالک مختلفه نظر به ساعت ۱۳ کابل .

موضع	دقیقه	ساعت
استانبول	-۴۰	۹
اسکندریه	-۴۰	۹
برلین	-۴۰	۸
بروکسل	-۴۰	۷
بغداد	-۴۰	۱۰
بجیشی	-۱۰	۱۳
پاریس	-۴۰	۷
پکن	-۲۶	۱۵
تل عقیف	-۴۰	۹
توکیو	-۴۰	۱۶
دهلی	-۱۰	۱۳
روم	-۴۰	۸

دقیقه	ساعت	
۴۰-	۸	ژنو
۴۰-	۲۳	سا نفر انیسکو
۳۰-	۱۴	سایگون
۱۰-	۱۳	سا یلون
۴۰-	۸	ستکهلم
۴۰-	۱۷	سدني
۴۰-	۱۱	شیکنا گو
۱۰-	۱۱	تهران
۴۰-	۹	قا مره
۱۰-	۱۳	کراچی
۴۰-	۷	لندن
۴۰-	۷	لوز بن
۴۰-	۷	ما درید
۴۰-	۱۰	ما سکو
۴۰-	۱۲	مکسیکو
۴۰-	۱۲	نیو یارک

اوزان، مقیاس ها و پیمانها

مترواحد مقیاس طول است که مساوی ده میلیونم حظه ربع نصف النهاری کره زمین میباشد.

- ۱- متر مساوی ۱۰ دسی متر مساوی ۱۰۰ سانتی متر مساوی ۱۰۰۰ میلی متر
- ۱- کیلو متر مساوی ۱۰۰۰ متر
- ۱- میکرون مساوی ۱۰۰۰ میلی متر
- ۱- میل بحری که مساوی شصتین حصه درجه میل از دایره های کلان کره ارض میباشد مساوی ۱۸۵۲ متر

مقیاس های طول انگلیسی

- انچ مساوی ۲۵۴۰ سانتی متر
- فوت ۱۲ انچ مساوی ۲۰۴۸ سانتی متر
- یارد مساوی ۳ فوت مساوی ۹۱۴۴ سانتی متر
- میل خشکه مساوی ۵۲۸۰ فوت مساوی ۱۶۰۹ متر
- میل دریایی مساوی ۶۰۸۰ فوت مساوی ۱۸۵۲ متر
- تبادلته مقیاس های طول هر وجه مملکت بحسب متر مکعب
- ۱- دوق مساوی ۱۰۴ متر
- ۱- گز شاه مساوی ۱۰۶۶ متر مساوی ۱۶ گره یا ۱۴۲ انچ

- ۱- گز معمار مساوی ۰٫۸۳۸ متر مساوی ۱۲۲ انچ
- ۱- گز جریب مساوی ۰٫۷۳۶ متر مساوی ۱۲۹ انچ
- ۱- ضلع جریب مساوی ۴۴٫۱۸۳ متر مساوی ۶۰ گز جریب
- ۱- بسوه مساوی ۹٫۸۷۹ متر مساوی ۱۳٫۴۲۶ گز جریب
- ۱- بسواسه مساوی ۲٫۲۰۴ متر مساوی ۳ گز جریب

مقیاس های سطح

متر مربع واحد مقیاس سطح
 هکتو متر مربع (هکتار) مساوی ۱۰۰۰۰ متر مربع
 کیلو متر مربع مساوی ۱۰۰ هکتار مساوی ۱ میلیون متر مربع
 دسی متر مربع مساوی ۱ بر ۱۰۰

سانتی متر مربع مساوی ۱ بر ۱۰۰۰۰ متر مربع

مقیاس های سطح انگلیسی

یار د مربع مساوی ۰٫۸۳۶۱ متر مربع
 ۱- یکر مساوی ۴۰۴۶ متر مربع مساوی ۴۰۴ هکتار
 میل مربع مساوی ۹۸۹ هکتار ۲۵۸

مقیاس های سطح در وجه مملکت

۱- مربع بسواسه مساوی ۸۸ متر مربع
 ۱ مربع بسوه مساوی ۹۷٫۵۰ متر مربع
 ۱ مربع جریب مساوی ۱۹۵٫۲۰ متر مربع

اندازه های حجم

مترمکعب واحد مقیاس

د یکا متر مکعب مساوی ۱۰۰۰ متر مکعب
 هکتو متر مکعب مساوی ۱ میلیون متر مکعب
 کیلو متر مکعب مساوی ۱ میلیارد متر مکعب
 دسی متر مکعب ۱ بر ۱۰۰ متر مکعب
 سانتی متر مکعب مساوی ۱ بر ۱۰۰۰۰۰۰ متر مکعب
 میلی متر مکعب مساوی یک میلیاردم حصه متر مکعب

پیمانه های حجم مایعات

۱- لیتر مساوی ۱۰۰۰ سانتی متر مکعب مساوی ۱۰ دسی متر مکعب
 دیکال لیتر مساوی ۱۰۰ لیتر
 هکتو لیتر مساوی ۱۰۰ »
 کیلولیتر مساوی ۱۰۰۰ »

د یسی لیتر مساوی ۱ بر ۱۰»

سا نتي لیتر مساوی ۱۰ بر ۱۰۰»

میلی لیتر مساوی ۱ بر ۱۰۰۰ لیتر

پیمانه های حجم انگلیسی

اونس مساوی ۸ درم مساوی ۲۸۴۱۲ سانتي لیتر

پنت مساوی ۲۰ اونس مساوی ۵۴۵۴۲۲۶۸۰۵ لیتر

گیلن مساوی ۸ پنت مساوی ۴۵۴۶ لیتر

پیمانه های حجم امریکایی

اونس مساوی ۸ درم مساوی ۲۹۵۷۳ سانتي لیتر

پنت مساوی ۱۶ اونس مساوی ۴۷۳۲ لیتر

گیلن مساوی ۸ پنت مساوی ۳۷۸۵۴ لیتر

کوآتر مساوی ۱ بر ۴ گیلن مساوی ۹۴۶ لیتر

بیرل مساوی ۴۲ گیلن مساوی ۹۷۰ ۱۵۸۸ لیتر پیمانه (پترول)

بو شل مساوی ۳۵۲۳۸ لیتر (پیمانه حیوانات)

اوزان ثقلت

گرام واحد مقیاس ثقلت بوده و عبارت از وزن يك سانتي متر مکعب (یعنی يك سی سی)

آب مقطر است. که دارای حرارت زائد (۴) درجه سانتي گراد باشد پس به این حساب

يك کیلوگرام مساوی است به وزن يك لیتر آب مقطر

۱ گرام مساوی ۱۰ دسی گرام مساوی ۱۰۰ سانتي گرام مساوی ۱۰۰۰ میلی گرام

دیکا گرام مساوی ۱۰ گرام

کیلوگرام مساوی ۱۰۰۰ گرام

کنتال مساوی ۵۰ کیلوگرام

کنتال متریک مساوی ۱۰۰ کیلوگرام

تون مساوی ۲۰ کنتال مساوی ۱۰۰۰ کیلوگرام

اوزان انگلیسی و امریکایی تجارتي

اونس مساوی ۱۶ درم مساوی ۴۳۷۵ گرین مساوی ۲۸۳۴۹۵ گرام

پوند ۱۶ مساوی اونس مساوی ۷۰۰۰ گرین مساوی ۵۹۲۴ ۴۵۳ گرام

ستون مساوی ۱۴ پوند (۱۴ لیبر) مساوی ۲۵ ۶۷ کیلوگرام

هند رویت مساوی ۱۱۲ پوند مساوی ۵۰۸۰۲ کیلوگرام

تون کلان مساوی ۲۰ هند رویت مساوی ۲۲۴۰ پوند مساوی ۱۹۱۶۷۰۵ کیلوگرام

تون خرد مساوی ۲۰۰۰ پوند مساوی ۹۰۷۱۸۵ کیلوگرام

وزن و طول قامت اطفال نورمال تا سن ۱۵ نظر به آخرین تتبع علمای طب

دختر		پسر		سنین عمر و وزن به کیلوگرام	قد به سانتی متر
وزن	قد	وزن	قد		
۴۹	۳۲۲	۵۰	۳۲۴	منکام تولد	
۵۲	۳۲۴	۵۳	۳۲۶	۱ ماهه	
۵۶	۴۲۲	۵۷	۴۲۴	۲ ماهه	
۵۹	۴۲۸	۶۰	۵۲۱	۳ ماهه	
۶۲	۵۲۶	۶۳	۶۲۰	۴ ماهه	
۶۵	۶۲۳	۶۶	۶۲۷	۵ ماهه	
۶۷	۶۲۸	۶۸	۷۲۳	۶ ماهه	
۶۹	۷۲۲	۷۰	۷۲۸	۷ ماهه	
۷۰	۷۲۶	۷۱	۸۲۱	۸ ماهه	
۷۱	۸۲۰	۷۲	۸۲۲	۹ ماهه	
۷۲	۸۲۴	۷۳	۹۲۰	۱۰ ماهه	
۷۳	۸۲۸	۷۴	۹۲۴	۱۱ ماهه	
۷۴	۹۲۲	۷۵	۹۲۸	۱۲ ماهه	
۷۵	۹۲۵	۷۶	۱۰۲۱	۱۳ ماهه	
۷۶	۹۲۸	۷۷	۱۰۲۳	۱۴ ماهه	
۷۷	۱۰۲۰	۷۸	۱۰۲۵	۱۵ ماهه	
۷۸	۱۰۲۲	۷۹	۱۰۲۷	۱۶ ماهه	
۷۹	۱۰۲۴	۸۰	۱۰۲۹	۱۷ ماهه	
۸۰	۱۰۲۶	۸۱	۱۱۲۱	۱۸ ماهه	
۸۱	۱۰۲۸	۸۲	۱۱۲۳	۱۹ ماهه	
۸۲	۱۱۲۰	۸۳	۱۱۲۶	۲۰ ماهه	
۸۳	۱۱۲۲	۸۴	۱۱۲۸	۲۲ ماهه	
۸۴	۱۱۲۵	۸۵	۱۲۲۰	۲ ساله	
۹۲	۱۳۲۶	۹۳	۱۴۲۱	۳ ساله	
۱۰۰	۱۵۲۸	۱۰۱	۱۶۲۵	۴ ساله	
۱۰۶	۱۷۲۱	۱۰۷	۱۸۲۴	۵ ساله	
۱۱۱	۱۹۲۱	۱۱۲	۲۰۲۲	۶ ساله	
۱۱۶	۲۰۲۹	۱۱۸	۲۲۲۰	۷ ساله	
۱۲۱	۲۲۲۲	۱۲۲	۲۴۲۴	۸ ساله	

۱۲۶	۲۴۶	۲۶۸	۱۲۸	۹	ساله
۱۳۱	۲۸۴	۱۳۲	۲۹۰	۱۰	ساله
۱۳۷	۳۲۰	۱۳۷	۳۲۰	۱۱	ساله
۱۴۲	۳۶۵	۱۴۲	۳۵۵	۱۲	ساله
۱۵۰	۴۲۰	۱۴۸	۴۰۰	۱۳	ساله
۱۵۵	۴۶۵	۱۵۴	۴۵۰	۱۴	ساله
۱۵۸	۵۰۰	۱۶۰	۵۰۵	۱۵	ساله

پول بعضی از دول خارجی واجزای آن:

۱۰۰ پول است .	يك افغانی مساوی
۱۰۰ سنت است .	يك دالر امریکایی
۲۰ شیلینگ و يك شیلینگ ۱۲ پنس است .	يك بوند انګلیسی
۱۰۰ فنیک است .	يك مارک آلمانی
۱۰۰ چینی سیمی است .	يك لیره ایتالی
۱۰۰ سانتیم است .	يك فرانک فرانسوی
۱۰۰ » »	يك فرانک سویسی
۱۶ آنه و يك آنه ۱۲ پایی است .	يك روپیه پاکستانی
۱۰۰ دینار است .	يك ریال ایرانی
۱۰۰ پیاستر است .	يك لیره ترك
۱۰۰ سنت است .	يك كولدن هالندی
۱۰۰-۱ ر است .	يك كرون سوېدنی
۱۰۰- سنت .	يك دالر كانادایی
۱۰۰ هلرز است .	يك كرون چكسلواکی
۱۰۰ گروشن است .	يك شلینگ اتریشی
۱۰۰ بیاستر و يك بیاستر مساوی ۱۰۰ بلیم .	يك لیره مصری
۱۶- آنه و يك آنه مساوی ۱۲ پایی است .	يك كلدان هندی
۲۰ قروش است .	يك ریال عرب سعودی
۱۰۰۰ فلس است .	يك دینار عراقی
۱۰۰ قروش است .	يك لیره سوریه
۱۰۰ قروش است .	يك لیره لیبانی

رهنمایهای سودمند طبی

دکتر: عبدالواسع لطیفی

هوید است که هیچ فامیلی در تمام ساعات زندگی شبها روزی خود از نزدیک باطیب و شفاخانه در تماس نمیتواند بود تا به اینوسیله به معالجه و چاره جویی حوادث غیر مترقبه ایسکه ممکن است هر لحظه حیات یکی از افراد خانوادہ را به تهلکه اندازد، اقدام نماید .

لہذا ما میکوشیم تا در طی چند صفحه محدود مهمترین و مؤثر ترین معلومات طبی را کہ در غیاب یک داکتر و یا تا موقع رسیدن او برای نجات مریضان مفید ثابت میشود ، بخوانند گان گرامی خود تقدیم نماییم .

قبل ازینسکه به جزئیات این موضوع پردازیم لازم است چند کلمه در اطراف طرز استعمال بعض ادویه ایسکه برخی از فامیلها به اساس توصیه های دکتور معالجه و برخی دیگر بطور خود سرانه انجام میدهند بعرض برسانیم .

تمام انواع مواد عمارچی هنگامیکه از طریق جهاز هضمی و یا توسط پیچکاری از طریق دوران خون داخل بدن انسان می گردد ، میتواند در نزد او یک عکس العمل مخصوص را ایجاد کنند . بعضاً این عکس العملها شدید بوده و سبب تولید (الرژی) یا حساسیت (شوک) میگردد کہ اگر بصورت فوری و عاجل معالجه نگردد ممکن است وخیمترین حادثات وحتى اسباب مرگک شخص رانیز بار آورد .

این حساسیت گاهی در برابر ادویه طبی مخصوصاً در مقابل سولفا میدها ، بنسلین ، مرکبات ویتامین (ب) و ذرق سیرم و گاهی در برابر بعضی مواد غذایی مثل تخم ، ماهی پنیر وغیره حاصل میگردد . اینک طرز جلو گیری عاجل این دو نوع حساسیت را بطور مختصر توضیح میدہیم .

ادویه ایسکه در نزد بعضی اشخاص بصورت تصادفی سبب تولید یک حساسیت شدید میتواند شد قرار ذیل است :

تمام انواع سیرم ها و واکسن ها ، خلاصه جگر ، بنسلین ، ویتامین (ب) (یک) مرکبات ارسینیک ، کنین ، سولفامید و نادراً انسولین .

علائم مهم حساسیت دوائی :

بعضاً برای مریض تب پیدا شده و سردردی ، لرزه ، بی اشتها یی ، دلبدی ، و اسهال و استفراغ نیز بآن علاوہ میگردد .

بعضاً در سطح جلد مریض لکه‌ها، سرخی‌ها و خارش پیدا می‌شود. بعضاً مریض بدرد مفاصل مبتلا شده و یک شکل روماتیسم را نشان می‌دهد.

بعضاً التهاب منضمه چشم، برانشیت و نفس تنگی بظهور می‌رسد و بالاخره برای بعضی مریضان، یک التهاب کرده نیز پیدا می‌تواند شد.

طرز معالجه حساسیت

فوراً دواى مربوط قطع می‌گردد. بعد برای مریض مایعات زیاد داده شود و او مخصوص بنال (آنتی‌ستین) و کالیمس تطبیق می‌گردد. هرگاه حالت مریض وخیم باشد باید بدکثور معالج خیر داده و (کور تیزون) نیز تطبیق گردد.

طرز وقایه از ظهور حساسیت

۱- اشخاصیکه سابقاً حادثات حساسیت را نشان داده و به او از ر ض جلدی مثلایت و اکزما و غیره مبتلا می‌باشند باید از گرفتن ادویه فوق حتی الامکان خودداری کرده و با اینکه از ویه مذکور در تحت نظر دکثور معالج تطبیق نمایند.

۲- قبل از دادن ادویه ذرقی باید مقدار یک بر ۱۰ سی سی آن در تحت جلد مریض ذرق گردد. هرگاه کدام حادثه و عکس العمل موضعی مثل اسرخی، پندیدگی و خارش ظاهر نشد بقیه دوا قرار توصیه‌ها کمتر تطبیق گردد.

۳- برای مریضان حساس باید در بهلوی ادویه لازمه آنها همیشه آمپولها و یا تابلت‌های (آنتی‌ستن) و کالیمس مهیا باشد.

حساسیت‌ها بیکه از خوردن بعضی غذاها حاصل می‌گردد نیز کثیر آعین امراض حساسیت دوا بی را نشان داده و دردهای بطنی استفراغ، و اسهال نسبت بسایر امراض بیشتر می‌باشد.

معالجه و وقایه آن نیز مانند فوق اجرا می‌گردد

حوادث دیگر

برای اینکه فامیل‌های محترم در هنگام بروز یک حادثه سراسیمه نگردیده و هر نوع سامان آلوده و یا ادویه بی لزوم و مجبور را بکار نبرند لازم است هر فامیل یک الماری مخصوص سامان و ادویه عاجل طبی را در اختیار خود داشته باشند. الماری مذکور باید ادویه و سامان ذیل را احتوا کند:

یک بوتل دواى ضد عفونی برای شستن دست‌ها و ضد عفونی کردن بعضی سامان ضروری و غیره، امر و بهترین دواى ضد عفونی در بازار عبارت از محلول (تیکو) می‌باشد باید یک محلول یک الی دوفی صد این دوا که در اکثر ادویه فروشی‌ها یافت می‌شود می‌توان دست‌های خود و همچنان جلد مریض و سامان مورد استفاده او و سطح اتاق و دیگر قسمت‌های مشکوک و آلوده را ضد عفونی کرده و از موجودیت میکروب‌ها پاک ساخت.

علاوه بر ماده ضد عفونی فوق الذکر باید در بین الماری یک بوتل تینچر، یک بوتل الکل ۷۰ درجه یک بوتل محلول (میر کور کروم) یک بوتل محلول (اسید بوریک، دو عدد

بنس، يك قیچی، يك رول پلاستر، يك قطعی واسلین و علاوتاً پارچه ها و بنیه معقم و چند آمپول و تابلت (آنتی ستین) و يك بوتل كودامین جاداده شود
طرز معالجه حوادث غیرمترقبه :

۱- شكستگی ها :

این حادثه غالباً در اثر تصادمات و یا افتادن ازار ارتفاعات بلند بو وقوع میرسد شكستگی بدو نوع دیده میشود: شكستگی بسته و شكستگی باز در صورت اول علایم مهم عبارت از درد شدید، بندی گمی، کوتاه شدن و بی حرکت شدن عضو مربوط بود و در صورت شكستگی باز علاوه بر علایم فوق خونریزی و خارج شدن پارچه های استخوان نیز دیده میشود

در صورت شكستگی باز اولاً باید ناحیه زخم با پارچه پاك و معقم با نسمان شود و باید مریض را بدون حرکت دادن حمل شكستگی او خوابانیده و بزودترین فرصت در شفاخانه نقل داده شود.

هر گاه یکی از مفاصل برآمده و خلع شده باشد به عین صورت مریض را بدون کدام حرکت عضو آسیب دیده اش باید نزد دكتور معالجه نقل داد .

۲- خونریزی

خونریزی در نزد اشخاص بدو نوع بو وقوع میرسد: یکی خونریزی خارجی و سطحی که از زخمها و یا پاره شدگی های سطح بدن و یا اجواف طبیعی بدن منشا می گیرد ، و دیگر خونریزی های عمیق و داخلی که از اعضای داخل بطن و داخل صدر مریض منشا می گیرد .

خونریزی های شدید و دوامدار با ظهور حالات ذیل قابل تشخیص میباشد .

۱- ضربان قلب زیاد میگردد ،

۲- در وقت ایستادن سردوری ، بی حالی ، برنگس گوش و ضعف ظاهر میشود .

۳- لبها و وجه مریض رنگ سفیدزرد مایل رامیگیرد .

۴- در اول نبض سریع میگردد ،

۵- تنفس سریع می گردد .

۶ حس تشنگی زیاد و قوه بینایی کم می شود .

در همهچو حالات باید به طبیب حتماً اطلاع داده شود تا موقع رسیدن طبیب با ید مقابل تولید (شوك) مجادله گردیده و مریض گرم و بدون حرکت نگهداری شود . برای جلو گیری از داخل شدی مواد استفراغ در راه تنفس باید سرمریض به پایین و بیک سمت دور داده شود .

در وقایع خونریزی های خفیف تدابیر ذیل گرفته شود :

اولاً خونریزی را باید توقف داد . برای این مقصد توسط يك پارچه پاك بالای قسمت ماؤف فشار داده میشود . در اطراف ناحیه مذکور تطبیقات سرد اجرامی گردد

مریض باید بصورت مطلق استراحت نماید. از مواجه شدن مریض بهوای سرد ممانعت گردد. بالای زخم يك پارچه پاك اتو شده را گذاشته و بعد بانداژ محکم اجرا میگردد هر گاه خونریزی باین تدابیر توقف نکرد به طبیب اطلاع داده شود.

هر گاه خونریزی در داخل بطن مثلاً خونریزی امعا در هنگام طب مجرقه و غیره بوقوع رسد باید فوراً غذای مریض قطع گردیده و پارچه های یخ خود را نیده شود و علاوه بالای بطن مشکوله آب سرد تطبیق گردد و بزود ترین فرصت بشفاخانه نقل داده شود.

خون بینی

خون بینی از اسباب گوناگون بوجود آمده و بهتر است برای جلوگیری آن به طبیب متخصص مربوطه مراجعه گردد. تار سپدن دکتور مریض را باید بالای سطح هموار بر پشت خوابانیده و پارچه های سرد بالای سر او تطبیق گردد. در همان سوراخ بینی که خون میدهد يك پارچه و یا پنبه پاك و معقم به احتیاط داخل گردد.

غرق شدن

همینکه غریق از آب برون آورده شد فوراً اشیا بیکه بدن او از قبیل گل ولای و سنگریزه ها داخل شده است خارج گردد. سر او پایین گرفته شود تا آبی را که در معده و شش های خود فرو برده است دوباره استفراغ کند. تمام البسه مریض در يك فضای نسبتاً گرم کشیده شود و تنفس مصنوعی بالای او اجرا گردد علاوه تأییدکننده طبیب اطلاع داده شود.

برق گرفتگی

قبل از همه جریان برق از منشاء آن که غالباً (میتر برق) میباشد قطع گردد. هیچوقت مریض را بادستهای برهنه بطرف خود کش نکنید زیرا جریان برق به شخص نجات دهنده نیز عبور خواهد کرد لهذا باید توسط يك شی رابری و یا چوب خشک و یا پلاستیک و تکه خشک شخص را از منبع برق جدا سازیم بعد او را خوابانیده و بالایش تنفس مصنوعی اجرا شود.

شوک

شوک عبارت از يك حادثه ناگهانیست که غالباً سبب بیهوشی و ضیاع شعور شخص میگردد. اگر بزودترین فرصت معالجه آن اجرا نسگردد عواقب وخیم و مهلك را بار خواهد آورد: شوک دارای اعراض ذیل میباشد:

- ۱- نبض کوچک و ضربان آن سریع می گردد.
- ۲- رنگه وجه مریض سفید مایل گردیده و اکثر آدرنخ او قطرات هر ق

دیده میشود.

- ۳- بدن مریض مخصوصاً دست و پای او سرد گردد بده و بعضاً دچار يك لرزه شدید میگردد. متعاقباً استفراغ ظاهر میگردد.
 - ۴- حرکات تنفسی نامنظم میگردد.
 - ۵- مریض بی حال افتیده و حساسیت او از بین میرود.
 - ۶- درواقعات وخیم از بین رفتن تمام شعور مشاهده می گردد.
- شوك خفیف و ابتدایی زیاد دوام نکرده و بزودی برطرف میشود ولی درصورت شوك های وخیم و دوامدار باید به طبیب اطلاع داده شود.

ضعف و بیهوشی

در بیهوشی هاییکه منشأ عصبی دارد مریض را به پشت خوابانیده و لباس او از روی سینه و کمرش باز میشود. آب سرد و باضربه های بی دربی کف دست بروی او زده شود.

در بیهوشیهای که از اثر تصادفات حاصل میگردد مریض را استراحت داده و مشکوئه سرد و یا دستمال سرد بالای سر او گذاشته میشود.

در صورتیکه فعل بلع مختل شده باشد باید از راه دهن چیزی داده نشود اگر مریض دارای دندانهای مصنوعی باشد، فوراً از دهن او خارج گردد.

بی حالی از اثر گرمی

شخص بی حال را در يك محل سرد و هوای آزاد استراحت داده لباس او و کشیده میشود و برای اینکه حرارت بدرجه نورمال برسد از استعمال پتکه و دوش سرد کار گرفته می شود.

دادن شربت گلو گو زو و ویتامین (ت) و آب لیمو نیز مفید است.

حملات عصبی روحی

در موجودیت مرض (میرگی) قبیل از همه باید شخص مصاب از نزدیک شدن به آتش و پرتکها و جریان آب محافظت شود. علاوه بر این مریض مبتلا به میرگی باید همیشه مراقبت شود تا وسایل خوشی خود را فراهم سازد.

در هنگام يك حمله میرگی باید مریض را فوراً به هوای آزاد نقل داده لباس قسمت کردن و صدز او باز گردد.

الاشه بطرف قدام آورده شود و در دهن او يك دستمال پاك گذاشته شود تا زبان او از صدمات مختلف محافظه گردد.

برای این نوع مریضان ادویه مسکن اعصاب و رژیم غذا بی شیر و سبزیجات مفید می باشد.

گزیدگی ها

هرگاه حیوان گزنده سگک باشد، اولاً زخم شخص با آب و صابون شسته شود و در صورتیکه حیوان به داشتن مرض دیوانگی مشکوک باشد فوراً مریض بمراکز

مخصوص واکسینا سیون نقل دداه شده و واکسین ضد مرض سگک دیوانه تطبیق کر دد .
 در سایر گزیدگی های زهر دار باید مجمل گزیده شده بشدت فشار داده شود تا
 زهر آبه آن خارج گردد و بعد ناحیه بالا تر گزیدگی محکم بسته شود .
 در صورت وخامت بد کتور اطلاع داده شود .

خفك شدگی یا اسفکسی

این حادثه در حقیقت یکنوع تسمم بوده و عبارت از یکسلسله عوارضیست که از
 اثر کمبود هوای آزاد به ششها و نرسیدن (اوکسیژن) به انساج و حجرات بدن
 حاصل میگردد .

دروقت فقدان (اوکسیژن) که جزء مهم هوای تنفس میباشد، از همه اولتر حجرات
 دماغ متأثر و مختل میگردد .

در صورتیکه کدام مانعی برای گرفتن اوکسیژن موجود باشد از قبیل غرق شدن
 زیادت گاز زغال (کازبن) حالات خفك شدگی برق گرفتگی و غیره مرکز تنفس
 در دماغ فلج میگردد .

لهدا باید هر انسان طرز اجرا و تطبیق تنفس مصنوعی را که میتواند جلو حادثات
 ناگوار را گرفته و انسانی را از مرگ نجات دهد، بداند .

تنفس مصنوعی

مريض روی زمین هموار خوابانیده شود سرش بیک طرف دور داده شده و ز با نش
 توسط يك بارچه پاك برون کشیده شود، دستهایش بالا ترا صدر نگهدای شود .
 شخص تنفس دهنده باید در يك پهلووی مريض و بالای زانوهای خود بنشیند، دستهای خود
 را در قسمت تحتانی قبرغه های مريض چسبانیده و در حالیکه بطرف بالا مالش میدهد بطور
 منظم بالای قفس صدری مريض فشارهای پی در پی را شبیه بحرکات تنفسی اجرا کند .
 این حرکات تقریباً در يك دقیقه ۱۲ مرتبه اجرا کر دد، و این عملیه تا زمانی دوام
 داده میشود که مريض خود بخود به تنفس کردن آغاز کند .

در اننای تنفس دادن بدن مريض با تطبیق بو تل های آب گرم و خشت گرم و غیره
 حرارت داده میشود، از طرف دیگر باید قبلاً بد کتور نیز اطلاع داده شود .

به مريضانیکه هنوز شعور خود را بدست نیاورده اند باید هیچ نوع غذا داده نشود،
 بعضاً چنین اتفاق می افتد که مريض بحالت نورمال آمده ولی دوباره به انقطاع
 تنفس مبتلا میگردد .

لهدا باید مجدداً تنفس مصنوعی تطبیق گردد .

بعضاً در هنگام خفك شدن با گاز زغال، دادن تنفس مصنوعی کافی نبوده و باید
 مريض بیک مرکز صحی نقل داده شود .

تسممات:

تسممات انواع مختلف داشته و عبارتند از:

تسمم بامواد غذایی .

تسمم باادویه .
تسمم باگازات .
تسمم باموادغذایی یا در اثر خوردن غذای سمی و دیرمانده که در بین آن مکرر و بهای
مخصوصی (بوتولیزم) نشو و نما کرده است، حاصل میشود و یا اینکه در اثر خوردن بعضی
سار قها و بنیرها و غیره بوقوع میرسد .

اما تسمم باادویه یا بصورت قصدی و جنایی و یا در اثر خوردن مقدار زیاد بعضی
ادویه ای که دکوژ توصیه میکند حاصل میگردد در هر دو صورت باید بزودترین فرصت
شخص مسوم به استفراغ سوق داده شود و برای تولید استفراغ عملیات ذیل مفید است:

- ۱- تخریش گلو با انگشت یا قاشق .
 - ۲- دادن قهوه نمکی .
 - ۳- دادن محلول (ابپیککا)
- هرگاه استفراغ صورت نگرفته و با مقدار آن کم باشد باید به شستن معده اقدام
گردد .

تارسیدن طیب یک مقدار مخلوط شیر ، آب و سفیدی تخم به مریض داده شود .
هرگاه از وقت تسمم مدت زیاد گذشته باشد باید به مریض یک مسهل قوی داده شود .
اگر تسمم توسط حامضات باشد باید بمریض آب صابون داده شود .
اگر تسمم توسط قلمویات باشد بمریض آب لیمو و یا سرکه داده شود .
اگر تسمم توسط ادویه مخدره باشد باید بمریض قهوه غلیظ داده شود .
اگر تسمم توسط غاغات باشد، باید بالای مریض تنفس مصنوعی اجرا گردد .

نکات سودمند برای وقایع صحت و سلامتی شما:

- ۱- هیچگاه عصبی و لجاج نشوید مخصوصاً در هنگام غذاذیرادر آن وقت غذازانه
بلکه خود را خواهید خورد!
- ۲- هرگاه با اینهم عصبی شدید، فوراً در برابر یک آینه قرار گرفته نفس های
عمیق بکشید و در صورت امکان یک دوش آب سر بگیرید .
- ۳- در خنده ها و تفریحات مثبت شرکت کنید .
- ۴- موز یک رادوست بدارید و بشنوید!
- ۵- از طرف صبح همیشه سپورت کنید و اگر به قبضیت مبتلا باشید قبل از ناشتا
یک کیلاس آب تازه بنوشید .
- ۶- در حفاظت دندانهای خود مثل جان خود بکوشید آنها را همیشه با کریم برس
کنید و بیره ها بتانرا مساز دهید آب گرم بالای آب سرد و یا برعکس آن ننوشید .
- ۷- از چاقی زیاد جلوگیری کنید و در صورت چاقی یک رژیم غذایی را بتوصیه دکوژ
معالج تمقیب کنید .
- ۸- بوقت مساعد خواب کنید و صبح وقت از خواب برخیزد :

- ۹- در هنگام ریزش به نسبت اینکه مرض مذکور بسا امراض دیگر را تو لید میکند، استراحت کنید .
- ۱۰- بعد از خوردن غذا فوراً بخواب و نروید
- ۱۱- بوتهای تنگ نپوشید و بوتهای خود را پاک نگه دارید زیرا کف آن میکرو بهای زیاد را میتواند نقل دهد .
- ۱۲- در هر محل آب دهن را برتاب مکنید و در وقت سرفه و عطسه يك دستمال پاک را مقابل دهن خود بگیريد .
- ۱۳- مگذاريد هر کس طفل تانرا ببوسد زیرا سبب انتقال امراض میشود .
- ۱۴- مریج و دیگر مواد تخریش کننده و بیاز بر یان زیاد استعمال نکنید که صحت شما را بخطر مواجه خواهد ساخت .
- ۱۵- اگر فشار خون دارید از پر خوری بپرهیزید .
- در منازل و ارتفاعات بلند کمتر سکونت کنید ، رژیم مخصوص را که از طرف دکتور توصیه میشود همیشه مراعات کنید .
- ۱۶- زیادتر از حد اشتهاغذا نخورید و آنچه را که در خوردن آن احساس دلبدی میکنید هیچگاه در معده فرو مبرید .
- ۱۷- روغن زیاد و اغذیه چرب به صحت شما مضر تمام میشود .
- ۱۸- خوردن غذای بسیار گرم و نوشیدن آب بسیار سرد صحی نیست .
- ۱۹- خود را همیشه با آب شیر گرم شستشو دهید .
- ۲۰- هیچگاه ادویه نمی راکه طبیب معالج توصیه میکند زیاده دتر و یا کمتر از مقدار معینه آن صرف نکنید زیرا در صورت اول سبب تسمم و در صورت دوم سبب مقاوم شدن میکرو بهای و عودت مرض میگردد .
- ۲۱- اطفال خود را خود سرانه باتد ابیر خانگی و ادویه مجهول معالجه نکنید زیرا کودکان موجودات نازک و شکننده بوده و ممکن بصورت غیر محسوس سبب تخریب یکی از اعضا و احشاه او گردد و در آینه اطفال شما اشخاص علمیل بار آیند لهذا مشکلات صحی آنها را همیشه با دکتور معالج حل کنید .
- ۲۲- زنان حامله باید از همان ماه های اول حاملگی خود ا قلاما يك مرتبه نزدیکی از دکتوران نسایی و یادر يك مرکز (نسایی و لا دی) رفته و پس از معاینات لازمه توصیه های سود مند را اخذ کنند .
- ۲۳- حتی الا مکان از استعمال دخانیات و مواد مخدره و الکول خود داری کنید که نه تنها صحت و سلامتی خود تانرا تهدید میکند بلکه از نظرا رئی به صحت اطفال معصوم شما نیز صدمه وارد خواهد کرد !
- ۲۴- بالاخره روح و معنویت خود را تقویه و معالجه کنید تا جسم شما سالم

«ختم»

بماند !

دکلا - کند ها و سدا کت
د یوه بله دجه - هر و لو منظره

۱۳۶۸